

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

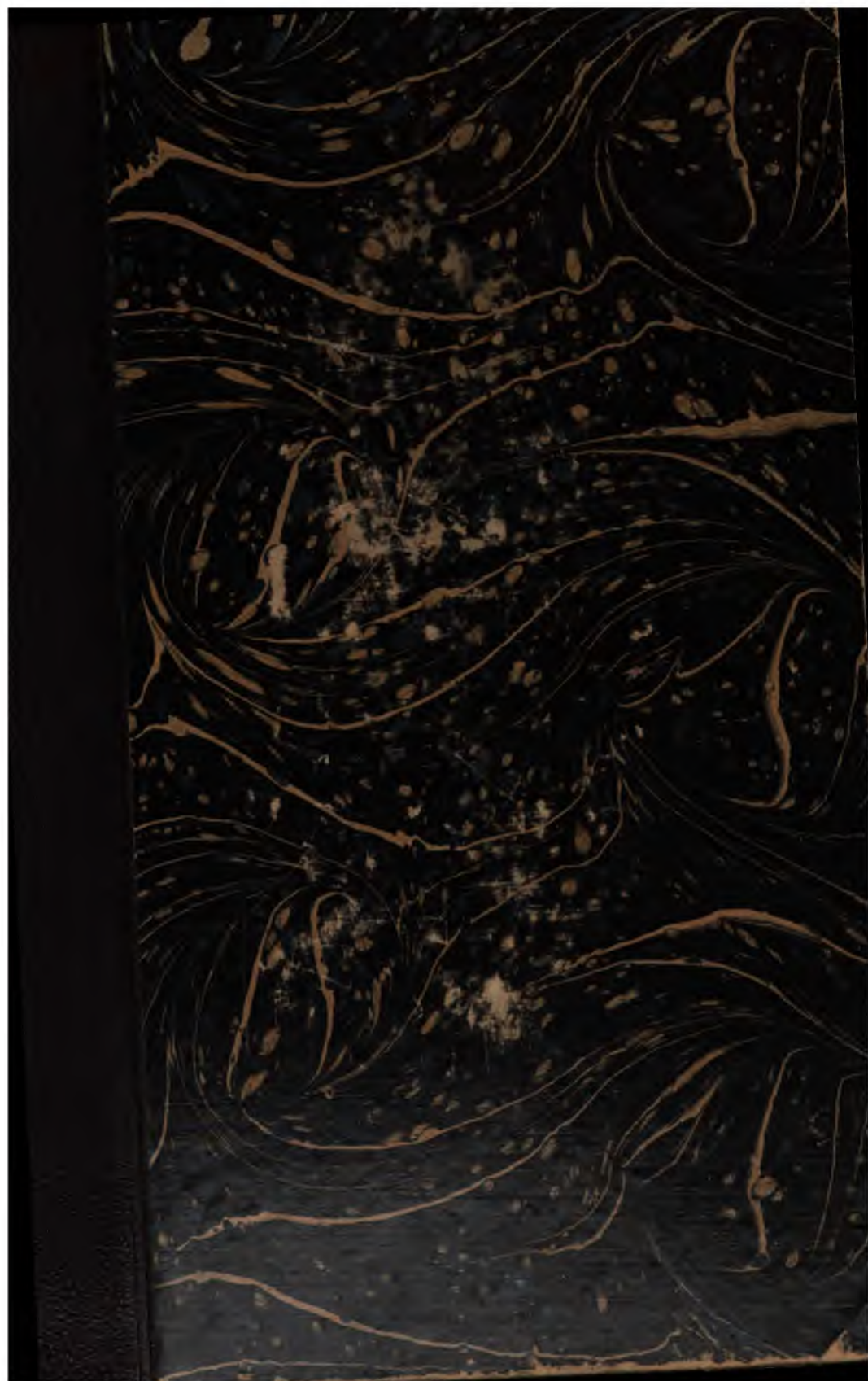
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

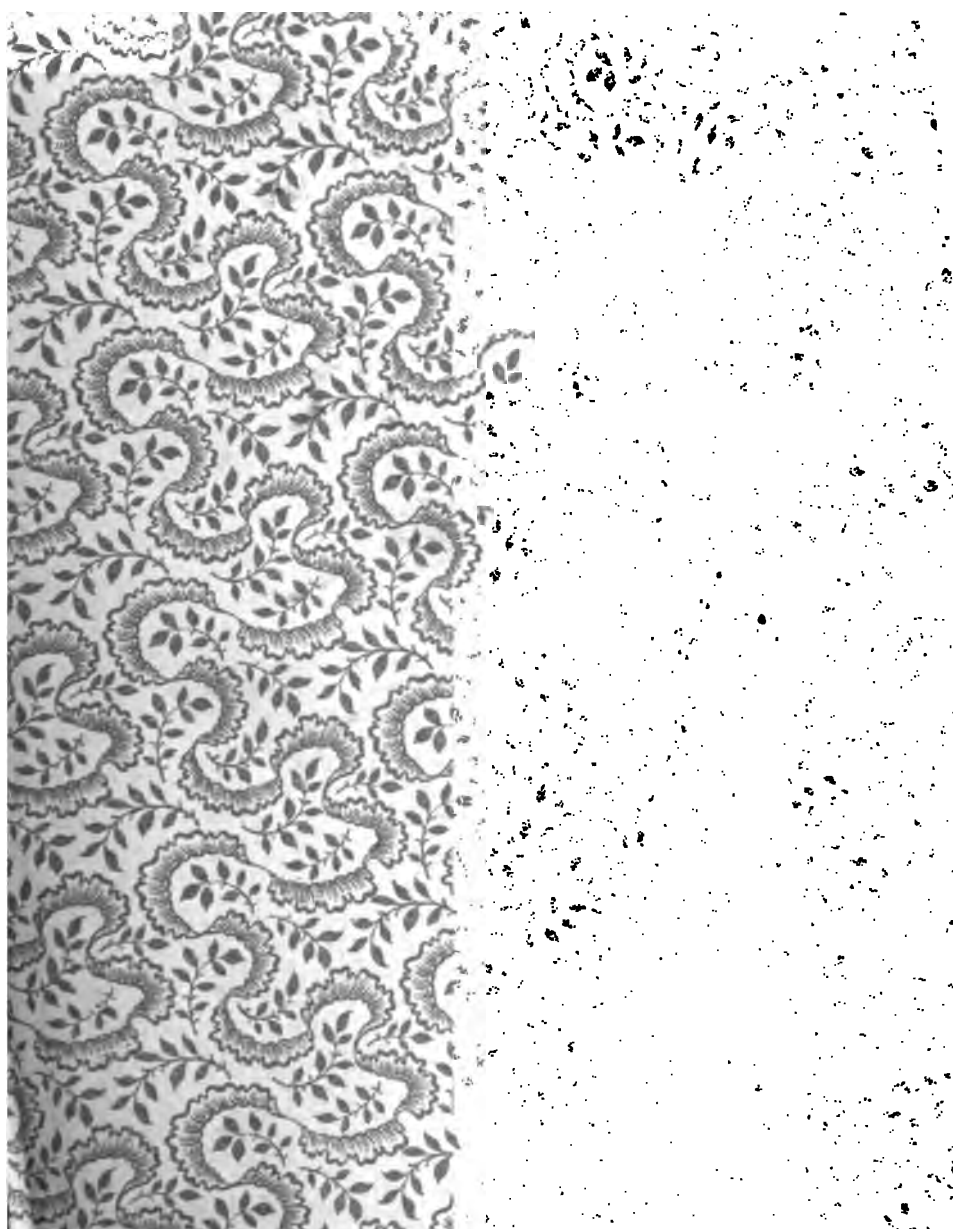
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

LELAND STANFORD JUNIOR UNIVERSITY

331.19

H873w

SCRIPTORES
RERVVM GERMANICARVM

IN VSVM SCHOLARVM
EX
MONVMENTIS GERMANIAE HISTORICIS
SEPARATIM EDITI

HROTSVITHAE OPERA
RECENSVIT ET EMENDAVIT
PAVLVS DE WINTERFELD

BEROLINI
APVD WEIDMANNOS
MCMII

HROTSVITHAE OPERA

PROLOGVS

RECENSUIT ET EMENDAVIT

PAVLVS DE WINTERFELD

BEROLINI
APVD WEIDMANNOS

MCMII
✽

YSAZUL MATHS

1 3849

*Karoli Lachmanni natalicia saecularia celebraturi, qui
tum eramus regii seminarii philologici Berolinensis sodales
ordinarii,*

ego senior

Hermannus Schmidt

Paulus Siewert

Georgius Sommer

Wilhelmus Nachstaedt

Ludovicus Szamatólski,

a. d. IV. Nonas Martias a. MDCCCXCIII Adolpho Kirchhoffio et Iohanni Vahleno seminarii rectoribus animadversionum in Hrotsvithae opera commentariolum a me scriptum tradidimus. Iam Hrotsvithae meae, cui a primis paene studiorum initii per Horatii illud novennium et quod superest operam dare non desii, editionem tandem ad finem perducere licuit. Qua si quid illi profui, id ea re factum profiteor, quod Lachmanni obsecutus praecepto me totis viribus in eius ingenium et artem insinuavi.

Neque vero defuerunt, qui de editione atque editore optime mererent; quibus ex animi sententia gratias ago. Ernestus Duemmler et Ludovicus Traube plagulas paene omnes mecum correxerunt et consilio mihi adfuerunt; Franciscus Boll de codicis Monacensis lectione, siquid de ea dubitabam, me infessa opera certiore fecit; Wilhelmus Meyer Spirensis in sequentia Cantabrigiensi edenda me egregie adiuvit; Karolus Strecker praeclaras aliquot emendationes et imitationum Prudentianarum supplementum uberrimum mecum communicavit; E. Bodemann Hannoveranus, F. Brackebusch Gandershemensis, P. Koetschau Coburgensis, I. Lechner Vindobonensis de bibliothecarum suarum codicibus quaerenti comiter responderunt.

Dabam Berolini a. d. V. Kalendas Octobres a. MCM.

Paulus de Winterfeld.

*Hrotsvit*¹⁾ nata est 'longo tempore'²⁾ post mortem Ottonis ducis Saxoniae († a. 912³⁾), sed ante Gerbergam abbatissam suam⁴⁾, cuius pater Henricus Ottonis Magni frater a. 938 in matrimonium duxit Iuditham filiam Arnolphi ducis Baioariorum⁵⁾: his ex terminis profecti ad a. 935 fere deducimur. Puellam nobili sine dubio inter Saxones genere ortam⁶⁾ in coenobio sanctimonialium Gandeshemensium instruxit Rikkaridis magistra⁷⁾; deinde post alias etiam Gerberg⁸⁾, sodalis nimirum ingenio iam tum perspicui coepto, 'auctores aliquot, quos ipsa prior a sapientissimis didicit, eam admodum pie erudit'. Deinceps Gerberg abbatissa facta est⁹⁾; et, quae discipula fuerat, carminibus componendis operam dare coepit, 'clam cunctis, ne prohiberetur pro rusticitate'¹⁰⁾.

In primo, qui quidem nunc est, libro dedicationum prooemiorum perorationum ratione habita haec dignoscuntur corpuscula:

- I = *Mar.* v. 45—862¹¹⁾ cum prooemio (v. 13—44) et peroratione (v. 863—903).
- II = I + asc.; asc. caret prooemio, ut altera pars carminis prioris separatim numquam edita¹²⁾, perorationem habet (v. 147—150).
- III A 1 = *Gong.* cum prooemio (v. 1—18); peroratio propter turpe extremorum versuum argumentum omissa.
- 2 = *Pel.* cum prooemio (v. 1—11); perorationis loco sunt v. 411—413.
- B = II + III A 1 + III A 2 + *Theoph.*: *Theoph.* caret prooemio, ut pars libri Gerbergae iam abbatissae¹³⁾ dedicandi; perorationem habet (v. 443—447), qua simul terminatur libellus; denique *Hrotsvit* praemisit dedicationem (*Mar.* 1—12), et orationem addidit ante cibum (*Theoph.* 448—455¹⁴⁾), postquam Gerberg opuscula sibi dedicata ad cenam praelegi iussit.
- IV A = *Bas.* v. 17—260 + *Dion.* + *Agn.* cum epologo (p. 105¹⁵⁾); novam seriem texere incipiens

Hrotsvit praefixit prooemium (Bas. v. 7—16) ad Basilii historiam Theophilo similem¹⁶⁾ accommodatum, cum Dion. et Agn.¹⁷⁾ prooemiis careant; perorationes extant Bas. v. 261—265, Dion. v. 265 sq., Agn. v. 458 sq.; haec tria carmina praemissa dedicatione, qua item Basilii argumentum tangitur, rursus Gerbergae dedicavit.

IV B = praefatio (p. 2 sq.) + III B + IV; hanc syllogam post a. 962¹⁸⁾ publicae lectioni destinata exhibet codex Monacensis.

Secundus liber sex dramata continet quae eodem videntur ordine composita esse quo in codice scripta leguntur¹⁹⁾. Praemissae sunt praefatio et 'epistola ad quosdam sapientes huius libri fautores', qui poëtriae primitias laudaverant: quorum nomina nec divinare licet²⁰⁾. Gallicanum saec. XII, cum drama ecclesiasticum effloruit, scenis sollerter distinxerunt²¹⁾ et in passionale Alderspacense receperunt²²⁾: Hrotsvit ipsa de dramatis agendis cogitare non potuit²³⁾. Inscriptiones, quas male argumenta dicunt²⁴⁾, manu aequali in spatiis relictis exaratae sunt²⁵⁾. De correctionibus manus secundae infra dicendum erit²⁶⁾. Dramata excipiunt versiculi Bedae ex carmine in Aethylithrydam Anglorum reginam, qui si ad coenobium Gandeshemense pertinent, coemeterio inscripti fuisse possunt²⁷⁾; qui deinceps sequuntur, ab ipsa Hrotsvitha facti ad duodecim picturas apocalypticas spectant: unde maximam eius auctoritatem fuisse consequitur.

Post dramata rursus ad epicam Hrotsvit conversa poesin gesta Ottonis Magni regis²⁸⁾ scriptis libris non usa²⁹⁾ celebravit: quod carmen ad a. 962 deductum³⁰⁾ ineunte a. 967 Gerbergae dedicavit, ut 'eius familiarissimo archipraesuli Wilhelmo' Moguntino, Ottonis Magni filio, praesentaretur³¹⁾; prologus ad utrumque Ottonem additus est duplex. Denique de constructione monasterii Gandeshemensis primisque eius abbatis³²⁾ et de s. Anastasio et s. Innocentio papis monasterii patronis³³⁾ scripsit. De obitu eius non constat³⁴⁾.

Codicis Monacensis lat. n. 14485 (olim s. Emmerammi E CVIII³⁵⁾ hoc schema est: constat binione (fol. 1—3: ante fol. 1 unum folium ezeectum), novem quaternionibus (fol. 4—11; 12—19; 20—27; 28—35; 36—43; 44—51; 52—59; 60—67; 68—75), quattuor foliis singularibus (fol. 76. 77. 78. 79), tribus quaternionibus (fol. 80—87; 88—95; 96—103), ternione

(fol. 104—108: post fol. 104 unum folium exectum), duobus quaternionibus (fol. 109—116; 117—124), folio singulari (fol. 125), ternione (fol. 126—131), folio singulari (fol. 132), duobus quaternionibus (fol. 133—140; 141—148); proximus fasciculus evulsus est (in fol. 148^r manu recenti scriptum est nota), postremi interioribus foliis evulsis supersunt extrema (fol. 149 et 150). Folia 77^r et 78^r et folia 131^r et 132^r admodum detrita sunt; unde tres partes, quae nunc uno comprehenduntur codice, olim separatim adservatas esse iure conclusit Koepke II p. 239. Manus trium partium diversae sunt neque in singulis partibus semper eadem: velut inscriptiones dramatum in spatiis relictis alia manu scriptae sunt; id quod in Abrahae inscriptione dilucide cognoscitur, cuius extrema verba emundavit maculas criminum spatium non capiebat. Simulacra lithographica exhibuerunt Pertz (gest. 337—343: SS. IV tab. 2, 1), Koepke II (Dion. 31—38, Gall. I 1 § 1, gest. 1—6), Koennecke (Abr. 3 § 2—4: Bilderatlas zur Gesch. der deutschen Nat.-Litter.² p. 15). ^{M¹} Errores multi manu partim eadem partim aequali fere ^{M²} correcti sunt³⁶); neutra fide ubique digna est: itaque raro nec plerumque sine causa dixi, utra manu lectio primitiva correcta sit. Ipse Monachii mense Maio a. 1898 contuli.

Codex cum aut saeculo X exeunte aut saeculo XI scriptus sit, nescio an idem sit, qui in catalogo s. Emmerammi, qui quidem tempore Ramuoldi abbatis factus est, ita commemoratur: ars metrica de nativitate sanctae Mariae³⁷). Ac licebit fortasse, cum litterarum ductus muliebres videantur³⁸), exemplar Gerbergae iussu ad s. Emmerammum missum³⁹) agnoscere. Deinde codex delituit, donec Conradus Celtes eum invenit⁴⁰) et mutuatus est⁴¹). Is rursus eum commodavit I. Trithemio⁴²), apud quem Th. Gresmundus filius confecit apographon Pommersfeldense⁴³). Deinde de codice iam reddito satis accurate actum est in novo s. Emmerammi catalogo, cuius conficiendi oboedientia anno domini 1500 feria tertia post dominicam Cantate fratri Dionysio Menger⁴⁴) capitulariter iniuncta est.

Huius autem codicis apographa supersunt duo. Codex ^m Monacensis lat. n. 2552 (olim Alderspacensis n. 22) saec. XII⁴⁵) passionale mensium Septembris Octobris Novembris continet; praemissae sunt ad supplendum passionale codicis Monacensis lat. n. 2546 (olim Alderspacensis n. 16) aliorum vitae sanctorum. Huius libri initio leguntur conversio Gallicani principis et Iohannis et Pauli vita, i. e. utraque pars Gallicani. Codicem Berolini mense Iulio a. 1900 contuli; quem cum ex s. Emmerammi codice manum secundam iam passo descriptum esse cognovissem, de varia eius lectione in apparatu referre nolui, sed, neglecto verborum ordine, qui in apographo saepis-

sime planior est, ceterarumque tam mutationum quam corruptelarum farragine abiecta, ea tantum commemoravi, quae in archetypo correcta erant⁴⁶).

Codicem Pommersfeldensem comitum Schoenborniorum p. n. 2883⁴⁷) Theodoricus Gresmundus iunior, cuius in recipiendis corruptelis mira fuit perversitas, a. 1494 apud Trithemium versatus ex s. Emmerammi codice descripsit⁴⁸). Constat liber quattuor ex partibus quae nunc ita inter se excipiunt:

1. gesta Ottonis, et de conversione Saxonum carmen concisum⁴⁹);
2. dramata;
3. vitae sanctorum;
4. Aldhelmi laudes virginum (prol., v. 1—2404).

Contuli aestate a. 1898; lectiones commemorandas eadem ratione elegi, qua in apographo Alderspacensi usus sum.

Codicis Berolinensis theol. lat. F n. 265 omnino non habui rationem, cum ille ex Celtis editione descriptus sit⁵⁰).

Carminis de coenobii Gandeshemensis constructione codicem sine dubio antiquum Bodo⁵¹) saec. XVI medio ad syntagma suum adscivit; quem monasterio Clusino sublato in Westfaliam ablatum esse ideo coniecit Koepke II p. 16, quod a. 1693 in N. Schateni s. I. annalium Paderbornensium opere postumo, s. tom. I p. 128, v. 6—23 editi sunt. Res incerta est; nam poterat fieri, ut iam Schatenus Gandeshemensi codice uteretur, quem proximi saeculi initio protraxit C. B. Behrens⁵²). Quo et Leuckfeldi editio redit antiquitatibus Gandeshemensibus inserta, l et apographon Hannoveranum in usum Leibnitii factum, quo h ille et Pertzius usi sunt. Neque vero ullus hodie codex superest; sed, ut de Bodone et Behrensis taceam, hac nostra aetate duo codices quamvis recentes delituerunt. Nam Hannoveranum codicem, quem G. H. Pertz a. 1841 'in bibliotheca regia Hannoverana servabat'⁵³), a. 1895 frustra mecum quaesivit E. Bode-mann, atque etiam omnis eius memoria Hannoverae penitus erat extincta⁵⁴); neque magis Coburgensem, quem a. 1841 inventum carmini corrigendo profuturum dixit G. Waitz, W. Wattenbach postea repperit⁵⁵), aut, qui nuper eum mea gratia in bibliothecis tam Coburgensi quam Gothana quaesiverunt, P. Koetschau et L. Traube. Harenbergii vero manuscripta duo non perierunt, sed omnino ficticia sunt⁵⁶).

- ¹⁾ *Hac sola forma ipsa utitur casus primi: quae enim Barack p. II exempla attulit ad comprobendam formam Hrotsvithae, ea omnia (Mar. 18, asc. 148, Gong. 12, Pel. 13) casus obliquos exhibent; Hrotsvit dicitur p. 107, 15 et p. 201, 3. In obliquis certe formis Hrotsvithae et Hrotsvitham per v scribendum esse monet Koepke II p. 32. Nominis etymologiam ex praefatione dramatum p. 106, 8 primus explicavit I. Grimm: ego Clamor Validus Gandeshemensis (lat. Ged. des X. und XI. Jhs., p. IX); quo de more interpretandi nominis dictum est in praefatione ad Hucbaldi Elnonensis carmina (P. C. tom. IV p. 265). Similiter in gestis Ottonis v. 77 Eaditham et v. 597 Eadithae legitur, cum casus primus sit Eadit (v. 118) vel Aedit (v. 398). Abbatisarum nomen semel scribitur Gerberga (prim. 405), reliquis locis Gerberg vel Gerbirg (Mar. 2, Bas. 1, prim. 351. 475); obliqui casus fiunt Gerbergae (gen.: p. 2, 31 et prim. 450; dat.: p. 201, 1 et prim. 318). Huc id quoque pertinet quod in primordiis, quorum codice caremus, correxi v. 305 Liutgard de nomine dictam (Liudgardae vy.) et v. 320 Bernrad de nomine dicto (Bernrado vg.); quod usus poscit (cf. Mar. 590 quae Zelemi Salome fuerant de nomine dictae, Theoph. 5 hicce Theophilus fuerat de nomine dictus), cum sine participio dicat omissa etiam praepositione nomine Gingulfus (Gong. 25), nomine Pelagius (Pel. 145), nomine Proterius (Bas. 21), nomine Carpum (Dion. 46). Nec inutile erit conferre, quomodo Alchvine nomen suum protulerit per casus obliquos Albini, -no, -num, (cf. Traube, karol. Dicht. p. 47¹).*
- ²⁾ *Cf. prim. 523: nos quoque permotae tantae dulcedine famae, necdum maternis quae tunc prorupimus alvis, sed fuimus vere longo post tempore natae, haud minus illius constanter amore flagramus quam qui praesentem contemplabantur eundem atque suae donis ditabantur pietatis. Ubi Hrotsvitham non de se sola loqui, sed de conventu monialium, ex numero plurali apparet: nam de se ipsa singulari numero illa loqui solet, nec dubia est elocutio maternis alvis. Sic ne v. 537 quidem verum videtur quam qui praesentem contemplabantur eundem atque suae donis ditabantur pietatis; quamquam enim ibi bene aequalium omnium amor commemorari poterat, tamen et aequalitate membrorum correctio pronominis feminini commendatur nec ditatio donorum referri potest nisi ad dona ab Ottone duce monialibus Gandeshemensibus concessa. Neque vero ea re, quod generaliter de conventu suae aetatis Hrotsvit locuta est, testimonii minuitur auctoritas; cum enim proximis post a. 968 annis non modo nullam totius monasterii monialem ante a. 912, sed omnes 'longo tempore' post illum annum natas fuisse prorsus incredibile sit, de ea parte monialium Hrotsvitham loqui consequitur, in qua ipsa erat: neque igitur quicquam est, cur illo testimonio non utamur ad ipsius Hrotsvithae aetatem inveniendam.*
- ³⁾ *Cf. Duemmler, Ostfr. Reich² III p. 583; Waitz, Heinrich I.³ p. 195 sq.*
- ⁴⁾ *Gerbergae, quae aetate minor (p. 2, 32).*
- ⁵⁾ *Cf. Koepke-Duemmler, Kaiser Otto der Grosse p. 80². In reconciliatione fratrum a. 941 Gerbergam deo a patre oblatam esse Eberhardus presbyter Gandeshemensis a. 1216 scribit cap. 33 (deutsche Chron. II p. 421), testis parum idoneus (Koepke II p. 33 sq.; Hasse, die Reimchronik des Eberhard von Gandersheim, p. 36 sq.; Koepke-Duemmler p. 120 sq.; Weiland, deutsche Chron. II p. 391): quamquam in re narrata nihil inest veri dissimile.*
- ⁶⁾ *Cf. Koepke II p. 37; consanguineam eam fuisse abbatisae Gandeshemensis cognominis (a. 919—927) probabiliter coniecit Leibniz, ann. imp. III p. 208.*
- ⁷⁾ *Cf. p. 2, 29.*
- ⁸⁾ *Cf. p. 2, 30 sqq.*

- ⁹⁾ Gerbergam post a. 954 consecravit Otwinus episcopus Hildeshemensis, non refragante Wilhelmo archiepiscopo Moguntino (Koepeke II p. 35 sq.; Weiland, *Zeitschrift des Harzvereins VIII* p. 484. Nondum abbatiessa Hrotsvitham docuit, quae p. 2, 31 scribit: cuius nunc subdor dominio abbatissae (cf. Koepeke II p. 38).
- ¹⁰⁾ Cf. p. 2, 22.
- ¹¹⁾ Primum hoc esse opusculum apparet etiam ex v. 31 sqq. olim sed stultum fari qui iussit asellum in laudem sancti nominis ille sui . . . , si placet, ipse meam potis est dissolvere linguam. Sic non loquitur nisi is qui primum scribere temptat. Et decebat virginem monialem a laudanda 'inventrice virginitatis' (Theoph. 290) vel 'auctrice virginitatis' (Abr. 2 § 1; auctricem i. e. auctorem) incipere. Moniales s. Mariae Gandeshemensis primo commemorantur a. 973 (Dipl. II p. 44 n. 36); sed fieri potest, ut illud coenobium iam aliquanto prius fundatum sit.
- ¹²⁾ Ecce de summa rei iudicavit Koepeke II p. 44 ('die beiden neutestamentlichen Erzählungen Maria und ascensio domini bilden gewissermassen ein Ganzes') et II p. 38 sq.
- ¹³⁾ Cf. Mar. 7 cum sis certe vario lassata labore; quem locum neglexit Koepeke II p. 38.
- ¹⁴⁾ De natura v. 448—455, quos ab historia Theophili segregandos esse cognovit Haupt (cf. Dasent, *Theophilus in Icelandic, low German and other tongues* p. 94) quique in codice duabus lineolis a v. 447 separantur (cf. appar. crit.), recte iudicavit Koepeke II p. 39. Ceterum etiam in ipsis carminibus sorores bis alloquitur: Mar. 541 sermonem vobis tantum faciemus ab illis, Gong. 141 credite (sic correxi: credito codex) non latuisse dolum pietatis homullum; neque vero hos locos retractationi debere putaverim: cuius nulla alia deprehenduntur vestigia.
- ¹⁵⁾ Edidi ita, ut codicis servarem imaginem; neque vero 'prius opusculum' carmina libri primi, posterius de quo loquitur dramata libri secundi esse possunt (sic Koepeke II p. 40), cum ea non expresserit ad acta 'sub certis auctorum nominibus' scripta: quorum de fontibus cf. Koepeke II p. 58 sqq. Sed epilogus est carminum I 6 (Bas.). 7 (Dion.). 8 (Agn.): quae ad opuscula 'sub certis auctorum nominibus' scripta expresserat, Amphilocheii vel Ursi (cf. W. Meyer p. 50 sq.), Hildwini, Ps.-Ambrosii, sicut prioris opusculi carmina expresserat ad libros de infantia Mariae et Christi salvatoris, quem 'scriptum repperit sub nomine s. Iacobi fratris domini' (Mar.), Iohannis cuiusdam episcopi (asc.), Eutychii interprete Paulo diacono Neapolitano (Theoph.). Pelagium ipsa excipit, cuius passionem ei 'quidam eiusdem, in qua passus est, indigena civitatis exposuerat, qui ipsum pulcherrimum virorum se vidiisse et exitum rei attestatus est veraciter agnovisse' (cf. Koepeke II p. 76). S. Gongolfi historiae quem dicat scriptorem ignoro: eam recensionem quam ediderunt Bollandiani num Hrotsvit adhibuerit, dubitat Koepeke II p. 47; sed altera, quam Bollandianis incognitam (cf. bibl. hagiogr. lat. p. 497 sq.) exhibet codex olim Cheltenhamensis nunc Berolinensis theol. lat. O n. 155, etiam longius discedit; nec in discrepantiis haerendum est, sed poetriae ingenium admirandum, quae egregiam famuli imaginem paene de nihilo fecit, qui postquam omnia frustra temptavit, denique, ut herum stoliditatis tamen convincat, vel siccam arenam lambere incipit. De Ps.-Matthaei recensione adhibita dixerunt Schade et Reinsch (*die Ps.-Evangelien von Iesu und Maria's Kindheit*, Halle 1879) p. 106: quamquam satis miror, cur ille l. l. Schadii librum non commemoraverit, cui et Hrotsvithae nominis formam et praeclaram v. 81 emendationem debet.
- ¹⁶⁾ Etiam argumenta Pafnutii et Sapientiae similia sunt Abrahae et Dulcitio, quo spectant inscriptiones: p. 162, 2 Pafnutius aequae ut Abraham; p. 181, 6 Diocletianus dicitur pro Adriano, qui in dramate personam

agit, cum falsum nomen ex *Dulcitio* poetriae observetur. Memoria dignum est peccantium conversionem quater ab *Hrotsvitha* celebratam esse, *Theophili* et servi carminibus, *Mariae* et *Thaidis* dramatis.

- ¹⁷⁾ Prooemium quod videtur *Agn.* v. 1—24 non *Hrotsvithae* est, sed *Ps.-Ambrosii*, cuius ea sermonem carmine sequitur (*A. S. Ian.* II p. 351); quamquam etiam *Bas.* v. 7—18 si cum sequentia codicis *Cantabrigiensis* contuleris, cuius idem est exordium (cf. p. XVI), facile suspicari licet, servi a *s. Basilio* conversi historiam ex *Amphilochii* vel *Ursi* opere excerptam et prooemio instructam extitisse: at in *Bas.* prooemio *Hrotsvit* ipsa sui meminit v. 10 sq., quod non fecit in *Agn.* v. 1—24.
- ¹⁸⁾ Cf. p. 2, 32: ut imperialem decebat neptem; cf. *Koepke II* p. 38. Qui quod *Mar.* v. 1—12 post a. 962 scriptos esse negavit, quod *Gerberg* regalis proles stirpis, illustris, dominatrix alma, neque vero imperialis aut abbatissa diceretur, de abbatissa supra satis dictum est adn. 13; imperialis autem proles *Gerberg* ne postea quidem dici potuit, cuius neque pater neque avus imperatores fuerant, et in eadem praefatione imperialis neptis 'regia indoles' laudatur (p. 2, 31). Ex *Pelagii* historia, quam martyrii testis ei narravit, de aetate nihil consequitur (cf. *Koepke II* p. 77).
- ¹⁹⁾ *Dulcitius* certe ante *Sapientiam* scripta est, *Abraham* ante *Pafnutium* (cf. adn. 16; *Koepke II* p. 40).
- ²⁰⁾ *Episcopi* viz fuerunt: quorum de affectu 'fraterno' monialis dicere dubitavisset. *Gerbergae* magistrum quendam monachum s. *Emmerammi Ratisponensis* in 'trium testium' (cf. p. 108, 1) numero fuisse coniecerim.
- ²¹⁾ Cf. circulos huic primum editioni adpictos: quamquam non ubique apta est illa scenarum distinctio. Eiusdem fabulae initio plerumque nomina in codice compendiis significata (C.: *Constantinus*; G.: *Gallicanus*) manu secunda plene scripta, addita nota dramatica d. (i. e. dicit) aut resp. (i. e. respondet): quae verba in dramatis saec. XII frequentantur. Verum p. 164 v. 23 et v. 32 prima manu littera d adscripta est (Dd: discipuli?).
- ²²⁾ Cf. p. IV; memoria dignum est *Gallicanum* potissimum descriptam esse (cf. adn. 21).
- ²³⁾ Cf. *Koepke II* p. 197.
- ²⁴⁾ *Inscriptiones deesse*, 'argumentis' titulos *Trithemianos* commendari etiam *Koepke* opinatur (p. 40): conversio *Gallicani*, passio *Agapis Chioniae* et *Hironao*, resuscitatio *Drusianae* et *Calimachi*, lapsus et conversio *Mariae*, conversio *Thaidis* meretricis, passio sanctarum virginum *Fidei Spei* et *Karitatis*; neque igitur quisquam praeter *Trithemium* eas ipsas inscriptiones nimis dilatatas esse cognovit.
- ²⁵⁾ Cf. p. IV.
- ²⁶⁾ Cf. adn. 36.
- ²⁷⁾ De horum versiculorum origine certatim ariolati sunt editores (*Ruland*, *Serapeum* a. 1857, n. 2; *Bendixen* p. 150; *Barack* p. 360; *Aschbach* ² p. 84): *Hrotsvithae* eos esse crediderunt, praeter *Aschbachium*; 'Iusum puellarem' dixit *Bendixen*, epilogum multo rectius *Koepke II* p. 72, refragatus tamen *Bartsch*io, qui propter metricam discrepantiam versiculos ab *Hrotsvitha* scriptos iure negaverat (*Germania III* p. 376). Bedae esse ego docui (de *Avieni* metaphrasi *Arateorum* p. 38): occurrunt etiam separatim descripti eosque imitatus est poeta epitaphii cuiusdam (cf. *Mussafia*, *Studien zu den mittelalterlichen Marienlegenden III* p. 2), quod ita incipit:

Mors dedit, Emma, tibi, post mortem vivere carnis;

Vivere morte tua mors dedit, Emma, tibi.

Segregari nequeunt ab *Hrotsvithae* versibus de s. *Iohannis* visione, de quibus non rectius iudicaverunt ('eine Darstellung der Apocalypse in

grossen Zügen', Koepke II p. 47); quamquam Bedae versus dramatum quaternionem claudunt, a s. Iohanne gestorum quaternio incipit (cf. p. IV). Utrique quomodo cum Gandeshemensi monasterio cohaereant, ego olim dixi. Cum s. Iohanne cf. Leuckfeldi testimonium (antiq. Gandersh. p. 53) a Barackio p. XLVI allatum de s. Iohannis evangelistae ara Gandeshemensi; quae tamen quando consecrata sit, nescimus. De imaginum apocalypticarum usu exposuerunt Steinmann (die tituli und die kirchl. Wandmalerei, p. 132 sqq.: qui etiam aliorum opera affert, Hrotsvithae non meminit) et Beissel (Bilder aus der Gesch. der altchristl. Kunst und Liturgie in Italien p. 136 sqq.).

- ²⁰⁾ Tertium librum iure dixerunt D. Menger (cf. adn. 44) et Barack; quamquam codex omni et libri et carminis inscriptione caret. 'Gestis Apollonii' (P. C. tom. II p. 483) et 'gestis Karoli' (P. C. tom. IV p. 7) sic in codicibus inscriptum est: 'gestis Berengarii' poeta inscripsisse videtur 'panegyricus Berengarii invictissimi caesaris' (cf. P. C. tom. IV p. 355); 'gestorum Henrici IV' codex recens est, neque 'carmen de bello Saxonico' inscribere dubitavit Holder-Egger (SS. XV 2 p. 1218). Unitata carminis inscriptio nititur cum prologi 1 v. 12 et v. 18 gesta tui modulando, tum v. 1483 hactenus Oddonis famosi denique regis gesta, licet tenui musa, cecini modulando (cf. Koepke II p. 97) et praefatione (p. 201, 8) id quidem oneris imposuisti, ut gesta caesaris augusti, quae nec auditu umquam affatim valui colligere, metrica percurrerem ratione. Ceterum haec verba non recte interpretatur Koepke p. 90: 'durch blosses Hören, aus mündlicher Überlieferung habe sie nicht vermocht, hinreichende Kunde davon zusammenzubringen'; immo gesta Ottonis se canere iussam dicit, quae ut digne canere possit, tantum abesse, ut ne auditu quidem ea satis colligere potuerit: neque enim Hrotsvit hic ad ea iam respicit quae postea de scriptorum librorum inopia queritur, sed notitiae non sufficienti impositum canendi officium opponit, cum facilius sit aliquid comperisse quam compertum apte carmine reddere, quod nullo modo ei contingere posse, quin canenda prius accurate compererit. Neque hoc ad caesaris tantum, sed ad omnia Ottonis gesta pertinet; qui quae rex gesserit, ea se quamvis minus gnaram persecutam esse: iam vero 'competenti in loco pausando se silesce'.

- ²¹⁾ Cf. Wattenbach, Deutschlands Geschichtsquellen¹ p. 171 sq. = ² I p. 334 sqq.; Maurenbrecher, de historicis decimi seculi scriptoribus qui res ab Ottone Magno gestas memoriae tradiderunt p. 57 sqq.; Koepke I p. 39 sqq., II p. 91 sqq.; Aschbach, Roswitha und Conrad Celtes² p. 100 sqq.; Waitz, Götting. gel. Anz. a. 1867 p. 1429 sqq., Forschungen zur deutschen Geschichte IX p. 335 sqq.; Dändliker (-Müller), Liudprand von Cremona und seine Quellen p. 290 sqq.; Zint, über Hrotsvithas carmen de gestis Oddonis p. 26 sqq.; Gundlach, Hrotsvitha's Otto-Lied p. 335¹. Hoc loco totam quaestionem tractare nolo; sufficiat unum argumentum labefactasse, cui plurimum tribuerunt in diversas tamen partes digressi Koepke I p. 42 et Zint p. 30. Quem enim Widukindi locum ad v. 1483 adscripsi, eum putant aliter non posse explicari quam ut aut Widukindus Hrotsvitham aut haec monachum Corbeensem imitetur. Et similem esse utrumque locum apparet; sed etiam multo similior gestorum locus eis est, quae Hrotsvit olim scripserat Mar. 537 sqq.: neque igitur probabile est eam cum gesta scriberet, illo loco Widukindi exemplum ante oculos habuisse. Neque verum est, quod Zintius qualiter illud apud Hrotsvitham semel v. 11, apud Widukindum raro occurrere scribit: qui neque Widukindi capitula attendit neque Hrotsvithae quicquam novisse videtur praeter gesta; nam, ut de Mariae loco taceam, unde etiam qualiter adverbium sumptum est, idem saepius apud eam legi in adnotatione illius loci

docui. Alios errores interpretibus communes tacitus ita correxi, ut locos difficiliore in adnotatione interpreterer.

- ⁸⁰⁾ Nuper ea de re dubitavit Gundlach p. 331¹: *Adelheidae regalem ornatum v. 1479 sqq. ita describi, ut maiorem honorem i. e. imperialem paulo post suscepisse diceretur: neque igitur coronationem Romanam a. 962 intercidisse, sed natale domini a. 961 Papiæ celebratum. Neque vero id 'certum', sed ne probabile quidem est, quamquam eam sententiam in adverbio mox (v. 1482) inesse posse non nego; quia tum in augusto summo haereo. Neque ea quae sequuntur, illi opinioni favent: debebat enim v. 1489 sqq. ante omnia ipsum imperium renovatum commemorari, nisi id in parte intercepta narratum esset. Quid Hrotsvit voluerit, interpretando aperiā; sic igitur manca sententia restitui posse videtur:*

'(So empfing der König die Kaiserkrone aus des Papstes Händen. Und neben Otto stund Adelheid,) wie er mit Scepter und Diadem, im Königsmantel. Doch noch höherer Ehre Zier empfing sie, da nun mit dem Kaiser auch sie geweiht ward.'

- ⁸¹⁾ Cf. Koepke I p. 39 sqq., II p. 87 sq.

- ⁸²⁾ Cf. Koepke II p. 117 sqq. Inscriptio incerta est. Leuckfeld (*antiquit. Gandersheim.* p. 410) prologo inscribit Prohemium Carminis HROSVITHAE De Constructione Coenobii Gandershemensis, carmini HROSVITHAE De Constructione Coenobii Gandershemensis Coenobii; Leibniz (*SS. rer. Brunsvic. II* p. 319) ROSVVITHÆ CARMEN DE PRIMORDIIS & FUNDATORIBUS COENOBII GANDESHEMENSIS 'ex manuscripto' edidit, inscripsit PROOEMIUM CARMINIS et HROSVITHAE GANDESHEMENSIS Canonissa de Constructione Coenobii Gandershemensis. Pertz (*SS. IV* p. 306) inscripsit CARMEN DE PRIMORDIIS COENOBII GANDESHEIMENSIS, primordiorum nimirum nomine sumpto ex prologi v. 2. Bodo denique monachus Clusinus (*Leibniz, SS. rer. Brunsvic. III* 703) saeculo XVI medio scripsit: Hrosvitha, coenobii eiusdem virgo, in suo de constructione monasterii Gandesiani poemate, et iterum: Verum de fundatione coenobii Gandesiani versu hexametro scriptum opus, cui etiam beatissimorum Pontificum Anastasii et Innocentii vitas eodem genere metrorum contextas praemisit, pulveribus longissimis temporibus abditum, nostro aevo vix lucem vidit, aliquibus etiam foliis privatum. Taceo quod et vetustate nonnullis in locis non litterae tantum, verum et totae sententiae absumptae sunt. Incipit: 'Ecce meae supplex humilis devotio mentis. Hinc equidem, collato prologi v. 6 de constructione coenobii Gandeshemensis inscriptum fuisse concluderim. S. Anastasii et s. Innocentii paparum vitas hodie solus liber pontificalis continet (*rec. Th. Mommsen I* p. 87 sq.; cf. sociorum Bollandianorum bibliothecam hagiogr. lat. p. 67.634). Ceterum quod post v. 234 duos versus deficere tradiderunt Leuckfeld et Leibniz, eorum testimonium Bodo egregie confirmat; neque Harenbergio homini fide indigno (*cf. Bresslau, N. A. XXIII* p. 141 sq.), qui adnotavit: 'in manuscripto antiquiori duo versus minus recte scripti extant, ideo cancellati', credere debebant Pertz et Barack; quod enim Harenberg p. 1074 duobus se manuscriptis usum esse dixit, quorum possessores nomina sua profiteri nollent, mentium cum esse iure suspicatur Koepke II p. 20¹, neque quicquam tam luculenta subsidia Hrotsvitham iuverunt, praeter unam v. 554 correctionem, ubi circumstantium scripsit pro circumstantium, quod metro non conveniebat.

- ⁸³⁾ Cf. Bodonis testimonium (adn. 32).

- ⁸⁴⁾ Barackii 'chronicon vetus' (p. VI), quo ille fretus dubitavit an Hrotsvit post a. 1002 mortua esset, post a. 1573 scriptum est a Fr. Borsem (dec.

a. 1581), qui *Celtis* editione usus est; cf. *Koepke II* p. 16. *Primordia post incendium Gandeshemense sub Ottonis II imperio scripta videntur* (cf. *Koepke II* p. 41. 119).

- ²⁵⁾ Cf. *catalogum codd. Monac. IV (lat. II) 2* p. 179; *Ruland, Serapeum* a. 1857 n. 2; *Aschbach, Roswitha und Conrad Celtes* ² p. 73 sqq.; *Koepke II* p. 237 sqq.; *Hoesler-Bartsch, Germania XV* p. 194.
- ²⁶⁾ De correctionum aetate adhuc non constabat: plurimas *Magnin* in *dramatis correctiones Celtis* dixerat, quae *Bendixeno* (ed. p. IX) eiusdem manus esse visae sunt; deinde, postquam codicem *Pommersfeldensem* non ex *Celtis* editione, sed ex ipso codice *Monacensi* descriptum esse intellexit *Barack* (p. LXI sq.), ubicumque apographon cum primitiva archetypi lectione consentiebat, de antiqua correctionis origine actum videbatur. Iam ego codicis copia facta multa quidem manu *Celtis*, cuius ductus in *Dionysii* et gestorum simulacro expressit *Koepke*, neque vero pauciora partim prima manu, partim aequali aut paene aequali correctis esse cognovi, quae corrupta leguntur in apographo *Pommersfeldensi*; nec deest mixta in apographo lectio, ubi nimirum ex utraque lectione novum portentum coaluerit. Itaque, ut tandem suum cuique liberum esset iudicium, ubi ex codice *Monacensi* aliquid correctionis antiquae erat afferendum (*Celtis* enim correctiones omnino neglecti), etiam de apographi lectione rettuli, nisi in eo lectio recepta inerat. Res per se prorsus certa erat; tamen iuvat, quod etiam ex *Alderspacensi Gallicani* apographo correctiones saec. XII recentiores non esse dicimus, quod eas omnes exhibet (cf. adn. 47 ad p. 122, 8).
- ²⁷⁾ Cf. *G. Becker, catalogi bibliothecarum antiqui* p. 129 n. 42, 466; primi carminis haec est inscriptio (cf. p. 5): historia nativitatis laudabilisque conversationis intactae dei genitricis.
- ²⁸⁾ Similiter de quodam codice, qui quondam *Ratisponensium* superioris monasterii sanctimonialium fuit (cf. *Stiglmayr, eine alte Regensburger Hs. des sog. Homerus latinus*, p. 3 et tab. 1. 2), iudicavit *Traube* (*Berl. philol. Wochenschrift* a. 1895 col. 879): 'in der temperamentvollen Unregelmässigkeit ihrer Züge glaube ich die Feder einer Klosterfrau erkennen zu dürfen'. Accedit, quod *Pel. v. 244 sq.* non decet ergo, virum Christi baptismo lotum sobria barbarico complexu subdere colla litterae complexu s- minio scriptae sunt in spatio relicto, non quo archetypi apices hoc loco illegibiles fuerint, sed quod monialis libraria pudore praepedita nomen obscenum manu exarare recusaverat. Et illa quidem in hoc genere verborum vitando etiam magis anxia fuit quam ipsa poetria; quamquam ea quoque praetextatis verbis adeo abstinuit, ut vel *Agn. v. 213* colloquio scriberet, quod nomen ut alibi aptum est (*Abr. 4 § 6*), ita illo loco omnino positum non esset, nisi euphemismo *Hrotsvit* studuisset. Neque de simili explicatione *Pel. v. 207* dubitandum est, quamquam, quae ibi agitur *Sarracenorum* sodomia, ea quid esset, *Hrotsvit* nescivisse videtur. Ubi quod *Prudentii* sanctam elocutionem ad flagitia significanda detorsit, cf. e. g. *Abr. 3 § 14* (add.) et gest. praef. p. 201, 4 (adn.). *Virginis* musam, cum virorum carminibus comparatam, sanctam et verecundam videri iure dixit *I. Grimm* (*lat. Ged. des X. u. XI. Jh., p. IX**; ubi aequius iudicavit quam antea in lectionibus academicis: cf. *Roethe, Nachr. der k. Ges. d. Wiss. zu Göttingen* a. 1900 p. 523); cui adstipulantur *Bendixen II* p. 8 sqq. et *Koepke II* p. 216 sqq. Longe aliter sentiunt *Scherr* (*deutsche Kultur- und Sittengeschichte* ¹⁰ p. 92 sq.), *Aschbach* (*Roswitha u. C. Celtes* ² p. 27 sq.); quorum argumentis non multum tribuet, qui *Hieronimi* non minus quam *Paschasi Radberti* aetate ad controversias de partu virginis notas moniales maxime attendisse meminerit (cf. *Harnack, Dogmengeschichte III* ¹ p. 276 ¹): monialis fuit *Hrotsvit*, neque fieri potuit, quin

monialibus rationibus historicis minus ad iudicium Christo commendandum referret: ac quae de dramatis inspicitur p. 114. nunc minus tradendum est. Gerberg enim Henrici ducis Baunhorum filia cum 'aspicientissimis' (cf. p. 2. 34) s. Emmeramum parvulus. s. puerus cum cruce etiam comitatus, discipulus nunc carmina sicuti iudicatus communicavit videtur. Sequi vero discipulus totius Monacensis partes illis nunc potest: nam et primi libri subscriptio. quae post exemplum potest debuit (cf. adn. 15), simul ad secundum librum operis dramatici terre convertitur. et postea praefatio dramatum quaternionem simul postea. Tamen veri simile est 'aspicientissimis' illis. quibus nunc sancturam Hrotviti probaverat et dramata iudicanda proposuerat. in s. Emmeramum monachum numerum fuisse. Hinc colligi videtur. prius alii exemplarius libri primi et libri secundi ad s. Emmeramum missa esse: deinde. postquam postea etiam Ottonis gesta cecinit. Gerbergam minus discipulus opera uno volumine comprehendi ad s. Emmeramum misisse. Quod forte monachus Ebstorpensis Gerbergae magister fuisse recte coniecti. ut coniecturae coniectura additur. probatur est. 'sacrum' eorum. quos cum Gerberg a 'aspicientissimis' iudicasset. ipse Hrotvithum docuit. recreationem Ebstorpensem fuisse. Et Boethii quidem in consolatione Philosophiae Hrotviti hic cum codice s. Emmeramum consentit (Monac. lat. n. 14324. E apud Peiperum: p. 106. 17 (cf. adn. et Theoph. 94 (umbratiles dignitates corruptela codicis E. consol. Philos. III pr. 4, 38: umbratiles d. est. codd. Peiperi). Item accipio. quod et Ekkeharti Waltharii cognoscere videtur (adn. ad gest. 533 sqq. et passim) et Netheri Balbuli sequentiarum librum: Waltharii extus codex Stuttgartensis bibl. publ., theol. et philos. O n. 41 saec. XIII (olim s. Emmeramum E. 26: cf. Holder p. 145 sqq.: sequentiarum codices tres impertunt olim s. Emmeramum. nunc Monacensis lat. n. 14083 (saec. XI), n. 14322 (saec. XI), n. 14345 (saec. XII): horum omnium archetypa iam Hrotvithae aetate in s. Emmeramum bibliothecae fuisse videntur. Alcinii vero de sanctis Eboracensis ecclesiae carmen. cuius hodie nullus codex superest. ex Anglia Edith regina in Germaniam attulisse videtur; Agn vitam Hathumodae (cf. adn. ad p. 110, 29) in monasterio Gandeshemensis extitisse consentaneum est. Alia ita comparata sunt, ut dirimi iam nequeat, unde Hrotviti ea acceperit.

⁴⁰ In praefatione sic de ea re scribit (cf. Schurzleisch p. 46): Cum itaque nuper eius (sc. Germaniae illustratae) gratia peregre profectus finem forteque in coenobium ordinis sancti Benedicti concessissem, repperi vetustissimum littera ferme Gothica et mulieris manu conscriptum celsicem, sub titulo et inscriptione virginis et monialis Germanae gente Saxonica, quo continebantur ea, quae in fronte et indice huius voluminis continentur. Cf. Ioh. Aventini praefationem in vitam Henrici IV caesaris augusti (Augustae Vindel. a. 1518), quam 'insigni ac pietissimo patri, domino Ambrosio praenuli dicit Hemeramm, patrono optimo', dedicavit, fol. 1^r: Extat et ibi (sc. apud s. Emmeramum) exemplar venerandae vetustatis Rosovitae feminae sacrae, quod Chunradus Celtes commodato acceptum opera sua excudendum curavit; quam ob rem autem id obtinuerit, satis mirari non possum. Ceterum quod Celtes codicem mulieris manu dixit conscriptum, quamquam dubium non est, quin id ea solum re commotus ille dixerit, quod autographum opinabatur (cf. Koepke II p. 12), tamen recte se habere videtur (cf. adn. 38).

⁴¹ (cf. Kluepfel, de vita et scriptis C. Celtis Protucii II p. 78: 'Labet Benedictinorum Ratisbonensium hac de re testimonium huc transcribere:

Ego frater Laurentius Aicher, prior cenobii sancti Emmerami, ordinis sancti Benedicti, et frater Erasmus Australis, eiusdem monasterii et ordinis professus et sacerdos, recognoscimus per presentes literas, nos ex

- favore et benevolentia Con. Celti poete ad usum et utilitatem suam accomodasse librum quendam, in quo continetur metricae et prosae edicio cuiusdam monialis; quem ipse proprio cyrographo nobis promisit se redditurum postquam usus fuerit, et Norimberge provido viro ibidem civi Friderico RosenRitter presentavit. In huius rei testimonium hanc chartam ego predictus prior sigillo prioratus communi.
- 10 Dat. Ratispone in nostro cenobio, quinta feria ante festum purificationis virginis Marie anno salutis 94.

Huius sedae apographon in Celtis usum verbis mutatis accommodatum (cf. Koepke II p. 252 sq.) extat in codice Vindobon. n. 3448 (lib. IV ep. 13, fol. 36^v), unde edidit Aschbach, Roswitha und C. Celtes² p. 33²; mihi denuo contulit I. Lechner (= v). Orthographiam sequor apographi. 1 s. Emm. Ratispone v || 7 se redditurum om. v || posteaquam v || et om. v || 8 civi ibidem Friderico videlicet RosenRitter presentare v ||

⁴²⁾ Cf. Koepke II p. 8 sqq.

⁴³⁾ Cf. adn. 48.

⁴⁴⁾ Cf. H. comes de Walderdorff, *Verhandl. des hist. Vereins von Oberpfalz und Regensburg XXIX* p. 16, ex codice *Monacensi lat. n. 14675* (olim s. Emmerammi 675: cf. Schmeller, *Serapeum II* p. 264; Gottlieb, *über mittelalterl. Bibliotheken* p. 68¹), quem ipse denuo contuli: Item passionale Rosvidis sanctimonialis femine, et sunt libri tres. Primus liber incipit: 'Hunc libellum parvo ullius decoris (sic) cultu ornatum, set non parva diligentia illaboratum' etc., et continet sequentes legendas: prima est de beata virgine, de ascensione et resurr., de sanctis Gangolfo, Pelagio, lapsus et conversio Theophili, lapsus et conversio cuiusdam iuvenis per sanctum Basilium, passio s. Dionisii Ariopagite, Agnetis v.; hec metricae scripta sunt. Item 2us liber est ad modum comediarum compositus, et habet has legendas: primo passionem s. Gallicani, pass. sanctarum v. Agapis Chionie et soda¹ s. (sic), pass. Calimachi et so. eius et resuscitacio (sic) eorundem, lapsus et conversio Marie neptis Abrahe heremite, lapsus et conversio Thaide meretricis per Pafnucium heremitam, passio s. v. Fidei Spei et Caritatis. Item 3us (sic) liber est de gestis Heinrici imperatoris primi Ottonis filii eius etc.; metricae compositum, etc. Hec omnia in uno mediocri volumine et bona antiqua scriptura. T 6.

⁴⁵⁾ Cf. Holder-Egger, *N. A. XIII* p. 577 sqq.; qui cum utrumque opusculum per dialogum compositum esse adnotavit, *Hrotvithae non meminit*.

⁴⁶⁾ Hoc loco supplementum adnotationis proponam, ut suo quisque utatur iudicio:

- p. 109,1 Prefacio add. || 2 schitas (item v. 17) || 13 Incipit conversio Gallicani nobilissimi Romanorum ducis et martiris. || 17 T. me m., G., quia g. S., q. sc. R. s. r. p. || 20 ad def. p. n. i. s. || 28 Id i. st. e. n.
- p. 110,14 ad n. f. || 17 C. minio in mg. || 36 ante om.
- p. 111,6 prius primum || 15 quod || 27 principes] palatinos.
- p. 112,2,3 om. || 9 C. om. || 10 m. q. m. om. || 25 digneris] velles || 20 ac] et || 35 frangor.
- p. 113,8 fortuna || 13 pr., q. d. || 22 quaerere om. || 23 e. m. a. (as-add.) || 31 prenoscere || 35 interim om.
- p. 114,2 domine suae || 16 pos te || 17 a. t. sp. || 23 a. m. o. || 25 venimus minio || 25 ut om. || 33 praeceptis] precipuis || 34 v. pr.
- p. 115,1 Qi || 13 advenistis || 15 domine || 19 dilectis ocus sit et ipse dil. || 27 comitantur.
- p. 116,8 O Iupiter, o tribuni! || innumerabiles || 14 Si u. est || 22 deo ex dei corr. || 40 sectabamur.

p. 117, 1 Quantū.

p. 119, 6 in humeris] mire magnitudinis (sic) || 8 Quis || 15 Bradan ||
23 accitarent || 25 Recepisti || 26 periculis || 28 Et quid? ||
33 privarentur (ita in apparatu legendum).

p. 120, 5 tuq; ex tuq corr. || 18 timore || 19 servate] custodite || inv.
in ampl. || 31 assignavit || 36 c. s. r.

p. 121, 1 vit. est || 23 Hylarino.

p. 122, 4 Lucae verba plene scripta || 8 est etiam Ald. || 9 Sec. || 13 inerg.]
† en- ss. || 18 vitae om. || 26 Qui || 27 vagantur et th.

p. 123, 6 in (ante pal.) om. || 8 Michi non s.? || 15 Et] E || 21 prostrati
om. || 24 adul. || 41 est om. || 42 enim om. || habendis om.

p. 124, 4 om. || 25 Terentiane || 33 h. p. c. i. om. (et adest) || 36 aeter-
nis om. || gaudiis] gradus.

p. 125, 2 interfectosque || 3 n. s. v. r. om. || 7 Iohanes et Paulus || 9 tu
om. || 24 impiissimi om. || 26 percussus || 29 s. d.

p. 126, 3 Estote || 4 nati furientis molestiis || 14 qui vivit et regnat per
seculorum secula. Amen.

⁴⁷⁾ Cf. Bethmann, Archiv IX p. 534; Barack p. LXI.

⁴⁸⁾ Exhibeo codicis inscriptionem; in qua quae uncinis saepsi, minio deleta
sunt: [Rosvide mulieris Teutonice versu et oratione conscripta opera,
his diebus cum aliis libris reperta.] Nobilissime mulieris Teutonice
Rosvide sacrimonialis (sic) versu et oratione conscripta opera, his diebus
cum aliis desideratis libris feliciter reperta. Sequitur Theodorici Gres-
mundi iunioris Moguntini in Rosvidam vestalem Alemanicam hexastichon,
quod cum in Celtis editionem receptum non sit, hoc loco edere liceat:

Rosvida Phoebeos doctissima tendere nervos,

Rosvida Germani gloria magna soli,

Sanctorum arguto celebrasti carmine vitas;

Collibuit modulis nulla fabella tuis.

Tu doctum Latium superans, doctissima nostras,

Excellis doctos femina docta viros.

De Theodorico Gresmundo Theodorici filio Trithemius in eadem epi-
stula, qua se Rosvidam 'necdum rescripsisse' scribit (cf. Koepke II p. 8),
haec refert (cf. Aschbach, Roswitha und C. Celtes² p. 67, ex codice
Vindobon. n. 3448, lib. V ep. 4, fol. 43v): Theodoricus noster Gresmun-
dus ante duos menses clam fugiens patrem ad me confugit, petens se
fieri monachum. Ego non facile assentire volens distuli. Interea, literis
et nuntiis patris mutato proposito, recessit a nobis denuo ad sua. *ἡ
αὐτὰ ἔχει το μυστηριον* famulam (-lum cod. teste Lechnero) domus
gravidam reddidit: hinc territus patris faciem declinavit ad tempus.
Sed iam domi est, et credo patrem latere mysterium, quamquam res per
totam (totum cod.) Mogunciam sit divulgata et vario suspicio (sic)
feratur. Pater autem Theod. me suspectum habens tamquam filii (filio
cod.) seductorem inimicum se omnium monachorum ostendit. Sed nihil
eum adverteo. Incertum est utrum in suum an in Trithemii usum
Gresmundus codicem descripserit: neque vero a Trithemio eum scriptum
conicere potuit Barack p. LXII, si primum folium attendisset. Ceterum
de Theodorici Gresmundis cf. Aschbach, die früheren Wanderjahre
des C. Celtes (Wiener Sitzungsber. LX) p. 122 sq.

⁴⁹⁾ Ed. Duemmler, P. C. tom. I p. 380 sq., ex Frobenii editione, qui quem
adhibuit codicem s. Pauli Ratisponensis, deperditus est. Inscriptio codicis
Pommersfeldensis alia manu exarata est. Adscribo quae carmini re-
censendo prodesse possunt. 2 aceruo || 3 torquerit in -ret corr. || 6 capit
in cepit corr. || 11 finxerat recte || 21 cociti (co- in ras.) || 30 dura ||
33 Et] Ad in ras. || 39 in om., recte || 41 adinctos || 42 Arbitris recte;
inuatus || 47 siluicolas recte || 53 molli || 57 sancto recte || 65 fractis ||

67 Fulureoque || 68 marciscat recte || 71 Principis. *Carmen Hrotsvithae, ni fallor, notum fuit: cf. adn. ad Mar. 45 sqq., gest. 20, prim. 397.*

- ⁸⁰⁾ Cf. Bethmann, *Archiv VIII* p. 839; Koepke *II* p. 243. Sic etiam ei *Celtis* editione usi sunt, qui *Hrotsvithae* dramata verterunt *Dulcitium hungarica lingua* interpres ignotus (cf. Katona, *Beilage zur allgem. Zeitung, München* 30. 5. 1900, p. 6 sq.), *Abraham germanica* Wernerus *Themarenensis* (cf. Wilken, *Gesch. der alten Heidelberger Büchersammlungen*, p. 394; Hartfelder, Werner von Themar, *Zs. f. Gesch. des Oberrheins XXXIII* p. 98: 'geteutschet durch mich Adam Wernher licentiaten und geendet of mittwochen nach Valentini anno domini 1508').

- ⁸¹⁾ Cf. adn. 32.

- ⁸²⁾ *Ex Conr. Berth. Behrensi laudatione funebri (Lebenslauf des C. B. B., Königl. Grossbrittan. und Churfürstl. Braunsch.-Lüneb. Hochansehnl. Medici, Dris der Medicin cet., † 4. 10. 1736 zu Hildesheim) F. Brackebusch gymnasii Gandeshemensis rector haec ultro mihi excerptit: 'Im Jahre 1706 brachte er ein Gedichte, so die Rosvita Gandesh. von der Erbauung dieses Klosters verfertigt, und wornach sich die Gelehrten schon längst gesehnet, wieder zum Vorschein. Er hätte selbiges gerne selbst zum Druck befördert, doch musste Er auf Befehl der Hochw. Durchl. Fürstin und Frauen Henriette Christine, Abbatissin zu Gandersheim, Herzogin zu Braunschweig und Lüneburg, dasselbe dem Herrn Leuckfeld, welcher die Antiquitates Gandersh. unter der Feder hatte, überlassen, welcher es denn auch p. 410 inserirt hat.' Leuckfeldus autem, quid rei esset, dissimulavit p. 276: 'Ich habe endlich, nach langen Umfragen, bei einem gelehrten Freunde eine Copey davon, jedoch ohne das Leben der gedachten beyden Stifts-Patronen, Innocentii und Anastasii, ausgeforschet, welches exemplar Ihro Hochw. Durchl. die istsige Frau Abbatissin Henriette Christine, Hertzogin zu Braunschweig und Lüneburg, vor ein gewisses Geld an ihr Stift erkaufen lassen, und mir gnädigst dabei erlaubet, solches abzuschreiben, und hierbey zu publiciren, wie es im Anhang zu finden.'*

- ⁸³⁾ Cf. *SS. IV* p. 304.

- ⁸⁴⁾ *Si quid ei rei tribuendum est, quod in catalogo codicum Hannoveranorum, quem Pertzius biennio post vulgatum tomum IV Scriptorum edidit (Archiv VIII p. 630 sqq.), Hrotsvithae codex non commemoratur, id certe constaret, quando ille perisset: sed fieri poterat, ut ille ibi omittetur, quod iam adhibitus erat; nec plenus est ille catalogus.*

- ⁸⁵⁾ Cf. Waits, *Archiv VIII* p. 266; Wattenbach, *Anz. des Germ. Mus. XX* col. 345 sqq.

- ⁸⁶⁾ Cf. adn. 32.

L

1. 1. [Caute cane, cantor care:
clare conspirent cannulae,
comptae chordae crepent concinnantiam.
2. carpe callem commodam,
convalles construe;
3. caput, calcem, cor coniunge,
calles callens corporales.
4. cane corda, cane cordis,
cane cannulis creatorem.]

- 11^a. 1. Quinquā, dolosis antiqui
circumventus fraudibus inimici.
2. profunditatem magnorum
incautus incurrit peccatorum.
3. hoc sequenti commonitus
exemplo sit, maerens ne desperet penitus;
4. sed, confusus in domino.
liberari posse speret
vel mortuum. si poenitet ex inferno.
- 11^b. 1. Caesariae urbis civis
Proterius locuples valde nimis

I. ex codice universitatis Constantinianus (cf. R. 55. nec. II fol. 439^r) (= C) ed. Iaffé (Za. f. d. d. L. III p. 465 sqq.) ad Iaffé notandum diplomatum (Nachträge zur älteren deutschen Literatur: Kautschke, D. N.-L. tom. CLXII p. 226 sqq.) a W. Meyer Symmetrisches metrum. I. Exordium ad exemplum Hucbaldii Ennenensis versus in rebus F. C. tom. IV p. 267 sqq.; incipit: Carmina contraxi vocibus, capere velis carmina cecinit; et sequuntur Ennenensis de s. Pascho ad Karolum, de pace cariens monumenta de la langue française¹ p. 5 compositionem ad metrum symmetrice velent prosae Lemoicensis qua de re videbatur inu. apud. Za. f. d. d. L. tom. XLV. Proseutis in caribus caris a notis metris singulis versibus: utrumque eiusdem regionis monumentum videtur: Angli. Charaktere der deutschen Literatur I 2 p. 35: der Dialekt deutscher Sprache vom Niederrhein oder aus den Leiningerländern ist zum Grunde Symmetrisches Hexapito est (cf. N. L. III p. 464 sq.). Notus monumentis ad metrum et rhythmi tantum Ennenensis in Hucbaldii rege Metrisches² Angli. I 2 p. 47). Tamen eodem die servatum videtur et hoc symmetrice, praeterquam cum ex delecto calum indicit II versus rhythmi tantumque ad metrum notandum etiam calum extremum VI compositionem esse videtur W. Meyer servum exemplando afficit calum II³. tum cum Erasmianus Bas. v. sqq. compositionem (= cf. p. III): unde operatur ritus a Basili ad duplicatum et Triu s. carum (cf. W. Meyer, Rudolphi Göttingi über Theophrasti. Metrisches metrum, philol. philol. CL. a. 263 p. 30 sqq.) cuius primum incertum s. finis consequitur. (cf. p. VIII. ann. 17). I. 3. monumentum Iaffé

2. unicam habuit gnatam
sacro velamini destinatam.
3. proprius in quam servulus
inlicitis inflammatus est ardoribus:
4. cuius vincolo coniugii
se non posse cernens iungi
auxilium aggressus est malefici.
- III^a. 1. A quo pravi suscepta scedula nuntii
deferenda daemoni,
2. iussit eum nocte caeca supra gentilem
recitare tumbam.
3. iuvenis statim paruit;
daemonum et ecce
sibi agmen apparuit.
4. quod, auditis clamoribus
infelicis, secum illum
adduxerat ad principem pravitatis.
- III^b. 1. Cui invisi datis commercii literis
a malefico missis,
2. item sui causa adventus expositis
amorisque furiis,
3. protinus fit discussio
de fidei Christi
ac baptismi repudio;
4. iubeturque de singulis
abrenuntiationis
manuscriptum efficere; quod effecit.
- IV^a. 1. Continuo tacta a diabolo
clamat virgo misere:
'miserere, pater filiae.
2. moriar, mi pater, modo,
si non iungar tali puero.

III^b. 3, 1 sq. inlicitis servulus C¹ 4, 3 aggressus C III^a. 2, 2 reci-
tale C¹ 4, 1 quod scripsi: qui C, sed in ras.; qui . . adduxerunt Iaffé
III^b. 3, 2 fide C: corr. Iaffé IV. Strophæ et antistropha inconcinnae
sunt; neque vero quicquam mutandum esse intellexit W. Meyer: membra
inconcinna diverso clausularum accentu excusari, velut tacta a diabolo
(7 —) et contra pater inquit (6 —) respondent. Itaque ne ea quidem
mutavi, quas facile mutari poterant (velut IV^b 3, 1 in promptu erat pare),
neque in reliquis colis praeter V^a 4 et VII 4 quicquam rhythmici causa correxi:
extrema enim omnium, excepto primo colo, commata septies quaternis syllabis
constare observavit W. Meyer. IV^a. 1, 2 sq. dist. W. Meyer

3. luctusque nullus finis esse quivit,
donec, a marito
tandem explorata cunctae
suae causa perfidiae,
4. a beato Basilio
poenitentiam persvasit
pro errore percipere gravissimo.

- vi^a.
1. Quem sanctus includens sacro peribulo
 2. incumbens pro eo precibus sedulo,
 3. nunc pro eo orans, saepe et ieiunans:
 4. donec a deo impetraret reo
 5. veniam dari pro crimine tam gravi,
 6. dumque sibi poenitenti ostensus est
 7. sanctus pro se decertare
atque de antiquo hoste
magnifice victoriam deportare.

- vi^b.
1. Indicta transacta iam poenitudine
 2. eductus conciliandus ecclesiae
 3. ecce repente, sancto se ducente,
 4. tactus ab hoste sacro pellitur poste;
 5. donec, antistes et populus assistens
 6. precibus pulsantes deum, fugatus est
 7. daemon clamans ac minitans:
'hoc, Basili, manuscriptum
coram deo restitues mihi meum.'

- vii.
1. Nec mora, sancto orante
manusque cum populo elevante,
 2. cartula desuper lapsa
manibus Basili est ingesta.

3, s explorato C: corr. Iaffé vi^a. 1 sq. sic C; incumbit Iaffé, fort. inclusit (propter tempus imperfectum impetraret 4, nisi ibi impetraverat scribendum est) 4 reo impetraret C: correxi 7, s reportare Iaffé vi^b. 5 sq. nominativus absolutus; antistite et populo assistente precibus pulsantibus deum Iaffé 7, s restituet W. Meyer (meum, sc. Proterii servum), ut Hrosvit (Bas. v. 246 sq.) cum vita; sed diabolus, quod se diutius s. Basili monachum fortis fideliumque orationi resistere non posse intellegit, priusquam denovo adactus cartam reddat, eam sibi in iudicio restituendam esse minatur, qua sc. restituta mancipium suum vindicet.

3. a puero quam cognitam
sanctus statim partes dissipat in minutas
4. eundemque vivificis
restitutum sacramentis
incessanter reddit deo immizantem.

II.

Mitte recordari monumenta vetusta. Terenti;

Cesset ulterius: vade. poeta vetus.

Vade. poeta vetus. quia non tua carmina curo:

Iam retice fabulas. dico. vetus veteres.

Dico. vetus veteres iamiam depone camenas.

Quae nil. credo. iuvant. pedere ni doceant.

VL. 3. 2 dissipant C: corr. W. Meyer. ecl. 4. 1 et appar. ad colon IV
4. 2 sacrificiū C: corr. Idem: 3 reddidit C: corr. W. Meyer

II. ex codice Parisino bñi. nat. n. 8468 saec. I vel XI (= Polim
Timoneo: cf. Quicherat, *bibliothèque de l'école des chartes* tom. II p. 115 sqq.)
edd. C. Magnin (ib. tom. I p. 57 sqq.), A. de Montaiglon (Paris, octobre
1849: extra du journal 'l'amateur des livres', et tiré à 50 exemplaires),
A. Eisee 'Zu für die oesterreich. Gymn. tom. XVIII p. 443 sqq.: qui, ut
solet, veterem editionem novit., E. Sabbadini (Catania, aprile 1894: per le
nozze di Stefano Sechi e Ida Grifi): suum rarissimorum libellorum exemplar
mihi commodavit Traube. Codicem optime contulerat Montaiglon, neglegenter
descripserat Eisee: ipse denuo Berolini contuli. De aetate carminis ambigitur.
Saeculo VII scriptum praebat Magnin: similiter Eisee, Cloetta (*Beiträge
zur Literaturgeschichte des Mittelalters und der Renaissance* I p. 2¹),
Sabbadini. Saeculo IX tribuit Montaiglon, saeculo X fere Traube (*Roman.
Jahresber.* I p. 90). Qui certamina et oculos recte comparavit, quod
litterarum genus aetate Carolino effloruit (cf. Ebert, *allgem. Gesch. der
Liter. des Mittelalters* II p. 64 sqq.): de comediis cf. Peiper, *Archiv für
Literaturgesch.* V p. 493 sqq. Corruptis autem, quibus carmen tam antiquo
codici servatum videtur gravissimis (schol. v. 27. v. 49), ad saec. I descendere
videmur: iam restat, ut carmen saeculo IX tribuatur: sic etiam optime ex
antiqua scriptura Corbiciensi explicantur corruptelae (cf. app. ad v. 49;
Traube, Perrone Scottorum, *Münchener S.-B.* 1900, *philos. philol.-hist.*
Cl. p. 495).

Procedunt haec:

IEBONIMUS.

Qui patriarcharum cernis spectatur ydea.

Obeet ne amicum, qui diu quaeritur, vix invenitur, difficile
servatur, gratis amittas. Caritas non potest comparari, dilectio
pretium non habet.

Versum ita currebat Magnin: Qui patriarcharum cernis spectatur ydeam;
qui quo pertineat, incertum est: Hieronymi locum in epistola 3, 6 (3^a ed.
Valerius tom. I col. 13) laus ostendit Sabbadini: neque versus neque de
amicitia locus quicquam ad carmen. I Mitte Montaiglon: itte P: v. 25.
29. 45. 56. 62 itat. lit. suppl. Magnin 3 Vade sic P

II. 3 cf. Verg. ecl. VIII 148.

6 cf. e. g. Aristoph. ran. 1 sqq.

Tale decens carmen, quod sic volet ut valet istud;
 Qui cupit exemplum, captet hic egregium.
 Huc ego cum recubo, me taedia multa capescunt:
 An sit prosaicum, nescio, an metricum. 10
 Dic mihi, dic, quid hoc est? an latras corde sinistro?
 Dic, vetus auctor, in hoc quae iacet utilitas?

NUNC TERENCEUS EXIT FORAS AUDIENS HAEC ET AIT:

Quis fuit, hercle, pudens, rogo, qui mihi tela lacescens
 Turbida contorsit? quis talia verba sonavit? 15
 Hic quibus externis scelerosus venit ab oris,
 Qui mihi tam durum iecit ridendo cachinnum?
 Quam graviter iaculo mea viscera laesit acuto!
 Hunc ubi repperiam, contemplor, et hunc ubi quaeram.
 Si mihi cum tantis nunc se offerat obvius iris, 20
 Debita iudicio persolvam dona librato.

ECCE PERSONA DELUSORIS PRAESENTATUR ET HOC AUDIENS INQUIT:

Quem rogitas, ego sum: quid vis persolvere? cedo;
 Huc praesens adero, non dona probare recuso.

TERENTIUS: Tune, sceleste, meas conrodas dente Camenas? 25
 Tu quis es? unde venis, temerarie latro? quid istis
 Vocibus et dictis procerum me, a! perditte, caedis?
 Tene, superbe, meas decuit corrumpere Musas? 30

PERSONA

DELUSORIS: Si rogitas, quis sum, respondeo: te melior sum:
 Tu vetus atque senex, ego tyro valens adulescens; 30
 Tu sterilis truncus, ego fertilis arbor, opimus.
 Si taceas, vetule, lucrum tibi quaeris enorme.

15 quis sic P 19 contemplor sic P 25 une (sic) P; cf. v. 1 app.
 27 á sic P; mea Riese post v. 27 persona cuiusdam prudentis terentum
 est, sed clam dedecorat add. P; scholion esse apparet: quod ita et cor-
 rexi, ut 'prudentis cuiusdam sententiam' et 'dicta procerum' (v. 27) ad
 Vergilii versum referrem, quo delusor unus erat, Aen. II 704 credo equidem,
 nec, nate, tibi comes ire recuso; sic saepe quidam sapiens et similia
 32 ó vetule P: o del. Magnin

7 'so elegant dahingeleitet wie meines es vermag'. 9 'wenn ich
 mich in deine Gedichte versenke'. 10 Terentii versus medio aevo prosa
 videbantur: cf. Euanth. c. 3 § 3 (comic. graec. fragm. ed Kaibel I 1 p. 65, 92)
 et Victorin. (ed. Keil, grammat. lat. VI) p. 556 sq. Sabbadini. 14 sq. cf.
 Verg. Aen. V 520 et VI 593. 16 cf. Verg. Aen. VII 270 externis ab oris.
 18 cf. Verg. Aen. XI 574 iaculo acuto. 23 cedo: ich steh zur Verfügung.
 31 cf. Matth. 21, 19 (de ficulnea sterili),

TERENTIUS: Quis tibi sensus inest? numquid melior me es?
Nunc, vetus atque senex quae fecero, fac adolescens.
Si bonus arbor ades, qua fertilitate redundas?
Cum sim truncus iners, fructu meliore redundo.

PERSONA

SECUM: Nunc mihi vera sonat; set huic contraria dicam. —
Quid magis instigas? quid talia dicere certas?
Haec sunt verba senum, qui cum post multa senescunt
Tempora, tunc mentes in se capiunt pueriles.

TERENTIUS: Hactenus antiquis sapiens venerandus ab annis
Inter et egregios ostentor et inter honestos.
Sed mihi felicem sapientis tollis honorem,
Qui mihi verba iacis et vis contendere verbis.

PERSONA: Si sapiens esses, non te mea verba cierent.
O bone vir, sapiens ut stultum ferre libenter,
Obsecro, me sapias; tua me sapientia firmet.

TERENTIUS: Cur, furiose, tuis lacerasti carmina verbis?
Me retinet pietas, quin haec manus arma cerebro
Implicet ista tuo: pessumdare te miseresco.

PERSONA

SECUM: Quam bene ridiculum mihi personat iste veteranus. —
Te retinet pietas? non fas est credere, credo.
Me, peto, ne tangas, ne sanguine tela putrescant.

TERENTIUS: Cur, rogo, me sequeris? cur me ludendo lacessis?

(PERSONA:) Sic fugit horrendum praecurrens damna leonem.

(TERENTIUS:) Vix ego pro superum teneor pietate deorum,
Ad tua colla meam graviter lentescere palmam.

PERSONA: Vae tibi, pone minas: nescis quem certe minaris.
Verba latrando, senex cum sis vetus, irrita profers.

33 (quaeso,) num quid melior me es? Montaignon 37 set] sic P
39 sunc P 45 Si] i (sic) P; cf. appar. ad v. 1 47 firma P: corr.
Magnin; quamquam -a ablativi saepe corripunt poetae Carolini (cf. Traube,
Karol. Dicht. p. 281) 49 armice erebro P: corr. Magnin; ic pro a ductum
Corbeiensem esse monet Traube 52 non scripsi: nam P v. 55 delusori
dedit Magnin (personarum notae hic interceptae nescio an lateant in scholio
v. 27); damna i. e. dama 57 tua Magnin: una P 58 nesis P:
corr. Magnin

39 sq. cf. dist. Catonis 4, 18 nam † quocumque sene, puerilis sensus
in illo est (Otto, Sprichwörter der Römer n. 1625). 49 cerebro: cf. Ter.
ad. III 2, 19. IV 2, 32. V 2, 7. Magnin. 55 'cf. Dracontii laud. dei I 279
et rabidos (raudos cod.; raucos vg.) timuit discurrens dama molossos.' Vollmer.
57 cf. Ter. ad. II 1, 17 ne mora sit, si innuerim, quin pugnus continuo in
mala haereat (Sabbadini), et glossam (corp. gloss. lat. V 621, 4) lentesco est
adhaereo vel flecto. 58 nescis certe, quem mineris.

I, rogo, ne vapules et, quod minitare, reportes; 60
Nunc ego sum iuvenis: patiarne ego verba vetusti?

ERENTIUS: O iuvenis, tumidae nimium ne crede iuventae:
Saepe superba cadunt, et humillima saepe resurgunt.
O, mihi si veteres essent in pectore vires, 65
De te supplicium caperem quam grande nefandum.
Si mihi plura iacis et tali voce lacessis,

.
.

61 iuvenis sic P 67 sequitur P initialis littera hic subducta P;
pentametri v. 2 sqq. non subducuntur.

62 cf. Verg. Ecl. II 17 nimium ne crede colori. 66 cf. Verg. Aen. X 644.

M cod. Monac. lat. n. 14485;
*M*¹ eius lectio primaria,
*M*² eius lectio secundaria.
m apographon Monac. lat. n. 2552 (Gallicanus)
p apographon Pommersfeld. n. 2883.

s Schaten, ann. Paderborn. I p. 128.
h cod. Hannoveranus deperditus;
*h*¹ eius lectio Leibnitiana,
h^p eius lectio Pertziana.
l Leuckfeld, antiq. Gandersh. p. 410 sqq.

Celles: ed. Norimberg. a. 1501,
Leibnia: SS. rer. Brunsvic. II (Brunsv. a. 1709) p. 319 sqq.: hi cor-
rexerunt, quaecumque non vindicantur aliis.
Freytag: de Hrosvitha poetria, Vratisl. a. 1839.
Perts: M. G. h., SS. IV (Hannov. a. 1841) p. 306 (prim.). 317 (gesta).
Magnin: théâtre de Hrotsvitha, Paris 1845.
Bendizen: das älteste Drama in Deutschland I, II, Altona 1850. 1853;
comoediarum ed. Lubec. a. 1857.
Barack: die Werke der Hrotsvitha, Nürnberg 1858.
Wattenbach: Deutschlands Geschichtsquellen, Berlin 1858, p. 171 = *I
(1893) p. 334.
Aschbach: Rosvitha und Conrad Celtes, Wien 1867. *1868.
Koepke: Ottonische Studien I (Widukind). II (Hrotsvit) Berlin 1867.
1869.
Schade: liber de infantia Mariae et Christi salvatoris, Halis Sax.
a. 1869.
W. Meyer: Radewins Gedicht über Theophilus, Münchner Sitzungsber.
1873 philos.-philol. Cl. S. 49 ff.
Piltz: die Dramen der Rosvitha von Gandersheim, Leipzig (Reclam)
o. J.
v. Winterfeld: de Avieni metaphr. Arat. rec. et emend., Berolini a. 1895,
p. 37 sq.

Original Image

- PRATITIO. 29 suae vicis: cf. prim. 114. 481. 32 aetate minor:
cf. prim. 32 fact. mod. succ.: cf. Mar. 20, Gong. 78, Bag. 4.

nere apposui, ne crediti talentum ingenioli sub
 obscuro torpens pectoris (antro) rubigine negligentiae
 exterminaretur, sed sedulae malleo devotionis percussum
 aliquantulum divinae laudationis referret tinnitum,
 quo, si occasio non daretur negotiando aliud lucrari, ipsum 5
 tamen in aliquod saltem extremae utilitatis transformaretur
 9 instrumentum. Unde quicumque lector, si recte et secun-
 dum deum sapias, egenti paginae, quae nullius praecepto-
 ris munitur auctoritate, opem tuae rectitudinis ne pigri- fol. 2^v
 teris adhibere, deo videlicet, si quid forte probetur recte 10
 compositum, meaeque negligentiae designando universale
 vitiorum, nec tamen vituperando, sed indulgendo,
 quia vis frangitur obiurgationis, ubi intervenit humilitas
 confessionis.

2 antro addidi coll. *Pel.* 7, asc. 32 (cf. appar. ad *Gong.* 373); elocutio
Prudentiana (*psychom.* 6) fort. rubigine | exterminaretur negligentiae |
 13 una *M.*, unde vis scripsi: ius eg.; sed ius tollitur, vis frangitur

5 negotiando aliud lucrari: cf. *Koepke* p. 168 (utrumque verbum
 habent *Matth.* 25, 14 sqq. et *Luc.* 19, 12 sqq.).

I.

Salve, regalis proles clarissima stirpis.
Gerbirg, illustris moribus et studiis.
Accipe fronticula, dominatrix alma, serena,
Quae tibi purganda offero carminula,
5 Eius et incultos dignanter dirige stichos,
Quam doctrina tua instruit egregia;
Et, cum sis certe vario lassata labore,
Ludens dignare hos modulos legere,
Hanc quoque sordidolam tempta purgare camenam
10 Ac fulcire tui flore magisterii,
Quo laudem dominae studium supportet alumnae,
Doctricique piae carmina discipulae.

HISTORIA NATIVITATIS
LAUDABILISQUE CONVERSATIONIS
INTACTAE DEI GENITRICIS
QUAM SCRIPTAM REPPERI
SUB NOMINE SANCTI IACOBI
FRATRIS DOMINI.

fol. 3^r

UNICA SPES MUNDI DOMINATRIX INCLITA CAELI
 Sancta parens regis, lucida stella maris,
 15 Quae parens mundo restaurasti, pia virgo,
 Vitam, quam virgo perdiderat vetula!
 Tu dignare tuae famulae clementer adesse
 Hrotavithae votis carminulisque novis,
 Quae tibi femineae studio famulante camenae
 20 Iam supplex modulis succino dactylicis,
 Exoptans, vel summatim attingere saltim
 Laudis particulam, virgo, tuae minimam,
 Ortus atque tui primordia clara beati
 Necnon regalem pangere progeniem.
 5 Hoc tamen agnosco fragiles excedere vires,
 Ut temptem laude te merita canere,
 Digne pro meritis quam totus non canit orbis
 Quaeque super laudes angelicas renites,
 Hunc quia virgineo portasti ventre puella
 30 Inclusum, cuncta qui regit imperio.
 Olim sed stultum fari qui iussit asellum
 In laudem sancti nominis ille sui

fol. 3^vfol. 4^r

MARIA. || INTACTAE sic M || 15 pariens *Celtes*; sed cf. *Luc. 1, 38* ecce ancilla domini, fiat mihi secundum verbum tuum (*Irenaeus III 22, 4; Angilbertus P. C. tom. 1 p. 413; Salzer, Sinnbilder und Beiworte Mariens p. 345*) 17 sq. adesse, Hr. vg. 21 fort. contingere; cf. *Theoph. 284* (ubi quidem | attingere hiasset), *Paulin. Petricord. II 157* virtutum exiguum saltim contingere partem (*Gong. 527* summatim tangere), *gesta Karoli V 55* (*P. C. tom. IV p. 56*) muneris inde tui quamcumque retexere partem 32 fille M

MARIA. 13 cf. *Mar. 517* et *Huemer ad Sedul. I 60.* 14 cf. *adn. ad Abr. 2 § 3* 16 cf. *adn. ad Theoph. 451.* 20 cf. *adn. ad p. 2, 38.* 23 sq. cf. *prim. prol. 2 sq.* 27 cf. *Mar. 899* (dignus pro e. g. *Ter. Hee. II 1, 19*); *Prud. apoth. 705* summatim (cf. v. 21) relagam, totus quae non capit orbis (cf. *gest. 96*). 31 cf. *Sex. Amarcii serm. I 502* contra naturam qui fari iussit asellam more hominum, intactam iussit generare puellam (*num. 22, 28*; cf. *Bendixen II p. 24¹⁸* et *Zappert, Virgile Fortleben im Mittelalter p. 29¹¹*).

- Hic heros etenim, de quo narrabo, Ioachim,
 65 Tali percerte felix patriarcha nepote,
 Toto se placidis ornans conamine factis,
 Quicquid possedit, per tres partes ressecavit,
 Partem dans viduis peregrinis atque pupillis
 70 Saepius, in templo partem famulantibus ergo,
 Particulamque suae domui servaverat omni.
 Hoc quoque non raro faciens pietate benigna,
 Digne mercedem suscepit denique talem,
 Ut propria substantiola bene multiplicata
 Ipsius gentis procures praecelleret omnes
 75 Nec sibi consimilem portaret terra potentem,
 Quem sic cunctarum fulciret copia rerum.
 Quattuor hic certe cum iam feliciter ipse
 Volveret in summa fortuna lustra rotata,
 Vultu praepulchram sibi desponsavit amicam
 80 Necnon praenitidam laudandis moribus, Annam,
 Acharis natam, David de stirpe creatam,
 Foedere legali proprio quam iunxit amori.
 Hanc autem memorant, sterilem non tempore parvo,
 Spem partus homini nullam conferre fideli. fol. 5^r
 85 Tandem, digestis bis denis scilicet annis,
 Contigit, in templo Ioachim sub tempore festo
 Inter sacratos altaris stare ministros,
 Incensum digni fuerant qui ponere visi.
 Quem Ruben templi dum vidit scriba sacrati,
 90 Exosus factum, dictis affatur amaris:
 'Non licet incensum' dixit 'te tangere sanctum,
 Munera nec domino praestat dare sacrificando,
 Te quia despexit, sobolis cum dona negavit.'

67 patres *M*¹ 68 puellis *M*: *correxī ex Ps.-Matth. 1* unam partem dabat viduis, orphanis, peregrinis atque pauperibus coll. *Theoph. 22*; cf. *ind. metr.* 73 substantialia *M*¹*p*² 78 † uiueret ss. *M*²; cf. *Pel. 69* lustrata rotata *M*¹ 79 ppulchram sic *M* (sic v. 80 praenitidam); cf. *ind. verb.* 81 Acharis *Schade p. 11*²⁷ (A charis *vg.*), neque vero nomen ignotum: iste Achar, qui Achan appellatur in libro Iesu Nave *Hrab. Maur. (Migne CIX 291*)* et sic cena Cypriani metrica (*Duméril 1847 p. 99*), *Gunsonis epistola ad Augienses (Martène-Durand, coll. ampl. I 302)*, cf. etiam *Traube P. C. tom. III p. 638* 82 iunxit *M*²*p* 83 ///sterilem *M* 93 subolis *M*²; *item v. 168*

68 cf. *Theoph. 22 sq.* 71 non raro: *Ps.-Matth. 1* haec autem inchoavit facere a quinto decimo aetatis suae anno. 82 cf. *Gong. 349, Pel. 207, Abr. 6 § 5.* 90 cf. *Gong. 541 (Verg. Aen. X 591 dictis affatur amaris).* 98 cf. *Mar. 168.*

Non dedit econtra verbum vir nobilis ullum,
 95 Sed maerens abiit silvas tristisque petivit,
 In quis saepe gregem consuevit pascere pridem,
 Ac, in longinquam pergens per devia terram,
 Ipsum cum propriis secum ducendo magistris,
 Hic in secretis latitat pascendo latebris
 100 Nec post ad patriam placuit remeare relictam,
 Passus namque gravem secreta mente pudorem
 Ex Ruben verbis, qui se causatur, amaris.

Cuius percerte post menses inclita quinque
 Coniux, desperans illum iam vivere saluum,
 105 In soles flevit nec solamen sibi scivit,
 Hasque preces domino profudit triste dolendo:
 'Israelis rector, solus quoque gentis amator,
 Qui semper refoves miti pietate dolentes,
 Cur mihimet socium voluisti tollere carum,
 110 Addens maerorem tristi semperque dolenti,
 Quae semper sterilis mansi sine germine ventris?
 Sed nunc maioris vulnus suspiro doloris,
 Hoc quia nec penitus, quid conferret, scio, casus
 Legali domino, devoto legis amico.

fol. 6^r

O me felicem, si saltem noscere possem,
 Utrum mors illum subito sorberet amara,
 An frueretur adhuc calida vitaliter aura!
 Certe si scirem, non ius maeroris haberem
 Tantum, cum tenebris loeti subcumberet atris;
 120 Funus sed summa colerem praenobile pompa,
 Inclita condigno committens membra sepulchro.'

His ita finitis, sublati cernit ocellis
 In ramis lauri resonantes murmure dulci
 Pullos plumigeris volucres circumdare pennis.
 125 Hoc ubi cernebat, subtristi voce canebat:
 'Rex caeli fortis, cui subiacet astriger axis,
 Omnia qui certe potis es disponere recte,
 Semper cunctarum tibi laus extet pietatum,
 Quod clemens cunctos pietatis munere vivos,

111 I qd (i. e. quod) ss. M¹ 118 sq. distingi 120 colere M
 127 Omnia qui certe in rae. M manu 1: cf. Mar. 365

95 cf. Verg. Aen. XI 813 silvasque petivit. 98 cf. Mar. 233.
 242. 264. 107 cf. Mar. 314. 115 cf. Gall. I 4 § 2. Cal. 6 § 1.
 121 cf. Verg. Aen. X 338 patrioque cernerat membra sepulchro. 122 sqq.
 de hoc loco ad Fr. Matthaeum expressum eleganter articulatur Lecker p. 484.
 122 cf. Mar. 463. 124 cf. Prod. cath. 3. 41. 44. 126 fortis: cf.
 oae. 202; astriger axis: cf. Mar. 140; Astrigeris aut. ap. I 33.

- 130 Pisciculos pecudes serpentes atque volucres,
 Congaudere suis donasti sedulo pullis:
 Sed meme solam sterilem remanere misellam *fol. 6^v*
 Causa iudicii iussisti denique recti.
 Te tamen omnipatrem constanti pectore testem
- 135 Invoco, coniugii primo quod tempore vovi,
 Si ventris fructum mihi praestares pius ullum,
 Hunc mox in templo sisti tibi rite sacrato
 Obsequioque tui legali more sacrari.
 Talia dum mundis formaret verba labris,
- 140 Angelus astrigero subito descendit ab alto,
 Maxima tristitiae portans solamina tantae,
 Et stans sub facie dictis haec fatur amicis:
 'Exue maerorem, cordis depone dolorem,
 Consilioque dei germen tibi credito summi;
- 145 Hoc, quod ventre tuo procedet tempore certo,
 Vere fiet idem populis mirabile cunctis.'
 Dixit, et aurivagis revolans secatur aethera pennis.
 Anna sed, angelicis nimium perterrita verbis,
 Maesta domum petiit sese lectoque locavit,
- 150 Et tremefacta diem psalmorum lege †perorat,
 Effusus noctem precibus ducendo sequentem.
 Post haec ergo suam praecepit adesse puellam,
 Astantem rogans propriis illam sub ocellis,
 Cur se despiceret, vel cur tam sero veniret,
- 155 Cum sibi sentiret fieri quid forte stupendi.
 Reddidit econtra dominae lasciva famella *fol. 7^r*
 Obprobriis iactum servili murmure verbum:
 'Si te despexit sterilem faciens deus,' inquit,
 'Dic, rogo, divinae causae quid pertinet ad me?'
- 160 Anna sed obprobrium patienter pertulit istud,
 Effundens tantum lacrimas subtristis amaras.
 Scilicet hac ipsa Ioachim praedictus in hora
 Angelus apparens inter montana refulgens,
 In quis tunc pascendo gregem latitaverat autem.

132 Sed me^t solam *M* (t ss. m. 2), Sed meme/ (*eras. t*) *p*; cf. *Bas. 108* 138 Obsequoq; *M*¹ 141 Maxime *M*¹ (*corr. m. 1*)
 143 maerorem cordis coniunxit *Schurzfleisch* (cf. *Sap. 5 § 13*) 147 aethra
*M*¹; cf. *asc. 126 sq.* 150 por/at/ *M* (*perorat p*), sed -at manu 2,
praeter leoninitatem 157 tactum *M*: *correci*

133 cf. *Pel. 181.* 134 cf. *Mar. 638.* 144 *Ps.-Matth. 2* quoniam
 in consilio dei est germen tuum. 147 aurivagis: cf. *Gong. 306.* cf. *Verg.*
georg. I 406 levem fugiens secatur aethra pinnis (*v. l. pennis*). 154 *Ps.-*
Matth. 2 et tu nec ingredi ad me voluisti? 158 cf. *Mar. 93.*

- 165 Iusserat ad sociam citius remeare relictam.
 Qui dixit, monitis animo permotus ab illis:
 'Haec iam bis denis mecum permanserat annis,
 Ex illa dominus sobolem mihi nec dedit ullam:
 Insuper obprobriis discessi plenus amaris
 170 Nuper de templo, causa confusus ab ipsa:
 Et me despectum tantisque malis saturatum
 Hortaris regredi, subdi primoque pudori?'
 Ad quem mansuetis caelestis nuntius orsis
 'Me fore caelestem' dicebat 'credito civem
 175 Custodemque tui factum pietate superni
 Regis, qui iustam consolari dedit Annam
 Per me, dum preculas fiendo profunderet almas.
 At nunc ergo tui causa de cardine caeli
 Aequa ferens veni permagni gaudia doni,
 180 Hocque tibi dico, quod mox prae nobilis Anna
 Concipiet natam cunctis saeculis venerandam.
 Haec inter natas hominum fiet sacra cunctas,
 Spiritus et merito sanctus requiescet in illa;
 Ac per quam veniet mundo benedictio summa,
 185 Nec primam similem, nec fertur habere sequentem.
 At nunc ad sociam tempta remeare beatam,
 Quae gaudens omni tantum pariet decus orbi;
 Et semper grates factori reddite dulces,
 Cui placuit stirpem vobis concedere talem,
 190 Qualem percerte numquam tenuere prophetae,
 Omnes electi post haec non sunt habituri.'
 Ad quem promissis Ioachim laetatus in illis:
 'Si tua certa tuo maneat mihi gratia servo,
 Ad tempus dignare meo requiescere tecto,
 195 Et gustare cibum non dedignere paratum.'
 Angelus econtra dicebat voce decora:
 'Desine, posco, meum post haec te dicere servum,
 Esse sed angelicae consortem credito turmae.
 Nam mihi terrenis opus est non vescier escis,
 200 Quem pascit domini semper praesentia summi;
 Quapropter moneo, domino libamine sacro

fol. 7v

172 regredi *M*¹ 173 At *M* 174 uicem *M*: *correx* coll.
Mar. 212. 238. 287. 321. 371. 179 permagna gaudii *M*¹ (*corr. m. 1*),
 permagna gaudia *p* 193 Si mihi certa tuo maneat tua gratia servo *M*¹

178 *cf. Mar.* 186. 185 *Ps.-Matth.* 3 quia nulla fuit talis aliquando
 ante eam et postea non erit similis ei; *cf. Sedul. II* 68 nec primam similem
 visa es nec habere sequentem. 188 *sq. cf. Mar.* 475 *sq.* (256. 344),
Gong. 329, *Theoph.* 428, *Agn.* 230.

- Hoc te ferre, meis satagis quod ponere mensis.
 Qui citus anniculum gregibus subtraxerat agnum,
 Sperans obprobrium Ruben cessasse vetustum, fol. 8^r
 205 Immolat et domino gavisus pectore laeto,
 Ignibus appositis, ut habet praeceptio legis.
 Angelus, his votis, ut iussit, rite peractis,
 Altaris fumo sublatus pergit ad astra.
 Iam tunc clementis paulatim gratia patris
 210 Incoepit radiis mundo lucessere claris
 Atque prior stabilem discordia sumere finem,
 Cum sua caelestes primum consortia cives
 Olim terrigenas promittebant habituros,
 Quos prius e meritis Adam sprevere parentis.
 215 Nec latuit tunc angelicum clementia coetum
 Omnipatris, proprium qui mox post tempora natum
 Mittere virgineum miserans disponit in alvum,
 Ut, sine principio natus de patre supremo,
 Carnem virgineo sub tempore sumeret alvo
 220 Omnes atque suo salvaret sanguine sacro,
 Ne post haec generis humani callidus hostis
 Gauderet mundum laqueis retinere malignis,
 Sed patris et nati, numen quoque pneumatis almi,
 Aequali forma pollens sub nomine trino
 225 Finetenus stabilem regnaret iure per orbem.
 Angelus astrigerum postquam transcendit olympum,
 Vix patiens Ioachim tantae praeconia causae
 Et tactus iaculo terroris denique magno, fol. 8^v
 Stratus adusque solum doni virtute superni
 230 Pertimidus iacuit necnon sine mente quievit
 Ipsius (a) sexta, ni fallor, forte diei,
 Dum sol usque suum conclusit vespere cursum.
 Interea pueri venerunt cum grege lassii,
 Cumque suum dominum terra videre locatum,
 235 Comminus adstantes coeperunt discere tristes
 Causam terroris turbata mente recentis;
 Ipsum percerte sed vix potuere levare.
 Quis cum caelestis narrasset nuntia civis,

220 salueret *M*; cf. *ind. gramm.* 224 pollens (o ex corr.) *M*, polens p
 228 iaculo *M*¹ 231 a addidi ex *Ps.-Matth. 3* ab hora diei sexta usque
 ad vespem iacuit 234 terra scripsi: tota *M* (pronum *Celtes*; 'tota
 sc. terra' explicuerat *Barack*)

203 *Ps.-Matth. 3* tunc Ioachim accepit agnum immaculatum; cf.
ezod. 12, 5 (v. 206 praeceptio legis) erit autem agnus absque macula mascu-
 lus anniculus. 229 cf. *Mar. 39.* 236 cf. *Mar. 713.*

- Suaserunt illi iussis parere supernis
 240 Et rapido patriam cursu repedare relictam.
 Qui gregibus lectis, silvis discessit ab illis
 Ac gaudens pueros secum deduxerat ipsos.
 Et cum transissent spatium triginta dierum,
 Angelus oranti sanctae comparuit Annae
 245 Et cum pacificis deprompsit talia verbis:
 'Exsurgens animo, vultu quoque, perge, sereno
 Ad portam subito, quae dicitur aurea vulgo:
 Illic forte tuum summa cum pace reversum
 Legalem dominum mox comperies fore vivum.'
 250 Quae citius dicto iussum complevit amandum,
 Impatiensque morae perrexit ad hostia portae,
 Praestolata suum gavisa mente patronum.
 Scilicet attonitis quem cum conspexit ocellis.
 Caro florigerum percurrerat obvia campum,
 255 Ipsius et collo sese suspendit amando,
 Altithrono grates reddendo denique tales:
 'Laus tibi, cunctorum largitor summe bonorum,
 Qui mihi non merito concedis gaudia tanta!
 Ecce virum proprium praesentem sentio salvum,
 260 Tempore quae longo iam permansi viduata:
 Quaeque fui sterilis, concepi gaudia prolis.'
 Talibus auditis congaudens concinit omnis
 Pleps Hebraea deo laudes cum pectore laeto.
 Post haec noveno percerte mense peracto
 265 Venit summa dies, in qua praenobilis Anna
 Progeniuit natam cunctis saeculis venerandam.
 Postque dies octo primi venere vocati
 Pontifices, tantae solito qui more puellae
 Nomen et aptarent, ipsam quoque sanctificarent.
 270 Quis Ioachim proculari fudit praesentibus istas:
 'Rex caeli, stellis solus qui nomina ponis,
 Istius tenerae nomen dignare puellae
 Caelitus iudiciis per te monstrare coruscis.'
 Dixerat, et subito sonuit vox fortis ab alto,
 275 Mandans, egregiam Mariam vocitare puellam,
 'Stella maris' lingua quod consonat ergo latina:

fol. 9^rfol. 9^v243 transisset *Celice*253 attonitus *M*¹258 meritae *Celice*

253 cf. *Gong.* 540, *Theoph.* 324 (= *asc.* 123). 256 cf. *Mar.* 188.
 264 sqq. cf. *Schade* p. 14⁸⁸. 265 cf. *Prud. apoth.* 601 (*de Mariae partu*)
 advenit promissa dies. 267 cf. *Mar.* 285. 268 tantae: 'eo alt'; cf.
Mar. 422. 271 cf. *Mar.* 877. 276 cf. *adm. ad Abr.* 2 § 3.

Hoc nomen merito sortitur sancta puella,
Est quia praeclarum sidus, quod fulget in aevum
Regis aeterni claro diademate Christi.

280 Post haec annorum meta vergente duorum,
Fortunata suam dum sumpsit ab ubere natam
Ablactando piam genitrix de more Mariam,
Ocius in templo sistit cum munere digno
Ipsam, quae templum domini fuit immo futurum,
285 Quo sociata sacris virguncula parva puellis
Semper divinis illic perstaret in odis,
Quem merito cives caelestes laude frequentant.

Post haec, in templi subsistens limite sacri,
Ascensum graduum subito ter quinque supinum,
290 Immemor aetatis, iam plena deo, puerilis,
Audacter currit, vultum nec retro reflexit,
Quaerat ut astantes infantum more parentes.

His super accensi, mirantur denique cuncti
Astantes populi, templi pariterque ministri;
295 Pontifices ipsi factum laudant quoque primi,
Dicentes, tanto quod tunc infantula facto
Per se quid fieri praesignaret cito magni,
Et vere magni, cunctis meritoque stupendi.

Quod credi maius vel quod posset fore maius,
300 Quam quod virgineo portavit ventre puella
Magnum factorem mundi propriumque parentem?
Nec mirum, sursum coepit si figere gressum,
Infans lacteolis fuerat dum parvula membris,
Quam, pater alme, tuo ditasti flamine sacro,
305 Dum fuerat sanctae genitricis condita ventre,
Praescius hanc solam certe consistere dignam
Ad proprii partum nati per saecula noti:
Qui post, corporeae tectus velamine formae,
Ascensum graduum cunctis patefecit in aevum,
310 Per quos ad patriam tendunt remeare relictam;
Cui Christus nomen, cui laus sit caelitus. Amen.

Scilicet et genitrix tali faetu bene felix
Conlaudans regem cecinit sic Anna perennem:

fol. 10^r

278 Et quia *M* (cf. *Theoph.* 294; recte *prim.* 357) 279 fort. Regis
(in) aeterni 281 Fortunata *M* (prior t in *ras. m. 2*) 307 fort. voti
(‘verheiseen’) 312 factu *M*: correxi ex *Gong.* 33, *Mar.* 65 (cf. etiam
Paulin. Petricord. I 232, *vita Mathildis SS. X* p. 580, 18).

285 cf. *Agn.* 450. 286 cf. *Mar.* 345. 357. 287 quem: sc. deum
(v. 286 divinis; *Ps.-Matth.* 6 in dei laudibus). 298 cf. *Mar.* 504. 692.
295 cf. *Mar.* 267. 297 sq. cf. *Dion.* 18. 308 cf. *asc.* 1.

- 315 'Omnipotens rector, solus pietatis amator,
 Clementer proprio fecisti mira popello,
 Aspiciens humilem miserando meam quoque mentem
 Iam desperatae donasti gaudia natae.
 Audeo percerte post haec tibi munera ferre,
 Nec vereor, prohibere meum post haec inimicum,
 320 †Quem vistem sacris templi sociata ministris.
 Hinc te caelestes conlaudant sedulo cives,
 Condignum carmen modulando perenniter. Amen.
 His ita finitis orantis scilicet orsis,
 Germine felices talis rediere parentes fol. 10^r
 325 Indolis, in templo parva remanente Maria.
 Omnes humanae nequeunt comprehendere linguae,
 Nec potis est stabilis, quamvis verbum sonet, orbis,
 Istius infantis praeclaram dicere famam,
 Sed nec mirandae vitam moresque puellae.
 330 Quis laudare modis potis est per saecula dignis,
 Haec quia, continuo cunis subtracta, puella
 Maturis omni lucebat moribus orbi
 Nec quicquam membris gessit puerile tenellis,
 Ast in praeceptis fuerat iustissima legis
 335 Necnon carminibus semper studiosa Davidis?
 Haec prudens, humilis, fervens dulcedine mentis,
 Omnibus atque placens, tota virtute refulgens;
 Hanc hominis maledicentem non audiit auris,
 Offensam sed nec quisquam cognoverat umquam.
 340 Semper erat mitis necnon gratissima cunctis,
 Et, quae nempe suo profluxit ab ore loquela,
 Nectare gratiolae fuerat condita supernae.
 Et, cum quis verbis illi benedixit amicis,
 Mox grates domino curavit reddere summo,
 345 Nec sic divinis linguam retineret ab odis;
 Exemplumque suis in se praenobile cunctis
 Praeponit sociis iam cunctigenae bonitatis.
 Ipsius faciem niveo candore nitentem
 Tradunt ardentis radios praecellere solis fol. 11^r

317 desperatae *M* 318 munere *M* 320 Quem vistem *M*¹, Quin
 visitem *M*², Quem visitem *p*; fort. Quamvis stem (*cf.* v. 87) 326 con-
 prehendere *M* post v. 329 dist. *Schurzfleisch* 330 dignus *M* 342 con-
 dite *M*¹ (*corr.* m. 1)

314 *cf.* *Mar.* 107. 330 *cf.* *Gong.* 283. 335 *Ps.-Matth.* 6 (nulla)
 in carminibus Davidicis elegantior. 344 *Ps.-Matth.* 6 ne forte vel in
 'tatione sua a laudibus dei tolleretur, si quis eam salutabat, illa pro
 'tatione 'deo gratias' respondebat. 345 ut ne sic quidem.

- 350 Necnon humanum penitus devincere visum.
 Quid referam digitos, operum satis arte probatos?
 Namque manu docta perfecit parva puella,
 Nempe, sibi normam statuens ipsissima duram,
 Omnibus in templo vivebat strictius ergo
 355 Virginibus reliquis illic pariter sociatis.
 Nam tantum preculis studuit persistere sacris
 Necnon divinis semper constanter in odis,
 Ex quo discissae noctis periere tenebrae
 Aurora spargente plagam lucem per eoam,
 360 Altius usque polum Phoebo ascendente serenum
 Tertia iam solito devenerat hora diei.
 Tunc usu digitos operis laxaverat albos,
 Docte purpureis instando denique filis.
 Sed mox, ut nona Phoebus descendit in hora,
 365 Se precibus solito reddit famosa puella
 Ac studio mentis bene perduravit in illis,
 Usque per angelicum sumpsit sacra virgo ministrum
 Omni namque die missam sibi caelitus escam;
 Escam pontifices dederant de more potentes:
 370 Hanc studio mentis citius concessit egenis.
 Denique caelestes lapsi de sidere cives
 Hanc crebro verbis consolabantur amicis,
 Spernere terrestrem quo mox didicisset amorem
 Et castam regi mentem servare perenni.
 375 Quisquis languidolis infirmus denique membris
 Hanc saltim tetigit, raptim salvus remeavit.
 Cuius cum stabilem volitaret fama per orbem,
 Abiathar reliquos exorat saepe sacerdos
 Pontifices templi pretii non munere parci,
 380 Vellent praeclaram quo dispensare Mariam
 Ipsius egregio legali foedere nato.
 Quod fieri vero prohibet virguncula casta,

fol. 11^v

352 defectum indicavi ex *Ps.-Matth. 6* omnia, quae mulieres antiquae (*erwachsene*) non potuerunt facere, ista in tenera aetate posita explicabat 356 *sqq. distincti ex Ps.-Matth. 6* hanc autem regulam sibi statuerat, ut a mane usque ad horam tertiam orationibus insisteret, a tertia autem usque ad nonam textino opere se occuparet; a nona vero hora iterum ab oratione non recedebat, usque dum illi angelus domini appareret, de cuius manu escam acciperet 358 discesse *M¹p*, discesse *M²*: *correz coll. Gong. 225, Dion. 115, gest. 650* 360 *fort. scandente* 369 Escam *in ras. M (m. 2)* 381 egrigio *M¹*

357 *cf. Mar. 286.* 362 laxaverat i. e. lassaverat, fatigabat.
 377 *cf. Gong. 303.*

- Incūta regalis spernens consortia stirpis;
 Se quoque finetenus testatur nobile corpus
 383 Eius coniugio percerte subdere nullo.
 Talia pontifices cui mox dixere potentes:
 'Nonne deus colitur digneque potens veneratur
 In plebis Iudae legali posteritate?
 Nec decet innuptam talem remanere puellam.'
 386 Quis constans animo respondit talia virgo:
 'Nam deus in templo gaudet requiescere mundo,
 Mentibus et sobriis, nec delectatur in illis,
 Crimine quos magno maculat lasciva libido.
 Scimus, Abel duplam merito sumpsisse coronam,
 389 Qui primus mundo iustus fuerat protoplasto, fol. 12^r
 Unam martirii fratris de caede peracti
 Atque magis nitidam pro virginitate secundam.
 Credimus Heliam caelum petiisse secretum
 Corpore cum vero, mansit quia virgo potenter
 392 Nec corpus maculis umquam violavit amaris.
 Haec didici certe legis ratione docente,
 Et discens animo mandavi sedula fixo,
 Meque puellarem novi retinere pudorem.'
 Postquam bis septem totos compleverat annos,
 395 Non hoc esse sui moris, dicunt Pharisei,
 Aetatis tantae quod vellet virgo manere.
 Post haec in templo domini sub honore sacrato
 †Decreverunt populum concurrenre cunctum,
 Ut pariter tantam temptarent volvere causam.
 400 Et cum sub tectis templi consisteret omnis,
 Abiathar, quem iam memini, sub lege sacerdos
 Ascensum graduum conscendit namque superbum
 Praesul et astanti dicebat talia plebi:
 'Ex quo constructum fuerat praenobile templum
 403 Istud per magni regis studium Salomonis,
 Ut scitis, vere manserunt semper in illo
 Forma conspicuae vultus aetate tenellae
 Natae nobilium famoso germine regum
 Atque sacerdotum, vatum pariterque priorum, fol. 12^v

393 lascinia *M* 397 pro virginitate sic *M* 398 distinxi ex
Ps.-Matth. 7 denique et Helias, cum esset in carne, assumptus est, quia
 artem suam virginem custodivit 403 fort. vovi; cf. *Mar.* 426, *Agn.* 35,
J. 2 § 4, *prim.* 329. 347 (statui in corde meo *Ps.-Matth.* 7) 408 Mox
 reverunt *Celtes*; fort. Decrevere simul (cf. *Mar.* 435)

384 corpus eius i. e. suum.

omnis populus. 419 cf. *asc.* 65.

386 cf. *appar.* ad *Mar.* 491.

- 430 Quae celebres omni merito mansere popello.
 Certe perfecta sed mox aetate recepta,
 Coniugibus tantae condignis sunt sociatae,
 Multo-magisque deo placuerunt semper ab illo.
 More sed insolito sperat se virgo Maria
 425 Posse placere, viris domini pro nomine spretis.
 Nunc, quia non constat, votum se reddere tantum,
 Restat, ut altithronum precibus digne rogitemus,
 Ut nos forte suis faciat cognoscere iussis,
 Hanc cui legali fas sit cum foedere iungi.
 430 Tali consilio consensu plebis adepto,
 Sortem pontifices miserunt primitus omnes
 Inter namque tribus Israhelis duodenas;
 Quae mox egregiam Iudae signat fore dignam.
 Qua designata prae cunctis scilicet una,
 435 Praecepere, viros eiusdem germinis omnes,
 Quos sine coniugibus fecit consistere casus,
 Collectos ergo concurrere sole secundo
 Et manibus virgas dextris conferre novellas.
 His igitur cunctis toto conamine lectis,
 440 Advenit dignus senior Ioseph sociatus
 Illis, incurvam portans sub iudice virgam.
 At vero summus virgas tollendo sacerdos
 Gaudens cunctorum, domino faciens holocaustum, fol. 13^r
 Quid fieri iubeat, fuis precibus rogitabat.
 445 Cui mox iudiciis divinis ista iubentur,
 Tempore digesto sibi quae fuerant facienda.
 Praemonitus virgas qui misit protinus ipsas
 In templi sanctum famosi iure secretum,
 Demandans, quidni collectim luce sequenti
 450 Iudae regales iterum venisse nepotes,
 Unumquemque suam rursum quoque sumere virgam;
 Nam sibi pro signo dictum fuerat manifesto,
 Virgo quod haec credi deberet nobilis illi,
 De cuius virga volitaret rite columba,
 455 Quae petiisse polum temptaret protinus altum.
 Dum ter mille suas retinerent denique captas
 Virgas personae praedicto tempore certe

421 Certa *M*¹ (Certa perfecte *p*) 425 viris *Celtes*: tuis *M*
 429 Hanc quia *M* ex v. 426 (cf. appar. ad gest. 486): correxi 430 cf.
Gong. 337, *Pel.* 358, *Theoph.* 18 (depon. pass. v. in ind. gramm.) 431 ponti-
 ficis *M* 441 iudice sic *M*, et v. 445 iudiciis 444 iubet *M*: correxi (de
 consec. temp. v. ind. gramm.) 457 certe scripsi: certq̃ *M* vg.

423 cf. ind. metr. 424 solito more e. g. *Verg. Aen. VII* 357.
 426 constat i. e. convenit. 434 cf. asc. 82.

- Nec signum populo praedictum redderet ulla,
 Obtulit incensum praesul venerabile rursum
 460 Seque dedit precibus devoto pectore fuis.
 Cui mox caelesti dicetur voce precanti:
 'Virgula namque brevis Ioseph iusti senioris,
 Quae iacet in templo nec sollicitatur ab ullo,
 Implebit merito signum memorabile sola.'
 465 His ita finitis sonuit vox pontificalis
 Mandans in mediam Ioseph procedere turbam.
 Hic erat abiectus, forma nullaue decorus, fol. 13^r
 Nec sibi complacuit sociis interfore tantis,
 Sed mage postremo gaudet remanere locello.
 470 Qui, mox ut vocem sensit se forte vocantem,
 Processit pavidus, virgam comprehendere iussus;
 Ex qua continuo splendens egressa columba
 Haut tarde caelum fertur petiisse secretum.
 His ita transactis, laudes plebs concrepat omnis,
 475 Grates altithrono reddentes pectore laeto,
 Cui placuit signo iustum monstrare novello.
 Ipse sed, aetatis non inmemor ulterioris,
 Protestans, procures se(se) genuisse nepotes,
 Magno percerte fertur rogare pudore
 480 Pontifices, Mariam quo non vellent sibi pulchram,
 Ipsius proprio sed sponsam tradere nato.
 Quod cum forte negant, se signatum quoque narrant,
 Nec cuiquam credi sanctam debere puellam
 Quam sibi, quem dominus solum fecit fore dignum,
 485 Exorans alias coepit rogare puellas
 Mitti cum Maria causa solaminis ergo,
 Quae, veluti connutritae sociaeque coevae,
 Illam colloqui scirent solamine dulci
 Absque mora consolari, ne virgo pudori
 490 Coniuge pro vetulo fieret subiecta tenella. fol. 14^r
 Quod mox pontifices fieri iussere potentes.
 Nam senior frustra sudaverat ista rogando,
 Non sibi, sed Christo fuerat quia virgo dicata.
 Postquam pontifices preculis cessere precantis,
 495 Ioseph servandam suscepit namque puellam

463 sollicitetur *M*: *correx*i 466 ioseph *M*¹ 478 se *M*: *correxi*;
 se iam genuisse *p*², se progenuisse *Celtes* 491 potentes *scripsi coll.*
 v. 386: parentes *M* 492 Nam *scripsi ex vestigiis litterarum N et*
 m: Sed *M*²*p* 495 puellam (*cf. v. 496*) *fort. Mariam*

461 dicetur i. e. dicitur; *cf. Mar. 664.* 465 *cf. Mar. 122.*
 274 sq. 475 *cf. Mar. 188 sq.*

Et pariter missas (ni fallor, quinque) puellas;
 Quarum sic ergo creduntur nomina dicta:
 Scephiphona, Zabel, Susanna, Rebecca, Abigea.
 Quis opus ad templi pertingens namque sacrati
 500 Traditur ornatum studiose perficiendum,
 Purpura cum bysso, linum cum vellere Serum;
 Purpura sed sanctae fulgens operanda Mariae
 Creditur ad velum domini templi pretiosum.

His super accensae praesentes quippe puellae
 505 Obprobrii causa dixerunt taliter ergo:
 'Num te reginam constat post haec fore nostram,
 Iam texenda tibi quia purpura creditur uni,
 Non parvo cum sis iunior tu tempore nobis?'
 Quae tunc, ut semper, bene sustinuit patienter
 510 Talia, nec verbo iam contradixerat ullo.

Astans sed citius custos semper sibi fidus,
 Angelus astrigera dilapsus, dixit, ab aula:
 'Si te, virgo, rogo, perturbent talia verba,
 Ista percerte quia vatium more locutae
 515 Iam nunc praesaga dicebant voce futura,
 Tu quia sola potenter eris regina perennis
 Necnon stelligeri dominatrix inclita caeli.'

fol. 14^v

Post haec secreta residebat in aede quieta,
 Purpureos digitis filis operans benedictis.
 520 Angelus et summus Gabrielh conspectibus eius
 Astitit, astrigera caelorum lapsus ab aula,
 Virgineumque decus verbis affatur amicis,
 Iuxta cunctorum, narrans, oracula vatium
 Ipsius e casto nasci dignarier alvo
 525 Altithroni prolem mundo satis antiquiorem,
 Virgineique modum partus narrat memorandum.

Ergo non nostris potis est exponier orsis
 Nobile colloquium, longo sermone peractum,
 Virginis aeternae, Christi matris benedictae,
 530 Partus et tanti sacra narrantis paranimphi;
 Sed nec dactilicis opus est nos psallere cordis

501 Serum *scripsi* coll. *Verg. georg. II* 121 velleraque ut foliis
 depectant tenvia Seres (*Ps.-Matth.* 8 sericum): serum *vg.* (i. e. *σῆρῶν*;
cf. Salmasium ad Tertull. de pallio ² p. 241sqg.) 511 fidus sibi *M*¹*p*
 513 Si *scripsi* (*cf. ind. gramm.*) ex litterae S vestigio: Non *M*²*p* 515 psaga *M*
 517 inclita in celi *Mp*¹ 518 residebat *M*²: sedebat *M*¹; sidebat *p*
 528 longa *M*¹*p*¹ 531 cordis (i. e. chordis) *M*

504 *cf. Mar.* 293. 512 *cf. Mar.* 521. 794. 802. 513 *cf. Mar.* 736 sq.,
asc. 77. 517 *cf. Mar.* 13. 523 *cf. Mar.* 578, 645. 890. 527 *cf. gest.* 1506.

- Magnum maerorem Ioseph durumque dolorem,
 Frustra cordetenus quo iam fuerat cruciatus,
 Talem dum gravidam sensisset forte puellam,
 535 Qualiter et tristis solatur tempore noctis,
 Virginis intactae iussus curam retinere
 Virginis et nati nobis de sidere missi:
 Haec evangelici demonstrant cuncta libelli, fol. 15^r
 Nostras et fragiles excedunt denique vires.
 540 His nos transmissis, constant quia cognita cunctis,
 Sermonem vobis tantum faciemus ab illis,
 Rarius in templo quae creduntur fore dicta.
 Certe cum stabilem volitans urgueret in orbem
 Undique subiectos describi iussio lectos
 545 Caesaris augusti censumque sibi profiteri,
 Ioseph ad patriam Bethlem perrexerat urbem
 Cum desponsata sibimet praegnante Maria.
 Et cum famosis essent prope moenibus urbis,
 Aspexit non corporeis, sed mentis oculis
 550 Comminus alma duos virguncula stare popellos,
 Unum ridentem necnon alium lacrimantem.
 Quod Ioseph vetulo narrans, audivit ab illo:
 'Contine subiecto tantum te rite iumento,
 Et noli, posco, narrare superflua verba.'
 555 Dixerat, et iuvenem coram prospexit herilem,
 Qui sibi mysterium declaravit populorum,
 Talia sacrata dicens pro virgine verba:
 'Cur dicis Mariam non verbula vera locutam,
 Indignatus, eam secretum cernere solam?
 560 Nam flentem populum merito vidit Iudeorum,
 Qui mox a domino discedet corde maligno,
 Contra gentilem sed laetitia fluitantem, fol. 15^v
 Ad fidei magnum quia perveniet sacramentum.'
 His dictis Mariam blande conversus ad almam,
 565 Tempus adesse sibi Christum narrat pariendi.
 Quae de subiecto descendit iussa iumento,
 Intrans speluncam sub terra rite locatam,
 Quae male praesentis penitus fuit inscia lucis
 Et quam continuae semper tenuere tenebrae.
 570 Sed mox, ut lucem genetrix paritura perennem

534 sensisse *M*¹ 536 coram *M*¹ 537 sydere *M*²; item v. 584
 542 Karius *M*: corr. *Barack*

541 vobis: cf. *proem*. 543 cf. *Pel.* 224. 553 cf. *Mar.* 566.
 568 praesentis: qua tum perfusa est; *Ps.-Matth.* 13 in qua lux non fuit
 umquam, sed semper tenebrae, quia lumen diei penitus non habebat.

Hanc adiit, radiis coepit fulgere coruscis,
Nec post haec ibi caelestis lux defuit omni
Tempore, quo genitrix illic mansit bene felix.

Noctis tranquillae medio libramine certe
575 Illic haec eadem genuit virguncula prolem
Gaudens divinam cunctis saeculis venerandam,
Cui nomen Iesus, cui sit laus gloria virtus,
Solvere qui veterum veniens oracula vatum
Se pro salvando venturum praescia mundo
580 Pacem caelicolis fecit cum civibus orbis.
Quem genitum sacro castae de virginis alvo
Protinus angelicus circumstat denique coetus,
Laudans submissis factorem vocibus orbis,
Orans et puerum nobis de sidere missum.
585 Sed mater subito cunctis veneranda, Maria,
Collocat angusto praesepi membra tenella
Christi, panniculis regem volvendo perennem.

fol. 16^r

Et pius interea Ioseph digressus ab illa
Mox obstetrices secum duxit mulieres,
590 Quae Zelemi Salome fuerant de nomine dictae.
Sola sed ingreditur Zelemi, Salomeque veretur
Tangere speluncam pedibus splendore repletam,
Mox quoque virgineum Zelemi tractans pie partum,
Exclamans, signi, dixit, bene credula tanti:
595 'Quid sibi non nuptae partus vult iste novellus?
Editus ecce puer regali germine nuper
Coniugis expertem bene declarat fore matrem,
Atque parens virgo natum lactat pie sola,
Uberibus castis de caelo iure repletis;
600 Non dolor est matri, nec est maculatio proli:
Ordine divino fieri sed talia credo.'

Hanc Salome vocem spernens non ficta loquentem
Dixerat auditis sese non credere verbis,
Ni probet ipsa sacram palma tangendo Mariam.
605 Hinc ingressa suam coepit protendere dextram
Audacter, castam temptans palpare Mariam;
Sed talis poenam confert audacia dignam,
Dextraque continuo temptatrix debilitata
Ingenti certe cruciatur iure dolore.

576 saeculis *Bartsch*: scilicet *M* (item secunda asc. 140)579 uentrum *M*¹

573 cf. *appar. ad Mar.* 312. 584 cf. *Mar.* 537. 590 cf. *Schade*
p. 26¹⁷³; fuerant de nomine dictae: cf. *Theoph.* 5. 600 *Ps.-Matth.* 13
nulla pollutio sanguinis facta est in nascente, nullus dolor in parturiente.

- 610 Tunc Salome clamans animo subtristis amaro fol. 16^v
 Defectum dextrae subitum deflevit ademptae;
 Moreque Iudaico proprium meritum recitando
 Necnon iustitia sat confidens simulata
 Talia celsithrono fertur dare verba dolendo:
 615 'Testis cunctorum consolatorque laborum,
 Tu scis, praeceptis fueram quod sedula legis,
 Quodque tui causa semper fueram bene larga
 Pauperibus cunctis lectis de finibus orbis,
 Qui maerens venit, de me quoque laetior ivit:
 620 Et nunc pro meritis patior dampnum grave tantis!²
 Cui mox apparens iuvenis praelucidus infit:
 'Panniculos pueri solummodo tange tenelli,
 Accedens istas ad regales cito cunas:
 Ipseque maiori te restituet sanitati.'
 625 Haec ubi iussa sibi sequitur solamina dantis,
 Tangendo minimum pannorum denique filum,
 Sensit se subito salvam fore corpore toto,
 Et grates domino reddebat voce canora,
 Qui sibi dignatur talem conferre salutem.
 630 Ordine digesto postquam fuit ergo repleta
 Visio pastorum, signum sibimet quoque dictum
 De parvo puero praesepibus inveniando,
 Ipsius pueri quoque circumcisio Christi
 Nominis atque sui fulgens aptatio magni, fol. 17^r
 635 Reges astrologi solis de cardine lecti
 Advenere, magi stellarum lege periti,
 Quaerentes urbem famosam denique Salem,
 Necnon Herodem constanti pectore regem
 Sollicitant regis de nativitate recentis,
 640 Se vidisse novam fantes nuperrime stellam,
 Quae regem natum demonstraret Iudeorum.
 His rex turbatus secreta mente profanus
 Accitis citius scribis audivit ab illis,
 Certe Bethleis nasci quod Christus in horis
 645 Iuxta cunctorum deberet carmina vatum;
 Scilicet atque magis iussit cum fraude remissis,
 Ut puerum quaerant natum, sibimet quoque monstrent,

613 famulata *M*¹, si famulata *p* 619 de me q̄q; *M*² (de me q̄; *p*):
 de meoq; *M*¹ lectior *M* 625 *dist. Rétif de la Bretonne* salomina *M*
 629 dignat² (i. e. dignatur) sic *M*; cf. *Mar.* 102 635 solos *M*¹*p*
 636 Aduenire *M*¹ 637 salā *M*¹ (corr. m. 1) *p*

616 cf. *Mar.* 54. 618 cf. *Mar.* 635. 730, *Gong.* 308. 638 cf.
Mar. 134 644 cf. *Mar.* 694 (*Sedul.* II 73). 645 cf. *Mar.* 523. 890.

- Quem cupit occidi, simulans se velle precari.
 Qui monstrante viam stella pergunt cito rectam,
 650 Intrans et pueri regalia tecta tenelli
 Haut vario certe digestim picta colore,
 Sideris obsequio tanti sed rite polita;
 Proni vestigiis figentes oscula prolis,
 Orantes preculis humili quoque voce profusis,
 655 Trino caelestem venerantur munere regem,
 Hunc hominemque deum designantes moriturum.
 Qui, mox in somnis moniti sub tempore noctis,
 Ad patriam laeti redeunt, per devia ducti. fol. 17^v
 His ita digestis, Herodes pessimus hostis
 660 Augusti iussu Romam deducitur ergo,
 Quo vel purgaret, lex ut Romana doceret,
 Criminis inposita de magni se cito culpa,
 Vel capitis poenam iuste pateretur amaram:
 Namque reus maiestatis dicitur herilis:
 665 Et merito talem patitur iam suspicionem,
 Qui cupit insidiis vulpino corde paratis
 Prolem caelestis divinam perdere regis.
 Hoc nam divino nutu factum fore credo,
 Quod tunc percerte Romam mandatur adire,
 670 Quo sibi subtracto legis mandamine cuncta
 Plenius in nato complerentur cito Christo.
 Namque quater denis cursu ducente peractis
 Virginei partus digestim rite diebus,
 Hic factor membris caelorum namque tenellis
 675 Sistitur in proprio parvo cum munere templo,
 Ulnis exceptus tremulis iusti Symeonis,
 Et mundi dominus condignis est benedictus
 Odis ex ipso iusto Simeone vetusto
 Necnon famosa praesagis vocibus Anna.
 680 His quoque completis iuxta mandamina legis
 Ad patriam Bethlem redierunt protinus urbem.
 Nam post haec binis mansurnis paene repletis, fol. 18^r
 Hostis ab exilio veniens perversus amaro,
 Quod dixere magi,olvebat mente dolenti,
 685 Se nati stellam regis vidisse decoram.

660 iussu *Bartsch*: iussu^o *M*, iussuo *p* 670 mandamina *M*: *correxi*
(prophetarum vaticinia, v. 523. 578. 645. 890, non sunt mandamina legis, v. 54.
680); cuncta ut Mar. 787. 866, prim. 391 672 dicente M 674 membri
scelorum M¹, membri celorum M²p 684 uollebat M¹p

655 sq. cf. *Schade p. 36*²¹². 657 cf. *Huemer ad Sedul. II 102.*
 658 cf. *Pel. 178.* 659 cf. *Gong. 419, Pel. 61.* 666 cf. *Sap. 5 § 22.*

- Haec recolens, proceres regni rogabat heriles,
 An redeundo magi venissent mente fideli
 Vel quid de nato demandarent sibi Christo.
 Qui mox responsis pariter dicunt bene firmis,
 690 Se nescire, magi fuerint si forte reversi,
 Nec quid de nato sese perdiscere rege.
 His super accensus rex Herodes furibundus
 Mittens, infantes occidi protinus omnes,
 Qui tunc Bethleis fuerant, praecepit, in oris,
 695 Se semper vivum sperans extinguere Christum
 Posse. Sed in somnis monitus, Ioseph venerandus
 Pergit in Aegyptum, vasti per devia secum
 Deducens eremi Iesum cum matre tenellum,
 Nocti terrestri Christo dominante timoris.
 700 Talia sed solito fecit pietate superna,
 Egipti tenebras propria quo luce vetustas
 Mox illustraret, per se penitusque fugaret.
 Contigit ergo die quadam, requiescere velle
 Iuxta speluncam sanctam cum prole Mariam.
 705 Quae sat lassa solo fuerat cum forte locata,
 Scilicet in gremio Iesum molli refovendo,
 Multi terribiles procedunt namque dracones
 Ex hac spelunca, pro qua fuit ipsa locata;
 Quos Ioseph pueri cernentes, obstupefacti
 710 Coeperunt certe magno clamare timore.
 At puer e gremio matris surrexit amando,
 Iesus, sacratis stabat mitis quoque plantis
 Contra frendentes turbata mente dracones;
 Qui subito proni ceciderunt mansuefacti,
 715 Orantes tacitis factorem nutibus orbis,
 Ipseque, digrediens eremi per devia vasti,
 Illos praecessit, sequier sese quoque iussit.
 Quo Ioseph viso genetrix Christique sacrata,
 Exanimes fragilis pro consuetudine carnis
 720 Facti, sat pavitant, puerum laedique timebant.
 Ipse sed, inspector mentis, testis quoque cordis,
 Haec responsa dedit timidis, conversus et inquit:

fol. 18^v

694 precebit *M*¹^p 699 Noui *M*: *correxi coll. Fortun. c. III 9, 63*
 depereunt tenebrae Christi fulgore fugatae et tetrae (terrae *edd. ant.*: cf.
Lact. rec. Buenemann p. 1520) noctis pallia crassa cadunt 701 Egipta *M*¹^p
 705 solo sic *M* 710 clamore *M*¹^p 712 sacrans *M* 719 fragilis sic *M*

692 cf. *Mar. 293.* 694 cf. *Mar. 644.* 701 cf. *e. g. Augustin. in*
psalm. 77 (ed. Bened. VI col. 38) Aegyptus in Hebraea lingua tenebras
 vel tribulationes significat. 713 cf. *Mar. 236.* 721 cf. *Paucker,*
suppl. lex. lat. n. 2893.

- 'Quare lactantes tantum tractabitis artus
 In me, virtutem capitis nec mente perennem?
 735 Quamvis humanis sim parvus homuncio membris,
 Vir tamen omnipotens summo sum numine pollens,
 Condecet atque, feras silvae mansuescere cunctas
 Me coram, rabie dimissa rite priore.'
 Post haec magnanimes cum pardis namque leones
 730 Necnon cunctigenae venerunt undique lectae, fol. 19^r
 Ut sensere, ferae prolem factoris adesse,
 Orantes puerum submissa voce tenellum,
 Circa praeclaram gaudentes atque Mariam.
 Quam super insolito pavitantem denique signo
 735 Laetius intuitus, fertur sic dicere Christus:
 'Non te, virgo, rogo, pollens, genitrix mea cara,
 Permoveat signi novitas carnaliter almi,
 Obsequii sola veniunt istae quia causa,
 Non quod te vellent vel saltim laedere possent.'
 740 His quoque discessit dictis angustia cordis,
 At vero belvae praecedebant bene laetae,
 Demonstrando viam per deserti loca rectam;
 Sed nec nocturnis discesserat ulla sub horis,
 Sed Ioseph pecori sociatae mente fideli
 745 Oblita rabie naturalique furore
 Pacificae modici gustabant pascua foeni.
 Inter quas ergo fuerat concordia tanta,
 Ut quondam timidi iunxere lupis latus agni,
 Et bovis mites bene conmansere leones.
 750 Sed non inmerito: caelorum pax quia vera,
 Quo regit immensum, firmavit foedere, caelum,
 Illarum mentes mutato more fideles.
 Post haec pausavit, radiis lassata calor
 Aestivi, cara palmae Maria sub umbra, fol. 19^v
 755 Et rursus versis claris aspexit ocellis,
 Fructibus hanc palmam maturis esse refertam.
 His visis lingua formavit talia verba:
 'Istius palmae nimium delector onustae,
 Si potis est fieri, de fructu denique vesci.'

731 fore *M* (fore in fere corr. m. 2), fore *p*; cf. v. 727 (*Ps.-Matth.* 18
 feræ omnes silvarum; 19 varia genera ferarum) 735 intuitur *M*¹ 738 ui-
 niunt *M* 739 satim *M*¹, saltem *M*^{2p} 741 belvae scripsi (cf. *ind.*
metr.); beluae vg. 744 Sioseph *M*¹ 746 modice *M* 747 quos *M*
 750 sqq. distinxi et explicavi sched. crit. p. 18 ex Boethii *consol. Philos.* I
 c. 5, 47 et quo caelum regis immensum, firma stabiles foedere terras

730 cf. *Mar.* 618. 736 cf. *Mar.* 513. 747 cf. *Isai.* 65, 25
 (*Schade* p. 38²²²).

- 760 Cui senior vetulus legis moderamine iustus
 Haut blande dictis Ioseph mox obviat istis:
 'Hoc miror certe, nimium te dicere velle,
 Cum videas ramos magno de germine ductos
 Astris contiguos caelum pulsare profundum.
 765 Ast ego praecogito summa tantummodo cura,
 Si saltim valeam puram comprehendere lympham,
 Utribus in nostris quia nec est guttula fontis.'
 Haec heros igitur venerandus sic loquebatur,
 Ceu desperaret, quod praesens omnia posset
 770 Christus, corporeis tectus fuerat quia membris.
 At puer, in gremio carae genitricis almae,
 Accumbens, palmam gaudens se vertit ad ipsam,
 Functus et imperio praeclare quippe paterno
 Ipsi continuo dicebat fronte serena:
 775 'Arbor, flecte tuos summo de vertice ramos,
 Ut, quantum libeat, de te mater mea carpat.'
 Dixerat, atque suis arbor fortissima iussis
 Ante pedes Mariae parens inflectitur almae.
 Fructu cumque suo penitus fuerat spoliata,
 780 Incurvata stetit nec surgens alta petivit,
 Oppedit imperium Christi sed rite probatum.
 Ipseque 'Te subito' dixit 'nunc erige, palma,
 Ut sis lignorum post haec collega meorum,
 Quae paradisyacis constant plantata locellis:
 785 Et radice tua deduc extimplo secreto
 Undas fonticuli fluitantes gurgite dulci.'
 Quae citius dicto complentur denique cuncta.
 At prolis comites, fontem lustrando recentem,
 Reddebant grates laetato pectore dulces
 790 Atque sitim limphis tristem dempsere novellis.
 Cumque profecturi deserti per loca vasti
 Essent, ad palmam Iesus sic dixerat ipsam:
 'De te quippe meo praecepto, palmula, mando,
 Angelus ut caelo veniens dilapsus ab alto
 795 Tollat rite tuo ramum de vertice summo
 Necnon hunc ipsum plantet mox in paradysum.
 Et tibi gloriolam super hoc iam confero tantam,

fol. 20^r

760 Qui *M* (fort. ex Cui corr.) 785 secreto sic *M* ('*hol aus deiner Wurzel herauf, aus verborgenen Tiefen*'), *Ps.-Matth.* 20 aperi autem ex radicibus tuis venam quae absconsa est in terra 789 laetato sic *M*

760 cf. *Mar.* 54. 775 cf. *Fortun.* c. II 2, 25 flecte ramos, arbor alta (*Ps.-Matth.* 20 flectere, arbor). 787 cf. *appar. ad Mar.* 670. 789 cf. *Mar.* 475. 794 cf. *Mar.* 512.

- Ut post haec summi dicaris palmi triumphi;
 Et quisquis bello famose vicerit ullo,
 800 De te vincenti dicetur protinus illi:
 »Ad palmam magni venisti namque triumphi.«⁷
 Haec ubi dicta dedit, dilapsus sidere venit
 Angelus, et tollens ramum divexit in altum. fol. 20^v
 Quo viso cuncti praesentes opstupefacti
 805 In terram proni consternuntur tremefacti.
 Quos Iesus subito solatur, talia fando:
 'Non opus est certe vobis formidinis ullae,
 Hunc quia transferri ramum per sidera iussi,
 Ut mox deliciae magno plantetur in horto,
 810 Et, velut hic in deserto mea iussa sequenda
 Implevit, magno nosmet studio satiendo,
 Sic illic sanctis constet dulcedo perennis.'
 Talibus ac tantis signis iam sedulo visis,
 Ioseph, virtutem prolis tractando perennem,
 815 Utitur his verbis, submisso murmure fusis:
 'Ecce calor nimius nostros male decoquit artus;
 Nunc, tibi si placeat, cuius regnum iuge constat,
 Praecipe, per pelagi calles nos pergere vasti,
 Urbibus apposis quo certa quies data nobis
 820 Nos citius spatium faciat percurrere tantum.'
 Cui dixit Iesus, divino numine clarus:
 'Namque viam subito longam per me breviabo
 Et, quod ter denis potuit vix ante diebus
 Metiri, faciam diei spatio repedari.'
 825 His dictis, Soniten viderunt ocus urbem
 Egypti magnam, famosis moenibus altam. fol. 21^r
 Hanc introgressi, petierunt limina templi,
 In quo stulta deos consuevit ponere falsos
 Gens pagana suos, perverso more colendos.
 830 Mox sed ut intravit sancta cum prole Maria,
 Omnia falsorum pariter simulacra deorum
 In terram subito ceciderunt denique prona,
 Iam cognoscentes, regem venisse perennem
 Atque deum verum magna virtute deorum.

805 conseruntur *M* 809 plantatur *M*¹ (*praeter p in ras.*), *p*
 810 sequendo *Celtes*; at *cf. Pel. 264, prim. 413* 816 artus *sic M* (*t litterae*
i similia) 817 placet *M*¹, placent *p*¹ 825 *fort. Sotinen*; *cf. Schade*
p. 40²³³ 827 lumina *M*¹ 834 decorum *Celtes*; at *cf. Ps.-Matth. 24*
 nisi hic deus esset deorum nostrorum

815 *cf. prim. 133.* 831 *cf. Alvin. c. 1, 162 (P. C. tom. I p. 173)*
 omnia sternantur fundo simulacra deorum.

- 835 Tunc est impletum, fuerat quod carmine dictum
 Olim percerte modulantis tale prophetae:
 'Ecce super levem dominus veniet cito nubem,
 Pro cuius sancta facie decet omnia nempe
 Egypti subito conquassari simulacra.'
 840 Haec Afrodasio postquam fuerant recitata,
 Urbis namque duci praedictae valde potenti,
 Illic cum sociis festinat pergere multis.
 Quod cum pontifices templi sensere profani,
 Sperabant illum variis mox perdere poenis
 845 Hos, qui damna diis fecerunt talia stultis.
 Ipse sed, in terra cernens simulacra decora
 Obtutu prono passim volitare minuta,
 Lumine caelestis raptim succensus amoris
 Et fidei sacrae, mutato denique corde
 850 Substitit atque suis gaudens dicebat amicis: *fol. 21^v*
 'Ecce, patenter adest dominus super omnia pollens,
 Quem fortasse dii tacito cum murmure nostri
 Iure deum verum contestantur fore solum.
 Restat, ut ipsorum prostrati more deorum
 855 Devota regem veneremur mente perennem,
 Quae fecit regi, memorantes, iam Pharaoni,
 Qui sua plus iusto sprexit mandamina sacra,
 Ne nosmet foveam mortis detrudat in atram.'
 Dixerat, atque solo prostratus corpore toto
 860 Volvitur ante pedes sanctae rogitando Mariae
 Gratiolam pueri constanter voce fideli,
 Quem mater gremio gaudens portavit amico.
 O laudanda tuae virtutis gloria, Christe,
 O miranda sacrae semper mutatio dextrae,
 865 Qui nutu tacito potis es disponere cuncta!
 Quis volet ergo tuae pietatis munera magnae,
 Unice nate dei summo similis genitori,
 Mirari digne, merita vel dicere laude,
 Qui nostri causa fecisti tanta stupenda?
 870 Tu, sine principio natus de patre superno,
 Per praecepta patris complesti viscera matris,
 Ex hac corpoream sumens sub tempore formam;

840 Haec (sic) M 841 ducis M 843 -od cum po- in ras. M
 manu 1 847 fort. volūtare 857 speuit M 863 glorie M¹
 869 stupend- in ras. M manu. 1 871 Percepta M¹, Precepta p

836 Isai. 19, 1 (cf. Schade p. 40²⁴¹). 849 cf. Mar. 752. 862 gremio
 amando Mar. 711. 771. 864 cf. psalm. 76, 11. 867 elocutio Arriana;
 cf. Koepke p. 212.

Quique vales proprio mundum concludere palmo,
 Panniculis stringi non raris haut respuisti; *fol. 22^r*
 875 Et qui stellato resides solio super aethra,
 Parvo praesepe contractus procubuisti;
 Et, qui multigenis imponis nomina stellis
 Ac pluviae guttas, pelagi quoque solus arenas
 Rite potes numero per te comprehendere certo,
 880 Ut fragiles pueri patienter conticuisti,
 Tempore virgineas quo suxisti pie mammas.
 Insuper Herodem nulla formidine regem,
 Sed sola certe fugisti pro pietate,
 Quo carnis veram demonstrares pie formam;
 885 Et mox absque mora fecisti saxea corda
 Nam paganorum mollescere non domitorum
 Et sentire tuum solidum per tempora regnum,
 Quo te divinis moniti scirent fore signis
 Ipsum, qui solo fecisti saecula verbo
 890 Et quem cunctorum cecinerunt carmina vatium.
 Hinc genitore tuo maneat per saecula cuncta
 Gloria de cunctis et laus aeterna creatis,
 Qui tibi dilecto nescivit parcere nato,
 Et tibi, Christe, decus perpes, victoria, virtus,
 895 Sanguine qui mundum fuso redimis periturum,
 Flamine cum sacro saeculi per tempora cuncta,
 Gratia caelestis per quem conceditur omnis!
 Qualia retribuam factori munera nunc iam *fol. 22^v*
 Pro cunctis digne, mihimet quae reddidit ipse,
 900 Qui pius indignam solita pietate famellam
 Me, licet exiles, fecit persolvere grates?
 His super angelicae caelorum, posco, catervae
 Collaudare deum non cessent sedulo verum!

873 proprio mundum conducere palma *M*: *correx* coll. *Isai. 40, 12*
 quis mensus est pugillo aquas et caelos palmo ponderavit; cf. *Traube,*
Karol. Dicht. p. 152 874 tstrigi (*sic*) *M*; *voluerat* Panniculistringi
 889 verba *M*¹ 891 ablat. pro dat.: cf. *ind. metr.* 899 reddit *M*
 903 sedulo in *ras. M*

877 cf. *psalm. 146, 4.* 878 cf. *e. g. gen. 12, 17.* 885 cf. *adn.*
ad gest. 4 sq. 890 cf. *Mar. 645.* 893 cf. *Paul. ad Rom. 8, 32.*
 899 cf. *Mar. 27.* 901 cf. *Verg. Aen. I 600.*

II.

DE ASCENSIONE DOMINI.

HANC NARRATIONEM IOHANNES EPISCOPUS
A GRAECO IN LATINUM TRANSTULIT.

- Postquam corporeo Christus velamine tectus fol. 23^r
 Temporis implevit spatium sacri venerandum,
 Quod cum terrigenis mansit dignanter homullis,
 Qui solus maculis potuit sine vivere cunctis,
 5 Ut per se mundo demonstraret redimendo
 Gaudia perpetuae quondam male perdita vitae,
 Postque triumphalem sanctamque, piam quoque, mortem,
 Quam nostri causa patienter pertulit ergo,
 Dum victor magno fregit luctamine tela
 10 Humani generis saevissima fortiter hostis,
 Sanguinis et pretium proprii gratis dedit amplum,
 Pro nobis animam deponens in cruce caram,
 Necnon gloriola surgentis rite peracta
 Atque quater denis diei spatiis replicatis,
 15 In quis, discipulis apparens sedulo caris,
 Esse sua nostram monstrat cum morte peremptam
 Nec mortis vinclis se posse tenerier artis,
 Qui solus culpae fuerat sine sordibus Adae,
 Postremo caris iisdem monstratur amicis,
 20 Montis oliviferi praeclso vertice quidni
 Astans, astrigeram mox ascensurus ad aulam,
 Affaturque suos cum tali voce ministros:
 'Ut pater in mundum me promisit sibi carum,
 Sic ego mitto meos dilectos vosmet amicos.
 25 At vos, in gentes citius cunctas abeuntes, fol. 23^v
 Illas perpetuae vitae mandata docete,
 Credentes sacra purgantes ocius unda
 In patris et nati pariter quoque flaminis almi
 Nomine, quo veteris deponant crimina sordis;

ASCENSIO. || *inscr. a GRECONIA M* || 5 modo *M*: *corr. Rétif de la Bretonne* (cf. *Mar. 895, asc. 145*) 6 quandam *M* 11 bropprii *M*¹
 14 spacii *M*: *correxii* (*plur. intervalla Theoph. 247*) 16 Esse in ras. *M*
 17 Nec] Nennon *M* (*ex v. 13*) posce *M*¹ 19 iisdem monstratur (*ex -uit corr.*) amici/s (*ex -cus corr.*) sic *M*, isdem monstravit amicis *p* 21 assen-
 surus *M* 24 meo *M*

ASCENSIO. 1 *sq.* apodosis incipit v. 19; protasis tripartita: tria senorum
 versuum membra ita dividuntur, ut binis versibus subiciantur quaterni.
 12 cf. asc. 63. 14 *sq.* cf. act. ap. 1, 3. 16 cf. Osee 13, 14. 20 cf.
 prim. 261 et act. ap. 1, 12. 23 *sq.* cf. Ioh. ev. 20, 21. 25 *sq.* cf.
 Matth. 28, 19 *sq.*

- 20 Et virtute mea varios depellite morbos,
 Necnon imperio praedones cogite vestro
 Saevos, obsessum linquant ut pectoris antrum,
 Illis praedulcem servantes mentis amorem,
 Laedere vos odiis qui temptant semper amaris.
 35 Ex hoc percerte possunt praenoscere cunctae
 Gentes, discipulos vos esse satis mihi caros,
 Si colitis vestros puris animis inimicos.
 Finetenus memores persistite scilicet omnes,
 Quae vestri causa passus fuerim sine culpa.
 40 Nonne meam faciem Cherubin non cernere talem
 Possunt, in regno qualis nitet ergo paterno?
 Iudaei spurcis hanc sed petiere salivis
 Maxillisque meis alapas tribuere malignas
 Atque manus clavis ligno fixere cruentis,
 45 De limo pulchrum quis plasmavi protoplastum,
 Cum quibus et caelos extendi denique celsos
 (Nam, si respicio terram, pavitat tremefacta,
 Nec mis terroris potis est vim ferre potentis);
 Et praecedentes, acriter caput atque moventes,
 50 Me male Iudaei deridebant scelerosi.
 Haec cum dampnandis paterer patienter ab illis,
 Ipsos vindicta volui non perdere iusta,
 Sed, crucis in ligno mortem gratis patiando,
 Oravi patrem clementius omnipotentem,
 55 Illis continuo dimittere crimina tanta,
 Suadens exemplo tali, quae sunt facienda,
 Ut mea caelestis fieret doctrina fidelis
 Et ne quis fictis auderet dicere verbis:
 »Ecce, quod ipse pati respuit, nos ferre suasit
 60 Et, quod non fecit, faciendos nos fore dixit.«
 Sponte prior mortis subii discrimina tristis,
 Ceu pastor verus, cordis bonitate fidelis,
 Pro propriis animam ponens ovibus pie caram;
 Necnon complevi multum pietate fideli

fol. 24^r

35 perceptive *M* 38 cum *F* initiali *M* 40 cherubin sic *M*
 41 post Possunt dist. *M* 42 patiēre *M* (*sine corr.*): *corr. Barack*
 48 ul ferre sic *M* 51 pateret *M* 56 q: *M* 59 suavit *M*
 62 pastorum (-rum per comp.) *M*

30sq. cf. *Matth.* 10, 8. 33sq. cf. *Matth.* 5, 44sq. et *Ioh. ev.* 13, 34sq.
 38sq. cf. *Paul. ad Cor. I* 11, 24. 40sq. cf. *apocal.* 1, 16. 42sq. cf.
Matth. 26, 67 (petiere ex *Prud. apoth.* 527). 44 cf. *Ioh. ev.* 20, 25.
 45sq. cf. *Ioh. ev.* 1, 3 (*gen.* 2, 7 et *psalm.* 101, 26). 47 cf. *psalm.* 103, 32.
 49sq. cf. *Matth.* 27, 39 et *psalm.* 21, 8. 54sq. cf. *Luc.* 23, 34. 62sq. cf.
Ioh. ev. 10, 11. 63 cf. *asc.* 12.

- 65 Omnia, quae vates de me dixere priores.
 At nunc ascendo, cinctus virtute paterna,
 Ad patrem victor summum super aethra locatum.
 Sed non turbari cordis rogitabo fidelis
 Vestri secretum, quia non vos forte relinquam
 70 Ceu desolatos in mundo namque pupillos:
 Sacri gratiolam vobis sed flaminis almam
 Emmittam citius, quae vos verum docet intus;
 Insuper ipse dies vobiscum scilicet omnes fol. 24^v
 Finetenus maneo mundi per tempora cuncta.
 75 Haec ubi dicta dedit, conversus denique dixit
 Ad matrem propriam mansueta voce Mariam:
 'Nec contristeris, rogit, virguncula casta,
 Cum me praecelsos videas ascendere caelos,
 Te quia praeclaram mundi non linquo lucernam
 80 Atque meum sanctum migrans non desero templum
 Nec incorruptam vitae dimitto coronam,
 Inveni solam prae cunctis te quia castam
 Condignamque meum corpus generasse sacratum.
 Certe, de mundo cum te discedere mando,
 85 Ad te caelicolas non solum mitto catervas,
 Ipse sed adveniens animam sumam benedictam
 Multum sole quidem rutilanti splendidiorem,
 Necnon angelicis deductam suaviter hymnis
 Ocius astrigeram ponam veneranter in aulam.
 90 At nunc Iohannem tecum remanere fidelem
 Impero, qui gemmis fulget bene virginitatis,
 Ut tua vita magis praeferat inclyta, castis
 Saepius obsequiis circumdata virginitatis.
 Ilicet angelicus dicentem talia coetus
 95 Ipsum dulcisonis laudans circumdedit hymnis,
 Et mons contegitur subito cum nube sereno.
 Conveniunt illic veterum cunei quoque vatum fol. 25^r
 Inter quos medius David rex psallere doctus
 Cantans in cytharis hortatur talibus orsis:
 100 'Natum caelestis solum petiisse parentis,

66 descendo *M* (d pro a) 71 flammis *M* 80 deserto *M*
 85 mitte *M*¹ 86 summam *M*¹ 94 Ilicet sic *M*; item *Gong.* 273
 (init. om.), *Pel.* 190 96 mors *M* sereno] cf. appar. ad *Gong.* 194

66 sq. cf. *Ioh. ev.* 20, 17. 68 sqq. cf. *Ioh. ev.* 14, 1. 18. 26 (= 15, 26).
 73 sq. cf. *Matth.* 28, 20. 77 et ne tu quidem contristeris, non magis quam
 discipuli (cf. v. 68). 79 sqq. cf. *Salzer, Sinnbilder u. Beiworte Mariens*
p. 324. 36. 331. 82 cf. *Mar.* 434. 90 sq. cf. *Ioh. ev.* 19, 28 sq.
 91 cf. *Bas.* 28.

- Exaltare super caelos, fortis deus, altos;
 Atque super totam mundi tua gloria terram.⁷
 Scilicet angelicis suadens ait ista catervis:
 'Exaltate deum modulato carmine nostrum,
 105 Orantes in monte suo crebra prece sancto,
 Iste deus dominus noster constat quia sanctus.'
 Et Christus Iesus vultu ridente reversus
 Discipulis iterum verbis dicebat amicis:
 'Pax vobis, fratres, semper mihi rite fideles
 110 Velle meum qui fecistis necnon faciatis;
 Ecce meam stabilem vobis do denique pacem,
 Ac vobis ipsam pacem dimitto perennem.'
 Haec ait, et citius, propria virtute levatus,
 Ascendit diri victor super aethera loeti,
 115 Obsequio nubis circumsaepus rutilantis.
 Quem sursum fixis cum respexisset ocellis
 Plebs doctrix fidei claustris caeli patefactis
 Pergentem sursum, cunctis famulantibus astris:
 Mox duo nempe viri, stellato cardine lapsi,
 120 Astiterant illis, induti vestibus albis;
 Qui satis angelicis dixerunt talia verbis:
 'Dicite, posco, viri, cur suspicitis, Galilaei,
 Vultibus attonitis stantes oculisque supinis?
 Hic certe Iesus, vobis mirantibus unus
 125 Assumptus caelos qui transcendit super altos,
 Hac veniet iudex forma, qua pergit ad aethra.'
 Tunc David, Christum cernens super aethra levatum,
 Commovit cytharam divina laude repletam,
 Haec et laetitiae (cantavit) congrue magna:
 130 'Ascendit deus in iubilo magnus super astra
 Necnon in tubae dominus clangore sacratae.'
 Post haec intonuit solio vox patris ab alto,
 Dicens ad proprium divino famine natum:
 'Tu meus es carus percerte filius unus,
 135 Semper iure mihi qui multum complacuisti,

fol. 25 v

104 Exaltare *M* 116 respexit *M* 117 claustris *M* 122 galei *M*
 126 sq. aethera *M* 128 tytharam (y ex h coepta) *M* 129 cantavit
 add. p²

101 sq. cf. *psalm.* 66, 6. 12. 107, 6. 104 sqq. cf. *psalm.* 98, 9.
 111 sq. cf. *Ioh.* 14, 27. 113 sqq. cf. *act. apost.* 1, 9 sqq. 115 cf. *Arator.*
act. apost. I 51 obsequio nubes famulatur euntis (v. 118 famulantibus).
 117 cf. *Dion.* 67. 123 cf. *Theoph.* 324. 124 qui vobis mirantibus unus
assumptus est, cum vos remaneretis. 130 sq. cf. *psalm.* 46, 6. 132 cf.
Mar. 274 sq.; *Verg. Aen.* VIII 541 et XI 301. 134 sq. cf. *Matth.* 3, 17
 (unus ut *Paulin. Aquil.* c. 1, 45 *P. C. tom.* I p. 127).

- Tu sine principio verbum patris quoque verum,
 Et mea de caelo solus sapientia vera.
 At nunc in dextra victor requiesce paterna
 Gaudens, usque tuos ponam cunctos inimicos
 140 Sanctorum per saecula pedum tibi rite scabellum.⁷
 Postquam naturam iam de busto redivivam
 Humanam solio Christus patris intulit alto,
 Omnes angelicae submissa voce catervae
 Laudabant ipsum, qui regnaturus in aevum
 145 Mortem devicit moriens mundumque redemit,
 Ut regnare suos faceret per saecula servos.

fol. 26^r

- Haec quicumque legat, miseranti pectore dicat:
 'Rex pie, Hrotsvithae parcens miserere misellae,
 Et fac divinis persistere caelitus odis
 150 Hanc, quae laudando cecinit tua facta stupenda.'

137 *pacientia M* 140 *secla M* 141 *busto (-sto in ras. m. 1) M*
 149 *caelitus sic M; item Gong. 386*

138 *sqq. cf. psalm. 109, 1.*

III.

- O pie lucisator, mundi rerumque parator,
 Qui caelum pingis sideribus variis,
 Solus et astrigera regnans dominaris in aula,
 Numine cuncta tenens imperioque regens;
 5 Tu, qui per proprium fecisti saecula natum
 Et rerum trinam ex nihilo machinam,
 Quique protoplasto de terra rite creato
 Oris divini nectare nempe tui
 Sensus vitalem sufflasti forte liquorem,
 10 Ut fixum digiti esset opus proprii:
 Tu dignare tuae perfundere corda famellae
 Hrotsvithae rore tis pie gratiolae,
 Carmine quo compto valeam pia pangere facta
 Sancti Gongolfi martyris egregii
 15 Et laudare tuum semper nomen benedictum,
 Qui post bella tuis grata dabis famulis
 Praemia perpetuae tenui pro vulnere vitae,
 Mandans in regno vivere lucifluo.

fol. 26^v

PASSIO SANCTI GONGOLFI MARTIRIS.

- Tempore quo regni gessit Pippinus eoi
 20 Francorum sceptrum regia pro populo
 Iureque magnifico rexit Burgundia regna,
 Subiectos frenis rite domando suis,
 Famosus iuvenis nutritur partibus illis,
 Armis praevalidus, corpore conspicuus,
 25 Nomine Gingulfus, morum probitate venustus:
 Omnibus hic carus extitit et placidus.
 Illum nempe ferunt ortum de germine regum
 Regalemque suis moribus egregiis.
 Ipsius e matris gremio spes pendet in illo,
 30 Qui verbo cuncta condidit ex nihilo,

GONGOLFUS. 4 Numine sic *M*; cf. *Mar.* 865 5 fecistis *M*
 20 regi *M*¹ 25 gingulfus sic semel *M*

GONGOLFUS. 2 cf. *Gong.* 91. 5 cf. *Ioh. ev.* 1, 3. 6 cf. *ind.*
metr. et Prud. cath. 9, 14. 7 sqq. cf. *gen.* 2, 7. 11 cf. *Mar.* 38.
 13 *elegis*; cf. *Verg. georg. II* 386 versibus incompitis. 19 sqq. cf. *vitalis*
s. Gengulphi (A. S. Mai. tom. II p. 643 sqq.) c. 1, 4. 20 cf. *gest.* 8.
 3*

Germinis et tanti sese non credit honori,
 Sed transit meritis almitiem generis.
 Inclyta nam genitrix tali faetu pie felix
 In mundi lucem fudit ut hanc sobolem,
 35 Ocius abluitur vetulis baptismate culpis,
 Quas protoplastes obtinere patres;
 Crismatis unguento, scripto sibi fronteque signo,
 Ascitur natis ecclesiae nitidis,
 Pascitur et plene fidei mox dogmate trinae,
 40 Dum vagit cuna corpore lacteolo:
 Lac quoties sucxit, toties fidei sacra sumpsit,
 Suspensus matris uberibus geminis.
 Talibus incubuit, lactis dum gurgite vixit;
 Hinc pulsus, gravido ferbuit ingenio,
 45 Canitiemque senum membris meditando tenellis,
 Non raro sacris nempe vacat studiis.

fol. 27r

Quem mox inberbem, tota probitate vigentem,
 Gratia Pippini principis almifici
 Regali non inmerito sisti iubet aula,
 50 Ardenter talem corde colens iuvenem.
 Sed, pietas illum quamvis iustissima regis
 Ditaret tantae munere gloriolae,
 Regius ut primis esset proconsul ab annis,
 Turgenti fastu non tamen erigitur,
 55 Pectore sed tales humili fastidit honores,
 Suspirans aulae munera sidereae.
 Nam patrii census fuerat sibi maxime partus,
 Dividit et tanto pauperibus studio,
 Ceu Christum miseros inter sentiret egenos
 60 Arridere suo munere fronte pio;
 Saepe Iob atque viri normam tractando beati
 Ipse manus manco, pes fuit et podagro,
 Se necnon orbo cautum praebebat ocellum,
 Exemplum cunctis nobile dans populis.
 65 Nec minus humanis sudavit denique causis,
 Aequalem primis se faciens dominis.

fol. 27v

31 credidit *M* 41 suxit *M*²*p* 47 uirgentem *M* 52 Ditaret
 (posterior t litterae c similis) *M* 53 primus *M* 56 aulae *M*, aula *p*

33 cf. appar. ad Mar. 312. 41 cf. Sap. 4 § 3 et Prud. steph.
 10, 684 ego ut gemellis uberum de fontibus lac parvus hausi, Christum et
 hausi credere. 45 loc. comm. ex Prud. steph. 3, 24 moribus et nimium
 teneris canitiem meditata senum; cf. Abr. 2 § 6. 52 cf. Gong. 272. 536.
 57 patrimonii census vitae c. 1, 2. 60 cf. Gong. 339 sq. 61 sqq. cf.
 vitae c. 1, 2 (Iob 29, 15).

- Qui, praecepta ducis complens extimplo iubentis,
 Quo fuerat iussus, egreditur citius.
 Hunc dux ipse quidem dum respexit venientem,
 Aggreditur blandis protinus alloquiis,
 105 Atque rogans humilis tota dulcedine mentis
 Formavit lingua talia verba sua:
 'Dulcis amice, meis precibus sis, postulo, largus,
 Ut vendas purum hunc mihi fonticulum,
 Qui clarus vitreis et suave sonantibus undis
 110 Prolambens arva irrigat ista tua: fol. 28^v
 Et mox argenti tibi pro mercede probati
 Largiter infundo pondera non modica.
 Ast ubi tinnitum dando promissio laeta
 Aures personae intrat in exiguae,
 115 Laeta nitet facies, totae volitant quoque venae
 Cordis, secreto quae latuere loco.
 Tunc miser in talem coepit prorumpere vocem,
 Ultra, quam credas, spem dubiam siciens:
 'O nostrate decus, nulli pietate secundus,
 120 Quem colit eous mente fide populus,
 Quid tibi, quid digni potis est mea lingula fari?
 Nonne tuis manibus est sita nostra salus?
 Et quicquid mihi per verbum sancis faciendum,
 Quamvis difficile sit satis atque grave,
 125 Attamen est aequum tibi me parere, beate,
 Ut dulum summo exiguum domino:
 Si placet, hinc vetulum me transmigrare colonum,
 Non contraluctor, sed tua iussa sequor.
 Haec ait, et pressis frenat sua verba labris,
 130 Nec post verbosa quid sequitur ligula.

 Et contra vir regalis pie talia fantis
 Suscepit dicta pro bonitate sua,
 Et citius dicto solvit promissa misello,
 Illi centenos attribuens solidos; fol. 29^r
 135 Haec ubi perfecit, raptim redeundo migravit,
 Nitens ad patriam pergere posthabitam.

113 tinnidum *M* 115 Laeta nitet *Barack*: Laetam et *M*
 116 *distinxi* 118 sciens *M*: *correxi coll. Pel. 64. 141, Dion. 88*
 121 lingula *fa- in ras. M* (*fuit ||g|||n||*): lingula *Pel. 309, ligula Gong. 130.*
 542. 576 126 dudum *M*: *correxi; cf. ind. verb.* 130 Nec (*c in ras. M*)
 131 talie *M*¹ 133 promisso *M*¹ 134 attribuens (*i ex corr. M*)

*118 *cf. Pel. 134.* 119 *n. p. s.: formula ex argum. Aen. I 1.*
 120 *mente et fide (i. e. mente fideli); cf. Gong. 296, Theoph. 412, Agn. 323.*
 132 *cf. Gong. 80.*

Tunc, qui non gnari fuerant signi venerandi,
 Olim facturus quod fuit altithronus,
 Blasphemare ducem tacitis coepere susurris
 140 Et pietatis opus spernere ceu facinus.

Credite, non latuisse dolum pietatis homullum,
 Sed mox nudari clancula dicta sibi.
 Qui dedit arguto vocem tunc nempe palato,
 His verbisque suos alloquitur socios:
 145 'Cur libet, o socii, vosmet reprehendere, cari,
 Plus iusto verbis me satis illicitis?
 Causa stultitiae, dicentes, me tribuisse
 Nummos ignoto extraneoque viro,
 Me vacuum tanti meritoque dolere lucelli
 150 Et bene mercati utpote fonticuli,
 Dextra ceu propria, census est quae pie larga,
 Aurum pro donis si dederim minimis.
 Non decet, hoc nostris vobis reserariis orsis,
 Quid velit addicti causa sibi pretii;
 155 Mentis sed motas praestat componere vestras,
 Et rogo, parcatis talibus alloquiis,
 E vobisque virum caute nunc credite gnarum,
 Emissis ventis aeribusque vagis,
 Ut iam semotum citius repetendo locellum
 160 Lustret, si vena fonticuli liquida
 More suo flores inter bene multicolores
 Perstrepit undisono murmure per lubrica,
 Tunc patet, ille lucris sese si iactat ab illis
 Rusticus ambobus, me vacuo penitus.'

fol. 29v

165 Haec postquam memorat, cursim quidam remeabat,
 Tanta dimenso adque viae spatio
 Oppido praedictum lassus pervenit ad arvom,
 Quo fuerat domino vendita limpha pio.
 Non tamen extemplo pedibus, quamvis curiosus,
 170 Attigit atrioli limina florigeri,
 Applicat inpexis iuxta sed se paliuris
 Necnon hirsutis vepribus et tribulis,

141 Credito *M*: *correxi*; cf. *proem*. 148 extraneoq *M* 149 dolore
M: *corr*, *Celtis* lucelli sic *M*; cf. *ind. verb.* 151 Dextera *M*: *correxi*
 (ceu si i. e. tamquam) larga *M* 155 uestros *M*¹ 162 murmure
Barack: mule *M* 163 si iactat *Barack*: sua actat *M* 168 limpa *M*
 171 inspexis *M*

141 cf. *Pel. 179*. 158 'erwählt mit Vorsicht aus euch einen kundigen
 Vertrauensmann, nachdem ihr euer windiges Wesen habt fahren lassen'?

- Quis fuit incultum solito rus undique tectum,
 Nec spineta pede horruit appetere,
 175 Iungere praescriptis ardens sua lumina saeptis,
 Ut lustraret aquae amniculum vitreae.
 Sed tamen admonitis frustra prospexit ocellis,
 Fons quia desinerat prorsus et hinc aberat.
 Tunc se iuncturasolvebat mente per artas
 180 Clare non posse cernere saepiculae;
 Ac tractim rigida necnon cervice superba
 Incedens, gressum vertit in atrium,
 Sperans, sub foliis quod forte lateret amoenis
 185 Florum multimodis undula tecta comis.
 Cumque lacum peteret fundumque siti reprobareret,
 Qui quondam validis luxuriavit aquis,
 Usque solum stratus, vacua spe non bene lusus,
 Coepit arenosa lingere nempe loca,
 190 Temptans, exiguum posset si lambere guttam;
 Sed nec praesiccam tinxerat hinc ligulam.
 Tandem Gongolfi sensit pia facta sacelli,
 Se dolet et meritis credere nolle piis.
 Hinc postquam rediit, socios iterumque revisit,
 Aspexit nubem aere conspicuum
 195 Iuxta dulce capud Christi volitare famelli
 Instar candidoli denique pallioli.
 Hanc capiens oculis, coepit depromere verbis
 Fontis defectum, quem didicit, subitum,
 Suaserat et sociis, dubium deponere cordis
 200 Et meritis sancti iam credulos fieri.
 Talia colloquiis dum verba loquuntur amicis,
 Applicuere sui in propriis domini,
 Moenia florifero fuerant ubi structa locello,
 Circum diffusis arboribus variis.
 205 Hic Christi carus gressum direxit amicus,
 Mente libens atrio currere purpureo,
 Et baculum, tractis gessit quem denique nervis,
 In terram fixit; moxque domum petiit.
 Illic innumeri certabant rite ministri,
 210 Instantes variis fortiter officiis,

fol. 30^rfol. 30^v

173 solitoris (i. e. solito rus) sic M; cf. v. 94. 241 177 admotis Celtes
 178 desierat Celtes huc M¹ 179 per artas scripsi: perartas vg.
 183 foliis in ras. M 184 undula M² 188 lingere sic M 192 Se
 sic M 193 socios (-ios in ras.) M 194 conspicuum in -cuam corr. M¹,
 conspicuam p; cf. asc. 96 197 oculis in ras. M 201 colloquiis M
 204 diffusis M 210 Instantes M

194 sq. cf. Gong. 248.

- Ipso qui mensas dapibus ponunt honeratas,
 Poscentes tandem solvere sero famem.
 Sed prius invalidam iussit procedere turbam,
 Quam suevit mensa pascere saepe sua,
 215 Ac propriis ipsa manibus plene saturata
 Se tandem mensa applicat apposita.
 Accumbunt pariter Franci, per moenia fusi,
 Gustantes bachica munera laetitiae.
- Interea somnum sidus suadebat eorum,
 220 Nox vicina nigras et minitatur tenebras,
 Atque quies epulas subito sequebatur amica,
 Serpens per membra ebrietate data:
 Dux pius insomnem coepit transducere noctem,
 Intenta dominum voce precando suum.
- Postquam nox scissis discessit victa tenebris,
 225 (Et) lux orta plagam cinxerat aetheream,
 Venerunt pueri tironum sorte potiti,
 Portantes cari calciolas domini,
 Et pulsant aulam noctis pro tempore clausam,
 230 Orantes, aditum iam fieri patulum.
- Sed dux paulisper siluit, somnum quoque finxit;
 Post, velut e somno evigilans gravior,
 Solvere custodi vectes iubet interiores,
 Pandere triclinium militibusque suum,
 235 His introductis, limpham manibus petit albis;
 Sed nutu domini defuit altithroni.
- Tunc vir securus Christi pietate beatus
 Unum de pueris ocius egregius,
 Ut sibi deferret virgam, misit, memoratam,
 240 Quam sero proprium fixit in atriolum.
- Qui, cursu rapido saliendo per herbida rura,
 Circumfert lubricos atque vagos oculos,
 Inquirens baculum terrae tempore sepultum;
 Et nactum tractis arripuit digitis,

fol. 31^r

211 Ipsi *Celtes* dapibus ponunt sic *M* honeratis *M* 217 Accu-
 bunt *M*; cf. *ind. orthogr.* 219 eous *M* 222 cf. *appar. ad Mar.* 891
 225 sciscis *M*¹ (*corr. m. 1*), *p* 226 Lux *M*: et *addidi*; plāga recte
Mar. 359 234 multibusque *M* 238 egregis *M* 243 tēpore *Celtes*

211 cf. *Verg. Aen.* I 706 qui dapibus mensas onerent. 221 sq. cf.
Prud. cath. 6, 17. 26: serpit per omne corpus Lethaea vis . . . quies amica.
 222 *abl. pro dat.* (cf. *ind. metr.*) 225 cf. *appar. ad Mar.* 358. 232 et
 235 cf. *Alcu. c. 1*, 332 sq. (*P. C. tom. I p. 177*) evigilansque . . . inde petivit
 aquam, faciem sibi lavit.

- 245 Extraxitque solo, parva remanente caverna,
 Post haec conspicuum ut fieret titulum.
 Certo quo facto cecidit nubecula parva,
 Quae volitans aura ante fuit vacua,
 Evomit et tumidas ipso disrupta locello
 250 Undas praescripti denique fonticuli,
 Mansuras scatebrae venas quoque fixit aquosae,
 Virgula praefixa quo fuit exigua.
 At puer obstupuit vocemque per aera spargit,
 Suadens militibus affore iam citius, fol. 31^v
 255 Illis atque novi narravit gaudia signi,
 Quae rex militiae annuit angelicae.
 Dum subito cuncti, tanto signo tremefacti,
 Tollunt mirantes ad superos facies
 Expansisque suis omnes ad sidera palmis
 260 Laudum carminula concinuere deo,
 Ecce palatinus pelvem manibus tulit unus,
 Implevit limpha quem cito conspicua,
 Laeto Gongolfum vultu quoque pergit ad alnum,
 Ut sibimet signum diceret insolitum;
 265 Et, coram tanto subsistens fronte serena
 Consule, de rostro haec dedit egregio:
 'Laetus' ait 'merito sumas rarissima dona,
 Quae tibi non terra contulit exigua,
 Sed rex ipse poli summo de vertice caeli
 270 Per nubis mirum miserat officium.
 Hinc nos laetitiam constat nunc carpere magnam,
 Sortitus tantam es quia gloriolam.'
 Illicet econtra fatur dux ore sereno,
 Reddens responsa talia voce pia:
 275 'Non decet haec meritis' inquit 'sat credere nostris,
 Umquam tantilli nil quia commerui;
 Restat multiplices Christo sed pangere grates,
 Qui praesens famulis semper adest propriis,' fol. 32^r
 Dixerat, et solito tinxit se fonte novello,
 280 Lotus et altithrono haec cecinit domino:
 'O semper pietas, nostrae spes unica vitae!
 O vis divinae maxima gratiolae!

246 faceret *Celtes* 251 scatebrae *M: corr. Schurzfleisch* 254 affore
 iam fore citius *M* 259 parmis *M¹* 273 et contra *M¹* 277 Restat
 quia m. *M¹* (quia *eras.*), *p*

248 cf. *Gong.* 194 sq. 270 cf. *Gong.* 386. 272 cf. *Gong.* 52.
 281 cf. *Mar.* 13.

- Odis quis potis est dignis opus omnipotentis
 Artificis mundi aequiperare dei,
 285 Qui nova praeteritis reddit non dissona signis,
 Omnia per genitum saecula regens proprium?
 Haec sunt virtutis propriae miracula, Christe,
 Qui quondam populo utpote Iudaico
 Petram iussisti latices effundere dulces
 290 Et fel triste laci dulce satis fieri.
 Inde, potestatis non inmemor, alme, tonantis,
 Qua rerum trinam iure regis machinam,
 Hoc nunc et nostris voluisti credere terris
 Indicium magnae nobile gloriolae,
 295 Quo discant teretem degentes saepe per orbem,
 Te semper solum esse fuisse deum.
 Hoc quoque nunc, Iesu, donum concede precatu,
 Abluat ut morbos iste liquor varios,
 Quo te dulcisonis conlaudet vocibus omnis,
 300 Qui se salvatum sentiat et validum.²
 Haec ait, et vocem sequitur salus alma loquentem,
 Fitque salubris aqua: laus pia sit domino! fol. 32 v
- Post haec per vasti volitans cito climata mundi
 Proditrix signi fama satis placiti
 305 Non solum patrios hortatur nempe colonos,
 Quis fungi dono contigit aurivago,
 Sed quoque languidos de longinquo peregrinos
 Undique collectos accelerare citos
 Et nullo pretio medicinae sumere dona,
 310 Gustando tantum fonticuli modicum.
 Crebrius incultam videas procumbere turbam,
 Volventem membra litore languidola,
 Ut possis variis obsessos credere morbis
 Affore Iudaici languidos populi,

286 Omnam (i. e. Omā) *M* 289 lactes *M*: correxi; *Moyses aquam*
bis (*exod.* 17, 6; *num.* 20, 11; *cf. deut.* 8, 15), *lac numquam de petra elicuit*
 290 fel sic *M* 295 spe *M*¹ 297 donum scripsi: dño *M* (i. e. domino)
 299 dulsonis *M* 308 cito machina mundi *M*: correxi (*P. C. tom. IV p. 157.*
199), *cf. Theoph.* 1, *Dion.* 121, *prim.* 381; *machinam cito m. Bartsch coll.*
v. 6. 292 et Agn. 392, *at ibi trina rerum machina legitur* 306 fūgier *M*

287 *cf. vitae c. 1, 6.* 290 *cf. exod.* 15, 23. 292 *cf. Gong.* 6.
 295 *cf. Notkeri seq. de apost. (n. 369 Kehrein)* 6^b teres mundi circulus.
 296 *cf. Gong.* 120. 304 *cf. Gong.* 432, *Agn.* 118, *prim.* 339 (*Prud. steph.*
1, 11 fama nam terras in omnes percucurrit proditrix). 308 *cf. Mar.* 618.
 313 *cf. Pel.* 367. 314 *sqg. cf. Ioh. ev. 5, 2 sqq.*

- 315 Qui quondam, quinis in porticibus Salomonis
 Fusi piscinae obice Bethsaidae,
 Certabant, medico limpham turbante superno,
 Primule quis morbos ablueret varios
 (Lege quidem tali miro sub sorte potiti,
 320 Ut mox illapsus exueret dedecus),
 Pluribus in lucem suspensis aegre sequentem,
 Qui pro spe vitae efflagitant avide,
 Ut raptim medicus supero de cardine lapsus
 Turbaret modicam vel pede piscinulam:
 325 Haut alias isti cupiere salutis avari
 Tangere vel guttam fonticuli minimam,
 Et, gustu primo veteri sanitate recepta,
 Pulsabant odis sidera dulcisonis,
 Grates pro tanto reddentes munere Christo,
 330 Qui sancti meritis grata dedit miseris;
 Laudibus atque virum tollunt super aethera dignum,
 Tanta sui causa quod tenuere bona.

 Si vacet aequales meritis protendere laudes
 Et mores tanti egregios duculi,
 335 Ante dies noctis peplo velatur Olympo,
 Quam metam nostra optineat ratio.
 Haec sed linquentes doctis tractando poetis,
 Pingamus coepta nos fragili calamo.
 Certe Francorum populus dum risit eous
 340 Illustris meritis et bonitate ducis,
 Blanditur magnis procerum precibus seniorum
 Hic Christi carus, gentis et omne decus,
 Quo sibi condignam vellet sociare puellam
 Foedere legali coniugii soliti,
 345 Ne finem caperet subducta posteritate
 Inclita regalis prosapies generis.

 His tandem monitus Gongolfus dux venerandus,
 Sat tactus blandis atque patrum monitis,
 Igni conspicuam proprio iungebat amicam,
 350 Regalem genere et nitidam facie;
 Hanc iussit liquidam semper deducere vitam,
 Compositam castis moribus et studiis.

fol. 33^rfol. 33^v

329 mune *M* 331 atque *scripsi*: eque *M* 335 olympo *M*²*p*
 337 liquentes *M* 339 francorum (-co- in *ras.*) *M* 347 monitus] *fort.*
 motus uenerat *M* 352 et (-t in *ras.*) *M*

326 *cf.* *Mar.* 21 *sq.* 329 *cf.* *Mar.* 475. 337 *cf.* *gest.* 246 *sq.*
 339 *sq.* *cf.* *Gong.* 60. 349 *cf.* *Mar.* 82.

- Ei mihi, sed coluber cupidus, versutus, amarus,
 Ingenium nuptae illicit indocile:
 355 Scilicet infelix Gongolfi clericus audax
 Ardebat propriam plus licito dominam.
 Pro dolor! haec, male victa dolo serpentis amaro.
 Infelix citius aestuat in facinus,
 Inhaerens servo cordisque calore secreto.
 360 Legalem dominum respuit ob famulum.
 Crimina tunc hostis scalpsit nudare feralis,
 Quae caluit proprio structa fuisse dolo,
 Inpatiensque morae vacuas iaculabat in auras,
 Divulgando suam denique laetitiam.
 365 Dum fuerat vulgo res diffamata dolenda
 Francorum gentis omnibus indigenis.
 Pulsu linguarum tenues conflatur ad aures
 Sancti Gongolfi, consulis almifici.
 Ut capit (auditu) latebras illapsa per artas
 370 Verbula non minimae nuntia maestitiae,
 Ingemuit tam triste nefas dignissimus heros,
 Angoris magno tangitur et iaculo;
 Intus in angusto volvit quoque pectoris antro
 Res sibi diversas, triste dolendo, duas: fol. 34r
 375 Primule vindictam poenali lege parandam
 Pro sceleris tanti crimine terribili,
 Post vero veniam solitae pietatis amandam:
 Et dolet ad tempus hinc nimium dubius.
 Certe sed meritam solvit tandem pie poenam,
 380 Diffamare scelus nec placet ulterius,
 Sollicitus tantum miserae crimen prohibere,
 Nec post haec temere viveret in scelere.
 Cumque piam curis mentem laxaret in illis,
 Contigit, atriolo currere se proprio
 385 Contra fonticuli sibimet prius hostia missi
 Nubis per mirum caelitus officium.

354 illicit *M*: correxi *N. A. XXII p. 756 coll. Prud. cath. 3, 111* hic draco perfidus indocile virginis illicit ingenium (*cf. vitae c. 2, 7*); adverbium illicit scribitur (*cf. appar. ad asc. 94*) 356 lito *M* 368 gongonfi *M* 369 auditu addidi; *cf. Gong. 197. 514 (Prud. apoth. 587 non capit auditus)* 373 antro scripsi (*cf. appar. ad p. 3, 2*): aula *M* 376 /sceleris (*c. erasa vid.) M* crimitie *M* 386 *cf. appar. ad asc. 149*

355 *cf. Gong. 409.* 362 caluit: *cf. ind. metr.* 374 *cf. Gong. 415.* 375 *cf. Gong. 455.* 376 *cf. Gong. 398.* 379 *sq. cf. adm. ad Gong. 419 sqq.* 382 *ut prohiberet neve ea in scelere viveret.* 386 *cf. Gong. 270.*

Hic ubi Gongolfus subsisteret ipse beatus,
 Coniux lasciva affuerat subito;
 Quam mox pacificis affatur denique verbis,
 390 Talia dictando ore satis gravido:
 'Parte tua famam didici persaepe sinistram,
 Quod corrupta toro sis male si proprio,
 Differo sed vulgo tractare, tui miserando,
 Donec forte sciam, te-ne fuisse ream;
 395 Nec mando, multam subito concurrere turbam
 Accitam flendo undique concilio,
 Ut volvat gnarus subtili sorte senatus
 Causam terribilis et meritum sceleris: fol. 34^v
 Sed suadebo, manum dextram te tinguere tantum
 400 Praesentis limpha fonticuli gelida;
 Et, si non subito dampni quid contigit ergo,
 Ultra iudicio non opus est alio.'
 Quae tunc, plus iusto confidens corde superbo,
 Confortante suam daemone duritiam,
 405 Fundo nudatam committit denique palmam,
 Nil sperans damni posse sibi fieri.
 Inter frigoreas ardens sed comperit undas,
 Quid posset nostri dextera celsa dei:
 Scilicet in madidis audax ardebat harenis,
 410 Uritur et flammis acriter aequoreis,
 Et quae pacificis fastidit cedere verbis,
 Cogitur aeternae cedere iustitiae.

 O semper nostri facilis mutatio Christi,
 O virtus iusti iudicis aequa dei!
 415 Nam, quae iactando tinxit se, triste dolendo
 Exuritur tincti pellicula brachii;
 Nec mora, cum palmam retulit, quod forte negavit,
 Portavit crudum criminis indicium.
 His ita digestis, pavitat mens conscia fraudis,
 420 Ultra nec victae spes fuerat veniae,
 Tantum certa mori corruptelamque piari
 Loetali poena ocus apposita. fol. 35^r

387 lubi *M*^p 392 corrupto *M*^p 397 forte *M*: *correxi*
 400 fonticuli *M* 406 pose *M*ⁱ 409 harenas *M* 416 fort. *Exuitur*

392 si i. e. non (*cf. ind. gramm.*). 394 num rea fueris. 411 *cf. Gong. 560.*
 415 *cf. Gong. 374.* 418 *cf. Gong. 581 sq.* 419 *sq. cum constructione cf. Gong. 379 sq. et Lachmanni adn. ad Prop. IV 3, 13 (ubi adde Ovid. her. 9, 33 sq.).*
 419 *cf. Mar. 659.* 421 *cf. Verg. Aen. IV 564 certa mori.*

Sed tristis meritam mentis mitigaverat iram
 Princeps Gongolfus, arbiter egregius,
 435 Mandans, ut propria damnandus clericus ergo
 Expulsus subito pergeret e patria,
 Quo sua finetenus mala defleret scelerosus,
 Seclusus patria et datus exilio,
 Et donat miseram veniae miseratus honore,
 430 Ultra sed proprio non locat in thalamo.

 Post haec Gongolfi fama crescente beati,
 Laudatrix vitae quae fuit almificae,
 Vaffer deceptor hominum captorque reorum,
 Evolvens bilem invidiae veterem,
 435 Fraudibus omnigenis antiquae calliditatis
 Temptavit famam evacuare bonam,
 Ne gens, exemplo tali tantoque suasa,
 Ante superba sua colla daret domino.
 Tempore tunc longo sudavit fraude maligna
 440 Laedere famosum, nec valuit, duculum,
 In soles quia multo-magis vis crevit amoris
 Illius magni cordibus in populi.

 Postremo fraudis miserum circumdedit armis,
 Quem sceleris causa reppulit e patria,
 445 Sanguinis huncque siti iussit fervere superbi,
 Nec scivit proprio parcere iam domino.
 Tali suffusus subito cum felle misellus
 In mortem iusti aestuat atque pii
 Ac, parili repetens ganeam feritate malignam,
 450 Illi nudavit omnia, quae studuit,
 Ocius haec, eius pravis (heu) subdita votis,
 Optavit, citius iam fieri facinus,
 Tendit et insidias iusto clam nempe nefandas,
 Inmemor antiquae (ah) penitus veniae,
 455 Qua se de poena solvit iam rite paranda
 Nec patitur vitam morte perire ream;
 His ingrata magis socio consensit iniquo
 Servilique lupa uritur igniculo.
 Cumque polum tegeret tenebris nox conscia fraudis,
 460 Sensit dampnanda tempus inesse lupa,

fol. 35^v

427 scelerorus *M* 428 Set lusus *M*: corr. *Barack* 429 miserat *M*¹
 433 decepti *M* 434 innidii *M* 438 colla/ *M*

424 ironice *Prud. steph.* 3, 86 dux bonus, arbiter egregius. 432 cf.
adn. ad Gong. 304. 444 causa sceleris (*genit. epezeget.*) i. e. *scelus*;
cf. Gong. 398. 455 cf. *Gong.* 375. 459 cf. *Gong.* 419.

- Quo male Gongolfum possunt extinguere sanctum,
 Haec et perverso nuntiat armigero;
 Qui, resecans coxam stricto mucrone sacratam
 Sancti Gongolfi, martyris eximii,
 465 Deseruit patriam, fugiens cum coniuge, caram,
 Raptus amore suae indomitae dominae.
 Sed non legalis finem ut nescivit amoris,
 Sic vindicta suam nescit habere moram,
 Viscera sed subito profudit caelitus acta,
 470 Pridem laetitia quae fuerant tumida; fol. 36^r
 Sicque miser, celsa prostratus vindice dextra,
 Vita mercatam perdiderat ganeam.

 Nam, martir sanctus furtivo vulnere laesus
 Dum mortis gustum ebiberet rapidum
 475 Necnon supremis moriens spiraret in horis,
 Astabat coetus comminus angelicus,
 Voce ciens stabilem corpus deponere testem
 Contextum venis fictile languidolis,
 Necnon, angelicis blanditum suaviter hymnis,
 480 Mox caeli calles carpere sidereas.
 Ocius expirans animam martir bene lotam
 Agni lucenti sanguine purpurei
 Tollitur ex aura vegiturque per astra serena,
 In caeli porta sistitur et domino.
 485 Hic sibi de Christi fertur mox laurea rara
 Et manibus bravii palmula perpetui,
 Lucentique stola cuneis coniungitur albis
 Per vulnus loeti, quos tenet aula poli.

 Funeris interea magni fit pompa parati,
 490 Ornant exequiae corpus et exanime;
 Plangebant cuncti casum tantique patroni,
 Ipsius famuli maxime sed miseri.
 Eligiturque locus tumulo locuples venerando,
 Quem tradunt veteres Tul vocitare patres;
 495 Illic Gongolfi condebant membra beati, fol. 36^v
 Sacros spargentes cum lacrimis cineres.

465 claram *M*: *correxi coll. gest. 201. 207. 335* 466 indomito *Celtes*
 468 moram *in ras. M* 480 capere *M*: *cf. e. g. Boeth. consol. Philos. I*
c. 7, 24 483 negiturque *sic M* 485 xpo *M*: *correxi (coniungendum*
de Christi manibus) 489 Muneris *M*: *corr. Schurzfleisch*

469 *cf. Theoph. 188.* 470 *euphemismus.* 472 *cf. Gall. I 13 § 2.*
 481 *cf. Pel. 68.*

- Post haec non raro visitabant ossa sacrata,
 Quaerentes certum denique praesidium:
 Sternuntur sacro procerum quoque corpora busto
 500 Pro vitae causis instabilis variis;
 Ast, qui sceptrata gerit, prostratus marmora lambit
 Et libat tumulo oscula marmoreo,
 Munere spe dictis rogicans, quo martiris almi
 Pro meritis Christus sit sibi propitius.
- 505 Quid referam turbam templi pro limine iactam,
 Quidve loquor vota illius innumera?
 Haec certe nullus potis est comprehendere sensus
 Nec possunt ullae dicere litterulae.
 At contra vero testis prosperrimus ipsis
 510 Largitur talis munera dulcedinis,
 Omnis ut absque mora sentit, fore prospera cuncta,
 Efflagitant testem pro quibus egregium:
 Hic certe laeto caecus visu reparato
 Haurit mox oculis lumina clara suis,
 515 Atque diu clausae reserantur vocibus aures,
 Et gressus plantis redditur invalidis;
 Hic quoque de variis morbus depellitur aegris,
 Mundatis membris denique languidolis. fol. 37^r
 Orsis non valeo digne praeclara monere
 520 Munera, quae populus hic metit egregius.
 Nec solum cari refoventur amore patroni,
 Quis cives tanti contigit esse viri;
 Sed pariter terris habitantes forte remotis
 Sentiscunt promptum martiris auxilium.
 525 Hinc se felicem iactat Tul terra per orbem,
 Quae molli gremio confovet ossa sacra.
- Denique summatim coepi quia tangere sancti
 Gongolfi facta martiris egregia,
 Restat, ut tenui repetam sermone misellam
 530 Illius indignam coniugio ganeam,
 Quodque dedit signum merito dampnanda baratro
 Invita propriis conveniens meritis.

498 dinique *M* 501 Ast] *cf. ind. metr.* 503 almis *Bartsch*;
cf. Gong. 192 508 posunt *M* 509 prosperimus *M* 512 Et
 flagitant *M* 514 fulmina *M: correxi* 516 blantis *M* 517 moribus *M*
 519 mouere *M* 521 refouentur *ex refouet- corr. M¹* 531 Quotque *M*

505 iactam *i. e. iacentem.* 526 *cf. Prud. steph. 11, 138* canitiem
 molli confovet in gremio. 527 *cf. Mar. 21.*

- Certe victoris cum iam laetissima testis
 Pulsaret celsi sidera fama poli,
 535 Totos et stabilis fines percurreret orbis,
 Divulgans tantae gaudia gloriolae,
 Gaudens devotus quidam currebat homullus
 E busto signis composito variis,
 Obvius atque lupae factus supra memoratae
 540 Substitit, attonitis aspiciens oculis,
 Hanc quoque pro meritis dictis affatur amaris,
 Conformans ligula talia verba sua: fol. 37
 'O nimis infelix flammis credenda meretrix,
 Iamne piget fraudis, poenitet aut sceleris,
 545 In sanctum domini non iusta mente patrati,
 Solo lascivi consilio socii?
 Nam miserando tui pando medicamina sani
 Optima consilii mox capienda tibi,
 Suadens, ut sacrum quaeras maerendo sepulchrum,
 550 Abstergas fuis et maculas lacrimis,
 Illic exanimis sancte quia condita testis
 Praefulgent signis fragmina non minimis;
 Et, licet indignam, spero te posse misellam,
 Si defles culpam, consequier veniam.'
 555 Pestiferis sed mens vitiis male dedita totis,
 Ad vitae rectam rennuit ire viam,
 Solaque nunc laetae complectens lubrica vitae
 Non curat patriae gaudia perpetuae.
 Sic haec infelix, commissi criminis auctrix,
 560 Fastidit verbis credere pacificis,
 Se quia credebat causis totam perituris,
 Nec spem mansuris gestit habere bonis.
 Scilicet auditis verbis non falsa loquentis,
 Intorquens oculos subdola sanguineos,
 565 Exagitat caput indomitum inpatienter in illum
 Et latrat rostro talia pestifero: fol. 38
 'Cur loqueris frustra, simulans miracula tanta
 Sedulo Gongolfi pro meritis fieri?

543 O nimis p²: Omnis Mp¹; cf. Bas. 37 et prim. 574 (Hosius, Rh.
 M. XLVII 464) 544 haut M 548 mor M¹ 549 merenda M
 560 cedere Celtes; cf. Gong. 411 sq. 561 Sed M 565 de synaloephe
 cf. ind. metr.

535 cf. adn. ad Gong. 304. 536 cf. Gong. 52. 540 cf. Mar. 253.
 541 cf. adn. ad Mar. 90. 567 cf. Pel. 370 sq., Agn. 404.

Haec, quae dicuntur, certe non vera probantur,
 570 Non desint signa illius ut tumulo,
 Haut alias, quam mira mei miracula dorsi
 Proferat extrema denique particula.⁵⁷⁴
 Dixerat, et verbum sequitur mirabile signum,
 Illi particulae conveniens proprie:
 575 Ergo dedit sonitum turpi modulamine factum,
 Profari nostram quale pudet ligulam,
 Et, post haec verbum quoties formaverat ullum,
 Reddidit incultum hunc toties sonitum,
 Ut, quae legalem respuit retinere pudorem,
 580 Sit risus causa omnibus inmodica,
 Finetenusque suae portet per tempora vitae
 Indicium proprii scilicet obproprii.

574 proprie *scripsi*: proprie *M* *vg.* 576 pudet *M* 579 respuet *M*
 582 Indicium *M*; *cf. Gong. 418.*

IV.

PASSIO SANCTI PÉLAGII PRETIOSISSIMI MARTIRIS
QUI NOSTRIS TEMPORIBUS
IN CORDUBA MARTIRIO EST CORONATUS.

Inclite Pelagi, martir fortissime Christi
 Et bone regnantis miles per saecula regis,
 Respice Hrotsvitham miti pietate misellam,
 Me, tibi subiectam devota mente famellam,
 5 Quae te mente colo, carmen quoque pectore promo, fol. 38^v
 Et fac, exigui supero de rore rigari
 Pectoris obscurum iam mis clementius antrum,
 Quo possim laudum condigne mira tuarum
 Famosumque tuum calamo signare triumphum,
 10 Et quam nobiliter mundum cum morte cruentum
 Vicisti, nitidam mercatus sanguine palmam.

Partibus occiduis fulsit clarum decus orbis,
 Urbs augusta, nova Martis feritate superba,
 Quam satis Hispanii cultam tenuere coloni,
 15 Corduba famoso locuples de nomine dicta,
 Inclita deliciis, rebus quoque splendida cunctis,
 Maxime septenis sophiae repleta fluentis
 Necnon perpetuis semper praeclara triumphis.
 Olim quae Christo fuerat bene subdita iusto,
 20 Fudit et albatos domino baptismate natos.
 Bellica sed subito virtus bene condita iura
 Mutavit, sacrae fidei spargendo nefandi
 Dogmatis errorem, populum laesitque fidelem.
 Perfida nam Saracenorum gens indomitum
 25 Urbis Marte petit duos huiusce colonos,
 Eripuit regni sortem sibi vi quoque clari
 Extinxitque bonum regem baptismate lotum,

PELAGIUS. || martino *M* || 3 Respic *M* 5 prono *M*; cf. *Pel.* 308
 12 occiduis sic *M* 24 Perfidi nam sa/racenorum (*er. c*) *M* 25 colonos *M*^a
 26 uim *M*: *correxi*

PELAGIUS. 6 cf. *adn. ad Mar.* 38. 7 cf. *adn. ad p.* 3, 2. 12 cf.
Dion. 116. 141 (*Ekkeh. Walth.* 286 tum simul occiduas properemus quaerere
 partes). 13 cf. *Prud. steph.* 11, 199 urbs augusta. 14 cf. *Verg. Aen.* I 12.
 17 cf. *adn. ad Theoph.* 13. 27 cf. *Pel.* 243, *Dion.* 202, *Agn.* 135.

- Qui pridem merito gessit regalia sceptrā
 Et cives iustis domuit quot tempora frenis. *fol. 39^r*
 30 Hostili ferro certe quo iam superato
 Ac reliquo victo tanta de caede popello,
 Ductor barbaricae gentis, structor quoque pugnae,
 Vir sat perversus, vita ritūque profanus,
 Vindicat imperii sortem sibi denique tanti,
 35 Collocat et socios populato rure nefandos,
 Implens maerentem non paucis hostibus urbem,
 Polluit et veterem purae fidei genetricem
 Barbarico ritu, quod nam miserabile dictu,
 Paganos iustis intermiscendo colonis,
 40 Quo sibi suaderent patrios dissolvere mores
 Deque profanato secum sordere sacello.
 Agmen sed tenerum Christo pastore regendum
 Iussum perversi respuit mox triste tyranni,
 Dicens malle mori, legem quoque morte tueri,
 45 Vivere quam stulte sacris famulando novellis.
 Quo rex comperto, non absque sui fore damno
 Sensit, si cunctis pariter praedivitis urbis,
 Quam crebro validae cepit luctamine pugnae,
 Civibus excidium mortis conferret amarum.
 50 Ob quod decretum prius immutando statutum,
 Sanxit mox legem vulgato dogmate talem,
 Ut, quisquis regi mallet servire perenni
 Et patrum mores olim servare fideles, *fol. 39^v*
 Hoc faceret licito, nulla post vindice poena,
 55 Hac solum caute servata conditione,
 Ne quis praefatae civis praesumeret urbis
 Ultra blasphemare diis auro fabricatis,
 Quos princeps coleret, sceptrum quicumque teneret,
 Seu caput exacto citius subiungere ferro
 60 Et sententiam loeti perferre supremam.
 His ita digestis simulata pace quievit
 Obruta mille malis toties urbs nempe fidelis.
 Sed si quos ignis Christi succensit amoris
 Martiriique sitis suasit corrumpere dictis
 65 Marmora, quae princeps comptus diademate suplex

30 superata *M*¹ 36 orbem *M*¹ 39 intermiscendo *M* 56 prae-
 sumpret *M*¹ 61 pate *M* 63 succendit *Celtes*; cf. *Prud. steph. 5, 356*
 mortis incensus siti 64 satis *M*: corr. *Papebroch*

44 cf. *Gall. I 2 § 3.* 46 cf. *Pel. 97.* 47 cf. *Pel. 102.* 57 cf.
Prud. steph. 5, 27 haec saxa quae princeps colit. 61 cf. *Mar. 659.*

Corpore prostrato veneratur ture Sabaeo,
Hos capitis subito damnavit denique poena:
Sed superos animae petierunt sanguine lotae.

- Casibus his pluresolvebat Corduba soles,
70 Subdita per longum paganis regibus aevum,
Donec sub nostris quidam de germine regis
Temporibus regnum suscepit sorte parentum,
Deterior patribus, luxu carnis maculatus,
Abdrahemen dictus, regni splendore superbus.
75 Qui nam christicolis faciebat more parentis,
Librans arbitrium fidei supra memoratum,
Nec satis iniustum solvit pietate decretum,
Auctor quod sceleris, populator perfidus urbis,
Sanxit, dum regem superaret Marte fidelem;
80 Sed volvens animo, servans quoque corde profundo,
Saepius innocuo madefecit sanguine rura,
Corpora iustorum consumens sancta virorum,
Qui Christo laudes ardebant pangere dulces
Ipsius et stultos verbis reprehendere divos;
85 Insuper et tanto fastu se iactat in aula
Sacrilegus, meritas cumulans sibi denique poenas,
Ut regem regum semet fore crederet ipsum,
Eius et imperio gentes omnes dare colla,
Ullum nec tanta populum feritate refertum,
90 Qui temptare suas auderet Marte catervas.

fol. 40^r

- Dum tumuit fastu licito iactantius isto,
Audiit, inde locis gentem degere remotis,
Gallicia regione sitam belloque superbam,
Christi cultricem simulacrorumque rebellem,
95 Quae sua continuo temptaret spernere iura,
Velle negans dominis olim fore subdita pravis.
Quo rex comperto, fervebat daemonis ira,
Corde gerens veterem serpentis denique bilem,
Volvebatque diu flammato dedecus astu,
100 Quid faceret tantis, animo tractans, inimicis.
Tandem nempe dolo cunctis iam forte relecto
Affatur procures praedivitis urbis heriles,
Talia pestifero latrando verbula rostro:

fol. 40^v

72 sorte *sic M* 73 Deteriur (?) *M*¹, Deteriar *p*¹ 86 Sacrilegis *M*
timuit *M*¹, Dum tumuit *in ras. p*

66 *cf. Verg. Aen. I 416* centumque Sabaeo ture calent arae. 68 *cf.*
481. 75 more parentis *sui, secundum legem ab eo datam (v. 50 sqq.)*.
Verg. Aen. I 140 illa se iacet in aula Aeolus. 92 degere: *cf.*
gramm. 97 *cf. Pel. 46.* 102 *cf. Pel. 47.*

- 105 Non latet, imperio reges succumbere nostro,
 Vivere nostrarum necnon moderamine legum
 Omnes, oceanus gentes quas circuit altus.
 Sed quae Gallicos retinet fiducia captos,
 Nescio, gratiolae respuant ut foedera nostrae
 Et tandem veteris sint ingrati pietatis.
 110 Restat, ut armatis repetamus quippe lacertis
 Gallicos, hostes agitando forte rebelles,
 Donec ex nostris strati per saecula telis
 Inviti nostris summittant colla catenis!
 Haec postquam iactat causamque doli memorabat,
 115 Iussit collectis vulgus concurrere turmis,
 Armorum variis instructum denique signis,
 Pergeret ut gentem secum delere fidelem,
 Ostentatque suum gemmato casside vultum,
 Ferrea lascivis inponens tegmina membris.
 120 Tali cumque locum peteret pompa memoratum
 Et gentem primo temptaret denique bello,
 Extimplo tantum sortitur namque triumphum,
 Ut iam bis senos una cum principe captos
 Illaqueat comites, artis stringitque catenis.
 125 His procerum dampnis magna feritate paratis, *fol. 41^r*
 Cessit victa suis fidissima gens inimicis,
 Subditur atque iugo perversi regis iniquo;
 Tunc restaurato rursus quoque foedere primo,
 Loris procedunt vincti comites duodeni
 130 Cum concaptivo victi rectore popelli.
 Qui citius vinclis dissolvuntur resolutis,
 Exempti propriae pretio gazae numeroso,
 Sed ducis est pretium iussu regis duplicatum,
 Ultra quam propriis posset persolvere gazis;
 135 Cumque sui causa regi deferret avaro,
 Quicquid habere domi sibimet suevit pretiosi,
 Casu conducti parvum quid defuit auri.
 Quod rex sentiscens, fraudem quoque mente revolvens,
 Dixit nolle ducem populo dimittere dulcem,
 140 Ni prius indictum plene solvat sibi census —
 Non sitiens tantum pretii, quod defuit, aurum,
 Quantum rectorem populi gestit dare morti.
 Cui fuerat natus praeclari germinis unus
 Omni praenitida compostus corpore forma,
 145 Nomine Pelagius, formae splendore decorus,

104 succubere *M*; cf. *ind. orthogr.* 134 gazas *M*¹^p 136 Que-
 quid *M*; *correz*; cf. *ind. gramm.* 143 Qui *M*¹

- Consilio prudens, tota bonitate refulgens,
 Qui vix transactis iam tunc puerilibus annis
 Attigit aetatis primos flores iuvenilis.
 Cumque sat inमितem patri sciret fore regem, fol. 41^v
 150 Tali maerentem blanditur voce parentem:
 'O mi care pater, mea suscipe verba libenter
 Et, quae communeo, sensu bene percipe prompto.
 Calleo namque tuam senio decrescere vitam,
 Viribus et propriis nervos penitus vacuatos,
 155 Nec te posse quidem levis quid ferre laboris;
 Ast ego sed validis dominabor quippe lacertis,
 Ad tempusque potens dominis succumbere duris.
 Quapropter moneo, precibus blandisque rogabo,
 Ut regi natum me deponas tibi carum,
 160 Donec sufficiat pretium persolvere totum,
 Ne tua canities vinclis intercidat artis.'
 Et senior contra dicebat voce severa:
 'Desine tanta loqui, dulcissime, desine, fili,
 Ne maerore meos ducas in tartara canos.
 165 Nempe salute tua pendet tantum mea vita
 Et sine te spatium valeo pie vivere nullum.
 Tu decus omne meum, tu gloria magna parentum
 Es quoque subiecti nobis spes sola popelli.
 Quapropter patriam praestat me linquere caram
 170 Necnon Hispaniam vinctum penetrare superbam,
 Quam te grandaevae vinclis spem tradere vitae.'
 Non tulit ergo patrem Pelagius ista loquentem,
 Sed mulcet dictis mentem cari genitoris fol. 42^r
 Et cogit blandis, quod suasit, velle loquelis.
 175 Consensit precibus tandem genitor venerandus,
 Tradidit et natum, semet redimendo, misellum.
 Tunc rex Pelagium iussit perducere secum,
 Et laetus rediit, patriam victorque revisit.
 Nullus pro meritis credat factum fore regis
 180 Hoc, quod tam pulchra vincebat denique pompa,
 Sed mage iudicio secreti iudicis aequo,
 Ut populus, tanto correptus rite flagello,
 Fleret totius proprii commissa reatus,

153 tuā sic *M* 156 sat validis *Papebroch*; sed cf. *Mar.* 562,
Gong. 509 165 Nenne *M*: *correxi*; Nonne *Celtes*, neque vero interrogatio
 in *M* significata est 168 Eas *M* 171 Quante *M* 172 Contulit *M*
 sequentem *M*: *correxi* 178 lactus *M*

164 cf. *gen.* 44, 29 deducetis canos meos cum maerore ad inferos.
 178 cf. *Mar.* 658 et *Ekkeh. Walth.* 94 sq. obsidibus sumptis . . redierunt
 pectore laeto. 179 cf. *Gong.* 141. 181 cf. *Mar.* 133.

- Vel quod Pelagius, Christi pro lege necandus,
 185 Forte locum peteret, quo se morti dare posset
 Necnon sanguineum pro Christo fundere rivum,
 Impendens animam domino, bene morte piam.
 Postquam rex urbem tetigit saevus locupletem,
 Portans praeclarum iusta de gente triumphum,
 190 Illic egregium Christi praecepit amicum
 Carceris in tenebras vinctum submergere nigras
 Deliciisque cibo nutritum pascere parvo.
 Corduba namque locum servat sub fornice tetrum,
 Oblitum lucis consignatumque tenebris,
 195 Maxima qui miseris fertur fore causa doloris.
 Illic Pelagius praepollens pacis alumnus
 Clauditur, imperio regis cogente nefando. fol. 42^v
 Illic ergo viri venerunt sedulo primi,
 Mulcendo mentem iuvenis causa pietatis.

 200 Necnon praedulcis gustassent ipsius oris
 Verba rhetoricae circumlita melle loquela,
 Optabant speciem vinclis absolvere talem,
 Haec et suaserunt regi iam sceptrum tenenti —
 Ipsum felicitis certe summum caput urbis
 205 Corruptum vitiis cognoscebant Sodomitis
 Formosos facie iuvenes ardenter amare
 Hos et amicitiae propriae coniungere velle;
 Huius namque rei memores, animo miseranti
 Causa Pelagii suaserunt talia regi:
 210 'Non decet ergo tuum, princeps fortissime, sceptrum,
 Duriter ut puerum mandes punire decorum,
 Obsidis et teneros insontis stringere nervos.
 Eius praenitidam velles si cernere formam
 Et tam mellitam saltem gustare loquelam,
 215 Quam cuperes iuvenem tibimet coniungere talem.
 Gradu militiae necnon assumere primae,
 Corpore candidulo tibi quo serviret in aula?
 His rex mollitus dictis, hac voce coactus,
 Iussit Pelagium nodis evellere duris
 220 Omneque (cum) lavacro corpus detergere puro,

post v. 199 *versum intercidisse intellexit Celtas* (Qui cum vidissent
 vultum capti speciosum) 202 *obsolvere M* 205 *uiliis in uciis corr. M*,
 uiciis *p*¹ 207 *coniungere M* 210 *Condecet M*¹ 220 *cum addidi*

184 *cf. Pel. 332.* 191 *cf. Dion. 166.* 193 *cf. Prud. steph. 5, 241 sqq.*
 195 *cf. Agn. 117. 314.* 207 *euphemismus; cf. adn. ad Mar. 82, et Prud.*
steph. 11, 16 quos propriae iunxit amicitiae (sc. Christus).

- Lotaque purpureo circumdare tegmine membra, fol. 43^r
 Collum gemmatis necnon ornare metallis,
 Quo bene constructa posset fore miles in aula.
 Caesaris imperio tunc haec urgente superbo
 225 Extimplo nigris martir producit antris,
 Sistitur atque toga regali comptus in aula.
 Cumque palatinis medius foret ille locatus,
 Vincebat socios vultus splendore togatos.
 In quem conversis omnes mirantur ocellis
 230 Tum faciem iuvenis, tum dulcia verbula fantis.
 Aspectu primo quoque rex suspensus in illo
 Ardebat formam regalis stirpis amandam.
 Tandem Pelagium nimium mandavit amandum
 In solio regni secum iam forte locari,
 235 Ignis ut ipsius fieret sibi sedulo iunctus;
 Fronteque summisso libaverat oscula caro
 Affectus causa, complectens utpote colla.
 Non patitur talem Christi nam miles amorem
 Regis pagani luxu carnis maculati,
 240 Aurem regali ludens sed contulit ori,
 Magno ridiculo divertens ora negata,
 Fatus et egregio dicebat talia rostro:
 'Non decet ergo virum Christi baptisate lotum
 Sobria barbarico complexu subdere colla,
 245 Sed nec christicolam sacro crismate tinctum, fol. 43^v
 Daemonis oscillum spurci captare famelli.
 Ergo corde viros licito complectere stultos,
 Qui tecum fatuos placantur caespate divos;
 Sintque tibi socii, servi qui sunt simulacri.'
 250 Sed rex econtra, nulla commotior ira,
 Molliter ephebum dicens mulcebat amandum:
 'O lascive puer, iactas te posse licenter
 Spernere tam mitem nostri iuris pietatem
 Audacterque diis toties illudere nostris.
 255 Nec movet aetatis praesens dampnum iuvenilis
 Et, quod maerentes orbabis forte parentes?
 Nostri blasphemus urget cultus cruciandos
 Subdere mox morti, ferro iugulosque forari,
 Ni cedant et blasphemam respuant rationem.
 260 Hortatu moneo quapropter quippe paterno,

221 tegmina *M* 222 gematis *M* 230 tantis *M*¹, fontis *p*
 236 summissa *Celtes* (tanto: fronte serena *Gong.* 265) 242 rostra *M*¹*p*¹
 244 complexu s- in spatio vacuo minio add. *M*; de ablativo cf. *ind. metr.*
 245 crimate *M*¹ 257 cruciandos *M* 258 fero *M*; corr. *Barack*

243 cf. *Pel.* 27. 255 cf. *Prud. steph.* 3, 111 sqq. et 5, 47 sq.

- Talibus ut verbis parcas saevae rationis
 Et mecum stabilem conportes mentis amorem
 Nec temptes nostrum post haec offendere iussum,
 Magno sed studio serves mea dicta sequenda;
 265 Te quia corde colo, necnon venerarier opto
 Tanto prae cunctis aulae splendore ministris,
 Alter ut in regno sis, me praestante, superbo.²
 Haec ait, et dextra compressit martiris ora,
 Astrictim laeva complectens colla sacrata, fol. 44^r
 270 Quo sic oscillum saltem configeret unum.
 Callida sed testis confudit ludicra regis.
 Osque petit subito pugno regale vibrato,
 Intulit et tantum pronis obtutibus ictum,
 Sanguis ut absque mora stillans de vulnere facto
 275 Barbam foedavit necnon vestes madefecit.
 Tunc rex, non modicam tristis conversus in iram,
 Iussit, Pelagium, caelestis regis alumnum,
 Trans muros proici iactum funda machinali,
 Crebro bellantes saxis quae perfodit hostes,
 280 Nobilis ut testis, fluvii collisus harenis,
 Urbem qui vasto propius circumfluit unda,
 Membratim creperet raptim fractusque periret.
 Talia iactanti parebant forte ministri.
 Mox et inauditam struxerunt denique poenam,
 285 Funda Pelagium iacientes martirizandum
 Urbis famosae trans maxima moenia longe.
 Sed, licet ingentes obstantes undique rupes
 Artarent testis corpus praedulce cadentis,
 Attamen illaesus Christi permansit amicus.
 290 Certe regales citius pervenit ad aures,
 Martiris allisi corpus non posse secari,
 Infigi scopolis ripae quod iussit acutis.
 Hic magis offensus, penitus fuerat quia victus, fol. 44^v
 Mox caput exacto iussit succidere ferro
 295 Et sententiolam sic exercere supremam.
 Denique lictores regalia iussa tremantes
 Mox Christi testem gladio secuere fidelem,
 Funus et extinctum limphis credunt retinendum.
 Nam miles regis prostrata morte perennis
 300 Victor stelligeri volitat per sidera caeli

268 -ssit martyris ora in ras. M 270 saltem in ras. M 274 San-
 guinis ut abque M

278 cf. *Pel.* 285. 282 cf. *Sap.* 5 § 22 et *Prud.* 5, 111 sq. compago
 donec ossuum divulsa membratim crepet (*indic. fut. intellexit Hr.*).

FLUCTSVITHAE OPERA.

~~... deductus~~ deductus suaviter hymnis,
~~... cæli~~ cæli super astra locati,
~~... palmam~~ suscepit congrue palmam
~~... laudando~~ laudando fine peracti.
~~... bravio~~ bravio fraudatur amoris,
~~... pro vita~~ pro vita denique patris
~~... gentemque~~ linquens gentemque subactam.
~~... potis~~ potis est depromere verbis
~~... caelesti~~ caelesti luce coruscam,
~~... pro virginitate,~~
~~... caelesti sede~~ caelesti sede receptus,
~~... modulando~~ modulando perenniter. Amen.
~~... regis decreta~~ sequentes
~~... extincti~~ sat generosas
~~... gremio~~ credunt in saxaque figunt,
~~... cineres~~ essent sine digno,
~~... qui proprios~~ patitur non perdere sanctos fol. 4
~~... modicum~~ capitis vel forte capillum,
~~... in limpha~~ testem remanere fidelem.
~~... dignum~~ provisit rite locellum,
~~... tumulo~~ servaret membra sacrata.
~~... piscatores,~~ limphas remis resecantes
~~... greges~~ variis laqueis capientes,
~~... extrema~~ viderunt corpus in ora
~~... grandisonas~~ agitari martiris undas.
~~... hoc cautis~~ cernentes nempe pupillis,
~~... vela~~ dabant, citius corpusque levabant.
~~... iam personae~~ noscunt formam venerandae,
~~... purpureo~~ fuerant quia sanguine membra
~~... caput egregium~~ iacuit procul amne revulsum.
~~... tamen~~ hoc sapiunt, prompto quoque pectore credunt,
~~... hic,~~ quisquis erat, Christi pro lege cadebat,
~~... soli~~ quia damnantur capitali
~~... Poenae,~~ qui sacra tincti baptismatis unda
~~... non motuunt~~ crebro regis reprehendere sacra.
~~... cumque~~ caput nanciscentes colloque locantes
~~... Polagii~~ faciem cognoverunt rutilantem,

~~super sic~~ M 311 celestis M 315 saxaq; (q; ex s vel f;
~~superius saxa~~ figunt?) M; saxasq; p¹ 320 providit *Celtes* 321 ser-
~~uot~~ M 328 formę M¹, format p¹ 331 cred M, crede p 332 pro
~~Christi~~ M; cf. *Pol.* 184 334 Poenae *scripsi*: *Pene* M; *Poena Celtes*
~~annoscentes~~ M

310 cf. *Mar.* 397. 317 cf. *act. apost.* 27, 34 quia nullius vestrum
 has de capite peribit. 323 cf. *Prud. cath.* 3, 46 fluctivagos greges.
 cf. *Verg. Georg.* IV 523.

- Rumpunt in tales miseranti pectore voces:
 'Heu, iacet exanimis propriae spes unica gentis,
 340 Atque decus patriae tumuli sine sordet honore!
 Nonne satis multis scimus nos vendere seclis fol. 45^v
 Semper sanctorum corpuscula passa virorum,
 Quos capitis caedes monstraverat esse fideles?
 Et quis laudabilis dubitet corpus fore testis,
 345 Quod truncum misere capitis iacet absque decore?'
 Haec ubi dicta dabant, navi pia membra locabant,
 Et citius versis remigabant denique velis
 Famosae cunctis ad portam gentibus urbis.
 Hic quoque subducta iam processere carina,
 350 Et clam coenobium Christo petiere sacratum
 Intra non modicos urbis venerabile muros,
 Portantes pretio vendendum denique magno
 Extinctum testis funus venerabile terris.
 Quod gaudens hymnis suscepit turba fidelis
 355 Suavibus, exequias celebrans de more sacratas,
 Largiter et pretium nautis tribuit superaugtum,
 Ardescens sancti mercari corpus amandi.
 Quo nam mercato pretii non munere paucio
 Eligitur tellus membris locuples retinendis,
 360 In qua, suprema busto pompa reparato,
 Glebae sub cumulo conduntur fragmina sacra.
 Quae mox stelligeræ regnator maximus aulae
 In tumulo signis iussit fulgere coruscis,
 In caelis anima satis ut regnante beata
 365 Aequa gloriola regnarent mortua membra. fol. 46^r
 Denique collectus cernens ex urbe popellus,
 Non paucio variis obsessos tempore morbis
 Mundatis illic foedis putredine membris
 Salvari gratis, nulla mercede salutis,
 370 Nam rudem meriti sanctum titubat fore tanti,
 Illius ut causa fierent miracula tanta.
 Tandem coenobii princeps rectorque popelli,
 Optima consilii tractans medicamina sani,
 Sensit celsithronum devota mente precandum,
 375 Quo iam dignanter solita pietate patenter
 Detegeret dubio causae secreta remoto.
 Quod mox personae sexus optant utriusque,

370 Nam rudem sic *M*; Num (= -ne *Gong.* 394) corrigere malim
 quam titubat i. e. 'negat' explicare 376 remota *M*

355 cf. *Dion.* 5. 243, *Calim.* 5 § 3, *Sap.* 8 § 1, *prim.* 538. 358 cf.
appar. ad Mar. 430. 362 cf. *Pel.* 389. 367 cf. *Gong.* 313. 370 sq.
 cf. *Gong.* 567.

Parcius atque tribus satiatae sponte diebus,
 Dulcibus instabant hymnis, precibus quoque sacris.
 380 His certe votis devota mente peractis,
 Mitem mollitum regem sensere polorum
 Esse suis preculis studioso murmure fusis,
 Necnon iudicio dubiae pronum fore causae.
 Et cito fornacem cogunt fervere minacem,
 385 Ignibus appositis toto conamine structis.

Cumque focus gremio fureret fornacis in amplo,
 Mox caput abscisum Christi sumpsere famelli,
 Talia blandiloquis palpantes verbula linguis:
 'Rex pie, sidereae dominator nobilis aulae,
 390 Omnia iudicio qui scis discernere iusto,
 Istius meritum sancti fac igne probari:
 Et, si sit tantae fultus bonitatis honore,
 Eius ut ex meritis fierent haec dona salutis,
 Frontis pelliculam facito non tangere flammam,
 395 Verticis illaesos omnes quoque redde capillos;
 Sin vero meriti constet fortasse minoris,
 Manda pro signo saltim laedi cute summa
 Iuxta naturam fragilis carnis perituram.'
 Talia dicentes, clarum caput igne probandum
 400 Credunt flammivomis alte surgentibus undis;
 Et tandem plenae spatium post unius horae
 Hoc ipsum rapidis extollunt denique flammis,
 Lustrantes oculis, damnum ferretne calor:
 Quod iam splendidius puro radiaverat auro,
 405 Expers ardoris penitus tantique calor.
 Hinc sursum versis laudavit turba fidelis
 Vultibus altithronum modulanti carmine Christum,
 Qui toties tantis fecit splendescere signis
 Fragmina constantis pro sese mortua testis;
 410 Haec et mausoleo digne condens venerando,
 Digno percerte supplex veneratur honore,
 Finetenus merito vulgo bene credula noti
 Caelitus atque dati semper gavisia patroni.

fol. 46^vfol. 47^r

379 Dulcibus sic *M* 387 fameli *M* 390 discerere *M*
 400 flammivomi saltē *M*: correxi 401 unus *M*¹_p 410 mausoleo *M*
 412 meritō *M* (i minutissimam ss. m. 1); fort. merito . . noto, i. e. finetenus
 bene credula atque semper gavisia meritis (de num. sing. cf. *Pe*. 391, gest. 408)
 vulgo notis patroni caelitus dati

378 cf. *Theoph.* 199. 377 (parum pransi . . in unam ecclesiam con-
 venerunt Bruno de bello Saxonico c. 23).

V.

LAPSUS ET CONVERSIO THEOPHILI VICEDOMINI.

Postquam lux fidei crescens per climata mundi
 Siciliam tenebris errorum solvit ab atris,
 Vir satis illustris nutritur partibus illis,
 Nobilitate potens, meriti splendore refulgens;
 5 Hicce Theophilus fuerat de nomine dictus,
 Puri sacrata tinctus baptismatis unda.
 Quem devota patrum divinis cura suorum
 Obsequiis igitur primis signavit ab annis
 Atque, sui dulcem pie sollicitando nepotem,
 10 Cuidam pontifici credidit nimium sapienti,
 Quo nutriret eum studio florente docendum,
 Ipsius ingenuum mentisque rigaret agellum
 De sophiae rivis septeno fonte manantis.

Cumque pio satis exhausti puero foret ipsi,
 15 Digno confestim proventus honore gradatim
 Perveniebat ad officium sibimet satis aptum,
 Quod lingua vulgi scimus 'vicedom' vocitari.
 Hac igitur tanti pompa splendoris adepta,
 Pontifici se subiectum cleroque modestum
 20 Praebuit atque pium populo cunctisque benignum,
 Commisso(que) gregi studio praeerat vigilantibus;
 Maxime sed Christi minimis miserisque pupillis
 Ac castis viduis necnon cunctis peregrinis
 Vestes et victum dextra tribuit bene larga,
 25 Hospitiumque vagis numquam claudebat egenis.
 Hinc igitur consors omnis devotio plebis
 Affectu tenero cordis pendebat in illo:
 Ipsum ceu dulcem venerantur amando parentem.
 Interea vir summorum praesul meritorum
 30 Caelitus acceptum direxit ad aethera flatum.
 Quo nam defuncto, gremio terraeque locato,

fol. 47^v

THEOPHILUS. 1 Post *M*¹ 2 Siciliam] cf. *Sommer, de Theophili cum diabolo foedere (Hakis a. 1844) p. 11** 8 significavit *M*¹*p*¹ 12 ingenuum sic *M* 17 vicedom scripsi forma Sazonica (cf. *Zs. f. d. A. XLIII p. 45 sq.*): nicedo *M*, nicedeo *p* 21 que add. *Celtes* 30 aethra *M*

THEOPHILUS. 1 cf. *appar. ad Gong. 303.* 2 cf. *Dion. 115.* 3 sq. cf. *Bas. 20. 22.* 7—28 cf. *vitam s. Galli c. 1 (P. C. tom. II p. 429).* 8 cf. *Gong. 53, Agn. 136. 178. 283, prim. 14 (Verg. Aen. II 87, vita s. Galli v. 7).* 11 cf. *gest. 346 et Boeth. consol. Philos. I c. 1, 1 studio florente.* 13 septeno fonte i. e. *trivio et quadrivio (Pel. 17; cf. Bendizen II p. 36⁴⁰, Meyer p. 58).* 14 cf. *gest. 108 et Boeth. consol. Philos. IV c. 1, 15 atque ubi iam exhausti fuerit satis.* 22 sq. cf. *Mar. 68.* 24 cf. *Gong. 151.* 30 cf. *prim. 483.*

Consensus plebis clamabat concorditer omnis,
Respondens cleri votis eadem cupientis,
Hunc fore praecipuis aptum meritis vicedomnum,
35 Ut culmen sedis captaret pontificalis,
Summi pontificis curamque teneret ovilis.
Hoc quoque persuadere suo metropolitano
Pontifici scriptis festinabant cito missis,
Cuius iudicio statui pastor sapienti

40 Debit ecclesiae tali condignus honore.

Qui bonitate viri comperta namque benigni
Se completurum promisit velle precantum,
Et venisse virum iussit maturius ipsum,
Affectu populi tanto quem sensit amari.
45 Ille sed, execrans talem constanter honorem,
Praesulis imperio parere negat veniendo;
Donec invitus trahitur, turbis glomeratis.
Et, cum pontificis praesentaretur ocellis,
Stratus adusque solum voces spargebat in altum,
50 Infectum vitiis sese dicens fore multis
Non aptum sancto Christi populo dominari.

His igitur querulis iterata voce profusis,
Antistes summus cessit postremo coactus,
Huncque, decus talis qui fastidivit honoris,
55 Iniunctae vacuum curae concessit abire,
Constituens alium rectoris nomine dignum.
Qui nam paucorum post intervalla dierum,
Quorundam blandis clam seductus suadelis,
Subiectis alium cito praeposuit vicedomnum;
60 Atque Theophilum summis meritis venerandum
Movit ab officio, multos quo fungitur annos.
Istec sed, fragilis tolerans patienter honoris
Damnum, tristitiam pellit de pectore cunctam,
Gaudebatque satis, sese iam posse vacare
65 Tanto liberius studio Christi famulatus,
Quanto curarum securus erat variarum.

Cuius mox mentem detestatur patientem
Totius humani generis saevissimus hostis,
Et, qua primates decepit fraude parentes,
70 Hac huiusce viri pulsat penetralia iusti,

fol. 41

fol. 41

32 clamat *Bartsch*; sed cf. v. 38 festinabant 37 metropolitano *Celles*
38 Pontificis *M* 44 Affectū *M* 47 glomeratur *M*: *correcxi* 59 uice-
donum *M* 64 nocare *M*

33 cf. *gest.* 130. 36 summi pontificis *i. e. dei.* 56 = *gest.* 1498.
66 cf. *Dulc.* 1 § 2.

Adducens eius fragili saepissime menti
 Blanda potestatis delectamenta prioris
 Despectusque gravem facti nuperrime sortem.
 Nec laqueos harum retraxerat insidiarum,
 75 Donec captivum Christi duxit sibi servum;
 Nec mora, vir fortis vita meritisque celebris
 Mentis virtutem demens abiecerat omnem,
 Nec temptamenti studuit restare nefandis,
 Sed victus cessit mentisque dolore tabescit;
 80 Quique prius plebi sprexit princeps dominari,
 Affectat iuris pompas nunc inferioris.
 Tandem seductus caecato corde misellus
 Quendam perversum petiit festinus Hebraeum,
 Qui magica plures decepit fraude fideles,
 85 Prolambensque suas prostrato corpore plantas
 Ipsius auxilium flagitat lacrimando nefandum.
 Qui, super errantis lapsus gaudento malignus,
 Nocte procul dubio iussit venisse futura,
 Promittens, promptam despectus esse medelam,
 90 Si parendo suis vellet tantum suadelis
 Sub ditione sui post haec habitare magistri.
 His hic infelix monitis captus male blandis
 Daemonis obsequio saevi gestit religari,
 Quo sic umbratilis munus meruisset honoris.
 95 Quem, non signatum signo sanctae crucis almo,
 Sed mage daemonicis confidentem suadelis,
 Ocius ille magus secum duxit maledictus
 Trans urbem sub nocturnis secreto tenebris,
 Intulit inque locum multo fantasmate plenum,
 100 In quo tartarei steterant in veste coloni
 Alba candelas plures manibus retinentes.
 Inter quos medius princeps residebat iniquus,
 Qui rex est mortis, proles quoque perditionis,
 Suadens damnandis astuta fraude ministris,
 105 Inpigre cunctis praetendere calliditatis
 Assuetae laqueos, omnes captare paratos.
 At magus errantem damnumque sui cupientem
 Mox ad concilium perducebat scelerosum,
 Prostratusque sui plantis extemplo magistri

fol. 49^r

72 potestis *M* 94 Quo sic umbratilis sic *M* 98 noturnis *M*
 99 plenⁱ *M* 102 residebā *M* 105 callidatis *M*

79 cf. *Agn.* 114. 82 cf. *Bas.* 184, *Agn.* 234. 87 cf. *Bas.* 99, *gest.* 296.
 616. 103 cf. *Paul. ad Thessal.* II 2, 3 filius perditionis (*de antichristo*).

- 110 Monstravit verbo causam, qua venerat illo.
 Cui daemon saevus contra sic denique fatus
 'Dic,' ait, 'auxilii possim quid ferre fideli
 Ablutoque viro Christi baptismatis unda?
 Si meus esse cupit, scriptis Christumque negabit
 115 Illiusque puellarem pariter genitricem,
 Per cuius partum patior nimium grave damnum,
 Illum continuo virtute mea relevabo
 Atque decus talis praestabo patenter honoris,
 Praesul ut ipse suis non contradicere iussis
 120 Apponat, cernens omnes illi famulantes,
 Qui nunc despectum spernunt venerarier ipsum.'

fol. 49^v

- His nam blanditiis anguinae calliditatis
 Iste miser verbo non contradixerat ullo;
 Sed fieri gestit, quae perversus draco suasit,
 125 Proditor atque (sui) totum se perditioni
 Sponte dedit, proprii cartam scribens detrimenti,
 In qua spirituum testatur velle nigrorum
 Esse sub aeternis socius per saecula poenis.
 Hoc ubi perfecit, passim fantasma recessit,
 130 Ipseque cum pravo gaudento redibat amico.

- Facta namque die, praesul praecepit adesse
 Cleri primates, plebis pariterque priores,
 Atque Theofilum cunctis astantibus illis
 Adductum verbis nimium blanditur amicis,
 135 Ipsius subdens hilari vultu ditioni

.

- Deflevitque piis, sese peccasse, lamentis,
 Abiecis virum praesumebat quia sanctum.
 Ast hic, e subitis tanti laetatus honoris
 Donis, plus aequo tollit se mente superba,
 140 Iactanter subiectionum cuneos populorum
 Ipsius obsequiis cogens succumbere duris,
 Et, spreto penitus patriae caelestis honore,
 Terrestris tantum pompae versatur amore.
 Cumque diu vacuis inhiaret namque lucellis

fol. 50^r

122 agguine *M* 125 sui *addidi et distinxi* 128 sociis *M*:
correz *post v. 135 nonnulla intercidisse statui (similiter iam Ebert III*
p. 297¹); cf. Pauli Neapolitani narrationem (A. S. Febr. I p. 480 sqq.) c. 1, 5
praeibitque ei coram omni clero et populo auctoritatem dispensationis sanctae
ecclesiae atque possessionum ei pertinentium cunctaeque plebis, ac duplo
tantum quam antea fuerat praepositus, denuo est honore sublimatus
 139 se sic *M*

145 Atque monente mago numquam cessaret iniquo
 Saevo multiplices Satanae persolvere grates,
 Ex cuius largis credidit solummodo donis
 Accessisse quidem tantam sibi prosperitatem,
 Tandem caelestis pietas inmensa parentis,
 150 Qui numquam cupit interitum mortemque reorum,
 Sed mage conversis laetam concedere vitam,
 Condoluit, facti meritum periisse benigni,
 Quo quondam stabili fulsit celeberrimus orbi
 Istec, sollicitans omnes clementer egentes;
 155 Moreque divino pietas eadem veneranda
 Concutit errantem digna formidine mentem.

Nec mora, compunctus summo maerore, misellus
 Praeponit pavitans oculis saepissime cordis,
 Quanta negando deum meruit tormenta per aevum
 160 Et quibus in poenis iungi debebat Averni.
 Haec quoque tractando secum maerore supremo,
 Talia continuis fertur dixisse lamentis:
 'Heu mihimet misero, cunctis probris vitiatio!
 Ve mihi damnando proprii pro crimine voti,
 165 Qui patris summi prolem per scripta negavi
 Divinaeque simul dulcem prolis genitricem!
 Eheu, quam saevis tradar per saecula poenis
 Et quam continuis claudar sine (fine) tenebris,
 Qui miser elegi subdi Satanae ditioni
 170 Atque tenebricolis Erebi sub limine iungi,
 Mundanae pompae vano seductus amore!
 Quid dicturus ero nimium peccator in illo
 Tempore iudicii sanctis ipsis metuendi,
 Quando factorum mercedem quisque suorum
 175 Accipiet dignam satis aequa lance libratam
 Pro diversorum qualitate quidem meritorum?
 Vel quis forte mei tunc apponet misereri,
 Cum vix pro meritis iustus salvatur opimis?
 Nam Christi genitrix caelique potens dominatrix
 180 Flaminis atque sacri templum sine sorde coruscum,
 Haec eadem virgo partus post gaudia casta,
 Quae retro conversis fuerat mitissima cunctis
 Atque sui dulcem numquam tardat pietatem,

fol. 50v

145 cessat *M* 152 perisse *M* 168 fine add. *Celtes* 169 subd *M*
 170 sub limine *Haupt*: sublimine *vg.* 172 ducturus ero (*sic*) *M*

150 *sqq. cf. Theoph. 398 sqq., Bas. 13 sq. 139 (Ezech. 18, 23).* 167 *cf. appar. ad Theoph. 360.* 172 *sqq. cf. Koepke p. 52 sq. (v. 178 = Petr. I 4, 18).*
 174 *sqq. cf. Pafn. 3 § 4.* 179 *cf. Mar. 13.* 183 *cf. Petr. II 3, 9.*

- Sola mihi veniae potis est medicamina ferre,
 185 Si pro me proprium dignatur poscere natum.
 Sed, si pollutis illam rogitare labellis
 Coepero, bachanti nuper quam corde negavi,
 Me vereor flamis caelo consumier actis,
 Ferre meum facinus quia non patitur grave mundus.
 190 Attamen instantis causa cogente doloris *fol. 51^r*
 Eiusdem celerem suplex quaero pietatem,
 Quo clemens animam precibus solvat perituram.
 Haec secum querulis nimium dicebat amaris;
 Et, saeculi curis citius de corde repulsis,
 195 Impiger ad templum properat sub honore dicatum
 Virginis intactae matrisque dei venerandae,
 Octies et spatium transegit quinque dierum
 Illic, contrito deflens sua corde piacula,
 Denegat atque sibi, lacrimis satiatum amaris,
 200 Omnia cultorum delectamenta ciborum,
 Scilicet et requiem somni saepissime dulcem,
 Pervigil in sacris summo conamine votis.
 Tali percerte corpus frangendo labore
 Purgavit lacrimis animae maculas vitatae.
 205 His bene perfectis nimium cum lassus in horis
 Nocturnis molli dederat sua membra quieti,
 Astitit in somnis illi castissima regis
 Aeterni genitrix, eadem mundi dominatrix,
 Scilicet auxilium spes solamenque paratum
 210 Eius praesidium devota mente precantum,
 Talibus et verbis terrebat corda paventis:
 'O vir, cur nostri vigilas ad limina templi,
 Vel cur posse mei celerem temet pietatem
 Praesumis sperare, meum qui denique natum *fol. 51^v*
 215 Me matremque sui perverso corde negasti?
 Dic, rogo, quis oculis possim mis cernere prolis
 Divinae vultum caelesti luce coruscum,
 Quove modo solio praesens astare tremendo
 Eius praesumo, tibimet veniam rogitando?
 220 Ast omnes culpas in me fortasse patratas
 Affectu mentis tibi mox indulgeo gratis,
 Omne genus nimium quia diligo chisticolarum.
 Illos praecipue tenero sed mentis amore

184 est] ÷ hic primum *M* (est om. *p*¹, *ss.* *p*²) 189 mund *M* (et
sic saepius -nd pro -ndus); mundi *p* 190 caura *M*¹ 194 sedi *M*

186 *cf. Theoph. 286.*

187 *cf. Bas. 53.*

188 *cf. Gong. 469.*

Diligo, consolor, propriis amplector et ulnis,
 225 Quos exorantes crebris himnisque vacantes
 Invigilare meo cerno saepissime templo.
 Materni sed vis fortis me cogit amoris,
 Hinc magis erga te nimio fervere zelo,
 Quod praesumpsisti, tradendus perditioni,
 230 Blasphemando mei sanctum contempnere natum,
 Qui, deus aeternus de patre deo generatus
 Retro principii primordia cana sereni,
 Ex me dignatus sumpsit sub tempore corpus,
 Quod dedit humanae morti nationis amore.
 235 Talia dicenti castae Christi genitrici
 Vir maerens animo contra sic fatur amaro:
 'O mea domna, scio, nimiumque tabesco sciendo,
 Plus iusto quia deliqui spe captus inani,
 Commisi cunctis facinus vitiis quoque peius,
 240 Despiciendo deum de te sine sordē profusum.
 Hinc non sum dignus veniae conquirere munus:
 Sed tamen exemplum nobis tribuere salutis
 Sperandae multi, vario qui crimine lapsi
 Post lapsum scelerum veniam meruere suorum.
 245 Nonne Ninivitae mitem Christi pietatem,
 Sese condignis cruciantes namque lamentis,
 Invenere trium post intervalla dierum?
 Nonne David, propheta dei, princeps quoque regni
 Iudaici, plebem domini qui rexit herilem,
 250 Illicito nuptae subito praeventus amore,
 Non timet insidiis circumveniendo dolosis
 Insontem vita fraudare virum sine causa,
 Complexus carae licito quo posset habere:
 Sed postquam, vatis perterritus advenientis
 255 Admonitu, culpas didicit deflere gemellas,
 Delevit lacrimis tantae maculas cito sordis,
 Suscepit rursum prophetiae quoque donum.
 Quid referam Petrum, Christo testante beatum?
 Qui, postquam ius solvendi pariterque ligandi
 260 Necnon stelligerae claves acceperat aulae
 Pro fidei rectae satis expressa ratione,
 Detestando, deum sese cognoscere Christum,
 Rennuit, ancillae vocem metuendo nefandae —

fol. 52^rfol. 52^v

224 et] — *M praeter consuetudinem (et om. p¹, ss. p²)* 256 tantē . .
 cordis *M: correxi*; cf. *asc. 55, Gong. 376, Bas. 196* 259 post quamvis
M: correxi coll. Dion. v. 128 sqq.

245 sqq. cf. *Pauli c. 2, 10 (Jon. 3, ubi nihil de triduo; regum II 11 sq.;*
Math. 16, 17. 19. 26, 69). 253 cf. *Bas. 90.*

- Nec semel, aut binis vicibus, sed denique ternis
 265 Ceu numquam visum carum negat ergo magistrum:
 Sed, quia condigne lapsum deflevit ab ore
 Peccatum, veniae meruit medicamen opimae;
 Scilicet atque, gregi iussus praeesse fideli
 Princeps, ecclesiae pastor fit iure sacratae.
 270 Talibus ac tantis, aliis multisque figuris
 Admonitus, similem me sperabam pietatem
 A Christo citius per te conquirere posse.
 Cui vultu blando dicebat sancta Maria,
 Tristem mellifluae refovens dulcedine linguae:
 275 'Si te commissum turbat facinusque nefandum,
 Condecet, ut cordis consensu confitearis
 Hoc, quod mendaci demens sermone negasti,
 Ipsum, quem peperisti, patris natum fore summi,
 Qui iudex orbem veniet renovare per ignem;
 280 Et post haec tandem pro te praesumo rogare.
 Ille quidem rursus lacrimans infit vicedomnus:
 'O dilecta dei, (genitrix) sanctissima Christi,
 Quae mihi refoves cunctos pietate fideles,
 Quo pacto, quo iure quidem contingere tandem
 285 Altithroni nomen sanctum venerabile magnum
 Infelix ego pollutis praesumo labellis, fol. 53r
 Qui Christum, baptismum, crucem, Christi quoque matrem
 Te castam scriptis blasphemavi male pictis
 Cunctaque caelestis pia sacramenta salutis?
 290 His miserens querulis, inventrix virginitatis
 Aiebat blandis iterum elementius orsis:
 'Quamvis sis gravibus vitiis nimium maculatus,
 Attamen, ut monui, dominum non sperne fateri,
 Est quia factus homo nostri solummodo causa,
 295 Ut spem conversis veniae praeberet habendae.'
 Tunc istec demum, monitis parendo iubentis,
 Cum lacrimis tales spargebat ad aethera voces:
 'Nunc supplex veneror, laudo, complector, adoro
 Ex patre caelesti Christum sine tempore natum,
 300 Temporibus nostris missum de sede parentis,
 Ut de te casta necnon de flamine sancto
 Indueret fragilis nostrae velamina carnis;

276 Concedet *M*¹ (sic; corr. m. 1), Conderet *p* 282 genitrix *add.*
Celtes (vel mater, cf. v. 287) 288 blaphemaui *M* 294 Et *M*: correxi;
 cf. app. ad Mar. 278 302 fragis *M*

286 cf. Theoph. 186. 290 cf. Abr. 2 § 1. 297 cf. Voigt ad
 eccl. capt. 236.

Huncque deum verum necnon hominem fore plenum
 Non dubito, nostri causa qui pertulit ergo
 305 Obprobriis tangi, colaphis, alapis quoque caedi,
 Sacraque pulsari crebris sua terga flagellis,
 Adque sputis rutili speciem vultus maculari;
 Cumque, coronatus spinis et felle potatus,
 Quae sacra praedixit scriptura, per omne replevit,
 310 Postremo, sacris expansis in cruce palmis, *fol. 63^v*
 Ceu pastor verus bonitatis honore decorus
 Pro nobis animam moriens ponebat amandam
 Adque sepulchralem dignans suscepit honorem;
 Hinc inferna petens, erebi quoque claustra resolvens,
 315 Mortem destruxit, mortis patremque ligavit,
 Tartareoque suos traxit de carcere iustos,
 Ac sic non parva victor comitante caterva
 Ad superos rediit, proprium corpusque resumpsit,
 Quod fuit in busto clausum sub marmore magno;
 320 Tertia quem vivum vidit lux omne per aevum,
 Discipulique sui crebro videre beati
 Ipsum nunc convescentem, nunc ergo loquentem
 Illis de regno dulci sermone futuro;
 Post haec, attonitis oculis cernentibus ipsis,
 325 Ipsam, quam sumpsit, carnem super astra libravit,
 In qua iudicium veniet celebrare futurum
 Proque suis meritis reddet bona vel mala cunctis.
 Haec ita credentem cordisque fide retinentem
 Atque tui deposcentem solitam pietatem,
 330 Commenda me, virgo, tuo, sanctissima, nato
 Impetraque tuo veniam famulo sceleroso.²
 Haec ubi continuis deflevit verba querelis,
 Sancta dei genitrix, eademque potens dominatrix
 Caelorum, verbis respondens inquit amicis: *fol. 64^r*
 335 Propter mysterium sacri baptismatis alium,
 345 Quod suscepisti credentis more popelli,
 336 Et propter dulcem carae mis prolis amorem,
 Cuius te pretio sacri scio sanguinis amplo

304 dubitori nostri *M*¹*p*¹ 309 omnē *M*¹*p* 316 Tartaroque *M*
 317 resumit *M*: *correz* 322 nunc sic *M* v. 345 post v. 335 *trans-*
posui (*recte vertit Rétif de la Bretonne*: 'pour l'honneur du baptême sacré,
 dont l'auguste mystère imprima des Chrétiens en toi le caractère'); cf. *Pauli*
c. 2, 12 propter baptismum, quod accepisti per filium meum Iesum Christum
 dominum nostrum, et propter nimiam compassionem, quam circa vos Chri-
 stianos habeo 336 *mi M*; cf. *Theoph. 216*

317 cf. *Aen. V 76*.324 cf. *asc. 123*.

Emptum, pro mundo qui fusus erat perituro,
 Procedens sacris advolvor sedula plantis
 340 Eius, quem genui, cunctorum iudicis aequi,
 Nec parcam preculis studio certante profusis,
 Donec ipsius mitem cogo pietatem,
 Ut tibi parcendo dimittat tanta piacula.
 344 His dictis, subito discessit virgo sacrata,
 346 Linquens promissi misero solamina sani.
 Certe post triduum rursus veniebat ad illum,
 In visu veniae munus reserans reparatae,
 Et vultu laeto deprompsit talia verba:
 350 'En tis, vir domini, tristis compunctio cordis
 Est accepta deo patri prolique perenni,
 Atque tuae lacrimae scelerum veniam meruere;
 Sed nec tartareis poenis umquam capieris,
 Si post haec perstare cupis sine fraude fidelis.
 355 Ipse quidem contra mox dicebat prece blanda:
 'Certe servabo sacrae fidei documenta
 Nec post haec ultra male transgredior neglegendo
 Quicquam de vestris, mea domna piissima, iussis:
 Te quia post dominum solam conferre medelam
 360 Spero, quo poenis pabulum non tradar amaris.
 Sed non est mirum, per te me iam fore salvum,
 Per quam de veteris loetali crimine matris
 Omnem dante deo mundum patet esse solutum;
 Et quis, te poscens, spe non dubiaque requirens,
 365 Desertus fuerat vel confusus remeabat?
 Hinc ego criminibus sat supremis vitiatum
 Suppliciter fontem devota mente perennem,
 Alma dei genitrix, exoro tuae pietatis,
 Ut facias cartae literas extimplo nefandae,
 370 Quis me subiunxi vastatoris ditioni,
 Eius de manibus miserum me sumere rursum;
 Hinc animam formido meam quia forte misellam

fol. 54v

341 pascam *M*¹ 343 Ut sic *M* 344 discessit *M*¹ 346 pro-
 misi *M* 347 veniebat *M* 348 referens *M* (i. e. referans in referens
corr.); sererans *p*¹ (reserans *Celtes*), referens *p*² 349 deprompsit *M*
 351 patri *Bartsch*: patriq; *M* 353 caperis *M* 355 dicebant *M*¹
 357 transgrediar *Celtes* 360 tardara manis (sic) *M*: *correz* coll.
v. 167. 229 (tardara maris *p*¹, tardar amaris *p*²; Tartara mavis *Celtes*)
 362 laetari *M* crimina *M*¹ 366 ergo *M*¹*p*¹ uiciatibus *M**p*¹ 368 ex
 ore *M* 370 vastatoris *M*

359 *Pauli c. 3, 13* quia te habeo post deum protectionem et patrocinium.
 369 *sq. cf. Bas. 183.*

- Tempore iudicii multo discrimine laedi,
 Si nunc praedoni non est abstracta feroci.⁷
- 375 His dictis, oculis iterum vigilabat apertis
 Et se prosternens, precibus crebro quoque deflens,
 Ieiunando trium cursus agit ergo dierum.
 Post haec e somno cum surrexit mane summo,
 Invenit positam supra sua pectora cartam.
- 380 Qua visa membris mox contremuit resolutis
 Et grates Christo cordis reddebat ab imo
 Atque puellari pariter Christi genitrici. fol. 55^r
 Post haec namque die sacra feliciter orta,
 Quae trahit a domino nomen venerabile summo,
- 385 Intrat in ecclesiam populis ex more repletam,
 In qua tunc inter sacrae sollempnia missae
 Astantes ewangelicis praesul docet orsis,
 Et, coram cunctis sacram prostratus ad aram,
 Eiusdem quoque pontificis dans oscula plantis,
- 390 Voce palam clara narravit ab ordine cuncta.
 Quae vel mortiferis egit victus suadelis
 Vel quae perpetua meruit poscente puella.
 Haec ubi composita plene retulit ratione,
 Antistes, facti tactus terrore stupendi,
- 395 Intonat his verbis mirantis voce profusi:
 'Cuncti gaudentes huc iam properate fideles,
 Et, pia facta dei laudantes mente fideli,
 Credite iam dominum propria pietate benignum
 In loeto delectari numquam scelerosi,
- 400 Sed plus conversis vitam dare velle futuram.
 Eia, dilecti fratres, intendite cuncti,
 Quam pie peccantes dominus tolerat bonus omnes,
 Quos scit converti post tristia facta piaculi.
 Quis non miretur, quis non supplex veneretur
- 405 Laudandam mitem dulcem Christi pietatem, fol. 55^v
 Illum quaerentes semper qua subleuat omnes?
 Qui iam criminibus miserans parcebat et huius
 Ipsius illustris precibus sanctaeque parentis,
 Per quam naturae periit maledictio nostrae
- 410 Et per quam mundo venit benedictio cuncto.

375 uigilabant *M* 385 populis sic *M* 402 peccantes (*prior c*
in ras.) *M*, pecantes *p* 403 tristitia *M* 404 nos miretur *M* uene-
 ratur *M* 405 militem *M*¹*p*¹, mil/tem *M*² 409 periit sic *M*

383 sq. *Pauli c. 3, 15* in crastinum vero cum esset dominicus dies.
 397 cf. *Bas. 6.* 398 sqq. cf. *Theoph. 150 sq.*

- Hinc memor esto, dei genitrix sanctissima, nostri,
 Qui te mente, fide, voto laudamus et ore,
 Quo pius ipse gregem pastor servare fidelem
 Dignetur, veteris depulsa fraude draconis.
 415 At nos exiles, nulla virtute potentes,
 Te semper, regis mater non tacta perennis,
 Ac de te genitum regem dominumque polorum
 Efferimus, crebris conclamantes simul odis;
 Peccato noster moriens periit quia frater,
 420 Sed, postquam periit, per te, sacra virgo, revixit.⁹
 His dictis cartam comburebat maledictam,
 Et mox misterium missae peragit studiose.
 Hoc ubi complevit, miro splendore refulsit
 Instar surgentis Phoebi facies vicedomni,
 425 Quo mentis splendor, lucens animae quoque candor
 Eius per faciem monstraretur rutilantem.
 Hinc astans populus nimia formidine tactus
 Altithrono grates coepit resonare tonantes,
 Cui placuit monstrare viri meritum venerandi.
 430 Ipse quidem, sacrum repetens extimplo locellum,
fol. 56r
 In quo caelestis donum meruit pietatis,
 Frangitur adversa fragilis valitudine carnis;
 Per spatiumque trium morbo crescente dierum,
 Exemptus corruptibilis de carcere carnis
 435 Spiritus aetheream plaudens ascendit ad aulam,
 Auxilio sanctae fultus domnaeque Mariae.
 Scilicet extinctum corpus nisus populorum
 Ipso rite loco tumulatur honore supremo,
 In quo nactus erat veniam, quam flendo rogabat.
 440 Talis erat desperati necnon scelerosi
 Finis, qui proprium didicit deflere reatum
 Et se condignis studuit punire lamentis.
 Hinc laus et virtus Christo per saecula cuncta,
 Humani veterem generis qui straverat hostem,
 445 Plasma suae dextrae rapiens serpentis ab ore,
 Ipsius et dulci constet laus alma parenti,
 Quae pie solamen misero iam contulit. Amen.

Unicus altithroni genitus retro tempora mundi,
 Qui miserans hominis descendit ab arce parentis

432 Frangitur *Barack*: Frangi ui *M* 437 nisu *Celtes* 440 de-
 spirati *M* 446 laux *M*¹*p*, lux *M*²: *correxi* ('laus Christo, laus Mariae';
cf. v. 443) 447 amen¹ *M* 448—455 oratio ante cibum

412 *cf. Gong. 120.* 428 *sq. cf. Mar. 188 sq.* 442 *cf. Abr. 3 § 6.*

- 430 Et carnis veram sumpsit de virgine formam,
 Virginis ut gustum primae deleteret amarum,
 Consecret appositae nobis pie fercula mensae,
 Has faciendo dapes gustantibus esse salubres.
 Quod sumus et quod gustamus vel quicquid agamus, fol. 56v
 435 Dextera factoris benedicat cuncta regentis.

451 Virgis *M* lederet *M*: correxi coll. v. 256 452 appositae *M*
 455 Dexteras auctoris *M*

454 sq. cf. *Prud. cath.* 3, 19 (*ante cibum*) denique quod sumus aut
 agimus, trina superne regat deitas.

VI.

En tibi versiculos, Gerberg, fero, domna, novos,
Iungens praescriptis carmina carminulis,
Qualiter et veniam meruit scelerosus amandam,
Congaudens modulis succino dactylicis:
5 Spernere quos noli, nimium cum sint vitiosi,
Sed lauda miti pectore facta dei!

BASILIVS. 4 *cf. adu. ad p. 2, 38.* 6 *cf. Theoph. 397.*

Qui velit exemplum veniae comprehendere certum
 Necnon larga dei pietatis munera magni,
 Pectore versiculos submisso perlegat istos,
 10 Nec fragilem vilis sexum spernat mulieris,
 Quae fragili modulos calamo cantaverat istos,
 Sed mage caelestem Christi laudet pietatem,
 Qui non vult digna peccantes perdere poena,
 Sed plus perpetuae conversos reddere vitae:
 15 Gaudens gaudebit; quod verum stare probabit,
 Quisquis praesentem perscrutatur rationem.

Tempore, Basilus quo vir virtutibus almus
 Rexerat ecclesiam iusto moderamine sanctam
 Sedem rectoris sortitus Caesariensis,
 20 Vir satis illustris degebat partibus illis,
 Nomine Proterius, cuntae plebi venerandus,
 Nobilitate potens, opibus rerum quoque pollens.
 Unica feminei sexus proles fuit illi
 (Nec alius substantiolae mansit sibi magnae
 25 Heres), quam certe tenero dilexit amore;
 Affectuque pio necnon pietate paterna
 Optans, plus animam natae numquam morituram
 Ornari gemmis perfectae virginitatis,
 Quam corpus pompa mundi mortale caduca,
 30 Curavit sacris ipsam sociare puellis,
 Quae consignatae Christo velamine sacro
 Coenobii claustris pariter servantur in artis.
 Doctor sed scelerum, qui decepit protoplastum,
 Detestando viri votum laudabile iusti,
 35 Ipsius proprium fecit fervere servum
 In supra dictae dementer amore puellae.
 Qui nimis infelix, spiculis perfossus amoris,
 Quo magis ardescit, tanto plus corde tabescit,
 Indignum se coniugio meminit quia tanto

fol. 57^r

BASILIUS. 7 uelut exemplum ueni *M* 11 calomo *M*¹ 33 Doctor
 an Ductor, ambiguum *M* (Ductor *p*) 36 clementer *M*

13 cf. *Theoph.* 150. 18 cf. *gest.* 8. 20 et 22 cf. *Theoph.* 3 sq.
 23 cf. *gest.* 445. 28 cf. *asc.* 91 31 cf. *Agn.* 10, *prim.* 322. 33 cf.
Abr. 7 § 3. 37 cf. *Agn.* 111.

- 40 Nec audet nudare novum cordis cruciatum.
Tandem namque magum quaerens invenerat unum,
Secretum cui tristitiae monstravit amarae,
Promittens illi non parvi dona lucelli, fol. 57^v
Si teneram prolis mentem proprii senioris
45 Eius servili iam conglutinasset amori.
Cui mox perversus fraudis dicebat amicus:
'Nam fateor, tantae non me valitudinis esse,
Ut servo propriae iungam consortia domnae;
Sed, si rite meo satagis parere magistro,
50 Qui princeps aeternarum constat tenebrarum,
Ipse potest certe complere tuum cito velle,
Si post haec Christi nomen non vis venerari.'
Cui male caecatus bachanti corde misellus
Se consensurum monitis promiserat istis.
55 Tunc magus ista suo mandat scribendo magistro:
'Princeps inferni, regnator magne profundi,
Concedet ergo tuos semper temptare ministros,
Si possint aliquos fontis baptismate lotos
Assignare tibi, subtractos de grege Christi,
60 Ut, quae te sequitur, semper pars multiplicetur.
63 Hinc tibi namque virum misi gaudens satis istum,
64 Eius propositum quo mox complendo secretum
61 Ipsum discipulum facias tibi rite futurum.'
62 Hanc ita perscriptam misero dederat quoque cartam
66 Quod mox praeceptum (miser) amplectens male suasum
68 Gaudens tendebat, quo se magus ire iubebat,
65 Supra gentilis tumultum sub tempore noctis

42 iusticie *M*: corr. *Barack* (maestitiae *Celtes*) 44 teram *M*
51 uelle cito *M* 55 scribendo sic *M* 57 Concedet *M*¹, Concede *M*²
(tamquam diabolus hoc nolit) cum *synaloepha*: correxi (cf. *Pelag.* 210. 243)
60 *sqq.*, ut de codicis *M* lectione tandem constet, totos adscribo:
60. Ut que te sequitur semper pars multiplicetur
61. Ipsum discipulum facias tibi rite futurum
62. Hanc ita perscriptam misero dederat quoque cartam
63. Hinc tibi namque virum misi gaudens satis istum
64. Eius propositum quo mox complendo secretum
65. Supra gentilis tumultum sub tempore noctis
66. Quod mox praeceptum amplectens male suasum (-sum in *ras.*)
67. Si cupias licito Christum prius ore negato fol. 58^r
sequuntur versus 68—88 (fol. 58^r totum m. 1 rescriptum)
89. Reddere conversum mihimet nec post scelus ullum
90. Quapropter domini nate (na- ss.) complexibus uti
91. Christicolis datum Christi baptismi sacramentum *sqq.*; fol. 58^v
verum ordinem versuum restituerunt Celtes et Barack, v. 65 ego transposui
66 miser addidi

51 cf. *Bas.* 84.53 cf. *Theoph.* 137.

- 69 Auxilium veteris supplex orando draconis,
 70 Interitum praebere suis qui temptat amicis.
 Nec mora, tartarei cursim venere ministri
 Errantemque satis laeti duxere maligni
 Mox ad concilium crudele tenebricolarum.
 Illic inventor sceleris, cunctae quoque fraudis,
 75 Dampnandus dampnandarum princeps legionum,
 Consedit medius, corvino milite saeptus,
 Tendens incautis laqueos clam calliditatis;
 Necnon, insidias evolvens ante repertas,
 Inquirat, scelerum faceret quid quisque suorum.
 80 Scilicet ut literas perscrutatur sibi missas,
 Utitur his verbis, frendens velut ira leonis,
 Perterrendo virum saeva ratione misellum:
 'Numquam christicolae permansistis mihi fidi,
 Sed, mox ut vestrum complevi velle iocundum,
 85 Protinus ad vestrum fugistis denique Christum,
 Me desistendo penitus post munera tanta,
 Credentes talis certe Christum pietatis,
 Ut veniam nulli vellet tardare petenti,
 Reddere conversum mihimet nec post scelus ullum.
 90 Quapropter domini natae complexibus uti
 67 Si cupias licito, Christum prius ore negato *fol. 58^r*
 91 Christicolisque datum Christi baptismum sacratum, *fol. 58^v*
 Scilicet et mecum te velle fatere per aevum
 Poenis inferni permansuris cruciari;
 Hincque tuis manibus scriptam mihi porrigere cartam:
 95 Ostendam citius, quantum possit mea virtus.'
 His mox infelix servus monitis male captus
 Scribebat proprium ridenti pectore damnum
 Interitusque sui causam tetro dedit hosti,
 Qui mox, dampnando nimium gaudens super illo,
 100 Laeto tartareos emisit corde ministros,
 Virginis ut miserae mentem facerent in amore
 Incesto proprii citius fervere servi.
 Ut mens blanditiis fragilis pulsatur amoris,
 Exclamat subito magna de stirpe creata,

73 cludere *M: corr. With. Meyer* 86 destendo *M: corr. Celtes in*
cod. (in ed. detestando) 95 Ostendamq; *M^p* 98 tetro sic *M*
 103 Et *M: correxi; cf. appar. ad v. 235*

71 *cf. Bas. 100 (Prud. ham. 957 tartarei ministri).* 81 *cf. Bas. 172,*
Agn. 316, prim. 133. 88 *sq. cf. Bas. 188.* 90 *cf. Theoph. 253; Agn. 106,*
Dulc. 4 § 2. 97 *cf. Bas. 261 (Ekkeh. Walth. 742 ridenti pectore), Agn. 256.*

- 105 Optans, praestari sibimet consortia servi,
Atque patri proprio profudit talia verba:
'Tam miserere tuae, genitor dulcissime, natae,
Et citius meme iuveni, quem diligo, trade,
Ne moriar tristis, languens per taedia cordis.'
- 110 His pater auditis lacrimis dicebat amaris:
'Heu heu, quid pateris veluti spes unica patris?
Dic, rogo, quis verbis te decepit male blandis,
Vel quis blanditiis circumvenit simulatis?
Nonne, tibi patriam reddi cupiendo supernam,
115 Sponso caelesti Christo te denique vovi, fol. 59^r
Hunc casta solum coleres quo mente per aevum,
Illius et laudes cum caelicolis resonares,
Addita virgineis mortis post vincula turmis;
Et tu lascivi ferverescis amore famelli!
- 120 At nunc submissa, soboles mea, voce rogabo,
Finem stultitiae pergas ut reddere tantae,
Ne genus omne tuum male confundas generosum.
Si tamen incepto temptas durare maligno,
Turpiter absque mora peries, dulcissima proles!'
- 125 Quae nam, consilium penitus spernendo paternum,
Vultu mordaci proprio dixit genitori:
'Si complere meum tardabis denique votum,
Comperies caram citius prolem morituram.'
Tunc senior, non sponte, minis devictus amaris,
130 Tradiderat sobolis servo consortia dulcis,
Condonans substantiolam pariter pretiosam
Ipsis; hinc animo natae dicebat amaro:
'Infelix non felicitas tu nata parentis,
Tu decus atque dolor matris temet parientis,
135 Totius et nostri generis confusio turpis,
Congaude iam nunc servo miserae tibi caro:
Et post aeternis poenis maerens capieris!'
Tali coniugio Satanae cum fraude peracto,
Condoluit Christus mundi salvator amandus, fol. 59^v
140 Quos pius effusa salvavit sanguinis unda,
Hostis sub diri vinclis captos retineri;

110 amans (sic) *M* 111 pateris sic *M* 123 fort. in coepto (cf. *Agn.* 240); praepositio abest asc. 149 128 claram *M*: correxi; recte nobilitas generis commemoratur v. 123 et v. 136 136 miserae scripsi: miserere *M*¹, misere *M*² *p* (vg.) 137 fort. At; pater non conditionaliter loquitur (= 'si congaussa eris, punieris'), sed vere permittit 141 duri *M*¹

118 cf. *Mar.* 44; pro mortis dicendum erat carnis. 134 cf. *Sap.* 7 § 2.

Et placet auxilium lapsis praestare benignum.
 Scilicet erranti mox narratur mulieri,
 Quod non catholicus fuerit coniux miser eius,
 145 Nec limen templi vellet pede tangere sancti,
 Se quia serpentis iuri tradebat avari,
 Sacra negans rectae fidei, nomen quoque Christi.
 Quae se deceptam cognoscens esse misellam,
 Auribus intentis ut sensit verba loquentis,
 150 In terram cecidit membris tremefacta solutis,
 Eruit et proprios summo de vertice pilos,
 Neonon verberibus pulsavit sedulo pectus,
 Cum lacrimis tales spargens super aethera voces:
 'Quisquis praedulces non vult audire parentes,
 155 Numquam salvatur! quod hac ratione probatur.
 Heu, heu, splendorem diei cur nata recepi,
 Vel cur continuo non sum concessa sepulchro,
 Infelix foveam caderem ne mortis in atram!'

Haec dum tristitia dicebat continuata,
 160 Coniunx illius subito venit scelerosus
 Et de se falsas iuravit res fore dictas.
 Quae mox constanti respondet voce neganti:
 'Si reus ingentis culpa iam denique non sis,
 Laetus ad ecclesiam mecum cras pergito sanctam,
 165 Illic et sanctae celebra sollempnia missae.'
 Qua mox devictus iusta ratione misellus
 Causam commissi narravit namque piaci.
 Illaque, mollitiem iam deponens muliebrem
 Et sumens vires prudenti corde viriles,
 170 Mox ad Basilium currebat namque beatum;
 Neonon, vestigiis coram prostrata sacratis,
 Utitur his verbis turbato pectore fusis:
 'Sancte dei, clemens nobis succurre misellis,
 Et trahe de tetrīs saevi nos faucibus hostis,
 175 Qui nostras fragiles iactat se perdere mentes!'
 Cumque modum culpa denudavit sibi tantae,
 Vertitur ad servum praesul domini scelerosum
 Ac coepit verbis illum rogare benignis,
 Post scelus ad Christum vellet si vertere sensum.
 180 Qui, se salvari desperans, dixerat illi:
 'Si posset fieri, voluissem mente libenti;

fol. 60^r

147 secte *M*: *correci coll. Theoph. 261; cf. ind. verb. s. v. secta*
 156 natata *M*¹*p* 165 celebra// *M*

149 = *Bas. 223.* 153 *cf. Theoph. 297.* 165 *cf. Dion. 172.*
 172 *cf. Bas. 81.*

Sed restat menti sceleris res facta volenti,
 Me quia per literas hosti dederam male scriptas
 Et nomen Christi caecato corde negavi.

- 185 Ad quem vir domini: 'Curam tibi fingere noli,
 Ceu tibi sit veniae penitus spes dempta petendae.
 Unicus ergo patris, iudex mitissimus orbis,
 Ad se conversum qui numquam respuit ullum,
 Si defles culpam, gaudet praestare medelam.
 190 Hinc iam mortiferum peccati linque profundum,
 Necnon ad certum pietatis confuge portum,
 Ad se tendentes qui salvos suscipit omnes.
 His igitur miserum monitis correxerit homullum,
 Necnon sponte suo nigro conclusit in antro,
 195 Illic ut sordes licito defleret inormes.

fol. 60^v

- Post tres ergo dies iterum veniebat ad illum,
 Inquirens, talem si posset ferre laborem.
 Qui, lassus nimium, verbis responderat istis:
 'Poenas spirituum patior vix namque nigrorum,
 200 Me quia continuis attrectant namque flagellis
 Atque petunt iaculis lapidum saepissime duris.
 Insuper obprobriis obponunt semper amaris,
 Quod non invitus pridem, sed gratis adirem
 Illos, ipsorum sine vi me dans ditioni.'
 205 Tunc animae medicus languescentis bene doctus
 Lassatum refici iussit, statimque recessit.
 Post tempus parvum veniebat denique rursum,
 Quaerens, obscuro quid tunc pateretur in antro.
 Qui dixit: 'Certe melius valeo, pater alme,
 210 Longius horribiles tantum quia sentio voces.'
 Hinc praesul, laetus secreto pectore factus,
 Egreditur, iuxta morem faciendo priorem.
 Tandem post spatium veniens quadraginta dierum,
 In quis peccatum lapsus deflevit amarum,
 215 Invenit laetum, quem credebat fore maestum;
 Et cum laetitiam miraretur sibi caram,
 Peccator lacrimis iam mundatus bene largis
 Et certus veniae sancto dicebat amandae:
 'Spero quidem, per te me salvari, pater alme,
 220 In somnis quia te vidi luctamen inire

fol. 61^r

183 litteras *M* 188 illum *M* 201 petiunt *M* 202 -ponunt in
ras. M 212 Egredietur *M* 219 pariter *M*¹ (*i erasa*), *p*

183 *cf. Theoph. 369.* 184 *cf. Theoph. 82.* 220 *cf. Agn. 38*
(Prud. psychom. 176 luctamen init).

Pro me cum saevo necnon serpente maligno:
Quem tu viciisti subito virtute superna.'

- Auribus intentis ut sensit verba loquentis
Antistes, laudem Christi cecinit pietati,
225 Extraxitque loco captivi membra nigello
Et locat in propria noctis sub tempore cella,
Quae fuit ecclesiae lateri coniuncta sacratae:
Illic et plebem iussit coire fidelem,
Ut pariter preculis pernoctarent studiosis,
230 Quo bonus errantem per consuetam pietatem
Pastor ovem turmis proprii iunxisset ovilis.
Ortus cumque nigras noctis sol expulit umbras,
Dextra praedicti comprehensa praesul homulli
Intrat in ecclesiam, secum quoque duxerat ipsum.
235 Ut limen sacris tetigit venerabile plantis,
Affuit insidiis latitans clam daemon amaris
Attraxitque virum magna vi denique sursum,
Illius arrepta secreta fraude sinistra.
Ad quem Basilus, forti mandamine functus:
240 'Inprobe fur, regis facturam redde perennis
Et furto raptam victus cito desere praedam!'
Cui mox communis cunctorum dixerat hostis,
Perversis vacuas implens latratibus auras:
'Cur satagis proprium mihimet vi tollere servum,
245 Qui sua-sponte meis submisit colla catenis?
Cartam percerte, mihimet quam reddidit ipse,
Tempore iudicii Christo monstrabo futuri.'
Cui sanctus rursus reddebat tale responsum:
'Ipsius Christi praecepto, iudicis aequi,
250 Reddere litterulas spero te protinus ipsas.'
His igitur dictis, oravit turba fidelis
Altithronum preculis devoto pectore fusis,
Fidum pastorem quo confortaret in hostem.
Nec mora, de summo cecidit scriptura dolosa
255 Ante pedes sancti necnon pastoris amandi.
Tunc plebs corde pio gaudens cum praesule digno
Sparsit adusque polum voces cum carmine laudum,
Conlaudans Christum solita pietate benignum,

fol. 61^v

225 tugello *M* 227 coniuncte *M* 228 coeire *M* 231 iunxit
*M*¹, iunxisset *p* 235 Et *M* 248 rursum *Celles* 253 Eidum *M*
255 patoris *M* 258 Conlandans *M*

Qui captum veteris retraxit ab ore leonis. — fol. 62^r
260 Nos quoque plaudentes spargamus ad aethera voces,
Laudantes dominum ridenti pectore Christum,
Qui nobis clemens talem veniae tribuit spem.
Ipsi namque decus soli, victoria, virtus,
Laudum cantamen maneatque perenniter. Amen.

262 Quo *M*

260 *cf. Theoph. 297.* 261 *sqq. cf. prim. 592 sqq.* 261 *cf. Bas. 97.*

VII.

PASSIO SANCTI DIONISII EGREGII MARTIRIS. fol. 62^v

Dum factor summae, mediae rationis et imae
 In cruce supplicium mortis pateretur amarum,
 Orbem nocturnae circumduxere tenebrae,
 Et sol, deposito radii splendore sereni,
 5 Exequias domini celebrat famulamine tristi.
 Quo mox astrologus viso Dyonisius almus,
 Qui tunc Memphitidis artem discebat in oris,
 Quae docet astrorum motus, solis quoque cursum,
 Obstupuit, libris coepitque requirere lectis,
 10 Si tunc eclipsis posset consistere solis.
 Ast ubi non solitas sensit magus esse tenebras,
 Descripsisse diem dignum ducebat et annum,
 Non dubitans, designari quid forte stupendi,
 Quod post mysterium declarasset tenebrarum;
 15 Coniectatque, deum signis testantibus almus
 Actenus ignotum mundo mox esse probandum.
 Ast ubi, de rivis praefatae debrius artis,
 Athenas petiit sedem patriamque revisit,
 Inter stultorum simulachra profana deorum
 20 Culte constructam poni praeceperat aram,
 Hanc ipsam titulis decernens congrue pictis
 Ignoti sub honore dei debere sacrari.
 Quam doctor Paulus cum conspexisset opimus,
 Quis sit hic ignotus, verbis rogabat amicis.
 25 Urbis cui primus Dyonisius ipse beatus fol. 63^r
 Exposuit causam, pro qua construxerat aram;
 Et sic, alternis certantibus ergo loquellis,
 Qui fuit incredulus, fidei cessit bene victus.
 Post haec egressus, caeco dat lumina Paulus,
 30 Quem properare quidem citius praecepit in urbem.
 Hunc functum cernens praedictus lumine princeps,
 Et credens signo divino numine facto,

DIONYSIUS. 7 Memphitidis *Celtes* 11 magus (i. e. astrologus, cf. v. 6)
scripsi: magis *M* 13 dubitans iam designari *M*¹*p* 22 sacri *M*
 23 opimis *M*: *correxi*; cf. *Alvin. carm.* 1, 658 (*P. C. tom. I p. 184*) Christi
 bellator opimus 24 hic sic *Mp*; is (*eras. hic*) *Celtes* 25 primas
Celtis coniecturam commendant Theoph. 69. 132, gest. 453 (cf. prim. 126. 361)

DIONYSIUS. 1 cf. *Prud. apoth.* 226 regem summae et (*om. cod. Vatic.*
Urb. n. 666, habet Hr. Sap. 9 § 9) mediae rationis et imae. 5 cf. *Pel.* 355.
 17 cf. *Dion.* 124. 18 cf. *Verg. georg. IV* 390. 28 cf. *Gong.* 73.
 29 sq. cf. *Hildw. fol. 87^r* (*Areopagitica ed. Galenus, Coloniae 1563*).

Festinat subito Damari cum coniuge cara
 Pergere, quo Paulum cognoverat esse beatum,
 35 Ipsius multa iuris comitante caterva.
 Qui pariter (cuncti) sacro baptismate tincti,
 Prorsus delicti mundantur sorde veterni;
 Et, qui dux plebis fuerat simulachra colentis,
 Praesul catholico praeponitur ergo popello.
 40 Hic, praesul factus, mira bonitate decorus
 Sedulus officium bene complevit sibi iunctum,
 Absentes scriptis, praesentes denique dictis
 Ad verae cultum fidei ducendo sequendum.
 Nam quondam pergens, semen verbi quoque spargens,
 45 Hospes iam vergente die fertur petiisse
 Sanctum presbiterum Cretensem, nomine Carpum,
 Qui male tristitia conturbabatur amara
 Necnon plus licito succensa ferbuit ira,
 Quidam gentilis quia perversis suadelis
 50 Fecit christicolam fidei sacra spernere quendam.
 Hunc ut presbiterum praesul sensit fore maestum,
 Causam tristitiae verbis quaerebat amicis;
 Et, tristem monitis blande mulcendo benignis,
 Suaserat, ut nimiam cordis deponeret iram
 55 Et pro dampnandis exoraret scelerosis,
 Qui, cito conversi Christoque reconciliati,
 Eius perciperent mitis munus pietatis,
 Admonuitque crebro, nulli debere negari
 Spem veniae, proprium vellet si flere reatum.
 60 Set, qui tristitiae studuit spreta pietate,
 Econtra frendens cordisque furore tabescens
 Apposuit miseris duris maledicere verbis,
 Protestans, illos neutra dignos fore vita,
 Qui vixisse deo praesumpsissent sine vero.
 65 Hac tam tristifica tandem ratione peracta
 Mente satis tristi componit membra quieti.
 Nec mora, monstratur caelis illi patefactis
 Visio, quae fluctus animi compescuit eius.
 Scilicet altithronum miro splendore coruscum

fol. 63^v

33 clamari *M*: corr. *Barack*; cf. *Hildwini pass. s. Dionysii fol. 87^v*
 (= act. apost. 17, 34) 36 cuncti addidi 38 simulacra *M*¹ (h ss.
 man. 1) novum caput non a v. 40, sed a v. 39 incipit *M* 48 -sa ferbuit
 ir- in ras. renovavit *Celtes* 51 ut scripsi: et *M* 55 scelerosis in
 ras. *M* 56 Quis *M*¹*p* 62 madicere *M* 65 Haucta *M* (*Hanca p*¹,
 Hanc tam *p*²) 67 Ne *M* ille (sic) *M*: corr. *Barack*

35 cf. *Dion. 176.*37 cf. *Calim. 9 § 23.*44 cf. *Dion. 119. 145.*

- 70 Viderat angelicis saeptum residere ministris,
De caeloque rogum raptim descendere magnum,
Ceu foret emissus scelerum vindex aliquorum.
Hinc terras oculis rursus lustrando reflexis, fol. 64^r
Horrendum baratrum conspexit hiare deorsum
75 Anguibus impletum variis poenisque refertum;
Supra quod miseri plantis lapsantibus illi
Haerebant ergo, flentes in litore summo;
Egressi quoque serpentes illos cruciantes
Cogebant secum baratrum penetrare profundum.
80 Quo viso Carpus maiore furore repletus
Deflet, quod miseri non essent praecipitati,
Voceque confusa rursus repetens maledicta,
Ut divina reos, orat, mox ultio perdat.
Dixerat, et Iesum solita pietate benignum
85 De summo caeli solio promptum misereri
.
Infit, non mitem Carpi causando dolorem:
'Percute, si possis, contra me, Carpe, rebellis,
Qui cupis interitum sitienter adesse reorum;
En ego sum caeli rector Mortisque peremptor
90 Humana rursus pro gente pati pie promptus,
Si non salvari possunt aliter scelerosi,
Qui post commissum discunt deflere reatum.
Nec leve duco, meae dextrae iam plasma perire,
Quod pulchrum feci, quod corruptum reparavi.
95 Elige nunc, dulcem vel sectando pietatem
In caelo mecum semper regnare per aevum, fol. 64^v
Vel per saevitiam dirae mentis male duram
Supplicio baratri tradi sine fine profundi.
His nimium iustus monitis vir mansuefactus,
100 Exemplum cunctis imitandae fit pietatis.
Post haec summorum fama clarus meritorum
Praesul disposuit Romam petiisse superbam,

76 plantis] l vel b coeperat M illis M^p 83 reos orat sic M post
v. 85 plura intercidisse statui coll. Hildwino fol. 100^v: Iesum benignum
intuitus est miserantem super peccatores qui torquebantur, et exurgentem
illum de caelesti throno ac descendantem usque ad illos et manum benignam
illis in tormentis positus porrexisse; moxque angelorum multitudines,
qui cum eo descenderant, coacceperunt illos de utraque parte (hic aliquid
addendum videtur), in qua stabant dum torquerentur: quando eis manum
porrexit benignus Iesus et continuerunt illos. Et conversus ad Carpum
Iesus dixit ei etc. 90 aptus M; item v. 207, Agn. 327 100 cunctis M^p

85 cf. Agn. 327, prim. 249.

Optans cum Petro Paulo pariterque magistro
 Nomine pro Christi se mox impendere morti.
 105 Palmam martyrii sed sumpserunt prius illi,
 Quam portas Romae veniens intraverat ipse;
 Discipulusque Petri Clemens venerabilis orbi
 Sedis apostolicae culmen rexit satis apte.
 Qui nam pontificem pie suscepit venientem,
 110 Illum condigne summoque colebat amore.
 Denique post spatium decursi temporis amplum,
 Quo servi domini commanserunt venerandi,
 Cum iam caelestis pietas mitissima regis
 Aeternae radio lucis voluisset opimo
 115 Errorum tenebras veterum discindere nigras,
 Quis tunc occiduae partes fuerant male cinctae,
 Papa, prior monitus divino flamine, sanctus
 Pontifici verbis digno suadebat amicis,
 Semina divini per gentes spargere verbi.
 120 'En,' ait, 'o miles Christi, frater Dyonisi,
 Magna seges domini crescit per clymata mundi,
 Praebens innumeras maturae messis aristas;
 Instantes messi sed constant oppido pauci.
 Hinc tu, sacrorum bibulus qui fonte librorum
 125 Constas divini sciolus quam maxime cultus,
 Exemplo Pauli securus perge magistri,
 Imperio populos Christi subiungere multos.
 Et tibi credo potestatem ditionis eandem,
 Quam Christum Petro scimus credidisse magistro
 130 Et quam suscepi successor iure magistri,
 Conversos pie solvendi fontesque ligandi.
 Accipe nunc Gallos tibi me tradente docendos
 Doctrinaeque tui signetur Gallia sorti,
 Quo vir apostolicus digna celebreris alumna.
 135 Nec vereare quidem gentes intrare rebelles,
 Quae restant vero, frendentes more ferino;
 Sed tibi mercedis tantum confide perennis
 In patris astrigera summi servarier aula,
 Quantum pro Christo tuleris patiando doloris.'

fol. 65r

106 intrauit *M*; cf. *gest.* 623 et *Alcv. carm.* 1, 344 (*P. C. tom. I p. 177*)
 qua quoque susceptus veniens intraverat hospes 115 tugras *M* 118 sua-
 debat in ras. *M* 119 diuina *M*¹ 123 oppido *M* (*posterior o ex corr.*)
 124 sacrarum *M*¹*p* 125 Constans *M*: *correxi*

115 cf. *Theoph.* 2. 116 cf. *Pel.* 12, *Dion.* 141. 119 cf. *Dion.* 44.
 121 sqq. cf. *Hildsc. fol.* 105r (*Math.* 9, 37 sq.). 121 cf. *appar. ad*
Gong. 303. 124 cf. *Dion.* 17, *Agn.* 282. 128 sqq. cf. *Theoph.* 268 sqq.
 138 cf. *Agn.* 5.

- 140 His papae blandis praesul monitus suadelis,
 Occiduae fines partis festinus adivit.
 Moenibus atque Paris gressum mox intulit urbis,
 In qua crebro, loci pro fertilitate decori,
 Gallorum proceres concurrunt saepius omnes.
 145 Hic ubi divini coepit sacra semina verbi fol. 65^v
 Spargere, signorum mox exercere per illum
 Christus virtutes dignabatur pie plures,
 Quo tanto plebis mollescere corda rebellis
 Ad veniam possent, quanto crebro signa viderent.
 150 Ast ubi credentis numerus populi magis auctus
 Inspirante dies Christo crevisset in omnes,
 Infremuit super hoc veteris fraus saeva draconis,
 Dedignans, animas sese iam perdere tantas,
 Quas prius errorum laqueis capiebat amaris.
 155 Hinc pater ipse doli, sceleris doctorque maligni,
 Provocat iniustum regem mox Domitianum,
 Christicolis edicta necis dictare ferocis.
 Qui, decreta per omne suum mittens mala regnum,
 Christi cultores morti dampnaverat omnes.
 160 Cuius praecepto Sisinnius ergo nefando
 Praeses consensum praebens extimplo malignum
 Pontificem praesentari vinctum iubet illi.
 Quem fore Gallorum cognovit rite magistrum;
 Ac primum flagris mactatum denique duris
 165 Necnon suppliciis affectum crebro cruentis
 Carceris in tenebras iussit concludier atras,
 Ipsius condiscipulos pariter quoque binos,
 Quos numquam caro sors cogit abesse magistro.
 Sed nec carcereis praesul praeclarus in antris fol. 66^r
 170 Destitit obsequium domino persolvere dignum;
 Sed docuit plebem studiose convenientem,
 Ac celebrat sacrae solito sollempnia missae.
 Ast ubi caelestem debebat frangere panem,
 Lux nova tristifico subito fulgebat in antro;
 175 In qua sidereae regnator splendidus aulae,
 Scilicet angelica pariter comitante caterva
 Apparens, carum consolabatur alumnum,
 Sanctaque dans illi, mulcebat fame tali:

143 pro] p sic M

164 Ac ex corr. M

168 sors sic M; cf. ad v. 83

141 cf. *Dion.* 116; *gest.* 620. 691. 143 sq. cf. *Hildw.* fol. 106^v.
 145 cf. *Dion.* 44. 166 cf. *Pel.* 191. 167 sc. *Rusticum archipresbyterum*
et Eleutherium archidiaconem; cf. *Hildw.* fol. 110^v. 172 cf. *Bas.* 165.
 173 sqq. cf. *Hildw.* fol. 115^v. 176 cf. *Dion.* 35.

- 'Accipe, care meus, mis iam venerabile corpus,
 180 Cuius mysterium tibi mox conplebo secretum;
 Namque tui merces mecum manet optima perpes.
 Hisque salus summa patris praestatur in aula,
 Consentire tuis qui dant operam pie iussis.
 Certa constanter servaque fidem patienter,
 185 Quo crescant celebris tibi iam praeconia laudis;
 Et, quodcumque sacris a me precibus rogabis,
 Impetrare mei poteris dono pietatis.
 Tali laetatus fortis solamine testis
 Nulla timet tormenta pati pro nomine Christi.
 190 Post haec abstracti testes de carcere terni,
 Praecepto mox praefecti cogente superbi,
 An vellent duris, rogitantur, cedere poenis.
 Qui bene concordēs, clara quoque voce fatentes,
 Patrem cum nato necnon cum flamine sacro
 195 Esse deum verum solumque perenniter unum,
 Testantur mox malle mori pro nomine Christi,
 Membratim quoque suppliciis scindi redivivis,
 Quam sua colla diis umquam submittere falsis.
 Hac magis offensus praeses ratione profanus
 200 Ceu leo non modica rugiens praeceperat ira,
 Adletis Christi cervices mox resecari
 Et gladiis cunctos perimi baptisinate lotos.
 Caedibus innumeris, ut iussit, namque peractis,
 Praesul cum sociis iunctus trahitur venerandus
 205 Ad loca martyrii damno caputū peragendi.
 Qui nam, gaudentes, domino laudesque canentes,
 Pergebant prompti semet mox dedere morti.
 Praesul tunc, oculis sursum manibusque levatis,
 Altithrono tales fundebat congrue grates:
 210 'Mi dee, mi factor, mi clementissime rector,
 Qui me vitali praestans aura pie vesci
 Scilicet ingenii donasti luce profundi,
 Quo tis secretum scrutarer mysteriorum,
 Te solum laudo, te cordetenus benedico,
 215 Et tibi devotas cunctis grates ago membris
 Pro cunctis donis mihi collatae pietatis;

fol. 66v

189 tibimet *M*¹*p*¹ 191 pfecti *M*; cf. *Agn.* 119 197 scindere
 diuini *M* (*radendo corr.*, a *Celte* ut vid.); scindeire diuinis *p*¹, se credere
 duris *p*² 202 pemi *M*¹ 204 nenerand *M* (i. e. -ndus sec. consuetu-
 dinem librarii, et sic *p*) 213 secretis *M*

185 cf. *Agn.* 342.202 cf. *PeL.* 27.

- Teque precor, maiestatis rex magne perennis,
 Ut dare perpetuam mihimet dignere coronam
 Atque meis sociis, pro te iam nunc morituris;
 220 Tuque tuum populum serva pietate paterna,
 Quem pascens fidei tibimet sermone nutrivit.
 His ita poscentis precibus iam rite peractis,
 Una discipuli sancto cum praesule bini,
 Poplitibus positis, cervicibus atque reflexis,
 225 Ictus lictoris susceperunt ferientis.
 Quorum permansit celebris confessio talis,
 Ut, dum praecisis siluerunt corpora collis,
 Palpantes linguae laudes domino cecinere.
 Truncatum quoque pontificis corpus morientis
 230 Erigitur subito, nitidum splendore sereno;
 Atque, caput brachiis portans proprium bene firmis,
 Descendit recto gressu de monte profundo,
 In quo martyrium consummavit pretiosum;
 Transiliensque viae citius duo milia durae
 235 Venit adusque locum servando corpore dignum.
 Quem descendentem cursuque cito gradientem,
 Coetus angelici comitantur luce sereni,
 Alleluia deo resonantes voce sonora.
 His signis factis, convenit turba fidelis,
 240 Martyris atque loco venerabile corpus in ipso,
 Quem sibi signavit, cum post gressus requievit,
 Impositum tumulo, veneratur honore supremo,
 Exequias tanti luctu celebrando patroni.
 Illic pro meritis eius testis venerandis
 245 Christus virtutes fecit clarescere signis;
 Nam visus (usus) caecis, linguae quoque mutis,
 Auditus surdis, solidus gressusque podagris
 Teste precante sacro donatur crebrius illo,
 Et, variis aegri morbis qui debilitati
 250 Adveniunt, laeti membris redeunt renovatis.
 Hic quoque non raro maestis solamina grata,
 Et munus veniae scelerosis fertur ab arce
 His, qui sacra precum profundunt vota suarum
 Martyris ad tumulum, proprium defiendo reatum.

fol. 67^rfol. 67^v

231 portas *M* fimis *M*¹ 233 praetium *M* 235 adusq; *M*
 238 Alt *M* 246 usus addidi; linguae (sermo) *Celtes* 248 danatur *M*
 250 *distinxi*

220 cf. *Agn.* 335. 229 sq. cf. *Koepke* p. 56. 237 cf. *Prud.*
apoth. 532 angelicis comitatum coetibus. 239 cf. *Bas.* 251. 243 cf.
Pel. 356.

- 255 Cuius continuo nos intercessio sancta
Commendet Christo, scelerum veniamque precando
Optineat, nostris ipsum pie parcere culpis
Et partem nobis vitae praestare perennis;
260 Quo mereamur eum laeti laudare per aevum,
Qui post dura suis semper certamina sanctis
Martyribus duplicis bravium praestabit honoris,
Ut, dum congaudent animae super aethera sanctae,
Non minus in tumulo laetentur mortua membra,
Signorum titulis crebro glorificata coruscis.
265 Ipsi summa salus, perpes victoria, virtus, *fol. 68^r*
Laus, honor, imperium, semper decus omne per aevum!
-

264 glorificate *M*

VIII.

INCIPIT PASSIO SANCTAE AGNETIS
VIRGINIS ET MARTYRIS.

- Virgo, quae, vanas mundi pompas ruituri
 Et luxus fragilis cupiens contempnere carnis,
 Promeruit regis vocitari sponsa perennis,
 Si velit angelicae pro virginitatis honore
 5 Ipsius astrigera sponsi caelestis in aula
 Addita caelicolis nitida fulgere corona
 Atque sequens agnum carmen cantare sonorum,
 Conservet pure sincero cordis amore
 Signum laudabilis, quod portat, virginitatis;
 10 Quae(que) caput Christo signat velamine sacro,
 Haereat affectu tenero constanter in illo
 Ac cunctis aliis ipsum praeponat amicis,
 Qui, rutilans nimium, forma speciosus amoena,
 Natos cunctarum merito vincit mulierum.
 15 Cuius amore quidem ferventes congrue pridem
 Perplures sacrae constanti corde puellae
 Elegere mori, saevis poenisque necari,
 Quam decus insignis corrumpere virginitatis.
 Inter quas Agnes, mundo celeberrima virgo,
 20 Iure sui sponsi condigna laude decori
 Christi dissimilem cunctis recitando decorem,
 Virginitus sacris eius commendat amoris
 Pignus, qui, genitus sacra de virgine, solus
 Sponsus castarum necnon decus est animarum.
 25 Haec Agnes ergo, meritis clarissima virgo,
 Carmine non culto pangit quam nostra camena,
 Urbis famosae praenobilis incola Romae,
 Prodiit almorum clara de stirpe parentum,
 Inclita nobilitas quos vexit et alma potestas;
 30 Ortus atque sui respondens nobilitati
 Pulchra fuit facie fideique decora nitore,
 Praecipuis nimium meritis mundoque celebris.
 Quae nam, tincta sacri pura baptismatis unda
 Et de delicti maculis mundata veterni,
 35 Se totam Christo devovit mente benigna,

fol. 68v

AGNES. 5 spons/ *M* 8 scincero *M*¹*p*¹ 10 que add. *Celtes* (sic
Mar. 873) 14 cunctorum *M*¹*p* 24 castrorum castrorum *M*¹*p*¹, casto-
 rum *M*², castrorum *p*² 29 sq. dist. *Rétif de la Bretonne* 35 mente/ *M*

AGNES. 4 cf. *Agn.* 137. 421 (*Matth.* 22, 30). 5 cf. *Dion.* 138.
 7 cf. *apocal.* 14, 4 hi sequuntur agnum quocumque ierit. 10 cf. *Bas.* 31.
 13 sq. cf. *Sedul.* II 51 forma speciosus amoena prae filiis (natis v. l.) homi-
 num (*psalm.* 44, 3). 26 cf. *Gong.* 81. 30 = *prim.* 7.

Nitens, servata bene virginitate beata
 Spernere carnales affectus fortiter omnes,
 Caelibis et vitae durum luctamen inire,
 Quo victrix hostis corruptelam suadentis
 40 Iungi caelicolis meruisset in aethere sanctis.
 Ast, ubi lustra duo celeri cursu revoluta,
 Insuper et ternos aetatis transiit annos,
 Simphronii comitis, praefecti scilicet urbis,
 Filius insignis iuvenilis stemmate floris,
 45 Illius formae decus ut vidit speciosae,
 Affectu nimio cordis suspensus in illa
 Hanc sibi prae cunctis unam delegit amandam,
 Se fortunatum credens et honoribus aptum,
 Si tam praepulchrae meruisset habere puellae
 50 Dulcia per propriae tempus consortia vitae.
 Hinc illam multis adiit comitatus amicis,
 Desponsare volens sponsam Christi venerandam,
 Pluraque de patris comportans munera gazis
 Stultus speravit, quod perpetrare nequivit,
 55 Virginis ut stabilem donis corrumpere mentem
 Illius et turpi coniungere posset amori.
 Sed Christi virgo, spernens ceu stercora dona,
 Pondus et oblatis dedignans protinus auri,
 Splendorem quoque gemmarum rutilum variarum,
 60 His verbis iuvenem causari fertur amentem:
 'O fili mortis merito dampnande perennis,
 O fomes sceleris, contemptor et omnipotentis,
 Discedens a me citius fugiendo recede,
 Nec credas, te posse meum pervertere purum
 65 Cor, quod amatoris praevenit nobilioris
 Dulcis amor, pulchrum cuius fidei fero signum
 In facie summa necnon in corpore toto,
 Quo me signavit strictimque sibi religavit,
 Ne mea mens alium iam praesumpsisset amicum
 70 Quaerere, sed solum complecti disceret illum,
 Qui virtute potens omnique decore refulgens
 Caelestes et mortales supereminet omnes.

fol. 69r

fol. 69v

44 iuuenilis (1 ex i) M 51 adiit multis M: correxi 53 patriis
 Celtes 58 dedignans (posterior n ex corr.) M; dedignatus p 59 ruti-
 larum M^p 62 fames M: correxi ex Ps.-Ambros. 1, 3 discede a me, o
 fomes peccati sceleris (r ex corr.) M

38 cf. Bas. 220. 41 sq. Ps.-Ambros. (A. S. Ian. II 351 sqq.)
 c. 1, 1 tertio decimo aetatis suae anno mortem perdidit, vitam invenit.
 45 sc. dum a scholis reverteretur (Ps.-Ambr. c. 1, 2). 72 cf. Verg. Aen.
 VI 856 viros supereminet omnes.

- Hunc sine matre pater cani retro tempora mundi
 In deitate parem nec maiestate minorem
 75 Omnipotens genuit, per quem sibi saecula fecit;
 Et sine patre quidem mater pariebat eundem,
 Factorem proprium lactans sub tempore natum.
 Cuius praepulchram mirantur denique formam
 Solaris splendor, lunae renitens quoque candor,
 80 Laudantes radiis dominum fulgentibus orbis;
 Cuius et imperio famulantia sydera cuncta
 Illis iniunctum complent per tempora cursum;
 Cui, conclamantes condignis laudibus, omnes
 Coetus angelici non desistunt famulari;
 85 Mira cui bonitas est et praecelsa potestas,
 Gloria sublimis, perpes concordia pacis,
 Laudabilis pietas nimiumque benigna voluntas.
 Talis namque meus, quem diligo, constat amicus,
 Quem fateor solum prae cunctis esse colendum.
 90 Ille quidem talis me desponsavit amoris
 Pignore ceu sponsam, clara dotando corona,
 Atque meum gemmis collum cinxit pretiosis,
 Auribus et resplendentes suspendit inaures,
 Praebens ornatus varii claros mihi cultus.
 95 Ipsius certe dulcedo fluxit ab ore,
 Quae me lactavit, dulci pastuque cibavit,
 Ceu nectar mellis, suavis vel copia lactis.
 Insuper et thalamum mihimet construxit in aevum
 Lucentem gemmis variis auriue metallis,
 100 Organa melodiis in quo resonando canoris
 Carmen dulce mihi cantant per tempora saeculi
 Et pariter, sponsi laudes modulantia cari,
 Illius affectum semper suadent mihi castum.
 Affectu quem secreto (cum) cordis amabo,
 105 Nulla puellaris patior detrimenta pudoris;
 Ast, ubi forte sui merear complexibus uti
 Eius et in thalamum sponsarum more coruscum
 Duci, permaneo virgo sine sorde pudica.
 Cui debebo fidem soli servare perennem:
 110 Ipsi me toto cordis conamine credo.²
 His miser auditis, spiculis perfossus amoris,
 Ingemuit, crebro ducens suspiria longa,

fol. 70^r

77 Factor est *M* (i. e. Factorē male solutum) 82 iniunctū sic *M*
 92 praecioosis (sic) *M* 94 uari *M* 100 Orgona *M* 104 cum *add.*
Celtes 109 delebo (sic) *M* 110 cordis (i ex e) *M* 112 crebo dicens *M*

90 *sqq.* cf. *Koepke* p. 57. 97 cf. *Verg. ecl.* 1, 82 (= *georg.* III 308)
 copia lactis. 106 cf. *Bas.* 90. 111 cf. *Bas.* 37.

- Hoc quia non meruit, caeco quod corde petivit;
 Et super hoc maerens nimioque dolore tabescens,
 115 Decidit in lectum stultissimus ille virorum,
 Et, simulans male languorem, celavit amorem,
 Qui sibi causa gravis fuerat non parva doloris.
 Nec mora, fit notum fama prodente sinistra,
 Natum praefecti nimio languore ligari:
 120 Conveniunt subito medici, velut agmine facto,
 Apponunt variis aptas morbis medicinas;
 Harum sed iuveni nil proficiebat amenti.
 Tandem senserunt, quod mox patri retulerunt,
 Non hoc languoris signum, sed fortis amoris,
 125 Quod contristatus pateretur filius eius.
 Quo pater audito, causa morbique reperta,
 Ut leo frendescens rapidam conversus in iram
 Incepit percontari rabie furienti,
 Quis foret ille potestatis sic imperialis,
 130 In quo spe vana virgo confisa superba
 Crederet, esse sibi iunctum, contempnere natum
 Eius, qui plebi merito celeberrimus omni
 Esset condigne summo provectus honore.
 Haec ubi disseruit nimioque furore latravit,
 135 Comperit hanc ipsam sacro baptismate lotam
 Agnen christicolam primis fore semper ab annis,
 Et conservandae pro virginitatis amore
 Esse suum sponsum consueto dicere Christum.
 Quo nam comperto, laetatur corde maligno,
 140 Sperans, (se) teneram merito debere puellam
 Saevis ad cultum poenis urgere deorum
 Et sic posse suum tandem complere furorem,
 Quo pro contemptu nati furiebat egroti.
 Hinc illam citius sisti conspectibus eius
 145 Iussit; et astantem nulloque metu trepidantem
 Primo suadelis nimium mulcebat amicis,
 Tunc etiam probris dure cogebat amaris,
 Ut se sponte sui nati copularet amori
 Et simulachra deum coleret Christumque negaret.

fol. 70^vfol. 71^r

117 doloris (1 ex r) M 118 notum] notus (o an a, ambiguum) M,
 natus p 119 pfecti M; cf. Dion. 191 122 nil] tul M, cul p
 125 Contristatus M^p 136 primus M^p; cf. appar. ad Gong. 53
 138 suum spo- in ras. M 140 se add. Barack 143 egroti M

114 cf. Theoph. 79. 117 cf. Pel. 195. 118 cf. prim. 339.
 131 iunctum i. e. iniunctum; 'dass es ihre Pflicht sei'; cf. Agn. 82. 135 cf.
 Pel. 27. 136 cf. Theoph. 8. 137 cf. Agn. 4.

- 150 Sed virgo Christi nec supplicium superari
Nec blandimentis potuit devincier ullis.
Quia servaret amatori sine fraude priori.
Quod pepigit, pactum signo fidei stabilitum.
Cui praeses, pravam rursus renovans suadelam,
155 Dixit: 'Si vere cupias intacta manere
Virgo, deae magnae citius subiungere Vestae,
Eius sacricolis et consociare puellis.
Quo condigna fias illi semper famulari.'
Haec inquit praeses: contra sed sic ait Agnes:
160 'Si mihi iure tuum placuit contempnere natum,
Qui, ratione vigens, cunctis quoque sensibus utens
Corporeis, anima regitur numquam moritura
(Quamvis sit merito baratro claudendus in imo
Multis errorum pro commissis variorum,
165 Ni, sanum sapiens et quandoquidem resipiscens,
Se tingui faciat pura baptismatis unda).
Quis te posse minis vel quis tandem suadelis
Ad simulachrorum reris me cogere cultum,
Artificum cura quae conformata metallo
170 Membrorum falsam portant solummodo formam,
Mobilis officium complent nec corporis ullum,
Neque suum quid viventis monstrant animalis?
Et quod ab his insensatis monstrisque profanis
Solamen vitae mihimet sperare gerendae
175 Possum, quae, vita sensuque carentia cuncto,
Nec sibi proficiunt, mihi nec succurrere possunt?'
Haec ubi dicta dedit, praeses Simphronius inquit:
'Florentem primis te nam cognosco sub annis,
Ingenio parvam, necnon aetate tenellam;
180 Hinc infantili parcendo simplicitati
Prudenter te subporto, lasciva puella,
Quo parcendo tuum citius te flectere collum
Sub sacris Vestae plantis faciam venerandae
Tureque nostrorum numen placare deorum.
185 Sed si, tam mitem spernendo mei pietatem,
Conaluctaris, mea ne praecepta sequaris,

fol. 77v

153 -igit pactum in ras. M 156 /itius (sic) M, cicius p 158 samu-
lari M 162 nu numquam M¹ 163 Quam iussit M 167 nimis M
171 corpus M 172 suum quid (sic Barack ex p) in M erasum agnovi
180 infan/tili M 181 puella M¹ 183 f/ciam M¹ 184 Iure M; cf.
Hauthal ad dist. Cat. IV 38, 1 ture deum placa deorsum M 186 nec Celtas

171 cf. Alco. c. 1, 1193 P. C. tom. I p. 195 motu sine corporis ullo
(Ps.-Ambr. 1, 6 idola muta et surda et sine sensu et sine anima). 178 cf.
Agn. 283 (Theoph. 8).

Ultra non parco, sed vim iustam faciendo
 Mando, sub obscenae latebris te claudier aedis,
 In qua criminibus turpes gaudent mulieres; fol. 72^v
 190 Et faciam pollutarum sociam meretricum,
 Quo tu, quae clara polles de stirpe creata,
 Dedecus omne tuis sis et confusio turpis.

At sacra virgo, minis nimium trepidans super istis,
 Audacter mox praefecto dedit ista responsa:
 195 'Si tu namque deum scires hunc, quem colo, verum
 Illiusque potestatem sine fine vigentem,
 Qua semper proprios pie confortando ministros
 Antiqui fraudes hostis confringeret omnes,
 Talia verba tuo nolles profundero rostro,
 200 Nec mihi terrores toties praeponere tristes.
 Hinc ego, quae sectando fidem Christi meliorem
 Illum cognosco necnon cognoscor ab illo,
 Ipsius dextra me defendente superna
 Spero delicti numquam maculis violari,
 205 Carnis spurcitas fragilis sed vincere cuntas.²

His dictis saeva praeses commotior ira
 Caelestis sponsam regis iussit venerandam
 Vestibus exutam, toto quoque corpore nudam,
 Concurrente trahi conventiculo populari,
 210 Inque lupanaris nigrum concludier antrum,
 In quo lascivi iuvenes rationis egeni
 Colloquio scelerosarum gaudent mulierum.
 Sed Christus, propriae praebens solamina sponsae, fol. 72^v
 Illam conviciis tangi non sustinet ullis.
 215 Ast, ubi distracto nudatur tegmine toto,
 Continuo bene densati crevere capilli,
 Qui, ductu longo lapsi de vertice summo,
 Descendendo pedum plantas tetigere tenellas;
 Corpus et omne comis tegitur ceu tegmine vestis.
 220 Utque lupanaris calcavit limina tristis,
 Extimplo suavis sensit dulcemen odoris,
 Atque locum turpem miro splendore micantem
 Aspexit, tenebris qui sordebat prius atris.
 Et cum sordidulum compulsa subintrat in antrum,
 225 Angelus altithroni blande stetit obvius illi,
 Custos indubius fuerat qui corporis eius,

198 Antiquae *M* 205 cunctas *M*² 215 nudator *M* fort. tota
 219 tetigitur *M* (ex v. 218 tetigere) 224 sordiculum *M*; cf. *Mar.* 9

192 sic decus omne *Pel.* 167, *Agn.* 278. 212 euphemismus.

- Optulit et vestem niveo splendore micantem
 Eius mensurae conformatam satis apte.
 Hac induta quidem direxit ad aethera vocem,
 230 Assidue grates Christo resonando suaves,
 Cuius opem tanti sensit sub fasce pericli,
 Cuius et auxilio fuerat protecta paterno,
 Ne posset veteris corrumpi fraudibus hostis.
 Interea iuvenes caecato corde furentes
 235 Undique collectis cursim venere catervis,
 Certantes studio perversae mentis iniquo,
 Quis prior intraret vel quis perdiscere posset, *fol. 73^r*
 An virgo suffulta sui munimine Christi
 Haec, quae carnales semper contempsit amores,
 240 Iam nunc incepto posset persistere voto.
 Nec mora, cognoscunt, nec contradicere possunt,
 Quod numquam longum quis confundetur in aevum,
 Qui credens domino firma spe pendet in illo;
 Nam quicumque, sua compulsus mente superba,
 245 Ingressus turpis latebras temerarius aedis,
 Ut radios lucis vidit mire rutilantis,
 Angelicae praefulgentem vestisque nitorem,
 Correptus signi nimio terrore stupendi
 Prostratus sacrae plantis extimplo puellae
 250 Postulat, errorum laxari vincla suorum,
 Testaturque, deum verum fore iure colendum,
 Eius cultores qui consolabitur omnes;
 Sicque locus scelerum domus efficitur precularum.
 Tandem praefecti natus venit male sanus,
 255 Cuius sustinuit causa vim virgo beata.
 Qui mox ingressus ridenti corde misellus
 Nec dixit laudem domino nec reddit honorem,
 Gratia tristifico cuius radiebat in antro,
 Sed detestabilem laetus tendebat in aedem,

231 s//sit *M*, sitiscit *p* 233 ueteres *M*¹ 240 in coepto *Celtes*;
cf. app. ad Bas. 123 247 tutorem *M* 253 p̄culariū *M*¹ 256 misellū *M*
 258 rediebat *M*¹, radiabat *M*²*p*: *correxi* (*cf. Traube, P. C. tom. III p. 796*);
 radiabat *Celtes* 259 detestabilem *p*¹ (*sic laudābilis Agn. 9 etc.*): de te
 stabilem (*sic*) *M*; *cf. praef. libri II § 4, Dulc. 6 § 1, Cal. 7 § 2, Pafn. 1*
§ 26; nescio an imitetur Aldhelmi opus de laud. virg. p. 56: quamvis resti-

230 *cf. Mar. 188 sq.* 234 *cf. Theoph. 82.* 235 *cf. Aldh. l.*
v. 1967 (de s. Agnete) tunc procius advenit densa comitante caterva; Ps.-
Ambr. 2, 9 simpliciter cum sodalibus suis iuvenclis. 242 *cf. Gall. I 12*
§ 8, prim. 242 (ecclesiasticus 2, 11 quia nullus speravit in dominum et con-
fusus est; Sedul. Scott. c. 58, 33 P. C. tom. III p. 214 in te sperantes non
confundamur in aevum). 248 *cf. Agn. 333.* 256 *cf. Bas. 97.*

- 260 Amplexu dulci sperans se virginis uti
Iam licito sacrae, cuius languebat amore.
Sed Christi pietas necnon praecelsa potestas,
Fortiter obsistens illi perversa volenti,
A corruptela propriam protexit alumnam,
265 In reprobam miserum mortem tradebat et illum.
Nam, mox ut rapido cursu properaverat illo,
Quo supplex laudes domino resonaverat Agnes,
Infelix, membris inprovisa resolutis
Morte, ruit pronus, Christi virtute peremptus.
270 Quo pater audito miser advenit lacrimando,
Stipatus multa populorum namque caterva,
Et, sese miserum clamans, spargebat in altum
Voces, his sanctam verbis causando puellam:
'O mulier mala, crudelis cui non muliebris
275 Cordis inest feritas nimiumque cruenta voluntas,
Corpore sub tenero frendescens more ferino,
Dic: quae causa meum cogit te perdere natum,
Qui decus omne suis et spes fuerat genitoris
Quondam felicitis talis de germine prolis,
280 Sed nunc orbatu misere pro funere nati?
Hinc patet ergo, tuam mentem nimium vitiosam
De rivulis magicae fraudis bibulam satis esse,
Florentem primis quia forte necare sub annis
Subtractum dulci iuvenem vita valuisti.
285 At sacra conviciis virgo non frangitur istis,
Praefecto nec responsum reddebat acerbum,
Dulcia sed resono profundens verba palato
Dixit facunde, bene composita ratione:
'Non ego causa necis iuveni fueram pereunti,
290 Sed magis ipse sibi fuit incensor moriendi,
Glorificare deum stultus quia spreverat illum,

fol. 73^vfol. 74^r

bus (sic scribendum, coll. *carm.* v. 1820 sq.: testibus *Giles*) constrictam ad detestabile prostibulum et invisum lupanar scortorum trahere [vel trudere *Giles*; dittographia delenda videtur] niterentur

267 laudes des *M* agnes in *ras.* *M* 274 *distinxi* (crudelis feritas);
alioquin corrigendum o mulier male crudelis 276 frenden- coeperat *M*
280 fune *M* 281 vitiosum *M*¹; uicosum *p*¹, uicosam *p*² 284 valuisti
sic *M* ('weil du Macht gehabt hast über den blühenden Jüngling'); voluisti
Celtes, quod commendat *Ps.-Ambr.* c. 2, 10 in filium meum voluisti apodixin
artis tuae magicae demonstrare, et sic ipsa *Hr. Mar.* 109

260 cf. *Agn.* 452. 262 cf. *Agn.* 294. 267 sq. cf. *Agn.* 291 sq.
272 cf. *Theoph.* 297. 283 cf. *Agn.* 178.

Gloria tristifico cuius prae-fulget in antro.
 Sed nunc, ut plane toto clarescat in orbe
 Eius maiestas necnon prae-celsa potestas,
 295 Ipsius suavem supplex oro pietatem,
 Ut corpus rigidum iubeat recalescere rursum
 Atque novum membris hominem repararet redivivis.
 Dixit, et astantes egredi praeceperat omnes;
 Et, prostrata solo fundensque preces lacrimando,
 300 Praestari petit a domino veniam sceleroso.
 Cui mox oranti, misero vitamque precanti
 Angelus astiterat procumbentemque levabat,
 Praebens colloquiis illi solamen amicis,
 In verboque dei iussit virtute potenti
 305 Extinctum subito flatu vixisse resumpto.
 Qui citius dicto iussus surrexit ab humo,
 Viribus et cunctis plene membris restitutus;
 Ac, laudum dulces spargens super aethera voces,
 Grates continuo solvebat mente iocundo
 310 Christo, victori mortis vitaeque datori.
 Inde quidem, prima prorsus forma renovata,
 Processit vivus, qui morte fuit religatus;
 Atque, suo tristi se praesentando parenti,
 Fit res gaudendi, fuerat cui causa dolendi.
 315 Hinc crebro caelum pulsans clamore profundum
 Utitur et verbis, suadens studiosius, istis:
 'Credite, Romani cives, rogo, credite cuncti,
 Esse deum Christum verumque perenniter unum
 Cum patre celsithrono necnon cum flamine sacro
 320 Semper regnantem, sceptrum caelique tenentem;
 Sub ditione sua qui complectens universa
 Cuncta gubernaculis regit immensae bonitatis.
 Hic est orandus solusque colendus amandus;
 Qui prius, errantem necnon perversa volentem
 325 Morte repentina citius me praeveniando,
 Finem stultitiae dignabatur dare tantae,
 Et post, erranti promptus solito misereri,
 Virginis Agnetis precibus sacrae studiosis
 Mollitus, cursum vitae reddit renovatum.'

fol. 74^v

292 testifico *M* 298 egredi p̄cerat *M* 303 colloquiis *M*¹
 309 iocunda *Celtes* 316 studiosis *M* 317 cuncta *M* 322 guber-
 naclis *Celtes* 323 es *M* 325 praevenientis *M*¹ 328 scr̄ae (*sic*) *M*:
correxi; sancte *p*¹ 329 rursum *M*: *correxi coll. prim.* 412

294 cf. *Agn.* 262. 308 cf. *Theoph.* 297. 314 cf. *Pel.* 196.
 316 cf. *Bas.* 80. 323 cf. *Gong.* 120. 327 cf. *Dion.* 85.

- 330 At pater, ut natum prodire sui redivivum
 Perfectum specie vidit plenumque decore,
 Interitum lacrimis cuius deflevit amaris,
 Mox super insolita signi novitate stupendi
 Admirando pavet, laeto sed pectore gaudet.
 335 Tunc amplectendo collum pietate paterna,
 Mitia praedulci libaverat oscula proli;
 Atque deum verum clamans dixit fore Christum,
 Cuius tam celerem cognoscebat pietatem,
 Cuius et imperio mors succumbebat amara,
 340 Reddens viventem, quem sorbebat morientem.
 Scilicet astantes animis mirantibus omnes
 Tollunt in caelum laeti praeconia laudum,
 Laudantes sanctum domini nomen benedicti.
 Hoc vix pontifices crudeli corde ferentes
 3 5 Commovere quidem non parvam seditionem,
 Agnem sacrilegam dicentes et scelerosam
 Occidi poenis citius debere cruentis,
 Illius causa quia contemptum simulachra
 Cunctaque sacrorum paterentur iura suorum.
 350 Hinc praeses maestus turbato pectore factus
 Condoluit sacrae subtristi mente puellae;
 Ignorat tamen omnino dubius, super illa
 Quid sibi sectandum, vel quid restaret agendum:
 Perdere non placuit, sed nec defendere quivit.
 355 Tandem discessit maerens, aliumque reliquit,
 Iudicis officio functum feritate lupina,
 Qui fuit Aspasius dictus rituque profanus.
 Qui citus Agnetem proici praecepit in ignem,
 Pontificum votis male concordando malignis.
 360 Sed corpus castum nulla de sorde piandum,
 Ardor carnalis quod non succendit amoris,
 Ignis non laesit praesens nec tangere quivit.
 Denique, divisae divino numine, flammae
 Virgineis tribuere locum precibus spatiosum:
 365 Ac prorumpentes, aestu nimioque furentes
 Perdunt carnifices urendo primitus omnes;
 Hinc circumstantem lambentes undique plebem

fol. 75*

fol. 75v

333 insuper solita *M*; cf. *Mar.* 734 338 scelerem *M*¹_p¹ 339 &
ss. M 340 mouentem *M* 343 benedicti *sic M*; benedictū *Celtes p*
 346 cf. *app. ad v. 443* 354 Pe/dere *M*¹ 356 feritate lupina in
ras. M 357 suit *M* 358 citius *M* 364 fort. pedibus; nulla apud
Ps.-Ambrosium (c. 2, 11) hic oratio s. *Agnetis* 367 circumstantes *M*¹

333 cf. *Agn.* 248.335 cf. *Dion.* 220.342 cf. *Dion.* 185.

Incredulam, plures raptim stravere falanges.
 Sola sed immunis stabat pia virgo caloribus,
 370 Inter flammaram crines ludens crepitantes,
 Oravitque deum versis ad sydera palmis,
 Hoc utens in fronte precis modulamine laudis:
 'Omniparens verbi genitor mundique creator,
 Qui, cum dilecto regnans retro tempora nato
 375 Amborumque coaeterno cum flamine sacro,
 Digne laudaris coleris veneraris amaris,
 Te solum laudo, te laudando benedico,
 Et tibi devote grates persolvo perennes,
 Eiusdem quia fulta tui munimine nati,
 380 Numquam subcubui serpentis fraude vetusti,
 Corpore sed casto, puro cordisque secreto,
 Carnis spurcicias pertransivi bene cunctas,
 Poenas sacrilegi pariter superando tyranni.
 Hinc, gaudens in te nimium super hac pietate,
 385 Ad te nunc animis festino venire iocundis,
 Optans iura pati mortis citiusque resolvi,
 Quo merear vere contemplari sine fine
 Te, quem quaesivi, quem solum semper amavi;
 Tu clemens animam pro te de corpore pulsam
 390 Intra claustra tui dignanter suscipe regni,
 Quo tu, iure tuo pollens sub nomine trino,
 Rex unus machinae rerum per saecula trinae
 Istec cuncta regis sceptro summae deitatis.
 Scilicet orantis precibus iam rite peractis,
 395 Ignibus extinctis moritur subito rogo omnis;
 Et cinis ipse, suis confrigescendo favillis,
 Sic expers omnis factus fuit immo caloribus,
 Ut nec scintillam sibi post servaverit ullam.
 Hoc igitur signo iam clarescente stupendo
 400 Quanto se virtus Christi plus detegit orbi,
 Tanto maioris rabiem spirando furoris
 Iniustus iudex animo cruciatur amaro,
 Nec patitur sacram post haec superesse puellam,

fol. 76^r

368 falngens *M*; falangas *p* 371 Oravitq. *M* (*ex q corr.*) 372 praecens *M*¹, praeces *M*²; praecens *p* 379 numine *M*; *cf. gest.* 386
 390 claustra *M* 393 Istec (*sic*) *M*: correxi; *cf. ind. gramm.* 396 confrigendo *M*

368 *cf. Alcu. c. 1, 257 (P. C. tom. I p. 175) haud secus Oswaldus rex stravit ubique phalanges.* 386 *cf. Paul. ad Phil. 1, 23 desiderium habens dissolvi et esse cum Christo.* 388 *cf. prim. 360.* 392 *cf. Gong. 6.*
 403 *cf. Dulc. 14 § 2.*

- Per quam sunt crebro miracula tanta patrata;
 405 Ense sed inmisso tenerum guttur penetrando, fol. 76^v
 Martiris egregiae iugulum perfodit avare,
 Et vice conversa, quod non speravit, agendo
 Illi profecit, cui gratis obesse cupivit,
 Transmittens caelo, quam subtraxit male mundo.
 410 Ast ubi, pro Christo loetali vulnere laesa,
 Extremum domino flatum reddit moriendo
 Atque fide salva gaudens obdormit in illo,
 Ocius angelici coetus de sidere lapsi
 Astantes animam niveo candore coruscant
 415 Necnon caelestis perfusam luce nitoris
 Blande suscipiunt laetique per aera tollunt,
 Congrue divinae laudis resonantibus hymnis;
 Indeque transvectam celeres super aetheris ignes
 Ducunt astrigeram sponsi caelestis in aulam.
 420 A quo continuo clarum rutilante corona
 Donatur purae pro virginitatis honore;
 Nec minus ergo, sui signo donanda triumpho,
 Martirii palmam sumpsit sine fine gerendam,
 Quo martir felix, duplici certamine victrix,
 425 Corporis et mentis carni semper renitentis,
 Utens aeterni bravio decoris duplicato,
 Inter virgineas fulgeret clara catervas,
 Lilia ceu, pulchre roseo permixta rubore,
 Inter delicias florum rutilat variorum. fol. 77^r
- 430 Interea quoque summorum sacra cura parentum
 Excultam magna, funus venerabile, pompa
 In gremio terrae toto contextit honore;
 Nec saltim bustum sacratae virginis ipsum,
 Quod pro servandis fuerat venerabile membris,
 435 Sollicitudo parentalis contempsit amoris,
 Sed sub nocturnis servat vigilantius horis.
 At, dum pervigiles consueto more parentes
 Excubias proli celebrabant mente fideli,
 Caelitus his ipsis monstratur visio talis:
 440 Denique virgineas subito descendere turmas
 Viderunt, lapsas celeri de cardine caeli,
 Ornatas pulchre, pleno comptasque decore;
 Inter quas Agnen simili splendore nitentem

406 egreie *M* amare *Celtes* 412 obdormit sic *M* 427 uirgineos *M*
 429 rutilant *Celtes* 431 Excultum *Celtes*; *Pel.* v. 353 extinctum testis
 funus venerabile aliter comparatus est 443 agnen sic *M* praeter homoeo-
 teleuton; at *cf.* v. 346

404 *cf.* *Gong.* 567. 421 *cf.* *Agn.* 4. 441 lapsas celeri lapsu(?)

445 Conspexere suam pro Christo martirizata:
 A dextris cuius nive candidior stetit agnus.
 Quos merito fidei scivit dignos venerari,
 Blande colloquiis illos affatur amicis,
 Dicens: 'Gaudete mecum gratulando per aevum,
 Sum quia luciflua regis caelestis in aula
 450 Virginibus sacris sociata perenniter istis.
 Et nunc in caelis illi coniungor amoris
 Amplexu dulci, quem semper mente fideli
 In terris colui, cupiens sine fine tueri.'
 His igitur dictis subito discessit ab illis.
 455 Qui, nimium laeti tanto solamine facti,
 Siccabant lacrimas super eius morte refusas,
 Et laudes domino psallebant voce canora,
 Qui post dura suis tribuit certamina sanctis
 Testibus aeternae clementer praemia vitae.

fol. 77v

AMEN.

pag. 133.

EXPLICIT LIBER PRIMUS.
 INCIPIT SECUNDUS
 DRAMATICA SERIE CONTEXTUS.

Huius omnem materiam sicut et prioris opusculi sumsi
 ab antiquis libris sub certis auctorum nominibus con-
 scriptis, excepta superius scripta passione sancti Pelagii;
 cuius seriem martirii quidam eiusdem, in qua passus est,
 indigena civitatis mihi exposuit, qui ipsum pulcherrimum
 virorum se vidisse et exitum rei attestatus est veraciter
 agnovisse. Unde, si quid in utroque falsitatis dictando
 comprehendi, non ex meo fefelli, sed fallentes incaute
 imitata fui.

445 Ad <i>M</i>	449 luciflue <i>M</i>
3 supenus <i>M</i>	4 martini quidem <i>M</i>

450 cf. *Mar.* 285. 452 cf. *Agn.* 260, *prim.* 360.
 2 sub certis auctorum nominibus: cf. *prooem.*

- pag. 137. 1 Plures inveniuntur catholici, cuius nos penitus ex- fol. 78^r
 purgare nequimus facti, qui pro cultioris facundia sermonis
 gentilium vanitatem librorum utilitati praeferunt
 2 sacrarum scripturarum. Sunt etiam alii, sacris inhaerentes
 paginis, qui licet alia gentilium spernant, Terrentii 5
 tamen fingmenta frequentius lectitant, et, dum dulcedine sermonis
 delectantur, nefandarum notitia rerum maculantur.
 3 Unde ego, Clamor Validus Gandeshemensis, non recusavi illum
 imitari dictando, dum alii colunt legendo, quo eodem
 dictationis genere, quo turpia lascivarum incesta feminarum 10
 pag. 138. recitabantur, laudabilis sacrarum castimonia virginum iuxta
 4 mei facultatem ingenioli celebraretur. Hoc tamen facit non
 raro verecundari gravique rubore perfundi, quod, huius-
 modi specie dictationis cogente, detestabilem inlicite aman-
 tium dementiam et male dulcia colloquia eorum, quae nec 15
 nostro auditui permittuntur accommodari, dictando mente
 5 tractavi et stili officio designavi. Sed (si) haec erube-
 scendo neglexerem, nec proposito satisfacerem, nec
 innocentium laudem adeo plene iuxta meum posse exponerem,
 quia, quanto blanditiae amentium ad illicitum promp- 20
 tiores, tanto et superni adiutoris gloria sublimior et trium-
 phantium victoria probatur gloriosior, praesertim cum
 feminea fragilitas vinceret et virilis robur confusione sub-
 6 iaceret. Non enim dubito, mihi ab aliquibus obici, quod fol. 78^v
 huius vilis dictationis multo inferior, multo contractor 25
 penitusque dissimilis eius, quem proponebam imitari, sit
 sententiis. Concedo; ipsis tamen denuntio, me in
 hoc iure reprehendi non posse, quasi his vellem abusive
 pag. 139. assimilari, qui mei inertiam longe praecesserunt in scien-
 7 tia sublimiori. Nec enim tantae sum iactantiae, ut 30
 vel extremis me praesumam conferre auctorum alumnis;
 sed hoc solum nitor, ut, licet nullatenus valeam apte,
 supplici tamen mentis devotione acceptum in

PRAEFATIO. 5 terrentii sic *M*; item Terrentianus (*Gall. II 7 sqq.*)
 17 si add. *Celtes* 20 amantium *Celtes*; cf. *Cal. 3 § 5, 9 § 11* 23 virile
Celtes; virilis (animi) robur (sic *Boeth. consol. Philos. I pr. 2; 4*) inconcinnum
 esset 26 imitari. sit sententius concedo. *M*: corr. *Celtes*, ego distinxi coll.
 p. 2, 26 et praef. gest. § 7

PRAEFATIO. 9 cf. proem. 17 cf. *Boeth. consol. Philos. I pr. 1, 2*
 stili officio signarem (v. l. designarem: *Peiper p. LXIII*).

8 datorem retorqueam ingenium. Ideoque non sum adeo
 amatrix mei, ut pro vitanda reprehensione Christi, qui in
 sanctis operatur, virtutem, quocumque ipse dabit posse,
 9 cessem praedicare. Si enim alicui placet mea devotio,
 gaudebo; si autem vel pro mei abiectioe vel pro vitiosi 5
 sermonis rusticitate placet nulli, memet ipsam tamen
 iuvat, quod feci, quia, dum proprii vilitatem laboris, in
 aliis meae inscientiae opusculis heroico ligatam strophio,
 in hoc drammatica vinctam serie colo, perniciosas gen-
 tilium delicias abstinendo divito. 10

pag. 140.

EPISTOLA EIUSDEM

AD QUOSDAM SAPIENTES HUIUS LIBRI FAUTORES.

1 Plene sciis et bene moratis nec alieno profectui
 invidentibus, sed, ut decet vere sapientes, congratulanti-
 bus, Hrotsvit nesciola nullaue probitate idonea 15
 2 praesens valere et perpes gaudere. Vestrae igitur
 laudandae humilitatis magnitudinem satis admirari ne- fol. 79r
 queo, magnificaeque circa mei vilitatem benignitatis atque
 dilectionis plenitudinem condignarum recompensatione
 3 gratiarum remetiri non sufficio, quia, cum philosophi- 20
 cis adprime studiis enutriti et scientia longe excellentius
 sitis perfecti, mei opusculum vilis mulierculae vestra
 admiratione dignum duxistis et largitorem in me operantis
 gratiae fraterno affectu gratulantes laudastis, arbitantes
 mihi inesse aliquantulam scientiam artium, quarum sub- 25
 4 tilitas longe praeterit mei muliebre ingenium. Denique
 rusticitatem meae dictatiunculae hactenus vix audebam pau-
 pag. 141. cis ac solummodo familiaribus meis ostendere; unde paene
 opera cessavit dictandi ultra aliquid huiusmodi, quia,
 sicut pauci fuere, qui me prodente perspicerent, ita non 30
 multi, qui, vel quid corrigendum inesset, enuclearent, vel
 5 ad audendum aliquid huic simile provocarent. At nunc,

6 nulli placet *M*: *transposui homoeoteleuti gratia* 9 vinctam sic *M*;
synonymum ligatam

EPISTOLA. 18 utilitatem *M*: *coŕrexi*; cf. p. 106, 25. 107, 22 et Pafn. 7 § 11
 27 dictatuncule *M*

1 cf. *Prud. steph.* 10, 790 bene in datorem, quod dedit, refuderis.
 4 cf. *prim.* 143. 8 cf. *Prud. cath.* 3, 28 sartaque mystica dactylico
 texere docta liga strophio.

EPISTOLA. 32 cf. *deuter.* 19, 15 in ore duorum aut trium testium stabit
 omne verbum.

- quia trium testimonium constat esse verum, vestris
corroborata sententiis fiducialius praesumo et componendis
operam dare, si quando deus annuerit posse, et quo-
6 rumcumque sapientium examen subire. Inter haec diversis
affectibus, gaudio videlicet et metu, in diversum trahor; 5
deum namque, cuius solummodo gratia sum id, quod sum,
in me laudari cordetenus gaudeo; sed maior, quam sim,
videri timeo, quia utrumque nefas esse non ambigo,
et gratuitum dei donum negare, et non acceptum acce-
7 pisse simulare. Unde non denego, praestante gratia crea-
toris per dynamin me artes scire, quia sum animal capax
disciplinae, sed per energian fateor omnino nescire.
8 Perspicax quoque ingenium divinitus mihi collatum esse
agnosco; sed magistrorum cessante diligentia incultum et
9 propriae pigritiae inertiae torpet neglectum. Quapropter, ne 15
pag. 142. in me donum dei annullaretur ob negligentiam mei, si qua
forte fila vel etiam floccos de panniculis, a veste philosophiae
abruptis, evellere quivi, praefato opusculo inserere curavi,
quo vilitas meae inscientiae intermixtione nobilioris materiae
illustraretur, et largitor ingenii tanto amplius in me iure 20
laudaretur, quanto muliebris sensus tardior esse creditur.
10 Haec mea in dictando intentio, haec sola mei sudoris est
causa; neque simulando me nescita scire iacto, sed, quan-
11 tum ad me, tantum scio, quod nescio. Quia enim attactu
vestri favoris atque petitionis harundineo more inclinata, li- 25
bellum, quem tali intentione disposui, sed usque huc pro
sui vilitate occultare quam in palam proferre malui, vobis
perscrutandum tradidi, decet, ut non minoris diligentia
sollicitudinis eum emendando investigetis, quam proprii
12 seriem laboris. Et sic tandem ad normam rectitudinis 30
reformatum mihi remittite, quo, vestri magisterio praemon-
strante, in quibus maxime peccassem, possim agnoscere.

4 fort. diversis affectibus (fatigor) | 12 energian fat^o M 13 fort.
perspicax quoque ingenium | agnosco divinitus mihi esse collatum | 19 insc.]
inc- coeparat M matene M 21 tandior M¹, candior p¹ 25 libelum M
28 tradidi in ras. m. 1 M; tradideret p¹, -retur p² (om. decet)

11 *elocutiones Aristotelicas* (cf. Bonitz, ind. Aristot. p. 207^b) unde
Hr. *noverit, nescio*; ceterum cf. Boeth. *comm. περὶ ἐκμυσίας* ed. sec. II 5
(rec. Meiser II p. 108, 19): *homo est animal rationale, mortale, mentis et*
disciplinae capax. 17 cf. Boeth. *consol. Philos. I pr. 3, 23 vestem, quam*
meis texueram manibus, disciderunt abreptisque ab ea panniculis totam me
sibi cessisse credentes abierunt. 25 cf. *Matth. 11, 7 arundinem vento*
agitatam.

pag. 144.

I.

CONVERSIO GALLICANI PRINCIPIS MILITIAE fol. 80^r

qui, iturus ad bellum contra Scythas, sacratissimam virginem Constantiam, Constantini imperatoris filiam, desponsavit, | sed in conflictu praelii nimium coartatus, | per Iohannem et Paulum primicerios Constantiae conversus, | ad baptismum convolvavit | caelibemque vitam elegit, | postea autem iubente Iuliano apostata in exilium missus, | martirio est coronatus. | Sed et Iohannes et Paulus eodem iubente clam occisi | et in domo occulte sunt sepulti. | Nec mora, percussoris filius, | a daemonio arreptus, | patris commissum | et martirum confitendo meritum | iuxta eorum sepulchra salvatus, | una cum patre est baptizatus. |

pag. 145.

CONSTANTINUS IMPERATOR. GALLICANUS.

fol. 80^v

CONSTANTIA. ARTEMIA. ATTICA. IOHANNES. PAULUS. PRINCIPES.

15

I 1

Taedet me, Gallicane, morarum, | quia gentem, quam scis, Scitharum, | Romanae solam resistere paci | nostrisque temere praeceptis reluctari, | bello protrahis lacessere, | cum pro tui strenuitate | id tibimet exercitii | ad defensionem non ignores patriae servari. |

2

GALLICANUS. Tuis enim, o auguste Constantine, obnixae manibus pedibusque semper insistens obsequiis, | tuae augustalis excellentiae votis effectu conabar respondere operis, | nec umquam me subtraxi faciendis. |

3

CONSTANTINUS. Si opus est monitu: nam memoriae fixum teneo; unde monui hortando potius, quam arguendo, morem ut geres.

pag. 146.

GALLICANUS. Id ipsum etiam studebo nunc.

CONSTANTINUS. Gaudeo.

GALLICANUS. Nec amore vitae abduci potero, quin peragam, quae iubes.

GALLICANUS I. 5 primicenos *M*, primicerinos *p*¹
 18 pello *M*¹ 19 exercitii *m*: exercitii *M* (-i ad defensionem in *ras*.
m. 1; cf. *p*. 111, 2) 27 geras *M*²*m*

GALLICANUS I. 16 cf. *Dulc.* 11 § 4, *Abr.* 7 § 17, *Pafn.* 7 § 8. 17 cf. *Gall.* I 9 § 3. 21 cf. *Ter. Andr.* I 1, 134 quem ego credo manibus pedibusque obnixae omnia facturum (*sententia similior, verba dissimiliora sunt Andr. IV 1, 62, ubi v. l. pedibusque*). 25 cf. *Pafn.* 7 § 15 et *Ter. Andr.* I 1, 13 in memoria habeo. 30 cf. *prim.* 512.

- [I 3] CONSTANTINUS. Placet, tuique in me benivolentiam laudo.
 4 GALLICANUS. Sed summa implendae intentio servitutis |
 summam expetit recompensationem mercedis. |
 CONSTANTINUS. Nec iniuria.
 GALLICANUS. Difficultas enim cuiuscumque laboris tolera- 5
 bilius fertur, | si haut incerta accipiendae spe mercedis
 relevatur. |
 CONSTANTINUS. Patet. fol. 81r
 GALLICANUS. Unde ineundi praemium periculi | mihi,
 quaeso, proponas in praesenti, | quo inpigre dimicans sudore 10
 non frangar certaminis, | animatus spe retributionis. |
 5 CONSTANTINUS. Quod dignissimum | omnique videbatur
 senatui gratissimum, | numquam tibi negabam, aut negabo
 praemium, | scilicet nostrae adeptionem familiaritatis | prae-
 cipuaeque inter palatinos dignitatis. | 15
 GALLICANUS. Fateor, | sed id nunc haut molior. |
 CONSTANTINUS. Si aliud expetas, | oportet proferas. |
 GALLICANUS. Immo aliud.
 pag. 147. CONSTANTINUS. Quid?
 6 GALLICANUS. Si praesumo dicere. | 20
 CONSTANTINUS. Et bene. |
 GALLICANUS. Irasceris. |
 CONSTANTINUS. Nullo modo.
 GALLICANUS. Certe.
 CONSTANTINUS. Non. 25
 GALLICANUS. Moveberis indignatione. |
 CONSTANTINUS. Ne id vereare. |
 7 GALLICANUS. Dicam, iussisti: Constantiam, tui natam, amo |
 CONSTANTINUS. Et merito; | decet, ut herilem filiam
 honorabiliter ames | et amabiliter honores. | 30
 GALLICANUS. Interrumpis dicenda.
 CONSTANTINUS. Non interrompo. |
 GALLICANUS. Ipsamque, si tua annuerit pietas, despon-
 sare gestio. |
 8 CONSTANTINUS. Non leve appetit praemium, | sed summum | 35
 vobisque, o principes, ante insolitum. |

2 impl. M^2mp 16 haut nunc M^2m 20 sqq. distinxi 28 iussisti M
 29 decet enim M^2mp^2 30 honores in ras. m. 1 M 32 Non ir|umpo M^1

12 cf. Ter. Andr. I 1, 12 quod habui summum pretium, persolvi tibi.
 18 cf. Ter. Andr. I 1, 3 immo aliud. 29 cf. Agn. vitam Hathumodae
 c. 1 (SS. IV p. 166, 31) honorabiliter diligendis et diligibiliter honorandis
 sanctissimis in Christo Gandeshemensis monasterii sororibus. 31 cf. Cal. 1.
 36 cf. Abr. 3 § 7.

pag. 148. [1 8] O GALLICANUS. Eh heu! dedignatur; praescivi. Instate,
quaeso, mecum precibus.
PRINCIPES. Decet tuam, imperator egregie, dignitatem,
ut pro sui reverentia hoc illi non abnuas.
CONSTANTINUS. Si abnuo, quantum ad me; | sed subtili
primum inquisitione | reor investigandum, | an filia praebeat
assensum. |
PRINCIPES. Consequens est.
CONSTANTINUS. Ibo | ipsamque, si velis, Gallicane, pro fo
hac re appellabo. | 10
GALLICANUS. Ac libens.

II 1 O CONSTANTIA. Dominus imperator | adit nos solito tristior; |
quid velit vehementer admiror. |
CONSTANTINUS. Huc ades, o filia Constantia, paucis te volo.
CONSTANTIA. Assum, domine mi; iube, quid velis. 15
CONSTANTINUS. Anxietate cordis fatigor | gravique tristitia
afficior. |
CONSTANTIA. Ut te venientem adspexi, | tristitiam de-
prehendi | et, licet causam ignorarem, conturbata pertimui. |
CONSTANTINUS. Tui causa contristor. 20
CONSTANTIA. Mei? |
CONSTANTINUS. Tui. |
pag. 149. CONSTANTIA. Expaveo. Quid est, domine mi?
CONSTANTINUS. Piget dicere, ne contristeris. |
CONSTANTIA. Multo magis contristor, si non dixeris. | 25
2 CONSTANTINUS. Gallicanus dux, cui frequens successus
triumphorum | primum inter principes dignitatis adquisivit
gradum | cuiusque ope saepissime | indigemus ad defensionem
patriae, |
CONSTANTIA. Quid ille? | 30
CONSTANTINUS. Desiderat te sponsam habitum ire. |
CONSTANTIA. Me?
CONSTANTINUS. Te. |
3 CONSTANTIA. Mallim mori. |
CONSTANTINUS. Praescivi. | 35
CONSTANTIA. Nec mirum, quia tuo consensu, | tuo per-
missu servandam deo virginitatem devovi. |

13 admiro^r *M* (r es. m. 1); *Hr.* duo homoeoteleuta imperator tristior
et admiro volo voluisse non est probabile 26 Callicanus *Mm*

1 cf. *Gall.* I 2 § 3, *Dulc.* 12 § 4. 14 cf. *Cal.* 1 et *Ter. Andr.*
I 1, 2 adesdum, paucis te volo. 34 cf. *Pel.* 44 et *acta s. Gallicani* (*A. S.*
Iun. V 35) § 1 sciens filiam suam positam in sancto proposito facilius occidi
posse quam vinci.

[II 3] CONSTANTINUS. Memini.

CONSTANTIA. Nullis enim suppliciis umquam potero compelli, | quin inviolatum custodiam sacramentum propositi. |

4 CONSTANTINUS. Convenit. Sed hinc coartor nimium, quia, si, quod debet fieri paterno more, | te in proposito permansum
pag. 150. ire consensero, | haut leve damnum patiar in publica re; | si fol. 82^r
autem, quod absit, renitor, aeternis cruciandus poenis subiacebo.

CONSTANTIA. Si enim divinum | desperarem adesse auxilium, | mihi quam maxime, mihi potissimum | esset dolendum. | 10

CONSTANTINUS. Verum. |

CONSTANTIA. Nunc autem nullus relinquitur locus maestitiae | praesumentis de domini pietate. |

CONSTANTINUS. Quam bene dicis, mea Constantia!

5 CONSTANTIA. Si meum digneris captare consilium, | prae- 15
monstrabo, qualiter utrumque evadere possis damnum. |

CONSTANTINUS. O utinam!

CONSTANTIA. Simula, prudenter peracta expeditione, | ipsius votis te satisfacturum esse, | et, ut meum concordari credat velle, | suade, quo suas interim filias, Atticam ac
Artemiam, velut pro solidandi pignore amoris, mecum man- 20
sum ire | meosque primicerios, Iohannem et Paulum, secum faciat iter arreptum ire. |

CONSTANTINUS. Et quid, si victor revertetur, mihi erit agendum? | 25

CONSTANTIA. Reor, omnipatrem prius esse invocandum, | quo ab huiusmodi intentione Gallicani revocet animum. |

6 CONSTANTINUS. O filia, filia, quantum dulcedine tuae alloquutionis | amaritudinem dulcorasti maesti patris, | adeo,
ut pro hac re | nulla post haec movear sollicitudine! | 30
pag. 151.

CONSTANTIA. Non est necesse. |

CONSTANTINUS. Eam, | et Gallicanum laeta promissione circumveniam. |

CONSTANTIA. Vade in pace, | mi domine! |

III 1 O GALLICANUS. Curiositate frangar, | o principes, antequam, fol. 82^v
quid mis senior augustus tam diu cum herili filia agat, ex- 35
periar. |

PRINCIPES. Suadet illi velle, quae desideras.

GALLICANUS. O utinam praevaleret suasio!

PRINCIPES. Forsitan praevalebit. 40

- [III] 2 **GALLICANUS.** Silete, | quiescite; | augustus revertitur, non,
ut abiit, obscuro, | sed vultu admodum sereno. |
PRINCIPES. Bona fortuna.
GALLICANUS. Si enim, ut dicitur, speculum mentis est
facies, serenitas faciei | mansuetudinem forte designat eius 5
animi. |
PRINCIPES. Ita.
-

- IV 1 **CONSTANTINUS.** Gallicane!
GALLICANUS. Quid dixit?
PRINCIPES. Procede, procede; vocat te! | 10
GALLICANUS. Dii propitii, favete! |
pag. 152. 2 **CONSTANTINUS.** Perge securus, Gallicane, ad bellum; |
reversurus enim accipies, quod desideras, praemium. |
GALLICANUS. Illudisne me?
CONSTANTINUS. Si illudo. 15
GALLICANUS. Me felicem, | si unum scirem! |
CONSTANTINUS. Quid unum? |
GALLICANUS. Eius responsum. |
CONSTANTINUS. Filiae?
GALLICANUS. Ipsius. 20
3 **CONSTANTINUS.** Iniusta satis ratio, in hac re | verecundae
virginis responsum quaerere. | Consequentia autem rerum |
monstrabit eius assensum. |
GALLICANUS. Si hunc scirem, | responsum flocci facerem. |
CONSTANTINUS. Licet, experiare. 25
GALLICANUS. Exopto.
4 **CONSTANTINUS.** Sui primicerios, Iohannem et Paulum, |
tecum commoratum iri decrevit usque in diem nuptiarum. |
GALLICANUS. Quam ob causam?
CONSTANTINUS. Quo illorum ex confabulatione | ipsius 30
vitam, mores, consuetudinem possis praenoscere. |
pag. 153. **GALLICANUS.** Bonum consilium | mihique quam maxime
placitum. |
5 **CONSTANTINUS.** Scilicet tui filias secum versa vice | desi- 34
derat interim mansum ire, | quatinus illarum per sodalitatem *fol. 83**
tibi fiat morigera.
GALLICANUS. Euax, euax! omnia meis respondent votis.
CONSTANTINUS. Fac, ut adducantur citius.

11 Dii propicii in *ras m. 1 M*

4 cf. *Otto, Sprichwörter der Römer* n. 717. 14 cf. *Ter. Ad. IV*
5, 63 obsecro, num ludis nunc tu me? 16 cf. *Mar. 115.*

[IV 5] GALLIGANUS. Statis, milites? currite, abite; | adducite filias
ad obsequium sui dominae. |

V 1 O MILITES. Assunt illustres Gallicani natae, | tuae familiari-
tati, hera Constantia, pro sui pulchritudinis, sapientiae et
probitatis perspicuitate satis aptae. |

2 CONSTANTIA. Placet; introducantur honorifice. | — Amator
virginitatis | et inspirator castitatis, | Christe, qui me, preci-
bus martiris tuae Agnetis | a lepra pariter corporis | et ab
errore eripiens gentilitatis, | invitasti ad virgineum | tui geni-
tricis thalamum, | in quo tu manifestus es verus deus retro 10
exordium natus a deo patre, | idemque verus homo ex matre

3 natus in tempore: | te, veram et coaeternam | patri sapien-
tiam, | per quam facta sunt omnia | et cuius dispositione con-
sistunt et moderantur universa, | suppliciter exoro, ut Galli-
canum, qui tui in me amorem surripiendo conatur extinguere, | 15
post te trahendo ab iniusta intentione revocare | suique filias
digneris tibi assignare sponsas; | et instilla cogitationibus
earum tui amoris dulcedinem, | quatinus execrantes carnale
consortium, | pervenire mereantur ad sacrarum societatem
virginum. |

pag. 154.

4 O ARTEMIA. Ave, Constantia, imperialis era.

fol. 83v

CONSTANTIA. Salvete, sorores, Attica et Artemia. | State,
state, ne procidatis, | sed libate mihi osculum amoris. |

ARTEMIA. Tuum ad obsequium, domna, alacri mente
venimus, | tuae ditioni summa devotione nos subicimus, | tan- 25
tum ut tua | nobis habundet gratia. |

5 CONSTANTIA. Unum dominum habemus in caelis, | cui
debetur devotio nostrae servitutis, | in cuius fide et dilec-
tione | condecet nos servata corporis integritate | unanimiter
perseverare, | ut mereamur aulam caelestis patriae | cum 30
palma virginitatis introire. |

6 ARTEMIA. In nullo reluctamur, | sed testes in omnibus
praeceptis parere nitimur, | praecipue in agnitione veritatis |
et servandae proposito virginitatis. |

CONSTANTIA. Congrua satis responsio vestraque ingenui- 35
tate condigna; nec dubito, quin divinae inspiratione gratiae |
ad credendum estis praeventae. |

4 hera] ó ss. M^2 6 introducuntur M^1 ; Pl. i. h. om. p 11 id ē.
que M^2 ; idq; m, id. ēq. que p^1 , atque p^2 17 fort. instillare 21 ARTEMIA]
A. M hera M^2m 32 reluctatur M^1 testis M^1 37 puentē in
puentē corr. m. 1 M

8 cf. Prud. steph. 2, 230 interna corrumpit lepra errorque mancum
claudicat. 16 cf. appar. ad Gall. I 13 § 3. 17 cf. Pafn. I § 28.
18 cf. Cal. inscr. 31 cf. Dulc. 14 § 4. 35 cf. Gall. I 12 § 9, Sap. 5 § 22.

- [V 6] ARTEMIA. Qui posset fieri, ut, servientes idolis, | sanum
saperemus sine illustratione supernae pietatis? |
7 CONSTANTIA. Stabilitas vestrae fidei | spem mihi excitat
de credulitate Gallicani. |
ARTEMIA. Admoneatur tantum; haut dubium, credat quin. 5
CONSTANTIA. Advocentur Iohannes et Paulus.

pag. 155.

VI

- IOHANNES. Praesto sumus, hera, quos vocasti.
CONSTANTIA. Ite citi ad Gallicanum; et, inhaerentes eius fol. 84^r
lateri, | suadete illi paulatim mysterium nostrae fidei, | si
forsan illum deus dignetur per vos lucrari. | 10
PAULUS. Deus det proventum, | nos adhibemus frequen-
tationes hortamentorum. |

- VII 1 O GALLICANUS. Oportune advenitis, Iohannes et Paule;
suspensis diu animis vestrum praestolabar adventum.

IOHANNES. Ut vocem iubentis domnae hausimus, | tibi 15
ad obsequendum convolvimus. |

GALLICANUS. Multo magis vestro, | quam aliorum delector
obsequio. |

PAULUS. Nec inmerito; | nam vulgo dicitur, quod dilecti
socius | et ipse sit dilectus. | 20

GALLICANUS. Verum.

IOHANNES. Dilectio mittentis erae | reconciliatur nos
familiaritati tuae. |

- 2 GALICANUS. Non nego. Convenite, congregamini, tri-
buni et centuriones | omnesque mei iuris milites; | assunt 25
Iohannes et Paulus, quorum detinebar absentia, ne pergerem.

TRIBUNI. Praecede, collectim comitamur.

pag. 156.

GALLICANUS. Capitolium et templa | primum nobis in-
tranda | numinaque deorum | placanda sunt ritu sacrificiorum, |
quo prosperentur exitum pugnae? | 30

TRIBUNI. Necesse. |

IOHANNES. Subtrahamus nos interim.

PAULUS. Decet.

5 quin credat *M*²*mp*³ 7 Presti *M*¹ quod *M*¹ 9 suadeti *M*¹
10 uos sic *M* luctari *M*¹*p*¹ 15 domne sic *M* 19 Nec scripsi: Non
in ras. m. 2 *Mmp* dilecti socius *Bendixen*: dilectis ocus *M* 20 fit *Celles*
27 comitantur *M* (-mitan- in ras. m. 1): corr. Koepke p. 197 30 inter-
rogationem significabat *M*¹

7 cf. *Dulc.* 2 § 1 et 11 § 1. 8 cf. *Gall.* I 5 § 1. 13 cf. *Ter.*
heaut. I 2, 5 pater, opportune advenis. 19 proverbium frustra quaesivi.

VIII IOHANNES. En, dux egreditur; ascendamus equos, offeramus nos obviam.

PAULUS. Ac cito.

GALLICANUS. Unde venitis? | ubi fuistis? |

IOHANNES. Stravimus, | sarcinulas praemisimus, | quo expediti | tuum iter possumus comitari. | 5
fol. 84^v

GALLICANUS. Placet.

IX 1 O

O tribuni, pro Iuppiter! aspicio innumerabilis exercitus legiones, | variis armorum instrumentis horribiles. | 10

TRIBUNI. Hercle hostes! |

GALLICANUS. Resistamus fortiter | et congrediamur viriliter. |

TRIBUNI. Si est utilis | nostri congressio cum tantis. |

GALLICANUS. Et quid mavultis? 15

TRIBUNI. Submittere colla.

GALLICANUS. Nolit hoc Apollo!

pag. 157.

TRIBUNI. Edepol faciendum: en, undiquesecus circumdamur, | vulneramur, | perimimur. |

GALLICANUS. Eh heu! quid erit, cum tribuni me spernunt, | se tradunt? | 20

2 IOHANNES. Fac votum deo caeli, | te christianum fieri, | et vinces.

O GALLICANUS. Voveo, | et opere implebo. |

HOSTES. Heus! rex Bradan, sperandae fortuna victoriae illudit nos; en dextrae languescent, | vires fatiscent, | sed et inconstantia pectoris | cogit nos discedere ab armis. | 25

BRADAN. Quid dicam, ignoro: | ipsa, quam toleratis, me urget passio; | restat, ut nos duci tradamus. |

HOSTES. Alias non evademus. | 30

3 BRADAN. Dux Gallicane, | noli in nostri perniciem saevire, | sed parce | et utere, ut libet, nostra servitute. |

GALLICANUS. Ne trepidetis, | ne formidetis; | sed, datis obsidibus, facite vos tributarios imperatoris, | et vivite beate | sub Romana pace. | 35

HOSTES. Tuo arbitrio pendet, quot qualesque accipere quantumque pondus solvendi census nobis velis imponere. |

GALLICANUS. Solvite procinctum, mei milites; nemo laedatur, | nemo perimatur; | amplectamur foederatos, | quos publicos insectabamur inimicos. | 40
fol. 85^r

5 *dist. M²p* 18 *sq. cirdamur M¹* 26 *alludit M¹mp* 36 *H (G. e. HOSTES) sic M* 39 *foederatos (fo- in ras. m. 2) M* 40 *publicos M¹*

35 *cf. Gall. I 1 § 1.* 38 *cf. Prud. psychom. 606 solvite procinctum.*

pag. 158.

[IX] 4

IOHANNES. Quanto magis valet intenta precatio | quam
humana praesumptio! |

GALLICANUS. Verum.

PAULUS. Quam efficax his aderit superna miseratio, |
quos deo commendat humilis devotio! | 5

GALLICANUS. Perspicuum.

IOHANNES. Sed quod vovetur in perturbatione, | solven-
dum est in tranquillitate. |

GALLICANUS. Assentio. | Unde quantocius baptizari gestio |
ac reliquum vitae | in dei obsequio vacare. | 10

PAULUS. Iustum.

X GALLICANUS. Ecce in introitu nostro proruunt Romani
urbicolae, | insignia laudum ferentes ex more. |

IOHANNES. Consequens est.

GALLICANUS. Sed nec nostrae, nec deorum fortitudini | 15
titulus debetur triumpho. |

PAULUS. Nullo modo, | sed vero deo. |

GALLICANUS. Unde templa arbitror transeunda |

IOHANNES. Recte arbitraris.

GALLICANUS. Et limina apostolorum supplici confessione 20
esse intranda. |

pag. 159.

PAULUS. O te tali opinione felicem! nunc testaris te
verum cristicolam.

XI CONSTANTINUS. Admiror, o milites, cur Gallicanus | tam
diu se subtrahat nostris conspectibus. | 25

MILITES. Ut urbem intravit, | gressum ad domum sancti
Petri concite tetendit, | terratenusque prostratus pro recepta
victoria grates impendit altithrono.

CONSTANTINUS. Gallicanus?

MILITES. Ipse. 30

CONSTANTINUS. Incredibile.

MILITES. En, accedit; ipsum potes sciscitari.

XII 1 CONSTANTINUS. Diu te, Gallicane, sustinui, | ut modum
exitumque experirer proelii. |

9 quātotius batizari *M* 10 dei] di/ *M* 27 terratenusque (-rat-
in. ras. m. 1) *M* recepta (rece- in ras. m. 1; -ta ex -tus corr.) *M*; fort. (pro
adepta) promptus victoria (cf. *Theoph.* 18)

15 cf. *Cal.* 9 § 8. 19 cf. *Cal.* 9 § 7, *Pafn.* 3 § 11. 33 cf. *Sap.* 3 § 22.

- [XII 1] GALLICANUS. Dicam digestim.
 CONSTANTINUS. Hoc interim parvi pendo, | quo edisseras,
 quod magis exopto. | fol. 85v
 GALLICANUS. Quid est?
 CONSTANTINUS. Cur iturus deorum templa, | et revertens 5
 intrares apostolorum tecta? |
 GALLICANUS. Rogas?
 CONSTANTINUS. Curiose.
 GALLICANUS. Expono. |
 CONSTANTINUS. Exopto. | 10
 pag. 160. GALLICANUS. Fateor, | sacratissime imperator, | iturus, ut
 2 obiecisti, | sacella intravi | meque daemoniis et diis supplex
 commisi. |
 CONSTANTINUS. Hoc Romanis antiquitus fuit in more.
 GALLICANUS. Mala consuetudo. 15
 CONSTANTINUS. Pessima.
 3 GALLICANUS. Quo peracto, tribuni cum suis legionibus
 advenere | meque euntem undique secus saepsere. |
 CONSTANTINUS. Pomposo admodum apparatu egrediebaris.
 GALLICANUS. Promovimus, | hostes impegimus, | commi- 20
 simus, | victi sumus. |
 CONSTANTINUS. Romani victi?
 GALLICANUS. Penitus.
 CONSTANTINUS. O res dira | omnibusque saeculis inaudita! |
 4 GALLICANUS. Ego quidem nefanda sacrificia iteravi, | 25
 nec aderant, qui adiuvarent, dii, | sed invalescente con-
 gressione | plurimi ex nostris interiere. |
 CONSTANTINUS. Confundor audiendo.
 GALLICANUS. Tandem tribuni me spreverunt, | se tradi-
 derunt. | 30
 CONSTANTINUS. Hostibus?
 GALLICANUS. Ipsis.
 pag. 161. CONSTANTINUS. Ah! quid fecisti?
 5 GALLICANUS. Quid possem facere, | nisi fugam captare? |
 CONSTANTINUS. Non. 35
 GALLICANUS. Etiam.
 CONSTANTINUS. Quantis tunc angustiis | urgebatur con-
 stantia tui pectoris! |
 GALLICANUS. Maximis. |
 CONSTANTINUS. Et quomodo evasisti? | 40
 6 GALLICANUS. Mis familiares socii, | Iohannes et Paulus,
 suaserunt mihi | votum fecisse creatori. |

37 C ss. m. 1 M minio adhibito

14 cf. Abr. 4 § 4.

- [XII 6] CONSTANTINUS. Salubre.
 GALLICANUS. Experiebar: ut os ad vovendum aperui, | fol. 86^r
 caeleste iuvamen sensi. |
 CONSTANTINUS. Quo pacto?
 7 GALLICANUS. Apparuit mihi iuvenis | procerae magnitu-
 dinis, | crucem ferens in humeris, | et praecepit, ut stricto
 mucrone illum sequeretur.
 CONSTANTINUS. Quisquis ille erat, | caelitus missus fuerat. |
 GALLICANUS. Comprobavi; | nec mora, astiterunt mihi a
 dextra laevaue milites armati, | quorum vultum minime ag- 10
 novi, | promittentes auxilium sui. |
 pag. 162. CONSTANTINUS. Caelestis militia.
 8 GALLICANUS. Non ambigo. At ubi, sequens praecedentem,
 securus inter medias hostium ingrederer acies, perveni
 ad regem eorum, nomine Brandan; qui mox, incredibili metu 15
 correptus | pedibusque meis provolutus, | se cum suis sub-
 didit, professus censum | principi Romani orbis finetenus sol-
 vendum. |
 CONSTANTINUS. Grates prosperitatis auctori, | qui in se
 sperantes non patitur confundi. | 20
 GALLICANUS. Expertus didici. |
 9 CONSTANTINUS. Vellem experiri, | quid deinde profugi |
 actitarent tribuni. |
 GALLICANUS. Maturabant reconciliari. |
 CONSTANTINUS. Recepistin gratis? | 25
 GALLICANUS. Ego illos gratis, | qui me periculis, | qui se
 inimicis? | haut ita.
 CONSTANTINUS. Et qui?
 GALLICANUS. Proposui promerendae gratiae pretium. |
 CONSTANTINUS. Quale? 30
 GALLICANUS. Videlicet sectam chisticolarum; | quam qui
 elegerit, gratiam susciperet priorem | honoremque ampliorem, |
 qui vero spreverit, gratia | simul privaretur et militia. |
 pag. 163. CONSTANTINUS. Recta propositio tuaque auctoritate con- fol. 86^v
 digna. 35
 10 GALLICANUS. Ego quidem, baptismate imbutus, totum
 me deo subiugavi, | in tantum, ut tuae, | quam prae omnibus
 dilexi, | abrenuntiarem filiae, | quo, abstinens coniugii, | pla-
 cerem virginis proli. |

3 iuam// *M*¹ 21 Expertus *scripsi*: Exp// *M*¹, Expimento *M*²*mp*
 26 illas *M* periclas *M*; periculis *m*, periclias *p*¹ 33 spreuerint *M*
 (etiam priuaretur *m*)

5 *cf. Koepke p. 59 sq.* (caelestis militia fort. ex *Sulp. Sev. vita*
s. Martini 14, 5) 19 *cf. Agn. 242.* 26 *cf. Ter. eun. I 1, 20* egone
 illam, quae illum, quae me, quae non? 34 *cf. Gall. I 5 § 6.*

- [XII 10] CONSTANTINUS. Accede propius, | ut irruam in tuos amplexus. | Nunc quidem, nunc cogor tibi detegere, | quod ad tempus studebam velare. |
 GALRICANUS. Quid?
 CONSTANTINUS. Id videlicet, quod mea tuaeque natae s eidem, quam elegisti, | student religioni |
 GALRICANUS. Gaudeo.
 CONSTANTINUS. Tantoque servandae virginitatis flagrant amore, | ut nec minis nec blandimentis revocari possunt ab intentione. | 10
 GALRICANUS. Perseverent, exopto.
 11 CONSTANTINUS. Introeamus in palatium, ubi ipsae comorantur.
 GALRICANUS. Praecede; sequar.
 O CONSTANTINUS. Ecce, occurrunt cum augusta Elena, | mei 15 genitrice gloriosa, | omnibusque lacrimae fluunt prae gaudio.
-
- XIII 1 GALRICANUS. Vivite feliciter, o sanctae virgines, perseverantes in dei amore, | decusque virginitatis inviolatum servate, | quo dignae inveniamini | amplexibus regis aeterni. |
 pag. 164. CONSTANTIA. Eo liberius servabimus, | quo te non con- 20 traluctari sentimus. |
 2 GALRICANUS. Non contraluctor, | non renitor, | non prohibeo, | sed vestris in hoc votis libens concedo, | in tantum, ut nec te, o mea Constantia, quam haut segnitè emi vitae pretio, | aliud, quam coepisti, velle cogo. | 25
 CONSTANTIA. Haec mutatio dextrae excelsi!
 GALRICANUS. Si in melius mutatus non essem, | tuae fol. 87^r promissioni assensum non praeberem. |
 3 CONSTANTIA. Amicus pudicitiae virginalis | et fautor totius bonae voluntatis, | qui te ab iniusta cogitatione revo- 30 cavit | meamque virginitatem sibi signavit, | dignetur nos pro corporali discidio | quandoque associatum ire in aeterno gaudio. |
 GALRICANUS. Fiat, fiat!
 4 CONSTANTINUS. Cum vinculum Christi amoris | in unius 35 nos societate coniungat religionis, | decet, ut, quasi gener augustorum, | honorifice nobiscum habites intra palatium. |

S C fort. ex G (i. e. GALRICANUS) corr. M 15 Helena M²mp² 18 timore M: correxi; cf. p. 114, 15. 28 25 cogā M²m 30 cogitatione] intentione ss. m. 1 M (sic mp); cf. p. 114, 16 33 gaudia M¹ 36 societate m: sociate M 37 habites (-abit in ras., fort. m. 2) M

9 cf. Gall. II 5 § 6 sq., Cal. 2 § 4. 20 cf. Theoph. 65. 24 cf. Gong. 472. 26 cf. Mar. 864 cum adn., Gong. 413. 32 sq. cf. Sap. 5 § 26.

- [III 4] GALLICANUS. Nulla magis est vitanda temptatio, quam oculorum concupiscentia.
 CONSTANTINUS. Refragari nequeo.
 GALLICANUS. Unde non expedit, me frequentius virginem intueri, | quam prae parentibus, prae vita, prae anima a me scis amari. |
 ag. 165. CONSTANTINUS. Ut libet.
 5 GALLICANUS. Ecce, habes quadruplicatum exercitum, Christo favente et me laborante. Patere, ut nunc militem imperatori, | cuius iuvamine vici, | et cui debeo, quicquid 10 feliciter vixi. |
 CONSTANTINUS. Ipsum decet laus et iubilatio, ipsi debet famulari omnis creatura.
 GALLICANUS. Sed illi potissimum, | quis in necessitate largius praestat auxilium. | 15
 CONSTANTINUS. Ut asseris.
 6 GALLICANUS. Partem possessionis, quae ad filias pertinet, excipio, | partemque ad susceptionem peregrinorum mihi reservo; | de reliquo proprios servos, libertate donatos, ditari pauperumque necessitates volo sustentari. | 20
 CONSTANTINUS. Prudenter possessa disponis, | nec expers fol. 87^v fies aeternae retributionis. |
 7 GALLICANUS. Me ipsum etiam sancto viro Hilariano, in urbe Ostensi | individuum sodalem ardeo associatum iri, | quo ibidem reliquum vitae | in dei laude pauperumque vacem 25 susceptione. |
 CONSTANTINUS. Simplex esse, | cui semper est posse, | sinat tui esse | prosperis successionibus iuxta sui velle vigere, | et perducatur te ad gaudia aeternitatis, | qui regnat et glorietur in unitate trinitatis. | 30
 GALLICANUS. Amen.

ag. 166.

IULIANUS IMPERATOR. CONSULES. MILITES.

- I 1 O IULIANUS. Incommodum satis nostro | probatur esse imperio, | quod christiani libero | utuntur arbitrio | et iactant, se leges debere sequi, | quas accipiebant temporibus Constantini. | 35
 CONSULES. Turpe, si pateris.
 IULIANUS. Non patiar.

1 est] ÷ *M*, om. *p* (item *p.* 124, 24) 19 relinquo *M^p* ditari fort. in *ras.*, sed *m.* 1, *M* 24 Ostensi *m* (sic *Magnin coll. A. S. Iun. V p. 38*); (*Gallicanus*) Hostensi in urbe templa Christo construit *Flodoardus* (*Migne CXXXV 760^a*) 25 ui] uite *M^p* (*corr. m. 1*)

2 cf. *Ioh. ep. I 2, 16* concupiscentia oculorum. 8 cf. *Sulp. Sev. vitam s. Martini 4, 3* 'hactenus' inquit ad Caesarem 'militavi tibi; patere, ut nunc militem deo.' 9 cf. *Pafn. 7 § 4.* 12 cf. *Pafn. 12 § 6.* 18 cf. *Mar. 67 sqq.*

- [I 1] CONSULES. Decet.
 2 IULIANUS. O milites, accingimini et nudate chisticolas
 possessionibus propriis, | obiciendo sententiam Christi, dicen-
 tis: | 'Qui non renuntiaverit omnibus, quae possidet, N. P. T.
 M. V. E. S. D. (C.) P. L.' 5
 MILITES. In nobis non erit mora.
-
- II CONSULES. En, milites revertuntur.
 IULIANUS. Secundusne vester reditus? |
 pag. 167. MILITES. (Si) secundus. |
 IULIANUS. Et cur tam citus? | 10
 MILITES. Dicemus. | Castella, quae Gallicanus sibi retinuit,
 decrevimus intrasse | tuaeque servituti usurpasse; | sed, si
 quis ex nostris pedem admovit, leprosus seu inerguminus
 est factus.
 IULIANUS. Revertimini ipsumque compellite, | vel patriam fol. 88^r
 deserere | vel idolis sacrificare. | 16
-
- III GALLICANUS. Ne fatigemini, o milites, inutilia suadendo, |
 quia in aestimatione aeternae vitae flocci facio, | quicquid
 habetur sub sole. Unde patriam desero | et exul pro Christo
 Alexandriam peto, | optans ibidem coronari martirio. | 20
-
- IV MILITES. Gallicanus, ut iussisti, patria expulsus, Alexan-
 driam petiit ibique, a Rautiano comite tentus, | gladio est
 peremptus. |
 IULIANUS. O bene factum!
 MILITES. Sed Iohannes et Paulus te fastidiunt. | 25
 IULIANUS. Quid agunt? |
 MILITES. Libere vagant, | thesauros Constantiae erogant. |
 IULIANUS. Advocentur.
-

GALLICANUS II. 3 propiis *M* 5 D. P. L. *M*: *correxi, cum primas*
syllabarum litteras Hr. posuerit; cf. Luc. 14, 33: qui non renuntiat omni-
bus quae possidet, non potest meus esse discipulus 8 Secundusne] ē
(i. e. est) ss. M², p 9 Si addidi 22 rautiono *M¹ (corr. m. 1; ductus*
ra- litterae m similes); muciano p 25 fati diunt *M¹*

GALLICANUS II. 6 cf. *Cal. 6 § 2 et Ter. Andr. II 5, 9* neque istic neque
 alibi tibi erit usquam in me mora.

[V 5] sunt inter angelos, tibiue infelix res publica | relinquebatur regenda. |

IULIANUS. Cur infelix iuxta id temporis?
 pag. 170. IOHANNES. Ex qualitate rectoris. |

PAULUS. Reliquisti omnem religionem | et imitatus es ⁵
 idolatriae superstitionem. | Pro hac iniquitate et a tuis con-
 spectibus | et a tuorum societate nos subtraximus. |

6 IULIANUS. Licet satis multis a vobis dehonestatus sim,
 adhuc tamen, parcens audaciae, | cupio vos inter primos in ^{fol. 89}
 palatio extollere. | ¹⁰

IOHANNES. Ne fatiga te, | quia nec minis nec blandi-
 mentis cogimur cedere. |

7 IULIANUS. Decem dierum dabo inducias, quo tandem
 resipiscentes ultro maturetis | reconciliari gratiae nostrae dig-
 nitatis. | Sin autem: quod faciendum est, faciam, | ne ultra ¹⁵
 vobis ludibrium fiam. |

PAULUS. Quod facturus eris, hodie perface, | quia nec
 ad tui salutationem nec ad palatium nec ad culturam deo-
 rum nos poteris revocare. |

IULIANUS. Abite, discedite; | quae monui, perpetrate! | ²⁰

IOHANNES. Acceptas | non flocci faciamus inducias, | sed
 facultates caelo praemittamus | nosque ieiuniis et obseca-
 tionibus deo interim commendemus. |

PAULUS. Consequens est.

VI IULIANUS. Vade, Terrentiane, sumptis tecum militibus, ²⁵
 pag. 171. et compelle Iohannem et Paulum deo Iovi sacrificare; | si
 autem obstinato restiterint pectore, | perimantur, non palam,
 sed nimium occulte, | quia palatini fuere. |

VII 1 TERRENTIANUS. Imperator Iulianus, cui servio, misit vobis,
 Iohannes et Paule, pro sui clementia aureum simulachrum ³⁰
 Iovis, | cui tura gratis imponere debetis; | quod si nolueritis, |
 capitale sententiam subibitis. |

IOHANNES. Si Iulianus sit tuus domnus, habeto pacem
 cum illo et utere eius gratia; nobis non est alius, | nisi do-
 minus Iesus Christus: | pro cuius amore desideramus mori, | ³⁵
 quo mereamur aeternis gaudiis perfrui. |

26 7 compelle sic M; et om. p 28 nimū M¹ 30 Ioh.] o ss. man.
 ant. M profui M¹ 31 cui tura M²; cui thura m, curitura p¹, cui crura p²
 32 sentiam M¹ 33 dominus M²mp 34 7 utere sic M; et om. p

11 cf. Gall. I 12 § 10. 13 cf. Sap. 3 § 24. 17 cf. Cal. 9 § 7 et
 Ioh. 13, 27 quod facis, fac citius. 19 cf. Gall. I 12 § 10.

VII] 2 TERRENTIANUS. Quid tardatis, milites? | stringite ferrum
et interficite imperatoris deorumque rebelles; | interfectos
clam in domo sepelite | nullumque sanguinis vestigium relin-
quite! |

MILITES. Et quid dicemus, rogati? |

TERRENTIANUS. Simulate, quasi exilio sint destinati. | ⁵ fol. 89v

IOHANNES. PAULUS. Te, Christe, cum patre et sancto
spiritu regnantem unum deum, sub hoc periculo invocamus, |
te moriendo laudamus: | tu suscipe animas | pro te de lutea
habitatione eliminatas. | ¹⁰

VIII 1 TERRENTIANUS. Eh heu, o cristicolae, quid patitur unicus
filius meus?

CHRISTICOLAE. Stridet dentibus, sputa iacit, torquet in-
sana lumina; nam plenus est daemonio.

pag. 172. TERRENTIANUS. Vae patri! ubi agitur? | ¹⁵

CHRISTICOLAE. Ante sepulchra martirum Iohannis et
Pauli humi provolvitur | seque ipsorum precibus torqueri
fatetur. |

2 TERRENTIANUS. Mea culpa, meum facinus; nam meo hor-
tatu, meo iussu ipse infelix impias manus in sanctos mar- ²⁰
tires misit. |

CHRISTICOLAE. Si te hortante deliquit, | te compatiante
poenas luit. |

TERRENTIANUS. Ego quidem miser parui | iussis impiissimi |
imperatoris Iuliani. | ²⁵

CHRISTICOLAE. Ideo namque ipse | divina percussus est
ultione. |

TERRENTIANUS. Scio | eoque magis expaveo, | quo nullum
hostem dei servorum impunitum evasisse meminero. |

CHRISTICOLAE. Recte. ³⁰

TERRENTIANUS. Quid, si curram et paenitens sceleris |
sacris provolvam tumulis? |

CHRISTICOLAE. Veniam mereberis, | si tamen baptismate
mundaberis. |

7 *Id. Pa. (om. et) sic M* 14 *demni M, demoniis p*

2 *cf. Dulc. 13 § 3.* 9 *cf. Sap. 5 § 28.* 13 *cf. Prud. steph. 3, 128*
sputa iacit et 5, 203 insana torquens lumina spumasque frendens egerit.
17 *cf. Prud. steph. 1, 106* his modis spurcum latronem martyrum virtus
quatit, haec coerces, torquet, urit, haec catenas incutit.

- IX 1 TERRENTIANUS. Gloriosi testes Christi, | Iohannes et Paule,
imitamini exemplum magistri | eadem iubentis, | et orate pro
persecutorum delictis. | Este compatiētes orbatī patris an-
gustiis, | et misereamini furientis nati miseriis, | quo ambo,
tincti fonte baptismatis, | perseveremus in fide sanctae trini- 5
tatis! |
- pag. 173. 2 CHRISTICOLAE. Parce, Terrentiane, lacrimis, | et parce fol. 90^r
anxietati cordis! | En filius tuus respiscit | et per martirum
suffragia sanum recepit. |
- TERRENTIANUS. Gratias regi aeternitatis, | qui suis militi- 10
bus tantum praestitit honoris, | ut non solum animae gaudent
in caelo, sed etiam mortua in tumultis ossa variis fulgent
miraculorum titulis | in testimonium sui sanctitatis, | prae-
stante domino nostro Iesu Christo, qui vivit

5 baptismatis *M* 11 sq. gaudeant et fulgeant *M*² 14 sic doxo-
logia non perscripta *M*

2 cf. *Luc.* 23, 34 pater, dimitte illis; *Matth.* 5, 44 orate pro persequentibus.

g. 176.

II.

PASSIO SANCTARUM VIRGINUM
AGAPIS CHIONIAE ET HIRENAE

quas sub nocturno silentio Dulcitius praeses clam adiit,
cupiens earum amplexibus saturari: sed, mox ut intravit,
mente captus ollas et sartagines pro virginibus amplex-
tendo osculabatur, donec facies et vestes horribili nigre-
dine inficiebantur. | Deinde Sisinnio comiti iussu per-
puniendas virgines cessit: qui, etiam miris modis illus,us,
tandem Ag. et Chion. concremari; et Hir. iussit perfodi. |

19. 177.

DIOCLETIANUS. AGAPES. CHIONIA. HIRENA.
DULCITIUS. MILITES.

10

fol. 90^v

I 1

Parentelae claritas ingenuitatis | vestrum-
que serenitas pulchritudinis | exigit, vos nuptiali lege primis
in palatio copulari, | quod nostri iussio annuerit fieri, | si
Christum negare | nostrisque diis sacrificia velitis ferre. |

15

2

AGAPES. Esto securus curarum, | nec te gravet nostrum
praeparatio nuptiarum, | quia nec ad negationem confitendi
nominis, | nec ad corruptionem integritatis | ullis rebus | com-
pelli poterimus. |

3

DIOCLETIANUS. Quid sibi vult ista, quae vos agitat, fatuitas? 20

AGAPES. Quod signum fatuitatis | nobis inesse depre-
hendis? |

DIOCLETIANUS. Evidens magnumque. |

AGAPES. In quo?

29. 178.

DIOCLETIANUS. In hoc praecipue, | quod, relicta vetustae 25
observantia religionis, | inutilem christianae novitatem sequi-
mini superstitionis. |

AGAPES. Temere calumpniaris | statum dei omnipotentis. |
Periculum

DIOCLETIANUS. Cuius?

30

AGAPES. Tui reiique publicae, quam gubernas.

DIOCLETIANUS. Ista insanit; amoveatur.

4

CHIONIA. Mea germana non insanit, | sed tui stultitiam
iuste reprehendit. |

DIOCLETIANUS. Ista dementius bachatur; | unde nostris 35
conspectibus aequae subtrahatur, | et tertia discutiatur. |

DULCITIUS. 7 sq. iussu imperatoris puniendas v. c. *Magnin*, ius super
puniendas v. c. *Traube* 10 AGAPES sic *M* 12 Parentela *M*^p 13 pri-
mus *M*¹ 15 diis *M*^{2p}: duos *M*¹ 16 nostrarum *M*^{2p}; cf. p. 127, 12 et
ind. *gramm.* 35 dementius *Traube*: inclementius *M* (*interpolatum pro*
clementius) unde sic *Mp*

DULCITIUS. 12 cf. *Sap.* 3 § 6, *Abr.* 1 § 3. 16 cf. *Theoph.* 66.
32 cf. *Pafn.* 4 § 3. 33 cf. *Sap.* 5 § 4. 36 cf. *Sap.* 1 § 6.

- [I] 5 HIRENA. Tertiam rebellem | tibiue penitus probabis
renitentem. |
DIOCLETIANUS. Hirena, cum sis minor aetate, | fito maior *fol. 92*
dignitate. |
HIRENA. Ostende, quaeso, | quo pacto! | 5
DIOCLETIANUS. Flecte cervicem diis, | et esto sororibus
exemplum correctionis | et causa liberationis. |
6 HIRENA. Conquiniscant idolis, | qui velint incurrere iram
celsitonantis; | ego quidem caput regali unguento delibutum
non dehonestabo, | pedibus simulachrorum submittendo. | 10
DIOCLETIANUS. Cultura deorum non adducit inhonestatem, |
pag. 179. sed praecipuum honorem. |
7 HIRENA. Et quae inhonestas turpior, | quae turpitudine
maior, | quam ut servus | veneretur ut dominus? |
DIOCLETIANUS. Non suadeo tibi venerari servos, | sed 15
dominorum principumque deos. |
HIRENA. Nonne is est cuiusvis servus, | qui ab artifice
pretio comparatur, ut empticius? |
8 DIOCLETIANUS. Huius praesumptio verbositatis | tollenda
est suppliciis. | 20
HIRENA. Hoc optamus, hoc amplectimur, | ut pro Christi
amore suppliciis laceremur. |
DIOCLETIANUS. Ista contumaces | nostrisque decretis
contraluctantes | catenis inretiantur | et ad examen Dulcitii
praesidis sub carcerali squalore servantur. | 25

- II 1 DULCITIUS. Producite, milites, producite, | quas tenetis
in carcere! |
MILITES. Ecce, quas vocasti!
DULCITIUS. Papae! quam pulchrae, | quam venustae, |
quam egregiae puellulae! | 30
MILITES. Perfecte decorae. | *fol. 91*
DULCITIUS. Captus sum illarum specie. |
pag. 180. MILITES. Credibile. |
2 DULCITIUS. Exaestuo illas ad mei amorem trahere. |
MILITES. Diffidimus, te praevalere. | 35
DULCITIUS. Quare? |
MILITES. Quia stabiles fide. |
DULCITIUS. Quid, si suadeam blandimentis? |

11 dehonestatem *M*²; sic *supra* dehonestabo, sed *infra* inhonestas
14 quam servos venerari ut dominos *M*², quam ut servos venerari ut do-
minos *p* 17 -uis servus in *ras. m. 1 M*

8 cf. *Sap. 5 § 17.* 9 cf. *Gong. 37.* 13 sqq. cf. *Agn. 167sq., Sap. 5 § 5.*

- [II 2] MILITES. Contempnunt. |
 DULCITIUS. Quid, si terream suppliciis? |
 MILITES. Parvi pendunt. |
 DULCITIUS. Et quid fiet? |
 MILITES. Praecogita. 5
- 3 DULCITIUS. Ponite illas in custodiam in interiorem offi-
 cinae aedem, in cuius proaulio ministrorum servantur vasa.
 MILITES. Ut quid eo loci? |
 DULCITIUS. Quo a me saepiuscule possint visitari. |
 MILITES. Ut iubes. 10
-
- III 1 DULCITIUS. Quid agant captivae | sub hoc noctis tempore? |
 pag. 181. MILITES. Vacant hymnis. |
 DULCITIUS. Accedamus propius. |
 MILITES. Tinnulae sonitum vocis | a longe audiemus. |
 2 DULCITIUS. Observate pro foribus cum lucernis, ego 15
 autem intrabo | et vel optatis amplexibus me saturabo. |
 MILITES. Intra, praestolabimur.
-
- IV 1 AGAPES. Quid strepat pro foribus?
 HIRENA. Infelix Dulcitius ingreditur. |
 CHIONIA. Deus nos tueatur! | 20
 AGAPES. Amen.
- 2 CHIONIA. Quid sibi vult collisio ollarum, | caccaborum
 et sartaginum? |
 HIRENA. Lustrabo. Accedite, quaeso, per rimulas per-
 spicite! 25
 AGAPES. Quid est?
 HIRENA. Ecce, iste stultus, | mente alienatus, | aestimat
 se nostris uti amplexibus. |
 AGAPES. Quid facit?
- 3 HIRENA. Nunc ollas molli foveat gremio, nunc sartagines 30
 et caccabos amplectitur, mitia libans oscula.
 pag. 182. CHIONIA. Ridiculum.

11 agunt *M*²; cf. *Dulc.* 4 § 1 17 Intro *M*¹ 18 strepit *M*²
 23 sartaginum (-in- in *ras. m.* 2) *M*, sartaginum | uini *p*¹

6 cf. *acta* (*A. S. Apr. I 248 sqq.*) c. 2, 4 et fecit eas apud talem offi-
 cialelem tradi custodiendas, qui eis promitteret libertatem, si . . .; in quo
 autem loco illae erant clausae, omnia utensilia culinae illic reposita habe-
 bantur: inde *Hr. mira perturbatione officinam effecit; ceterum cf. Koepke*
p. 61. 28 cf. *Bas.* 90.

VIII MILITES. Frustra sudamus, | in vanum laboramus: | ecce,
vestimenta | virgineis corporibus inhaerent velut coria; | sed
et ipse, qui nos ad expoliandum urgebat, praeses stertet
sedendo | nec ullatenus excitari potest a somno. | Ad impera-
torem adeamus | ipsique (seriem) rerum, quae geruntur, pro- 5
palemus. |

IX DIOCLETIANUS. Dolet nimium, | quod praesidem Dulcitium |
audio adeo illusum, | adeo exprobratum, | adeo calumniatum. |
Sed, ne viles mulierculae | iactant se impune nostris diis
deorumque cultoribus illudere, | Sisinnium comitem dirigam | 10
ad ultionem exercendam. |

X SISINNIUS. O milites, ubi sunt lascivae, | quae torqueri
debent, puellae? |
MILITES. Affliguntur in carcere. |
pag. 184. SISINNIUS. Hirenā reservate, | et reliquas producite. | 15
MILITES. Cur unam excipis?
SISINNIUS. Parcens infantiae. Forte facilius convertetur, |
si sororum praesentia non terrebitur. |

XI 1 MILITES. Ita. Praesto sunt, quas iussisti. 20
SISINNIUS. Praebete assensum, Agapes et Chionia, meis
consiliis.
AGAPES. Si praebebimus.
SISINNIUS. Ferte libamina diis. 24
CHIONIA. Vero et aeterno patri eiusque coaeterno filio | fol. 93r
sanctoque amborum paraclyto | sacrificium laudis sine inter-
missione libamus.
SISINNIUS. Hoc vobis non suadeo, | sed poenis prohibeo. |
AGAPES. Non prohibebis, | nec umquam sacrificabimus 30
daemoniis. |
2 SISINNIUS. Deponite duritiam cordis et sacrificate. Sin
autem: faciam vos interfectum iri | iuxta praeceptum impera-
toris Diocletiani. |

3 exspol. *M^p* 3 stertit *M^p* 4 Ad I- in ras. m. 1 *M* 5 seriem
addidi 15 reservare *M^p* 20 quos *M*; cf. *Gall. I* 6 25 CHIONIA]
H. (i. e. HIRENA) *M* 29 sacrificabimus *M* (corr. m. 1); sacrificabo reci-
pere dubitavi, quod supra Agapes respondit si praebebimus

1 cf. *Dulc. 14* § 1 sq.; *psalm. 126*, 1 in vanum laboraverant. 28 cf.
Sap. 5 § 7.

- [XI 2] CHORONIA. Decet, ut in nostri necem obtemperes iussis
tui imperatoris, | cuius nos decreta contempnere noscis; | si
autem parcendo moram feceris, | aequum est, ut tu inter-
ficiaris. |
- 3 SISINNIVS. Non tardetis, milites, non tardetis; | capite 5
blasphemias has | et in ignem proicite vivas! |
- pay. 185. MILITES. Instemus construendis rogis | et tradamus illas
bachantibus flammis, | quo finem demus conviciis. |
- 4 AGAPES. Non tibi, domine, non tibi haec potentia insolita,
ut ignis vim virtutis suae obliviscatur, tibi obtemperando. 10
Sed taedet nos morarum; | ideo rogamus, solvi retinacula
animarum, | quo extinctis corporibus | tecum plaudent in
aethre nostri spiritus. |
- 5 MILITES. O novum, | o stupendum miraculum! | Ecce,
animae egressae sunt corpora: | et nulla laesionis repperiun- 15
tur vestigia? | sed nec capilli, nec vestimenta | ab igne sunt
ambusta, | quo minus corpora. |
- SISINNIVS. Proferte Hirenam. |

- XII 1 MILITES. Eccam. |
- SISINNIVS. Pertimesce, Hirena, necem sororum, | et cave 20
perire exemplo illarum. |
- HIRENA. Opto exemplum earum moriendo sequi, | quo
merear cum his aeternaliter laetari. |
- SISINNIVS. Cede, cede meae suasioni. | fol. 93^v
- HIRENA. Haut cedam facinus suadenti. | 25
- 2 SISINNIVS. Si non cesseris, non citum tibi praestabo
exitum, sed differam et nova in dies supplicia multiplicabo.
- HIRENA. Quanto acius torqueor, | tanto gloriosius exal-
tabor. |
- pay. 186. SISINNIVS. Supplicia non metuis: | admovebo, quod hor- 30
rescis. |
- HIRENA. Quicquid irrogabis adversi, | evadam iuvamine
Christi. |
- 3 SISINNIVS. Faciam te ad lupanar duci, | corpusque tuum
turpiter coinquinari. | 35

5 capite *Barack*: caput in capere corr. m. 1 *M* (sic), capere *p*; cf.
Call. 11 7 § 2 13 aethre sic *M* 14 sqq. post corpora interrogationem
significat *M*

9 cf. *Sap. 5 § 24* et *Prud. steph. 7, 56* 'Iesu cunctipotens,' ait, 'haut
unquam tibi gloria haec est insolita aut nova . . . (ib. v. 79) absolvas,
precor, optime, huius nunc animae moras.' 20 cf. *Sap. 5 § 16.* 26 cf.
Prud. steph. 2, 333 sed non volenti impertiam praestetur ut mortis citae com-
pendiosus exitus . . . vitam tenebo et differam poenis morarum iugibus.

- KII 3] HIREXA. Melius est, ut corpus quibuscunque iniuriis
maculetur, quam anima idolis polluantur.
SISINNUS. Si socia eris meretricum, non poteris polluta
intra contubernium computari virginum.
HIREXA. Voluptas parit potestatem, necessitas autem co-
romam; nec dicitur reatus, nisi quod consentit animus.
4 SISINNUS. Frustra parcebam, frustra miserebar huius
infantiae.
MILITES. Praescivimus: nullatenus ad decorum culturam
potest flecti, nec terrore unquam potest frangi. | 20
SISINNUS. Non ultra parcam.
MILITES. Rectam.
5 SISINNUS. Capite illam sine miseratione, et, trahentes
cum crudelitate, ducite ad lupanar sine honore.
HIREXA. Non perducant. | 25
SISINNUS. Quis prohibere poterit? |
HIREXA. Qui mundum sui providentia regit.
29. 187. SISINNUS. Probabo. |
HIREXA. Ac citius libito. |
SISINNUS. Ne terreamini, milites, fallacibus huius blas-
phemae praesagiis.
MILITES. Non terremur, sed tuis praeceptis parere
nitimur. |

- III 1 SISINNUS. Qui sunt hi, qui nos invadunt? Quam similes
sunt militibus, quibus Hirenam tradidimus! | Ipsi sunt. Cur *fol. 94^r*
tam cito revertimini? | quo tenditis tam anhel? |
MILITES. Te ipsum quaerimus.
SISINNUS. Ubi est, quam traxistis? |
MILITES. In supercilio montis. |
SISINNUS. Cuius? | 30
MILITES. Proximi.
2 SISINNUS. O insensati et hebetes | totiusque rationis in-
capaces. |
MILITES. Cur causaris? | cur voce et vultu nobis minaris? |
SISINNUS. Di vos perdant! | 35
MILITES. Quid in te commisimus? | quam tibi iniuriam
fecimus? | quae tua iussa transgressi sumus? |
SISINNUS. Nonne praecepi, ut rebellem deorum ad tur-
pitudinis locum traheretis? |

1 corpus ss. m. 1 M 20 blasphemiq M; cf. appar. ad p. 130, 34
26 Quo (o in ras.) M; cf. Verg. Aen. V 670. VIII 113. IX 781 35 Di
(sic p) in Dii corr. m. 1 M

5 cf. Koepke p. 61.

35 cf. Ter. eun. III 1, 41 at te di perdant

pag. 188.
[XIII] 3

MILITES. Praecepisti, nosque tuis praeceptis | operam
dedimus implendis, | sed supervenere duo ignoti iuvenes,
asserentes, se ad hoc ex te missos, ut Hirenam ad cacumen
montis producerent.

SISINNUS. Ignorabam.

3

MILITES. Agnoscimus.

SISINNUS. Quales fuerunt?

4 MILITES. Amictu splendidi, | vultu admodum reverendi. |
SISINNUS. Num sequebamini illos?

MILITES. Sequebamur.

10

SISINNUS. Quid fecerunt? |

MILITES. A dextra laevaue Hirenae se locaverunt | et
nos huc direxerunt, | quo te exitus rei non lateret.

SISINNUS. Restat, ut ascenso equo pergam, | et, qui
fuerint, qui nos tam libere illuserunt, perquiram. |

15

MILITES. Properemus pariter.

XIV 1 SISINNUS. Hem! ignoro, quid agam; pessumdatus sum
maleficiis chisticolarum: en, montem circumeo, et, semitam
aliquoties repperiens, nec ascensum comprehendere, | nec fol. 94v
reditum quoque repetere. |

20

2 pag. 189. MILITES. Miris modis omnes illudimur | nimiaque lassi-
tudine fatigamur; | et si insanum caput diutius vivere susti-
nes, | te ipsum et nos perdes. |

SISINNUS. Quisquis es meorum, | strenue extende arcum, |
iace sagittam, | perfode hanc maleficam. |

25

MILITES. Decet.

3 HIRENA. Infelix, erubescere, | Sisinni, erubescere, | teque
turpiter victum ingemisce, | quia tenellae infantiam virgunculae
| absque armorum apparatu nequivisti superare. |

SISINNUS. Quicquid dedecoris accedit, levius tolero, | 30
quia te morituram haut dubito. |

HIRENA. Hinc mihi quam maxime gaudendum, | tibi
vero dolendum, | quia pro tui severitate malignitatis | in tar-
tara dampnaberis; | ego autem, martirii palmam | virgini-
tatisque receptura coronam, | intrabo aethereum | aeterni regis 35
thalamum; | cui est honor et gloria | in saecula. |

18 circumeo (m del. m. 1) M 23 perdis in perdes corr. m. 1 M,
per dies p 24 arcum iace in ras. m. 1 M

21 cf. *Prud. steph.* 2, 313 'ridemur' exclamat fremens praefectus 'ac
miris modis per tot figuras ludimur; et vivit insanum caput?' 27 cf.
Sap. 5 § 35.

pag. 192.

III.

RESUSCITATIO DRUSIANAE ET CALIMACHI |
 qui eam non solum vivam, | sed etiam prae tristitia at-
 que execratione illiciti amoris in domino mortuam |
 plus iusto amavit: | unde morsu serpentis male periit; |
 sed, precibus sancti Iohannis apostoli una cum Drusiana |
 resuscitatus, | in Christo est renatus. |

pag. 193.

CALIMACHUS. AMICI.

fol. 95^r

DRUSIANA. ANDRONICHUS. SANCTUS IOHANNES. FORTUNATUS.

I

Paucis vos, amici, volo. |

AMICI. Utere, quantum libet, nostro colloquio. | 10

CALIMACHUS. Si aegre non accipitis, malo, | vos interim
 sequestrari aliorum a collegio. |AMICI. Quod tibi videtur commodum, | nobis est se-
 quendum. |CALIMACHUS. Accedamus in secretiora loca, | ne aliquis 13
 superveniens interrumpat dicenda. |

AMICI. Ut libet.

II 1

CALIMACHUS. Anxie diuque gravem | sustinui dolorem, |
 quem vestro consilio | relevari posse spero. |AMICI. Aequum est, ut communicata invicem compassione 20
 patiamur, | quicquid unicuique nostrum utriusque eventu for-
 tunae ingeratur. |CALIMACHUS. O utinam voluissetis meam compassionem
 compatiendo mecum partiri!

pag. 194.

AMICI. Enuclea, quid patiaris, et, si res exigit, com- 25
 patiemur; | sin autem: animum tuum a nequam intentione
 revocari nitimur. |

2

CALIMACHUS. Amo.

AMICI. Quid?

CALIMACHUS. Rem pulchram, | rem venustam. | 30

AMICI. Nec in solo, nec in omni; | ideo atomum, quod
 amas, per hoc nequit intellegi. |

CALIMACHUS. 3 excaecatione *Celtes*; sed cf. *Gall. I 5 § 3* (*Cal. 9 § 2*)
 10 amici/ *M* 27 reuocare *Celtes* 32 nequit sic *M*; *plica membranae*
absconditas litteras -it certo agnovi

CALIMACHUS. 16 cf. *Gall. I 1 § 7*. 20 cf. *Abr. 3 § 1*. 26 cf.
appar. ad Gall. I 13 § 3. 31 sqq. cf. *Ps.-Augustini categorias* (ed.
Bened. 3 XVI 53 sqq.) c. 1 (*ἄτομα, ἐνὰ πύσμα*). 7 (ut animal de subiecto

[II 2]

CALIMACHUS. Mulierem.

fol. 95^v

AMICL. Cum mulierem dixeris, | omnes comprehendis. |

CALIMACHUS. Non omnes aequaliter, | sed unam specialiter. |

AMICL. Quod de subiecto dicitur, | non nisi de subiecto
aliquo cognoscitur. | Unde, si velis nos enarithmum agnoscere, 5
die primam usyam. |

3 CALIMACHUS. Drusianam. |

AMICL. Andronici huius principis coniugem?

CALIMACHUS. Ipsam.

AMICL. Erras, socie; | est lota baptismate. | 10

pag. 195. CALIMACHUS. Inde non curo, | si ipsam ad mei amorem
attrahere potero. |

AMICL. Non poteris. |

CALIMACHUS. Cur diffiditis? |

AMICL. Quia rem difficilem petis. | 15

CALIMACHUS. Num ego primus huiusmodi rem peto, | et
non multorum ad audendum provocatus sum exemplo? |4 AMICL. Intende, frater: ea ipsa, quam ardes, sancti Io-
hannis apostoli doctrinam secuta, totam se devovit deo, in
tantum, ut nec ad thorum Andronici | christianissimi viri | 20
iam dudum potuit revocari, | quo minus tuae consentiet
vanitati. |CALIMACHUS. Quaesivi a vobis consolationem, | sed in-
cutitis mihi desperationem. |AMICL. Qui simulat, fallit; et qui profert adulationem, | 25
vendit veritatem. |5 CALIMACHUS. Quia mihi vestrum auxilium subtrahitis,
ipsam adibo | eiusque animo | mei amorem blandimentis per-
suadebo. |

AMICL. Haut persuadebis. | 30

CALIMACHUS. Quippe vetar fatis. |

AMICL. Expiemur. |

III 1

CALIMACHUS. Sermo meus ad te, Drusiana, praecordialis
amor. |

6 primam usyam] cf. adn.; veram lectionem agnovit Bendixen

significatur homine vel equo, sic et homo de subiecto aliquo homine signi-
ficetur necesse est . . . hoc nomen homines cunctos complectitur). 9 (de
prima usia: cf. Prantl, *Gesch. der Logik im Abendl.* I p. 243 sqq.; nec in
solo nec in omni, ut si quis in hominis definitione id esse hominem dicat,
quod album est, nec in solo nec in omni est).

20 cf. Gall. I 12 § 10.

31 cf. Verg. Aen. I 39 quippe vetor fatis.

[illegible]

Index **5**

WATERGATE **1972** **1973** **1974**

INVESTMENT BANKERS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

INTEREST IN CONSTITUTIONAL RIGHTS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

[illegible]

INDEXES **THE** **UNIVERSITY**

REMARKS:

INTERESTED PARTIES

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

3. THE JUDGE'S DUTY TO DISCLOSE

THE BUREAU OF THE COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE

Training

CAUTION: Use Intended for People in Good Health

THE UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

1992

THESE

~~CONFIDENTIAL~~ ~~SECRET~~ ~~TO BE RELEASED TO THE PUBLIC~~ ~~NO LATER THAN 10 YEARS AFTER THE DATE OF THIS REPORT~~

reg. No. C-1434 Letter from James McLaughlin

4 **СОВЕТ РАБОЧИХ И КРЕСТЬЯНСКИХ ДЕПУТАТОВ ГОРОДА МОСКВЫ.**

Lawrence **Sam** **and** **his** **independent**

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED

DRUGS: THE INDUSTRY REPORT

CONCLUSION

5 ~~INVESTIGATION OF~~ INVESTIGATION OF STUDENTS' ATTITUDES TOWARD THE

FACTS ARE IMPORTANT: THE FACTS ARE DEMONSTRATED BY THE FACTS

~~codere~~ ~~magari~~ ~~una~~ ~~per~~ ~~molte~~ ~~persone~~ ~~a~~ ~~proprio~~ ~~che~~

VIN DE ALGERIE :

CALIFORNIA POST OFFICE DEPARTMENT RECORDS AND COMMUNICATIONS

CONSTITUTIONAL RIGHTS

sis circumventionis in adf.

IV DRUSIANA. Eh ben! domine Iesu Christe, quid prodest
castitatis professionem subiisse, cum is amens mea deceptus

17 ^{com-}commiscere *M* (com- del. m. 14, ^{com-}commiscere p¹ 25 ^{privato}
(sic p) in periculis corr. *M* (per comp.) 35 ^{consu-}consueris *M*: ^{curare}curare
v. 32; cf. p. 132, 25 sq.); ^{consens-}consensuris *Celsus*

1 cf. Gall. I 2 § 1. 20 cf. Abr. 2 § 8. 34 cf. Ibr. Levit.
I 1, 9 pro deum atque hominum fidem.

[IV] est specie? | Intende, domine, mei timorem; | intende, quem *fol. 96^r*
 patior, dolorem! | Quid mihi, quid agendum sit, ignoro: | si
 prodidero, | civilis per me fiet discordia; | si celavero, | in-
 sidiis diabolicis sine te refragari nequeo. | Iube me in te,
 Christe, ocius mori, | ne fiam in ruinam delicato iuveni! | 5
 ANDRONICHUS. Vae mihi infortunato! inprovisae mortua
 est Drusiana. Curro | sanctumque Iohannem advoco. |

pag. 198.

V 1

IOHANNES. Cur nimium contristaris, Andronice? | cur
 fluunt lacrimae? |

ANDRONICHUS. Heu heu, domine! | taedeo vitae propriae. | 10

IOHANNES. Quid pateris?

ANDRONICHUS. Drusiana, tui assecla, |

IOHANNES. Estne homine exuta? |

ANDRONICHUS. Hem! est.

2 IOHANNES. Multum disconvenit, ut pro his fundantur 15
 lacrimae, | quorum animas credimus laetari in requie. |

ANDRONICHUS. Non dubitem licet, quin, ut asseris, anima
 aeternaliter laetetur | corpusque quandoque incorruptum re-
 suscitetur, | hoc tamen me vehementer exurit, | quod ipsa
 me praesente mortem, ut adveniret, optando invitavit. | 20

IOHANNES. Agnovistin causam? |

ANDRONICHUS. Agnovi, tibi que enucleam, | si quando ex
 tristitia hac convalescam. |

3 IOHANNES. Accedamus | exequiasque diligenter cele-
 bremus. | 25

ANDRONICHUS. Marmoreum in proximo sepulchrum habe-
 tur; | in quod funus ponatur, | servandique cura sepulchri |
 Fortunato nostro relinquatur procuratori. |

IOHANNES. Decet, ut tumuletur honorifice. | Deus laeti-
 ficet animam in requie. | 30

pag. 199.

VI 1

CALIMACHUS. Quid fiet, Fortunate? | quia nec morte Dru-
 sianae | revocari possum ab amore. |

FORTUNATUS. Miserabile. |

CALIMACHUS. Pereo, nisi me adjuvet tua industria. 34

FORTUNATUS. In quo possum adjuvare? | *fol. 97^r*

CALIMACHUS. In eo, ut vel mortuam me facias videre. |

2 quia ag. *M* 6 & (sic) inpronise *M*; et inpronisa *p*¹, inpronisa *p*²;
 ex inproviso *Barack* (de inproviso *Terentius passim*) 12 asseda *M*¹

1 cf. *Cal. 9 § 15, Abr. 3 § 1.* 15 cf. *Abr. 2 § 2 (Notkeri seq. de uno
 martyre, Kehrein n. 432, 6^a numquid flendus est iste, qui regnum possedit
 caeleste?).* 24 cf. *Pel. 355.*

[illegible][illegible]

SECRET

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 08-01-2001 BY 60322 UCBAW/SJS

INVESTMENT **FINANCE** **RENTAL**

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

VII : ~~PERMANENT~~ ~~DOES~~ ~~OTHER~~ ~~RE~~ ~~WIDE~~ ~~EXAMINATION~~ ~~THE~~
~~RESEARCH~~ ~~AND~~ ~~WIDE~~ ~~EXAMINATION~~ ~~THE~~ ~~DOES~~ ~~OTHER~~ ~~RE~~ ~~WIDE~~ ~~EXAMINATION~~ ~~THE~~

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE INFORMATION RECEIVED FROM THE
 THE U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE, BUREAU OF INVESTIGATION, ON
 THE 11th OF OCTOBER, 1964, AT NEW YORK, NEW YORK.
 NAME OF THE PERSON OR PERSONS WHOSE NAMES ARE BEING
 RECORDED:

1. THE UNITED STATES OF AMERICA

IT BEING STATED THAT THE ABOVE NAMED PERSONS ARE
RESIDENTS OF THE DISTRICT OF COLUMBIA, IN THE DISTRICT OF COLUMBIA, AND
THAT THEY ARE CURRENTLY RESIDING AT THE ABOVE ADDRESS.

[illegible]

ANNOUNCING THE FIRST IN SEQUENCE OF THE NEW
VOLUME II & THIRD EDITION

[illegible]

URG ~~SECRET~~

WIRELESS - DOMESTIC - AREA - FOR - USE - IN - THE - DISTRICT - OF -
COLUMBIA - AND - ADJACENT - AREAS -

1889. Родился Александр Иванович, сын Ивана Александровича
Михаил Иванович, Александрович, сын Ивана Александровича
1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900.

[illegible]

LEAVES. Long slender petioles and midribs

pag. 202. Ambrosius. Mactemus grecom: forte te expetunt
in perversione. unde auctis se minus intelligere

4. *Monocypus* *Colles* 2. *Isis* *scripta* *St. Praxedis*: 1. 2. 3. *Asper* *Waller*
M (*Monocypus* v. 2) *Asper* *Waller* 3. *Asper* *Waller*: 1. 2. 3. *Asper* *Waller*
notae *Asper* *Waller*: *Asper* *Waller* *Asper* *Waller*: *Asper* *Waller*
(ac) *M* 3. *Asper* *Waller* 3. *Asper* *Waller* 3.

4 cf. Mar. 115. 10 cf. Gal. II 1 § 2. 13 cf. Rom. 14 11 & 12.
 eas ad vos, et abstinenti eis sicut vobis placeverit. 14 cf. 1 Cor. 10 27.

- IX 1 IOHANNES. In nomine Christi, | quid est hoc, quod video
miraculi? | Ecce, aperto sepulchro corpus Drusianae foras
est eiectum; iuxta quod iacent duo cadavera | amplexu ser-
pentis circumflexa. |
- 2 ANDRONICHUS. Coniecto, quid significet. Is ipse Chali- 5
machus Drusianam, dum viveret, illicite amavit, | quod illa
aegre ferens, in febrem prae tristitia incidit | et mortem, ut
adveniret, invitavit. |
- IOHANNES. Hoc amor castitatis coegit. |
- 3 ANDRONICHUS. Post cuius occasum hic amens, infelicis 10
langworem amoris | et negati taedium conglomerans sceleris, |
tabescebat animo eoque magis desiderio aestuabat.
- IOHANNES. Miserabile.
- 4 ANDRONICHUS. Non ambigo, quin hunc inprobum servum
mercede conduceret, | quo illi patrandi occasionem facinoris 15
praeberet. |
- IOHANNES. O nefas incomparabile!
- ANDRONICHUS. Ideo ambo, ut video, morte sunt con-
sumpti, | ne effectum administrarent sceleri. |
- IOHANNES. Nec iniuria. 20
- 5 ANDRONICHUS. In hoc tamen illud est vel maxime ad-
pag. 202. mirandum, cur huius, qui pravam voluit, | resuscitatio magis,
quam eius, qui consensit, | divina sit voce praenuntiata, | nisi
quia forte hic, carnali deceptus delectatione, deliquit igno- fol. 98^r
rantia, | iste autem sola malitia. | 25
- 6 IOHANNES. Quanta supernus arbiter distictione cuncto-
rum facta examinat, | quamque aequa lance singulorum
merita pensat, | id non obvium, nec cuiquam explicabile fore
potest, quia divini | subtilitas iudicii | longe praeterit humani |
sagacitatem ingenii. | 30
- ANDRONICHUS. Ideo admirando deficimus, | quia rerum,
quae geruntur, causas docte internoscere nequimus. |
- IOHANNES. Eventus post facta | docet persaepe rerum
discrimina. |
- 7 ANDRONICHUS. Verum age iam, beate Iohannes, | quod 35
actus es: | fac, ut resuscitetur Calimachus, | quo solvatur
huiusmodi ambiguitatis nodus. |
- IOHANNES. Reor, prius invocato Christi nomine anguem
proturbandum, | post vero Calimachum suscitandum. |
- ANDRONICHUS. Recte reris, | ne ultra laedatur morsu 40
serpentis. |

5 chalimachus sic semel M 12 aut animo tabescebat | aut aestuabat
desiderio | corrigendum videtur 24 hic] h// M 37 ambiguitas M
39 calunachum M¹

15 cf. Cal. 9 § 11, Abr. 3 § 4. 28 sq. cf. Pafn. 1 § 3, epist. ad sap.
§ 3. 40 cf. Gall. II 5 § 7.

- [X] 8 IOHANNES. Discede ab hoc, crudelis bestia, quia serviturus est Christo.
- ANDRONICHUS. Licet inrationale sit animal, haut surda tamen aure, quod iussisti, obaudivit. |
19. 203. IOHANNES. Non mea, sed Christi virtute paruit. | 5
- ANDRONICHUS. Ideo citius dicto evanuit. |
- 9 IOHANNES. Deus incircumscriptus et incomprehensibilis, | simplex et inaestimabilis, | qui solus es id, quod es, | qui, diversa duo socians, | ex hoc et hoc hominem fingis, | eademque dissocians, | unum, quod constabat, resolvis, | iube, ut, 10 reducto halitu disiunctaque compagine rursus conliminata, fol. 98^v Calimachus resurgat plenus, ut fuit, homo, quo ab omnibus magnificeris, | qui solus miranda operaris. |
- 10 ANDRONICHUS. Amen. — Ecce vitales auras carpit, | sed prae stupore adhuc quiescit. | 15
- IOHANNES. Calimache, surge in Christi nomine, | et, utcumque se res habeat, confitere; | quantislibet obnoxius sis vitiis, proferas, | ne nos vel in modico lateat veritas. |
- 11 CALIMACHUS. Negare nequeo, quin patrandi causa facinoris accesserim, quia infelici languore tabescebam | nec 20 illiciti aestum amoris compescere poteram. |
- IOHANNES. Quae dementia, quae insania te decepit, | ut castis praesumeres fragmentis | alicuius iniuriam conferre dishonestis? |
- CALIMACHUS. Propria stultitia huiusque Fortunati fraudolenta deceptio. 25
- 12 IOHANNES. Num triplici infortunio adeo infelix effectus es, | ut nefas, quod voluisti, perficere posses? |
29. 204. CALIMACHUS. Nullatenus. Licet non defuisset velle, | 30 possibilitas tamen omnino defuit posse. |
- IOHANNES. Quo pacto impediabar?
- CALIMACHUS. Ut primum, distracto tegmine, | conviciis temptavi lacessere corpus exanime, | iste Fortunatus, qui fomes mali et incensor extitit, | serpentinis perfusus venenis, periit. | 35
- ANDRONICHUS. O factum bene!
- 13 CALIMACHUS. Mihi autem apparuit iuvenis, | aspectu terribilis, | qui detectum corpus honorifice textit: | ex cuius flammea facie candentes in bustum scintillae transiliebant, quarum una resiliens mihi in faciem ferebatur, simulque vox facta

5 meo *M*^p 18 uel in mod- in *ras. M* 20 *fort. accesseram*
 29 *distinxi coll. p. 159, 14* 34 incensor *M* (incensor *corr. m. 2*)
 37 textit sic *M*

7 *sq. cf. Pa/n. 13 § 3 sq.* 14 *cf. Verg. Aen. I 387 auras vitales*
 carpis. 19 *cf. Cal. 9 § 4.*

[IX 13] est, dicens: 'Calimache, morere, ut vivas?' His dictis, ex- fol. 99
piravi.

IOHANNES. Opus caelestis gratiae, | qui non delectatur in
impiorum perditione. |

14 CALIMACHUS. Audisti miseriam meae perditionis: | noli s
elongare medelam tuae miserationis. |

IOHANNES. Non elongabo.

CALIMACHUS. Nam nimium confundor, | cordetenus con-
tristor, | anxio, gemo, doleo super gravi impietate mea.

IOHANNES. Nec inmerito; quippe grave delictum | haut 10
leve poenitudinis expectat remedium. |

15 CALIMACHUS. O utinam reserarentur secreta | meorum
pag. 205. viscerum latibula, | quo interni amaritudinem, quam patior,
doloris perspiceres | et dolenti condoleres! |

IOHANNES. Congaudeo huiusmodi dolori, | quia sentio, te 15
salubriter contristari. |

CALIMACHUS. Taedet me prioris vitae, | taedet delecta-
tionis iniquae. |

IOHANNES. Nec iniuria.

16 CALIMACHUS. Poenitet me; deliqui. 20

IOHANNES. Et merito.

CALIMACHUS. Displicet omne, quod feci, | in tantum, ut
nullus amor, nulla voluptas est vivendi, | nisi renatus in Chri-
sto merear in melius transmutari. |

IOHANNES. Non dubito, quin superna gratia in te appareat. 25

17 CALIMACHUS. Ideo ne moreris, | ne pigriteris | lapsum
erigere, | maerentem consolationibus attollere, | quo tuo
monitu, tuo magisterio a gentili in christianum, | a nugace
in castum | transmutatus virum, | tuoque ducatu semitam arri-
piens veritatis, | vivam iuxta divinae praeconium promissionis. | 30

18 IOHANNES. Benedicta sit unica progenies divinitatis | idem-
que particeps nostrae fragilitatis, | qui te, fili Calimache,
parcendo occidit | et occidendo vivificavit, | quo suum plasma fol. 95
mortis specie | ab interitu liberaret animae. |

ANDRONICHUS. Res insolita | omnique admiratione digna. | 35
pag. 206.

19 IOHANNES. O Christe, mundi redemptio | et peccatorum
propitiatio, | qualibus laudum praeconiis te talem celebrem,
ignoro. | Expaveo tui benignam clementiam | et clementem

1 expiravi (sic; s ss. m. 1) M, expiravi p 8 confundar M

20 distinzi: Poenitet me deliqui M (que ss. m. 2, me Celtes del.; Penitet que
me deliquo p¹, Penitet me delicto p²); concinnius Poenitetque delicti Schurz-
fleisch (P. deliqui Magnin) 23 est scripsi: sit M (in ras.), p

10 cf. Pafn. 7 § 7; similiter ludus de antichristo v. 244 M, gravem
iniuria expectat ('erfordert') ultionem, Sulp. Sev. ep. 2, 8 poenitentiae reme-
dium. 13 cf. Cal. 4.

IX 19] patientiam, | qui peccantes nunc paterno more tolerando
blandiris, | nunc iusta severitate castigando ad poenitentiam
cogis. |

ANDRONICHUS. Laus eius divinae pietati.

20 (IOHANNES.) Quis auderet credere, quisve praesumeret
sperare, | ut hunc, quem criminosis intentum vitis mors in-
venit | et inventum abstulit. | tui miseratio ad vitam excitare, |
ad veniam dignaretur reparare? | Sit nomen tuum sanctum
benedictum in saecula, | qui solus facis stupenda mirabilia! |

21 ANDRONICHUS. Eia, sancte Iohannes, | et me consolari ne
tardes; | nam coniugalis amor Drusianae | meam haut patitur
mentem consistere, | nisi et ipsam quantocius videam resur-
rectum ire. |

IOHANNES. Drusiana, resuscitet te dominus Iesus Christus.

DRUSIANA. Laus et honor tibi, Christe, | qui me fecisti
reviviscere. |

CALIMACHUS. Sospitatis auctori grates, qui te, mea Dr-
siana, | resurgere dedit in laetitia, | quae gravi cum tristitia |
defungebaris extrema. |

22 DRUSIANA. Decet tui sanctitatem, venerande pater Io-
hannes, ut, resuscitato Calimacho, qui me illicite amavit, |
et hunc resuscites. qui mei proditor funeris extitit. |

CALIMACHUS. Ne dignum ducas, Christi apostole, | hunc
pag. 207. proditorem, | hunc malefactorem | a vinculis mortis absolvere, | fol. 100
qui me decepit, | me seduxit | meque ad audendum horribile
facinus provocavit. |

IOHANNES. Non debes illi invidere | gratiam divinae
clementiae. |

CALIMACHUS. Non est enim dignus resurrectione, | qui
auctor extitit perditioni alienae. |

23 IOHANNES. Lex nostrae religionis docet, ut homo homini
dimittat, | si ipse a deo dimitti ambiat. |

ANDRONICHUS. Iustum.

IOHANNES. Quando etiam dei unigenitus | idemque vir-
ginis primogenitus, | qui solus innocens, solus immaculatus, 35
solus sine veteri sorde delicti in mundum venit, | omnes
sub gravi onere peccati depressos invenit. |

ANDRONICHUS. Verum.

24 IOHANNES. Sed, licet nullum iustum, | nullum misericordia

5 IOHANNES *add. Celtes* 14 *fort. resuscitat* 19 *die fungebaris*
extrema *M² (m. ead. v.), p²; dei f. e. p¹* 24 *malefactorem M¹* 34 *uirgula M*
36 *sorde fuit d. M¹ (minio del.), p¹* 39 *Sed licet sic M* misericordia *M*,
misericordiā *p*

32 *cf. Matth. 6, 12 et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimitti-*
mus debitoribus nostris. 36 *cf. Dion. 37.*

- [IX 24] inveniret dignum, | neminem tamen sprexit, | neminem suae
gratia pietatis privavit, | sed se ipsum tradidit | suique dilec-
tam animam pro omnibus posuit. |
- ANDRONICHUS. Si innocens non occideretur, | nemo iuste
liberaretur. |
- IOHANNES. Ideo hominum non delectatur in perditione, |
quos suo emptos meminit pretioso sanguine. |
- ANDRONICHUS. Gratias illi.
- pag. 208. IOHANNES. Unde aliis dei gratiam non debemus invidere, |
25 quam ex nullis praecedentibus meritis in nobis gaudemus 10
abundare. |
- CALIMACHUS. Terruisti me monitu.
- IOHANNES. Ne autem tuis | videar reniti votis, | non sus-
citetur per me, sed per Drusianam, | quia ad hoc implendum
a deo accepit gratiam. |
- 26 DRUSIANA. Divina substantia, | quae vere et singulariter 15
es sine materia forma, | quae hominem ad tui imaginem
plasmasti | et plasmato spiraculum vitae inspirasti, | iube fol. 100
materiale corpus Fortunati | reducto calore in viventem ani-
mam iterum reformari, | quo trina nostri resuscitatio tibi in 20
laudem vertatur, trinitas veneranda.
- IOHANNES. Amen.
- 27 DRUSIANA. Expergiscere, Fortunate, | et iussu Christi
retinacula mortis disrumpe. |
- FORTUNATUS. Quis me apprehensa manu erexit? | quis 25
vocem, ut resurgerem, dedit? |
- IOHANNES. Drusiana. |
- FORTUNATUS. Num me suscitavit Drusiana? |
- IOHANNES. Ipsa. |
- FORTUNATUS. Nonne ante aliquot dies improvisa morte 30
fuerat consumpta? |
- IOHANNES. At vivit in Christo.
- pag. 209. FORTUNATUS. Et cur manet Calimachus | gravi vultu
modestus, | nec perfurit solito more | in amore Drusianae? |
- IOHANNES. Quia, a nequam intentione transmutatus, | vere 35
est Christi discipulus. |
- FORTUNATUS. Non.
- IOHANNES. Etiam.

2 se ipsum omnibus tradidit *M* 6 I. in h. non del. in (*eras.*, *om.*
p) perd. *M*: *correz* coll. *Abr.* 4 § 4 (*cf. etiam p. 142, 3*) 14 per me]
pro me *M*¹ (*per comp.*) 15 *fort.* accipiet. 23 *Experiscere M*¹*p*

17 *cf. Pafn.* 13 § 3. *cf. gen.* 1, 27 et creavit deus hominem ad
imaginem suam; 2, 7 et inspiravit in faciem eius spiraculum vitae.

- IX] 28 FORTUNATUS. Si, ut asseris, Drusiana me suscitavit, | et
Calimachus Christo credidit, | vitam repudio mortemque eligo
sponte, | quia malo non esse, | quam in his tantam habun-
danter virtutum gratiam sentiscere. |
- 29 IOHANNES. O admiranda diaboli invidia, o malitia ser-
pentis antiqui, qui et protoplastis mortem propinavit | et super
iustorum gloria semper gemit! | Iste infelicissimus Fortunatus |
diabolicae amaritudinis felle plenissimus | comparatur malae
arbori | amaros fructus facienti. | Unde, excisus a collegio
iustorum | et abiectus a consortio deum timentium, | mittatur 10
in aeterni ignem supplicii, | cruciandus sine alicuius inter-
mixtione refrigerii. | fol. 101^r
- 30 ANDRONICHUS. Ecce, turgescuntibus | serpentinis morsibus, |
ad occasum rursus vergitur | et citius dicto morietur. |
IOHANNES. Moriatur sitque incola gehennae, | qui propter 15
alieni invidiam profectus recusavit vivere. |
- pag. 210. ANDRONICHUS. Terribile. |
- 31 IOHANNES. Nihil terribilius invido, | nihil scelestius su-
perbo. |
- ANDRONICHUS. Uterque miserabilis. 20
- IOHANNES. Una eademque persona utroque semper laborat
vicio, | quia neutrum sine altero. |
(ANDRONICHUS.) Expone enucleatius.
(IOHANNES.) Nam qui superbit, invidet, et qui invidet,
superbit, quia mens invida, dum alienam laudem nec patitur 25
audire, | et in sui comparatione perfectiores ambit vilesce-
re, | dedignatur subici dignioribus | et superbe conatur praeferr
comparibus. |
- ANDRONICHUS. Patet.
- 32 IOHANNES. Unde iste miserrimus vulnerabatur mente, 30
quia se his inferiorem aestimari non sustinuit, | in quis am-
plio-rem dei gratiam lucere non nescivit. |
- ANDRONICHUS. Nunc tandem intellego, quod inter sur-
gentes minime est computatus, | quia ocius erat moriturus. |
- IOHANNES. Dignus est enim utraque morte, quia et 35
commendatum funus afficiebat iniuria, et resurgentes iniusto |
insectabatur odio. |
- ANDRONICHUS. Infelix est mortuus. |
- 33 IOHANNES. Recedamus | suumque diabolo filium relin-
quamus. | Nos autem diem istum, et pro miranda Calimachi 40

2 vitam repudio | mortemque sponte eligo | *M*²*p*² 3 tantam (*ex*
tantum *corr.*) habundantē (*i. e. -nter*) sic *M*; tantum *p* 9 ardori *M*¹
23 sq. ANDRONICHUS et IOHANNES *add. Celtes*

8 *cf. Luc. 13, 6 sqq.*

[IX 33] mutatione, | et pro utriusque suscitatione, cum laetitia agamus,
pag. 211. gratias ferentes deo, aequo iudici | secretorumque discretis-
 simo cognitori, | qui, solus omnia subtiliter examinans, | om-
 nia recte disponens, | unumquemque, iuxta quod dignum 4
 praenoscit, | praemiis suppliciiive aptabit. | Ipsi soli honor, *fol. 10*
 virtus, fortitudo et victoria, | laus et iubilatio per infinita
 saeculorum saecula. | Amen.

1 *susc. in resusc. corr. m. 1 M, resusc. p; cf. Cal. 9 § 25*

5 *cf. Abr. 9 § 6.*

pag. 214.

IV.

LAPSUS ET CONVERSIO MARIAE
NEPTIS HABRAHAЕ HEREMICOLAE

quae, ubi XX annos solitariam vitam egit, | corrupta
virginitate saeculum repetiit | et contubernio meretricum
admisceri non metuit; | sed, post biennium praefati
Abrahae monitis | illam sub amatoris specie quaerentis |
reducta, larga effusione lacrimarum | continuaque exer-
citatione ieiuniorum, vigiliarum atque orationum | per
vicens annos emundavit maculas criminum. |

pag. 215.

ABRAHAM. EFFREM. MARIAE

10

I 1

ABRAHAM. Tune, frater et coheremita Effrem, commo-
dum ducis meae adhuc vacare confabulationi, | an, quoad-
usque divinas expleas laudes, me vis praestolari? |

EFFREM. Nostorum confabulatio | eius debet esse lau-
datio, | qui se congregatis in suo nomine | medium spopondit 15
interesse. |

ABRAHAM. Nihil aliud locuturus accessi, | nisi quod divi-
nae voluntati | non nescio concordari. |

2

EFFREM. Quare nec ad momentum quidem me subtraho, |
sed tuo affectui totum dedo. | 20

ABRAHAM. Quiddam agendum mihi exaestuat mente, |
in quo tuum velle | meis votis exopto respondere. |

EFFREM. Si unum cor unaque nobis anima iubetur esse, |
idem velle | idemque cogimur nolle. |

3

ABRAHAM. Est mihi neptis tenella, | utriusque parentis 25
solamine destituta, | in quam pro compassione orbitatis nimio
affectu ducor | cuiusque causa continua sollicitudine fatigor. |

pag. 216.

EFFREM. Et quid tibi, triumphator saeculi, | cum curis 30
mundi? |

ABRAHAM. Id scilicet curo, ne immensa eius serenitas 30
pulchritudinis | alicuius obfuscetur sorde coinquinationis. |

EFFREM. Huiusmodi cura | si est vituperanda. |

ABRAHAM. Spero.

4

EFFREM. Cuius est aetatis?

ABRAHAM. 1 conversio in ras. M 8 aq; M 12 confabulationi
vacare M: correxi 13 postulari M 34 aetatis sic M

ABRAHAM. 11 cf. *Pafn.* 10, 1. 15 cf. *Matth.* 18, 20 ubi enim sunt
duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. 23 cf.
act. apost. 4, 32 multitudinis autem credentium erat cor unum et anima una;
Otto, Sprichwörter der Römer n. 83. 30 cf. *Dulc.* 1 § 1.

- [I 4] ABRAHAM. Si unius rotatus mansurni apponeretur, | duas
olympiades vitali aura vesceretur. |
EFFREM. Inmatura pupilla. |
ABRAHAM. Ideo non deest mihi cura. |
EFFREM. Ubi deget? 5
ABRAHAM. In meis mansiunculis. Nam rogatu propin-
quorum nutriendam eam suscepi, | sed eius gazas pauperibus
erogare decrevi. |
EFFREM. Despectio temporalium | condecet animum caelo
intentum. | 10
5 ABRAHAM. Exaestuo mente, | gestiens, illam Christo
dispensare | eiusque tyrocinio mancipatum ire. |
EFFREM. Laudabile. |
ABRAHAM. Cogor nomine. |
pag. 217. EFFREM. Quid vocatur? 15
ABRAHAM. Maria.
EFFREM. Ita est? tanti excellentiam nominis | decet
stemma virginitatis. |
6 ABRAHAM. Non diffido, quin, si nostris suaviter horta-
mentis provocetur, | ad cedendum facilis experiatur. | 20
EFFREM. Accedamus | eiusque cogitationi caelibis secu-
ritatem vitae instillemus. |
-
- II 1 ABRAHAM. O adoptiva filia, | o (meae) pars animae,
Maria, | cede meis paternis monitionibus | meique comparis
Effrem saluberrimis institutionibus: | enitere, | ut auctricem 25
virginitatis, quam aequivoco aequiperas nomine, | imiteris et
castitate. |
2 EFFREM. Multum disconvenit, filia, | ut, quae cum dei
genitrice Maria | per mysterium nominis | praemines in axe fol. 102
inter sidera numquam casura, | inferior meritis | in terrae 30
volutes infimis. |
MARIA. Misterium nominis ignoro; | unde, quid circu-
itione verborum significes, haut intellego. |
3 EFFREM. Maria interpretatur 'stella maris'; circa quam
videlicet fertur mundus | et rotatur polus. | 35
MARIA. Cur maris stella dicitur?

5 deget in degit corr. m. 1 M; degas p¹, degit p² 12 dispensari
M; dispensare Celtes 20 edendum M 23 meae add. Celtes (cf.
Abr. 7 § 2); fort. animae (meae) 29 praemines ix axe (sic) M 34 fort.
Maria | interpretatur 'maris stella' |; cf. v. 36 35 uocatur populus M:
correxi (rotatur Bendixen II p. 23¹⁷)

2 cf. Verg. Aen. I 387 auras vitales carpis, III 339 vescitur aura.
25 cf. Theoph. 290 (auctricem i. e. auctorem). 34 cf. Mar. 14. 276 (Salzer,
Sinnbilder und Beiworte Mariens p. 404).

4. WALL IS THE ONLY ONE I AM INTERESTED IN THE
WALL THAT IS THE ONLY ONE I AM INTERESTED IN THE
WALL THAT IS THE ONLY ONE I AM INTERESTED IN THE

~~ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED~~

[illegible]

6 **NAME** **IN** **DATE** **RECEIVED** **SERIAL** **NO.** **ISSUE**

Копия для: Исполнительного и финансового директоров

~~SECRET~~ ~~SECRET~~ ~~SECRET~~ ~~SECRET~~ ~~SECRET~~

Exhibit Number

1. ANALYZE THE FACTS OF THE CASE IN ORDER TO DETERMINE THE
CAUSE OF THE PROBLEM AND THE BEST WAY TO SOLVE IT.

eg. 215 ~~Exhibit~~ ~~T-00000~~

Amatam illam inquam illi expositam ad mercedem sub-
lem non indignationis suscipiamus per tuas innotatas
posuerunt adhibenda istamque ad te mittam illam relictam
visitanda mercedem.

Extra Comments

MARZ. VII. JACOBUS DE-IVM. INTERVENIIT IN CONVENTU

Evangelii Canticum spirituum, minus affectu in mundo
actate inherens. **versus 22.** Tunc et multi cruce discedit

III 1 ABRAHAM. *Propter Effrem, si quid mali utrimque cum
fortuna ingesserit, te primum adeo, te solum censeo; ut
unde ne sis adversus querimonias, quam principior, sed per
opem dolori, quem patior.*

12 abiecto Ceiles 16 fort. parvi pendis 21 unis) non negavit.

10 cf. *Cypr. de hab. virg. c. 22* (I p. 203, 15 H. = *Mansi XII* vi. 215v).
concil. Agnigrem. a. 816 c. 4) cum castro perseverantiae et virginum, angelum
 dei estis aequales. 16 cf. *Boeth. consol. Philae. IV* pr. 2. 81 huiusm. vii. 19
 cf. *adm. ad Gong. 45*. 23 cf. *conc. Agnigrem. a. 816 c. 81* (*Mansi XII*
 col. 269*) praesertim cum beatus Hieronymus dicat pessimum esse virgini-
 tudinis, cum fragilis sexus et imbecillis aetas suo arbitrio aduhtur. 24 cf.
Abt. 7 § 16.

- [III] 2 EFFREM. Abraham, Abraham, quid pateris? | cur plus
licito contristaris? | Numquam fuit fas eremicolae | conturbari
saecularium more. |
- ABRAHAM. Incomparabilis luctus mihi contigit, | intolera-
bilis dolor me afficit. |
- EFFREM. Ne fatiga me longa verborum circuitione, | sed,
quid patiaris, expone. |
- 3 ABRAHAM. Maria, | mis optiva filia, | quam per bis bina
lustra summa diligentia nutrivi, | summa solertia instruxi, |
- EFFREM. Quid illa? 10
- ABRAHAM. Ei mihi! periit.
- pag. 220. EFFREM. Qualiter? |
- ABRAHAM. Miserabiliter; | deinde evasit latenter. |
- 4 EFFREM. Quibus insidiis | circumvenit eam fraus antiqui
serpentis? | 15
- ABRAHAM. Per illicitum | cuiusdam simulatoris affectum, |
qui, monachico adveniens habitu, simulata eam visitatione
frequentabat, donec indocile iuvenilis ingenium pectoris ad
sui amorem inflexit, | adeo, ut per fenestram ad patrandum fol. 1
facinus exilivit. | 20
- EFFREM. A! contremisco auditu.
- 5 ABRAHAM. At ubi ipsa infelix se corruptam sensit, | pec-
tus pulsavit, | faciem manu laceravit, | vestes scidit, | capillos
eruit, | voces in altum eiulando dedit. |
- EFFREM. Nec iniuria; | huiusmodi namque ruina | toto 25
lacrimarum fonte est lugenda. |
- ABRAHAM. Lamentabatur namque, | se, quod fuerat, non
esse. |
- EFFREM. Vae illi miserae! |
- ABRAHAM. Lugebat, se nostris contraria monitis egisse. | 30
- EFFREM. Ac valde. |
- ABRAHAM. Deflevit, se vigiliarum, orationum ieiuniique
sudores evacuasse. |
- EFFREM. Si in tali conpunctione perseveraret, | salva
fieret. | 35
- pag. 221. ABRAHAM. Haut perseveravit, | sed peiora prioribus
6 apposuit. |
- EFFREM. Visceratenus conturbor | totisque membris re-
solver. |

8 adoptiva Freytag, optima Barack per] pro M¹ (comp.) 20 ex-
iluit in exiliret corr. m. 1 M, exilueret p

18 cf. app. ad Gong. 354. 30 sqq. cf. Abr. 7 § 3 sq.

- III 6] ABRAHAM. Postquam enim hunc hominis se putaret
 minime vicia dūmque p̄ncipis forebant in seveam de-
 spectuū.
 EFFREM. Eū heu. quid p̄ncipis perditio!
 ABRAHAM. Et quis veniū dūmque posse p̄ncipis,
 saeculum reperire v̄nūque elegi dūmque.
 7 EFFREM. Hec p̄ncipis v̄nūque in seveam heremi-
 tarum requirere aīda fūi insolia.
 ABRAHAM. Sed nūc dūmque sumus p̄ncipis.
 EFFREM. Mirum, qui fieri posset, ut te ignorante eva-
 deret!
 8 ABRAHAM. Interim factam consternatis mente ex osten-
 sae visionis t̄tore. qua. si mens non fuisset laeva. | mihi
 praefigurabatur eius ruina.
 EFFREM. Vellem modum visionis audire. 14
fol. 20
 ABRAHAM. Putabam. me ante foras cellulae stesisse. et
 ecce, draco mirae magnitudinis | nimūque foetoris, | rapido
 impetu adveniē. | candidulam secus me columbam repp̄-
 riens cepit. | devoravit. | subitoque non comparuit. |
 9. 222. EFFREM. Evidens visio. 20
 9 ABRAHAM. At ego, ubi exp̄rgiscens mente. quae videbam,
 tractavi, verebar aliquam ecclesiae imminere persecutionem,
 quae fideles quosdam attraheret in errorem. |
 EFFREM. Verendum erat.
 ABRAHAM. Unde prostratus in orationem praecognitorem 22
 futurorum supplicavi. ut mihi detegeret solutionem somnii. |
 EFFREM. Recte egisti. |
 10 ABRAHAM. Tertia demum nocte, cum lassa sopori mem-
 bra dedissem, | putabam eundem draconem | meis vestigiis
 disruptum volutasse, | ipsamque columbam absque laesione 24
 emicuisse. |
 EFFREM. Laetificor auditu, nec ambigo, quin tua | quando-
 que ad te revertatur Maria. |
 11 ABRAHAM. Postquam evigilans huius solamine visionis |
 temperabam tristitiam prioris, | mentem recepi, ut remini- 26
 scerer alumnae; illud quoque si sine tristitia meminī, | quod

1 hisce lamentis *Freytag*: his celamentis *M* 12 mente consternatus.
 mente *M* 13 qua, si *Freytag*: quasi *M* 16 foras in fores corr.
 m. 1 *M*; foras *p*¹ 21 exp̄rgiscens *M* 25 praecognitori *M*¹ 30 dis-
 ruptum *M* 35 reminiscer *M*

1 cf. *Theoph.* 442. 8 cf. *Gall.* I 1 § 8. 9 de chitismo cf.
Bendixen II p. 25¹⁰. 13 cf. *Verg. ecl.* 1, 16 saepe malum hoc nobis, si
 mens non laeva fuisset, de caelo tactas meminī praedicere quercus. 19 cf.
Pafn. 4 § 5. 30 cf. *Prud. steph.* 3, 161 emicat inde columba repens (i. e.
 evolat e rogo).

- [III 11] ipsam in duorum | intervallo dierum | divinae innitentem
 laudi | solito non sensi. |
- EFFREM. Sero meministi. |
- 12 ABRAHAM. Fateor. Accessi, | manu fenestram pulsavi, |
 filiam saepius nominando vocavi. | 5
- EFFREM. A! frustra vocasti. |
- ABRAHAM. Hoc adhuc non sensi, | sed, cur neglegenter
 in divinis ageret, rogavi; | sed nec levis tinnitum responsi
 pag. 223. recepi. |
- 13 (EFFREM.) Et quod tunc fecisti? | 10
 (ABRAHAM.) Ubi abesse, quam quaerebam, deprehendi, | fol. 11
 viscera discutiebantur timore, | membra contremuere pavore. |
- EFFREM. Nec mirum; certe et ego | id ipsum nunc patior
 audiendo. |
- 14 ABRAHAM. Deinde flebilibus sonis auras pollui, rogitans, | 15
 quis lupus meam agnam raperet, | quis latro meam filiam
 captivaret. |
- EFFREM. Iure conquestus fuisti | eius perditionem, quam
 nutristi. |
- 15 ABRAHAM. Tandem accesserunt, qui, veritatem scientes, | 20
 res sese ita, ut tibi nunc exposui, habere | ipsamque vanitati
 dixerunt deservire. |
- EFFREM. Ubi moratur? |
- ABRAHAM. Ignoratur. |
- 16 EFFREM. Quid fiet? | 25
- ABRAHAM. Est mihi fidelis amicus, qui, civitates villas-
 que peragrans, non quiescet, | donec, quae illam terra sus-
 ceperit, agnoscet. |
- EFFREM. Quid, si experietur?
- ABRAHAM. Habitum mutabo | ipsamque sub amatoris | 30
 specie adibo, | si forte meo monitu post grave naufragium |
 revertatur ad pristinae quietis portum. |
- 17 EFFREM. Et iam quid fiet, si carnum esus vinique haustus
 apponetur?
- pag. 224. ABRAHAM. Haut abrogabo, ne agnoscar. | 35
- EFFREM. Recta prorsus laudabilique discretionem uteris, |
 si artioris frenos observantiae aliquantisper laxabis, | quo
 errantem Christo lucreris. |
- ABRAHAM. Eo magis ad audendum incitor, | quo te mihi
 in hoc concordari re experior. | 40

10 sq. EFFREM et ABRAHAM add. *Celtes* 33 EFFREM] /E M (*eras. A.*
i. e. ABRAHAM) Et iam *Bendicen*: Etiam *vg.* 37 frenas M: corr. *Magnin*
(frena Celtes) 39 audiendum M

23 cf. *Pafn.* 2 § 6, 8 § 2. 30 cf. *Pafn.* 1 § 28.

[III] 18 EFFREM. Qui clancula cordium cognoscit, | qua intentione unaquaeque res geratur, intellegit, | nec in discretissimo eius examine reus praevaricationis habetur, qui a strictioris rigore conversationis ad tempus descendendo imbecillioribus assimilari non respuit, | quo efficacius animam revocet, quae fol. 20⁴ erravit. |

19 ABRAHAM. Tuum est interim, me precibus adiuvaré, | ne inpediar diabolica fraude. |

EFFREM. Ipsum summum bonum, sine quo nihil fit boni, | faciat tuum velle in bono consummari. | 10

IV 1 ABRAHAM. Num ille est meus amicus, quem ante hoc biennium pro inquisitu direxi Mariae? Ipse est.

AMICUS. Ave, venerande pater.

ABRAHAM. Ave, affabilis amice. Diu te sustinui, | sed nunc advenire desperavi. |

ag. 225. 2 AMICUS. Ideo moram feci, | quia te ambigua re sollicitari 15 non praesumpsi; | at ubi veritatem investigavi, | reditum maturavi. |

ABRAHAM. Vidistin Mariam?

AMICUS. Vidi. |

ABRAHAM. Ubi? | 20

AMICUS. Qua dictu miserabile!

ABRAHAM. Dic, obsecro.

3 AMICUS. In domo cuiusdam lenonis habitationem elegit, | qui tenello amore illam colit. | Nec frustra; nam omni die 25 non modica illi pecunia ab eius amatoribus adducitur.

ABRAHAM. A Mariae amatoribus?

AMICUS. Ab ipsis.

ABRAHAM. Qui sunt eius amatores? |

AMICUS. Perplures. |

4 ABRAHAM. Ei mihi! O bone Iesu, quid hoc monstri est, 30 quod hanc, quam tibi sponsam nutrivi, | alienos amatores audio sequi. |

AMICUS. Hoc meretricibus antiquitus fuit in more, | ut alieno delectarentur in amore. |

5 ABRAHAM. Affer mihi sonipedem delicatum | et militarem 35 ag. 226. habitum, | quo, deposito tegmine religionis, | ipsam adeam sub specie amatoris. |

2 discretissima (sic p) eius exanime M¹ 3 quia strictionis M:
corr. Magnin 4 descendo M¹ assimulari M² 22 Quia M¹ 35 in
del. m. 2 M 38 amatoris pleno fol. 105^r superadd. m. 1 M

11 cf. Dulc. 13 § 1. 14 cf. Gall. I 12 § 1. 34 cf. Gall. I 12 § 2,
Pafn. 12, 6.

STABULAE OPERA.

fol. 1

Salve, inter et pileum, quo coronam valem

Salve, opus est, ne agnoscaris. |

Quid si unum solidum, quem habeo, mecum s

Quid pro mercede tribuam? |

Ad colloquium Mariae | non potes per-

Salve, bone stabularie! |

Quis loquitur hospes? salve. | 10

Hicne aput te locus | viatori ad pernoctan-

Est plane; nostra hospitola | nulli sunt

Laudabile. 15

Intra, | ut tibi praeparatur cena. |

Magnas tibi pro hilari susceptione debeo, |

Quid tibi a te expeto. |

Quae voles, ut concessurum efflagita.

Accipo vile munus, quod defero, | et fac, ut 20

Quam tecum obversari experiebar, puella | nostro

Cur illam desideras videre? |

Quia nimium delector in eius agnitione, | cuius

Quam pluribus laudari audiebam saepissime. | 25

Quisquis laudator eius formae extitit, | nihil

Quam praeinitet venustate vultus | prae ceteris muli-

Ideo ardeo in eius amore. |

Miror, te in decrepita senectute | iuven-

amorem spirare. | 30

Percerto nullius alius rei causa accessi, | nisi

Quid volendi

10 Quis loquitur hospes? salve. sic dist. M: Quis
11 Salve, salve ry.: fort. STAB. Quis loquitur? (ABR.) Hospes. (STAB.)
12 te intro M: 17 Magnas tibi .. (gratias) debeo Barack; sed
13 vel rex semper maximas mihi agebat, quicquid feceram.
21 observari M: corr. Magnin 25 quam pl. sic M:
27 uenusta vultus M: (vultu M²p): correxi coll.

Aspice p. 68: sic singuli aurei poscuntur in historia Apollonii

SCOTINAE OPERA.

1. tecum peccata plangerem, ad-
 2. amore.
 3. ratione permovebar, | ideo talia fabar: |
 4. tecum, quia, ut monuisti, | hic non est
 5. 5
 6. amia relecti, | affatim sumus hebriati | tua fol.
 7. o bone stabularie; | da licentiam a
 8. lassum corpus in stratum componam
 9. tecum.
 10. 10
 11. domine mi, surge; | tecum pariter tendam
 12. 11
 13. Nullatenus cogi possem, | ut te comi-

14. 12
 15. 13
 16. 14
 17. 15
 18. 16
 19. 17
 20. 18
 21. 19
 22. 20
 23. 21
 24. 22
 25. 23
 26. 24
 27. 25
 28. 26
 29. 27
 30. 28
 31. 29
 32. 30
 33. 31
 34. 32
 35. 33

1. stabulari M²p 11 domine m M, ac talia
 2. exirem Celtes; Hr. voluisse videtur: 'ut
 3. 17 discalciando Celtes 18 Mune (sic)
 4. 30 seduxit (s ex d) M

1. 4, Cul. 9 § 19, prim. 422. 30 cf. Bas. 33.
 2. 5. 35 sqq. cf. Abr. 3 § 5.

- VII. 2. **MARIA.** Inermis peccatorum | prostravit me in de-
spirationis profundum. |
3. **ABRAHAM.** Peccata quidem tua | sunt gravia, fateor: |
sed superna pietas maior | est omni creatura. | Unde tristitias
neque | datumque poenitendi spatiolum pigritando noli neg- 5
ligere, | quatinus superhabundet divin agratia, ubi superhabun-
davit facinorum abominatio.
4. **MARIA.** Si ulla promerendae spes veniae inesset, | stu-
dia poenitendi minime deesset. |
5. **ABRAHAM.** Miserere meae, quam pro te subii, lassitudinis | 10
et depone perniciosam desperationem, | quam omnibus com-
missa | non nescimus esse graviolem. | Qui enim peccantibus
deum misereri velle desperat, | inremediabiliter peccat, | quia, fol. 107
sicut scutilla silicis pelagus nequit inflammare, | ita nostrorum
verborum peccaminum divinae dulcedinem benignitatis non 15
valet immutare. |
6. **MARIA.** Non enim supernae magnificentiam pietatis nego, |
sed proprii enormitatem sceleris considerando | ad dignae
satisfactionem poenitentiae | vereor non sufficere. |
7. **ABRAHAM.** In me sit iniquitas tua; tantummodo revertere 20
ad locum, unde existi, | et ini secundo conversationem, quam
deservisti. |
8. **MARIA.** In nullo umquam tui votis renitor, | sed, quae
ubique, obtemperanter amplector. |
9. **ABRAHAM.** Nunc fateor, te vere meam, | quam nutrivisti, 25
filiam; | nunc censeo, te prae omnibus fore diligendam. |
10. **MARIA.** Aliquantulum auri vestiumque possideo; | quid
tuae de his auctoritas decreverit, expecto. | 14
11. **ABRAHAM.** Quae adquisisti peccando, cum ipsis peccatis
aut abicienda. | 30
12. **MARIA.** Rebar pauperibus eroganda, | seu sacris esse
altaribus offerenda. |
13. **ABRAHAM.** Non satis acceptabile munus deo esse com-
probatur, | quod criminibus acquiritur. |
14. **MARIA.** Nulla super his ultra sollicitudine fatigar. 35
15. **ABRAHAM.** Matuta nitescit, | lucessit: | abeamus.

1 tristiciam *M³p*: triscas (*sic*) *M¹* 5 negligere *M* 6 di na *M*
superhabundavit *sic M* 8 spe suę uenīę (*sic*) *M*: *correxī* 11 depene *M¹*
14 aliter (li in ras. m. 2) *M* 18 pp *M* 19 factisfactionem *M*
21 renitor uotis *M*: *correxī coll. Abr. 8 § 2* 27 quid] qd *sic M*
12 offerend *M*, offerenda *p*

18 cf. conc. Aquigr. a. 816 c. 18 (*Mansi XIV col. 272^d*): pane tan-
tum uquo ad dignam poenitentiae satisfactionem utatur et aqua. 27 cf.
Bo. l. i § 10.

[VII 15] MARIA. Tunc est, pater amande, ut ad instar boni pastoris praecedas repertum ovem, et ego, paribus incedens vestigiis, subsequor praecedentem.

ABRAHAM. Haec ita: sed ego pedibus incedam, te autem equo superponam. ne itineris asperitas secat teneras plantas.

16 MARIA. O, quem te memorem? quam tibi gratiarum impendam recompensationem, qui me indignam miseratione non terrore cogis, sed mihi condescensione ad poenitentiam hortaris?

ABRAHAM. Nihil aliud a te expeto, nisi ut reliquam vitae inhaerendo insistas dei obsequio.

17 MARIA. Spontanea mente inhaeream, pro viribus insistam, et, si facultas desit posse, numquam tamen deerit velle.

pag. 234. ABRAHAM. Convenit, ut, quo studio deserviebas vanitati, famuleris divinae voluntati.

MARIA. Fiat, precor, tuis meritis, ut in me perficiatur voluntas divinitatis.

ABRAHAM. Maturemus reditum.

MARIA. Maturemus: nam me taedet morarum.

VIII 1

Quanta fol. 20

celeritate asperi difficultatem itineris transcurrimus!

ABRAHAM. Quod devote agitur, facile perficitur. Ecce, tua deserta cellula.

MARIA. Ei mihi! Ipsa mei sceleris est conscia: ideo ingredi formido.

2 ABRAHAM. Et merito: fugiendus est quippe locus, in quo hostem sequitur triumphus.

MARIA. Et ubi me decernis conpunctioni vacare?

ABRAHAM. Ingredere in cellulam interiorem, ne vetustus serpens decipiendi ultra inveniat occasionem.

MARIA. Non contraluctor, sed, quae iubes, amplector.

8 qui M^2p^2 : quae M^1p^1 9 condescensione M 12 insistā in insistā (sic p) corr. m. 1 M 21 nam me t- in ras. m. 1 M
22 sq. A. Quanta celeritate asperi difficultatem itineris transcurrimus.

M. Quod devote agitur, facile perficitur.

A. Ecce tua deserta cellula. M : correxi

26 sceleris ÷ conscia M , sceleris. conscia p 28 fugiend M^1 (cf. appar. ad Dion. 204), fugiend' M^2 ; fugiendū p 31 interiorē M^1

7 cf. Verg. Aen. I 327 o quam te memorem, virgo? 12 cf. Abr. 2 § 8. 21 cf. Gall. I 1 § 1. 26 cf. Hieron. ep. 22, 7 (ed. Vallarsi² I col. 93) ipsam quoque cellulam meam quasi cogitationum mearum consciam pertimescebam.

[VIII] 3 ABRAHAM. Familiarem meum Effrem accedam, quo ipse,
 (=IX Bend.) qui solus mecum tuae condoluit perditioni, | congaudeat in-
 ventioni. |
 pag. 235. MARIA. Competit. _____

- IX(X) 1 EFFREM. Num mihi aliquid affers gaudii? |
 ABRAHAM. Ao magni. |
 EFFREM. Placet; nec dubito, quin Mariam nancisceris.
 ABRAHAM. Nanciscebar plane | et gaudens reduxi ad
 ovile. |
 EFFREM. Divinae gratia visitationis factum credo. |
 ABRAHAM. Procul dubio. |
 2 EFFREM. Vellem scire, qualiter iuxta id temporis vitam
 moresque ordinaverit.
 ABRAHAM. Iuxta meum velle. |
 EFFREM. Hoc illi expedit vel maxime. |
 ABRAHAM. Quicquid ipsi | agendum proposui, | quamvis
 difficile, | quamvis grave, | haut abrogavit subire. |
 EFFREM. Laudabile. |
 3 ABRAHAM. Nam induta cilicio continuaque vigiliarum et
 ieiunii exercitatione macerata, artissimae legis observatione
 corpus tenerum | animae cogit pati imperium. |
 EFFREM. Aequum est, ut iniquae sordes delectationis |
 eliminentur acerbitate castigationis. |
 ABRAHAM. Quisquis eius lamenta intellegit, | mente vul-
 neratur; | quisquis compunctionem sentit, | et ipse compungitur. |
 pag. 236. EFFREM. Solet fieri.
 4 ABRAHAM. Elaborat pro viribus, ut, quibus causa fuit
 perditionis, | fiat exemplum conversionis. |
 EFFREM. Consequens est.
 ABRAHAM. Nititur, ut, quanto extitit foedior, | tanto appa-
 reat nitidior. |
 5 EFFREM. Iocundor audiendo | praecordialique laetor gau-
 dimonio. |
 ABRAHAM. Et merito; | nam falanges angelicae | gaudentes
 dominum laudant super peccatoris conversione. |

8 Nasciebar *M*¹*p*¹, Nanscisebar (*sic*) *M*², Nasciebā (*sic*) *p*² 28 | aionis
 initio fol. 108 v *M*¹ 32 praecordialique *Magnin* (*cf. Cal. 3 § 1*): precor-
 dialiq; *M*

35 *cf. Luc. 15, 10* gaudium erit coram angelis dei super uno peccatore
 poenitentiam agente.

THAIDAE OPERA.

V.

THAIDIS MERETRICIS

Thaidis meremita, aequè ut Habraham, sub specie
obscuritatis reuertit | et, data poenitentia, per quin-
decim annos in angusta cellula conclusit, | donec, digna
se reuoluit reconciliata, xv peractae poenitentiae
seculum in Christo.

THAIDIS. DISCIPULI. THAIS.

fol. 1

THAIDIS. Obscurum, pater, vultum | nec solito geris,
discipuli? |
THAIDIS. Cuius cor contristatur, | eius et vultus obs- 10
curatur? |
THAIDIS. Pro qua re contristaris? |
THAIDIS. Pro iniuria factoris. |
THAIDIS. Quae haec iniuria? |
THAIDIS. Ipsam, quam a propria | patitur creatura | 15
in imaginem condita. |
THAIDIS. Terruisti nos dictu.
THAIDIS. Licet illa impassibilis maiestas affici non
possit, | tamen, ut suum nostrae fragilitatis | meta-
morphosin transferam in deum, quae maior iniuria dici potest, 20
quod eius imperio, cuius gubernaculis maior mundus
temperanter subditur, | solus minor contraluctetur? |
THAIDIS. Quis est minor mundus?
THAIDIS. Homo. |
THAIDIS. Homo? | 25
THAIDIS. Porro. |
THAIDIS. Qui homo? |
THAIDIS. Omnis.
THAIDIS. Qui potest fieri? |
THAIDIS. Ut placuit creatori. | 30
THAIDIS. Non sapimus. |
THAIDIS. Non obuium est per pluribus. |
THAIDIS. Expone. |
THAIDIS. Intendite. |

THAIDIS. 1 Couersio *M* Thaidis *M* (fort. ex Thaidii corr.)
commentum (sic) *Mp* 10 contristatur *M* 12 contristaris *M*¹
[*Mp* 172, ubi tamen lectio incerta est] fort. usum; statum Traube

THAIDIS. 2 cf. *Sap. inscr.* 16 cf. *Cal. 9 § 26.* 32 cf. *Cal. 9 § 6.*

- [I 3] DISCIPULI. Ac prompta mente. |
 4 PAFNUTIUS. Sicut enim maior mundus ex IIII contrariis
 elementis, | sed ad votum creatoris secundum armonicam
 moderationem concordantibus | perficitur, | ita et homo non 4
 solum ab eisdem elementis, | sed etiam ex magis contrariis fol. 109^v
 partibus | coaptatur. |
 5 DISCIPULI. Et quid magis contrarium, quam elementa? |
 ag. 241. PAFNUTIUS. Corpus et anima: | quia, licet illa sint con-
 traria, | tamen sunt corporalia; | anima autem nec mortalis,
 ut corpus, nec corpus spiritalis ut anima. | 10
 DISCIPULI. Ita. |
 PAFNUTIUS. Si tamen dialecticos sequimur, | nec illa con-
 traria esse fatemur. |
 DISCIPULI. Et quis potest negare? |
 PAFNUTIUS. Qui dialectice scit disputare; | quia usiae 15
 nihil est contrarium, | sed receptatrix est contrariorum. |
 6 DISCIPULI. Quid sibi vult, quod dixisti 'secundum armoni-
 cam moderationem'?
 PAFNUTIUS. Id scilicet, quod, sicut pressi excellentesque
 soni, | armonice coniuncti, | quiddam perficiunt musicum, | 20
 ita dissona elementa, | convenienter concordantia, | unum per-
 ficiunt mundum. |
 DISCIPULI. Mirum, quomodo dissona concordari | vel con-
 cordantia possint dissona dici. |
 PAFNUTIUS. Quia nihil ex similibus componi videtur, | 25
 nec ex his, quae nulla rationis proportionem iunguntur | et a
 se omni substantia naturaque discreta sunt.
 7 DISCIPULI. Quid est musica?
 PAFNUTIUS. Disciplina una de philosophiae quadrivio.
 DISCIPULI. Quid est hoc, quod dicis quadrivium? 30
 ag. 242. PAFNUTIUS. Arithmetica, geometrica, musica, astronomica.
 DISCIPULI. Cur quadrivium?

10 corp^{us} spiritalis *M*; spiritale *Celtes* 12 sequimur *IIII* nec *M*
 (fuit *IIII*o) 15 scit *M*²: sit *M*¹*p* 24 dissona *ss. m. 1 M* 27 sub-
 stantia (n ex ti) *M* 31 musica (sic) astronomica *M*¹*p*; cf. *Boeth.* p. 11, 23.
 12, 1 cum apparatu

2 sqq. cf. *Boethii instit. mus. I 2* (p. 188, 7 *Friedlein*; de elementorum
 diversitate et armonia) et *I 1* (p. 186, 9; de animae et corporis statu)
 16 cf. *Boethii in praedicamenta Aristotelis libr. I* (de substantia, ed. *Basil.*
a. 1570, p. 140 sqq.: substantia, velut homo, contrariorum susceptibilis).
 20 cf. *Boethii instit. arithm. II 32* (p. 126, 15): omnia, quae ex contrariis
 consistent, armonia quadam coniungi atque componi. 25 cf. *Boethii*
instit. arithm. I 2 (p. 12, 25): porro autem nihil ex similibus componi videtur
 nec ex his, quae nulla rationis proportionem iunguntur et a se omni sub-
 stantia naturaque discreta sunt. 29 de quadrivio cf. *Boethii instit.*
arithm. I 1 (p. 7 sqq.)

- [I 7] PAFNUTIUS. Quia, sicut a quadruvio semitae, | ita ab uno
philosophiae principio harum disciplinarum prodeunt progres-
siones rectae. |
- 8 DISCIPULI. Veremur quiddam investigando rogitare de
tribus, | quia coeptae scrupulum disputationis capedine mentis 3
vix penetrare quimus. |
PAFNUTIUS. Difficile captu. fol. 110^r
- DISCIPULI. Dic nobis de ea superficietenus, | cuius men-
tionem in praesenti fecimus. |
- PAFNUTIUS. Perparum dicere scio, quia heremicolis est 10
incognita.
- DISCIPULI. Quid agit?
- PAFNUTIUS. Musica?
- DISCIPULI. Ipsa.
- PAFNUTIUS. Disputat de sonis. 15
- 10 DISCIPULI. Utrum est una, an plures?
- PAFNUTIUS. Tres esse dicuntur, | sed unaquaeque ratione
proportionis alteri ita coniungitur, | ut idem, quod accidit
uni, | non deest alteri. |
- DISCIPULI. Et quae distantia inter tres? 20
- PAFNUTIUS. Prima dicitur mundana, sive caelestis, se-
cunda humana, tertia, quae instrumentis exercetur.
- pag. 243. DISCIPULI. In quo constat caelestis?
- 11 PAFNUTIUS. In septem planetis et in caelesti spera.
- DISCIPULI. Quo modo? 25
- PAFNUTIUS. Eo videlicet, quo illa, quae in instrumentis, |
quia tot spatia, pares productiones, eadem simphoniae
repperiuntur in his, | quae et in cordis. |
- 12 DISCIPULI. Quid sunt spatia?
- PAFNUTIUS. Dimensiones, quae numerantur inter planetas, | 30
sive inter cordas. |
- DISCIPULI. Et quid productiones?
- PAFNUTIUS. Idem, quod toni.
- DISCIPULI. Nec horum notitia nos tangit.
- PAFNUTIUS. Tonus fit ex duobus sonis et possidet ratio- 35
nem epothi numeri | sive sesquioctavi. |

5 disputa- M^1 ; -tionis pleno fol. 109^v superadd. m. 2 18 propor-
tationes M^1 , -nis M^2p^1 , proporcionis p^2 (cf. p. 163, 26); proportionationis *Celtes*
30 plenetas M 36 i. e. *epogdoi*

17 cf. *Boethii instit. mus. I 2* (p. 187, 20): sunt autem tria (*musicae genera*); et prima quidem mundana est, secunda vero humana, tertia quae in quibusdam constituta est instrumentis. 24 *de planetarum intervallis armoniciis* cf. *excerpta Plinii II 84* (ed. Rueck, *Monachii a. 1888*) p. 36 sq. 35 cf. *Boethii instit. arithm. I 1* (p. 11, 19): qui in numeris *epogdous* est, idem tonus in musica (*similiter II 54*, p. 171, 28).

- [I] 13 DISCIPULI. Quanto velocius praeposita investigando satagimus transire, | tanto difficiliora nobis non desinis apponere. |
 PAFNUTIUS. Hoc exigit huiusmodi disputatio.
 DISCIPULI. Edissere sumotenus aliquantulum de simphoniis, | quo saltem sciamus significationem nominis. |
 PAFNUTIUS. Simphonia dicitur modulationis temperamentum. fol. 110^v
- pag. 244. DISCIPULI. Quare?
 PAFNUTIUS. Quia nunc quattuor, nunc quinque, nunc octo sonis perficitur. 10
- 14 DISCIPULI. Quia tres esse cognoscimus, | singularum vocabula dinoscere cupimus. |
 PAFNUTIUS. Prima dicitur diateseron, | quasi ex quattuor, | et possidet proportionem epitritam | sive siquiterciam. | Secunda diapente, | quae constat ex quinque, | et est in ratione 11 emiolei | sive sesquialteri. | Tertia diaposon; | haec fit in duplo | perficiturque sonitibus octo. |
- 15 DISCIPULI. Num spera et planetae proferunt sonum, | ut mereantur comparisonem cordarum? |
 PAFNUTIUS. Ac maximum. | 20
 DISCIPULI. Cur non auditur?
 PAFNUTIUS. Multifariam exponunt. Alii autumant, non audiri posse propter assiduitatem; | alii propter aeris spissitudinem; | quidam autem ferunt, quod tanti enormitas sonitus |
 16 artos aurium nequeat intrare meatus; | sunt etiam, qui dicunt, 21 quod spera tam iocundum, | tam dulcem efferat sonum, | ut, si audiretur, omnes | in commune homines, | semet ipsis neglectis | omnibusque postpositis studiis, | ducentem sonum ab oriente | sequerentur in occidentem. |
- DISCIPULI. Praestat, ut non audiatur. | 20
 PAFNUTIUS. Hoc a creatore praesciebatur. |
 pag. 245. DISCIPULI. Sit satis de ista; | proseguere de humana. |
 17 PAFNUTIUS. Quid de illa? |
 DISCIPULI. In quo percipiatur.
 PAFNUTIUS. Non solum, ut dixi, in compagine | corporis 22 et animae, | necnon in emissionem nunc gravis, | nunc clarae fol. 111^r

10 perficif- coeperat *M* 13 i. e. diatessaron 14 siquiterciam *M*;
 cf. p. 164, 36. 165, 16 15 ex in ras. m. 1 *M* 16 i. e. diapason
 24 sonitas *M*¹*p*¹

6 cf. Boethii instit. arithm. I 1 (p. 9, 2): illam vero quae ad aliquid (sc. multitudinem: 'Verhältniszahlen': sesquialterum sesquitercium etc.) musici modulaminis temperamenta pernoscunt (cod. Frising. musicae modulationis).
 13 sqq. cf. Boethii instit. mus. I 16 (p. 201, 4) et passim. 22 cf. Boethii instit. mus. I 2 (p. 187, 27): etsi ad nostras aures sonus ille non pervenit, quod multis fieri de causis necesse est... 35 cf. Boethii instit. mus. I 2 (p. 188, 26 sqq.).

- [I 17] vocis, | sed etiam in pulsibus venarum | adque in quorundam
 mensura menbrorum, | sicut in articulis digitorum, | in quibus
 easdem proportionem mensurando repperimus, | quas in sim-
 phoniis praemisimus, | quia musica dicitur convenientia non
 solum vocum, | sed etiam aliarum dissimilium rerum. | 5
- 18 DISCIPULI. Si praesciremus, quod huiusmodi nodus quae-
 stionis | tam difficilis ad solvendum esset insciis, | maluissemus
 minorem mundum nescire, | quam tantum difficultatis subire. |
 PAFNUTIUS. Nil officit, quod elaborastis, | cum ante igno-
 rata experti estis. | 10
- DISCIPULI. Verum; sed taedet nos philosophicae dis-
 putationis, | quia nequimus sensu emetiri scrupulum tuae
 rationis. |
- 19 PAFNUTIUS. Cur me illuditis, | qui plane sum nescius, |
 non philosophus? | 15
- DISCIPULI. Et unde tibi haec, quae nos fatigando pro-
 tulisti?
- PAFNUTIUS. Tenuem scientiae guttulam, quam de plenis
 sciorum pateris effluentem, non ad colligendum residens, |
 sed casu praeteriens, | repertam elambi, | vobiscum com- 20
 municare studui. |
- pag. 246. DISCIPULI. Gratulamur tuae benignitati, | sed terremur
 20 sententia apostoli, | dicentis: 'nam stulta mundi elegit deus,
 ut confunderet sophistica'.
- PAFNUTIUS. Sive stultus sive sophista perversa operatur, | 25
 confusionem a deo meretur. |
- DISCIPULI. Ita.
- PAFNUTIUS. Nec scientia scibilis | deum offendit, sed in-
 iustitia scientis. |
- DISCIPULI. Verum. 30
- 21 PAFNUTIUS. Et in cuius laudem dignius iustiusque scientia fol. 1
 artium retorquetur, quam in eius, qui scibile fecit | et scien-
 tiam dedit? |
- DISCIPULI. In nullius.
- PAFNUTIUS. Quanto enim mirabiliore lege deum omnia 35
 in numero et mensura et pondere posuisse quis agnoscit, |
 tanto in eius amore ardescit. |

7 saluendum *M*¹*p*¹ 8 tantam *M*¹ 25 operantur . . meretur *Mp*¹;
 operatur *p*², merentur *Magnin* (cf. p. 119, 33; ubi privantur *m*) 28 deum
 (d ex e) *M*

23 *Paul. ad Cor. I 1, 27* sed quae stulta sunt mundi, elegit deus, ut
 confundat sapientes; cf. *Prud. apoth. praef. 29* idcirco mundi stulta delegit
 deus, ut concidant sophistica. 31 cf. p. 107, 1. 35 cf. *Sap. 3 § 22*
 (*sap. 11, 21* sed omnia in mensura et numero et pondere disposuisti).

- [I 21] DISCIPULI. Nec iniuria.
PAFNU TIUS. Sed quid morer in ista, | quae vobis mini-
mum afferunt delectationis? |
- 22 DISCIPULI. Emulea nobis causam tui maeroris, | ne diu-
tius frangamur pondere curiositatis. |
PAFNU TIUS. Si quando experiemini, | audita non delecta-
bimini. |
- pag. 247. DISCIPULI. Hanc raro contristatur, | qui curiositatem sec-
tatur; | sed tamen hanc nequimus superare, | quia familiaris
est fragilitati nostrae. |
- 23 PAFNU TIUS. Quaedam impudens femina | moratur in hac
patria. |
- DISCIPULI. Res civibus periculosa. |
- PAFNU TIUS. Haec miranda praenitet pulchritudine | et
horrenda sordet turpitudine. |
- DISCIPULI. Miserabile. | Quid vocatur?
- PAFNU TIUS. Thais. |
- DISCIPULI. Illa meretrix? |
- PAFNU TIUS. Ipsa. |
- 24 DISCIPULI. Eius infamia nulli est incognita. |
- PAFNU TIUS. Nec mirum, quia non dignatur cum paucis
ad interitum tendere, | sed prompta est omnes lenociniis suae
formae illicere | secumque ad interitum trahere. |
- DISCIPULI. Lugubre. |
- 25 PAFNU TIUS. Nec solum nugaces vilitatem suae familiaris
rei dissipant | illam colendo, | sed etiam praepotentes viri pre-
tiosae varietatem suppellectilis pessumdant, | non absque sui
damno hanc ditando. |
- DISCIPULI. Horrescimus auditu.
- PAFNU TIUS. Greges amatorum ad illam confluunt. |
- DISCIPULI. Se ipsos perdunt. |
- pag. 248. PAFNU TIUS. Qui amentes, dum caeco corde, quis illam
adeat, contendunt, | convicia congerunt. |
- DISCIPULI. Unum vitium parit aliud.
- PAFNU TIUS. Deinde, inito certamine, nunc ora naresque
pugnis frangendo, | nunc armis vicissim eiciendo, | decurrentis
illuvie sanguinis | madefaciunt limina lupanaris. |

6 auditu sic M 15 turpidine M¹, turpitudine p 20 infamia M,
infamia p 22 lenocis in lenociniis corr. m. 1 M, lenocicuis (?) p¹
27 pessumdant (prior s in ras.) M 34 parat M: correxi coll. Dulo. 12, 3
aliu/ M¹ aliud M²p², allium p¹

31 cf. Pafn. 7 § 4. 35 male accepisse videtur Hr. Ter. cum. III
2, 27 sqq.: atque haec qui misit, non sibi soli postulat te vivere et sua causa
excludi ceteros, neque pugnās narrat neque cicatrices suas ostentat neque
tibi obstat: quod quidam facit.

- [I 17] vocis, | sed etiam in pulsibus venarum
 mensura membrorum, | sicut in articulis. | haec
 easdem proportionibus mensurando
 phoniis praemisimus, | quia musica. | ⁵
 solum vocum, | sed etiam aliarum. | ⁶
 18 DISCIPULI. Si praesciremus, quod
 stionis | tam difficilis ad solvendum
 minorem mundum nescire, | quam. | ⁷
 PAFNUTIUS. Nil officit, quod
 rata experti estis. | ⁸
 DISCIPULI. Verum; sed
 putationis, | quia nequimus. | ⁹
 rationis. | ¹⁰
 19 PAFNUTIUS. Cur me
 non philosophus? | ¹¹
 DISCIPULI. Et unde
 tulisti? | ¹²
 PAFNUTIUS. Tenui
 sciorum pateris efflu- | ¹³
 sed casu praeteritis. | ¹⁴
 municare studui. | ¹⁵
 pag. 246. DISCIPULI. Gra- | ¹⁶
 20 sententia apostoli. | ¹⁷
 ut confunderet se- | ¹⁸
 PAFNUTIUS. ¹⁹
 confusionem a- | ²⁰
 DISCIPULI. ²¹
 PAFNUTIUS
 iustitia scienti- | ²²
 DISCIPULI. ²³
 21 PAFNUTIUS. ²⁴
 artium ret- | ²⁵
 tiam dedit. | ²⁶
 DISCIPULI. ²⁷
 PAFNUTIUS. ²⁸
 in nu- | ²⁹
 tanto. | ³⁰
 — de parte infidelitatis, | nihil tibi

op.
(1)18 quid | qui *Celtas*
36 infidelitas *M*19 Ubicole *M*

9 cf. appar. ad p. 141, 29. 10 cf.

Secundum relatu comperi mulierem secus
amabilem. omnibus affabilem.
...men?

PAFNUITIUS. Quis? 10
IUVENES. Quis? Stratum est lignis.
PAFNUITIUS. Quam illam mulierem pulcherrimam. om-
nem illam amabilem.
IUVENES. Qui tendere. nihil fecellere. 15
PAFNUITIUS. Igitur causa difficultis proximitatem viae surri-
pui. ipsam ut viderem. adveni.
IUVENES. Nullum tibi obstat impedimentum eam videndi.
PAFNUITIUS. Ubi moratur?
IUVENES. Ecce. mansio in proximo. 20
PAFNUITIUS. Haec. quam indice proditis?
IUVENES. Ipsa.
PAFNUITIUS. Illo pergam.
IUVENES. Si placet. tecum pergemus.
PAFNUITIUS. Malo ire solus. 25
IUVENES. Ut libet. 29. 251.

- III 1 PAFNUITIUS. Tu istaec intro. Thais. quam quaero? ;
THAIS. Quis hic. qui loquitur. ignotus?
PAFNUITIUS. Amator tuus.
THAIS. Quicumque me amore colit. . aequam vicem
amoris a me recipit. |
2 PAFNUITIUS. O Thais. Thais. quanta | gravissimi itineris
currebam spatia, | quo mihi daretur copia tecum fandi | tui-
que faciem contemplandi. | 29
THAIS. Nec aspectum subtraho. nec colloquium denego. fol. 113^v
3 PAFNUITIUS. Secretum nostrae confabulationis | desiderat
solitudinem loci secretioris. |
THAIS. Ecce. cubile bene stratum | et delectabile ad
inhabitandum. |
PAFNUITIUS. Estne hic aliud penitus, | in quo possimus 33
colloqui secretius? |

10 retule *M*¹ 27 iteneris *M* (ueneris *p*¹); fort. iteris 30 sub-
traho (a ex o) *M*

1 cf. p. 154, 21. 10 cf. p. 154, 26. 12 cf. p. 154, 32. 14 cf.
p. 152, 23. 23 cf. p. 154, 10 (cum appar.), Pafn. 12 § 1. 25 cf.
p. 155, 13. 30 cf. p. 155, 16. 33 cf. p. 166, 15.

- I] 8 THAIS. O, si crederes, | o, si sperares, | me sordidulam, |
milies millenis sordium offuscationibus oblitam, | ullatenus
posse expiari, | seu ullo compunctionis modo veniam promereri! |
PAFNUTIUS. Nullum enim (tam) grave peccatum, | nullum
tam inmane est delictum, | quod nequeat expiari poenitentiae 5
lacrimis, | si effectus sequetur operis. |
THAIS. Ostende, quaeso, mi pater, quo effectum operis |
promereri queam munus reconciliationis. |
9 PAFNUTIUS. Contempne saeculum, | fuge lascivorum | con-
sortia amasionum. | 10
THAIS. Et quid mihi tunc erit agendum? |
PAFNUTIUS. In secretum locum secedendum, | in quo te
ipsam discutiendo possis lamentari | enormitatem tui delicti. |
THAIS. Si hoc speras proficere, | non addo momentum
morulae. | 15
PAFNUTIUS. Non dubito, quin prosit.
. 264. THAIS. Da mihi aliquantuli | spatium tempusculi, | ut
10 proferam mammonam, | quam male collectam | diu servavi. | fol. 114^r
PAFNUTIUS. Ne sollicitaris pro ea. | Non desunt, qui
utentur inventa. | 20
THAIS. Non ob id sollicitor, ut vel mihi servare | vel
amicis vellem dare; | sed nec egenis conor dispensare, | quia
non arbitror, pretium piaci | aptum esse ad opus beneficii. |
11 PAFNUTIUS. Recte arbitraris. | Et quid de congestis actum
ire meditaris? | 25
THAIS. Igni tradere | et in favillam redigere. |
PAFNUTIUS. Quam ob rem?
THAIS. Ne retineantur in mundo, quae male adquisivi,
non absque mundi factoris iniuria. |
12 PAFNUTIUS. O, quam mutata es ab illa, | quae prius 30
eras, | quando illicito amore flagrabas, | avaritiae calore
aestuabas! |
THAIS. Fortasse mutabor in melius, | si annuerit deus. |
PAFNUTIUS. Non est difficile | inmutabili eius substantiae, |
res, ut libet, mutare. | 35
THAIS. Ibo | et, quae cogitavi, opere complebo. |
PAFNUTIUS. Vade in pace | citiusque ad me revertere. |

2 oblitam offuscationibus *M*: *correci* 4 tam *addidi* 9 lascivio-
rum *M*¹ *p* 15 marulē *M*¹; mecule (?) *p*¹ 19 sollicitaris *M*²; *cf. p. 176, 21*
20 utentur (*sic*) *M* 23 piaciū (*sic*) *Mp*¹, piaculo *p*²; *cf. p. 119, 26*
26 Ignis *M*¹ *p*¹ 28 retineatur *M*¹

24 *cf. Gall. I 10.* 30 *cf. Verg. Aen. II 274* quantum mutatus ab
illo Hectore.

pag. 255.

IV 1

THAIS. Convenite, properamini, | nequam amatores mei. |

AMATORES. Vox Thaidis | nos vocantis. | Adventum matremus, | ne illam tardando offendamus. |

THAIS. Accelerate, | accedite, | ut queam vobiscum verba miscere. |

2 AMATORES. O Thais, Thais, | quid sibi vult rogus, quem construis? | Cur pretiosarum | varietatem divitiarum | iuxta rogum congeris? |

THAIS. Rogatis? |

AMATORES. Admiramur satis. |

THAIS. Exponam citius. |

AMATORES. Hoc optamus. |

3 THAIS. Aspice. |

AMATORES. Quiesce, quiesce, | Thais. | Quid agis? | num insanis? |

THAIS. Non insanio, | sed sanum sapio. |

AMATORES. Ut quid haec perditio quadringentarum auri fol. 114
librarum | cum aliarum diversitate gazarum? |THAIS. Omne, quod iniuste a vobis extorsi, | igne volo cremari, | ne ullus fomes vobis relinquatur sperandi, | me 20
ultra vestro amori cedendi. |

4 AMATORES. Subsiste paulisper, subsiste | et materiam tuae perturbationis detege. |

pag. 256.

THAIS. Non subsisto | nec sermonem vobiscum confero. |

AMATORES. Cur dedignando nos fastidis? | num alicuius 25
infidelitatis nos arguis? | nonne semper satisfacimus tuis votis? |
et tu iniquo odio nos gratis insectaris. |THAIS. Dimittite; | nolite vestem meam adtrahendo scindere. | Sit satis, quod hoc usque peccando vobis consensi: |
finis instat peccandi | tempusque nostri discidii. |

5 AMATORES. Quo tendit? |

THAIS. Ubi nemo vestrum posthac me videbit. |

AMATORES. Papae! Quid hoc monstri est, quod nostri
delicias, Thais, quae divitiis effluere semper laboravit, | quae
mentem a lascivia numquam retraxit | et se voluptati penitus 35
dedit, | tanta auri gemmarumque insignia absque retractatione
perdidit | et nos sui amasiones dedignando sprexit | subitoque
non comparuit? |

25 nos] n̄ M 34 delicias sic M; Hr. decepta videtur exemplo Vergiliū, ecl. 2, 1 formosum pastor Corydon ardebat Alexin, delicias domini
36 retractatione sic M

2 cf. Dulc. 5, Pafn. 8 § 1. 15 cf. Dulc. 1, 3 sq. 33 cf. Abr. 4 § 4.
37 cf. Abr. 3 § 8.

- 7 1 THAIS. En, pater Pafnuti, venio ad sequendum tibi promptissima.
- PAFNUTIUS. Quia moram in veniendo fecisti, coartabar nimis verendo, te iterum implicitam esse saecularibus negotiis.
- THAIS. Ne id vereare, | quia multo aliud mihi versatur ⁵ in mente; | nam res familiares iuxta velle meum disposui | meisque amasionibus publice abrenuntiavi. |
267. 2 PAFNUTIUS. Quia his abrenuntiasti, | superno amatori iam *fol. 115r* nunc poteris copulari. |
- THAIS. Tuum est, mihi velut radio praescribere, | quid 10 me oporteat factum ire. |
- PAFNUTIUS. Sequere me. |
- THAIS. Sequar enim ambulatione; | o utinam sequer et actione! |

- 1 PAFNUTIUS. Ecce coenobium, | in quo sacrarum virginum | 15 nobile commoratur collegium. | Eo loci gestio te mansum ire | agenda spatium poenitentiae. |
- THAIS. Non contraluctor.
- PAFNUTIUS. Intrabo | et abbatissam, ductricem virginum, pro tui susceptione placabo. | 20
- THAIS. Quid iubes me interim agere? |
- PAFNUTIUS. Mecum pergere. |
- THAIS. Ut iubes.
- 2 PAFNUTIUS. Ecce, abbatissa occurrit. | Admiror, quis illi, nos adesse, tam cito retulerit. | 25
- THAIS. Fama, | quae nulla stringitur mora. |

- 1 PAFNUTIUS. Oportune occurris, illustris abbatissa: te ipsam quaero.
268. ABBATISSA. Gratanter advenis, venerande pater Pafnuti. | Benedictus tui adventus, dilecte dei. | 30
- PAFNUTIUS. Beatitudinem aeternae benedictionis | infundat tibi gratia omniparentis. |
- ABBATISSA. Unde hoc mihi, ut sanctitas tua dignaretur invisere | exiguitatem habitationis meae? |

5 uertare *M* uersetur *M* 11 facturum ire *M* 13 o utinam sequer *M*; cf. *Gall. I 3 § 1* et *Sap. 5 § 16* 15 sacrum *M* 19 abbatissam *M*¹, abbatissam iam *p*¹ 27 Opportuna *Bendizen*; sed cf. *Gall. I 7 § 1*

5 cf. *Pafn. 7 § 7*. 33 cf. *Pafn. 12 § 1* (*Luc. 1, 43* et unde hoc mihi, ut veniat mater domini ad me?)

- [VII] 2 PAFNUTIUS. Opus est tuo iuvamine | in aliqua sollicitanda
necessitate. |
ABBATISSA. Iube solummodo levi famine, | quid me velis
agere: | et ego tui iussa complere | tuisque votis studebo
pro viribus satisfacere. | 5
- 3 PAFNUTIUS. Attuli capellam semivivam, | dentibus luporum
nuper abstractam, | quam tui miseratione foveri, | tui sollici-
tudine gestio mederi, | quoadusque, abiecta haedinae pellis
austeritate, | ovini velleris induatur mollitie. |
ABBATISSA. Exprime rem enucleatus. 10
- 4 PAFNUTIUS. Istaec, quam vides, meretricio more vitam
instituit |
ABBATISSA. Miserabile.
PAFNUTIUS. Seseque totam lasciviae dedit. |
ABBATISSA. Semet ipsam perdidit. | 15
- PAFNUTIUS. At nunc, me hortante | Christoque cooperante, | fol. 115
frivola, quae sectabatur, odiendo refugit | et castum sapit. |
pag. 259. ABBATISSA. Mutationis auctori grates.
- 5 PAFNUTIUS. Quia enim aegritudo animarum | aequae ut
corporum | contrariis | curanda est medelis, | consequens est, 20
ut haec, a solita saecularium inquietudine sequestrata, | sola
in angusta retrudatur cellula, | quo liberius possit discutere
sui crimina. |
ABBATISSA. Hoc potissimum prodest.
- 6 PAFNUTIUS. Manda, ut quantocius cellula construatur. | 25
ABBATISSA. Parvo spatio perficiatur. |
PAFNUTIUS. Nullus introitus, | nullus relinquatur aditus, |
sed solummodo exigua fenestra, per quam modicum possit
victum accipere, | quem statutis diebus et horis illi debebis
parce praebitum ire. | 30
- 7 ABBATISSA. Vereor, quod delicatae teneritudo mentis |
aegre patiatur difficultatem tanti laboris. |
PAFNUTIUS. Ne id vereare; nam grave delictum | forte
desiderat sperare remedium. |
ABBATISSA. Verum. | 35

1 aliq^o (sic) M 3 lu^{be} solummodo M 9 ouinⁱ M, ouin p¹

10 Exprimere enucleatus Mp: corr. Magnin 26 perficietur Celtes 34 spe-
rare] fort. semper

8 cf. Abr. 2 § 5 et Prud. steph. 10, 1136 sqq.: vellem, sinister inter
haedorum greges, ut sum futurus, eminus dignoscerer atque hoc (sc. s.
Romano) precante diceret rex optimus: 'Romanus orat: transfer hunc hae-
dum mihi; sit dexter agnus, induatur vellere'; inde Hr. capellam dixit
15 cf. Pafn. 1 § 26. 16 cf. Gall. I 13 § 5. 22 cf. Gall. I 13 § 1.
33 cf. Pafn. 5 § 1.

- VII] 8 PAFNUTIUS. Tacetis me magis morarum. | quia timeo.
illam corrumpi visitatione hominum.
- ABRATHEA. Cur tacetis patetis? cur illam non includis?
Ecce cellula quam desiderasti est perfecta.
- pag. 200. 9 PAFNUTIUS. Placet. Ingredere. Thais. habitaculum tuis
facinoribus defendis satis congruum. |
- THAIS. Quam breve. quam obcurum et quam incom-
modum | tenellae mulieri ad inhabitandum: |
- 10 PAFNUTIUS. Cur habitaculum execraris? | cur ingredi
horrescis? | Decet. ut. quae actenus fuisti indomite vaga, 10
nunc tandem in solitario, refreris loco. |
- THAIS. Mens assueta lasciviae | hanc raro inpatiens est
austerioris vitae. |
- PAFNUTIUS. Ideo debet habentis disciplinae stringi. | quo-
adusque desinat contraluctari. | 15
- 11 THAIS. Quod iubet tua paternitas, | non recusat subito
ire mea vilitas; | sed quaedam inopportunitas inest huic habi- fol. 116^r
tationi, | difficilis ad sufferendum meae fragilitati. |
- PAFNUTIUS. Quae haec importunitas?
- THAIS. Erubesco dicere. | 20
- PAFNUTIUS. Ne erubescas, sed penitus detege. |
- 12 THAIS. Quid inopportunius | quidve poterit esse incom-
modius, | quam quod in uno eodemque loco | diversa corporis
necessaria supplere debebo. | Nec dubium, quin ocus fiat
inhabitabilis | prae nimietate foetoris. | 25
- PAFNUTIUS. Formida perpetis crudelitatem gehennae, |
et desine transitoria pertimescere. |
- pag. 261. THAIS. Fragilitas mei | cogit me terreri. |
- PAFNUTIUS. Convenit, ut male blandientis | dulcedinem
delectationis | luas molestia nimii foetoris. | 30
- 13 THAIS. Non recuso, | non nego, | me sordidam non iniuria
foedo sordidoque habitum ire in tugurio, | sed hoc dolet
vehementius, | quod nullus est relictus locus, | in quo apte
et caste possim tremendae nomen maiestatis invocare. |
- PAFNUTIUS. Et unde tibi tanta fiducia, ut pollutis labiis | 35
praesumas proferre nomen inpollutae divinitatis? |
- 14 THAIS. Et a quo veniam sperare | cuiusve salvari pos-
sum miseratione, | si ipsum prohibeor invocare, | cui soli deli-
qui | et cui uni devotio orationum debet offerri? |

2 uisi- in ras. M 5 P. (i. e. PAFNUTIUS) ss. M 12 assueta M
13 austerioris M: corr. Barack 25 in habitaculis M 29 male blan-
dientis M: correxi 30 delectationis M¹ 32 habitatum ire Celsus

- [VII 14] PAFNUTIUS. Debes plane orare non verbis, | sed lacrimis, |
non sonoritate tinnulae vocis, | sed conpuncti rugitu cordis. |
THAIS. Et si vetar deum verbis orare, | quomodo pos-
sum veniam sperare? |
PAFNUTIUS. Tanto celerius mereberis, | quanto perfectius 5
humiliaberis. | Dic tantum: 'Qui me plasmasti, | miserere
mei!' |
- 15 THAIS. Opus est eius miseratione, | ne frangor in dubio
certamine. |
PAFNUTIUS. Certa viriliter, | ut possis triumphum obtinere 10
feliciter. |
- pag. 262. THAIS. Tuum est, pro me orare, | ut merear palmam
victoriae. |
PAFNUTIUS. Non opus est monitu.
THAIS. Spero. 15
PAFNUTIUS. Tempus est, (ut) optatas | solitudinis repetam
latebras | et karos | visitem discipulos; | tuae igitur sollici-
tudini, | tuae pietati, | venerabilis abbatissa, hanc captivam fol. 116 v
committo, ut et corpus delicatum mediocriter foveas neces-
sariis | et animam sufficienter reficias saluberrimis monitis. | 20
- ABBATISSA. Ne solliciteris pro ea, quia eam materno
affectu fovebo.
PAFNUTIUS. Vadam.
ABBATISSA. In pace.
-
- VIII 1 DISCIPULI. Quis pulsat portam? 25
PAFNUTIUS. Ehe!
DISCIPULI. Vox Pafnutii, patris nostri.
PAFNUTIUS. Amovete pessulum.
DISCIPULI. O pater, salve. |
PAFNUTIUS. Salvete. | 30
DISCIPULI. Coartabamur nimium pro diutina absentia tui. |
pag. 263. PAFNUTIUS. Iuvat, quod abfui. |
2 DISCIPULI. Quid actum est de Thaide? |
PAFNUTIUS. Iuxta meum velle. |
DISCIPULI. Ubi moratur? 35
PAFNUTIUS. In exigua cellula | deflet sui commissa. |
3 DISCIPULI. Laus sit summae trinitati.

2 ruitu *M*¹ 16 (ut) optatas *Barack* (optatas *Celtes*): tiptatas *M*; cf.
p. 179, 32 latabras *M* 26 *EHE* sic *minio M*, i. e. eho: *scholia Terentiana*
p. 81, 25, 88, 9. 89, 9 eho] adverbium vocantis, *sim.* 31 -sentia tui in *ras. M*

14 cf. *Gall. I 1 § 3.* 21 cf. *Pafn. 3 § 10.* 27 cf. *Pafn. 4 § 1.*
35 cf. *Abr. 3 § 15.*

[VIII 3] PAFNUTIUS. Ex benedictam | nomen eius tremendum |
nunc et per aevum. |
DISCIPULI. Amen.

IX PAFNUTIUS. Ecce. | tres mansurni poenitentiae Thaidis
transiere, | et ego ignoro. | utrumne deo acceptabilis sit eius
compunctio. Surgam et vadam ad fratrem meum Antonium, |
quo mihi manifestetur per eius interventum. |

- X 1 ANTONIUS. Quid insperatae iocunditatis accidit? | quid
novi gaudii mihi contigit? Num hic est frater et coheremicola
meus Pafnutius? Ipse est. 10
PAFNUTIUS. Sum etenim.
ANTONIUS. Bene, frater, venisti, | bene me adveniando
laetificasti. |
PAFNUTIUS. Haut minus tripudio tui visu, | quam tu mei
adventu. | 15
2 ANTONIUS. Quae haec causa tam acceptabilis, | tam grata
nobis, | quae te huc duxit de tuis latibulis? |
pag. 264. PAFNUTIUS. Enucleo. |
ANTONIUS. Hoc desidero. |
PAFNUTIUS. Ante hoc triennium morabatur secus nos 20
quaedam meretrix, | nomine Thais, | quae non solum sese
perditioni dedit, | sed etiam perplures secum ad interitum
trahere consuevit. |
ANTONIUS. Heu, gemenda consuetudo! fol. 117
3 PAFNUTIUS. Hanc sub specie amatoris adii, et lascivien- 25
tem animum nunc suavis hortamentis blandiendo mulce-
bam, | nunc acrioribus monitis minitando terrebam. |
ANTONIUS. Hoc temperamentum | eius lasciviae fuit ne-
cessarium. |
PAFNUTIUS. Tandem cessit, | et, sprete reprehensibili 30
consuetudine, castitatem elegit | seseque in angustissima
cellula concludi consensit. |
4 ANTONIUS. Delector audiendo, | in tantum, ut omnes
praecordiorum venae intrinsecus exiliant gaudento. |

18 Enucleo sic *M*31 aug. *M*¹34 precordiarum *M*

18 cf. *Gall. I* 12 § 2. 26 cf. *prim. 421*; ceterum sic rectius *Abra-*
ham de Maria quam Pafnutius de Thaide loqui poterat (cf. *Bendizen II*
*p. 47*⁵⁷).

[X 4] PAFNUTIUS. Decet tui sanctitatem; | et ego quidem, | licet supra modum gaudeo de conversione, | si levi tamen conturbor sollicitudine | eo, quod vereor, eius teneritudinem | aegre ferre diutinum laborem. |

ANTONIUS. Ubi adest vera dilectio, | non deest pia compassio. |

5 PAFNUTIUS. Unde tuam dilectionem efflagito, | ut tu tuique discipuli mecum in orationibus concordando | velitis persistere, quoadusque caelitus demonstretur, utrumne benignitas divinae miserationis | adhuc indulgentiam molita est poenitentis lacrimis. |

ANTONIUS. Consentimus tuae petitioni libenter. |

PAFNUTIUS. Nec dubito, vos a deo exauditum iri clementer. |

XI 1 ANTONIUS. Ecce, evangelica promissio in nobis est impleta. 15

PAFNUTIUS. Quae haec promissio?

ANTONIUS. Ea videlicet, quae consentientes in oratione | promisit omnia impetrare posse. |

PAFNUTIUS. Quid est? 19

ANTONIUS. Paulo, meo discipulo, | ostensa est quaedam visio. | fol. 117

PAFNUTIUS. Voca illum.

ANTONIUS. Paule, accede | et, quae vidisti, Pafnutio exponere. |

2(XII 1) PAULUS. Videbam in visione lectulum | candidulis palliolis in caelo magnifice stratum, | cui quattuor splendidae virgines praeerant | et quasi custodiendo astabant; | at ubi iocunditatem mirae claritatis aspiciebam, | intra me dicebam: | 'Haec gloria nemini magis congruit, quam patri et domino meo Antonio'. 30

ANTONIUS. Tali me non dignor beatitudine.

PAULUS. Quo dicto intonuit vox divina, dicens: 'Non, ut speras, Antonio, sed Thaidi meretrici servanda est haec gloria'. pag. 266.

3(XII 2) PAFNUTIUS. Laus dulcedini tuae miserationis, Christe, unice dei, | quod mei tristitiam tam pie dignatus es consolari. | 35

2 gaudeo *M*¹; gaudent *p*¹, gaudere *p*² 8 fort. persistere velitis
10 mollita sit *M* (sit in ras. m. l.): correxi ('schon Nachsicht mit ihren Thränen ins Auge gefasst hat'); ad ind. mollita sit *Cellis*

17 *Matth. 11, 22* et omnia, quaecumque petieritis in oratione credentes, accipietis. 20 *acta s. Thaidis § 4 (A. S. Oct. IV p. 225)* abbas Paulus, maior (i. e. maximus) discipulus sancti Antonii.

- [XI 3] ANTONIUS. Dignus est laudari. |
 PAFNUTIUS. Ibo | et mei captivam visitabo. |
 ANTONIUS. Tempus est, ut illi et spem veniae | et sola-
 men promittas beatitudinis aeternae. |

XII
 (XIII) 1 PAFNUTIUS. Thais, mea adoptiva filia, aperi fenestram, | 5
 ut te videam. |

THAIS. Quis loquitur?

PAFNUTIUS. Pafnutius, | pater tuus. |

THAIS. Unde mihi iocunditas tantae laetitiae, | ut tu me
 peccatricem dignareris visitare? | 10

PAFNUTIUS. Licet per hoc triennium absens essem cor-
 pore, | haut modicum tamen sollicitatus sum pro tui salute. |

THAIS. Non dubito.

2 PAFNUTIUS. Expone mihi historiam tuae conversationis |
 modumque compunctionis. | 15

THAIS. Hoc possum exponere, | quod non nescio, me
 nihil dignum deo egisse. |

PAFNUTIUS. Si deus iniquitates observabit, | nemo susti-
 nebit. |

pag. 267. 3 THAIS. Si tamen, quid fecerim, vis scire, numerositatem *fol. 1*
 meorum scelerum intra conscientiam quasi in fasciculum 21
 collegi | et pertractando mente semper inspexi, | quo, sicut
 naribus numquam molestia foetoris, | ita formido gehennae
 non abesset visibus cordis. |

PAFNUTIUS. Quia te compunctione punisti, | ideo veniam 25
 meruisti. |

THAIS. O utinam! |

4 PAFNUTIUS. Da manum, ut te educam. |

THAIS. Noli, pater venerande, | noli me sordidulam his
 immunditiis abstrahere, | sed sine in loco meis meritis con- 30
 digno mansum ire. |

PAFNUTIUS. Tempus est, ut levigato timore | incipias
 vitam sperare, | quia tui poenitentia acceptabilis est deo.

THAIS. Eius pietati | laudem ferant omnes angeli, | quia
 non sprexit humilitatem cordis contriti. | 35

5 PAFNUTIUS. Esto stabilis in dei timore | et permane in
 eius dilectione. | Post quindecim namque dies | hominem exies |
 et tandem, felici cursu peracto, superna favente gratia, | trans-
 migrabis ad astra. |

12 sollicitus sum *M*: *corr. Traube*; sollicitus fui *Celtes* 23 fetoribus *M*¹
 30 sine (me) in loco m. m. c. mansum ire *Barack*; nihil in codice spatii

7 cf. *Pafn.* 3 § 1. 9 cf. *Pafn.* 7 § 1. 18 cf. *psalm.* 129, 3:
 si iniquitates observaveris, domine, quis sustinebit? 23 cf. *Pafn.* 7 § 12.

- [XII 5] THAIS. O utinam mererer poenas evadere, | vel saltim
clementius exuri mitiori igne! | Non est enim hoc mei meriti, |
ut doner beatitudine interminabili. |
pag. 268. PAFNUTIUS. Gratuitum dei donum | non pensat humanum
meritum, | quia, si meritis tribueretur, | gratia non diceretur. | 3
6 THAIS. Unde laudet illum caeli concentus | omnisque
terrae surculus, | necnon universae animalis species | atque fol. 118^r
confusae aquarum gurgites, | quia non solum peccantes pati-
tur, | sed etiam poenitentibus praemia gratis largitur. |
PAFNUTIUS. Hoc illi antiquitus fuit in more, | ut mallet 10
misereri, quam ferire. |

XIII
(XIV) 1

- THAIS. Noli abire, pater venerabilis, | sed adesto mihi
pro solacio in hora meae dissolutionis. |
PAFNUTIUS. Non abeo, | non discedo, | donec, anima super
aethra plaudente, | corpus tradam sepulturae. | 15
2 THAIS. En, incipio mori. |
PAFNUTIUS. Nunc est tempus orandi. |
THAIS. Qui plasmasti me, miserere mei | et fac felici
reditu ad te reverti | animam, quam inspirasti. |
3 PAFNUTIUS. Qui factus a nullo, vere es sine materia 20
forma, cuius simplex esse | hominem, qui non est id, quod
est, ex hoc et hoc fecit consistere, | da diversas partes huius
solvendae hominis | prospere repetere principium sui originis, |
quo et anima caelitus indita, caelestibus gaudiis intermiscea-
tur, | et corpus in molli gremio terrae, suae materiae, paci- 25
4 fice foveatur, | quoadusque, pulvereae favilla coeunte | et vivaci
pag. 269. flatu redivivos artus iterum intrante, | haec eadem Thais
resurgat perfecta, ut fuit, homo, inter candidulas oves collo-
canda | et in gaudium aeternitatis inducenda; | tu, qui, solus fol. 119^r
id, quod es, in unitate trinitatis regnas et gloriaris per infinita 30
saecula saeculorum.

9 lagitur *M* 12 Nolo *M* 26 quo | quoadusque *M* 30 qui solus
(es) id, quod es *Magnin*; cf. p. 141, 8

2 mitiori igne *purgatori*. 5 cf. *Paul. ad Rom. 11, 6*: si autem
gratia, iam non operibus; alioquin gratia iam non est gratia. 6 cf.
Dan. 3 (*hymnus trium virorum*: v. 59 benedicite caeli domino, v. 76 benedicite
universa germinantia domino, v. 77 sqq. fontes maria flumina, v. 79 sqq. cete
volucres bestiae pecora). 10 cf. *Gall. I 12 § 2*, *Abr. 4 § 4* (*Prud. steph.*
10, 591 habet usitatum munus hoc divinitas). 14 cf. *Sap. 9 § 3*. 18 cf.
Pafr. 7 § 14. 20 cf. *Cal. 9 § 26*. 22 cf. *Cal. 9 § 9*.

pag. 272.

VI.

PASSIO SANCTARUM VIRGINUM
FIDEI SPEI ET KARITATIS

quas, earundem veneranda genitrice Sapientia praesente |
et maternis admonitionibus ad tolerandas passiones hor-
tante, | Diocletianus imperator diversis suppliciis inter-
fecit; | quarum etiam corpora martirio consummata
sancta mater Sapientia collegit | et aromatibus condita
v̄ ab urbe Roma miliario honorifice sepelivit, | ipsa quo-
que XL^a die iuxta earum sepulchra, | finita oratione
sacra, | spiritum praemisit caelo.

pag. 273.

ANTIOCHUS. ADRIANUS.
SAPIENTIA. FIDES. SPES. KARITAS.

fol.

I 1

Tuum igitur esse, o imperator Adriane, |
prosperis ad vota successionibus pollere | tuique statum im-
perii feliciter absque perturbatione exoptans vigere, | quic-
quid rempublicam confundere, | quicquid tranquillum mentis
reor vulnerare posse, | quantocius divelli | penitusque cupio
labefactari. |

ADRIANUS. Nec iniuria; nam nostri prosperitas | tui est
felicitas, | cum summos dignitatis gradus | in dies tibi augere
non desistimus. |

2

ANTIOCHUS. Congratulor tuae almitati; | unde, si quid
experior emergere, quod tuo potentatui videtur contraluctari, |
non occulo, | sed impatiens morae profero. |

ADRIANUS. Et merito, ne reus maiestatis | esse arguaris, |
si non celanda celaveris. |

ANTIOCHUS. Huiusmodi commisso reatus | numquam fui
obnoxius. |

pag. 274.

ADRIANUS. Memini; | sed profer, si quid scias novi. |

3 ANTIOCHUS. Quaedam advena mulier hanc urbem Romam
nuper intravit, comitata proprii faetus | pusiolis tribus. |

ADRIANUS. Cuius sexus sunt pusioli? |

ANTIOCHUS. Omnes feminei. |

SAPIENTIA. 4 admonibus *M*¹ 5 Diocletianus | Adrianus *Celtes*; cf. *prooem.*
6 consummati *M* 8 v̄] $\frac{5}{4}$ *M* 13 AN. (i. e. ANTIOCHUS) praescripsit *M*²
15 exoptas *M*¹ 17 cupio sic *M* 28 obnoxius *M*¹ (i. e. obnoxius?)

SAPIENTIA. 13 igitur: *Adrianus et Antiochus iam diutius inter se colloquentes introducuntur.*

- [I 3] ADRIANUS. Numquid tantillarum | adventus muliercularum | aliquid rei publicae adducere poterit detrimentum? |
 ANTIOCHUS. Permagnus. | fol. 120^r
 ADRIANUS. Quod?
 4 ANTIOCHUS. Pacis defectum. 5
 ADRIANUS. Quo pacto?
 ANTIOCHUS. Et quod maius potest rumpere civilis concordiam pacis, | quam dissonantia observationis? |
 ADRIANUS. Nihil gravius, | nihil deterius; | quod testatur orbis Romanus, | qui undique secus christianae caedis sorde 10
 est infectus. |
 5 ANTIOCHUS. Haec igitur femina, cuius mentionem facio, hortatur nostrates, avitos ritus deserere | et christianae religioni se dedere. |
 ADRIANUS. Num praevallet hortamentum? | 15
 ANTIOCHUS. Nimum; | nam nostrae coniuges fastidiendo |
 pag. 275. nos contempnunt adeo, | ut dedignantur nobiscum comedere, |
 quanto minus dormire. |
 ADRIANUS. Fateor, periculum.
 6 ANTIOCHUS. Decet tui personam praecavere. 20
 ADRIANUS. Consequens. Advocetur | et in nostri praesentia, an velit cedere, discutiatur. |
 ANTIOCHUS. Vin, me illam advocare? |
 ADRIANUS. Volo percerte. |
-
- II 1 ANTIOCHUS. Quid vocaris, o mulier advena? | 25
 SAPIENTIA. Sapientia. |
 ANTIOCHUS. Imperator Adrianus | iussit te in palatio praesentari suis conspectibus. |
 SAPIENTIA. Palatium cum nobili filiarum comitatu intrare non trepido | et minacem imperatoris vultum comminus 30
 aspicere non formido. |
 2 ANTIOCHUS. Invisum genus chisticolarum | semper promptum est principibus ad resistendum. |
 SAPIENTIA. Princeps universitatis, qui nescit vinci, | non 34
 patitur, suos ab hoste superari. | fol. 120^v
 ANTIOCHUS. Mitiga effluentiam verborum | et perge ad palatium. |

5 defectum. Ad. in ras. M 7 quod maius sc. detrimentum (v. 9 nihil gravius, nihil deterius videri potest: cf. p. 190, 3): quid magis Celtes
 10 undiq^{ue} secus M, ut una pars fieret 12 Hoc M (obiectum praeparativum genuinum esse veri dissimile est)

[II 2] SAPIENTIA. Monstra viam praeundo, | nos subsequimur
accelerando. |

pag. 276.

III 1

ANTIOCHUS. Hic ipse est imperator, quem in solio resi-
dentem conspicis; | praecogita, quid loquaris. |

SAPIENTIA. Hoc prohibet Christi sententia, | promittens
nobis insuperabilis sapientiae dona. |

2 ADRIANUS. Huc ades, Antioche. |

ANTIOCHUS. Praesto sum, domine. |

ADRIANUS. Numquid hae sunt mulierculae, | quas defere-
bas pro christiana religione? |

ANTIOCHUS. Sunt plane. |

ADRIANUS. Uniuscuiusque pulchritudinem obstupesco, |
sed et honestatem habitus satis admirari nequeo. |

ANTIOCHUS. Desine, o mi senior, admirari | et coge illas
deos venerari. |

3 ADRIANUS. Quid, si illas primule aggrediar blanda allo-
quutione, | si forte velint cedere? |

ANTIOCHUS. Melius est; nam fragilitas sexus feminei |
facilius potest blandimentis molliri. |

ADRIANUS. Illustis matrona, | blande et quiete ad cul-
turam deorum te invito, quo nostra perfrui possis amicitia. |

4 SAPIENTIA. Nec in cultura deorum tuis votis satisfacere, |
nec amicitiam tecum gestio inire. |

ADRIANUS. Adhuc, mitigato furore, | nulla in te moveor
indignatione, | sed pro tua tuique filiarum salute | paterno
sollicitor amore. |

pag. 277.

5 SAPIENTIA. Nolite, meae filiae, | serpentinis huius satanae
lenociniis cor apponere, | sed meatim fastidite. |

FIDES. Fastidimus et animo contempnimus frivola. |

ADRIANUS. Quid murmurando loqueris? |

SAPIENTIA. Filias affabar paucis. |

6 ADRIANUS. Videris esse summis natalibus orta, sed tamen
patriam, genus nomenque tuum ex te plenius cupio ediscere.

SAPIENTIA. Licet sanguinis superbia | nobis sit parvi pen-
denda, | tamen clara ex stirpe | me originem non nego trahere. |

25 paterna *M*¹ 29 FIDES scripsi (item p. 184, 17): F. *M*; FILIAE *vy*.
fort. Fastidimus | et animo frivola contempnimus | 35 extirpe *M*

5 cf. *Luc. 12, 11* sq.: cum autem inducent vos in synagogas et ad magistratus et potestates, nolite solliciti esse (praecogitare *Marc. 13, 11*; cf. p. 129, 6), qualiter aut quid respondeatis aut quid dicatis; spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora, quid oporteat vos dicere. 28 meatim: cf. *ind. gramm.*

- [III 6] ADRIANUS. Credibile. |
 SAPIENTIA. Nam eminentiores Italiae principes | fuere
 mei parentes, | et vocor Sapiaentia.
 ADRIANUS. Claritas ingenuitatis rutilat in facie | et sapien-
 tia nominis fulget in ore. | 5
 7 SAPIENTIA. Frustra blandiris: | non flectimur tuis suadelis. |
 ADRIANUS. Dic, cur advenires, | vel quare nostrates
 adires. |
 SAPIENTIA. Nullius alius rei nisi agnoscendae veritatis
 causa, quo fidem, quam expugnatis, plenius ediscerem | filias- 10
 pag. 278. que meas Christo consecrarem. |
 8 ADRIANUS. Expone vocabula singularum.
 SAPIENTIA. Una vocatur Fides, altera Spes, tertia Karitas.
 ADRIANUS. Quot annos aetatis volverunt?
 SAPIENTIA. Placetne vobis, o filiae, | ut hunc stultum 15
 aritmetica fatigem disputatione? |
 FIDES. Placet, mater, | nosque auditum praebemus
 libenter. |
 9 SAPIENTIA. O imperator, si aetatem inquiris parvularum, |
 Karitas imminutum pariter parem mansurnorum complevit 20
 numerum; | Spes autem aequae imminutum, | sed pariter im- fol. 121
 parem; | Fides vero superfluum | impariter parem. |
 10 ADRIANUS. Tali responsione | fecisti me, quae interroga-
 bam, minime agnoscere. |
 SAPIENTIA. Nec mirum, quia sub huius diffinitionis specie 25
 non unus cadit numerus, sed plures.
 11 ADRIANUS. Expone enucleatius; | alioquin non capit meus
 animus. |
 SAPIENTIA. Karitas duas olimpiades iam volvit, Spes
 duo lustra, Fides tres olimpiades. 30
 12 ADRIANUS. Et cur octonarius numerus, | qui duabus con-
 stat olimpiadibus, | et denarius, qui duobus lustris perficitur, |
 imminutus dicitur? | vel quare duodenarius, qui tribus olim-
 piadibus impletur, | superfluum esse asseritur? |
 pag. 279. 13 SAPIENTIA. Omnis namque numerus imminutus dicitur, 35

2 italie p: ||||q M; grece *Celtes in ras.* 17 cf. appar. ad p. 183, 29
 22 superfluum impariter imparem M¹ 25 specie/ M; fort. species |
 33 olimpiadibus M² (cf. v. 30): lustris M¹ (repetitum ex v. 32)

4 cf. *Dulc.* 1 § 1. sapientia *Sapientiae*: cf. p. 193, 30 (mysterium tui
 nominis, de Fide) et P. C. tom. IV p. 265. 9 cf. *Abr.* 5 § 3. 19 sqq. cf.
Piltz p. 181 sqq. 35 cf. *Boethii instit. arithm.* I 19 (de numeris deminutis,
 qui imminuti dicuntur p. 20, 16, et superfluis) et 20 (de n. perfectis):

(p. 39, 19) Rursus numerorum parium sic fit secunda divisio.
 Alii enim eorum sunt superflui, alii deminuti secundum utrasque habitu-
 dines inaequalitatis; omnis quippe inaequalitas aut in maioribus aut in

- II 13] cuius partes coniunctae minorem illo numero, cuius partes sunt, summae quantitatem reddunt: ut VIII; est autem octonarii medietas IIII, pars quarta II, pars octava I: quae
 14 in unum redactae septem reddunt. Similiter denarius habet dimidiam partem V, quintam autem II, decimam vero I: 5
 15 quae simul copulatae VIII colligunt. E contrario autem superfluus dicitur, cuius partes augendo crescunt: ut XII; est enim duodenarii medietas VI, pars tertia IIII, pars quarta III,
 16 pars sexta II, pars duodecima I: hic cumulus redundat in 9
 sedecim. Ut autem principalem non praeteream, qui inter *fol. 122^r*
 inaequales intemperantias medii temperamentum limitis sortitus est, ille numerus perfectus dicitur, qui, suis aequis partibus, nec auget nec minuit: ut VI, cuius partes, id est III II I, eundem senarium restituunt. Simili quoque ratione XXVIII, CCCXCVI, VIII milia CXXVIII perfecti 15
 dicuntur.

 11 inaequales sic *M*

- minoribus consideratur. Illi enim immoderata quodammodo plenitudine
 5 proprii corporis modum partium suarum numerositate praecedunt; illos autem velut paupertate inopes oppressosque quadam naturae suae inopia minor, quam ipsi sunt, partium summa componit. Atque illi quidem, quorum partes ultra quam satis est sese porrexerint, superflui nominantur, ut sunt XII vel XXIII. Hi enim suis partibus comparati
 10 maiorem partium summam toto corpore sortiuntur. Est enim duodenarii medietas VI, pars tertia IIII, pars quarta III, pars sexta II, pars duodecima I: omnisque hic cumulus redundat in XVI et totius corporis sui multitudinem vincunt. . . . (p. 40, 11) Atque hic quidem, cuius compositae partes totius summam numeri vincunt, superflui appellatur;
 15 deminutus vero ille, cuius eodem modo compositae partes totius termini multitudine superantur, ut VIII vel XIII. Habet enim octonarius partem mediam id est IIII, habet et quartam id est II, et octavam id est I: quae cunctae in unum redactae VII colligunt, minorem scilicet summam toto corpore concludentes. . . . (p. 41, 6) Inter hos autem
 20 velut inter inaequales intemperantias medii temperamentum limitis sortitus est ille numerus, qui perfectus dicitur, virtutis scilicet aemulator, qui nec supervacua progressionem porrigitur nec contracta rursus deminutione remittitur, sed medietatis obtinens terminum suis aequis partibus nec crassatur abundantia nec eget inopia, ut VI vel XXVIII. Namque senarius habet partem mediam id est III, et tertiam id est II, et sextam id est I: quae in unam summam si redactae sint, par totum numeri corpus suis partibus invenitur. . . . (p. 41, 22) Est autem in his quoque magna similitudo virtutis et vitii. Perfectos enim numeros
 25 rarer inveniunt eosque facile numerabiles, quippe qui pauci sint et nimis constanti ordine procreati. At vero superfluos ac deminutos longe multos infinitosque reperies, nec ullis ordinibus passim inordinateque dispositos et [a om. duo codd.] nullo certo fine generatos. Sunt autem perfecti numeri intra denarium numerum VI, intra centenarium XXVIII, intra millenarium CCCXCVI, intra decem milia VIII·CXXVIII. . . .

- [III] 17 ADRIANUS. Et quid reliqui? |
 SAPIENTIA. Omnes superflui, | sive inminuti. |
 18 ADRIANUS. Quis numerus pariter par?
 SAPIENTIA. Qui potest in duo aequalia dividi, eiusque
 pars in duo aequalia, | partisque pars in duo aequalia, |
 ac deinceps per ordinem, | donec in insecabilem incurrat
 unitatem: | ut VIII et XVI omnesque, qui ab his in duplo
 fiunt.
 19 ADRIANUS. Et quis est pariter impar?
 pag. 280. SAPIENTIA. Qui in partes aequales recipit sectionem 10
 eiusque partes mox indivisibiles permanebunt: ut X et
 omnes, qui ab imparibus in duplo fiunt. Hic namque nume-
 rus | superiori est contrarius, | quia in illo solus minor ter-

3 Ad. Q. n. p. p. in mg. m. 1 M 6 incurrat] cf. p. 187, 16 (divisio
 utroque loco, v. 3 et 28, addit Boethius)

3 cf. Boethii instit. arithm. I 9, 10:

(p. 17, 9) Pariter par numerus est, qui potest in duo paria dividi,
 eiusque pars in alia duo paria partisque pars in alia duo paria, ut hoc
 totiens fiat usquedum divisio partium ad indivisibilem naturaliter per-
 veniat unitatem. . . . (p. 18, 4) Horum autem generatio talis est: ab
 5 uno enim quoscumque in duplici proportionem notaveris, semper pares
 pariter procreantur; praeter hanc autem generationem ut nascentur aliter,
 impossibile est. Huius autem rei tale detur per ordinem descriptionis
 exemplum sintque cuncti duplices ab uno: I II III VIII XVI XXXII
 LXIII CXXVIII CCLVI DXII. . . . (p. 21, 24) Pariter autem impar
 10 numerus . . . , quoniam par est, in partes aequales recipit sectionem,
 partes vero eius mox indivisibiles atque insecabiles permanebunt, ut
 sunt VI X XIII XVIII XXII et his similes. Mox enim hos numeros
 si in gemina fueris divisione partiti, incurris in imparem, quem secare
 non possis. Accidit autem his, quod omnes partes contrarie denominatas
 15 habent quam sunt quantitates ipsarum partium quae denominantur;
 neque umquam fieri potest, ut quaelibet pars huius numeri eiusdem
 generis denominationem quantitatemque suscipiat: semper enim, si
 denominatio fuerit par, quantitas partis erit impar, si denominatio impar,
 quantitas par. . . . (p. 23, 27) Contrariae vero esse dicuntur hae species
 20 numerorum, id est pariter par et pariter impar, quod in numero pariter
 impari sola divisionem recipit maior extremitas, in illo vero solus minor
 terminus sectione solutus est. . . . (p. 17, 20) Sed ideo mihi videtur hic
 numerus pariter par vocatus, quod eius omnes partes et nomine (i. e.
 denominatione) et quantitate pares pariter inveniantur. (p. 25, 12 de
 25 numero impariter pari) Hi enim possunt in medietates dividi et
 eorum rursus partes in alias medietates sine aliqua dubitatione solvuntur.
 Sunt etiam quidam alii numeri, quorum partes alias recipiunt divisiones,
 sed ipsa divisio ad unitatem usque non pervenit.

numerus pariter par: 2^m ;
 numerus pariter impar: $2(2m + 1)$;
 numerus impariter par: $2^m(2n + 1)$.
 quantitas: Multiplicandus }
 denominatio: Multiplicator } Factorem;
 'digestim dispositus' supra v. 8 sq. numerus DXII.

III 19] *minus* divisione est solutus. in isto autem solus maior terminus divisionis est aptus: in illo quoque omnes sunt partes nomine et quantitate sunt pariter pares. in isto autem si denominatio fuerit par. quantitas impar. si quantitas par. denominatio impar.

20 ADRIANUS. Nec terminum. quem dixisti. agnosco. nec denominationem seu quantitatem scio.

SAPIENTIA. Quando quantilibet numeri ligetur dispositus. primus minor terminus et postremus maior dicitur: quando autem divisionem faciendo. quota pars sit numeri, denominatio. denominationem facimus: cum autem. quot in utraque parte sint. enumeramus. quantitatem exponimus.

21 ADRIANUS. Et quis est impariter par?

SAPIENTIA. Qui non solum unam recipit sectionem, sicut pariter par. sed etiam et secundam. aliquoties autem et tertiam vel plures. sed tamen neque ad indivisibilem non perveniet unitatem.

22 ADRIANUS. ¹⁾ quam scrupulosa et plexilis quaestio ex istum; aetate infantularum est orta!

SAPIENTIA. In hoc laudanda est supereminens factoris sapientia et mira mundi artificis scientia. qui non solum, in principio mundum creans ex nihilo. omnia in numero et mensura et pondere posuit. sed etiam in succedentium serie temporum et in aetatibus hominum miram dedit inveniri posse scientiam artium.

23 ADRIANUS. Dū te sustinui ratiocinantem. quo te mihi efficerem obtemperantem.

SAPIENTIA. In quo?

ADRIANUS. In cultura deorum.

SAPIENTIA. In hoc unique non consentio.

ADRIANUS. Si reniteris. tormentis afficeris.

SAPIENTIA. Corpus quidem supplicii lacessere poteris. sed animum ad cedendum compellere non praevalebis.

24 ANTIOCHUS. Dies abiit. nox incumbit: non est tempus altercandi. quia instat hora cenandi.

ADRIANUS. In custodiam iuxta palatium ponantur. et triduanas induciae illis ad tractandum praestentur.

4 quantas M utroque loco 9 postremus M 17 pervenit Celsus
18 plexibilis M¹ (corr. m. 1) 20 supereminens sic M 26 ratiocinantem M (-cin- in ras.) 30 hoc in ras. m. 1 M

14 unam: et cf. p. 186. 4 sqq. 22 cf. adn. ad Papi. 1 § 21. 32 lacessere i. e. lassare (cf. p. 201. 26). 35 cf. Ter. eun. III 2, 6 eamvis ergo ad cenam (verba Gnathonis Antiocho quasi imperatoris paravit datus: Bruchm. II p. 53⁶⁴). 37 cf. Gall. II 5 § 7, Sep. 3 § 2.

[III 24] ANTIOCHUS. Observate istas, o milites, omni sollicitudine; | nullam illis occasionem evadendi relinquite. |

- IV 1 SAPIENTIA. O dulces filiulae, | o carae pusiulae, | nolite
super carceralis angustia custodiae contristari, | nolite im-
minentium minis poenarum terreri. | 5
pag. 282. FIDES. Licet corpuscula pavescant ad tormenta, | mens
tamen gliscit ad praemia. |
SAPIENTIA. Vincite infantilis teneritudinem aetatulae |
maturi sensus fortitudine. |
2 SPES. Tuum est, nos precibus adiuuvare, | ut possimus 10
vincere. |
SAPIENTIA. Hoc indesinenter exoro, | hoc efflagito, | ut
perseveretis in fide, | quam inter ipsa crepundia vestris sensi-
bus non desistebam instillasse. |
3 KARITAS. Quod sugentes ubera in cunabulis didicimus, | 15
nullatenus oblivisci quibimus. |
SAPIENTIA. Ad hoc vos materno lacte affluenter alui, |
ad hoc delicate nutriti, | ut vos caelesti, non terreno, sponso
traderem, | quo vestri causa socrus aeterni regis dici meru-
issem. | 20
4 FIDES. Pro ipsius amore sponsi | promptae sumus mori. |
SAPIENTIA. Delector ex vestra ratione | magis quam
nectareae dulcedinis gustamine. |
SPES. Praemitte nos ante tribunal iudicis | et experieris, |
quantum eius amor nobis attulit temeritatis. | 25
SAPIENTIA. Hoc exopto, ut vestra virginitate coroner, |
ut vestro martirio glorificer. |
5 FIDES. Consortis palmulis incedamus | et vultum tyranni fol. 15
confundamus. |

2 nullamque *M*² 3 o c. p. sic *M* 4 imm.] in *M*² 9 matur/ *M*¹
14 sistebam *M*¹ 17 affluenti vel -ntir *M*¹ 22 /atione *M*¹

3 cf. *Notkeri seq. de s. innocentibus* (Kehrein n. 342) 7 sterilium in mundo virginum cari (sic *codd.*) filioli, dulces pusioli. 6 cf. *prim. prol. 1*. 15 cf. *Mar. 881, adn. ad Gong. 41*. 17 cf. *Hieron. epist. 22, 20* (ad *Eustochium: tom. I col. 103 Vall.*²): quid invides, mater, filiae? tuo lacte nutrita est, tuis educata visceribus, in tuo adolevit sinu, tu illam virginem sedula pietate servasti: indignaris, quod noluit militis esse uxor, sed regis? grande tibi beneficium praestitit: socrus dei esse coepisti; *Prud. stroph. 10, 781 sqq.*: per huius alvi fida conceptacula, per hospitalem mense bis quino larem, si dulce nostri pectoris nectar tibi, si molle gremium, grata si crepundia, persiste et horum munerum auctorem adserere. 19 cf. *p. 191, 36*.

<u>SUBJECT</u>	<u>EXPOSURE</u>	<u>DAYS</u>	<u>HOURS</u>	<u>MINS.</u>	<u>VELOCITY</u>
000000					

FILE NO. DATE INDEXED BY

T 1 ~~ANALYSIS~~ ~~REPORT~~ ~~NO~~ ~~THE~~ ~~ITALIAN~~ ~~DATE~~ ~~REPORT~~
 ~~REPORT~~ ~~NUMBER~~

ATTACH: YOGOSLAVIA FROM: NEW YORK RE: RECENT DEVELOPMENTS

DATE	TYPE	NO.	REMARKS	TIME
1944	1	1	1	1
1944	1	1	1	1

THE DEPARTMENT OF THE ARMY, WASHINGTON, D. C.

[illegible]

~~SAPPHIR~~ ~~SUMMER~~ ~~WINTER~~ ~~WINTER~~ ~~WINTER~~
~~DE BOE~~ ~~DE BOE~~ ~~DE BOE~~ ~~DE BOE~~ ~~DE BOE~~

3. ARTICLES. Can ARTICLES can be continued with
MINUTE. ONE IS THE ONLY ONE IN THE UNIVERSE.

ANSWERS Depend on their diverse opinions.

АГЕНСЬЕ **СЕРВАНТИ**

ADRIANUS **Ex omnib.**

ARTIFICIUM. Hortare puellulas et si resistentes, utinam
ne parcas, sed fac, ut illas doceatur, quod rebus maxime
funeribus naturam aciem torqueatur.

pag. 284 ADRIANUS Facium quae hauriant

ASTROZUS. In demum praevalebis |

4 ADRIANUS. Fides intus venerabilem magnae Dianae
 imaginem et fer sacrae deae libamina. | quo pueris uti e-
 grata.

Fides. O stultum imperatoris praeceptum, ! omni contemptu dignum!

ADRIANUS. Quid mormuras subcannando? | quem irrides
fronte rugoso?

FIDES. Tui stultitiam irrideo, tui insipientiam subuanno. | JW. 1904

ADRIANTS. Mei? |

FIDES. Tui.

ANTIOCHUS. Imperatoris?

4 italicas p: greculus in ras. Celtis manu M 18 hanc M¹ 14 ruginem
M: correxi; cf. Gong. 265 (add.) et Pcl. 238

M: correxi; cf. *Gong.* 265 (add.) et *Id.* 230.

- [V 4] FIDES. Ipsius.
 ANTIOCHUS. O nefas!
- 5 FIDES. Quid enim stultius, quid insipientius videri potest,
 quam quod hortatur nos, contempto creatore universitatis, |
 venerationem inferre metallis? |
- ANTIOCHUS. Fides, insanis. |
- FIDES. Antioche, mentiris. |
- ANTIOCHUS. Nonne haec summa insania | et magna est
 dementia, | ut rerum principem | dixisti insipientem? |
- pag. 285. FIDES. Dixi et dico, | dicamque, quamdiu vixero. | 10
- ANTIOCHUS. Breve tempus vivere, | et cito debes con-
 sumi morte. |
- FIDES. Hoc opto, | ut moriar in Christo. |
- 6 ADRIANUS. Duodecim centuriones alternando scindant
 flagris eius membra. | 15
- ANTIOCHUS. Nec iniuria. |
- ADRIANUS. O fortissimi centuriones, accedite | meique
 iniuriam vindicate. |
- ANTIOCHUS. Iustum.
- ADRIANUS. Perquire, Antioche, | anne velit cedere. | 20
- 7 ANTIOCHUS. Vin adhuc, Fides, solita conviciorum obiectione
 | imperatorem dehonestare? |
- FIDES. Cur solito minus? |
- ANTIOCHUS. Quia prohiberis verberibus. |
- FIDES. Verbera non compellunt me tacere, | quia nullo 25
 afficior dolore. |
- ANTIOCHUS. O infelix pertinacia, | o contumax audacia! |
- 8 ADRIANUS. Corpus fatiscit per supplicia: | et mens tumet
 superbia! |
- FIDES. Erras, Adriane, si reris, | me fatigari suppliciis; | 30
 non ego quidem, sed infirmi tortores deficiunt | et sudore ob
 lassitudinem fluunt. |
- pag. 286. 9 ADRIANUS. Fac, Antioche, ut gemellae pectoris particulae
 abscedantur, | quo saltim rubore coerceatur. | 34
- ANTIOCHUS. O utinam possit ullo | coerceri modo! | fol. 124
- ADRIANUS. Forsan coercebitur.
- FIDES. Inviolatum pectus vulnerasti, | sed me non laesi-
 sti. | En, pro fonte sanguinis | unda erumpit lactis. |

9 clementia *M*¹ ut| qđ (i. e. quod) ss. *M*² 22 imperator/ de-
 honesta/// *M*¹; fort. dehonestasse; cf. p. 188, 14 38 erumpit p: /rumpit *M*
 (litterae erasae cauda dispicitur: q vel p); *Prud. steph.* 10, 700 plus unde
 lactis quam cruoris defluat.

- 7] 10 ADRIANUS. In craticulam substratis ignibus assanda ponatur. | quo vi vaporis enecetur. |
 ANTIOCHUS. Digna est. ut miserabiliter pereat. | quae tam insidiosi contrahuntari non trepidat. |
 FIDES. Omne. quod paras ad dolorem. mihi vertitur in quietem. | unde commode panno in craticula. | ceu in tranquilla navicula. |
- 11 ADRIANUS. Sartago plena pice et cera ardentibus rogis superponatur. | et in ferventem liquorem haec rebellis mittatur. | 10
 FIDES. Sponte insilio. |
 ADRIANUS. Consentio. |
 FIDES. Ubi sunt minae tuae? Ecce. illaesa inter ferventem liquorem ludens nato. et pro vi caumatis | sentio matutini refrigerium roria. | 15
- 12 ADRIANUS. Antioche. quid ad haec est agendum? |
 y. 282. ANTIOCHUS. Ne evadat. providendum. |
 ADRIANUS. Capite truncetur. |
 ANTIOCHUS. Alioquin non vincetur. |
- 13 FIDES. Nunc est gaudendum. | nunc in domino exultandum. | 20
 SAPIENTIA. Christe. triumphator diaboli invictissime. da tolerantiam Fidei. meae filiae. |
 FIDES. O mater veneranda. dic vale ultimum tuae filiae. | liba osculum tuae primogenitae. | nec afficiare ullo maerore cordis. | quia tendo ad bravium aeternitatis. | 25
 SAPIENTIA. O filia. filia. non confundor. | non contristor. | sed valedico tibi exultando | et osculor os oculosque praegaudio lacrimando. | orans. ut sub ictu percussoris | inviolatum serves misterium tui nominis. | fol. 135^r 30
- 14 FIDES. O uterinae sorores. libate mihi osculum pacis | et parate vos ad tolerantiam futuri certaminis. |
 SPES. Adiuvate nos oratione assidua. | ut mereamur sequi tua vestigia. |
 FIDES. Este obtemperantes monitis | nostrae sanctae parentis. | quae nos hortabatur praesentia fastidire. | quo meruissimus aeterna percipere. | 35
 KARITAS. Maternis libenter obtemperamus monitis. | quo perfrui mereamur aeternis bonis. |

5 dolorem] 1- coeperat M 25 efficiare M 38 monitis (n ex t corr.) M

- [V 14] FIDES. Percussor, accede | et iniunctum tibi officium
 me necando imple. |
 pag. 288. SAPIENTIA. Abscisum morientis filiae caput amplectendo |
 15 impressisque labris crebrius deosculando, | congratulor tibi,
 Christe, | qui tantillulae | victoriam praestitisti puellulae. | 5
 16 ADRIANUS. Spes, cede meis hortamentis | paterno affectu
 tibi consulentis. |
 SPES. Quid hortaris, | quid consulis? |
 ADRIANUS. Ut caveas pertinaciam imitari sororis, | ne
 similibus intereas poenis. | 10
 SPES. O utinam admeruissem illam imitari patiando, |
 quo illi assimilarer in praemio! |
 17 ADRIANUS. Depone callum pectoris et conquinisce turi-
 ficando magnae Dianae: | et ego te propriae prolis vice
 excolo atque extollo omni dilectione. | 15
 SPES. Paternitatem tuam repudio, | tua beneficia minime
 desidero; | quapropter vacua spe deciperis, | si me tibi cedere fol. 121
 reris. |
 ADRIANUS. Loquere parcius, ne irascar.
 SPES. Irascere; nec sollicitor. 20
 18 ANTIOCHUS. Miror, auguste, quod ab hac vili puellula
 tam diu calumniari pateris; ego quidem disrumpor prae furore, |
 quia illam audio tam temere in te latrare. |
 ADRIANUS. Hactenus infantiaeorcebam, | ultra non par-
 cam, | sed meritam ultionem inferam. | 25
 pag. 289. ANTIOCHUS. O utinam! |
 19 ADRIANUS. O lictores, adite | et hanc rebellem usque
 ad interniciem crudis nervis caedite. |
 ANTIOCHUS. Decet, ut severitatem sentiat tui furoris, |
 quia lenitatem parvi pendit pietatis. | 30
 SPES. Hanc pietatem exopto! | hanc lenitatem desidero! |
 20 ANTIOCHUS. O Sapiencia, quid murmurando loqueris, |
 stans sublevatis oculis | iuxta cadaver extinctae prolis? |
 SAPIENTIA. Invoco omniparentem, | quo eandem tolerantiae
 perseverantiam, | quam praestitit Fidei, | praestet et Spei. | 35
 21 SPES. O mater, mater, quam efficaces, | quam exaudibiles
 experior esse tui preces! | Ecce, te orante, anhelii tortores
 levatis dextris librant ictum, | et ego nullum doloris sentio
 tactum. |

3 amplectendo *M*¹ 5 tantillulae sic *M* 10 poenas *M*¹ 21 puella,
 ut vid., *M*¹ 28 internicē *M*: corr. *Barack* (internicionem *Celte*); cf.
Goetz, thes. gloss. emend. I p. 595^a 36 effica- in *ras. M*

9 sqq. cf. *Dulc. 12 § 1.* 31 dolore cogitur rogare, quae supra (v. 16)
 simili elocutione se rogaturam esse negaverat.

- [V 21] ADRIANUS. Si flagra parvipendis, | acrioribus poenis co-
artaberis. |
SPES. Infer, infer, quicquid crudele, | quicquid excogites
loetale. | Quanto plus saevis, | tanto magis victus confunderis. |
22 ADRIANUS. In aera suspendatur | et ungulis laceretur, | 5
quoadusque evulsis visceribus | et nudatis ossibus | deficiat |
et membratim crepat. | fol. 126^r
ANTIOCHUS. Imperialis iussio | et congrua satis ultio. |
pag. 290. SPES. Vulpina fraude loqueris | et versipelli astutia, Antioche, adularis. | 10
ANTIOCHUS. Quiesce, infelix; verbositas tua | nunc est
finienda. |
SPES. Non, ut speras, evenerit, | sed tibi tuoque prin-
cipi nunc etiam confusio aderit. |
23 ADRIANUS. Quid sentio novae dulcedinis? | quid odoror 15
stupendae suavitatis? |
SPES. Decidentia frustra mei lacerati corporis | dant
flagrantiam paradisiaci aromatis, | quo nolens cogeris fateri, |
me non posse suppliciiis laedi. |
ADRIANUS. Antioche, quid enim mihi est agendum? | 20
ANTIOCHUS. Novis cruciatibus incumbendum. |
24 ADRIANUS. Aeneum vas, plenum oleo et adipe, | cera
atque pice, | ignibus superponatur, | in quod ligata proiciatur. |
ANTIOCHUS. Si in ius Vulcani tradetur, | forsitan evadendi
aditum non nanciscetur. | 25
SPES. Haec virtus Christo non est insolita, | ut ignem
faciat mitescere, mutata natura. |
25 ADRIANUS. Quid audio, Antioche, | velut sonitum inun-
dantis aquae? |
ANTIOCHUS. Heu, heu, domine! | 30
ADRIANUS. Quid contigit nobis?
pag. 291. ANTIOCHUS. Ebulliens fervor, confracto vase, ministros
combussit, | et illa malefica illaesa comparuit. |
ADRIANUS. Fateor, victi sumus. |
ANTIOCHUS. Penitus. | 35
26 ADRIANUS. Caput abscidatur. |
ANTIOCHUS. Alias non absumetur. |

18 fragrantiam *M*² -ris fateri me in *ras. m. 1 M* 22 Eeneū vas
(sic) in *ras. M* 25 nanciscetur *M* 36 abscidatur *M*¹

6 cf. *Prud. steph. 3, 133* latus ungula virgineum pulsant utrumque et
ad ossa secat. 7 cf. *Pel. 282.* 8 cf. *Gall. 1 5 § 6.* 9 cf. *Prud.*
apoth. praef. 26 vae versipelli astutiae (*cath. 9, 92* versipelli hortamine, v. l.
astutia). 15 cf. *Prud. steph. 2, 385* odoris qualitas, adusta quam reddit
cutis. 26 cf. *Dulc. 11 § 4.*

- [V 26] SPES. O Karitas dilecta, | o soror unica! | ne formides
tyranni minas, | ne trepides ad poenas, | nitere constanti fide
imitari sorores | ad caeli palatium praecedentes. | *fol. 126^v*
- KARITAS. Taedet me vitae praesentis, | taedet terrenae
habitationis, | quod saltem ad modicum temporis | separor a
vobis. |
- SPES. Depone taedium | et tende ad praemium; | non
enim diu separabimur, | sed ocus in caelo coniungemur. |
- KARITAS. Fiat, fiat!
- 27 SPES. Euge, mater illustris, gaude; | nec tangaris de
mei passione | materni affectus dolore, | sed praefer spem
maerori, | cum me videas pro Christo mori. |
- SAPIENTIA. Nunc quidem gaudeo; | sed tunc tandem
perfecte exultans gaudebo, | quando tui sororculam | pari
conditione extinctam | caelo praemisero et ego subsequar
postrema. | *15*
- SPES. Perennis trinitas restituet tibi in aevum | plenum
absque diminutione filiarum numerum. |
- pag. 292.* 28 SAPIENTIA. Confortare, filia: percussor invadit nos evagi-
nato gladio. | *20*
- SPES. Libens excipio gladium. | Tu, Christe, suscipe
spiritum, | pro tui confessione nominis | eiectionem de habitaculo
corporis. |
- 29 SAPIENTIA. O Karitas, soboles inclita, | spes uteri mei
unica, | ne contristes matrem bonam | tui certaminis con-
summationem expectantem; | sed sperne praesens utile, | quo
pervenias ad gaudium interminabile, | quo tui germanae ful-
gent coronis | illibatae virginitatis. | *25*
- 30 KARITAS. Fulci me, mater, precibus sacris, | quatenus
merear interesse illarum gaudiis. | *30*
- SAPIENTIA. Exoro te finetenus, in fide solidatum iri, | *fol. 127^r*
nec dubito, tibi perenne tripudium donatum iri. |
- 31 ADRIANUS. Karitas, saturatus conviciis tui sororum | ni-
mumque exacerbatus sum prolixa ratione earum; | unde diu
tecum non contendo, | sed vel obtemperantem | mei votis
ditabo | omnibus bonis, | vel contraluctantem | afficiam malis. | *35*
- KARITAS. Bonum cordetenus amplector | et malum om-
nino detestor. |

20 gladio *M* (-la- in *ras. m. 1*; ex gaudio?) 22 eiectionem in *ras.*
m. 1 M 24 suboles *M*²; item *p. 198, 21* 25 -taminis c- in *ras. m. 1 M*
 31 finetenus (-ne- in *ras.*) *M* 34 oratione *Celtes* 36 affitiam *M*²*p*:
 affitiant, ut *vid.*, *M*¹

7 *cf. Prud. steph. 10, 544* tende ad futuram gloriam. 8 *cf. Gall. I 13 § 3.*
 22 *cf. Gall. II 7 § 2.* 26 *cf. Prud. steph. 10, 541* contemne praesens
 utile, o prudens homo, quod terminandum, quod relinquendum est tibi.

- [V] 32 ADRIANUS. Hoc tibi potissimum salubre | mihiq̄ue est
placabile: ideoq̄ue leve quiddam tibi praepono meae pie-
tatis gratia. |
KARITAS. Quid? |
ADRIANUS. Dic tantum 'magna Diana'. | et ego ultra
ad sacrificandum te non compello. |
KARITAS. Percerte non dico. |
pag. 293. ADRIANUS. Quare? |
33 KARITAS. Quia mentiri nolo. | Ego quidem et sorores
meae. | eisdem parentibus genitae. | eisdem sacramentis im-
butae. sumus una eademq̄ue fidei constantia roboratae:
quapropter scito. nostrum velle. | nostrum sentire. | nostrum
sapere | unum idemq̄ue esse. | nec me in ullo umquam illis
dissidere. |
34 ADRIANUS. O iniuria. | quod a tantilla | etiam contemp-
nor homullula! |
KARITAS. Licet tenella sim aetate. | tamen gnara sum
te argumentose confundere. |
ADRIANUS. Abstrahe illam, Antioche, et fac, ut, suspensa
in eculeo, atrociter verberetur. |
ANTIOCHUS. Vereor, quod verbera non praevaleant. |
35 ADRIANUS. Si non praevaleant, | iube, tribus continuis
diebus ac noctibus fornacem succendi et illam inter bachantes
flammas proici. |
KARITAS. O iudicem inpotentem, qui diffidit, se absque
armis ignium octuennem infantem superare posse! |
ADRIANUS. Abi, Antioche, | et iniunctum officium perfice. |
36 KARITAS. Saevitiae quidem tuae satisfaciendo parebit, |
sed me minime nocebit, | quia nec verbera mei corpusculum
lacerare, | nec flammae comam vel vestes poterunt obfuscare. |
ADRIANUS. Experietur. |
pag. 294. KARITAS. Experiat. |

- VI 1 ADRIANUS. Antioche, quid pateris? | cur tristior solito
regrederis? |
ANTIOCHUS. Quando causam tristitiae experieris, | haut
minus contristaberis. |

10 eisdem sacram. scripsi: hisdem sacram. M (his- in ras.), p: cf. asc. 19
12 nostrum consentire M: correxi (Wille, Gefühl, Verstand) 19 Abstrahe
(-he in ras.) M 30 obfuscare (ob- in ras. m. 1) M 26 contristaris
M: correxi

5 cf. act. apostol. 19, 27 magna Diana Ephesiorum. 26 cf. Dulc. 14
§ 3. 33 cf. Gall. I 2 § 1.

- [VI 1] ADRIANUS. Dic; ne celes.
 ANTIOCHUS. Illa lasciva, quam mihi cruciandam tradi-
 disti, puellula me praesente flagellabatur, | sed ne tenuis
 quidem cutis summotenus disrumpebatur. | Deinde proieci
 illam in fornacem | igneum colorem prae nimio ardore ex- 5
 primentem . . . |
 2 ADRIANUS. Cur dissimulas loqui? | expone exitum rei. |
 ANTIOCHUS. Flamma erupit | et quinque milia hominum
 combussit. |
 ADRIANUS. Et quid contigit illi? | 10
 ANTIOCHUS. Karitati? |
 ADRIANUS. Ipsi. |
 ANTIOCHUS. Ludens inter flammivomos vapores vagabat |
 et illaesa laudes deo suo pangebatur. | Illi etiam, qui diligenter
 inspexere, | ferebant, tres candidulos viros cum illa deam- 15
 bulasse. |
 3 ADRIANUS. Erubesco illam ultra videre, | quia nequeo
 illam laedere. |
 ANTIOCHUS. Restat, ut perimatur gladio.
 pag. 295. ADRIANUS. Hoc fiat absque mora. 20

- VII 1 ANTIOCHUS. Detege duram, Karitas, cervicem | et sustine
 percussoris ensem. |
 KARITAS. In hoc non renitor tui votis, | sed libens pareo 24
 iussis. |
 SAPIENTIA. Nunc, nunc, filia, gratulandum, | nunc in fol. 128^r
 Christo est gaudendum; | nec est, quae me mordeat, cura, |
 quia segura sum de tua victoria. |
 2 KARITAS. Inprime mihi, mater, osculum | et commenda
 iturum Christo spiritum. |
 SAPIENTIA. Qui te in meo utero vivificavit, | ipse susci- 30
 piat animam, quam caelitus inspiravit. |
 KARITAS. Tibi, Christe, gloria, | qui me ad te vocasti
 cum martyrii palma. |
 SAPIENTIA. Vale, proles dulcissima; | et, cum Christo |

2 cruciandam *M*¹*p* 3 ne *ss.* *M*² 5 expientem *M*¹ (*corr. m. 1*), *p*
 13 vagabatur *M*²*p*¹ 14 illaesa *scripsi* (*cf. p. 193, 33*): illa *M* 23 renitor
 (*n ex t corr.*) *M* 26 gaudendum (*-endum in ras. m. 1*) *M* est] *est*
 (*sic*) *M*

23 *cf. Abr. 7 § 13.* 29 *cf. Prud. steph. 10, 832*: tantum osculum
 impressit unum; 'vale,' ait, 'dulcissime, et cum beatus regna Christi intraveris,
 memento matris iam patrone ex filio'.

VII 2] iungaris in caelo, | memento matris, | iam patrona effecta te
parientis. |

7III 1 Convenite, | illustres matronae, | et mearum | cada-
vera filiarum | mecum sepelite. |

MATRONAE. Corpuscula aromatibus condimus | et exequias
honorifice celebramus. |

SAPIENTIA. Grandis benignitas | et mira pietas, | quam
mihi inpenditis | meique mortuis. |

pag. 296. MATRONAE. Quae tibi sunt commoda, | exequimur mente
devota. | 10

SAPIENTIA. Non dubito.

2 MATRONAE. Ubi vis eligere | locum sepulturae? |

SAPIENTIA. Tertio miliario ab urbe, si vobis non dis-
plicet prolixitas.

MATRONAE. Non displicet, | sed elata funera sequi placet. | 15

IX 1 SAPIENTIA. Ecce locus. |

MATRONAE. Hic nempe servandis reliquiis est aptus. |

SAPIENTIA. Flosculos uteri mei tibi, terra, servandos com-
mitto: | quos tu materiali sinu foveto, | donec in resurrectione
maiori reviridescant gloria; | et tu, Christe, animas interim 20
imple splendoribus, | dans pacificam requiem ossibus. |

MATRONAE. Amen.

2 SAPIENTIA. Grates vestrae humanitati | pro solamine,
quod contulistis meae orbitati. | fol. 128^v

MATRONAE. Utrumne vis, nos hic tecum morari? | 25

SAPIENTIA. Non. |

MATRONAE. Cur non? |

SAPIENTIA. Ne ex meo commodo vobis ingeratur mole-
stia; sit satis, | quod tres noctes mecum permansistis. | Abite
in pace, | revertimini cum salute. | 30

pag. 297. 3 MATRONAE. Vis nobiscum abire? |

SAPIENTIA. Minime. |

MATRONAE. Et quid meditaris agere? |

SAPIENTIA. Hic remanere, | si forte veniat mea petitio |
et impleatur, quod desidero. | 35

MATRONAE. Quid petis? quid desideras?

SAPIENTIA. Id solummodo, | ut oratione completa moriar
in Christo. |

MATRONAE. Restat, ut expectemus, | donec et te sepul-
turae tradamus. | 40

1 matrona *M*: *correx* *N. A. XXII* p. 756 (*cf. adn. ad p. 196, 29; te*
parientis: cf. Bas. 134) 14 prolixitas *M* 17 aptus] apta/// *M*¹ (*i. e.*
aptatus?) 18 servandas *M*¹*p*; *cf. Agn. 431* 19 faueto *M* 24 foliū 128^v
superior pars (orbitati ... sepultu- *p. 197, 40)* *palimpsesta, sed manu 1 scripta*
28 commod/ *M*¹

- [IX] 4 SAPIENTIA. Ut libet. Adonay Emmanuel, quem retro
tempora divinitas edidit omniparentis | et in tempore virgi-
nitas genuit matris, | qui ex duabus naturis | unus Christus
mirifice consistis, | nec diversitate naturarum unitatem per-
sonae dividens, | nec unitate personae diversitatem naturarum 5
5 confundens, | tibi iubilet iocunda serenitas angelorum | dul-
cisque armonia syderum, | te quoque collaudet totius sci-
bilis rei scientia | omneque, quod ex elementorum formatur
6 materia, | quia tu, qui solus cum patre et spiritu sancto es
forma sine materia | ex patris voluntate | et spiritus sancti 10
cooperatione, | non respuisti fieri homo passibilis humanitate, |
salva divinitatis impassibilitate, | et, ut nullus in te credentium
periret, | sed omnis fidelis aeternaliter viveret, | mortem no- fol. 129^r
stram non dedignatus es gustare | tuaque resurrectione con-
sumere. | Te etiam, perfectum deum | hominemque verum, | 15
recolo, promisisse omnibus, qui pro tui nominis veneratione
pag. 298. vel terrenae usum possessionis relinquerent, | vel carnalium
affectum propinquorum postponerent, | centenae vicissitudinem
mercedis recompensari | et aeternae bravium vitae debere
donari. | Huius spe animata promissi, | feci, quod iussisti, | 20
8 sponte omittens soboles, quas peperisti: | unde tu pie promissa
solvere ne moreris, | sed fac, me quantocius, absolutam cor-
poreis vinculis, | ex receptione filiarum laetificari, | quas pro
te mactandas obtulisse non distuli, | quo, te illis agnum vir-
ginis sequentibus | et novum canticum modulantibus, | ego 25
iocunder audiendo | illarumque laetificer gloria, | et, quam-
vis non possum canticum virginis dicere, | te tamen cum
9 illis merear aeternaliter laudare, | qui non ipse, qui pater, |
sed idem es, quod pater, | cum quo et spiritu sancto unus
dominus universitatis | unusque rex summae et mediae atque 30
imae rationis | regnas et dominaris | per interminabilia | in-
mortalis aevi saecula. |

MATRONAE. Suscipe, domine. Amen.

18 vicissitudinem sic *M*¹: vicissitudine *M*²*p* 24 fort. (inter) virgines
27 possum scripsi: possum *M* (sed possu- coeptum erat), *p*

2 cf. *Prud. cath.* 11, 14 quem mater (v. l. matris) edit castitas. 10 cf.
Cal. 9 § 26. 12 cf. *Ioh. ev.* 3, 15 ut omnis, qui credit in ipsum, non
pereat, sed habeat vitam aeternam. 13 cf. *Theoph.* 315. 16 cf. *Matth.* 19, 29
et omnis qui reliquerit domum . . . , centuplum accipiet et vitam aeternam
possidebit. 25 cf. *Agn.* 7 (*apocal.* 14, 3 sq.: et cantabant quasi canticum
novum . . . , et nemo poterat dicere canticum nisi illa centum quadraginta
quattuor milia, qui empti sunt de terra: hi sunt qui cum mulieribus non
sunt coinquinati, virgines enim sunt; hi sequuntur agnum quocumque ierit:
locus post *Ambrosii hymnum* Iesu corona virginum, *Dreves* n. 18, 3 p. 140,
semper ad virginitatem puellarum relatus). 30 cf. *Dion.* 1. 33 sic oratio
pro defunctis incipit (*Gerbert, monum. vet. liturgiae Alemannicae* I p. 313^b):
suscipe, domine, animam servi tui illi. revertentem ad te.

D
I
C
A
T

QUICUMQUE VIAM CUPIT IRE SALUTIS.

fol. 129^v

Aspice, nupta deo, quae sit tibi gloria terris;

Quae maneant caelis, aspice, nupta deo.

Munera laeta capis festiva fulgida taedis:

Ecce venit sponsus; munera laeta capis.

5 Et nova dulcisono modularis carmina plectro,
Sponsa hymno exultans — et nova dulcisono.

Nullus ab altithrono comitatu segregat agni,

Quam affectu tulerat — nullus ab altithrono.

DICAT AMEN. Cf. diss. p. 38, et prooem. adn. 27. 2 maneat Beda
 (hist. eccl. gentis Anglorum IV 20: p. 200 Holder, I p. 248 Plummer)
 3 festivis Beda 6 exultas Beda 7 sq. altithroni Beda

- I. Iohannes caelum virgo vidit patefactum *apocal. 4, 1. fol. 1*
 Et nitido rerum patrem solio residentem, *4, 2.*
 Ordine bis duodenorum pulchro seniorum *4, 4.*
 Stipatum, claris qui praefulsere coronis,
 5 Omnes induti vestes candoris opimi;
 Vidit et in dextra regis librum residentis, *5, 1.*
 Secretum cuius potis est vir cernere nullus.
 Angelus hic, dignum quaerens, non repperit ullum, *5, 2. 3.*
 Solvere qui clausi posset signacula libri.
- II. 10 Istec Iohannem consolatur lacrimantem, *5, 4. 5.*
 Agnum solvendis aptum testando sigillis.
- III. Ecce patent agno libri secreta perempto; *5, 6. 7.*
 Cui mox caelicolae laudem proni cecinere. *5, 8. 9.*
- IV. En testes, clara clamantes voce sub ara, *6, 9. 10.*
 15 Accipiunt vestes nitido candore micantes. *6, 11.*
- V. Angelus a solis veniens ortu rutilantis *7, 2.*
 Designat regis servos in fronte perennis. *7, 3.*
- VI. Post haec candidulas aspexit stare catervas, *7, 9.*
 Agnum laudantes, palmas manibusque ferentes.
- VII. 20 Ecce silent media caeli cives velut hora. *8, 1.*
- VIII. Hic iuxta sacram cum turibulo stetit aram *8, 3.*
 Et tulit incensum, signans sacra vota piorum.
- IX. En mulier pulchre fulget circumdata sole *12, 1.*
 Bis senum nitida stellarum compta corona.
 25 Cuius vult natum serpens sorbere tenellum; *12, 3. 4. fol. 1*
 Sed draco proteritur, puer ad dominumque levatur, *12, 5.*
 Et draco de caelo cecidit proiectus in arva. *12, 9.*
- X. Hic agnum stantem supra Syon aspice montem *14, 1.*
 Et nova virgineum modulantem cantica coetum. *14, 4. 3.*
- XI. 30 Haec fera congregitur sanctis virtute draconis. *13, 1. 4. 7.*
 Quam prostravit equo Verax egressus in albo; *19, 11. 19.*
 Iste ligat veterem sub Tartara saeva draconem. *19, 20.*
- XII. En vitae libri mortisque tenentur aperti, *20, 12.*
 Et surgent vivi, fuerant qui morte soluti; *20, 13.*
 35 Quis sua pro meritis dantur mox praemia cunctis.

IOHANNES. 2 nitito *M*; item v. 15 et 24 6 dextera (-ter- in *ras.*
m. 1) *M*: corr. *Bendixen* 8 -erit ullum in *ras. m. 1 M* 10 Iste *M*:
 correxi 11 solvendis sic *M* 17 Designat (t in *ras. m. 1*) *M*
 22 sacra (c ex r corr. *m. 1*) *M* 23 En mulier sic *M* 24 Dis senum
 nitito (sic) *M* 26 proteritur sic *M* 31 Verax scripsi: verax *vg.*

I.

- 1 Gerbergae, illustri abbatissae, cui pro sui eminentia
 probitatis haut minor obsequela venerationis, quam
 pro insigni regalis stemmate generositatis, Hrotsvit Gan-
 deshemensis, ultima ultimarum sub huiusmodi personae
 dominio militantium, quod famula herae. 5
- 2 O mea domna, quae rutilanti spiritalis varietate sa-
 pientiae perlucetis, non pigescat vestri almitiem perlustrare,
 3 quod vestra confectum si ignoratis ex iussione. Id qui-
 dem oneris inposuistis, ut gesta caesaris augusti, quae nec
 auditu unquam affatim valui colligere, metrica percurrerem 10
 4 ratione. In huius sudore progressionis quantum meae fol. 131^r
 incitiae obstiterit difficultatis, ipsa conjicere potestis,
 quia haec eadem nec prius scripta repperi, nec ab aliquo
 5 digestim sufficienterque dicta elicere quivi, sed veluti si
 aliquis nescius ignoti per latitudinem saltus esset iturus, 15
 ubi omnis semita nivali densitate velaretur obducta,
 hicque nullo duce, sed solo praemonstrantium nutu inductus,
 nunc per devia erraret, nunc recti tramitem callis impro-
 vise incurreret, donec tandem emensa arboreae medietate
 spissitudinis, locum optatae comprehenderet quietis, 20
 illicque gradum figens, ulterius progredi non praesumeret,
 usquedum vel alio superveniente induceretur, vel prae-
 6 cedentis vestigia subsequeretur: haut aliter ego, magni-
 ficarum prolixitatem rerum iussa ingredi, regalium multi-
 plicitatem gestorum nutando et vacillando aegerrime trans- 25
 curri, hisque admodum lacescita, competenti in loco
 pausando silesco, nec augustalis proceritatem excellentiae
 7 sine ducatu appono subire. Si enim facundissimis
 disertissimorum sententiis, quas vel modo scriptas vel
 ocus de his rebus non dubito fore scribendas, fuerim 30
 animata, fortasse nanciscerer, unde mei rusticitas velare-
 8 tur aliquantisper. Nunc autem omne latus tanto magis

GESTA OTTONIS. PRAEFATIO. 3 Hrosuit *M*¹ 7 almiē *M*: *corr.*
Barack coll. Gong. 32 8 uestro *M* 12 difficultatis obstiterit *M*:
correci 14 digesti *M* 24 multiplicitate *M*: *corr.* *Koepke II* p. 90
 25 transcurro *M*: *corr.* *Pertz* 27 eccellente *M* 29 dissertissimorum *M*
 30 potius *p*^a

GESTA OTTONIS. PRAEFATIO. 4 *cf. prol. 1, 9 et Prud. ham. 392* nam-
 que illic numerosa cohors sub principe tali (*sc. diabolo*) militat. 9 nec
 auditu: *nedum enarrando* (*cf. gest. 245; cf. proem. adn. 28.* 26 laces-
 sita: *i. e. lassata; cf. p. 187, 32.* 32 *cf. p. 3, 8.*

caret defensione, quanto minus ulla fulcitur auctoritate; fol. 131
 unde etiam vereor, me temeritatis argui tendiculas-
 que multorum non devitare convicii, eo quod pomposis
 facetae urbanitatis exponenda eloquentiis praesumpserim
 9 dehonestare inculti vilitate sermonis. Si tamen sanae 5
 mentis examen accesserit, quae res recte pensare non
 nescit, quanto sexus fragilior scientiaque minor,
 tanto venia erit facilior; praesertim cum si meae prae-
 sumptionis, sed vestrum causa iussionis huius stamen
 10 opusculi coeperim ordiri. Cur tamen aliorum iudicia 10
 formido, quae vestri solummodo censurae, si quid fefelli,
 obnoxia existo? vel cur nequeam devitare convicia, quae
 solummodo silentio studere debeo, ne si seriem pro
 sui vilitate nulli ostendendam velim propalari, merito om-
 11 nium succumbam reprehensioni? Vestro autem vestrique 15
 familiarissimi, cui hanc rusticitatem sanxistis praesentatum
 iri, scilicet archipraesulis Wilhelmi, iudicio, quoquo-
 modo factum sit, aestimandum relinquo.

Pollens imperii regnator caesariani, fol. 132
 Oddo, qui regis pietate fovente perennis
 In ceptris augustalis praeclarus honoris
 Augustos omnes superas pietate priores,
 5 Quem plures gentes passim metuunt habitantes, (5)
 Muneribus variis Romanus donat et orbis!
 Exiguum munus ne spernas carminis huius,
 Iste sed oblatus laudum placeat tibi census,
 Quem postrema gregis solvit tibi Gandeshemensis,
 10 Quem dulcis patrum collegit cura tuorum, 10)
 Continuumque tibi debet studium famulandi.
 Forsan gestorum plures scripsere tuorum
 Et sunt scripturi post haec insignia multi:
 Sed non exemplum quisquam mihi praebeuit horum,
 15 Nec scribenda prius scripti docuere libelli; (15)

3 deniare *M*; cf. p. 107, 10. 202, 12 4 eloquentivs *M* (cf. adverbia
 comparativa *Agn.* 436; p. 107, 21. 127, 53. 175, 33 etc.): corr. Waitz (*Forsch.*
z. d. G. IX p. 342); (verbis) pomposis *Celtes*, pompis *Pertz*, praeter leoninitatem
 12 fort. vel cur nequeam (maligna) | devitare convicia | 15 represensioni *M*

PROLOGUS I. 15 Hec *M*

9 cf. p. 2, 13. 16 cf. prol. 2, 13.

PROLOGUS I. 10sq. qui a patribus tuis collectus tibi eorum heredi
 (continuum) famulandi studium debet.

- Causa sed est operis tantum devotio mentis,
 Haec et ad audendum suadebat opus metuendum.
 Nam sat formido, quod gesta tui modulando
 Incaute sim falsa sequens, non vera retexens:
 20 Sed non hoc suasit mala mis praesumptio mentis, (20)
 Nec summa veri contempta sponte fefelli;
 Sed res, ut scripsi, sese sic prorsus habere,
 Ipsi dicebant, mihi qui scribenda ferebant.
 Hinc augustalis pietas non spernat honoris,
 25 Quod supplex humilis gessit devotio mentis; (25) fol. 132^v
 Et, cum te libri laudantes congrue multi
 Post haec scribantur meritoque placere probentur:
 Ordine postremus non sit tamen iste libellus,
 Quem prius exemplo constat scriptum fore nullo:
 30 Et, licet imperii teneas decus Octaviani, (30)
 Non dedigneris vocitari nomine regis,
 Donec perscripto vitae regalis honore,
 Ordine digesto necnon sermone decoro
 Dicatur sceptri decus imperiale secundi.

- Oddo, Romani praefulgens gemmula regni, (35)
 Oddonis flos augusti splendens venerandi,
 Cui rex altithronus, perpes quoque filius eius,
 Praestitit imperium pollens in vertice rerum:
 5 Vilem ne spernas vilis textum monialis, (40 sic)
 Quem praesentari, si digneris reminisci,
 Ipse tui claris iussisti nuper ocellis;
 Et cum perspicias maculis sordescere crebris,
 Ad celerem tanto veniam mox pronior esto,
 10 In monstrando tuis quantum plus pareo iussis: (45)
 Si tis praecepto non urgerer metuendo,
 Non foret ullomodo mihimet fiducia tanta,
 Ut tibi praesentis scrutandum rusticitatis
 Auderem satis exiguum praeferre libellum;

22 Sed sic *M* 23 *distinzi* scribend. *M* littera evanida; scribent *p*¹
 24 sq. *distinzi*; cf. *prol.* I, 3. v. 1504 25 simplex *M*: *correxi*; cf. p. 106, 33
 et *prim. prol.* 1 30 octaviane *M*¹*p*

PROLOGUS II. 9 scelerem *M* 14 Audarem *M*¹; Laudare *p*¹

34 'die Kaiserkrönung' (nicht: 'die Kaiserzeit'); cf. *prooem. adn.* 30.

PROLOGUS II. 4 imperium pollens in vertice rerum coniungendum; cf.
 v. 1486. 10 'jemehr ich, indem ich es dir vorlege, nur deinem Befehl gehorche'.

- 15 Qui, praestante deo patri subiunctus in aula, (50) fol. 133^r
 Ipsius et monitis promptus parere paternis,
 Par decus imperii retines concorditer ampli,
 Conportans dextra sceptrum regale tenella.
 Sed quia te memini sublimiter assimilari
 20 Nato famosi regis David Salomoni, (55)
 Qui genitore suo praesente iubenteque sancto
 Optata regnum suscepit pace paternum,
 Ipsius exemplo te contentum fore spero;
 Qui cum regnando resideret in arce superba,
 25 Prudenter legum condens decreta sacrarum (60)
 Ac penetrans animo rerum secreta profundo,
 Nunc libet et minimis mentem laxare rimandis,
 Sed nec conflictum fastidit rite duarum
 Solvere iudicii celeri discrimine recti,
 30 Prolem restitui verae mandans genitrici. (65)
 Hinc supplex te posco quidem, nostrum Salomonem,
 Ut, licet imperii tenearis sollicitandi
 Cura, digneris tamen et propriae monialis
 Ludendo seriem nunc lectitare recentem,
 35 Quo male compositis verbis mox decidat omnis (70)
 Rusticitas oris de tractibus imperialis
 Nominis, et titulo signata tui venerando
 Despectus nimia meriti tueantur ab aura.

Postquam rex regum, qui solus regnat in aevum, fol. 133^r
 Per se cunctorum transmutans tempora regum, (75)
 Iussit Francorum transferri nobile regnum
 Ad claram gentem Saxonum, nomen habentem
 5 A saxo per duritiam mentis bene firmam,
 Filius Oddonis magni ducis et venerandi,

16 monitus *M* parare *M*¹*p* 17 concorditer (-cord- in *ras. m. 1*) *M*
 32 Ut scripsi: Et *M* 34 Lugendo *M*: corr. *Pertz*
 4 saxorium *M*

23 'nach seinem Vorbild'. 28 cf. *reg. III* 3, 16 sqq. 35 sqq. 'dass den übel angeordneten Worten alsbald benommen werde jede Unbeholfenheit der Sprache infolge des kaiserlichen Namenszuges und sie, bezeichnet mit der ehrwürdigen Widmung an dich, vor allzu scharfem Luftzug verdienter Geringschätzung geschützt seien'.

4 cf. *Alcv. c. 1*, 47 sq. (*P. C. tom. I* p. 170; *adn. P. C. tom. IV* p. 56) gens . . duritiam propter dicti cognomine saxi (sic bene Traube, *Karol. Dicht.* p. 47).

- Scilicet Henricus suscepit regia primus
Iusto pro populo moderamine sceptrum gerenda.
Hic pollens quantae fuerat bonitatis honore,
10 Et quanta populos rexit pietate subactos.
Qualiter et reges meritis tunc temporis omnes
Praeminet eximiis, excedit denique vilis
Huius carminuli textum nimium vitiosi.
Nam fuit immitis reprobis, blandus quoque iocis.
15 Summo conservans studio legalia iura.
Aequa satis meritis reddens quoque praemia cunctis.
Huic rex pacificus dederat de sidere Christus
Eius civilem vitae per tempora pacem:
Omne felici tenuit quoque culmina regni,
20 Ni fallor, denos labentis temporis annos
Necnon bis ternos multum feliciter actos,
Conregnante sua Mathilda coniuge clara.
Cui nunc in regno non compensabitur ulla,
Quae posset meritis illam superare supremis,
25 Trina quibus deitas dederat tres denique natos,
Iam tunc felici disponendo pie genti,
Ne post Henrici mortem, regis venerandi,
Imperium regni male surriperent scelerosi,
Hi sed regalis nati de germine stirpis
30 Rexissent regnum concordiae pace paternum;
Quamvis dissimiles his servarentur honores,
Binis regnanti subiectis scilicet uni.
Inter quos primus fulsit ceu lucifer ortus
Oddo, micans radiis nimium clarae bonitatis;
35 Gratia quem regis solita pietate perennis
Rectorem plebi praevidit rite fideli.
Hic aetate prior fuerat, meritis quoque maior,
Congruus et sceptris defuncto patre gerendis.
Non opus est, verbis eius summam probitatis
40 Dicere, vel pueri meritum laudabile tanti:
Cui Christus talem iam nunc augesset honorem,
Possidet ut Romam pollenti iure superbam,

7 regna *M*¹*p*¹, stemmata *p*² 8 Iusto (u ex a corr.) *M*; Fausto
Pertz: cf. e. g. *Alcv.* c. 1, 883 *P. C.* tom. I 189 suam rexit iusto moderamine
vitam 12 eximiis sic *M* 17 dissidere *M*¹, desiderare *M*²*p*

19 sqq. sic falso etiam Widuk. I 41 (* rec. *Waits* p. 34): erant autem
dies, quibus regnavit, xvi anni (cf. *Koepke* I p. 44; ceterum arguitur *Zint*
p. 3); ni fallor sic in numero tradito iam *Mar.* 496 (cf. prim. 361): cf. *P. C.* I
p. 380 v. 24. 23 sq. cf. *gest.* 64 sq. 37 cf. *gest.* 113. 41 cf. *gest.* 139
et *epicedion* Heriberti archiepiscopi Coloniensis (carm. *Cantabrig.* n. 2 ed.
Jaffé, *Zs. f. d. A.* XIV p. 467): cui Christus talem auxit honorem, ut. . .

- Quae semper stabilis summum fuerat caput orbis,
 Edomat et gentes, Christo favente, feroces,
 45 Quae prius ecclesiam laniabant saepe sacratam.
 Post hunc Henricus fuerat feliciter ortus,
 Inpositoque patris famosus nomine regis; (120)
 Provida quem domini pariter sapientia Christi
 Dignatur servare ducem populo bene fortem, fol. 134^v
 50 Belliger ut fortis, belli doctissimus artis,
 Fortiter ecclesiam praemuniret venerandam,
 Ceu murus iaculis obstans fortissimus hostis. (125)
 Post hunc ecclesiae pastor Brun nascitur almae;
 Gratia pontificis quem duxit summa perennis
 55 Dignum catholici curam gestare popelli:
 Hinc quoque divino nutu patris pia cura
 Ipsum servitio Christi fecit religari, (130)
 Abstractum gremio carae nutricis amando,
 Ut regni pompis posset constare relictis
 60 Miles stelligera semper regnantis in aula;
 At Christus, patris sapientia vera perennis,
 Tironem refovendo suum clementius istum (135)
 Ipsi dona dedit tantae praeclara sophiae,
 Quod non est illo penitus sapientior ullus
 65 Inter mortales fragilis mundi sapientes.
 His igitur pueris regali more nutritis,
 Ipsorum patri famoso denique regi (140)
 Henrico placuit, factis quod rite replevit,
 Ut, vitae calidas sospes dum carperet auras,
 70 Ipse suo primogenito regique futuro
 Oddoni dignam iam dispensaret amicam,
 Quae propriae proli digne posset sociari. (145)
 Hanc non in proprio voluit conquirere regno; fol. 135^r
 Trans mare legatos sed transmisit bene cautos
 75 Gentis ad Anglorum terram sat deliciosam,
 Demandans, ut continuo cum munere misso
 Aedwardi regis natam peterent Eaditham, (150)
 Quae patre defuncto iam tunc residebat in aula,

44 fort. Christo praestante; cf. *gest.* 131. 432 (*Mar.* 39) 57 religali *M*
 67 famoso sic *M* 73 propria *M* 76 cum munere *Pertz*: commune *M*

44 'Heiden'; dicuntur *Hungarii*. 53 sc. archiepiscopus *Coloniensis*
ecclesiae. 58 cf. *Ruotgeri vitam Brunonis c. 4* (*SS. IV p. 255*): eo tem-
 pore generosa regum proles, annos circiter quattuor habens, liberalibus
 artium studiis imbuenda *Baldrico venerabili episcopo*, qui adhuc superest,
Traiectum missa est. 59 cf. *gest.* 196. 60 cf. *Pel. 2* (*errat Zint p. 6*).
 64 sq. *Brun dec. 11. Oct. 965*; cf. *Koepke-Duemmler, Kaiser Otto der Grosse*
p. 396. 69 cf. *Aen. I 387. 388. sqq.* cf. *Waitz, Heinrich I, 2 p. 133sqq.*;
K.-D. p. 9sqq. 72 cf. *gest.* 104. 78 cf. *gest.* 485.

- Fratre suo regni sceptrum gestante paterni;
 80 Quem peperit regi consors non inclita regni,
 Istius egregiae genitrix clarissima domnae,
 Altera sed generis mulier satis inferioris. (155)
 Haec nam versiculis proles quam scriptito regis,
 Haec, inquam, fama cunctis fuerat bene nota:
 85 Nobilitate potens, primis meritis quoque pollens,
 Edita magnorum summo de germine regum;
 Cuius praeclaro facies candore serena, (160)
 Regalis formae miro rutilabat honore;
 Ipsaque perfectae radiis fulgens bonitatis,
 90 In patria talis meruit praeconia laudis,
 Ut fore iudicio plebis decernitur omnis
 Optima cunctarum, quae tunc fuerant, mulierum. (165)
 Nec mirum, meritis si lucebat bene primis,
 Germen sanctorum quam producebat avorum:
 95 Hanc tradunt ergo natam de stirpe beata
 Oswaldi regis, laudem cuius canit orbis,
 Se quia subdiderat morti pro nomine Christi. (170) fol. 135 v
 At regis nostri venientes denique missi
 Ad fratrem domnae iam tunc residentis in arce.
 100 Illi nudabant, quaecumque secreta ferebant.
 Quae sibi percerte comperta satis placuere;
 Moxque suae dulci narrabat voce sorori, (175)
 Exortans illam regi parere fideli,
 Illam qui propriae proli voluit sociari.
 105 Cumque suae monitis menti instillaret amicis
 Oddonis dulcem, pueri regalis, amorem,
 Collegit innumeras summo conamine gazas. (180)
 Ast ubi collecti visum fuerat satis ipsi,
 Praedictam sociis domnam comitantibus aptis
 110 Trans mare percerte summo direxit honore,
 Condonans illi gazas nimium pretiosas;
 Necnon germanam secum transmisit Adivam, (185)
 Quae fuit aetatis meriti pariterque minoris:

82 milier M 95 de stirpe beata (sic) M

80 'den dem König nicht die erlauchte Genossin des Reiches (prim. 308) geboren hatte, die Mutter Ediths, sondern ein andres Weib aus viel geringrem Geschlecht'; euphemismus est: concubinam dicunt testes Angli (Koepke II p. 100). 85 cf. Bas. 22. 86 edita etymon male opinatur Koepke II p. 112; cf. gest. 472, prim. 22. 95 sqq. de Oswaldo rege cf. Alcu. c. 1, 234 sqq. (P. C. tom. I p. 175 sqq.); errant Pertz et Koepke II p. 96². 104 cf. gest. 72. 107 cf. gest. 194. 361. 108 cf. adn. ad Theoph. 14. 111 cf. J. Grimm, deutsche Rechtsaltertümer ³ p. 429 sq. 113 cf. gest. 37.

- Quo sic maiorem prorsus conferret honorem
 115 Oddoni, nato famosi regis amando,
 Egregiae binas stirpis mittendo puellas,
 Ut sibi, quam vellet, sponsam licito sociaret. (190)
 Aspectu primo sed mox Eadit veneranda,
 Iure placens cunctis habitu summae bonitatis,
 120 Regali nato censetur congrue digna.
 Haec illi dulcem peperit clarissima prolem, fol. 136
 Nomine Liudulfum, tantis genitoribus aptum; (195)
 Quem populus merito dilexit amore tenello,
 Exoptans, prolongari vitam satis ipsi.
 125 Istis sic habitis, instabat denique finis
 Henrici regis; cuius mortem gemit omnis
 Illius imperio populus iurique subactus. (200)
 Quo nam defuncto, regnum susceperat Oddo,
 Eiusdem primogenitus regis venerandus;
 130 Et, voto cuncti iam respondente popelli,
 Ungitur in regem, Christo praestante, potentem.
 Cui rex gratiolae caeli munuscula tantae (205)
 Contulit, ut digne cunctis celeberrimus ipse
 Gestorum reges fama praecelleret omnes,
 135 Oceanus refluus quos iam circumfluit undis.
 Insuper e tantis ipsum sacra dextra potentis
 Protegit insidiis, occulta fraude paratis, (210)
 Et tam magnificis ornat persaepe triumphis,
 Ut credas, regem David regnare fidelem,
 140 Iam nunc antiquis fulgentem rite triumphis;
 Nec solum gentes frenis moderat bonitatis,
 Quae prius imperio patris dederant sua colla, (215)
 Sed multo plures certe sibi vindicat ipse,
 Subdens gentiles Christi servis nationes,
 145 Quo pax ecclesiae fieret stabilita sacraeae. fol. 136
 Ad bellum certe quoties processerat ipse,
 Non fuit populus, quamvis virtute superbus, (220)
 Laedere qui posset vel exsuperare valeret
 Ipsum caelestis fultum solamine regis;

119 habitus *M* 125 Histis *M* 135 Oceanus *M*¹, Oceānus *M*²
 (inferior a litterae *n* similis); Oceannus *p* 145 fieri *M* 147 Nullus
 erat *Celtes*; fort. fuerat (cf. v. 154. 160)

118 sqq. cf. *gest.* 664 sq. (de *Adelheida*). 124 *Liudulfus* dec.
 6. Sept. 957; cf. *K.-D.* p. 289^a. 125 sq. *Henricus I* dec. 2. Iul. 936;
 cf. *Waitz* ^a p. 282. 125 istis sic habitis: cf. *gest.* 395 (de morte *Edithae*). 637.
 127 cf. *gest.* 399. 128 sqq. *Otto I* coronatus videtur 31. Iul. 936; cf.
K.-D. p. 565 sqq. 130 cf. *Theoph.* 33. 132 cf. *gest.* 465. 142 cf.
gest. 613.

- 150 Eius nec cessit telis exercitus ullis,
 Ni sua spernendo forsā regalia iussa
 Illic pugnaret, quo rex idem prohiberet. (225)
 At dux Henricus, frater regis venerandus,
 Princeps in regno fuerat tunc nempe quieto
 155 Post regem, plebi merito venerabilis omni.
 Qui sibi condigne legali iunxit amore
 Arnulfi natam, ducis egregii, generosam, (230)
 Nomine Iudittam, vultus splendore coruscam
 Ac fulgore magis cunctae nitidam bonitatis.
 160 His ita digestis, fuerat pax undique nostris
 Ad tempus modicum libitoque minus populorum,
 Bellorum certe saevo clangore tacente. (235)
 O quam tranquillū ridens deduceret aevum
 Fortunata satis nostrae res publica gentis,
 165 Quae nimis imperio regis regitur sapientis,
 Si non antiqui mala calliditas inimici
 Turbaret nostrum secreta fraude serenum! (240)
 Denique, devictis aligenorum bene telis,
 Exoritur nostris subito discordia fortis, fol. 137r
 170 Laeserat et plebem bellum civile fidelem
 Plus quam bellorum structura frequens variorum.
 Huius causa mali fuerat non parva dolendi, (245)
 Denique conflictus quorundam non moderatus,
 Ex quibus Henrico quaedam pars mente benigna
 175 Devovit regis fratri ius vernulitatis,
 Pars Evurhardo comiti studium famulandi.
 At cum quisque sui peteret solamina domni, (250)
 Hinc gravior dominis discordia nascitur ipsis.
 Tandem percerte conflictu progrediente,
 180 Praedictus praeses, male collectas legiones
 Mox ad castellum Baduliki capiendum
 Ex inproviso mittens sub nocte nigella, (255)
 Duxit captivum fratrem regis generosum
 Henricum, vinclis palmas stringendo cruentis
 185 Eius candidolas, ornamentis magis aptas;
 Atque suas gazas disperdens innumerosas,

168 alienigenum *Celtes*; fort. alienorum 175 regi fratris *M*
 186 innumerosos *M*

150 cf. appar. ad Gong. 73. 156 cf. K.-D. p. 80². 160 cf.
 gest. 316. 161 'nur eine kurze Zeit'; cf. gest. 316. 168 cf. Zint p. 9.
 172 cf. Agn. 117. 175 i. e. devoverat. 176 Evurhardo comiti *Francorum*.
 180 praedictus praeses sc. *Evurhardus*: immo *Thancmarus*; cf. K.-D. p. 72⁴.
 181 *Belecke an der Mühne, südlich von Lippstadt*. 185 cf. gest. 354.

- Ad sua mox prolem secum deduxit herilem, (260)
 Utitur ut socio proprii domini quoque nato.
 Quo rex comperto, maerens sub corde secreto,
 190 Deflevit tristis nimium miserabile factum;
 Vix quoque germani damnum patiens grave cari,
 Nobile mox Abrahae factum sequitur patriarchae, (265)
 Quod miserans egit, dum Loth ex hoste redemit; fol. 137^v
 Militibusque suis summo conamine lectis,
 195 Necnon inmodica tota de gente caterva,
 Pompa regali pergit solamina fratri
 Ferre, sub ingenti cordis languore dolentis. (270)
 Nec mora, quem venit fratrem refovere, redemit,
 Auctores tanti condempnavitque piaculi,
 200 Suspendens quosdam ligno reprobis reparato,
 Quosdam de patria mandans discedere cara.
 His bene dispositis regis iussu sapientis, (275)
 Protulit antiqui rursum mala fraus inimici
 Inventum sceleris primo mage deterioris,
 205 Cunctis horrendum saeculis meritoque stupendum.
 Denique, praedictus postquam rediens Evurhardus
 Praeses ab exilio patriam remeabat amandam, (280)
 Hoc sibi gratiola regis praestante benigna,
 Gisberhto comiti vinclis sociatus amoris
 210 Consilium dederat (quod non tibi, Christe, placebat),
 Ut caperent iustum regem, domini benedictum,
 Et quod plus iusto non iustam vim faciendo (285)
 Illum mox proprio deprivarent male regno.
 Hoc quoque consilium perversa mente repertum
 215 Henrico regis fratri suasere fidelis,
 Mulcentes nimium verbis ipsum male blandis,
 Quo prius illatum nollet iam reddere damnum, (290) fol. 138^r
 Ipsorum votis sed plus parendo nefandis,
 Susciperet regnum, depulso fratre, regendum.
 220 Qui, male blanditis tandem victus suadelis,
 (Pro dolor) ipsorum se promisit fore promptum

197 languore dolore *M*: *correxi*; cf. *gest.* 259. 346 199 Auctore stanti *M*
 204 deteriores *M* 205 horrendum (-dū in *ras. m. 1*) sedis *M* 206 euur-
 hardus (-rhard- in *ras. m. 1*) *M* 207 remebat *M* 215 fideles *M*:
correxi; cf. v. 103. 323. 738. 1142, *Ekkeh. Walth.* 158 nil tam dulce mihi
 quam semper inesse fidelis obsequio domini (*recte accepit W. Meyer, philol.*
Bem. p. 384) 217 reddere] *ce- coeperat M*¹, credere *p*¹

192 cf. *gen. 14, 14 sqq.* 194 cf. *gest.* 107. 199 cf. *gest.* 234.
 200 sq. cf. *gest.* 334 sq., *K.-D. p. 75*². 209 cf. *K.-D. p. 76*². 210 sqq.
 cf. *gest.* 280 sqq., *K.-D. p. 91*⁴. 212 cf. *Mar.* 857, *Theoph.* 139. 238,
gest. 275. 490. 220 cf. *gest.* 341.

- Votis, ac firmis hoc confirmaverat orsis; (295)
 Sed spero certe, non se sic corde tenere,
 Illis consensum sed vi praebere coactum.
 225 Qui, male namque spei vacuae solamine capti,
 Sperabant regem populos olim dominantem
 Ipsorum fragili citius subiungere iuri. (300)
 Sed rex de caelis, iudex aequissimus orbis,
 Cunctorum solus qui cognoscit cogitatus
 230 Vanaque mortalis potis est disperdere cordis,
 Commentum tanti sceleris virtute potentis
 Dextrae confregit, qua cuncta creata creavit: (305)
 Scilicet insidias christo domini reparatas
 Vertit in auctores tanti meritoque piaculi;
 235 Quique suo laqueos domino tendere malignos,
 Ex ipsis ipsi primum sunt illaqueati.
 Non me plus licito tantae sophiae fore iacto, (310)
 Ut sperem plene verbis edicere posse,
 Quanta gratiolae Christus virtute supernae
 240 Saepius hunc ipsum regem digne benedictum
 Fecit multiplices saluum percurrere fraudes fol. 138 v
 Necnon insidias hostili parte paratas; (315)
 Sed nec hoc fragilis fas esse reor mulieris
 Inter coenobii positae secreta quieti,
 245 Ut bellum dictet, quod nec cognoscere debet.
 246 Haec perfectorum sunt conservanda virorum (319)
 249 Sudori, quis posse dedit sapientia patris (322)
 250 Omnia compositis sapienter dicere verbis, (323)
 247 Principium qui cunctarum, finis quoque, rerum. (320)
 248 Hoc dico solum (recte quod dicere possum): (321)
 251 Qui solus semper fecit miranda potenter (324)
 Quique, David regem toties de fraude fidelem (325)
 Eripiens Sauli, sceptrum regni dedit ipsi,
 Hunc pariter regem David pietate sequentem
 255 Protexit de millenis persaepe periculis.
 Denique, cum solus, praepauco milite saeptus,

230 Vanaque *Pertz*: Eua nāq; *M* (cf. *ind. crit.*) 235 malignos
 (-os in *ras. m. 1*) *M* 237 forte *M* 238 edi- in *ras. m. 1* *M*
 v. 247 sq. transposui; post Sudori dist. *M* 249 sapientia mentis *M*: cor-
 rexi (cf. *ind. verb. s. v. sapientia*) 247 qui scripsi: quod *M*; cf. *apoc. 1, 8*
 ego sum Alpha et Omega, principium et finis cunctorum . . regum *M*:
corr. Waitz

225 cf. *Cal. 3 § 5, Sap. 5 § 17, gest. 280.* 226 sq. 'sie hofften, dass
 er, wenn er einst Herrscher geworden, ihre Völker ihrer vergänglichen Herr-
 schaft unterwerfen würde' (ea fere iura expetunt, quae Henricus I Arnolfo
 in Baiuorios concesserat); cf. *gest. 373. 607.* 234 cf. *gest. 199.* 249 cf.
p. 201, 11. 256 sq. cf. *K.-D. p. 90^{a, b}.*

- Esset ab adversis circumdatus undique turmis, (330)
 Insuper atque fugam propriae partis male factam
 Pectore maerenti ferret nimiumque dolenti,
 260 Credere nec paucis sese praesumeret ipsis,
 Illum qui reliquis non deseruere relapsis,
 Saepe ratus tantum, se mox graviter moriturum: (335)
 Ocius auxilii fultus virtute superni,
 Miratur turbae se iam superare cruentae
 265 Tantas absque suae fraudes discrimine vitae. fol. 139^r
 At si forte suos, pugna crescente sinistra,
 Audivit socios letali vulnere laesos, (340)
 Praedicti regis lacrimans mox utitur orsis,
 Quae maerens dixit, tristi cum pectore sensit
 270 Ictibus angelici populum gladii periturum:
 'En, qui peccavi, dixit, facinusque peregi;
 Hinc ego vindictae dignus sum denique tantae! (345)
 Hi quid fecerunt, damnum qui tale tulerunt?
 Iam nunc, Christe, tuis parcens miserere redemptis,
 275 Ne premat insontes iusto plus vis inimica!
 Has igitur preculas miserans divina potestas
 Parcebat regis solita pietate ministris, (350)
 Et dedit optatum miserans ex hoste triumphum,
 Iusto praedictos comites examine perdens.
 280 Ipso namque die, quo, decepti vacua spe,
 Speravere suis constringendum fore vinclis
 Regem, qui merito tenuit regalia sceptris, (355)
 Ex inproviso praeses proruperat Udo,
 Adducendo quidem multam secum legionem,
 285 Ac subiit validum forti luctamine bellum;
 Nec mora, percussus periit gladiis Evurhardus,
 Gislberhtus saevis fugiens quoque mergitur undis. (360)
 At rex interea nescit tam fortia bella,
 Averso quidni residens in litore Reni, fol. 139^v
 290 Nec tunc auxilii scivit solamina tanti
 Iam, miserante deo, subito casu sibi missa.
 Denique dum pugnae sensit discrimina tantae, (365)
 Haut gaudens inimicorum de morte suorum,

262 Saepe scripsi (cum v. 256: wann; cf. v. 255 persaepe, v. 266 si forte): Sed M; sic et constructioni et prosodiae consulitur 267 socius M¹p 271 sq. distinxi; enuntiatum novum a verbis hinc ego incipit Agn. 201, gest. 1152. 1508

271 sqq. cf. reg. II 21, 17: ego sum qui peccavi, ego inique egi: isti, qui oves sunt, quid fecerunt? vertatur, obsecro, manus tua contra me et contra domum patris mei. 278 cf. Gong. 75. 280 sqq. cf. gest. 210 sqq., K.-D. p. 91⁵. 286 sqq. cf. K.-D. p. 92 sq.

- Sed plus tantorum maerens de caede virorum,
 295 Sumpsit non modicum, Davidis more, lamentum,
 Qui super occisum doluit regem pie Saulum.
 Ast ubi victores laeti venere, videntes (370)
 Illius fusis vultum lacrimis madefactum,
 Haut aptum tanto luctum dixere triumpho,
 300 Sed reddi grates regi debere perenni,
 Qui tunc impleri fecit pietate fideli,
 Quod patet in libro regis scriptum Salomonis, (375)
 Dicentis, iustum de tristitia liberandum
 Necnon iniustum pro iusto mox fore dandum.
 305 His mentem regis demulcendo suadelis,
 Ipsum tristitiam cogunt deponere tantam
 Et bene victrici congaudentem legioni (380)
 Se post bella suis blandum praeberere ministris.
 Qui nam, laetitiam vultu monstrans moderatam,
 310 Sed clam subtristem servans in corde dolorem,
 Reddebat grates imo de pectore Christo,
 Non dederat propriis ipsum quia tunc inimicis (385)
 Praedam, sed dextra protegit rite superna;
 Ipsius titulum tanti clarumque triumphi
 315 Non sibi, sed Christi designavit pietati.
 His ita digestis, modicum tempus requievit
 Civilis belli populus luctamine lassus. (390)
 Sed nec sic veteris finem sumpsit dolus hostis,
 Qui semper fragiles temptat pervertere mentes,
 320 Post factum facinus suadens superaddere peius.
 Fertur percerte quorundam pectora bile
 Tanto pestiferi tandem penetrare veneni, (395)
 Ut mortem regi vellent inferre fideli,
 Ipsius et fratrem populo praeponere regem;
 325 Nec timuere diem paschae sanctum maculare,
 Si posset fieri, fuso cum sanguine iusti.
 Sed non consensit tanti commissa piaculi (400)
 Agnus paschalis, qui pro nobis redimendis
 Se dedit electum patri moriens holocaustum:

295 mere *M* 296 sal- coeperat *M*; salum *p* 301 implere *M*¹
 (corr. m. 1), *p* 309 monstrans (a ex o corr.) *M* 313 protexit *Celtes*;
 at cf. v. 556 315 pietate *M* 325 pasche *M* (h in *ras.*; volueratne
 pasce?) 326 -i posset fieri fu- in *ras.* m. 1 *M*

295 sq. cf. reg. II 1, 18 sqq. 296 cf. Theoph. 87. 302 cf.
 prov. 11, 8: iustus de angustia liberatus est, et tradetur improbus pro eo.
 314 cf. Gall. I 10. 316 cf. gest. 161. 320 cf. Abr. 3 § 6, gest. 204.
 323 sqq. cf. K.-D. p. 116. 327 cf. gest. 234.

- 330 Sed mox consilium cunctis nudavit eorum,
 Et sic insontis salvatus erat bene sanguis;
 Quique rei placiti sunt inventi scelerosi, (405)
 Pro modulo culpa poenis damnantur amaris:
 Quidam iudicio quidni dantur capitali,
 335 Quidam de patria longe pelluntur amanda.
 Post haec Henricus, frater regis generosus,
 Christi gratiola tactus sub corde secreto, (410) *fol. 140. v*
 Secum tractavit summoque dolore revolvit,
 Contra iustitiam quicquid perfecerat unquam.
 340 Hoc quoque deflevit nimiis persaepe lamentis,
 Quod male blanditis horum cessit suadelis,
 Ipsum qui verbis corruerunt simulatis. (415)
 Sed quamvis talem ferret sub corde dolorem,
 Praesentare tamen spatii per tempora longi
 345 Non se regali praesumebat faciei;
 Absens sed cordis studio florente dolentis
 Optabat, veniae dari munus sibi dulce. (420)
 Tandem percerte forti devictus amore,
 Ilico poenalem proicit de corde timorem,
 350 Et, sub nocturnis nimium secreto tenebris
 Adveniens, in regalem se contulit urbem,
 In qua natalem regis celebrare perennis (425)
 Rex pius obsequiis coepit sollempniter aptis.
 Depositisque suis ornamentis pretiosis,
 355 Simplicis et tenuis fruitur velamine vestis,
 Inter sacratos noctis venerabilis hymnos
 Intrans nudatis templi sacra limina plantis; (430)
 Nec horret hiemis saevum frigus furientis,
 Sed prono sacram vultu prostratus ad aram,
 360 Corpus frigoreae sociavit nobile terrae,
 Sic sic maerentis toto conamine cordis
 Optans praestari veniae munus sibi dulce. (435) *fol. 141. r*
 Quo rex comperto, victus pietate benigna
 Instantisque memor festi cunctis venerandi,
 365 In quo caelicolae pacem mundo cecinere,
 Laeti rege suo tenera de virgine nato,
 Ut pie salvaret mundum merito periturum, (440)

356 Iter *M* 362 Exoptans prestari veniē munus sibi du// *M* (duci
*M*¹, dulce *p*); Optans *Celtes*, cf. v. 347 (Exoptans ex memoria v. 124)
 367 perituram *M*

334 sq. cf. *gest.* 200 sq., *K.-D.* p. 117³. 340 cf. *Theoph.* 441 sq.
 341 cf. *gest.* 220. 346 cf. *Theoph.* 11. 348 sqq. cf. *K.-D.* p. 120.
 354 cf. *gest.* 185. 361 cf. *gest.* 107. 366 'froh der Geburt ihres Königs
 durch die Jungfrau'.

- Pro diei tantae pacem portantis honore
 Condoluit, miserans fratri commissa fatenti,
 370 Atque suam pie gratiolam concessit habendam
 Illi cum veniae dilecto munere plenae;
 Necnon post aliquot spatii tempuscula parvi (445)
 Ipsius iuri proceres subiunxerat omnes
 Famosae nimium gentis Baioariorum,
 375 Ipsum nempe ducem merito faciendo potentem:
 Et post haec ultra fuerat discordia nulla
 Inter eos, animis fraterno foedere iunctis. (450)
 Avarosque per hunc saevi saepissime victi,
 Post haec Ottonis regnum regis spatiosum
 380 Non laedunt telis consueto more cruentis,
 Tangere nec contingentes audent nationes,
 Ex terrore ducis tanti nimium tremefacti; (455)
 Hic quia, prudentis functus valitudine mentis,
 His hominum monstis bellis obstans iteratis
 385 Ad nos pergendi calles secluserat omnes. fol. 141^v
 Insuper et primus, Christi munimine tutus,
 Audenter cum subiectae plebis legione (460)
 Eiusdem populi patriam petiit scelerosi,
 Inpugnans gentem cunctis retro namque rebellem;
 390 Scilicet, et spoliis rerum captis variarum,
 Quas sibi communes collegerunt prius hostes
 Orbis perplures devastantes regiones, (465)
 Uxores procerum, soboles rapuit quoque dulces:
 Et sic prostratis rediit gaudens inimicis.
 395 Istis sic habitis, properata diecula tristis
 Venerat, ingentem nostris augendo dolorem,
 In qua praefulgens meritis regina supremis (470)
 Aedit praesentis vitae discessit ab horis,
 Ipsius imperio genti faciens famulanti
 400 Tristitiam necnon nimium cordis cruciatum
 Eius in abscessu; magno quam denique luctu,
 Et non inmerito, flevit plebecula cuncta, (475)
 Quam plus maternae fovit pietatis amore,

378 Avarosque *M*¹ (*corr. rubric.*), Avarosque *p* 379 ottonis sic *M*;
cf. v. 593. 615. 700. 719 386 nomine *M*: *correx*; *cf. Agn. 238, gest. 725,*
Paschas. Radb. c. 2, 13 (P. C. tom. III p. 51) in solio recubans Christi
munimine tuta, poeta Sazo IV 170 (P. C. tom. IV p. 50) domini muni-
mine fultus 401 abcessu *M*

372 *sqq. cf. K.-D. p. 160.* 378 *sqq. saepissime: bis (cf. K.-D. p. 170¹, 181 sq.); de bello Hungarico a. 954 et 955 Hr. tacere iure miratur Koepke II p. 114.*
 395 *sqq. cf. K.-D. p. 146 sq.* 395 *cf. gest. 125.* 399 *cf. gest. 127.* 403 *sq. cf. prim. 421 sq.*

- Quam dominatricis iussis confringeret artis.
 405 Cui licet a Christo requiem sine fine perennem
 Necnon laetitiam iustis retro reparatam
 Praestari citius iam non dubitaverit ullus, (480)
 Qui meritum vitae scivit laudabile castae
 Ipsius ac mitem, gessit quam denique, mentem: fol. 142^r
 410 Attamen humanae pro consuetudine causae
 Non mirum, populus planctum si sumpsit amarum,
 Dum sibi tam subito fuerat spes tanta retracta (485)
 Et facies domnae nimium regalis amandae
 Necnon subiecti praefulgens gloria regni
 415 Mandatur terrae, gremio servanda sub amplo,
 Donec assurgat, non corruptumque resumat,
 Quod nunc includit tumulus, praenobile corpus. (490)
 Haec igitur puerum supra paucis memoratum
 Acriter orbatum dimittebat Liudulfum,
 420 Feminei dulcem sexus unam quoque prolem,
 Nomine Liudgardam, summa bonitate coruscantem,
 Moribus et facie similem matri venerandae. (495)
 In quas percerte soboles mox stirpis amandae
 Affectu cordis populus deducitur omnis
 425 Magno, pro meritis summis utriusque parentis.
 Sed magis, ac iuste, dulci fervebat amore
 Erga regalem puerum dominum Liudulfum, (500)
 Ipsum spe mentis tota complexus amantis.
 Hicque, sibi naturales imitans bene mores,
 430 Extiterat cunctis blandus dulcedine mentis,
 Mansuetus, clemens, humilis nimiumque fidelis;
 Hinc quoque gratiolam, Christo praestante benigno, (505)
 Tantam promeruit, meritam digneque recepit,
 Gentibus in cunctis patris imperio religatis, fol. 142^v
 435 Ut, quicumque suae saltim praepaucula famae
 Verbula conciperet latebris propensius auris,
 Ipsius in dulcem totus raperetur amorem, (510)
 Absentem venerans animis dominum studiosis.
 Quem pater egregius, rex et senior venerandus,
 440 Dilectae matris mortem graviter patientem,

404 confringeret sic *M* 412 sqq. distinxi 424 populi *M*
 427 fort. domnum (item v. 438)

408 cf. gest. 534. 409 cf. addenda ad Gong. 207. 414 ipsa
 regina subiecti praefulgens gloria regni dicitur; cf. gest. 443. 418 sqq.
 cf. K.-D. p. 149. 418 supra: v. 121 sqq. 424 cf. Theoph. 26 sq.
 432 sq. 'er empfing solche Gnade, und er empfing sie nicht bloss, sondern
 verdiente sie auch; cf. gest. 542.

- Affectu patrio necnon pietate benigna
 Digno percerte iam sublimavit honore, (515)
 Subiecti faciens regni digne dominari.
 Necnon Liudgardam simili causa venerandam,
 445 Unica feminei quae spes sexus fuit illi,
 Gratiola parili coluit, provexit, amavit.
 Hanc quoque Conrado vinclis sociavit amoris, (520)
 Egregio strenuoque duci, nimium quoque forti,
 Munere qui talis dignus constabat honoris.
 450 Utque suo subdi nato faceret Liudulfo
 Multum devotae perfecto mentis amore
 Francorum gentis dominos praenobilis almos, (525)
 Necnon primates Suevorum scilicet omnes,
 Ipsi legali praepulchram foedere iungi
 455 Idam iussit, Herimanni natam ducis almi,
 Qui fuit illustris princeps in partibus illis.
 Haec quoque regalis fuerat consortia prolis (530) *fol. 143^r*
 Pro meritis propriae probitatis digna subire,
 Ac vice reginae summo veneratur honore,
 460 Rege iubente quidem per consuetam pietatem.
 Illam nec habitare locis voluit segregatis
 Rex idem, nati digne succensus amore, (535)
 Sed ceu reginam regnum transire per amplum,
 Quo sic dilectus sentiret filius eius
 465 Dulcia gratiolae semper munuscula magnae,
 Ipsi cum sponsa regni sociatus in aula.
 Interea rex Italicus gravido Hlotharius (540)
 Infectus morbo, mundo discessit ab isto,
 Italiae regnum linquens merito retinendum
 470 Summae reginae, sibi quam sociavit amore.
 Regis Rothulfi fuerat quae filia magni,
 Edita magnorum longo de stemmate regum; (545)
 Cui nomen clarum dictavit summa parentum
 Nobilitas, illam digne vocitans Æthelheitham.
 475 Haec quoque regalis formae praeclara decore,
 Atque suae causis personae sedula dignis
 Factis regali respondit nobilitati: (550)
 Scilicet ingenio fuerat praelucida tanto,

450 subelinato *M* 466 *fort. regi*

444 sqq. cf. *K.-D.* p. 158. 447 cf. *gest.* 470. 450 sqq. cf.
gest. 684 et *K.-D.* p. 159. 452 *Francia post mortem Ecurhardi fisco*
regio peculiariter parere coeperat (cf. *K.-D.* p. 101²). 465 cf. *gest.* 132.
467 sqq. cf. *K.-D.* p. 184 sqq. 470 cf. *gest.* 447. 474 nobilitas: *Adel-*
heid; cf. *Sap.* 3 § 6. 477 cf. *prim.* 7.

- Ut posset regnum digne rexisse relictum,
 480 Si gens ipsa dolum mox non dictaret amarum.
 Denique, defuncto, quem praedixi, Hluthario, fol. 143
 Pars quaedam plebis fuerat, quae, retro rebellis (555)
 Menteque perversa propriis dominis inimica,
 Restituit Beringarii regnum ditioni,
 485 Quod, patre defuncto, raptum violenter ab illo,
 Olim per manus regis devenit Hugonis.
 Optato certe qui sublimatus honore, (560)
 Detegit, invidiae quicquid sub pectore tristi
 Gessit, dum regni deflevit damna paterni;
 490 Felleque plus iusto cordis succensus amaro,
 Fudit in insontem concretum quippe furorem,
 Iniustam vim reginae faciens Æthelheithae, (565)
 Quae regnans illi damnum non fecerat ullum.
 Nec solum celsae solium sibi proripit aulae;
 495 Sed simul, aerarii claustris eius reseratis,
 Omne, quod invenit, dextra tollebat avara,
 Aurum cum gemmis, varii generis quoque gazis, (570)
 Necnon regalis sertum praenobile frontis:
 Ornatus nec particulam dimiserat ullam;
 500 Nec timuit propriis illam spoliare ministris,
 Obsequiis quoque personis regalibus aptis,
 Regalique potentatu (miserabile dictu); (575)
 Postremo quoque pergendi pariterque manendi,
 Quo vellet, libertatem male denegat omnem,
 505 Solam cum sola committens namque puella fol. 144
 Servandam cuidam comiti sua iussa sequenti.
 Qui, iussis captus regis non iusta iubentis, (580)
 Non metuit propriam culpa sine crimine domnam
 Clausam carcereis claustris servare cubilis,
 510 Circumdifflusis custodum denique turmis,
 Ut mos personas est servari scelerosas.
 Sed, qui de vinclis Petrum tollebat Herodis, (585)
 Hanc, quando voluit, miti pietate redemit.

482 hluthario sic M 486 devenit Pertz: deflevit p, [|||||] M (idem
 erasum videtur; cf. v. 489); *sie gaben dem Berengar das Reich zurück,
 das nach dem Tode seines Vaters (d. h. seines Grossvaters Ber. I), der es
 mit Gewalt an sich gerissen hatte, vor Zeiten der Verfügung König Hugos
 heimgefallen war?; cf. Zint p. 18

485 cf. gest. 78. 490 sqq. cf. K.-D. p. 190 sq. 500 cf. gest. 508.
 501 cf. gest. 677. 512 cf. act. op. 12, 3 sqq.

- Certe dum variis animo foret anxia curis
 515 Nullaque spes sibimet certi solaminis esset,
 Praesul Adhelhardus, factum deflens miserandum
 Vixque suae damnum carae patiens grave domnae, (590)
 Illi transmisit missum mox namque secretum,
 Utque fugam caperet, monitis suasit studiosis,
 520 Ac peteret muris urbem structam bene firmis,
 Quae caput ipsius constabat pontificatus;
 Hic loca praesidii mandans tutissima certi (595)
 Illi, condignum quoque praeberi famulatum.
 His nam regales monitis pulsantibus aures,
 525 Inclita de mandatellis regina benignis
 Laetior exoptat vinclis absolvier artis;
 Quid faceret, tamen ignorat, quia nulla patebat (600)
 Ianua, quae somno pressis custodibus alto
 Illam nocturnis pateretur abire sub horis. fol. 144^v
 530 Sed nec personam causa famulaminis ullam
 Subiectam sibi carcereis possedit in antris,
 Ipsius implendis esset quae sedula iussis, (605)
 Ni supradictam solummodo namque puellam
 Necnon presbiterum vitae laudabilis unum.
 535 His ubi continuis narraret cuncta lamentis,
 Quae maerens animo multumolvebat amaro,
 Voti communis placito visum fuit illis, (610)
 Res melius verti, studio si forte latenti
 Sub terra foveam facerent fodiendo secretam,

515 certi (r litterae p simillima) M; cepti p 518 moxq namque M
 (mox quamque p) 522 sq. distinxi 525 demandat elis M: corr. Iohannis
 (a. 1726); cf. gest. 641. 650. 1161 529 sub] ab M (propter verbum abire);
 cf. Mar. 743 530 famulaminis sic M 536 volebat M

514 sqq. cf. K.-D. p. 195 sq. 516 praesul Regiensis; cf. gest. 582.
 520 cf. gest. 584. 534 cf. gest. 407. 535 sqq. cf. Ekkeh. Walth.: que-
 ritur Waltharius cum virgine de exilio (v. 231 sqq.) et explorat, num ea velit
 fidem votis servare per omnia cautis (v. 246: cf. gest. 537 voti); deinde ei
 exponit, quomodo fugere possint et quid fugientibus opus sit (v. 274 haec
 intra ebdomadam caute per singula comple: cf. gest. 541): rebus paratis
 (v. 287 virgo memor praecepta viri complevit: cf. gest. 541—543) prae-
 finita dies epularum venit (v. 288): Huni vi potus pressi somnoque gravati
 passim porticibus sternuntur humotenus omnes (v. 320 sq.: cf. gest. 545, adn.
 ad Gong. 221 sq.); iam Waltharius cum puella fugit (v. 324—346): omni
 nocte ('die ganze Nacht': W. Meyer, N. Jb. f. d. kl. A. III p. 643) quidem
 properabant currere (v. 347: cf. gest. 548 sq.), sed, cum prima rubens terris
 ostendit lumina Phoebus, in silvis latitare student et opaca requirunt (cf.
 gest. 550 sqq.); deinde secunda nocte per amica silentia euntes suspectam
 properant post terga relinquere terram (v. 400 sq.: cf. gest. 555—557); Attila
 autem cognita re nimia succenditur efferus ira (v. 380: cf. gest. 566).

- 540 Per quam de vinclis possent evadere duris.
 Haec ita percerte constat completa fuisse
 Ocius, auxilio Christi praesente benigni. (615)
 Nam caute fovea iuxta placitum reparata,
 Advenit libertati nox apta recenti,
 545 In qua, dum somnus plebis proserperet artus,
 Tantum cum sociis regina piissima binis
 Custodum fraudes fugiens evaserat omnes (620)
 Atque viae spatium noctis sub tempore tantum
 Pertransit, plantis quantum valet ergo tenellis.
 550 Sed, mox ut scissis cessit nox furva tenebris,
 Atque polus radiis coepit pallescere solis,
 Abscondens in secretis se cautius antris, (625)
 Nunc vagat in silvis, latitat nunc denique sulcis
 Inter maturas Cereris crescentis aristas; fol. 1.
 555 Donec nox, solitis rediens induta tenebris,
 Obtegit rursum nebulo terram tenebroso:
 Tunc iterato viam studuit percurrere coeptam. (630)
 Denique custodes, illam non invenientes,
 Narrabant factum comiti nimium tremefacti,
 560 Cura cui conservandae fuit indita domnae,
 Qui, terrore gravis percussus corde timoris,
 Pergit cum sociis illam perquirere multis; (635)
 Et cum deficeret, nec iam dinoscere posset,
 Quo regina suum tulerit clarissima gressum,
 565 Detulit ad regem Beringarium timidus rem.
 Hic quoque, continuo nimiam conversus in iram,
 Circumquaque suos subito mittebat alumnos, (640)
 Praecipiens, illos nullum transire locellum,
 Sed caute cunctas iam perlustrare latebras,
 570 Si forsane latebris regina lateret in ullis.
 Ipseque cum fortis sequitur turba legionis,
 Ceu qui vult hostes bello superare feroces, (645)
 Et rapido segetem cursu peragravit eandem,
 In cuius sulcis latuit tunc domna recurvis
 575 Haec, quam quaerebat, Cereris contexta sub alis;
 Sed, licet huc illucque locum percurreret ipsum,

545 perserperet *Pertz* 546 bonis *M^p1* 550 furva (*f. an s., incertum*) *M* 554 maturos *M* 556 Obtegit] *cf. v. 313* 559 nimium
scripsi (multum *Celtes*): nuntium *M*; *cf. gest. 382 et Alc. c. 1, 1337 (P. C. tom. I p. 199)* nimio tremefacta timore 562 -ergit cum in *ras. m. 1 M*
 576 Sed licet sic *M*; *cf. Pel. 287 sqq.*

- In quo non parvo iacuit terrore gravata,
 Et quamvis circumpositos disiungere culmos
 Nisibus extenta cunctis temptaverit hasta,
 580 Non tamen invenit, Christi quam gratia texit.
 Ast ubi confusus rediit, nimium quoque lassus,
 Praesul Adelhardus mox advenit venerandus, (655)
 Iuduxitque suam gaudenti pectore domnam
 Intra namque suae muros urbis bene firmos;
 585 Hicque sibi digne toto servivit honore,
 Donec maiorem Christo miserante decorem
 Regni suscepit, pridem quam maesta reliquit. (660)
 Denique nostrates quidam, tunc experientes,
 Reginam domino desolatam fore caro,
 590 Cuius praedulcem gustaverunt pietatem,
 Quando per Italiam coeperunt pergere Romam,
 Eius multiplicem recitati sunt pietatem (665)
 Crebrius Ottoni, magno tunc denique regi,
 Augusto sed Romani nunc denique regni,
 595 Nullam dicentes aliam consistere dignam
 Tecta sub ipsius thalami regalia duci
 Post obitum domnae flendum cunctis Eadithae. (670)
 Et rex laetatus tantae dulcedine famae,
 Pectore volvebat tacito per tempora longa,
 600 Quo pacto sibi reginam coniungeret istam,
 Quae fuit insidiis regis circumdata tantis; (675)
 Venit et in mentem, praedictum denique regem,
 Qui quondam patriis fuerat depulsus ab arvis,
 Eius et auxilio citius miserante reductus,
 605 Ingratum fore nunc donis tantae pietatis.
 Hinc quoque mox aditum sibimet providerat aptum:
 Ipsius Italicum iuri subiungere regnum. (680)
 Hoc ubi colloquio sensit narrante paterno,
 Patris amor verus, spes et gentis, Liudulfus,
 610 Non sua sollicitans, patris sed commoda tractans,
 Praepaucis secum sociis secreto resumptis,

585 digno *M*¹604 reductus in *ras. m. 1 M*

584 cf. *gest. 520.* 586 cf. *gest. 1481.* 588 sqq. cf. *K.-D. p. 192.*
 595 cf. *asc. 82.* 598 cf. *prim. 523.* 602 sqq. cf. *K.-D. p. 137 sq.*
 607 ipsius: *Adelheidae* (ipsius iuri subiungere: cf. *adn. ad v. 226 sq.,*
v. 373); sic eius et illi (*i. e. Adelheidae?*) *v. 635 sq.*: 'er war bedacht (de
temporibus male dubitat Zint p. 17: cf. ind. gramm.), sich ihr dadurch zu
nähern: ihr Italien wieder zu unterwerfen; sic Hr. dissimulat regis con-
silium, de quo cf. K.-D. p. 196 sq. 608 sqq. cf. *K.-D. p. 192 sq.*
 610 cf. *gest. 1141.*

- Italiam petiit fortique manu penetravit, (685)
 Exortans patris imperio populum dare colla;
 Moxque redit, clarum referens sine marte triumphum.
 615 Quo rex comperto, populis narrantibus, Otto,
 Corde super natum laeto plaudebat amandum,
 Ipsius causa qui iam discrimina tanta (690)
 Audacter subiit, gentem turbando ferocem.
 Utque labor talis non frustraretur amoris,
 620 Ipse quidem gentem festinus adivit eandem,
 Plebis non parva propriae comitante caterva;
 Regalis pompae vario comptusque decore, (695)
 Alpibus accinctas altis intraverat horas.
 His Beringarius compertis obstupefactus,
 625 Non bellum movit, regi non obviis exit, fol. 14
 Sed se salvandum castello protinus apto
 Intulit, in tutis posito firmisque locellis. (700)
 At rex famosus noster, virtute superbus,
 Audacter satis ignotas pertransiit horas;
 630 Italici Papiam regni cepit quoque domnam.
 Qua certe capta, cuncti velut agmine facto
 Quaerentes regem procures venere recentem, (705)
 Certabantque suo iuri se subdere magno.
 Quos nam more suo suscepit mente benigna,
 635 Promittens ipsis eius munus pietatis,
 Si post haec illi servirent mente fideli.
 Istis sic habitis, crebro tractamine cordis (710)
 Reginae satis egregiae memor est Aedelheithae,
 Regalem certe cupiens quandoque videre
 640 Ipsius faciem, cuius didicit bonitatem.
 Unde quidem, mandatelis secretius actis,
 Quae fuerant pacis necnon praedulcis amoris, (715)
 Sub signo fidei firmas mandaverat illi,
 Hoc quoque suadelis exhortabatur amicis,
 645 Ut celeri Papiam cursu peteret, populosam
 Urbem, quam cum tristitia dimisit amara,

613 collum *M*: *correx*; cf. *Pel.* 88 617 discrimine tanta (*sic*) *M*²;
cf. asc. 61 621 paruq *M*¹ 624 comperti/s *M* 630 dominam *M*
 641 man dat/elis *M*

613 *cf. gest.* 142. 614 'als Sieger ohne Kampf'; *ariolatur Zint* p. 19.
 616 *cf. Theoph.* 87. 617 *cf. Virg. Aen. III* 629. *X* 529. 620 *cf.*
Dion. 141. 621 *cf. Aen. II* 40. 370. 624 *sqg. cf. K.-D.* p. 195¹. 630 *cf.*
K.-D. p. 196⁴. 636 *cf. adn. ad v.* 607 (*v.* 633 suo iuri *i. e.* *Ottonis*).
 637 *sqg. cf. K.-D.* p. 197 *sq.* 637 *cf. gest.* 125. 641 *sqg.* "durch geheime
 Botschaft (*cf. gest.* 100), die Friedensgruss und Werbung enthielt, entbot
 er ihr feierlich und riet es ihr freundlich an, nach Pavia zu kommen".

- Qui, praesentibus mata tunc iussit patribus.
 Hec tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Qui tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 650 Hec tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Ex tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Recensuit tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Ut rex tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Ipsum Henricum tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 655 Hinc in iussit patribus tunc iussit patribus.
 Ut tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Tunc tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Qui tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Egrege tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 660 Contraque reginae tunc iussit patribus.
 In quis cum tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Hinc tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Dente regni tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Quae tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 665 Eligique tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Tunc rex se tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Tempore ne tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Lindulfum tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Ut gens Saxorum tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 670 Et regnum sub tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Qui, parens tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Ad patriam tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Omnia prudenter tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Completa, in patria tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 675 Interea dux Henricus, regis tunc iussit patribus.
 Frater, in Italia tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Obsequiis operam tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Officium non tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Sed mage ius tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 680 Hinc non immerito regi tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Est quoque reginae tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Affectuque pio fuerat tunc iussit patribus tunc iussit patribus.
 Tunc rex Italicum tunc iussit patribus tunc iussit patribus.

650 munda telis *M* 653 hoc scripsi (sc. cum advenire): hos *M*
 657 Tanti ducis compositus *M*¹ (transpos. m. 1) 674 sq. C. in p. q. t.
 f. et L. d. H. r. in ras. m. 1 *M* 680 regi/ placuit *M* (r ex s corr., o
 crasa, p in ras.)

664 sq. cf. *gest.* 118 sqq. 666 sqq. cf. *K.-D.* p. 200. 668 cf. *gest.* 1168.
 677 cf. *gest.* 501. 681 sq. de Adelheidae et Henrici adulterio famam
 fuisse, cui Hr. obloqueretur, coniecit Waits (*Forch. u. d. G.* IX p. 336),
 dubito, num recte; cf. *gest.* 737 sq.

- Primates regni propriae subdens ditioni.
 685 His quoque completis iuxta votumque locatis,
 Ne Beringarius regnum raperet sibi rursum,
 Conradum cum non paucis ex agmine lectis (760)
 In Papia residere ducem iussit sapientem,
 Cui veneranda suae dederat consortia natae;
 690 Ipseque continuo rediit cum coniuge clara,
 Intendens patriae sedem festinus adire.
 Quem gavisa quidem plebs suscepit venientem, (765)
 Altithrono grates spargens super aethera dulces,
 Qui, miserando suae plebis solita pietate,
 695 Quem pius elegit, regem cum pace reduxit.
 Hac ita laetitia dignis rebus celebrata,
 Advenit dux Conradus cum pace reversus, (770)
 Adducens Beringarium supra memoratum
 Ipsius ingenii captum sic arte profundi,
 700 Gratis ut Ottoni venit se subdere regi.
 Tunc idem rex, qui semper fecit sapienter, fol. 14
 Hunc regem certe digno suscepit honore, (775)
 Restituens illi sublatis culmina regni —
 Ista percerte tantum sub conditione,
 705 Ut post haec causis non contradiceret ullis
 Ipsius imperio multis longe metuendo,
 Sed ceu subiectus iussis esset studiosus; (780)
 Hoc quoque sollicitis decrevit maxime dictis,
 Ut post haec populum regeret clementius ipsum,
 710 Quem prius imperio nimium ꝑcorripuit amaro.
 Qui, se complendis simulans promptum fore iussis,
 Ocius abscessit, patriam laetusque petivit. (785)
 Ast, ubi sublimem regni possederat arcem,
 Laesus suadelis quorundam namque sinistris,
 715 Mox infelici graviora quidem iuga genti
 Infert, vi magna pro despectu sibi facta,
 Se regnum pretio contestans emere magno, (790)
 Nec fore culpandum, si ius fregisset avorum,
 Sed magis Ottoni culpa meriti reputari,
 720 Ipsi primates plebis qui venderet omnes.

686 rursum] re-cooperat *M*¹ (i. e. regnum?) 698 beringarus *M*¹
 706 metuendo *M* 710 contrivit *Celtes*; fort. compescit 716 facto
Celtes (cf. *Theoph.* 73); 'indem er sie (sibi) für ihre Nichtachtung (v. 631 sqq.)
 gewaltsam behandelte' (?)

684 cf. *gest.* 450 sqq. 685 sqq. cf. *K.-D.* p. 202 sqq. 691 cf. *gest.* 620.
 696 sqq. cf. *K.-D.* p. 204. 708 sqq. cf. *K.-D.* p. 208 sq. 720 cf.
Koepke II p. 105.

- Haec res ad regem mox ut pervenit eundem,
 In Beringarium iusta succenditur ira, (795)
 Corde super populi damnis maerens miserandi,
 In meliusque statum studuit convertere rerum.
 725 Et faceret citius, Christi munimine fultus,
 Si non fortunae restaret causa sinistrae.
 Namque decore sui florente per omnia regni, (800) *fol. 148^v*
 Cum se gauderet cunctis fulgere secundis,
 Protulit antiqui renovata lues inimici
 730 Fraudis commentum cunctis per saecula dolendum,
 Iam tunc pacificum temptans confundere regnum;
 Hoc ut quantocius posset patrare malignus, (805)
 Regni rectores primum turbaverat omnes,
 Sperans, interitum plebis mox esse futurum.
 735 Denique famosi natus regis Liudulfus,
 Ut cognovit amicitiae signis satis aptis,
 Quanto perfectae fidei dilexit amore (810)
 Henricum regis fratrem regina fidelis,
 Quodque suae fidei studio se subdidit omni,
 740 Tangitur interni iaculis secreto doloris,
 Haut ira fervens, odii nec felle tabescens,
 Sed super amisso carae genitricis amore (815)
 Ex aegri latebris ducens suspiria cordis;
 Deceptusque malis permultorum suadelis,
 745 Pertimuit fragilis pro consuetudine mentis,
 Quod post non uti donis deberet honoris
 Condigni, sed forte locum subire secundum. (820)
 Quod fieri Christus numquam permetteret aequus,
 Si staret regnum iusta sub pace quietum.
 750 Ast ubi subtristi vultu saepissime patri
 Monstratur maestus, solito nec more serenus,
 Sunt qui decepti serpentis fraude dolosi (825)

* * *
 * * *

1141 Sed quo regalem patris hinc augeret honorem. *fol. 149^r*

721 Hęc *M* (*H* ex corr.: *fuitne* Nec?) 724 statuit studuit *M*
 730 aeda dolentum *M* 736 amicitiae *M*¹ 739 fideli *M*¹ 743 aegre *M*^{2p}
 751 mestur *M*¹ inter *fol. 148 et 149 fasciculus evulsus est*

722 cf. *Ekkehh. Walth.* 380 iam princeps nimia succenditur efferus ira.
 728 cf. *gest.* 1146. 1515. 734 fort. *chiliasmus*. 735 cf. *K.-D.* p. 198 sq.
 737 sq. cf. *gest.* 681. 741 cf. *Theoph.* 79. 1141 sqq. cf. *K.-D.* p. 285.
 287 sqq. 1141 cf. *gest.* 610.

- His rex compertis, ex prosperitate fidelis
 Laetatus prolis, tota dulcedine mentis
 Haec illi mandat scriptis extimplo remissis:
- 1145 'In saeculum saeculi maneat laus omnipotenti, (830)
 Qui dedit in tantis temet gaudere secundis,
 Grates adque tibi dentur, karissime fili,
 Quem constare quidem penitus cognosco fidelem,
 Haut obscura tuae fidei quia signa dedisti,
- 1150 Cum per te regnum cupiens augescere nostrum (835)
 Signasti nobis proprii decus omne laboris.
 Hinc ego gratanter, quae fecisti sapienter,
 Accipiens, vice conversa condigna rependo,
 Hoc ipsumque tibi regnum committo regendum,
- 1155 Imperio subdi nostro quod constituisti; (840)
 Praecipioque tibi iussis, dilecte, paternis,
 Ut, quem victrici populum dextra superasti,
 Absque mora tecum facias firmare tenendum
 Foedus, cum iuramento structum metuendo.²
- 1160 Haec dux Liudulfus decreta legens venerandus, (845)
 Laetior ex mandatelis tantae pietatis,
 Iussus cum iuramento religat sibi firmo
 Ad patris obsequium populum digne moderandum.
 His bene dispositis, summo cum foedere pacis
- 1165 Ardens absentis faciem meruisse parentis, (850) *fol. 146*
 Coniugis et karae dulci devictus amore
 Ac prolis geminae longe pos terga relictae,
 Posthabitaes fines patriae placuit repedare,
 Quo post exilii pondus nimium grave duri
- 1170 Posset quandoquidem patriae captare quietem. (855)
 Utque celer morulis haec impleret sine cunctis,
 Non iter optatum pondus tardaverit ullum,
 Collectim proprias iussit praemittere gazas,
 Ipsius et faciem turbam praecedere totam,
- 1175 Quam belli causa secum deduxerat illo, (860)
 Promittens, ipsum, vita comitante, futurum
 Ad fines patriae spatii post tempora parvi.
 Hoc quoque melliflui verbis signaverat oris,
 In quis castellis, in quis voluitque locellis

1145 In seculum seculi *M*: *correxi*; cf. *appar. ad Mar.* 576 1168 pla-
 cuit repedare in *ras.* m. 1 *M*; cf. v. 668 et *prol.* 2, 27 1172 *fort. Nec*;
 cf. *ind. metr.*

1146 cf. *gest.* 728. 1152 cf. *gest.* 272. 1164 *sqq.* cf. *K.-D.*
p. 289 *sq.* 1167 *Ottonis et Mathildis* (cf. *K.-D.* *p.* 290²). 1176 cf.
Ekkehl. Walth. 1077 vita comitante domum si venero tecum.

- 1180 Sumptus hospitii dignos sibimet reparari. (865)
 Hac moti fama nostrates desiderata,
 Affectu cordis gaudebant interioris;
 Omneque maeroris pondus cunctique doloris,
 Quod prius absentis causa tulerant senioris,
 1185 Ex animo deponentes, communiter omnes (870)
 Causam laetitiae duxerunt esse supremae,
 Si post paucorum meruissent ergo dierum
 Cursus, promissi iuxta praeconia laeti

* * *

* * *

- Aequae ferens sceptrum, capitis diademaque pulchrum fol. 150^r
 1480 Atque sui cultus omnes regalis amictus. (875)
 Ornatus sed maioris suscepit honoris
 Augusto summo pariter mox conbenedicta.
 Actenus Oddonis famosi denique regis
 Gesta, licet tenui Musa, cecini modulando.
 1485 Nunc scribenda quidem constant, quae fecerat idem, (880)
 Augustus solum retinens in vertice rerum. —
 Tangere quae vereor, quia femineo prohibebor
 Sexu, nec vili debent sermone revolvī:
 Qualiter invicti duro luctamine belli

1182 interiores *M* 1188 losti *M* fol. 149 fasciculi sui primum,
 fol. 150 extremum est 1479 Aequae sic *M* (Aequae *p*) 1480 regales *M*
 1481 maioris (-is in ras. m. 2) *M* 1482 conbenedicta (sic) *M*¹*p*

1479 sqq. cf. prooem. p. X³⁰. 1489 sqq. cf. Widuk. III 63 (3 rec.
 Waitz p. 79):

Ergo, qualiter regem Longobardorum Bernharium, duobus annis ob-
 sessum, cum coniuge et filiis captum in exilium destinaverit, Romanos duo-
 bus proeliis vicerit Romanque expugnaverit, duces Beneventorum subiecerit,
 Graecos in Calabria Apuliaque superaverit, terra Saxonia venas argenti
 aperuerit, imperiumque cum filio quam magnifice dilataverit, nostrae tenui-
 tatis non est edicere, sed ut initio historiae praedixi, in tantum fidei devotione
 elaborasse sufficiat;

quem locum qui comparant Koepke, Widuk. p. 42 et Zint p. 30, eos fugit
 Hrotvitham olim scripsisse, Mar. v. 527 sqq.:

Ergo non nostris potis est exponier orsis (cf. gest. 1506)

Nobile colloquium . . .

- 531 Sed nec dactylicis opus est nos psallere cordis
 Magnum maerorem Ioseph durumque dolorem . . . ,
 535 Qualiter et tristis solatur tempore noctis . . . (cf. gest. 1489. 1494. 1499)
 538 Haec evangelici demonstrant cuncta libelli, (cf. gest. 1507)
 Nostras et fragiles excedunt denique vires. (cf. gest. 1506)
 His nos transmissis . . . (cf. gest. 1511);

neque qualiter apud Widukindum raro legitur, cuius capitula certe adverbio
 abundant, neque apud Hr. semel extat gest. 11, sed etiam Bas. 3, Gall. I 2
 § 5, Abr. 3 § 3 et 9 § 2.

HEROTSVITHAE OPERA.

- 1495 Obtinuit constructa locis castella marina. (885)
 Quae Beringarius, coniunx possedit et cina,
 Ac illum. inramento cogente peracto.
 Misit in exilium misera cum coniuge Willa;
 Qualiter et recti compunctas acumina zeli
 1495 Summum pontificem, quaedam perversa patrantem (886)
 Eius nec monitis dignantem cedere crebris,
 Sedis apostolicae fraudari fecit honore.
 Constituens alium rectoris nomine dignum:
 Qualiter et regno tranquilla pace quieto
 1496 Nostrates adiens, illic iterumque revertens, (886)
 Necnon amborum retinens decus imperiorum.
 Ipse prolem post illum iam venientem,
 Scilicet Oddonem, nutricis ab ubere regem. fol. 28
 Ad fasces augustalis provexit honoris
 1496 Exemploque sui digne fecit benedici. (900)
 Haec igitur nostris nequeunt exponere orsis,
 Sed quaerunt seriem longe sibi nobiliorem.
 Hinc ego, tantarum prohibente gravedine rerum,
 Ultra non tendo, finem sed provide pono,
 1510 Post haec incepto ne succumbam male victa. (905)
 His ita finitis et summatim replicatis,
 Est ingens regis pietas oranda perennis,
 Quo pius augustos praestet deducere nostros
 Instantis vitae tempus feliciter omne,
 1515 Et, fultos semper cunctis ad vota secundis, (910)
 Ecclesiae multos custodes servet in annos,
 Nobis solamen dantes clementius. Amen.

1508 ergo *M*^p 1510 fort. in coepto; cf. app. ad Bas. 123
 1513 augustus *M*

1498 = *Theoph.* 56. 1502 'der ihm nachkam'. 1508 cf. *gest.* 272
 1511 cf. *Mar.* 122. 1515 cf. *gest.* 728.

II.

Ecce meae supplex humilis devotio mentis
 Gliscit, felicitis primordia Gandeshemensis
 Pandere coenobii, quod cura non pigritanti
 Construxere duces Saxonum iure potentes,
 5 Liudulfus magnus, clarus quoque filius eius (5)
 Oddo, qui coeptum perfecit opus memoratum.

Ordo nunc rerum deposcit debitus harum,
 Ut prius illustris constructio Gandeshemensis
 Apto coenobii recinatur carmine nostri.
 Quod nam construxisse ducem reverenter eundem (10)
 5 Constat Saxonum, quem praedixi, Liudulfum.
 Hic, praenobilium natus de stirpe parentum,
 Ortus atque sui respondens nobilitati
 Moribus egregiis usuque suae probitatis,
 Inter Saxones crevit laudabilis omnes; (15)
 10 Namque fuit strenuus, forma nimiumque decorus,
 Prudens in verbis, in cunctis cautus agendis,
 Atque sui generis solus spes et decus omnis.
 Hinc nam Francorum magni regis Hludowici
 Militiae primis adscriptus paene sub annis, (20)
 15 Ex ipso digne summo sublatus honore,
 Gentis Saxonum mox suscepit comitatum;
 Ac cito maioris donatus munere iuris,
 Principibus fit par, ducibus sed nec fuit impar,
 Quique suos omnes vicit pietate parentes, (25)
 20 Non minus insignis pompa vincebat honoris.
 Cui coniunx ergo fuerat praenobilis Oda,

PRIMORDIA. PROLOGUS. 1 supplet h^p 3 pigritana hl: correxi
 5 Liudulfus] ita constanter emendavi: Luidulfus editi. Pertz.

5 pdixi h v. 6—23 (om. v. 20) habet s 6 pnobilium h 7 atque
 scripsi (= Agn. 30; gest. 1498 = Theoph. 56): quique hls suae respondet s
 8 pietatis s 13 Hic Koepke hludovici h, Ludovici s 14 primus hl
 17 maiori ls iuris] cunctis s 18 par ls: om. h 21 coniunx h; item v. 117

PRIMORDIA. PROLOGUS. 1 cf. appar. ad gest. prol. 1, 25.

12 cf. Pel. 167, Agn. 192. 14 cf. adm. ad Theoph. 8. 17 cf.
 gest. 1481. 18 'er ward den Fürsten gleich, und seine Stellung war nicht
 ungleich der, die heut ein Herzog einnimmt'; aliter Koepke p. 125 et Waitz,
 deutsche Verfassungsgeschichte V² p. 43. 19 pietate: utpote christianus;
 eius maiores pagani fuerant.

- Edita Francorum clara de stirpe potentum,
 Filia Billungi, cuiusdam principis almi,
 Atque bonae famae generosae scilicet Aedae. (30)
 25 Haec igitur crebro precibus consueverat Aeda
 Se totamque suam domino committere vitam
 Saepius, atque piis insistens sedula factis,
 Promeruit, bene promissis edocta supernis,
 Discere, baptista Christi referente beato, (35)
 30 Quod sua progenies saeculis quandoque futuris
 Possessura foret iuris decus imperialis.
 Ergo nocturnas quondam scindente tenebras
 Aurora lucis splendore suae rutilantis,
 Haec prostrata sacram solito iacuit secus aram (40)
 35 Sacratam sub baptistae Iohannis honore,
 Oratu pulsando iugi penetralia caeli.
 Cumque piam studiis mentem laxavit in illis,
 Vidit prona pedes hominis propius sibi stantis;
 Ac, commota parum, volvebat pectore multum, (45)
 40 Quis foret ille, suum qui conturbare secretum
 Praesumpsisset in hac hora precibus satis apta.
 Fronteque de terra, modicum conversa, levato,
 Aspexit iuvenem miro splendore micantem,
 Indutum vestis velamine flavicomantis, (50)
 45 Ceu foret e pilis curvi contexta cameli;
 Cuius candori nimio pulchrae faciei
 Barbula parva, nigris sociata colore capillis,
 Quoddam splendentis praestabat stemma nitoris.
 Quem matrona videns nec mortalem fore credens, (55)
 50 Obstupuit mentis iuxta morem muliebris,
 Procumbens subito magno terrore coacta.
 Ille sed affatu blando trepidam refovendo
 Inquit: 'Ne trepidas, nec perturbata pavescas;
 Sed cognosce, gravis pulso terrore timoris, (60)

23 Bilingi s 26 sq. *distinxi* 31 Possessura l (cf. v. 125):
 Promissura h (ex v. 28) 33 splendorem l 37 laxavit l: laxaret h
 39 commata l 44 Indultum l 46 pulchrae h 49 necnon mortalem h
 52 effatu l 53 trepidas *Leibniz*; fort. timeas (nam trepidas ex v. 52
 nasci potuit)

27 piis factis i. e. *precibus* (cf. v. 57). 30 cf. *prim.* 61. 32 sqq.
 cf. *Alev. c. 1, 93 sqq.* (*P. O. tom. I p. 171 sqq.*): nocte soporata (v. 32) . . vir
 stetit ignotus habitu vultuque repente ante oculos iuvenis (i. e. *Oswaldi*;
 sed *Hr.*, v. 38, 43, fort. vir iuvenis coniunxit) verbisque affatur amicis (v. 52):
 ". . deus solatia dat tibi certa (v. 55) . . imperium latum tibi terminat undis
 (v. 62) . . nuntius his dictis subito discessit ab illo (v. 65). 39 cf. *gest.* 536;
 parum: 'ein wenig'. 46 'und dem hellen Glanze seines schönen An-
 gesichts . .

- 55 Quis sim: magna tibi portans solamina, veni.
 Nam sum Iohannes, liquidis qui tingere lymphis
 Christum promerui. Quia nos crebro coluisti,
 Nuntio, virginibus sacris tua clara propago
 Instituet claustrum, pacem regnique triumphum, (65)
 60 Dum sua religio studio steterit bene firmo.
 Hinc tua progenies saeculis quandoque futuris
 Culmine pollentis tanto clarescet honoris,
 Ut terrenorum nullus tunc tempore regum
 Iure potentatus illi valeat similari. (70)
 65 Dixerat, et subito rediens penetraverat aethra,
 Linquens matronae solamen dulce benignae.
 Huius magnifici decoris promissio grandis
 Progeniem domnae claram specialiter Odae
 Signavit: de qua natus dux inclitus Oddo (75)
 70 Scepbris Henricum regem genuit satis aptum;
 Qui pater augusti fuit Oddonis venerandi,
 Eius, qui, regis fultus virtute perennis,
 Postquam Saxonum rexit patris vice regnum,
 Nutu divino benedictus namque secundo, (80)
 75 Imperii sedem Romani dignus eandem
 Ac sceptrum iuris susceperat imperialis,
 Aequivocumque sui natum pariter benedictum,
 Disponente pia regis bonitate perennis,
 Imperii sedem conscendere fecit eandem (85)
 80 Atque pari similis splendore frui ditionis.
 Haec igitur modici demonstrat pagina libri
 Plenius, e causis rerum quem scripsimus harum.
 Nunc ad opus coeptum devote perficiendum
 Est convertendus stilus noster studiosus. — (90)
 85 Ast ubi Liudulfo fuerat venerabilis Oda
 Foedere legali coniuncta, suo seniori,

60 *firmiter scripsi: regum hl (ex v. 63)* 62 *clarescat h* 68 *domni h,*
domini l 71 *patris hl* 75 *aut eandem (sic h: eadem l) ex v. 79*
ortum est (fort. habendam) aut versus periit sic fere supplendus ex gest.
prol. 1, 30:

Imperii sedem Romani dignus eandem,
 (Quam quondam magnus possederat Octavianus,)
 Ac sceptrum iuris susceperat imperialis.

79 *facit hl* 81 *Hac l*

58 *sqq. 'ich verkünde, dein Stamm wird ein Kloster gründen, und*
Frieden (verkünd ich) und Königsherrlichkeit, so lang es bestehn wird.'
 61 *cf. prim. 30.* 63 *cf. prim. 153.* 68 *progeniem: sc. Ottonem Magnum;*
cf. prim. 670. 73 *cf. prim. 114.* 81 *cf. gest. 1479 sqq.* 82 *harum*
rerum causa. 83 *cf. prol. v. 6.*

- Inter nostrates celebris profecerat omnes
 Moribus et factis, callem gradiens pietatis;
 Exemploque suae vivens matris venerandae, (93)
 90 Se totam domino commendabat prece sacra,
 Corde tenens matris monitum claustrum faciendi.
 Hinc nam legalem non raro sui seniore
 Exhortabatur blandis nimium suadelis,
 Ut de gazarum construxisset propriarum (100)
 95 Sumptu coenobium divinis laudibus aptum,
 In quo sacrandae domino velamine sacro
 Finetenus castae possent habitare puellae
 Atque vacare sui sancti famulamine sponsi.
 His ergo monitis vir concedendo fidelis (105)
 100 Coniugis electae precibus consenserat apte;
 Ac sic communi similis conamine voti
 Deservire deo coeperunt protinus ambo.
 Quis fuit ecclesiae possessio denique parvae
 Trans ripas Gandae supra montana locatae, (110)
 105 Unde locum celebrem vocitabant Gandeshemensem.
 Illic, obsequio domini digne celebrando
 Dum locus investigari posset magis aptus,
 Communi multas vita iunxere puellas;
 Atque sui natam decreverunt Hathumodam (115)
 110 His habitu similem fieri sociamque perennem.
 Utque puellaris rector fore posset ovilis,
 Primitus hanc ipsam reverenter ad instituendam
 Tradebant abbatissae cuidam venerandae,
 Quae, praelatarum vice succedendo priorum, (120)
 115 Tunc Herifordensem sortita fuit sibi sedem.
 Tali divinum meditati sunt famulatum
 Nisu Liudulfus, coniunx insignis et eius.
 Post haec acceptis proprii scriptis senioris,
 Scilicet almifici regisque pii Hludowici, (125)
 120 Eius permissu cum non modico comitatu
 Romam pergebant sanctique patris visitabant
 Sedem muneribus dignis precibusque benignis,
 Ipsius auxilio deposcentes sua vota
 Iuxta velle dei sese persolvere posse. (130)

93 nimirum *l* 97 posent *h^p* a v. 104 novum colon incipit *l*
 107 aptum *h^pl* 108 Communi *h^l*: Co... *l*, Coram *h^p* 111 Atque *hl*
 fore rectoris *h^p* 116 Tale *h* 117 Nisi *l* 119 ludowici *h*
 121 pergebat *l* patrem *l* ("patris"] lege patris" sic Leibniz) 122 Eidem
hl; corr. Pertz

96 cf. Bas. 31.

110 cf. prim. 308.

114 cf. prim. 73. 481.

- 125 Iisdem temporibus possedit papa beatus
Sergius ecclesiae primatum namque regendae.
Hic ubi perlegit cartas regis sibi missas,
Sensit, honore ducem summo dignum venientem;
Et perquirendo causam, qua venerat illo, (135)
130 Affectu miti blandum se praebuit illi.
Quem ceu pontificem summum merito venerandum
Exorans dux Liudulfus cum coniuge pronus,
Utitur his verbis tota dulcedine mixtis:
'Inclite papa, tuis ne sis durus peregrinis, (140)
135 Qui de longinquis terrarum venimus oris
Muneribus nostri famulatus te venerari.
Nitimur ardentis toto conamine mentis
Condere coenobium domini sub honore sacrandum;
Unde quidem visum nobis est maxime iustum, (145)
140 A te consilii solamen quaerere certi
Et studium nostri tibi rite precando fateri,
Qui caput ecclesiae toto dominaris in orbe;
Quo, si forte tibi placeat devotio nostri,
Auxilium praebente tua pietate paterna, (150)
145 Quod votis gerimus, factis bene perficiamus.
Ac tu, consilium cuius merito flagitamus,
Susceptis donis clementi pectore nostris,
Scilicet et regis compulsus amore perennis,
Praesta sanctorum nobis sacra pignora, quorum (155)
150 Omnis coenobii constructio possit honori
Apte signari, sacris meritisque tueri.
Utque sit absque iugo regum per saecula potentum
Nec terrenorum patiatur vim dominorum,
Hoc rectoris apostolici solum ditioni (160)
155 Tradimus ad defendendum pariterque regendum.'
Haec dux. Et summus praesul sic Sergius orsus
Inquit: 'Te miti complector pectore, fili,
Consortemque tuam pariter complector amandam,
Atque piis studiis gaudens congaudeo vestris, (165)
160 Nec vobis credo fas esse negare petita.
Hic duo rectores fuerant aliquando potentes,
Praesul Anastasius sedis sanctissimus huius

125 *Iisdem l*; *cf. asc. 19* 129 *ille l*, *illic h*: *correx*; *cf. Theoph. 110, gest. 1175* 130 *Affectu sic l*: *Affatu h* 133 *Ut igitur l*, *Utique h*; *cf. Bas. 81* 146 *cuius scripsi (de ordine verborum cf. v. 490)*: *nimis hl*
151 *mentisque hl* 156 *at Leibniz* 160 *esse fas credo hp*, *fas esse credo h¹*

137 *cf. prim. 277.* 138 *cf. Mar. 407, prim. 278.* 143 *cf. p. 107, 4.*
153 *cf. prim. 180.*

- Et coapostolicus sacer Innocentius eius,
 Qui post pastorem Petrum Paulumque magistrum (170)
 165 Ecclesiae meritis celebres fulsere supremis;
 Quorum tam magna servantur corpora cura
 Haecenus a cunctis huius rectoribus urbis,
 Ut nec particulam quisquam subtraxerat umquam,
 Pleno membrorum numero remanente sacrorum. (175)
 170 Sed quia iure piis concedere debeo votis,
 Amborum vobis donabo pignora gratis,
 Corporibus sacris abscisa patenter ab ipsis;
 Si sacramento confirmatis mihi facto,
 Haec in coenobii venerari iam memorati (180)
 175 Finetenus templo vestri munimine facto,
 Nocte dieque sacris illic resonantibus hymnis
 Necnon accenso praeclaro lumine semper;
 Hoc et apostolici iuris, sicut et petiistis,
 Coenobium nostri designamus ditioni, (185)
 180 Ut terrenorum sit securum dominorum.²
 His dux promissis laetatus corde verendis,
 Mandatis se pontificis summi fore sacris
 Mox responsurum factis, inquit, studiosis,

 Qui foret ecclesia dignus mox aedificanda. (190)
 185 Ut fert multorum sententia vere scientum,
 Proxima coenobio fuerat tunc silvula, cineta
 Collibus umbrosis, quibus et nos cingimur ipsis;
 Necnon in silva fuerat sita parvula villa,
 In qua Liudulfi soliti stabulare subulci, (195)
 190 Intra saepta viri cuiusdam lassa quieti
 Corpora nocturnis sua composuere sub horis,
 Dum sibi commissos debebant pascere porcos.
 Hic quondam, cum sanctorum venerabile festum
 Esset cunctorum mox post biduum celebrandum, (200)
 195 Sub noctis claras tenebris ardere lucernas
 In silva multas ipsi videre subulci.
 His visis, cuncti mirabantur stupefacti,
 Quid nova splendentis vellet sibi visio lucis,

168 subtraxerat sic l: -rit h 172 abscisa hl 175 numine hp
 177 accensu l 180 Ut quidam terr. hl 181 fort. verendus (cf.
 Dion. 204 app.); at signi venerandi Gong. 137 post v. 183 verum perisse
 statui, pronomen qui (v. 184) ad loci nomen interceptum pertinuisse ratus
 (cf. v. 107. 232) 185 vera l 186 cuncta hl

164 pastorem: cf. Ioh. 21, 15. 173 cf. gest. 1492. 177 semper
 accenso coniungendum. 193 cf. prim. 377.

- Miro nocturnas scindens splendore tenebras: (205)
 200 Hocque domus patri narraverunt tremefacti,
 Demonstrando locum, quem lux perfuderat, ipsum.
 Qui visu clare cupiens audita probare.
 Extra tecta domus illis habitans sociatus,
 Insomnem coepit noctem servare sequentem, (210)
 205 Non claudens oculos somno suadente gravatos.
 Donec accensas rursus rutilare lucernas
 Aucto vincentes numero videre priores
 Ipso quippe loco, sed prisca, qua prius, hora.
 Ominis hoc signum felicitis namque serenum, (215)
 210 Ut Phoebus radios spargebat ab aethere primos,
 Fit notum, fama cunctis prodente iocunda;
 Nec latuisse ducem dignum potuit Liulfum.
 Aures sed citius dicto pulsaverat eius.
 Ipseque sacrata festi mox nocte futuri. (220)
 215 Observans caute, si quicquam postea tale
 Caelitus ostensi monstraret visio signi,
 Cum multis silvam pernox conspexerat ipsam.
 Nec mora, cum nebula terras nox texerat atra,
 Undique silvestris per gyrum denique vallis, (225)
 220 In qua fundandum fuerat prae-nobile templum,
 Ordine disposito cernuntur lumina plura;
 Quae simul arboreas umbras noctisque tenebras
 Clare pollentis scindebant luce nitoris.
 Hinc simul astantes, domino laudem referentes, (230)
 225 Omnes esse locum firmabant sanctificandum
 Eius ad obsequium, qui luce repleverat illum.
 227 At dux, caelesti non ingratus pietati, (232)
 229 Consensuque suae dilectae coniugis Odae, (233)
 228 Arboribus mox succisis spinisque resectis (234)
 230 Omnino vallem mundari iussit eandem; (236)
 Silvestremque locum, Faunis monstrisque repletum
 Fecit mundatum divinis laudibus aptum.

205 Nunc l 206 accensas sic hl (de donec spondeo v. ind. metr.):
 succensas hp 208 sed prisco quam prius (sic l: plus h) hora hl: correxi
 212 laicus se duce l 216 monstravit h 220 quo hl: correxi 227 coe-
 lestis l v. 228 et 229 transposui 228 reiectis hl: correxi; cf. Pafn. 3
 § 7 et Eberhardi presbyteri chron. Gandersh. c. 6, 397 (deutsche Chroniken II
 p. 402; cf. Koepke p. 233): mit groten woltbomen was se befangen (die
 Stelle der Klostergründung); de leit he schere utroden (succidere) unde
 hauwen (spinas resecare)

202 visu: 'durch den Augenschein.' 210 cf. Boethii consol. Philos. II
 c. 3, 1 cum polo Phoebus roseis quadrigis lucem spargere coeperit. 231 cf.
 J. Grimm, deutsche Mythologie I p. 447 eqq.

Hinc, quos poscit opus, prius acquirens sibi sumptus,
Protinus ecclesiae construxit moenia pulchrae (240)

-
- 235 Quae splendor lucis designavit rutilantis.
Hac igitur causa fuerat iam coepta secundo
Coenobii sub honore dei constructio nostri.
Interea lapides structurae convenientes
Non potuere locis nancisci prorsus in illis: (245)
240 Unde moram templi patitur perfectio coepti.
Abbatissa sed a domino sperans Hathumoda
Impetrare fide credentes omnia posse,
Frangebatur sese nimio persaepe labore,
Nocte dieque deo sacris studiis famulando; (250)
245 Et, subiectarum multis illi sociatis,
Caelitus auxilii petiit solamina ferri,
Ne non perfectum remaneret opus bene coeptum.
Nec mora, caelestem, quam quaerebat, pietatem
Sensit adesse sui votis promptam misereri. (255)
250 Nam, ieiunando sacris precibusque vacando
Cum prostrata die quadam iacuit secus aram,
Vocis mansuetae (iussu compellitur ire)
Atque sequi volucrem, quem iam progressa sedentem
Cerneret in saxi cuiusdam vertice magni. (260)
255 Ipsaque, complectens animo praecepta parato,
Egreditur, dictis credens ex corde iubentis;
Ac, cementariis secum sumptis bene gnaris,
Perrexerat citius, quo duxit spiritus almus,
Donec ad coeptum pervenit nobile templum. (265)
260 Illic candidulam vidit residere columbam
In designati praecelso vertice saxi.
Quae mox expansis volitans praecesserat alis,
Temperat atque suum non sueto more volatum,
Posset ut aereos directo tramite sulcos (270)

234 pulcre. 'desiderantur versus, deficiunt duo carmina' hpl, 'deficiunt duo versus' hl; neque Harenbergio 'antiquius manuscriptum' emententi neque ceteris editoribus quicquam deesse videtur: atqui non moenia erant designata, sed locus illis aptus. 235 Quae sic hl, sc. loca 236 fuerat l: om. h 242 credente omnia h, credente praevia l: correxi ex Pafn. 11 § 1 246 solamine l 249 ad sese hl sui sic hl: suis hp 252 Vocis mansuetae die quadam (q. om. l) iacuit secus aram hl: correxi (V. m. monitis exire iubetur Leibniz neglecto homoeoteleuto) 253 quem hl: quam hp 254 sani l 259 pervenit scripsi (similiter ecb. capt. 346): perrexerat hl (ex v. 258) 261 praecelsa l 263 Temporat l sueto h: facto l 264 Posse tunc hl aereos h: spatio relicto om. l

235 cf. prim. 261. 249 cf. Mar. 17 sq., Dion. 85. 258 cf. Mar. 251.

- 265 Cum sociis gradiendo sequi virguncula Christi.
 Cumque columba locum volitans venisset ad illum,
 Quem nunc non sterilem magnis scimus fore petris,
 Descendens terram rostro percusserat illam,
 Sub cuius lapides latuerunt aggere plures. (275)
- 270 Quo certe viso Christi dignissima virgo
 Emundare locum socios praeceperat ipsum
 272^a [Et molem terrae circumfodiendo secare] (278^a)
 272^b Tellurisque gravem fodiendo scindere molem. (278^b)
 Quo facto, praestante pia bonitate superna,
 Copia magnarum monstratur multa petrarum, (280)
- 275 Unde monasterii cum templo moenia coepta
 Omnia materiam possent traxisse petrinam.
 Hinc magis atque magis toto conamine mentis
 Factores templi domini sub honore sacrandi
 Instabant operi mox nocte dieque recenti. (285)
- 280 Sed dux Liudulfus, primus qui conditor eius
 Exstitit et cura cuius processit origo
 Omnis structurae, precibus poscentibus Odae,
 (Pro dolor) ad summum non duxit opus studiosum,
 Sed, naturalis saeva tactus nece mortis, (290)
- 285 Cogitur ante suum factori reddere flatum,
 Quam perfecta domus domini foret inclita prorsus;
 Commisitque suae carae moriendo relictæ
 Atque suis natis, ducibus supra memoratis,
 Totius instantis pondus curamque laboris, (295)
- 290 Exorans, votis ut complerent studiosis
 Omnem coenobii structuram perficiendi.
 Cuius in antiquo corpus venerabile templo
 Tunc gremio terrae commendatum fuit apte;
 Ossa sed annorum post decursus aliquorum (300)
- 295 Sunt hinc ecclesia translata locanda novella.
 Forsan adhuc illum mundo deus abstulit isto,
 Dum vix ætatis febres tetigit mediocris,
 Illustris domnae post hæc ut plenius Odae

270 certa *hl*: *correxi*; certo *Leibniz* 271 *socias l* v. 272 *utraq̃ue recensio ab ipsa Hr. profecta est; ultra prior, ultra posterior sit, certo dici non potest, sed circumfodiendi verbum longius rursus sublatum esse veri simile est* 279 *Instabat l* 289 *instantis scripsi (cf. gest. 1514, prim. 582): infantis hl; ingentis Leibniz, infandi Pertz* 295 *hinc scripsi (i. i. hl^{fc}): hac in hl* 296 *ad hoc Leibniz* 297 *ætatis vix hp febres hl: fines Leibniz; flores Koepke coll. Pel. 147 sq., ubi de puero agitur* *mediocres hpl* 298 *dominae l*

277 *cf. prim. 137.* 278 *cf. prim. 138.* 283 *'das eifrig betriebene Werk.'* 284 *nece i. e. necessitate (?)*. 288 *supra memoratis: Ottoni (prol. 6, v. 69; Koepke p. 133) et Brunoni (v. 367).* 293 *cf. gest. 415.*

- Mens, intenta deo, posset tractare superna, (305)
 300 Expers carnalis totius prorsus amoris.
 Nec tamen auxilii solamen denegat illi,
 Sed praestabat opem solita pietate recentem,
 Qua suffulta suas posset ditescere nonnas
 Omnibus his rebus, noster quibus indiget usus. (310)
 305 Ergo sui natam, Liutgard de nomine dictam,
 Nutu clementis regis praestante perennis,
 Elegit clarus Francorum rex Hludowicus
 Regni consortem sibimet sociamque perennem,
 Filius illius, cuius dono Liudulfus (315)
 310 Suscepit primum propriae gentis dominatum.
 Quae, regina quidem nobis ad prosperitatem
 Facta, suae dignum sanctae matri famulatum
 (Consensu) regis praebens, proprii senioris,
 (Maxima) coenobio promisit commoda nostro. (320)
 315 Interea Christi virgo felix Hathumoda,
 Cum gregis undenos curam bis gesserat annos,
 Ocius in Christo moriens transivit ad astra;
 Gerbergae tenerum commisit ovile regendum.
 Haec fuit illustri cuidam nimiumque potenti (325)
 320 Desponsata viro, Bernrad de nomine dicto;
 Sed sese Christo clam consecraverat ipsa
 Caelesti fervens sponso velamine sacro,
 Omnino sponsum spernens animo morituro.
 Nec tamen extemplo, pro seditione cavenda, (330)
 325 Auro fulgentes potuit deponere vestes;
 Induitur solito sed vestitu pretioso.
 Interea venit, quem sponsa dei reprobavit,
 Ut colloquiis eius quaerens manifestis;
 Audivit vero, votum quia fecerit ipsa, (335)
 330 Velle puellarem caste servare pudorem.

299 intentata h 300 prorsus totius l 303 Quae h 304 noster
 om. l 305 Luitgarda l, Lutgardae h: *correx*; cf. p. VI¹ 307 Ludo-
 wicus hl 308 sacramque hl; cf. *prim.* 110 313 sq. *supplevi coll. gest.* 523,
prim. 229 314 *fort.* permisit nostra hl 320 Bernrado hl: *correx*;
 Bernrad nomen Saxonicum esse monet *Edw. Schroeder* 322 fervens *scripsi*
 (cf. v. 516, Mar. 336, Pel. 306, Agn. 15, gest. 426): fera hl 330 puellarum l

303 cf. *prim.* 436. 317 cf. *Cal.* 4. 319 sqq. Gerberg Liudulfo
 patre vivo (dec. a. 866: cf. *Waitz, Heinrich I.*, ^a p. 10⁵) velata est; cf. *Agü*
epicedion Hathumodae v. 553 (P. C. tom. III p. 384). 325 sqq. cf. *vitam*
s. Galli c. 22, 790 sqq. (P. C. tom. II p. 449): illic deponens regalis vestis
 honores (*prim.* 325) propositam actutum melioris sumpsit amictum, quo se
 virgineum signaret velle pudorem conservare (*prim.* 330), frui dum posset
 flatibus aurae; caelesti nupsit sancta sub dote marito (*prim.* 322), coniugium
 quae terreni contempsit amici.

- Quae cum tardaret, cito nec procedere vellet,
 Quod prius audierat, verum fore valde timebat;
 Inpatiensque morae domnam precibus placat Odam,
 Donec ipsa suam iussit procedere natam, (340)
 335 Ornatam pulchre cultu vestis pretiosae
 Necnon gemmatis sponsarum more metallis.
 Ast ubi Bernradus vidit, quam desideravit,
 His verbis caram causari fertur amicam:
 'Non raro didici, fama prodente sinistra, (345)
 340 Quod tu nitaris nostrum disrumpere pactum
 Et fidei foedus servandum solvere prorsus.
 At nunc ad bellum citius properare futurum
 Praecepto regis cogor, nostri senioris;
 Hinc tempus quidni non est hoc discutiendi. (350)
 345 Si redeam certe sospes, comitante salute,
 Scito procul dubio, quod te mihimet sociabo
 Atque tui votum penitus pessumdabo vanum.'
 Dixerat, et dextra, permotus mente, levata
 Iurat per gladium, per candidulum quoque collum, (355)
 350 Iuxta posse sui factis praedicta repleri.
 Respondens ergo Gerberg ait ore modesto:
 'Christo me totam committo, meam quoque vitam,
 Utque fiat de me iuxta domini rogo velle.'
 His ita colloquiis mutuò sermone peractis, (360)
 355 Bernrad mox abiit, casuque suo cito sensit,
 Nil contra dominum quemcumque valere superbum,
 Et, quia plus iusto deliquit inania fando,
 Decidit in bello, victus virtute superna;
 Ac Christi virgo sponsi caelestis amoris (365)
 360 Se mox coniunxit, quem caste semper amavit.
 Cuius primatus sexto, ni fallor, in anno
 Brun dux, ecclesiam promptus defendere sanctam
 Incursu de saevorum satis Ungariorum,
 (Pro dolor) ex ipsis domini pravis inimicis (370)
 365 Occiditur, binis cum praesulibus venerandis

331 tardarat l 333 dominam hl 339 prodente sic hl (cf. v. 211, *Gong.* 304, *Agn.* 118) 340 te hl nitans l 344 quod ni hl: corr. *Bartsch* (cf. *Mar.* 449, asc. 20, *gest.* 289. 334) 358 fort. Occidit (O pro D unciali habita) 365 praesidibus hl: *correx* diss. p. 38; de *Theoderico episcopo Mindensi et Markwardo episcopo Hildeshemensi cum Brunone occisis* cf. *Duemmler, Gesch. des ostfränk. Reiches* ² III p. 136².

345 cf. *gest.* 1176. 349 per candidulum collum (cf. *Verg. georg.* IV 337) *laesa fide gladio plectendum* (cf. *J. Grimm, deutsche Rechtsalterthümer* ² p. 187 sq. 352 cf. *prim.* 26. 354 cf. *Mar.* 528 361 cf. *gest.* 20. 363 Ungariorum: immo Nortmannorum.

- Omnibus atque viris propriae pariter legionis.
 Quo mox occiso, iunior frater suus Oddo,
 Dux factus populi dono regis Hludowici,
 Respondit factis sanctae voto genitricis, (375)
 370 Ac studio simili concordans nititur illi
 Cultibus ecclesiam dignis ornare novellam,
 Quae post haec anno fuerat sacrandi secundo:
 Omnia coenobii perfecit moenia nostri,
 Commoda mansuris illic per saecula puellis. (380)
 375 His bene perfectis, iuxta praecepta parentis
 Eligitur, domna poscente videlicet Oda,
 Ipsa dies templo condigne sanctificando,
 In cuius noctis medio quam pluribus illo
 Tertio conspicuae quondam fulsere lucernae, (385)
 380 Et quod cunctorum pariter venerabile festum
 Sanctorum vasti fuerat per climata mundi
 Principio mensis celebrandum rite novembris.
 Hac fama templi passim resonante sacrandi,
 Undique permultae mox confluxere catervae, (390)
 385 Optantes diei praesentes esse celebri.
 Scilicet aurorae primo candore micante,
 Omnis nostrarum collectim turba sororum,
 Susceptis patronorum gratulando piorum
 Corporibus sacris, pergit resonantibus hymnis (395)
 390 Ad loca coenobii summo conamine structi.
 Tunc tandem, cunctis ad cultum rite paratis
 Festi, Wichberhtus praesul domini benedictus
 Dedicat hoc templum domini sub honore decorum
 Omnibus ad laudem sanctis per saecula perennem, (400)
 395 Quorum tunc festum digne fuerat celebrandum.
 Hoc nam facta fuit clari sacratio templi,
 Centum mansurnis octo vicibus revolutis,
 Octonis denis, uno pariter superaucto,
 Postquam virgo puellaris sine sorde pudoris (405)
 400 Saeclorum regem peperit propriumque parentem.

367 suus frater *hp* 373 Omnia . . moenia *scripsi*: Moenia . .
 omnia *hl*; *cf. prim. 275 sq.*; (et) omnia *Leibniz* 376 domina *hl* 380 quod
hl: quid *hpl* 381 fasti *hp* 383 resonare *hpl* 384 permulta *l*
 385 dixi *p. e. celebris l* 386 aurora *l* 387 collectum *hl* 389 hym-
 nis *hl* 392 Wichberhtus *scripsi*: Wichbertus *h*, Wiebhartus *l* 395 tunc
hl: nunc *hp* 397 mansuris *hl*: *corresi* 398 Octones *l* *fort. decies*;
cf. poeta Saxo II 1 (P. C. tom. IV p. 18) 400 propriamque *hl*

369 *sq. cf. prim. 508.* 377 1. nov. 881; *cf. prim. 193.* 392 praesul
Hildeshemensis. 396 hoc festo. 399 *cf. Mar. 35.*

- Tunc coepere locis primum silvestribus illis
 Carmina divinae laudis clare resonare.
 Exin et illius nostri collectio coetus
 Illic permansit domino iugiter famulando. (410)
 405 Et, licet abbatissa gregem Gerberga recentem
 Cautè servaret, crebris monitisque doceret,
 Conservare, suae fuerant quae congrua vitae,
 Contra propositum nec quid patrare profanum,
 Domna tamen conversando venerabilis Oda (415)
 410 Intra claustra monasterii cura vigilanti
 Scrutatur coniunctarum persaepe sororum
 Actus et studium, mores, vitae quoque cursum,
 Ne vel, contempta maiorum lege sequenda,
 Vivere lege sua reprobe praesumeret ulla, (420)
 415 Vel locus illiciti foret ullius peragendi,
 Exemploque suo praemonstravit facienda.
 Et, ceu prudentis dulcis dilectio matris
 Nunc terrore suas prohibet delinquere natas,
 Nunc etiam monitis bona velle suadet amicis, (425)
 420 Sic haec sancta suas caras instruxit alumnas,
 Nunc dominatricis mandando iure potentis,
 Nunc etiam matris mulcendo more suavis,
 Quo vita simili cunctae communiter uni
 Servirent regi, iubilant cui sidera caeli. (430)
 425 Praeterea, quas maternae pietatis amore
 Nutrivit, vere magno veneratur honore,
 Has ipsas vocitando suas saepissime domnas.
 Nam, quoties neptes eius proceresque nepotes,
 Quos praepollentis decus extollebat honoris, (435)
 430 Eius ad implendum convenerunt famulatum,
 Certantes donis illam donare coruscis,
 Regis ut illustrem socrum propriamque parentem,
 Illos mox verbis affari dicitur istis:
 'Exhortans moneo vos, o mea pignora cara, (440)
 435 Ut maturetis condignis primule vestris

402 dare *l* 403 et *l*: est *h* 406 servare . . docere *hl*
 407 fuerat *h* 409 conservando *h* 413 concepta *hl* 414 reprobo *h*¹
 persumeret *l* 415 illius *hl* 416 pmonstravit *hp* 417 pudentis *h*
 423 Quod *l* cuncta *hl* 428 neptis *l* 432 socium *l* 435 pri-
 mulae *h*, primula *l* (*cf. Gong. 318; Sap. 3 § 3*)

402 *cf. Alciv. c. 66, 2, 12 (P. C. tom. I p. 286, ex codice Frobeniano)*
 divinis resonasset necnon laudibus aula. 414 *cf. p. 149, 23 adn.* 421 *cf.*
Cal. 9 § 19, Pafn. 10 § 3, gest. 403 sq., prim. 497 sq. 425 *cf. prim. 504.*
 427 *cf. Hieron. ep. 22 c. 2 (2 ed. Vall. I col. 89) mi domina Eustochium*
 (dominam quippe vocare debeo sponsam domini mei).

- Muneribus nostras large ditescere domnas,
 Hic servire piis debent quae sedulo nostris
 Patronis, quorum meritis, precibus quoque sacris
 Successus nobis optatae prosperitatis (445)
 440 Necnon regalis decus accedebat honoris.
 Hac ratione suam stirpem persuaserat omnem
 Erga coenobii cultum pie sollicitari.
 Et loca, quae generi dono regis Hludowici
 Possessura quidem proprium suscepit in usum, (450)
 445 Permittente sua pariter pietate benigna,
 Ecclesiae tradi faciebat Gandeshemensi.
 Nec rex ipse locum sublimavit minus illum,
 Liudgardis pie reginae bonitate precante;
 Sed tradens illi largitur praedia multa (455)
 450 In ius Gerbergae, nostrae rectricis amandae,
 Ipsius illustris reginae namque sororis.
 Quae rex Arnulfus, successor scilicet huius,
 Post haec per scriptum regali iure statutum
 Firmat, vinetis eius dono superauctis. (460)
 455 Ac sic coenobio succedunt prospere plura,
 Summorum meritis intercedentibus almis
 Pontificum, quorum constat sub honore dicatum.
 Sed ne plus iusto fragiles extollere mentes
 Suaderet talis successus prosperitatis, (465)
 460 Utque probaretur felix nostri dominatrix,
 Vere iudicii salubris censura superni
 Perplures horum mundo subtraxerat isto,
 Quorum coenobium fuerat solamine fultum.
 Ergo rege pio iam defuncto Hludowico, (470)
 465 Qui regum primus nostros tradebat in usus
 Regali prius obsequio loca debita multa,
 Necnon cyrographis eius sub nomine scriptis
 Iura monasterii firmaverat omnia nostri,
 Eius post annos discessus denique paucos (475)
 470 Liudgardis regina, sui dignissima regni
 Consors, tantorum quae nobis causa bonorum

438	mentis l	446	Gandesheimensi l	448	pia hl: <i>correxi</i>
452	Quem hl	453	Post hac h, Post hic l: <i>correxi</i>	455	prospere
	sic hl; prospera ed. <i>Pertz</i>	459	Suadent tales l	460	probantur l
462	subtraxerit l	464	ludowico h	465	regem l
	chyr- h, chir- l	469	descessus l	467	cyr- <i>scripsi</i> :

436 cf. *prim.* 303. 439 cf. *Sap.* 1 § 1, *prim.* 459. 440 *per*
Liudgardam (cf. v. 305 *sqq.*). 462 cf. *prim.* 472

- Exstitit, e mundo discessit (pro dolor) isto
 Non sine nostrarum magno rerum detrimento.
 Cui nam consimilis successit causa doloris, (480)
 475 Abbatisa bonis Gerberg quia dedita curis,
 Quae praedictorum suffulta iuvamine regum
 Necnon reginae germano foedere iunctae
 Coenobium donis ornavit saepe coruscis,
 Usibus et quaestum nostris superaddidit amplum, (485)
 480 Postquam bis denos binos quoque praefuit annos,
 Officio vice rectricis perfuncta prioris,
 Deposito fragilis mortali pondere carnis,
 Factori flatum reddebat ab aethre receptum;
 Orbatumque sui dimisit ovile sorori (490)
 485 Christinae procurandum sancteque tuendum.
 Quae, praefatarum mores sectando sororum
 Atque sui vitam bene praemeditando gerendam,
 Illis fit similis magnae forma probitatis,
 Quis fuit aequalis propectu nobilitatis. (495)
 490 Mater et illius, stabilem corrumpere cuius
 Mentem nullarum potuit mutatio rerum,
 Quominus obsequio domini fieret studiosa,
 Provocat exemplis illam, monitis quoque crebris,
 Ut, sese semper circumspiciens sapienter, (500)
 495 Commisum caute sibimet servaret ovile,
 Necnon factorum iuxta meritum variorum,
 Nunc pie subiectas monitis mulceret amicis,
 Nunc etiam verbis iuste terreret acerbis,
 Ne quem divini ritum cultus violari (505)
 500 Torpens affectus cordis permetteret eius.
 Ipsaque domna sui studio laudabilis Oda,
 Quae, claris splendens radiis mirae bonitatis,
 Sat dilecta deo fuerat, celebris quoque mundo,
 Semper maternae solito pietatis amore (510)
 505 Eius adoptivis studuit conquirere natas,
 Quicquid nonnarum deposcere sciverat usum;
 Oddonisque ducis clari devotio grandis,

472 Exstitit in mundo *l*, Exiit e mundo *h* 482 Deposita *hpl*
 486 praelatarum *l* 489 Qui *hl* propecta *hl*: *corr. Pertz*; propectu
Leibniz 492 fient *l* 494 sapientem *hl*: *corr. Pertz* 496 mentem *l*
 502 splendens *h*: superintendens *l* 507 Oddonis *l*: Ottonis *h*

477 germano foedere iunctae *i. e. sororis*. 481 *cf. prim. 114.*
 483 *cf. Theoph. 30.* 495 *cf. Alcu. c. 1, 671 (P. C. tom. I p. 184) et bene*
commisum sibimet servaret ovile. 497 *sq. cf. prim. 421 sq.* 504 *cf.*
prim. 425. 506 *cf. prim. 304.*

- Concordando suae votis carae genitricis,
 Auxilio regum, quibus exhibuit famulatum, (515)
 510 Ipsum virgineum coetum Christi famularum
 Fovit clementer, necnon provexit amanter.
 Nec propriae vitae compelli quivit amore,
 Ut vel eas damno laedendo tangeret ullo,
 Vel minus impleret, quae mater digna iuberet. (520)
 515 Ac sic concessae sibimet per tempora vitae
 Omni ferventis studuit conamine mentis
 Coenobio patronorum praebere suorum
 Ipsius auxilii semper tutamina certi;
 Nec vice terribilis metui petiit senioris, (525)
 520 Sed bene mansueti genitoris ad instar amari:
 Unde loco non inmerito permansit in illo
 Hactenus insignis laus illius pietatis.
 Nos quoque permotae tantae dulcedine famae,
 Necdum maternis quae tunc prorupimus alvis, (530)
 525 Sed fuimus vere longo post tempore natae,
 Haut minus illius constanter amore flagramus,
 Quam quae praesentem contemplabantur eundem
 Atque suae donis ditabantur pietatis.
 Hic igitur talis praeclarae vir pietatis, (535)
 530 Qui pius urbicolis tribuit bona talia nostris,
 Morte sui matrem nostri domnamque potentem
 Praeveniendo prior, vetiti pro crimine pomi,
 Quod protoplastes degustavere parentes,
 Exuitur membris limoso stamine textis (540)
 535 (Pro dolor) atque seris clausit sua lumina mortis,
 Coetu nostrarum circumvallante sororum
 Pernimio domni fletu lectum morituri.
 Cuius ad exequias summo nisu celebrandas
 Undique nostrates confluerunt lacrimantes, (545)
 540 Atque sui loetum cari senioris amarum

508 vocis *hl* 510 caetum *l*: castum *hp*, castrum *hl* 511 provixit *l*
 515 comissa *l* 519 potuit *h* 524 tunc prorupimus *scripsi* (i. e.
 tunc prorupimus; erupimus *Leibniz*: cf. num. 18, 15 et *Iob* 38, 8): nunque
 rumpimus *h*, nunquam rumpimus *l* 526 Hanc *h* flagrari *h* 527 quae
scripsi (cf. p. VI²): qui *h*, quo *l* 530 prius *hp* 531 dominamque *l*
 532 poni *l* 533 protoplastes *l* 535 limina *h* 537 domini *l*

508 cf. *prim.* 370. 512 cf. *Gall. I* 1 § 3; nescio quo haec spectent.
 523 cf. *gest.* 598. 529 sqq. Otto dux Saxonum dec. 30. nov. 912 (cf.
Waitz, Heinrich I, 3 p. 195 sq.) 532 cf. *Sedul. I* 70 pereuntem hominem
 vetiti dulcedine pomi (varia lectio apud *Arntzenium, Arevalum, Huemerum*
 nulla; sed vetiti pro crimine pomi etiam gesta *Berengarii III* 182, *P. C.*
tom. IV p. 390). 538 cf. *Pel.* 355.

- Omnes in mediis pariter flere lamenta.
 Sed lactum procerum, vulgi pariterque lamentum.
 Vicit nominum miseranda querela suarum:
 Quae, pro defecta mentis solito muliebris (334)
 545 Vivere sperantes citiusque mori cupientes,
 In lacrimando modum voluerunt ponere nullum.
 Hinc patris eiusdem cari domnique benigni
 Corpus per triduum conservabant inhumatum.
 Ceu sese lacrimis sperarent posse refusus (335)
 550 Extincti flatum citius revocare reductum.
 Tandem concilium sapiens satis advenientum
 Decernens, vanae spei debere reniti,
 Ocius in tumulo non absque dolore parato,
 Sed luctu nimio circumstantum madefacto, (336)
 555 Membra ducis tanti digne servanda locari
 Fecit in ecclesiae medio, quam struxerat ipse.
 Illic nostrarum studio certante sororum
 Continuis precibus dilectus spiritus eius
 Semper celsithroni commendatur pietati, (337)
 560 Quo det ei requiem clemens sine fine perennem.
 Scilicet ante dies octo, totidem quoque noctem,
 Quam ducis occasus miserabilis accidit huius,
 Ipsius nato, regi quandoque futuro,
 Nascitur Henrico famosus filius Oddo, (338)
 565 Qui fuit electus regis pietate perennis
 Primus Saxonum rex post patrem strenuorum,
 Augustus Romanorum pariterque potentum.
 Mensibus hinc senis cursu volitante peractis,
 Dum decus hoc tanti clarum generis fuit ortum, (339)
 570 In quo laeta procul dubio promissa repleta
 Christi baptistae creduntur primitus esse,
 Istius exiguae quae mox in vertice Musae
 Aedae namque suae memini fore diota parenti,
 Oda nimis felix, nostri spes et dominatrix, (340)
 575 Cum decies denos septem quoque vixerat annum,
 Vitam fine bono consummans transit ad astra,
 Expectans spe felici tempus redeundi

544 meritis *hl* 547 dominique *hl*: *correal* 551 unallium *hl*:
correxi 552 variae *hl* 554 circumstantium *hl*: *corr.* *Herrnhurg*
 560 Quod et *hpl* 569 hortanti *hl* 578 Aedae *hl* 579 Quam *hl*
 576 consumens *hl*: *corr.* *Pertz*

561 sqq. Otto I. natus 28. nov. 912 (cf. Koepke-Duemmmler, *Kaiser Otto
 der Grosse*, p. 6^a). 568 sqq. cf. Koepke-Duemmmler p. 7^a. 578 cf.
prim. 24.

Flatus atque resurgendi de pulvere pleni
 Corporis in tumulto, quod nunc sub tegmine duro (585)
 580 Iuxta natarum requiescit busta suarum.
 Nec Christina, suis quae sola remansit alumnis,
 Iam tunc instantis grandis dulcedo doloris,
 Plus quam bis ternos post matrem vixerat annos,
 Sed reddens animam, factore vocante, beatam, (590)
 585 Iungitur in lucis patria pacisque perennis
 Eius germanis, quarum pollebat honoris
 Heres et sanctae sectatrix inclita vitae.
 Quas matri cunctas in caelo consociatas,
 Alme pater, tecum praesta gaudere per aevum, (595)
 590 Illius et regni mercede perenniter uti,
 Quod retro cuncta tuis servasti saecula caris,
 Quo, te cum nato necnon cum flamine sacro
 Solum rectorem caelestibus imperitantem
 Dulces laetitiae laudantes voce iocundae (600)

.

589 per eum *hl* 590 Illius et regni *scripsi*: Illius boni *hl* (Illius-
 que boni *Leibniz*); *cf. Matth. 25, 34*: venite, benedicti patris mei, possidete
 paratum vobis regnum a constitutione mundi *post v. 594 versum perisse*
statui; Quo te . . . Dulci (*hoc fort. recte*) laetitiae laudemus voce iocundae
Leibniz

592 *sqq. cf. Bas. 260 sqq.*

INDEX NOMINUM.

- Abrahamen rex Saracenorum *Pel.* 74.
 Abel *Mar.* 378. 411.
 Abiathar sacerdos Iudaeorum *Mar.* 378. 411.
 Abigea sodalis Mariae *Mar.* 498.
 Abrahæ patriarchæ *gest.* 192.
 Abraham eremita *Abr. passim. Pafn. inscr.* Habrahæ p. 147, 2.
 Achar avus Mariae *Mar.* 81 *app.*
 Adam (*gen.*) *Mar.* 214. Adæ asc. 18.
 Adelhardus episcopus Regiensis *gest.* 582. Adelhardus *gest.* 516.
 Adiva soror Edithæ *gest.* 112.
 Adonay Emmanuel *Sap.* 9, 4.
 Adrianus imperator *Sap. passim.*
 Aeda uxor Billungi *prim.* 24. 25. 573.
 Aedelheitha v. Aethelheitha.
 Aedit v. Eadit.
 Aedwardus rex Anglorum *gest.* 77.
 Aegyptus *Mar.* 697. 701. 826. 839.
 Aethelheitha vidua Hlothari, uxor Ottonis Magni *gest.* 474. 492. Aedelheitha *gest.* 638.
 Aethiops *Dulc.* 4, 3.
 Afrodicius 'dux' urbis Sonites *Mar.* 840.
 Agapes (sic semper medio aevo) virgo martyr *Dulc. passim; cf. p.* 127, 2. 131, 21.
 Agnes *Agn.* 19. 25. 267; Agnetis *Agn. inscr.* 328. *Gall.* 5, 2; Agnetem *Agn.* 358. Agnem *Agn.* 346. Agnen *Agn.* 136. 443.
 Alexandria urbs *Gall.* II 3, 1. 4, 1.
 Alpes *gest.* 623.
 Anastasius I. papa *prim.* 162.
 Andronicus princeps (*p.* 136, 8) *Cal. passim; -chus p.* 135, 8: *at cf. p.* 136, 8. 20. 139, 22.
 Angli *gest.* 75.
 Anna mater Mariae *Mar.* 80. 148. 160. 176. 180. 244. 265. 312.
 Anna prophetissa *Mar.* 679.
 Antiochus iudex *Sap. passim.*
 Antonius eremita *Pafn.* 9—11.
 Apollo *Gall.* 9, 1; inde edepol fieri putavit *Hr.*
 Arnulfus rex *prim.* 452.
 Arnulfus dux Baioariae *gest.* 157.
 Artemia filia Gallicani *Gall.* 2, 5. 5, 4.
 Aspasius iudex *Agn.* 357.
 Athenae urbs *Dion.* 18.
 Attica filia Gallicani *Gall.* 2, 5. 5, 4.
 Augustus *Mar.* 545. 660 *sec. add.; sed Hr. illum Octavianum dicit gest. prol.* 1, 30, (caesar) augustus autem ei imperatoris notio est (*cf. ind. verb.*).
 Aurora *Mar.* 359. *prim.* 33. 388.
 Avernus *Theoph.* 160.
 Bachica munera *Gong.* 218.
 Baduliki locus *gest.* 181 *adn.*
 Baioarii *gest.* 374.
 Basilius *Bas.* 17. 170. 239.
 Beringarius II. rex Italiae *gest.* 481. 565. 624. 686. 698. 722. 1491.
 Bernrad Saxo nobilis *prim.* 320 (*cf. app.*). 337. 355.
 Bethlem *Mar.* 546. 681. Bethleis in oris *Mar.* 644. 694.
 Bethsaida *Gong.* 216.
 Billungi cuiusdam principis almi *prim.* 23.
 Bradan rex Scytharum *Gall.* 9, 2.
 Brandan *Gall.* 12, 8.
 Brun dux Saxoniae *prim.* 362.
 Brun frater Ottonis Magni *gest.* 53.
 Burgundia regna *Gong.* 21.
 Caesariensis rectoris *Bas.* 19.
 Calimachus *Cal. passim; Chalimachus Cal.* 9, 2.
 Camena *Mar.* 9. 19. *Gong.* 77. *Agn.* 26.
 Carpus presbyter Cretensis *Dion.* 46. 80. 86. 87.
 Ceres *gest.* 554. 575.

- Cherubin *asc.* 40.
 Chionia *virgo martyr Dulc. passim.*
 Christianus *Gall.* 9, 2. *Cal.* 9, 17. -i
Gall. II 9, 1; vir Christianissimus
Gall. II 5, 2. *Cal.* 2, 4; Christiana
 religio *Sap.* 1, 3. superstitio *Dulc.*
 1, 3. caedes *Sap.* 1, 4.
 Christicolae *Pel.* 75. 245. *Theoph.* 222.
Bas. 83, 91. *Dion.* 50. 157. *Agn.* 136.
Gall. 10, 1. 12, 9. II 1, 2. 8, 1. *Dulc.*
 7, 1. 14, 1. *Sap.* 2, 2.
 Christina *abbatissa Gandeshemensis*
prim. 485. 581.
 Christus v. Iesus.
 Clemens I *papa Dion.* 107.
 Conradus *dux Lothariani regni gest.*
 447. 687. 697.
 Constans *imperator Gall.* II 5, 2.
 Constantia *filia Constantini Gall.*
passim.
 Constantinus *imperator Gall. (passim).*
 Constantius *imperator Gall.* II 5, 2.
 Corduba *urbs Pel.* 15. 69.
 Cretensis *presbiter Dion.* 46.
 Damaris *uxor Dionysii Dion.* 33 *app.*
 David *Mar.* 52. 81. 835. *asc.* 98. 127.
Theoph. 248. *gest.* 139. 252. 254. 295.
 Diana *Sap.* 5, 4. 32.
 Diocletianus *imperator Dulc. passim;*
p. 181, 5 *pro Adriano.*
 Dionysius *Areopagita Dion.* 6. 25. 120.
 Domitianus *rex Dion.* 156.
 Drusiana *uxor Andronici Cal. passim.*
 Dulcitus *praeses (p. 127, 3. 131, 7)*
Dulc. passim (mi senior *Dulciti*
 7, 1).
 Eadit *etc.*: cf. *prooem. p. VI*¹.
 Effrem *eremita Abr. passim.*
 Elena *mater Constantini Magni*
Gall. 12, 11.
 Emmanuel Adonay E. *Sap.* 9, 4.
 Erebus *Theoph.* 170. 314.
 Evurhardus *dux Francorum gest.* 175
 (comes), 206 (praeses), 286.
 Fides *virgo martyr Sap. passim;*
mysterium tui nominis p. 193, 30.
 Fortunatus *procurator (p. 138, 28)*
Andronici Cal. passim.
 Franci *Gong.* 20 (regni eoi). 217. 339.
 365. *gest.* 3 (Francorum regnum ad
Saxones translatum). *prim.* 13 (Francorum
 magni regis Hludowici II).
 22 (*Oda edita Francorum clara de*
stirpe potentum). 307 (clarus Fran-
 corum rex Hludowicus III).
 Gabriel *archangelus Mar.* 520.
 Galilaei *asc.* 123.
 Galli *Dion.* 132. 144. 163.
 Gallia *Dion.* 133.
 Gallicanus *princeps militiae (p. 109, 1),*
dux (p. 111, 26. 116, 31) Gall. passim.
 Gallicia *regio Pel.* 93.
 Gallicii *Pel.* 107. 111.
 Ganda *fluvius prim.* 104.
 Gandeshemensis *locus prim.* 105. ec-
 clesia *prim.* 446. coenobium I *pr.* 6
prim. prol. 2. grex *gest. prol.* 1, 9;
 Hrotsvit G. *gest. pr.* 1. Clamor
 Validis G. II *pr.* 3.
 Gerberg I. *abbatissa Gandeshemensis*
prim. 318. 351. 405. 450. 475.
 Gerberg II. *abbatissa Gandeshemensis*
 I *pr.* 7. *Mar.* 2. *Bas.* 1. *gest. pr.* 1.
 Gisberhtus *dux Lothariani regni*
gest. 209 (comes). 287.
 Gongolfus *Gong. passim* (Gingulfus 25;
dux 101. 103. 139. 223 *etc.* duculus
 334. 440. regius proconsul 53. con-
 sul 368. princeps 424. senior 95).
 Graecus] a -o in Latinum *asc. inscr.*
app.
 Hathumoda *abbatissa Gandeshemensis*
prim. 109. 241. 315.
 Hebraeus] pleps Hebraea *Mar.* 263.
 quendam Hebraeum *Theoph.* 83.
 Helias *propheta Mar.* 398.
 Henricus I. *rex gest.* 7. 27. 68. 124.
prim. 70. 564.
 Henricus *dux Baioariae gest.* 46. 153.
 174. 213. 336. 654. 675. 738.
 Herifordensem sedem (i. e. *abbatiam*)
prim. 115; cf. Koepke II *p.* 129¹.
 Herimannus *dux Sueviae gest.* 455.
 Herodes *rex Mar.* 638. 692. 882.
 Herodes *Agrippa gest.* 512.
 Hilarianus *Ostiensis Gall.* 13, 7.
 Hirena *virgo martyr Dulc. passim.*
 Hispania *Pel.* 170.
 Hispanii (sic) *coloni Pel.* 14.
 Hlotharius *gest.* 467 (rex Italicus).
 481 (Hlutario).
 Hludowicus II. *prim.* 13 (Francorum
 magni regis -i). 119.
 Hludowicus III. *prim.* 307. (clarus
 Francorum rex). 368. 443. 464.
 Hrotsvit v. p. VI¹; Clamor Validis
 Gandeshemensis II *pr.* 3.
 Hugo *rex Italiae gest.* 486.

- Iacobus frater domini *Mar.* *unscr.*
 Ida filia *Herimanni duci, uxor Li-*
udolfi gest. 63.
 Iesus *Mar.* *ea. 377. 388. 728. 732. 738.*
388. 372. asc. 128. Gong. 28. Dion. 74.
Abv. 4, 4: Iesus Christus Gall. II
5, 2. 7, 1. 9, 2. Cal. 4, 1: Christus
Iesus asc. 187: Christus passim
(etiam ubi de veteri testamento ap-
ter, Gong. 28: et Theoph. 262).
 Innocentius I. papa *prim. 32.*
 Ioachim pater *Mariae Mar. 12. 44.*
36. 102. 192. 227. 228.
 Iob *Gong. 61.*
 Iohannes baptista *prim. 21. 24.*
 Iohannes apostolus *asc. 34. Cal. pas-*
sim. Isak. 1. 24.
 Iohannes episcopus *asc. unscr. (cf.*
app.).
 Iohannes et Paulus primicerii *p.*
109, 5. 112, 22. 113, 27: palatini
p. 124, 29). Gall. passim.
 Ioseph pater *Iesu Mar. 46 et passim.*
 Israhel in terra *Mar. 51. -lis rector*
(deus) Mar. 167. tribus -lis Mar.
432.
 Italia *Sap. 3, 6. gest. 408. -ae regnum)*
391. 676.
 Italicae captivae *Sap. 5, 1. -cus rex*
gest. 467. -cum regnum gest. 607.
620. 652.
 Iuda *Mar. 50. 632. 450.*
 Iudaei *Mar. 508. 641. asc. 42. 50.*
 Iudaicus populus *Gong. 314. -cum*
regnum Theoph. 209. -co more
Mar. 612.
 Iuditta filia *Arnulfi duci, uxor Hen-*
rici duci gest. 154.
 Iulianus apostata (*p. 109, 7) imperator*
Gall. II passim.
 Iuppiter] pro I. *Gall. 9, 1. simula-*
chrum Iovis Gall. II 7, 1.
 Karitas virgo martyr *Sap. passim.*
 Latina lingua *Mar. 776. cf. asc. inscr.*
 Liudgardis filia *Liudolfi uxor Hludo-*
wici III. prim. 448. 470. Liudgard
prim. 305 app.
 Liudgarda filia *Otonis Magni gest.*
451. 444: casu factum est, ut Hrots-
vit diversis formis uteretur in puellis
cognominibus.
 Liudolfus dux *Saxoniae prim. prol. 5.*
r. 5. 85. 117. 132. 189. 212. 280. 309:
de eius dignitate cf. prim. 18 adn.
 Limburgus filius *Othonis Magni, dux*
Saxoniae gest. 122. 623. 627. 628. 629.
630. 728. 1208.
 Lorch *gest. 128.*
 Maria mater *Iesu Mar. passim. asc. 78.*
Theoph. 272. 628. Abv. 2, 2.
 Maria sorpes *Abraham eremite Abv.*
passim.
 Mars *Gong. 14. Pel. 12. 23. 24. gest.*
324 add.
 Matilda uxor *Henrici I gest. 22.*
 Matuta nitens *Abv. 7, 13.*
 Mempitidis in oris *Dion. : app.*
Mina gest. 1404. prim. 372.
 Mirivita Theoph. 265.
 Oceanus *Pel. 104. gest. 125.*
 Octavianus v. Augustus.
 Oda uxor *Liudolfi prim. 21. 62. 65.*
229. 282. 298. 332. 376. 608. 304. 374.
 Oddo dux *Saxoniae gest. 6. prim.*
prol. 6 r. 63. 367 (dux factus populi
domo regis Hludowici). 367 app.
 Oddo I. imperator *gest. passim. prim.*
71. 344: cf. p. LX²⁴. X²⁰. gest. 379 app.
 Oddo II. imperator *gest. prol. 2, 1 r. 1302.*
 Olympus i. e. cactus *Mar. 226. Gong.*
335.
 Ostensis urbs *Gall. 12, 7 app.*
 Padus fluvius *gest. 635.*
 Pafnutius eremita *Pafia. passim (pater*
Pafnuti p. 173, 2. 29).
 Pafia urbs *gest. 630. 645. 638.*
 Paris urbis *Dion. 142.*
 Paulus apostolus *Dion. 22. 23. 34. 103.*
126. prim. 164.
 Paulus primicerius v. Iohannes et
 Paulus.
 Paulus discipulus *Antonii Pafia. 11.*
 Pelagius martyr *Pel. passim. I epil.;*
inclite Pelagi r. 1.
 Petrus apostolus *Theoph. 258. Dion.*
103. 107. 129. gest. 512. prim. 164.
 Pharao rex *Mar. 634.*
 Pharisei *Mar. 605.*
 Philosophia II *ep. 9 add.*
 Phoebus *Mar. 360. 364. Theoph. 424.*
prim. 210.
 Pippinus rex *Francorum Gong. 19. 48.*
 Proterius *Caesariensis Bas. 21.*
 Rautianus comes *Gall. II 4, 1.*
 Rebecca sodalis *Mariae Mar. 496.*

- Renus fluvius gest.* 289.
Rikkardis magistra Hrotsvithae I pr. 7.
Roma urbs Mar. 660. 669. *Dion.* 102.
 106. *Agn.* 27. *Sap. inscr.* 1, 3. *gest.* 42.
 591. *prim.* 121.
Romani Gall. 12, 2. 3. *prim.* 567; cives
Agn. 317. *urbicolae Gall.* 10, 1. -nus
orbis Gall. 12, 8. *Sap.* 1, 4. *gest.*
prol. 1, 6. -num regnum *gest.* 594.
imperium prim. 75. -na *lex Mar.*
 661. *pax Gall.* 1, 9. 9, 3.
Rothulfus rex Burgundiae gest. 471.
Ruben scriba templi Mar. 89. 103. 204.

Sabaeo ture Pel. 66.
Salem i. e. Ierusalem Mar. 637 *app.*
Salome obstetrix Mar. 590. 591. 602. 610.
Salomo rex Mar. 415. *Gong.* 315. *gest.*
prol. 2, 20; in libro regis Salomonis
 (i. e. *proverbiis gest.* 302; nostrum
 Salomonem (sc. *Ottonem II.*) *gest.*
 prol. 2, 31.
Sapientia mater Fidei Spei Karitatis
Sap. passim; sapientia nominis
 p. 184, 4.
Saraceni Pel. 24 *app.*; *fuitne Sarra-*
 cenorum?
Satanas Theoph. 146. 169. *Bas.* 138;
 huius Satanae (i. e. imperatoris)
 Sap. 3, 5.
Saulus rex gest. 253. 256.
Saxones gest. 4. 669. *prim. prol.* 4.
 v. 5. 9. 16. 73. 566.
Scythae Gall. inscr. 1, 1.
Sephiphona sodalis Mariae Mar. 498.
Seres Mar. 501 *app.*
Sergius II. papa prim. 126. 156; *cf.*
 Koepke II p. 129¹.
Sicilia Theoph. 2 *app.*
Simeon senex Mar. 676. 678.
Simphronius Agn. 43 (comes). 177
 (*praeses*).
Sisinnius praeses (sub Domitiano)
 Dion. 160.

Sisinnius comes (sub Diocletiano)
 Dulc. inscr. 9, 1. 14, 3.
Sodomitis vitiis Pel. 205.
Sonite urbs Aegypti Mar. 825 *app.*
Spes virgo martyr Sap. passim.
Suevi gest. 453.
Susanna sodalis Mariae Mar. 498.
Syon mons Ioh. 28.

Tartara Pel. 164. *Dulc.* 14, 3; *cf.*
 Theoph. 360 *app.*
Tartarei ministri Theoph. 100. *Bas.*
 71. 100. -o de carcere *Theoph.* 316.
 -is *poenis Theoph.* 353.
Terrentianus praeses Gall. II 6, 1.
 9, 2.
Terrentius II pr. 2; *sic in catalogis*
 Aniciensis saec. XI. et Cremifanensi
 a. 1040 (cf. Manitius, mus. Rhen.
 XLVII suppl. p. 10 sq.) et in Rad-
 berti epitaphio Arsenii p. 24. 32 (*ed.*
 Duemmler).
Thais meretrix poenitens Pafn. pas-
 sim; voc. Thais p. 169, 22. 27. 172, 6. 14.
 175, 5. 179, 5.
Theophilus vicedomnus Theoph. 5.
 60. 133; *vicedom v.* 17 *app.*
Tul Gong. 494 (locus). 525 (terra).

Udo praeses gest. 283.
Ungarii prim. 363 *adn.*

Verax Ioh. 31 *app.*
Vesta Agn. 156. 183.
Vulcanus Sap. 5, 24.

Wicberhtus praesul Hildeshemensis
 prim. 392 *app.*; *sic Gislberhtus.*
Wilhelmus archipraesul Moguntien-
 sis gest. pr. 11.
Willa uxor Beringarii gest. 1493.

Zabel sodalis Mariae Mar. 498.
Zelemi obstetrix Mar. 590. 591. 593.

INDEX VERBORUM.

Indices feci non plenos quidem omnium locorum, sed tamen satis amplios, nec nisi vulgatissima exclusi aut contraxi. Hoc autem officium, quod ii certe, quibus Scaligeri de lexicis conficiendis dictum probatur, iucundum vix putabunt, detrectare mihi non licuit, ut tandem in crisi et interpretatione de singulis locis certius iudicare liceret quam adhuc fieri id solet non sine damno gravissimo.

Nomina deminutiva, pronomina, praepositiones et earum adverbia, coniunctiones, interiectiones indici grammatico servantur.

- abbatissa *Pafn.* 6, 1 (ductrix virginum). 2. 7, 1 (illustris). 16 (venerabilis); *Gandeshemenses*: Hathumoda *prim.* 241. Gerberga I. *prim.* 405. 475. Gerberga II. I *pr.* 7. *gest.* *pr.* 1 (illustris); *Herifordensis*: *prim.* 113 (veneranda).
- abducere] nec amore vitae abduci potero, quin *Gall.* 1, 3.
- abesse *Abr.* 3, 13. *Pafn.* 8, 1. magistro *Dion.* 168; visibus cordis *Pafn.* 12, 3; quod absit *Gall.* 2, 4; absens *Dion.* 42. *Pafn.* 12, 1. *gest.* 346. 438. 1165. 1184.
- abicere (*amantem*) *Cal.* 7, 1. virum sanctum (*sc. officio*) *Theoph.* 137; virtutem *Theoph.* 77. corporis onus *Abr.* 2, 5 *app.* quae acquisisti peccando *Abr.* 7, 14. haedinae pellis austeritatem *Pafn.* 7, 3; abiectus a consortio deum timentium *Cal.* 9, 29.
- abiectione mei II *pr.* 9; abiectionem pati *Dulc.* 5, 1.
- abiectus forma nullaue decorus *Mar.* 467.
- abire *Mar.* 35. *Theoph.* 55. *Gall.* 3, 2. 4, 5. II 5, 7. *Abr.* 7, 15. *Pafn.* 13, 1. *Sap.* 5, 35. 9, 2 (in pace). 3. *prim.* 335; in gentes cunctas *asc.* 25; nocturnis sub horis *gest.* 529; dies abiit, nox incumbit *Sap.* 8, 24.
- ablactando Mariam *Mar.* 352.
- abluere morbos *Gong.* 298. 318; abluuntur vetulis baptismate culpis *Gong.* 35. abluto viro Christi baptismatis unda *Theoph.* 113.
- abnuere hoc illi *Gall.* 1, 3.
- abominatio facinorum *Abr.* 7, 10.
- abrenuntiare tuae filiae *Gall.* 12, 10.
- amasionibus *Pafn.* 5, 1. 2.
- abrogare (carnium esus) *Abr.* 8, 17. haut abrogavit subire *Abr.* 9, 2.
- abrumpere] de panniculis a veste Philosophiae abruptis II *ep.* 9.
- abrupisti nostri orationem *Gall.* II 5, 4.
- abscedere *gest.* 712.
- abscessus (*i. e. mors*) *gest.* 401.
- abscidere caput *Pel.* 387. *Sap.* 5, 15. 26. gemellas pectoris particulas *Sap.* 5, 9; pignora a corporibus sacris *prim.* 172.
- abscondens se in secretis antris *gest.* 552.
- absens v. abesse.
- absentia *Gall.* 7, 2. *Pafn.* 8, 1.
- absolvere vinclis *Pel.* 202. *gest.* 526; a vinculis mortis *Cal.* 9, 22; absolvere corporeis vinculis *Sap.* 9, 8.

- abstergas fusis maculas lacrimis
Gong. 550.
- abstinentiae mihi quondam usitatae
Abr. 6, 2.
- abstinere II *pr.* 9. se a legalis thoro
viri *Cal.* 3, 5. abstinens coniugii
Gall. 12, 10.
- abstrahere (*puellam*) *Sap.* 5, 34. (*pue-
rum*) gremio nutricis *gest.* 58. vestes
Dulc. 7, 2; capellam dentibus lupor-
um *Pafn.* 7, 3. cartam praedoni
Theoph. 374; testes de carcere *Dion.*
190. me his immunditiis *Pafn.* 12, 4.
- absumi *Sap.* 5, 26. morte *Abr.* 6, 5.
- abundanter *Cal.* 9, 28.
- abundare] tua nobis abundet gratia
Gall. 5, 4. dei gratiam, quam in
nobis gaudemus abundare *Cal.* 9, 25.
- abusive II *pr.* 6.
- abuti (*corpore Drusianae*) *Cal.* 7, 1.
- abyssus desperationis *Abr.* 7, 9.
- accedere *Gall.* 11, 1. *Dulc.* 4, 2. *Abr.*
1, 1. 3, 12. 15. *Pafn.* 4, 1. patrandi
causa facinoris *Cal.* 9, 11. nullius
alius rei causa *Abr.* 5, 3. acced(it)e
et *Abr.* 6, 2. *Pafn.* 11, 1. *Sap.* 5, 6.
14. accedamus *Cal.* 5, 3. *Abr.* 1, 6.
propius *Gall.* 12, 10. *Dulc.* 3, 1. ad
cunas *Mar.* 623. in secretiora loca
Cal. 1, 1. ad tumultum Drusianae
Cal. 8, 1; si tamen sanae mentis
examen accesserit *gest.* *pr.* 9; ac-
cessisse tantam sibi prosperitatem
Theoph. 148 (cf. *prim.* 440). quic-
quid dedecoris accedit *Dulc.* 14, 3;
Abr. 8, 3 (familiarem meum Effrem
accedam) *legendum videtur* adeam.
- accelerare *Gong.* 308. *Pafn.* 4, 1. *Sap.*
2, 2.
- accensas lucernas *prim.* 206. o lumine
prim. 177; his super accensus *Mar.*
293 *adn.*
- acceptabilis causa *Pafn.* 10, 2; deo
compunctio *Pafn.* 9, 1. munus
Abr. 7, 14. poenitentia *Pafn.* 12, 4.
- acceptus] accepta deo compunctio
Theoph. 351.
- accessus facilis ad nos *Abr.* 7, 1. nec
ultra huc detur liber a. *Dulc.* 6, 1.
- accidere] quid insperatae iocunditatis
accidit? *Pafn.* 10, 1. ducis occasus
miserabilis accidit huius *prim.* 162;
idem, quod accidit uni, non deest
alteri *Pafn.* 1, 10 (accidentia *philos.*)
accingimini *Gall.* II 1, 2; Alpibus
accinctas oras *gest.* 623.
- accipere claves stelligerae aulae
Theoph. 260. corpus Christi *Dion.*
179. donum dei II *ep.* 6. flatum
caelitus *Theoph.* 30. gratiam *Cal.*
9, 25. inducias *Gall.* II 5, 7. in-
genium II *pr.* 7. leges *Gall.* II 1, 1.
mercedem *Theoph.* 175. *Gall.* 1, 4.
munus *Abr.* 5, 2 (cf. *Cal.* 6, 2). ob-
sides *Gall.* 9, 3. praemium *Gall.*
4, 2. scripta senioris *prim.* 118.
vestes *Ioh.* 15. victum per fene-
stram *Pafn.* 7, 6; accipe nunc Gal-
los tibi me tradente docendos
Dion. 132; aegre *Cal.* 1, 1. gratan-
ter *gest.* 1153.
- accitis scribis *Mar.* 643. -am *Gong.* 396.
- accommodari nostro auditui II *pr.* 4.
- accumbere in gremio genitricis *Mar.*
772. (*ad mensam*) *Gong.* 217.
- acer] acriora monita *Pafn.* 10, 3.
-res poenae *Sap.* 5, 21.
- acerbitas castigationis *Abr.* 9, 3. pec-
caminum *Abr.* 7, 11.
- acerbum responsum *Agn.* 286.
- acies hostium *Gall.* 12, 8.
- acquirere sibi sumptus *prim.* 233; cri-
minibus *Abr.* 7, 14. male *Pafn.* 3, 11.
peccando *Abr.* 7, 14.
- acriter caput moventes *asc.* 49. orba-
tus *gest.* 419; acrius torqueri *Dulc.*
12, 2. *Sap.* 5, 3.
- actione te sequi *Pafn.* 5, 2.
- actitare] quid deinde profugi -rent
tribuni *Gall.* 12, 9.
- actus et studium, mores, vitae quo-
que cursum *prim.* 412.
- acumen recti zeli *gest.* 1494.
- acutis scopulis ripae *Pel.* 292.
- addere maerorem tristi *Mar.* 110;
non addo momentum morulae
Pafn. 3, 9; addita caelicolis *Agn.* 6.
turmis virgineis *Mar.* 44. *Bas.* 118.
- addictum pretium *Gong.* 154.
- adducere Beringarium *gest.* 698. filias
(ad obsequium sui dominae) *Gall.*
4, 5. secum multam legionem *gest.*
284. adductus *Theoph.* 134; pecuni-
am *Abr.* 4, 3; delectamenta fragili
menti *Theoph.* 71. detrimentum
rei publicae *Sap.* 1, 3. praecipuum
honorem, inhonestatem *Dulc.* 1, 6.
adeo amatrix mei II *pr.* 8; a. sordi-
data, a. coinquinata *Dulc.* 4, 3.
a. illudum, a. exprobratum *Dulc.*
9, 1; plene II *pr.* 5; a., ut *Sap.* 1, 5

- (*homoeoteleuti causa; plerumque in tantum, ut*).
adepe] vas plenum oleo et adipe *Sap.* 5, 24.
adeptio familiaritatis *Gall.* 1, 5.
adesse *Mar.* 731. 851. *Bas.* 236. *Pafn.* 6, 2. assunt illustres Gallicani natae *Gall.* 5, 1 (cf. 7, 2. II 5, 1). huc ades *Gall.* 2, 1. *Sap.* 3, 2. suam praecepit a. puellam *Mar.* 152. (cf. *Theoph.* 131). adesto mihi in hora meae dissolutionis *Pafn.* 13, 1; Christo, qui praesens famulis semper adest propriis *Gong.* 278 (cf. *Mar.* 17). divinum a. auxilium *Gall.* 2, 4. quam efficacis his aderit superna miseratio *Gall.* 9, 4. nec aderant, qui adiuverant, dii *Gall.* 12, 4. caelestem pietatem sensit a. *prim.* 249; tempus a. sibi Christum pariendi *Mar.* 563; interitum a. reorum *Dion.* 88. ubi adest vera dilectio *Pafn.* 10, 4. tibi confusio aderit *Sap.* 5, 22; affore *Gong.* 254. 314.
adhibere egenti paginae opem suae rectitudinis I *pr.* 9. frequentationes hortamentorum *Gall.* 6, 1.
adhuc I *pr.* 6. *Mar.* 117. *Gall.* II 5, 6. *Abr.* 3, 12; meae a. vacare confabulationi *Abr.* 1, 1 (opp. praestolari); adhuc maiora a te expeto *Abr.* 5, 2 (cf. *Georges II*⁴); forsitan adhuc (i. e. ad hoc, v. ind. gramm.: praep.) illum mundo deus abstulit isto, illustris domnae post haec ut plenius Odae mens intenta deo posset tractare superna *prim.* 296.
adimere] defectum dextrae ademptae *Mar.* 611.
adipisci] tali consilio consensu plebis adepto *Mar.* 430 app.; hac tanti pompa splendoris adepta *Theoph.* 18.
adire] adite et hanc rebellem . . crudis nervis caedite *Sap.* 5, 19 (cf. accedere; vitavit ingratum sonum accedite et . . caedite); fines occiduae partis *Dion.* 141. gentem eandem *gest.* 620. nostrates *Sap.* 3, 7. *gest.* 1500. Romam *Mar.* 669. sedem patriae *gest.* 691. speluncam *Mar.* 571; dominus imperator adit nos solito tristior *Gall.* 2, 1. illos (sc. iuvenes) primum adibo *Pafn.* 2, 1. te primum adeo *Abr.* 3, 1. 8, 3 add. non invitus pridem, sed gratis adirem illos (sc. daemones) *Bas.* 203; adire puellam (de amatore) *Agn.* 51. *Dulc. inscr.* *Cal.* 2, 5. *Abr.* 6, 2. *Pafn.* 1, 26. ipsam sub amatoris specie adibo *Abr.* 3, 16. 4, 5. *Pafn. inscr.* 1, 28. 10, 3.
aditum iam fieri patulum *Gong.* 220; a. introeundi invenire *Abr.* 7, 1. evadendi nancisci *Sap.* 5, 24. aptum sibi met providere *gest.* 606. nullum relinquere *Pafn.* 7, 6.
adiunctus turmis caelesti sede receptis *Pel.* 311 add.
adiutoris superni II *pr.* 5.
adiuvare] qui adiuverant, dii *Gall.* 12, 4. nisi me adiuvat tua industria. in quo possum adiuvere? *Cal.* 6, 1; oratione assidua *Sap.* 5, 14. precibus *Abr.* 3, 19. *Sap.* 4, 1. adlęta v. athleta.
admereri] o utinam admeruissem illam imitari patiendo *Sap.* 5, 16.
administrare effectum sceleri *Cal.* 9, 4. tua largitate ante *Abr.* 6, 6.
admirabilis continentia *Abr.* 7, 3.
admirari satis *Pafn.* 4, 2; vestrae laudandae humilitatis magnitudinem satis a. nequeo II *ep.* 2. honestatem habitus *Sap.* 3, 2; -ando deficiamus *Cal.* 9, 6. super insolita signi novitate stupendi -ando pavet *Agn.* 334; a. (vehementer), quis . . *Gall.* 2, 1. *Cal.* 3, 1. *Pafn.* 6, 2. cur . . *Gall.* 11, 1. *Cal.* 9, 5. admiranda diaboli invidia *Cal.* 9, 29.
admiratione dignus II *ep.* 3.
admisceri contubernio meretricum *Abr. inscr.*
admodum I *pr.* 7. *Gall.* 3, 2. *Dulc.* 13, 3. *gest.* *pr.* 6.
admonere crebro (a. c. i.) *Dion.* 88. admonetur tantum *Gall.* 5, 7. talibus ac tantis figuris admonitus *Theoph.* 271. admonitis oculis *Gong.* 177 app.
admonitionibus maternis *Sap. inscr.*
admove pedem *Gall.* II 2, 1. -bo, quod horrescis *Dulc.* 12, 2.
adolabantur creatori *Gall.* II 5, 3 (miscentur adolere et adulari).
adoptiva filia (*Maria Abrahae*) *Abr.* 2, 1. 3, 3 app. 7, 2. (*Thais Pafnutii*) *Pafn.* 12, 1. eius -vis natis (*monialibus Odae*) *prim.* 503.

- adorare Christum *Theoph.* 298. *Gall.* II 5, 3.
 adulari versipelli astutia *Sap.* 5, 22.
 adulationem proferre *Cal.* 2, 4.
 advena *Pafn.* 2, 2 (*opp.* indigena).
 mulier *Sap.* 1, 3, 2, 1.
 advenire (*plerumque compositum pro simplici verbo Hrotsvit ponere solet*)
Mar. 440. 636. *asc.* 86. *Theoph.* 255.
Dion. 250. *Agn.* 270. *Gall.* 12, 3.
Abr. 4, 1. *Pafn.* 10, 1. *Sap.* 3, 7.
gest. 351. 582. 697. *prim.* 551. a., ut
 . . *Abr.* 6, 5. *Pafn.* 2, 6. rapido impetu
Abr. 3, 8. monachico habitu
Abr. 3, 4. oportune *Gall.* 7, 1.
 gratanter *Pafn.* 7, 1. advena (*sc.*
sum), nunc advenio *Pafn.* 2, 2;
 advenit libertati nox apta recenti
gest. 544; mortem, ut adveniret,
 (optando) invitavit *Cal.* 5, 2. 9, 2.
 adventus *Gall.* 7, 1. *Pafn.* 4, 1. 7, 1.
 10, 1. tantillarum muliercularum
Sap. 1, 3.
 adversus querimoniae *Abr.* 3, 1; -sa
 fragilis valitudine carnis *Theoph.*
 432. quicquid -si *Dulc.* 12, 2; -sis
 turmis *gest.* 257.
 advocetur Iohannes et Paulus *Gall.*
 5, 7. II 4, 1. *Cal.* 4, 1. *Sap.* 1, 6.
 advolvi plantis Christi *Theoph.* 339.
 aedes secreta *Mar.* 518. interior officinae
Dulc. 2, 3. latebrae aedis
 obscae, turpis *Agn.* 188. 245. detestabilis
Agn. 259.
 aedificare ecclesiam *prim.* 184.
 aeger] variis aegri morbis *Dion.* 249.
 aegrum cor *gest.* 743.
 aegre *Gong.* 321. accipere *Cal.* 1, 1.
 ferre *Cal.* 9, 2. *Pafn.* 10, 4. pati
Pafn. 7, 7. aegerrime *gest. pr.* 6.
 aegritudo animarum, corporum
Pafn. 7, 5.
 aegroti nati *Agn.* 143.
 aeneum vas *Sap.* 5, 24.
 aequalis angelis dei *Abr.* 2, 5. primis
 dominis *Gong.* 66. sororibus pro
 vectu nobilitatis *prim.* 489; -i forma
Mar. 224. -es meritis laudes
Gong. 333. partes *Sap.* 3, 19 (duo
 -a 3, 18). -em amoris vicem *Abr.*
 6, 2.
 aequaliter *Cal.* 2, 2.
 aequare] hominem -ari astrorum radiis
Abr. 2, 4.
 aequae *Dulc.* 1, 4. *Sap.* 3, 9. *gest.* 1479;
 a. ut *Pafn. inscr.* 7, 5.
 aequiperare odis dignis opus dei
Gong. 284. auctricem virginittatis
 aequivoco nomine *Abr.* 2, 1.
 aequitatem sui servare, ipsius -atis
 lance *Pafn.* 3, 4.
 aequivocus] auctricem virginittatis
 -o aequiperare nomine *Abr.* 2, 1.
 -um natum *prim.* 77.
 aequoreis flammis *Gong.* 410.
 aequus suis partibus numerus *Sap.*
 3, 16. -a satis meritis praemia
gest. 16. -a permagni gaudia doni
Mar. 179. -a gloriola *Pel.* 365.
 -am amoris vicem *Pafn.* 3, 1; -us
 Christus *gest.* 748. iudex *Theoph.*
 340. *Bas.* 249. *Cal.* 9, 33. *gest.* 228
 (-issimus). -o iudicio secreti iudicis
Pel. 181. -a lance *Theoph.*
 175. *Cal.* 9, 6. virtus iusti iudicis
 -a dei *Gong.* 414; -um est ut *Dulc.*
 11, 2. *Cal.* 2, 1. *Abr.* 9, 3. plus
 aequo *Theoph.* 139.
 aer] aeris spissitudo *Pafn.* 1, 15; in
 aera suspendatur *Sap.* 5, 22. vocem
 per aera spargit *Gong.* 253; animam
 laeti per aera tollunt *Agn.*
 416. pertransies aera, supergraderis
 aethera *Abr.* 2, 5; emissis ventis
 aeribusque vagis *Gong.* 158 *adn.*
 aerarii claustris *gest.* 495.
 aereos sulcos *prim.* 264 *app.*
 aestimare] quoquomodo factum sit,
 -andum relinquo *gest. pr.* 11. -ari
 inferiorem *Cal.* 9, 32; a. c. i. (*i. e.*
existimare) *Dulc.* 4, 2. *Pafn.* 3, 4.
 aestimatio] in -one aeternae vitae
 flocci facio, quicquid habetur sub
 sole *Gall.* II 3, 1; iuxta quorundam
 -onem I *pr.* 3.
 aestivi caloris *Mar.* 754.
 aestuare avaritiae calore *Pafn.* 3, 12.
 desiderio *Cal.* 9, 3; in facinus *Gong.*
 358. in mortem iusti *Gong.* 448.
 aestu nimio furentes (flammae) *Agn.*
 365. -um amoris compescere *Cal.*
 9, 11.
 aetas *Sap.* 3, 9, 22; -atis anni *Agn.* 42.
Sap. 3, 8; cuius est -tis? *Abr.* 1, 4.
 tantae *Mar.* 406. a. meriti pariterque
 minoris *gest.* 113; -ate minor I *pr.* 7.
 a. prior, meritis quoque maior *gest.* 37. tenellus *Mar.* 417.
Agn. 179. *Sap.* 5, 34; imbecillis
Abr. 2, 7. juvenilis *Pel.* 148. 255.
 matura I *pr.* 5. mediocris *prim.*

- 297 *app.* puerilis *Mar.* 290. tenella *Abr.* 2, 8. ulterior *Mar.* 477.
- aeternaliter *Dulc.* 12, 1. *Cal.* 5, 2. *Sap.* 9, 6. 8.
- aeternitatis braviū *Sap.* 5, 13. gaudium *Gall.* 13, 7. *Pafn.* 13, 4. rex *Gall.* II 9, 2.
- aeternus] beatitudo *Pafn.* 11, 3. benedictio *Pafn.* 7, 1. bona *Sap.* 5, 14 (*ibidem* aeterna percipere). decus *Agn.* 426. gaudium *Gall.* 13, 3. II 7, 1. iustitia *Gong.* 412. laus *Mar.* 392. lux fidei *Dion.* 114. pater *Dulc.* 11, 1. poenae *Theoph.* 123. *Bas.* 137. *Gall.* 2, 4. retributio *Gall.* 13, 6. rex *Mar.* 279. *Theoph.* 206. *Gall.* 13, 1. *Dulc.* 14, 3. *Sap.* 4, 3. supplicium *Cal.* 9, 29. tenebrae *Bas.* 50. virgo *Mar.* 529. vita *Agn.* 459. *Gall.* II 3, 1. *Sap.* 9, 7.
- aether] ut Phoebus radios spargebat ab aethere primos *prim.* 210; ad patrem summum super aethra locatum *asc.* 67 (*cf. Mar.* 875). ascendit super aethra *asc.* 114. (*cf. r.* 126 *sq.* 130). rediens penetraverat aethra *prim.* 65. aurivagis revolans secat aethra pennis *Mar.* 147; flatum ab aethre receptum *prim.* 483. caelitus acceptum direxit ad aethra flatum *Theoph.* 30. pertransies aera, supergradieris aethra *Abr.* 2, 5. congaudent animae super a. sanctae *Dion.* 262 (*cf. Agn.* 40. 418. *Dulc.* 11, 4. *Pafn.* 13, 1); altithrono grates spargens super a. dulces *gest.* 693. tales spargens super a. voces *Bas.* 153. (*cf. Theoph.* 297. *Bas.* 260. *Agn.* 229. 308).
- aetheream aulam *Theoph.* 435. plagam *Gong.* 226. -um aeterni regis thalamum *Dulc.* 14, 3.
- aevum tranquillum *gest.* 163; immortale *Sap.* 9, 9; in a. *Mar.* 278. 309. *asc.* 144. *Agn.* 98. 242 (longum). *Sap.* 5, 27. *gest.* 1; per a. *Pel.* 70 (longum). *Theoph.* 159. 320 (omne). *Bas.* 92. 116. *Dion.* 96. 259. 266 (omne). *Agn.* 448. *Pafn.* 8, 3. *prim.* 589.
- affabilis amice *Abr.* 4, 1. omnibus mulier *Pafn.* 2, 5.
- affari colloquiis amicis *Agn.* 447. dictis amaris *Mar.* 90. paucis *Sap.* 3, 5. verbis amicis *Mar.* 522. v. istis *prim.* 433.
- affatim *Abr.* 6, 6. *gest. pr.* 3.
- affatu blando *prim.* 52; *cf. prim.* 130 *app.*
- affectat iuris pompas inferioris *Theoph.* 81.
- affectus *Pel.* 237. *Abr.* 1, 2. 2, 8; carnalis *Agn.* 37 (*cf. Sap.* 9, 7). castus *Agn.* 103. fraternus II *ep.* 3. illicitus *Abr.* 3, 4. maternus *Pafn.* 7, 16. *Sap.* 5, 27. mitis *prim.* 130 *app.* nimius *Abr.* 1, 3. paternus *Sap.* 5, 16. patrius *gest.* 441. pius *Bas.* 26. *gest.* 682. tantus *Theoph.* 44. tener *Agn.* 11. diversis affectibus (fatigor) II *ep.* 6; cordis *Theoph.* 27 (tener). *Agn.* 46 (nimius). 104 (secretus). *Cal.* 7, 1. *gest.* 424 (magnus). 1182. *prim.* 500 (torpens); mentis *Theoph.* 221. meae intentionis I *pr.* 5.
- afferre capellam semivivam *Pafn.* 7, 3. sonipedem, pileum *Abr.* 4, 5. unum solidum secum *Abr.* 4, 6; quae vobis minimum afferunt delectationis *Pafn.* 1, 21. num mihi aliquid affers gaudii? *Abr.* 9, 1. quantum eius amor nobis attulerit temeritatis *Sap.* 4, 4.
- afficere] intolerabilis dolor me -cit *Abr.* 3, 2; commendatum funus iniuria *Cal.* 9, 32. contraluctantem omnibus malis *Sap.* 5, 31; -ci nullo dolore *Sap.* 5, 7. iniuriis *Pafn.* 1, 2. nullo maerore cordis *Sap.* 5, 13. suppliciiis *Dion.* 165. tormentis *Sap.* 3, 23. tristitia *Gall.* 2, 1.
- affliguntur in carcere *Dulc.* 10, 1.
- affluenter *Sap.* 4, 3 *app.*
- affore v. adesse.
- agere (*persaepe in enuntiatis interrogativis*) *Theoph.* 391. 414. *Agn.* 407. *Gall.* II 4, 1. *Dulc.* 3, 1. 4, 4. 14, 1. *Cal.* 9, 7. *Pafn.* 3, 6. 4, 3. 6, 1. 7, 2. *Sap.* 9, 3. quid agit (musica)? *Pafn.* 1, 9. contraria nostris monitis *Abr.* 3, 5. nihil dignum deo *Pafn.* 12, 2. nobile Abrahæ factum, quod miserans egit, cum Loth ex hoste redemit *gest.* 193. neglegenter in divinis *Abr.* 3, 12. devote *Abr.* 8, 1. recte *Abr.* 3, 9; quid actum sit *Dulc.* 6, 2. quid actum est de Thaide? *Pafn.* 8, 2 (*cf.* 3, 11). quid mihi erit agendum? *Gall.* 2, 5. *Cal.* 4, 1. *Abr.* 1, 2. 9, 2. *Pafn.* 3, 9. *Sap.* 5, 12. 23. quid

- sibi sectandum vel quid restaret agendum *Agn.* 353. in cunctis cautus agendis *prim.* 11; angelicam in terris conversationem *Abr.* 7, 3. deo grates *Dion.* 215. poenitentiam *Abr.* 7, 5. *Pafn.* 6, 1. solitariam vitam *Abr. inser.*; trium cursus dierum *Theoph.* 377. diem istum cum laetitia *Cal.* 9, 33. annos multum feliciter actos *gest.* 21; quid cum herili filia agat *Gall.* 3, 1. quid mecum velis sermonibus agere *Cal.* 3, 1; quid mea in te agat dilectio *Cal.* 3, 4; me vereor flammis caelo consumier actis *Theoph.* 188. caelitus acta (vindicta) *Gong.* 469. mandatellis secretius actis *gest.* 641.
- agitare hostes rebelles *Pel.* 111. corpus inter grandisonas -ari martyris undas *Pel.* 325; ista, quae vos agitat, fatuitas *Dulc.* 1, 3. ubi agitur (sc. filius inerguminus)? *Gall.* II 8, 1.
- aggere (terrae) *prim.* 269.
- aggredi blandis alloquiis *Gong.* 104. blanda alloquutione *Sap.* 3, 3.
- agmen] velut agmine facto *Agn.* 120. *gest.* 631. cum non paucis ex agmine lectis *gest.* 687. gregis agmina magni *Mar.* 57. a. tenerum Christo pastore regendum *Pel.* 42.
- agna] quis lupus meam agnam raperet *Abr.* 3, 14.
- agnitio Mariae *Abr.* 5, 3. veritatis *Gall.* 5, 6.
- agnoscisne me senem? *Abr.* 7, 2 (cf. 3, 17. 4, 5. 6, 3. 7, 8); absolute *Dulc.* 13, 3. causam *Cal.* 5, 2. enarithmum *Cal.* 2, 2. exitum rei I *epil.* quae interrogabam *Sap.* 3, 10. terminum *Sap.* 3, 20. veritatem *Sap.* 3, 7. vultum eorum *Gall.* 12, 7; a. c. i. *Mar.* 25. II *ep. s. Pafn.* 1, 21. *interrog. obl.* II *ep.* 12. *Abr.* 3, 16.
- agnus] timidi agni *Mar.* 748. anniculus *Mar.* 203; boni pastoris, qui portare suos humeris non distulit agnos in propriis *Mar.* 60; (i. e. Christus) *Pel.* 312. *Ioh.* 11. 12 (peremptus). 19. 28. nive candidior *Agn.* 445. paschalis *gest.* 328. purpureus *Mar.* 43. *Gong.* 482. tonantis *Gong.* 291 *add.* agnum sequi *Agn.* 7 *adn. Sap.* 9, 8 *app.*
- aio] angelicis suadens ait ista catervis: . . . asc. 103 (cf. *Theoph.* 291. *Agn.* 159. *prim.* 351). 'dic' ait 'auxilii possim quid ferre . . . ' *Theoph.* 112. . . ac vobis ipsam pacem dimitto perennem.' haec ait, et citius ascendit asc. 113.
- ala] expansis alis *prim.* 262 (de columba); Cereris contacta sub alis *gest.* 575.
- alacri mente *Gall.* 5, 4.
- alapas malignas asc. 43. colaphis, alapis quoque, caedi *Theoph.* 305.
- albatus] (urbs) fudit albatos domino baptisate natos *Pel.* 20.
- albus] cunei *Gong.* 487. digiti *Mar.* 362. equus *Ioh.* 31. manus *Gong.* 235. vestis asc. 120. *Theoph.* 101.
- alere] ad hoc vos materno lacte affluenter alui *Sap.* 4, 3.
- alias (adv.) *Gong.* 325. 571. *Gall.* 9, 2. *Sap.* 5, 26.
- alienatus mente *Dulc.* 4, 2.
- alienus amor *Abr.* 4, 4. laus *Cal.* 9, 31. perditio *Cal.* 9, 32. profectus II *ep.* 1. *Cal.* 9, 30; cf. aligeni.
- aligenorum telis *gest.* 168 *app.*; quod conieci, alienorum confirmatur exemplo *Abr.* 4, 4 alienos amatores sequi, i. e. alios.
- alioquin *Sap.* 3, 11. 5, 12.
- aliquando *prim.* 161.
- aliquantisper (i. e. paulisper) *Abr.* 3, 17. *gest. pr.* 7.
- aliquis v. ind. gramm.: pronomina.
- aliquot dies *Cal.* 9, 27.
- aliquoties *Dulc.* 14, 1. *Sap.* 3, 21.
- aliter *Dion.* 91. *Abr.* 4, 6.
- alius e. g. I *pr.* 7, 8. *Theoph.* 56. 59. *Bas.* 24; (i. e. alter) *Mar.* 551. II *pr.* 2.
- alleluia deo resonantes *Dion.* 238.
- allisi martyris *Pel.* 291.
- alloquiis blandis *Gong.* 104. parcatibus talibus a. *Gong.* 156 (i. e. 'tacitis susurris', v. 139).
- alloquutione blanda *Sap.* 3, 3. -onis tuae dulcedine *Gall.* 2, 6.
- almificus consul *Gong.* 368. princeps *Gong.* 48. a. piusque rex *prim.* 119; -a vita (s. Gongolphi) *Gong.* 432.
- almitas tua *Sap.* 1, 2; cf. almities.
- almities generis *Gong.* 32; vestri almities *gest. pr.* 2 *app.*

- almus] Dionysius *Dion.* 4. dominatrix
Mar. 3. domini gentis *Francorum*
gest. 452. dux *gest.* 453. ecclesia *gest.*
 53. flamen *asc.* 24. 71. 065. genatrix
Theoph. 362. laus *Theoph.* 445. app.
Maria Mar. 154. 164. 774. merita
prim. 456 (quo loco egregie commen-
 datur *Hartschii* connectura *Gong.*
 503). mysterium sacri baptismatis
Theoph. 335. parentes *Agn.* 2.
 pater *Bas.* 202. 219 (s. *Bambus*:
sed Mar. 204 et *prim.* 245 de *deu.*).
 pneuma *Mar.* 221. potestas *Agn.*
 22. preculae *Mar.* 177. princeps
prim. 23. salus *Gong.* 304. signum
 (i. e. miraculum) *Mar.* 777. signum
 sanctae crucis *Theoph.* 36. spiritus
prim. 228. vir virtutibus a. *Bas.* 17.
 altare *Mar.* 57. 204. *Abr.* 7. 14.
 alte] flammivomis a surgentibus
 undis *Pel.* 400. app.; altius polum
 Phoebo ascendente serenum *Mar.*
 360.
 alter *Pafn.* 1. 10. in regno *Pel.* 26.
 altera (i. e. alia) mulier *gest.* 52.
 altercandi tempus *Sap.* 3. 24.
 alternando *Sap.* 5. 6.
 alternis certantibus loquelis *Dion.* 27.
 altithronus *Mar.* 42. 156. 427. 475. 525.
Gong. 135. 226. *Theoph.* 255. 423. 448.
Bas. 252. *Dion.* 69. 209. *Agn.* 225.
gest. prol. 2. 3. r. 693.
 altitudo] ab -ine caeli *Abr.* 7. 4.
 altus] Alpes *gest.* 623. caelum *Mar.*
 794. *asc.* 101. 125. Oceanus *Pel.* 106.
 polus *Mar.* 455. solium *asc.* 132.
 somnus *gest.* 524. urbem famosis
 moenibus altam *Mar.* 526. ab alto
 (i. e. caelo) *Mar.* 140. 275. in altum
Mar. 203. *Theoph.* 49. *Agn.* 272.
Abr. 3. 5. nec surgens alta petivit
 (palma) *Mar.* 750. (cf. r. 764).
 alumna *Hrotsvit Gerbergae, Mar.* 11.
Maria Abrahae, Abr. 3. 11. -nae
moniales Odae, prim. 420. *Christinae,*
prim. 581; *Gallia Dionysii, Dion.*
 134; *Agnes Christi, Agn.* 264.
 alumnus] circumquaque suos subito
 mittebat alumnos (i. e. milites)
gest. 567; carus (dei) *Dion.* 177.
 caelestis regis *Pel.* 277. pacis *Pel.*
 196; vel extremis auctorum alum-
 nis II *pr.* 7.
 alvus castus *Mar.* 524. sacer *Mar.*
 581. virgineus *Mar.* 217. 219; ma-
 ternis alvis *prim.* 524 (cf. p. VI²).
 amabilem mulierem *Pafn.* 2. 5.
 amantissime honorare *Gall.* 1. 7. *ada.*
 amandus] anima *Theoph.* 312. com-
 mune tua *prim.* 154. domina *gest.* 417.
 equitatus *Pel.* 211. forma *Pel.* 222.
 frater *gest.* 454. gremium *Mar.* 711.
 772. *gest.* 54. natus *gest.* 113. 626.
 pastor *Bas.* 254. pater *Abr.* 7. 13.
 patria *gest.* 307. 323. Pelagius *Pel.*
 221. rectrix *prim.* 454. salvator
 mundi *Bas.* 129. sanctus *Pel.* 257.
 scripta *gest.* 423. venia *Gong.* 377.
Bas. 1. 2. 4.
 amantius prorexit *prim.* 511.
 amare liberos] *gest.* 423. 446. geni-
 toris ad instar -ari *prim.* 309.
 ipsum ceu dulcem venerantur
 -ando parentem *Theoph.* 28. hono-
 rabiliter *Gall.* 1. 7. *ada.* affectu po-
 puli tanto -ari *Theoph.* 44; deum
Agn. 22. 374. 388. Christum (*spon-
 sum*) *Agn.* 104 (affectu secreto cor-
 dis). *prim.* 360; (*puellas*) *Agn.* 47.
Gall. 1. 7. 13. 4. *Cal.* 2. 2. 3. 3. *Abr.*
 6. 2. illicite II *pr.* 4. *Cal.* 9. 2. 22.
 plus iusto *Cal. inacr.* formosos facie
 iuvenes ardentem -are *Pel.* 206.
 amaritudo interni doloris *Cal.* 9. 13.
 internae maestitudinis *Abr.* 6. 1.
 intestini maeroris *Pafn.* 3. 7; quan-
 tum dulcedine tuae alloquutionis
 -inem dulcorasti maesti patris
Gall. 2. 6; diabolica *Cal.* 9. 29.
 amarus] animus *Mar.* 610. *Theoph.*
 236. *Bas.* 132. *Agn.* 402. *gest.* 536.
 coluber (i. e. diabolus) *Gong.* 353.
 dicta *Mar.* 90. *Gong.* 341. dolus
Gong. 357 (serpentis). *gest.* 480. ex-
 cidium mortis *Pel.* 48. exilium
Mar. 683. fel cordis *gest.* 490. fruc-
 tus *Cal.* 9. 29. gustus *Theoph.* 451.
 imperium *gest.* 710. lacrimae *Mar.*
 161. *Theoph.* 199. *Bas.* 110. *Agn.* 332.
 laquei errorum *Dion.* 154. loetum
prim. 540. maculae *Mar.* 400. minae
Bas. 129. mors *Mar.* 116. *Agn.* 339.
 odia *asc.* 34. opprobria *Mar.* 169.
Bas. 202. peccatum *Bas.* 214. planctus
gest. 411. poena *Mar.* 663. *Theoph.*
 360. *app. gest.* 333. probra *Agn.* 147.
 querulae *Theoph.* 193. supplicium
 mortis *Dion.* 2. tristitia *Bas.* 42.
gest. 646. verba *Mar.* 102.
 amasiones *Pafn.* 4. 5. 5. 1. lascivi
Pafn. 3. 9.

- amator tuus *Pafn.* 3, 1. -ores *Abr.* 4, 3. 4. nequam *Pafn.* 4, 1. -orum greges *Pafn.* 1, 25. sub -oris specie *Abr. inscr.* 3, 16. 4, 5. *Pafn. inscr.* 1, 28. 10, 3; (*deus*) a. gentis *Mar.* 107. pietatis *Mar.* 314. (*Christus*) a. virginitatis *Gall.* 5, 2. nobilior *Agn.* 65. prior *Agn.* 152. supernus *Pafn.* 5, 2.
- amatrix] adeo a. mei II *pr.* s.
- ambigere] non ambigo *Gall.* 12, 8. a. c. i. II *ep.* 6. quin . . *Cal.* 9, 4. *Abr.* 3, 10.
- ambiguitatis nodus *Cal.* 9, 7.
- ambigua res *Abr.* 4, 2.
- ambire *inf.* *Cal.* 9, 23; a. c. i. *Cal.* 9, 31.
- ambo *Gall.* II 9, 1. *Cal.* 9, 4. *prim.* 102. 171. imperia *gest.* 1501; -orum coaeterno flamine sacro *Agn.* 375. sancto -orum paraclyto *Dulc.* 11, 1.
- ambulatione (te) sequeretur *Pafn.* 5, 2.
- ambusta ab igne vestimenta, corpora *Dulc.* 11, 5.
- amen *Mar.* 311. 322. *Pel.* 312. *Theoph.* 447. *Bas.* 264. *gest.* 1517; *subscr.* *Agn.* *Gall.* 1. *Cal.* *Abr.* *Sap.*; *Dulc.* 4, 1. *dicat Amen.*
- amens (*prae amore*) II *pr.* s. *Cal.* 3, 5. 4, 1. 9, 3. *Pafn.* 1, 26. iuvenis *Agn.* 60. 122.
- amicam caram *prim.* 338. dignam *gest.* 71. vultu praepulchram *Mar.* 79.
- amicitia *Henrici et Aethelheithae, gest.* 736. (formosos iuvenes) -ae propriae coniungere *Pel.* 207 *adn.* -am tecum inire (*i. e. cum imperatore*) *Sap.* 3, 4 (*cf.* -a nostra perfrui *Sap.* 3, 3).
- amictu splendidi *Dulc.* 13, 3. sui cultus omnes regalis amictus *gest.* 1480.
- amicus *Mar.* 850. *Agn.* 51. *Cal.* 1, 1. affabilis *Abr.* 4, 1. fidelis *Abr.* 3, 16. pravus *Theoph.* 130; *Christi asc.* 19. 24. *Gong.* 205. *Pel.* 190. 289. (*diaboli*) *Bas.* 70; meus quem diligo (*Christus*) *Agn.* 88 (*cf.* v. 12. 69, *Pafn.* 3, 10 *et amica*); perversus fraudis *Bas.* 46. devotus legis *Mar.* 114; pudicitiae virginalis *Gall.* 13, 3; *adi.*: colloquia *Gong.* 201. *Agn.* 303. 447. dicta *Mar.* 142. gremium *Mar.* 862. monita *gest.* 105. *prim.* 419. 497. quies *Gong.* 221. suadela *Agn.* 146. *gest.* 644. verba *Mar.* 343. 372. 522.
- asc.* 103. *Theoph.* 134. 334. *Dion.* 24. 52. 118.
- amisso carae genitricis amore *gest.* 742.
- amne iacere *Pel.* 330.
- amoena folia *Gong.* 183. forma *Agn.* 13.
- amor parentum in liberos, *Theoph.* 227. 336. *Bas.* 25. *Agn.* 435. *gest.* 403 (*cf. prim.* 425. 504). 462. 742. patris a. verus *Liudulfus Ottonis*) *gest.* 609. pro tua tuique filiarum salute paterno sollicitus -ore (*Adrianus ad Sapientiam*) *Sap.* 3, 4; *Liudulfi in Ottonem, gest.* 619; *Henrici in Ottonem, gest.* 348; *Henrici et Aethelheithae, gest.* 681 (fraternus). 737; *Clementis papae in Dionysium, Dion.* 110; monialium in Ottonem *Illustrem, prim.* 526. populi in *Liudulfum, gest.* 123. 426. 451. in *Liudgardam, gest.* 437; viri et feminae legalis aut illicitus, *Mar.* 82. 373. *Theoph.* 250. *Gall.* 2, 5. *Dulc.* 2, 2. *gest.* 106. 156. 209. 447. 470. 642. 1166. *prim.* 300 (*Bas. Agn. Cal. Abr. Pafn. passim*); virorum, *Pel.* 238. 262; castitatis *Cal.* 9, 2. frigoreae lymphae *Gong.* 97. terrestres pom-pae *Theoph.* 143 (*cf. v. 171*). (con-)servandae virginitatis *Agn.* 137. *Gall.* 12, 10. vitae *Gall.* 1, 3. *Cal.* 9, 16. *prim.* 512; in deum (*praecipue in Christum sponsum*), *Mar.* 648. *Pel.* 63. 305. *Dulc.* 1, 8. *Pafn.* 1, 21. *Sap.* 4, 4. 5, 1. *prim.* 148. 359 (*Agn. Gall. passim*). in inimicos, *asc.* 33; *Christi (Mariae) in homines, Mar.* 62. *Theoph.* 223. 234.
- amoveatur (*Agapes*) *Dulc.* 1, 3. amovete pessulum *Pafn.* 8, 1.
- amplecti propriis ulnis (*tuendi causa*) *Theoph.* 224. caput morientis filiae *Sap.* 5, 15. collum (*fili*) *Agn.* 335. foederatos *Gall.* 9, 3; ollas et sartagine pro virginibus *Dulc. inscr.* 4, 3; bonum cordetenus *Sap.* 5, 31. quae iubet *Abr.* 7, 13. 8, 2. praecceptum male suasum *Bas.* 66. hoc optamus, hoc amplectimur *Dulc.* 1, 8.
- amplexari] qua sinceritate dilectionis te visceratenus -atus fui *Cal.* 7, 1. donec -aris amplexibus filii virginis *Abr.* 2, 5.
- amplexu serpentis circumflexa *Cal.* 9, 1; ut irruam in tuos -us *Gall.*

- 12, 16 (*Constantinus ad Gallicanos*); -a virginis uti *Agn.* 380 (*cf. Dulc.* 4, 2). vel optatis -ibus me saturabo *Dulc.* 3, 2 (*cf. inscr.* crebris semile collum -ibus mulcebo *Abr.* 6, 2; nunc in caelis illi (i. e. *Christo*) coniungor amoris -a dulci *Agn.* 419 (*cf. Gall.* 13, 1. *Abr.* 2, 5).
- amplius] tanto a. II *ep.* 5.
- amplius] gremium fornacis *Pol.* 36. terrae *gest.* 413. imperium *gest.* *prol.* 2, 17. pretium sanguinis *asc.* 11. *Theoph.* 137. quacetas *prim.* 479. regnum *gest.* 461. spatium decursu temporis *Dion.* 111: amplior dei gratia *Cal.* 9, 32. honor *Gall.* 12, 9.
- ancilla nefanda *Theoph.* 361.
- angelicus] caterra *Mar.* 302. *asc.* 102. 163. *Dion.* 176. coetus *Mar.* 215. 362. *asc.* 54. *Gong.* 476. *Dion.* 237. *Agn.* 84. 413. conversatio *Abr.* 7, 2. gladius *gest.* 370. hymni *asc.* 98. *Gong.* 479. *Pol.* 301. laudes *Mar.* 38. militia *Gong.* 256. minister (i. e. *angelus*) *Mar.* 367. *Dion.* 70. phalanges *Abr.* 9, 5. turma *Mar.* 198. verbum *Mar.* 33. 168. *asc.* 121. vestis *Agn.* 247. virginitas *Agn.* 4.
- angelus *Mar.* 160. 163. 196. 307. 236. 344. 512. 520 (summus, i. e. *archangelus*). 794. 803. *Agn.* 225. 302. *Gall.* II 5, 5. *Abr.* 2, 3. *Pafn.* 12, 4. *Sap.* 9, 3. *Ioh.* 5, 16.
- angoris iaculo *Gong.* 372.
- anguinae calliditatis (*de diabolo*) *Theoph.* 122.
- anguis] -em proturbandum *Cal.* 9, 7. baratrum -ibus impletum *Dion.* 75.
- angustia carceralis custodiae *Sap.* 4, 1; a. cordis *Mar.* 740. quantis tunc -is urgebatur constantia tui pectoris! maximis *Gall.* 12, 5. compatiētes orbatī patris -is *Gall.* II 9, 1.
- angustum praesepe *Mar.* 586. -a cellula *Pafn.* *inscr.* 7, 5. 10, 3. in -o pectoris antro *Gong.* 373 *app.* anhelus] quo tenditis tam -i? *Dulc.* 13, 1. -i tortores *Sap.* 5, 21.
- anima] corpus et a. *Pafn.* 1, 5. 17. -ae imperium pati cogit corpus *Abr.* 9, 3. iube materiale corpus Fortunati in viventem -am iterum reformari *Cal.* 9, 26. -a numquam moritura *Bas.* 27. *Agn.* 162. -a caelitus indita *Pafn.* 13, 2. -am, quam (caelitus) inspirasti *Pafn.* 13, 2. *Sap.* 7, 2. moae pars -ae *Abr.* 2, 1. 7, 2. virginem, quam prae parentibus, prae vita, prae -a a me scis amari *Gall.* 13, 4; pro propriis -am ponens ovis pae caram (*Christus*) *asc.* 12 (*cf. Mar.* 61. *asc.* 61. *Theoph.* 112. *Cal.* 9, 34). rogatus solvi retinacula -arum *Dulc.* 11, 4. -am expirare *Gong.* 461. -am pro te de corpore pulsum *Agn.* 380. -as pro te de lutea habitatione eliminatas *Gall.* II 7, 2. -ae egressae sunt corpora *Dulc.* 11, 5; sponsus castarum -arum *Agn.* 34. -a beata *Pol.* 361. *prim.* 364. benedicta (*Mariae*) *asc.* 36. niveo candore corusca *Agn.* 414. sanguine lota *Pol.* 68. sancta *Dion.* 362. *cf. Theoph.* 43. *Gall.* II 9, 2. *Cal.* 5, 2. 8, 1. *Pafn.* 13, 1. *Sap.* 9, 1; languescens *Bas.* 205. misella *Theoph.* 372. peritura *Theoph.* 192. vitata *Theoph.* 364. -arum aegritudo *Pafn.* 7, 5 (*cf.* 7, 16). -a idolis polluitur *Dulc.* 12, 2. -am revocet, quae erravit *Abr.* 3, 13. -ae interitus *Cal.* 9, 18. -as perdere tantas *Dion.* 153. *Pafn.* 3, 5.
- animalis viventis *Agn.* 172. universae -lis species *Pafn.* 12, 6. capax disciplinae (*homo*) II *ep.* 7 *adm.* irrationale *Cal.* 9, 3 (*serpens*).
- animari spe retributionis *Gall.* 1, 4. huius spe promissi *Sap.* 9, 8. facundissimis disertissimorum sententiis *gest.* *pr.* 7.
- animus amarus (*s. r.*) caelo intentus *Abr.* 1, 4. iocundus *Agn.* 385. lasciviens *Pafn.* 10, 3. paratus *prim.* 255. purus *asc.* 37. serenus *Mar.* 246. *gest.* 438. miserans *Pol.* 208. suspensis -is *Gall.* 7, 1 (*cf. Agn.* 341); *Mar.* 166. 390. *Pol.* 100. *Dion.* 68. *Gall.* 3, 3. *Dulc.* 12, 3. *Cal.* 2, 5. 9, 3. *Sap.* 3, 5. *gest.* 377. 514. 1185. *prim.* 523. haec didici, et discens -o mandavi sedula fixo *Mar.* 402. quo ab huiusmodi intentione Gallicani revocet -um *Gall.* 2, 5 (*cf. Cal.* 2, 1). -um ad cedendum compellere *Sap.* 3, 23 (*opp.* corpus); i. e. *intellectus*: alioquin non capit meus -us *Sap.* 3, 11. penetrans -o rerum secreta profundo *gest.* *prol.* 2, 26.

- anniculum agnum *Mar.* 203.
 annuere novi gaudia signi *Gong.*
 236. si quando deus annuerit
 posse II *ep.* 5 (*cf. Pafn.* 3, 12). si
 tua annuerit pietas *Gall.* 1, 7.
a. c. i. Dulc. 1, 1.
 annullare] ne in me donum dei
 -aretur II *ep.* 2.
 annus] descripsisse diem dignum du-
 cebat et -um (*tenebrarum*) *Dion.*
 12; digestis bis denis -is *Mar.* 85.
 167. 280. 404. *Theoph.* 61. *Abr. inscr.*
gest. 20. 1516. *prim.* 294. 316. 469. 480.
 575. 583. cuius primatus sexto, ni
 fallor, in -o *prim.* 361 (*cf. v.* 372);
 quot -os aetatis volverunt? *Sap.*
 3, 8 (*cf. Agn.* 42). -is primis *Theoph.*
 8. *Agn.* 136. 178. 283. *prim.* 14. pueri-
 libus *Pel.* 147.
 antea *Abr.* 3, 7.
 antiquitus] hoc Romanis (meretrici-
 bus, deo) a. fuit in more *Gall.*
 12, 2. *Abr.* 4, 4. *Pafn.* 12, 6.
 antiquus] calliditas *Gong.* 435 (*dia-*
boli). hostis *Agn.* 198. inimicus
gest. 166. 203. 729. serpens *Cal.* 9, 29.
Abr. 3, 4. libri I *epil.* templum
prim. 292. triumphus *gest.* 140 (*cf.*
Ekkeh. Walth. v. 12). venia *Gong.*
 454; altithroni prolem mundo satis
 -iorem *Mar.* 525.
 antistes (*i. e. episcopus*) *Bas.* 224.
 (*i. e. metropolitanus*) *Theoph.* 53
 (summus). 394.
 antrum carcereum *Dion.* 169. *gest.*
 531. nigrum *Pel.* 225. *Bas.* 194. *Agn.*
 210 (lupanaris). obscurum *Bas.* 208.
 secretum *gest.* 552. sordidulum *Agn.*
 224. tristificum *Dion.* 174. *Agn.* 258.
 292; a. pectoris I *pr.* 8 *app.*
 anxiare] anxio gemo doleo super
 gravi impietate mea *Cal.* 9, 14.
 anxie diuque gravem sustinui do-
 lorem *Cal.* 2, 1.
 anxietas cordis *Gall.* 2, 1. II 9, 2.
 anxius] dum variis animo foret -a
 curis *gest.* 514.
 aperi fenestram *Pafn.* 12, 1. vitae
 libri mortisque tenentur aperti
Ioh. 33. oculis aperti *Theoph.* 375.
 ut os ad vovendum aperui *Gall.*
 12, 6. aperto sepulchro *Cal.* 9, 1.
interrog. obl. Abr. 7, 2.
 apicem augustalis dignitatis *Gall.* II
 5, 3.
 apocrypha I *pr.* 3.
 apostata Iulianus *Gall. inscr.*
 apostolicus] ius *prim.* 178. rector
prim. 154 (*papa*). sedes *Dion.* 108.
gest. 1497 (*Roma*). vir *Dion.* 134
 (*Dionysius*).
 apostolus (Iohannes) *Cal. inscr.* 2, 4.
 9, 22 (*Christi -e*). (*Paulus*) *Pafn.*
 1, 20. limina -orum (*Petri et Pauli*)
Gall. 10, 1. -orum tecta *Gall.* 12, 1.
 apparatus] pomposo admodum -u
 egrediebaris *Gall.* 12, 3. absque
 armorum -u *Dulc.* 14, 3.
 apparere] cui mox -ens iuvenis prae-
 lucidus inquit *Mar.* 621 (*cf. v.* 163).
asc. 15. *Dion.* 177. *Gall.* 12, 7. *Cal.*
 8, 2. 9, 13; ut talis -eat corpore
Dulc. 4, 3 (*cf. Abr.* 9, 4). quin su-
 perna gratia in te -eat *Cal.* 9, 16.
 appellabo ipsam pro hac re *Gall.* 1, 8.
 appetere] non leve -it praemium, sed
 summum *Gall.* 1, 8. nec spineta
 pede horruit -ere *Gong.* 174.
 applicare se paliuris *Gong.* 171. sui
 in (*cf. add.*) propriis domini *Gong.*
 202. se mensa apposita *Gong.* 216.
 apponere] si unius rotatus mansurni
 -neretur *Abr.* 1, 4. peiora prioribus
Abr. 3, 6. tanto difficiliora *Pafn.*
 1, 13; carniū esum vinique haus-
 tum *Abr.* 3, 17. mensam *Theoph.*
 452. medicinas *Agn.* 121. ignibus
 apposis Mar. 206. *Pel.* 385. loetali
 poena ocus -a *Gong.* 422. urbibus
 -is *Mar.* 819 (*daran, d. h. am*
Meere, legend); *inf.* I *pr.* 8. *Theoph.*
 120. 177. *Dion.* 62. *gest.* *pr.* 6; ser-
 pentinis lenociniis cor a. *Sap.* 3, 5.
 apprehensa manu *Cal.* 9, 27.
 apprimere] philosophicis a. studiis
 enutriti II *ep.* 3.
 aptare nomen *Mar.* 269. unumquem-
 que praemiis supplicisve *Cal.* 9, 33.
 aptatio] nominis sui fulgens a. magni
Mar. 634 (*in circumcissione*).
 apte *Dion.* 108. *Agn.* 228. II *pr.* 7.
Pafn. 7, 13. *prim.* 100. 151. 293.
 aptus divisioni maior terminus *Sap.*
 3, 19. tuae familiaritati *Gall.* 5, 1.
 tantis genitoribus *gest.* 122 (*i. e.*
dignus). honoribus *Agn.* 48. divinis
 laudibus *prim.* 95 (coenobium). 232
 (locus). libertati nox -a recenti
gest. 544 (*zur Befreiung*). variis
 morbis medicinae *Agn.* 121. ob-

- sequiis regalibus *gest.* 501 (personae). 677 (opera). obsequio domini locus *prim.* 107. palmas ornamentis magis -as *gest.* 185. in hac hora precibus satis -a *prim.* 41. querelae locus *Abr.* 6, 4. servandis reliquiis locus *Sap.* 9, 1. sceptris Henricum regem satis -um *prim.* 70. ad officium sibi met satis -um *Theoph.* 16. solvendis sigillis agnus *Ioh.* 11. haud -um tanto luctum dixere triumpho *gest.* 299; locus viatori ad pernoctandum -us *Abr.* 5, 1. triclinium ad inhabitandum nobis -um *Abr.* 7, 1. quia non arbitror pretium piaculi -um esse ad opus beneficii *Pafn.* 3, 10; *inf. Theoph.* 51; ut . . . *Theoph.* 34; aditus *gest.* 606. carmen *prim.* 3. castellum *gest.* 626. obsequia *gest.* 353. cognovit amicitiae signis satis -is *gest.* 736. sociis comitantibus -is *gest.* 109.
- aqua] sonitus inundantis -ae *Sap.* 5, 25. confusae -arum gurgites *Pafn.* 12, 6.
- ara *Dion.* 20, 26. *Ioh.* 14. *prim.* 251. sacra *Theoph.* 388. *Ioh.* 21. *gest.* 359. *prim.* 34.
- arbiter superius *Cal.* 9, 6 (*deus*); egregius *Gong.* 424 *adn.*
- arbitrari a. c. i. II *ep.* 3; *Gall.* 10, 1. *Pafn.* 3, 11 (recte -aris).
- arbitrium] tuo -o pendet *Gall.* 9, 3. librans -um fidei *Pel.* 76 (*das Religionsdict aufrecht erhalten*; cf. v. 50 sq.); libero utuntur -o *Gall.* II 1, 1. suo uti -o *Abr.* 2, 7.
- arbor fortissima (*palma*) *Mar.* 777. -or, flecte tuos ramos *Mar.* 775. -oribus succisis *prim.* 228; malae -ori amarus fructus facienti *Cal.* 9, 29.
- arboreae spissitudinis *gest.* *pr.* 5. -as umbras *prim.* 222.
- archipraesulis Wilhelmi *gest.* *pr.* 11.
- arcum extende *Dulc.* 14, 2.
- ardenter talem corde colens iuvenem *Gong.* 50. formosos facie iuvenes a. amare *Pel.* 206.
- ardere] claras a. lucernas videre *prim.* 195. -entibus rogis *Sap.* 5, 11. -entis radios solis *Mar.* 349 (*ubi de luce agitur*). in madidis audax -ebat arenis *Gong.* 409 (*sich ver-*
- brennen*); *inf. Gong.* 175. *Pel.* 83. *gest.* 1165. a. c. i. p. *Gall.* 13, 7. -entis toto conamine mentis *prim.* 177; propriam dominam *Gong.* 356. formam regalis stirpis (*pueri*) amandam *Pel.* 232. quam -es *Cal.* 2, 4. in eius amore *Abr.* 5, 3.
- ardescere (*amore*) *Bas.* 38. in dei amore *Pafn.* 1, 21. *inf. Pel.* 357.
- ardor nimius (*fornacis*) *Sap.* 6, 1. expers -oris tanti penitusque calor *Pel.* 405 (*unversehrt*); carnalis amoris *Agn.* 361.
- arduus] metrica modulatio difficilis et -a I *pr.* 8.
- area nostri Gandeshemensis coenobii I *pr.* 6 (*i. e. bibliotheca*; *imago gallinarum grana colligentium*).
- arenas pelagi numero comprehendere certo *Mar.* 878. in madidis -is *Gong.* 409.
- arenosa loca *Gong.* 188.
- argenti probati *Gong.* 111.
- arguere] monui hortando potius quam -endo *Gall.* 1, 3. nos infidelitatis alicuius *Pafn.* 4, 4. -i temeritatis *gest.* *pr.* 8. ne reus maiestatis esse -aris *Sap.* 1, 2.
- argumentose te confundere *Sap.* 5, 34.
- arguto palato *Gong.* 143.
- arista] inter maturas Cereris crescentis aristas *gest.* 554; (*spiritu- aliter*) seges domini praebens innumeras maturae messis aristas *Dion.* 122.
- arithmetica *Pafn.* 1, 7. -a disputatione *Sap.* 3, 8.
- arma] -orum variis signis *Pel.* 116. variis -orum instrumentis *Gall.* 9, 1. discedere ab -is *Gall.* 9, 2. absque -orum apparatu *Dulc.* 14, 3. absque -is ignium *Sap.* 5, 35. -is vicissim eiciendo *Pafn.* 1, 26; fraudis miserum circumdedit -is *Gong.* 443.
- armati milites *Gall.* 12, 7. -is la- certis *Pel.* 110.
- armigero perverso *Gong.* 462.
- armonia dulcis siderum *Sap.* 9, 5.
- armonice coniuncti soni *Pafn.* 1, 6.
- armonicus] secundum -am mode- rationem *Pafn.* 1, 4, 6.
- aromatibus condire corpora *Sap.* *inscr.* corpuscula *Sap.* 8, 1. fla- grantiam paradisiaci -atis *Sap.* 5, 23.

- arridere suo munere fronte pio
Gong. 60 (*i. e. gaudere*).
 arripere baculum tractis digitis
Gong. 244. illius arrepta secreta
 fraude sinistra *Bas.* 238; iter *Gall.*
 2, 5. semitam veritatis *Cal.* 9, 17;
 a daemonio arreptus *Gall. inscr.*
 ars] aliquantulam (miram) scientiam
 artium II *ep.* 3. *Sap.* 3, 22. per
 dynamin artes scire, per energiam
 omnino nescire II *ep.* 7; artem
 discebat, quae docet astrorum
 motus, solis quoque cursum *Dion.*
 7, 17. belli doctissimus artis *gest.*
 50. digitos operum satis arte pro-
 batos *Mar.* 351; ingenii arte pro-
 fundi *gest.* 699.
 artare] licet rupes -arent testis cor-
 pus praedulce cadentis *Pel.* 288.
 artifex (*simulachrorum*) *Agn.* 169.
Dulc. 1, 7; artificis mundi dei
Gong. 284 (*cf. Sap.* 3, 22).
 artus lactantes *Mar.* 723. nostros
Mar. 816. plebis *gest.* 545. redivi-
 vos *Pafn.* 13, 4.
 artus] catenae *Pel.* 124. coenobii
 claustra *Bas.* 32. iuncturae *Gong.*
 179. iussa *gest.* 404. aurium me-
 atus *Pafn.* 1, 15. vincla *Pel.* 161.
gest. 526. vincla mortis *asc.* 17;
 artioris frenos observantiae *Abr.*
 3, 17. artissima lex *Abr.* 9, 3.
 arundineus v. harundineus.
 arvum] draco de caelo cecidit pro-
 iectus in -a *Ioh.* 27. patriis de-
 pulsus ab -is *gest.* 603.
 arx] ubi sublimem regni possederat
 arcem *gest.* 713. residere in arce
 (superba) *gest. prol.* 2, 24. v. 99; ab
 arce (*i. e. a caelo*) *Dion.* 252. *Theoph.*
 449 (parentis).
 ascendere] altius polum Phoebo -ente
 serenum *Mar.* 360 *app.*; spiritus
 aetheream plaudens -it ad aulam
Theoph. 435; (de Christo) astrigeram
 ad aulam *asc.* 21. praecelsos caelos
asc. 78. super aeth(era) *asc.* 114.
 130. ad patrem *asc.* 66; equos *Gall.*
 8, 1. ascenso equo *Dulc.* 13, 4.
 ascensus graduum *Mar.* 259. 309. 412.
 -um comprehendere *Dulc.* 14, 1.
 ascitur natis ecclesiae nitidis *Gong.*
 38.
 asinum vivit *Abr.* 2, 6.
 asinibi militiae *prim.* 14; gaudiis
 tantae felicitatis *Abr.* 2, 6.
 aspectu terribilis *Cal.* 9, 13. nec -um
 subtraho *Pafn.* 3, 2. -u primo *Pel.*
 231. *gest.* 118.
 asperi itineris *Abr.* 8, 1.
 asperitas itineris *Abr.* 7, 15.
 aspice *Pafn.* 4, 3 (*seht her*); io-
 cunditatem mirae claritatis *Pafn.*
 11, 2. iuvenem *prim.* 43. me *Dulc.*
 6, 2. innumerabilis exercitus le-
 giones *Gall.* 9, 1. cominus mina-
 cem imperatoris vultum *Sap.* 2, 1;
 a. c. i. *Mar.* 549 (non corporeis, sed
 mentis ocellis). 755. *Ioh.* 18; *acc. c.*
partic. Agn. 223. *Gall.* 2, 1. *Ioh.*
 28; aspiciens humilem miserando
 meam mentem *Mar.* 316.
 assare] in craticulam substratis igni-
 bus assanda ponatur *Sap.* 5, 10.
 assecla] Drusiana tui (*Iohannis ap.*)
 a. *Cal.* 5, 1.
 assensum praebere *Gall.* 1, 8 (*cf.* 4, 3).
 13, 2. *Dulc.* 11, 1. *Pafn.* 3, 7.
 assentio *Gall.* 9, 4.
 asserere] ut -is *Gall.* 13, 5. *Cal.* 5, 2.
 9, 28; a. c. i. *Dulc.* 13, 3. *Cal.* 8, 3.
 quare duodenarius (numerus) su-
 perfluus esse -itur *Sap.* 3, 12.
 assidue *Agn.* 230.
 assiduitas (soni) *Pafn.* 1, 15.
 assiduus] oratione -a *Sap.* 5, 14. pre-
 cibus -is *Pafn.* 1, 28.
 assignare] suique filias digneris tibi
 -are sponsas *Gall.* 5, 3. -are (dia-
 bolo) subtractos de grege Christi
Bas. 59.
 assimilari illi in praemio *Sap.* 5, 16.
 Salomoni *gest. prol.* 2, 19; imbe-
 cillioribus *Abr.* 3, 18 *app.*; quasi
 his vellem abusive -ari, qui . . II
pr. 6.
 associare] (*Christus*) dignetur nos
 pro corporali discidio quandoque
 -atum ire in aeterno gaudio *Gall.*
 13, 3. me ipsum Hilariano indi-
 viduum sodalem ardeo -atum iri
Gall. 13, 7.
 assuetus] mens -a lasciviae *Pafn.*
 7, 10. calliditatis -ae laqueos cun-
 ctos captare paratos *Theoph.* 106;
 est assuetus (*consueverat*) iter qua-
 drupedum sequier *Gong.* 70.
 assumere iuvenem gradu militiae
 primo *Pel.* 216; assumptus caelos
 qui transcendit super altos *asc.* 125.
 assurgat necnon corpusque resumat
gest. 416.

- audire] tinnulae sonitum vocis a longe audiemus *Dulc.* 3, 1 (cf. *Sap.* 5, 25). sonum *Pafn.* 1, 15, 16; iustorum laudem *Gall.* II 5, 4 (cf. *Cal.* 9, 31). miseriam meae perditionis *Abr.* 9, 14. modum visionis *Abr.* 3, 8. verba *Mar.* 603; talibus auditis *Mar.* 262. his pater auditis *Bas.* 110 (cf. *Agn.* 111). quo pater audito *Agn.* 126, 270; visu audita probare *prim.* 202. quod prius audierat *prim.* 332; vellem plenius audire *Gall.* II 5, 2; audiendo confundor *Gall.* 12, 4. iocundor *Abr.* 9, 5 (cf. *Sap.* 9, 8). delector *Pafn.* 10, 4. id ipsum nunc patior audiendo *Abr.* 3, 13; hanc hominis maledicentem non audiit auris *Mar.* 338; a. c. i. *Dulc.* 9, 1. *Abr.* 4, 4. 5, 3. *Sap.* 5, 18 (*debebat participium poni*). *gest.* 267; quod . . . *Mar.* 643. quia . . . *prim.* 329; audivit ab illo: . . . *Mar.* 552 (*kriegte von ihm zu hören*); quisquis praedulces non vult a. parentes *Bas.* 154.
- auditus surdis donatur *Dion.* 247. quae nec nostro -ui permittuntur accommodari II *pr.* 4. quae nec -u umquam affatim valui colligere *gest.* *pr.* 3 *adm.*; -um praebemus libenter *Sap.* 3, 8. -u non delectabimini *Pafn.* 1, 22. laetificor *Abr.* 3, 10. contremisco *Abr.* 3, 4. horrescimus *Pafn.* 1, 25.
- auferre] ablato capitis velamine *Abr.* 7, 2; quem criminosis intentum vitii mors invenit et inventum abstulit *Cal.* 9, 20. forsitan adhuc illum mundo deus abstulit isto *prim.* 296.
- augere] quo regalem patris hinc -eret honorem *gest.* 1141; properata diecula tristis venerat, ingentem nobis -endo dolore *gest.* 396 (*häu-fend*). summos dignitatis gradus in dies tibi -ere non desistimus *Sap.* 1, 1; credentis populi numerus magis auctus *Dion.* 150. aucto numero *prim.* 207. numerus superfluous, cuius partes -endo crescant *Sap.* 3, 15. numerus perfectus, qui suis aequus partibus nec auget nec minuit *Sap.* 3, 16.
- augescere] per te regnum cupiens a. nostrum *gest.* 1150 (*transitive?* cf. *gest.* 41 cui Christus talem iam nunc augessit honorem).
- augusta Elena *Gall.* 12, 11.
- augustalis dignitas *Gall.* II 5, 3. excellentia *Gall.* 1, 2. *gest.* *pr.* 6 *app.* honor *gest.* *prol.* 1, 3, 24. v. 1504.
- augustus] urbs -a *Pel.* 13 *adm.*; i. e. *imperator*: *Mar.* 545. 660 (cf. *gest.* *pr.* 3 *et ind. nom.* Augustus). *Gall.* 1, 2, 3, 1. 2. II 5, 2. *Sap.* 5, 18. *gest.* *prol.* 2, 2 (cf. *prim.* 71). v. 594 (cf. *prim.* 567). 1482. 1486. *plur.*: *Gall.* 13, 4. II 5, 1. *gest.* *prol.* 1, 4. v. 1513.
- aula (regia) *Pel.* 85. 217. 223. 226. *gest.* *prol.* 2, 15. v. 78. 466 (regni). 494 (celsa); luciflua regis caelestis in -a *Agn.* 449 (cf. *Dion.* 182. *Gall.* 5, 5). poli *Gong.* 488. aetherea *Theoph.* 435. astrigera (s. v.). siderea *Gong.* 56. *Pel.* 389. *Dion.* 175. stelligera *Pel.* 362. *Theoph.* 260. *gest.* 60.
- aura vacua *Gong.* 218. 363. *Bas.* 243 (cf. *Abr.* 3, 14); despectus nimia meriti tueantur ab -a *gest.* *prol.* 2, 38; tollitur ex -a *Gong.* 483. vitali -a vesci *Dion.* 211. *Abr.* 1, 4. vitales -as carpit *Cal.* 9, 10 (*atmet wieder*). vitae calidas sospes dum carperet -as *gest.* 69. an frueretur adhuc calida vitaliter -a *Mar.* 117.
- aureum simulachrum Iovis *Gall.* II 7, 1. -a (porta) *Mar.* 247.
- auris *Pel.* 240. *Agn.* 93. *Pafn.* 1, 15 (artos aurium meatus). *gest.* 436 (latebris auris); his regales monitis pulsantibus aures *gest.* 524 (cf. *Pel.* 290. *prim.* 213); (res dolenda) pulsu linguarum tenues conflatur ad aures sancti *Gongolfi Gong.* 367. auribus intentis *Bas.* 149. 223. haut surda aure, quod iussisti, obaudivit *Cal.* 9, 8 (cf. *Mar.* 338).
- aurivagis pennis *Mar.* 147. fungi dono -o (v. donum) *Gong.* 306.
- aurora v. *ind. nom.*
- aurum] splendidius puro radiaverat -o *Pel.* 404; conducti -i *Pel.* 137. pretii -um *Pel.* 141; quadringentarum -i librarum *Pafn.* 4, 3. pondus oblatis -i *Agn.* 58; thalamum lucentem gemmis variis aurique metallis *Agn.* 99 (cf. *Pafn.* 4, 5. *gest.* 497). -i vestiumque *Abr.* 7, 14. -o fulgentes vestes *prim.* 325.
- austeritas] abiecta haedinae pellis -ate *Pafn.* 7, 3.

- austerus] impatiens -ioris vitae *Pafn.* 7, 10 *app.*
autem c. ind. metr.: *particulae.*
autumare a. c. i. *Pafn.* 1, 15.
auxilium (dei) I pr. 8. *Bas.* 142. *Agn.* 232. *Gall.* 13, 5. *gest.* 290 (-i sola-
mina tanti; cf. *prim.* 246. 301). 242.
divinum *Gong.* 76. *Gall.* 2, 4. 67-
pernum *gest.* 263; (angelorum) *Gall.*
12, 7; (Mariae) *Theoph.* 209. 437;
(diaboli vel magi) *Theoph.* 95 (ne-
fandum). 112. *Bas.* 69; (hominum)
Gall. 12, 7. *Cal.* 2, 5. *gest.* 404. *prim.*
123. 144. 509. 519.
avare] martyris egregiae iugulum
perforat a. *Agn.* 405.
avaritiae calore aestuare *Pafn.* 3, 12.
avarus] rex *Pel.* 135. serpens *Eul.*
146. dextra *gest.* 495; salutis
Gong. 325.
avere] ave, Constantia *Gall.* 5, 4 (cf.
Abr. 4, 1). avete *Pafn.* 2, 2.
averso in litore Reni *gest.* 2-3.
avide efflagitare *Gong.* 322.
avitos ritus *Sap.* 1, 5.
avus] germen sanctorum quare pro-
duxisset avorum *gest.* 94. si in-
fregisset avorum *gest.* 714.
axis astriger *Mar.* 126. 160. in axe
inter sidera numquam caesa *Abr.*
2, 2.
bachari dementius *Dulc.* 1, 4 *app.* ba-
chanti corde *Theoph.* 1-7. *Bas.* 22.
-ntes flammae *Dulc.* 11, 2. *Sap.*
5, 35.
baculus *Gong.* 207. 242.
baptisma *Theoph.* 227. 235. *Bas.* 21.
Gall. *inscr.* -atis fons *Gall.* II 9, 1.
unda *Pel.* 334. *Theoph.* 1, 113. *Agn.*
33; -ate imbutus *Gall.* 12, 2. 1670.
Dion. 202. *Agn.* 135. *Cal.* 2, 3. mun-
dari *Gall.* II 8, 2. tingui *Dion.*
36. *Agn.* 165.
baptista Christi Iohannes *prim.* 22.
35. 571.
baptizari *Gall.* *inscr.* 9, 4.
baratrum *Gong.* 531. horrendum
Dion. 74. imum *Agn.* 163. pro-
fundum *Dion.* 79. 90.
barba *Pel.* 275.
barbaricae gentis *Pel.* 32 (*Saraceno-*
rum). -o ritu *Pel.* 35. complexu
Pel. 241.
beate] vivite b. sub Romana pace
Gall. 9, 3.
beatus] beatus, sanctus, gloriosus
Bas. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148.
149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156.
157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164.
165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172.
173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180.
181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188.
189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196.
197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204.
205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212.
213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220.
221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228.
229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236.
237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244.
245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252.
253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260.
261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268.
269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276.
277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284.
285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292.
293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300.
301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308.
309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316.
317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324.
325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332.
333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340.
341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348.
349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356.
357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364.
365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372.
373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380.
381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388.
389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396.
397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404.
405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412.
413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420.
421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428.
429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436.
437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444.
445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452.
453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460.
461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468.
469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476.
477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484.
485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492.
493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500.
501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508.
509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516.
517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524.
525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532.
533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540.
541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548.
549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556.
557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564.
565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572.
573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580.
581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588.
589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596.
597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604.
605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612.
613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620.
621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628.
629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636.
637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644.
645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652.
653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660.
661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668.
669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676.
677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684.
685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692.
693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700.
701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708.
709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716.
717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724.
725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732.
733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740.
741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748.
749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756.
757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764.
765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772.
773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780.
781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788.
789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796.
797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804.
805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812.
813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820.
821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828.
829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836.
837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844.
845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852.
853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860.
861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868.
869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876.
877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884.
885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892.
893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900.
901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908.
909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916.
917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924.
925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932.
933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940.
941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948.
949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956.
957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964.
965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972.
973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980.
981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988.
989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996.
997. 998. 999. 1000.

- cordetenus benedico *Dion.* 214 (cf. *Agn.* 277). benedicta sit unica progenies divinitatis *Cal.* 9, 18 (cf. *Gong.* 15. *Agn.* 343 app. *Pafn.* 8, 3). mundi dominus condignus est benedictus odis (verbis amicis v. 343 *adm.*) ex ipso iusto Simeone vestusto *Mar.* 677. cf. benedictus.
- benedictio] per quam mundo venit b. *Mar.* 184. *Theoph.* 410. beatitudinem aeternae -onis infundat tibi gratia omniparentis *Pafn.* 7, 1.
- benedictus tui adventus (sc. sit) *Pafn.* 7, 1; anima (*Mariae*) asc. 86. digiti (*Mariae*) *Mar.* 519. mater Christi *Mar.* 529. praesul domini *prim.* 392. rex *gest.* 240 (cf. v. 211 iustum regem, domini -um).
- beneficium] tua -a minime desidero *Sap.* 5, 17. opus -i *Pafn.* 3, 10 (*Almosen*).
- benignitas] divinae dulcedinem -atis *Abr.* 7, 11. (Christi) circa nos -atis patientia *Pafn.* 3, 5. -as divinae miserationis *Pafn.* 10, 5; -atis atque dilectionis plenitudo II ep. 2 (cf. I pr. 1. *Pafn.* 1, 20. *Sap.* 8, 1).
- benignus] dominum propria pietate -um *Theoph.* 398. Christus (solita pietate) b. *Bas.* 258. *Dion.* 84. *gest.* 432. 542. (Christi) -am clementiam *Cal.* 9, 19; vir *Theoph.* 41. domnus *prim.* 547. matrona *prim.* 66. magistra I pr. 7. cunctis -us *Theoph.* 20; auxilium *Bas.* 142. factum *Theoph.* 152. gratiola *gest.* 208. mandatellae *gest.* 525. 650. mens *Agn.* 35. *gest.* 174. 634. monita *Dion.* 53. pietas *gest.* 363. 441. *prim.* 445. preces *prim.* 122. studium *gest.* 679 add. verba *Bas.* 178. voluntas *Agn.* 87.
- benivolentia] tui in me -am laudo *Gall.* 1, 3 (*Constantinus ad Gallicanum*).
- bestia crudelis *Cal.* 9, 8 (*de serpente*).
- bibulus sacrorum fonte librorum *Dion.* 124. tuam mentem de rivulis magicae fraudis -am satis esse *Agn.* 282.
- biduum] mox, post b. *prim.* 194.
- biennium] post b. *Abr. inscr.* ante hoc b. *Abr.* 4, 1. per b. *Abr.* 6, 4.
- bilis] evolvens bilem invidiae veterem *Gong.* 434. corde gerens veterem serpentis bilem *Pel.* 98. bile tanto pestiferi veneni *gest.* 321. bis v. ind. gramm.: numeri.
- blande *Mar.* 564. 761 (haut b.). *Dion.* 53. *Agn.* 225. 416. 447. *Sap.* 3, 3 (b. et quiete).
- blandiloquis linguis *Pel.* 388.
- blandimenta *Agn.* 151. *Gall.* 12, 10 (nec minis nec -is, cf. II 5, 6). *Dulc.* 2, 2 (cf. *Cal.* 2, 5). *Sap.* 3, 3.
- blandiri *Pafn.* 10, 3. *Sap.* 3, 7. maeurentem parentem tali voce *Pel.* 150. adductum verbis nimium amicis *Theoph.* 134. peccantes tolerando *Cal.* 9, 19; male blandientis dulcedinem delectationis *Pafn.* 7, 12 app. (cf. *gest.* 220. 341); pass.: precibus *Gong.* 341. hymnis *Gong.* 479.
- blanditiae amentium II pr. 5. fragilis amoris *Bas.* 103; anguinae calliditatis *Theoph.* 122. simulatae *Bas.* 112.
- blandus iustis *gest.* 14. suis ministris *gest.* 308. cunctis *gest.* 430. -um se praebuit illi *prim.* 130; affectus *prim.* 52. alloquia *Gong.* 104. alloquutio *Sap.* 3, 3. delectamenta *Theoph.* 72. loquelae *Pel.* 173. orsu *Theoph.* 291. preces *Pel.* 158. *Theoph.* 355. suadellae *Theoph.* 58. *Dion.* 140. *prim.* 93. vultus *Theoph.* 273; male blandis monitis *Theoph.* 92. verbis *Bas.* 112. *gest.* 216.
- blasphemare *Theoph.* 230. Christum scriptis male pictis *Theoph.* 288. ducem tacitis susurris *Gong.* 139; diis auro fabricatis *Pel.* 57.
- blasphemus *Pel.* 257. *Dulc.* 11, 3. 12, 5; -am respuant rationem *Pel.* 259.
- bonitas (*dei vel hominum*) asc. 62. *Gong.* 132. 340. *Theoph.* 41. *gest.* 640. nimium clara *gest.* 34. cuncta *gest.* 139. cunctigena *Mar.* 347. immensa *Agn.* 322. mira *Dion.* 40. *Agn.* 85. *prim.* 502. perfecta *gest.* 89. pia *prim.* 78. 273. [448 app.]. summa *gest.* 119. 421. tantae -atis honore *Pel.* 392 (cf. *gest.* 9 et *Theoph.* 311). tota *Pel.* 146; gentes frenis moderat bonitatis *gest.* 141. Liudgardis pie reginae bonitate precante *prim.* 448 app.
- bonum] ditabo omnibus -is *Sap.* 5, 31. tantorum quae nobis causa -orum extitit *prim.* 471 (cf. v. 530); aeternis -is *Sap.* 5, 14 (cf. *Mar.* 257. *Theoph.* 327); ipsum summum bonum, sine quo nihil fit boni, faciat tuum

- velle in bono consummari *Abr.* 3, 19. -um cordetenuis amplector *Sap.* 5, 31. -a velle *prim.* 419.
 bonus] consilium *Gall.* 4, 4 (cf. *Gong.* 348. *Pel.* 373). curae *prim.* 475. dominus *Theoph.* 403 (i. e. deus). fama *prim.* 34. finis *prim.* 576 (i. e. mors). fortuna *Gall.* 3, 2. Iesus *Abr.* 4, 4 (o bone Iesu!). mater *Sap.* 5, 29. merces *Dion.* 181 (optima). pastor *Bas.* 230. *Abr.* 7, 15. stabularius *Abr.* 5, 1. 6, 6 (bone stabularie). voluntas *Gall.* 13, 3; fidem Christi meliorem (sc. pagana) *Agn.* 201. optima cunctarum mulierum *gest.* 97; melius est *Sap.* 3, 3. melius (est), ut . . . *Dulc.* 12, 3. *Pafn.* 2, 3; in melius mutari *Gall.* 13, 2. *Pafn.* 3, 12. transmutari *Cal.* 9, 16. in melius statum studuit convertere rerum *gest.* 724.
 bovis mites bene commansere leones *Mar.* 749.
 brachiis bene firmis *Dion.* 231.
 bravium ferventis amoris *Pel.* 305; perpetuum *Gong.* 486. aeternae vitae *Sap.* 9, 7. aeternitatis *Sap.* 5, 13; duplicatum *Agn.* 426 (corporis et mentis, i. e. animae; cf. v. 424 sq. et *Dion.* 261).
 breviare] viam subito longam per me -abo *Mar.* 822.
 brevis] virgula *Mar.* 462. (habitaculum) *Pafn.* 7, 9; tempus *Sap.* 5, 3. bustum (i. e. sepulchrum) *asc.* 141. *Gong.* 499. 538. *Pel.* 360. *Theoph.* 319. *Agn.* 433. *Cal.* 9, 13. *prim.* 580.
 byssus] purpura cum -o *Mar.* 501.
 caccabus *Dulc.* 4, 2. 3.
 cacumen montis *Dulc.* 13, 3.
 cadaver *Cal.* 9, 1. *Sap.* 5, 20. 8, 1 (meorum -era filiarum).
 cadaverosus] nec facies (*Drusianae mortuae*) -a *Cal.* 7, 1.
 cadere] (dracones) subito proni ceciderunt mansuefacti *Mar.* 714 (cf. v. 832). cecidit nubecula parva, quae volitans aura ante fuit vacua *Gong.* 247. in terram cecidit membris tremefacta solutis *Bas.* 150. de summo (i. e. ex aere) cecidit scriptura dolosa ante pedes pastoris *Bas.* 234. draco de caelo cecidit proiectus in arva *Ioh.* 27. licet ingentes obstantes undique rupes artarent testis corpus praedulce cadentis *Pel.* 288 (i. e. funda proiecti); unde cecidi et in quam perditionis foveam corruui *Abr.* 6, 3 (cf. *Bas.* 158). humanum est peccare, diabolicum est in peccatis durare, nec iure reprehenditur, qui subito cadit, sed qui citius surgere neglegit *Abr.* 7, 6; Christi pro lege cadebat *Pel.* 332; inter sidera numquam casura *Abr.* 2, 2 (cum stella polari, quae numquam occidit 2, 3); sub huius diffinitionis specie (cf. *app.*) non unus cadit numerus, sed plures mundi *Sap.* 8, 10. caduca pompa mundi *Bas.* 29.
 caecatus] male c. bachanti corde *Bas.* 53. -o corde *Theoph.* 82 *adm.*
 caecus *Dion.* 29. 246; caeco corde *Agn.* 113. *Pafn.* 1, 26.
 caedere] colaphis, alapis quoque, caedi *Theoph.* 305. hanc rebellem crudis nervis caedite *Sap.* 5, 19; de *Gong.* 73 cf. *app.*
 caedes] martyrii fratris de -o peracti *Mar.* 396. Christianae in morte *Sap.* 1, 4. -ibus innumeris peractis *Dion.* 203. tantorum mactena de -o virorum *gest.* 294 (*Emurhardt gladius percussit et Gialberhti undas meruit*); quos capitis -em monstraverat omnes fideles *Pel.* 343 (i. e. abscisus).
 caelebs vita *Agn.* 38. (*Gall.* *inact.* *Abr.* 1, 6.
 caelestis] amor *Mar.* 348. doctrina (Christi) *asc.* 57. civis *Mar.* 176 *app.* gaudia *Pafn.* 13, 3. gratia *Mar.* 897. *Cal.* 9, 13. iuvamen (*Gall.* 12, 6. lux *Mar.* 572 (*Tageshelle*). *Pel.* 809. *Theoph.* 217 (cf. *Agn.* 415 -is luce nitoris). militia (*Gall.* 12, 7. musica *Pafn.* 1, 10. 11 (*Spharenmusik*). nuntius *Mar.* 173. pantis *Dion.* 174 (ubi -em debebat frangere panti). parens *asc.* 100. *Theoph.* 142. pater *Theoph.* 299. patria *Theoph.* 142. *Pafn.* 1, 27. pietas *Theoph.* 431. *Ihs.* 12. *prim.* 227. 248. rex *Mar.* 655. 667. *Pel.* 277. *Dion.* 113. *Agn.* 207. 449. *Gall.* 5, 6. *Abr.* 7, 2. *gest.* 149. malus *Theoph.* 289. melis *Pel.* 311. spera *Pafn.* 1, 11. sponsus *Bas.* 115. *Agn.* 5, 419. *Abr.* 2, 2. *Sap.* 4, 3. *prim.* 322. 359. vox *Mar.* 461; (*Christus*) -es et mortales supereminet omnes *Agn.* 72 (i. e. angelus).

los et homines). rectorem -ibus imperitantem *prim.* 593.
caelicolae (*i. e. angeli*) *Bas.* 117. *Agn.* 6. 40. *Ioh.* 13. *gest.* 365; catervae *asc.* 85. cives *Mar.* 580 (?).
caelitus *Mar.* 273. 311. 368. *asc.* 149. *Gong.* 76. 386. 469. *Pel.* 413. *Theoph.* 30. *Agn.* 439. *Gall.* 12, 7. *Pafn.* 10, 5. 13, 3. *Sap.* 7, 2. *prim.* 216. 246.
caelum (*plur.* caeli: *v. ind. gramm.*) altum *asc.* 125. (prae)celsum *asc.* 46. 78. immensum *Mar.* 751. profundum *Mar.* 764. *Agn.* 315. secretum *Mar.* 398. 473. stelligerum *Mar.* 517. *Pel.* 300; in -um tollunt praeconia laudum *Agn.* 342. oculos ad -um levare *Abr.* 7, 9. uberibus castis (*Mariae*) de -o iure repletis *Mar.* 599; de cardine -i *Mar.* 178 (*cf. v.* 794). *Agn.* 441. de -o rogam raptim descendere magnum (vidit) *Dion.* 71. quam subito receptus est -o *Cal.* 8, 3. draco de -o cecidit proiectus in arva *Ioh.* 27. -is patefactis *Dion.* 67 (*cf. Ioh.* 1). claustris -i patefactis *asc.* 117. penetralia -i *prim.* 36; caeli deus *Gall.* 9, 2. factor *Mar.* 674. rector *Dion.* 89. rex *Mar.* 126. 271. *gest.* 132. rex de -is *gest.* 228. mea de -o solus sapientia (*cf. app.*) vera *asc.* 137. iudicis veri -i super astra locati *Pel.* 302. exaltare super -os, fortis deus, altos *asc.* 101. unum dominum habemus in -is *Gall.* 5, 5; caeli (-orum) aula *Mar.* 521. palatium *Sap.* 5, 26. sceptrum *Agn.* 320. solium *Dion.* 85; qui -um pingis sideribus variis *Gong.* 2. iubilant cui sidera -i *prim.* 424. unde laudet illum -i concentus *Pafn.* 12, 6; -orum catervae *Mar.* 902. -i cives *Ioh.* 20. velut lapsa ab altitudine -i dimersa es in profundum inferni (*ut Lucifer*) *Abr.* 7, 4. caelorum pax vera *Mar.* 750 *adn.* (*cf. v.* 530); caeli (-orum) dominatrix (*Maria*) *Mar.* 13. *Theoph.* 179. 334; *de animis beatorum*: -i calles carpere sidereas *Gong.* 480. in -is anima satis regnante beata *Pel.* 364 (*cf. Dion.* 96). transmittens -o, quam subtraxit male mundo *Agn.* 409. *cf. Agn.* 451. *Gall.* II 9, 2. *Pafn.* 11, 2. *Sap.* 5, 26. 7, 2. *prim.* 588; animum -o intentum *Abr.* 1, 4. facul-

tates -o praemittamus *Gall.* II 5, 7 (*i. e. elemosynis nos ante mortem deo commendemus*). spiritum praemisit -o *Sap. inscr.* quando tui sororculam pari condicione extinctam -o praemisero et ego subsequar postrema *Sap.* 5, 27.
caesar augustus *Mar.* 545 (*cf. ind. nom.* Augustus). *gest. pr.* 3 (*de Ottone I.*); caesaris imperio tunc haec urgente superbo *Pel.* 224 (*Saracenorū Hr. vulgo 'regen' dicit*). caesarianus] pollens imperii regnator -i Oddo *gest. prol.* 1, 1.
caespes] qui tecum fatuos placantur caespite divos *Pel.* 248.
calamus] pingamus coepta nos fragili -o *Gong.* 338. famosum tuum -o signare triumphum *Pel.* 9. quae fragili modulos -o cantaverat istos *Bas.* 11.
calcare lupanaris limina *Agn.* 220.
calciamenta tibi detraham *Abr.* 7, 1.
calere *v.* callere.
calidas vitae dum carperet auras *gest.* 69. an frueretur adhuc -a vitaliter aura *Mar.* 117.
callere] calleo namque tuam senio decrescere vitam *Pel.* 153 (*i. e. scio*). crimina tunc hostis scalpsit nudare feralis, quae caluit proprio structa fuisse dolo *Gong.* 362 (*i. e. sciebat; cf. ind. metr.*).
calliditas] antiqui mala -as inimici *gest.* 166. -atis anginae blanditiis *Theoph.* 122. antiquae fraudibus *Gong.* 435. assuetae laqueos *Theoph.* 105 (*cf. Bas.* 77).
callidus] generis humani -us hostis *Mar.* 221; -a ludicra regis *Pel.* 271.
callis] recti tramitem -is improvise incurreret *gest. pr.* 5. his hominum monstis ad nos pergendi -es secluserat omnes *gest.* 385. per pelagi -es pergere vasti *Mar.* 818. caeli -es carpere sidereas *Gong.* 480. -em gradiens pietatis *prim.* 88.
callum] depone c. pectoris *Sap.* 5, 17.
calor aestivus *Mar.* 753. nimius *Mar.* 816; *de igne*: damnum feretne -oris *Pel.* 403. expers ardoris tanti penitusque -oris *Pel.* 405 (*cf. Agn.* 397). sola sed immunis stabat pia virgo -oris *Agn.* 369; inhaerens servo cordisque -ore secreto *Gong.* 359. illicito amore flagrabas, avaritiae -ore

- mente c. *Dulc. inscr. (p. 129, 27*
mente alienatus); utque fugam
caperet, monitis suasit studiosis
gest. 519. pando medicamina sani
optima consilii mox capienda tibi
Gong. 543. ne finem caperet sub-
ducta posteritate inclita regalis
prosapiis generis *Gong. 345; hanc*
(*sc. nubem*) capiens oculis *Gong.*
197. ut capit (auditu) latebras
illapsa per artas verbula *Gong. 369*
app. virtutem capitis nec mente
perennem *Mar. 724. alioquin non*
capit meus animus *Sap. 3, 11. diffi-*
cile captu *Pafn. 1, 8.*
- capillus] verticis illaesos cunctos
redde -os *Pel. 395 (cf. v. 318 et Dulc.*
11, 5). -os eruit *Abr. 3, 5. bene*
densati crevere -i *Agn. 216. bar-*
bula parva nigris sociata (*bestehend*
aus? zusammen mit?) colore -is
prim. 47.
- capitalis] poena *Pel. 333. sententia*
Gall. II 7, 1. iudicium gest. 334.
- capitolium *Gall. 7, 2.*
- captare] calliditatis assuetae laqueos
omnes c. paratos *Theoph. 106. con-*
siliium *Gall. 2, 5. culmen sedis*
pontificalis *Theoph. 35. fugam Gall.*
12, 5. sublimem honorem *gest. 648.*
oscillum *Pel. 246. patriae c. quietem*
gest. 1170.
- captiva v. captivus.
- captivare] quis latro meam filiam
-ret *Abr. 3, 14.*
- captivus] duxit -um fratrem regis
studiosum *gest. 183 (spiritualiter*
Theoph. 75. donec -um Christi
duxit sibi servum, *sc. diabolus*).
quid agant -ae sub hoc noctis
tempore? *Dulc. 3, 1. iube illas*
Italicas nobis repraesentari -as
Sap. 5, 1; de poenitentibus inclusis;
extraxitque loco -i membra ni-
gello *Bas. 225. tuae pietati hanc*
-am committo *Pafn. 7, 16. mei -am*
visitabo *Pafn. 11, 3.*
- captor] vaffer deceptor hominum
captorque reorum *Gong. 433.*
- captuosus] donec te -is circum-
veniam insidiis *Cal. 3, 5.*
- caput] acriter c. moventes *asc. 49.*
exagitat c. indomitum impatienter
in illum *Gong. 563. Christus, qui*
proprius patitur non perdere sanc-
tos praeclari modicum capitis vel
- forte capillum *Pel. 318. sceptrum*
capitis diademaque pulchrum *gest.*
1479. c. exacto subiungere ferro
Pel. 59. 294 (succidere). abscisum
Pel. 387 (cf. Sap. 5, 15. 26). cf. 336.
345 (corpus, quod truncum misere
capitis iacet absque decore). 399.
Dion. 231. capite truncetur Sap.
5, 12. capitis poena *Mar. 663. Pel.*
67. martyrii damno capitum per-
agendi *Dion. 203 (de Dionysio eius-*
que sociis). capitis caedes (i. e.
abscisio) Pel. 343; si insanum c.
diutius vivere sustines *Dulc. 14, 2*
adn.; c. Christo signat velamine
sacro *Agn. 10. c. regali unguento*
delibutum *Dulc. 1, 6. affer et pi-*
leum, quo coronam velem capitis
Abr. 4, 5 (cf. 7, 2. ablato capitis
velamine); ipsum felicitis summum
c. urbis *Pel. 204 (de rege Saraceno-*
rum). qui c. ecclesiae (i. e. papa)
toto dominaris in orbe *prim. 142.*
stabilis summum c. orbis *gest. 43*
(*Roma*). c. pontificatus *gest. 521*
(*Hauptstadt*).
- carceralis custodia *Sap. 4, 1. squalor*
Dulc. 1, 8.
- carcer *Pel. 191 (cf. Dion. 166). Dulc.*
2, 1. 10, 1. *Dion. 190; Tartareoque*
suos traxit de -ere iustos *Theoph.*
316; exemptus corruptibilis de -ere
carnis *Theoph. 434.*
- carcereis in antris *Dion. 169. gest. 531.*
clausam -is (*at cf. add.*) claustris
servare cubilis *gest. 509.*
- cardo] de cardine caeli veni *Mar. 178.*
lapsas celeri (*cf. adn. et celer*) de
cardine caeli *Agn. 441. supero de*
cardine lapsus *Gong. 323. stellato*
cardine lapsus *asc. 119; reges astro-*
logi solis de cardine lecti *Mar. 633*
(*wo die Sonne im Zenith steht*).
- carere] vita sensuque carentia cuncto
Agn. 175. omne latus tanto magis
caret defensione *gest. pr. 8.*
- carina subducta *Pel. 349.*
- carmen] condignum c. modulando
perenniter *Mar. 322 (cf. asc. 104.*
Pel. 407). sparsit adusque polum
voces cum -ine laudum *Bas. 257*
(*cf. prim. 402*). c. cantare sonorum
Agn. 7 (cf. v. 101); -inibus studiosa
Davidis *Mar. 335. fuerat quod -ine*
dictum olim percere modulantis
tale prophetae *Mar. 835. -ina va-*

tum *Mar.* 643. 756; *sponsus Hystere*
rithe carmine: I *pr.* 8. *Mar.* 12.
Bas. 2. *Agm.* 36. -ine non cultio
 pangit quam nostra *Camena*: *gest.*
prol. 1. 7 (exiguum munus ne sper-
 nas -inis huius). *prim.* 3 (apud -ine).
 carnalis] affectus *Agm.* 22. amor *Agm.*
 230. 361. *prim.* 300. consortium *Gall.*
 5. 1. delectatio *Cal.* 9. 1: propinqui
Sap. 9. 7.
 carnaliter] non te. virgo. permoveat
 signi novitas c. almi *Mar.* 73.
 carnifices *Agm.* 300.
 caro] carniū esus *Abr.* 3. 17: fragilis
Mar. 719. *Pel.* 300. *Theoph.* 302. 332.
Agm. 300. *prim.* 422. corruptibilis de
 carcere carnis *Theoph.* 434. mentis
 carni semper renitens *Agm.* 427.
 luxu carnis maculatus *Pel.* 72. 229.
 carnis spurcitas *Agm.* 300. 302: veri
 sese pastoris haberi dignum ter-
 restri carne parentem *Mar.* 59. car-
 nem virgineo sub tempore sumeret
 alvo *Mar.* 219. carnis veram for-
 mam *Mar.* 544. *Theoph.* 450 (cf.
 r. 325). fragilis nostrae velamina
 carnis *Theoph.* 302.
 carpere] ut, quantum libeat. de te
 mater mea -at *Mar.* 776 (*Christus*
ad palmam); ecce vitales auras -it
 (sc. *resuscitatus Calimachus*) *Cal.*
 9. 10. vitae calidas sospes dum-
 eret auras *gest.* 69. laetitiam c.
 magnam *Gong.* 371. caeli calles
 c. sidereas *Gong.* 450.
 carta (*diabolo data*) *Theoph.* 126 (pro-
 prii detrimenti). 369 (nefanda). 379.
 421 (maledicta). *Bas.* 94. 246; (*magi*
ad diabolum epistula) *Bas.* 62. hic
 (*papa*) ubi perlegit cartas regis
 sibi missas *prim.* 127.
 carus] alumnae *prim.* 420. -nus *Dion.*
 177. amica *prim.* 333. -ci (*Christi*)
 asc. 19. coniunx (f.) *Dion.* 33. *gest.*
 1166. discipuli asc. 15. 36. *Pasn.*
 7. 16. dominus *Gong.* 72. 228. *gest.*
 589. domina *gest.* 517. filius asc.
 134. *gest.* 1147. genitrix *Mar.* 736.
 771. *gest.* 742. *prim.* 508. germanus
gest. 191. 678. magister *Theoph.* 265.
Dion. 169. natus *gest.* 668. nutrix
gest. 58. pater *prim.* 547. pignora
prim. 434. proles *Theoph.* 336. *Bas.*
 128. pusiolae *Sap.* 4. 1. relicta
prim. 287. senior *prim.* 540. servo
 miserae tibi -o *Bas.* 136. socius

Mar. 313. sponsus *Agm.* 102. ut
 pater in mundum me promisit
 sibi -um asc. 21. care meus *Dion.*
 175. talis -is (ac. de) *prim.* 300. -o
 florigerum percurreret obviam cam-
 pum (*Anna marito*) *Mar.* 254. com-
 plexus -ae licito quo posset habere
 (*David Bathsheba*) *Theoph.* 253.
 libaverat oscula -o affectus causa
 (*pucro*) *Pel.* 206. animae pretio sibi
 -ae *Mar.* 63 (cf. asc. 12. 61). cum
 laetitiam miraretur sibi -am (i. e.
gratiam) *Bas.* 216. -a palmae sub
 umbra *Mar.* 754. patria *Gong.* 463
app. *Pel.* 100.
 casside gemmato *Pel.* 115.
 caste] pocillarem c. servare pudorem
prim. 330. quem c. semper amavit
prim. 360. apte et c. tremendae
 nomen maiestatis invocare *Pasn.*
 7. 12.
 castigare] (peccantes) iusta severi-
 tate -ando *Cal.* 9. 19.
 castigationis acerbitate *Abr.* 9. 3.
 castimonia laudabilis sacrarum vir-
 ginum II *pr.* 3.
 castitatis professio *Cal.* 4. 1. amor
Cal. 9. 2. inspirator *Gall.* 5. 2. -atem
 elegit *Pasn.* 10. 3. ut auctricem
 virginitatis imiteris et -ate *Abr.* 2. 1.
 castra reginae (*Aetheltheiae*) *gest.* 660.
 castus] affectus *Agm.* 103. alvus
 (*Mariae*) *Mar.* 534. animae *Agm.* 24.
 corpus *Agm.* 360. 381. fragmenta
Cal. 9. 11. gaudia partus *Theoph.*
 151. -issima regis aeterni genitrix
Theoph. 207 (cf. r. 235). Maria *Mar.*
 606 (cf. asc. 82. *Theoph.* 301). mater
 Christi *Theoph.* 288. mens *Mar.* 374.
Bas. 116. mores *Gong.* 352. obae-
 quia virginitatis asc. 92. puellae
prim. 97. ubera *Mar.* 599. viduae
Theoph. 23. vir *Cal.* 9. 17. virgo
Mar. 581. virguncula *Mar.* 382.
 asc. 77. vita *gest.* 408; -um sapit
Pasn. 7. 4.
 casus] -u *Pel.* 137. *Pasn.* 1. 19. auxilii
 solamina tanti iam miserante deo
 subito -u sibi missa *gest.* 291. quos
 sine coniugibus fecit consistere -us
Mar. 436; si quid mihi utriusque
 -u fortunae ingeritur *Abr.* 3. 1.
 quid conferret -us legali domino
Mar. 113. -ibus his plures solve-
 bat Corduba soles *Pel.* 69 (*in solchem*
Unglück); plangebant cuncti -um

- (i. e. mortem) tanti patroni *Gong.* 491. -uque suo cito sensit nil contra dominum quemcumque valere superbum, et . . . decedit in bello, victus virtute superna *prim.* 355. catenae *Pel.* 113 (*cf. Bas.* 243). *Dulc.* 1. 8. artae *Pel.* 124. caterva (*cf. comitari*) *Theoph.* 317. *Dion.* 35. *Agn.* 235. 271. *prim.* 384; temptare suas Marte -as *Pel.* 90 (*cf. gest.* 195. 621); -ae angelicae *Mar.* 902. *asc.* 103. 143. *Dion.* 176. caelicolae *asc.* 85. candidulae *Ioh.* 18. virgineae *Agn.* 427. catholicus] non c. *Bas.* 144 (sacra negans rectae fidei, nomen quoque Christi). plures inveniuntur -i II *pr.* 1; popellus *Dion.* 39. *gest.* 55. cauma] pro vi -atis *Sap.* 5, 11. causa *Theoph.* 110 (*cf. prim.* 129 *app.*). *Dion.* 26. *Agn.* 277. *Cal.* 5, 2. 8, 3. *Pafn.* 10, 2. *gest.* 444. divinae -ae quid pertinet ad me? *Mar.* 150 (*warum Gott es thut*). quam ob -am? *Gall.* 4, 4. hac -a *prim.* 236. sine -a *Theoph.* 252. -is non ullis *gest.* 705. regalis formae praeclara decore atque suae -is personae *gest.* 476 *add.* pro vitae -is instabilis variis *Gong.* 500 (*aus mannigfaltigen Anlässen, wie sie die Wechselfälle des Lebens mit sich bringen*). libri, e -is rerum quem scripsimus harum *prim.* 82 (*aus Veranlassung; cf. ind. gramm.: praepos. causa*); rerum quae geruntur -as *Cal.* 9, 6. huius -a mali non parva dolendi *gest.* 172. morbi *Agn.* 126. necis *Agn.* 289; haec mei in dictando intentio, haec sola mei sudoris est -a II *ep.* 10. -a sed est operis tantum devotio mentis *gest. prol.* 1, 16; dolendi *Agn.* 314. doloris *Pel.* 195. *Theoph.* 190. *Agn.* 117. *Pafn.* 1, 27. *prim.* 474. laetitiae *gest.* 1186. maeroris *Pafn.* 1, 22. terroris *Mar.* 236. tristitiae *Dion.* 52. *Sap.* 6, 1 (*cf. Gall.* 2, 1); interitusque sui -am tetro dedit hosti *Bas.* 98 (*i. e. cartam*). esto sororibus exemplum correctionis et -a liberationis *Dulc.* 1, 5. ut, quibus -a fuit perditionis, fiat exemplum conversionis *Abr.* 9, 4. regina, tantorum quae nobis -a bonorum extitit *prim.* 471; i. e. res (*chose*): -a confusus ab ipsa *Mar.* 170. tantae praeconia -ae *Mar.* 227 (*cf. v.* 409). detegeret dubio -ae secreta remoto *Pel.* 376 (*cf. v.* 383). se quia credebatur -is totam perituris *Gong.* 561. humanae pro consuetudine -ae non mirum, si *gest.* 410 (*wie Menschen sind*); cum *genit. epexeget.*: haec postquam iactat -amque doli memorabat *Pel.* 114; quem sceleris -a reppulit e patria *Gong.* 444 *adn.* -am commissi narravit namque *Piel.* *Bas.* 167. si non fortunae restaret -a sinistrae *gest.* 726 (*Hinderungsgrund*). causari] his verbis iuvenem c. fertur amentem *Agn.* 60 (*cf. v.* 273. *prim.* 338). qui se -atur *Mar.* 102. cur -aris? *Dulc.* 13, 2; non mitem Carpi -ando dolorem *Dion.* 86. caute *Gong.* 137. *Pel.* 55. *gest.* 543. 552 (*cautius*). *prim.* 406. 495; *de videndo* (*cf. cautus*) *gest.* 569. *prim.* 215. cautus] legatos bene -os *gest.* 74. in cunctis -us agendis *prim.* 11; -um ocellum *Gong.* 63. -is pupillis *Pel.* 326. cavere *inf. Dulc.* 12, 1. *Sap.* 5, 16; pro seditione cavenda *prim.* 324. caverna] extraxitque solo (*baculum*) parva remanente -a *Gong.* 245. cedere] *Gall.* II 5, 6. *Dulc.* 12, 2. *Cal.* 3, 5 *app.* *Abr.* 1, 6 (*cf. Sap.* 3, 23). *Pafn.* 10, 3. *Sap.* 1, 6 (*cf.* 3, 3). 5, 2. 6, 17; fidei cessit bene victus *Dion.* 28. hortamentis *Sap.* 5, 16. iussuonibus *Sap.* 5, 2. mandatibus *gest.* 650. monitionibus, institutionibus *Abr.* 2, 1. monitis *gest.* 1496. poenis *Dion.* 192. promissionibus *Pafn.* 2, 4. suadelis *gest.* 341. cede, cede meae suasioni. haut cedam facinus suadenti *Dulc.* 12, 1. sperandi, me ultra vestro amori cedendi *Pafn.* 4, 3 (*cf. ind. gramm.: gerundium*); eius nec cessit telis exercitus ullis *gest.* 150. ipsius telum numquam scit cedere victum *Gong.* 73 *app.* (*cf. Pel.* 126; *aliter Theoph.* 53 cessit coactus. 79 victus); mox ut scissis cessit nox furva tenebris *gest.* 550; deinde Sisinnio comiti iussu (imperatoris) perpuniendas virgines cessit *Dulc. inscr.* (*cf. app.*). celare *Cal.* 4, 1. *Sap.* 6, 1. amorem *Agn.* 116. non celanda *Sap.* 1, 2.

- celebrare excubias proli *Agn.* 438.
 exequias *Pel.* 355 *adn.* festum *prim.*
 194. 382. 395. natalem regis peren-
 nis *gest.* 352. obsequium domini
prim. 106. sollemnia missae *Bas.*
 165. *Dion.* 172. hac ita laetitia
 (*freudige Veranlassung*) dignis re-
 bus -ata *gest.* 696; (*Christus*) iudi-
 cium veniet -are futurum *Theoph.*
 326; quo vir apostolicus digna -eris
 alumna (*sc. Gallia*) *Dion.* 134. qua-
 libus laudum praeconiis te (*sc.*
Christum) talem -em, ignoro *Cal.*
 9, 19. quo eodem dictationis ge-
 nere, quo . . recitabantur, lauda-
 bilis sacrarum castimonia virgi-
 num -aretur *II pr.* 3.
 celebris (*sic. masc. Theoph.* 76; *saepe*
celeberrimus) cunctis *gest.* 133. ec-
 clesiae *prim.* 165 (? *at cf. adn.*).
 mundo *Agn.* 19. 32. *prim.* 503. orbi
Theoph. 153. plebi *Agn.* 132. popello
Mar. 420. inter nostrates -is pro-
 fecerat omnes *prim.* 87; quorum
 permansit -is confessio talis: . .
Dion. 226. dies *prim.* 385. laus
Dion. 185. locus *prim.* 105.
 celer] utque celer morulis haec im-
 pleret sine cunctis *gest.* 1171 (*adi.*
pro adv.); -ri cursu *Agn.* 41. *gest.*
 645. iudicii -ri discrimine recti
gest. prol. 2, 29. lapsas -ri de car-
 dine caeli *Agn.* 441 (*sc. lapsu? at*
cf. v. 418 -res super aetheris ignes).
 pietas *Theoph.* 191. 213. *Agn.* 338.
 venia *gest. prol.* 2, 9.
 celeritas] quanta -ate *Abr.* 8, 1.
 celerius (*adv.*) *Pafn.* 7, 14.
 cella propria (*Basili*) *Bas.* 226.
 celsithronus *Mar.* 614. *Pel.* 374. *prim.*
 559. pater *Agn.* 319.
 celsitonantis iram *Dulc.* 1, 6.
 celsus] aula (*regia*) *gest.* 494. caeli
asc. 46. dextera dei *Gong.* 408 (*cf.*
v. 471). polus *Gong.* 534.
 cementarii bene gnaris *prim.* 257.
 cena] ut tibi praeparatur cena *Abr.*
 5, 1. a -a surgendi *Abr.* 6, 6.
 cenandi hora *Sap.* 3, 24.
 censere *a. c. i. Abr.* 7, 13; Eadit re-
 gali nato censetur congrue digna
gest. 120.
 censura] vestri solummodo -ae ob-
 noxia *gest. pr.* 10. vere iudicii sa-
 lubris -a superni perplures horum
 mundo subtraxerat isto *prim.* 461.
 census patrii (*i. e. patrimonii*) *Gong.*
 57. dextra, -us est quae pie larga
Gong. 151; *i. e. tributum*: -um sig-
 navit (*victis*) *Gong.* 88. -um (*cae-*
sari) profiteri *Mar.* 545. professus
 -um principi Romani orbis fine-
 tenus solvendum *Gall.* 12, 8. in-
 dictum plene solvat sibi -um *Pel.*
 140 (*cf. Gall.* 9, 3). oblatu laudum
 -us, quem postrema gregis solvit
 tibi Gandeshemensis *gest. prol.* 1, 8.
 centenae mercedis *Sap.* 9, 7.
 centuriones duodecim fortissimi *Sap.*
 5, 6. tribuni et -ones *Gall.* 7, 2.
 cera atque pice *Sap.* 5, 24.
 cernere dracones *Mar.* 709. praeni-
 tidam formam *Pel.* 213. lumina
prim. 221. eminus hoc (*cf. Mar.* 125)
 cautis -entes pupillis *Pel.* 326. se-
 cretum *Mar.* 559. secretum libri
Ioh. 7. nonne meam faciem Cheru-
 bin non -ere talem possunt, in
 regno qualis nitet ergo paterno?
asc. 40. quis oculis possim mis-
 -ere prolis divinae vultum *Theoph.*
 216; *a. c. i. Mar.* 122. 846. *Pel.* 366.
Theoph. 120 *add.* 226; *acc. c. partic.*
asc. 127. *Dion.* 31. *prim.* 254.
 certamen] quo impigre dimicans (*cum*
Scythis) sudore non frangar -inis
Gall. 1, 4; duplici -ine victrix
 corporis et mentis carni semper
 renitentis *Agn.* 424; post dura -ina
 (*mundi*) *Dion.* 260. *Agn.* 458. inito
 -ine *Pafn.* 1, 26. ne frangor in
 dubio -ine (*mortis*) *Pafn.* 7, 15. futuri
 tolerantiam -inis *Sap.* 5, 14. tui
 -inis consummationem *Sap.* 5, 29.
 certare constanter *Dion.* 184. viri-
 liter *Pafn.* 7, 15. -antes studio per-
 versae mentis iniquo, quis prior
 intraret *Agn.* 236. studio -ante
Theoph. 341. *prim.* 557. alternis
 -antibus loquelis *Dion.* 27; *c. inf.*
gest. 633. *prim.* 431.
 certe] irascere. nullo modo. certe
Gall. 1, 6. certe et ego *Gall.* II 5, 3.
Abr. 3, 13; *ceterum cf. ind. metr.*
 certus] auxilium *prim.* 518. consilium
prim. 140. [exemplum veniae *Bas.* 7.
 auctorum nomina *I epil.* numerus
Mar. 879. pietatis portus *Bas.* 191.
 praesidium *Gong.* 498. *gest.* 522.
 quies *Mar.* 819 (*nach 'unstäter'*
Fahrt). solamen *gest.* 515. tempus
Mar. 145; si tua -a tuo maneat

- mibi gratia servo *Mar.* 193; -us veniae amandae *Bas.* 218; (mens) -a mori (*des Todesurteils*) *Gong.* 421. cervix] rigida necnon -ice superba incedens *Gong.* 181. flecte -icem diis *Dulc.* 1, 5; detege duram -icem et sustine percussoris ensem *Sap.* 7, 1. -icibus reflexis *Dion.* 224 (*de Dionysio eiusque sociis*; cf. v. 201). cessare] sperans opprobrium Ruben -asse vetustum *Mar.* 204. unde paene opera -avit dictandi II *ep.* 4. magistrorum -ante diligentia II *ep.* 8; c. inf. *Mar.* 903. *Theoph.* 145. II *pr.* 8; si non cess[av]eris *Cal.* 3, 5 *app.*
- ceteri] prae -is mulieribus *Abr.* 5, 3. ceu v. ind. *gramm.*
- chirographum v. cyrographum.
- christum domini (i. e. unctum regem) *gest.* 233.
- cibavit (me) dulci pastu *Agn.* 96 (*spir.*). cibus] gustare -um paratum *Mar.* 195. cultorum delectamenta -orum *Theoph.* 200.
- ciere] voce ciens (a. c. i., i. e. iubens) *Gong.* 477.
- cilicio induta *Abr.* 9, 3.
- cingere] cinctus virtute paterna *asc.* 66. lux orta plagam cinxerat aethe-ream *Gong.* 226. errorum tenebras, quis tunc occiduae partes fuerant male cinctae *Dion.* 116. meum gemmis collum cinxit pretiosis *Agn.* 92 (*spiritualiter*). silvula cincta colli- bus umbrosis, quibus et nos cingi- mur ipsis *prim.* 186 *sq.*
- cinis, suis confrigescendo favillis *Agn.* 396. sacros cineres *Gong.* 496. *Pel.* 316 (*de corporibus non combustis*).
- circuire] omnes, Oceanus gentes quas circum altus *Pel.* 106. montem cir- cu[m]eo *Dulc.* 14, 1 *app.*
- circuitione verborum (longa) *Abr.* 2, 2. 3, 2.
- circulum zodiacum *Abr.* 2, 5.
- circumcisio pueri Christi *Mar.* 633.
- circumdare] pullos plumigeris volu- cres -dare pennis *Mar.* 124. lota purpureo -dare tegmine membra *Pel.* 221. en mulier pulchre fulget -data sole *Ioh.* 23. ut tua (*Mariae*) vita magis prae fulgeat inclyta, castis saepius obsequiis -data vir- ginitatis *asc.* 93 (i. e. *Iohannis virginis*). angelicus coetus ipsum
- dulcisonis laudans -dedit hymnis *asc.* 95; undique secus -damur (*ab hostibus*) *Gall.* 9, 1. cum solus esset ab adversis -datus undique turmis *gest.* 257. reginam, quae fuit in- sidiis regis -data tantis *gest.* 601. (*diabolus*) fraudis miserum -dedit armis *Gong.* 443.
- circumdiffusis custodum turmis *gest.* 510. arboribus *Gong.* 204.
- circumducere] orbem nocturnae -du- xere tenebrae *Dion.* 3.
- circumfert lubricos atque vagos ocu- los *Gong.* 242.
- circumflectere] duo cadavera am- plexu serpentis -flexa *Cal.* 9, 1.
- circumfluere] fluvii, urbem qui vasta propius -it unda *Pel.* 280 *add.* reges, Oceanus refluus quos iam -it undis *gest.* 135.
- circumfodiendo secare telluris molem *prim.* 272^a.
- circumire v. circuire.
- circumlinere] verba rhetoricae -lita melle loquela *Pel.* 201.
- circumpositos culmos *gest.* 578.
- circumquaque suos mittebat alum- nos *gest.* 567.
- circumsaeptus obsequio nubis ruti- lantis *asc.* 115.
- circumspiciens sese sapienter *prim.* 494.
- circumstare *Agn.* 367. *prim.* 554. (Ie- sum) genitum *Mar.* 582.
- circumvallare] coetu nostrarum -ante sororum pernicio domni fletu lec- tum morituri *prim.* 536.
- circumvenire] quis (te) blanditiis -it simulatis? *Bas.* 113. insidiis -iendi dolosis insontem virum *Theoph.* 251 (*cf. Cal.* 3, 5. *Abr.* 3, 4). Gallicanum laeta promissione -iam *Gall.* 2, 6.
- cithara (*David*) cantans in -is *asc.* 99. commovit -am divina laude repletam *asc.* 128.
- cito *Mar.* 297. 623. 649. 671. 837 *etc. Gall.* 8, 1. *Dulc.* 13, 1. *Cal.* 6, 2. *Pafn.* 6, 2. *Sap.* 5, 5. *prim.* 17. 331. 355; citius dicto *Mar.* 78. 250. 787. *Gong.* 133. *Agn.* 306. *Cal.* 9, 8. *prim.* 213; (= cito) *Mar.* 165. 370. 511. 643. 820. *asc.* 25. 72. 113 *etc. Pafn.* 3, 12. 4, 2. *gest.* 227. 407. 725. *prim.* 258. 342. 545. 550.
- citus (*adi. pro adv.*) *Mar.* 203. *Gong.* 308. *Bas.* 95 *add. Agn.* 358. *Gall.* 6, 1; cursu -o gradientem *Dion.* 236. et

- cur tam -us (vester reditus)? *Gall.*
 II 2, 1. non -um tibi praestabo
 exitum, sed differam *Dulc.* 12, 2.
 civilis] bellum *gest.* 170. 317. discordia
Cal. 4, 1. pax *Sap.* 1, 4. *gest.* 18.
 civis] quaedam impudens femina
 moratur in hac patria. res -ibus
 periculosa *Pasn.* 1, 23. Romani -es
Agn. 317. ne quis praefatae -is
 urbis *Pel.* 56 (*cf.* r. 29. 49). quis
 -es tanti contigit esse viri *Gong.*
 522 (*Landsleute*); caelestem -em
Mar. 174 *app.* (*cf.* *Mar.* 580. *Pasn.*
 1, 27. *Ioh.* 20).
 civitas] quidam eiusdem -atis indi-
 gena I *epil.* urbicolae huius -atis
Pasn. 2, 1. -ates villasque per-
 agrans *Abr.* 3, 16.
 clamare *Mar.* 610. 710. clara voce
Ioh. 14. deum verum -ans dixit
 fore Christum *Agn.* 337. sese mi-
 serum -ans *Agn.* 272. consensus
 plebis -abat (*cf. app.*) concorditer
 omnis, hunc fore aptum *Theoph.* 32.
 clamor] caelum pulsans -ore pro-
 fundum *Agn.* 315; ego Clamor Va-
 lidus Gandeshemensis II *pr.* 3 (*cf.*
p. VI).
 clancula dicta *Gong.* 142. cordium
Abr. 3, 18.
 clangor] bellorum saevo -ore tacente
gest. 162. in tubae -ore sacratae
asc. 131.
 clare pollentis luce nitoris *prim.* 223.
 visu c. audita probare *prim.* 202.
 c. resonare *prim.* 402.
 clarescere] illic Christus virtutes fecit
 -ere signis *Dion.* 245. ut plane toto
 -at in orbe eius maiestas *Agn.* 293.
 hoc signo iam -ente stupendo *Agn.*
 399. hinc tua progenies culmine
 pollentis tanto -et honoris *prim.* 62.
 claritas] iocunditatem mirae -atis
 aspiciebam *Pasn.* 11, 2; ingenuita-
 tis *Dulc.* 1, 1. *Sap.* 3, 6.
 clarus] bonitas *gest.* 34. caput (*mar-*
tyris) *Pel.* 399. coniux (*regina*) *gest.*
 22. 690 (*cf.* r. 121). corona *Agn.* 91
 (*sponsae*). *Ioh.* 4 (*seniorum*). orna-
 tus varii -os cultus *Agn.* 94. decus
 tanti generis (*Otto imp.*) *prim.* 569.
 partibus occiduis fulsit -um decus
 orbis urbs augusta *Pel.* 12. dia-
 dema regis Christi *Mar.* 279. dux
prim. 507. filius *prim.* *prol.* 5. gens
 Saxonum *gest.* 4. lucernae *prim.*
 195. nomen (*Aethelheithae*) *gest.* 473.
 ocelli *Mar.* 755. *gest. prol.* 2, 7.
 ortus tui primordia -a beati *Mar.*
 23. progenies *prim.* 68. regalis pro-
 les -issima stirpis *Mar.* 1. propago
prim. 58. -is radiis mirae bonita-
 tis *prim.* 502 (*cf. Mar.* 210). regina
 -issima *gest.* 564. regnum *Pel.* 26. rex
prim. 307. signa *Gong.* 82. stirps (*i. e.*
genus) *Agn.* 28. 191. *Sap.* 3, 6. *prim.*
 22. templum *prim.* 396. tanti titu-
 lus triumphus *gest.* 314. triumphus
gest. 614. vox *Theoph.* 390. *Dion.*
 193. *Pasn.* 1, 17. *Ioh.* 14; Iesus di-
 vino numine -us *Mar.* 821. sum-
 morum fama -us meritorum prae-
 sul *Dion.* 101 (*cf. Agn.* 25); inter
 virgineas fulgeret -a catervas *Agn.*
 427. -um rutilante corona *Agn.* 420.
 claudere] aulam noctis pro tempore
 clausam *Gong.* 229. diu clausae
 reserantur vocibus aures *Gong.* 515.
 hospitiumque vagis numquam
 clauderat egenis *Theoph.* 25. quam
 continuis claudat sine (fine) tene-
 bris *Theoph.* 168 (*cf. Agn.* 163). cor-
 pus, quod fuit in baratro clausum
 sub marmore magno *Theoph.* 319.
 mando sub obscurae latebris te
 claudier aedis *Agn.* 188. solvere
 clausi signacula libri *Ioh.* 29. dom-
 nam clausam carceri (*cf. add.*)
 claustris servare cubilis *gest.* 509
 (*cf. Pel.* 197). non claudens oculos
 somno suadente gravatus *prim.* 205.
 claustrum] -is caeli patefactis *asc.* 117.
 animam intra -a tui suscipe regni
Agn. 390. Erebi -a resolvens *Theoph.*
 314. aerarii -is eius reseratis *gest.*
 495. clausam carceri (*cf. add.*) -is
 cubilis *gest.* 509; coenobii -is in
 artis *Bas.* 32. intra -a monasterii
prim. 410; *Kloster*: instituet -um
prim. 59. -i faciendi *prim.* 91.
 clavis] stelligerae -es acceperat aulae
 (*Petrus*) *Theoph.* 260.
 clavus] manus (*Christi*) -is ligno
 fixere cruentis *asc.* 44.
 clemens deus vel *Christus*: *Mar.* 129.
 209. *Bas.* 262. *Agn.* 389 (*pro adv.*).
Abr. 9, 6. *prim.* 306. 560. mi -ntis-
 sime rector *Dion.* 210; *Maria*:
Theoph. 192; sancte dei, -ns nobis
 succurre misellis *Bas.* 173. man-
 suetus -ns *gest.* 431 (*Liudulfus*); (dei)
 benignam clementiam et -ntem

- patientiam *Cal.* 9, 19. susceptis donis -nti pectore nostris *prim.* 147.
- clementer de deo: *Mar.* 17, 315. *Theoph.* 154. *Agn.* 459. *Pafn.* 10, 5. Ottonis devotio virgineum coetum fovit c. necnon provexit amanter *prim.* 511; clementius (i. e. -nter) *asc.* 34. *Pel.* 7. *Theoph.* 291 (*quamquam ibi comparativus aptus est*). *gest.* 62. 1317 (*cf. v. 709, ubi hoc loco eadem explicatio commendatur*). poenas evadere vel saltim c. exuri mitiori igne *Pafn.* 12, 5 (*cf. adn.*).
- clementia dei: *Mar.* 215. *Cal.* 9, 19, 22; imperator Iulianus misit vobis pro sui -a aureum simulachrum Iovis *Gall.* II 7, 1. prona favente -a (Herbergae I *pr.* 7).
- clericatum in ecclesia obtinui *Gall.* II 5, 4.
- clericus] infelix Gongolfi -us audax *Gong.* 355. 425. placetne tibi -us? diaboli capellanus *Gall.* II 5, 4 (*cf. clericatus*).
- clerus (*opp.* plebs) *Theoph.* 19. 33. 132 (-i primates).
- clima] per -ata mundi *Gong.* 303 *app.*
- coeternus] veram et -am patri sapientiam *Gall.* 5, 3. vero et aeterno patri eiusque -o filio sanctoque amborum paraclyto *Duk.* 11, 1. amborum -o cum flamine sacro *Agn.* 375.
- coaevus] connutritae sociaeque -ae *Mar.* 487. tui -i *Abr.* 6, 2.
- coapostolicus eius *prim.* 163.
- comptare] homo non solum ab eisdem elementis, sed etiam ex magis contrariis partibus -atur *Pafn.* 1, 4.
- coartari nimium *Gall.* 2, 4 (hinc, quia, si . . . si autem . . .). in conflictu praelii *Gall. inscr.* pro diutina absentia tui *Pafn.* 8, 1. nimis verendo *Pafn.* 5, 1. acrioribus poenis *Sap.* 5, 21.
- coenobium I *pr.* 6. *Pel.* 350 (Christo sacratum). 372 (-i princeps rectorque popelli). *Bas.* 32 (-i claustris in artibus). *Pafn.* 6, 1. *gest.* 244 (-i quieti). *prim. prol.* 3 (feliciis Gandeshemensis -i). c. 3 (illustris G. -i). 95 (divinis ludibus aptum). 138 (domini sub honore sacrandum). 150. 174. 179. 186. 237 (-i nostri; *cf. v. 314. 373*). 291. 390. 442. 455. 463.
478. 517 (patronorum suorum, *sc. Oddonis ducis*).
- coepisse c. *inf.* I *pr.* 3. *Mar.* 235. 202. 571. 710 *etc. gest. pr.* 2. c. 353. 551. *prim.* 102. 204. 401. quando per Italiam -erunt pergere Romam *gest.* 591. fuerat iam coepta secundo coenobii sub honore dei constructio nostri *prim.* 236 (*primum in Brunshausen*).
- coeptus] disputatio *Pafn.* 1, 8. monasterium *prim.* 275. opus *prim. prol.* 6. c. 83. 247. templum *prim.* 259. via *gest.* 557; *cf. incipere*.
- coerceatur rubore *Sap.* 5, 2.
- coeremicola v. coheremicola.
- coetus angelicus (*s. v.*). virgineus *Ioh.* 29; nostri collectio -us *prim.* 403. -u nostrarum circumvallante sororum *prim.* 536. virgineum -um Christi famularum *prim.* 510.
- cogere] imperio praedones -ite vestro saevos, ut *asc.* 31. his querulis profusis antistes summus cessit postremo coactus *Theoph.* 53 (*cf. gest.* 224). iactanter subsectorum cuneos populorum ipsius obsequiis -ens succumbere duris *Theoph.* 141 (*cf. Dion.* 79. *Abr.* 9, 3. *gest.* 306). donec ipsius mitem -o pietatem, ut tibi parcendo dimittat tanta piacula *Theoph.* 342. ad haec me non -itis *Gall.* II 5, 3. nullatenus -i possem, ut *Abr.* 6, 6. -e illas deos venerari *Sap.* 3, 2. quo (aromate) nolens -eris fateri *Sap.* 5, 23. -it (genitorem) blandis, quod suavisit, velle loquelis *Pel.* 174 (*cf. Gall.* 13, 2. *Abr.* 1, 2). his rex mollitus dictis, hac voce coactus *Pel.* 218. nec minis nec blandimentis -imur cedere *Gall.* II 5, 6 (*cf. Agn.* 147. 168. *Cal.* 9, 19. *Abr.* 7, 16). nunc -or tibi detegere *Gall.* 12, 10 (*jetzt 'muss' ich dir offenbaren*). -itur ante suum factori reddere flatum *prim.* 285; imperio regis -ente nefando *Pel.* 197 (*cf. Dion.* 191. *prim.* 343). iuramento -ente peracto *gest.* 1492. quos numquam caro sors -it abesse magistro *Dion.* 168. instantis causa -ente doloris *Theoph.* 190 (*cf. Agn.* 277). materni vis fortis me -it amoris ferverescere *Theoph.* 227. inconstantia pectoris -it nos discedere ab armis *Gall.* 9, 2. fragilitas mei -it me terreri *Pafn.* 7, 12.

- hoc amor castitatis coegit *Cal.* 9, 1
(sc. ut mortem immortali magno
terrore coacta *prim.* 11: *Cherubim*
-ente II *pr.* 4. -et nomine *Mari-*
um Christo desponsare *Abr.* 1, 5:
fornacem -unt ferrere minacem
Pel. 34.
- cogitare] quae -avi. opere impleto
Pafn. 3, 12.
- cogitatio] instilla -cibus eorum tui
amoris dulcedinem *Gall.* 5, 1. eius
-oni caelibus securitatem vitae in-
stillamus *Abr.* 1, 4. qui tuae -oni
instillavit velie *Pafn.* 1, 24: cf.
Gall. 13, 3 *app.*
- cogitatus] cunctorum solus qui cog-
noscit -us *gest.* 229.
- cognitori discretissimo secretorum
Cal. 9, 33.
- cognitus] constant quia -a cunctis
(sc. haec) *Mar.* 300. ut eius (*cubi-*
lis) penetral nulli praeter me nisi
deo est -um *Pafn.* 3, 4.
- cognoscere] Pelagii faciem cogno-
verunt rutilantem *Pel.* 337. dete-
stando deum sese -ere Christum
Theoph. 262 (*de Petro*). qui clan-
cula cordium -it *Abr.* 3, 19. cunc-
torum solus qui -it cogitatus *gest.*
229. quod de subiecto dicitur. non
nisi de subiecto aliquo -itur *Cal.*
2, 2. bellum. quod nec -ere debet
(*mulier*) *gest.* 245. illum (sc. *Chri-*
stum) -o necnon -or ab illo *Agn.*
302. cuius tam celerem -ebat pie-
tatem (*i. e. experta erat?*) *Agn.* 338;
a. c. i. *Mar.* 333. *Bas.* 148. *Dion.* 34.
163. *Pafn.* 1, 14. *gest.* 1148; *acc. c.*
partic. *Mar.* 339. *Agn.* 178; quod
Agn. 241: *interrog. obl.* *Mar.* 428.
gest. 136. *prim.* 54.
- coheremicola *Pafn.* 10, 1.
- coheremita *Abr.* 1, 1.
- coinquinare] facies, manus ac vesti-
menta adeo sordidata, adeo -ata
Dulc. 4, 3. faciam te ad lupanar
duci tuumque corpus turpiter -ari
Dulc. 12, 3.
- coinquinatio] ne immensa eius sere-
nitas pulchritudinis alicuius ob-
fuscetur sorde -onis *Abr.* 1, 3.
- coire] illic et plebem iussit c. fide-
lem *Bas.* 228. pulvere favilla coe-
eunte *Pafn.* 13, 4.
- colaphis, alapis quoque, caeci *Theoph.*
265.
- colere deum: *Mar.* 307. *Agn.* 126. 221.
222. 274. *Christum sponteum* *Bas.* 185
casta mente. *Agn.* 22. 433. sanctus
Pel. 3 mente. *prim.* 37. deus *Mar.*
325 perverso more. *Pel.* 34. simu-
lactra *Dion.* 34. *Agn.* 123: ardentem
talem corde -ens juvenem *Gong.*
34. (*Carpus Dionysium*) condigne
summoque -ebat amore *Dion.* 184.
(*Otto pium Lindgardum*) gratia
parili -uit. provexit. amavit *gest.*
444. si -itis vestros puris animis
inimicos *asc.* 37: te quia corde -o
(*rex impudicus Pelagium*) *Pel.* 303.
quo affectu cordis te -ui *Cal.* 7, 1.
(*Neno Mariam*) tenello amore colit
Abr. 4, 3. illam (*Thaida*) -endo
Pafn. 1, 25. quicumque me amore
-it *Pafn.* 3, 1: funus summa -erem
praenobile pompa *Mar.* 130: alii
-unt legendo (*Terentium*) II *pr.* 2.
proprii vilitatem laboris in hoc
(*opusculo*) *dramatica* vinctam serie
colo II *pr.* 9.
- collaudare deum vel Christum: *Mar.*
313. 321. 303. *Gong.* 229. *Bas.* 225.
Sap. 9, 3.
- collectim venisse *Mar.* 449. comita-
mur *Gall.* 7, 2. praemittere gazas
gest. 1173. pergit coetus *prim.* 387.
- collectio nostri coetus *prim.* 403.
- collega lignorum *paradisiorum*
palma *Mar.* 733.
- collegium] sacrarum virginum nobile
-um *Pafn.* 6, 1. excisus a -o iusto-
rum et abiectus a consortio deum
timentium *Cal.* 9, 23. sequestrari
aliorum a -o *Cal.* 1, 1.
- collidere] nobilis ut testis fluvii colli-
sus harenis membratim creperet
Pel. 280.
- colligere] undique collectis catervis
Agn. 235. -as legiones *gest.* 180.
-us ex urbe popellus *Pel.* 366. -is
turmis *Pel.* 115. viros -os *Mar.* 437.
gregis Gandeshemensis, quem dul-
cis patrum collegit cura tuorum
gest. prol. 1, 10; mammonam male
collectam *Pafn.* 3, 10. spoliis rerum
captis variarum, quas sibi com-
munes collegerunt prius hostes
gest. 391. colligit innumeras summo
conamine gazas (*sorori condonan-*
das, r. 111), ast ubi collecti visum

- fuerat satis ipsi *gest.* 107 sq.; corpora martyrio consummata mater collegit *Sap. inscr.* numerositatem meorum scelerum intra conscientiam quasi in fasciculum collegi *Pafn.* 12, 3. ex sententiis scripturarum, quas intra aream nostri Gandeshemensis collegeram coenobii I *pr.* 6. gesta caesaris augusti, quae nec auditu umquam affatim valui colligere *gest. pr.* 3. (V II I) simul copulatae (*partes*) VIII colligunt *Sap.* 3, 14. ad colligendum (*aliquid guttarum effluentium*) residens *Pafn.* 1, 19.
- colliminare] disiuncta compagine (*corporis et animae*) rursus conliminata *Cal.* 9, 9.
- collis] -ibus umbrosis *prim.* 187.
- collisio ollarum, caccaborum et sargaginum *Dulc.* 4, 2.
- collocat angusto praesepi membra tenella *Mar.* 586. socios populato rure nefandos *Pel.* 35. inter candidulas oves -anda *Pafn.* 13, 4.
- colloqui secretius *Pafn.* 3, 3.
- colloquium *Mar.* 488. *Cal.* 1, 1. *prim.* 354. -is amicis *Gong.* 201. *Agn.* 303. 447. nobile -um virginis et paranympsi *Mar.* 528. uti -is eius (*sponsae*) manifestis *prim.* 328. hoc ubi -o sensit narrante paterno *gest.* 608. male dulcia -a (*amanitum*) II *pr.* 4. lupanaris, in quo lascivi iuvenes -o scelerosarum gaudent mulierum *Agn.* 212 (*cf. p. XI³⁶*). aliter ad -um Mariae non potes pervenire *Abr.* 4, 6. nec -um denego *Pafn.* 3, 2.
- collum] caput (*abscisum*) -o locantes *Pel.* 336. iurat per gladium, per candidulum quoque -um *prim.* 349 *adn.*; ne gens ante superba sua -a daret domino *Gong.* 438 (*cf. Pel.* 88. *gest.* 142. 613 *app.*). tuum te flectere -um sub sacris Vestae plantis faciam venerandae *Agn.* 182. sobria barbarico complexu subdere -a *Pel.* 244. inviti nostris summittant -a catenis *Pel.* 113 (*cf. Bas.* 245). diis falsis *Dion.* 198. (*hostibus; abs.*) *Gall.* 9, 1. praecisis -is *Dion.* 227; amplectendo -um pietate paterna *Agn.* 335. complectens -a *Pel.* 237 (*cf. v. 269*). ipsius et -o sese suspendit amando *Mar.* 255. crebris senile -um amplexibus mulcebo *Abr.* 6, 2; -um gemmatis ornare metallis *Pel.* 232. meum gemmis -um cinxit pretiosis *Agn.* 92. *Num. plur. passim homocoteleuti causa more poetarum, sing. de pluribus numquam praeter gest.* 613: at ibi quoque homocoteleuton pluralem flagitat.
- colonos patrios (*Landsleute*) *Gong.* 305. urbs, quam Hispanii tenuere -i *Pel.* 14. 25. paganos iustis intermiscendo -is *Pel.* 39; Tartarei -i (*daemones*) *Theoph.* 109.
- colore vario *Mar.* 651. in fornacem igneum -orem prae nimio ardore exprimentem *Sap.* 6, 1. nigris -ore capillis *prim.* 47; cur contremiscis mutato -ore? *Pafn.* 3, 5.
- coluber cupidus versutus amarus (*i. e. diabolus*) *Gong.* 353 *app.*
- columba *Mar.* 454. 472 (*splendens*). *Abr.* 3, 8 (*candidula; cf. prim.* 260). 10. *prim.* 266.
- comam vel vestes obfuscare *Sap.* 5, 36. corpus et omne -is tegitur ceu tegmine vestis *Agn.* 219; locellum (*nom.*) tectum multiplicis germinis -is *Gong.* 92.
- combenedicta augusto summo *gest.* 1482.
- comburere] cartam -ebat maledictam *Theoph.* 421; ebulliens fervor ministros combussit *Sap.* 5, 25 (*cf. 6, 2*). comedere nobiscum *Sap.* 1, 5. comere v. comptus.
- comes] prolis -ites *Mar.* 788. ne -es ingratis condampner iure pigellis *Mar.* 41 (*i. e. una cum*); *Graf.* Evurhardus *gest.* 176. Gislberhtus *gest.* 209 (*cf. v. 279*). Rautianus *Gall.* II 4, 1. Simphronius *Agn.* 43. Sinnius *Dulc. inscr.* 9, 1. *cf. Pel.* 124. 129. *gest.* 506. 559.
- comitari] quem coetus angelici -antur *Dion.* 237 *adn.* non parva victor -ante caterva *Theoph.* 317 (*cf. caterva*). sociis -antibus aptis *gest.* 109 (*cf. v. 651. 662*). collectim -amur *Gall.* 7, 2. ut te -ante non exirem *Abr.* 6, 6 *adn.* tuum iter -ari *Gall.* 8, 1. ipse (*Christus*) nobiscum -etur *Sap.* 5, 1. multis -atus amicis *Agn.* 51. -ata proprii foetus pusiolis tribus *Sap.* 1, 3; eos divina -abatur gratia *Gall.* II 5, 3. vita -ante

- gest.* 1176 *adn.* -ante salute *prim.* 345.
- comitatus] cum nobili filiarum -u *Sap.* 2, 1. gentis Saxonum mox suscepit -um *prim.* 16 (*cf.* dominatus).
- commanere] quo (*tempore*) servi domini -nserunt venerandi *Dion.* 112. bovis mites bene -nsere leones *Mar.* 749.
- commendatum funus (*procuratori*) *Cal.* 9, 32. corpus tunc gremio terrae -atum fuit apte *prim.* 293; -a me, virgo, tuo, sanctissima, nato *Theoph.* 330 (*cf.* *Dion.* 256. *Gall.* 9, 4. *II* 5, 7. *prim.* 90 (se totam); animam Christo -emus prece *Cal.* 8, 1. -a iturum Christo spiritum *Sap.* 7, 2 (*cf.* *prim.* 559). Agnes virginibus sacris eius -at amoris pignus *Agn.* 22.
- commentum tanti sceleris *gest.* 231. fraudis -um cunctis per saecula dolendum *gest.* 730.
- commereri] umquam tantilli nil quia -ui *Gong.* 276.
- comminus aspicere *Sap.* 2, 1. astare *Mar.* 235. *Gong.* 476. stare *Mar.* 550.
- commiscere (?) tecum verba *Cal.* 3, 3 *app.*
- commisum i. e. peccatum: *Dion.* 92. *Gall. inscr.* *Abr.* 7, 11. *Pafn.* 8, 2. *gest.* 369. errorum *Agn.* 164. piaculi *gest.* 327. reatus *Pel.* 183. *Sap.* 1, 2.
- committere (*sc. praelium*) *Gall.* 12, 3; quid in te commisimus? *Dulc.* 13, 2. crimen *Gong.* 559. facinus *Theoph.* 239. 275. piaculum *Bas.* 167; palmam fundo (*aquae*) *Gong.* 405; commisitque suae carae moriendo relictæ totius instantis pondus curamque laboris *prim.* 287. hoc ipsumque tibi regnum -o regendum *gest.* 1154. solam committens servandam cuidam comiti *gest.* 508. flosculos uteri mei tibi, terra, servandos -o *Sap.* 9, 1. inclita condigno -ens membra sepulchro *Mar.* 121. sibi commissos pascere porcos *prim.* 192. *spiritu- aliter*: commisio gregi *Theoph.* 21. Gerbergæ tenerum commisit ovile regendum *prim.* 318 (*cf.* *r.* 495). tuæ pietati, venerabilis abbatissa, hanc captivam -o *Pafn.* 7, 16; se totamque suam domino -ere vitam *prim.* 25 (*cf.* *v.* 352). me daemoniis et diis supplex commisi *Gall.* 12, 2. tuo interventui me -o *Abr.* 2, 8.
- commode pauso in craticula ceu in tranquilla navicula *Sap.* 5, 10.
- commodum] ne ex meo -o vobis ingeratur molestia *Sap.* 9, 2. non sua sollicitans, patris sed -a tractans *gest.* 610. (maxima) coenobio permisit (*app.*) -a nostro *prim.* 314.
- commodus] omnia coenobii perfecit moenia nostri -a mansuris illic per saecula puellis *prim.* 374; tune -um ducis (*c. inf.*) *Abr.* 1, 1. quod tibi videtur -um, nobis est sequendum *Cal.* 1, 1 (*cf.* *Sap.* 8, 1).
- commonere] quae -eo *Pel.* 152.
- commorari tecum *Gall.* 4, 4. (in palatio) *Gall.* 12, 11. secus vos *Pafn.* 2, 5. in coenobio *Pafn.* 6, 1.
- commovit citharam *asc.* 128. -ere non parvam seditionem *Agn.* 345; commota parum *prim.* 39. nulla commotior ira *Pel.* 250 (*cf.* *Agn.* 206).
- commori] tu morieris serpentis vulnere et ego -ior prae timore *Cal.* 7, 2.
- communicata invicem compassione *Cal.* 2, 1. tenuem scientiæ guttulam vobiscum -are studui *Pafn.* 1, 19.
- communis cunctorum hostis *Bas.* 242 (*diabolus*). -es hostes *gest.* 391 (*Avares*); -i multas vita iunxere puellas *prim.* 108 (*cf.* *v.* 101). voti -is placito visum fuit illis *gest.* 537. omnes in -e homines *Pafn.* 1, 16.
- communiter omnes *gest.* 1185. cunctae *prim.* 425.
- compagine corporis et animae *Pafn.* 1, 17. -ine disiuncta rursus conlininata *Cal.* 9, 9 (*de resurrectione*).
- compar] praeferri -ribus *Cal.* 9, 31 (*gleichstehenden*). mei -ris *Effrem Abr.* 2, 1.
- comparare] (*deus*) qui ab artifice pretio -atur *Dulc.* 1, 7; iste -atur malae arbori *Cal.* 9, 29.
- comparatio] in sui -one perfectiores ambit vilescere *Cal.* 9, 31. ut (spera et planetae) -onem mereantur cordarum *Pafn.* 1, 15.
- comparere] angelus -uit Annae *Mar.* 244; illa illaesa -uit *Sap.* 5, 25. subitoque non -uit *Abr.* 3, 8. *Pafn.* 4, 5 (*cf.* *Thes. ling. lat. II col. 261*).
- compassio] ut communicata invicem -one patiamur. o utinam voluis

- setis meam -onem compatiendo mecum partiri *Cal.* 2, 1 (*quia passio vox sacra est?*); pro -one orbitatis *Abr.* 1, 3. pia -o *Pafn.* 10, 4.
- compati] si te hortante deliquit, te -iente poenas luit *Gall.* II 8, 2. este -ientes orbatu patris angustiis *Gall.* II 9, 1. cf. compassio.
- compellere] cum sordidulum compulsa subintrat in antrum *Agn.* 224. sua compulsus mente superba *Agn.* 244. nullis suppliciis umquam potero -i, quin *Gall.* 2, 3 (*cf. Dulc.* 1, 2). regis compulsus amore perennis *prim.* 148. nec propriae vitae -i quivit amore, ut *prim.* 512; quod ius consanguinitatis -it te ad mei amorem? *Cal.* 3, 2. animum ad cedendum -ere *Sap.* 3, 23. et ego ultra ad sacrificandum te non -o *Sap.* 5, 32; *c. inf.* *Gall.* II 2, 1. 6, 1. *Sap.* 5, 7.
- compensare] cui nunc in regno non -abitur ulla, quae posset meritis illam superare supremis *gest.* 23.
- comperire] quorundam relatu -i (*a. c. i.*) *Pafn.* 2, 5 (*cf. Agn.* 135). bonitate viri comperta *Theoph.* 41 (*cf. gest.* 101). quo rex comperto *Pel.* 46. 97. *gest.* 189. 363. 615 (*cf. Agn.* 139. *gest.* 624. 1142); *i. e. experiri*: inter frigoreas ardens sed comperit undas, quid posset nostri dextera celsa dei *Gong.* 407. si complere meum tardabis denique votum, -ies caram citius prolem morituram *Bas.* 128 (*cf. Mar.* 249).
- compscere] visio quae fluctus animi -uit eius *Dion.* 68. nec inliciti aestum amoris -ere poteram *Cal.* 9, 11; *cf. gest.* 710 *app.*
- competit (*i. e. decet*) *Abr.* 8, 3. -enti in loco pausando *gest. pr.* 6.
- complacere] semper iure mihi qui multum -uisti *asc.* 135.
- complacet] nec sibi -uit sociis interfore tantis *Mar.* 468.
- complexi] sub ditione sua -ens universa *Agn.* 321; (laeva) -ens colla (sacrata) *Pel.* 237. 269; corde viros licito -ere stultos *Pel.* 247. ipsum (*Liudulfum*) spe mentis tota complexus amantis *gest.* 428. te miti -or pectore, fili *prim.* 157 *sq.*; nunc supplex veneror laudo -or adoro Christum *Theoph.* 298. mea mens solum -i disceret illum *Agn.* 70; nunc laetae -ens lubrica vitae *Gong.* 557. -ens animo praecepta parato *prim.* 255.
- complere] -esti viscera matris *Mar.* 871; accipe mis iam venerabile corpus, cuius mysterium tibi mox -ebo secretum *Dion.* 180. hoc (*mysterium missae*) ubi -evit *Theoph.* 423. oratione -eta *Sap.* 9, 3. postquam bis septem totos -everat annos *Mar.* 404. Karitas imminutum pariter parem mansuorum -evit numerum *Sap.* 3, 9. sidera cuncta illis iniunctum -ent per tempora cursum *Agn.* 82. sic posse suum tandem -ere furorem *Agn.* 142. -evi omnia, quae vates de me dixere priores *asc.* 64 (*cf. Mar.* 671 *app.*); quae cogitavi, opere -ebo *Pafn.* 3, 12. iussum *Mar.* 250. *Pafn.* 7, 2. *gest.* 711. praecepta *Gong.* 101. eius propositum secretum *Bas.* 64. velle precantum *Theoph.* 42 (*cf. Bas.* 51. 84). meum votum *Bas.* 127; ius servi *gest.* 679. officium sibi iunctum *Dion.* 41. mobilis officium -ent nec corporis ullum (*simulachra*) *Agn.* 171; quae citius dicto -entur denique cuncta *Mar.* 787 (*cf. gest.* 674). his -etis *Mar.* 680 (*cf. gest.* 685). haec ita percerte constat -eta fuisse *gest.* 541. votis ut -erent studiosis omnem coenobii structuram perficiendi *prim.* 290.
- complexibus uti *Bas.* 90 *adn.* sobria barbarico -u subdere colla *Pel.* 244.
- componere] nihil ex similibus -i videtur *Pafn.* 1, 6 *adn.*; -it membra quieti *Dion.* 68 (*cf. prim.* 191). lassum corpus in stratum -am *Abr.* 6, 6; mentes sed motas praestat componere vestras *Gong.* 135; compositus (*i. e. ornatus*) castis moribus et studiis *Gong.* 352. e busto signis -o variis *Gong.* 538. lectus haut vilibus stramentis -us *Abr.* 7, 1. tanti -us ducis famulatus *gest.* 657. omni praenitida compositus corpore forma *Pel.* 144; in dictionibus (*s. v.*) -endis I *pr.* 2 (*cf. I pr.* 6. 9. II *ep.* 5). composito (*in wohlgeordneter Darstellung*) modulis texere dactylicis *Gong.* 78 (bene) -a ratione *Theoph.* 393. *Agn.* 288. (male) -is verbis *gest. prol.* 2, 35. v. 250.

- comportare] plura de patris -ans munera gazis *Agn.* 53; mecum stabilem -es mentis amorem *Pel.* 262; -ans dextra sceptrum regale tenella *gest. prol.* 2, 18 (*cum patre*).
 compre(he)ndere virgam *Mar.* 471. puram lympham *Mar.* 766. dextram homulli *Bas.* 233. nec ascensum -ere nec reditum quo repetere *Dulc.* 14, 1. locum optatae quietis *gest. pr.* 5; pelagi qui solus arenas rite potes numero per te -ere certo *Mar.* 879. cum mulieres dixeris, omnes -is *Cal.* 2, 2. si quid falsitatis dictando -i I *epil.* omnes humanae nequeunt -ere linguae (infantis praeclaram famam) *Mar.* 326; exemplum veniae -ere certum *Bas.* 7.
 comprimere] dextrā compressit martyris ora, astrictim laevā complectens colla sacrata *Pel.* 268.
 comprobavi (*das hab ich erprobt*) *Gall.* 12, 7; non satis acceptabile munus deo esse -atur *Abr.* 7, 14.
 comptus bis senum nitida stellarum corona *Ioh.* 24. pleno decore *Agn.* 442 (*cf. gest.* 622). diademate *Pel.* 65. toga regali *Pel.* 226; carmine -o *Gong.* 13 *adn.*
 compunctio *Theoph.* 350 (tis tristis -o cordis). *Abr.* 3, 5. 6, 5 (levi -one permovebar: *eine flüchtige Anwandlung von Reue*). 8, 2. 9, 3. *Pafn.* 3, 7 (vimen -onis; *cf. app.*). 8, 9, 1. 12, 2. 3.
 compungi *Abr.* 9, 3. -nctus summo maerore *Theoph.* 157. recti -nctus acumine zeli *gest.* 1491. -ncti rugitu cordis *Pafn.* 7, 14.
 computari intra contubernium virginum *Dulc.* 12, 3. inter surgentes *Cal.* 9, 32.
 conamine summo *Theoph.* 202. *gest.* 107. 194. *prim.* 390. toto *Mar.* 66. 439. *Pel.* 385; cordis *Agn.* 110. *gest.* 361. 676. mentis *prim.* 137. 277. 516. communi similis c. voti *prim.* 101.
 conari c. *inf.* *Gall.* 1, 2. *Cal.* 9, 31; *vorhaben*: *Gall.* 5, 3. *Pafn.* 3, 10.
 concaptivus] loris procedunt vincti comites duodeni cum -o victi rectore popelli *Pel.* 130.
 concedere votis *Gall.* 13, 2. *prim.* 170. monitis *prim.* 99. quae voles, ut -assurum efflagita *Abr.* 5, 2. (*escam sibi datam*) citius -ssit egenis *Mar.* 370. suam pie gratiolam -ssit habendam illi *gest.* 370. gratia caelestis per quem -ditur omnis *Mar.* 897. -ssae sibimet per tempora vitae *prim.* 515. conversis laetam -dere vitam *Theoph.* 151. cui placuit stirpem vobis -dere talem *Mar.* 189. qui mihi non merito -dis gaudia tanta *Mar.* 258. cur continuo non sum -ssa sepulchro *Bas.* 157; a. c. i. *Theoph.* 55; concedo (*sc. me inferiorem esse*) II *pr.* 6.
 concentus caeli *Pafn.* 12, 6.
 concilium] multam turbam accitam flendo undique -o *Gong.* 396 (*sc. ad iudicandam adulteram*). sapiens satis advenientum *prim.* 551 *app.*; scelerosum *Theoph.* 108 (*daemonum*). crudele (*cf. app.*) tenebricolarum *Bas.* 73.
 concinere] talibus auditis congaudens -it omnis plebs Hebraea deo laudes *Mar.* 262. laudum carminula -uere deo *Gong.* 260.
 concipere] per angelicum verbum de sancto digne flamine -ere *Mar.* 34. natam *Mar.* 181. gaudia prolis *Mar.* 261; quicumque suae saltim praepaucula famae verbula -eret latebris propensius auris *gest.* 436.
 concite] gressum ad domum sancti Petri c. tetendit *Gall.* 11, 1.
 conclamantes condignis laudibus *Agn.* 83. crebris simul odiis *Theoph.* 418.
 concludere] dum sol usque suum -sit vespere cursum *Mar.* 232; quam Pafnutius per quinquennium in angusta (-issima 10, 3) cellula -sit *Pafn. inscr. (eum)* carceris in tenebras iussit -dier atras *Dion.* 166. (*homullum*) sponte suo nigro -sit in antro *Bas.* 194. inque lupanaris nigrum -dier antrum (*eam iussit*) *Agn.* 210; quique vales proprio mundum concludere palmo *Mar.* 873 (*cf. app. et Odonis Chuniacensis occup. V* 332 qui caelos palmo concludit et arva pugillo).
 concordari] maior mundus ex IIII contrariis elementis, sed ad votum creatoris secundum armonicam moderationem concordantibus perficitur *Pafn.* 1, 4 (*cf. p.* 163, 21. 23);

- ut meum -ari credat velle *Gall.* 2, 5. mecum in orationibus -ando *Pafn.* 10, 5. te mihi in hoc -ari *Abr.* 3, 17. studio simili -ans illi *prim.* 370. pontificum votis male -ando malignis *Agn.* 353. Oddonis devotio grandis -ando suae votis carae genitricis *prim.* 508. quod divinae voluntati non nescio -ari *Abr.* 1, 1.
- concordia] perpes -a pacis (*caelestis*) *Agn.* 86. civilis -am pacis *Sap.* 1, 4; inter quas (*feras*) ergo fuerat -a tanta, ut *Mar.* 747.
- concorditer *Theoph.* 32. *gest. prol.* 2, 17 (*i. e. una*).
- concors] bene -rdes *Dion.* 193. -rdi pace *gest.* 30. omnis devotio plebis *Theoph.* 26 *add.*
- concremare] Ag. et Chion. -ari iussit *Dulc. inscr.*
- concrepare] laudes plebs -at omnis *Mar.* 474.
- concretus] fudit in insontem -um quippe furem *gest.* 491 (*angesammelt*).
- concupiscentia oculorum *Gall.* 13, 4. concurrere *Mar.* 408. 437. *Pel.* 115. *Dion.* 144. *Agn.* 209.
- concutit errantem digna formidine mentem (*sc. deus*) *Theoph.* 156. severitas tuae correptionis -ssit penetrali pavidis cordis. o utinam esses visceratenus -ssa timore *Pafn.* 3, 6 *sq.* (*cf. Abr.* 7, 7).
- condamnpnare v. condemnare.
- condecere] despectio temporalium -et animum caelo intentum *Abr.* 1, 4. condecet, ut *Theoph.* 276; a. c. i. *Mar.* 727. *Bas.* 57 *app.*
- condemnare] ne comes ingratis condampner iure pigellis *Mar.* 41. auctores tanti -avitque piaceli, suspendens quosdam *etc. gest.* 199.
- condere coenobium *prim.* 138; dum fuerat sanctae genitricis -ita ventre *Mar.* 305. glebae sub cumulo -untur fragmina sacra *Pel.* 361. illic exanimis sancte -ita testis fragmina *Gong.* 351. illic Gongolphi -ebant membra beati *Gong.* 495; a propria creatura ad sui imaginem -ita *Pafn.* 1, 1; bene -ita iura sacrae fidei *Pel.* 21 *add.* prudenter legum -ens decreta sacramentorum *gest. prol.* 2, 25.
- condescensio] qui me indignam miseratione non terrore cogis, sed miti -one (*cf. app.*) ad poenitentiam hortaris *Abr.* 7, 16.
- conducti auri *Pel.* 137 (*de pretio redemptionis constituto*).
- condicio] hac -one *Pel.* 55. ista sub -one *gest.* 704; quod ius consanguinitatis quaeve legalis -o institutionis *Cal.* 3, 2. pari -one extinctam *Sap.* 5, 27.
- condigne *Theoph.* 266. *Dion.* 110. *Agn.* 133. *gest.* 156. 662. *prim.* 377.
- condignus] carmen *Mar.* 322. coninges *Mar.* 422. famulatus *gest.* 523. gratiae II *ep.* 2. honor *gest.* 747. lamenta *Theoph.* 246. 442. laus *Agn.* 20. 83. munera *prim.* 435. odiae *Mar.* 677. puella *Gong.* 313. sepulchrum *Mar.* 121; pastor ecclesiae tali -us honore *Theoph.* 40. responsio vestra auctoritate -a *Gall.* 5, 6 (*cf. 12, 9*). in loco meis meritis -o *Pafn.* 12, 4; -a rependo *gest.* 1153; c. *inf. asc.* 83. *Agn.* 158.
- condire] corpora aromatibus -ita *Sap. inscr.* (*cf. 8, 1*); loquela (*Mariae*) nectare gratiolae fuerat -ita supernae *Mar.* 342.
- condiscipulus] ipsius -os pariter quoque binos, quos numquam carosors cogit abesse magistro *Dion.* 167 (*beides seine Schüler*).
- conditor primus eius (*operis*) *prim.* 280.
- condolere dolenti *Cal.* 9, 15; -uit sacrae subtristi mente puellae *Agn.* 351 (*hatte 'Mit-leid' mit ihr*). -uit miserans fratri *gest.* 369; quo ipse, qui solus mecum tuae -uit perditioni, congaudeat inventioni *Abr.* 8, 3; (*deus*) -uit, facti meritum periisse benigni, quo *Theoph.* 152 (*cf. Bas.* 139).
- condonans illi (*sorori nubenti*) gazas nimium pretiosas *gest.* 111. substantiolam pariter pretiosam ipsis *Bas.* 131 (*filiae eiusque marito*).
- conduceret servum improbum mercede *Cal.* 9, 4.
- confabulatio *Gall.* 4, 4. *Abr.* 1, 1. *Pafn.* 3, 3.
- conferre] spem partus homini nullam -e fideli *Mar.* 84. quid -et casus legali domino *Mar.* 113. manibus virgas dextris -e novellas *Mar.* 435

- (*mitbringen*). talis poenam confert audacia dignam *Mar.* 607. aurem regali ludens contulit ori *Pel.* 240. ut vel extremis me praesumam -e auctorum alumnis *II pr.* 7. nec sermonem vobis confero *Pafn.* 4, 4. in regalem se contulit urbem *gest.* 351. si cunctis civibus excidium mortis -et amarum *Pel.* 49. tibi (*palmae*) gloriosam iam confero tantam, ut *Mar.* 797 (*cf. gest.* 133). quo sic maiorem prorsus -et honorem Oddoni *gest.* 114. castis fragmentis alicuius iniuriam -e deonestatis *Cal.* 9, 11. medelam *Theoph.* 359 (*spiritualiter*). pro cunctis donis mihi collatae pietatis *Dion.* 216. qui sibi dignatur talem -e salutem *Mar.* 629. quae pie solamen misero iam contulit *Theoph.* 447 (*cf. Sap.* 9, 2). per-spicax ingenium divinitus mihi collatum esse agnosco *II ep.* 8.
- confessio] vis frangitur obiurgationis, ubi humilitas intervenit -onis *I pr.* 9. quorum permansit celebris -o talis: . . *Dion.* 226. templa apostolorum supplici -one esse intranda *Gall.* 10, 1. pro tui -one nominis *Sap.* 5, 28.
- confestim *Theoph.* 15.
- conficere] ego tantilla ex lutea materia confecta *Abr.* 2, 4; aliquem tamen -ere textum ex sententiis scripturarum *I pr.* 6. quod vestra confectum si ignoratis ex iussione *gest. pr.* 2; senio iam confecti *Abr.* 6, 2.
- confidere] plus iusto -dens corde superbo *Gong.* 403 (*zu siegesgewiss*). vestrae fidei -dens *Pafn.* 2, 4. solo supernae gratiae auxilio, non propriis viribus -sa *I pr.* 8. daemoniacis -dentem suadelis *Theoph.* 98. iustitia sat -dens simulata *Mar.* 613. in quo -sa *Agn.* 130 (*cf. Cal.* 8, 1). a. c. i. *Dion.* 137.
- configere] quo sic oscillum saltim -eret unum *Pel.* 270.
- confirmare] promisit, ac firmis hoc -averat orsis *gest.* 222. si sacramento -atis mihi facto (a. c. i. *pass.*) *prim.* 173.
- confiteri] ut cordis consensu -earis hoc quod . . negasti, (a. c. i.) *Theoph.* 276. patris commissum et martyrum -endo meritum *Gall. inscr.* ad negationem -endi nominis *Dulc.* 1, 2. utcumque res se habeat, -ere *Cal.* 9, 10.
- conflare] (res diffamata) pulsu linguarum tenues -atur ad aures sancti Gongolfi *Gong.* 367.
- conflictus] in -u praelii *Gall. inscr.* -um duarum solvere *gest. prol.* 2, 28. -us quorundam non moderatus *gest.* 173. -u progrediente *gest.* 179.
- confluere] te ad amandum -unt *Abr.* 6, 2. ubi convivarum -it conventus *Abr.* 6, 4. greges amatorum ad illam -unt *Pafn.* 1, 25. undique permultae mox -xere catervae *prim.* 384 (*cf. v.* 539).
- conformans ligula talia verba sua *Gong.* 512. (simulachra) artificum cura -ata metallo *Agn.* 169; vestem eius mensurae -atam satis apte *Agn.* 228.
- confortante suavi daemone duritiam *Gong.* 404. fidum pastorem quo -aret in hostem (*plebs orando*) *Bas.* 253. proprios pie -ando ministros *Agn.* 197. -are, filia: percussor invadit nos *Sap.* 5, 28.
- confovare] Tul terra, quae molli gremio -et ossa sacra *Gong.* 526.
- confrigescere] cinis, suis -endo favillis *Agn.* 396.
- confringere] confracto vase *Sap.* 5, 25. plebeculam dominatricis iussis artis *gest.* 404. antiqui fraudes hostis -eret omnes *Agn.* 198. commentum tanti sceleris virtute potentis dextrae confregit *gest.* 232.
- confugere] ad certum pietatis -e portum *Bas.* 191.
- confundere] voce -sa *Dion.* 22. -suo aquarum gurgites *Pafn.* 12, 6. in unitate personae diversitatem naturarum -ndens *Sap.* 9, 4; rem publicam *Sap.* 1, 1. pacificum regnum *gest.* 731; callida sed testis -dit ludicra regis *Pel.* 271 (*zu Schanden machen*). hoc me vehementer -dit, hoc praecipue contristavit *Dulc.* 7, 1. sophistici *Pafn.* 1, 20. vultum tyranni -ndumus *Sap.* 4, 5. te argumentose -ndere *Sap.* 5, 34. *pass.*: causa -sus ab ipsa *Mar.* 170. victus -ndēris *Sap.* 5, 21. quis te poscens desertus fuerat vel -sus remeabat? *Theoph.*

- 365 (*cf. gest. 381*). numquam longum quis -ndetur in aevum *Agn. 242 (cf. Gall. 12, 8)*. -ndor audiendo *Gall. 12, 4*. nimium -ndor, corde-tenus contristor *etc. Cal. 9, 14 (cf. Sap. 5, 13)*. proprii conscientia reatus -ndor *Abr. 7, 9*. -ndor diutius tecum verba [com]miscere *Cal. 3, 3*. confusio[n]i subiaccere *II pr. 3*. -onem a deo mereri *Pafn. 1, 20*. tibi -o aderit *Sap. 5, 22*; totius nostri generis -o turpis (*filia*) *Bas. 135 (cf. Agn. 192)*.
 congraudere *Mar. 262. Bas. 4*. dum -ent (*gleichzeitig?*) animae super aethera sanctae *Dion. 262*. suis pullis *Mar. 131*. -e iam nunc servo miserae tibi caro *Bas. 136*. victrici legioni *gest. 307 (non condoleo, sed)* -eo huiusmodi dolori *Cal. 9, 15*. qui solus tuae condoluit perditioni, -eat inventioni *Abr. 8, 3*. piis studiis gaudens -eo vestris *prim. 159 (cf. gaudere)*.
 congerere] quid de -stis actum ire meditaris? *Pafn. 3, 11*; cur pretiosarum varietatem divitiarum iuxta rogum -ris? *Pafn. 4, 2*; dum contendunt, convicia -runt *Pafn. 1, 26*.
 conglomerare] infelicis amorem languoris et negati taedium -ans sceleris *Cal. 9, 3*.
 conglutinare] si teneram mentem . . eius servili iam -asset amor *Bas. 45*.
 congratulari] nec alieno profectui invidentibus, sed pie -antibus *II ep. 1*; -or tuae almitati *Sap. 1, 2 (ich bin dir dafür dankbar)*. -or tibi, Christe, qui . . *Sap. 5, 15*. -antes laudemus, laudantes glorificemus dei filium *Abr. 9, 6*.
 congregari] haec fera -itur sanctis *Ioh. 30*. -iamur viriliter *Gall. 9, 1*.
 congregari] convenite, -amini *Gall. 7, 2*. -atis in suo nomine *Abr. 1, 1*.
 congressio] si est utilis nostri -o cum tantis *Gall. 9, 1*. invalescente -one *Gall. 12, 4*.
 congrue *Pel. 303. Dion. 21. 509. Agn. 15. 417. gest. prol. 1, 26*; c. magna *asc. 129. digna gest. 120*.
 congruere] haec gloria nemini magis -it quam . . *Pafn. 11, 2*.
 congruus] -a satis responsio vestraeque auctoritate condigna *Gall. 5, 6*.
 imperialis iussio et -a satis ultio *Sap. 5, 22*. habitaculum tuis facinoribus defendis satis -um *Pafn. 7, 9*. -us sceptris gerendis *gest. 38*. conservare, suae fuerant quae -a vitae *prim. 407 (de monialibus)*.
 conicere] quantum meae inscitiae obstiterit difficultatis, ipsa c. potestis *gest. pr. 4*.
 coniecto, quid significet *Cal. 9, 2*; a. c. i. *Dion. 15*.
 coniugalis amor Drusianae *Cal. 9, 21*.
 coniugii primo tempore *Mar. 135*.
 corpus eius (*i. e. suum*) -o subdere nullo *Mar. 353*. foedere legali -i soliti *Gong. 344*. indignum -o tanto *Bas. 39*. tali -o Satanae cum fraude peracto *Bas. 138*. abstinentes -i *Gall. 12, 10*.
 coniungere] (cella) ecclesiae lateri -ncta *Bas. 227*; pressi excellentesque soni armonice -ncti *Pafn. 1, 6*. unaquaeque (musica) ratione proportionis alteri ita -ngitur, ut idem, quod accidit uni, non deest alteri *Pafn. 1, 10*. cuius (*numeri*) partes -nctae (*summi*) *Sap. 3, 13*; virginis ut mentem illius turpi -ngere posset amor *Agn. 56*. quo pacto sibi reginam -ngeret istam *gest. 600*. ubi Liudolfo fuerat Oda foedere legali coniuncta *prim. 86*.
 spiritualiter: in caelis illi -ngor amoris amplexu dulci *Agn. 451*. Christi virgo sponsi caelestis amoris se mox -nxit *prim. 360*; (formosos iuvenes) amicitiae propriae -ngere *Pel. 207 (cf. p. XI^{as} et v. 215)*; cum vinculum Christi amoris unius nos societate -ngat religionis *Gall. 13, 4*. -nctarum sororum (*i. e. monialium*) *prim. 411*. non enim diu separabimur, sed ocus in caelo -ngemur *Sap. 5, 26*.
 coniunx (*sic*) *Bas. 160. gest. 1491*. coniux *Mar. 104. Bas. 144. cf. Dulc. 7, 1. prim. 21 app.] masc.:* -gibus condignis *Mar. 422*. -nx miser eius *Bas. 144*. -nx illius scelerosus *Bas. 160*. -gis expertem matrem *Mar. 597; fem.:* *Mar. 104. 436. Gong. 463. Dulc. 6, 2. Cal. 2, 2. Sap. 1, 5. gest. 1491. 1493. prim. 21. 132. cara Dion. 33. gest. 1165. clara (de reginis) gest. 22. 690. dilecta prim. 229. electa prim. 100. insignis prim. 117.*

- cum sub tectis templi -eret omnis *Mar.* 410; *i. e. esse* (cf. constare): *Mar.* 306, 436. *Dion.* 10. *gest.* 595.
- consociari] eius (*Vestae*) sacricolis et -are puellis *Agn.* 157. quas matri cunctas in caelo -atas *prim.* 588.
- consolari] quae illam colloquii scirent solamine dulci -ari, ne . . . *Mar.* 489. me -ari ne tardes *Cal.* 9, 21 (*sc. Drusianam resuscitando*). istec Iohannem -atur lacrimantem *Ioh.* 10; *de deo*: mei tristitiam tam pie dignatus es -ari *Pafn.* 11, 3. (*Christus Dionysio in luce nova apparens*) carum -abatur alumnus *Dion.* 177. deum, eius cultores qui -abitur omnes *Agn.* 252. *de angelis*: qui iustam -ari (*pass.*) dedit Annam per me *Mar.* 176 (*cf. v. 372*). *de Maria*: illos praecipue tenero sed mentis amore diligo, -or, propriis amplector et ulnis *Theoph.* 224.
- consolationibus maerentem attollere *Cal.* 9, 17.
- consolator] testis cunctorum -orque laborum (*deus*) *Mar.* 615.
- consonare] Mariam, 'stella maris' lingua quod -at latina *Mar.* 276.
- consors (?) omnis devotio plebis *Theoph.* 26 *add.*; angelicae -rtem turmae *Mar.* 198. *de uxore*: amanda *prim.* 158. regni *gest.* 80 (*inclita*). 665 (*dignissima*; *cf. prim.* 471). *prim.* 308.
- consortium] cum sua caelestes primum -a cives olim terrigenas promittebant habituros *Mar.* 212. abiectus a -o deum timentium *Cal.* 9, 29; *de coniugio* (*semper propter metrum plur.*) *Mar.* 383. *Bas.* 48. 105. 130. *Agn.* 50. *gest.* 457. 689; ex-crantes carnale -um *Gall.* 5, 3. fuge lascivorum -a amasionum *Pafn.* 3, 9.
- conspicui] cur Gallicanus tam diu nostris se subtrahat -ibus *Gall.* 11, 1 (*cf. Gall.* II 5, 5. *Dulc.* 1, 4); illam sisti -ibus eius iussit *Agn.* 144 (*cf. Sap.* 2, 1); Gabrihel -ibus eius (*Mariae*) astitit *Mar.* 520.
- conspicere (patronum) attonitis ocellis *Mar.* 253. (aram) *Dion.* 23; *a. c. i.* *Dion.* 74. *acc. c. partic.* *Agn.* 444. *Alv.* 6, 1. *Sap.* 3, 1. observans caute, si . . . cum multis silvam pernox conspexerat (?) ipsam *prim.* 217.
- conspicui] amica *Gong.* 349. forma -ae vultus natae regum *Mar.* 417; tertio -ae fulsere lucernae *prim.* 379. lympa *Gong.* 262. nubem -um *Gong.* 194. extraxitque solo (*baculum*), parva remanente caverna, post haec -um ut fieret titulum *Gong.* 246 *app.*
- constans animo *Mar.* 390. fragmina -ntis testis *Pel.* 409; -nti voce *Bas.* 162. corde *Agn.* 16. fide *Sap.* 5, 26. pectore *Mar.* 134. 638.
- constanter *Mar.* 357. 861. *Theoph.* 45. *Dion.* 184. *Agn.* 11. *Sap.* 5, 1. *prim.* 526.
- constantia tui pectoris *Gall.* 12, 5. quae fiducia, quae -a mentis mihi post haec, cum (*wo bleibt . . . ?*) *Abr.* 6, 1. una eademque fidei -a *Sap.* 5, 33.
- constare] unum, quod -abat, resolv-
vis *Cal.* 9, 9. in quo -at caelestis (musica)? *Pafn.* 1, 11. (symphonia diapente) -at ex quinque (*sonitibus*) *Pafn.* 1, 14. octonarius numerus, qui duabus -at olympiadi-bus *Sap.* 3, 12 (*synon.* perficitur, impletur); *i. e. esse* (*metri causa*): *Mar.* 540. 812. *asc.* 106. *Pel.* 396. *Bas.* 50. *Dion.* 123. 125 *app.* (*numquam sic participium ponitur*). *Agn.* 88. *gest.* 59. 449. 521. 1148. -ant plantata *Mar.* 784. -at dicatum *prim.* 457. subeunda -ant *gest.* 1485; cuius regnum iuge -at *Mar.* 817. ipsius et dulci -et laus (*cf. app.*) alma parenti *Theoph.* 446.
- constat (*a. c. i.*) *Mar.* 506. II *ep.* 5. *gest. prol.* 1, 29. r. 541. *prim.* 5; *i. e. convenit*: non c. votum se (*i. e. eam*) reddere tantum *Mar.* 426. hinc nos laetitiam c. nunc carpere magnam, quod *Gong.* 271.
- consternatus mente *Abr.* 3, 8.
- consternuntur tremefacti in terram *Mar.* 605.
- constituens alium rectoris nomine dignum *Theoph.* 56 (= *gest.* 1498). regnum imperio subdi nostro quod -isti *gest.* 1155.
- constringendum fore vinclis *gest.* 281.
- constructio coenobii *prim.* 2. 150. 237.
- construere aram *Dion.* 20 (*culte*). 26. aulam *Pel.* 223 (*bene*). -cta locis castella marinis *gest.* 1490. cellulam *Pafn.* 7, 6. coenobium *prim.*

- prol. 4. r. 4. 96. ecclesiae moenia
 prim. 234. rogam (-os) *Dulc.* 11, 3.
Pafn. 4, 2. templum *Mar.* 414.
 thalamum mihimet -xit in aevum
 (*Christus*) *Agn.* 95.
 consuescere r. consuevisse.
 consueto *adr.* *Agn.* 138 (cf. -o more).
 consuetudo mala, pessima *Gall.* 12, 2.
 gemenda, reprehensibilis *Pafn.*
 10, 2, 3; ipsius vitam mores -inem
Gall. 4, 4; fragilis pro -ine carnis
Mar. 719. humanae pro -ine cau-
 sae *gest.* 410. fragilis pro -ine
 mentis *gest.* 745.
 consuetus] -o more *Agn.* 437. *gest.* 380.
 per -am pietatem *Bas.* 230. *gest.* 460.
 consuevisse *inf.* *Mar.* 96. 82^a. *Pafn.*
 10, 2. *prim.* 25.
 consul (*Gongolfus*) tantus *Gong.* 266.
 almficus *Gong.* 368.
 consulere] alicui sapientium affec-
 tum meae intentionis -endo enu-
 cleare I *pr.* 5. te primum adeo, te
 solum -o *Abr.* 3, 1. cede meis horta-
 mentis paterno affectu tibi -entis.
 quid hortaris, quid -is? *Sap.* 5, 16.
 consumere] corpora iustorum -ens
 sancta virorum *Pel.* 82 (i. e. *necans*).
 mortem nostram non dedignatus
 es gustare tuaque resurrectione
 -ere *Sap.* 9, 6; flammis caelo -ier ac-
 tis *Theoph.* 188. morte *Cal.* 9, 4. 27.
Sap. 5, 5.
 consummare martyrium *Dion.* 233.
 corpora -ata martyrio *Sap. inscr.*
 (*deus*) faciat tuum velle in bono
 -ari *Abr.* 3, 19. vitam fine bono
 -ans *prim.* 576 *app.*
 consummationem tui certaminis ex-
 pectantem *Sap.* 5, 29.
 contegere] mons -gitur cum nube
 sereno *asc.* 96. sacra cura paren-
 tum funus venerabile in gremio
 terrae toto -xit honore *Agn.* 432.
 Cereris -cta sub alis *gest.* 575; si-
 mulata vultus hilaritate internae
 amaritudinem maestitudinis -go
Abr. 6, 1.
 contemnere creatorem *Sap.* 5, 5. na-
 tum (*Mariae*) *Theoph.* 230; (*prae-*
fecti) *Agn.* 131. 160. nostrae con-
 iuges fastidiendo nos -nunt adeo
Sap. 1, 5. a tantilla etiam -nor
 homullula *Sap.* 5, 34; carnales amo-
 res *Agn.* 239. (blandimenta) *Dulc.*
 2, 2. bustum *Agn.* 435 (i. e. *negle-*
gere). decreta imperatorum *Dulc.*
 11, 2. frivola animo *Sap.* 3, 1. lu-
 xus carnis *Agn.* 2. saeculum *Pafn.*
 3, 9; contempta maiorum lege se-
 quenda *prim.* 413. nec summa veri
 contempta sponte fidei *gest. prol.*
 1, 21.
 contemplandi tui faciem *Pafn.* 3, 2
 quam quae praesentem abundant
 eundem *prim.* 527; (*deum*) ad aet-
 ernam *Agn.* 387.
 contemptor omnipotentis *Agn.* 83
 contemptus] pro -u mali *Agn.* 441
 quia -um simulachrum patrentium
Agn. 348. praecipuum omni -u
 dignum *Sap.* 5, 4.
 contendere] dum tecum non -o *Sap.*
 5, 31. dum caeco corde, quis illum
 adeat, -unt *Pafn.* 1, 26.
 contentum te fore spero *gest. prol.*
 2, 23 (*absolute*).
 contestari (a. c. i.) *Mar.* 83 *gest.* 11
 contexere] seu foret e pulvis curvi-
 ta cameli *prim.* 4. corpus tam
 venis fictile languidula *Gong.* 418
 liber secundus dramatica scio-
 tus *Agn. subscr.*
 contumisti patienter *Mar.* 800.
 contiguus, cellulam meis munusculis
 -am *Abr.* 2, 1. ramos astra-
 -os *Mar.* 164.
 continentia admirabilis *Abr.* 1, 3.
 continere se subiecto iumento *Mar.*
 523 (*opp. decidere*).
 contingentes nationes *gest.* 381. ere
 altithroni nomen pollutis labellis
Theoph. 284 (cf. *Mar.* 21 *app.*); quid
 contigit? *Dulc.* 6, 2. incompara-
 bilis luctus mihi contigit *Abr.* 3, 2.
 quid contigit tibi, filia? gravis
 mi-eria *Abr.* 7, 3. quid novi gaudii
 mihi contigit? *Pafn.* 10, 1. quid
 contigit nobis? *Sap.* 5, 25 (cf. 6, 2);
 contigit (die quadam) (a. c. i.) *Mar.*
 86. 703. quis civis tanti contigit
 esse viri *Gong.* 522 (*denen es ver-*
gennit var.).
 continuata tristitia *Bas.* 179.
 continuo (i. e. *statim*) *Mar.* 331. 472.
 697. 774. *asc.* 55. *Theoph.* 117. *Bas.*
 157. *Dion.* 215. *Agn.* 216. 309. 420.
gest. 76. 166. 490; semel 'sine inter-
 missione' *Mar.* 56.
 continuus] tribus -is diebus ac noc-
 tibus *Sap.* 5, 35; exercitatio ieiun-
 iorum *Abr. inscr.* (cf. 9, 3). fla-

- gella *Bas.* 200. lamenta *Theoph.* 162. *gest.* 535. preces *prim.* 558. querelae *Theoph.* 332. sollicitudo *Abr.* 1, 3. studium famulandi *gest.* *prol.* 1, 11 *adn.* tenebrae *Mar.* 569. *Theoph.* 168.
- contractus *v.* contrahere.
- contradicere] nec verbo iam -xerat ullo *Mar.* 510 (*cf. Theoph.* 123); cognoscunt nec -cere possunt *Agn.* 241; suis (*Theophili*) iussis *Theoph.* 119. meis votis *Cal.* 7, 1. ipsius imperio *gest.* 705.
- contrahere] parvo praesepi -ctus procubiisti *Mar.* 576 (*zusammengeschmiegt*); quod huius vilitas dictationis multo inferior, multo -ctior penitusque dissimilis eius (*i. e. Terentii*) sit sententiis *II pr.* 6.
- contraluctari *absolute Gong.* 128. *Agn.* 186. *Gall.* 13, 1. 2. *Abr.* 8, 2. *Pafn.* 1, 2. 6, 1. 7, 10. *Sap.* 1, 2. 5, 31; nostris decretis *Dulc.* 1, 8. tuae iusioni *Sap.* 5, 10.
- contrarietas] nihil nostra de parte infidelitatis, nihil tibi obviabit -atis *Pafn.* 2, 4.
- contrarius] se nostris -a monitis egisse *Abr.* 3, 5. ex *III* -is elementis *etc.* *Pafn.* 1, 4. 5. aegritudo animarum aequae ut corporum -is curanda est medelis *Pafn.* 7, 5. hic numerus (*pariter impar*) superiori (*pariter pari*) est -us, quia . . *Sap.* 3, 19; e -o *Sap.* 3, 15.
- contremiscere membris resolutis *Theoph.* 380. mutato colore *Pafn.* 3, 5; auditu *Abr.* 3, 4; pavore *Abr.* 3, 13.
- contristare] hoc me vehementer confudit (*cf. Sap.* 5, 13), hoc praecipue -avit *Dulc.* 7, 1. ne -es matrem bonam, sed sperne praesens utile *Sap.* 5, 29; -ari *asc.* 77. *Agn.* 125. *Gall.* 2, 1. *Cal.* 5, 1. 9, 15 (*salubriter*). *Abr.* 3, 2. *Pafn.* 1, 1. 22. 27. *Sap.* 6, 1. super gravi impietate *Cal.* 9, 14. super angustia *Sap.* 4, 1.
- contritum cor *Theoph.* 198. *Pafn.* 12, 4.
- contubernium virginum *Dulc.* 12, 3. meretricum *Abr. inscr.*
- contumax audacia *Sap.* 5, 8; cum hac -ace *Sap.* 5, 3. istae -aces *Dulc.* 1, 8.
- conturbare suum (*i. e. eius*) secretum *prim.* 40; -ari saecularium more *Abr.* 3, 2. visceratenus *Abr.* 3, 6. tristitia amara *Dion.* 47. si levi sollicitudine *Pafn.* 10, 4. -ata per timui *Gall.* 2, 1.
- convalescere ex tristitia hac *Cal.* 5, 2. convenienter concordantia *Pafn.* 1, 6. convenientia] musica dicitur -a non solum vocum, sed etiam aliarum dissimilium rerum *Pafn.* 1, 17.
- convenire *asc.* 97. *Dion.* 171. 239. *Agn.* 120. *Gall.* 7, 2 (*cf. Pafn.* 4, 1). *Sap.* 8, 1. eius ad implendum -erunt famulatum *prim.* 430; signum propriis -iens meritis *Gong.* 532. signum illi particulae (*i. e. natibus*) -iens proprie *Gong.* 574. lapides structurae -ientes *prim.* 238.
- convenit *Gall.* 2, 4. *Abr.* 2, 7; ut *Abr.* 7, 17. *Pafn.* 7, 12.
- conventus] ubi convivarum confluit *c. Abr.* 6, 4.
- conversari hic (*in lupanari*) *Abr.* 6, 4. intra claustra monasterii *prim.* 409. conversatio angelica *Abr.* 7, 3. laudabilis *Mar. inscr.* regularis *Abr.* 7, 5. strictior *Abr.* 3, 18; ini secundo -onem, quam deseruisti *Abr.* 7, 12. expone mihi historiam tuae -onis modumque compunctionis *Pafn.* 12, 2.
- conversio Gallicani *Gall. inscr.* Thaidis meretricis *Pafn. inscr.* (*cf.* 10, 4); lapsus et -o *Theophili Theoph. inscr.* Mariae *Abr. inscr.*; super peccatoris -one *Abr.* 9, 5. ut, quibus causa fuit perditionis, fiat exemplum -onis *Abr.* 9, 4.
- convertere] -rsus (*sich umwendend*) *Mar.* 722. *prim.* 42. Mariam blande -rsus ad aliam *Mar.* 564. ad matrem *asc.* 75. in quem -rsis omnes mirantur ocellis *Pel.* 229; non modicam -rsus in iram *Pel.* 276 (*cf. Agn.* 127. *gest.* 566); meretricem *Pafn. inscr.*, saepius *pass.*: *Theoph.* 151. 182 (*retro*). 295. 400. 403. *Bas.* 14. 89. 188. *Dion.* 56. 131. *Gall. inscr.* forte facilius -etur (*Hirena*), si sororum praesentia non terribitur *Dulc.* 10, 1; in melius statum -ere rerum *gest.* 724. nunc ad opus coeptum devote perficiendum est -endus stilus noster studiosus *prim.* 84. vice -rsa *Agn.* 407. *gest.* 1153.
- convesci] discipuli videre (*Christum*) -entem *Theoph.* 322.
- convicium] tendiculasque multorum non devitare -i *gest. pr.* 8; -a

- Agn.* 214. 284. *Gall.* II 5, 6 *add.*
Dulc. 11, 3. *Cal.* 9, 12. *Pafn.* 1, 26.
Sap. 5, 7. 31. *gest. pr.* 10.
conviva lascivientium *Abr.* 7, 8. -arum
conventus *Abr.* 6, 4.
convivio nostro intersit *Abr.* 5, 2.
convolare ad baptismum *Gall. inscr.*
tibi ad obsequendum *Gall.* 7, 1.
cooperari] me hortante Christoque
-ante *Pafn.* 7, 4.
cooperatio] ex patris voluntate et
spiritus sancti -one *Sap.* 9, 6.
copia cunctarum rerum *Mar.* 76. sua-
vis lactis *Agn.* 97. multa petrarum
prim. 273; quo mihi daretur -a te-
cum fandi tuique faciem contem-
plandi *Pafn.* 3, 2.
copulare] ut se sponte sui nati -aret
amori *Agn.* 148; nuptiali lege pri-
mis in palatio -ari *Dulc.* 1, 1. su-
perno amatori *Pafn.* 5, 2; (*denarii*
numeri partes) simul -atae VIII
colligunt *Sap.* 3, 14.
cor] cuius c. contristatur *Pafn.* 1, 1.
si unum c. unaque nobis anima
iubetur esse *Abr.* 1, 2; c. rore suae
tangere gratiolae *Mar.* 38. meum
pervertere purum c. *Agn.* 64. no-
lite serpentinis huius Satanae
lenociniis c. apponere *Sap.* 3, 5;
cordis amor *Agn.* 8. angustia *Mar.*
740. anxietas *Gall.* 2, 1. II 9, 2. af-
fectus (s. v.). bonitas *asc.* 62. com-
punctio *Theoph.* 350. conamen *Agn.*
110. *gest.* 361 (maerentis). 676. con-
sensus *Theoph.* 276. cruciatus *Bas.*
40. *gest.* 400. dolor *Mar.* 143 *app.*
durtia *Dulc.* 11, 2. fel *gest.* 490.
feritas *Agn.* 275 *app.* fides *Theoph.*
328. furor *Dion.* 61. humilitas *Pafn.*
12, 4 (contriti). ab imo *Theoph.* 381.
ira *Dion.* 54. languor *gest.* 197 *app.*
(dolentis). latebrae *gest.* 743 (aegri).
maeror *Sap.* 5, 13. oculi *Theoph.*
158. penetral *Pafn.* 3, 8 (pavidi).
rugitus *Pafn.* 7, 14 (compuncti).
secretum *asc.* 68 (fidelis). *Agn.* 381.
studium *gest.* 346 (dolentis). taedia
Bas. 109. tractamine *gest.* 637. vana
gest. 230 (mortalis). visus *Pafn.*
12, 3. inspector mentis, testis quo-
que cordis *Mar.* 721; corde ba-
chanti *Theoph.* 187. *Bas.* 53. caecato
Theoph. 82. *Bas.* 184. *Agn.* 234. caeco
Agn. 113. *Pafn.* 1, 26. constanti
Agn. 16. contrito *Theoph.* 198. cru-
deli *Agn.* 344. laeto *Bas.* 100. ma-
ligno *Mar.* 561. *Agn.* 139. mutato
Mar. 849. perverso *Theoph.* 215.
pio *Bas.* 256. prudenti *Bas.* 169.
ridenti *Agn.* 256. vulpino *Mar.* 666.
cf. Pel. 247. 265. *Bas.* 38. *gest.* 223.
561. 616. 723. *prim.* 91. 181; poenalem
proicit de c. timorem *gest.* 349.
dictis credens ex c. iubentis *prim.*
256. quod tenetur in c. *Abr.* 6, 1.
et quis post haec locus pestiferae
delectationi in meo c. potest re-
linqui? *Pafn.* 3, 7. clam subtristem
servans in c. dolorem *gest.* 310.
maerens sub c. secreto *gest.* 189
(*cf. v.* 337. 343). c. tenuis *Mar.* 533.
Dion. 214. II *ep.* 6. *Cal.* 3, 3. *Sap.*
5, 31; quo plebis mollescere corda
rebellis ad veniam possent *Dion.*
148. fecisti saxea c. paganorum
mollescere non domitorum *Mar.*
885. talibus et verbis terrebat c.
paventis *Theoph.* 211. qui clan-
cula cordium cognoscit *Abr.* 3, 18.
magni cordibus in populi *Gong.* 442.
cordae *Pafn.* 1, 11. 12. 15. dactylicis
psallere -is *Mar.* 531.
corium] vestimenta virgineis cor-
poribus inhaerent velut -a *Dulc.*
8, 1 (*wie die Haut*).
corona] affer pileum, quo -am velem
capitis *Abr.* 4, 5 (*i. e. tonsuram*);
spiritualiter: clara *Agn.* 91. *Ioh.* 4.
nitida *Agn.* 6. *Ioh.* 24 (stellarum).
perpetua *Dion.* 218. clarum ruti-
lans *Agn.* 420. scimus Abel dup-
lam merito sumpsisse -am, unam
martyrii atque magis nitidam pro
virginitate secundam *Mar.* 394 (*cf.*
Dulc. 14, 3. *Sap.* 5, 29). necessitas
(parit) -am *Dulc.* 12, 3; incorrup-
tam vitae -am (*i. e. Mariam*) *asc.* 51.
coronatus spinis *Theoph.* 308; -ari
martyrio *Pel. inscr. Gall. inscr.* II
3, 1. ut vestra virginitate -er *Sap.*
4, 4 (*mater ad filias*).
corporalia elementa *Pafn.* 1, 5; nos
pro -i discidio quandoque associa-
tum ire in aeterno gaudio *Gall.*
13, 3.
corporeus] forma *Mar.* 308. 872. mem-
bra *Mar.* 770. sensus *Agn.* 162.
velamen *asc.* 1. vincula *Sap.* 9, 8;
aspexit non -is, sed mentis oculis
Mar. 549.

- corpus et anima *Pafn.* 1, 5, 17. -oris et mentis *Agn.* 425. *cf.* *Gong.* 477. *Pel.* 82. *Theoph.* 203. *Bas.* 29. *Agn.* 389. *Dulc.* 4, 3, 11, 5. *Cal.* 5, 2. *Abr.* 2, 5. *Pafn.* 7, 5, 16, 12, 1. *Sap.* 3, 23, 5, 8, 23, 28. *prim.* 579. a lepra pariter -oris et ab errore eripiens gentilitatis *Gall.* 5, 2; -ore toto *Mar.* 627, 859. *Agn.* 67, 208 (*cf.* v. 219). *Dulc.* 6, 2; candidulum *Pel.* 217. nobile *Mar.* 384. *gest.* 360. tenerum *Agn.* 276. *Abr.* 9, 3; mobilis officium complent nec -oris ullum (*simulachra*) *Agn.* 171. quò lassum -us in stratum componam *Abr.* 6, 6 (*cf.* *prim.* 191). diversa -oris necessaria supplere *Pafn.* 7, 12; sternuntur sacro procerum -ora busto *Gong.* 499 (*i. e.* *proceres*). prostrato -ore *Theoph.* 85; castum *Agn.* 360. 381. mansit quia virgo nec -us maculis umquam violavit amaris *Mar.* 400. custos -oris eius *Agn.* 226. servata -oris integritate *Gall.* 5, 5 (*cf.* *Abr.* 2, 4). faciam te ad lupanar duci -usque tuum turpiter coquinari *etc.* *Dulc.* 12, 3; quarum -ora martyrio consummata *Sap.* *inscr.* examine *Gong.* 490. *Cal.* 9, 12. extinctum *Theoph.* 437. *Dulc.* 11, 4. materiale *Cal.* 3, 26 (*de terra factum*). rigidum *Agn.* 296. truncatum *Dion.* 229; praenobile *gest.* 417. sacrum *prim.* 389. venerabile *Dion.* 240. *prim.* 292 (*Liudulfi*); *cf.* *Dion.* 227, 235. *Dulc.* 11, 5. *Cal.* 6, 1, 7, 1, 9, 1, 13. *Pafn.* 13, 1, 3. *prim.* 166, 172, 548; (*Christi*) -us sacratum generasse *asc.* 83. ex me dignatus sumpsit sub tempore -us, quod dedit morti *Theoph.* 233. proprium -usque resumpsit *Theoph.* 318 (*de resurrectione*). accipe mis iam venerabile -us (*i. e.* *eucharistiam*) *Dion.* 179; credimus Heliam caelum petiisse secretum -ore cum vero *Mar.* 399.
- correctio pia vitii debetur I *pr.* 2. corregnare] conregnante sua Matilda coniuge clara *gest.* 22.
- correctionis tuae severitas *Pafn.* 3, 6. corrigere errata I *pr.* 1. quid corrigendum inesset (*in mea dictatuncula*) II *ep.* 4; his miserum monitis correxit homullum *Bas.* 193.
- corripere] correptus signi nimio terrore stupendi *Agn.* 248. incredibili metu *Gall.* 12, 8. populus tanto -us rite flagello *Pel.* 182 (*cf.* *gest.* 710 *app.*).
- corroborata vestris sententiis II *ep.* 5.
- corruui pavore concussa *Abr.* 7, 7; unde cecidi et in quam perditionis foveam -i *Abr.* 6, 3. postquam lapsa in peccatis -i *Abr.* 7, 5.
- corrumpere] meae dextrae plasma, quod pulchrum feci, quod -ptum reparavi *Dion.* 94. ne posset veteris -mpi fraudibus hostis *Agn.* 233. -mpi visitatione hominum *Pafn.* 7, 8. (*Henricus cedit ducibus*) ipsum qui verbis -perunt simulatis *gest.* 342. stabilem -mpere cuius mentem nullarum potuit mutatio rerum, quo minus *prim.* 490; ubi ipsa infelix se -ptam sensit *Abr.* 3, 5. quod -pta toro sis male si proprio *Gong.* 392 *adm.* -ptum vitii Sodomitae *Pel.* 205. decus insignis -mpere virginitatis *Agn.* 18. -pta virginitate *Abr.* *inscr.*; donec assurgat non -ptumque resumat corpus *gest.* 416. -mpere dictis marmora *Pel.* 64 (*i. e.* *blasphemare*).
- corruptela *Gong.* 421 (*i. e.* *adulterium*); victrix hostis -am suadentis *Agn.* 39. Christi pietas a -a propriam protexit alumniam *Agn.* 264.
- corruptibilis carnis *Theoph.* 434.
- corruptionem integritatis *Dulc.* 1, 2.
- coruscus] altithronum miro splendore -um *Dion.* 69. Iuditham vultus splendore -am *gest.* 158. Liudgardam summa bonitate -am *gest.* 421; animam niveo candore -am *Agn.* 414. dona *prim.* 431, 478. nomen puellae caelitus indicii monstrare -is *Mar.* 273. laureolam caelesti luce -am *Pel.* 309 (*cf.* *Theoph.* 217). radiis fulgere -is *Mar.* 571. signis (*Wunder*) fulgere -is *Pel.* 363 (*cf.* *Dion.* 264). flaminis sacri templum sine sorde -um (*Maria*) *Theoph.* 180. thalamum sponsarum more -um *Agn.* 107.
- corvino milite saeptus *Bas.* 76 (*i. e.* *daemonibus*).
- coxam sacratam (*i. e.* *sancti*) *Gong.* 463.
- creare mundum ex nihilo *Sap.* 3, 22. dextrae, qua cuncta -ata -avit *gest.* 232 (*cf.* *Mar.* 892). protoplasto

- de terra rite -ato *Gong.* 7; David de stirpe -ata *Mar.* 81. magna de stirpe -ata *Bas.* 104 (*cf. Agn.* 191). creator *II ep.* 7. *Gall.* 12, 6. *II* 5, 3. *Pafn.* 1, 3. 4. 16. mundi *Agn.* 373. universitatis *Sap.* 5, 5.
- creatura] (iniuria,) quam (factor) a propria patitur -a ad sui imaginem condita *Pafn.* 1, 1. ipsi debet famulari omnis -a *Gall.* 13, 3. superna pietas maior est omni -a *Abr.* 7, 10.
- creber] amplexūs *Abr.* 6, 2. flagella *Theoph.* 306. hymni *Theoph.* 225. crebro validae luctamine pugnae *Pel.* 48. maculae *gest. prol.* 2, 8 (*textus*). monita *gest.* 1496. *prim.* 406. 493. odas *Theoph.* 418. prece asc. 105. crebro tractamine cordis *gest.* 637.
- crebro *Mar.* 372. *Pel.* 279. 335. *Theoph.* 321. *Dion.* 58. 149. 165. 264. *Agn.* 112. 315. *prim.* 25. 37. urbis, in qua c. Gallorum procures concurrunt saepius omnes *Dion.* 144; crebrius (*i. e. crebro*) *Gong.* 311. *Dion.* 248. *Abr.* 2, 7. *Sap.* 5, 15. *gest.* 593.
- credere] gläubig sein; asc. 27 (*cf. prim.* 242 *app.*). *Pel.* 331. *Theoph.* 328 (haec ita -entem cordisque fide retinentem). 345 (*cf. Dion.* 150). *Gall.* 5, 7. in Christum *Sap.* 9, 6. Christo *Cal.* 9, 28 (*cf. Agn.* 243). signo *Dion.* 32. auditis verbis *Mar.* 603. dictis -ens ex corde iubentis *prim.* 256; *an-vertrauen*: se quia -ebat causis totam perituris *Gong.* 561. ipsi me toto cordis conamine -o *Agn.* 110. -ere nec paucis sese praesumeret ipsis, qui . . . *gest.* 260. germinis tanti sese non -it honori, sed transit meritis almitiem generis *Gong.* 31. virgo quod haec -i deberet nobilis illi *Mar.* 453 (*cf. v.* 483). -iti talentum ingenioli *I pr.* 8. purpura operanda Mariae -itur *Mar.* 503. hoc nostris voluisti -ere terris indicium gloriolae *Gong.* 293. tibi -o potestatem ditionis eandem, quam Christum Petro scimus -idisse magistro *Dion.* 128 *sq.* funus extinctum limphs -unt retinendum *Pel.* 298 (*cf. v.* 315. 400). flammis -enda meretrix *Gong.* 343; a. c. i. (*interdum de fide*): *Mar.* 174. 298. 398 (*cf. scimus v.* 394). 601. 668. *Gong.* 141 *app.* *Bas.* 215. *Agn.* 64. 131. 317. *Gall.* 2, 5. *Cal.* 3, 4. 5, 2. *Abr.* 9, 1. *Pafn.* 3, 4. 8. *gest.* 139. *prim.* 49. 160. *omisso inf.* *Mar.* 144 (*cf. Bas.* 87). quis auderet -ere quisve praesumeret sperare, ut hunc tui miseratio ad veniam dignaretur reparare? *Cal.* 9, 20. quod -i maius vel quod posset fore maius quam quod? *Mar.* 299. quarum sic -untur nomina dicta *Mar.* 497. rarius in templo quae -untur fore dicta *Mar.* 342 (*i. e. quae rarius dicuntur*). quanto muliebris sensus tardior esse -itur *II ep.* 9. in quo laeta procul dubio promissa repleta Christi baptistae -untur primitus esse *prim.* 571; e vobisque virum caute nunc -ite gnarum *Gong.* 157 *adn.* non decet haec meritis sat -ere nostris *Gong.* 275 (*zuschreiben*).
- credibile *Dulc.* 2, 1. *Sap.* 3, 6.
- credulitas] stabilitas vestrae fidei spem mihi excitat de -ate Galliani *Gall.* 5, 7.
- credulus] signi bene -a tanti *Mar.* 594. meritis sancti iam -os fieri *Gong.* 200; de *Pel.* 412 *cf. app. et add.*
- cremare] omne igne volo -ari *Pafn.* 4, 3.
- crepere (*i. e. crepare*) membratim *v. Pel.* 282 *adn.*
- crepitantes flammaram crines *Agn.* 370.
- crepundia] inter ipsa -a *Sap.* 4, 2.
- crescere] bene densati -vere capilli *Agn.* 216. inter maturas Cereris -scentis aristas *gest.* 554; inter Saxones -vit laudabilis omnes *prim.* 9; Gongolfi fama -scente beati *Gong.* 431. in soles quia multo magis vis -vit amoris illius magni cordibus in populi *Gong.* 441. lux fidei -scens per climata mundi *Theoph.* 1 (*cf. Dion.* 121). per spatiumque trium morbo -scente dierum *Theoph.* 433. ubi credentis populi numerus magis auctus dies -visset in omnes *Dion.* 151. quo -scant celebris tibi iam praeconia laudis *Dion.* 185. superfluous dicitur (numerus), cuius partes augendo -scunt *Sap.* 3, 15 (*cf. adn.*). pugna -scente sinistra *gest.* 266.

- crimen] non est -en praesumptionis iniquae, sed error ignorantiae I *pr.* 3; *Gong.* 361 sq. *Theoph.* 407. *Agn.* 189. *Abr.* 7, 14. *Pafn.* 7, 5; commissum *Gong.* 359. loetale *Theoph.* 362. supremum *Theoph.* 366. tantum *asc.* 55. varium *Theoph.* 243; purgaret -inis imposita de magni (*cf.* v. 393) se cito culpa *Mar.* 662. veteris -ina sordis *asc.* 29 (*i. e.* peccatum originale). pro sceleris tanti -ine terribili *Gong.* 376. proprii pro -ine voti *Theoph.* 164. emundavit maculas -inum *Abr.* *inscr.* culpa sine -ine *gest.* 508; vetiti pro -ine pomi *prim.* 532 *adn.*
- criminosus vitiis *Cal.* 9, 20.
- crinis] solutis -ibus *Dulc.* 6, 2; inter flammaram -es ludens crepitantes *Agn.* 370.
- crisma] Christicolam sacrato -ate tinctum *Pel.* 245. -atis unguento scripto sibi fronteque signo ascitur natis ecclesiae nitidis *Gong.* 37.
- cruciare] dextraque continuo temptatrix debilitata ingenti -atur dolore *Mar.* 609 nostri blasphemus urget cultus -andos subdere mox morti *Pel.* 257. per aevum poenis inferni permansuris -ari *Bas.* 93. egressi serpentes illos -antes *Dion.* 78. aeternis -andus poenis subiacebo *Gall.* 2, 4. -andus sine alicuius intermixtione refrigerii *Cal.* 9, 29; magnum maerorem Ioseph durumque dolorem, frustra cordetenus quo iam fuerat -atus *Mar.* 533. sese condignis -antes lamentis *Theoph.* 246. animo -atur amaro *Agn.* 402; *errat Bendixen II p. 43* ⁵³.
- cruciatus] novis -ibus incumbendum *Sap.* 5, 23; nec audet nudare novum cordis -um *Bas.* 40. tristitiam necnon nimium cordis -um *gest.* 400.
- crudelis] concilium -e tenebricolarum *Bas.* 73 *app.* o mulier mala, -is cui non muliebris cordis inest feritas *Agn.* 274 *app.* -i corde *Agn.* 344. -is bestia *Cal.* 9, 8 (*serpens*).
- crudelitas] capite illam sine miseratione, et trahentes cum -ate, ducite ad lupanar sine honore *Dulc.* 12, 5. formida perpetis -atem gehennae *Pafn.* 7, 12.
- crudus] portavit -um criminis indicium *Gong.* 418 (*cf.* v. 416 exiit
- tincti pellicula brachii). -is nervis caedite *Sap.* 5, 19.
- cruentus] clavi *asc.* 44. poenae *Agn.* 347. supplicia *Dion.* 185. tela *gest.* 380. turba *gest.* 264. vincla *gest.* 184. voluntas *Agn.* 275; quam nobiliter mundum cum morte -um vicisti *Pel.* 10.
- crux Christi *asc.* 12. *Theoph.* 287. 310. *Dion.* 2. -cis in ligno *asc.* 53; -cem ferens in humeris (*angelus*) *Gall.* 12, 7; non signatum sanctae signo -cis almo *Theoph.* 95.
- cubile] ducite me cum lucernis ad -e *Dulc.* 5, 1. tecum pariter tendam ad -e *Abr.* 6, 6. -e bene stratum et delectabile ad inhabitandum *Pafn.* 3, 3. carceri (*cf.* *add.*) claustris cubilis *gest.* 509.
- culmen] hunc fore aptum, ut -en sedis captaret pontificalis *Theoph.* 35. sedis apostolicae -en rexit satis apte *Dion.* 108. omine felici tenuit -ina regni *gest.* 19. restituens illi sublatis -ina regni *gest.* 703. hinc tua progenies -ine polentis tanto clarescet honoris *prim.* 62.
- culmus] circumpositos disiungere -os hasta *gest.* 578.
- culpa] sine -a *asc.* 39; purgaret criminis imposita de magni se cito -a *Mar.* 662. -ae sine sordibus Adae *asc.* 18. mea -a, meum facinus *Gall.* II 8, 2. -ae sine crimine *gest.* 508. magis Ottoni -ae meritum reputari *gest.* 719. cumque modum -ae denudaret sibi tantae *Bas.* 176. pro modulo -ae *gest.* 333. nostris pie parcere -is *Dion.* 257. -as deffere (*cf.* *Gong.* 554. *Bas.* 189) gemellas *Theoph.* 255. reus ingentis -ae *Bas.* 163. ocius abluatur vetulis baptisate -is, quas protoplastes obtinere patres *Gong.* 35. omnes -as in me fortasse patratas *Theoph.* 220.
- culpae] nec (se) fore -andum, si *gest.* 718.
- culte constructam aram *Dion.* 20.
- cultores Christi *Dion.* 159. dei *Agn.* 252. deorum *Dulc.* 9, 1.
- cultrix] gentem Christi -icem *Pel.* 94.
- cultura deorum *Gall.* II 5, 4. 7. *Dulc.* 1, 6. 12, 4. *Sap.* 3, 3. 4. 23.

- cultus (*adi.*)] satis -am urbem *Pel.*
 14. -orum delectamenta ciborum
Theoph. 200. carmine non -o *Agn.*
 26. pro -ioris facundia sermonis
 II *pr.* 1.
 cultus] absentes scriptis, praesentes
 dictis ad verae -um fidei ducendo
 sequendum *Dion.* 43. divini scio-
 lus -us *Dion.* 125 (*cf. prim.* 499).
 -ibus ecclesiam dignis ornare no-
 vellam *prim.* 371. cunctis ad -um
 rite paratis festi *prim.* 391. erga
 coenobii -um pie sollicitari *prim.*
 442. teneram puellam saevis ad
 -um poenis urgere deorum *Agn.*
 141. quis te minis vel quis tan-
 dem suadelis ad simulachrorum
 reris me cogere -um *Agn.* 168.
 nostri blasphemus urget -us cru-
 ciandos subdere mox morti *Pel.*
 257 (*unser Brauch verlangt, Lästerer*
zu töten); ornatus varii claros -us
Agn. 94. meretricio -u ornatam
Abr. 6, 1 *app.* sui -us omnes rega-
 lis amictus *gest.* 1480 *app.* ornatam
 pulchre -u vestis pretiosae *prim.*
 335. hunc libellum parvo ullius
 decoris -u ornatum I *pr.* 1.
 cumulare] meritas -ans sibi poenas
Pel. 86.
 cumulus] glebae sub -o conduntur
 fragmina sacra *Pel.* 361; hic -us
 redundat in sedecim *Sap.* 3, 15
 (*die Summe der Zahlen 6 4 3 2 1*).
 cuna] dum vagit -a *Gong.* 40. con-
 tinuo -is subtracta *Mar.* 331. ad
 regales -as (*Christi*) *Mar.* 623.
 cunabula] in -is *Sap.* 4, 3. a -is
Gall. II 5, 1.
 cunctigenae bonitatis *Mar.* 347. -ae
 venerunt undique lectae ferae
Mar. 730 *app.*
 cunctus] bonitas *gest.* 159. dolor *gest.*
 1183. fraus *Bas.* 74. mundus *Theoph.*
 410. plebecula *gest.* 402. plebs *Bas.*
 21. populus *Mar.* 408. sensus *Agn.*
 175; cuncti i. e. omnes (*adi.*): *Mar.*
 76. 128. 146. 181. 182 (*cf. v.* 266). 257.
 293 *etc.*; (*subst.*): I *pr.* 6. *Mar.* 36.
 129. 298. 309. 340. 346. 434. 439. 443 *etc.*
 -a (*subst.*): *Mar.* 670 *app.* *Agn.* 329
 (*das All*; *cf. v.* 393. *Mar.* 30. *Gong.* 4).
 cuneus] conveniunt illic veterum -i
 vatium *asc.* 97. lucentique stola -is
 coniungitur albis per vulnus loeti,
 quos tenet aula poli *Gong.* 487.
 cum sint ferrati opposito -i *Gong.*
 74. subiectorum -os populorum
Theoph. 140 (*cf. gest.* 652).
 cupere *inf.* *Mar.* 686. *Bas.* 67. *Agn.* 2.
 155. 408. 453. *Gall.* II 5, 6. *Dulc.*
inscr. Pafn. 1, 14. *Sap.* 3, 6. *dic. Am.*
gest. 639. *prim.* 202. 545; a. c. i. (*act.*)
Dion. 88. (*pass.*) *Mar.* 648. *Bas.* 114.
Sap. 1, 1. *cf. gest.* 1150 (*s. v.* auges-
 cere); cleri votis eadem -ientis
Theoph. 33. errantem damnumque
 sui -ientem *Theoph.* 107 (*cf. v.* 114.
 354 *inf.*, v. 124 *gestit.*). qui num-
 quam -it interitum mortemque
 reorum *Theoph.* 150 (*cf. Dion.* 88).
 cupidus] coluber -us versutus ama-
 rus *Gong.* 353.
 cura] hoc fuerat sua maxima -a, ut
Mar. 56. -arum securus variarum
Theoph. 66 (*cf. Dulc.* 1, 2). saeculi
 (*cf. Abr.* 1, 3 mundi) -is citius de
 corde repulsis *Theoph.* 194. -am
 tibi fingere noli *Bas.* 185. ideo
 non deest mihi -a *Abr.* 1, 4. nec
 est, quae me mordeat, -a *Sap.* 7, 1.
 variis anxia -is *gest.* 514; *Fürsorge*:
 iniunctae vacuum -ae *Theoph.* 55
 (*Amt.*) (simulachra) artificum -a
 conformata metallo *Agn.* 169. sacra
 -a parentum *Agn.* 430 (*cf. Theoph.* 7.
gest. 56). huiusmodi -a si est vitu-
 peranda *Abr.* 1, 3 (*cf. supra*). gregis
 Gandeshemensis, quem dulcis pa-
 trum collegit -a tuorum *gest. prol.*
 1, 10. -a cuius processit origo omnis
 structurae *prim.* 281; virginis -am
 retinere *Mar.* 536. summi ponti-
 ficis (*i. e. dei*) -amque teneret ovis
Theoph. 36 (*cf. prim.* 316 gregis -am
 gesserat). servandi -a sepulchri For-
 tunato nostro relinquatur procu-
 ratori *Cal.* 5, 3. licet imperii tene-
 aris sollicitandi -a *gest. prol.* 2, 33.
 (*Brunonem archiep.*) dignum ca-
 tholici -am gestare popelli *gest.* 55.
 -a cui conservandae fuit indita
 domnae *gest.* 560. -am regni sus-
 cepit (*Liudolfus patris iussu*) *gest.*
 672. totius instantis (*cf. app.*) pon-
 dus -amque laboris *prim.* 289; bona
prim. 475. tam magna *prim.* 166.
 -a non pigritanti *prim.* 3 *app.* (*cf.*
v. 410 *vigilanti*). summa *Mar.* 765.
 curare] non -at patriae gaudia per-
 petuae *Gong.* 558. aegritudo ani-
 marum aequae ut corporum con-

- trariis -anda est medelis *Pafn.* 7, 5;
inde non -o *Cal.* 2, 3. id -o, ne *Abr.*
1, 3. *inf. Mar.* 344. *Bas.* 30 *II ep.* 9.
curiose (*sc. rogo*) *Gall.* 12, 1.
curiositate frangar *Gall.* 3, 1. ne
dintius frangamur pondere -atis
Pafn. 1, 22. qui -atem sectatur
Pafn. 1, 22.
curiosus] non tamen extimplo, quam-
vis -us *Gong.* 169.
currere *Mar.* 291. *Gong.* 537. *Bas.* 170.
Gall. 4, 5 (*cf. Cal.* 4, 1). *II* 8, 2.
atrio purpureo *Gong.* 206 (*sich er-
gehn, cf. v.* 384). quanta gravissimi
itineris -ebam spatia *Pafn.* 3, 2.
cursim quidam remeabat *Gong.* 165.
venere *Bas.* 71. *Agn.* 235.
cursu celeri *gest.* 645. cito *Dion.* 236.
rapido *Mar.* 240. *Agn.* 266. *gest.* 573;
dum sol usque suum conclusit
vespere -um *Mar.* 232. astrorum
motus, solis quoque -um *Dion.* 8.
sidera cuncta illis iniunctum (*a
deo*) complent per tempora -um
Agn. 82. quater denis -u (*temporis*)
ducente peractis diebus *Mar.* 672.
trium -ūs dierum *Theoph.* 377.
lustra duo celeri -u revoluta *Agn.*
41. post paucorum dierum -us
gest. 1188. mensibus hinc senis
-u volitante peractis *prim.* 568;
(erranti) -um vitae reddit reno-
vatum *Agn.* 329 (*cf. app.*). felici -u
peracto *Pafn.* 12, 5.
curvi cameli *prim.* 45.
custodia] carceralis angustia -ae *Sap.*
4, 1. ponite illas in -am in in-
teriore officinae aedem *Dulc.* 2, 3.
in -am iuxta palatium ponantur
Sap. 3, 24.
custodire] quin inviolatum -iam sa-
cramentum propositi *Gall.* 2, 3.
quasi custodiendo astare (*prope
lectulum*) *Pafn.* 11, 2.
custos semper fidus *Mar.* 511 (*i. e.
angelus; cf. v.* 175). -os indubius
fuerat qui corporis eius *Agn.* 226.
ecclesiae -odes (*imperatores*) *gest.*
1516; (*Aethelheithae captivae*) *gest.*
510. 528. 547. 558.
cutis] saltim laedi -e summa *Pel.* 397
(*pelliculam v.* 394). sed ne tenuis
quidem -is summotenus disrumpe-
batur *Sap.* 6, 1.
cyrographis eius sub nomine scriptis
prim. 467.
dactylicis modulis *I pr.* 8 *adn.* cor-
dis *Mar.* 531.
daemon *Bas.* 236. saevus *Theoph.* 93.
111. -onis spurci famelli *Pel.* 246.
fervebat -onis ira *Pel.* 97. nunc
-onum sumus praeda *Abr.* 3, 7.
daemoniacus, vel magis ipse dia-
bolus *Dulc.* 5, 1.
daemonicis suadelis *Theoph.* 96.
daemonio plenus *Gall.* *II* 8, 1 (*cf.
inscr.*). me -is et diis supplex com-
misi *Gall.* 12, 2 (*cf. deus*). nec um-
quam sacrificabimus -is *Dulc.* 11, 1.
damnantur capitali poenae *Pel.* 333
app. poenis amaris *gest.* 333. Chri-
sti cultores morti -averat omnes
Dion. 159; in Tartara -aberis *Dulc.*
14, 3. tanto iustius *Pafn.* 3, 6. -an-
dus] -is (*Iudaeis*) *asc.* 51. clericus
Gong. 425. lupa *Gong.* 460. merito
-a baratro *Gong.* 531. -us -arum
princeps legionum *Bas.* 75. ministri
(*diaboli*) *Theoph.* 104. ve mihi -o
proprii pro crimine voti *Theoph.*
164 (*cf. Bas.* 99). scelerosi *Dion.* 55.
o fili mortis merito -e perennis
(*adi. pro adv.*) *Agn.* 61.
damnum] nunc pro meritis patior
-um grave tantis *Mar.* 620 (*manu
debilitata*). (*Mariae*), per cuius
partum patior nimium grave -um
Theoph. 116 (*loquitur diabolus*).
haut leve -um patiar in publica
re *Gall.* 2, 4. hi quid fecerunt,
-um qui tale tulerunt? *gest.* 273
(*cf. v.* 267 loetali vulnere laesos).
vix germani (*captivati; cf. Pel.* 125)
-um patiens grave cari *gest.* 191
(*cf. v.* 517); qui -a diis fecerunt
talitudo stultis *Mar.* 845 (*simulachris
conquassatis*). si non subito -i
quid contigit *Gong.* 401 (*manu in
aquam immissa; cf. v.* 406). non
absque suo fore -o, si *Pel.* 46 (*sed
propria notione Pafn.* 1, 25 non
absque sui -o hanc ditando). -um
ferretne caloris *Pel.* 403 (*i. e. num
caput vim caloris ferret*). quo prius
illatum nollet iam reddere (*er-
setzen*) -um *gest.* 217. qui regnans
illi -um non fecerat ullum *gest.*
493. corde super populi -is maerens
miserandi *gest.* 723 (*per Beringarii
imperium amarum illatis*). ut eas
(*moniales sc.*) -o laedendo tangeret
ullo *prim.* 513; *Verlust*: aetatis

praesens -um iuvenilis *Pel.* 253.
 fragilis tolerans patienter honoris
 -um *Theoph.* 63. martyrii -o ca-
 pitum peragendi *Dion.* 205. dum
 regni deflevit -a paterni *gest.* 489;
de morte aeterna: errantem -umque
 sui cupientem *Theoph.* 107. scribe-
 bat proprium ridenti pectore -um
Bas. 97. qualiter utrumque eva-
 dere possis -um *Gall.* 2, 5 (*mundanum et spirituale*).
 dapes] mensas -ibus oneratas *Gong.*
 211 *adn.* has faciendo -es gustan-
 tibus esse salubres *Theoph.* 453 (*de*
cena monialium).
 dare partem (*substantiae*) viduis etc.
Mar. 68. munera domino sacri-
 ficando *Mar.* 92. escam *Mar.* 369.
 misero cartam *Bas.* 62. interitus
 sui causam (i. e. *cartam*) tetro hosti
Bas. 98. mammonam amicis *Pafn.*
 3, 10. obsides *Gall.* 9, 3. vela *Pel.*
 327 (*sc. vento*); nobis solamen *gest.*
 1517 (*cf. Mar.* 625). consilium, ut
gest. 210. mihi osculum *Abr.* 6, 3
(cf. Theoph. 389). caeco lumina
Dion. 29 (i. e. *visum*). decem die-
 rum inducias *Gall.* II 5, 7. finem
 conviciis (*puniendo*) *Dulc.* 11, 3.
 licentiam a cena surgendi *Abr.* 6, 6.
 poenitentiam *Pafn.* *mscr.* (i. e. *im-*
posita). (Conrado) veneranda suae
 consortia natae *gest.* 689. si occasio
 non daretur negotiando aliud lu-
 crari I *pr.* 8. certa quies data
 nobis *Mar.* 819. nec ultra huc
 detur liber accessus *Dulc.* 6, 1.
 datum poenitentiae «patiolum» *Abr.*
 7, 10. quo mihi daretur copia te-
 cum fandi *Pafn.* 3, 1. quis sua
 pro meritis dantur mox praemia
 cunctis *Ioh.* 35. exoptans veniae
 dari munus sibi dulce *gest.* 247.
 grates atque tibi dentur *gest.* 1147.
de deo: ex illa sobolem dominus
 mihi nec dedit ullam *Mar.* 164 (*cf.*
gest. 25). qui sceptrum regni dedit
 ipsi *gest.* 223 (*sc. Davidi*). dedit
 optatum miserans ex horte trium-
 phum *gest.* 272. meam stabilem
 vobis do pacem *ant.* 111. sancta
 dans illi *Dion.* 174 (i. e. *eucharistiam*
Thomae, de Christo). quocumque
 ipse dabit *prae* II *pr.* 2 (*cf. gest.*
 245 *app.*). certa det proventum
Gall. 6, 1. q. u. *essentiam* dedit

Pafn. 1, 21. Christus ipsi (i. e.
Brunoni) dona dedit tantae prae-
 clarae sophiae *gest.* 43. da tole-
 rantiam Fidei *Sap.* 5, 13. conversis
 vitam dare velle futuram *Theoph.*
 400. ut dare perpetuam nihimet
 dignere coronam *Dion.* 218. dans
 pacificam requiem ossibus *Sap.* 9, 1
(cf. prim. 260). caelitus dati pa-
 troni *Pel.* 413. Christicolis datum
 Christi baptismata sacramenta *Bas.* 91.
 dante deo *Theoph.* 363. *aliter* *asc.* 11
 sanguinis et pretium proprii gra-
 tis dedit amplum et *Theoph.* 324
 corpus, quod dedit humanae morti
 nationis amore (*cf. gest.* 299). a. c. i.
Mar. 176. *Cal.* 9, 21. *Pafn.* 13, 1.
Sap. 3, 22. *gest.* 1146; rectorem po-
 puli dare morti *Pel.* 142. seclusus
 patria et datus exilio *Gong.* 498.
 non dederat propriis ipsum quia
 tunc inimicis praedam *gest.* 112.
 iniustum pro iusto mox fore dan-
 dum *gest.* 304 *adn.* quidam iudicio
 dantur capitali *gest.* 324; totum se
 perditioni sponte dedit *Theoph.* 124
app. (*cf. Pafn.* 10, 2). me quia per
 literas hosti dederam male scriptas
Bas. 183 (*cf. v.* 204). voluptati se
 penitus dedit *Pafn.* 4, 5 (*cf. 7, 4*).
 locum peteret (i. e. *occasionem*),
 quo se morti dare posset *Pel.* 186.
 se dedit precibus devoto pectore
 fuis *Mar.* 440. molli dederat sua
 membra quieti *Theoph.* 208 (*cf. Abr.*
 3, 10). per membra ebrietate data
Gong. 222 *adn.*, da manum, ut te
 educam *Pafn.* 12, 4. dare colla (s. v.
 collum). operam dare componen-
 dis II *op.* 1. praecceptis implendis
Dulc. 13, 3. *inf.* *Dion.* 182; hanc
 ubi dicta dedit *Mar.* 402. *asc.* 16.
Agn. 177. *cf. Pel.* 244. responsum
Mar. 122. *Agn.* 194. verba *Mar.* 614
(cf. v. 24). quis vocem, ut renur-
 gerem, dedit *Cal.* 9, 21. vocem in
 altum eiulando dedit *Abr.* 3, 6. de
 rostro haec dedit egregio *Gong.*
 24. quod dedit signum merito
 damnanda baratro invita propriis
 conveniens meritis *Gong.* 421 (*simili-*
tum v. 272). aliter hanc obscura tunc
 fidei qui signa dedit *gest.* 1169.
 decidentia frustra tui lacerati cor-
 poris dant flagrantiam paradisi
 aromatis *Sap.* 5, 2.

dator] acceptum in -orem retor-
queam ingenium II *pr.* 7. Christo
victori mortis vitaeque -ori *Agn.*
310.

deae magnae Vestae *Agn.* 156. sacrae
deae *Sap.* 5, 4 (sc. 'magnae Dianae').
deambulare] tres candidulos viros
cum illa -asse (*inter ignes*) *Sap.* 6, 2.
debere] nec cuiquam credi sanctam

-ere puellam quam sibi *Mar.* 483
(cf. v. 453). Bethleis nasci quod
Christus in oris iuxta cunctorum
eret carmina vatum *Mar.* 645.
metropolitano pontifici, cuius iu-
dicio statui pastor sapienti -uit
ecclesiae tali condignus honore
Theoph. 40. cui (*Christo sc.*) -ebo
fidem soli servare perennem *Agn.*
109 *app.* (*de tempore futuro* cf.
Pafn. 7, 6. 12. quia iure piis con-
cedere -eo votis *prim.* 170. sperans
(se) teneram merito -ere puellam
saevis ad cultum poenis urgere
deorum et sic posse suum tandem
complevere furorem *Agn.* 140. ipsi
(*deo*) -et famulari omnis creatura
Gall. 12, 5 (cf. *prim.* 437). imperator
Iulianus misit vobis aureum simu-
lachrum Iovis, cui tura gratis im-
ponere -etis *Gall.* II 7, 1 (*freiwillig*
opfern sollt). ubi sunt lascivae,
quae torqueri -ent, puellae? *Dulc.*
10, 1. non -es illi invidere *Cal.*
9, 22. quod post non uti donis
eret honoris condignis (*Liudulfus*,
patre iterum marito) *gest.* 746. dum
sibi commissos -ebant pascere por-
cos *prim.* 192. vanae spei -ere
reniti (*pass.*) *prim.* 352; (*deo*), cui
-eo, quicquid feliciter vixi *Gall.*
13, 5. continuum tibi -et studium
famulandi (*grex Gandeshemensis*)
gest. prol. 1, 11 *adm.* magnas (*sc.*
gratias) tibi pro hilari susceptione
-eo *Abr.* 5, 2 *app.*; errores fatenti
facilis venia vitiisque -etur pia
correctio I *pr.* 2. cui -etur devotio
nostrae servitutis *Gall.* 5, 5. nec
nostrae nec deorum fortitudini
titulus -etur triumphus *Gall.* 10, 1;
cf. *debitus*.

debilitata dextra *Mar.* 608. variis
aegri morbis -i *Dion.* 249.

debitus ordo rerum harum *prim.* 1;
regali prius obsequio loca -a multa
prim. 466.

debriare] fieri potest, ut huius formae
(cf. *Ducange*; *Peiper*, *Jb.* f. kl.
Philol. a. 1873 p. 340) vestigium
lateat p. 156, 6 *app.*: hebriati *M*;
sed ibi aut inebriati correxerim,
quod palaeographica ratione com-
mendatur (hebriati), aut agnoverim
orthographiae negligentiam: debrius
(s. v.) certe metri necessitate ex-
cusatur.

debruis] de rivis praefatae d. artis
Dion. 17.

deceptio] plenum diabolica -one *Cal.*
3, 3. propria stultitia huiusque
Fortunati fraudolenta -o *Cal.* 9, 11.
deceptor] vasser -or hominum cap-
torque reorum *Gong.* 433.

decere] ipsum -et laus et iubilatio
Gall. 13, 5. tanti excellentiam
nominis -et stemma virginitatis
Abr. 1, 5; cf. *decet*.

decernere] quid tua de his auctoritas
decreverit *Abr.* 7, 14. hoc, ut *gest.*
708. *inf. Gall.* II 2, 1. *Abr.* 1, 4. a. c. i.
Mar. 408. *Dion.* 21. *Gall.* 4, 4. *Abr.*
8, 2. *prim.* 109. 552; ut fore iudicio
plebis -itur omnis optima *gest.* 21.

decet (affirmatio respondentis) *Gall.*
7, 2. II 1, 1. *Dulc.* 14, 2; ut im-
perialem -ebat neptem, scientia
provector I *pr.* 7. alieno profectui,
ut -et vere sapientes, pie con-
gratulantibus II *ep.* 1; -et tui per-
sonam praecavere *Sap.* 1, 6 (a. c. i.
etiam *Mar.* 389. 835); hoc -et tui
sanctitatem (cf. *Pafn.* 10, 4), ut
Cal. 8, 1. 9, 22. -et ut II *ep.* 11.
Gall. 1, 7. 8. 13, 4. II 5, 1. *Dulc.* 4, 3.
11, 2. *Cal.* 5, 3. 8, 1. *Pafn.* 7, 10. *Sap.*
5, 19; cf. *decere*.

decidere] cur -is, cur in terra iaces
immobilis? *Abr.* 7, 7. -it in lectum
Agn. 115 (cf. *Strecker*, *neue Jahrb.*
III p. 634). -it in bello *prim.* 338
= (at cf. *app.*). -entia frustra mei
lacerati corporis *Sap.* 5, 23. quo
male compositis verbis mox -at
omnis rusticitas *gest. prol.* 2, 35.

decipere de diabolo eiusque ministris:
Bas. 33. *Abr.* 8, 2. qui me decipit,
me seduxit *Cal.* 9, 22 (cf. *Abr.* 7, 3).
fraude *Theoph.* 69. 84. verbis male
blandis *Bas.* 112. quae dementia,
quae insania te decipit, ut prae-
sumeres...? *Cal.* 9, 11; decipi *Bas.*
148. carnali delectatione *Cal.* 9, 5.

- serpentis fraude dolosi *gest.* 752.
 vacua spe *Sap.* 5, 17. *gest.* 280. malis
 suadelis *gest.* 744. cum is amens
 mea deceptus est specie *Cal.* 4, 1.
 declarare] qui sibi mysterium -avit
 populorum *Mar.* 556 (*cf.* *Dion.* 14);
 a. c. i. *Mar.* 597.
 decoquere] calor nimius nostros male
 -it artus *Mar.* 816.
 decor] (corpus) truncum misere cap-
 itis iacet absque -ore *Pel.* 345.
 Christi dissimilem cunctis -orem
Agn. 21 (*cf.* *r.* 71 omni -ore reful-
 gens). pater ut natum prodire sui
 redivivum perfectum specie vidit
 plenumque -ore *Agn.* 331. (*virgines*
sacras) ornatas pulchre pleno
 comptasque -ore *Agn.* 442 (*cf.* *gest.*
 622 regalis pompae vario comptus-
 que -ore). regalis formae praeclara
 -ore *gest.* 475. maiorem -orem regni
gest. 586 (*cf.* *r.* 727); hunc libellum
 parvo ullius decoris cultu ornatum
 I *pr.* 1 (*an* decōris?).
 decorus] membra *Gong.* 71. perfecte
 -ae (puellulae) *Dulc.* 2, 1. puer
Pel. 211. sponsi *Agn.* 20; simulachra
Mar. 846. stella *Mar.* 685. templum
prim. 393; sermo *gest.* *prol.* 1, 34.
 vox *Mar.* 196. *Agn.* 457; abiectus
 forma nullaue -us *Mar.* 467. for-
 mae splendore *Pel.* 145. forma
 nimiumque -us *prim.* 10. bonitatis
 honore *Theoph.* 311. mira bonitate
Dion. 40. fidei nitore *Agn.* 31. loci
 pro fertilitate -i *Dion.* 143 (*gen.*
subi.).
 decrepita senectute *Abr.* 5, 3.
 decrescere] calleo tuam senio d. vi-
 tam *Pel.* 153.
 decretum *Pel.* 50 (prius statutum).
 77 (satis iniustum). 313. *Dion.* 158
 (mala). *Dulc.* 1, 8. 11, 2. *gest.* *prol.*
 2, 25 (legum condens -a sacrarum).
r. 1160.
 decurrentis illuvie sanguinis *Pafn.*
 1, 26; post spatium decursi tem-
 poris amplum *Dion.* 111.
 decursus] annorum post -us aliquo-
 rum *prim.* 294.
 decus illius formae speciosae *Agn.* 45.
 -us talis qui fastidivit honoris
Theoph. 54 (*cf.* *r.* 118. praepollentis
prim. 429. regalis *prim.* 440). imperii
 -us Octaviani *gest.* *prol.* 1, 30 (*cf.* *prol.*
 2, 17). amborum imperiorum *gest.*
 1501. sceptri -us imperiale secundi
gest. *prol.* 1, 35. iuris imperialis
prim. 31; virginitatis *Agn.* 18. *Gall.*
 13, 1; de hominibus caris et claris:
 patriae *Pel.* 340. tu -us atque
 dolor matris *Bas.* 134. gentis omne
 -us *Gong.* 342 (*cf.* *Pel.* 167. *Agn.* 278;
sed prim. 12 sui generis solus spes
 et -us omnia, ceterum *cf.* *prim.* 569).
 virgineum -us *Mar.* 522 (*adi. pro*
gen.; *cf.* *r.* 187). (*Christus*) sponsus
 castarum necnon -us animarum
Agn. 24; signasti nobis proprii -us
 laboris *gest.* 11:1. huius magnifici
 -oris promissio grandis *prim.* 67.
 aeterni bratio -oris duplicato *Agn.*
 426. tibi, Christe, -us perpes, vic-
 toria, virtus *Mar.* 894 (*cf.* *Bas.* 263.
Dion. 266); *cf.* decor.
 dedecus] quicquid -oris accedit *Dulc.*
 14, 3. -us quid faceret *Pel.* 99
 (*post. astu distinctio melius abest*).
 -us omne tuis sis et confusio tur-
 pis *Agn.* 192 (*cf.* *r.* 278).
 dedere semet morti *Dion.* 207. -am
 illud tuis usibus *Cal.* 6, 2 (*sc. cor-
 pus Drusianae*); nec ad momen-
 tum quidem me subtrahō, sed tuo
 affectui totum -o *Abr.* 1, 2. *Chri-*
stianae religioni se -ere Sap. 1, 5.
 abbatiissa bonis -ita curis *prim.* 475.
 pestiferis mens vitiiis male -ita
 totis *Gong.* 555.
 dedicat hoc templum domini sub
 honore decorum *prim.* 393.
 dedignatur *Gall.* 1, 8 (*sc. me generum*).
 cur -ando nos fastidit *Pafn.* 4, 4
 (*cf.* 4, 5). »pernens ceu stercora
 dona, pondus et oblati -ans pro-
 tinus auri *Agn.* 58; *inf. Mar.* 195
 (non -ere; *cf.* *gest.* *prol.* 1, 31. *Sap.*
 9, 6). *Cal.* 9, 31. *Abr.* 7, 8. *Sap.* 1, 5.
 a. c. i. *Dion.* 153.
 deducens secum pueros *Mar.* 242 (*cf.*
gest. 1175). vasti per devia secum
 -cens heremi Iesum *Mar.* 698. ad
 sua mox prolem secum -xit heri-
 lem *gest.* 187. augusti iussu Romam
 -citur *Mar.* 600. caelitus angelicis
 -ctus suaviter hymnis *Pel.* 301 (*cf.*
asc. 88); liquidam semper -cere vi-
 tam *Gong.* 351. tranquillum aevum
gest. 163 (*cf.* *r.* 1513); in quas so-
 boles affectu cordis populus -citur
 omnis *gest.* 424. hic ubi praeclaros
 senior -xit ocellos *Gong.* 95. radice

- tua deduc extimplo secreto (cf. *app.*) undas fonticuli *Mar.* 785.
- deesse] non desunt, qui utentur inventa (*mammona*) *Pafn.* 3, 10. nec post haec ibi caelestis lux defuit omni tempore *Mar.* 573. nutu domini defuit altithroni (*lympha manibus lavandis petita*) *Gong.* 236. casu conducti parvum quid defuit auri *Pel.* 137 (cf. v. 141); ideo non deest mihi cura *Abr.* 1, 4. ubi adest vera dilectio, non deest pia compassio *Pafn.* 10, 4. licet non defuisset velle, possibilitas tamen omnino defuit posse *Cal.* 9, 12 (cf. *app.*). si ulla promerendae spes veniae inesset, studium poenitendi minime deesset *Abr.* 7, 10.
- defectus] -um dextrae subitum ademptae *Mar.* 611. fontis -um subitum *Gong.* 198. pacis *Sap.* 1, 4. pro -u mentis solito muliebris *prim.* 544 (*Masslosigkeit*).
- defendere] perdere non placuit, sed nec -ere quivit *Agn.* 354 (*Agnem a seditione mota*). ecclesiam promptus -ere incursu de Ungariorum *prim.* 362. (*coenobium*) rectoris apostolici solum ditioni tradimus adendum pariterque regendum *prim.* 155; ipsius (*Christi*) dextra me -ente superna *Agn.* 203.
- defensio] tanto ad perfecti -onem opusculi permultorum iuvamine egeo, quanto . . I *pr.* s. omne latus tanto magis caret -one, quanto minus ulla fulcitur auctoritate *gest. pr.* s; patriae *Gall.* 1, 1, 2, 2.
- deferre regi avaro (*gazar, sc. se redempturum*) *Pel.* 135. vile munus *Abr.* 5, 2; detulit ad regem Beringarium timidus rem *gest.* 565. quas deferebas pro Christiana religione *Sap.* 3, 2.
- deficere (*i. e. fatigari*) *Sap.* 5, s. *gest.* 563. quoadusque evulsis visceribus et nudatis ossibus -iat et membratum crepat *Sap.* 5, 22. admirando -imus *Cal.* 9, 6.
- definitio] sub huius diffinitionis specie non unus cadit numerus, sed plures *Sap.* 3, 10.
- deferre commissa *Pafn.* 8, 2. culpam *Gong.* 554. *Bas.* 189. culpas gemellas *Theoph.* 255. facinora *Pafn.* 7, 9.
- mala *Gong.* 427. peccatum amarum *Bas.* 214. piacula *Theoph.* 198. reatum *Theoph.* 441. *Dion.* 92. 254. sordes inormes *Bas.* 195. hoc quoque -evit nimis persaepe lamentis, quod male blanditis horum cessit suadelis *gest.* 340. -evitque piis sese peccasse lamentis *Theoph.* 136. -evit se vigiliarum sudores evacuasse *Abr.* 3, 5. *absolute Theoph.* 376 precibus crebro -ens, nisi forte versus perit; defectum dextrae *Mar.* 611. interitum (nati) lacrimis amaris *Agn.* 332. iniuriam factoris *Pafn.* 1, 27. tui perditionem *Pafn.* 3, 5. nimium miserabile factum *gest.* 190 (*sc. captivatum Henricum; sic de Aethelheitha v. 516*). regni damna paterni *gest.* 489. quod miseri non essent praecipitati *Dion.* 81; haec ubi continuis -evit verba querelis *Theoph.* 332 (*heruntergeweint hatte*).
- defuncto patre *gest.* 38. 78. 485. Hluthario *gest.* 481. rege pio iam -o Hludowico *prim.* 464. quo nam -o *Theoph.* 31. *gest.* 128. defungebaris extrema *Cal.* 9, 21 (cf. *app.*, et s. v. extremus).
- degere] inde locis gentem -ere remotis *Pel.* 92. ubi -et (*Maria*)? in meis mansiunculis *Abr.* 1, 4 *app.* teretem -entes saepe per orbem *Gong.* 295 *forma ambigua; sic in rhythmo de Aquilegia* 14, 2 (*P. C. tom. I p. 424*) ibi colubres et ranae degent in lacunulis, et in ecclasi captivi v. 864 istius exilii, in quo pro primi lacrimando crimine plasti degemus (cf. *Ennod. p. 281, 18 H.*).
- degustare] vetiti pro crimine pomi, quod protoplastes -avere parentes *prim.* 533.
- dehonestare] licet satis multis a vobis -atus sim (conviciis) *Gall.* II 5, 6 (*loquitur Indianus*). vin adhuc solita conviciorum obiectione imperatorem dehonestare? *Sap.* 5, 7. caput regali unguento delibutum non -abo, pedibus simulachrorum submittendo *Dulc.* 1, 6. pomposis facetae urbanitatis exponenda eloquentiis praesumpserim -are inculti vilitate sermonis *gest. pr.* s.
- dehonestas] ut castis praesumeres fragmentis alicuius iniuriam con-

- ferre -atis *Cal.* 9, 11. cultura deorum non adducit -atem, sed praecipuum honorem *Dulc.* 1, 6 (at cf. *app.*).
- deinceps] qui (*numerus*) potest in duo aequalia dividi, eiusque pars in duo aequalia, partisque pars in duo aequalia, ac d. per ordinem, donec . . . *Sap.* 3, 18.
- deinde I pr. 7. *Gall.* 12, 9. *Dulc. inscr.* *Sap.* 6, 1; *vitatur in carminibus.*
- deitas] in -ate parem *Agn.* 74. summa *Agn.* 393. trina *gest.* 25.
- delabi] dilapsus sidere angelus *Mar.* 802 (cf. v. 512. 794).
- delectabilis] cubile -e ad inhabitandum *Pafn.* 3, 3.
- delectamentum] blanda potestatis -a prioris *Theoph.* 72. omnia cultorum -a ciborum *Theoph.* 200.
- delectari dulcedine sermonis II pr. 2. auditu *Pafn.* 1, 22. audiendo *Pafn.* 10, 4. (*deus*) nullius iusti magis -atur perseverantia quam impii poenitentia *Abr.* 9, 5. -or ex vestra ratione magis quam nectareae dulcedinis gustamine *Sap.* 4, 4. nec -atur in illis, crimine quos magno maculat lasciva libido *Mar.* 392. dominum in loeto -ari numquam scelerosi *Theoph.* 399 (cf. *Cal.* 9, 13. 24). ut alieno -arentur in amore *Abr.* 4, 4 *app.* (*de meretricibus*). nimium -or in eius agnitione *Abr.* 5, 3; *inf.* I pr. 1. *Mar.* 758.
- delectatio] quae vobis minimum afferunt -onis *Pafn.* 1, 21; male blandiens *Pafn.* 7, 12. carnalis *Cal.* 9, 5. iniqua *Cal.* 9, 15. *Abr.* 9, 3. periculosa *Pafn.* 3, 7. pestifera *Pafn.* 3, 7.
- delere gentem fidelem *Pel.* 117. -evit lacrimis tantae maculas cito sordis *Theoph.* 256. virginis ut primae gustum -eret amarum *Theoph.* 451 *app.*
- delibutus] caput regali unguento -um *Dulc.* 1, 6.
- delicate] ad hoc vos materno lacte affluenter alui, ad hoc d. nutrivi *Sap.* 4, 3.
- delicato juveni *Cal.* 4, 1. sonipedem -um *Abr.* 4, 5. illam mulierem pulcherrimam, omnium esse -issimam *Pafn.* 2, 5 (et de eadem 7, 7 -ae teneritudo mentis. 7, 16 corpus -um).
- deliciae in horto *Mar.* 809 (*Ps.-Matth.* c. 21 in loco deliciarum). inclita -is (*urbs*), rebus quoque splendida cunctis *Pel.* 16. -isque cibo nutritum pascere parvo *Pel.* 192. lilia ceu inter -as florum rutilat (cf. *app.*) variorum *Agn.* 429. perniciosas gentilium -as abstinendo divito II pr. 9 (*de comoediis Terentianis*). nostri -as (*nom.?*) *Thais Pafn.* 4, 5 *app.*
- deliciosus] gentis ad Anglorum terram sat -am *gest.* 75.
- delictum] orate pro persecutorum -is *Gall.* II 9, 1. grave *Cal.* 9, 14. *Pafn.* 7, 7. tam immane *Pafn.* 3, 8. enormitatem -i tui *Pafn.* 3, 9. -i sorde veteris *Dion.* 37 (cf. *Cal.* 9, 23). de -i maculis (cf. v. 204) veteris *Agn.* 34.
- deligere] hanc sibi prae cunctis unam delegit amandam *Agn.* 47.
- delinquere (*i. e. peccare*) *Theoph.* 238. *Gall.* II 8, 2. *Cal.* 9, 5. 16 (at cf. *app.*) *prim.* 357 (plus iusto). 418. cui soli deliqui *Pafn.* 7, 14.
- deliquium (?) poenitetque deliqui *Cal.* 9, 16 *com. Magnin.*
- demandare] quid de nato -arent sibi Christo *Mar.* 688 (*ihm sagen liessen*); ut *gest.* 76. a. c. i. *Mar.* 449 (*i. e. praecipere*).
- demens] mentis virtutem d. abiecerat omnem *Theoph.* 77. quod mendaci d. sermone negasti *Theoph.* 277.
- dementer] fervere in supra dictae d. amore puellae *Bas.* 36. ista dementiussimam bachatur *Dulc.* 1, 4 *app.*
- dementia] detestabilem illicite amantium -am II pr. 4 (cf. *Cal.* 3, 5. 9, 11); nonne haec summa insania et magna est -a, ut rerum principem dixisti insipientem? *Sap.* 5, 5.
- demere] sitim limphis tristem dempsere novellis *Mar.* 790. ceu tibi sit penitus veniae spes dempta petendae *Bas.* 186.
- demergere] cum velut lapsa ab altitudine caeli dimersa es in profundum inferni *Abr.* 7, 4.
- deminutio] plenum absque diminutione filiarum numerum *Sap.* 5, 27.
- demittere] cur dimisso vultu terram inspicis? *Abr.* 7, 8.

- demonstrando viam per deserti loca rectam *Mar.* 742. -ando locum, quem lux perfuderat, ipsum *prim.* 201. quo carnis veram -ares pie formam *Mar.* 884. ut per se mundo -aret redimendo gaudia perpetuae quondam male perdita vitae *asc.* 5; quoadusque caelitus -etur, utrumne . . *Pafn.* 10, 5; haec ewangelici -ant cuncta libelli *Mar.* 538. haec modici -at pagina libri plenius, quem . . *prim.* 81; *a. c. i.* *Mar.* 641.
- demulcere] his mentem regis -endo suadelis *gest.* 305.
- demum] tertia d. nocte *Abr.* 3, 10. ita d. praevalebis *Sap.* 5, 3.
- denarius (numerus) *Sap.* 3, 12, 14.
- denegat sibi omnia cultorum delectamenta ciborum, scilicet et requiem somni saepissime dulcem *Theoph.* 199. nec aspectum subtraho nec colloquium -o *Pafn.* 3, 2. pergendi pariterque manendi libertatem male -at omnem *gest.* 504. nec tamen auxilii solamen denegat illi (*Odae viduatae deus*) *prim.* 301; non -o me artes scire *II ep.* 7; praesentia despicio, memet ipsam -o *Abr.* 2, 6.
- denique *v. ind. metr.*
- denominatio *Sap.* 3, 19, 20 (*Multiplikator*; *cf. adn.*).
- dens] stridet dentibus *Gall.* II 8, 1 (*de inergumino*). capellam semivivam dentibus luporum nuper abstractam *Pafn.* 7, 3.
- densitate nivali *gest. pr.* 5.
- denudare] (puellae) publice -entur *Dulc.* 7, 1. cumque modum culpae -avit sibi tantae *Bas.* 17c.
- denuntiare] concedo, ipsis tamen -o me in hoc iure reprehendi non posse *II pr.* 6.
- deorsum *Dion.* 74.
- deosculari] abscisus morientis filiae caput amplectendo impressisque labris crebrius -ando *Sap.* 5, 15.
- depellere] susciperet regnum depulso fratre regendum *gest.* 219. qui quondam patriis fuerat depulsus ab arvis *gest.* 603; virtute mea varios depellite morbos *asc.* 30. veteris depulsa fraude draconis *Theoph.* 414.
- deponere] ut regi natum me -nas tibi carum *Pel.* 159 (*sc. ut obsidem*); -sito tegmine religionis *Abr.* 4, 5. -sitisque suis ornamentis pretiosis simplicis et tenuis fruiat velamine vestis *gest.* 354 (*sc. Henricus fratrem aditurus*). nec tamen extemplo auro fulgentes potuit -nere vestes *prim.* 325. sol -sito radii splendore sereni *Dion.* 4. corpus -nere contextum venis fictile languidolis *Gong.* 477 (*imago vestis est*). -sito fragilis mortali pondere carnis *prim.* 482. pro nobis animam -nens in cruce caram *asc.* 12. quo veteris -ant crimina cordis *asc.* 29. callum pectoris *Sap.* 5, 17. perniciosam desperationem *Abr.* 7, 11. exue maerorem, cordis -ne dolorem *Mar.* 143. dubium cordis *Gong.* 199. duritiam cordis *Dulc.* 11, 2. nimiam cordis iram *Dion.* 54. omne maeroris pondus cunctique doloris ex animo -nentes *gest.* 1185 (*quae saepius obversatur imago*). mollitiem iam -nens muliebrem et sumens vires prudenti corde viriles *Bas.* 168. taedium *Sap.* 5, 26. timorem *Abr.* 7, 7. tristitiam *gest.* 306.
- deposcere] quicquid nonnarum -ere sciverat usum *prim.* 506; tui -entem solitam pietatem *Theoph.* 329; ordo nunc rerum -it debitus harum, ut . . *prim.* 1; ipsius auxilio -entes sua vota sese persolvere posse *prim.* 123.
- deprehendere] ut te venientem aspexi, tristitiam -ndi *Gall.* 2, 1; *a. c. i.* *Gall.* II 5, 4. *Dulc.* 1, 3. *Abr.* 3, 13.
- deprimere] sub gravi onere peccati depressos *Cal.* 9, 23.
- deprivare] illum mox proprio -arent male regno *gest.* 213.
- depromere] et cum pacificis -mpsit talia verbis *Mar.* 245. -mpsit talia verba *Theoph.* 349 (*homocoteleuti causa*). coepit -mere verbis fontis defectum, quem didicit, subitum *Gong.* 197. nulla piis potis est -mere verbis lingua laureolam, qua bene servata fulget pro virginitate *Pel.* 308 (*pro oratione obliqua*).
- deridere] me male Iudaei -ebant scelerosi *asc.* 50 (*Christus loquitur*).

derisus¹ factus es in -um Christicolis
Dulc. 7, 1.

derogare erranti I *pr.* 1 (*opp. errata*
corrigere).

descendere de subiecto iumento *Mar.*

566. de monte profundo *Dion.* 232
(*cf. r. 126*). *absolute*, *sc. ex aere*
(*de columba*) *prim.* 263; ab arce
parentis *Theoph.* 449. astrigero ab
alto *Mar.* 140. de caelo *Dion.* 71
(*cf. Agn.* 440); ut nona Phoebus
-it in hora *Mar.* 364; a strictioris
rigore conversationis *Abr.* 3, 18.
qui (*capilli*) ductu longo lapsi de
vertice summo -endo pedum plan-
tas tetigere tenellas *Agn.* 218.

descripsisse diem dignum ducebat
et annum *Dion.* 12. cum urgueret
undique subiectos describi iussio
lectos caesaris augusti censumque
sibi profiteri *Mar.* 544.

deserere] meum sanctum migrans
non -ro templum *asc.* 83. quis
-rtus fuerat vel confusus remeabat
Theoph. 365. victus cito -re prae-
dam *Bas.* 241 (*ad diabolum*). quare
me despexisti? quare -ruisti? *Abr.*
7, 8. illum (*sc. regem*) qui reliquis
non -ruere relapsis *gest.* 261; pa-
triam *Gong.* 463. *Gall.* II 2, 1. 3, 1.
ini secundo conversationem, quam
-ruisti *Abr.* 7, 12. ecce tua -rta
cellula *Abr.* 8, 1. avitos ritus -rere
et Christiani religioni se dedere
Sap. 1, 5.

desertum (*i. e. eremum*) vastum *Mar.*
791. per -i loca *Mar.* 742. in -o
Mar. 810.

deservire deo *prim.* 102. vanitati
Abr. 3, 6. 15. 7, 17 (*de meretricibus*).

desiderabilem heremi habitationem
Abr. 7, 8.

desiderare] ubi Bernradus vidit. quam
-avit *prim.* 337 (*sc. sponsam*; *inf.*
audiendum esse vix crediderim);
accipies, quod -as, praemium *Gall.*
4, 2 (*sc. coniugium Constantiae*).
secretum nostrae confabulationis
-at solitudinem loci secretioris
Pafn. 3, 3. cellula, quam -asti (*ad*
includendum Thaidem), est per-
fecta *Pafn.* 7, 8. tua beneficia
minime -o *Sap.* 5, 17 (*cf. 5, 19 adn.*).
hac moti fama -ata *gest.* 1181 (*sc.*
Liudulfum reditum). suadet illi
(*sc. Constantiae*) velle, quae -as

Gall. 3, 1. impleatur, quod -o.
quid -as? *Sap.* 9, 3. enucleo. hoc
-o *Pafn.* 10, 2. *inf.* *Gall.* 2, 2. *Abr.*
5, 2 (*at Pafn.* 7, 7 *locus corruptus*;
cf. app.). a. c. i. *Gall.* 4, 1.

desiderio aestuabat *Cal.* 9, 1.
designare] detestabilem illicite aman-
tium dementia dictando mente
tractavi et stili officio -avi II *pr.* 4
adn.; ut gregis ipse sui bene pas-
ceret agmina magni (*Ioachim*), -ans
veri sese pastoris haberi dignum
parentem *Mar.* 58. (*tres magni*) trino
caelestem venerantur munere re-
gem. hunc hominemque deum
-antes morituum *Mar.* 656. -ari
quid forte stupendi (*tenebris*) *Dion.*
12. serenitas faciei mansuetudinem
forte -at eius animi *Gall.* 3, 2;
angelus -at regis servos in fronte
perennis *Ioh.* 17. qua -ata prae-
cunctis scilicet una *Mar.* 434 (*sc.*
tribu Iuda). (*loca*), quae splendor
lucis -avit rutilantis *prim.* 235. -ati
(*per risionem*, *r. 254*) saxi *prim.* 261;
deo, si quid videtur recte com-
positum meaeque negligentiae
-ando universale vitiorum I *pr.* 9.
titulum triumphi non sibi, sed
Christi -avit pietati *gest.* 315. hoc
apostolici iuris coenobium nostri
-amus ditioni *prim.* 179.

desinere] fons desinerat (*sic*) prorsus
et hinc aberat *Gong.* 178; *inf.* *Mar.*
197. *Pafn.* 1, 13. 7, 10. 12. *Sap.* 3, 2.
desistere] me desistendo *Bas.* 86 (*at*
cf. app.); non d. (*inf.*) *Dion.* 170.
Agn. 84. *Sap.* 1, 1. 4, 2.

desolatos pupillos *asc.* 70. reginam
domino -am fore caro *gest.* 369.

despectio temporalium *Abr.* 1, 4.

despectus gravem facti nuperrime
sortem *Theoph.* 73 (*Absetzung*; *cf.*
r. 89). pro -u sibi facto *gest.* 716
(*de Beringario post exilium reverso*).
-us nimia meriti tueantur ab aura
(*mea verba*) *gest. prol.* 2, 38.

desperare noli *Abr.* 7, 9; a. c. i. *Mar.*
104. *Bas.* 180. *Gall.* 2, 4. *Abr.* 3, 6
(*subi. om.*). 4, 1. 7, 11. 9, 6; quod . .
Mar. 769; *cf.* desperatus.

desperatio] quaesivi a vobis conso-
lationem, sed incutitis mihi -onem
Cal. 2, 4. depono perniciosam
-onem *Abr.* 7, 11. -onis fovea *Abr.*
3, 6. abyssus, profundum *Abr.* 7, 9.

- desperati necnon scelerosi *Theoph.* 440; *Mar.* 317 -ae donasti gaudia natae ambiguum utrum desperata nata dicatur, quam Anna sibi fore desperaverat, an ipsa propter sterilitatem suam desperans.
- despicere deum *Theoph.* 240. te quia -exit (*deus*), sobolis cum dona negavit *Mar.* 93 (*cf. v. 158*). cur se -iceret *Mar.* 154 (*sc. Annam ancilla*). me -ectum tantisque malis saturatum hortaris regredi subdi primoque (*i. e. priori*) pudori *Mar.* 171. qui nunc -ectum spemunt *Theoph.* 121 (*cf. despectus*). quare me -existi, quare deseruisti? *Abr.* 7, 5. praesentia -icio, memet ipsam denego *Abr.* 2, 6.
- desponsare (*saepius disp. cod.*) illam Christo *Abr.* 1, 5 (*cf. 7, 2*). ut ipse suo primogenito dignam iam -aret amicam *gest.* 71 (*cf. Mar.* 380); *sc. sibi*: -are volens sponsam Christi *Agn.* 52. ille (*sc. Christus*) talis me -avit amoris pignore *Agn.* 90. qui Constantiam -avit *Gall. inscr.* (*cf. 1, 7 et Mar.* 79). cum -ata sibi-met praegnante Maria *Mar.* 547. haec fuit illustri -ata viro *prim.* 320.
- destinare] quasi exilio sint -ati *Gall.* II 7, 2 (*i. e. in exilium missi*).
- destitutam utriusque parentis solamine *Abr.* 1, 3.
- destruere] (*Christus*) mortem -xit *Theoph.* 315. nunc in componendis sola desudando, nunc male composita -endo I *pr.* 6.
- desudare *v. destruere*.
- detegere] qui -ctum corpus honorifice textit *Cal.* 9, 13. -ge duram cervicem et sustine percussoris ense *Sap.* 7, 1; quo patenter -geret dubio causae secreta remoto (*deus*) *Pel.* 376. praecognitorem futurorum supplicavi, ut mihi -geret solutionem somnii *Abr.* 3, 9. nunc cogor tibi -gere, quod ad tempus studebam velare *Gall.* 12, 10. materiam tuae perturbationis -ge *Pafn.* 4, 4. ne erubescas (*dicere*), sed penitus -ge *Pafn.* 7, 11. optato qui sublimatus honore, -git, invidiae quicquid sub pectore tristi gessit, dum regni deflevit damna paterni *gest.* 488. quanto se virtus Christi plus -git orbi *Agn.* 400.
- detergere] omneque (*cum*) lavacro corpus d. puro *Pel.* 220.
- deterior patribus (*Abdrahemen*) *Pel.* 73. -ora imitatis *Gall.* II 5, 3. nihil gravius, nihil -us (*sc. rei publicae*) *Sap.* 1, 4. sceleris primo mage -oris *gest.* 204.
- detestabilem aedem (*i. e. lupanar*) *Agn.* 259, ubi *cf. app.*
- detestari] cuius mox mentem -atur patientem (*diabolus*) *Theoph.* 67 (*cf. Bas.* 34). bonum cordetenus amplector et malum omnino -or *Sap.* 5, 31. -ando deum sese cognoscere Christum *Theoph.* 262 (*Matth.* 26, 74 tunc coepit -ari et iurare, quia non novisset hominem).
- detinere] assunt, quorum -ebar absentia, ne pergerem *Gall.* 7, 2.
- detrahere] sede, ut tibi -am calciamenta, ne tu ipse fatigeris discalciando *Abr.* 7, 1.
- detrectavi pessumdare (*composita*) I *pr.* 4.
- detrimentum] aliquid rei publicae adducere -um *Sap.* 1, 3. non sine nostrarum magno rerum -o (*mortua est regina*) *prim.* 473. totum se perditioni sponte dedit, proprii cartam scribens -i *Theoph.* 126. nulla puellaris patior -a pudoris *Agn.* 105.
- detrudere] ne (*deus*) nosmet foveam mortis -at in atram *Mar.* 858.
- deus *passim*; *adnoto memorabilia*] *de deo Iudaeorum et Christianorum*: almus *Dion.* 15. fortis *asc.* 101. ignotus *Dion.* 22. magnus *Bas.* 8. omnipotens *Dulc.* 1, 3. potens *Mar.* 387. unus *Gall.* II 7, 2. verus *Mar.* 853. 903. *Dion.* 64. 195. *Agn.* 251. 337. *Gall.* 10, 1. *Pafn.* 3, 4. caeli *Gall.* 9, 2; *de Christo specialiter*: *Theoph.* 262. 333. -us aeternus de patre (*cf. Gall.* 5, 2) -o generatus *Theoph.* 231. magnus *asc.* 130. verus *Gall.* 5, 2. -um verum -orum *Mar.* 834. hunc hominemque -um designantes moriturum *Mar.* 656. -um verum necnon hominem fore plenum *Theoph.* 303. perfectum -um hominemque verum *Sap.* 9, 7; David

- propheta -i *Theoph.* 248. sancte -i *Bas.* 173. iam plena -o *Mar.* 290 (*de parva Maria*). mi -e, mi factor, mi clementissime rector *Dion.* 210. laudes -o suo pangebatur *Sap.* 6, 2. -um glorificare *Agn.* 291. negare *Theoph.* 159. si recte et secundum -um sapias I *pr.* 9. me nihil dignum -o egisse *Pasn.* 12, 2; *de diis gentiliis* (*in Pel. Saracenorū*): -o Iovi *Gall.* II 6, 1 (*cf. dea*). plur. (*cf. ind. gramm.*): *Mar.* 854. *Gall.* 10, 1. 12, 1. 4. *Dulc.* 1, 5. 11, 1. 13, 2. *Sap.* 3, 2. -orum cultura (*s. v.*). cultus *Agn.* 141. nostris diis (*cf. Mar.* 852. *Pel.* 254. *Agn.* 149. *Dulc.* 1, 1) -orumque cultoribus *Dulc.* 9, 1. simulachra (-orum) *Mar.* 831. *Dion.* 19. *Agn.* 149. diis auro fabricatis *Pel.* 57. nostrorum numen -orum *Agn.* 184. numina -orum *Gall.* 7, 2. dii propitii *Gall.* 4, 1. dominos (*cf. add.*) principumque -os *Dulc.* 1, 7. pro deum atque hominum fidem *Cal.* 3, 5. imperatoris -orumque rebelles *Gall.* II 7, 2 (*cf. Dulc.* 13, 2). me daemoneis et diis supplex commisi *Gall.* 12, 2 (*loquitur Gallicanus interim conversus*). falsi *Mar.* 828. 831. *Dion.* 198. stulti *Mar.* 845. *Dion.* 19.
- devastare] orbis perplures -antes regiones *gest.* 392.
- devehere] tollens ramum divexit in altum *Mar.* 803.
- devenire] usque tertia iam solito -erat hora diei *Mar.* 361. ne ad tanta -irem flagitia *Abr.* 6, 5. regnum, quod olim per manus regis -it Hugonis *gest.* 486 *app.*
- devertere] divertens ora negata *Pel.* 241.
- devincere] (*Christus*) mortem -cit moriens *asc.* 145. -ctis alienorum benefitis *gest.* 168 *app.* qua mox -ctus (*i. e. constrictus*) iusta ratione *Bas.* 165. non sponte, minis -ctus amaris *Bas.* 129. nec supplicis superari nec blandimentis potuit -ncier ullis *Agn.* 141. forti -ctus amore *gest.* 348 (*cf. r. 1166*); ipsius faciem niveo candore micantem tradunt ardentis radios praecellere solis necnon humanum penitus -ncere visum *Mar.* 250.
- devitare] perniciosas gentiliū delicias abstinendo divito II *pr.* 9. tendiculas multorum convicii *gest.* *pr.* 8 *app.*
- devius] (*heremi*) per -a *Mar.* 97. 658. 697. 716. *gest.* *pr.* 5 (*de saltu*).
- devoravit columbam (*draco*) *Abr.* 3, 8.
- devote *Agn.* 378. *Abr.* 8, 1. *prim.* 83.
- devotio (*in deum eiusque servos et in principes*)] concors -o plebis *Theoph.* 26 *add.* *cf.* II *pr.* 9. *prim.* 143. grandis *prim.* 307. humilis *Gall.* 9, 4. meae supplex humilis -o mentis *prim.* *prol.* 1 (*cf. gest. prol.* 1, 16. 25). sedula I *pr.* 8. summa *Gall.* 5, 4. cui debetur -o nostrae servitutis *Gall.* 5, 5. cui uni -o orationum debet offerri *Pasn.* 7, 14.
- devotus homullus *Gong.* 537. -o legis amico *Mar.* 114. cura patrum *Theoph.* 7. grates *Dion.* 215. mente *Mar.* 855. *Pel.* 4. 374. 380. *Theoph.* 210. 367. *Sap.* 8, 1. *gest.* 671 (*cf. v. 451*). pectore *Mar.* 460. *Bas.* 252.
- devovery] (*Agnēs*) se totam Christo -it mente benigna *Agn.* 35 (*cf. v. 36 servata virginitate etc.*). (*Drusiana*) totam se -it deo, in tantum ut nec ad thorum Andronici iam dudum potuit revocari *Cal.* 2, 4. servandam deo virginitatem -i *Gall.* 2, 3; ex quibus Henrico quaedam pars mente benigna -it ius verulitatis, pars Evurhardo studium famulandi *gest.* 175.
- dexter] a dextra laevaue *Gall.* 12, 7 (*cf. Dulc.* 13, 4). a -a (*v. infra*) cuius (*Agnētis*) nive candidior stetit agnus *Agn.* 445; dext(e)ra (*manus*) *Mar.* 605. 608 (*cf. Gall.* 9, 2). *Bas.* 233. tenella *gest. prol.* 2, 18 (*pueri*). avara *gest.* 496. census pie larga *Gong.* 151. -a levata iurat *prim.* 348. anhelī tortores levatis -is (*sic de plebe oranti Mar.* 438) librant ictum *Sap.* 5, 21; excelsi *Gall.* 13, 2 *adn.* factoris *Theoph.* 455 (*cf. v. 445 plasma suae -ae*). iudicis veri *Pel.* 303. regis *Ioh.* 6. potens *gest.* 232. sacra potentis *gest.* 136 (*cf. Mar.* 864). superna *gest.* 313 (*cf. Agn.* 203). at nunc in -a victor requiesce paterna *asc.* 138.
- diabolicus] humanum est peccare, -um est in peccatis durare *Abr.* 7, 6 *adn.* me precibus adjuvare, ne impediar -a fraude *Abr.* 3, 19;

Fortunatus -ae amaritudinis felle plenissimus *Cal.* 9, 29. plenum -a deceptione *Cal.* 3, 3. insidiis -is sine te refragari nequeo *Cal.* 4, 1. diabolus *Gall.* II 5, 4. *Dulc.* 4, 3, 5, 1. *Cal.* 9, 29, 33. *Abr.* 2, 8. *Sap.* 5, 13; in carminibus propter metri necessitatem (zabulum numquam *Hr. dixit*) semper serpens antiquus, draco, deceptor hominum *sim.*
 diadema] princeps comptus -ate *Pel.* 65. qui ecclesias frequentabant et excusso -ate prostrati Iesum Christum adorabant *Gall.* II 5, 3. sceptrum capitis -aque pulchrum *gest.* 1479; (*Maria est*) praeclarum sidus, quod fulget in aevum regis (in) aeterni claro -ate Christi *Mar.* 279.
 dialecticus] si tamen -os sequimur, nec illa (*sc. corpus et animam*) contraria esse fatemur. et quis potest negare? qui -e scit disputare: quia . . . *Pafn.* 1, 5.
 diapason] diapason symphonia *Pafn.* 1, 14.
 diapente symphonia *Pafn.* 1, 14.
 diateseron symphonia *Pafn.* 1, 14.
 dicare] non sibi (*Iosepho*), sed Christo fuerat quia virgo -ata *Mar.* 493. ad templum sub honore -atum virginis *Theoph.* 195. summorum pontificum, quorum constat sub honore -atum (*coenobium*) *prim.* 457.
 dicere] si praesumo d. *Gall.* 1, 6 (*cf. Pafn.* 7, 11). *cf. Gall.* 1, 7, 12, 1 (*digestim; cf. gest. pr.* 4). II 2, 1, 5, 1 (*cf. Pafn.* 1, 17). *Abr.* 4, 2. *Pafn.* 2, 3 (*bis*). *Sap.* 6, 1. quam bene dicis *Gall.* 2, 4; ubi? qua dictu miserabile *Abr.* 4, 2 (*cf. Pel.* 35). *gest.* 502. terruisti nos dictu *Pafn.* 1, 1; *interrog. obl. Mar.* 153. *asc.* 122. *Sap.* 3, 20; cur advenis, quid quae-ris? non est dicendum *Pafn.* 2, 3; dic nobis de ea (*sc. musica*) superficietenus *Pafn.* 1, 8 (*sed aliter Mar.* 800 *Christus ad palmam*: ut post haec summi dicaris palma triumphi; et quisquis bello famose vicerit ullo, de te vincenti dicetur protinus illi: ad palmam magni venisti namque triumphi); *acc. pron. Mar.* 542 (*pass.; cf. Cal.* 1, 1). 684. *Gall.* 4, 1. II 7, 2. *Abr.* 7, 7. quid dicturus ero nimium pecca-

tor in illo tempore iudicii *Theoph.* 172. quid dicam, ignoro: ipsa, quam toleratis, me urget passio *Gall.* 9, 2. hoc miror certe, nimium te d. velle, cum videas *Mar.* 762 (*i. e. poscere*). perparum *Pafn.* 1, 8; orsa *gest.* 269. promissa Aedae *prim.* 573. talia verba *Mar.* 557 (*cf. v.* 413. *asc.* 94. 121; d. taliter *v. infra*). praesaga voce futura *Mar.* 515 (*cf. v.* 835. *asc.* 67). de se falsas res fore dictas *Bas.* 161. quis volet ergo tuae pietatis munera magnae merita d. laude *Mar.* 868 (*cf. v.* 328. *gest.* 40). laudem domino *Agn.* 257 (*cf. Sap.* 9, 8). donec per-scripto vitae regalis honore, ordine digesto necnon sermone decore dicatur sceptri decus imperiale secundi *gest.* 1, 34 (*cf. v.* 248. 250); quarum sic creduntur nomina dicta *Mar.* 497. hicce Theophilus fuerat de nomine dictus *Theoph.* 5 (*cf. p. VI*). qui fuit Aspasius dictus *Agn.* 357; signum sibi met dictum de parvo puero praesepibus inveniendi *Mar.* 631. dic primam usyam *Cal.* 2, 2. vale ultimum filiae *Sap.* 5, 13 (*cf. valedicere*). dicat amen p. 199. mulierem. cum mulierem dixeris, omnes comprehendis *Cal.* 2, 2 (*cf. Pafn.* 1, 6, 7. *Sap.* 3, 20). nec dicitur reatus, nisi quod consentit animus *Dulc.* 12, 3 (*cf. Mar.* 247. 798. *Abr.* 2, 3. *Pafn.* 1, 2. 12, 5. *Sap.* 3, 12. 13. 16. 4, 3). quod de subiecto dicitur, non nisi de subiecto aliquo cognoscitur *Cal.* 2, 2; tres esse dicuntur (*sc. musicae*) *Pafn.* 1, 10 (*cf. prim.* 433 et *s. v.* credere, ferre, tradere). si, ut dicitur (*cf. 7, 1 et add.*), speculum mentis est facies *Gall.* 3, 2; oratio recta sequitur *Mar.* 166. 196. 505. (taliter; *cf. supra*). 512. 594 (*cf. Agn.* 337). 735 (*sic*). 774 (ipsi, *sc. palmae*; *cf. v.* 386. 461. 850. *asc.* 108). 792 (ad palmam; *cf. asc.* 133). *asc.* 58. 75. 147. *Pafn.* 7, 14 (*cf. Sap.* 5, 32). sententia Christi dicentis: . . . *Gall.* II 1, 2. *cf. Cal.* 9, 13. *Pafn.* 1, 20. 11, 2 (*bis*; p. 178, 28 intra me). *gest.* 303. ipseque 'te subito' dixit 'nunc erige, palma' *Mar.* 782 (*cf. v.* 91. 174. *gest.* 271). ipsi (*palmae: v. supra*) dicebat: 'arbor, flecte tuos ramos . . .';

- dixerat, atque . . . *Mar.* 777 (cf. v. 147. 274. 555. 777. 859. *prim.* 65. 348); desine meum te dicere servum *Mar.* 197 (cf. v. 193). rerum principem dixisti insipientem *Sap.* 5, 5 (cf. p. 190, 3). reus maiestatis dicitur (*praes.*, v. *ind. gramm.*: *conjug.*) herilis *Mar.* 664; hocque tibi dico, quod . . . *Mar.* 180 (cf. v. 296. 452). a. c. i. *Mar.* 405. 558. 603. 699. asc. 60. *Agn.* 138. *Abr.* 3, 15. *Pafn.* 1, 16. *gest. prol.* 1, 23. v. 299. 595; his dictis *Mar.* 564. 740. 825. *Theoph.* 375. 421. *Bas.* 251 (cf. *Agn.* 454 et s. v. dictum). *Cal.* 9, 13. *Pafn.* 11, 2; citius dicto (v. cito).
- dictare] talia -ando ore satis gravido: . . . *Gong.* 390 (i. e. *dicendo*). Christicolis edicta necis -are ferocis *Dion.* 157. cui nomen clarum -avit summa parentum nobilitas, illam digne vocitans Aethelheitam *gest.* 473. si gens ipsa dolum mox non -aret amarum *gest.* 480; 'dichten' (cf. *Wattenbach*, *Schriftwesen* 3 p. 457 sqq.) *Gong.* 77. I epul. II pr. 3. 4. ep. 10. ut bellum -et, quod nec cognoscere debet *gest.* 245.
- dictatio] eodem -onis genere II pr. 3. huiusmodi specie -onis cogente II pr. 4; quod huius vilitas -onis penitus dissimilis eius, quem proponebam imitari, sit sententiis II pr. 6 app. (*de ipso opusculo*).
- dictio] non solum in dinoscendis syllabarum naturis, verum etiam in -onibus componendis I pr. 2 (*Prosodie und Phraseologie*).
- dictum *Mar.* 90 (-is amaris). 142 (amicis). 802 (haec ubi -a dedit; cf. asc. 75. *Pel.* 346. *Agn.* 177). *Gong.* 503 (munere, spe, -is rogicans). *Pel.* 64. 218 (his -is subst.; cf. *Mar.* 761. *Agn.* 206 et dicere extr.) 264. *Dion.* 42 (absentes scriptis, praesentes -is hortari). *gest.* 708 (sollicitis). *prim.* 256.
- dies (c.) splendorem -ei cur nata recepi? *Bas.* 156. -e facta *Theoph.* 131. -e sacra feliciter orta, quae trahit a domino nomen *Theoph.* 383 adn. iam vergente -e *Dion.* 45; -es abiit, nox incumbit *Sap.* 3, 24. nocte -eque *prim.* 176. 244. 279. tribus continuis -ebus ac noctibus *Sap.* 5, 35 (cf. *Mar.* 156 add. *prim.* 561). -em et annum *Dion.* 12. statutis -ebus et horis *Pafn.* 7, 6. sexta (tertia) hora -ei *Mar.* 231. 361; -e (? cf. app.) fungebarris extrema *Cal.* 9, 21; nuptiarum *Gall.* 4, 4. sanctus paschae *gest.* 325. pacem portans *gest.* 368 (i. e. *natale domini*; cf. *Mar.* 580). celebris *prim.* 385 (*coenobii sacrandi*; cf. v. 377). cf. *Mar.* 265. *Cal.* 9, 33. *gest.* 280; in -es *Dulc.* 12, 2. *Sap.* 1, 1. -es in omnes *Dion.* 151. -es omnes finetenus asc. 73. omni -e *Mar.* 368. *Abr.* 4, 3. -e quadam *Mar.* 703. *prim.* 251; ante aliquot -es *Cal.* 9, 27. paucorum post intervalla -erum *Theoph.* 57 (cf. v. 247. *Abr.* 3, 11). trium cursus -erum *Theoph.* 377 (cf. *gest.* 1187). -ei spatium *Mar.* 824. post spatium quadraginta -erum *Bas.* 214 (cf. *Mar.* 243. asc. 14. *Theoph.* 197). post -es octo *Mar.* 267 (cf. v. 672. 823. *Bas.* 196. *Gall.* II 5, 7. *Pafn.* 12, 5). quater denis peractis virginei partus -ebus *Mar.* 673 (i. e. *post partum*). XV^a peractae poenitentiae -e *Pafn. inscr.* (cf. *Sap. inscr.*).
- diffamare scelus *Gong.* 380 (cf. v. 365 dum fuerat vulgo res -ata dolenda Francorum gentis omnibus indigenis).
- differre] non citum tibi praestabo exitum, sed differam et nova in dies supplicia multiplicabo *Dulc.* 12, 2; inf. *Mar.* 60. *Gong.* 393 (donec . . .). *Sap.* 9, 8.
- difficile (adv.) poteris aliquid peragere *Pafn.* 2, 3.
- difficilis] cur diffiditis? quia rem -em petis *Cal.* 2, 3. -is prolixitatem viae *Pafn.* 2, 6. quicquid ipsi agendum propositi, quamvis -e, quamvis grave, haut abrogavit subire *Abr.* 9, 2 (cf. *Gong.* 124). quamvis metrica modulatio femineae fragilitati -is videatur et ardua I pr. 8. -e captu *Pafn.* 1, 8 (cf. I, 13 tanto -iora). quod huiusmodi nodus quaestionis tam -is ad solvendum esset insciis *Pafn.* 1, 18. quaedam inopportunitas -is ad sufferendum meae fragilitati *Pafn.* 7, 11. non est -e immutabili eius substantiae, res, ut libet, mutare *Pafn.* 3, 12.

difficultas] quanta celeritate asperi-
-atem itineris transcurrimus *Abr.*
8, 1. -as cuiuscumque laboris tole-
rabilius fertur, si *Gall.* 1, 4 (cf. *Pafn.*
7, 7); tantum -atis subire *Pafn.*
1, 18 (de discentibus; cf. *gest. pr.* 4).
diffidere] noli -ere, noli desperare
Abr. 7, 9. non poteris. cur -itis?
Cal. 2, 3. non -o quin *Abr.* 1, 6.
a. c. i. *Dulc.* 2, 2. *Cal.* 6, 2. *Sap.* 5, 35.
diffinitio v. definitio.
diffusus (*Gong.* 204)] v. circumdiffusus.
digerere] tempore -sto *Mar.* 446. -atis
bis denis annis *Mar.* 85. ordine
-sto (i. e. *digestim*) *Mar.* 630. *gest.*
prol. 1, 33. his ita -stis *Mar.* 659
adn. gest. 160. 316.
digestim] quando quantilibet numeri
d. disponuntur *Sap.* 3, 20 (cf. p. 186
adn.); quater denis cursu ducente
peractis d. rite diebus *Mar.* 673;
tectis haut vario d. picta colore
Mar. 651 (*Farbenzusammenstellung*).
dicam d. *Gall.* 12, 1. d. sufficien-
terque picta *gest. pr.* 4.
digitus] in quorum mensura mem-
brorum sicut in articulis -orum
Pafn. 1, 17. (baculum terrae tem-
pore sepultum) tractis arripuit -is
Gong. 244. -os (*Mariae*) operum
satis arte probatos *Mar.* 351 (v. 362
albos, v. 519 -is benedictis). ut
fixum -i esset opus proprii (sc.
divini homo) *Gong.* 10.
dignanter *Mar.* 5. asc. 3. *Pel.* 375. *Agn.* 390.
dignari] tali me non -or beatitudine
Pafn. 11, 2; *inf.* (de deo et homini-
bus reverendis) *Mar.* 8. 17. 194. 272.
524. 629. *Gong.* 11. *Theoph.* 185. 414.
Agn. 326. *Gall.* 2, 5. 5, 3. 6, 1. *Cal.*
8, 2. 9, 20. *Pafn.* 7, 1. 11, 3. 12, 1.
Sap. 5, 3. *gest. prol.* 2, 6. 33. v. 49.
1496; (*Thais*) non -atur (*begnügt*
sich nicht) cum paucis ad interitum
tendere, sed prompta est omnes
secum ad interitum trahere *Pafn.*
1, 24; per participium (cf. dignanter)
ex me -atus sumpsit sub tempore
corpus *Theoph.* 233. sepulchralem
-ans suscepit honorem *Theoph.* 313.
digne *Mar.* 27 (pro meritis; cf. dig-
nus). 34. 55. 72. 387. 427. 868. 899. *Pel.*
410. *Agn.* 376. *gest.* 72. 133. 240. 395.
433. 443. 462. 474. 479. 585. 1163. 1505.
prim. 15. 106. 555. -ius iustiusque
Pafn. 1, 21.

dignitas] cum sis minor aetate, fito
maior -ate. ostende, quaeso, quo
pacto. flecte cervicem diis et esto
sororibus exemplum correctionis
et causa liberationis *Dulc.* 1, 5.
augustalis apicem -atis *Gall.* II
5, 3. decet tuam -atem, imperator
egregie *Gall.* 1, 8 (cf. II 5, 7). prae-
cipuae inter palatinos -atis *Gall.*
1, 5. summos -atis gradus *Sap.* 1, 1.
dignoscere (dinoscere *cod.*) in -endis
syllabarum naturis I *pr.* 2. singu-
larum (*symphoniarum*) vocabula
-ere *Pafn.* 1, 14. pergit illam per-
quirere, et cum deficeret nec iam
-ere posset, quo regina suum tu-
lerit clarissima gressum . . *gest.* 563.
dignus] cultus *prim.* 371. facta *gest.*
476. famulatus *prim.* 312. formido
Theoph. 156. honor *Pel.* 411. *Theoph.*
15. *gest.* 442. 702. merces *Theoph.*
175. munus *Mar.* 283. *prim.* 122.
obsequium *Dion.* 170. poena *Mar.*
607. *Bas.* 13 (cf. *Abr.* 7, 12. *Pafn.*
inscr., et *infra* d. pro . .). prae-
mium *Gall.* 1, 5. sumptus hospitii
gest. 1180. quis laudare modis po-
tis est per saecula -is, quia *Mar.*
330. hac ita laetitia -is rebus
celebrata *gest.* 696; me nihil -um
deo egisse *Pafn.* 12, 2. mei opus-
culum vestra admiratione -um
duxistis II *ep.* 3 (-um ducere *inf.*
Dion. 12. *Cal.* 9, 22. *gest.* 54). multa
reprehensione -a I *pr.* 2. praecep-
tum omni contemptu -um *Sap.* 5, 4;
quem dominus solum fecit fore
-um *Mar.* 434 (cf. v. 433. *Cal.* 9, 33).
dedignatur subici -ioribus et su-
perbe conatur praeferri compa-
ribus *Cal.* 9, 31. imperii sedem
Romani -us suscepit *prim.* 75;
alumna (*Gallia* s. *Dionysii*) *Dion.*
134. amica *gest.* 71 (cf. v. 120 Eadit
regali nato censetur congrue -a).
sui consors -issima regni *gest.* 665.
prim. 470. dux *prim.* 212. -issimus
heros *Gong.* 371. pontifex *Dion.* 118.
praesul *Bas.* 256. senior *Mar.* 440.
vir *Gong.* 331. Christi -issima virgo
prim. 270; -ae inveniamini amplexi-
bus regis aeterni *Gall.* 13, 1. sensit
honore ducem summo -um *prim.*
128. misericordia *Cal.* 9, 24. utra-
que morte *Cal.* 9, 32 (cf. *Dion.* 63
neutra vita, *Cal.* 9, 22 resurrec-

- tionem). munere talis honoris *gest.* 449. rectoris nomine *Theoph.* 56 (= *gest.* 1498); locum (*cf. Pel.* 320) servando corpore -um *Dion.* 235 (*cf. prim.* 134). mundus eis (*imperatoribus Christianis*) non erat -us habendis *Gall.* II 5, 5; vindictae -us sum tantae *gest.* 272; -am pro te poenitentiam *Abr.* 7, 5 *adn.*; -am ad proprii partum nati *Mar.* 306; *inf. Mar.* 88. *Theoph.* 241. *Agn.* 446. *Pafn.* 11, 3. *gest.* 458. 595; qui . . *Mar.* 59. *Pel.* 320. *Ioh.* 8; ut *Sap.* 5, 10. digrediens (*aufbrechend*) *Mar.* 716 *add.* -ssus ab illa (*sc. a Maria*) *Mar.* 588.
- dilectio] in (dei) fide et -one perseverare *Gall.* 5, 5 (*cf. Pafn.* 12, 5); prudentis dulcis -o matris *prim.* 417 (*liebevolle Fürsorge*). ego te propriae prolis vice excolo atque extollo omni -one *Sap.* 5, 17. magnificae circa mei vilitatem (*cf. app.*) benignitatis atque -onis plenitudinem II *ep.* 2. mei in te -onem *Abr.* 7, 7 (*Abraham in Mariam*). ubi adest vera -o, non deest pia compassio *Pafn.* 10, 4 (*cf. 10, 5 unde tuam -onem efflagito, ut . .*); -o mittentis herae (*Constantiae*) reconciliatur nos tuae familiaritati *Gall.* 7, 1. quid mea in te agat -o *Cal.* 3, 4. quo affectu cordis te colui, qua sinceritate -onis te visceratenus amplexatus fui *Cal.* 7, 1.
- dilectus] mater *gest.* 440. filius *gest.* 454 (*cf. v. 1156*). coniunx (*f.*) *prim.* 229. -i socius et ipse fit -us *Gall.* 7, 1 (*Gallicanus ad primicerios Constantiae*). o Karitas -a, o soror unica *Sap.* 5, 26. fratres (*spirituales*) *Theoph.* 401. meos -os vosmet amicos *asc.* 24 (*Christus ad discipulos*). -us meus *Effrem Abr.* 7, 5. o -a dei (*Maria*) *Theoph.* 282. -e dei *Pafn.* 7, 1 (*abbatissa ad Pafnutium*). Oda, quae sat -a deo fuerat, celebris quoque mundo *prim.* 503; -us dei filius *Abr.* 9, 6 (*cf. Mar.* 893. *Agn.* 374). (*Christus*) sui -am animam pro omnibus posuit *Cal.* 9, 24. continuis precibus -us spiritus eius (*Otonis ducis*) semper celsithroni commendatur pietati *prim.* 558. veniae -o munere plenae *gest.* 371.
- diligenter] exequias d. celebremus *Cal.* 5, 3. qui d. inspexere *Sap.* 6, 2. diligentia] libellum non parva -a illaboratum I *pr.* 1; magistrorum cessante -a II *ep.* 8 (*seit ich keinen Unterricht mehr habe; similiter Abbo P. C. tom. IV p. 72⁹*). ut non minoris -a sollicitudinis eum (*sc. meum libellum*) emendando investigetis II *ep.* 11. Maria, quam summa -a nutrivit, summa solertia instruxi *Abr.* 3, 3.
- diligere] meus, quem -igo, amicus *Agn.* 88 (*i. e. Christus; at iuveni, quem -igo Bas.* 108). illos praecipue (*cf. v. 222*) tenero sed mentis amore -igo, consolor, propriis amplector et ulnis *Theoph.* 224 (*Maria Christianos; Bas.* 25 *pater filiam, gest.* 123 *populus Liudulfum*). quanto perfectae fidei -exit amore Henricum regina fidelis *gest.* 737 (*cf. v. 682*); tuae, quam prae omnibus -exi, filiae *Gall.* 12, 10 (*cf. Cal.* 3, 1 *et Abraham ad Mariam* 7, 13). quicumque me -igunt *Abr.* 6, 2 (*verba meretricis*).
- dimensiones (*Abstände*), quae numerantur inter planetas sive inter cordas *Pafn.* 1, 12.
- dimergere v. demergere.
- dimetiri] tantae dimenso viae spatio *Gong.* 166.
- dimicans impigre *Gall.* 1, 4.
- dimidiam partem (*numeri X*) *Sap.* 3, 14.
- diminutio v. deminutio.
- dimittere] meum sanctum migrans non desero templum nec corruptam vitae -tto coronam *asc.* 81. (*Eadit*) puerum acriter orbatum -ttebat Liudulfum *gest.* 419. (*Gerberg abbatissa*) orbatum sui -sit ovile sorori Christinae procurandum *prim.* 434; -ttite, nolite vestem meam attrahendo scindere *Pafn.* 4, 4. ducem populo -ttire dulcem *Pel.* 139. debeone illam -ttire impunitam? *Sap.* 5, 3. illis -ttire crimina tanta *asc.* 55 (*Theoph.* 343 tanta piacula). ut homo homini -ttat, si ipse a deo -tti ambiat *Cal.* 9, 23; ut Papianus peteret urbem, quam cum tristitia -sit amara *gest.* 646; rabie -ssa rite priore *Mar.* 725 (*fahren lassen*); -tto vobis

- pacem perennem asc. 112 (relinquo *Ioh. ev. 14, 27*). ornatus nec particulam -serat ullam (*Beringarius Aethelheithae*) gest. 499. cf. demittere.
- dinoscere v. dignoscere.
- directo tramite *prim. 264*.
- dirigere] (*meos*) incultos -ige stichos *Mar. 5* (*i. e. rege, corrige; aliter Micon P. C. tom. III p. 365 v. 29*). hic Christi carus gressum -exit amicus *Gong. 205*. (*stella maris*) numquam occidit, sed navigantibus recti semitam itineris -igit *Abr. 2, 3*; *i. e. mittere*: Sisinnium comitem -igam ad ultionem exercendam *Dulc. 9, 1* (cf. 13, 4; pro inquisitu *Abr. 4, 1*. trans mare gest. 110); caelitus acceptum -exit ad aethera flatum *Theoph. 30* (*i. e. mortuus est*). vocem *Agn. 229*.
- dirus] hostis *Bas. 141* (*i. e. diabolus*); per saevitiam -ae mentis male duram *Dion. 97*. -i victor loeti asc. 114. o res -a omnibusque saeculis inaudita *Gall. 12, 3*.
- discalciare] tibi detraham calciamenta, ne tu ipse fatigeris -endo *Abr. 7, 1 app.*
- discedere *Theoph. 344. Agn. 355. Gall. II 5, 7. Cal. 3, 3. Pafn. 13, 1*. ab illis *Agn. 454*. -de ab hoc, crudelis bestia *Cal. 9, 8* (*ad serpentem; cf. Mar. 743* nec nocturnis -sserat ulla sub horis, sc. ferarum). -dens a me citius fugiendo recede *Agn. 63*. silvis ab illis *Mar. 241*. de templo *Mar. 169*. de patria gest. 201. ab armis *Gall. 9, 2* (*die Waffen niederlegen*). (populus Iudaeorum) mox a domino -det corde maligno *Mar. 561*. mundo ab isto gest. 468 (cf. *prim. 472* e m. isto, asc. 84 de m., gest. 398 praesentis vitae ab oris); postquam nox scissis -ssit victa tenebris *Gong. 223 adn.*
- discere] aliquot auctores, quos ipsa prior a sapientissimis didicit, me admodum pie erudit *I pr. 7*. artem, quae docet astrorum motus *Dion. 7*. quod in cunabulis didicimus, nullatenus oblivisci quibimus *Sap. 4, 3*. haec didici certe legis ratione docente et discens animo mandavi sedula fixo (? cf. *add.*) *Mar. 401. inf. Mar. 373. Theoph.*
255. 441. *Dion. 32. Agn. 70*; *i. e. cognoscere*: causam terroris recentis *Mar. 235*. fontis defectum subitum *Gong. 198*. famam *Gong. 391*. bonitatem (*Aethelheithae*) gest. 640. expertus didici *Gall. 12, 8 app.* (sc. rem se ita habere). quod . . . *prim. 29. 339* (fama prodente sinistra, cf. *app.*).
- discernere omnia iudicio iusto *Pel. 390*.
- discessus] eius post annos -us paucos *prim. 463* (*i. e. mortis*).
- discidium] (*Christus*) dignetur nos pro corporali -o quandoque associatum ire in aeterno gaudio *Gall. 13, 3* (*Constantia ad sponsum sibi abrenuntiantem*). finis instat peccandi tempusque nostri -i *Pafn. 4, 4* (*Thais ad amatores*).
- discindere] ex quo -ssae (cf. *app.*) noctis periire tenebrae *Mar. 358*; aeternae radio lucis opimo errorum tenebras veterum -ndere nigras *Dion. 115*.
- disciplina] animal capax -ae *II ep. 7 adn.* habenis -ae stringi *Pafn. 7, 10*. -a una de philosophiae quadruvio p. 163, 29 (cf. p. 164, 2).
- discipula] quo laudem dominae studium supportet alumnae doctricaeque pia carmina -ae *Mar. 12*.
- discipulus] ipsum -um facias tibi rite futurum *Bas. 61* (*magus ad diabolium*). -us Petri Clemens *Dion. 107* (cf. v. 223 et condiscipulus). Paulo meo -o *Pafn. 11, 1* (*verba Antonii; cf. 7, 16. 10, 5*); praecipue de discipulis Christi: asc. 15. 36. 108. *Theoph. 321. Cal. 9, 27* (*semel sing. Gall. II 1, 2 ex Vulg.*).
- disconvenit] multum d., ut *Cal. 5, 2. Abr. 2, 2* (cf. *Boethius ed. Friedlein p. 381, 5. 389, 11*).
- discordia] post haec ultra fuerat -a nulla inter eos gest. 376 (sc. *Ottonem et Henricum*). incept prior stabilem -a sumere finem *Mar. 211* (*inter angelos et homines*). civilis *Cal. 4, 1*. exoritur nostris subito -a fortis gest. 169. gravior gest. 178.
- discretio] recta prorsus laudabilique -one uteris, si artioris frenos observantiae aliquantisper laxabis, quo errantem Christo lucreris *Abr. 3, 17*.

- discretus] quae a se omni substantia naturaeque -a sunt *Pafn.* 1, 6; aequo iudici secretorumque -issimo cognitori *Cal.* 9, 33. in -issimo eius (i. e. dei) examine *Abr.* 3, 13.
- discrimen] eventus post facta docet persaepe rerum -ina *Cal.* 9, 6 (sc. cur *Calimachus* resuscitandus sit, *Fortunatus non item*); iudicii celeritine (*Entscheidung*) recti *gest. prol.* 2, 29; -ina tanta audacter subiit *gest.* 617 (cf. *app. et adn.*). absque suae -ine vitae *gest.* 263. dum pugnae sensit -ina tantae *gest.* 292. tempore iudicii multo -ine laedi *Theoph.* 373.
- discutere] viscera -tiebantur timore *Abr.* 3, 13; in nostri praesentia, an velit cedere, -tiatur *Sap.* 1, 6 (cf. *Dulc.* 1, 4); te ipsam -tiendo *Pafn.* 3, 9. -tere sui crimina *Pafn.* 7, 5. hinc tempus non est hoc -tiendi *prim.* 344 (*deine Absicht, die Verlobung aufzuheben*).
- disertus] facundissimis -issimorum (cf. *app.*) sententiis *gest. pr.* 1.
- disiungere circumpositos culmos *gest.* 578. -nctaque compagine rursus conliminata *Cal.* 9, 9.
- dispensare mammonam egenis *Pafn.* 3, 10.
- disperdere vana mortalis cordis *gest.* 230 *app.* suas gazas -ens innumerosas *gest.* 186.
- dispicere] si vobis non -et prolixitas *Sap.* 8, 2. -et (sc. mihi) omne quod feci *Cal.* 9, 16.
- disponere numeros digestim *Sap.* 3, 20 (cf. *adn. p.* 186). ordine -sito cernuntur lumina plura *prim.* 221. prudenter possessa -nis *Gall.* 13, 6. res familiares iuxta meum velle -sui *Pafn.* 5, 1 (*Thais sua concrenavit*); libellum, quem tali intentione -sui II *ep.* 11 (*anlegen*); omnia qui certe potis es -nere recte *Mar.* 127 (cf. v. 865. *Cal.* 9, 33). felici -nendo pie genti *gest.* 26 (*sorgen für*; cf. *prim.* 73). his bene -sitis iussu regis sapientis *gest.* 201 (cf. v. 1164). *inf.* I *pr.* 3. *Mar.* 217. *Dion.* 102.
- dispositio] cuius -one consistunt et moderantur universa *Gall.* 5, 3.
- disputat de sonis (sc. musica) *Pafn.* 1, 9.
- disputatio arithmetica *Sap.* 3, 8. philosophica *Pafn.* 1, 18 (cf. 1, 8, 13).
- disrupta nubecula *Gong.* 249. expergiscere et iussu Christi retinacula mortis -impe *Cal.* 9, 27. putabam eundem draconem meis vestigiis -ptum (cf. *app.*) volutasse *Abr.* 3, 10. -mpor prae furore *Sap.* 5, 13. nec tenuis quidem cutis summotenus -mpebatur *Sap.* 6, 1; nostrum -mpere pactum *prim.* 340 (*die Verlobung aufheben*).
- disserere] haec ubi -uit *Agn.* 134. dissertissimorum *cod. p.* 201, 29.
- dissidere] nec me in ullo umquam illis d. *Sap.* 5, 33.
- dissimilium rerum convenientia *Pafn.* 1, 17. quamvis -es his servarentur honores, binis regnanti subiectis scilicet uni *gest.* 31. cunctis (*dat.*) -em meritis (*abl.*) *Mar.* 36 (*de Maria*). Christi -em cunctis decorum *Agn.* 21. -is prioribus (*augustinus Iulianus*) *Gall.* II 5, 2, 3.
- dissimulare] cur -as loqui? *Sap.* 6, 2. dissipant vilitatem suae familiaris rei *Pafn.* 1, 25.
- dissociare] qui diversa duo socians ex hoc et hoc hominem fingis eademque -ans unum quod constabat resolvit *Cal.* 9, 9.
- dissolutio] in hora meae -onis *Pafn.* 13, 1.
- dissolvere] vinculis -lvuntur resolutis *Pel.* 131; meam linguam *Mar.* 37. patrios mores *Pel.* 40 (*abfallen von*).
- dissonantia observationis *Sap.* 1, 4.
- dissonus] -a elementa convenienter concordantia etc. *Pafn.* 1, 6. nova praeteritis non -a signis *Gong.* 235.
- distancia] et quae -a inter tres (*musicas*)? *Pafn.* 1, 10.
- distracto tegmine *Agn.* 215. *Cal.* 9, 12.
- districtio] quanta supernus arbiter -one cunctorum facta examinat *Cal.* 9, 6 (cf. discretus; sed discretio aliter ponitur).
- ditare] de reliquo proprios servos -ari volo *Gall.* 13, 6. non absque sui damno hanc -ando *Pafn.* 1, 25. obtemperantem mei votis -abo omnibus bonis *Sap.* 5, 31. quae suae (i. e. eius, sc. *Ottonis ducis*) donis -abantur pietatis *prim.* 528; quam, pater alme, tuo -asti flamine sacro *Mar.* 304 (cf. *Gong.* 52).

ditescere (*transitive*) suas nonnas omnibus his rebus *prim.* 303 (*cf. v. 436*).

ditio] sub -one sua complectens universa *Agn.* 321; sub -one sui magistri (*i. e. diaboli*) *Theoph.* 91 (*cf. v. 135. 169. 370. Bas. 204*); tibi (*sc. Dionysio*) credo potestatem -onis eandem, quam Christum Petro sci- mus credidisse magistro *Dion.* 128. hoc (*coenobium*) rectoris apostolici solum -oni tradimus *prim.* 154 (*cf. v. 179*); tuae -oni summa devotione nos subicimus *Gall.* 5, 4 (*puellae ad Constantiam*). restituens Ber- ingarii regnum -oni *gest.* 484 (*cf. v. 684*). imperii sedem conscendere eandem atque pari similis splen- dore frui -onis *prim.* 80.

diu *Gong.* 515. *Gall.* 12, 1 (*cf. Sap.* 3, 23). *Cal.* 2, 1. *Pafn.* 3, 10. *Sap.* 5, 26. 31. tam d. *Gall.* 11, 1. *Sap.* 5, 18. diutius *Dulc.* 14, 2. *Cal.* 3, 3. *Pafn.* 1, 22.

diutina absentia tui *Pafn.* 8, 1. -um laborem *Pafn.* 10, 4.

divehere *v. devehere.*

divellere] quicquid . . . -i penitusque cupio labefactari *Sap.* 1, 1.

diversitas naturarum (*in Christo*) *Sap.* 9, 4 (*vis; opp. unitatem personae*). aliarum gazarum *Pafn.* 4, 3.

diversus] res -as duas, primule vin- dictam, post vero veniam *Gong.* 374. pro -orum qualitate merito- rum *Theoph.* 176. -is affectibus (*fatigor*), gaudio videlicet et metu in -um trahor *II ep.* 6. -a duo socios (*sc. corpus et animam*) *Cal.* 9, 9 (*cf. Pafn.* 13, 3). -a corporis necessaria *Pafn.* 7, 12. supplicia *Sap. inscr.*

divertere *v. devertere.*

dividi in duo aequalia *Sap.* 3, 18 (*de numeris*). -dit et tanto pauperi- bus studio (*de censu suo*) *Gong.* 58. -sae divino numine flammae *Agn.* 363. nec diversitate naturarum unitatem personae -dens *Sap.* 9, 4. divinitas] quem retro tempora -as edidit omniparentis et in tempore virginis genuit matris *Sap.* 9, 4. -atis unica progenies *Cal.* 9, 18. impassibilitate *Sap.* 9, 6. maiestas *Pafn.* 3, 6. impollutae nomen *Pafn.* 7, 13. voluntas *Abr.* 7, 17.

divinitus *II ep.* s.

divinus] auxilium *Gall.* 2, 4. benignitas *Abr.* 7, 11. causa *Mar.* 159 (*cf. causa*). clementia *Cal.* 9, 22. cultus *Dion.* 125. *prim.* 499. famen *asc.* 133 (*i. e. oratio*). famulatus *prim.* 116. flamen *Dion.* 117. gra- ti(ol)a *Gong.* 282. *Gall.* 5, 6. *II* 5, 3. *Abr.* 7, 10. iudicium *Mar.* 445. *Cal.* 9, 6. laudatio *I pr.* s. laus *asc.* 128. *Agn.* 417. *Abr.* 3, 11. *prim.* 402. lau- des *Abr.* 1, 1. 3, 12 *add. prim.* 95. 232. lex *Abr.* 2, 7. miseratio *Pafn.* 10, 5. -o more *Theoph.* 155. -o numine *Mar.* 821. *Dion.* 32. *Agn.* 363. -o nutu *Mar.* 668. *gest.* 56. *prim.* 74. obsequia *Theoph.* 7. odae *Mar.* 286 *adn. asc.* 149 (*metri causa; ceteroquin laus, laudes*). ordo *Mar.* 601 (*Fügung*). *Os Gong.* s. pietas (*Christi*) *Cal.* 9, 19. potestas *gest.* 276. proles *Mar.* 576. *Theoph.* 166 (*addito genitivo caelestis regis Theoph.* 667. mis, *i. e. Mariae, Theoph.* 217). promissio *Cal.* 9, 17. signa *Mar.* 888. substantia *Cal.* 9, 26. ultio *Dion.* 83. *Gall.* *II* 8, 2. verbum *Dion.* 119. 145. visitatio *Abr.* 9, 1. voluntas *Abr.* 1, 1. 7, 17. vox *Cal.* 9, 5. *Pafn.* 11, 2.

divisione (*arithm.*) solvi *Sap.* 3, 19. -oni aptus *Sap.* 3, 19. -onem fa- ciendo *Sap.* 3, 20.

divitiarum pretiosarum *Pafn.* 4, 2. -is effluere *Pafn.* 4, 5.

divulgando suam laetitiam *Gong.* 364. -ans tantae gaudia gloriolae *Gong.* 536.

divus] -os stultos *Pel.* 84. fatuos *Pel.* 248.

docere] lex ut Romana -eret *Mar.* 661. haec didici legis ratione -ente *Mar.* 401. lex nostrae religionis -et, ut . . . *Cal.* 9, 23; eventus post facta -et persaepe rerum discrimina *Cal.* 9, 6; artem, quae -et astrorum motus, solis quoque cur- sum *Dion.* s. nec scribenda prius scripti -uere libelli *gest. prol.* 1, 15; *de fide*: illas (*gentes*) perpetuae vitae mandata -ete *asc.* 26 (*spiritus sanctus*) vos verum -et intus *asc.* 72. studio florente -endum *Theoph.* 11. astantes ewangelicis praesul -et orsis *Theoph.* 387. accipe Gallos -endos *Dion.* 132. -uit plebem

- studiose convenientem *Dion.* 171. licet abbatissa gregem caute servaret crebris monitisque -eret conservare, quae *prim.* 408.
- docte] quia rerum, quae geruntur, causas d. internoscere nequimus *Cal.* 9, 6. d. purpureis instando filiis *Mar.* 363.
- doctor Paulus opimus *Dion.* 23; scelerum (-eris) *Bas.* 33. *Dion.* 155 (*diabolus*). cf. doctrix.
- doctrina] ut mea caelestis fieret -a fidelis *asc.* 57 (*Glauben fände*). -aeque tui signetur Gallia sorti *Dion.* 133. (*Drusiana*) sancti Iohannis apostoli -am secuta *Cal.* 2, 4. quam -a tua instruit egregia *Mar.* 6.
- doctrix] quo laudem dominae studium supportet alumnae -icique pia carmina discipulae *Mar.* 12. plebs -ix fidei *asc.* 117 (i. e. apostoli).
- doctus] haec linquentes -is tractanda (cf. *add.*) poetis *Gong.* 337. David rex psallere -us *asc.* 96. animae medicus languescens bene -us *Bas.* 305. manu -ā perfecit parva puella . . *Mar.* 352 *app.* belli -issimus artis *gest.* 50 (cf. *versus de bella quae fuit acta Fontaneto* 7, 2 *P. C. tom. II p. 138* in quo fortes ceciderunt praelio -issimi).
- documentum] servabo sacrae fidei -a *Theoph.* 356.
- dogma] fidei -ate trinae *Gong.* 39. nefandi -atis errorem *Pel.* 23 (*de Saracenis*). sanxit mox legem vulgato -ate (*Erläss*) talem, ut *Pel.* 51.
- dolenda res *Gong.* 365 (*adulterium ducissae*). huius mali -i *gest.* 172 (*belli civis*). fraudis commentum cunctis per saecula -um *gest.* 730.
- dolere *Mar.* 106. 106. 110. 614. *Agn.* 314. anxio gemo -eo super gravi impietate mea *Cal.* 9, 14. qui super occisum -uit regem pie Saulum *gest.* 396. mihi potissimum esset -endum *Gall.* 2, 4 (cf. *Dulc.* 14, 3). -enti condoleres *Cal.* 9, 15. mente -enti *Mar.* 654. cordis -entis *gest.* 197 *app.*; cf. dolendus et dolet.
- dolet nimium, quod *Dulc.* 9, 1. hoc d. vehementius, quod *Pafn.* 7, 12.
- dolor] non -or est matri (i. e. *puerperae*) nec est maculatio proli *Mar.* 600. quantum pro Christo tuleris patiando -oris *Dion.* 129. verbera non compellunt me tacere, quia nullo afficio -ore *Sap.* 5, 7 (cf. 5, 21). omne quod parvas ad -orem, mihi vertitur in quietem *Sap.* 5, 10. (*carcer*) maxima miseris fertur fore causa -oris *Pel.* 125 (*cum elocutione* cf. *Agn.* 117. *Pafn.* 1, 27); exue maerorem, cordis depone -orem *Mar.* 143 *app.* mentisque -ore tabescit *Theoph.* 79. talem ferret sub corde -orem *gest.* 343. nec tangaris mei passione materni affectus -ore *Sap.* 5, 27. congaudeo huiusmodi -ori *Cal.* 9, 15. in tumulto non absque -ore parato *prim.* 553. -oris amaritudo *Cal.* 9, 15 (*interni*; cf. *gest.* 740). nimietate *Abr.* 3, 6. pondus *gest.* 1183. vulnus *Mar.* 112. *adiectiva*: consimilis *prim.* 474 (*aus gleicher Veranlassung*). durus *Mar.* 533 (*syn. magnus maeror*). gravis *Agn.* 117. *Cal.* 2, 1. ingens *Mar.* 609. *gest.* 356. 649 (cf. *Cal.* 4, 1. *Abr.* 3, 1). instans *Theoph.* 190. *prim.* 382. internus (v. *supra*). intolerabilis *Abr.* 3, 2. non mitis *Dion.* 86. nimius *Agn.* 114. subtristis *gest.* 310. summus *gest.* 338. pro -or v. *ind. gramm.*: (*interiect.*) tu decus atque -or matris temet parientis *Bas.* 134.
- dolosus] serpentis fraude -i *gest.* 752. insidiis -is *Theoph.* 351. scriptura -a *Bas.* 234 (*carta diabolo data*).
- dolus] haec postquam iactat causamque -i (i. e. *dolum*) memorabat *Pel.* 114. -o cunctis relecto *Pel.* 101; pater -i, aceleris doctorque maligni *Dion.* 155 (*diabolus*). veteris -us hostis *gest.* 318. -o serpentis amaro *Gong.* 357 (cf. *gest.* 480).
- domare] subiectos frenis rite -ando suis *Gong.* 23 (cf. *Pel.* 39). saxea corda paganorum non -itorum *Mar.* 366 (cf. *indomitas*).
- domina] quo laudem -ae studium supportet alumnae *Mar.* 11 (cf. *Gall.* 4, 3). (*respondet*) -ae lasciva famella *Mar.* 154. cf. domina.
- dominari] nocti (cf. *app.*) terrestris Christo -ante timoris *Mar.* 609. astrigera regnans -aris in aula *Gong.* 3 (cf. *Sap.* 9, 9); qui caput ecclesiae (*papa*) toto -aris in orbe *prim.* 142. sancto Christi populo

- ari *Theoph.* 51 (*de episcopo*; cf. v. 80). regem olim -antem *gest.* 226 *adn.* subiecti regni digne -ari *gest.* 443; (*tu senex es*;) ast ego sed validis -abor quippe lacertis *Pel.* 156 (*puer ad patrem*); in meo corde, ubi solum intestini maeroris amaritudo consocique reatus nova -atur formido *Pafn.* 3, 7.
- dominator] rex pie, sidereae -or nobilis aulae *Pel.* 359.
- dominatrix alma *Mar.* 3 (*Hr. ad abbatissam*). -icis iussis artis *gest.* 404 (*de Editha*; *opp.* maternas pietatis amore). -icis mandando iure potentis *prim.* 421 (*de Oda*; cf. v. 460, 574); -ix inclita caeli (*Maria*) *Mar.* 13 (*cf. adn. et Theoph.* 179, 208, 333).
- dominatus] (*rex*), cuius dono Liudulfus suscepit primum propriae gentis -um *prim.* 310 (*cf. comitatus*).
- dominium] cuius nunc subdor -o abbatissae I *pr.* 7. sub huiusmodi personae -o militantium *gest. pr.* 1.
- dominus, i. e. *deus*, *passim* (*Mar.* 92, 106, 168, 201, 205, 284, 344, 407, 425, 443 *etc.*); *adseribo memorabilia*: unum -um habemus in caelis *Gall.* 5, 3. -us bonus *Theoph.* 402. summus *Mar.* 200. *Theoph.* 384. -us Iesus Christus *Gall.* II 7, 1, 9, 2. *Cal.* 9, 21. -us mundi *Mar.* 677. orbis *Agn.* 80. polorum *Theoph.* 417. unus universitatis *Sap.* 9, 9. -i christo *gest.* 233. plebem herilem *Theoph.* 249. praesul *Bas.* 177 (*vir v. 185*). seges *Dion.* 121. servi *Dion.* 112. die sacra, quae trahit a -o nomen venerabile summo *Theoph.* 384 *adn.*; quam ut servus veneretur ut -us. non suadeo tibi venerari servos, sed -os principumque deos *Dulc.* 1, 7 (*cf. app. et add.*). -i natae complexibus uti *Bas.* 90; *de hominibus reverendis*: heu heu, -e *Cal.* 5, 1 (*ad Iohannem ap.*). surge, -e mi. surge *Abr.* 6, 6 (*meretrix ad hospitem*). pater et -us meus Antonius *Pafn.* 11, 2. legalis (i. e. *maritus*) *Mar.* 114, 243. *Gong.* 360. carus *gest.* 589. regalem puerum -um Liudulfum *gest.* 427 (*cf. v. 438*). -us imperator *Gall.* 2, 1. -e (mi) *Gall.* 2, 1 (*bis*). e. *Sap.* 3, 2, 5, 25. proprii -i nato *gest.* 188 (*cf. v. 235*). Francorum gentis -os praenobilis almos *gest.* 452 (i. e. *comites*). terrenorum -orum *prim.* 133, 180 (*opp. papa*). -is succumbere duris *Pel.* 157 (*Saracenis*). hinc gravior -is discordia nascitur ipsis *gest.* 178 (*ex discordia vassorum*). pars plebis, quae retro rebellis menteque perversa propriis -is inimica . . *gest.* 483. *cf.* domina, domnus.
- domna (asterisco * metri necessitas indicatur; ceterum cf. domina)] ut servo propriae iungam consortia -ae *Bas.* 48*; o mea -a (*Maria*) *Theoph.* 237* (*piissima v. 358**). sanctae -aeque v. 436; -a (*Constantia*) *Gall.* 5, 4, 7, 1 *app.*; (*Oda*) *prim.* 68 (*cf. app., ut semper fere in prim.*). 298 (*illustris*). 333, 376, 409* (*venerabilis*). 501* (*sui studio laudabilis*). 531 (*potentem*); (*Eadit*) *gest.* 81* (*egregiae*). 99, 109, 413 (*amandae*). 597; (*Aethelheitha*) *gest.* 508* (*propria*). 517* (*suae carae*). 560*. 574*. 583* (*suam*); (*Gerberg* [II.]) *Bas.* 1*, *gest. pr.* 1; has ipsas (*semoniales*) vocitando suas saepissime -as *prim.* 427* *adn.* (*cf. v. 436**); -a *Maria* *Abr.* 6, 4 (*stabularius ad meretricem*); Italici Papiam regni -am *gest.* 630*.
- domnus (*cf. dominus et domna*)] -um florigeri loci *Gong.* 100* *app.* si Iulianus sit tuus -us *Gall.* II 7, 1 *app.* cum quisque (*vassorum*) sui peteret solamina -i *gest.* 177*. coetu nostrarum circumvallante sororum pernicio -i fletu lectum morituri *prim.* 537 *app.* (*cf. v. 547*).
- domus domini inclita *prim.* 286 (*coenobium*). sancti Petri *Gall.* 11, 1. sicque locus scelerum -us efficitur preclarum *Agn.* 253. in -o cuiusdam lenonis *Abr.* 4, 3. -us patri *prim.* 200. extra tecta -us *prim.* 203 (*cf. v. 188 parvula villa*). in -o sepelire *Gall.* II 7, 2 (*cf. inscr.*). maesta -um petiit *Mar.* 149. quicquid habere -i sibi met suevit pretiosi *Pel.* 136. particulamque (*substantiae*) suae -ui servaverat omni *Mar.* 70. en (*coniunx*) solutis crinibus egreditur omnisque -us lacrimis prosequitur *Dulc.* 6, 2.

donare] amborum vobis -abo pig-
nora gratis *prim.* 171. omnibus
aeternae bravium vitae debere -ari
Sap. 9, 7 (cf. 5, 30). visus (usus)
caecis -atur *Dion.* 248; donis illam
-are coruscis *prim.* 431. (*Oddonem*)
muneribus variis Romanus -at
orbis *gest. prol.* 1, 6. proprios ser-
vos libertate -atos *Gall.* 13, 6. cito
maioris -atus munere iuris *prim.* 17.
-at miseram veniae miseratus ho-
nore *Gong.* 479. iam desperatae
-asti gaudia natae *Mar.* 317. cle-
mentes cunctos pietatis munere
vivos congaudere suis -asti sedulo
pullis *Mar.* 131. qui me vitali
praestans aura pie vesci ingenii
-asti luce profundum *Dion.* 212. ut -er
beatitudine interminabili *Pafn.*
12, 5. a quo clarum rutilante
corona -atur, sui signo -anda
triumphi *Agn.* 421 sq.

donec r. ind. metr.: *particulae.*

donum *Agn.* 55. 57. *prim.* 147. aurum
pro -is si dederim minimis *Gong.*
152 (*Kaufobject*). quis fungi -o
contigit aurivago *Gong.* 306 (*die*
durch die Luft an einen andern
Platz versetzte Quelle). rarissima
-a *Gong.* 267. -is illam donare
coruscis *prim.* 431 (cf. v. 478); ne in
me -um dei annullaretur *II ep.* 9.
gratuitum dei -um (i. e. *spiritus*
sanctus; cf. *Mar.* 39 *adn.* et *II ep.* 6)
non pensat humanum meritum
Pafn. 12, 5. caelestis -um pietatis
Theoph. 431 (cf. *Dion.* 187. 216. *gest.*
605 *de rege*, 528 *de duce*). ex cuius
(sc. *Satanae*) largis -is *Theoph.* 147.
-o regis Hludowici *prim.* 368 (cf.
v. 309. 443. 454; prophetiae -um
Theoph. 257. insuperabilis sapien-
tiae -a *Sap.* 3, 1 (cf. *gest.* 63). haec
-a salutis *Pel.* 393 (cf. *Gong.* 297
app.). non parvi -a lucelli *Bas.* 43.
e subitis tanti laetatus honoris -is
Theoph. 139 (cf. *gest.* 746). sobolis
cum -a negavit (*tibi deus*) *Mar.* 93
(cf. v. 179).

dormire] nostrae coniuges dedignantur
nobiscum comedere, quanto
minus -ire *Sap.* 1, 5.

dorsi mei extrema particula *Gong.*
571 (i. e. *nates*; *euphemismus*).

dotare] (*me*) ceu sponsam clara -ando
corona *Agn.* 91 (*de Christo*).

draco mirae magnitudinis nimique
foetoris *Abr.* 3, 8 (cf. 3, 10). multi
terribiles -ones *Mar.* 707 (r. 713
frendentes); *de diabolo*: perversus
Theoph. 134. vetus *Theoph.* 414. *Bas.*
69. *Dion.* 152. *Ioh.* 32 (cf. r. 26. 27. 30).
dramatica serie contextus liber se-
cundus *Agn. subscr.* (cf. *II pr.* 9).
dubitare] non -o (*absolute*) *Pafn.*
12, 1. *Sap.* 8, 1; quin *Gall.* 5, 6.
Cal. 5, 2. 9, 16. *Abr.* 9, 1. *Pafn.* 1, 57.
3, 9; a. c. i. *Theoph.* 304. *Dion.* 13.
II pr. 6. *Dulc.* 14, 3. *Pafn.* 10, 5.
Sap. 5, 30. *gest. pr.* 7. r. 407. quis
laudabilis -et corpus fore testis?
Pel. 344.

dubius] ignorat omnino -us, quid . .
Agn. 352 (cf. *Gong.* 378); male si
nostras aures simulata vetustas
non rebus fictis luserat et -is
Gong. 68. (*deum*) iudicio -ae pro-
num fore causae *Pel.* 352. te po-
cens spe non -aque requirens
Theoph. 364. ne frangor in -o cer-
tamine *Pafn.* 7, 15. ignoravi -a
esse (i. e. *apocrypha*), in quibus
disposui laborare *I pr.* 3; -um de-
ponere cordis et meritis sancti
iam credulos fieri *Gong.* 199. quo
(*deus*) detegeret -o causae secreta
remoto *Pel.* 376. procul -o *Theoph.*
88. *Abr.* 9, 1. *prim.* 346. 370. nec -um
quin *Pafn.* 7, 12.

ducatus] nec augustalis proceritatem
excellentiae sine -u appono subire
gest. pr. 6 (cf. p. 201, 17 nullo duce).
tuo -u semitam arripiens veritatis
Cal. 9, 17.

ducere] turmas -cendo praeibat *Gong.*
83; secum (gregem) cum magistris
Mar. 98. obstetrices (*mitbringen*)
Mar. 589. (*Theophilum*) trans urbem
Theoph. 97 (cf. *Bas.* 72). (*servum*, sc.
in ecclesiam) *Bas.* 234; -cite me cum
lucernis ad cubile *Dulc.* 5, 1. -ci
tectis sub ipsius thalami regalia
gest. 596 (cf. *Agn.* 108). ad lupanar
Dulc. 12, 3 (cf. 12, 5). ad mortem
Sap. 5, 1. -xit captivum fratrem
regis *gest.* 183 (cf. *Theoph.* 75). per
devia -cti (*magi*) *Mar.* 658; agnos
vitae ad gaudia laetae *Mar.* 61.
absentes scriptis, praesentes dictis
ad verae cultum fidei sequendum
Dion. 43. animam in aulam astri-
geram *Agn.* 419 (*de angelis*). quo

- xit spiritus almus *prim.* 258. -centem sonum sequerentur *Pafn.* 1, 16. -cente via *Gong.* 89. quae haec causa, quae te huc -xit de tuis latibulis? *Pafn.* 10, 2; ne maerore meos -cas in Tartara canos *Pel.* 164. ad summum non -xit opus studiosum *prim.* 283 (i. e. non consummavit). ramos magno de germine -ctos *Mar.* 763. in quam nimio affectu -cor *Abr.* 1, 3. ex aegri latebris -cens suspiria cordis *gest.* 743 (cf. *Agn.* 112 longa). effusis noctem precibus -cendo sequentem *Mar.* 131. quater denis cursu -cente peractis diebus *Mar.* 672; mei opusculum vestra admiratione dignum -xistis *II ep.* 3. -cere dignum *inf.* *Dion.* 12. *Cal.* 9, 22. *gest.* 54. commodum *inf.* *Abr.* 1, 1. non leve *Dion.* 93; a. c. i. *gest.* 1186. ductor barbaricae gentis *Pel.* 32. ductrix virginum abbatissa *Pafn.* 6, 1. ductu longo lapsi de vertice summo (*capilli*) *Agn.* 217. dulcemen suavis odoris sentire *Agn.* 221. dulcedo] (*palma*) sanctis constet -o perennis *Mar.* 812. (*delectari*) nece-tariae -inis gustamine *Sap.* 4, 4. male blandientis (cf. *app.*) -inem delectationis luas molestia nimii foetoris *Pafn.* 7, 12. quid sentio novae -inis, quid odoror stupendae suavitatis? *Sap.* 5, 23. tristem mellifluae refovens -ine linguae *Theoph.* 274. tuae alloquutionis *Gall.* 2, 6. ipsius certe -o fluxit ab ore *Agn.* 95. his verbis tota -ine mixtis *prim.* 133. dum -ine sermonis (*Terentiani*) delectantur *II pr.* 2. tantae -ine famae *gest.* 598. *prim.* 523. mentis *Mar.* 336. *Gong.* 105. *gest.* 430. 1143. tui amoris *Gall.* 5, 3 (*in oratione*). divinae benignitatis *Abr.* 7, 11. tuae miserationis *Pafn.* 11, 3. talis munera -inis *Gong.* 510. (*Christina*) iam tunc instantis grandis -o doloris *prim.* 582 (i. e. solacium). dulcis] gurgis (*aquae*) *Mar.* 786. lactes *Gong.* 289. pastus *Agn.* 96; amor *Theoph.* 336. *Agn.* 66. *gest.* 106. 426. 437. 1166. amplexus *Agn.* 260. 452. armonia siderum *Sap.* 9, 5. carmen *Agn.* 101. male -ia collo- quia (*amantium*) *II pr.* 4. consortia puellae *Agn.* 50. cura *gest.* *prol.* 1, 10. dilectio *prim.* 417. grates *Mar.* 188. 789. *gest.* 693. hymni *Pel.* 379. gratiolae munuscula *gest.* 465. veniae munus *gest.* 347. 362 *app.* murmur *Mar.* 123 (*Geswitscher*). oscula *Abr.* 6, 2. pietas *Theoph.* 153. 405. *Dion.* 95. quies *Abr.* 6, 6. somni requies *Theoph.* 201. sermo *Theoph.* 323. solamen *Mar.* 488. *prim.* 66. sonus *Pafn.* 1, 16. verb(ul)a *Pel.* 230. *Agn.* 287. vita *Agn.* 284. vox *gest.* 102 (cf. *Agn.* 308 et *prim.* 594 *app.*); parens *Theoph.* 28 (m.). 446 (f.). genitor *Bas.* 107. genitrix *Theoph.* 166. proles *Bas.* 124 (f.). *Sap.* 7, 2 (f.) *gest.* 121 (m.). 420 (feminei sexus). soboles *Bas.* 130 (f.). *gest.* 393 (c.). filius *Pel.* 163. filiolae *Sap.* 4, 1. amicus *Gong.* 107. nepos *Theoph.* 9 (*Patenkind*). dux *Pel.* 139. dulcisonis vocibus *Gong.* 299. hymnis *asc.* 95. odis *Gong.* 328. dulcorare] quantum dulcedine tuae alloquutionis amaritudinem -asti maesti patris *Gall.* 2, 6. dulus] tibi me parere ut -um (cf. *app.*) summo exiguum domino *Gong.* 126; cf. *Walahfridi c.* 54, 18 (*P. C. tom. II p.* 401), *gesta Apollonii v.* 65 (*P. C. tom. II p.* 486; *Schepss, N. A. tom. IX p.* 182). dumtaxat] omnium sapientium, eorum d., qui *I pr.* 1. duodenarius numerus *Sap.* 3, 12. 15. duplex] -ici certamine victrix *Agn.* 424 (*virgo et martyr*). -icis bravium honoris *Dion.* 261 (*corporis et animae*). duplicare] ducis est pretium (*Lösegeld*) iussu regis -atum *Pel.* 133. aeterni bravio decoris -ato *Agn.* 426 (cf. duplex). duplus] haec (*symphonia diapason*) fit in -o *Pafn.* 1, 14. omnesque (*numeri*), qui ab his in -o fiunt *Sap.* 3, 18 (cf. 3, 19). scimus Abel -am merito sumpsisse coronam *Mar.* 394 (cf. duplex). durare in coepto (cf. *app.*) maligno *Bas.* 123. in peccatis *Abr.* 7, 6. dure] probris d. cogebat amaris *Agn.* 147.

- duriter punire *Pel.* 211.
 duritiam mentis bene firmam *gest.* 5;
 deponite -am cordis *Dulc.* 11, 2
 (cf. *Gong.* 404 confortante suam
 daemone -am; corde v. 403).
 durus] urbis -os colonos *Pel.* 25 add.
 dominis succumbere -is *Pel.* 157.
 inclite papa, tuis ne sis -us pere-
 grinis *prim.* 134; certamina (*spiri-
 tualiter*) *Dion.* 260. *Agn.* 455. cervix
Sap. 7, 1. dolor *Mar.* 532. exilium
gest. 1169. flagra *Dion.* 164. iacula
 lapidum *Bas.* 201. luctamen belli
gest. 1489. caelibus vitae *Agn.* 38.
 nodi *Pel.* 219 (i. e. vincula). norma
Mar. 353. obsequia *Theoph.* 141.
 poenae *Dion.* 192. per saevitiam
 dirae mentis male -am *Dion.* 97.
 -um tegmen (*corporis mortui*) *prim.*
 579. verba *Dion.* 62. via *Dion.* 234.
 vincla *gest.* 340.
 dux] nullo duce *gest. pr.* 5; Afrodizio
 urbis (*Sotines*) duci valde potenti
Mar. 841. qui dux plebis fuerat
 simulachra colentis, praesul catho-
 lico praeponitur popello *Dion.* 38.
 Gallicanus *Gall.* 2, 2. 8, 1. 9, 3.
 Gongolfus *Gong.* 231. 273. 340 (illu-
 stris). 347 (venerandus). (*Gallicio-
 rum*) *Pel.* 133. 139 (dulcis); de duci-
 bus *Theotonicis* (cf. *prim.* 18 prin-
 cipibus fit par, ducibus sed nec
 fuit impar cum *adm.*): Liudulfus
fundator coenobii Gandeshemensis
prim. 4. 128 (venerandus). 132. 156.
 181 (verendus? cf. *app.*). 212 (dignus).
 227. 280. duces Saxonum iure
 potentes Liudulfus magnus, clarus
 quoque filius eius Oddo *prim. prol.*
 4 (cf. v. 288 *adm.*). Brun *prim.* 362.
 Oddo (*Illustris*) *gest.* 6 (magnus
 et venerandus). *prim.* 69 (inclitus).
 368. 507 (clarus). 555 (tantus). 562.
 Henricus (*Baioariae*) *gest.* 49 (bene
 fortis). 153. 375 (potens). 382 (tan-
 tus; cf. v. 657). 675. Liudulfus (*Sue-
 viae*) *gest.* 1160 (venerandus). Con-
 radus (*regni Lothariani*) *gest.* 448
 (egregius strenuusque, nimium
 quoque fortis). 688 (sapiens). 697.
 Arnulfus (*Baioariae, socer Henrici*)
gest. 157 (egregius). Herimannus
 (*Sueviae, socer Liudulfi*) *gest.* 455.
 dynamis] per -in artes scire, per
 energian (cf. *app.*) omnino nescire
 II *ep.* 7.
 ebriare (?) v. debriare.
 ebrietas] per membra -ate data *Gong.*
 222 *adm.*
 ebulliens fervor (*olei etc.*) *Sap.* 5, 25
 (ebuliens *ed. princeps non typo-*
thetiae, sed editoris culpa: cf. Celtis
epigr. II 33, 4 p. 29 Hartfelder
 ebullit et liquidis effluit altus
 aquis).
 ecclesia] aliquam -ae imminere per-
 secutionem *Abr.* 3, 9. clericatum
 in -a obtinui *Gall.* II 5, 4. ascitur
 natis -ae nitidis *Gong.* 38 (i. e.
baptizatur). post pastorem Petrum
 Paulumque magistrum -ae *prim.*
 165. -ae primatum regendae *prim.*
 126. caput -ae (*papa*) *prim.* 142.
 -ae custodes (*imperatores*) *gest.* 1516.
 adiectiva: alma *gest.* 53. sacra
Theoph. 269 (cf. v. 40). *Bas.* 227. *gest.*
 45. 145. sancta *Bas.* 18. *prim.* 362.
 veneranda *gest.* 51; templum *Chri-*
stianum: laetus ad -am mecum
cras pergito sanctam Bas. 164. in-
 trat in -am *Theoph.* 385. *Bas.* 234.
 -as frequentabant *Gall.* II 5, 3. de
coenobio Gandeshemensi prim. 184.
 234 add. 446. 556. parva *prim.* 103.
 novella *prim.* 295. 371.
 eclipsis solis *Dion.* 10.
 econtra v. *ind. gramm.: praepos.*
 eculeus] suspensa in -o *Sap.* 5, 34.
 edepol] nolit hoc Apollo. edepol
 faciendum *Gall.* 9, 1 (*etymon esse*
voluit Hr.).
 edere] quem retro tempora divinitas
 edidit omniparentis et in tempore
 virginitas genuit matris *Sap.* 9, 4;
 editus puer regali germine nuper
Mar. 596. -a magnorum summo
 de germine regum *gest.* 86 *adm.*
 edicere] plene verbis e. posse, quan-
 ta . . . *gest.* 238.
 edictum] Christicolis -a necis dictare
 ferocis *Dion.* 157.
 ediscere] quo fidem, quam expugna-
 tis, plenius -erem *Sap.* 3, 7. pa-
 triam, genus nomenque tuum ex
 te plenius cupio -ere *Sap.* 3, 6.
 edisserere] dicam digestim. hoc in-
 terim parvi pendo, quo -as, quod
 magis exopto *Gall.* 12, 1. -e sum-
 motenus aliquantulum de sym-
 phoniis *Pafn.* 1, 13.
 edocere] promissis -cta supernis
prim. 28.

edomat gentes feroces (*Henricus dux*)
gest. 44.

educere] da manum, ut te -cam
Pafn. 12, 4.

effectus] ideo ambo morte sunt consumpti, ne -um administrarent sceleri Cal. 9, 4. (tuis) votis -u conabar respondere operis Gall. 1, 2 (cf. Pafn. 3, 8 bis).

efferre] quod spera tam dulcem efferat sonum Pafn. 1, 16; elata funera sequi Sap. 8, 2; (*Christum*) efferimus crebris conclamantes simul odis Theoph. 418.

efficacia posse Pafn. 1, 28 adn.

efficaciter] qui imbecillioribus assimilari non respuit, quo -ius animam revocet, quae erravit Abr. 3, 18.

efficax] quam -aces, quam exaudibiles experior esse tui preces Sap. 5, 21. quam -ax his aderit superna miseratio Gall. 9, 4.

efficere] (*deus Mariam*) -ecit cunctis dissimilem meritis Mar. 36. quo te mihi -icerem obtemperantem Sap. 3, 23; locus scelerum domus -icitur precularum Agn. 253. num adeo infelix -ectus es, ut...? Cal. 9, 12. iam patrona (cf. app.) -ecta te parientis Sap. 7, 2.

efflagitant testem pro quibus (*weshalb*) egregium Gong. 512. quae voles, ut concessurum -a Abr. 5, 2; qui pro spe vitae -ant auide, ut... Gong. 322. unde tui dilectionem -o, ut Pafn. 10, 5. hoc indesinenter exoro, hoc -o, ut Sap. 4, 2. effluencia] mitiga -am verborum Sap. 2, 2.

effluere] tenuem guttulam de plenisciurum pateris -entem Pafn. 1, 19; quae divitiis -ere (? at cf. add.) semper laboravit Pafn. 4, 5.

effundens lacrimas Mar. 161. -sis precibus Mar. 151. petram iussisti latices -ndere dulces Gong. 289. quos pius -sa salvavit sanguinis unda Bas. 140.

effusio] larga -one lacrimarum Abr. inscr.

egenus] (*Maria escam sibi datam*) citius concessit -is Mar. 370. Christum miseris inter -os Gong. 59. hospitiumque vagis numquam claudebat -is Theoph. 25. -is dis-

pensare (*mammonam*) Pafn. 3, 10. lascivi iuvenes rationis -i Agn. 211 (*Radbodi hirundo* v. 41, P. C. tom. IV p. 173, *lectorem monet*: tu ratione viges, ego sum rationis egena; cf. var. lect. in *Sulpiciae satira* v. 15).

egere] sollicitans omnes clementer -entes Theoph. 154 (cf. egenus; *homocoteleuti causa hic praefertur participium*); ad perfecti defensionem opusculi permultorum iuvamine -eo I pr. 3 (cf. 9 -enti paginae).

egredi absolute (sc. antro, templo, domo etc.) Bas. 212. Dion. 29. Agn. 298. Gall. 8, 1. Dulc. 4, 4 (cf. app.). 5, 1. 6, 2. prim. 256 (cf. v. 251); -ssi serpentes (*baratro*) Dion. 78. ex qua (*virga*) continuo splendens -ssa columba Mar. 472; (sc. ad bellum) Gall. 12, 3. gest. 639. equo Verax -ssus in albo Ioh. 31; animae -ssae sunt corpora Dulc. 11, 5.

egregius] arbiter Gong. 424. domna gest. 81. dux gest. 157. 448. imperator Gall. 1, 8 (cf. ind. gramm.; *non est adverbium*). martyr Gong. 14. Dion. inscr. Agn. 406 (f.). natus Mar. 351. pater gest. 439. populus Gong. 520 (?). puell(ula) Mar. 275. Dulc. 2, 1. pueri Gong. 233 (i. e. famuli). reginae satis -ae gest. 638. stirps gest. 116. testis Gong. 512 (i. e. martyr). tribus Iudae Mar. 433; caput Pel. 330. rostrum Gong. 268. Pel. 242 (*de sanctis*); doctrina tua (*Unterweisung*) Mar. 6. mores Gong. 28. prim. 8. facta Gong. 528.

eicere] corpus Drusianae foras est eiectum Cal. 9, 1; armis vicissim eiciendo Pafn. 1, 26; spiritum pro tui confessione nominis eiectum (cf. app.) de habitaculo corporis Sap. 5, 23.

eiulare] voces in altum -ando dedit Abr. 3, 5.

elaborare] nil officit, quod -astis Pafn. 1, 18 (sc. *discendo*). -at pro viribus, ut... Abr. 9, 4; cf. *illaborare*. elambere] tenuem scientiae guttulam, quam de plenisciurum pateris effluentem -i Pafn. 1, 19.

electus] coniugis -ae prim. 100. omnes -i Mar. 191; (*Christus*) se dedit -um patri moriens holocaustum gest. 329.

- elementa IIII contraria *Pafn.* 1, 4. 5. 6 (dissona). ex -orum materia *Sap.* 9, 5.
- elicere] nec ab aliquo digestim sufficienterque dicta elicere quivi *gest. pr.* 4.
- eligere] quem pius elegit deus, regem *gest.* 695. qui fuit electus regis pietate perennis primus Saxonum rex post patrem strenuorum *etc. prim.* 565 (*cf.* electus). stulta mundi elegit deus, ut confunderet sophistica *Pafn.* 1, 20; eligiturque sui consors dignissima regni *gest.* 665 (*cf. prim.* 307); sectam Christicolarum *Gall.* 12, 9. religionem *Gall.* 12, 10. caelibem vitam *Gall. inscr.* castitatem *Pafn.* 10, 3. vitam repudio mortemque eligo sponte *Cal.* 9, 28. habitationem *Abr.* 4, 3. locum sepulturae *Sap.* 8, 2 (*cf. Pel.* 359. *Gong.* 493). eligitur ipsa dies templo condigne sanctificando, in cuius noctis medio . . *prim.* 376; *inf. Theoph.* 169. *Dion.* 95 (*disiunctive*). *Agn.* 17. *Abr.* 3, 6.
- eliminare] animas pro te de lutea habitatione -atas *Gall.* II 7, 2; ut iniquae sordes delectationis -entur acerbitate castigationis *Abr.* 9, 3. elongare medelam miserationis *Cal.* 9, 14.
- eloquentia] pomposis facetae urbanitatis exponenda -is (*cf. app. gest. pr.* 8).
- emendare] ut non minoris diligentia sollicitudinis eum (*sc. meum libellum*) -ando investigetis quam proprii seriem laboris II *ep.* 11.
- emere] (*Christus*) empturus reos animae pretio sibi carae *Mar.* 63 (*cf. Theoph.* 335. *Cal.* 9, 24). quam haut segniter emi vitae pretio *Gall.* 13, 2 (*cf. mercari*). se regnum pretio contestans emere magno *gest.* 717.
- emerge de abyssu desperationis *Abr.* 7, 9; si quid experior -rgere, quod tuo potentatui videtur contraluctari *Sap.* 1, 2. quo resectis vitiorum spinis -rgere possit vimen (*cf. app.*) compunctionis *Pafn.* 3, 7.
- emetiri] tandem -nsa arboreae medietate spissitudinis *gest. pr.* 5. nequimus sensu -tiri scrupulum tuae rationis *Pafn.* 1, 18.
- emicare] ipsamque columbam absque laesione -uisse *Abr.* 3, 10 (*disrupto dracone*).
- eminens] -ntiores Italiae principes *Sap.* 3, 6.
- eminentia sui probitatis *gest. pr.* 1.
- eminus hoc cautis cernentes pupillis *Pel.* 326.
- emiroleus (*ἡμιόλιος*) in ratione -i sive sesquialteri *Pafn.* 1, 14.
- emissio] in -one nunc gravis nunc clarae vocis *Pafn.* 1, 17.
- emittere] (*diabolus*) laeto Tartareos -sit corde ministros, ut *Bas.* 100. sacri gratiolam vobis sed flaminis almam -ttam citius *asc.* 72; -ssis ventis aeribusque vagis *Gong.* 158 *adn.*; ceu foret -ssus scelerum vindex aliquorum *Dion.* 72 (*de rogo in visione viso*).
- empticius *Dulc.* 1, 7 (*cf. Georges s. v.*).
- emundare locum *etc. prim.* 271. maculas criminum *Abr. inscr.*
- enarithmus] si velis nos -um agnoscere, dic primam usyam *Cal.* 2, 2 (*cf. p.* 135, 31 *sqq. adn.*).
- enecetur vi vaporis *Sap.* 5, 10.
- energia] per dynamin artes scire, per -an (*cf. app.*) omnino nescire II *ep.* 7 *adn.*
- enitēre, ut . . *Abr.* 2, 1.
- enormitas tanti sonitus *Pafn.* 1, 15; peccatorum *Abr.* 7, 9. proprii sceleris *Abr.* 7, 12. tui delicti *Pafn.* 3, 9.
- ense immisso *Agn.* 405. sustine percussoris -em *Sap.* 7, 1.
- enucleare (*i. e. explicare*) sed nec alicui sapientium affectum meae intentionis consulendo praesumpsi -are I *pr.* 5. vestrae fidei confidens secretum -o *Pafn.* 2, 4. -a nobis causam (*cf. Cal.* 5, 2) tui maeroris *Pafn.* 1, 22. -o. hoc desidero *Pafn.* 10, 2; *or. obl.* II *ep.* 4. *Cal.* 2, 1.
- enucleate] expone -ius *Cal.* 9, 31. *Pafn.* 7, 3 *add. Sap.* 3, 11.
- enumerare] cum, quot in unaquaque parte sint, -amus, denominationem facimus *Sap.* 3, 20 (*synon.* dicimus).
- enutrire] philosophiae adprime studiis enutriti II *ep.* 3.
- ēous] Aurora spargente plagam lucem per -am *Mar.* 359. sidus -um *Gong.* 219. Francorum populus -us *Gong.* 339 (*cf. v.* 120). regni -i (*Francorum ἀπὸ κοινοῦ*) *Gong.* 19.

ephebus] molliter -um dicens mulcebat amandum *Pel.* 251 (*de rege impudico*).

epistola eiusdem II *ep. inscr.*

epitritos] proportionem -am sive sesquiterciam *Pafn.* 1, 14.

epogdous] rationem epothoi numeri sive sesquiocavi *Pafn.* 1, 12.

epulemur et laetemur *Abr.* 6, 3.

equo albo *Ioh.* 31. ascendamus -os *Gall.* 8, 1 (*cf. Dulc.* 13, 4). -o te superponam *Abr.* 7, 15.

era, eremita v. hera, heremita.

ergo v. *ind. metr.*: particulae.

erigere] quis me apprehensa manu erexit? *Cal.* 9, 27. cur decidis, cur in terra iaces immobilis? erigere *Abr.* 7, 7. truncatum corpus erigitur subito *Dion.* 230. erige te, palma *Mar.* 782; turgenti fastu non tamen erigitur *Gong.* 54. lapsum erigere, maerentem consolationibus attollere *Cal.* 9, 17.

eripere] Saracenorum gens -uit regni sortem sibi (*sc. urbis colonis*) vi clari *Pel.* 26 *app.*; David regem toties de fraude fidelem -iens Sauli *gest.* 253. me a lepra pariter corporis et ab errore -iens gentilitatis *Gall.* 5, 2.

erigere] (*Iohannes et Paulus*) libere vagant, thesauros Constantiae -ant *Gall.* II 4, 1. eius gazas pauperibus -are decrevi *Abr.* 1, 4 (*cf. 7, 14*).

errare] nunc per devia -aret, nunc recti tramitem callis improvise incurreret *gest. pr.* 5; -as, socie: est lota baptismate *Cal.* 2, 3 (*du hast die Rechnung ohne den Wirt gemacht, denn...*). erras, Adriane, si reris... *Sap.* 5, 8; qui -anti non delectantur derogare, sed magis -ata corrigere. fateor namque me haut mediocriter -asse non solum in dinoscendis syllabarum naturis, verum etiam in dictionibus componendis etc. I *pr.* 1 *sq.*; quo efficacius animam revocet quae -avit *Abr.* 3, 13; sic praecipue participium -antem ovem *Bas.* 230 (*spir.*). super -antis lapsus gaudendo *Theoph.* 37 (*cf. v.* 107. *Bas.* 72. 143. *Abr.* 3, 17). -antem necnon perversa volentem *Agn.* 324 (*cf. v.* 327). -antem mentem *Theoph.* 156.

errata corrigere I *pr.* 1.

error ignorantiae I *pr.* 3 (*opp. crimen praesumptionis iniquae*). -ores fatenti facilis venia vitiisque debetur pia correctio I *pr.* 2; nefandi dogmatis *Pel.* 23. gentilitatis *Gall.* 5, 2. fideles attrahere in -orem *Abr.* 3, 9. -orum laquei *Dion.* 154. tenebrae *Theoph.* 2. *Dion.* 115 (*veturum*). vincla suorum *Agn.* 250. multis -orum pro commissis variorum *Agn.* 164.

erubescere absolute II *pr.* 5. *Dulc.* 14, 3; *inf. Cal.* 3, 4. *Pafn.* 7, 11. *Sap.* 6, 3.

erudire] quae aliquot auctores, quos ipsa prior a sapientissimis didicit, me admodum pie -ivit I *pr.* 7.

eruit et proprios summo de vertice pilos *Bas.* 151. capillos *Abr.* 3, 3. erumpentes lacrimas viriliter stringo *Abr.* 6, 1. pro fonte sanguinis unda -mpit (*cf. app. et prim.* 324 *app.*) lactis *Sap.* 5, 9 (*pectore vulnerato*). escis terrenis vescier *Mar.* 199 (*cf. v.* 368 *sq.*).

esse v. *futurus et ind. gramm.*

esus] si carni -us vinique haustus apponetur *Abr.* 3, 17.

et, etenim, v. *ind. gramm.*

etiam] quid possem facere nisi fugam captare? non. etiam *Gall.* 12, 3 (*'nein.' 'ja, doch.'*); ceterum *cf. ind. gramm.*

evacuare] (*diabolus*) fraudibus omni-genis temptavit famam -are bonam (*s. Gongolphi*) *Gong.* 436; sudores vigiliarum etc. *Abr.* 3, 5 (*cf. 7, 3. 8*).

evadere latenter *Abr.* 3, 3. te ignorante *Abr.* 3, 7. restat ut nos duci tradamus. alias non -demus *Gall.* 9, 2 (*cf. 12, 3*). impunitum *Gall.* II 8, 2 (*et sic Sap.* 5, 12 ne -dat, providendum). -dendi aditus *Sap.* 5, 24. occasio *Sap.* 3, 24; de vinclis *gest.* 540; poenas *Pafn.* 12, 5. quicquid irrogabis adversi, -dam iuvenamine Christi *Dulc.* 12, 2. custodum fraudes fugiens -serat omnes *gest.* 547. qualiter utrumque -dere possis damnum *Gall.* 2, 5.

evaginato gladio *Sap.* 5, 28.

evanescere] citius dicto -uit (*serpens*) *Cal.* 9, 8.

evangelici libelli *Mar.* 533 (*i. e. ipsa evangelia*). -a promissio *Pafn.* 11, 1. -is orsis *Theoph.* 357.

- evellere] si qua forte fila vel etiam floccos de panniculis a veste Philosophiae abruptis e. quivi II *ep.* 9. evulsis visceribus et nudatis ossibus *Sap.* 5, 22. Pelagium nodis e. duris *Pel.* 219.
- evenire] non, ut speras, -erit *Sap.* 5, 22.
- eventus post facta docet persaepe rerum discrimina *Cal.* 9, 6. quicquid unicuique nostrum utriusque -u fortunae ingeratur *Cal.* 2, 1. quare -um tuae perditionis mihi non indicasti? *Abr.* 7, 3.
- evidens magnumque (signum fatuitatis vestrae) *Dulc.* 1, 3. visio *Abr.* 3, 8 (*nicht misszuverstehn*).
- evigilans *Abr.* 3, 11. e somno gravido *Gong.* 232.
- evolvens bilem invidiae veterem *Gong.* 434 (*de diabolo*). insidias ante repertas *Bas.* 78.
- evomit tumidas ipso disrupta locello (*nubecula*) undas praescripti fonticuli *Gong.* 249.
- ewangelicus v. evangelicus.
- exacerbare] saturatus conviciis tui sororum nimiumque -atus sum proluxa ratione earum *Sap.* 5, 31.
- exaestuar] quiddam agendum mihi -at mente *Abr.* 1, 2. -o mente, gestiens etc. *Abr.* 1, 5. *inf. Dulc.* 2, 2.
- exagitat caput indomitum impatienter in illum *Gong.* 565.
- exaltate deum modulato carmine nostrum *asc.* 104. tanto gloriosius -abor *Dulc.* 12, 2. -are super caelos, fortis deus, altus *asc.* 101.
- examen] quorumcumque sapientium -en (*Kritik*) subire II *ep.* 5 (*dramatis editis*). ad -en Dulcitii praesidis (*Verhör durch . . .*) sub carcerali squalore servantur *Dulc.* 1, 8. iusto praedictos comites -ine (*Gericht*) perdens *gest.* 279. nec in discretissimo eius (qui clancula cordium cognoscit) -ine reus praevaricationis habetur, qui . . . *Abr.* 3, 18. si tamen sanae mentis -en accesserit *gest.* pr. 9.
- examinare] quanta supernus arbiter distinctione cunctorum facta -at quamque aequa lance singulorum merita pensat *Cal.* 9, 6. solus omnia subtiliter -ans, omnia recte disponens *Cal.* 9, 33.
- exanimis iacet (*mortuus*) *Pel.* 339. testis (*i. e. martyr*) *Gong.* 551. corpus -e *Gong.* 490. *Cal.* 9, 12; -es facti sat pavitant *Mar.* 719.
- exaudibilis] quam efficaces, quam -es experior esse tui preces *Sap.* 5, 21.
- exaudire] vos a deo -itum iri clementer *Pafn.* 10, 3.
- exhausti v. exhaustire.
- excedere] hic pollens quantae fuerat bonitatis honore, -it vilis huius carminuli textum *gest.* 12. hoc tamen agnosco fragiles -ere vires, ut temptem . . . *Mar.* 25 (*cf. v. 539*).
- excellens] pressi -ntesque soni *Pafn.* 1, 6 (*cf. sonus*).
- excellenter] cum philosophicis adprime studiis enutriti et scientia longe -ntius sitis perfecti II *ep.* 3.
- excellencia tanti nominis *Abr.* 1, 3. augustalis *Gall.* 1, 2. *gest. pr.* 6 *app.*
- excelsus] haec mutatio dextrae -i *Gall.* 13, 2 *adn.*
- excidere] Fortunatus comparatur malae arbori, unde -sus a collegio iustorum et abiectus a consortio deum timentium *Cal.* 9, 29.
- excidium] si cunctis civibus -um mortis conferret amarum *Pel.* 49.
- excipere] excepta passione s. Pelagii I *epil.* partem (*ein Drittel*) possessionis, quae ad filias pertinet, -io, partemque mihi reservo: de reliquo . . . *Gall.* 13, 6. cur unam -is? *Dulc.* 10, 1; (*Christus*) ulnis exceptus tremulis iusti Symeonis *Mar.* 676. libens -io gladium *Sap.* 5, 28.
- excitari a somno *Dulc.* 8, 1. hunc, quem mors abstulit, ad vitam -are (*i. e. resuscitare*) *Cal.* 9, 20; stabilitas vestrae fidei spem mihi -at de credulitate Gallicani *Gall.* 5, 7. quid si dixero et dicendo aliquod impedimentum -avero? non a nobis *Pafn.* 2, 3.
- exclamans (*prae stupore*) signi dixit bene credula tanti: . . . *Mar.* 594. -at subito (*prae amore*) magna de stirpe creata, optans . . . *Bas.* 104.
- excolere] ego te propriae proles vice -o atque extollo omni dilectione *Sap.* 5, 17. excultam magna, funus venerabile, pompa *Agn.* 431.

excubiae] parentes -as proli celebra-
bant *Agn.* 438.

excusso diademate prostrati Iesum
Christum adorabant *Gall.* II 5, 3.

execrans talem constanter honorem
Theoph. 43. -antes carnale con-
sortium *Gall.* 5, 3. cur habitaculum
-aris? *Pafn.* 7, 10 (*i. e. reprehendis*).

execratio] prae tristitia atque -one
(*cf. app.*) illiciti amoris mortuam
Cal. inscr.

exedere] corpus adhuc integrum
manet, ut reor, quia non languore
exesum, sed levi, ut experiebare,
febre est solutum *Cal.* 6, 1.

exemplum earum moriendo sequi
Dulc. 12, 1. multorum ad auden-
dum provocor (*cf. prim.* 493) -o *Cal.*
2, 3. -oque suo praemonstravit
facienda *prim.* 415 (*cf. asc.* 55). *prae-*
cipue -o (*nach dem Vorbild*) Pauli
Dion. 126 (*cf. Dulc.* 12, 1. *gest. prol.*
2, 23 *adn.* v. 1505. *prim.* 89). libellum,
quem prius -o constat scriptum
fore nullo *gest. prol.* 1, 29 (*mixta*
oratio; *cf. prol.* 1, 14 sed non -um
quisquam mihi praebuit horum);
-umque suis in se praenobile cunc-
tis praepont sociis iam cuncti-
genae prohibitae *Mar.* 346. -um
nobis tribuere salutis sperandae
multi *Theoph.* 242. veniae *Bas.* 7.
-um cunctis imitandae fit pietatis
Dion. 100. esto sororibus -um
correctionis et causa liberationis
Dulc. 1, 5. ut, quibus causa fuit
perditionis, fiat -um conversionis
Abr. 9, 4.

exequi] quae tibi sunt commoda,
-imur mente devota *Sap.* 8, 1.

exequias celebrare *Pel.* 355 *adn.* fu-
neris magni fit pompa parata,
ornant -ae corpus et exanime
Gong. 490 *add.*

exercere] ego quondam stultus talia
-ui et clericatum in ecclesia op-
tinui *Gall.* II 5, 4. caput exacto
succidere ferro et sententiam sic
-ere supremam *Pel.* 295. ultionem
Dulc. 9, 1. signorum mox -ere per
illum Christus virtutes dignabatur
pie plures *Dion.* 146. tertia (mu-
sica), quae instrumentis -etur
Pafn. 1, 10.

exercitatione continua ieiuniorum,

vigiliarum atque orationum *Abr.*
inscr. 9, 3.

exercitium] cum pro tui strenuitate
id tibimet -i (*sc. bellum Scytharum*)
ad defensionem non ignores pa-
triae servari *Gall.* 1, 1 *app.*

exercitus eius *gest.* 150. quadrupli-
catus *Gall.* 13, 5 (*auf die vierfache*
Stärke gebracht). innumerabilis
-us legiones *Gall.* 9, 1.

exaurire] cumque pio satis exhausti
puero foret ipsi *Theoph.* 14 *adn.*
(*ex rivis sapientiae*).

exhibere] regum, quibus -uit famu-
latum *prim.* 509.

ex(h)ortari] -ans moneo vos, ut *prim.*
434. hoc quoque suadelis -abatur
amicis, ut *gest.* 644. legalem non
raro sui seniore -abatur blandis
nimium suadelis, ut *prim.* 93; -ans
illam (*i. e. sororem*), regi parere
fidei *gest.* 103. -ans patris imperio
populum dare colla *gest.* 613.

exigere] hoc -it huiusmodi dispu-
tatio *Pafn.* 1, 13. si res -it, com-
patiemur *Cal.* 2, 1. (*vestrae*) pa-
rentelae claritas... -it (*a. c. i.*) *Dulc.*
1, 1; exacto ferro *Pel.* 59. 294.

exiguas] ut sanctitas tua digna-
retur invisere -atem habitationis
meae *Pafn.* 7, 1.

exiguus] dulus *Gong.* 126 *app.* -i pec-
toris obscurum mis antrum *Pel.* 6;
cell(ul)a *Abr.* 2, 7. *Pafn.* 8, 2. fe-
nestra *Pafn.* 7, 6. gutta *Gong.* 189.
libellus *gest. prol.* 2, 14. Musa (*i. e.*
carmen) *prim.* 572. munus *gest.*
prol. 1, 7. terra *Gong.* 268 (*das an-*
gekaufte kleine Stück Land).

exilire] ut per fenestram ad patran-
dum facinus -ivit *Abr.* 3, 4; ut
omnes praecordiorum venae in-
trinsecus exilient gaudento *Pafn.*
10, 4.

exilis] nos -es, nulla virtute potentes
Theoph. 415. qui me licet -es fecit
persolvere grates *Mar.* 901.

exilium amarum *Mar.* 683. durum
gest. 1169; -o dare *Gong.* 428. desti-
nare *Gall.* II 7, 2. in -um mittere
Gall. inscr. gest. 1493. ab -o redire
gest. 207.

eximere] exemptus corruptibilis de
carcere carnis *Theoph.* 434. -i pro-
priae pretio gazae numero *Pel.* 132.

eximii martyris *Gong.* 464. meritis
-is *gest.* 12.
exin *prim.* 403.
exire] ut te comitante non exirem
Abr. 6, 6 *adm.* regi non obuius
exit *gest.* 625. hominem exies *Pafn.*
12, 5.
existere] extiti *etc.* v. extare.
exitus rei I *epil.* *Dulc.* 13, 4. *Sap.* 6, 2.
praelii *Gall.* 12, 1. pugnae *Gall.*
7, 2; non citum tibi praestabo
-um, sed differam *Dulc.* 12, 2 *adm.*
exoptare] licet, experiare. -o *Gall.*
4, 3 (*cf.* 12, 1, 10); hanc pietatem
-o, hanc lenitatem desidero *Sap.*
5, 19; hoc -o, ut *Sap.* 4, 4; *inf.*
Mar. 21. *gest.* 536; a. c. i. *Abr.* 1, 2.
Sap. 1, 1. *gest.* 124. quo edisseras,
quod magis -o (*sc. te edisserere*)
Gall. 12, 1.
exorare (*inständig beten, bitten*) -an-
tes crebris hymnisque vacantes
Theoph. 225. pro dampnandis -aret
scelerosis *Dion.* 55; quem ceu (*i. e.*
utpote) pontificem -ans dux *prim.*
132. reliquos -at saepe sacerdos
pontifices templi pretii non mu-
nere parci, quo. *Mar.* 378. suppli-
citer fontem devota mente peren-
nem -o tuae pietatis, ut *Theoph.*
368 (*cf.* *Gall.* 5, 3). hoc indesinenter
-o, ut *Sap.* 4, 2. -ans, ut *prim.* 290;
te *inf.* *Sap.* 5, 30. -ans coepit rogi-
tare (a. c. i.) *Mar.* 433.
exordium] retro exordium natus a
deo patre, ex matre natus in tem-
pore *Gall.* 5, 2.
exoritur nostris subito discordia for-
tis *gest.* 169.
exosus factum *Mar.* 90 (*erbst über*
das Geschehene).
expansis aliis *prim.* 262. palmis *Gong.*
259 (ad sidera). *Theoph.* 310 (in
cruce).
expavere *Gall.* 2, 1. II 8, 2. *Cal.* 8, 2
app.; -eo tui benignam clemen-
tiam et clementem patientiam,
qui. *Cal.* 9, 19.
expectare] milites pro foribus -antes
Dulc. 4, 4. donec *Sap.* 4, 5. 9, 2.
quid tua de his auctoritas decre-
verit, -o *Abr.* 7, 14. -ans spe felici
tempus redeundi status in tumultu
prim. 377. grave delictum haut
leve poenitudinis -at remedium
Cal. 9, 14. matrem bonam tui cer-

taminis consummationem -antem
Sap. 5, 29.
expedire] hoc illi -it vel maxime
Abr. 9, 2.
expedit] non -it (a. c. i.) *Gall.* 18, 4.
expeditione prudenter peracta *Gall.*
2, 5.
expeditus] quo -i tuum iter possi-
mus comitari *Gall.* 8, 1.
expellere] patria expulsus *Gall.* II
4, 1. expulsus propria pergeret
e patria *Gong.* 426; ortus cumque
nigras noctis sol expulit umbras
Bas. 232.
expergiaci (*de orthogr. cf. app.*) *Cal.*
9, 37 (*in resurrectione*). *Abr.* 3, 9.
experimento (?) didici *Gall.* 12, 8 *app.*
experiri, *erproben*: licet, -riare *Gall.*
4, 3 (*cf.* 12, 8. *Cal.* 2, 5). -rtus
didici *Gall.* 12, 8 *app.* -rietur.
-riatur! *Sap.* 5, 26 (*das wird sich*
zeigen. mag es doch!). si nostris
suaviter hortamentis provocetur,
ad cedendum facilis -riatur *Abr.*
1, 6. abstractis vestibus publice
denudentur, quo versa vice, quid
nostra possint ludibris, -riantur
Dulc. 7, 1 (*cf.* *Sap.* 4, 4). te mihi
in hoc concordari re (*cf.* *Cal.* 8, 3)
-rior *Abr.* 3, 17 (*huc retuli propter*
ablativum). quam exaudibiles -rior
esse tui preces *Sap.* 5, 21; *hören*
= *com-periri*: (*Drusianae corpus*)
levi, ut -riebare, febre est solutum.
o me felicem, si numquam -rifer!
Cal. 6, 1 (*Celtis coniectura falsa*;
cf. *Abr.* 3, 16). si quando -riemini,
auditu non delectabimini *Pafn.*
1, 22. ut modum exitumque -rifer
praelii *Gall.* 12, 1 (causam tristitiae
Sap. 6, 1). nil officit, quod elabo-
rastis, cum ante ignorata -rti estis
(*i. e. didicistis*) *Pafn.* 1, 18. quo ab
illa, quid actum sit, -riar *Dulc.*
6, 2 (*cf.* *Gall.* 3, 1. 12, 9. *Pafn.* 2, 1).
nostrates quidam tunc -rientes
reginam domino desolatam fore
caro *gest.* 144 (*cf.* *Abr.* 5, 2. *Sap.* 1, 2).
expers aeternae retributionis *Gall.*
13, 6; editus puer coniugis -rtem
(*i. e. virginem*) bene declarat fore
matrem *Mar.* 377. Odae meus -rs
carnalis totius prorsus amoris *prim.*
200. (*caput abiecimus inter flammis*)
-rs ardoris penitus tantique caloris
Pel. 105 (*cf.* *Agn.* 77).

expetere] si aliud -as *Gall.* 1, 5. nihil aliud a te -o nisi ut . . *Abr.* 7, 16. adhuc maiora a te -o *Abr.* 5, 2. summa implendae intentio servitutis summam -it recompensationem mercedis *Gall.* 1, 4.

expiare] me sordidulam ullatenus posse -ari . . nullum tam immane est delictum, quod nequeat -ari poenitentiae lacrimis *Pafn.* 3, 8.

expirare] his dictis (*sc. ad me*), -avi *Cal.* 9, 13. -ans animam martyr bene lotam agni sanguine *Gong.* 481.

explere] quoadusque divinas -eas laudes *Abr.* 1, 1.

explicabilis] id non obviam nec cuiquam -e fore potest *Cal.* 9, 6.

explicit liber primus, incipit secundus *Agn. subscr.*

expoliare] qui nos ad -andum urgebat *Dulc.* 8, 1 (*cf. 7, 1* puellae abstractis vestibus publice denudentur).

exponere] -no *Gall.* 12, 1. ut tibi nunc -sui *Abr.* 3, 15. -ne *Pafn.* 1, 3. -nam citius *Pafn.* 4, 2. -ne enucleatius *Cal.* 9, 31. *Pafn.* 7, 3 *add. Sap.* 3, 11. cur non auditur? multifariam -nunt *Pafn.* 1, 15; -sunt causam, pro qua construxerat aram *Dion.* 26. ergo non nostris potis est -nier orsis (*cf. gest.* 1506) nobile colloquium virginis et paranymphei *Mar.* 527. -ne exitum rei *Sap.* 6, 2. -ne mihi historiam tuae conversationis modumque compunctionis. hoc possum -nere, quod . . *Pafn.* 12, 2. nec innocentium laudem adeo plene iuxta meum posse -nerem *II pr.* 5. cum, quot in unaquaque parte sint, enumeramus, quantitatem -nimus *Sap.* 3, 20. cuius seriem martirii quidam mihi -sunt *I epil.* -ne vocabula singularum *Sap.* 3, 8. pomposis facetae urbanitatis -nenda eloquentiis *gest. pr.* 8 (*i. e. quae . . sunt*). -ne, quae vidisti *Pafn.* 11, 1. -ne quid patiaris *Abr.* 3, 2.

exprimere] facies adeo coinquinata, ut nigredo quae inhaesit, similitudinem Aethiopis exprimit *Dulc.* 4, 3 *add.* in fornacem igneum colorem prae nimio ardore exprimentem *Sap.* 6, 1; pro fidei rectae

satis expressa ratione *Theoph.* 261; *cf. add. ad Pafn.* 7, 3 (*p.* 174, 10).

exprobrare] quod praesidem Dulcium audio adeo illud, adeo -atum, adeo calumniatum *Dulc.* 9, 1.

expugnare] quo fidem, quam -atis, plenius ediscerem *Sap.* 3, 7.

expurgare] hunc libellum omnium sapientium benignitati offero -andum *I pr.* 1; cuius nos penitus -are nequimus facti *II pr.* 1.

exs- v. ex-

extare i. esse (*cf. constare*) *Mar.* 128; formas ambiguas extiti etc. huc potius rettulerim, cum existendi verbum certo exemplo careat: *Mar.* 55. *Gong.* 83. *Cal.* 9, 12. 22 (*bis*). *Abr.* 5, 3. 7, 6. 9, 4. *gest.* 430. *prim.* 281. 472.

extemplo v. extemplo.

extendere] manus, cum quibus caelos -ndi celsos asc. 46 (*Christus loquitur*); strenue -nde arcum, iace sagittam *Dulc.* 14, 2. nisibus -nta cunctis hasta *gest.* 579.

exterminare] ne crediti talentum ingenioli sub obscuro torpens pectoris (antro) rubigine negligentiae -aretur *I pr.* 8.

extemplo *Mar.* 785. *Gong.* 101. 169. *Theoph.* 109. 430. *Dion.* 161. *Agn.* 221. 249. *gest.* 1144. *prim.* 324.

extinguere] ignibus -nctis *Agn.* 395; i. e. necare: semper vivum Christum *Mar.* 695. *Gongolfum Gong.* 461. regem *Pel.* 27. -nctum subito flatu vixisse resumpto *Agn.* 305 (*cf. prim.* 530). tui sororeculam pari condicione -nctam *Sap.* 5, 27. -nctae prolis cadaver *Sap.* 5, 20. -nctum corpus *Theoph.* 437. *Dulc.* 11, 4. funus *Pel.* 298. 314. 353; qui tui (*gen. obi.*) in me (*abl.*) amorem surripiendo conatur -nguere *Gall.* 5, 3.

extollere] vos inter primos in palatio -ere *Gall.* II 5, 6. et ego te propriae prolis vice excolo atque -o omni dilectione *Sap.* 5, 17. quos praepollentis decus -ebat honoris *prim.* 429. ne plus iusto fragiles -ere mentes suaderet talis successus prosperitatis *prim.* 458; (*caput*) rapidis -unt flammis *Pel.* 402 (*nehmen es aus dem Ofen*).

extorquere] omne quod iniuste a vobis -rsi *Pafn.* 4, 3 (*meretrix loquitur*).

extrahere] (baculum) tractis arripuit digitis -xitque solo *Gong.* 245. -xitque loco captivi membra nigello *Bas.* 225.
 extraneus] ignoto -oque viro *Gong.* 128.
 extremus] litoris -a in ora *Pel.* 324; -um domino flatum reddit moriendo *Agn.* 411. quae gravi cum tristitia defungebaris (vel die fungebaris) -a *Cal.* 9, 21 (cf. *Verg. Aen.* VI 457 extinctam ferroque extrema secutam); vel -is auctorum alumnis II *pr.* 7. in aliquod saltim -ae utilitatis instrumentum I *pr.* 2.
 exuere] vestibus -tam, toto quoque corpore nudam *Agn.* 208. -itur (cf. *app.*) tincti pellicula brachii *Gong.* 416. estne homine -ta *Cal.* 5, 1. -itur membris limoso stamine textis *prim.* 334; -e maerorem, cordis deponere dolorem *Mar.* 142. ut mox illapsus (in piscinam *Bethsaidae*) -eret dedecus *Gong.* 330.
 exultare] nunc est gaudendum, nunc in domino -andum *Sap.* 5, 13. nunc quidem gaudeo, sed tunc tandem perfecte -ans gaudebo *Sap.* 5, 27. non confundor, non contristor, sed valedico tibi -ando *Sap.* 5, 13.
 exuperare] non fuerat populus, laedere qui posset vel exsuperare valeret ipsum (*Odonem*) *gest.* 148.
 exurere] poenas evadere vel saltim clementius -ri mitiori igne *Pafn.* 12, 3; hoc me vehementer -rit, quod *Cal.* 5, 2; cf. *app. ad Gong.* 416.
 exurgere] exurgens perge *Mar.* 246.
 exuviae] funeris -as extincti sat generosas limpharum gremio credunt *Pel.* 314.
 fabricare] diis auro -atis *Pel.* 57.
 facere, fieri (cf. factum)] *Activum*: qui semper fecit sapienter (cf. v. 1152) *gest.* 701. iuxta morem faciendo priorem *Bas.* 212. hoc non raro faciens *Mar.* 71 (cf. v. 700. II *pr.* 9. *Gall.* II 5, 7. *Dulc.* 13, 4. *Cal.* 9, 16. *Abr.* 3, 13. *Pafn.* 5, 2. 12, 3. *gest.* 273. 327). quod non fecit, faciendos nos fore dixit *asc.* 60 (*faciendum a nobis*). scelerum faceret quid quisque suorum *Bas.* 79. quid fecisti? quid possem fa-

cere nisi fugam captare? *Gall.* 12, 3. et faceret citius, si non . . . *gest.* 725. faciam, quae hortaris *Sap.* 5, 3 (cf. 9, 3). velle meum qui fecistis necnon faciatis *asc.* 119; domino faciens holocaustum *Mar.* 443. faciam illi exiguum ab introitu cellulam *Abr.* 2, 7. sub terra foveam facerent fodiendo secretam *gest.* 338. malae arbori amaro fructus facienti *Cal.* 9, 23; clementer populo fecisti mira popello *Mar.* 313. qui nostri causa fecisti tanta stupenda *Mar.* 338. qui solus semper fecit miranda potenter *gest.* 231. meae dextrae plasma, quod pulchrum feci, quod corruptum reparavi *Dion.* 94. eius, qui scibile fecit *Pafn.* 1, 21. qui solo fecisti saecula verbo *Mar.* 339 (per proprium natum *Gong.* 3. per quem sibi saecula fecit *Agn.* 73). (*deus*) factus a nullo *Pafn.* 13, 3; hos qui damna (cf. *gest.* 493) diis fecerunt talia stultis *Mar.* 345. quae (*deus*) fecit regi Pharaoni *Mar.* 356. quam tibi iniuriam fecimus? *Dulc.* 13, 2. ultra non paroo, sed vim iustam faciendo . . . *Agn.* 137. plus iusto non iustam vim faciendo *gest.* 312. iniustam vim reginae faciens *gest.* 492. si moram feceris *Dulc.* 11, 3 (cf. *Abr.* 4, 2. in veniendo *Pafn.* 5, 1). (*Christus natus*) pacem caelicolis fecit cum civibus orbis *Mar.* 350. Aedit discessit genti faciens tristitiam *gest.* 399. velut agmine facto *Agn.* 120. *gest.* 631; fac votum deo caeli, te Christianum fieri *Gall.* 9, 3 (cf. 12, 6. *prim.* 339). sermonem vobis tantum faciemus ab illis *Mar.* 341. cuius mentionem in praesenti fecimus *Pafn.* 1, 8 (cf. *Sap.* 1, 5). quando, divisionem faciendo, quota pars sit numeri, dicimus, denominationem facimus *Sap.* 3, 30; si te despexit, sterilem faciens, deus *Mar.* 158. (*te*) faciam pollutarum sociam meretricum *Agn.* 190. ipsum discipulum facias tibi rite futurum *Bas.* 61. ipsum ducem faciendo potentem *gest.* 375. facite vos tributarios imperatoris *Gall.* 9, 3. responsum (*den Wortlaut ihrer Antwort*) flocci facerem *Gall.* 4, 3 (cf.

II 3, 1). non flocci faciamus inducias *Gall.* II 5, 7; fac, ut . . *Gall.* 4, 5. *Cal.* 9, 7. *Abr.* 5, 2. *Sap.* 5, 3. 9. 34. faciam, ut . . *Abr.* 7, 1. a. c. i. (*saepe inf. pass.*) *Mar.* 33. 428. 436 (quos sine coniugibus fecit consistere casus). 484. 820. 824. 885. 901. *asc.* 146. 149 *etc.* II *pr.* 4 (hoc tamen facit non raro verecundari). *Gall.* 2, 5. *Dulc.* 11, 2. 12, 3. *Cal.* 9, 21. *Abr.* 3, 19. *Pafn.* 13, 2. 3. *Sap.* 3, 10. 5, 24. 9, 8. *gest.* 57. 241. 301. 443. 450. 1158. 1497. 1505. *prim.* 79. 446. 556.

Passivum: quid fieri iubeat *Mar.* 444 (*cf. v.* 332. 491. *Dulc.* 1, 1. *gest.* 748). si potis est fieri *Mar.* 759 (*cf. Abr.* 2, 4. *Pafn.* 1, 3. *gest.* 326). fiat fiat (*i. e. amen*) *Gall.* 13, 3. *Sap.* 5, 26. quod debet fieri paterno more *Gall.* 2, 4 (*i. e. quod deo facere p. m.*). et quid fiet? *Dulc.* 2, 2 (*ad milites dissuadentes*; *cf. Cal.* 6, 1. *Abr.* 3, 16). et quid fiet, si . . ? *Abr.* 3, 17. sine quo nihil fit boni *Abr.* 3, 19. solet fieri *Abr.* 9, 3. hoc fiat absque mora *Sap.* 6, 3. quoquomodo factum sit *gest. pr.* 11. quo facto *prim.* 273. o bene factum *Gall.* II 4, 1 (*cf. Cal.* 9, 12). et quid mavultis? submittere colla. nolit hoc Apollo. edepol faciendum *Gall.* 9, 1. sibi quae fuerant facienda *Mar.* 446. quae sunt facienda *asc.* 56. *cf. Gong.* 123. *Gall.* II 5, 7. *gest.* 674. nec umquam me subtraxi faciendis *Gall.* 1, 2 (*cf. prim.* 416). per se quid fieri praesignaret cito magni *Mar.* 297; per quam facta sunt omnia *Gall.* 5, 3. ordine divino fieri sed talia credo *Mar.* 601. signo divino numine facto *Dion.* 32 (divino nutu *Mar.* 668. divinae gratia visitationis *Abr.* 9, 1. pietate superna *Mar.* 175). fiat, precor, tuis meritis, ut *Abr.* 7, 17. in templo vestri munimine facto *prim.* 175 (*cf. v.* 91 monitum claustrum faciendi). ut fiat de me iuxta domini velle *prim.* 353; tonus fit ex duobus sonis *Pafn.* 1, 12. haec (*symphonia diapason*) fit in duplo *Pafn.* 1, 14. omnes (*numeri*), qui ab his in duplo fiunt *Sap.* 3, 18. 19; pro despectu sibi facto *gest.* 716 *app.* eius ut ex meritis fierent haec dona

salutis *Pel.* 393. civilis per me fiet discordia *Cal.* 4, 1. fugam propriae partis male factam *gest.* 258. ut res facta probat *Gong.* 83. sacramento facto *prim.* 173. hoc (*festo*) facta fuit (*i. e. facta est*) clari sacratio templi *prim.* 396. his signis factis *Dion.* 239. vox facta est, dicens: . . *Cal.* 9, 13. facta die *Theoph.* 131; non respuisti fieri homo *Sap.* 9, 6 (*cf. Theoph.* 294). te Christianum fieri *Gall.* 9, 2. praesul factus *Dion.* 40. dux -us populi *prim.* 368. regina -a *prim.* 312. factus sum lascivientium convivae *Abr.* 7, 8. custodemque tui factum pietate superna (*v. supra*) *Mar.* 175. ut, quibus causa fuit perditionis, fiat exemplum conversionis *Abr.* 9, 4. principibus fit par, ducibus sed nec fuit impar *prim.* 18 *adn.* cum sis minor aetate, fito maior dignitate *Dulc.* 1, 3 (*zeige, dass du klüger bist*). exanimis facti *Mar.* 720. cinis expers omnis factus fuit (*i. e. factus est*) caloris *Agn.* 397. nec expers fies aeternae retributionis *Gall.* 13, 6. leprosus est factus *Gall.* II 2, 1. salva fieret *Abr.* 3, 5. laetus secreto pectore factus *Bas.* 211. nimium laeti tanto solamine -i *Agn.* 455. maestus -us *Agn.* 350. hoc, quod ventre tuo procedet, vere fiet idem populis mirabile cunctis *Mar.* 146. quatinus tibi fiat morigera *Gall.* 4, 5. haec inter natas hominum fiet sacra cunctas *Mar.* 182. his habitu similem fieri *prim.* 110 (*cf. v.* 488). quominus obsequio domini fieret studiosa *prim.* 492. quo condigna fias (*inf.*) *Agn.* 158. ne fiam in ruinam delicato iuveni *Cal.* 4, 1. factus es in derisum Christicolis *Dulc.* 7, 1. ne ultra vobis ludibrio fiam *Gall.* II 5, 7. fit notum fama prodente sinistra (*a. c. i.*) *Agn.* 118 (*cf. prim.* 211); pro passivo alius verbi in enuntiatis finalibus: ne virgo pudori coniuge pro vetulo fieret subiecta tenella *Mar.* 490 (*i. e. subicetur*). quo pax ecclesiae fieret stabilita sacratae *gest.* 145 (*cf. Gong.* 489 *add. Pel.* 235; *asc.* 57 ut mea caelestis fieret doctrina fidelis, *i. e.*

- probaretur; activum *prim.* v. 232 silvestremque locum fecit mundatum divinis laudibus aptum).
- facetus] pomposus -ae urbanitatis eloquentiis *gest. pr. s.*
- facies] tollunt mirantes ad superos -es *Gong.* 258. (scintilla) resiliens mihi in -em ferebatur *Cal.* 9, 13. stans sub -e (erae) *Mar.* 142. tui -em contemplandi *Pafn.* 3, 2. absentis -em meruisse parentis *gest.* 1165. ipsius et -em turbam praecedere totam (iussit) *gest.* 1174. mirantur tum -em iuvenis tum dulcia verba fantis *Pel.* 230. moribus et -e *gest.* 422. in -e summa nec non in corpore toto *Agn.* 67. -es, manus ac vestimenta *Dulc.* 4, 3 (cf. *inscr.*). nec -es cadaverosa nec membra sunt tabida *Cal.* 7, 1. pectus pulsavit, -em manu lace-ravit, vestes scidit, capillos eruit *Abr.* 3, 5. si, ut dicitur (cf. *add.*), speculum mentis est -es, serenitas -ei mansuetudinem forte designat eius animi *Gall.* 3, 2. ut prae-figuretur in -e, quod tenetur in mente *Abr.* 6, 1; *adjectiva*: flammea (angeli apparentis) *Cal.* 9, 13. nimium pulchra *prim.* 46. (nimium) regalis *gest.* 413. 640 (addito genitivo, sed v. 345 et 663 *adi. pro gen.*). praeclaro candore serena *gest.* 87 (cf. *Mar.* 348). rutilans *Pel.* 337. *Theoph.* 426 (cf. v. 424. *Sap.* 3, 6). sancta (Christi) *Mar.* 838 (cf. *asc.* 40); -e formosus *Pel.* 206. nitidus *Gong.* 350. pulchrâ *Agn.* 31.
- facile (*adv.*) *Abr.* 8, 1. -ius *Dulc.* 10, 1. *Sap.* 3, 3.
- facilis mutatio Christi *Gong.* 413. ad cedendum -is experietur *Abr.* 1, 6. accessus *Abr.* 7, 1. tanto venia erit -ior *gest. pr. 9* (cf. *I pr. 2*).
- facinus suadenti *Dulc.* 12, 1. ad audendum horribile -us *Cal.* 9, 22. commisi cunctis -us vitiis peius *Theoph.* 239. optavit citius iam fieri -us *Gong.* 452 (cf. *gest.* 320). patrandi occasionem -oris *Cal.* 9, 4 (cf. 9, 11. *Abr.* 3, 4). qui peccavi -usque peregi *gest.* 271. ferre meum -us quia non patitur grave mundus *Theoph.* 189. tuis -oribus deflendis *Pafn.* 7, 9; quatinus superhabundet divina gratia, ubi super-
- habundavit -orum abominatio *Abr.* 7, 10. mea culpa, meum -us *Gall.* II 8, 2.
- factor] -ores templi *prim.* 278; de deo: *Mar.* 188. 731. 898. *Pafn.* 1, 1 (cf. 1, 27). *Sap.* 3, 22. *prim.* 235 (cf. v. 584). 483. dextera -oris cuncta regentis *Theoph.* 455. mi dee, mi -or *Dion.* 210. -orem proprium lactans sub tempore natum (Maria) *Agn.* 77; caelorum *Mar.* 674. mundi *Mar.* 301. *Pafn.* 3, 11. orbis *Mar.* 583. 715. summae, mediae rationis et imae *Dion.* 1 *adn.*
- factum (cf. *facere*)] exosus -um *Mar.* 90 (über das Geschehne erbost). cuius nos penitus expurgare nequimus -i II *pr.* 1. narrabant -um comiti *gest.* 559. (deus) cunctorum -a examinat *Cal.* 9, 6 (cf. *Theoph.* 174. *Pafn.* 3, 4. *prim.* 496). eventus post -a docet etc. *Cal.* 9, 6 (hinterdrein, et sic *gest.* v. 320 post -um | facinus superaddere peius: cf. *Ekkeh. Walth.* v. 139, *Zs. f. d. A., Anz.* XXVII p. 26). -is quod rite replevit *gest.* 68 (cf. *prim.* 145. 350. 369). moribus et -is *prim.* 88; *adi.*: benignum *Theoph.* 152. dignum *gest.* 477. miserabile *gest.* 190. miserandum *gest.* 516. nobile *gest.* 192. pium *Theoph.* 397 (dei; cf. *Bas.* 6). *prim.* 27 *adn.* placidum *Mar.* 66. studiosum *prim.* 183. stupendum (i. e. miraculum) *asc.* 150. *Theoph.* 394. tantum *Mar.* 296. post tristitia -a piaceli *Theoph.* 403.
- factura] improbe fur, regis -am redde perennis *Bas.* 240 (i. e. servum conversum).
- facultas] iuxta mei -atem ingenioli II *pr.* 3. -ates caelo praemittamus *Gall.* II 5, 7 (cf. p. 268^b l. 1). si -as desit posse, numquam tamen deerit velle *Abr.* 7, 17.
- facunde] dulcia resono profundens verba palato dixit f., bene composita ratione *Agn.* 288.
- facundia] pro cultioris -a sermonis II *pr.* 1.
- facundissimis disertissimorum sententiis *gest. pr. 7* (*Darstellungen*).
- fallacibus praesagiis *Dulc.* 12, 5.
- fallere] qui simulat, -it *Cal.* 2, 4. quisquis laudator eius formae extitit, nihil fefellit *Abr.* 5, 3 (cf.

- Pafn.* 2, 5); non ex meo fefelli, sed -entes incaute imitata fui I *epil.* si quid fefelli *gest. pr.* 10. nec sponte fefelli *gest. prol.* 1, 21; cur -eris, cur te vacua spe illudis? *Cal.* 3, 5. ni -or, quinque puellas *Mar.* 496 (*cf. v.* 231 *et gest. 20 adn.*).
- falsitas] quod videtur -as, forsā probabitur esse veritas I *pr.* 4. si quid in utroque (*opusculo*) -atis dictando comprehendere I *epil.*
- falsus] deos -os *Mar.* 828 (*cf. v.* 831. *Dion.* 198). quae membrorum -am portant solummodo formam, mobilis officium complent nec corporis ullum *Agn.* 170; de se -as iuravit res fore dictas *Bas.* 161. non -a loquentis *Gong.* 563. -a sequens, non vera retexens *gest. prol.* 1, 19.
- fama, quae nulla stringitur mora *Pafn.* 6, 2. cuius (*Mariae*) cum stabilem volitaret -a per orbem *Mar.* 377. Gongolfi -a crescente beati *Gong.* 431. gestorum *gest.* 134. hac -a templi passim resonante sacrandi *prim.* 383. suae saltim praepaucula -ae verbulā *gest.* 435. summorum -a clarus meritorum *Dion.* 101. -a cunctis bene notus *gest.* 84. hac moti -a *gest.* 1181; *adi.*: bona *Gong.* 436. *prim.* 24. iocunda *prim.* 211 (*pro-dente, et sic saepius*). laetissima *Gong.* 534. laudatrix vitae almi-ficae *Gong.* 432. praeclara *Mar.* 328. proditrix signi *Gong.* 304 *adn.* tantae dulcedine -ae *gest.* 598. *prim.* 523. sinistra *Gong.* 391. *Agn.* 118. *prim.* 339.
- famen] dicens divino -ine *asc.* 133. iube solummodo levi -ine, quid . . . *Pafn.* 7, 2.
- fames] solvere -em *Gong.* 212.
- familiaris] mis -es socii *Gall.* 12, 6. -ibus meis II *ep.* 4 (*cf. Abr.* 8, 3. *gest. pr.* 11 -issimus vester, sc. *Wil-helmus Gerbergae*); (*curiositatem*) nequimus superare, quia -is est fragilitati nostrae *Pafn.* 1, 22; vili-tatem suae -is rei *Pafn.* 1, 25. res -es iuxta velle meum disposui *Pafn.* 5, 1.
- familiaritas] nostrae adeptionem -atis *Gall.* 1, 5 (*imp. ad ducem*).
- illustres Gallicani natae tuae -ati, era Constantia, satis aptae *Gall.* 5, 1. dilectio mittentis erae (*gen. obi.*) reconciliatur nos -ati tuae *Gall.* 7, 1 (*primicerii ad ducem*).
- famose *Mar.* 799.
- famosus] gloriosissimi et -issimi im-peratores *Gall.* II 5, 2. rex *gest. prol.* 2, 20. v. 67. 115. 628. 734. 1483. duculus *Gong.* 440. nascitur Hen-rico -us filius Oddo *prim.* 564. iu-venis *Gong.* 23. puella *Mar.* 365 (*cf. v.* 679). gens Baioariorum *gest.* 374. germen *Mar.* 418. moenia (urbis) *Mar.* 548. 826. nomen *Pel.* 15. *gest.* 47. templum *Mar.* 448. tri-umphus *Pel.* 9. urbs *Mar.* 637. *Pel.* 286. 348 (cunctis gentibus). *Agn.* 27.
- famula] Gerbergae Hrotsvit, quod -a herae *gest. pr.* 1. Christi -arum *prim.* 310 (*i. e. sanctimonialium*). tuae -ae *Mar.* 17 (*Hr. ad Mariam*).
- famulamen] (*Aethelheitha*) nec per-sonam causa -inis ullam subiectam sibi carceris possedit in antris *gest.* 530. vacare sui sancti -ine sponsi *prim.* 98 (*de monialibus*). sol deposito radii splendore sereni exequias domini celebrat -ine tristi *Dion.* 5.
- famulari] in templo -antibus *Mar.* 69. deo *Agn.* 84. *Gall.* 12, 5. *prim.* 244. domino *prim.* 404. cuius imperio -antia sydera cuncta *Agn.* 81 (*sed ad asc.* 118 pergentem sursum cunc-tis -antibus astris *cf. v.* 115 obse-quo nubes circumsaepus). divinae voluntati *Abr.* 7, 17. Vestae *Agn.* 158. sacris novellis *Pel.* 45. studio -ante *Mar.* 19. -andi *gest. prol.* 1, 11. v. 176. imperatores, quorum -abamur imperio *Gall.* II 5, 2 (*cf. gest.* 399). omnes illi -antes, qui nunc despectum spernunt, vene-rarier ipsum *Theoph.* 120 *add.*
- famulatus] vacare studio Christi -us *Theoph.* 65. tali divinum meditati sunt -um nisu Liudulfus coniunx insignis et eius *prim.* 116 (*de con-silio coenobii condendi*). muneribus nostri -us te venerari *prim.* 136 (*ad papam*). regum, quibus ex-hibuit -um (*Otto dux*) *prim.* 509. ut sublimandam heram tanti com-positus ducis ornaret -us *gest.* 637. (illi) condignum praebere -um *gest.*

523. suae dignum sanctae matri
-um praebens (*regina*) *prim.* 312.
nepotes eius (*aviae*) ad implendum
convenierunt -um *prim.* 430.
famulus] impetraque tuo veniam -o
sceleroso *Theoph.* 331 (*ad Mariam*).
fantasma r. phantasma.
fari qui iussit asellum *Mar.* 31 *adm.*
dulcia verbulum fantis *Pel.* 230 *app.*
(*cf. Pafn.* 3, 2); dictis haec fatur
amicis: . . *Mar.* 142. talia fando: . .
Mar. 306. fatus et egregio dicebat
talia rostro *Pel.* 242. ideo talia
fabar *Abr.* 6, 5 (*sc. qualia modo*
fata sum). quia plus iusto deli-
quit inania fando *prim.* 257. contra
sic denique fatus 'Dic' ait 'au-
xilii . . ' *Theoph.* 111. animo contra
sic fatur amaro: . . *Theoph.* 236;
a. c. i. *Mar.* 640 (fantes).
fas] hanc cui legali f. ait cum foede-
re iungi *Mar.* 429. nec vobis
credo f. esse negare petita *prim.*
160. numquam fuit f. heremicolae
(*gem.?*) conturbari saecularium
more *Abr.* 3, 2. sed nec hoc fra-
gilis f. esse reor mulieris ut bel-
lum dictet, quod nec cognoscere
debet *gest.* 243.
fascis] (*Odio filium*) nutricis ab
ubere regem ad -es augustalis
proximitas honoris *gest.* 1504. tanti
sub -e periculi *Agm.* 231.
fastidire] me velut horribile mon-
strum -it *Dulc.* 6, 2. Iohannes et
Paulus te -iunt *Gall.* II 4, 1 (*mi-*
lites ad imperatorem). cur dedig-
nando nos -is? *Pafn.* 4, 4 (*ama-*
tores ad Thaidem). nostrae con-
iuges -iendo nos contempnunt
adeo, ut . . *Sap.* 1, 5. lenocinia
tua (*cf. Sap.* 3, 5) parvi pendo tui-
que lasciviam -io, sed te ipsum
penitus sperno *Cal.* 3, 3; honores
Gong. 55 (*cf. Theoph.* 54). prae-
sentia *Sap.* 5, 14; c. *inf. Gong.* 411.
560. *gest. prol.* 2, 28.
fastigium] (deorum) pietas me pro-
vexit ad -um regni *Gall.* II 5, 4
(*Iulianus loquitur*).
fastus] turgenti -u non tamen eri-
gitur *Gong.* 54. tanto -u se iactat
in aula (*rex*) *Pel.* 85. dum tumuit
-u licito iactantius isto *Pel.* 91.
fateri] -eor *Gall.* 1, 5 (*sc. se ita rem*
habere, ut tu dicis; cf. Abr. 3, 12).
-eor, iturus sacella intravi *Gall.*
12, 1 (*cf. Abr.* 7, 10. *Sap.* 1, 5, 25);
errores I *pr.* 2. commissi *gest.* 202.
studium nostri tibi rite precando
-eri *prim.* 141 (*ad papam*); quid
mea in te agat dilectio, forte
erubescis -eri *Cal.* 3, 4; a. c. i. I
pr. 2. *Bas.* 47, 92. *Dion.* 133 (clara
voce). *Agm.* 89. II ep. 7. *Gall.* II
8, 1. *Abr.* 7, 13. *Pafn.* 1, 5. *Sap.* 5, 23
(cogeris -eri).
fatigare] ut hunc stultum aritmetica
-em disputatione *Sap.* 3, 8 (*cf. Pafn.*
1, 19). ne -a me longa verborum
circuitione *Abr.* 3, 2. hac conta-
mace, quae te insolenti -at prae-
sumptione *Sap.* 5, 3; ne -a te *Gall.*
II 5, 6 (*gib dir keine Mühe*). ne
-emini inutilia suadendo *Gall.* II
3, 1. ne tu ipse -eris disalcando
Abr. 7, 1. nimia lassitudine -amur
Dulc. 14, 2. erras, si reris me -ari
supplicis, non ego quidem, sed
infirmi tortores deficiunt et sudore
ob lassitudinem fluunt *Sap.* 5, 8.
cuius causa continua sollicitudine
-or *Abr.* 1, 3. nulla super his ultra
sollicitudine fatigar (*sic*) *Abr.* 7, 14.
diversis affectibus (fatigor), gau-
dio videlicet et metu in diversum
trahor II ep. 6 *app.* anxietate
cordis -or *Gall.* 2, 1.
fatiscere] en dextrae languescunt,
vires -ent *Gall.* 9, 2. corpus -it
per supplicia, et mens tumet su-
perbia *Sap.* 5, 8.
fatuitas] quid sibi vult ista, quae
vos agitat, -as? quod signum -atis
in nobis deprehendis? *Dulc.* 1, 3.
fatum] quippe vetar -is *Cal.* 2, 5 *adm.*
fatuos divos (*Saracenorum*) *Pel.* 248.
faunus v. *add. ad ind. nom.*
fautor totius bonae voluntatis (*Chri-*
stus) *Gall.* 13, 3. quosdam sapien-
tes huius libri -ores II ep. *inacr.*
faux] trahe de tetrus saevi nos -cibus
hostis *Bas.* 174.
favere] dii propitii -ete *Gall.* 4, 1.
Christo -ente et me laborante *Gall.*
13, 5 (*cf. gest.* 44 *app. et ind. metr.*).
superna -ente gratia *Pafn.* 12, 5.
prona -ente clementia regiae in-
dolis Gerbergae I *pr.* 7.
favilla] (congesta) igni tradere et
in -am redigere *Pafn.* 3, 11. cinis,
suis confrigescendo -is *Agm.* 206.

- pulverea -a coeunte et vivaci flatu redivivos artus iterum intrante *Pafn.* 13, 4 (*de resurrectione*).
- favoris vestri attactu *II ep.* 11.
- febris] in -em incidit *Cal.* 9, 2. corpus levi -e solutum *Cal.* 6, 1. dum vix aetatis -es tetigit mediocris *prim.* 297 *app.* (*wie sie sich in den mittleren Jahren einzustellen pflegen*).
- fel] coronatus spinis et felle potatus *Theoph.* 308. f. triste laci dulce satis fieri *Gong.* 290 *app.*; tali suffusus (*sc. a diabolo*) subito cum felle misellus *Gong.* 447. diabolicae amaritudinis felle plenissimus *Cal.* 9, 29. felleque plus iusto cordis succensus amaro *gest.* 490. haut ira fervens odii nec felle tabescens *gest.* 741.
- felicitas] nostri prosperitas tui est -as *Sap.* 1, 1 (*imperator ad praesidem*). gaudiis tantae -atis *Abr.* 2, 6 (*de vita aeterna*).
- feliciter *Mar.* 77. *Theoph.* 333. *Gall.* 13, 1. *Pafn.* 7, 15. *Sap.* 1, 1. 5, 1. *gest.* 21. 46. 1514.
- felix] infelix non -icis tu nata parentis *Bas.* 133. genitrix tali faetu bene felix *Mar.* 312 (*cf. app. et v.* 324. 573; *Agn.* 279 genitoris quondam -icis talis de germine prolis). o te tali opinione -icem, *Gall.* 10, 1. o me -icem, si saltem noscere possem, utrum . . an . . *Mar.* 115 *adn.*; Oda nimis -ix *prim.* 574. -ix nostri dominatrix *prim.* 460. Christi virgo -ix Hathumoda *prim.* 315. martyr *Agn.* 424. -ici cursu (*Erdenlauf*) peracto *Pafn.* 12, 5 (*cf.* 13, 2 fac -ici reditu ad te reverti animam). expectans spe -ici tempus redeundi flatus *prim.* 577. omine -ici *gest.* 19. *prim.* 209. -ix aetacula sexta (*mundi*) *Mar.* 46. *Henrico et Mathildae* trina deitas dederat tres natos, iam tunc (*opp.* post Henrici mortem *v.* 27) -ici disponendo pie genti *etc. gest.* 26. ipsum -icis summum caput urbis (*regem*) *Pel.* 204 (*quia aves Christiani erant*). -icis primordia Gandeshemensis coenobii *prim. prol.* 2.
- femina] haec -a, cuius mentionem feci *Sap.* 1, 5 (*p.* 181, 30 advena mulier). impudens *Pafn.* 1, 23 (*Thais*). turpia lascivarum incesta -arum (*Terentianarum*) *II pr.* 3.
- femineus] sexus *Bas.* 23. *Sap.* 1, 3. 3, 2. *gest.* 420. 445. 1487. fragilitas *I pr.* 8. *II pr.* 5. Camena *Mar.* 19.
- fenestra cellulae *Abr.* 2, 7. 3, 4 (*per -am exilivit*). 12 (*manu -am pulsavi*). *Pafn.* 7, 6 (*exigua -a*). 12, 1 (*-am aperi*).
- fera (*apocalyptic*) *Ioh.* 30. cunctigenae -ae *Mar.* 731 *app.*
- feralis hostis (*diabolus*) *Gong.* 361.
- ferculum] (*deus*) consecret appositae nobis pie -a mensae *Theoph.* 452 (*oratio monialium*).
- ferino more *Dion.* 136. *Agn.* 276.
- ferire] ictus lictoris susceperunt -ientis *Dion.* 225. ut (*deus*) mallet miserari quam -ire *Pafn.* 12, 6.
- feritas crudelis *Agn.* 275 *app.* lupina *Agn.* 356. magna *Pel.* 125. tanta *Pel.* 89. parilis *Gong.* 449; urbs novā Martis -ate superba *Pel.* 13.
- ferox] hostes *gest.* 572. gentes *gest.* 44 (*Heiden*; *sing. de hostibus Christianis v.* 618). praedo *Theoph.* 374 (*diabolus*); edicta necis -ocis *Dion.* 157.
- ferrati cunei *Gong.* 74.
- ferre crucem in humeris *Gall.* 12, 7. palmas manibus *Ioh.* 19. sceptrum *gest.* 1479. signum fidei *Agn.* 66; Romani urbicolae insignia laudum ferentes ex more *Gall.* 10, 1 (*sc. laureas victoribus*). hic sibi (*i. e. ei*) de Christi (*cf. app.*) fertur mox laurea rara et manibus bravii pal-mula perpetui *Gong.* 485. en tibi versiculos, Gerberg, fero, domna, novellos *Bas.* 1. mihi qui scribenda ferebant *gest. prol.* 1, 23. quaecumque secreta ferebant *gest.* 100 (*de nuntiis*; *cf. Mar.* 179). auxilium viro fideli *Theoph.* 112. opem dolori *Abr.* 3, 1. solamina fratri *gest.* 197 (*cf. prim.* 245 caelitus auxilii petiit solamina ferri). munus veniae scelerosis fertur ab arce *Dion.* 223. gratias deo *Cal.* 9, 33. laudem (*dei*) pietati *Pafn.* 12, 4. incensum *Ioh.* 22. diis libamina *Dulc.* 11, 1. *Sap.* 5, 4 (*cf. Mar.* 202). sacrificia *Dulc.* 1, 1. munera (*deo*) *Mar.* 318; quo regina suum tulerit gressum *gest.* 564 (*i. e. quo*

- fugerit); nec (terra) mis terroris potis est vim ferre potentis *asc.* 48 *app.* ferre meum facinus quia non patitur grave mundus *Theoph.* 189. vim paternae monitionis ferre nequivi *Abr.* 7, 7. hoc vix pontifices crudeli corde ferentes *Agn.* 344. quod illa aegre ferens *Cal.* 9, 2. eius teneritudinem aegre ferre diutinum laborem *Pafn.* 10, 4. quod ipse pati respuit, nos ferre suasit *asc.* 49. laborem *Bas.* 197 (*spiritualiter de temptatione daemonum*). difficultas cuiuscumque laboris tolerabilis fertur, si haut incerta accipiendae spe mercedis relevatur *Gall.* 1, 4 (*cf. Ekkeh. Walth.* 157, *Abaelardi hist. cal. p. 3 Cousin; prima elocutionis origo ad Ciceronem redit: epist. ad fam. XV 20, 2. de fin. III 13, 42. Tusc. III 23, 33*). quantum pro Christo tuleris patiendi doloris *Dion.* 138. quamvis talem ferret sub corde dolorem *gest.* 343. omne maeroris pondus cunctique doloris, quod prius absentis causa tulerant senioris *gest.* 1184. damnum qui tale tulerunt *gest.* 273 (*sed Pel.* 403 *de capite flammis immisso* damnum ferretne calor; *cf. damnum*); praecipue ferebatur in foveam desperationis *Abr.* 3, 6. (scintilla) resiliens mihi in faciem ferebatur *Cal.* 9, 13. stella maris, circa quam fertur mundus et rotatur polus *Abr.* 2, 3 *app.*; ferunt (*a. c. i.*) *Gong.* 27. *Pafn.* 2, 5. addito subiecto (*cf. Heinze ad Lucr. III 42 p. 56*) quidam *Pafn.* 1, 15. illi, qui . . . *Sap.* 6, 2. ut fert multorum sententia *prim.* 185. fertur (*n. c. i.*) *Mar.* 185. 614. 735. *Pel.* 195. *Theoph.* 162. *Dion.* 45. *gest.* 321. *prim.* 338.
- ferrea imponens tegmina membris *Pel.* 119.
- ferrum stringite *Gall.* II 7, 2. exacto -o *Pel.* 59. 294 (*de supplicio*). -o iugulos forari *Pel.* 258 *app.* hostili -o quo (*sc. rege*) iam superato *Pel.* 30.
- fertilitas] loci pro -ate decori *Dion.* 143.
- fervere] fornacem cogunt -ere minacem *Pel.* 384. sartago plena pice et cera ardentibus rogis su-
- perponatur, et in -entem liquorem haec rebellis mittatur *Sap.* 5, 11 (*vis*); sanguinis siti *Gong.* 445. haut ira -ens, odii nec felle tabescens *gest.* 741. -ebat daemonis ira *Pel.* 97. (*Gerberg*) sese Christo clam consecraverat ipsa caelesti -ens sponso velamine sacro *prim.* 322 *app.*; ferbui] *cf. ferverescere.*
- fervescere nimio zelo *Theoph.* 228. in amore (incesto) *Bas.* 35. 102 (*cf. v. 119*). (*infans lacte*) pulsus, gravido ferbuit ingenio *Gong.* 44. plus licito succensâ ferbuit ira *Dion.* 48. fervor ebulliens (*cerae et picis*) *Sap.* 5, 25.
- festinare *c. inf. Mar.* 342. *Theoph.* 33. *Dion.* 33. *Agn.* 385.
- festinus] quendam petiit -us Hebraeum *Theoph.* 83. ipse quidem gentem -us adivit eandem *gest.* 620 (*cf. v. 691. Dion.* 141).
- festum] instantis -i cunctis venerandi *gest.* 364 (*de natali domini*); sanctorum venerabile -um cunctorum *prim.* 193 (*cf. v. 214. 380. 392. 395*).
- festus] sub tempore -o (*Iudaeorum*) *Mar.* 86.
- fetus] genitrix tali faetu (*cf. app.*) bene felix *Mar.* 312. cum proprii -us pusiolis tribus *Sap.* 1, 3.
- fictilis] corpus contextum venis -e languidolis *Gong.* 478.
- fictus *v. fingere.*
- fidelis] homo *Mar.* 84. vir *prim.* 99 (*utrumque de marito*). amicus *Abr.* 3, 16. *gest.* 1148 *v. infra*; *de fide religionis*: gens *Pel.* 117. grex *Theoph.* 268. 413. plebs *Bas.* 228. *gest.* 36. 170. populus *Pel.* 23. turba *Pel.* 354. 406. *Bas.* 251. *Dion.* 239. urbs *Pel.* 62. -i ablutoque viro Christi baptismatis unda *Theoph.* 112. si post haec perstare cupis sine fraude -is *Theoph.* 354. *cf. Pel.* 343. *Theoph.* 84. 283. 396. *Abr.* 3, 9. *Sap.* 9, 6. (*Christi testis* (*i. e. martyr*) *Pel.* 297. 319. Iohannes (*apostolus*) *asc.* 90. pax vobis, fratres semper mihi rite -es *asc.* 109 (*Christus ad discipulos*); rex *Pel.* 79 (*Christianorum*). *de David gest.* 139. 252. *de Henrico vel Ottone gest.* 215 *app.* (*Indulfus*) cunctis blandus dulcedine mentis, mansuetus,

- clemens, humilis nimiumque -is *gest.* 431. grates tibi dentur, karissime fili, quem constare penitus cognosco -em *gest.* 1148; cordis -is *asc.* 68 (*v.* 62 ceu pastor verus cordis bonitate -is, *de Christo, ambiguum*). mente -i (*clausula versus*) *Mar.* 687. 744 (*cf.* *v.* 752). *Theoph.* 397. *Agn.* 438. 452. *gest.* 636. (semper, multum) pietate -i *Mar.* 47. *asc.* 64. *gest.* 301. voce -i *Mar.* 861; ut mea caelestis fieret doctrina -is *asc.* 57 (*i. e. fidem acciperet*).
- fides] nostrum disrumpere pactum et -ei foedus servandum solvere prorsus *prim.* 341 (*die Verlobung aufheben*). hant obscura tuae -ei signa (*cf. infra*) dedisti *gest.* 1149. quanto perfectae -ei dilexit amore Henricum regis fratrem regina fidelis quod suae -ei studio se subdidit omni *gest.* 737 *sqq.* quem colit eous mente -e populus *Gong.* 120 *adn.* (*rusticus ad Gongolfum*). vestrae -ei confidens secretum enucleo. nihil nostra de parte infidelitatis tibi obviabit *Pafn.* 2, 4. pro deum atque hominum -em *Cal.* 3, 5; *de religione*: -ei constantia *Sap.* 5, 33. cultus *Dion.* 43. meritum *Agn.* 446. mysterium *Gall.* 6, 1 (*cf. p.* 191, 30). nitor *Agn.* 31. ratio *Theoph.* 261. sacra *Gong.* 41. *Bas.* 147. *Dion.* 50. sacramentum *Mar.* 563. sermo *Dion.* 221. signum *Agn.* 66. 153. stabilitas *Gall.* 5, 7. plebs doctrix -ei *asc.* 117 (*i. e. apostoli*); qui fuit incredulus, -ei cessit bene victus *Dion.* 28; quo -em, quam expugnatis, plenius edicerem *Sap.* 3, 7. sectari *Agn.* 201. servare (*nec terreri supplicii*) *Dion.* 184. *Agn.* 109; stabiles -e *Dulc.* 2, 2. a domino impetrare -e credentes omnia posse *prim.* 242. haec ita credentem cordisque -e retinentem *Theoph.* 328. mente -e *v. supra*. -e salva gaudens obdormit in illo *Agn.* 412. in -e perseverare *Sap.* 4, 2. 5, 1. in (Christi: *cf. Agn.* 201) -e et dilectione *Gall.* 5, 5 (*cf. II* 9, 1 sanctae trinitatis). solidatum iri *Sap.* 5, 30; *adi.*: constans *Sap.* 5, 26. firma *gest.* 643. melior Christi *Agn.* 201 (*sc. quam paganorum*).
- perennis *Agn.* 109. pura *Pel.* 57. recta *Bas.* 147 *app.* sacra *Mar.* 849. *Pel.* 22. *Theoph.* 356. trina *Gong.* 39. vera *Dion.* 43.
- fiducia] quae -a, quae constantia mentis mihi post haec, cum . . ? *Abr.* 6, 1 (*wo bleibt . . ?*). quae Gallicios retinet -a captos, nescio, ut . . *Pel.* 107. et unde tibi tanta -a, ut . . ? *Pafn.* 7, 13 (*cf. gest. prol.* 2, 12).
- fiducialiter] vestris corroborata sententiis -ius praesumo . . *II ep.* 5.
- fidus] custos semper -us *Mar.* 511 (*coniunge astans sibi*). pastor *Bas.* 253. -issima gens *Pel.* 126 (*utpote Christiana*). numquam permansistis mihi -i *Bas.* 83 (*queritur diabolus*).
- figere gressum sursum *Mar.* 302 (*i. e. ascendere; aliter gest. pr.* 5 illic gradum -gens, *i. e. pausans*). haec discens animo mandavi sedulo fixa *Mar.* 402 *add.* (*cf. Gall.* 1, 3 memoriae -xum teneo). proni vestigiis -gentes oscula prolis *Mar.* 653. manus (Christi) clavis ligno -xere cruentis (*dat. ut cruci-figere*) *asc.* 44. sursum -xis ocellis *asc.* 116. baculum tractis nervis in terram -xit *Gong.* 208. liectores funeris exuvias limpharum gremio credunt in saxaque -gunt *Pel.* 315. -ge in deo spem mentis *Abr.* 7, 9; *cf. fixus*.
- figmentum] Terentii fingmenta *II pr.* 2.
- figura] talibus ac tantis aliis multisque -is admonitus *Theoph.* 270 (*sc. exemplo Ninivitarum, David, Petri*).
- filia *Gall.* 1, 8. 2, 5. 6. *Sap.* 2, 1. 3, 4. 5. 7. 8. 5, 13. 15. 27. 28. 7, 1. 8, 1. 9, 8. *gest.* 471. *prim.* 23. herilis *Gall.* 1, 7. 3, 1; spiritualiter Abraham ad Mariam (*cf. p.* 147, 25) o adoptiva -a *Abr.* 2, 1. 7, 2 (*optiva* 3, 3 *app.*; *Pafn.* 12, 1 *Pafnutius ad Thaidem*). *cf. Abr.* 3, 12. 14. 7, 3. 9. 13 (*2, 2 Effrem ad puellam, fort. propter actatem, multum disconvenit, -a; et illa* 2, 8 pater Effrem).
- filius dei *Abr.* 9, 6. *gest. prol.* 2, 3 (*cf. asc.* 134 tu meus es carus percerte -us unus). virginis *Abr.* 2, 5. 7, 6 (*cf. virgo*). suumque diabolo -um relinquamus *Cal.* 9, 33 (*sc. Fortu-*

- natum*). o -i mortis *Agn.* 61; *Pel.* 163 (dulcissime fili). *Agn.* 44. 125. *gest.* 6. 464. 1147 (karissime fili). *prim. prol.* 5 (clarus -ns Oddo *Liudulfi*). v. 309. 564; *spiritualiter* fili Calimache *Cal.* 9, 18 *Iohannes ap.*, et fili *prim.* 157 *Sergius papa ad Liudulfum*.
- filum minimum (*acc.*) pannorum *Mar.* 626. -a vel etiam floccos de panniculis a veste Philosophiae abruptis evellere *II ep.* 9. purpureos digitis -os (*cf. v.* 363) operans benedictis *Mar.* 519.
- fingere] deus, qui, diversa duo socians, ex hoc et hoc hominem -ngis *Cal.* 9, 9. curam tibi -ngere noli *Bas.* 185. somnum -nxit *Gong.* 231. si nostras aures simulata vestustas non rebus -ctis luserat et dubiis *Gong.* 68. non -cta loquentem *Mar.* 602. ne quis -ctis auderet dicere verbis (*de Christo*): 'ecce, quod ipse pati respuit, nos ferre suasit' *asc.* 58.
- finire] verborum tua nunc est -ienda *Sap.* 5, 22. -ita oratione sacra *Sap. inscr.* his ita -itis *Mar.* 122. 323. 465 *post orationem*, sed *gest.* 1511 his ita -itis et summam replicatis, i. e. in extremo opere.
- finis instat peccandi tempusque nostri discidii *Pafn.* 4, 4. ne -em caperet subducta posteritate inclita regalis prosapias generis *Gong.* 345. sed nec sic veteris -em sumpsit dolus hostis *gest.* 318 (*cf. Mar.* 211). tradamus illas bachantibus flammis, quo -em demus conviciis *Dulc.* 11, 3. (*deus*) morte me praeveniendo -em stultitiae dignabatur dare tantae *Agn.* 326 (*reflexive* -em stultitiae pergas ut reddere tantae *Bas.* 121). ultra non tendo, -em sed provide pono (*sc. carmini*) *gest.* 1509. sine -e *Theoph.* 168. *Dion.* 98. *Agn.* 196. 387. 423. 453. *prim.* 560. sine -e perennis *gest.* 405. -e tenus (*ad finem vel mundi vel vitae*) *Mar.* 225. 384. *asc.* 38. 74. *Gong.* 427. 581. *Pel.* 412. *Sap.* 5, 30. *prim.* 97. 175. (*Christus*) principium cunctarum, -is quoque rerum *gest.* 247 *app.*; lectis de -ibus orbis *Mar.* 618. occiduae -es partis festinus adivit *Dion.* 141. patriae *gest.* 1168. 1177; dum vix aetatis -es tetigit mediocris *prim.* 297 *app.* pro nece martyrii laudando -e peracti *Pel.* 304. vitam -e bono consummans *prim.* 576 *app.* (*cf. Theoph.* 441. *gest.* 125). finetenus v. *supra*.
- firmare] quem victrici populum dextra superasti, tecum facias -are tenendum foedus, cum iuramento structum metuendo *gest.* 1158. caelorum pax quia vera quo regit immensum -avit foedere caelum illarum mentes mutato more fideles *Mar.* 751 *app.* quae (*praedia tradita*) rex Arnulfus post haec per scriptum regali iure statutum -at *prim.* 454. iura monasterii *prim.* 468; omnes esse locum -abant (*i. e. affirmabant*) sanctificandum *prim.* 225.
- firmus] muris bene -is *gest.* 520. 584. in tutis -isque locellis *gest.* 627. brachiis bene -is *Dion.* 231. duritiam mentis bene -am *gest.* 5. fides *gest.* 643. iuramentum *gest.* 1162. -is hoc confirmaverat orsis *gest.* 222. responsis dicunt bene -is (*a. c. i.*) *Mar.* 659 (*i. e. iurant*). spes *Agn.* 243. studio bene (*firmiter*) *prim.* 60 *app.*
- fixus] ut -um digiti esset opus proprii *Gong.* 10 (*i. e. absolutum*); *cf.* *figere*.
- flagellabatur puellula *Sap.* 6, 1.
- flagitare] (*Hebraei*) auxilium -at lacrimando nefandum *Theoph.* 86. tu, consilium cuius (*cf. app.*) merito -amus *prim.* 146.
- flagitium] ne ad tanta devenirem -a *Abr.* 6, 5 (*i. e. ad quaestum meretricium*).
- flagrantia (*sic; cf. app.*) odor istius -ae praetendit -am mihi quondam usitatae abstinentiae *Abr.* 6, 3. -am paradisiaci aromatis *Sap.* 5, 23.
- flagrare] quando illicito amore -abas, avaritiae calore aestuabas *Pafn.* 3, 12. nos quoque (*post eius mortem natae*) haut minus illius (*Oddonis*) constanter amore -amus *prim.* 526. tanto servandae virginitatis -ant amore, ut *Gall.* 12, 10.
- flagris mactatum duris *Dion.* 164. scindant -is eius membra *Sap.* 5, 6.

- (*Otionis et Henrici*) fraterno -ere iunctis *gest.* 377 (*germano de sororibus prim.* 477).
- foetoris nimietate *Pafn.* 7, 12. (nimii) molestia *Pafn.* 7, 12. 12, 3 (*cf. Abr.* 3, 8 *de dracone*).
- fomes mali et incentor *Cal.* 9, 12. sceleris *Agn.* 63 *app.* ne ullus -es vobis relinquatur sperandi *Pafn.* 4, 2.
- fons recens *Mar.* 788. novellus *Gong.* 379. utribus in nostris quia nec est guttula -ntis *Mar.* 767. tincti -nte baptismatis *Gall.* II 9, 1 (*at Bas.* 58 -ntis baptismate lotos); toto lacrimarum -nte *Abr.* 3, 5 (*cf. Ierem.* 9, 1). sanguinis *Sap.* 5, 9; -ntem perennem, alma dei genitrix, exoro tuae pietatis *Theoph.* 367. sacrorum bibulus -nte librorum *Dion.* 124.
- forari (*deponens*) iugulos *Pel.* 358.
- foras eiectum (corpus) *Cal.* 9, 1 (*e sepulchro*); *cf.* fores.
- fore *v. ind. gramm.* esse.
- fores] pro -ibus (*vor der Thür*) *Dulc.* 3, 2. 4, 1. 4. ante foras *Abr.* 3, 8 (*at cf. app.*).
- forma] (*simulachra*) artificum cura conformata metallo membrorum falsam portant solummodo -am, mobilis officium complement nec corporis ullum *Agn.* 170. prima -a renovata *Agn.* 311 (*de resuscitato*); corporea (*Christi*) *Mar.* 308. 873. carnis veram sumpsit de virgine -am *Theoph.* 450 (*cf. Mar.* 884). hac venit iudex -a, qua pergit ad aethra *asc.* 126. patris et nati, numen quoque pneumatis almi aequali -a pollens sub nomine trino *Mar.* 324. sine materia -a *Cal.* 9, 26. *Pafn.* 13, 3 (*i. e.* -a sine materia *Sap.* 9, 6); -a conspicuae vultus *Mar.* 417. -ae splendore decorus *Pel.* 145 (*cf. Mar.* 467. *prim.* 10). *cf. Pel.* 328. *Abr.* 5, 3. *Pafn.* 1, 24. *adi.*: amanda *Pel.* 332. amoena *Agn.* 13. praenitida *Pel.* 144. 213. praepulchra *Agn.* 78. regalis *gest.* 88 (*at v.* 475 *adi. pro genit.*, *i. e. reginae*). illius -ae decus speciosae *Agn.* 45; illis fit similis magnae -a probitatis, quis fuit aequalis propectu nobilitatis *prim.* 488.
- formare] omne, quod ex elementorum -atur materia *Sap.* 9, 3; verbula labris *Mar.* 139. verba (lingua) *Mar.* 757. *Gong.* 108. 377.
- formidare] ne trepidetis, ne -etis *Gall.* 9, 3; minas *Sap.* 5, 28. aliorum iudicia *gest. pr.* 10. crudelitatem gehennae *Pafn.* 7, 12; quod (*coni.*) *gest. prol.* 1, 18. *inf. Abr.* 8, 1. *Sap.* 2, 1. *a. c. i. Theoph.* 372.
- formido nulla *Mar.* 883 (*cf. r.* 807). nimia *Theoph.* 437. consocii reatus nova -o *Pafn.* 3, 7 (*entspringend aus* . .). digna *Theoph.* 156. gehennae *Pafn.* 12, 3.
- formosos facie iuvenes *Pel.* 304.
- fornax] cumque focus gremio fureret -acis in amplo *Pel.* 388. iube -acem succendi *Sap.* 5, 35. -acem cogunt fervere minacem *Pel.* 384. proieci illam in -acem igneum colorem prae nimio ardore exprimentem *Sap.* 6, 1.
- fornix] Corduba locum servat sub -ice tetrum *Pel.* 193 *adm.* (*de carcere*).
- forsan I *pr.* 4 (*ind. fut.*) *Gall.* 6, 1 (*si f., coni. praes.*). *gest.* 131 (*ni f., coni. imperf.*). *prim.* 296 (*ind. perf.*).
- forsitan (*ind. fut.*) *Gall.* 8, 1. *Sap.* 5, 24. fortasse *cf. ind. metr.*: 'particulae'.
- forte] si quid f. probetur recte compositum I *pr.* 9. si . . . serenitas faciei mansuetudinem f. designat eius animi *Gall.* 3, 3 (*cf. Cal.* 9, 5). f. facilius convertetur, si . . . *Dulc.* 10, 1; *cf. ind. metr.*: 'particulae'.
- fortis] deus *asc.* 101. rex caeli -is, cui subiacet astriger axis *Mar.* 126. -issime princeps *Pel.* 210. egregio strenuoque duci, nimium quoque -i *gest.* 448. gens Saxonum *gest.* 669. legio *gest.* 371. manus *gest.* 612. o -issimi centuriones *Sap.* 5, 6. martyr -issime Christi *Pel.* 1. -is testis *Dion.* 188; arbor -issima *Mar.* 777. ceu murus iaculis obstans -issimus hostis *gest.* 52. tam -ia bella *gest.* 288. discordia *gest.* 169. luctamen *gest.* 288. mandamen *Bas.* 239. vox *asc.* 132. remedium *Pafn.* 7, 7. amor *Agn.* 124. *gest.* 348. materni vis -is amoris *Theoph.* 277. vox *Mar.* 374. fortiter (*de bello corporali vel spiritali*) *asc.* 10. *Agn.* 37. 263. *Gall.* 9, 1. *gest.* 51. ministri instantes variis f. (*i. e. sedulo*) officiis *Gong.* 210.

- fortitudo] sed nec nostrae nec deorum -ini titulus debetur triumpho *Gall.* 10, 1. vincite infantilis teneritudinem aetatae maturi sensus -ine *Sap.* 4, 1. ipsi soli (deo) honor, virtus, -o et victoria *Cal.* 9, 33.
- fortuna] in summa -a (degere) *Mar.* 78. augustus revertitur vultu admodum sereno. bona -a *Gall.* 3, 2. si non -ae restaret causa sinistrae *gest.* 726. utriusque eventu -ae *Cal.* 2, 1 (casu *Abr.* 3, 1). sperandae -a victoriae illudit nos *Gall.* 9, 2.
- fortunata genitrix *Mar.* 281 (i. e. tali faetu bene felix v. 312). se -um credens et honoribus aptum, si . . . *Agn.* 48. -a Maria, lactare, quia . . . *Abr.* 6, 2. -a satis nostrae res publica gentis *gest.* 164.
- forum] iuvenes in -o *Pafn.* 2, 1.
- fovea] sub terra -am facerent fodiendo secretam *gest.* 539 (cf. v. 543); desperationis *Abr.* 3, 6. perditionis *Abr.* 6, 3. mortis atra *Mar.* 858. *Bas.* 158.
- fovere] nunc ollas molli -et gremio *Dulc.* 4, 3. corpus in molli gremio terrae suae materiae pacifice -eatur *Pafn.* 13, 3 (cf. *Sap.* 9, 1). ut et corpus delicatum mediocriter -eas necessariis et animam sufficienter reficias saluberrimis monitis. ne solliciteris pro ea, quia eam materno affectu -ebo *Pafn.* 7, 16 (cf. 7, 3. *gest.* 403). virgineum coetum Christi famularum (*Otto dux*) -it clementer necnon propevit amanter *prim.* 511. regis pietate -ente perennis *gest. prol.* 1, 2.
- fragilis] -em vilis sexum mulieris *Bas.* 10. quanto sexus -ior scientiaque minor *gest. pr.* 9. mulier *gest.* 243. pueri *Mar.* 880. vires *Mar.* 25. 539. mundus *gest.* 65. honor *Theoph.* 62. ipsorum -i iuri *gest.* 227 (*opp. divina omnipotentia v. 228 sqq.*). caro (s. v., ubi addatur *Agn.* 2). amor *Bas.* 103. mens *Theoph.* 71. *gest.* 745 (*plur.* *Bas.* 175. *gest.* 319. *prim.* 455). calamus *Gong.* 338. *Bas.* 11.
- fragilitatis nostrae (i. e. humanae) particeps (*Christus*) *Cal.* 9, 18. suum (cf. *app.*) nostrae -atis *Pafn.* 1, 2 (cf. 1, 22). mea *Pafn.* 7, 11. 12. feminea I *pr.* 8 (*opp. virile robur*). II *pr.* 5. sexus feminei *Sap.* 3, 3.
- fragrantia v. fragrantia.
- fragmen] -ina sacra *Pel.* 361. testis (i. e. martyris) *Gong.* 552. *Pel.* 409. fragmentis castis *Cal.* 9, 11 (i. e. corpori *Drusianae*).
- frangere caelestem panem *Dion.* 173. nobilis ut testis fluvii collisus harenis membratim creperet rapit fractusque periret *Pel.* 232. inito certamine ora naresque pugnis frangendo *Pafn.* 1, 26. -ngitur adversa fragilis valitudine carnis *Theoph.* 432. Hathumoda -ngebat nimio sese (corpus *Theoph.* 203) persaepe labore *prim.* 243. (*Christus*) victor magno fregit luctamine tela (*diaboli*) *asc.* 9. si ius fregisset avorum *gest.* 718; frangi in dubio certamine *Pafn.* 7, 13. sudore certaminis *Gall.* 1, 4. terrore *Dulc.* 12, 4. curiositate *Gall.* 3, 1. ponderare curiositatis *Pafn.* 1, 22. conviciis *Agn.* 234. vis frangitur obiurgationis I *pr.* 9 *app.*
- frater *Mar. inscr. v.* 396. *gest.* 79. 99. 196. 198. 219. 369. 654 (amandus). *prim.* 367. regis *gest.* 153 (venerandus; cf. v. 676). 175. 183 (generosus; cf. v. 336). 215. 324. 738; *spiritualiter*; f. Dionysi *Dion.* 120 (*loquitur Clemens papa*). f. et coheremita *Abr.* 1, 1. *Pafn.* 10, 1. f. Effrem *Abr.* 3, 1. f. meus Antonius *Pafn.* 9, 1 (cf. 10, 1). f. noster *Theoph.* 419 (*episcopus de Theophilo converso*). fratres mihi rite fideles *asc.* 109 (*Christus ad discipulos*). dilecti *Theoph.* 401 (*episcopus ad plebem*). intende, f. *Cal.* 2, 4 (*amici ad Calimachum*).
- fraternus] affectus II *ep.* 3. amor *gest.* 681 (*Henrici et Aethelheithae*). animis -o foedere iunctis *gest.* 377.
- fraudare] nec timet (*David*) insidiis circumveniendo dolosis insontem vita -are virum sine causa *Theoph.* 252. sed nec ferventis bravio -atur amoris *Pel.* 305. (*Otto Iohannem XII.*) sedis apostolicae -ari (i. e. *privari*) fecit honore *gest.* 1497.
- fraudolenta deceptio *Cal.* 9, 11.
- fraus (persaepe de diabolo, cf. e. g. *Theoph.* 414. *Bas.* 138. *Dion.* 152. *Agn.* 198. 233. 380. *Abr.* 2, 8. 3, 4. *gest.* 203. 752). *Mar.* 646. *Gong.* 459. *Pel.* 138. *Theoph.* 69. *Bas.* 46; *plur.* *Gong.* 435 (omnigenae). *Agn.* 198. 233.

- gest. 241. 265 (tantas). 547 (omnes);
adi.: astuta *Theoph.* 104. cuncta
Bas. 74. diabolica (i. e. ipsius diabo-
boli) *Abr.* 3, 19. magica *Theoph.* 84.
Agn. 282. mala gest. 203. maligna
Gong. 439. occulta gest. 137. saeva
Dion. 152. secreta *Bas.* 233. gest.
167. vulpina *Sap.* 5, 22. -dis com-
mentum cunctis per saecula dolen-
dum gest. 730. -dis miserum circum-
dedit armis (diabolus) *Gong.* 443.
David regem toties de -de fidelem
eripiens Sauli gest. 252. sine -de
(cf. *Agn.* 152) fidelis *Theoph.* 354.
frenare] pressis -at sua verbula labris
Gong. 129.
frendentes dracones *Mar.* 713. -en-
tes more ferino *Dion.* 136. -ens
velut ira leonis *Bas.* 81. -ens cor-
disque dolore tabescens *Dion.* 61.
frendescens (ut?) leo *Agn.* 127. more
ferino *Agn.* 276.
frenum] subiectos -is rite domando
suis *Gong.* 22. (bonus rex) cives
iustis domuit quot tempora -is
Pel. 29 (cf. gest. 141 -is bonitatis). si
artioris -os (cf. *app.*) observantiae
aliquantisper laxabis *Abr.* 3, 17.
frequens successus triumpho *Gall.* 2, 2.
bellorum structura variorum gest.
171.
frequentare] ecclesias -abant *Gall.*
II 5, 3. (simulator Mariam) simu-
lata visitatione -abat *Abr.* 3, 4.
(deum) merito cives caelestes laude
-ant *Mar.* 287.
frequentationes hortamentorum ad-
hibemus *Gall.* 6, 1.
frequentius (i. e. -nter) II *pr.* 2. *Gall.*
13, 4.
frigorea lympha *Gong.* 97. unda *Gong.*
407. terra gest. 360 (im Winter).
frigus] hiemis saevum -us furientis
gest. 358.
frivola (dummes Zeug, das!) *Gall.* II
5, 4. (Thais) -a, quae sectabatur,
odiendo refugit et castum sapit
Pafn. 7, 4. animo contempnimus
-a *Sap.* 3, 5.
frons (saepius cum adiectivo pro facie)]
masc. traditur *Gong.* 60 -nte pio
(nam ita verba coniungenda). *Pel.*
236 summisso. *prim.* 42 de terra le-
vato; sic correxi rugoso *Sap.* 5, 4
propter homoeoteleuton, nec iam
dubito, quin item *Mar.* 774 et *Gong.*
265 sereno scribendum sit cum ho-
moeoteleuto puro; -ntis regalis ser-
tum gest. 498. pelliculam *Pel.* 394.
angelus designat regis servos in
-nte perennis *Ioh.* 17; in -nte (i. e.
initio) precis *Agn.* 372.
fructibus hanc palmam maturis esse
repletam *Mar.* 756 (v. 759 istius
palmae de -u vesci. 779 -u cum-
que suo penitus fuerat spoliata).
malae arbori amarus -us facienti
Cal. 9, 29; si ventris -um mihi
praestares pius ullum *Mar.* 136.
frueretur adhuc calida vitaliter aura
Mar. 117. simplicis et tenuis -itur
velamine vestis gest. 355. pari si-
milis splendore -i ditionis *prim.* 80
(i. e. imperio).
frustra *Dulc.* 8, 1 (f. sudamus, in va-
num laboramus). 12, 4. *Sap.* 3, 7.
nec f. *Abr.* 4, 3. cur loqueris f.,
simulans (a. c. i.)? *Gong.* 567. un-
nötig: *Mar.* 492. 533 (sudaverat).
frustrari] utque labor talis non -aretur
(pass.) amoris gest. 619.
frustum] decidentia -a mei lacerati
corporis *Sap.* 5, 23.
fugam caperet gest. 519. captare *Gall.*
12, 5. maturem *Dulc.* 5, 1. -am pro-
priae partis male factam gest. 258.
fugare] Egypti tenebras propria quo
luce vetustas mox illustraret per
se penitusque -aret *Mar.* 702.
fugere (in bello) gest. 287. (e carcere)
gest. 547. -iamus. milites, quo -itis?
Dulc. 5, 1 (sich aus dem Staube
machen). discedens a me citius
-iendo recede *Agn.* 63. protinus ad
vestrum -istis (ehe man sich dessen
versieht) Christum *Bas.* 85; (Christe,)
Herodem nulla formidine regem,
sed sola -isti pro pietate *Mar.* 883.
-e lascivorum consortia amasionum
Pafn. 3, 9. ingredi formido. et
merito, -iendus est quippe locus,
in quo hostem sequitur triumphus
Abr. 8, 2.
fulcite me interim precibus assiduis,
ne superer insidiis antiqui ser-
pentis *Pafn.* 1, 28 (cf. *Sap.* 5, 30);
quanto minus ulla proprii vigoris
-iebar sufficientia I *pr.* 5 (cf. gest.
pr. 8). hanc sordidolam tempta
purgare Camenam ac -ire tui
flore magisterii *Mar.* 10. quem sic
cunctarum -iret copia rerum *Mar.*

76. fultus tantae bonitatis honore
Pel. 392. fultos semper cunctis ad
vota secundis *gest.* 1515; fultus
Christi munimine *gest.* 725 (*cf. Agn.*
379 *app.*). regis pietate perennis
prim. 72. caelestis solamine regis
gest. 149 (*at prim.* 463 *deus* per-
plures horum mundo subtraxerat
isto, quorum coenobium fuerat
solamine fultum). auxilii virtute
superni *gest.* 263.
- fulgere] lux nova tristifico subito
-ebat in antro *Dion.* 174. tertio
conspicuae fulsere lucernae *prim.*
379. en mulier pulchre -et cir-
cumdata sole *Ioh.* 23. (*Maria*) est
praeclarum sidus, quod -et in
aevum regis (in) aeterni claro
diademate Christi *Mar.* 278; parti-
bus occiduis fulsit clarum decus
orbis *Pel.* 12. quo (*sc. merito facti*
benigni) quondam stabili fulsit
celeberrimus orbi istec *Theoph.*
153. inter virgineas -eret clara
catervas, lilia ceu inter delicias
florum rutilat variorum *Agn.* 427.
inter quos (*fratres*) primus fulsit
ceu lucifer ortus *Oddo gest.* 33.
(*spelunca*) radiis coepit -ere corus-
cis *Mar.* 371. (*Eadit*) perfectae
radiis -ens bonitatis *gest.* 89. nitida
corona *Agn.* 6. coronis illibatae
virginitatis *Sap.* 5, 29. gemmis
virginitatis *asc.* 91. laureola *Pel.*
310 (*bene servata pro virginitate*).
meritis celebres fulsere supremis
prim. 165. ossa fulgent variis mira-
culorum titulis *Gall.* II 9, 2. signis
coruscis *Pel.* 363. triumphis *gest.*
140. cunctis secundis *gest.* 728; sa-
pientia nominis -et in ore *Sap.*
3, 6; auro -entes vestes *prim.* 325.
radiis -entibus *Agn.* 80 (*de sole*
et luna). purpurā -ens *Mar.* 502.
nominis sui -ens aptatio magni
Mar. 634 (*de Iesu*).
- fulgor] vultus splendore coruscant
ac -ore magis cunctae nitidam
bonitatis *gest.* 159.
fumo altaris *Mar.* 208.
funda machinali iactum *Pel.* 278 (*cf.*
v. 285).
fundare] in qua (*valle*) -andum fuerat
prae-nobile templum *prim.* 220.
fundere] -dit in insontem concretum
furem *gest.* 491; lacrimas *Gong.*
550. *Cal.* 5, 2. *gest.* 298. sanguine
qui mundum -so redimis moritu-
rum *Mar.* 895 (*cf. Theoph.* 338). diem
paschae sanctum maculare -so
cum sanguine iusti *gest.* 326. his
verbis summisso murmure -sis
Mar. 615 (*Bas.* 172 turbato pectore).
preces *Mar.* 444. 460 (*devoto pec-*
tore). *Agn.* 299. preculas *Mar.* 270.
Pel. 382 (*studioso murmure*). alti-
throno tales grates *Dion.* 209; geni-
trix in mundi lucem -dit ut hanc
sobolem *Gong.* 34 (*cf. Pel.* 20 -dit
albatos Christo baptismate natos,
de urbe Christiana: huc referendus
locus); accumbunt pariter Franci
per moenia -si *Gong.* 217. quinis
in porticibus Salomonis -si pisci-
nae obice Bethsaidae *Gong.* 316.
fundus] cumque locum peteret -um-
que sitire probaret *Gong.* 185 *add.*
-o (*aquae*) nudatam committit
palmam *Gong.* 405.
fungi] Theophilum movit ab officio,
multos quo -ngitur annos *Theoph.*
61. iudicis officio -netum feritate
lupina *Agn.* 356. (*Christus*) -netus
imperio paterno ipsi (*palmae*) dice-
bat *Mar.* 773. forti mandamine
Bas. 239; prudentis -netus valitu-
dine mentis *gest.* 383. quis -ngi
dono (*s.v.*) contigit aurivago *Gong.*
306. hunc -netum cernens lumine
(*qui caecus fuerat*) *Dion.* 31. die
-ngebaris (?) extrema *Cal.* 9, 21
app.
funus *Leichnam: Cal.* 5, 3. 9, 22. 32.
extinctum *Pel.* 298. 314. 353. elata
-era sequi *Sap.* 8, 2. -eris interea
magni fit pompa parata *Gong.* 489
add. prae-nobile *Mar.* 120. vene-
rabile *Agn.* 431; *Tōd:* orbatu mi-
sere pro -ere nati *Agn.* 280. quo
rebellis mater -eribus natarum
acrius torqueatur *Sap.* 5, 3.
fur] improbe f., furto raptam cito
desere praedam *Bas.* 240 (*ad dia-*
bolum).
furentes caecato corde *Agn.* 234.
cumque focus gremio -eret for-
nacis in amplo *Pel.* 386. (*flammae*)
aestu nimio -entes *Agn.* 365; *praes.*
furio: -ientis nati *Gall.* II 9, 1.
furorem quo -iebat *Agn.* 143. rabie
-ienti *Agn.* 128. hiemis saevum
frigus -ientis *gest.* 358.

furibundus rex Herodes *Mar.* 692.
 furor] fudit in insontem concretum
 -orem *gest.* 491. haec ubi nimio
 -ore latravit *Agn.* 134. maiore -ore
 repletus *Dion.* 80. tanto maioris
 rabiem spirando -oris *Agn.* 401.
 ut severitatem sentiat tui -oris
Sap. 5, 19. dirumpor prae -ore
Sap. 5, 18. cordis -ore tabescens
Dion. 61. suum complere -orem,
 quo furiebat *Agn.* 142. mitigato
 -ore *Sap.* 3, 4; oblita rabie natura-
 lique -ore *Mar.* 145 (*de draconibus*).
 furtim] clam cunctis et quasi f. I
pr. 6.
 * furtivo vulnere laesus *Gong.* 472
 (*hinterlistig beigebracht*).
 furtum] improbe fur, -o raptam cito
 desere praedam *Bas.* 241 (*ad dia-*
bolum).
 furva nox *gest.* 550.
 futurus (*cf. ind. gramm. esse*) iam
 nunc praesaga dicebat voce -a
Mar. 515. praecognitorem -orum
Abr. 3, 9; saeculis quandoque -is
prim. 30. 61. regi (quandoque) -o
gest. 70. *prim.* 563. nunc ad bellum
 citius properare -um (*bevorstehend*)
 cogor *prim.* 342. sacra festi mox
 nocte -i *prim.* 214. nocte -a *Theoph.*
 88 (*i. e. proxima*). regnum *Theoph.*
 323. iudicium *Theoph.* 326. *Bas.* 247.
 vita *Theoph.* 400; ipsum discipulum
 facias tibi rite -um *Bas.* 61 (*dass*
er es in Zukunft ist).

ganea *Gong.* 449 (maligna). 472. 530.
 gaudeo *Gall.* 1, 3. 12, 10. gaudens
 pariet etc. *Mar.* 187. 242. 443. 576. 772.
 850. 862. *asc.* 139. *Bas.* 63. 68. *Agn.*
 412. *Abr.* 9, 1. *gest.* 394. 648. 660. gau-
 dentes domino laudesque canen-
 tes *Dion.* 206. gaudens gaudebit
Bas. 15 (*cf. Esai.* 61, 10. gaudens
 gaudebo in domino). piis studiis
 gaudens congaudeo vestris *prim.*
 159. gaudendo (*pro partic.*) *Theoph.*
 87. 130. ut omnes praecordiorum
 venae intrinsecus exilient gau-
 dendo *Pafn.* 10, 4. immolat do-
 mino gavisus pectore laeto *Mar.*
 205. quem gavisus plebs suscepit
gest. 692 (*cf. Pel.* 413 *add.*). gaudenti
 pectore *gest.* 583. gavisus mente
Mar. 252; fit res gaudendi (*resus-*
citatus), fuerat cui causa dolendi

HROTSVITHAE OPERA.

(mortuus) *Agn.* 314. hinc mihi
 quam maxime gaudendum, tibi
 vero dolendum, quia . . damna-
 beris, ego autem . . *Dulc.* 14, 3. nunc
 est gaudendum, nunc in domino
 exultandum *Sap.* 5, 13. nunc nunc,
 filia, gratulandum, nunc in Christo
 est gaudendum *Sap.* 7, 1. corde-
 tenus II *ep.* 6. affectu cordis in-
 terioris *gest.* 1182; criminibus *Agn.*
 189. colloquio scelerosarum mu-
 lierum *Agn.* 212 (*cf. p. XI⁸⁸*). de
 conversione (*Thaidis*) *Pafn.* 10, 4.
 inimicorum de morte suorum *gest.*
 293. super errantis lapsus *Theoph.*
 87. damnando nimium gaudens
 super illo *Bas.* 99. mox super in-
 solita signi novitate stupendi ad-
 mirando pavet, laeto sed pectore
 gaudet *Agn.* 334. phalanges ange-
 licae gaudentes dominum laudant
 super peccatoris conversione *Abr.*
 9, 5. qui dedit in tantis temet
 gaudere secundis *gest.* 1146; *inf.*
 (*etwas gern thun*) *Mar.* 222. 391. 469.
Bas. 189; a. c. i. *Theoph.* 64. II *ep.* 6.
Cal. 9, 25. *gest.* 728. si enim alicui
 placet mea devotio, gaudebo II
pr. 9. euge, mater illustris, gaude.
 nunc quidem gaudeo, sed tunc
 tandem perfecte exultans gaudebo,
 quando *Sap.* 5, 27; (*libri fautoribus*)
 Hrotsvit praesens valere et perpes
 gaudere II *ep.* 1. animae gaudent
 in caelo *Gall.* II 9, 2. quas, alme
 pater, tecum praesta gaudere per
 aevum *prim.* 589 (*aliter Agn.* 448
sancta parentibus apparens gau-
det mecum gratulando per aevum,
quia . .); ferae orantes puerum,
 circa praeclaram gaudentes (*sich*
tummelnd) atque Mariam *Mar.* 733.
 gaudimonio praecordiali laetor *Abr.*
 9, 5.

gaudium] diversis affectibus (fatigor),
 -o videlicet et metu in diversum
 trahor II *ep.* 6. num mihi aliquid
 affers -i? ac magni *Abr.* 9, 1.
 prae -o lacrimando *Sap.* 5, 13 (*cf.*
Gall. 12, 11). quid insperatae io-
 cunditatis accidit? quid novi -i
 mihi contigit? num hic est etc.
Pafn. 10, 1. gaudia permagni doni
Mar. 179 (*v. 258 tanta, v. 261 prolis,*
v. 317 natae; Theoph. 181 *casta par-*
tus, de Maria). novi signi *Gong.*

- 255; quatenus merear interesse illarum -is *Sap.* 5, 30. aeternum *Gall.* 13, 3. II 7, 1. caeleste *Pafn.* 13, 3. interminabile *Sap.* 5, 29. aeternitatis *Gall.* 13, 7. *Pafn.* 13, 4. tantae felicitatis *Abr.* 2, 6. tantae gloriolae *Gong.* 536. vitae laetae *Mar.* 61 (perpetuae *asc.* 6).
- gazae (semper plur.) *Pel.* 132. 134. *Agn.* 53. *Abr.* 1, 4. aurum cum gemmis, varii generis quoque -is *gest.* 497. quadringentorum auri librarum cum aliarum diversitate -arum *Pafn.* 4, 3. propriae *gest.* 1173. *prim.* 94. innumer(os)ae *gest.* 107. 186. nimium pretiosae *gest.* 111. gehennae perpetis crudelitatem *Pafn.* 7, 12. supplicium *Pafn.* 3, 6. sit incola -ae *Cal.* 9, 30 (de homine damnando). formido *Pafn.* 12, 3. gelida limpha fonticuli *Gong.* 400. gemenda consuetudo *Pafn.* 10, 2. gemere] (Henrici regis) mortem gemit omnis populus *gest.* 126. (diabolus) super iustorum gloria semper -it *Cal.* 9, 29. nimium confundor, cordetenus contristor, anxio, -o, doleo super gravi impietate mea *Cal.* 9, 14. geminis uberibus matris *Gong.* 42. prolis -ae *gest.* 1167 *adn.* gemitus] numquam ex te -us prorupit *Abr.* 6, 4. gemma (semper plur.) auri -arumque *Pafn.* 4, 5 (cf. *gest.* 497). pondus oblatis auri, splendorem quoque -arum rutilum variarum *Agn.* 59; sed spiritualiter thalamum lucentem -is variis auriq[ue] metallis *Agn.* 99 (v. 92 meum -is collum cinxit pretiosis). (perfectae) virginitatis *asc.* 91. *Bas.* 28. gemmato casside *Pel.* 118. -is metallis *Pel.* 222. *prim.* 336. gener] -eri dono regis Hludowici *prim.* 443 (de Oda). quasi -er augustorum *Gall.* 13, 4 (Gallicanus abrenuntians Constantiae). generare] deus aeternus de patre deo -atus *Theoph.* 231. generositas] pro insigni regalis stemmate -atis *gest.* pr. 1 (de Gerberga). generosus] frater regis *gest.* 183. 336. Arnulfi nata *gest.* 157. Aeda *prim.* 24; exuviae (martyris) *Pel.* 314. genitor] omniparens verbi -or mundi-que creator *Agn.* 373. unice nate dei summo similis -ori *Mar.* 367 (cf. v. 391); venerandus *Pel.* 175. dulcissime *Bas.* 107. -oris quondam felicitis talis de germine prolis, sed nunc orbatu misere pro funere nati *Agn.* 278. sanctus *gest.* prol. 2, 21 (David Salomonis). bene mansueti -oris ad instar amari *prim.* 520. cf. *Bas.* 126. (Eadit Ottoni) peperit Liudulfum tantis -oribus aptum *gest.* 122. genitrix *Mar.* 54. cara *gest.* 742. *prim.* 308. clarissima (Eadithae) *gest.* 81. tali faetu bene felix *Mar.* 312. fortunata *Mar.* 282. mei gloriosa *Gall.* 12, 11 (Constantinus loquitur). sancta *Mar.* 305 (Anna). *prim.* 369 (Oda). veneranda (Sapientia) *Sap.* *inscr.* vera *gest.* prol. 2, 30 (de iudicio Salomonis); Maria Christi *sim.* *Mar.* *inscr.* (dei). 570. *Theoph.* 179. *Gall.* 5, 2. *Abr.* 2, 2 (dei). 5. alma dei *Theoph.* 368. cara *Mar.* 736. 771. casta *Theoph.* 235. castissima regis aeterni *Theoph.* 208. dulcis divinae prolis *Theoph.* 166. bene felix *Mar.* 573. puellaris *Theoph.* 115. 382. sancta *Mar.* 718. *Theoph.* 333. sanctissima *Theoph.* 282 *app.* 411 (dei); (rex Saracenorum) polluit veterem purae fidei -icem barbarico ritu (i. e. urbem, v. 36, quae fudit albatos domino baptismate natos) *Pel.* 37. genitus] omnia per -um saecula regens proprium *Gong.* 286. gens humana *Dion.* 90; de Theotonicis in universum: *gest.* 26 (felix). 164 (nostrae respublica -ntis). 195 (tota). 399 (ipsius imperio famulans). 480. 609 (spes -ntis). plures -ntes passim habitantes *gest.* prol. 1, 5 (die Völker der Erde; cf. v. 6 Romanus orbis: non excipiuntur gentes Theotonicae). v. 141. 434 (-ntibus in cunctis patris imperio religatis); Saxonum *gest.* 4 (clara). 669 (fortis). *prim.* 16. 310. Francorum (im engern Sinne) *gest.* 452 (praenobilis). Baiocriorum *gest.* 374 (famosa). Italiae *gest.* 618 (ferox). 620. 715 (infelix). Anglorum *gest.* 75. (Ungariorum) *gest.* 399 (cunctis retro rebellis). Scitharum *Gall.* 1, 1.

- (*Israelitis*) *Mar.* 74. 107; *fidelis* (*de Hispanis Christianis*) *Pel.* 117 (r. 307 subacta). *barbarica* (*Saracenorum*) *Pel.* 22. *pagana* *Mar.* 373. *gentes* (*Heiden*) *Dion.* 119. 123. *cunctae* *asc.* 25. 26.
- gentilis*] *populus* *Mar.* 562. *nationes* *gest.* 144. *libri* *II pr.* 1; *subst. sing.* *Bas.* 63. *Dion.* 43. *Cal.* 9. 17 (a -i in Christianum). *plur.* *II pr.* 2. 2.
- gentilitatis errore* *Gall.* 5. 2.
- genus humanum* *Mar.* 221. *asc.* 10.
- Theoph.* 68. 444. *Christicolarum* *Theoph.* 222 (omne). *Sap.* 2. 2 (invisum); ne -us omne tuum male confundas *generosum* *Bas.* 122 (cf. r. 133. *prim.* 12. 369 tanti -eris). inclita regalis prosapias -eris *Gong.* 346. regalem -ere *Gong.* 350. patriam -us nomenque tuum *Sap.* 3. 6. altera -eris mulier satis inferioris *gest.* 22 (*opp. regina*; cf. *adm.*); eodem dictationis -ere *II pr.* 2. *varii -eris gazis* *gest.* 497.
- geometrica* (*sic*, i. e. *geometria*)] *arithmetica* *g.* *musica* *astronomica* *Pafn.* 1. 7.
- gerere*] *baculum*, -ssit quem denique *Gong.* 207 *add.* *sceptra* *Gong.* 19 (regni eoi Francorum). 501 (qui *sceptra* -rit, i. e. *rex*). *Pel.* 28 (regalia). *gest.* 8 (suscepit regia primus iusto pro populo moderamine *sceptra* -renda). 33. *palmam* *martyrii* sumpsit sine fine -rendam *Agn.* 423. *vultum* *obscurum*, *sereum* *Pafn.* 1. 1. *mentem* *mitem* *gest.* 409. *corde* -rens *veterem* *serpentis* *bilem* *Pel.* 93. *detegit*, *invidiae* quicquid sub pectore *tristi* -ssit *gest.* 489. *quod* *supplex* *humilis* -ssit (i. e. *obtulit*) *devotio* *mentis* *gest.* *prol.* 1. 25; *unicuique*, *prout* -ssit, *sive* *supplicium* *sive* *praemium* *servari* *Pafn.* 3. 4. *nec* *quicquam* *membris* -ssit *puerile* *tenellis* *Mar.* 333. *qua* *intentione* *unaquaeque* *res* -ratur *Abr.* 3. 18. *rerum*, *quae* -runtur, *causas* *Cal.* 3. 6. (*seriem*) *Dulc.* 8. 1 (cf. *app. et add.*). *quod* *volis* -rimus, *facis* *bene* *perficiamus* *prim.* 145. *obsequiis* *operam* -ssit *regalibus* *aptam* *gest.* 677. *solamen* *vitae* -rendae *Agn.* 174 (cf. *prim.* 487); cf. *gestum*.
- germana* *Dulc.* 1. 4. *Sap.* 5. 23. *gest.* 112. *prim.* 366 (eius -is).
- germanus*] -o *foedere* *iunctae* *prim.* 477 (i. e. *sororis*); *subst.* *carus* *gest.* 191. 673.
- germen*] *ramos* *magno* *de -ine* *ductos* *Mar.* 763. *pictum* *vernaanti* *floris* *locellum*, *tectum* *multiplicis -inis* *atque* *comis* *Gong.* 32; *sterilis* *sine -ine* *ventris* *Mar.* 111 (cf. r. 144 *adm.* *consilioque* *dei -en* *tibi* *credo* *summi*). *genitoris* *quondam* *felicis* *talis* *de -ine* *prolis*, *sed* *nunc* *orbati* *misere* *pro* *funere* *nati* *Agn.* 279; *natae* *nobilium* *famoso -ine* *regum* *Mar.* 418. *ortum* *de -ine* *regum* *Gong.* 37 (v. 31 -inis *tanti* *honori*; cf. *gest.* 66 *summo*). *regali* *Mar.* 336. *regali* *David* *de -ine* *magni* *Mar.* 32 (cf. *Pel.* 71 *regis*). *regalis* *nati* *de -ine* *stirpis* *gest.* 23. -en *sanctorum* *quam* *producebat* *avorum* *gest.* 94. -ine *de* *Iuda* *quidam* *surrexerat* *Mar.* 30 (cf. r. 433, i. e. *tribus*); *cui* *fuera* *natus* *praelari -inis* *unus* *Pel.* 143 (i. e. *indolis*? cf. *segg.*).
- gestare*] *fratre* *suo* *regni* *sceptrum* -ante *paterni* *gest.* 79. *catholici* *curam* *popelli* *gest.* 55.
- gestire* *inf.* *Gong.* 563. *Pel.* 143. *Theoph.* 93. *Gall.* 1. 7. 9. 4. *Abr.* 1. 5 (at cf. *app.*). *Sap.* 3. 4; a. c. i. *Theoph.* 124. *Pafn.* 6. 1. 7. 2.
- gestum*] -a (*semper plur.*) *caesaris* *augusti* *gest.* *pr.* 3 (cf. *pr.* 6 *regalium* *multiplicitatem* -orum. *prol.* 1. 12 -orum *tuorum* *insignia*. *prol.* 1. 18. r. 134. 1484).
- gignere*] *eisdem* *parentibus* *genitae* *Sap.* 5. 33; *erzeugen*: *proceres* *se* (se) *genuisse* *nepotes* *Mar.* 478 (*er habe schon erwachsene Enkel*). *unicus* *altithroni* *genitus* *retro* *tempora* *mundi* *Theoph.* 448. *hunc* *sine* *matre* *pater* *cani* *retro* *tempora* *mundi* *deitate* *parem* *genuit* *Agn.* 75. *dux* *inclitus* *Oddo* *sceptris* *Henricum* *regem* *genuit* *satis* *aptum* *prim.* 70; *gebären*: *prolem* *Mar.* 575 (cf. *Theoph.* 340). (*Christi*) *corpus* *sacratum* *asc.* 83. *genitus* *sacra* *de* *virgine* *Agn.* 23. *de te -um* *regem* *Theoph.* 417. -um *sacro* *castae* *de* *virginis* *alvo* *Mar.* 581. *quem* *retro* *tempora* *divinitas* *edidit* *omni-*

- parentis et in tempore virginitas genuit matris *Sap.* 9, 4 *adn.*
- gladius] iurat per -um, per candidulum quoque collum *prim.* 349. ictibus angelici populum -i peritum *gest.* 270. percussor invadit nos evaginato -o. libens excipio -um *Sap.* 5, 28. -o perimi *Dion.* 202 (-is). *Gall.* II 4, 1. *Sap.* 6, 3. percussus -is periit *gest.* 286. mox Christi testem -o secure fidelem (*i. e. decollaverunt*) *Pel.* 297.
- glebae sub cumulo conduntur fragmina sacra *Pel.* 361.
- gliscere] mens -it ad praemia *Sap.* 4, 1. meae supplex humilis devotio mentis -it pandere *prim. prol.* 2. glomeratis turbis *Theoph.* 47 *app.*
- gloria] (diaboli invidia) super iustorum -a semper gemit *Cal.* 9, 29 (*wenn Menschen fromm sind*); haec -a (*quam in visione vidi*) nemini magis congruit .. Thaidi servanda est haec -a *Pafn.* 11, 2. donec in resurrectione maiori reviridescant -a *Sap.* 9, 1 (*sc. flosculi uteri mei*; *cf.* 9, 8); gloria (*dei*) tristifico prae-fulget in antro *Agn.* 292. tanto et superni adiutoris -a sublimior et triumphantium victoria probatur gloriosior II *pr.* 5. in *doxologiis* cui sit laus, -a, virtus *Mar.* 577. o laudanda tuae virtutis -a, Christe *Mar.* 863 (*cf. v.* 892. *asc.* 102. *Agn.* 86 sublimis. *Dulc.* 14, 3. *Abr.* 9, 6. *Sap.* 7, 2); tu decus omne meum, tu -a magna parentum *Pel.* 167. subiecti prae-fulgens -a regni (*regina*) *gest.* 414.
- gloriari] qui regnat et -atur in unitate trinitatis *Gall.* 13, 7 (*cf. Pafn.* 13, 4). quia nomen meum in his debet -ari *Cal.* 8, 2 (*dep. pass.*), (*imperatores*) -abantur se servos esse Christi *Gall.* II 5, 2.
- glorificare deum *Agn.* 291. dei filium *Abr.* 9, 6. membra signorum titulis crebro -ata coruscis *Dion.* 264. ut vestra virginitate coroner, ut vestro martirio -er *Sap.* 4, 4 (*mater ad filias*).
- gloriose] tanto -ius exaltabor *Dulc.* 12, 2.
- gloriosus] cum augusta Elena mei genitricis -a *Gall.* 12, 11. -issimi et famosissimi imperatores *Gall.* II 5, 2. -i testes Christi *Gall.* II 9, 1; tanto et superni adiutoris gloria sublimior et triumphantium victoria probatur -ior II *pr.* 5.
- gnarus] ut volvat -us subtili sorte senatus causam terribilis et meritum sceleris *Gong.* 397. cementariis bene -is *prim.* 257; -a sum te argumentose confundere *Sap.* 5, 34. gradatim perveniebat ad officium (*vice-domni*) *Theoph.* 15.
- gradi] descendentem cursuque cito -ientem *Dion.* 236. posset ut aereos directo tramite sulcos (*i. e. volantem columbam*) -endo sequi *prim.* 265; callem -iens pietatis *prim.* 88. gradum illic figens *gest.* *pr.* 5; ascensum -uum audacter currit (*die Stufen hinan*) *Mar.* 289 (*cf. v.* 309. 412). de -u praecipitemus *Dulc.* 6, 1. (juvenem talem) -u militiae assumere primae *Pel.* 216. primum inter principes -um *Gall.* 2, 2. summos dignitatis -us in dies tibi angere non desistimus *Sap.* 1, 1.
- grandaevus] te -ae spem vitae (*i. e. senectutis*) *Pel.* 171.
- grandis benignitas et mira pietas *Sap.* 8, 1. devotio *prim.* 507. dulcedo *prim.* 582. honor *Abr.* 2, 4. promissio *prim.* 67.
- grandisonas undas *Pel.* 325.
- gratanter advenis *Pafn.* 7, 1. hinc ego g., quae fecisti sapienter, accipiens *gest.* 1152.
- grates prosperitatis auctori *Gall.* 12, 8 (*sospitatis* *Cal.* 9, 21. mutationis *Pafn.* 7, 4). vestrae humanitati pro solamine *Sap.* 9, 2; (*deo praecipue*) grates agere cunctis membris *Dion.* 215. fundere tales *Dion.* 209. impendere *Gall.* 11, 1. persolvere multiplices *Theoph.* 146 (*Satanac*; perennes *Agn.* 378). red-dere *Mar.* 344. 475. 628. *gest.* 300. 311 (*laetato pectore dulces* *Mar.* 789, *cf. v.* 188. licet exiles *Mar.* 901. tales *Mar.* 256. cordis ab imo *Theoph.* 381). resonare tonantes *Theoph.* 428 (*suaves* *Agn.* 230). solvere *Agn.* 309. spargere super aethera dulces *gest.* 693; grates atque tibi dentur, dulcissime fili, quia . . *gest.* 1147.
- gratia dei (regis perennis, omniparentis *sim.*) *Mar.* 209. *Agn.* 258.

- II ep. 6 (cf. Abr. 2, 6 et add.). 7.
 Cal. 9, 25, 32 (amplior in Cal. et
 Drus. quam in Fort.). Abr. 2, 7.
 Pafn. 7, 1. 12, 5. gest. 35. 54. 580.
 divinae clementiae Cal. 9, 22 (visi-
 tationis Abr. 9, 1). suae pietatis
 Cal. 9, 24. caelestis Mar. 896. Cal.
 9, 13. divina Gall. 5, 6. II 5, 3.
 Abr. 7, 10. superna I pr. s. Cal.
 9, 16. Pafn. 12, 5. largitorem in
 me operantis -ae II ep. 3. quia
 ad hoc implendum a deo accipiet
 -am Cal. 9, 25. in his tantam ha-
 bundanter virtutum gratiam senti-
 scere Cal. 9, 28; si tua certa tuo
 maneat mihi -a servo Mar. 193
 (Joachim ad angelum). quo possis
 uti eius (sc. Dianae) -a Sap. 5, 4;
 si Iulianus sit tuus dominus, ha-
 beto pacem cum illo et utere eius
 -a Gall. II 7, 1 (cf. Gall. 5, 4. 12, 9
 ter. II 5, 7 nostrae dignitatis);
 gratias regi aeternitatis Gall. II
 9, 2 (cf. Cal. 9, 24). ferre deo Cal.
 9, 33. condignarum recompensa-
 tione (cf. Abr. 7, 16) -arum II ep. 2.
 gratis] salvari (gesund werden durch
 ein Wunder) g., nulla mercede
 salutis Pel. 369. recepisti g. (sc.
 milites)? ego illos g., qui me
 periculis, qui se inimicis? proposui
 promerendae gratiae pretium Gall.
 12, 9. amborum vobis donabo
 pignora g. prim. 171; non invitus,
 sed g. Bas. 203. crucis in ligno
 mortem g. patiendo asc. 53 (cf.
 v. 11). g. ut Ottoni venit se sub-
 dere regi gest. 700. culpas affectu
 mentis tibi mox indulgeo g. (gern)
 Theoph. 221. simulachrum Iovis,
 cui tura g. imponere debetis Gall.
 II 7, 1 (cf. debere); (deus) non
 solum peccantes patitur (cf. p.
 170, 12), sed etiam poenitentibus
 praemia g. (obendrein: quamquam
 dictio praedestinatio) largitur
 Pafn. 12, 6; nonne semper satis-
 fecimus tuis votis? et tu iniquo
 odio nos g. (zum Dank) insecta-
 ris? Pafn. 4, 4; illi profecit, cui
 g. (i. e. frustra: 'umsonst') obesse
 cupivit Agn. 403.
 gratuitum dei donum II ep. 6. Pafn.
 12, 5.
 gratulamur tuae benignitati Pafn.
 1, 20 (at cf. congratulari); gaudete
 mecum -ando per aevum Agn. 448.
 nunc, nunc, filia, -andum, nunc
 in Christo est gaudendum Sap. 7, 1.
 fraterno affectu II ep. 3. susceptis
 patronorum corporibus prim. 398.
 gratus] quae haec causa tam ac-
 ceptabilis, tam -a nobis, quae...?
 Pafn. 10, 2. quod dignissimum
 omnique videbatur senatui -issi-
 mum, praemium Gall. 1, 5 (cf.
 Gong. 16). solamina -a Dion. 251.
 (Christus) sancti meritis -a dedit
 miseris (die Heilung) Gong. 330. quo
 -a sibi (i. e. deo) pangam Mar. 40
 (ein Lied, das ihm wohlgefällig sei);
 semper erat mitis necnon -issima
 cunctis Mar. 340 (freundlich zu allen).
 gravari] non claudens oculos somno
 suadente -atos prim. 205. non parvo
 terrore -ata gest. 577.
 gravedo] tantarum prohibente -ine
 rerum gest. 1503.
 gravidus] talem dum -am sensisset
 puellam Mar. 534; -o (i. e. gravi;
 cf. ind. gramm.: declin.) ingenio
 Gong. 44. morbo gest. 467. ore
 Gong. 390. somno Gong. 232.
 gravis] quicquid mihi per verbum
 sancis faciendum, quamvis diffi-
 cile sit satis atque -e, attamen
 est aequum tibi me parere Gong.
 124 (cf. Abr. 9, 2). nihil -ius, nihil
 deterius (videri potest: cf. adn.,
 sc. quam dissonantia observationis)
 Sap. 1, 4; -i corporis onere abiecta
 Abr. 2, 5 app. sub -i onere pec-
 cati depressos Cal. 9, 23. post exilii
 pondus nimium -e duri gest. 1169.
 infelici -iora iuga genti infert
 gest. 713. tellurisque -em fodiendo
 scindere molem prim. 272^b; dam-
 num Mar. 620. Theoph. 116 (nimium).
 gest. 191. 517. delictum Cal. 9, 14.
 Pafn. 7, 7. perniciosam despera-
 tionem, quam omnibus commissis
 non nescimus esse -iorem Abr. 7, 11.
 -ior discordia gest. 178 (i. e. satis
 gravis d. dominorum ex vassorum
 conflictu non moderato, v. 173,
 nata). dolor Agn. 117. Cal. 2, 1.
 facinus Theoph. 189. impietas Cal.
 9, 14. iter Pafn. 3, 2. miseria Abr.
 7, 3. naufragium (spir.) Abr. 3, 16.
 peccatum Abr. 7, 10. Pafn. 3, 8.
 perditio Abr. 3, 6. pudor Mar. 101.
 rubor II pr. 4. sors despectus facti

Theoph. 71. timor *gest.* 161. *prim.* 14.
tristitia *Gall.* 2, 1. *Cal.* 9, 21. vitia
Theoph. 219; nunc -is, nunc clarae
vocis *Pafn.* 1, 17; -i vultu modestus
Cal. 9, 27.
gravitas] nunc lascivientis more
pueri locis instandum, ne agnoscat
prae-ate *Abr.* 6, 3 (*eremita loquitur*).
graviter] dilectae matris mortem g.
patientem *gest.* 460. se mori g.
moriturum *gest.* 362.
gremium] e matris -o *Gong.* 29 (*seit sie
ihn auf dem Schooß hielt*). amand-
um *Mar.* 711. 771. *gest.* 38. amicum
Mar. 562. molle *Mar.* 706. *Gong.*
106. *Dulc.* 4, 3 (*errat Piltz*); quo de-
functo -o terraeque locato *Theoph.*
21 (*cf. Agn.* 422. *Pafn.* 13, 2 molle.
gest. 413 amplum. *prim.* 219). lymph-
rum -o credunt (*corpus martyris*)
Pel. 313. cumque focus -o fureret
fornacis in amplo *Pel.* 366.
gressus plantis redditur invalidis
Gong. 516. solidus -us podagris
(donatur) *Dion.* 247. descendit
recto -u de monte profundo *Dion.*
222 (*sc. Dionysius decollatus*); -um
dirigere *Gong.* 206. ferre *gest.* 564.
figere sursum *Mar.* 302. inferre
moenibus urbis *Dion.* 142. maturare
Cal. 8, 2. temperare *Abr.* 2, 5. tend-
ere *Gall.* 11, 1. vertere *Gong.* 182;
cum post -us requievit *Dion.* 241.
grex] ut -gis ipse sui bene pasceret
agmina magni *Mar.* 57 (*cf. v.* 96.
164. 233; *plur. v.* 203. 241); subtractos
de -ge Christi *Bas.* 59 (*cf. Theoph.* 21
commisso; fidelis *Theoph.* 268. 413);
postrema -gis Gandeshemensis etc.
gest. prol. 1, 9 (*cf. prim.* 316. 405 re-
centem; praecessit narratio mona-
sterii consecrati). -ges amatorum
Pafn. 1, 25. fluctivagos -ges variis
laqueis capientes *Pel.* 323 *adn.*
gubernaculum] (*deus*) cuncta -is regit
immensae bonitatis *Agn.* 322 *app.*
cuius -is maior mundus obtempe-
rantur subditur *Pafn.* 1, 2.
gubernare] rei publicae, quam -as
Dulc. 1, 3 (*ad imperatorem*).
gurgites confusae aquarum *Pafn.*
12, 6 *adn.* undas fonticuli fluitan-
tes -ite dulci *Mar.* 786. lactis dum
-ite vixit *Gong.* 43 (*sc. infans*).
gustamine nectareae dulcedine *Sap.*
4, 4.

gustare cibum paratum *Mar.* 190.
has dapes -antibus esse salubres.
quod sumus et quod -amus vel
quicquid agamus *Theoph.* 413 *sq.*
quid sentis? quid stupendae novi-
tatis -ando haeris? ecce odor
istius fragrantiae praetendit mihi
fragrantiam mihi quondam usita-
tae abstinentiae *Abr.* 6, 2. -ando
tantum fonticuli modicum *Gong.*
210. -antes Bachicâ munera laetitia
Gong. 218. (*ferae*) oblita rabie paci-
ficae modici -abant pascua foeni
Mar. 746; praedulcis -assent ipsius
oris verba rhetoricae circumlita
melle loquelae *Pel.* 200. mellitam
loquelam *Pel.* 214; (*reginae*) prae-
dulcem -averunt pietatem *gest.* 590.
mortem nostram (*ut virum laiden*)
non dedignatus es -are *Sap.* 9, 6
(*ad Christum*).

gustu primo veteri sanitate recepta
Gong. 327 (*durch den ersten Trunk
aus der Wunderquelle*). virginis
ut -um primae deleteret amarum
(*Christus Ecce peccatum*) *Theoph.*
451. dum mortis -um ebiberet ra-
pidum *Gong.* 474.
gutta] tangere vel -am fonticuli
minimam *Gong.* 326.
guttur tenerum (*virginis martyris*)
Agn. 405.
gyrus] undique silvestris per -um
vallis *prim.* 219.

habenis disciplinae stringi *Pafn.* 7, 10.
habere] unum dominum -emus in
caelis *Gall.* 5, 5. ecce es quadru-
plicatum exercitum, Christo fa-
vente et me laborante *Gall.* 13, 5.
qualem (*stirpem*) numquam tenere
prophetas, omnes electi post haec
nec (*cf. add.*) sunt -ituri *Mar.* 191.
desiderat te sponsam -itum ire
Gall. 2, 2 (*cf. Agn.* 49 si tam prae-
pulchrae meruisset -ere puellae
dulcia per propriae tempus con-
sortia vitae. *Theoph.* 283 complexus
carae licito quo posset -ere). post-
quam mundus eis non dignus erat
-endis, recepti sunt inter angelos
Gall. II 5, 5. (*Maria*) nec primam
similem nec fertur -ere sequentem
Mar. 185 *adn.*; unum solidum, quem
-eo *Abr.* 4, 6. gentem Saxonum
nomen habentem a saxo per du-

- ritiam mentis *gest.* 4. ad imperatorem -eo secretum *Dulc.* 6, 1. spem veniae -endae *Theoph.* 295. suam pie gratiolam concessit -endam *gest.* 370. cum sua caelestes primum consortia cives olim terribiles promittebant -ituros *Mar.* 213. si Iulianus sit tuus dominus, -eto pacem cum illo et utere eius gratia *Gall.* II 7, 1. nec spem mansuris gestit -ere bonis *Gong.* 562. vindicta suam nescit -ere moram *Gong.* 468. si scirem, non ius maioris -erem *Mar.* 118. denarius -et dimidiam partem V etc. *Sap.* 3, 14 (*ist durch 2 teilbar: Quotient 5*); ut -et praeceptio legis *Mar.* 206. cum res sese ita habeat I *pr.* 5 (*cf. Cal.* 9, 10. *Abr.* 3, 15. *gest. prol.* 1, 22); non nego me sordidam non iniuria foedo sordidoque -itum ire (*at cf. app.*) in tugurio *Pafn.* 7, 13; designans veri sese pastoris -eri (*i. e. esse*) dignum terrestri carne parentem *Mar.* 58. quicquid -etur sub sole *Gall.* II 3, 1. marmoreum in proximo sepulchrum -etur *Cal.* 5, 3. nec in discretissimo (dei) examine reus praevaricationis -etur, qui . . . *Abr.* 3, 18. istis sic -itis *gest.* 125 *adm.*
- habita-culum tuis facinoribus deflendis satis congruum. quam breve, quam obscurum et quam incommodum tenellae mulieri ad inhabitandum. cur -um execraris? *Pafn.* 7, 9. 10. spiritum eiectionem de -o corporis *Sap.* 5, 28.
- habitare] plures gentes passim -antes *gest. prol.* 1, 5. terris remotis *Gong.* 323. locis segregatis *gest.* 461. intra palatium *Gall.* 13, 4. in coenobio *prim.* 97. foedo sordidoque habitatum ire in tugurio *Pafn.* 7, 13 *app.*; si vellet sub ditione sui post haec -are magistri (*i. e. diaboli*) *Theoph.* 91. extra tecta domus illis -ans sociatus *prim.* 203 (*sich mit ihnen draussen niederlassend*).
- habitationem elegit in domo cuiusdam lenonis *Abr.* 4, 3. exiguitatem -onis meae *Pafn.* 7, 1 (*loquitur abbatissa*). quaedam inopportunitas inest huic -oni *Pafn.* 7, 11 (*de cellula*). desiderabilem heremi -onem *Abr.* 7, 8. taedet me vitae praesentis, taedet terrenae -onis *Sap.* 5, 26. tu suscipe animas pro te de lutea -one eliminatas *Gall.* II 7, 2.
- habitus] uniuscuiusque pulchritudinem obstupesco, sed et honestatem -us satis admirari nequeo *Sap.* 3, 2. militaris *Abr.* 4, 5. monachus *Abr.* 3, 4 (*cf. 3, 16. prim.* 110); summae bonitatis *gest.* 119.
- haedinae pellis austeritate *Pafn.* 7, 3 (*opp. ovini velleris mollitie*).
- haerere] supra quod (*baratrum*) miseris plantis lapsantibus illi -rebant in litore summo *Dion.* 17; (*virgo*) -reat affectu tenero constanter in illo (*sc. sponso caelesti*) *Agn.* 11.
- halitus] reducto -u disiunctaque compagine rursus conliminata resurgat *Cal.* 9, 9.
- harundineo more inclinata II *ep.* 11.
- hasta nisibus extenta cunctis *gest.* 579.
- haurire] quid sentio, quid stupendae novitatis gustando -rio? *Abr.* 6, 3. -rit oculis lumina clara suis *Gong.* 514 *app.* ut vocem iubentis dominae -simus *Gall.* 7, 1.
- haustus] si carni esus vinique -us apponetur *Abr.* 3, 17.
- hebes] o insensati et -etes totiusque rationis incapaces *Dulc.* 13, 2.
- hebiare v. debriare.
- hera (era)] quod famula -ae *gest. pr.* 1. Constantia *Gall.* 5, 1 (*cf. 6, 1. 7, 1. imperialis 5, 4*). sublimandam regni splendoribus -am *gest.* 656.
- herbida rura *Gong.* 241.
- heremicola *Abr. inscr.* 3, 2. *Pafn.* 1, 8.
- heremita *Pafn. inscr.* in sorte -arum *Abr.* 3, 7.
- heremum] -i per devia vasti *Mar.* 698. 716. habitationem *Abr.* 7, 8. in -i latibulis *Abr.* 6, 1 (*opp. domus lenonis*).
- heres] unica feminei sexus proles fuit illi nec alius substantiolae mansit sibi magnae -es *Bas.* 25. honoris *prim.* 587 (*f.*).
- herilis maiestatis reus *Mar.* 664; filia *Gall.* 1, 7. 3, 1. proles *gest.* 187. proceres regni -es *Mar.* 686 (*praedivitis urbis Pel.* 102). iuvenem coram prospexit -em (*sc. angelum*) *Mar.* 535; David, plebem domini rexit -em *Theoph.* 249 (*cf. ind. gramm.: adi. pro gen.*).

heroico ligatam strophio seriem (*i. e. metro hexametri dactylici*) II *pr.* 9.
 heros Ioachim *Mar.* 64. venerandus (*Ioseph*) *Mar.* 768. dignissimus (*Gongolfus*) *Gong.* 371.
 hiare] horrendum baratrum conspexit
 -are deorsum *Dion.* 74.
 hiemis saevum frigus furientis *gest.* 358.
 hilari vultu *Theoph.* 135. susceptione *Abr.* 5, 2 (*loquitur hospes*).
 hilaritate vultus simulata *Abr.* 6, 1.
 hirsutis vepribus et tribulis *Gong.* 172.
 historia nativitatis laudabilisque conversationis intactae dei genitricis *Mar. inscr.* expone mihi -am tuae conversationis modumque compunctionis *Pafn.* 12, 2.
 hodie] quod facturus eris, hodie perice *Gall.* II 5, 7 (*cf. add.*).
 holocaustum domino faciens *Mar.* 443. (*Christus*) dedit electum patri moriens -um *gest.* 329.
 homo] quis est minor mundus? -o. -o? porro. qui -o? omnis *Pafn.* 1, 3 (*cf. p.* 163, 2 *sqq.*). (*deus*), cuius simplex esse -inem, qui non est id quod est, ex hoc et hoc fecit consistere *Pafn.* 13, 3. his -inum monstis *gest.* 384 (*de Ungariis*). grandis est honoris, -inem aequari astrorum radii *Abr.* 2, 4. pro deum atque -inum fidem *Cal.* 3, 5. ut -o -ini dimittat *Cal.* 9, 23. hanc -inis maledicentem non audiit auris *Mar.* 338. omnes in commune -ines *Pafn.* 1, 16. inter natas -inum *Mar.* 182. vidit prona pedes -inis propius sibi stantis *prim.* 38. (*Annam*) memorant sterilem non tempore parvo spem partus -ini (*i. e. marito?*) nullam conferre fidei *Mar.* 84. quinque milia -inum *Sap.* 6, 2. (*deus*) in aetatibus -inum miram dedit inveniri posse scientiam artium *Sap.* 3, 22 (*in den Zahlen ihres Alters*). corrumpti -inum visitatione *Pafn.* 7, 8. (*deus*) -inum non delectatur in perditione *Cal.* 9, 24; qui ex hoc et hoc -inem fingis *Cal.* 9, 9 *adn.* quae -inem ad tui imaginem plasmasi *Cal.* 9, 26. estne -ine exuta (*i. e. mortua?*) *Cal.* 5, 1. post quindecim dies -inem exies *Pafn.* 12, 5 (*cf. Duemmleri gloss. ad Liud-*

prandum s. v. homo). huius solvendae -inis *Pafn.* 13, 3. resurgat, perfecta, ut fuit, -o *Pafn.* 13, 4. plenus, ut fuit, -o *Cal.* 9, 9. novum membris -inem reparet redivivis *Agn.* 237; deum verum necnon -inem plenum *Theoph.* 303 (*cf. Mar.* 656. *Gall.* 5, 2. *Sap.* 9, 6. 7).
 honestatem habitus *Sap.* 3, 2 (*opp. pulchritudinem*).
 honor] decus talis praestabo patenter -oris (*cf. v.* 54. dona *v.* 138. munus *v.* 94. *gest.* 449), praesul ut ipsius non contradicere iussis apponat cernens omnes illi famulantes venerarier ipsum *Theoph.* 118. (*Otto Iohannem XII*) sedis apostolicae fraudari fecit -ore *gest.* 1497. eius germanis, quarum pollebat -oris heres *prim.* 586 (*de abbatissa*). quamvis dissimiles his servarentur -ores, binis regnanti subiectis scilicet uni *gest.* 31. se fortunatum credens et -oribus aptum, si tam praepulchrae meruisset habere puellae consortia *Agn.* 48; germen et tanti sese non credit -ori, sed transit meritis almitiem generis *Gong.* 31. donat miseram veniae miseratus -ore *Gong.* 429. decus patriae tumuli sine sordet -ore *Pel.* 340. spreto penitus patriae caelestis -ore *Theoph.* 142. (*deus*) suis militibus tantum praestitit -oris, ut non solum animae gaudent in caelo, sed etiam mortua in tumulis ossa variis fulgent miraculorum titulis *Gall.* II 9, 2 (*cf. Pel.* 392). angelicae (purae) pro virginitatis -ore *Agn.* 4. 421. pro diei tantae pacem portantis -ore (*Otto fratri ignovit*) *gest.* 363. pastor verus bonitatis -ore decorus *Theoph.* 311 (*cf. gest.* 9; paulo aliter *Pel.* 392). perscripto vitae regalis -ore *gest. prol.* 1, 32. templum sub -ore dicatum virginis *Theoph.* 193 (*cf. Mar.* 407. *Dion.* 22. *prim.* 35. 138. 237. 278. 393. 457. -ori *prim.* 150). in *doxologiis* ipsi summa salus, perpes victoria, virtus, laus, -or, imperium, semper decus omne per aevum *sim. Dion.* 266. *Agn.* 257. *Dulc.* 14, 3. *Cal.* 9, 21. 33. *Abr.* 9, 6; ducite (*eam*) ad lupanar sine -ore *Dulc.* 12, 5; adiectiva: amplior *Gall.*

- 12, 9 (*in exercitu*). augustalis *gest. prol.* 1, 3. 24. v. 1504. condignus *gest.* 146. dignus *Pel.* 411 (*Eh-erbiutung*). *Theoph.* 15. *gest.* 442. 702. duplicis bravium -oris *Dion.* 261 (*sc. corporis et animae*). fragilis (*quia mundanus*) *Theoph.* 62. grandis *Abr.* 2, 4. insignis *prim.* 20 (*Stellung*). vere magnus *prim.* 426 (*Eh-erbiutung*). maior *gest.* 114 (*Auszeichnung*). ornatus maioris -oris *gest.* 1481. miro rutilabat -ore *gest.* 88 (*sc. Oddo cum Lucifero comparatus*). optatus *gest.* 487. culmine pollentis tanto clarescet -oris *prim.* 62 (*Stellung*). praepollens *prim.* 429. praecipuus *Dulc.* 1, 6 (*opp. inhonestas*). regalis (patris) *gest.* 1141. *prim.* 440. sepulchralis *Theoph.* 313. sublimis *gest.* 648. summus *Agn.* 133. *gest.* 110. 459. 662. *prim.* 13. 123. supremus *Theoph.* 438. *Dion.* 242. talis *Theoph.* 40. 45. 54. 118. *gest.* 41. 449. tantus *Theoph.* 138. totus *Agn.* 432. *gest.* 585. umbratilis *Theoph.* 94 *app.* honorabiliter] decet, ut herilem filiam h. ames et amabiliter honores *Gall.* 1, 7 *adn.* honorare v. honorabiliter. honorifice introducantur *Gall.* 5, 2. nobiscum habites intra palatium *Gall.* 13, 4. texit detectum corpus *Cal.* 9, 13. tumuletur *Cal.* 5, 3. sepelivit *Sap. inscr.* exequias celebramus *Sap.* 8, 1. hora (*i. e. ora*) v. ora. hora] tandem plenae spatium post unius -ae *Pel.* 401. media (*i. e. dimidia*) *Ioh.* 20. statutis diebus et -is *Pafn.* 7, 6. in hac -a precibus satis apta *prim.* 41 (*cf. Mar.* 162. *prim.* 208). tertia, nona *Mar.* 361. 364. nocturnis sub -is *Mar.* 742. *Theoph.* 205. *Agn.* 436. *gest.* 529. *prim.* 191; instat -a cenandi *Sap.* 3, 24 (*vocationis nostrae* 4, 5). in -a meae dissolutionis *Pafn.* 13, 1 (*cf. Gong.* 475 *supremis in -is*). horrere] nec -et (*Henricus nudipes templum intrans*) hiemis saevum frigus furientis *gest.* 358; inventum sceleris cunctis -endum saeculis *gest.* 205. haec miranda praenitet pulchritudine et -enda sordet turpitudine *Pafn.* 1, 23. -endum barbarum *Dion.* 74. horresco auditu *Pafn.* 1, 25. supplicia non metuis, admovebo quod -is *Dulc.* 12, 2. cur contremiscis mutato colore? tui praesumptionem -o *Pafn.* 3, 5. *inf. Pafn.* 7, 10. horribilis] monstrum *Dulc.* 6, 2. serpens *Cal.* 7, 2. facinus *Cal.* 9, 22. nigredo *Dulc. inscr.* voces *Bas.* 210. legiones variis armorum instrumentis -es *Gall.* 9, 1. hortamentum] num praevalet -um? *Sap.* 1, 5. nos adhibemus frequentationes -orum *Gall.* 6, 1. lascivientem animum nunc suavis -is blandiendo mulcebam, nunc acrioribus monitis minitendo terrebam *Pafn.* 10, 3. si nostris suaviter -is provocetur *Abr.* 1, 6. cede meis -is paterno affectu tibi consulentis *Sap.* 5, 16. (h)ortari] monui -ando potius quam arguendo, morem ut geres *Gall.* 1, 3. me -ante Christoque coeoperante *Pafn.* 7, 4 (*te Gall.* II 8, 2). puellulas *Sap.* 5, 3. quid -aris? *Sap.* 5, 16 (*cf. 5, 3*). qui me indignam non terrore cogis, sed miti condescensione ad poenitentiam -aris *Abr.* 7, 16. maternis admonitionibus ad tolerandas passionem -ante *Sap. inscr.*; *inf. Mar.* 172. *asc.* 99 *sq. (cf. add.) Sap.* 1, 5. 5, 14. hortatus] meo -u, meo iussu *Gall.* II 8, 2. -u moneo paterno, ut . . *Pel.* 260. hortus] deliciae magno in -o *Mar.* 309. hospes (*Gast*)] *ABR.* salve, bone stabularie. STAB. quis loquitur? *ABR.* hospes. STAB. salve *Abr.* 5, 1 *app. (Dionysius)* quondam pergens (*wandernd*) -es iam vergente die fertur petiisse Carpum *Dion.* 45. hospitium vagis numquam claudibat egenis *Theoph.* 25. sumptus -i dignos *gest.* 1180. hostili ferro *Pel.* 30. parte *gest.* 242. hostis] nullum -em dei servorum impunitum evasisse *Gall.* II 8, 2. Herodes pessimus -is *Mar.* 659 (*per-versus v. 683; cf. Sedul. hymn.* 2, 22 -is Herodes impie); in bello, plerumque plur.: *Pel.* 36. 111 (*rebelles*). 279 (*bellantes*). *Gall.* 9, 1. 12, 3. 8. *gest.* 391 (*communes, de Avaribus*). 572 (*feroces*). sed etiam sing. col-

- lectivus gest.* 52. 193. 278; *de diabolo Bas.* 183. 253. *Agn.* 39. *Abr.* 8, 2. *Pafn.* 1, 28. *Sap.* 2, 2. *humani generis Mar.* 221. *asc.* 10. *Theoph.* 444. *communis cunctorum Bas.* 242. *antiquus Agn.* 198. *callidus Mar.* 221. *dirus Bas.* 141. *feralis Gong.* 361. *saevus Bas.* 174. *teter Bas.* 98. *vetus Theoph.* 444. *Agn.* 233. *gest.* 318. *hostium r. ostium.*
- humanitas*] non respuisti fieri homo passibilis -ate, salva divinitatis impassibilitate *Sap.* 9, 6; *grates vestrae -ati pro solamine Sap.* 9, 2. *humanum est peccare, diabolicum in peccatis durare Abr.* 7, 6; -ae pro consuetudine causae *gest.* 410. -is sudavit causis, aequalem primis se faciens dominis *Gong.* 65 (*cf. causa*). *gens Dion.* 90. *genus Mar.* 221. *asc.* 10. *Theoph.* 68. 444. *ingenium Cal.* 9, 6. *linguae Mar.* 326. *membra Mar.* 725. *meritum Pafn.* 12, 5. *musica Pafn.* 1, 10. 17. *natio Theoph.* 234. *natura asc.* 142. *praesumptio Gall.* 9, 4. *visus Mar.* 350. *humerus*] crucem ferens in -is *Gall.* 12, 7. qui portare suos -is non distulit agnos *Mar.* 60.
- humiliare*] tanto celerius (*veniam*) mereberis, quanto perfectius -aberis *Pafn.* 7, 14.
- humilis*] extiterat cunctis blandus dulcedine mentis, mansuetus, clemens, -is nimiumque fidelis *gest.* 431 (*cf. Mar.* 336); *devotio Gall.* 9, 4. *mens Mar.* 316. *Gong.* 105. *gest. prol.* 1, 25. *prim. prol.* 1. *pectus Gong.* 55. *vox Mar.* 654.
- humilitas*] vestrae laudandae -atis magnitudinem II *ep.* 2 (*Herablasung*); quia (*deus*) non sprevit -atem cordis contriti *Pafn.* 12, 4. *confessionis I pr.* 9.
- humus*] surrexit ab -o *Agn.* 306. (*daemoniacus*) ante sepulchra Iohannis et Pauli -i provolvitur *Gall.* II 8, 1.
- hymnus (semper plur.)*] congrue divinae laudis resonantibus -is *Agn.* 417. *vacant -is Dulc.* 3, 1; *angelici asc.* 88. *Gong.* 479. *Pel.* 301. *crebri Theoph.* 225. *dulces Pel.* 379. *dulcioni asc.* 95. *inter sacratos noctis venerabilis -os gest.* 356. *sacris illic resonantibus (cf. v. 389. Agn.) 417 -is prim.* 176. *suaves Pel.* 354.
- iacere*] prostrata sacram solito -uit secus aram *prim.* 34 (*cf. v. 251*). *locum, in quo non parvo -uit terrore gravata gest.* 577 (*sc. Aethelheitha inter aristas; turbam templi pro limine iactam Gong.* 505 *adn.*; *cf. Mar.* 230); *de mortuis: amne Pel.* 330. -et exanimis *Pel.* 339. *capitis -et absque decore Pel.* 345 (*sc. decollatus*). *iuxta (sepulchrum Drusianae) -ent duo cadavera Cal.* 9, 1 (*cf. 8, 2*); (*virgula Ioseph*) -et in templo nec sollicitatur ab ullo *Mar.* 463.
- iacere*] trans muros proici iactum funda machinali *Pel.* 278 (*cf. v. 285*). *sagittam Dulc.* 14, 2; *sputa -it, nam plenus est daemonio Gall.* II 8, 1. *reddidit econtra dominae (gen.) lasciva famella obprobriis iactum servili murmure verbum Mar.* 157 *app. (cf. iactare). Gong.* 505 *v. s. v. iacere.*
- iactanter Theoph.* 140 (*v. 139 mente superba*). *dum tumuit fastu licito -ius isto Pel.* 91.
- iactantia*] nec enim tantae sum -ae, ut . . praesumam II *pr.* 7.
- iactare*] haec postquam -at *Pel.* 114 (*cf. v. 283*). *tanto fastu se -at in aula Pel.* 85. *tunc patet, ille lucris sese si -at ab illis rusticus ambobus Gong.* 163 (*Grund hat sich zu brüsten*). *quae -ando tinxit se Gong.* 415 (*se από τοιούτου*). *hinc se felicem -at Tul terra per orbem Gong.* 525. *a. c. i. Pel.* 252. *Bas.* 175. *II ep.* 10. *Gall.* II 1, 1. *Dulc.* 9, 1. *gest.* 237.
- iaculare (act.)*] crimina (*diabolus*) impatiens morae vacuas -abat in auras *Gong.* 363 (*v. 361 scalpsit nudare, v. 364 divulgando*).
- iaculum*] ceu murus -is obstans fortissimus hostis *gest.* 52. (*me*) petunt -is lapidum saepissime duris *Bas.* 201; *terroris Mar.* 228. *angoris Gong.* 372. *tangitur interni -is secreto doloris gest.* 740.
- iam v. ind. gramm.*
- iamdudum Cal.* 2, 4.
- ianua nulla patebat gest.* 528 (*de captivis*).
- ibi Gall.* II 4, 1 (*i. e. Alexandriae*).
- ibidem (i. e. ibi) Gall.* 13, 7. II 3, 1.

- illicere] coluber cupidus (*diabolus*) ingenium nuptae -it indocile *Gong.* 354 *app.* omnes lenociniis suae formae -ere *Pafn.* 1, 24. quanto blanditiae amentium ad -iendum promptiores II *pr.* 5.
- illicite amare II *pr.* 4. *Cal.* 9, 2, 22.
- illicitus amor *Theoph.* 250. *Cal. inscr.* 9, 11. *Pafn.* 3, 12. per -um cuiusdam simulatoris affectum *Abr.* 3, 4; vel locus -i foret ullius peragendi *prim.* 415.
- illita purpureo fuerant quia sanguine membra *Pel.* 329.
- illo *prim.* 129 *app.*
- illudere] cur me -ditis (*doctum dicentes*), qui plane sum nescius, non philosophus *Pafn.* 1, 19. -disne me (*falsa sc. promissione*)? si (*i. e. non*) -do *Gall.* 4, 2. sperandae fortuna victoriae -dit nos *Gall.* 9, 2 *app.* cur falleris, cur te vacua spe -dis? *Cal.* 3, 5. quod Dulcitur praesidem audio adeo -sum, adeo exprobratum, adeo calumniatum *Dulc.* 9, 1 (*cf. inscr.* 7, 1. 14, 2); audacter diis toties -dere nostris *Pel.* 254 (*cf. Dulc.* 9, 1).
- illustrare] Egypti tenebras propria quo luce vetustas mox -aret, per se penitusque fugaret *Mar.* 702; quo vilitas meae inscientiae intermixtione nobilioris materiae illustraretur II *ep.* 9.
- illustratio] sine -one supernae pietatis *Gall.* 5, 6.
- illustris (*sic etiam masc.*)] regina *prim.* 451. princeps *gest.* 456. dux *Gong.* 340. regis socrus *prim.* 432 (*domna Oda v. 298*). abbatissa *Pafn.* 7, 1. *gest. pr.* 1 (*cf. Mar.* 2 Gerbirg -is moribus et studiis). ipsius (*Christi*) -is sanctaeque parentis *Theoph.* 408. mater *Sap.* 5, 27. matrona *Sap.* 3, 3. 8, 1. vir satis -is *Theoph.* 3. *Bas.* 20 (*cf. prim.* 319 -i cuidam nimiumque potenti viro). Gallicani natae *Gall.* 5, 1; -is constructio Gandeshemensis coenobii nostri *prim.* 2.
- illuvie decurrentis sanguinis *Pafn.* 1, 26.
- imago] venerabilem magnae Dianae -inem *Sap.* 5, 4. vox senioris nostri, sed -o diaboli *Dulc.* 5, 1 (*sein Aus-*
- sehn*). hominem ad tui -inem plas-
masti *Cal.* 9, 26 (*cf. Pafn.* 1, 1).
- imbecillem aetatem *Abr.* 2, 7. qui a strictioris rigore conversationis ad tempus descendendo -ioribus assimilari non respuit *Abr.* 3, 18.
- imberbem *Gong.* 47 (*noch eh ihm der Bart wuchs*).
- imbueret] baptismate -tus *Gall.* 12, 10. eisdem sacramentis -tae *Sap.* 5, 33.
- imitari (*i. e. sequi*)] ut aucricem virginitatis, quam aequivoco aequiperas nomine, -eris et castitate *Abr.* 2, 1. nitere constanti fide -ari sorores ad caeli palatium praecedentes *Sap.* 5, 26. non ex meo fefelli, sed fallentes incaute -ata fui I *epil.* sibi naturales -ans bene mores *gest.* 429. caveas pertinaciam -ari sororis . . illam -ari patiendo *Sap.* 5, 16. -amini exemplum magistri et orate pro persecutorum delictis *Gall.* II 9, 1. non opto eos in hoc sequi. deteriora -aris *Gall.* II 5, 3. reliquisti omnem religionem et -atus es idolatriae superstitionem *Gall.* II 5, 5. non recusavi illum (*Terentium*) -ari dictando, dum alii colunt legendo II *pr.* 3 (*cf. 6*). exemplum cunctis -andae fit pietatis *Dion.* 100.
- immaculatus] (*Christus*) solus innocens, solus -us, solus sine veterni sorde delicti *Cal.* 9, 23.
- immanis] nullum (tam) grave peccatum, nullum tam -e est delictum, quod . . *Pafn.* 3, 8.
- immatura pupilla (*septennis*) *Abr.* 1, 4.
- immemor aetatis, iam plena deo, puerilis *Mar.* 290 (*cf. v. 471*). veniae *Gong.* 454. potestatis non -or, quare trinum iure regis machinam *Gong.* 291 *add.*
- immensum caelum *Mar.* 751; -ae bonitatis *Agn.* 322. caelestis pietas -a parentis *Theoph.* 149. -a eius serenitas pulchritudinis (*spir.*) *Abr.* 1, 3.
- immerito (*i. e. sine causa*)] non i. *Mar.* 750. *Gong.* 49. *gest.* 650. *prim.* 521. et non i. *gest.* 402. nec i. *Gall.* 7, 1. *Cal.* 9, 14.
- imminere] verebar aliquam ecclesiae -ere persecutionem *Abr.* 3, 2. supplicium tibi -et gehennae *Pafn.* 3, 6. -entium minis poenarum *Sap.* 4, 1.

- imminutus numerus *definitur Sap.* 3, 13 (*cf. totam scenam*).
 immitis reprobis, blandus quoque iustis *gest.* 14 (*cf. Pel.* 149).
 immittere] ense -sso tenerum guttur penetrando *Agn.* 405.
 immo *v. ind. gramm. (affirm.) et ind. metr. (particulae)*.
 immobilis] cur decidis, cur in terra iaces -is? *Abr.* 7, 7.
 immodicus] caterva *gest.* 195. lamenta *prim.* 541. sit risus causa omnibus -i *Gong.* 580 *add.*
 immolat domino (*agnum*) *Mar.* 205.
 immortalis] per interminabilia -is aevi saecula *Sap.* 9, 9.
 immunditiae] noli me sordidulam his -is abstrahere *Pafn.* 12, 4.
 immunis stabat pia virgo caloris *Agn.* 369. a peccato *Abr.* 7, 6.
 immutabili (dei) substantiae *Pafn.* 3, 12.
 immutando decretum prius statutum *Pel.* 50. nostrorum acerbitas peccaminum divinae dulcedinem benignitatis non valet -are *Abr.* 7, 11.
 impar] principibus fit par, ducibus sed nec fuit impar *prim.* 18 *adn.*
 impares numeri (*ungerade Z.*) *Sap.* 3, 19. numerus pariter impar *definitur Sap.* 3, 19 (*cf. totam scenam*).
 impariter par numerus *definitur Sap.* 3, 21 (*cf. totam scenam*).
 impassibilis maiestas (dei) *Pafn.* 1, 2.
 impassibilitas] non respuisti fieri homo passibilis humanitate, salva divinitatis -ate *Sap.* 9, 6.
 impatiens] mens assueta lasciviae haut raro -ns est austerioris vitae *Pafn.* 7, 10. morae *Mar.* 251. *Gong.* 563. *Sap.* 1, 2. *prim.* 333.
 impatienter] exagitat caput indomitum i. in illum *Gong.* 565 *app.*
 impedimentum] quid, si dixerō et dicendo aliquid mihi -um excitavero? *Pafn.* 2, 3.
 impedire] nullatenus (*perficere potui*). quo pacto -iebaris? *Cal.* 9, 12. ne -iar diabolica fraude *Abr.* 3, 19.
 impendere] amoris, quo semet vinculis pro vita patris -it *Pel.* 307. nomine pro Christi se mox -ere morti *Dion.* 104. -ens animam domino bene morte piam *Pel.* 187. grates altithrono *Gall.* 11, 1 (*cf. Abr.* 7, 16). grandis benignitas et mira pietas, quam mihi -itis meique mortuis *Sap.* 8, 1. ne repellas te amantem, sed -e amoris vicem *Cal.* 3, 3.
 imperare] at nunc Iohannem tecum remanere fidelem -o *asc.* 91.
 imperator Adrianus *Sap.* 1, 1 (*cf. inscr.*). 2, 1 (*bis*). 3, 1. 9. 5, 1. 4 (*bis*). 7; Diocletianus *Dulc.* 6, 1. 8, 1. 11, 2. *Sap. inscr. app.*; Constantinus *Gall. inscr.* 1, 8 (-or egregie). 2, 1 (dominus -or). 9, 3. 12, 2 (sacratissime -or); gloriosissimi et famosissimi -ores Constantinus Constans et Constantius, quorum famulabamur imperio *Gall.* II 5, 2; Iulianus *Gall.* II 7, 1, 2. 8, 2 (impiissimi -oris 1); patere ut nunc militem -ori, cuius iuvamine vici (*i. e. deo*) *Gall.* 13, 5 *adn.*
 imperialis] neptis I *pr.* 7 (*Nichte des Kaisers*). hera *Gall.* 5, 4 (*Tochter des K.*); potestas *Agn.* 129. ius *prim.* 31. 76. decus *gest. prol.* 1, 35. nomen *gest. prol.* 2, 36. -is iussio et congrua satis ultio *Sap.* 5, 22 (*quae imperatorem deet*).
 imperitare] rectorem caelestibus -antem *prim.* 593 (*deum 'regem angelorum'*: *P. C. tom. IV p. 324 n. XI*).
 imperium] -o praedones cogite vestro saevos, obsessum linquant ut pectoris antrum *asc.* 31. -o regis cogente nefando *Pel.* 197 (*cf. v.* 224 caesaris -o tunc haec urgente superbo). praesulis -o parere *Theoph.* 46; caesarianum *gest. prol.* 1, 1. pollens in vertice rerum *gest. prol.* 2, 4. amplum *gest. prol.* 2, 17. amarum *gest.* 710. longe metuendum *gest.* 706. regni *gest.* 28 (*cf. prol.* 1, 1 pollens -i regnator caesariani). -i decus Octaviani *gest. prol.* 1, 30 (*cf. v.* 1501 amborum decus -orum et *prim.* 73 *sqq.*). sedem Romani *prim.* 75. 79. sortem tanti *Pel.* 34. tui status *Sap.* 1, 1. illius -o iurique *gest.* 127. incommodum satis nostro probatur esse -o *Gall.* II 1, 1 (*nescio tamen, an imperator suam significet personam, ut saepius apud Liudprandum, c. g. antapod. I c. 11 p. 9*). licet -i tenearis sollicitandi cura *gest.* 2, 32; -o (*regio etc.*) contradicere *gest.* 706. dare

- colla *gest.* 142. 513 *app.* (*de rege Seraccenorum Pel.* 14). famulari *Gall.* II 5. 2. *gest.* 309. 434. subdi *gest.* 1155. subactus *gest.* 137. succumbere *Pel.* 164. gentis. quae nimis -o regis regitur sapientis *gest.* 143; *de deo vel Christo*: -o populos Christi subiungere multos *Dion.* 127. cuius et -o mors succumbebat amara *Agn.* 339 (*cf.* *r.* 61 cuius et -o famulantia sidera cuncta). numine cuncta tenens -oque regens *Gong.* 4 *app.* (*cf.* *Mar.* 30). quod eius -o, cuius gubernaculis maior mundus obtemperanter subditur. solus minor contrahitur *Pafn.* 1. 2. (*Christus*) functus -o praeclare paterno *Mar.* 773 (*r.* 761 *Befehl*). ipsi summa salus, perpes victoria, virtus, laus, honor, -um, semper decus omne per aevum *Dion.* 266; artissimae legis observatione corpus tenerum animae cogit pati imperium *Abr.* 9. 3.
- impetrare veniam famulo *Theoph.* 331. omnia posse (a domino) *Dion.* 187. *Pafn.* II. 1. *prim.* 242.
- impetu rapido adveniens (draco) *Abr.* 3. 8.
- impexis paliuris *Gong.* 171 (*cf.* *Verg. georg.* III 365).
- impietas] super gravi -ate mea *Cal.* 9. 14.
- impiger ad templum properat *Theoph.* 195.
- impigre dimicans *Gall.* 1. 4. cunctis praetendere calliditatis assuetas laqueos *Theoph.* 105.
- impii poenitentia *Abr.* 9. 5 (*opp.* iusti perseverantia). in -orum perditione *Cal.* 9. 13. -issimi imperatoris Iuliani *Gall.* II 8. 2; -as manus in sanctos martires misit *Gall.* II 8. 2.
- implere pelvem limpha *Gong.* 262. urbem non paucis hostibus *Pel.* 36. anguibz -etum baratrum *Dion.* 75. et tu, Christe, animas interim -e splendoribus, dans pacificam requiem ossibus *Sap.* 9. 1. perversis vacuas -ens latratibus auras *Bas.* 243; duodenarius numerus, qui tribus olympiadiibus -etur *Sap.* 3. 12. postquam Christus temporis -evit spatium sacri venerandum, quod cum terrigenis mansit dignanter homullis *asc.* 2. tunc est -etum, fuerat quod carmine dictum prophetae *Mar.* 135 (*cf.* *r.* 47. *gest.* 301). evangelica promissio in nobis est -eta *Pafn.* II. 1; eius ad -endum famulatum *prim.* 430 (*cf.* *Gall.* 1. 4 -ae servitutis). mea iuana sequenda *Mar.* 511 (*cf.* *gest.* 332). officium *Sap.* 5. 14. praecepta *Dulc.* 13. 3. virgula Ioseph -ebit merito signum memorabile sola *Mar.* 464. ad hoc -endum *Cal.* 9. 25 (*cf.* *gest.* 1171. *prim.* 514). si forte veniat mea petitio et -atur quod desidero *Sap.* 9. 1.
- implicari] te iterum -itam esse secularibus negotiis *Pafn.* 5. 1.
- impollutus] ut pollutis labiis praesumas proferre nomen -ae divinitatis *Pafn.* 7. 13.
- imponere] ferrea lascivis -neus tegmina membris *Pel.* 119. corpus situm tumulto *Dion.* 342. tura (simulachro Iovis) *Gall.* II 7. 1; id quidem oneris -suistis, ut gesta caesaris angusti metrica percurrerem ratione *gest.* *pr.* 3. quantum pondus solvendi census nobis velis -nere *Gall.* 9. 3. purgaret criminis -sita de magni se cito culpa *Mar.* 662. qui multigenis -nis nomina stellis *Mar.* 877 (*cf.* *gest.* 47).
- importunitas *r.* inopportunitas.
- impotens] o iudicem -ntem, qui diffidit, se absque armis ignium octuennem infantem superare posse *Sap.* 5. 35.
- imprimere] (abscisum filiae caput) -essis labris crebrius deosculando *Sap.* 5. 15. -ime mihi. mater. osculum *Sap.* 7. 2.
- improbum servum *Cal.* 9. 4. -e fur, regis facturam redde perennis *Bas.* 240.
- improvisae *Cal.* 4. 1 (*cf.* *app.*). *gest.* *pr.* 5.
- improvisus] -a morte *Agn.* 269. *Cal.* 9. 27. ex -o *Cal.* 4. 1 *app.* (?) *gest.* 182. 283.
- impudens femina *Pafn.* 1. 23.
- impugnans gentem cunctis rebellem *gest.* 389.
- impune (*adv.*) se i. nostris diis illudere *Dulc.* 9. 1.

- impositum illam dimittere *Sap.* 5. 2.
nullum hostem dei servorum -um
evanescere *Gall.* II 2. 2.
inrus v. inferior.
inæqualis] (*numerus*.) qui inter -es
intemperantias mediū tempera-
mentum limitis sortitus est *Sap.*
3. 15 *alia*. (*numerus perfectus melius*
inter superfluum et imminutum.)
inestimabilis deus *Cal.* 9. 2.
inimici spe *Theoph.* 128. -ia famio
prim. 357.
invidiosus] o res dira omnibusque
inæclis -a *Gall.* 12. 2. -am struxer-
unt poemam, funda Pelagium in-
cipientes martirizandum trans moe-
nia *Pol.* 26.
inauris] auribus (*sponsae sponsus*) re-
splendentes suspendit -es *Agn.* 32.
imb- v. imb-
incapax] o insensati et hebetes to-
tiusque rationis -aces *Dulc.* 13. 2.
incaute] non ex meo fefelli. sed
fallentes i. imitata fui I *epil.* (*cf.*
gest. prol. 1. 19).
incautus tendens laqueos *Bas.* 11 (*de*
diabolo).
incedere] tuum est. ut praecedas
repertam ovem. et ego. paribus
-dens vestigiis. subsequor prae-
cedentem. haut ita. sed ego pedi-
bus -dam. te autem equo super-
ponam *Abr.* 7. 15. consortis pal-
mulis -damus *Sap.* 4. 5.
incensor] qui fomes mali et -or (*cf.*
app.) extitit *Cal.* 9. 12. ipse sibi
fuit -or moriendi *Agn.* 290.
incensum (*Brandopfer*) *Mar.* 53. 91.
459. *Ioh.* 22.
inceptio] in ipsa -one (*sc. opusculi*:
'als ich anfang') I *pr.* 5.
inceptum r. incipere.
incertus] haut -a spe *Gall.* 1. 4.
incestum] turpia lascivarum -a fe-
minarum (*Terentianarum*) II *pr.* 3
(*opp.* laudabilis sacrarum casti-
monia virginum).
incestus] virginis (*coenobio destinatae*)
mentem faceret in amore -o pro-
prij fervere servi *Bas.* 102.
incidit in febrem *Cal.* 9. 2.
incipias vitam sperare *Pafn.* 12. 4.
en -io mori *Pafn.* 13. 2; explicat
liber primus. -it secundus *Agn.*
subscr.; *perf.*: incepit quando felix
aetatula sexta *Mar.* 46. incepit
- percontari *Agn.* 128. iam tunc
clementis paulatim gratia patris
incoepit radiis mundo lucessere
claris *Mar.* 210; inceptum (?) si
tamen incepto (*vel in coepto*: *cf.*
app.) temptas durare maligno *Bas.*
122. post hec incepto (*inmo in*
coepto) ne succumbam male victa
gest. 1510 *app.*
incircumscriptus deus *Cal.* 9. 2.
incitare] eo magis ad audendum -or
Abr. 3. 17.
inclementer (?) ista -ius (*inmo de-*
mentius) bachatur *Dulc.* 1. 4 *app.*
inclinata harundineo more II *ep.* 11.
inclitus] coniux (*f.*) *Mar.* 128. con-
sors (*f.*) regni *gest.* 20. dominatrix
caeli *Mar.* 15 *alia*. dux *prim.* 63.
papa *prim.* 124. Pelagi (*voc.*) *Pol.* 1.
regina *gest.* 325. sectatrix sanctae
vitae *prim.* 357. soboles (*f.*) *Sap.*
5. 29 (*mater ad filiam martirizand-*
am): consortia regalis stirpis
Mar. 353. domus domini *prim.* 208.
membra (*mariti deijuncti*) *Mar.* 121.
nobilitas *Agn.* 29. vita (*Mariae*)
asc. 32. urbs -a deliciis, rebus
quoque splendida cunctis *Pol.* 14.
includere] cur illam non -dis (*ut*
'reclusam')? *Pafn.* 7. 2. hunc quia
virgineo portasti ventre puella
-sum *Mar.* 30. corpus, quod nunc
-dit tumulus *gest.* 117.
incognitus] eius infamia nulli est
-a *Pafn.* 1. 24. heremicolis est -a
(*musica*) *Pafn.* 1. 2.
incola] urbis famosae praenobilis -a
(*f.*) Romae *Agn.* 27. absque con-
silio -arum *Pafn.* 2. 3 (*der Ein-*
heimischen; *opp.* si non es nostras).
sit -a gehennae *Cal.* 9. 30.
incommodus] quam breve, quam
obscurum et quam -um tenellae
mulieri ad inhabitandum (*habita-*
culum) *Pafn.* 7. 2. quid inopportu-
nius quidre poterit esse -ius, quam
quod . . . *Pafn.* 7. 12. -um satis
nostro probatur esse imperio, quod
.. *Gall.* II 1. 1.
incomparabilis luctus mihi contigit.
intolerabilis dolor me afficit *Abr.*
3. 2. o nefas -e *Cal.* 9. 4.
incomprehensibilis deus *Cal.* 9. 2.
inconstantia pectoris cogit nos dis-
cedere ab armis *Gall.* 9. 2.

- indulgentia] utrumne benignitas divinae miserationis adhuc -am molita est poenitentis lacrimis *Pafn.* 10, 5 *app.*
- indulgere] meae neglegentia designando universale vitiorum, nec tamen vituperando, sed -endo I *pr.* 9. omnes culpas in me patratas affectu mentis tibi mox -eo gratis *Theoph.* 221.
- industria] pereor, nisi me adiuvet tua -a *Cal.* 6, 1.
- inebriare v. debriare.
- inerguminus] leprosus seu -us *Gall.* II 2, 1.
- inertia] qui mei -am longe praecesserunt in scientia sublimiori II *pr.* 6. propriae pigritia -ae II *ep.* 8.
- inesse] sensit tempus i., quo . . *Gong.* 460; quid corrigendum inesset (*in mea dictatuuncula*) II *ep.* 4. ubi nihil utilitatis i. deprehendi (*in religione Christiana*) *Gall.* II 5, 4. si ulla promerendae spes veniae inesset *Abr.* 7, 10; crudelis cui non muliebris cordis inest feritas *Agn.* 275 *app.* mihi i. aliquantulam scientiam artium II *ep.* 3. quod signum fatuitatis nobis i. deprehendis? *Dulc.* 1, 3. quaedam inopportunitas inest huic habitationi *Pafn.* 7, 11.
- infamia (*Thaidis*) *Pafn.* 1, 24.
- infans lacteolis fuerat dum parvula membris *Mar.* 303 (*cf. v. 328*). octuennis *Sap.* 5, 35 (*notione non iam propria*). Herodes -ntes occidi omnes, qui tunc Bethleis fuerant, praecepit, in oris *Mar.* 693. -ntum more *Mar.* 292; totius -ntis (*immo instantis*) pondus curamque laboris *prim.* 289 *app.* (*Accu locum, quem Nonius bis testatur, p. 56, 12 et p. 416, 12, male affert Barack: priusquam infans facinus oculi vescuntur tui, i. e. infandum*).
- infantia] quia tenellae -am virgunculae absque armorum apparatu nequivisti superare *Dulc.* 14, 3. frustra parcebam, frustra miserebar huius -ae *Dulc.* 12, 4 (*cf. 10, 1. Sap.* 5, 3, 18).
- infantilis] aetatula *Sap.* 4, 1. simplicitas *Agn.* 180 (*de puella tredecim annorum*). pectus *Abr.* 2, 6.
- infelix] quiesce, -ix, verbositas tua nunc est finienda *Sap.* 5, 22. tibi-que (*post mortem inpp. Christianorum*) -ix res publica relinquebatur regenda. cur -ix iuxta id temporis? ex qualitate rectoris. reliquisti omnem religionem *etc. Gall.* II 5, 5. mox -ici graviora iugenti infert *gest.* 715. o -ix pertinacia, o contumax audacia *Sap.* 5, 8. -icis (*unselig*) langworem amoris *Cal.* 9, 3 (*cf. 9, 11*); *de peccatoribus propter ipsa peccata infelices: Gong.* 355. 358. 343. 559. *Theoph.* 92. 286. *Bas.* 37. 96. 133 (-ix non felix tu nata parentis). 158. *Agn.* 268. *Gall.* II 8, 2. *Dulc.* 4, 1. 14, 3. *Cal.* 9, 12 (num triplici infortunio adeo -ix effectus es, ut . . ?). 29. 32. *Abr.** 3, 5. 6, 3 (vae mihi -ici: *cf. 7, 6. Pafn.* 3, 5). *Pafn.* 3, 6.
- inferior] multum disconvenit, filia, ut, quae cum dei genitrice Maria per mysterium nominis praemines in axe inter sidera numquam casura, -or meritis in terrae volutes infimis *Abr.* 2, 2. quia se his -orem aestimari non sustinuit *Cal.* 9, 32; (*non regina*), altera sed generis mulier satis -oris *gest.* 82 *adn.* quique prius plebi sprexit princeps (*i. e. praesul*) dominari, affectat iuris pompas nunc -oris (*i. e. vicedominatum*) *Theoph.* 81. quod huius vilitas dictationis multo -or, multo contractior penitusque dissimilis (*Terentii*) sit sententiis II *pr.* 6; infima terrae v. *supra*; imo baratro *Agn.* 163. -o de pectore *gest.* 311. cordis ab -o *Theoph.* 381. factor summae, mediae rationis et -ae *Dion.* 1 *adn.*
- inferni princeps *Bas.* 56. poenis *Bas.* 93. -a petens, Erebi claustra resolvens *Theoph.* 314 (*de Christi descensu ad inferos*).
- inferre] postquam naturam iam de busto redivivam humanam solio Christus patris intulit alto *asc.* 142. se salvandum castello protinus apto intulit *gest.* 637. quem magus secum duxit trans urbem intulit inque locum multo fantasmate plenum *Theoph.* 99. moenibus Paris gressum mox intulit urbis *Dion.* 142; prius illatum damnum

gest. 311. intulit tantum pronis
oblitibus lectum *Pel.* 323 (*Ohrfeige*).
mox infelici graviora iuga genti
intulit *gest.* 312. ut mortem regi
vellent inferre fideli *gest.* 323. hac-
teus infantiae parcebam, ultra
non parcam, sed meritam ultionem
inferam *Sap.* 5, 18. infer, infer,
quicquid crudele, quicquid exco-
gitas letale *Sap.* 5, 21. veneratio-
nem inferre metallis *Sap.* 5, 5 (*cf.*
p. 189, 29 fer sacrae deae libamina).
inocere] donec facies et vestimenta
horribili nigredine inficiebantur
Dulc. inscr. orbis Romanus, qui
undique secus Christianae caedis
orde est infectus *Sap.* 1, 4. gra-
vido infectus morbo *gest.* 468. vitiis
multis *Theoph.* 50.
infidelitas] vestrae fidei confidens
seccetum enucleo. nihil nostra
de parte -atis, nihil tibi obviabit
contrarietatis *Pafn.* 2, 4. num ali-
quius -atis nos arguis? *Pafn.* 4, 4
(*amatores ad Thaidem*).
inlgi scopulis ripae quod (*martyris*
corpus) iussit acutis *Pel.* 292.
inlunus] per -a saeculorum saecula
Cal. 9, 33 (*cf. Abr.* 9, 6. *Pafn.* 13, 4).
infirmus languidolis membris *Mar.*
375. -i tortores deficiunt et sudore
ob lassitudinem fluunt *Sap.* 5, 8.
inliti] cui mox apparens iuvenis prae-
lucidus i. . . *Mar.* 621 (*cf. Theoph.*
251, *Dion.* 86).
inflammare] sicut scintilla silicis pe-
lagus nequit -are *Abr.* 7, 11.
inllectere] arbor fortissima ante pe-
des Mariae -ctitur *Mar.* 778. ad
culturam deorum me -xi (*a reli-
gione Christiana*) *Gall.* II 5, 4.
donec indocile iuvenilis ingenium
pectoris ad sui amorem -xit, adeo,
ut . . . *Abr.* 3, 4.
infortunatus] vae mihi -o, improvise
mortua est Drusiana *Cal.* 4, 1.
infortunium] num triplici -o adeo
infelix effectus es, ut . . . ? *Cal.* 9, 12.
infremuit super hoc veteris fraus
saeva draconis *Dion.* 152.
infundere] beatitudinem aeternae
benedictionis -at tibi gratia omni-
parentis *Pafn.* 7, 1.
ingemuit, crebro ducens suspiria
longa, quod . . . *Agn.* 112. infelix,
erubescere, Sisinni, erubescere, teque

turpiter victum -isce, quia . . . *Dulc.*
14, 3. -uit tam triste nefas dignis-
simus heros *Gong.* 371.
ingenium] quia divini subtilitas iu-
dicii longe praeterit humani sa-
gacitatem -i *Cal.* 9, 6. perspicax
-um divinitus mihi collatum esse
agnosco II *ep.* 8 (*cf. adn. ad p.*
108, 11). acceptum in datorem re-
torqueam -um II *pr.* 7. arbitantes
mihi inesse aliquantulam scien-
tiam artium, quarum subtilitas
longe praeterit mei muliebre -um
II *ep.* 3. ecce nanciscimur in pec-
tore infantili senilis maturitatem
-i *Abr.* 2, 6. (*diabolus*) ingenium
nuptae illicit indocile *Gong.* 354
app. (*cf. Abr.* 3, 4). (*Aethelheitha*
vidua) -o fuerat praelucida tanto,
ut posset regnum digne rexisse
relictum *gest.* 478. florentem pri-
mis te nam cognosco sub annis,
-o parvam necnon aetate tenellam,
hinc infantili parcendo simplici-
tati etc. *Agn.* 179. ipsius -i cap-
tum sic arte profundi *gest.* 692 (*cf.*
Dion. 212). *cf. Theoph.* 12 *app.*
ingens] -ntes rupes *Pel.* 287; culpa
Bas. 163. dolor *Mar.* 609. *gest.* 395.
649. cordis languor dolentis *gest.*
197 *app.* regis pietas perennis *gest.*
1512.
ingenuitas] parentelae claritas -atis
Dulc. 1, 1 (*cf. Gall.* 5, 6. *Sap.* 3, 6).
ingenuus] ipsius -um mentisque ri-
garet agellum *Theoph.* 12 *app.*
ingerere] ne ex meo commodo vobis
-atur molestia *Sap.* 9, 2. quicquid
unicuique nostrum utriusque even-
tu fortunae -atur *Cal.* 2, 1 (*cf. Abr.*
3, 1).
ingratis pigellis, quos piget alti-
throno psallere pro modulo *Mar.*
41; his -a (*dafür nicht dankbar*)
Gong. 457. -us donis tantae pie-
tatis *gest.* 605. caelesti non -us
pietati *prim.* 227; ut tandem vete-
ris sint -i pietatis *Pel.* 109.
ingredi *absol.*: *Mar.* 591. 605. *Agn.* 256.
Dulc. 4, 1. *Abr.* 8, 1. *Pafn.* 7, 10;
in cellulam interiorum *Abr.* 8, 2
inter medias hostium acies *Gall.*
12, 8; turpis latebras aedis *Agn.*
245. habitaculum *Pafn.* 7, 9. *trans-
late* magnificarum prolixitatem
rerum *gest.* *pr.* 6.

inhabitabilis (cf. *app.*) nec dubium, quin ocus (*locus*) fiat -is prae nimietate foetoris *Pafn.* 7, 12.

inhabitare] cubile delectabile ad -andum *Pafn.* 3, 3. quam incommodum tenellae mulieri ad -andum *Pafn.* 7, 9 (*de habitaculo*). triclinium ad -andum nobis aptum *Abr.* 7, 1.

inhaerere] nigredo quae -sit *Dulc.* 4, 3 (*sc. eius corpori*). vestimenta virgineis corporibus -rent velut coria *Dulc.* 8, 1; -rentes eius lateri *Gall.* 6, 1 (*cf. II* 5, 1). -rens servo cordisque calore secreto legalem dominum respuit ob famulum *Gong.* 359. te amantem tuoque amore cordetenus -rentem *Cal.* 3, 3. ut reliquum vitae -rendo insistas dei obsequio. spontanea mente -ream *Abr.* 7, 16. 17. sacris -rentes paginis *II pr.* 2 (*nec desciscentes ad Terentium*).

inhicare] cumque diu vacuis -aret lucellis *Theoph.* 144.

inhonestas] cultura deorum non adducit -atem (*cf. app.*), sed praecipuum honorem. et quae -as turpior, quae turpitudine maior quam ut servus veneretur ut dominus? *Dulc.* 1, 6. 7.

inhumatus] corpus per triduum conservabant inhumatum *prim.* 548.

inimicus] nec vereor, prohibere meum post haec -um, quamvis (?) . . . *Mar.* 319 (*Anna loquitur*); vis -a *gest.* 275 (*cf. Ekkeh. Walth.* v. 55). pars plebis propriis dominis -a *gest.* 483; -i (*i. e. hostes*) *Pel.* 100 (*tantis*). 126. *Gall.* 9, 3 (*publicos*). 12, 9. *gest.* 293. 312. 394; usque tuos ponam cunctos -os sanctorum per saecula pedum tibi rite scabellum *asc.* 139. ex ipsis domini pravis -is *prim.* 364. si colitis vestros puris animis -os *asc.* 37. antiqui mala calliditas -i *gest.* 166 (*cf. v.* 203. 729).

iniquitas] in me sit -as tua *Abr.* 7, 12. pro hac -ate *Gall.* *II* 5, 5 (*quod a Christiana religione descivisti*). si deus -ates observabit *Pafn.* 12, 2 *adn.*

iniquus] magus *Theoph.* 143. princeps (*diabolus*) *Theoph.* 102. socius (*adulter*) *Gong.* 457; delectatio *Cal.* 9, 15.

Abr. 9, 3 (*de libidine*). iugum perversi regis *Pel.* 127. odium *Pafn.* 4, 4. praesumptio *I pr.* 3. studium perversae mentis *Agn.* 238.

inire tecum amicitiam *Sap.* 3, 4 (*sc. cum imperatore*); certamen *Pafn.* 1, 26. luctamen cum saevo serpente *Bas.* 220 (*cf. Agn.* 38 caelibus vitae durum luctamen inire). periculum *Gall.* 1, 4; ini secundo conversationem, quam deseruisti *Abr.* 7, 12.

iniungere] -nctum tibi officium imple *Sap.* 5, 14 (*cf. 5, 35*). -nctae vacuum curae (*Ami*) *Theoph.* 55. (*sidera*) illis -nctum complent per tempora cursum *Agn.* 82.

iniuria factoris *Pafn.* 1, 1. 2. 27. 3, 11; mei -am vindicate *Sap.* 5, 6 (*loquitur imp.*). quam tibi -am fecimus? *Dulc.* 13, 2 (*militēs ad praesidem*). o -a, quod a tantilla etiam contempnor homullula *Sap.* 5, 34; *de stupro*: melius est, ut corpus quibuscumque -is maculetur, quam anima idolis polluat *Dulc.* 12, 3. ut castis praesumeres fragmentis alicuius -am conferre dehonestatis *Cal.* 9, 11 (*cf. 7, 1*). (*Fortunatus*) commendatum funus afficiebat -a *Cal.* 9, 32 (*prostituens Calimacho*); non -a (*sc. id factum est, quod dicis*). *Pafn.* 7, 13. nec -a *Gall.* 1, 4. *Cal.* 9, 4. *Abr.* 3, 5. *Pafn.* 1, 21. *Sap.* 1, 1. 5, 6.

iniuste] omne quod i. a vobis extorsi *Pafn.* 4, 3 (*meretrici ad amatores*).

iniustitia] nec scientia scibilibus deum offendit, sed -a scientis *Pafn.* 1, 20.

iniustus] iudex *Agn.* 402. rex Domitianus *Dion.* 156. iustum de tristitia liberandum necnon -um pro iusto mox fore dandum *gest.* 304 *adn.*; cogitatio *Gall.* 13, 3 *app.* decretum *Pel.* 17. intentio *Gall.* 5, 3. odium *Cal.* 9, 32. -a satis ratio, in hac re verecundae virginis responsum quaerere *Gall.* 4, 3. vis *gest.* 492.

inl-, inm- v. ill-, imm-.

inniti] quod ipsam in duorum intervallo dierum divinae -entem laudi solito non sensi *Abr.* 3, 11.

innocens] (*Christus*) solus -ns, solus immaculatus, solus sine veteri

sorde delicti *Cal.* 9, 32 (cf. 9, 34).
 -ntium landem *II pr.* 3 (i. e. *sancto-
 rum*).
 innocuo sanguine *Pel.* 51.
 innumerabilis exercitus legiones
Gall. 9, 1.
 innumerosas gazas *gest.* 186.
 innumerus (*semper plur.*) aristae
Dion. 122. caedes *Dion.* 200. gazae
gest. 167. ministri *Gong.* 209. vota
Gong. 208.
 innuptus] nec decet -am talem re-
 manere puellam *Mar.* 139.
 inopportunitas] sed quaedam -as in-
 est huic habitationi. quae haec
 importunitas? quid inopportunus
 quidve poterit esse incommodius,
 quam quod . . . *Pafn.* 7, 11, 12.
 inopportunus v. inopportunitas.
 inormes sordes *Bas.* 135.
 inp- v. imp-.
 inquam] haec nam vericulis proles
 quam scriptito regis, haec, in-
 quam, fama cunctis fuerat bene
 nota *gest.* 54; inquit orationi rectae
 semel inseritur *Mar.* 138 app. (red-
 didit econtra dominae lasciva
 famella obprobriis iactum servili
 murmure verbum: 'si te despexit,
 sterilem faciens deus', inquit, 'dic,
 rogo, etc.). saepius praemittitur:
Mar. 122 (haec responsa dedit tim-
 midis, conversus et inquit: . . .).
Theoph. 334 (verbis respondens i.
 amicis). *Agn.* 177. *prim.* 53 (affectu
 blando trepidam refovendo i.).
prim. 157 (sic orsus i.). semel subi-
 citur *Agn.* 139 (. . . famulari.' haec
 inquit praeses, contra sed sic ait
 Agnes: . . .).
 inquietudo] a solita -ine saecularium
 sequestrata *Pafn.* 7, 5.
 inquire] circumfert oculos, -rens
 baculum terrae tempore sepultum,
 et nactum tractis arripuit digitis
Gong. 243. si aetatem -ris par-
 vularum *Sap.* 3, 9. -rit, scelerum
 faceret quid quisque suorum *Bas.*
 79. -rens, talem posset si ferre
 laborem *Bas.* 197.
 inquisitus] quem ante hoc biennium
 pro -u direxi Mariae *Abr.* 4, 1.
 inr- v. irr-.
 insaniam] quae dementia, quae -a te
 decipit, ut praesumeres . . . ? *Cal.*
 9, 11. nonne haec summa -a et

magna est dementia, ut rerum prin-
 cipem dixisti insipientem *Sap.* 5, 3.
 insanire] ista -it. mea germana non
 -it, sed tui stultitiam iuste repre-
 hendit. ista dementius (cf. app.)
 bachatur *Dulc.* 1, 1, 4 (cf. *Pafn.* 4, 2.
Sap. 5, 5).
 insanum caput (*die Heze*) *Dulc.* 14, 2
adm. stridet dentibus, sputa iacit,
 torquet -a lumina, nam plenus
 est daemonio *Gall.* II 8, 1.
 inscientia] quo vilitas meae -ae
 intermixtione nobilioris materiae
 illustraretur *II ep.* 3. in aliis meae
 -ae opusculis *II pr.* 3.
 inscitia] quantum meae -ae obste-
 rit difficultatis *gest pr.* 4.
 inscius] huiusmodi notus quaestionis
 tam difficilis ad solvendum -is
Pafn. 1, 18. speluncam, quae male
 praesentis penitus fuit -a lucis
Mar. 355 *adm.*
 insecabilis] donec (*bei der Decision*)
 in -em incurrat unitatem *Sap.* 3, 18.
 insectari] quos publicos -abamur ini-
 micos *Gall.* 9, 3. resurgentes ini-
 iusto -abatur odio *Cal.* 9, 32 (cf.
Pafn. 4, 4).
 insensatus] ab his -is monstisque
 profanis *Agn.* 173 (*de simulachris
 deorum*). o -i et hebetes totius-
 que rationis incapaces *Dulc.* 13, 2.
 o -e et amens, cur falleris, cur
 te vacua spe illudis? *Cal.* 3, 5.
 inserere] si qua forte fila vel etiam
 floccos de panniculis a veste Philo-
 sophiae abruptis evellere quivi,
 praefato opusculo inserere curavi
II ep. 3.
 insidiae] *Mar.* 666 (vulpino corde
 paratis). *Gong.* 453 (nefandas). *gest.*
 137 (e tantis -is occulta fraude
 paratis; cf. v. 601). 233 (christo do-
 mini reparatas). 242 (hostili parte
 paratas); praecipue de diabolo:
Theoph. 74 (laqueos harum -arum).
 251 (dolosus). *Bas.* 78 (-as evolvens
 ante repertas). 236 (amaris). *Cal.*
 4, 1 (diabolicis; ipse amator dixe-
 rat 3, 5 non desistam, donec te
 captuos circumveniam -is). *Abr.*
 3, 4. *Pafn.* 1, 28.
 insigne (*semper plur.*) -ia laudum
 (*laureas*) ferentes *Gall.* 10, 1. au-
 gustalis apicem dignitatis orna-
 bant -ibus suae probitatis et sancti-

- tatis *Gall.* II 5, 3. forsā gestorum plures scripsere tuorum et sunt scripturi post haec -ia multi *gest. prol.* 1, 13. (*Thais*) tanta auri gemmarumque -ia perdidit (*cremando*) *Pafn.* 4, 5.
- insignis] coniunx (*f.*) *prim.* 117. filius -is iuvenilis stemmate floris *Agn.* 44; honor *prim.* 20 (*sic verba coniunxerim*). pietas *prim.* 522. pro -i regalis stemmate generositatis *gest. pr.* 1. virginitas *Agn.* 18.
- insilire] in ferventem liquorem haec rebellis mittatur. sponte -io *Sap.* 5, 11.
- insipiens, -ntia] tui stultitiam irrideo, tui -ntiam subsanno. imperatoris? ipsius. o nefas! quid enim stultius, quid -ntius...? rerum principem dixisti -ntem *Sap.* 5, 4, 5.
- insistere] piis -ens sedula factis *prim.* 27. tuis obnixae manibus pedibusque semper -ens obsequiis *Gall.* 1, 2. ut reliquum vitae inhaerendo -as dei obsequio. spontanea mente inhaeream, pro viribus -am *Abr.* 7, 16, 17.
- insolenti praesumptione *Sap.* 5, 3.
- insolitus] res *Cal.* 9, 18. signum *Mar.* 734 (*cf. Gong.* 264. *Agn.* 333). more -o *Mar.* 424 *adn.*; (praemium) vobis ante -um *Gall.* 1, 8. haec virtus Christo non est -a, ut... *Sap.* 5, 24 (*cf. Dulc.* 11, 4 *adn.*). par victoria spiritalibus in sorte heremitarum nequitiis antea fuit -a *Abr.* 3, 7.
- insomnem noctem transducere *Gong.* 223. servare *prim.* 204.
- insons] obses *Pel.* 212. vir *Theoph.* 252; *subst.*: *gest.* 275 (*plur.*). 331. 491.
- inspector mentis, testis quoque cordis *Mar.* 721 *adn.*
- insperatus] quid -ae iocunditatis accidit? quid novi gaudii mihi contigit? *Pafn.* 10, 1.
- inspicere] qui diligenter -exere *Sap.* 6, 2. cur dimisso vultu terram -icis? *Abr.* 7, 8. numerositatem meorum scelerum pertractando mente semper -exi, quo... formido gehennae non abesset visibus cordis *Pafn.* 12, 3.
- inspirare] animam, quam -asti *Pafn.* 13, 2 (*caelitus Sap.* 7, 2). ubi cre-
- dentis numerus populi magis auctus -ante dies Christo crevisset in omnes *Dion.* 151.
- inspiratio] quin divinae -one gratiae ad credendum estis praeventae *Gall.* 5, 6.
- inspirator] amator virginitatis et -or castitatis *Gall.* 5, 2.
- instabilis] pro vitae causis -is variis *Gong.* 500.
- instar v. *ind. gramm.*: praepos.
- instare] -at finis peccandi *Pafn.* 4, 4. finis Henrici (*i. e. mors*) *gest.* 125. hora cenandi *Sap.* 3, 24 (vocationis nostrae 4, 5). se retineri, tempore ne patrias -ante rediret ad oras *gest.* 667. -ans festum *gest.* 364. vita *gest.* 1514. dolor *Theoph.* 190 (*cf. prim.* 582). labor *prim.* 289 *app.*; docte purpureis -ando filis *Mar.* 363. dulcibus hymnis, precibus quoque sacris *Pel.* 379 (*cf. Gall.* 1, 8 -ate mecum precibus: *'Bitten'*). iocis *Abr.* 6, 3. messi *Dion.* 123. variis officiis *Gong.* 210 operi *prim.* 279. construendis rogis *Dulc.* 11, 3.
- instillare] -a cogitationibus earum tui amoris dulcedinem *Gall.* 5, 3 (*cf. Abr.* 1, 6. *Pafn.* 1, 28). fidem vestris sensibus *Sap.* 4, 2. menti (*sororis*) Oddonis dulcem amorem *gest.* 105.
- instituere] istaec meretricio more vitam -it seseque totam lasciviae dedit *Pafn.* 7, 4. virginibus sacris tua clara propago -et claustrum *prim.* 59. hanc reverenter ad -endam tradebant abbatissae cuidam venerandae *prim.* 112.
- institutio] quod ius consanguinitatis quaeve legalis condicio -onis compellit te ad mei amorem? *Cal.* 3, 2 (*i. e. nec meus consanguineus es nec maritus*); cede meis paternis monitionibus meique comparis Effrem saluberrimis -onibus *Abr.* 2, 1.
- instruere] Maria, mis optiva filia, quam per bis bina lustra summa diligentia nutriti, summa solertia -xi *Abr.* 3, 3 (*cf. prim.* 450). faciam illi cellulam, per cuius fenestram psalterium ceterasque divinae legis paginas illam crebrius visitando instruam *Abr.* 2, 7. quam doctrina tua -it egregia *Mar.* 6

[*cf.* I pr. 1. armorum varis -ctum
supra *Pafn.* 114.
 [in]strumentum] *tertium* (musica), quae
 se servatur *Pafn.* 1, 10 (*cf.* 1, 11).
 [in]strumentis varis armorum -is horri-
 biles *Gall.* 3, 1. quo (*credit talentum*
ingenio) in aliquod saltem ex-
 tremas utilitatis transformaretur
 -um I pr. 1.
 insuperabilis sapientiae dona *Sap.*
 3, 1.
 insuper (*semper initio versus*) *Mar.*
 104, 308. *usc.* 78. *Pel.* 88. *Bas.* 202.
Agn. 45, 70. *gest.* 136, 288, 386.
 [in]tellectus] si vero cupias -a manere
 ergo *Agn.* 155; de *Maria*: -ae dei
 generationis *Mar.* 1000. virginis -ae
Mar. 338. *Theoph.* 106.
 [in]tegrus] corpus adhuc -grum manet,
 quia non languore exesum, sed
 levi febre est solutum *Cal.* 6, 1.
 [in]tegritas] illibata corporis -ate *Abr.*
 2, 2 (*cf.* *Gall.* 3, 3). ad corruptio-
 nem salis *Dulc.* 1, 2 (*i. e.* ad nu-
 bilitatem).
 [in]terficere] nec in solo nec in omni,
 ubi aliquid quod amas per hoc
 nocet -ge *Cal.* 2, 2. ideo causam
 vestra non -go *Cal.* 8, 3. quis-
 que sua lumenta -git, quisque
 comminationem sentit *Abr.* 9, 3;
 -ge *Cal.* 8, 2. quod (= a. c. i.) *Cal.*
 8, 10. *interrog.* *obl.* *Abr.* 2, 2, 3, 18.
 [in]aequalitas] qui inter inaequales
 ut medi temperamentum limitis
 vocatus est *Sap.* 3, 16 (*numerus*
interius medius inter superfluum
et minimum).
 [in]terfere] -e, frater: ea ipsa, quam
 arces, totam se devovit deo *Cal.*
 8, 2. expro. -ite, ac prompta
 mente *Pafn.* 1, 3. -e, domine, mei
 timorem, -e, quem patior, dolorem
Cal. 4, 1. -ite cuncti, quam pie
 peccantes dominus tolerat bonus
 dominus *Theoph.* 401. -amus, quid
 isto egrediente agant milites *Dulc.*
 4, 1. -ens patriae sedem festinus
 adire *gest.* 691; *cf.* *intentus*.
 [in]tentio] nec alicui sapientium af-
 fectum meae -onis consulendo
 praesumpsit enucleare I pr. 5. haec
 mea in dictando -o, haec sola mei
 audoris est causa II ep. 10. *cf.* *Gall.*
 2, 8, 12, 10 (*ut saepius propositum*
dicatur; *cf.* 8, v. revocare). *Abr.* 3, 18.

summae implendae -o servitutis
Gall. 1, 4 (*Anstrengung*). nugaci-
 tatis *Pafn.* 1, 28 (*de meretrice*). ta-
 lis II ep. 11. iniusta *Gall.* 5, 1.
 nequam *Cal.* 2, 1, 9, 27.
 [in]tentus] vox *Gong.* 224. auribus -is
Bas. 149 (= v. 223). precatio *Gall.*
 9, 4; mens -a deo *prim.* 299. ani-
 mum caelo -um *Abr.* 1, 4. quem
 criminosus -um vitiis mors ab-
 tulit *Cal.* 9, 20.
 [intercedere] summorum meritis -enti-
 bus almis pontificum *prim.* 456.
 intercessio sancta (Dionysii) *Dion.* 253.
 [intercidere] ne tua canities vinclis
 -at artis *Pel.* 161.
 [interea (*semper versus et capitis initio*,
praeter Gong. 489) *Mar.* 233, 388.
Gong. 219. *Theoph.* 29. *Agn.* 234, 436.
gest. 288. *prim.* 238, 315, 327.
 [interesse congregatis in suo nomine
Abr. 1, 1. sociis interfore tantis
Mar. 468. nostro convivio *Abr.* 5, 2.
 illarum gaudiis (*caelestibus*) *Sap.*
 5, 30.
 [interficite rebelles, interfectos clam
in domo sepelite Gall. II 7, 2 (*cf.*
Dulc. 11, 2).
 [interim (*vorläufig*) *Gall.* 2, 5, 4, 5, 7, 2.
 12, 1. II 5, 7. *Cal.* 1, 1, 6, 2. *Abr.*
 3, 8, 19. *Pafn.* 1, 28, 6, 1. *Sap.* 9, 1.
 [interior] solvere vectes -ores (*cu-*
bilis) *Gong.* 233. in -orem officinae
 aedem *Dulc.* 2, 3 *adn.* in cellulam
 -orem *Abr.* 8, 2; affectu cordis
 gaudebant -oris *gest.* 1182.
 [interire] ne similibus -eas poenis
Sap. 5, 16. invalescente congres-
 sione plurimi ex nostris -iere *Gall.*
 12, 4.
 [interitus] redivivum, -um cuius de-
 fleuit *Agn.* 332. plebis *gest.* 734;
spir. de morte aeterna: *Bas.* 70, 98.
Pafn. 1, 24, 10, 2. animae *Cal.* 9, 18.
 qui numquam cupit -um mortem
 que reorum *Theoph.* 150 (*cf.* *Dion.* 88).
 [interminabilis] beatitudo *Pafn.* 12, 5.
 gaudium *Sap.* 5, 29. per -ia im-
 mortalis aevi saecula *Sap.* 9, 9.
 [intermiscere] paganos iustis -endo
 colonis *Pel.* 39. quo et anima
 caelitus indita caelestibus gaudiis
 -eatur *Pafn.* 13, 3.
 [intermissio] sine -one *Dulc.* 11, 1.
 [intermixtio] quo vilitas meae in-
 scientiae -one nobilioris materiae

- illustraretur II *ep.* 2. cruciandus sine alicuius -one refrigerii *Cal.* 9, 29.
- internicies (*cf. app.*) hanc rebellem usque ad -em crudis nervis caedite *Sap.* 5, 19.
- internoscere] rerum, quae geruntur, causas docte -ere nequimus *Cal.* 9, 6.
- internus] dolor *Cal.* 9, 15. *gest.* 740. maestitudo *Abr.* 6, 1.
- interpretari] Maria -atur (*bedeutet*) 'maris stella' *Abr.* 2, 3.
- interrogare] quae -abam *Sap.* 3, 10.
- interrumpis dicenda. non -mpo *Gall.* 1, 7 (*cf. Cal.* 1, 1).
- intervallum] in duorum -o dierum *Abr.* 3, 11 (*plur. metri causa Theoph.* 57 paucorum. 247 trium).
- intervenire] vis frangitur obiurgationis, ubi humilitas -it confessionis I *pr.* 9.
- inteventus] tuo -ui me committo *Abr.* 2, 8 (*Fürbitte*; *cf. Pafn.* 9, 1).
- intestini maeroris amaritudo *Pafn.* 3, 7.
- intolerabilis] incomparabilis luctus mihi contigit, -is dolor me afficit *Abr.* 3, 2.
- intonuit vox divina, dicens: . . . *Pafn.* 11, 2 (*cf. asc.* 132). antistes -at his verbis (*bricht aus in . . .*) *Theoph.* 395.
- intorquens oculos subdola sanguineos *Gong.* 564.
- intrare absolute: *Mar.* 830. *Agn.* 237. *Dulc. inscr.* 3, 2 (*bis*). *Abr.* 5, 1. *Pafn.* 6, 1; -at in ecclesiam *Theoph.* 385. *Bas.* 234; gentes rebelles *Dion.* 135. Alpibus accinctas oras *gest.* 623. urbem *Gall.* 11, 1. *Sap.* 1, 3 (portas Romae *Dion.* 106). castella *Gall.* II 2, 1. palatium *Sap.* 2, 1. deorum templa, apostolorum tecta, sacella *Gall.* 12, 1. 2 (*cf.* 10, 1. *gest.* 357). speluncam *Mar.* 567 (pueri regalia tecta tenelli *Mar.* 650). aethereum aeterni regis thalamum *Dulc.* 14, 3; quod tanti enormitas sonitus artos aurium nequeat -are meatu *Pafn.* 1, 15 (*at Gong.* 114 cum praepos. ast ubi tinnitum dando promissio laeta aures personae -at in exiguae). vivaci flatu redivivos artus iterum -ante *Pafn.* 13, 4.
- intrinsecus] ut omnes praecordiorum venae i. exiliant gaudendo *Pafn.* 10, 4.
- intro] tu istaec i., Thais, quam quaero? *Pafn.* 3, 1.
- introducere] his -ctis *Gong.* 235 (*sc. militibus in 'trichinium', i. e. cubile, domini*). -cantur honorifice *Gall.* 5, 2 *app.* (-cuntur h. didascaliam putavit *Magnin*). hostiarii, introduce me in palatium *Dulc.* 6, 1.
- introgressi (urbem) *Mar.* 827.
- introire] ne quis -eundi inveniat aditum *Abr.* 7, 1. in palatium *Gall.* 12, 11. aulam caelestis regis *Gall.* 5, 5.
- introitus] in -u nostro *Gall.* 10, 1 (*loquitur duz victor*); faciam illi exiguum ab -u cellulam *Abr.* 2, 7 (? *cf. Pafn.* 7, 6 nullus -us, nullus relinquatur aditus).
- intueri] quam pavitantem laetius -itus *Mar.* 735. -ere venerabilem magnae Dianae imaginem et fer sacrae deae libamina *Sap.* 5, 4.
- inundare] sonitum -antis (*überlaufend*) aquae *Sap.* 5, 25.
- inutilem Christianae novitatem superstitionis *Dulc.* 1, 3. ne fatigemini, -ia suadendo *Gall.* II 3, 1.
- invadere] percussor -it nos evaginato gladio *Sap.* 5, 28. horribilis serpens -it nos *Cal.* 7, 2. qui sunt hi, qui nos -unt? *Dulc.* 13, 1 (*auf uns zukommen*).
- invalescere congressione *Gall.* 12, 4.
- invalidam turbam *Gong.* 213. gressus plantis redditur -is *Gong.* 516.
- invenire] tandem magum quaerens -nerat unum *Bas.* 41 (*cf. Pafn.* 2, 1). custodes illam (*fugitivam*) non -nientes *gest.* 558 (*cf. v.* 580). introeundi aditum *Abr.* 7, 1. decipiendi occasionem *Abr.* 8, 2. mitem Christi pietatem *Theoph.* 247. de parvo puero praesepebus -niendo *Mar.* 632. non desunt, qui utentur -nta (*mammona*) *Pafn.* 3, 10 (*cf. gest.* 496); -ni solam prae cunctis te quia castam *asc.* 82. -nit positam supra sua pectora cartam *Theoph.* 379. -nit laetum, quem credebat fore maestum *Bas.* 215. quem criminosis intentum vitis mors -nit et -ntum abstulit *Cal.* 9, 20. (*Christus in mundum veniens*) omnes sub

gravi onere peccati depressos -nit. sed licet nullum iustum, nullum misericordia -niet dignum *Cal.* 9, 23. 24. quo dignae -niamini amplexibus regis aeterni *Gall.* 13, 1. qui rei placiti sunt -nti scelerosi *gest.* 332; plures -niuntur catholici, qui . . II *pr.* 1. (*deus*) in aetate hominum miram dedit -niri posse scientiam artium *Sap.* 3, 22; *cf.* inventum.

inventio] quo ipse, qui solus mecum tuae condoluit perditioni, congau- deat -oni *Abr.* 8, 3.

inventor sceleris, cunctae quoque fraudis (*diabolus*) *Bas.* 74.

inventrix virginitatis (*Maria*) *Theoph.* 290.

inventum] (*diabolus*) protulit -um sceleris cunctis horrendum saeculis meritoque stupendum *gest.* 204.

investigando rogare de tribus *Pafn.* 1, 8 (*cf.* 1, 13). decet ut non minoris diligentia sollicitudinis eum emendando -etis (*sc. meum libellum*) quam proprii seriem laboris II *ep.* 11 (*durchforschen*). dum locus -ari posset magis aptus *prim.* 107. veritatem *Abr.* 4, 2. subtili primum inquisitione reor -andum, an . . *Gall.* 1, 8.

invictus] Christe, triumphator diaboli -issime *Sap.* 5, 13. -i duro luctamine belli obtinuit . . *gest.* 1489 (*worin er nicht besiegt wurde*).

invidere] qui superbit, -et, et qui -et, superbit *Cal.* 9, 31. alieno profectui II *ep.* 1. non debes illi -ere gratiam divinae clementiae *Cal.* 9, 22 (*cf.* 9, 25).

invidia] propter alieni -am profectus *Cal.* 9, 30. detegit, -ae quicquid sub pectore tristi gessit *gest.* 488. evolvens bilem -ae veterem *Gong.* 434 (*de diabolo*; *cf.* *Cal.* 9, 29); forma invidii (*gen.*) traditur *Gong.* 434 *eaque restituta gest. v.* 488 fit leoninus: nescio an significationis crimen agnoscendum sit, invidium "Geifer".

invidus] nihil terribilius -o, nihil scelestius superbo . . , mens -a *Cal.* 9, 31.

invigilare templo *Theoph.* 226.

inviolatum pectus vulnerasti, sed me non laesisti *Sap.* 5, 9; quin -um

custodiam sacramentum propositi *Gall.* 2, 3. decus virginitatis -um servate *Gall.* 13, 1. ut -um serves misterium tui nominis *Sap.* 5, 13. invisere exiguitatem habitationis meae *Pafn.* 7, 1.

invisibilis deus nobis apparet visibilis *Cal.* 8, 2.

invisum genus Christicolarum *Sap.* 2, 2.

invitare] qui me -asti ad virgineum tui genitricis thalamum *Gall.* 5, 2. blande et quiete ad culturam deorum te -o *Sap.* 3, 3. ipsa mortem, ut adveniret, optando -avit *Cal.* 5, 2 (*cf.* 9, 2).

invitus] donec -us trahitur *Theoph.* 47. donec -i nostris summittant colla catenis *Pel.* 113. quod dedit signum -a propriis conveniens meritis *Gong.* 532. quod non -us, sed gratis adirem illos *Bas.* 203.

invocare omnipotentem, quo . . *Sap.* 5, 20. omnipotentem *Mar.* 135 (testem, quod . .). *Gall.* 2, 5 (quo . .). ipsum, cui soli deliqui *Pafn.* 7, 14. locus, in quo apte et caste possim tremendae nomen maiestatis -are *Pafn.* 7, 13 (*cf.* *Cal.* 9, 7).

iocularia verba *Abr.* 7, 8.

iocundari] -or audiendo *Abr.* 9, 5 (*cf.* *Sap.* 9, 8).

iocunditas] unde mihi -as tantae laetitiae, ut *Pafn.* 12, 1 (*cf.* 10, 1). ubi -atem mirae claritatis aspici- bam *Pafn.* 11, 2.

iocundus (*sic semper per -ō ab etymo ioci*) ad te nunc animis festino venire -is *Agn.* 385 (*cf.* *Agn.* 309 *app.*). fama *prim.* 211. laetitia *prim.* 594. serenitas angelorum *Sap.* 9, 5. sonus *Pafn.* 1, 16. mox ut vestrum complevi velle -um *Bas.* 84 (*ita ut vobis iocundum est*).

iocus] nunc lascivientis more pueri -is instandum *Abr.* 6, 3.

ipse, ipsissimus *v. ind. gramm.: pro- nomina*.

ira] fervebat daemonis -a *Pel.* 97 (*cf.* *Dion.* 48. *gest.* 741). qui velint incurrere -am celsitonantis *Dulc.* 1, 6. ut nimiam cordis deponeret -am *Dion.* 34 (*cf.* *Pel.* 250. *gest.* 566); iusta *gest.* 722. non modica *Dion.* 200 (*de leone ut Bas.* 81; *cf.* *Pel.* 276). rapida *Agn.* 127. saeva *Agn.* 206.

- irascēris. nullo modo *Gall.* 1, 6. adhuc non repperi occasionem -endi *Cal.* 3, 4. loquere parcius, ne -ar. -ere, nil sollicitor *Sap.* 5, 17.
- ire] quo se magus ire iubebat *Bas.* 68 (*cf. gest.* 651). si placet, tecum pergemus. malo ire solus *Pafn.* 2, 6. ite citi ad Gallicanum, et . . . *Gall.* 6, 1. eamus cito *Cal.* 6, 2. quicumque viam cupit ire salutis dicat *Amen.* si aliquis nescius ignoti per latitudinem saltus esset iturus *gest. pr.* 5. ad palatium ibo, et . . . *Dulc.* 5, 1. ibo et . . . *Pafn.* 3, 12. 11', 3. eam et . . . *Gall.* 2, 6 (*de formis futuri v. ind. gramm.*). ad bellum *Gall. inscr.* cur iturus deorum templa et revertens intrares apostolorum tecta *Gall.* 12, 1. 2. tribuni cum suis legionibus advenere meque euntem undiquesecus saepsere *Gall.* 12, 3. qui maerens venit, de me laetior ivit *Mar.* 619. commenda iturum Christo spiritum *Sap.* 7, 2. irrationale animal *Cal.* 9, 8 (*de serpente*).
- irremediabiliter peccat *Abr.* 7, 11.
- irridere] quid murmuras subsannando? quem -es fronte rugoso? tui stultitiam -eo, tui insipientiam subsanno *Sap.* 5, 4.
- irrigare] fonticulum, qui clarus vitreis et suave sonantibus undis prolambens arva -at ista tua *Gong.* 110.
- irrogare] quicquid -abis adversi *Dulc.* 12, 2.
- irruere] accede propius, ut -am in tuos amplexus *Gall.* 12, 10.
- is, iste, istec *v. ind. gramm.*
- iter optatum *gest.* 1172 (*de reditu*). itineris recti semitam *Abr.* 2, 3. asperitas *Abr.* 7, 15. asperi difficultatem *Abr.* 8, 1. quanta gravissimi itineris spatia *Pafn.* 3, 2. meos primicerios secum faciat iter arreptum ire *Gall.* 2, 5. quo expediti tuum iter possimus comitari *Gall.* 8, 1. est assuetus iter (*i. e. vestigia?*) quadrupedum sequier *Gong.* 70 (*de venatione*).
- iterare] nefanda sacrificia -avi *Gall.* 12, 4. his hominum monstris bellis obstans -atis *gest.* 384. his querulis -ata voce profusis *Theoph.* 52.
- iterato] tunc i. viam studuit percurrere coeptam *gest.* 557 (*cf. adn. ad v. 535 sqq.*).
- iterum *Mar.* 450. *asc.* 108. *Bas.* 196.
- Dion.* 73. *Pafn.* 5, 1. 13, 4. *gest.* 1500.
- iubere] dicam, iussisti *Gall.* 1, 7. ut iussisti *Gall.* II 4, 1 (*cf. Mar.* 207. *Dulc.* 2, 3. *Pafn.* 6, 1). iubentis dictis *prim.* 256. monitis *Theoph.* 296. vox *Gall.* 7, 1. iubente Iuliano *Gall. inscr.* (*cf. gest. prol.* 2, 21. *v. 460*); quae iubet *Gall.* 1, 3 (*cf. II* 9, 1. *Cal.* 9, 8. *Abr.* 7, 13. 8, 2. *Pafn.* 7, 11. *Sap.* 9, 8. *prim.* 514). non iusta iubentis *gest.* 507. cui mox iudiciis divinis ista iubentur *Mar.* 445; iube, quid velis *Gall.* 2, 1 (*cf. Pafn.* 7, 2. iube solummodo levi fame, quid me velis agere. magis iussit cum fraude remissis (*dat., an abl. abs.?*), ut . . . *Mar.* 646. *inf. Mar.* 165 (?). *gest.* 1173. *a. c. i. Mar.* 31. 47. 133. 444. 491. 717. 808 *etc. Bas.* 68. 206. 228. *Dion.* 162. 166. *Agn.* 145. *Cal.* 4, 1. 9, 25. *Pafn.* 6, 1. *Sap.* 2, 1. 5, 1. 35. *gest. prol.* 2, 7. *v. 455, 688. prim.* 334. praesto sunt quas iussisti (*sc. praesto esse*) *Dulc.* 11, 1. quo iussa fuit, ivit *gest.* 651 (*cf. Bas.* 68; *sed falso interpretatur Zint p. 18*). virgam comprehendere iussus *Mar.* 471 (*cf. v. 536. Theoph.* 268. *gest. pr.* 6). quae de subiecto descendit iussa iumento *Mar.* 566 (*i. e. ut ei imperatum erat; cf. Agn.* 306. *gest.* 1162). si unum cor unaque nobis anima iubetur esse *Abr.* 1, 2.
- iubilant cui sidera caeli *prim.* 424. tibi -et iocunda serenitas angelorum *Sap.* 9, 5.
- iubilatio] ipsi soli honor virtus, fortitudo ac victoria, laus et -o per infinita saeculorum saecula *Cal.* 9, 33 (*cf. Gall.* 12, 5. *Abr.* 9, 6).
- iubilum] ascendit deus in -o magnus super astra *asc.* 130.
- iudex iniustus *Agn.* 402. impotens *Sap.* 5, 35. -icis officium *Agn.* 356. tribunal *Sap.* 4, 4. incurvam portans sub -ice virgam *Mar.* 441 *app. (cum adstaret sub facie iudicis, i. e. eius, qui rem indicaturus erat; cf. ind. gramm. praepos. sub); praecipue de deo vel Christo: hac veniet -ex forma asc.* 126 (*cf. Theoph.* 279).

secretus *Pel.* 131. verus *Pel.* 302.
 aequus *Bas.* 243. *Cal.* 9, 23. cuncto-
 rum -icis aequi *Theoph.* 340. -ex
 aequissimus orbis *gest.* 228 (mitissi-
 mus *Bas.* 182).
 iudicium] *hominum*: sapiens *Theoph.*
 39 (*de metropolitano sapienter iudi-
 care solito*). rectum (*Salomonis*)
gest. prol. 2, 29. vestrum vestrique
 familiarissimi *gest.* pr. 11 (*opp.*
 aliorum 10). plebis omnis *gest.* 91.
 ultra -o non opus est alio *Gong.*
 402 (*ad innocentiam tuam evincen-
 dam*). quidam -o dantur capitali
gest. 334; *dei*: divinum *Cal.* 9, 6
 (*plur.* *Mar.* 445). supernum *prim.*
 461. iustum *Pel.* 390. rectum *Mar.*
 133. -o secreti iudicis aequo *Pel.*
 181. (*deum*) -o dubiae pronum fore
 causae *Pel.* 383; *de iudicio ultimo*:
 tempore -i futuri *Bas.* 247 (*cf.*
Theoph. 173, 326, 373).
 iūgis] cuius regnum -e constat *Mar.*
 817. oratu -i *prim.* 36.
 iūgiter] illic permansit domino i.
 famulando *prim.* 404.
 iugulum] martiris egregiae -um per-
 fodit avare *Agn.* 406. ferro -osque
 forari (*dep.*) *Pel.* 258.
 iugum] victa gens subditur -o per-
 versi regis iniquo *Pel.* 127. mox
 infelici graviora -a genti infert
gest. 715. absque -o regum poten-
 tum *prim.* 152 (*exempt*).
 iumentum] quae de subiecto (*'wor-
 auf' sic sass'*) descendit iussa -o
Mar. 566 (*cf.* v. 553).
 iuncturas per artas clare non posse
 cernere saepiculae *Gong.* 179.
 iungere] communi multas vita -nxere
 puellas *prim.* 108. quo bonus er-
 rantem pastor ovem turmis pro-
 prii -nxisset ovilis *Bas.* 231. -ngens
 praescriptis carmina carminulis
Bas. 2. quae nulla rationis pro-
 portione -nguntur *Pasn.* 1, 6; cum
(icann) Christo -ngaris in caelo
Sap. 7, 2. caelicolis *Agn.* 40 (*cf.*
prim. 383). tenebricolis *Theoph.* 170.
 quibus in poenis -ngi debebat
Averni Theoph. 160 (?); igni con-
 spicuam proprio -ngebat amicam
Gong. 349. qui sibi condigne le-
 gali -nxit amore Arnulfi natam
gest. 156 (*cf.* v. 454 legali foedere
et Mar. 82, 429). ut tuo -ngerer

amori *Abr.* 6, 3 (*ad meretricem*).
 reginae germano foedere -nctae
prim. 477 (*i. e. sororis*). animis
 fraterno foedere -nctis *gest.* 377.
 (*Henricus*) est reginae fraterno
 -nctus amore *gest.* 681. ut servo
 propriae -ngam consortia domnae
Bas. 48; ignis ut ipsius fieret sibi
 sedulo -nctus *Pel.* 235 (*'dass sein
 Liebling immer um ihn sei'*; *cf.*
facere p. 324^b *extr.*). praesul cum
 sociis -nctus *Dion.* 204 (*i. e. una*).
 ut quondam timidi -nxere lupis
 latus agni *Mar.* 748. -ngere ardens
 sua lumina saeptis, ut lustraret
 aquae fonticulum vitreae *Gong.*
 175; officium sibi -nctum *Dion.* 41
 (*cf. Agn.* 131 *adn.*).

iūnior v. iuvenis.

iuramento cogente peracto *gest.* 1492.
 cum -o metuendo *gest.* 1159 (bene
 firmo v. 1162).

iurat per gladium, per candidulum
 quoque collum (*a. c. i.*) *prim.* 349
 (*cf. Bas.* 161).

ius] -ris decus imperialis *prim.* 31 (*cf.*
 v. 76. potentatus v. 64. pollenti *gest.*
 42). regale *prim.* 453 (magnifico
Gong. 21). ac cito maioris donatus
 munere -ris principibus sit par,
 ducibus sed nec fuit impar *prim.*
 17 (*cf. app. et adn.*). omnes mei
 -ris milites *Gall.* 7, 2 (*cf. Dion.* 33).
 deinde (*Dulcitius praeses*) Sisinnio
 comiti -s super puniendas virgines
 cessit *coni. Traube Dulc. inscr.*;
elocutiones praecipuae ipsius Itali-
cum -ri subiungere regnum gest.
 607 *adn.* certabantque suo -ri se
 subdere magno *gest.* 633. omnis
 illius imperio populus -rique sub-
 actus *gest.* 127 (*cf. Gong.* 87 *app.*);
 hoc apostolici -ris coenobium no-
 stri designamus ditioni *prim.* 178.
 -ris pompas inferioris *Theoph.* 81
 (*sc. vicedominatum pro episcopatu*).
 largitur praedia multa in -s Ger-
 bergae *prim.* 450 (v. 468 -ra mona-
 sterii firmaverat omnia nostri:
'Rechtstitel'). dominatricis man-
 dando -re potentis *prim.* 421 (*de
 Oda*). se quia serpentis -ri trade-
 bat avari *Bas.* 146. si in -s Vul-
 cani tradetur *Sap.* 5, 24 (*i. e. igne
 uratur*). -ra pati mortis citiusque
 resolvi *Agn.* 386; bellica virtus bene

- condita -ra mutavit sacrae fidei *Pel.* 21 *add.* (cf. *Agn.* 349). gentem rebellem, quae sua continuo temptaret spernere -ra *Pel.* 93 ('*Rechtsatzung*'? cf. v. 253. -s avorum *gest.* 718. legalia -ra *gest.* 15). quod -s consanguinitatis quaeve legalis condicio institutionis *Cal.* 3, 2. officium non germani solummodo cari, sed mage -s servi studio complendo benigno *gest.* 679 *add.* (vernulitatis v. 175); (*Petrus*) -s solvendi pariterque ligandi acceperat *Theoph.* 259 *app.* si scirem (*or. obl.*) non -s maioris haberem *Mar.* 118; iure *Mar.* 41. 225. 448. 599. 609. 853. *Dion.* 130. *Abr.* 3, 14. 7, 6. *gest.* 119. *prim. prol.* 4. v. 170. -re tuo pollens sub nomine trino *Agn.* 391 (*de deo*). quo pacto, quo -re? *Theoph.* 284.
- iussio caesaris augusti *Mar.* 544. imperialis *Sap.* 5, 22 (*quae decet imperatorem*; cf. 5, 2. 10 *et Dulc.* 1, 1 quod nostri -o annuerit fieri). vestra ex -one *gest. pr.* 2 (*ad Gerbergam*; cf. *pr.* 9).
- iussum (*praeter Mar.* 250 *et Pel.* 43 *semper plur.*) -is (suis etc.) contradicere *Theoph.* 119. consentire *Dion.* 183. obtemperare *Dulc.* 11, 2. parere *Mar.* 239. 717. *Gall.* II 8, 2. *Sap.* 7, 1. *gest. prol.* 2, 11; -a complere *Pafn.* 7, 2. *gest.* 711 (*sing. Mar.* 250). implere *gest.* 532. -um perversi respuit mox triste tyranni *Pel.* 43. sequi *Mar.* 625 (cf. v. 810 mea -a sequenda. *gest.* 506). sua spernendo regalia -a *gest.* 151. transgredi *Dulc.* 13, 2 (cf. *Theoph.* 358). regalia -a tremantes *Pel.* 296; ut nos (*deus*) suis faciat cognoscere -is, hanc cui legali fas sit cum foedere iungi *Mar.* 428; praecipiens tibi -is paternis *gest.* 1156. -is captus regis non iusta iubentis *gest.* 507. plebecula, quam (*Eadit*) plus maternae fovit pietatis amore quam dominatricis -is confringeret artis *gest.* 404. -is studiosus *gest.* 707.
- iussus (*semper abl. iussu*) augusti *Mar.* 660 *add.* meo *Gall.* II 8, 2. (*imperatoris Dulc. inscr.* (cf. *app.*). Christi *Cal.* 9, 27. regis *gest.* 202. iuste *Mar.* 663. *Dulc.* 1, 4. *Cal.* 9, 24. *gest.* 426. *prim.* 498. tanto -ius *Abr.* 9, 6. *Pafn.* 3, 6. dignius -iusque *Pafn.* 1, 21.
- iustitia simulata *Mar.* 613. contra -am quicquid perfecerat umquam *gest.* 339.
- iustus] Christus *Pel.* 19. gens (*Christiana*) *Pel.* 189 (v. 39 coloni). rex *gest.* 211. senior *Mar.* 462. vir *Theoph.* 70. *Bas.* 34 (*plur. Pel.* 82). Simeon *Mar.* 676. 678. Anna *Mar.* 176. legis moderamine -us *Mar.* 760. hic in mandatis legis extiterat -us necnon digne studiosus *Mar.* 55 (cf. v. 334). nimium -us vir *Dion.* 99 (*zelotisch*); *subst. Mar.* 395. 476. in mortem -i aestuat atque pii *Gong.* 448. generaliter cum vix pro meritis -us salvatur opimis *Theoph.* 178 (cf. *Cal.* 9, 24. 29 *bis. Abr.* 9, 5. *gest.* 303 *sq.* 326), *et sic plur. Theoph.* 316. *Gall.* II 5, 4. *gest.* 14. 406; examen *gest.* 279. ira *gest.* 722. iudicium *Pel.* 390. non -a mente *Gong.* 545. -o moderamine *Bas.* 18. *gest.* s *app.* pax *gest.* 749. pietas -issima regis *Gong.* 51 (*wohlangebracht*). ratio *Bas.* 166. severitas *Cal.* 9, 19. vim -am faciendo *Agn.* 187 (non -am *gest.* 212). vindicta *asc.* 52; visum nobis est maxime -um (*inf.*) *prim.* 139. non -a iubentis *gest.* 507. -um (*respondum laudantis*) *Gall.* 9, 4. *Cal.* 9, 23. *Sap.* 5, 6. plus -o *gest.* 212 *adn. prim.* 357. 458.
- iuvamen] permultorum -ine ego I *pr.* 5 (cf. *Pafn.* 7, 2). praedictorum suffulta -ine regum *prim.* 476; Christi *Dulc.* 12, 2 (cf. *Gall.* 12, 5. 6. caeleste).
- iuvare] -at memet ipsam, quod feci II *pr.* 9.
- iuvat, quod abfui *Pafn.* 8, 1.
- iuvenilis] aetas *Pel.* 148. 255. -is stemmate floris *Agn.* 44. pectus *Abr.* 3, 4 *adn.*
- iuvenis] *Pel.* 199 (*Pelagius*). *Agn.* 289. amens *Agn.* 60. 122. delicatus *Cal.* 4, 1. florens primis sub annis *Agn.* 284. formosus facie *Pel.* 206. herilis *Mar.* 555. procerae magnitudinis *Gall.* 12, 7 (*de angelo*). miro splendore micans *prim.* 43. praelucidus *Mar.* 621 (*angelus*). pulcherrimus *Cal.* 8, 2. talis *Pel.* 215. aspectu terribilis *Cal.* 9, 13 (*de angelo*). quem diligo *Bas.* 108; -es in foro

Pafn. 3, 1 (*bia*). duo ignoti *Dulc.* 13, 2 (*de angelis*). lascivi -es, rationis egeni *Agn.* 211 (*v. 234 caecato corde furentes*); iunior frater suus *Oddo prim.* 367. non parvo cum sis iunior tu tempore nobis *Mar.* 308 (*sc. Maria sodalibus*).

karus v. carus.

labefactare] quicquid rempublicam confundere, quicquid tranquillum mentis reor vulnerare posse, quantoque divelli penitusque cupio -ari *Sap.* 1, 1.

labi] denos labentis temporis annos *gest.* 20. mundi labentis lustris mille peractis *Mar.* 43; lapsum ab ore peccatum *Theoph.* 266 (*das sündige Wort*). longo ductu lapsi (*wachsend*) de vertice summo (*capilli*) *Agn.* 217; caelestes lapsi de sidere cives *Mar.* 371 (*niedersteigend*; *cf. v. 321. asc. 119. Agn. 413, 441*); i. e. peccare: auxilium lapsis praestare benignum *Bas.* 142 (*cf. v. 214. Cal. 9, 17*). vario qui crimine lapsi post lapsum scelus veniam meruere suorum *Theoph.* 243. velut lapsa ab altitudine caeli dimersa es in profundum inferni (*ut Lucifer*). postquam lapsa in peccatis corruerit etc. *Abr.* 7, 4, 5.

labium] ut pollutis -is praesumas proferre nomen impollutae divinitatis *Pafn.* 7, 13.

labor] ut -or talis non frustraretur amoris *gest.* 619 (*quem Liudulfus pro patre suscepit*; *cf. v. 1151 proprii decus omne -oris*). testis cunctorum consolatorque -orum *Mar.* 613. difficultas cuiuscumque -oris (*cf. Pafn.* 7, 7; pondus curaque *prim.* 289) tolerabilius fertur, si . . . *Gall.* 1, 4 (*cf. Bas.* 197. *Pafn.* 10, 4 -orem talem, diutinum). cum sis certe vario lassata -ore *Mar.* 7, 103 (*de poenitente*; *cf. prim.* 243); dum proprii vilitatem -oris, in aliis meae inscientiae opusculis heroico ligatam strophio, in hoc drammatica vinctam serie colo II *pr.* 2 (*cf. II ep. 11*).

laborare] Christo favente et me ante *Gall.* 13, 5. frustra sudamus, in

vanum -amus *Dulc.* 8, 1 *adn.*; inf. I *pr.* 3. *Pafn.* 4, 5; utroque vitio *Cal.* 9, 31.

labrum] filiae caput impressis -is crebrius deosculando *Sap.* 5, 13. talia dum mundis formaret verbulum -is *Mar.* 132.

lac] ceu nectar mellis, suavis quoque copia lactis *Agn.* 97. en pro fonte sanguinis unda erumpit lactis *Sap.* 5, 9; lac quotiens suxit (*infans*) *Gong.* 41 (*cf. v. 43 lactis dum gurgite vixit*). materno lacte *Sap.* 4, 3; *Gong.* 239 *lectio corrupta*.

lacerare] pectus pulsavit, faciem manu -avit, vestes scidit, capillos eruit *Abr.* 3, 5; ut pro Christi amore supplicii -emur *Dulc.* 1, 8. in aera suspendatur et unguis -etur, quoadusque evulsis visceribus et nudatis ossibus deficiat et membratim crepat *Sap.* 5, 22 (*cf. 5, 23 decidentia frustra mei -ati corporis* 36).

lacertis armatis *Pel.* 110. validis *Pel.* 156.

laccessere] quantilibet iniuriis te (*mortuam*) velim -ere *Cal.* 7, 1. ut primum distracto tegmine conviciis temptavi -ere corpus examine *Cal.* 9, 12; corpus supplicii -ere *Sap.* 3, 23 *adn.*

lacrima (*semper plur., persaepe de poenitentibus*) cur fluunt -ae? *Cal.* 5, 1. *Pafn.* 3, 5 (*cf. Gall.* 12, 11). toto -arum fonte *Abr.* 3, 5 (*v. fons*). -as fundere *Cal.* 5, 2. *gest.* 295. effundere *Mar.* 161 (*cf. Abr. inser.*). siccabant -as super eius morte refusas *Agn.* 456 (*cf. prim.* 549). erumpentes -as viriliter stringo *Abr.* 6, 1. cur mades -is? *Abr.* 6, 4. interitum -is cuius deflevit amaris *Agn.* 332 (*cf. Theoph.* 199. *Bas.* 110). omnis domus -is prosequitur (*sc. coniugem*) *Dulc.* 6, 2 (*sic cum -is Theoph.* 297. *Bas.* 133). *cf. Theoph.* 204. 256. *Bas.* 217 (*-is bene largis*). *Gall.* II 9, 2. *Pafn.* 3, 8. 10, 5 *app.* lacrimari *Mar.* 531. *Theoph.* 86. 281. *Agn.* 270. 299. *Sap.* 5, 13. *Ioh.* 10. *gest.* 263. *prim.* 539. 546.

lactare] parens virgo natum -at pie sola *Mar.* 598 (*cf. Agn.* 77). ipsius dulcedo fluxit ab ore, quae me -avit dulci pastuque cibavit *Agn.*

- 96; -antes artus (*infantis*) *Mar.* 723 (*sic plerumque*; *cf. e. g. P. C. tom. IV p. 318 app.*).
- lacus] cumque -um (*i. e. fontem*) peteret fundumque sitire probaret (*cf. add.*), qui quondam variis luxuriavit aquis *Gong.* 185. (*deus iussit*) fel triste laci dulce satis fieri *Gong.* 290 *app. (ad declin. cf. Ierem. 37, 15. Dan. 6, 17. 24).*
- laedere] puerum -dique timebant *Mar.* 730 (*sc. a draconibus*; *cf. v. 739 et Cal. 9, 7*); -serat et plebem bellum civile fidelem *gest.* 170 (*cf. Pel. 23*). Avaris post haec Oddonis regnum regis spatiosum non -dunt telis consueto more cruentis *gest.* 380. nemo -datur, nemo perimatur *Gall.* 9, 3. non fuerat populus, -dere qui posset vel exsuperare valeret ipsum *gest.* 148. eius non -so sanguine purpureo *Gong.* 86. (*diabolus*) sudavit fraude maligna -dere famosum, nec valuit, duculum *Gong.* 440. inviolatum pectus vulnerasti, sed me non -sisti *Sap.* 5, 9. nequeo illam -dere *Sap.* 6, 3. me non posse supplicis -di *Sap.* 5, 23. -dere vos odiis qui temptant semper amaris *asc.* 34. corpus castum ignis non -sit *Agn.* 362 (*cf. Pel. 397*). loetali vulnere -sa *Agn.* 410 (*cf. gest. 267*). ut eas damno -dendo tangeret ullo *prim.* 513; hinc animam formido meam quia forte misellam tempore iudicii multo discrimine -di *Theoph.* 373; -sus suadelis quorundam sinistris *gest.* 714.
- laesio] (*disrupto dracone*) ipsam columbam absque -one emicuisse *Abr.* 3, 10. nulla -onis repperiuntur vestigia *Dulc.* 11, 5.
- laetari] tali solamine *Dion.* 188. tantae dulcedine famae *gest.* 598. his dux promissis -atus corde verendis *prim.* 181 *app. (cf. Agn. 139 corde maligno. Abr. 9, 5 praecordiali gaudimonia. Mar. 789 -ato pectore).* promissis loachim -atus in illis *Mar.* 192. e subitis tanti honoris donis *Theoph.* 138. ex prosperitate proles *gest.* 143. quia *Abr.* 6, 2. epulemur et -emur *Abr.* 6, 5; *de vita aeterna*: ut, dum congauident animae super aethera sanctae, non minus in tumultu -entur mortua membra *Dion.* 263. aeternaliter *Dulc.* 12, 1. *Cal.* 5, 2. in requie *Cal.* 5, 2.
- laetificare] -asti me adveniendi *Pafn.* 10, 1. -or auditu *Abr.* 3, 10. iocunder audiendo illarumque -er gloria *Sap.* 9, 8. ex receptione filiarum -ari *Sap.* 9, 8. deus -et animam in requie *Cal.* 5, 3.
- laetitia] diem istum cum -a agamus *Cal.* 9, 33. -a fluitantem *Mar.* 562. cum -am miraretur sibi caram *Bas.* 216. congrue magna *asc.* 129. suprema *gest.* 1186. moderata *gest.* 309. unde mihi iocunditas tantae -ae, ut . . ? *Pafn.* 12, 1; *de vita aeterna*: -a iustis retro reparata *gest.* 406 (*cf. prim. 594 app.; sed aliter Cal. 9, 21 qui te, mea Drusiana, resurgere dedit in -a, quae gravi cum tristitia defungebaris extrema*); hac ita -a (*freudiger Anlass*) dignis rebus celebrata *gest.* 696; viscera, pridem -a (*i. e. libidine*) quae fuerant tumida *Gong.* 470.
- laetius intuitus *Mar.* 735.
- laetus] invenit -um, quem credebat fore maestum *Bas.* 215. tollunt in caelum -i praeconia laudum *Agn.* 342 (*cf. gest. 366*). qui nimium -i tanto solamine facti (*cf. Bas. 211*) siccabant lacrimas *Agn.* 455; *praecipue cum verbis eundi*: errantemque satis -i duxere maligni ad . . *Bas.* 72. -us egreditur *Bas.* 211. pergito *Bas.* 164. patriam petivit *gest.* 712. belvae praecedebant bene -ae *Mar.* 741. -i redeunt *Mar.* 658. *Dion.* 250 (membris renovatis; *cf. Pel. 178*). -us tendebat *Agn.* 259. -i tollunt (*heben mit sich in die Höhe*) *Agn.* 416. venere *gest.* 297; -o corde *Bas.* 100. *gest.* 616. pectore *Mar.* 205. 263. 475. *Agn.* 334 (gaudet). vultu *Gong.* 263. *Theoph.* 349. -a nitet facies *Gong.* 115; promissio *Gong.* 113. *Gall.* 2, 6. *Pafn.* 2, 4. promissum *gest.* 1188. *prim.* 570. -o caecus visu reparato *Gong.* 513. victoris -issima testis fama *Gong.* 533. solaque nunc -ae complectens lubrica vitae non curat patriae gaudia perpetuae *Gong.* 557. *sed de vita aeterna vitae ad gaudia*

- ae *Mar.* 61 (*cf. Theoph.* 131); qui maerens venit, de me -ior ivit *Mar.* 613 (*sc. quam venerat, -ior factus? an laetus?*). inclita de mandatis regina benignis -ior gest. 526 (*cf. v. 1161 ex m. tantae pietatis; i. e. laeta? elocutio Ekkehardo potissimum familiaris, Walth. v. 465 laetior, v. 371. 632 tristior*).
 laevus] a dextra -aque *Gall.* 12, 7. *Dulc.* 13, 4. si mens non fuisset -a *Abr.* 3, 8 *adn.*
 lambere exiguum guttam *Gong.* 139. prostratus marmora -it et libat tumulo oscula marmoreo *Gong.* 101. (*flammae*) circumstantem -entes plebem incredulam *Agn.* 367.
 lamentari enormitatem tui delicti *Pafn.* 3, 9; -abatur a. c. i. *Abr.* 3, 5 (*synonyma lugebat, deflevit, a. c. i.*).
 lamentum (*semper plur. praeter gest.* 295 et *prim.* 543)] postquam hisce -is se punivit *Abr.* 3, 6 *app.* (*cf. 9, 3*). -is continuis *Theoph.* 162. gest. 535. immodicis *prim.* 541 (*cf. v. 542 et gest.* 295). nimis *gest.* 340. condignis *Theoph.* 246. 442. piis *Theoph.* 136.
 languere] ne moriar tristis -ens per taedia cordis *Bas.* 109 (*loquitur virgo amans*). amore virginis *Agn.* 261.
 languescere] dextrae -ent, vires fatiscent *Gall.* 9, 2; animae medicus -entis bene doctus *Bas.* 205.
 languor] i. e. morbus: simulans male -orem celavit amorem *Agn.* 116 (*v. 119 nimio -ore ligari. 124*). corpus adhuc integrum manet, ut reor, quia non -ore (*Stiechtum*) exesum, sed levi febre est solutum *Cal.* 6, 1; ingenti cordis -ore dolentis *gest.* 197. infelicis langorem amoris *Cal.* 9, 3. infelici -ore tabescebam *Cal.* 9, 11.
 laniare] gentes, quae prius ecclesiam -abant saepe sacratam *gest.* 45.
 lanx] satis aequa lance libratam *Theoph.* 175 (*cf. Cal.* 9, 6. *Pafn.* 3, 4 ipsius aequitatis lance).
 lapides structurae convenientes *prim.* 238 (*cf. v. 269*).
 lapsantibus plantis *Dion.* 76.
 lapsus et conversio *Theoph. inscr. Abr. inscr.* super errantis -us *Theoph.* 87. post -um *Theoph.* 244.
 laqueus] fluctivagosque greges variis -is (*i. e. retibus*) capientes *Pel.* 323; tendens incautis -os clam calliditatis *Bas.* 77 (*cf. Theoph.* 105 praetendere). insidiarum *Theoph.* 74. quas prius errorum -is capiebat amaris *Dion.* 154 (*cf. Mar.* 222). quique suo -os domino tendere malignos *gest.* 235.
 large] vestris muneribus nostras l. ditescere domnas *prim.* 436; *cf. largus*.
 largiri] -itur talis munera dulcedinis *Gong.* 510. tradens illi -itur praedia multa in ius Gerbergae *prim.* 449. gratis (*s. v.*) praemia poenitentibus *Pafn.* 12, 6. (*deus*) -iatur tibi contra hostem triumphum *Pafn.* 1, 28.
 largitate tua administrante *Abr.* 6, 6.
 largiter et pretium nautis tribuit superautum *Pel.* 336 (*cf. Gong.* 113).
 largitor] laus tibi, cunctorum -or summe bonorum *Mar.* 257. -orem in me operantis gratiae *II ep.* 3. ingenii *II ep.* 9.
 largus] bene -a pauperibus *Mar.* 617. meis precibus *Gong.* 107. dextra, census est quae pie -a *Gong.* 151 *app.* (*cf. Theoph.* 24); dona *Theoph.* 147. dei pietatis munera magni *Bas.* 8. quibus in necessitate -ius (*an adv.?*) praestat auxilium *Gall.* 13, 5; lacrimis bene -is *Bas.* 217. -a effusione lacrimarum *Abr. inscr.*
 lascivia] lenocinia tua parvi pendo tuique -am fastidio *Cal.* 3, 3. Thais, quae mentem a -a numquam retraxit et se voluptati penitus dedit *Pafn.* 4, 5 (*cf. 7, 4. 10. 10, 3*).
 lascivientis more pueri iocis instandum *Abr.* 6, 3. -ientium conviva *Abr.* 7, 8. -ientem animum (*Thais*) *Pafn.* 10, 3.
 lascivus] amasiones *Pafn.* 3, 9. coniunx (*f.*) *Gong.* 388. famellus *Bas.* 119 (*de servi in erilem filiam vendendam amore*). feminae *II pr.* 3 (*meretrices Terentianae*). iuvenes *Agn.* 211 (*meretricum amatores*). socius (*adulter*) *Gong.* 546; übermütig: famella *Mar.* 156 (*insolenter respondens*). puella *Agn.* 181 (*cf. Dulc.* 7, 1. 10, 1. *Sap.* 6, 1). puer *Pel.* 252; membra (*regis impudici*) *Pel.* 119. libido *Mar.* 393.

- lassare] sedulo venando -at membra decora *Gong.* 71. cum sis certe vario -ata labore *Mar.* 7. radiis -ata caloris aestivi *Mar.* 753. -atum refici iussit *Bas.* 206.
- lassitudo] nimia -ine fatigamur *Dulc.* 14, 2. miserere meae, quam pro te subii, -inis *Abr.* 7, 11. sudore ob -inem fluunt *Sap.* 5, 8.
- lassus] pueri *Mar.* 233. civilis belli populus luctamine -us *gest.* 317. sat -a *Mar.* 705. nimium -us *Theoph.* 205. *Bas.* 198. *gest.* 581; corpus *Abr.* 6, 6. *prim.* 190. membra *Abr.* 3, 10.
- latebrae] caute cunctas iam perlustrare -as, si forsitan -is regina lateret in ullis *gest.* 569 sq. (*cf. Mar.* 99). optatas solitudinis repetam -as *Pafn.* 7, 16. obscae (turpis) aedis *Agn.* 188. 245 (*de lupanari*); quicumque suae saltim praeputa fama verbula conciperet -is propensius auris *gest.* 436 (*cf. Gong.* 369 *coll. v. 367*). ex aegri -is ducens suspiria cordis *gest.* 743.
- latenter evasit *Abr.* 3, 3.
- latere] totae volitant quoque venae, cordis secreto quae -uere loco *Gong.* 116 *add.*; si forsitan latebris regina -eret in ullis *gest.* 570 (in sulcis *v. 574*). terram illam, sub cuius lapides -uerunt aggere plures *prim.* 269; nec -uit tunc angelicum clementia coetum omnipatris *Mar.* 215. quo te exitus rei non -eret *Dulc.* 13, 4. ne nos vel in modico -eat veritas *Cal.* 9, 10. non nescio illum nihil -ere *Pafn.* 3, 4. nec (*omen*) -uisse ducem dignum potuit Liudulfum *prim.* 212; studio -enti *gest.* 538. non -et (*a. c. i.*) *Pel.* 104.
- latex] petram iussisti -ices effundere dulces *Gong.* 289 (*cf. app. et add.*).
- latibulum] ne ipsa se reddat -is prae pudore *Abr.* 6, 3; quam nutrivit in heremi -is *Abr.* 6, 1 (*cf. Pafn.* 10, 2). o utinam reserarentur secreta meorum viscerum -a *Cal.* 9, 15.
- latitare] inter montana, in quis tunc pascendo gregem -averat *Mar.* 164 (*cf. v. 99*). affuit insidiis -ans clam daemon amaris *Bas.* 236. nunc vagat in silvis, -at nunc denique sulcis *gest.* 553; plura sub hac serie reprehensione digna -are *I pr.* 2.
- latitudo] ignoti per -inem saltus *gest. pr.* 5.
- latrare] inculto quamvis sermone, -abo unum de claris pluribus et variis *Gong.* 81 *adn.*; quia illam audio tam temere in te -are *Sap.* 5, 18. haec ubi nimio furore -avit *Agn.* 134. talia rostro pestifero *Gong.* 566 (*cf. Pel.* 103).
- latratus] perversis vacuas implens -ibus auras (*diabolus*) *Bas.* 243.
- latro] quis -o meam filiam captivaret *Abr.* 3, 14.
- latus] omne -us tanto magis caret defensione *gest. pr.* 8 ('*Flanke' dem Angriff bloss*); ut quondam timidi iunxere lupis -us agni *Mar.* 748. inhaerentes eius (meo) -eri *Gall.* 6, 1. II 5, 1; quae (*cella*) fuit ecclesiae -eri coniuncta sacrae *Bas.* 227.
- laudabilis] testis *Pel.* 344. (*Liudulfus*) *prim.* 9. ipsa domna sui studio -is Oda *prim.* 501; castimonia II *pr.* 3. conversatio *Mar. inscr.* discretio *Abr.* 3, 17. meritum *gest.* 40. 408 (*vitae castae*). pietas *Agn.* 87. virginitas *Agn.* 9. vita *gest.* 534. votum *Bas.* 34. -e *Abr.* 1, 5. 5, 1. 9, 2.
- laudandus] o -anda tuae virtutis gloria, Christe *Mar.* 863. -am mitem dulcem Christi pietatem *Theoph.* 405. martirii -o fine peracti *Pel.* 304. vestrae -ae humilitatis magnitudinem II *ep.* 2. praenitidam -is moribus *Mar.* 80.
- laudare deum, dominum, Christum (*vel pron.*): asc. 95 (dulcisonis hymnis). 144. *Theoph.* 298. 412 (mente, fide, voto et ore). *Bas.* 261. *Dion.* 214. 259. *Agn.* 376 sq. *Gall.* II 7, 2. *Abr.* 9, 5. *Pafn.* 11, 3. *Sap.* 9, 8. *prim.* 194 (dulci laetitiae voce iocundae: *cf. app.*). -ans submissis factorem vocibus orbis *Mar.* 533. altithronum *Pel.* 406. largitorem gratiae (ingenii) II *ep.* 3. 9. dei filium *Abr.* 9, 6. agnum *Mar.* 43. *Ioh.* 19. (*sol et luna*) -antes radii dominum fulgentibus orbis *Agn.* 80. -et illum caeli concentus omnisque terrae surculus *Pafn.* 12, 6 *adn.* deum in me -ari II *ep.* 6. in illa (*i. e. impii poenitentia*) tanto iustius -atur *Abr.* 9, 6. quae -ando cecinit tua facta stupenda asc. 150

multo rariis de Maria (Mar. 22)
28 quae super -des angelicas re-
nites; Theoph. 446 app. alma) vel
sanctis omnibus (prim. 314), Pelagia
(Pel. 8 -dum mira tuarum), Oseculo
(gest. 96) vel bonis hominibus (qua-
-dem dominae studium supportet
alumnae Mar. 11. insignia -dum
ferentes ex more, i. e. laureas vic-
toribus Gall. 10, 1. ne audires
iustorum -dem Gall. II 5, 4. dum
alienam -dem nec patitur audire
Cal. 9, 31. -dum census Oddoni
oblatus gest. prol. 1, 8. -s illius
pietatis, de duce, prim. 522).
lavacrum] omneque (cum) -o cor-
pus detergere puro Pel. 220.
lavare] baptismate lotus v. baptisma;
superos animae (martyrum) petie-
runt sanguine lotae Pel. 68. ani-
mam bene lotam agni lucenti
sanguine purpurei Gong. 451.
laxare] si artioris frenos observan-
tiae aliquantis per -abis Abr. 3, 17.
postulat, errorum -ari vincla suo-
rum Agn. 250; cumque piam stu-
diis mentem -aret in illis prim. 37
(i. e. lassaret; cf. Gong. 353. gest.
prol. 2, 27). tunc usu digitos ope-
ris -averat albos Mar. 362 adn.
lectitare] qui Terrentii fingmenta
frequentius -ant II pr. 2. seriem
recentem gest. prol. 2, 34.
lector] quicumque -or (voc.) I pr. 3.
lectus] ecce triclinium . . . , ecce -us
haut vilibus stramentis compositus
Abr. 7, 1. decedit (s. v.) in -um
Agn. 115 (cf. Mar. 149). domini
morituri prim. 537.
legalis (semper de marito vel coniugio
praeter gest. 15 summo conservans
studio -ia iura, de rege, et Mar.
138 -i more, de lege Moysis)] do-
minus Mar. 114. 249. Gong. 360. se-
nior prim. 92. vir Cal. 3, 5; amor
gest. 156 (non -is amoris Gong. 467,
i. e. adulterii). foedus Mar. 82. 381.
429. gest. 454. prim. 86 (coniugii
soliti Gong. 344). institutio (s. v.)
Cal. 3, 2. posteritas Mar. 388. pu-
dor Gong. 579.
legatus] trans mare -os sed trans-
misit bene cautos gentis ad Anglo-
rum terram gest. 74.
legere] haec quicumque -gat asc. 147.
hos modulos Mar. 8. haec decreta

sanctum
caelestem
sapien-
antes
prof. 1, 26.
ant primi
in me
Gall. 1, 3. cuius
pluribus -ari
app. quis -are
dignis,
Mar. 330.
confabulatio
qui . . . Abr. 1, 1
-or eius formae
vita quae fuit
Gong. 455.
divina (v. divi-
in dei laude pau-
concinnita-
cf. Mar. 32). laudem
pietati, domino,
absolute) canere Bas.
Ioh. 13. concii-
concrepare Mar.
Agn. 257. ferre Pafn.
-des modulancia cari
Sap. 6, 2. psal-
referre prim. 224.
Agn. 267. quem
-de frequen-
quo trina nostri
tibi in -dem vertatur
in cuius -dem dignius
scientia retorquetur
laudis (-dum) cantan-
carmen Bas. 257.
hymni Agn.
modulamen Agn. 372. prae-
Agn. 342. Cal. 9, 19
sacrificium
vires Agn. 308; ae-
celebris Dion. 185.
dulcis Pel. 83.
de Maria v. 26);
cui sit laus
virtus Mar. 571 (cf. Theoph.
Dion. 266). -s et iubilatio Gall.
Cal. 9, 35. Abr. 9, 6). -s et
honor tibi, Christe Cal. 9, 21. -s
ait summae trinitati Pafn. 8, 3. -s
dulcedini tuae miserationis Pafn.
11, 9. cf. Mar. 128. 257. 311. gest. 1145;

- gest. 1160. libris -ctis *Dion.* 9. illum imitari dictando, dum alii colunt -gendo *II pr.* 3; gregibus -ctis (*i. e. collectis*) *Mar.* 241. his igitur cunctis toto conamine -ctis *Mar.* 439 (*cf. gest.* 194). undique -ctos *Mar.* 344. 730 (de finibus orbis *v.* 618 *adn.*, solis de cardine *v.* 635); cum non paucis ex agmine -ctis (*i. e. delectis*) *gest.* 687.
- legio (*Heerschar*) adducens multam secum -onem *gest.* 284. regalis *gest.* 659. subiectae plebis (*Baioariorum: Heerbann*) *gest.* 387. fortis *gest.* 571. victrix *gest.* 307; -ones innumera-bilis exercitus *Gall.* 9, 1. tribuni cum suis -onibus advenere *Gall.* 12, 3 (*cum sua quisque: cf. prim.* 366). collectae *gest.* 180; dampnandus dampnandarum princeps -onum *Bas.* 75 (*de angelis Vulgata*).
- lenitas] quia -atem parvi pendit pietatis. hanc pietatem exopto, hanc -atem desidero *Sap.* 5, 19.
- leno] in domo cuiusdam -onis habitationem elegit *Ab.* 4, 3; discede, discede, -o nefande *Cal.* 3, 3 (*Verführer*).
- lenocinia tua parvi pendo *Cal.* 3, 3 (*Verführungskünste*). omnes -is suae formae illicere *Pafn.* 1, 24. nolite serpentinis huius satanae -is cor apponere *Sap.* 3, 5 (*qui vos ad fidem renuntiandam hortatur*). leones magnanimes *Mar.* 729 (*cf. v.* 749). frendens velut ira -onis *Bas.* 81 (*cf. Dion.* 200. *Agn.* 127, *de diabolo eiusque ministris; et sic Bas.* 259 veteris ab ore -onis, ut saepius vetus draco *sim.*).
- lepra corporis *Gall.* 5, 2.
- leprosus seu inerguminus *Gall.* II 2, 1. letalis, letum *v.* loetalis, loetum.
- levare] procumbentem *Agn.* 302 (*i. e. prostratam in oratione; aliter Mar.* 237 *de attonito*). illic vela dabant citius corpusque -abant (*de flumine*) *Pel.* 327. puer ad dominum -atur *Ioh.* 26. super aethra -atus *asc.* 127 (*de Christi ascensione, cf. v.* 113); -atis dextris *Sap.* 5, 21 (*cf. prim.* 348). oculos ad caelum *Ab.* 7, 9 *adn.* oculis sursum manibusque -atis *Dion.* 208. fronte de terra -ato *prim.* 42.
- levigato timore *Pafn.* 12, 4.
- levis] haut -e damnum *Gall.* 2, 4. grave delictum haut -e poenitudinis expectat remedium *Cal.* 9, 14. labor *Pel.* 155. -e quiddam tibi praepono *Sap.* 5, 32. non -e praemium, sed summum *Gall.* 1, 8. nubes *Mar.* 837 *adn.* febris *Cal.* 6, 1 (*opp. languor diuturnus*). compunctio (*s. v.*) *Ab.* 6, 5. si (*i. e. non*) -is sollicitudo *Pafn.* 10, 4. -i fame *Pafn.* 7, 2. sed nec -is tinnitum responsi recepi *Ab.* 3, 12. nec -e duco (*a. c. i.*) *Dion.* 93.
- levius tolero *Dulc.* 14, 3.
- lex] Romana *Mar.* 661. poenalis *Gong.* 375. nuptialis *Dulc.* 1, 1. sibi subtracto -gis mandamine *Mar.* 670 *app.* nostrarum moderamine -gum *Pel.* 105 (*cf. infra*). sanxit mox -gem vulgato dogmate talem, ut . . . *Pel.* 51. se -ges debere sequi, quas accipiebant temporibus Constantini *Gall.* II 1, 1; *de religione: sub -ge sacerdos Mar.* 411. -gis amicus *Mar.* 114. his completis iuxta mandamina -gis *Mar.* 680. mandata *Mar.* 54. moderamen *Mar.* 760. praeceptio *Mar.* 206. praecepta *Mar.* 334. 616. ratio *Mar.* 401. -gum decreta sacrarum *gest. prol.* 2, 25. -gem morte tueri *Pel.* 44 (*i. e. fidem; cf. v.* 332 Christi pro -ge). psalterium ceterasque divinae -gis paginas *Ab.* 2, 7. vetusta *Mar.* 51. -x nostrae religionis *Cal.* 9, 23. artificinae -gis observatione *Ab.* 9, 3 (*de regula reclusae*). ne contempta maiorum -ge sequenda vivere -ge sua reprobe praesumeret ulla *prim.* 413 *sq.* psalmorum -ge *†*perorat *Mar.* 150; magi stellarum -ge periti *Mar.* 636 (*kundig des gesetzmässigen Laufs der Sterne*). quanto mirabiliore -ge deum omnia in numero et mensura et pondere posuisse quis agnoscit *Pafn.* 1, 21.
- libamen] ferte -ina diis *Dulc.* 11, 1 (*cf. Sap.* 5, 4). domino -ine sacro hoc ferre *Mar.* 201 (*offertur incensum*).
- libare] (*deo*) sacrificium laudis sine intermissione -amus *Dulc.* 11, 1 (*cf. libamen*); oscula (*i. e. dare*); numquam *sumere*) *Gong.* 503 (*tumulo marmoreo*). *Pel.* 236. *Agn.* 336. *Gall.* 5, 4. *Dulc.* 4, 3. *Ab.* 6, 2. *Sap.* 5, 13. 14.

LIBRARIAE OPERA.

libramen' noctis tranquillae medio
-ine *Mar.* 574.
librare] mercedem dignam satis ae-
qua lance -atam *Theoph.* 175. an-
heli tortores levatis dextris -ant
ictum *Sap.* 5, 21. (*Christus ascen-*
dens) carnem super astra -avit
Theoph. 3.5. -ans arbitrium fidei
supra memoratum *Pel.* 76.
licenter' o lascive puer, iactas te
posse l. spernere tam mitem nostri
iuris pietatem *Pel.* 132.
licentia] da -am a cena surgendi
Abr. 6. 6.
licet] non -et incensum te tangere
sanctum *Mar.* 21. -et, experiare
Gall. 4. 3; ceterum cf. *ind. gramm.*
licito] hoc faceret l. nulla post vin-
dice poena *Pel.* 74. complexus
carae l. quo posset habere *Theoph.*
253 (cf. *Pel.* 247. *Bas.* et. *Agn.* 260.
gest. 117). illic ut sordes l. defleret
inornes *Bas.* 193 (i. e. ut ibi liceret
etc.).
licitus] -o plus (i. e. plus quam licito:
Gong. 356. *Dion.* 45. *Abr.* 3. 2. *gest.*
237). iactantius *Pel.* 21.
lictor] ictus -oris ferientis *Dion.* 225.
-ores (sub *Adriano*) *Sap.* 5, 12. re-
galia iussa tremantes *Pel.* 255 (cf.
r. 313; sub rege *Saracenorum*).
ligare] in quod (ras) -ata prociatur
Sap. 5, 24. (*Christus*) mortis pa-
trem -avit *Theoph.* 315 (cf. *Ioh.* 52).
ius solvendi pariterque -andi
Theoph. 272 (cf. *Dion.* 131). nimio
languore -ari *Agn.* 119. dum pro-
prij vilitatem laboris in aliis meae
inscientiae opusculis heroico -atam
strophio in hoc dramatica vinc-
tam serie colo II *pr.* 9 app.
lignorum collega meorum (i. e. arbo-
rum) *Mar.* 753; (*Iudaei Christi*)
manus clavis -o fixere cruentis
asc. 44 (ut crucifigere). crucis in
-o asc. 53. suspendens quosdam -o
(*Galgen*) reprobis reparato *gest.* 200.
lilia ceu pulchre roseo permixta ru-
bore inter delicias florum rutilat
variorum *Agn.* 425 app.
limen (-ina) templi *Mar.* 255 add.
527. *Gong.* 505. *Theoph.* 212. *Bas.* 143.
235. *gest.* 357. apostolorum *Gall.*
10. 1. atrioli florigeri *Gong.* 170.
lupanaris *Agn.* 220. *Pafn.* 1. 26.
Erebi sub -ine *Theoph.* 170 app.

libramen' noctis tranquillae medio
-ine *Mar.* 574.
librare] mercedem dignam satis ae-
qua lance -atam *Theoph.* 175. an-
heli tortores levatis dextris -ant
ictum *Sap.* 5, 21. (*Christus ascen-*
dens) carnem super astra -avit
Theoph. 3.5. -ans arbitrium fidei
supra memoratum *Pel.* 76.
licenter' o lascive puer, iactas te
posse l. spernere tam mitem nostri
iuris pietatem *Pel.* 132.
licentia] da -am a cena surgendi
Abr. 6. 6.
licet] non -et incensum te tangere
sanctum *Mar.* 21. -et, experiare
Gall. 4. 3; ceterum cf. *ind. gramm.*
licito] hoc faceret l. nulla post vin-
dice poena *Pel.* 74. complexus
carae l. quo posset habere *Theoph.*
253 (cf. *Pel.* 247. *Bas.* et. *Agn.* 260.
gest. 117). illic ut sordes l. defleret
inornes *Bas.* 193 (i. e. ut ibi liceret
etc.).
licitus] -o plus (i. e. plus quam licito:
Gong. 356. *Dion.* 45. *Abr.* 3. 2. *gest.*
237). iactantius *Pel.* 21.
lictor] ictus -oris ferientis *Dion.* 225.
-ores (sub *Adriano*) *Sap.* 5, 12. re-
galia iussa tremantes *Pel.* 255 (cf.
r. 313; sub rege *Saracenorum*).
ligare] in quod (ras) -ata prociatur
Sap. 5, 24. (*Christus*) mortis pa-
trem -avit *Theoph.* 315 (cf. *Ioh.* 52).
ius solvendi pariterque -andi
Theoph. 272 (cf. *Dion.* 131). nimio
languore -ari *Agn.* 119. dum pro-
prij vilitatem laboris in aliis meae
inscientiae opusculis heroico -atam
strophio in hoc dramatica vinc-
tam serie colo II *pr.* 9 app.
lignorum collega meorum (i. e. arbo-
rum) *Mar.* 753; (*Iudaei Christi*)
manus clavis -o fixere cruentis
asc. 44 (ut crucifigere). crucis in
-o asc. 53. suspendens quosdam -o
(*Galgen*) reprobis reparato *gest.* 200.
lilia ceu pulchre roseo permixta ru-
bore inter delicias florum rutilat
variorum *Agn.* 425 app.
limen (-ina) templi *Mar.* 255 add.
527. *Gong.* 505. *Theoph.* 212. *Bas.* 143.
235. *gest.* 357. apostolorum *Gall.*
10. 1. atrioli florigeri *Gong.* 170.
lupanaris *Agn.* 220. *Pafn.* 1. 26.
Erebi sub -ine *Theoph.* 170 app.

- limes] medii temperamentum -itis
(*inter numerum superfluum et im-
minutum obtinet perfectus*) *Sap.*
3, 16; *cf. add. ad Mar.* 288.
- limosus] membris -o stamine textis
prim. 534.
- limpha v. lymphæ.
- limum] de -o pulchrum quis (*sc.*
manibus) plasmavi protoplastum
asc. 45.
- lingua] palpantes -ae domino laudes
cecinerunt *Dion.* 228 (*inter decollatio-
nem; aliter Mar.* 345). ipse meam
potis est dissolvere -am *Mar.* 37.
-a formavit talia verba *Mar.* 757.
talìa blandiloquis palpantes ver-
bula -is *Pel.* 388. omnes humanæ
nequeunt comprehendere -ae *etc.*
Mar. 326; -a vulgi (*i. e. Saxonica*)
Theoph. 17 (*cf. app.; opp. Latina*
Mar. 276).
- linquere] te quia praeclaram mundi
non -o lucernam *asc.* 79. patriam
Pel. 169. 307. obsessum -ant ut
pectoris antrum (*daemones*) *asc.* 32.
mortiferum peccati -e profundum
Bas. 190; -ens promissi misero so-
lamina sani *Theoph.* 346 (*cf. prim.*
66). haec -entes doctis tractanda
(*cf. add.*) poetis *Gong.* 337. Italiae
regnum -ens merito retinendum
summae reginae *gest.* 469.
- linum cum vellere *Serum Mar.* 501.
- liquidus] limphae *prim.* 56. fonticuli
scatebra *Gong.* 96 (vena v. 160);
vita *Gong.* 351.
- liquor] abluat ut morbos iste -or
varios *Gong.* 298. in (inter) fer-
ventem -orem *Sap.* 5, 11. qui pro-
toplasto sensus vitalem sufflavit
-orem *Gong.* 9.
- litterae] -as perscrutatur sibi missas
Bas. 80. cartae -as nefandae *Theoph.*
369 (*cf. Bas.* 183).
- litus] trans -ora Padi *gest.* 655. averso
in -ore Reni *gest.* 289. -oris extrema
in ora *Pel.* 324 (*ganz dicht beim*
Ufer); flentes in -ore summo (*i. e.*
baratri margine) *Dion.* 77.
- locare] a dextra laevaue Hirenæ
se -averunt *Dulc.* 13, 4. cumque
palatinis medius foret ille -atus
Pel. 227. (*uxorem adulteram*) ultra
proprio non -at in thalamo *Gong.*
430. Pelagium mandavit in solio
regni secum -ari *Pel.* 234. extraxit
- que loco captivi membra nigello
et -at in propria cella *Bas.* 226.
sese lecto -avit *Mar.* 149. terra
-atum *Mar.* 234 *app.* (*de attonito*).
solo fuerat cum forte -ata *Mar.*
705. navi pia membra (*martyris*)
-abant *Pel.* 346. caput (*abscisum*)
collo -antes *Pel.* 336. ad patrem
summum super aethra -atum *asc.*
67 (*cf. Pel.* 302). ecclesiae supra
montana -atae *prim.* 104. spelun-
cam sub terra rite -atam *Mar.* 567.
ex hac spelunca, pro qua fuit
ipsa -ata *Mar.* 708. quo defuncto,
gremio terraeque -ato *Theoph.* 31.
ossa sunt hinc ecclesia translata
-anda novella *prim.* 293 *app.* mem-
bra ducis tanti digne servanda
-ari fecit in ecclesiae medio *prim.*
555. his completis iuxta votumque
-atis *gest.* 685 (*i. e. dis-positis*).
- locuples] tellus *Pel.* 359. locus *Gong.*
493. urbs *Pel.* 188 (Corduba v. 15).
- locus (*plur.* loca, locis)] *Theoph.* 438
(*cf. prim.* 208 *app.*) *Ab.* 7, 12. 8, 2.
Pafn. 7, 12. 13. *gest.* 576. *prim.* 201.
225. 239 (*plur.*; *cf. v.* 443. 466). 266.
271. 447 (*de coenobio*; *cf. v.* 521). iuxta
id -i *Cal.* 8, 2. eo -i *Pafn.* 6, 1;
viatori ad pernoctandum aptus
Ab. 5, 1 (*cf. v.* 6, 4. *Sap.* 9, 1. *prim.*
107). celebris *prim.* 105. competens
gest. pr. 6 (*imago operis cum itinere*
comparati). meis meritis condig-
nus *Pafn.* 12, 4. decorus *Dion.* 143.
servando corpore dignus *Dion.* 235.
marina *gest.* 1490. nigellus *Bas.* 225.
multo phantasmate plenus *Theoph.*
99. secretus *Pafn.* 3, 9 (solitudo -i
secretioris 3, 3). segregata *gest.* 461.
silvestris *prim.* 230 (*cf. v.* 401). soli-
tarius *Pafn.* 7, 10. teter *Pel.* 193
(*carcer*). turpis *Agn.* 220 (*lupanar*);
-a coenobii *prim.* 390. per deserti
-a *Mar.* 742 (*cf. v.* 791). ad -a mar-
tyrii *Dion.* 205. hic -a praesidii
mandans tutissima certi illi (prae-
beri) *gest.* 522. donec -um optatae
comprehenderet quietis *gest. pr.* 5.
-us scelerum domus efficitur pre-
cularum *Agn.* 253 (*de lupanari*).
sepulturae *Sap.* 8, 2. turpitudinis
(*lupanar*) *Dulc.* 13, 2; nullus relin-
quitur -us maestitiae praesumentis
de domini pietate *Gall.* 2, 4. quis
post haec -us pestiferae delecta-

- libens] si velis. ac -ns *Gall.* 1. 1. 1.
-ns concedo *Gall.* 13. 2. pareo
sis *Sap.* 7. 1. excipio gladium *Sig.* 5. 28; mente -nti *Bas.* 141.
libenter *Pel.* 151. *Pap.* 10. 5. *Sap.* 3. 8. 5. 14.
liber *Dion.* 9. *gest. prol.* 1. 20. 1. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.
antiquis -bris I *epil.* modici p
gina -i *prim.* 81. gentiliū v
tatem -brorum II *pr.* 1. *supp.* 1. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.
tati sacrarum scripturarum
rum bibulus fonte -brorum
134. regis Salomonis *gest.* 122.
huius -bri fautores II *ep.*
(*de dramatis*; cf. *Agn.* 122.)
vidit et in dextra regis
residentis. secretum
est vir cernere nullus
v. 9. 12. 33).
liber] nec ultra huc detur
cessus *Dulc.* 6. 1. quod
-ero utuntur arbitrio
liberare] iustum de tristit
gest. 303. quo summa p
specie ab interit
Cal. 9. 14 (cf. 9. 34).
liberatio] causa
libere] qui cum
-et et minimis
mandis. sed
dit rite dnam
2. 27 (cf. 11.
gramm. 122.
libere vagant
tam
licent
-ius possit
Pap. 10. 5.
-ius
libertas
13. 2.
liber] 13. 2.
ad
7. 1.
condita
uellita
ae *Pel.*
app. (cf.
vatum
ando *Sap.*
vul
verba -en
-entem
do regno

13. 2. futuro *Theoph.* 32.
-or? *Gong.*
ap. 3. 1). nihil aliud *Abr.*
-ebatur, ceu *Mar.*
Larian non verbula vera
Mar. 558. hanc Salome
spernens non ficta -entem
13. 32.
13. 129.
circumfert -os atque vagos
Gong. 213 (*bevegt sic huius*
ier, ohne sie irgendico hasten
essen). si vena fonticuli li
perstrepit per -a *Gong.* 162.
nunc (*hienieden*) laetae
omplectens -a vitae *Gong.* 557.
-entique stola cuneis con
ungitur albis per vulnus loeti
Gong. 487. agni -enti sanguine
purpurei *Gong.* 482. mentis splen
dor. -ens animae quoque candor
Theoph. 425. thalamum (*spir.*) -en
tem gemmis variis aurique me
tallis *Agn.* 99. meritis si -ebat
bene primis *gest.* 93 (cf. *Mar.* 332).
in quis ampliore dei gratiam
-ere non nescivit *Cal.* 9. 32.
lucerna] observate pro foribus cum
-is *Dulc.* 3. 2 (cf. 5. 1). sub noctis
claras tenebris ardere -as in silva
multas ipsi videre subulci *prim.*
195 (cf. v. 206. 379). praeclaram
mundi -am (*Mariam*) asc. 79 *adn.*
lucessere] iam tunc clementis pau
latim gratia patris incoepit radiis
mundo -ere claris *Mar.* 210.
lucessit] matuta nitescit: l. *Abr.* 7. 15.
lucida stella maris *Mar.* 14.
lucifer] inter quos primus fulsit seu
-er ortus Oddo *gest.* 33.
lucidus] aula (*caelestis*) *Agn.* 449.
regnum *Gong.* 18. in -o thalamo
sui genitricis *Abr.* 2. 5.
lucisator] o pie -or *Gong.* 1.
lucrari] negociando aliud -ari I *pr.* 8
adn. si forsitan illum deus digne
tur per vos -ari *Gall.* 6. 1. quo
errantem Christo -eris *Abr.* 3. 17.
lucrum] tunc patet, ille -is sese si
iactat ab illis rusticis ambobus,
me vacuo penitus *Gong.* 163 (*ob er*
das Geld und die Quelle hat).
luctamen] crebrum *Pel.* 48. caelibis
et vitae durum -en inire *Agn.* 38
(-en inire *Bas.* 220; durum belli

- 1483, cf. *gest.* 317). forte *gest.* 245. magnum *asc.* 9.
- luctus] haut aptum tanto -um dixere triumpho *gest.* 299. exequias tanti -u celebrando patroni *Dion.* 243 (cf. *prim.* 542). magno *gest.* 401. nimio *prim.* 554. incomparabilis -us mihi contigit, intolerabilis dolor me afficit *Abr.* 3, 2.
- ludere] -dendo seriem lectitare recentem *gest. prol.* 2, 34 (cf. *Mar.* 8). aurem regali -dens sed contulit ori, magno ridiculo, divertens colla sacrata *Pel.* 240. inter flammularum crines -dens crepitantes *Agn.* 370 (cf. *Sap.* 5, 11. 6, 2). male si nostras aures simulata vetustas non rebus fictis -serat et dubiis *Gong.* 68. vacua spe non bene -sus *Gong.* 187.
- ludibrium] ne ultra vobis -um fiam *Gall.* II 5, 7. quid nostra possint -a *Dulc.* 7, 1.
- ludicrum] callida sed testis confudit -a regis *Pel.* 271.
- luere] convenit ut male blandientis dulcedinem delectationis -as molestia nimii foetoris *Pafn.* 7, 12. poenas -it *Gall.* II 8, 2.
- lues] antiqui renovata -es inimici *gest.* 729.
- lugere] huiusmodi ruina toto lacrimarum fonte est -enda *Abr.* 3, 5; a. c. i. (*syn.* lamentari, deflere) *Abr.* 3, 5.
- lugubre (*sc. illud est*) *Pafn.* 1, 24.
- lumen] accenso praeclaro -ine semper *prim.* 177 (cf. v. 221). haurit mox oculis -ina (cf. *app.*) clara suis *Gong.* 514; -ine caelestis raptim succensus amoris *Mar.* 848; iungere praescriptis ardens sua -ina (i. e. oculos) saeptis *Gong.* 175. caeco dat -ina Paulus *Dion.* 29 (cf. v. 31). seris clausit sua -ina mortis *prim.* 535. torquet insana -ina *Gall.* II 8, 1 *adn.*
- luna] solaris splendor, -ae renitens quoque candor *Agn.* 79.
- lupa (i. e. meretrix) dampnanda *Gong.* 460 (cf. v. 458. 539).
- lupanar] faciam te ad -ar duci *Dulc.* 12, 3 (cf. 12, 5). inque -aris nigrum concludier antrum *Agn.* 210. utque -aris calcavit limina tristis *Agn.* 220 (cf. *Pafn.* 1, 26).
- lupina feritate *Agn.* 356.
- lupus] ut quondam timidi iunxere -is latus agni *Mar.* 748; quis -us meam agnam raperet *Abr.* 3, 14. capellam semivivam dentibus -orum nuper abstractam *Pafn.* 7, 3.
- lustrare (i. e. videre)] fontem -ando recentem *Mar.* 788 (cf. *Gong.* 160. 176). quid sibi vult collisio ollarum, caccaborum et sartaginum? -abo *Dulc.* 4, 2. hinc terras oculis rursum -ando reflexis *Dion.* 73. -antes oculis, damnum ferretne caloris *Pel.* 403.
- lustrum] -a duo *Agn.* 41. *Sap.* 3, 11. 12 (cf. *app.*). quattuor *Mar.* 78 (bis bina *Abr.* 3, 3). mille *Mar.* 45.
- luteus] ex -a materia confecta *Abr.* 2, 4. tu suscipe animas pro te de -a habitatione eliminatas *Gall.* II 7, 2.
- lux caelestis (*Tageshelle*) *Mar.* 572. Aurora spargente plagam -cem per eoam *Mar.* 359. -x nova tristifico subito fulgebat in antro *Dion.* 174 (cf. *Mar.* 568 *adn.* praesentis -cis). clare pollentis -ce nitoris *prim.* 223 (cf. v. 198 splendentis. 201. 226. 235 splendor -cis rutilantis: cf. *Agn.* 246. *prim.* 33. -ce (i. e. die) sequenti *Mar.* 449 (cf. *Gong.* 321; tertia -x *Theoph.* 320); -cem genitrix paritura perennem *Mar.* 570. Aegypti tenebras propria quo -ce vetustas mox illustraret per se penitusque fugaret *Mar.* 701. quem coetus angelici comitantur -ce sereni *Dion.* 237. aeternae radio -cis opimo *Dion.* 114. laureolam caelesti -ce coruscant *Pel.* 309 (cf. *Theoph.* 217. *Agn.* 415 caelestis per-fusam luce nitoris). -x fidei crescens per climata mundi *Theoph.* 1. qui me ingenii donasti -ce profundi *Dion.* 212.
- luxuriare] fundum, qui quondam validis -avit aquis *Gong.* 186.
- luxus] -u carnis maculatus *Pel.* 73. 239 (*de sodomia*). virgo, quae vanas mundi pompas ruituri et -us fragilis cupiens contempnere carnis etc. *Agn.* 2 (cf. *Peiperi ind. ad Cyprianum Gallum* p. 328*).
- lympham manibus petit albis *Gong.* 235. sitim -is tristem dempsere novellis *Mar.* 790 (cf. *Gong.* 168). frigoreae -ae *Gong.* 97. praesentis

-a fonticuli gelida *Gong.* 400. li-
quidus -is *prim.* 36. puram *Mar.*
766. funus et extinctum -is credunt
retinendum *Pel.* 298 (cf. v. 315. 322;
sing. v. 319).

macerare] continua vigiliarum et
ieiunii exercitatione -ata *Abr.* 9, 3.
machina] rerum trinam -am *Gong.*
6. 292. *Agn.* 392.

machinali funda iactum *Pel.* 278.

mactare] filiarum, quas pro te -an-
das obtulisse non distuli *Sap.* 9, 3.
flagris -atum duris *Dion.* 164 (i. e.
caesum, non occisum).

macula] nec corpus -is unquam
violavit amaris (*Helias*) *Mar.* 400.
-is sine vivere cunctis *asc.* 4. abs-
tergas fuis et -as lacrimis *Gong.*
330 (cf. *Theoph.* 204). delevit lacri-
mis tantae -as cito sordis *Theoph.*
236 (cf. *app. et gest. prol.* 2, 8). de
delicti -is mundata veteri *Agn.* 34
(cf. v. 204). emundavit -as crimi-
num *Abr. inscr.*

maculare] crimine quos magno -at
lasciva libido *Mar.* 393. luxu carnis
-atus *Pel.* 73. 239. gravibus vitiis
nimium -atus *Theoph.* 292. sputis
rutili speciem vultus -ari *Theoph.*
307. qui nefandarum notitia rerum
-antur *II pr.* 7. melius est, ut
corpus quibuscumque iniuriis -etur
quam anima idolis polluat *Dulc.*
12, 3. nec timere diem paschae
sanctum -are, si posset fieri, fuso
cum sanguine iusti *gest.* 325.

maculatio] non dolor est matri, nec
est -o proli *Mar.* 600 *adn.*

madefacere] illius fuis vultum la-
crimis -factum *gest.* 298. tumultu
luctu nimio circumstantum -facto
prim. 354; saepius innocuo -fecit
sanguine rura *Pel.* 81 (cf. v. 273.
Pafn. 1, 28).

madere] cur -es lacrimis? *Abr.* 6, 4.

madidus] in -is arenis *Gong.* 409 (*auf*
dem Grunde des Wassers).

maerere] -ens (*de usu participii cf.*
gaudere) abiit *sim.* *Mar.* 95. 619.
Bas. 137. *Agn.* 325. *gest.* 269. 336 (*sic*
endo Gong. 349). -ens sub corde
secreto *gest.* 183. haut gaudens
inimicorum de morte suorum, sed
plus tantorum -ens de caede viro-

rum *gest.* 294. corde super populi
damnis -ens miserandi *gest.* 723 (cf.
Agn. 119). vir -ens *Theoph.* 236.
-entem parentem *Pel.* 130 (cf. v. 236).
urbem *Pel.* 36. -enti pectore *gest.*
229 (cf. v. 361).

maerore summo *Theoph.* 157 (supremo
v. 161). nec afficiare ullo -ore cor-
dis *Sap.* 5, 13 (cf. *Mar.* 143 *app.*
exue -orem, cordis deponere dolo-
rem). addens -orem tristi semper-
que dolenti *Mar.* 110 (cf. v. 118 *et*
Pafn. 1, 22 -oris ius, causam).
magnum -orem Ioseph durumque
dolorem *Mar.* 532. intestini -oris
amaritudo *Pafn.* 3, 7. omne -oris
pondus cunctique doloris *gest.* 1183.
praefer spem -ori *Sap.* 5, 27 (*be-*
denke, dass der Lohn grösser ist
als die Trübsal).

maestitia] verba non minimae
nuntia -ae *Gong.* 370 (*quae mae-*
stitiae causam nuntiabant). nunc
autem nullus relinquitur locus -ae
praesument de domini pietate
Gall. 2, 4.

maestitudo] internae amaritudinem
-inis *Abr.* 6, 1.

maestus] amaritudinem -i patris *Gall.*
2, 6. -a domum petiit *Mar.* 143 (cf.
gest. 387). invenit laetum, quem
credebat fore -um *Bas.* 215 (cf.
Dion. 51). ubi subtristi vultu sae-
pissime patri monstratur -us, solito
nec more serenus *gest.* 751. praeses
-us turbato pectore factus *Agn.* 350.
hic quoque non raro -is solamina
grata, et munus veniae scelerosis
fertur ab arce his, qui . . . *Dion.* 251.

mage v. magis et ind. *metr.*

magica fraude *Theoph.* 84. *Agn.* 392.

magis] non ego, sed m. (*vielmehr*)
ipse *Agn.* 290. daemoniacus. vel
m. ipse diabolus *Dulc.* 5, 1. qui
erranti non delectantur derogare,
sed m. errata corrigere *I pr.* 1. tae-
det me m. morarum *Pafn.* 7, 8 (*das*
überwiegt alle Bedenken). quanto
m. valet intenta precatio quam
humana praesumptio *Gall.* 9, 4. ut
tua vita m. praefulgeat inclyta,
castis saepius obsequiis circum-
data virginitatis *asc.* 92. locus m.
aptus *prim.* 107. et quid m. con-
trarium quam elementa? *Pafn.*
1, 4. m. nitidam pro virginitate

- secundam (*coronam*) *Mar.* 397. m. atque m. *prim.* 277.
- magister] ceu numquam visum carum negat -strum *Theoph.* 265 (*de Petro*). gloriosi testes Christi, Iohannes et Paule, imitami exemplum -stri eadem iubentis *Gall.* II 9, 1; magus prostratus sui plantis -stri (*i. e. diaboli*) *Theoph.* 109 (*cf. v. 91. Bas.* 49. 55); cum Petro Paulo pariterque -stro *Dion.* 103 (*cf. v. 126. prim.* 164 *app.*; Petro -stro *v. 129 sq. : vulgo epitheta sic discernuntur, ut fecit Notkerus in sequentia* Petre summe Christi pastor, et Paule gentium doctor). pontificem (*Dionysium*), quem fore Gallorum cognovit rite -strum *Dion.* 163 (*cf. v. 168*); pater et -ster meus Abraham *Abr.* 7, 2. -strorum cessante diligentia II *ep.* 8; ipsum (*gregem*) cum propriis secum ducendo -stris *Mar.* 98.
- magisterium] sapientissimae atque benignissimae Rikkardis magistrae aliarumque suae vicis instruyente -o I *pr.* 7. hanc sordidolam tempta camenam fulcire tui flore -i *Mar.* 10. vestri -o praemonstrante II *ep.* 12. tuo monitu, tuo -o *Cal.* 9, 17.
- magistrae Rikkardis I *pr.* 7.
- magnanimes leones *Mar.* 729.
- magnificare] quo ab omnibus -eris *Cal.* 9, 9 (*de deo*).
- magnifice] lectulum candidolis palliolis in caelo m. stratum *Pafn.* 11, 2.
- magnificentia] supernae -am pietatis *Abr.* 7, 12.
- magnificus] benignitas II *ep.* 2. decus *prim.* 67. ius *Gong.* 21. res (*pl.*) *gest. pr.* 6 (*Thaten*). triumphus *gest.* 138.
- magnitudo] draco mirae -inis *Abr.* 3, 8. iuvenis procerae -inis *Gall.* 12, 7. vestrae laudandae humilitatis -inem satis admirari nequeo II *ep.* 2.
- magnus] deus *asc.* 130. *Bas.* 8. factor mundi *Mar.* 301. maiestatis rex -e perennis *Dion.* 217. regnator -e profundi *Bas.* 56 (*magus ad diabolum*). Diana *Sap.* 5, 4. 17. 32. dea Vesta *Agn.* 156. reges *gest.* 86. 473. rex *Mar.* 415 (*Salomon*; *cf. v. 52 de David*). *gest.* 471 (*Rothulfus*). 593 (*Oddo*). *prim.* 13 (*Hludowicus*). dux *gest.* 6 (*Oddonis* -i ducis et venerandi; *cf. prim. prol. 5 de Liudolfo*). tu decus omne meum, tu gloria -a parentum *Pel.* 167. funeris interea -i fit pompa parata *Gong.* 489; affectus cordis *gest.* 425. amor *Mar.* 62. crimen *Mar.* 393. 662. tam -a cura *prim.* 166. dementia *Sap.* 5, 5. nostrarum rerum detrimentum *prim.* 473. gaudium *Abr.* 9, 1. germen *Mar.* 163 (*Baumstamm*). -as tibi pro hilari susceptione debeo, sed adhuc maiora a te expeto *Abr.* 5, 2 *app.* gratiola *gest.* 465. grex *Mar.* 57. honor *prim.* 426. deliciae hortus *Mar.* 809. iaculum terroris (*angoris*) *Mar.* 228. *Gong.* 372. suo iuri -o *gest.* 633. laetitia congrue -a *asc.* 129. luctamen *asc.* 9. luctus *gest.* 401. maeror *Mar.* 532 (*syn.* durus dolor). marmor *Theoph.* 319. nomen (*Iesu*) *Mar.* 634 (*cf. Theoph.* 285). petrae *prim.* 267. 274. pietas (*Christi*) *Mar.* 866. pompa *Agn.* 431. preces *Gong.* 341. pretium *Pel.* 352. *gest.* 717. probitas *prim.* 488. pudor *Mar.* 479. ridiculum *Pel.* 241. rognus *Dion.* 71. fidei sacramentum *Mar.* 563. saxum *prim.* 254. -a seges domini crescit per clymata mundi *Dion.* 121. evidens -umque (signum fatuitatis) *Dulc.* 1, 3. solamina *prim.* 55. stirps *Bas.* 104. studium *Mar.* 811. *Pel.* 264. substantiola *Bas.* 24. terror *prim.* 51. timor *Mar.* 710. urbs *Mar.* 826. vis *Bas.* 237. per se quid fieri -i, et vere -i, cunctis meritoque stupendi *Mar.* 297 *sq.* maior] quod -us (detrimentum) *Sap.* 1, 4 *adn.* decor regni *gest.* 586. dolor *Mar.* 112. furor *Dion.* 80 (*cf. Agn.* 401). gloria (*in resurrectione*) *Sap.* 9, 1. honor *gest.* 114. 1481. quae -or iniuria? *Pafn.* 1, 2. -oris donatus munere iuris *prim.* 17 *app.* superna pietas -or est omni creatura *Abr.* 7, 10. sanitas *Mar.* 634 (*sq. quam antea*). quae inhonestas turpior, quae turpitudine -or? *Dulc.* 1, 7. quod credi -us vel quod posset fore -us quam quod...? *Mar.* 299. -or quam sim videri timeo II *ep.* 6. cum sis minor aetate, fito -or dignitate *Dulc.* 1, 5 (*meritis gest.* 37). (*haec*) interim accipe, nec diffidas te

- multo -ora accepturum fore *Cal.* 6, 2. -or, minor mundus *Pafn.* 1, 2, 4. (*macrocosmus*, *microcosmus*); contempta maiorum lege sequenda *prim.* 413 (sc. *regula s. Benedicti et concilio Aquisgranensi a. 816*). maximus] stelliger regnator -us aulae *Pel.* 362; angustia *Gall.* 12, 5. cura *Mar.* 56. moenia urbis *Pel.* 286. solamina tristitiae *Mar.* 141. sonus *Pafn.* 1, 15.
- magus] *Zauberer*: *Theoph.* 107 (iniquus v. 145. maledictus v. 97). *Bas.* 41. 55. 68; i. e. *astronomus*: *Dion.* 11 *app.*; (*tres*) magi: *Mar.* 636. 646. 684. 687. 690.
- maiestas] reus -atis herilis *Mar.* 664 (*cf. Sap.* 1, 2); de deo vel Christo: *Agn.* 74. 294. *Pafn.* 3, 6. impassibilis *Pafn.* 1, 2. perennis *Dion.* 217. tremendae nomen -atis *Pafn.* 7, 13.
- male (*cf. bene*)] blandus *Bas.* 112. *gest.* 216 (blandiens *Pafn.* 7, 12 *app.* blanditus *gest.* 220). dulcis II *pr.* 4. durus *Dion.* 97. inscius *Mar.* 568 (*ganz*). sanus *Agn.* 254 (i. e. *vesanus*); cum verbis coniunctum: I *pr.* 6 (*cf. gest. prol.* 2, 35). asc. 6. 50. *Bas.* 53. 183. *Dion.* 47. *Agn.* 359. 409. *Cal. inscr.* *Pafn.* 3, 10. *gest.* 28. 180. 213. 225. 258. 504. 1510.
- maledicentem (*fluchend*) *Mar.* 338. miseris duris -ere verbis *Dion.* 62. maledictio] (*Maria*) per quam naturae periit -o nostrae *Theoph.* 409. maledicta repetens *Dion.* 82 (*Verwünschungen*).
- maledictus magus *Theoph.* 97; cartam -am *Theoph.* 421.
- malefactor] hunc proditorem, hunc -orem *Cal.* 9, 22.
- malefica (*Hexe*)] perfode hanc -am *Dulc.* 14, 2 (*cf. Sap.* 5, 25).
- maleficium] me illud illarum -is *Dulc.* 7, 1 (*Zauberei*).
- malignitas] pro tui severitate -atis *Dulc.* 14, 3.
- malignus] ganea *Gong.* 449; de diabolo: serpens *Bas.* 221 (*cf. v.* 72). subst. *Theoph.* 87. *gest.* 732; alapae asc. 43. consensus *Dion.* 161. cor *Mar.* 561. *Agn.* 139. fraus *Gong.* 439 (*de diabolo*). inceptum *Bas.* 123. laquei *Mar.* 222. *gest.* 235. scelus *Dion.* 155. vota *Agn.* 359.
- malitia serpentis antiqui (*synon. invidia*) *Cal.* 9, 29. hic deliquit ignorantia, ille autem sola -a *Cal.* 9, 5. malle inf. *Pel.* 44 (*mori* = *Dion.* 196. *Gall.* 2, 3; non esse *Cal.* 9, 25). II *ep.* 11. *Pafn.* 1, 18. 2, 6. 12, 6; a. c. i. *Cal.* 1, 1; et quid mavultis? submittere colla *Gall.* 9, 1.
- malleus] crediti talentum ingenioli sedulae -o devotionis percutsum I *pr.* 8.
- malum] bonum cordetenus amplector et -um omnino detestor *Sap.* 5, 31. (*deus*) pro suis meritis reddit bona vel -a cunctis *Theoph.* 327. quo sua finetenus -a defleret scelerosus *Gong.* 427 (i. e. *peccata*; *cf. Cal.* 9, 12). huius causa -i non parva dolendi *gest.* 172 (*'Ungemach'*, de discordia; de iniuria *Mar.* 171).
- malus] mulier *Agn.* 274; arbor *Cal.* 9, 29. calliditas *gest.* 166. -a consuetudo. pessima *Gall.* 12, 2. decreta *Dion.* 155. fraus *gest.* 203. -a mis praesumptio mentis *gest. prol.* 1, 20. suadela *gest.* 744; facinus cunctis vitiis peius *Theoph.* 239 (*cf. Abr.* 3, 6. *gest.* 320); Herodes pessimus hostis *Mar.* 653 (*consuetudo v. supra*).
- mammis virgineis *Mar.* 881.
- mammonam, quam male collectam diu servavi *Pafn.* 3, 10.
- mancipare] vos a cunabulis augustorum -atos fuisse obsequio. fuimus *Gall.* II 5, 1. gestiens illam Christo disponere eiusque tyrocini -atum ire *Abr.* 1, 5.
- mancus (*Krüppel*, de chiragro)] ipse manus -o, pes fuit et podagro *Gong.* 62.
- mandamen] sibi (i. e. ei) subtracto legis -ine *Mar.* 670 *app.* rex, cuius -ine venit *gest.* 653 (*auf dessen Botschaft hin*; *cf. iubere et mandare*, mandatela). forti -ine functus *Bas.* 239 (*Beschwörung*); iuxta -ina legis *Mar.* 680 (*cf. v.* 670 *app.*). sacra *Mar.* 857.
- mandare] dominatricis -ando iure potentis *prim.* 421; ut *Gong.* 425. *Dulc.* 7, 1. *Pafn.* 7, 6. de te meo praecepto, -o, ut *Mar.* 793; inf. *Mar.* 275. *Pel.* 211; a. c. i. *Mar.* 466. asc. 84. *Gong.* 396. *Pel.* 397. *Agn.* 188. *gest. prol.* 2, 30. v. 201. Romam -atur

- adire *Mar.* 669; *entbieten*: tunc magus ista suo -at scribendo magistro *Bas.* 55. hic loca praesidii -ans tutissima certi *gest.* 522. mandatelis secretius actis sub signo fidei firmæ -averat illi, hoc quoque suadelis exhortabatur amicis, ut celeri Papiam cursu peteret *gest.* 643. haec illi (*Liudulfo Oddo*) -at scriptis extemplo remissis *gest.* 1144; haec didici et discens animo -avi sedulo fixa *Mar.* 401 *add.* facies domnae (*mortuae*) -atur terrae, gremio servanda sub amplo *gest.* 415.
- mandatela (*cf. app.*; '*Botschaft*') de -is regina benignis laetior *gest.* 525 (*cf. v.* 1161). -is secretius actis, quae fuerant pacis necnon prae-dulcis amoris *gest.* 641 *adn.* his -is cessit regina benignis et quo iussa fuit (*cf. iubere*) ivit *gest.* 650.
- mandatum] in -is legis *Mar.* 54. -is pontificis summi sacris *prim.* 182. perpetuae vitae *asc.* 26.
- mane summo *Theoph.* 378.
- manere] pergeri pariterque -nendi, quo vellet, libertatem *gest.* 503. in (templo) *Mar.* 416 (*cf. v.* 573. *Pafn.* 6, 1. 12, 4. *prim.* 374). mecum *Gall.* 2, 5 (*cf.* 4, 5; de *Christo asc.* 2. 74 ipse dies vobiscum omnes finet -us -ne). nec alius substantiolae -nsit sibi magnae heres *Bas.* 24 (*i. e. constabat, erat*); quae semper sterilis -nsi sine germine ventris *Mar.* 111. -nsit quia virgo *Mar.* 399 (*cf. v.* 406. *Agn.* 155). quae celebres omni merito -nsere popello *Mar.* 420. corpus adhuc integrum -net *Cal.* 6, 1. si tua certa tuo -neat (*i. e. sit?*) mihi gratia servo *Mar.* 193. cur C. -net gravi vultu modestus? *Cal.* 9, 27. (*nubecula*) -nsuras scatebrae venas fixit aquosae *Gong.* 251. se quia credebat causis totam perituris nec spem -nsuris gestit habere bonis *Gong.* 562. tui merces mecum -net optima perpes *Dion.* 181; in *doxologiis* (*cf. constare sim.*) hinc genitore tuo -neat per saecula cuncta gloria *etc. Mar.* 891 (*cf. Bas.* 264. *gest.* 1145).
- manifestare] (*deus*) mihi -avit per eius interventum *Pafn.* 9, 1 (*hat mir eine Offenbarung zuteil werden lassen*). dignatus es servis tuis -ari *Cal.* 8, 2.
- manifestus] in quo (*Mariae thalamo*) tu -us es verus deus *etc. Gall.* 5, 2. uti colloquiis eius quaerens -is *prim.* 328. pro signo -o *Mar.* 452. mansio (*Thaidis*) in proximo *Pafn.* 2, 6.
- mansuefacere] his nimium iustus monitis vir -ctus *Dion.* 99. dracones -cti *Mar.* 714.
- mansuescere] feras silvae -ere cunctas *Mar.* 727.
- mansuetudinem (*milde Stimmung*) animi *Gall.* 3, 2.
- mansuetus] (*Liudulfus*) extiterat cunctis blandus dulcedine mentis, -us, clemens, humilis nimiumque fidelis *gest.* 431. bene -i genitoris ad instar *prim.* 520; orsa *Mar.* 173. vox *asc.* 76. *prim.* 252.
- mansurnus (*Jahr*) *Mar.* 682. *Abr.* 1, 4. *Pafn.* 9, 1. *Sap.* 3, 9. *prim.* 397 *app.*
- manus] apprehensa -u *Cal.* 9, 27. faciem -u laceravit *Abr.* 3, 5. -u fenestram pulsavi *Abr.* 3, 12. da -um, ut te educam *Pafn.* 12, 4. docta *Mar.* 352. fortis *gest.* 612; -ibus virgas dextris conferre novellas *asc.* 44 (*cf. Theoph.* 101. *Ioh.* 19). propriis ipsa -ibus plene saturata *Gong.* 215. cartae literas nefandae de -ibus (*diaboli*) sumere rursum *Theoph.* 371. tuis -ibus scriptam cartam *Bas.* 94. facies, -us ac vestimenta *Dulc.* 4, 3. oculis sursum -ibusque levatis *Dion.* 208. tuis obnixae -ibus pedibusque semper insistens obsequiis *Gall.* 1, 2. impias -us in sanctos martires misit *Gall.* 11 8, 2. quae in praesenti ad -us habeo *Cal.* 6, 2. regnum olim per -us regis devenit Hugonis *gest.* 486 *app.*
- mare] trans -e *gest.* 74. 110. stella -is (*Maria*) *Mar.* 14. 276. *Abr.* 2, 3 (*bis*). marinis locis *gest.* 1490.
- marmor] in busto clausum sub -ore magno *Theoph.* 319. prostratus -ora (*sepulchri*) lambit *Gong.* 501. -ora (*Götzenbilder*), quae princeps veneratur *Pel.* 65.
- marmoreus] tumulus *Gong.* 502. sepulchrum *Cal.* 5, 3.
- martyr (*cod. plerumque martir, martirium*) Christi *Pel.* 1 (*qui futurus*

ALTSVITHAE OPERA.

egregius
 Sanctos
 II 9, 2);
 egregia
 (Dion. 205).
 II 3, 1.
 Mar. 396.
 Agn. 123. *Dulc.*
 Pelagium facien-
 Pel. 235.
 Agn. 444.
 776. 862. 871.
 7, 2. *prim.*
 -tris temet
 hunc sine -tre
 sine patre -er
 Agn. 73. 76. con-
 Mar. 597.
 Sap. 9, 4; bene-
 Sap. 5, 29.
 digna *prim.* 514.
 Sap. 5, 27.
 rebellis Sap. 5, 3.
prim. 312. suavis
 Theoph. 416.
 veneranda Mar. 584. *Sap.*
 122. *prim.* 89. *(Era)*
 302.
 ego tantilla ex lutea -a
 Abr. 2, 4. corpus in molli
 tentae suae -ae pacifice
 Pafn. 13, 3. omne quod
 formatur -a *Sap.*
 forma Cal. 9, 26. *Pafn.*
 Sap. 9, 6);
 monasterii moenia omnia
 traxisse petrinam
 huius omnem -am sicut
 opusculi sumsi ab anti-
 quo vilis meae
 intermixtione nobili-
 illustraretur II ep. 9; -am
 perturbationis detege *Pafn.*
 4, 1.
 materiale corpus (*aus Erde; cf. ma-*
 Cal. 9, 26. quos tu -i sinu
 Sap. 9, 1 (*ad terram; 'daron*
sie auch gekommen sind.)
 maternas] admonitiones *Sap. inscr.*
 Pafn. 7, 16. *Sap.* 5, 27. al-
 524. amor *Theoph.* 227.
 Sap. 4, 3. monita *Sap.* 5, 14.
 403. *prim.* 425. 504.
 matrona benigna *prim.* 66 (*Oda; cf.*

r. 49). illustris *Sap.* 3, 3 (*Sapientia;*
cf. 8, 1).
 maturare adventum *Pafn.* 4, 1. fugam
Dulc. 5, 1. gressum *Cal.* 8, 3. redi-
 tum *Abr.* 4, 2. 7, 17 (*bis*); *inf. Gall.*
 12, 9. II 5, 7. *prim.* 435.
 mature] venisse -ius *Theoph.* 43 (*i. e.*
citius, cito).
 maturitas] senilis -atem ingenii *Abr.*
 2, 6.
 maturus] inter -as Cereris crescentis
 aristus *gest.* 554. fructus (*pl.*) *Mar.*
 756. messis *Dion.* 123 (*spir.*); mores
 Mar. 332. sensus *Sap.* 4, 1.
 matutini refrigerium roris *Sap.* 5, 11.
 mausoleo venerando *Pel.* 410.
 maxillis meis alapas tribuere ma-
 lignas *asc.* 43.
 maxime *Gong.* 57. 491. *Cal.* 9, 5. *Abr.*
 4, 5. 9, 2. *gest.* 708. *prim.* 139; quam
 m. *Gall.* 2, 4. 4, 4. *Dulc.* 14, 3.
 mentim *Sap.* 3, 5 *adm.*
 meatus artos aurium *Pafn.* 1, 15.
 medela] quia enim aegritudo anima-
 rum aequae ut corporum contrariis
 curanda est -is *Pafn.* 7, 5; *item*
spir.: conferre (praestare) -am
Theoph. 359 (*Bas.* 189). noli elon-
 gare -am tuae miserationis *Cal.*
 9, 14; promptam despectus esse
 -am *Theoph.* 89.
 mederi] quam tui miseratione foveri,
 tui sollicitudine gestio mederi
Pafn. 7, 3.
 medicamen] veniae -ina ferre (me-
 reri) *Theoph.* 184. 267. -ina sani
 optima consilii *Gong.* 547. *Pel.* 373.
 medicina] variis aptas morbis -as
Agn. 121.
 medicus] conveniunt -i *Agn.* 120. -o
 limpham turbante superno *Gong.*
 317 (*cf. r. 323, de angelo*). animae
 -us languescens bene doctus *Bas.*
 205.
 medietas] est enim duodenarii -as
 VI *Sap.* 3, 15. emensa arboreae
 -ate spissitudinis *gest.* pr. 5.
 mediocris aetatis *prim.* 297 *app.* (*cf.*
febris).
 mediocriter] ut et corpus delicatum
 m. foveas necessariis et animam
 sufficienter reficias saluberrimis
 monitis *Pafn.* 7, 16. me haut m.
 errasse I *pr.* 2.
 meditari] canitiem senum membrum
 -ando tenellis *Gong.* 45. divinum

- famulatum *prim.* 116; *inf. Pafn.* 3, 11. *Sap.* 9, 3.
 medius] inter quos -us *asc.* 98. *Theoph.* 102. inter -as hostium acies *Gall.* 12, 8. in -am procedere turbam *Mar.* 466. cumque palatinis -us foret ille locatus *Pel.* 227. consedit -us corvino milite saeptus *Bas.* 76. qui se congregatis in suo nomine -um spopondit interesse *Abr.* 1, 1; in ecclesiae -o *prim.* 556. ipse dies, in cuius noctis -o *prim.* 378; factor summae, -ae rationis et imae *Dion.* 1 (*cf. Sap.* 9, 9). -i temperamentum limitis *Sap.* 3, 16. -o libramine noctis *Mar.* 574. -a hora (*i. e. dimidia*) *Ioh.* 20.
 mel] verbula rethoricae circumlita melle loquelae *Pel.* 201. ceu nectar mellis, suavis vel copia lactis *Agn.* 97.
 mellifluae dulcedine linguae *Theoph.* 274. -i verbis *oris gest.* 1178.
 mellitus] tam -am saltem gustare loquelam *Pel.* 214.
 melodiis canoris *Agn.* 100.
 membratim scindi *Dion.* 197. creperet *Pel.* 283 *adn.*
 membrum (*semper plur.*, *i. e. corpus*; *Pafn.* 1, 17 *v. infra*) humana *Mar.* 725. limoso stamine texta *prim.* 534. tenella (*Christi*) *Mar.* 333. 586. 674. lacteola (*Christi*) *Mar.* 303. languidola *Mar.* 375. *Gong.* 312. 518. mortua *Gong.* 365. *Dion.* 263. putredine foeda *Pel.* 368. tabida *Cal.* 7, 1. rediviva *Agn.* 297. renovata *Dion.* 250; lasciva *Pel.* 119. lota *Pel.* 221 (*v.* 220 corpus). sacrata sancti *Pel.* 321. extraxitque loco captivi -a nigello *Bas.* 225 (*i. e. captivum*). tibi devotas cunctis grates ago -is *Dion.* 215. -orum falsam formam *Agn.* 170 (*de idolis*). scindant flagris eius -a *Sap.* 5, 6; sub horis nocturnis molli dederat sua -a quieti *Theoph.* 206 (*cf. Dion.* 66. *Abr.* 3, 10). -is mox contremuit resolutis *Theoph.* 350 (*cf. Bas.* 150. *Abr.* 3, 6. 13). -is improvisa resolutis morte *Agn.* 288. inclita condigno committens -a sepulchro *Mar.* 121 (*cf. Gong.* 495. *Agn.* 434. *prim.* 555). cunctis plene -is restitutis *Agn.* 307. pleno -orum numero remanente sacrorum *prim.* 169; *semel* in quorundam mensura -orum, sicut in articulis digitorum *Pafn.* 1, 17.
 meminini (*absol.*) *Gall.* 2, 3. II 5, 3. *Sap.* 1, 2; memento matris *Sap.* 7, 2; illud quoque si sine tristitia -i, quod . . . *Abr.* 3, 11 (*syn. reminiscerer*). illius exiguae quae mox in vertice Musae Aedae suae -i fore dicta parenti *prim.* 573 (*i. e. commemoravi*; *cf. Mar.* 411 Abiathar, quem iam -i). *i. e. scire*: indignum se coniugio -it quia tanto *Bas.* 39 (*cf. Gall.* II 8, 2. *Cal.* 9, 24. *gest. prol.* 2, 19);
 memor Aethelheithae *gest.* 638. nostri *Theoph.* 411. huius rei *Pel.* 208. instantis festi *gest.* 364. -ores persistite, quae vestri causa passus fuerim *asc.* 38.
 memorabile signum *Mar.* 464.
 memorare] haec postquam -at (*i. e. dixit*) *Gong.* 165. haec postquam iactat causamque doli -abat *Pel.* 114. virginei modum partus narrat -andum *Mar.* 526 (*i. e. memorabilem*). o quem te -em? *Abr.* 7, 18 *adn.* hanc -ant sterilem spem partus homini nullam conferre fidei *Mar.* 88. quae fecit regi -antes iam Pharaoni *Mar.* 886 (*i. e. recordantes*); supra -atus *Gong.* 539. *Pel.* 76. *gest.* 418 (paucis). 698. *prim.* 288. iam -atus *prim.* 174. *sic etiam simpliciter* -atus *Gong.* 239. *Pel.* 120. *prim. prol.* 6.
 memoriae fixum teneo *Gall.* 1, 3.
 menbrum (*ubi mbrum cod.*) *v. membrum*.
 mendax] quod -aci demens sermone negasti *Theoph.* 377.
 mens (*saepe opp. corpus*) gliscit ad praemia *Sap.* 4, 1. tumet superbia *Sap.* 5, 8. ne mea -ns alium iam praesumpsisset amicum quaerere *Agn.* 69. virginis ut miserae -ntem facerent in amore incesto proprii citius fervere servi *Bas.* 101. coniugalis amor Drusianae meam haut patitur -ntem consistere, nisi . . . *Cal.* 9, 21; mentis affectus *Theoph.* 221. agellus *Theoph.* 12. amor *asc.* 33. *Theoph.* 223. capedo *Pafn.* 1, 8. duplici certamine victrix corporis et -ntis carni semper renitentis *Agn.* 425. toto conamine -ntis *prim.*

- parentis *gest.* 1165. palmam victoriae *Pafn.* 7, 15. talis praeconia laudis *gest.* 90. tormenta *Theoph.* 159. scelerum veniam *Theoph.* 244 (*cf. v.* 267. 352. 392. 431. *Bas.* 3. *Pafn.* 7, 14. 12, 3). hoc quia non -uit (*weil ihm nicht zuteil ward*), caeco quod corde petivit *Agn.* 113; *inf.* *Dion.* 259. *Agn.* 49. 106. 387. *Gall.* 5, 3. s. II 7, 1. *Dulc.* 12, 1. *Cal.* 9, 16. *Abr.* 2, 6. *Pafn.* 12, 5. *Sap.* 4, 3. 5, 14 (*ter*). 30. 9, 8. *gest.* 1187 (? *infinitivus*, *ni fallor*, *interceptus*).
- meretricio more *Pafn.* 7, 4. cultu *Abr.* 6, 1 *app.*
- meretrix *Gong.* 543 (*de adultera*). *Abr.* 4, 4. *Pafn.* *inscr.* 1, 23. 10, 2. 11, 2. *gen. pl.* -icum *Agn.* 190 (pollutatum). *Dulc.* 12, 3. *Abr.* *inscr.*
- mergere] Gislebertus saevis fugiens -itur undis *gest.* 287.
- meritum] sed magis Ottoni -um culpa reputari *gest.* 719. facti -um perisse benigni *Theoph.* 152. -orum iuxta -um variorum *prim.* 496. quos -o fidei scivit dignos venerari *Agn.* 446. causam terribilis et -um sceleris *Gong.* 398. pro -is propriae probitatis *gest.* 458. -i splendore *Theoph.* 4. vita -isque celebris *Theoph.* 76. religione et -o *Gall.* II 5, 2. -is clarissima virgo *Agn.* 25. -is maior *gest.* 37. inferior *Abr.* 2, 2. *cf. Mar.* 612. *Pafn.* 391. *Theoph.* 429. *Gall.* *inscr.* *Pafn.* 12, 5 (*bis*). *gest.* 113. *plur.*: *Mar.* 27. 36. 214. *Cal.* 9, 6. 25. *Abr.* 2, 4. 7, 17. *Pafn.* 3, 4. 12, 4. 5. *Ioh.* 35. *gest.* 16 (aequa satis -is reddens praemia cunctis, *i. e. mercedem aut poenam*). 458; *adiectiva*: alma *Gong.* 504 (*cf. app. et add.*). *prim.* 456. diversa *Theoph.* 176 (*i. e. virtutes aut vitia*). eximia *gest.* 11. laudabile *gest.* 40. 408. minus *Pel.* 395. *gest.* 113. notum *Pel.* 412 (*cf. app. et add.*). opima *Theoph.* 178. pia *Gong.* 192. *Theoph.* 34. prima *gest.* 85. 93. sacra *prim.* 151 (*cf. v.* 438?). summa *Theoph.* 29. 60. *Dion.* 101. *gest.* 425. suprema *gest.* 24. 397. *prim.* 165. tantum *Mar.* 620 (*pl.*). *Pel.* 370. veneranda *Dion.* 244; merito (*i. e. iure*) *Mar.* 183. 258. 277. 287. 298. 394. 420. 464. 560. 665 *etc.* *Pafn.* 1, 27. *gest.* *pr.* 10. *prol.* 1, 27. *v.* 123. 155. 203. 234. 282. 367. 375. 469. 664. *prim.* 131. 146. et merito (*respondetur*) *Gall.* 1, 7. *Cal.* 9, 16. *Abr.* 8, 2. 9, 5. *Sap.* 1, 2.
- meritus] despectus *gest.* *prol.* 2, 38. laus *Mar.* 26. 868. ultio *Sap.* 5, 18. gratiolam tantam promeruit -am digneque recepit *gest.* 433.
- messis] magna seges domini crescit per clymata mundi, praebens innumeras maturae -is aristas, instantes -i constant sed oppido pauci *Dion.* 122 *sq.*
- meta] annorum -a vergente duorum *Mar.* 280. ante quam -am nostra optineat ratio *Gong.* 336.
- metallum] (simulachra) conformata -o *Agn.* 169. venerationem inferre -is *Sap.* 5, 5. gemmatis -is *Pel.* 222. *prim.* 336. gemmis variis aurique -is *Agn.* 99.
- metaphorice *Pafn.* 1, 2.
- metere] munera, quae populus hic -it egregius (*i. e. quibus fruitur*) *Gong.* 520.
- metiri] quod ter denis potuit vix ante diebus metiri (*pass.*) *Mar.* 824 (*de itineris spatio*).
- metropolitano pontifici *Theoph.* 37. metrica modulatio I *pr.* 8. ratio *gest.* *pr.* 3.
- metropolitanus v. metropolitani.
- metuere] quem plures gentes passim -unt habitantes *gest.* *prol.* 1, 5. supplicia *Dulc.* 12, 2. vocem ancillae nefandae *Theoph.* 263. nec vice terribilis -i petiit senioris *prim.* 519; *inf.* *Pel.* 335. *Abr.* *inscr.* *gest.* 508; ipsius imperio multis longe -endo *gest.* 706. tempore iudicii sanctis ipsis -endi *Theoph.* 173. sine dativo iuramentum *gest.* 1159. opus *gest.* *prol.* 1, 17. (*imperatoris*) praeceptum *gest.* *prol.* 2, 11.
- metus] gaudio et -u II *ep.* 6. nullo -u trepidantem *Agn.* 145. incredibili -u correptus *Gall.* 12, 8.
- micare] miro splendore -antem *Agn.* 222. *prim.* 43. niveo candore *Agn.* 227 (nitido *Ioh.* 15. Aurorae primo candore -ante *prim.* 386). -ans radiis nimium clarae bonitatis *gest.* 34.
- migrare] raptim redeundo -avit, nitens ad patriam pergere posthabitam *Gong.* 135. meum sanctum -ans non desero templum *asc.* 80 (*Christus ascensurus ad Mariam*).

- miles] -itibusque suis summo conamine lectis *gest.* 194. quo bene constructa posset fore -es in aula *Pel.* 223. pandere triclynium -itibus suum *Gong.* 234 (*cf. v.* 254). -ites *Gall.* 4, 3. 7, 2. 9, 3. 11, 1. 12, 7. II 1, 1. 2, 1. 3, 1. 6, 1. 7, 2. *Dulc.* 5, 1. 10, 1. 11, 3. 12, 3. 13, 1. *Sap.* 3, 24. *collective* praepauco -ite saeptus *gest.* 256 (*cf. Bas.* 76 corvino, *sc. daemonum*); -es Christi *Pel.* 238. *Dion.* 120 (*cf. Pel.* 2. 299. *Gall.* II 9, 2. *gest.* 60).
- milia (*Meilen*) *v.* mille.
- miliarium (*Meilenstein*)] \hat{v} ab urbe Roma -o *Sap. inscr.* (*sed* tertio 8, 2).
- milies millenis sordium offuscationibus *Pafn.* 3, 8.
- militare] patere ut nunc -em imperatori, cuius iuvamine vici (*i. e. deo*) *Gall.* 13, 5 *adn.* ultima ultimorum sub huiusmodi personae dominio -antium *gest.* *pr.* 1.
- militarem habitum *Abr.* 4, 5.
- militia] rex -ae angelicae *Gong.* 256. -ae primis adscriptus paene sub annis *prim.* 14. Gallicani principis -ae *Gall. inscr.* iuvenem gradu -ae assumere primae *Pel.* 216. gratia simul privaretur et -a *Gall.* 12, 9.
- mille] lustris m. *Mar.* 45. ter m. *Mar.* 456. viae duo milia durae *Dion.* 234 (*Meilen*).
- millenij hunc (*deus*) protexit de -is persaepe periculis *gest.* 255. milies -is sordium offuscationibus *Pafn.* 3, 8.
- minae] -is devictus amaris *Bas.* 129. -is nimium trepidans super istis *Agn.* 193. imminetium -is poenarum terri *Sap.* 4, 1. ne formides tyranni -as *Sap.* 5, 26. ubi sunt -ae tuae? *Sap.* 5, 11. quis te posse -is vel quis tandem suadelis ad simulachrorum reris me cogere cultum? *Agn.* 167. ut nec -is nec blandimentis revocari possunt ab intentione *Gall.* 12, 10. quia nec -is nec blandimentis cogimur cedere *Gall.* II 5, 6.
- minari] cur voce et vultu nobis -aris? *Dulc.* 13, 2.
- minax] -acem imperatoris vultum comminus aspicere non formido *Sap.* 2, 1. et cito fornacem cogunt fervere -acem *Pel.* 384.
- minime I *pr.* 6. *Gall.* 12, 7. *Abr.* 7, 10. *Sap.* 5, 17; vis nobiscum abire? m. *Sap.* 9, 3; *cf.* minus.
- minister] illic innumeri certabant rite -stri, instantes variis fortiter officiis *Gong.* 209. aulae -stris *Pel.* 266 (*cf. v.* 283). -strorum vasa *Dulc.* 2, 3. ebulliens fervor, contracto vase, -stros combussit *Sap.* 5, 25. regis *gest.* 277 (*cf. v.* 308. *de Aethelheitha v.* 500); inter sacratos altaris stare -stros *Mar.* 87 (templi *v.* 294. 320). semper proprios pie confortando -stros *Agn.* 197. per angelicum (*i. e. angelum*) -strum *Mar.* 367 (*cf. Dion.* 70). *de daemonibus vel magis, ministris diaboli:* damnandi *Theoph.* 104 (*cf. Bas.* 53). Tartarei *Bas.* 71. 100.
- minitari] quid infelici -aris? *Pafn.* 3, 6. lascivientem animum nunc suavibus hortamentis blandiendo mulcebam, nunc acrioribus monitis -ando terrebram *Pafn.* 10, 3; nox vicina nigras -at tenebras *Gong.* 220.
- minuere] numerus, qui nec auget nec -it (*sic*) *Sap.* 3, 16. in terra cernens simulachra decora obtutu prono passim volitare -ta *Mar.* 847.
- minus] I *pr.* 5. *Sap.* 5, 7. 6, 1. *prim.* 20. 447. 514. 526; *cf.* minime.
- mirabilis] signum *Gong.* 573. quanto -iori lege deum omnia in numero et mensura et pondere posuisse quis agnoscit *Pafn.* 1, 21. hoc, quod ventre tuo procedet, vere fiet idem populis -e cunctis *Mar.* 146; stupenda -ia *Cal.* 9, 20.
- miraculum] variis -orum titulis *Gall.* II 9, 2. quid est hoc, quod video, -i? *Cal.* 9, 1. o novum, o stupendum -um *Dulc.* 11, 5. -a tanta *Gong.* 567 (*v.* 571 mira). *Pel.* 371. *Agn.* 404.
- mirari absolute *Mar.* 293. *asc.* 124. *Theoph.* 395. *Cal.* 3, 1. animis -antibus *Agn.* 341; Christi pietatis munera magnae *Mar.* 868 (*cf. Theoph.* 404). laetitiam sibi caram *Bas.* 216. praepulchram formam *Agn.* 78; quod . . . *Sap.* 5, 18. quid . . . *prim.* 197. *a. c. i.* *Mar.* 762. *Abr.* 5, 3. *gest.* 264; mirandus] puella *Mar.* 329. o -a sacrae semper mutatio dextrae *Mar.* 864 (*cf. Cal.* 9, 33). patientia *Pafn.* 3, 5. pulchritudo *Pafn.* 1, 23;

- qui solus -a operaris *Cal.* 9, 9 (*cf.* *gest.* 251).
- mire rutilantis *Agn.* 243.
- mirifice] qui ex duabus naturis unus Christus m. consistis *Sap.* 9, 4.
- mirus] bonitas *Dion.* 40. *Agn.* 83. *prim.* 502. claritas *Pafn.* 11, 2. honor *gest.* 88. magnitudo *Abr.* 3, 8. miracula *Gong.* 571. -is modis *Dulc.* *inscr.* 14, 2. pietas *Sap.* 8, 1. scientia *Sap.* 3, 22 (*bis*). sors *Gong.* 319 (*m.?*). splendor *Theoph.* 423. *Dion.* 69. *Agn.* 222. *prim.* 43. 199. clementer proprio fecisti -a popello *Mar.* 315. laudum -a tuarum *Pel.* 8 (*synon.* triumphum); nec -um *Gall.* 2, 3. *Abr.* 3, 13. 9, 5. *Pafn.* 1, 24. *Sap.* 3, 10. -um quomodo . . . *Pafn.* 1, 6 (*cf.* *Abr.* 3, 7). nec -um si *Mar.* 302. *gest.* 93. 411. non est -um (*a. c. i.*) *Theoph.* 361.
- miscere] diutius tecum verba [*com-*] miscere *Cal.* 3, 3 *app.* (*cf.* *Abr.* 7, 8. *Pafn.* 4, 1. *Sap.* 5, 3; utitur his verbis tota dulcedine mixtis *prim.* 133.
- miser (*saepe de peccatoribus etiam nondum punitis*) coniux *Bas.* 144 (*m.*). *gest.* 1493 (*f.*). egeni *Gong.* 59. homullus *Bas.* 193. pater *Agn.* 270. pupilli *Theoph.* 22. virgo *Bas.* 101; *subst.* (*etiam fem. et pl.*) *Gong.* 330. 429. *Theoph.* 123. 163. 447. *Bas.* 136 (*an adv.?*). *Dion.* 62. *Agn.* 111. 272. *Gall.* II 8, 2. *Cal.* 9, 32 (*iste -erimus*). *Abr.* 3, 5.
- miserabilis] uterque (*invidus et superbus*) -is *Cal.* 9, 31. factum *gest.* 190. occasus *prim.* 562. -e *Cal.* 6, 1. 9, 3. *Pafn.* 1, 23. 7, 4. qua (*wo*) dictu -e *Abr.* 4, 2 (*cf.* *Pel.* 38. *gest.* 502).
- miserabiliter pereat *Sap.* 5, 10 (*cf.* *Abr.* 3, 3).
- miserari *absolute* *Mar.* 217. 316. (*aspi-*ciens humilem -ando meam mentem). *Gong.* 429 (*donat miseram veniae -atus honore*). *Theoph.* 407 (*qui criminibus -ans parcebat et huius*). *gest.* 193. 369 (*condoluit -ans fratri*). eius et auxilio citius -ante reductus *gest.* 604. -ante deo *gest.* 291 (*cf. v.* 278. 586). -anti animo *Pel.* 208. pectore *asc.* 147. *Pel.* 338; tui -ando *Gong.* 393. 547. suae plebis *gest.* 694. hominis *Theoph.* 449; has preculas -ans divina po-
- testas parcebat regis ministris *gest.* 276; miserandus] populus *gest.* 723; factum *gest.* 516. antiqui -a lues inimici *gest.* 729. querela *prim.* 343. miseratio superna *Gall.* 9, 4. divina *Pafn.* 10, 5 (*cf.* *Cal.* 9, 20. *Pafn.* 7, 14. 15. 11, 3). quam tui -one foveri, tui sollicitudine gestio mederi *Pafn.* 7, 3 (*cf.* *Cal.* 9, 14). qui me indignam -one non terrore cogis, sed . . . *Abr.* 7, 16. capite illam sine -one, et, trahentes cum crudelitate, ducite ad lupanar sine honore *Dulc.* 12, 5.
- misere] (*corpus*) truncum m. capitis iacet absque decore *Pel.* 345. nunc orbatu m. pro funere nati *Agn.* 280. congaude iam nunc servo m. (*? cf. app.*) tibi caro *Bas.* 136.
- misereri] promptus -eri *Dion.* 85 (*cf. prim.* 249 *et Pafn.* 12, 6; solo semper -entis gratiae auxilio I *pr.* 8); mei *Theoph.* 177. *Pafn.* 7, 14. 13, 2. meae lassitudinis *Abr.* 7, 10. peccantibus *Abr.* 7, 11. tuis parcens -ere redemptis *gest.* 274. his querulis *Theoph.* 290. furientis nati miseriis *Gall.* II 9, 1; *ambigue* Hrotsvithae parcens -ere misellae *asc.* 148 (*cf.* *Bas.* 107 tuae natae. *Dulc.* 12, 4 huius infantiae).
- miseria gravis *Abr.* 7, 3. meae perditionis *Cal.* 9, 14. misereamini furientis nati -is *Gall.* II 9, 1.
- misericordia dignum *Cal.* 9, 24.
- missa] misterium -ae *Theoph.* 422. sacrae sollempnia -ae *Theoph.* 336. *Dion.* 172 (*sanctae Bas.* 165).
- missus (*i. e. nuntius*) regis nostri -i *gest.* 98. illi transmisit -um mox namque secretum *gest.* 518.
- misterium *v.* mysterium.
- mitescere] ut ignem faciat -ere, mutata natura *Sap.* 5, 24.
- mitigare] tristis meritam mentis -averat iram *Gong.* 423. -ato furore *Sap.* 3, 4. -a effluentiam verborum *Sap.* 2, 2.
- mitis *de deo vel Christo: Mar.* 712. *Pel.* 381. iudex -issimus orbis, ad se conversum qui numquam respuit ullum *Bas.* 187; semper erat -is necnon gratissima cunctis (*Maria*) *Mar.* 340 (*cf. Theoph.* 182 quae retro conversis fuerat -issima cunctis); bovis -es bene | commansere

- leones *Mar.* 749; affectus *prim.* 130.
condescensio *Abr.* 7, 16. non -em
dolorem *Dion.* 86. mens *gest.* 409.
oscula *Agn.* 336. *Dulc.* 4, 3. pectus
Bas. 6. *prim.* 157. pietas *Mar.* 39.
108. *Pel.* 253. *Theoph.* 245. 283. 342.
405. *Dion.* 37. 113 (-issima). *Agn.* 185.
gest. 513. poenas evadere vel sal-
tim clementius exuri -iori igne
Pafn. 12, 3 *adn.*
mittere (*cf.* missus et dirigere)] *ab-*
solute -ttens praecepit *Mar.* 693.
alias puellas -tti cum Maria *Mar.*
486 (*cf.* *gest.* 116). ut pater in mun-
dum me promisit (*entsandt hat*)
sibi carum, sic ego -tto meos di-
lectos vosmet amicos asc. 24 (*cf.*
v. 85. *Mar.* 217. *Bas.* 63. *Gall.* 7, 1
nos *ἀνὸ τοῦ πατρὸς*. *Dulc.* 13, 3. *gest.*
182. 567). illum -sit in exilium
gest. 1493. puerum nobis de sidere
-ssum *Mar.* 584 (*cf.* v. 217. 537. *Theoph.*
300; omni die -ssam sibi caelitus
escam *Mar.* 368. quisquis ille erat,
caelitus -ssus fuerat *Gall.* 12, 7.
-ttatur in aeterni ignem supplicii
Cal. 9, 29 (*cf.* *Sap.* 5, 11 in ferven-
tem liquorem haec rebellis -tta-
tur); cartas regis sibi -ssas *prim.*
127 (*cf.* *Theoph.* 33. *Bas.* 80. decreta
per omne suum -ttens mala reg-
num *Dion.* 158). munus *gest.* 76.
imperator -sit vobis aureum si-
mulachrum Iovis, cui tura gratis
imponere debetis *Gall.* II 7, 1.
auxilii solamina tanti iam mise-
rante deo subito casu sibi -ssa *gest.*
291. praemonitus virgas qui -sit
protinus ipsas in templi sanctum
famosi iure secretum *Mar.* 447.
sortem pontifices -serunt primitus
omnes inter tribus Israelis duo-
denas *Mar.* 431. impias manus in
sanctos martires -sit *Gall.* II 8, 2.
mobilis] -is officium complent nec
corporis ullum (*simulachra*) *Agn.*
171.
moderamen] Henricus suscepit regia
primus iusto pro populo -ine
sceptrum gerenda *gest.* 8 *app.* (*cf.*
Bas. 18). senior vetulus legis -ine
iustus *Mar.* 760. imperio reges
succumbere nostro vivere nostra-
rum necnon -ine legum *Pel.* 105.
moderare (*act. et pass., non dep.*)
nec solum gentes frenis -at boni-
tatis *gest.* 141. populum -andum
gest. 1163. cuius dispositione con-
sistunt et -antur universa *Gall.*
5, 3. laetitiam vultu monstrans
-atam, sed clam subtristem ser-
vans sub corde dolorem *gest.* 309.
conflictus quorundam non -atus
gest. 173.
moderatio] secundum harmonicam
-onem *Pafn.* 1, 4 (*explicatur* 1, 6).
modestus gravi vultu *Cal.* 9, 27. clero
Theoph. 19. ore -o *prim.* 351.
modicus] capitis capillus *Pel.* 318.
cum non -o comitatu *prim.* 120.
foenum *Mar.* 746. non -am tristis
conversus in iram *Pel.* 276 (*cf.*
Dion. 200). non -um lamentum
gest. 295. liber *prim.* 51. intra non
-os urbis muros *Pel.* 351. non -a
pecunia *Abr.* 4, 3. piscinula *Gong.*
324. argenti probati pondera non
-a *Gong.* 112. tempus *gest.* 161. 316.
victus *Pafn.* 7, 6; saltim ad -um
temporis *Sap.* 5, 26. fonticuli *Gong.*
310; -um conversa *prim.* 42. haut
-um sollici(ta)tus sum *Pafn.* 12, 1
app. ne nos vel in -o lateat veritas
Cal. 9, 10.
modo v. *ind. gramm.*
modulamen] hoc utens in fronte
precis -ine laudis *Agn.* 372. dedit
sonitum turpi -ine factum, pro-
fari nostram quale pudet ligulam
Gong. 575 (*cf.* v. 578 incultum soni-
tum; i. e. *pepedit*).
modulari] condignum carmen -ando
perenniter *Mar.* 322 (*cf.* *Pel.* 312.
Sap. 9, 8. *Ioh.* 29; carmine -ato asc.
104. -anti *Pel.* 407; sponsi laudes
Agn. 102). -antis tale prophetae
Mar. 536; gesta tui -ando *gest. prol.*
1, 18 (*cf.* v. 1484 actenus Odonis
gesta licet tenui Musa cecini
-ando).
modulatio] symphonia dicitur -onis
temperamentum *Pafn.* 1, 13 *adn.*
metrica I *pr.* 8.
modus] supra -um (i. e. *immodice*)
Pafn. 10, 4. in lacrimando -um
voluerunt ponere nullum *prim.* 546;
quis laudare -is potis est per sae-
cula dignis, haec quia . . ? *Mar.*
330 (i. e. *digne*: de 'modo' musico
non est cogitandum). miris -is
Dulc. inscr. 14, 2. certe et ego.
non simili -o, quia . . *Gall.* II 5, 3.

- nullo -o *Gall.* 1, c. 10, 1; *addito genitivo* (*Art und Weise, Umstände*):
expone mihi historiam tuae conversationis -umque compunctionis *Pafn.* 12, 2 (*cf.* 3, 8). virginei partus *Mar.* 526. visionis *Abr.* 3, 8. culpaē tantae *Bas.* 175. ut -um exitumque experirer praelii *Gall.* 12, 1.
moenia] -ibus Paris gressum mox intulit urbis *Dion.* 142. maxima urbis *Pel.* 286. famosa (urbis) *Mar.* 548. 526. accumbunt pariter Franci per -ia fusi *Gong.* 217; ecclesiae *prim.* 234 (*cf.* v. 275. 373).
molem terrae (vel telluris gravem) *prim.* 272^{ab}.
molestia] ne vobis ingeratur -a *Sap.* 9, 2. (nimii) foetoris *Pafn.* 7, 12. 12, 3.
moliri] id nunc haut -ior *Gall.* 1, 5; *cf.* *Pafn.* 10, 5 *app.* et *add.*
mollescere] fecisti saxea corda paganorum -ere non domitorum *Mar.* 886 (ad veniam *Dion.* 148).
mollire] his rex -itus dictis, hac voce coactus *Pel.* 218. precibus *Agn.* 329 (*cf.* *Pel.* 381 et *Pafn.* 10, 5 *app.* *add.*). blandimentis *Sap.* 3, 3. mollis] quies *Theoph.* 206; gremium *Mar.* 706. *Dulc.* 4, 3 (*errat Piltz*). terrae *Pafn.* 13, 3 (*cf.* *Gong.* 526).
molliter ephebum mulcens dicebat amandum *Pel.* 251 *add.*
mollities] quoadusque abiectae haedinae pellis austeritate ovini velleris induatur -e *Pafn.* 7, 3. -em iam deponens muliebrem et sumens vires prudenti corde viriles *Bas.* 168.
momentum] nec ad -um quidem *Abr.* 1, 2. non addo -um morulae *Pafn.* 3, 9.
monachico habitu *Abr.* 3, 4.
monasterium (*Gandeshemense*) *prim.* 275. 410. 468.
monere] hortatu -eo paterno, ut . . *Pel.* 260. -ui hortando potius quam arguendo, ut . . *Gall.* 1, 3. exhortans -eo vos, ut . . *prim.* 434. a. c. i. *Mar.* 201. quae -ui, perpetrare *Gall.* II 5, 7. ut -ui *Theoph.* 293 (*cf.* *Abr.* 6, 5). -ente mago numquam cessaret iniquo saevo multiplices Satanae persolvere grates *Theoph.* 145; in somnis -iti *Mar.* 657. 696.
divinis signis *Mar.* 338. his *Gong.* 247 (*at cf. app.*). divino famulo *Dion.* 117. his blandis suadulis *Dion.* 140; oras non vales digno praeclara -ere (*i. e. narrare*) munera, quae populus hic melius egregius *Gong.* 512 *app.*
monialis] vilem ne spernas villa textum -is *gest. prol.* 2, 3 (*proprie, i. e. tuae, prol.* 2, 33).
monitio] vim paternae -oris ferre nequivi *Abr.* 7, 7 (*i. e. castigationis; pro exhortatione* 2, 1).
monitum (*praeter prim.* 91 *semper dat. vel abl. plur.*) corde tenens matris -um claustrum faciendi *prim.* 91 (*at cf. add.*); -is parendo iubentis *Theoph.* 296. -is *Bas.* 96. *Abr.* *inscr.* 3, 5. *Sap.* 5, 14 (*bis*). his *Bas.* 193. *Dion.* 99. *gest.* 524. *prim.* 99. illis *Mar.* 166. istis *Bas.* 54; acrioribus *Pafn.* 10, 3 (*opp. suavisibus hortamentis*). amicis *gest.* 105. *prim.* 419. 497. benignis *Dion.* 53. male blandis *Theoph.* 92. crebris *gest.* 1496. *prim.* 406. 493. paternis *gest. prol.* 2, 16 (*ipsius, sc. patris*). saluberrimis *Pafn.* 7, 16. studiosis *gest.* 519.
monitus (*tantum abl.*) meo -u *Abr.* 3, 16 (*tuo Cal.* 9, 17). non opus est -u *Pafn.* 7, 15. terruisti me -u *Cal.* 9, 25.
mons] in supercilio -ntis. cuius? proximi *Dulc.* 13, 1. ad cacumen -ntis *Dulc.* 13, 3. en -ntem circum[m]eo etc. *Dulc.* 14, 1. descendit de -nte profundo *Dion.* 232. Syon *Ioh.* 25. olivifer asc. 20 (*in -nte suo sancto v. 105; cf. v. 96*).
monstrare] cartam tempore iudicii Christo -abo futuri *Bas.* 247. in -ando (*librum*) tuis quantum plus pareo iussis *gest. prol.* 2, 10 (*indem ich es dir vorlege*). ut puerum quaerant natum, sibimet quoque -ent *Mar.* 647. postremo caris iisdem -atur amicis, montis oliviferi praecelso vertice astans asc. 19. patri -atur maestus *gest.* 751; laetitiam vultu *gest.* 309. (*aliter secretum cui tristitiae -avit, i. e. exposuit, amarae Bas.* 42; *cf. Theoph.* 110) neque suum (?) quid viventis -ant animalis (*simulachra*) *Agn.* 172. consequentia rerum -abit eius assensum *Gall.* 4, 3. a. c. i. asc. 16.

- Pel.* 343; rex caeli, nomen dignare puellae caelitus indiciis per te -are coruscis *Mar.* 273. si quicquam postea tale caelitus ostensi -aret visio signi *prim.* 216. -a viam praeundo *Sap.* 2, 2. -ante viam stella *Mar.* 649. -atur caelis illi patefactis visio *Dion.* 67 (*cf. Agn.* 439). quo mentis splendor eius per faciem -aretur rutilantem *Theoph.* 426 (*cf. v.* 429). cui placuit signo iustum -are novello *Mar.* 476; copia magnarum -atur (*i. e. deprehenditur*) multa petrarum *prim.* 274.
- monstrum] quid hoc -i est, quod . . ? *Abr.* 4, 4. *Pafn.* 4, 5; his hominum -is *gest.* 384 (*de Ungariis*). silvestrem locum Faunis -isque repletum *prim.* 231. vile ac detestabile, horribile *Dulc.* 6, 1. 2. insensata, profana *Agn.* 173.
- montana] inter -a *Mar.* 163. supra -a *prim.* 104.
- mora] in nobis (me) non erit -a *Gall.* II 1, 2. *Cal.* 6, 2. impatiens -ae *Mar.* 251. *Gong.* 363. *Sap.* 1, 2. *prim.* 333. taedet me (nos) -arum *Gall.* 1, 1. *Dulc.* 11, 4. *Abr.* 7, 17. *Pafn.* 7, 8. *Sap.* 4, 5. si parcendo -am feceris *Dulc.* 11, 2 (*cf. Abr.* 4, 2. *Pafn.* 5, 1). vindicta suam nescit habere -am *Gong.* 468. unde -am templi patitur perfectio coepta *prim.* 240. fama, quae nulla stringitur -a *Pafn.* 6, 2. absque -a *Mar.* 489. 885. *Gong.* 511. *Pel.* 274. *Sap.* 6, 3. *gest.* 1158. nec -a, Tartarei cursim venere ministri *Bas.* 71 (*cf. Gong.* 417. *Theoph.* 76. 157. *Dion.* 67. *Agn.* 118. 241. *Gall. inscr. gest.* 198. 286. *prim.* 218. 248).
- morari] sed quid -or in istis, quae . . ? *Pafn.* 1, 21. *inf. Cal.* 9, 17. *Sap.* 9, 8; *i. e. versari*: in hac patria *Pafn.* 1, 23 (*secus nos* 10, 2. hic tecum, *i. e. manere*, *Sap.* 9, 2). ubi -atur? *Abr.* 3, 15. *Pafn.* 2, 6. 8, 2.
- moratus] plene sciis et bene -is II *ep.* 1.
- morbus] causa -i reperta *Agn.* 126. -o crescente *Theoph.* 433. gravidus (*i. e. gravis*) *gest.* 468. variis aegri -is *Dion.* 249 (*cf. asc.* 30. *Pel.* 367 obsessos. *Agn.* 121).
- mordaci vultu *Bas.* 126 (*de puella desperata*).
- mordere] nec est, quae me -eat, cura *Sap.* 7, 1.
- mori *asc.* 143. *Gong.* 475. *Bas.* 125. *Agn.* 17. 340. *Gall.* 2, 3. II 7, 2. *Dulc.* 12, 1. 14, 3. *Cal.* 4, 1. 9, 30. 32 (*bis*). *Sap.* 4, 4. *gest.* 329. *prim.* 287. 345. pro Christo *Sap.* 5, 27 (*cf. Dion.* 219). pro Christi nomine (amore) *Dion.* 196. *Gall.* II 7, 1. in Christo (*vel domino*) *Cal. inscr.* 4, 1. *Sap.* 5, 3. 9, 3. *prim.* 317. incipio mori *Pafn.* 13, 2. morientis (= mortui, -ae) pontificis (filiae) *Dion.* 229. *Sap.* 5, 15. domni lectum morituri *prim.* 537 (*im Sterben liegend*). hominem moriturum (*i. e. mortalem*) *Mar.* 656 (*cf. prim.* 323; *opp. deus immortalis*). mortua membra *Pel.* 365. *Dion.* 263. ossa *Gall.* II 9, 2. pro (Christo) fragmina testis (*i. e. martyris*) *Pel.* 409. animam numquam morituram *Bas.* 27. *Agn.* 162. mihi meique mortuis *Sap.* 8, 1 (*de filibus*). ne moriar tristis, languens per taedia cordis *Bas.* 109. ipse sibi fuit incensor moriendi *Agn.* 290 (*ist selbst schuld an seinem Tode*); se mox graviter moriturum *gest.* 262. serpents vulnere *Cal.* 7, 2. peccato noster moriens perit quia frater, sed, postquam perit, per te, sacra virgo, revixit *Theoph.* 419. morere, ut vivas *Cal.* 9, 13; moritur subito rogus omnis *Agn.* 395 *add.* moriger] quatinus illarum per sodalitatem tibi fiat -era *Gall.* 4, 5.
- mors *Agn.* 456. *Cal.* 6, 1. 9, 18. *gest.* 27. 126. 293. 440. *prim.* 531. amara *Mar.* 116. *Agn.* 339. improvisa *Agn.* 269. *Cal.* 9, 27. naturalis *prim.* 284 (*von der Natur gesetzt*). repentina *Agn.* 325. reproba *Agn.* 265 (*mitten in Sünden*). tristis *asc.* 61. postque triumphalem sanctamque, piam quoque, -rtem *asc.* 7; utrum mors illum subito sorberet amara *Mar.* 116 (*hic et saepe Mors paene personaliter*). quem criminosis intentum vitis -rs invenit et inventum abstulit *Cal.* 9, 20. mortis fovea *Mar.* 858. *Bas.* 158. iura *Agn.* 386. retinacula *Cal.* 9, 27. serae *prim.* 535. supplicium *Dion.* 2. vinc(u)la *asc.* 17 (*cf. v.* 16). *Bas.* 118 *adn.* *Cal.* 9, 22. mortis rex (*diabolus*) *Theoph.* 102. -rtem destruxit (*cf.*

- asc. 145) -rtis patremque ligavit
Theoph. 315. o fili -rtis *Agn.* 61.
 peremptor (*Christus*) *Dion.* 89 (vic-
 tor *Agn.* 310). qui numquam cupit
 interitum -rtemque reorum *Theoph.*
 150; morti damnare *Dion.* 159. se-
 met dedere *Dion.* 207. se impen-
 dere *Dion.* 104. (se) subdere *Pel.*
 258. *gest.* 97; vitam repudio mor-
 temque eligo sponte *Cal.* 9, 28.
 -rtem nostram gustare tuaque re-
 surrectione consumere *Sap.* 9, 6.
 regi inferre *gest.* 323. -rtem, ut
 adveniret, (optando) invitavit *Cal.*
 5, 2. 9, 2. (gratis) pati *Mar.* 62.
 asc. 53. (*diabolus*) protoplastis -rtem
 propinavit *Cal.* 9, 29. ad -rtem
 duci *Sap.* 5, 1; morte absumi *Abr.*
 6, 5. consumi *Cal.* 9, 4. *Sap.* 5, 5.
 qui -rte fuit religatus *Agn.* 312
 (cf. *Ioh.* 34 soluti).
 morsu serpentis male periit (laeda-
 tur) *Cal. inscr.* 9, 7; turgescitibus
 serpentinis -ibus *Cal.* 9, 30.
 mortalis] caelestes et -es *Agn.* 72
 (*angelos et homines*). nec (*me*) -em
 fore credas *prim.* 49 (*loquitur Io-
 hannes baptista Aedae apparens*).
 -es mundi sapientes *gest.* 65. anima
 non -is ut corpus *Pafn.* 1, 5. cor
gest. 230. corpus *Bas.* 29. pondus
 carnis *prim.* 482.
 mortiferis suadelis *Theoph.* 391. hinc
 iam -rum peccati linque profun-
 dum *Bas.* 190.
 mos] ut -s personas est servari scele-
 rosas *gest.* 511. non hoc esse sui-
 ris, quod . . . *Mar.* 405. -rem ut
 geres *Gall.* 1, 3. iuxta -rem prio-
 rem *Bas.* 212 (mentis muliebris
prim. 50). de -re *Mar.* 282, 369. *Pel.*
 355. ex -re *Theoph.* 385. *Gall.* 10, 1.
 hoc Romanis antiquitus fuit in-
 -re. mala consuetudo *Gall.* 12, 2
 (cf. *Abr.* 4, 4. *Pafn.* 12, 6); more
 Davidis *gest.* 295. deorum *Mar.* 854
 (*i. e. exemplo*). infantum *Mar.* 292.
 matris *prim.* 422. parentis *Pel.* 75
adn. credentis popelli *Theoph.* 345.
 lascivientis pueri *Abr.* 6, 3. saecula-
 rium *Abr.* 3, 2. sponsarum *Agn.*
 107. *prim.* 336. vatum *Mar.* 514;
 more solito *Mar.* 268. *Cal.* 9, 27.
gest. 751. consueto *Agn.* 437. *gest.*
 380. non sueto *prim.* 263. insolito
Mar. 424. mutato *Mar.* 752. divino
Theoph. 155. legali *Mar.* 138. ferino
Dion. 136. *Agn.* 276. harundineo
 II ep. 11. Iudaico *Mar.* 612. mere-
 tricio *Pafn.* 7, 4. paterno *Gall.*
 2, 4. *Abr.* 7, 2. perverso *Mar.* 829.
 regali *gest.* 66. suo *gest.* 634; mori-
 bus et studiis *Mar.* 2. mirandae
 vitam -resque puellae *Mar.* 329 (cf.
Gall. 4, 4. *Abr.* 9, 2). -ribus et facie
gest. 422. et factis *prim.* 88. aetas et
 studium, -res, vitae quoque cur-
 sum *prim.* 412. praefatarum -res
 sectando sororum *prim.* 486. sibi-
 met naturales *gest.* 429. patrii *Pel.*
 40. casti *Gong.* 352. egregii *Gong.*
 334. *prim.* 8. laudandi *Mar.* 80. ma-
 turi *Mar.* 332. regi servire perenni
 et patrum -res olim sectando fide-
 les *Pel.* 53 (*de religione Christiana*).
 motus astrorum *Dion.* 8.
 movere] Theophilum -vit ab officio,
 multos quo fungitur annos *Theoph.*
 61; non bellum -vit *gest.* 625; nec
 -vet aetatis praesens dampnum
 iuvenilis et quod maerentes orba-
 bis forte parentes? *Pel.* 255 *adn.*
 ut pro hac re nulla post haec
 -vear sollicitudine *Gall.* 2, 6. in-
 dignatione *Gall.* 1, 6. *Sap.* 3, 4 (in
 te). hac -ti fama *gest.* 1181 (cf.
Gong. 347). mentes -tas praestat
 componere vestras *Gong.* 155.
 mox, mox ut *v. ind. gramm.*
 mucrone stricto *Gong.* 463. *Gall.* 12, 7.
 mulcere] molliter ephebum -ens
 amandum *Pel.* 251 *add.* non so-
 lum dulcia oscula libabo, sed
 etiam crebris senile collum am-
 plexibus -ebo *Abr.* 6, 2; *freundlich*
zusprechen: tristem monitis blande
 -endo benignis *Dion.* 53 (cf. *Agn.*
 146. *gest.* 216. *prim.* 422, 497). -et dic-
 tis (famine tali *Dion.* 178) mentem
 cari genitoris *Pel.* 173 (cf. *v.* 199).
 lascivientem animum nunc suavi-
 bus hortamentis blandiendo -ebam,
 nunc acrioribus monitis minitando
 terream *Pafn.* 10, 3.
 muliebris] ingenium II ep. 3. mens
prim. 50. 544. mollities *Bas.* 163.
 sensus II ep. 9. crudelis cui non
 -is cordis inest feritas *Agn.* 274 *app.*
 mulier (*casus obliqui mulieris etc.*)
Cal. 2, 2 (*bis*). altera (*i. e. alia*)
gest. 82. -eres cunctae *Agn.* 14.
gest. 92. ceterae *Abr.* 5, 3; advena

- Sap. 1, 2, 1. omnibus amabilis, omnibus affabilis *Pafn.* 2, 5. errans *Bas.* 143. fragilis *gest.* 243 (*de moniali*). iuvenula *Abr.* 5, 2. mala (?) *Agn.* 274 *app.* (i. e. malefica). pulcherrima, omnium delicatissima *Pafn.* 2, 5. tenella *Pafn.* 7, 2. fragilem vilis sexum -eris *Bas.* 10 (*Hr. de se ipsa; semper nota sexus neglecto virginis et uxoris discrimine*). -eres turpes *Agn.* 189 (i. e. meretrices; scelerosae v. 212). obstetrices *Mar.* 589.
- multicolores flores *Gong.* 151.
- multifariam exponunt *Pafn.* 1, 15 (*man gibt verschiedne Gründe an*).
- multigenis stellis *Mar.* 377.
- multimodis florum comis *Gong.* 184.
- multiplex] locellum (*nom.*) tectum -icis germinis comis *Gong.* 92. pietas *gest.* 392; -ices fraudes *gest.* 241. grates *Gong.* 277. *Theoph.* 146.
- multiplicare] propria substantioli bene -ata *Mar.* 73. ut quae te sequitur, semper pars -etur *Bas.* 60. nova in dies supplicia (tibi) -abo *Dulc.* 12, 2.
- multiplicitas] regalium -atem gestorum aegerime transcurri *gest. pr.* 6.
- multōmagis *Mar.* 423. *Gong.* 441. *Gall.* 7, 1.
- multum (*adv.*) pietate fidei asc. 63. devotae *gest.* 451. m. sole rutilanti splendidiorem asc. 57; complacui asc. 135. disconvenit *Cal.* 5, 2. *Abr.* 2, 2.olvebat *gest.* 536. *prim.* 39.
- multus (*cf.* multōmagis, multum, plures, plus, plurimi)] caterva *Dion.* 35. *Agn.* 271. turba *Gong.* 395. copia petrarum *prim.* 273. discrimen *Theoph.* 373; ut fert -orum sententia vere scientum *prim.* 135. -os annos *Theoph.* 61. licet satis -is a vobis deonestatus sim (convicti) *Gall.* II 5, 6.
- mundana sive caelestis musica *Pafn.* 1, 10 (*Sphärenharmonie*); -ae pompae vano seductus amore *Theoph.* 171.
- mundare] omnino vallem -ari iussit eandem *prim.* 230 (*cf.* v. 232); -atis illic foedis putredine membris *Pel.* 368 (*cf.* *Gong.* 518); veniam mereberis, si tamen baptismate -aberis *Gall.* II 8, 2. peccator lacrimis iam -atus bene largis *Bas.* 217.
- prorsus delicti -antur sorde veterani *Dion.* 37 (*de delicti maculis -ata veterani Agn.* 34).
- mundus] ferre meum facinus quia non patitur grave -us *Theoph.* 189. postquam -us eis non erat dignus habendis *Gall.* II 5, 5. stella maris, circa quam videlicet fertur -us et rotatur polus *Abr.* 2, 3 *app.*; -i artifex *Sap.* 3, 22. dominus *Mar.* 671. factor *Mar.* 301. -i rerumque patratō *Gong.* 1. dominatrix (*Maria*) *Theoph.* 208. spes *Mar.* 12. praeclara lucerna asc. 79. inter mortales fragilis -i sapientes *gest.* 65. -i per tempora cuncta asc. 74 (*cf.* *Mar.* 45. *Agn.* 73). terra asc. 102. (vasti) machina (per clymata) *Gong.* 303 *app.* curae *Abr.* 1, 2. pompa (ruituri) *Bas.* 29. *Agn.* 1. stulta *Pafn.* 1, 20 *adv.*; per quam -o venit benedictio cuncto *Theoph.* 410 (*cf.* *Mar.* 15. 184). iam tunc clementis paulatim gratia patris incoepit radiis -o lucescere claris *Mar.* 210 (*cf.* v. 49 et *gest.* 365). -o celebris *Agn.* 32 (celeberrima v. 19). *prim.* 503; dissona elementa, convenienter concordantia, unum perficiunt -um *Pafn.* 1, 6. -um creare *Sap.* 3, 22. proprio concludere palmo *Mar.* 873. laqueis retinere malignis *Mar.* 222. redimere asc. 5 *app.* salvare *Mar.* 579. -um vincere *Pel.* 10. ut pater in -um me promisit asc. 23. (*Christus*) in -um venit *Cal.* 9, 23; altithroni prolem -o satis antiquiorem *Mar.* 525. qui primus -o iustus fuerat protoplasto *Mar.* 395. non vos relinquam ceu desolatos in -o pupillos asc. 70. (*congesta igni tradere*) ne retineantur in -o, non absque -i factoris iniuria *Pafn.* 3, 11. de -o cum te discedere mando asc. 84 (*cf.* *Agn.* 409; isto *gest.* 468. *prim.* 296. 462. 472); maior (*macrocosmus*) et minor (*microcosmus*, i. e. homo) *Pafn.* 1, 2. 3. 4. 18. mundus (*rein*) labra *Mar.* 139. templum *Mar.* 391.
- munimen] Christi -ine tutus *gest.* 386 (*cf.* *app.* et *Agn.* 379). in templo vestri -ine facto *prim.* 175.
- munire] -i prius seris ostium *Abr.* 7, 1; egenti paginae, quae nullius praeceptoris -itur auctoritate I *pr.* 9.

munus] -ere spe dictis rogans *Gong.* 503. plura de patris comportans -era gazis *Agn.* 53 (*cf. gest.* 76). si placabis -eribus *Cal.* 6, 2. (*imperator, quem*) -eribus variis Romanus donat orbis, exiguum -us ne spernas carminis huius *gest. prol.* 1, 6 *sq.* accipe vile -us, quod defero *Abr.* 5, 2. sanctique patris visitabant sedem -eribus (*Schenkungen*) dignis precibusque benignis *prim.* 122 (*cf. v.* 136. 436); *Opfer*: -era domino dare sacrificando *Mar.* 92. ferre *Mar.* 318. -us dignum *Mar.* 283. non satis acceptabile *Abr.* 7, 14. parvum *Mar.* 675. trinum (*magorum*) *Mar.* 655; praeclara monere -era (*wunderbare Heilungen*), quae populus hic metit egregius *Gong.* 520. post -era tanta (*diaboli*) *Bas.* 86. gustantes Bachica -era laetitiae *Gong.* 218. tuae pietatis -era magnae *Mar.* 866 (*cf. v.* 129. *Bas.* 8. *Dion.* 57. *gest.* 635). qualia retribuam factori -era nunc iam (*pro suis numeribus*)? *Mar.* 898. umbratilis honoris *Theoph.* 94 (*cf. gest.* 449). maioris iuris *prim.* 17 *app.* pretii non -ere parci (paucis) *Mar.* 379. *Pel.* 358. cum veniae dilecto -ere *gest.* 371 (*cf. Theoph.* 241. 348. *Dion.* 251. dulce *gest.* 347. 362 *app.*). reconciliationis *Pafn.* 3, 8. murmur] iactum servili -re verbum *Mar.* 157. tacito cum -re *Mar.* 552. his verbis submisso -re fuis *Mar.* 515 (*studioso Pel.* 382); cernit in ramis lauri resonantes -re dulci pullos plumigeris volucres circumdare pennis *Mar.* 123; si vena fonticuli liquida perstrepat undisono -re per lubrica *Gong.* 162. murmurare] quid -ando loqueris? *Sap.* 3, 5. 5, 20. quid -as subsanando? *Sap.* 5, 4. murus] intra suae -os urbis bene firmos *gest.* 584 (*cf. v.* 520. *Pel.* 278. 351); ceu -us iaculis obstans fortissimus hostis *gest.* 52. musica *Pafn.* 1, 7 (*bis*). 9, 17; tres (-ae) *Pafn.* 1, 10. musicus] sicut pressi excellentesque soni, armonice coniuncti, quiddam perficiunt -um *Pafn.* 1, 6. mutare res, ut libet *Pafn.* 3, 12. bellica sed subito virtus bene con-

dita iura -avit sacrae fidei *Pel.* 22 *add.*; habitum *Abr.* 3, 16. colorem *Pafn.* 3, 5. sententiam *Cal.* 3, 4 (*bis*). -ato corde *Mar.* 849 *app.* more *Mar.* 752. ignem mitescere -ata natura *Sap.* 5, 24; o quam -ata es ab illa, quae . . . (*cf. adn.*). fortasse -abor in melius, si annuerit deus *Pafn.* 3, 12 (*cf. Gall.* 13, 2). mutatio] haec -o dexterae excelsi *Gall.* 13, 2 *adn.* -onis auctori grates *Pafn.* 7, 4. pro miranda Calimachi -one *Cal.* 9, 33. stabilem corrumpere cuius mentem nullarum potuit -o rerum *prim.* 491. mutus] (usus) linguae -is (donatur) *Dion.* 246. mutuus] his ita colloquiis -o sermone peractis *prim.* 354. mysterium (misterium)] quo tis secretum scrutarer -orum *Dion.* 213; populorum *Mar.* 556. tenebrarum *Dion.* 14. nominis *Abr.* 2, 2 (*bis*). 4. *Sap.* 5, 13; nostrae fidei *Gall.* 6, 1. sacri baptismatis alium *Theoph.* 335. missae *Theoph.* 422 (*cf. Dion.* 180). nam, namque *v. ind. gramm. et metr. (particulae)*. nancisci] nec dubito, quin Mariam -eris. -ebar plane et gaudens reduxi ad ovile *Abr.* 9, 1. (*baculum*) nactum tractis arripuit digitis *Gong.* 244. caput -entes colloque locantes *Pel.* 336 (*corpus decollatum antea invenerunt*). ecce -imur in pectore infantili senilis maturitatem ingenii *Abr.* 2, 6. lapides *prim.* 239. veniam *Theoph.* 439. evadendi aditum *Sap.* 5, 24. si . . . fortasse -erer, unde mei rusticitas velaretur aliquantisper *gest. pr.* 7. nares] sicut -ibus numquam molestia foetoris (abesset) *Pafn.* 12, 3; ora -esque pugnis frangendo *Pafn.* 1, 26. narrare] voce palam clara -avit ab ordine cuncta *Theoph.* 390 (*cf. gest.* 535). quod Ioseph vetulo narrans *Mar.* 552 (*cf. v.* 238. *gest.* 102. 559 *prim.* 200). virgineique modum partus -at memorandum *Mar.* 526 (*sc. Mariae Gabriel*; *cf. v.* 530). causam commissi piaculi *Bas.* 167. noli -are superflua verba *Mar.* 554.

- hic heros, de quo -abo *Mar.* 64.
 populis -antibus *gest.* 615. colloquio
 -ante paterno *gest.* 608. erranti
 mox -atur mulieri, quod non cat-
 holicus fuerit coniux miser eius
Bas. 143. a. c. i. *Mar.* 482. 523. 565.
 narratio] hanc -onem Ioh. ep. a
 Graeco in Latinum transtulit *asc.*
inscr.
 nasci (cf. nata et natus)] *Mar.* 641. 644.
 671. 685. 688. 691. *Agn.* 77. *gest.* 53.
prim. 525. -scitur Henrico famosus
 filius Oddo *prim.* 564 (*dat. patris*
propter leoninitatem additus). natus
 a deo patre, ex matre *Gall.* 5, 2.
 de patre supremo (superno) *Mar.*
 218. 870. tenera de virgine *gest.*
 364. de quo -tus dux inclitus Oddo
prim. 69. regalis -ti de germine
 stirpis *gest.* 29 (cf. v. 95. *prim.* 6).
 ipsius e casto -sci alvo *Mar.* 524;
 hinc gravior dominis discordia
 -scitur ipsis *gest.* 178.
 nata (cf. natus)] *Mar.* 81. 181 (cf. v.
 266). 281. 317. 418. *Bas.* 27. 90. 107.
Sap. 5, 3. *gest.* 77. 137. 455. 689. *prim.*
 109. 305. 334. 418. 580. inter -as ho-
 minum *Mar.* 182. (*Oda omnia*)
 eius adoptivis studuit conquirere
 -is (i. e. monialibus) *prim.* 505.
 natalem regis perennis *gest.* 352.
 summis -ibus orta *Sap.* 3, 6.
 natate] ecce illaesa inter ferventem
 liquorem ludens -o *Sap.* 5, 11.
 nationes contingentes *gest.* 381. gen-
 tiles *gest.* 144. humanae -onis (i. e.
 generis) *Theoph.* 234.
 nativitas] historia -atis laudabilis-
 que conversationis intactae dei
 genitricis *Mar. inscr.*; (*magi*) He-
 rodem sollicitant regis de -ate
 recentis *Mar.* 639.
 natura] quae nulla rationis pro-
 portione iunguntur et a se omni
 substantia -aque discreta sunt
Pafn. 1, 6; -ae maledictio nostrae
Theoph. 409. iuxta -am fragilis
 carnis perituram *Pel.* 398. qui ex
 duabus -is unus Christus mirifice
 consistis, nec diversitate -arum
 unitatem personae dividens, nec
 unitate personae diversitatem
 -arum confundens *Sap.* 9, 4. post-
 quam -am iam de busto redivi-
 vam humanam Christus solio pa-
 tris intulit alto *asc.* 141; ignem
 mitescere mutata -a *Sap.* 5, 24. in
 dinoscendis syllabarum -is I pr. 2
 (*Quantität*).
 naturalis] oblita rabie -ique furore
Mar. 745 (*de feris*). sibi -es imi-
 tans (i. e. sequens) bene mores *gest.*
 429. -is saeva nece mortis prius.
 284 (*von der Natur gesetzt; cf. nex*).
 natus (cf. nasci et nata; casus obli-
 quos filii et filiae metrum respuit)]
Mar. 216. 223. 307. 351. 451. 537. 598.
asc. 28. 100. 133. *Gong.* 5. *Pel.* 143. 176.
Theoph. 278. 330. *Agn.* 119. 131. 142.
Ioh. 25. *gest. prol.* 2, 20. v. 25. 120.
 188. 450. 462. 734. *prim.* 77. 288. 563.
 592. amandus *gest.* 115. 616. carus
Pel. 159. *gest.* 668. dilectus *Mar.*
 393. -os cunctarum mulierum *Agn.*
 14 *adn.* crismatis unguento ascit-
 tur -is ecclesiae nitidis *Gong.* 38.
 naufragium] si forte meo monitu
 post grave -um revertatur ad
 pristinae quietis portum *Abr.* 3, 16.
 nautis *Pel.* 356 (v. 322 piscatores).
 navigare] (*maris stella*) nunquam
 occidit, sed navigantibus recti se-
 mitam itineris dirigit *Abr.* 2, 3.
 navi pia membra locabant *Pel.* 346.
 nebula] cum -a terras nox texerat
 atra *prim.* 218; sed *gest.* 556 *codex*
antiquus donec nox obtegit rur-
 sum nebulo terram tenebroso: sic
 nubila et nebula in codicibus per-
 mutari solent.
 necare] Christi pro lege -andus *Pel.*
 184. elegere mori saevis poenis-
 que -ari *Agn.* 17 (cf. v. 283. *Sap.*
 5, 3. 14).
 necessarius] hoc temperamentum eius
 lasciviae fuit necessarium *Pafn.*
 10, 3. corpus delicatum mediocri-
 ter foveas -iis *Pafn.* 7, 16. in uno
 eodemque loco diversa corporis -a
 supplere debeo *Pafn.* 7, 12; satage-
 bam iuxta meum posse licet mi-
 nime -um, aliquem tamen conficere
 textum I pr. 6 (cf. G. Kellers ad
 Hettnerum epistolam, 3. Aug. 1853,
*Baechtold II*¹ p. 223: 'es geht mir
 im Kopfe herum, dass ich einmal
 irgend etwas machen werde, welches
 durchaus notwendig, berechtigt
 und aus einem Gusse ist').
 necesse] capitulum et templa nobis
 intranda etc.? n. *Gall.* 7, 2. non
 est n. *Gall.* 2, 6.

- necessitas] quis in -ate largius praestat auxilium *Gall.* 12, 5. opus est tuo iuvamine in aliqua sollicitanda -ate *Pafn.* 7, 2; voluptas parit poenam, -as autem coronam *Dulc.* 12, 3.
- nectar] ceu -ar mellis, suavis vel copia lactis *Agn.* 97. qui protoplasto de terra creato oris divini -are tui sensus vitalem sufflasti liquorem *Gong.* 8. (*Mariae*) loquela -are gratiolae fuerat condita supernae *Mar.* 342.
- nectareae dulcedinis gustamine *Sap.* 4, 4.
- nefandus] ancilla *Theoph.* 263. leno *Cal.* 3, 3. socii *Pel.* 35; carta *Theoph.* 369. dogma *Pel.* 23. facinus *Theoph.* 275. imperium regis (*Saracenorum*) *Pel.* 197. insidiae *Gong.* 453. praeceptum *Dion.* 160. res (*pl.*) *II pr.* 2. sacrificia (*i. e. gentilia*) *Gall.* 12, 4. temptamenta (*diaboli*) *Theoph.* 78. vota ipsorum *gest.* 218 (*Mordpläne*). nefas] utrumque n. esse non ambigo (*inf.*) *II ep.* 6. ut n., quod voluisti, perficere posses *Cal.* 9, 12. ingemuit tam triste n. dignissimus heros *Gong.* 371. o n. *Sap.* 5, 4. o n. detestabile *Pafn.* 1, 26. o n. incomparabile *Cal.* 9, 4.
- negare] -anti *Bas.* 162 (*v. 161* de se falsas iuravit res fore dictas). non -o *Gall.* 7, 2. -are nequeo *Cal.* 9, 11 (*cf. Abr.* 2, 6). quod cum forte -ant *Mar.* 482 (*cf. Gong.* 417). a. c. i. *Sap.* 3, 6 (*cf. Theoph.* 277); deum *Theoph.* 159. Christum (patris summi prolem, carum magistrum) *Theoph.* 114 (*scriptis*). 165 (*per scripta*). 215 (*perverso corde*). 265. *Bas.* 67 (*ore*). *Agn.* 149. *Dulc.* 1, 1. sacra -ans rectae fidei, nomen quoque Christi *Bas.* 147 *app. (cf. v. 184)*. dei donum *II ep.* 6. supernae magnificentiam pietatis *Abr.* 7, 12 (*Mariam*) *Theoph.* 187. 215; non recuso, non -o *Pafn.* 7, 13. te quia despexit (*deus*), sobolis cum dona -avit *Mar.* 93. divertens ora -ata *Pel.* 241. nulli debere -ari spem veniae *Dion.* 58. tibi prae-mium *Gall.* 1, 5. -ati taedium sceleris (*sc. adulterii*) *Cal.* 9, 3. nostra hospitalia nulli sunt -anda *Abr.* 5, 1. vobis petita *prim.* 160. parere -at (*i. e. recusat*) *Theoph.* 46.
- negatio] ad -onem confitendi nominis *Dulc.* 1, 2.
- neglegenter] cur n. in divinis ageret (*laudibus*) *Abr.* 3, 12.
- neglegentiae rubigine *I pr.* 8. meae -ae designando universale vitiorum *I pr.* 9 (*cf. II ep.* 9).
- neglegere] nec post haec ultra male transgredior -gendo quicquam de vestris iussis *Theoph.* 357. si haec erubescendo -gerem *II pr.* 5 (*diese Seite des Stoffes zurücktreten liesse*). (*ingenium*) magistrorum cessante diligentia incultum et propriae pigritia inertiae torpet -ctum *II ep.* 8. datum poenitendi spatiolum pigritando noli -gere *Abr.* 7, 10 (*verstreichen lassen*). semet ipsis -ctis omnibusque postpositis studiis *Pafn.* 1, 16. utrumne reris illum facta pravorum -gere an sui aequitatem servare? *Pafn.* 3, 4. qui citius surgere -git *Abr.* 7, 6.
- negotando (*spir.*) aliud lucrari *I pr.* 8.
- negotium] difficile poteris aliquid inter nos -um absque consilio peragere incolarum *Pafn.* 2, 3. te iterum implicitam esse saecularibus -is *Pafn.* 5, 1 (*ut antea meretrix fueras*).
- neophytes (*sic*)] procede, procede, Maria tuique pulchritudinem nostro -ae ostenta *Abr.* 6, 1 *app.*
- nepos] tali felix -ote *Mar.* 65. -otes procures *Mar.* 478. Iudae regales *Mar.* 450 (*erwachsene?*). *prim.* 428 (*cf. neptis*). sui dulcem pie sollicitando -otem *Theoph.* 9 (*Patent-kind*).
- neptes eius proceresque nepotes *prim.* 428; est mihi -is (*Nichte*) tenella utriusque parentis solamine destituta *Abr.* 1, 3 (*cf. inscr.*). imperialis *I pr.* 7.
- nequam amatores mei *Pafn.* 4, 1. intentio *Cal.* 2, 1. 9, 27.
- nequaquam *Sap.* 5, 3.
- nequire *inf. Mar.* 326. *Agn.* 54. *II ep.* 2. *Gall.* 13, 4. *Dulc.* 14, 3. *Cal.* 2, 2. 4, 1. *Sap.* 6, 3. *gest. pr.* 10. v. 1506.
- nequitiis spiritalibus (*i. e. daemonibus*) *Abr.* 3, 7.
- nervus] baculum tractis -is in terram fixit *Gong.* 207 *add.* viribus

propriis -os penitus vacuos *Pel.* 134. obsidis teneros insontis stringere -os *Pel.* 112; hanc rebellem usque ad interniciem crudis -is caedite *Sap.* 5, 19.
nescire] neque simulando me -ita scire iacto, sed, quantum ad me, tantum scio, quod -io *II ep.* 10. per dynamis artes scire, sed per energiam omnino -ire *II ep.* 7. minorem mundum *Pafn.* 1, 13. tam fortia bella *gest.* 282; si forte . . . *Mar.* 430; a. c. i. *Gong.* 467 sq. *Gall.* *II* 5, 1. *Cal.* 9, 32. *Abr.* 1, 1. 7, 11. *Pafn.* 3, 4. 12, 2; *inf. Mar.* 233. *Gong.* 467 sq. *Sap.* 2, 2. *gest. pr.* 2.
nescius] qui plane sum -us, non philosophus *Pafn.* 1, 19. aliquis -us (*sc. viae*) *gest. pr.* 3.
neutra dignos vita *Dion.* 63 (*neque hac neque aeterna*).
nex] pro -ce martiri *Pel.* 304. edicta -cis ferocis *Dion.* 157. non ego causa -cis iuveni fueram pereunti, sed magis ipse sibi fuit incensor moriendi *Agn.* 239. pertimesce -cem sororum *Dulc.* 12, 1 (*cf.* 11, 2); *neque vero violentiae notio inest, propter prim.* 234 naturalis (*von der Natur gesetzt*) saeva tactus -ce mortis, nisi forte ibi 'necessitas' intellegenda est.
niger] spiritus (*pl.*, i. e. *daemones*) *Theoph.* 127. *Bas.* 199; antrum *Pel.* 223 (*pl.*, *carcer*). *Bas.* 194 (*cella*). *Agn.* 210 (*lupanaris*). capilli *prim.* 47. tenebrae *Gong.* 220. *Pel.* 191 (*carceris*). *Dion.* 115 (*errorum veterum*). noctis umbrae *Bas.* 232.
nigredo] donec facies et vestes horribili -ine inficiebantur *Dulc. inscr.* (*cf.* 4, 3).
nihil v. *ind. gramm.*: *negationes*.
nimietate victa, doloris *Abr.* 3, 6. prae -ate foetoris *Pafn.* 7, 12.
nimis infelix *Gong.* 343 *app.*; coartabar n. verendo *Pafn.* 5, 1 (*cf.* *ni-* mium).
nimium (*adv.* i. e. *valde*) cum adiectivis: *Agn.* 32. 87. 146. 275. 281. 455. *gest.* 13. 34. 111. 190. 350. 374. 413. 431. 448. 581. 1169. *prim.* 10. 46. 93. 319. *semel propria notione* (*zu sehr*) his n. iustus (*zelotisch*) monitis vir mansuefactus *Dion.* 99; non palam, sed n. occulte *Gall.* *II* 6, 1.

sapienter *gest.* 573; cum verbis: *Mar.* 118. 752 *add.* *Agn.* 13. 139. 334. *Gall. inscr.* (*coartatus: cf.* 2, 4 et *nimis*). *Dulc.* 9, 1. *Cal.* 5, 1. *Abr.* 5, 2. *Sap.* 1, 2. 5, 31. *gest.* 216. 239. 382. 559 *app.*.
nimius (i. e. *magnus*) aestus *Agn.* 363. affectus (cordis) *Agn.* 46. *Abr.* 1, 2. ardor *Sap.* 6, 1. aura despectus *gest. prol.* 2, 38. calor *Mar.* 518. cruciatus cordis *gest.* 400. dolor *Agn.* 114. foetor *Abr.* 3, 8. *Pafn.* 7, 12. formido *Theoph.* 437. furor *Agn.* 134. ira (cordis) *Dion.* 54. *gest.* 566. labor *prim.* 243. lamenta *gest.* 340. languor *Agn.* 119. lassitudo *Dulc.* 14, 2. luctus *prim.* 354. terror *Agn.* 243.
nisi *cf. ind. metr.*
nisus] cuius ad exequias summo (*cf.* v. 117) -u celebrandas *prim.* 335. extinctum corpus -us (*cf. app.*) populorum ipso loco tumulatur honore supremo *Theoph.* 437. -ibus extenta cunctis hasta *gest.* 379.
nitere] ipsius (*Mariae*) faciem niveo candore -entem tradunt ardentis radios praecellere solis *Mar.* 343. in regno qualis -et paterno (*facies Christi*) asc. 41. laeta -et facies *Gong.* 113 *app.* inter quas *Agn.* simili splendore -entem conspexere suam *Agn.* 443.
nitescere] matuta -it, lucessit *Abr.* 7, 15.
niti *inf.* *Gong.* 136. *Agn.* 36. *Gall.* 5, 6. *Dulc.* 12, 5. *Cal.* 2, 1. *Sap.* 5, 26. *prim.* 137. 340. 370. (*hoc solum*) ut . . . *II pr.* 7. *Abr.* 9, 4.
nitidus] crismatis unguento scripto sibi fronteque signo ascitur natis ecclesiae -is *Gong.* 38. facie *Gong.* 350. toto corpore *Dulc.* 6, 2. truncatum corpus erigitur subito, -um splendore sereno *Dion.* 230. Iuditam fulgore cunctae -am bonitatis *gest.* 159. nititur, ut quanto extitit foedior, tanto appareat -ior *Abr.* 9, 4; candor *Ioh.* 15. corona *Agn.* 6 (*cf. Mar.* 397. *Ioh.* 24). palma *Pel.* 11. 303. solium *Ioh.* 2.
nitor] angelicae praeulgentem vestis -orem *Agn.* 247. caelestis luce -oris *Agn.* 415 (*cf. prim.* 223). splendens *prim.* 48. fidei decora -ore *Agn.* 31. nivali densitate *gest. pr.* 5.

- niveo candore coruscam *Agn.* 414 (nitentem *Mar.* 348). splendore micantem *Agn.* 227.
- nix] nive candidior *Agn.* 443.
- nobilis] sidereae dominator -is aulae *Pel.* 389. cor, quod amatoris praevenit -ioris dulcis amor *Agn.* 65. vir (*Ioachim*) *Mar.* 94. virgo (*Maria*) *Mar.* 453. reges *Mar.* 418. testis (*i. e. martyr*) *Pel.* 280. cum -i filiarum comitatu *Sap.* 2, 1. -e sacrarum virginum collegium *Pafn.* 6, 1. corpus *Mar.* 384 (*Mariae*) *gest.* 360 (*Henrici*); colloquium (*Mariae et archangelii*) *Mar.* 528. exemplum *Gong.* 64. *Abrahae* factum *gest.* 192. hoc indicium magnae -e gloriolae *Gong.* 294 (*die Wunderquelle*). regnum Francorum *gest.* 3. templum *prim.* 259. seriem (*Darstellung*) longe -iorem *gest.* 1507. intermixtione -ioris materiae *II ep.* 9.
- nobilitas] inclita *Agn.* 29. regalis *gest.* 477. summa parentum (*Aethel-heitae*) *gest.* 474. ortus atque sui respondens -ati *Agn.* 30 (= *prim.* 7 *app.*). provectu *prim.* 489 *app.* -ate potens *Theoph.* 4. *Bas.* 22. *gest.* 85.
- nobiliter] quam n. mundum cum morte cruentum vicisti *Pel.* 10.
- nocere] (*Antiochus*) me minime -ebit *Sap.* 5, 36.
- nocturnus] -is sub horis (*s. v. hora*). silentium *Dulc. inscr.* tenebrae *Theoph.* 98. *Dion.* 3. *gest.* 350. *prim.* 32. 199.
- nodus] inssit Pelagium -is evellere duris *Pel.* 219 (*i. e. vinculis*). quo solvatur huiusmodi ambiguitatis -us *Cal.* 9, 7 (*cf. Pafn.* 1, 18).
- nolle] nolit hoc Apollo *Gall.* 9, 1. quod si nolueritis *Gall.* II 7, 1. idem velle, idem nolle *Abr.* 1, 2. nolens cogeris fateri *Sap.* 5, 23. mentiri nolo *Sap.* 5, 33 (*noli inf. Mar.* 554. *Bas.* 5, 185). a. c. i. *Abr.* 9, 6.
- nomen] dei vel Christi (*saepius in, pro -ine Christi sim.*): *Mar.* 32. 425. *asc.* 29. *Bas.* 52. 147. 184. *Dion.* 104. 189. 196. *Dulc.* 1, 2. *Cal.* 8, 2. 3. 9, 7. 10. *Abr.* 1, 1. *Sap.* 5, 28. 9, 7. *gest.* 97. pollens sub -ine trino *Mar.* 224. *Agn.* 391. altithroni -en sanctum venerabile magnum *Theoph.* 285 (*cf. Agn.* 343. *Cal.* 9, 20). eius tremendum *Pafn.* 8, 3 (*cf.* 7, 13); de hominibus: quem tradunt -en tenuisse *Ioachim Mar.* 53 (*cf. v.* 497. *Pafn.* 2, 5. *Sap.* 3, 6). -inis sapientia *Sap.* 3, 6 *adn.* mysterium *Abr.* 2, 2 *bis.* 4 (*cf.* 1, 5. 2, 1). *Sap.* 5, 13. -ine *Brandan Gall.* 12, 8 (*cf. Pafn.* 10, 2. *gest.* 122. 158. 421; de *prim.* 305 *cf. proem. p. VI*). clarum *gest.* 473 (*Aethel-heitae*). magnum *Mar.* 634 (*Iesu circumciso datum; cf. v.* 311. 377, de *Maria v.* 269. 272. 277). tantum *Abr.* 1, 5 (*puellae dei genitrici cognominis*). gentem Saxonum -en habentem a saxo per duritiam mentis bene firmam *gest.* 4. die sacra, quae trahit a domino -en venerabile summo *Theoph.* 384 *adn.* ab antiquis libris sub certis auctorum -inibus conscriptis *I epil. (cf. Mar. inscr.; prim.* 467 'de cyrographis' *i. e. diplomatis*). alium rectoris -ine (*Titel*) dignum *Theoph.* 56 (*regis gest. prol.* 1, 31. imperiale *gest. prol.* 2, 37); qui multigenis imponis -ina stellis *Mar.* 877 (*cf. v.* 271). significatio -inis (*symphoni- arum*) *Pafn.* 1, 13. -ine (*i. e. denominatione: 'Multiplicator'; cf. adn.*) et quantitate (*'Multiplicandus'*) *Sap.* 3, 19.
- nominare] filiam saepius -ando vocavi *Abr.* 3, 12.
- nonnae *prim.* 506. suae (*i. e. Odae vel Oddonis ducis*) *prim.* 303. 543.
- nonne *v. ind. gramm.*
- nonus] -a in hora *Mar.* 364.
- norma] sibi -am statuens ipsissima duram *Mar.* 353. saepe lob viri -am tractando beati *Gong.* 61 (*i. e. eius exemplum sequendo*). (librum) ad -am rectitudinis reformatum *II ep.* 12 (*durchcorrigiert*).
- noscere] nec iam personae formam -unt venerandae, illita purpureo fuerant quia sanguine membra *Pel.* 328. tui imperatoris, cuius nos decreta contempnere noscis (*siehest*) *Dulc.* 11, 2. utrum . . an . . *Mar.* 115. quia haec nosti et . . *Pafn.* 3, 5. nosti eius nomen? novi *Pafn.* 2, 5; *cf. Mar.* 403 *app.*
- noster, nostras *v. ind. gramm.*: *prom.* notitia nefandarum rerum *II pr.* 2 (*de iis, quae ignorare praestat*). nec horum -a nos tangit *Pafn.* 1, 12.

- notus] (*Eadit*) cunctis fama fuerat bene -a *gest.* 84 (*cf. Pel.* 412 *app. et add.*). omnis hoc signum fit -um *prim.* 211. fit -um, fama prodente sinistra, (a. c. i.) *Agn.* 118; *cf. Mar.* 307 *app.*
- novembris mensis *prim.* 382.
- noveno mense *Mar.* 264 (*cf. ind. metr.*).
- novitas] quid sentio, quid stupendae -atis gustando haurio? *Abr.* 6, 3. rei *gest.* 666. signi almi *Mar.* 737. inutilem Christianae -atem superstitionis *Dulc.* 1, 3.
- novus] cordis cruciatus *Bas.* 40 (*cf. Pafn.* 3, 7). dulcedo *Sap.* 5, 23. Martis feritas *Pel.* 13. gaudium *Pafn.* 10, 1. lux *Dion.* 174. o -um, o stupendum miraculum *Dulc.* 11, 5. signum *Gong.* 255. stella *Mar.* 640. splendentis visio lucis *prim.* 198. -a in dies supplicia multiplicabo *Dulc.* 12, 2 (*cf. Sap.* 5, 23). canticum *Sap.* 9, 8. *Ioh.* 29 (*ex apocalypsi*; *aliter Mar.* 18). -um membris hominem reparat redivivis *Agn.* 297. si quid scias -i *Sap.* 1, 2.
- nox] dies abiit, -x incumbit *Sap.* 3, 24. tribus continuis diebus ac -ctibus *Sap.* 5, 33 (*cf.* 9, 2 tres -ctes mecum permansisti *et prim.* 561). -cte dieque *prim.* 176. 244. 279; sub tempore -ctis *Mar.* 657 (*cf. v.* 335). *Bas.* 65. 226. *Dulc.* 3, 1 (*hoc. gest.* 548. tenebrae *Mar.* 358. *prim.* 195. 222. umbrae *Bas.* 232; tranquilla *Mar.* 574. atra *prim.* 218. furva *gest.* 550. nigella *gest.* 182. solitis rediens induta tenebris *gest.* 555; futura *Theoph.* 88 (*i. e. proxima*; sic sequens *prim.* 204; *cf. Mar.* 131). tertia *Abr.* 3, 10. apta recenti *gest.* 544 (*zur Befreiung ausersehn*). venerabilis *gest.* 356 (*de natali domini*). sacrata festi futuri *prim.* 214 (*Nacht vor Allerheiligen*). ipsa dies, in cuius -ctis medio . . . *prim.* 378; -cti terrestris Christo dominante timoris *Mar.* 699 *app.*
- nubes] levis *Mar.* 837 *adn.* rutilans *asc.* 115. serenus *asc.* 96 *app.*
- nudare] ubi distracto -atur tegmine toto *Agn.* 215. -atam palmam *Gong.* 405. -atis plantis *gest.* 357 (*i. e. nudis*); evulsis visceribus et -atis ossibus *Sap.* 5, 22; -ate Christi-
- colas possessionibus propriis *Gall.* II 1, 2; *i. e. aperire*; -ari clancula dicta sibi *Gong.* 142. crimina *Gong.* 361 (*cf. v.* 450. *Bas.* 40). illi -abant, quaecumque secreta ferebant *gest.* 100 (*cf. v.* 330).
- nudus] vestibis exutam, toto quoque corpore -am *Agn.* 268.
- nugacitas] tuae cedere -ati *Cal.* 3, 5. revocari ab intentione -atis *Pafn.* 1, 28.
- nugax] (mutatus) a -ace in castum virum *Cal.* 9, 17. nec solum -aces, sed etiam praepotentes viri *Pafn.* 1, 23 (*hüderliche junge Leute*; *Männer in Amt und Würden*).
- nullus *v. ind. gramm.*
- numen] -ine cuncta tenens *Gong.* 4 *app.* divinum *Mar.* 821. *Dion.* 32. *Agn.* 363. summum *Mar.* 726. patris et nati, -en quoque pneumatist almi *Mar.* 223; -ina deorum placanda sunt ritu sacrificiorum *Gall.* 7, 2 (*cf. Agn.* 184).
- numerare] dimensiones, quae -antur inter planetas sive inter cordas *Pafn.* 1, 12.
- numerositatem. meorum scelerum quasi in fasciculum collegi *Pafn.* 12, 3.
- numero pretio gazae *Pel.* 132.
- numerus] (*deus*) omnia in -o et mensura et pondere posuit *Sap.* 3, 22 (*cf. Pafn.* 1, 21 *et Mar.* 879); non unus -us, sed plures *Sap.* 3, 10 (*cf.* 3, 20). par, impar, superfluous, imminutus, perfectus (*s. v.*). senarius *Sap.* 3, 16. octonarius, denarius, duodenarius *Sap.* 3, 12. epothoi (*i. e. epogdoi*) -i sive sesquiocavi *Pafn.* 1, 12. plenus absque diminutione filiarum -us *Sap.* 5, 27 (*cf.* 3, 10. *prim.* 169). credentis -us populi magis auctus *Dion.* 150 (*cf. prim.* 207).
- nummus] causa stultitiae dicentes me tribuisse -os (*sc. centum solidos, v. 134*) ignoto extraneoque viro *Gong.* 148.
- numquam, nunc *v. ind. gramm.*
- nuntiare] -o, virginibus sacris tua clara propago instituet claustrum *prim.* 58.
- nuntius] verba non minimae -a maestitiae *Gong.* 370. caelestis -us *Mar.* 173. quis cum caelestis narrasset -a civis *Mar.* 238.

- nuper editus *Mar.* 396 (*neugeboren*).
 attuli capellam semivivam denti-
 bus luporum n. abstractam *Pafn.*
 7, 3. obprobriis discessi plenus
 amaris n. de templo *Mar.* 170.
 (*librum meum*) praesentari ipse tui
 claris iussisti n. ocellis *gest. prol.*
 2, 7; se vidisse novam fantes nu-
 perrime stellam *Mar.* 640. despec-
 tus gravem facti nuperrime sor-
 tem *Theoph.* 73.
 nupta r. nuptus.
 nuptiae] nec te gravet nostrarum
 praeparatio -arum *Dulc.* 1, 2. us-
 que in diem -arum *Gall.* 4, 4.
 nuptiali lege *Dulc.* 1, 1 (*i. e. vinculo*).
 nuptus] illicito -ae subito praeven-
 tus amore *Theoph.* 250 (*David Bath-
 sebae*). quid sibi non -ae (*i. e.*
virginis) partus vult iste novellus?
Mar. 595.
 nutare] regalium multiplicatam (*cf.*
app.) gestorum -ando et vacillando
 aegerrime transcurri *gest. pr.* 6.
 nutrire] ad hoc materno lacte
 affluenter alui, ad hoc delicate
 -ivi, ut . . . *Sap.* 4, 3. deliciis cibo-
 -itum pascere parvo *Pel.* 192; *i. e.*
educare: famosus juvenis -itur
 partibus illis *Gong.* 23 (*ideoque*
etiam Theoph. 3 vir satis illustris
 -itur partibus illis). in palatio,
 in quo -iti estis a puero *Gall.* II
 5, 1. rogatu propinquorum -ien-
 dam eam suscepi *Abr.* 1, 4 (*cf.* 3, 3.
 14, 4, 4 Christo sponsam. 6, 1. 7, 2.
 13). his pueris regali more -itis
gest. 66. quas maternae pietatis
 amore -ivit *prim.* 426 (*Oda monia-
 les*). quo -iret eum studio florente
 docendum *Theoph.* 11. (populum)
 pascens fidei tibimet sermone -ivi
Dion. 221.
 nutrix] abstractum gremio carae -icis
 amando *gest.* 56. -icis ab ubere
gest. 1503 (*utroque loco de regis filius*).
 nutus] solo praemonstrantium -u in-
 ductus *gest. pr.* 5. qui -u tacito
 potis es disponere cuncta *Mar.* 665.
 -u domini defuit altithroni *Gong.*
 236 (*durch eine Fügung*). -u cle-
 mentis regis praestante perennis
prim. 306. divino *Mar.* 60. *gest.* 56.
prim. 71. (*Aracomes*) orantes tacitis
 (*cf. supra*) factorum -ibus orbis
Mar. 711.
 o r. ind. gramm.: casus et interiect.
 obaudire] (*serpens*) licet irrationale
 sit animal, haut surda tamen aure,
 quod iussisti, -ivit *Cal.* 9, 8.
 obdormivit in Christo *Pafn. inscr.*
 (*cf. Agn.* 412).
 obducere] ubi omnis semita nivali
 densitate velaretur -cta *gest. pr.* 3.
 obesse] cui gratis (*i. e. frustra?*)
 obesse cupivit *Agn.* 408.
 obex] fusi piscinae obice Bethsaidae
Gong. 316.
 obf- r. off-.
 obicere] fateor, iturus, ut obiciati,
 sacella intravi *Gall.* 12, 2 (*nunc
 vero Christianus est*). nudate Chri-
 sticolas possessionibus propriis,
 obiciendo sententiam Christi, di-
 centis: . . . *Gall.* II 1, 2. non enim
 dubito, mihi ab aliquibus obici,
 quod (*coni.*) . . . concedo II *pr.* 6
 (*cf.* I *pr.* 3).
 obiectio] vin adhuc, Fides, solita
 conviciorum -one imperatorem de-
 honestare? *Sap.* 6, 7.
 obitus] post -um domnae flendum
 cunctis Eadithae *gest.* 597.
 obiurgatio] vis frangitur -onis, ubi
 . . . I *pr.* 9 *app.*
 oblinere] me sordidulam, milies mil-
 lenis sordium offuscationibus obli-
 tam *Pafn.* 8, 8.
 oblivisci] ut non -viscaria in te con-
 fidenter *Cal.* 8, 1. quod didici-
 mus *Sap.* 4, 3. ut ignis vim vir-
 tutis suae -viscatur, tibi obtempe-
 rando *Dulc.* 11, 4. -ta rabie na-
 turalique furore *Mar.* 745 (*de feris*).
 locum tetrum -tum lucis consignat-
 umque tenebris *Pel.* 194.
 obnix] tuis o. manibus pedibusque
 semper invictens obsequiis *Gall.*
 1, 2 *adn.*
 obnoxius (*verfallen*)] ventri solum-
 modo censurae, si quid fefelli, -a
 existo *gest. pr.* 10. quantislibet -us
 sis vitis, proferas *Cal.* 9, 10. huius-
 modi commissio reatus *Sap.* 1, 2.
 obp- r. opp-.
 obruta mille malis toties urbs fidelis
Pel. 62.
 obscenae aedis *Agn.* 106.
 obscuratur vultus *Pafn.* 1, 1.
 obscurus] antrum *Isis.* 306 (pectoris
 I *pr.* 2 *app.* *Pel.* 7. quam breve,
 quam -um (*habdaculum*) *Pafn.* 7, 9;

- vultus (*opp. serenus*) *Gall.* 3, 2.
Pafn. 1, 1; haut -a tuae fidei quia
 signa dedisti *gest.* 1149.
- obsecrare] dic, -o *Abr.* 4, 2 (*cf.* 4, 5).
 obsecratio] ieiuniis et -onibus *Gall.*
 II 5, 7 (*brünstige Gebete*).
- obsequela venerationis *gest. pr.* 1.
 obsequi] tibi ad -endum *Gall.* 7, 1.
 obsequium] augustorum *Gall.* II 5, 1
 (*cf. Gall.* 1, 2, 4, 5, 5, 4, 7, 1. patris
gest. 1163. regale *prim.* 466. *plur.*
gest. 501. 677. apta *gest.* 353); dei
etc. Mar. 138. *Gall.* 9, 4. *Abr.* 7, 16.
prim. 106. 226. 492 (*divina Theoph.* 8).
 dignum *Dion.* 170. -i sola veniunt
 istae (*sc. ferae*) quia causa *Mar.*
 738. sideris -o tanti polita (*spe-*
lunca) *Mar.* 652. (*Christus*) ascen-
 dit -o nubis circumsaepus ruti-
 lantis *asc.* 115 *adn.* ut tua vita
 magis praefulgeat inclyta, castis
 saepius -is circumdata virginita-
 tis *asc.* 93 (*Christus ad Mariam*
de Iohanne); daemonis *Theoph.* 93
 (*dura v. 141*).
- observantia] relicta vetustae -a re-
 ligionis *Dulc.* 1, 3. omnem regu-
 laris -am conversationis penitus
 evacuavi *Abr.* 7, 8. artioris frenos
 -ae *Abr.* 3, 17.
- observare] -ate pro foribus *Dulc.* 3, 2.
 -ate istas omni sollicitudine *Sap.*
 3, 24; si deus iniquitates -abit
Pafn. 12, 2 *adn.*; caute, si . . *prim.*
 213; *cf. app. ad Abr.* 5, 2.
- observatio] artissimae legis -one *Abr.*
 9, 3; dissonantia -onis (*i. e. reli-*
gionis) *Sap.* 1, 4.
- obses] -idis insontis *Pel.* 212. datis
 -idibus *Gall.* 9, 3.
- obsidere] variis obsessos morbis *Gong.*
 313. *Pel.* 367. obsessum linquant
 ut pectoris antrum (*daemones dae-*
moniacorum) *asc.* 32.
- obsistere] fortiter -ens illi perversa
 volenti *Agn.* 263. quantum meae
 inscitiae obstiterit difficultatis *gest.*
pr. 4.
- obsitus] quid hoc vile ac detesta-
 bile monstrum, scissis et nigellis
 panniculis -um *Dulc.* 6, 1.
- obstare] ingentes -antes undique
 rupes *Pel.* 287. his hominum mon-
 stris bellis -ans iteratis *gest.* 354.
 iaculis *gest.* 52. nullum tibi -at im-
 pedimentum eam videndi *Pafn.* 2, 6.
- obstetrices mulieres *Mar.* 389.
- obstinato pectore *Gall.* II 6, 1.
- obstupefactus] *Mar.* 709 (quae cer-
 nentes). 804 (quo viso). *gest.* 624
 (his compertis).
- obstupescere] -uit *Gong.* 253 (vocem-
 que per aera spargit). *Dion.* 9.
prim. 50. uniuscuiusque pulchri-
 tudinem -esco *Sap.* 3, 2.
- obtegere] donec nox -git rursus
 nebulo terram tenebroso *gest.* 356.
- obtemperanter] quae iubet, o. am-
 plector *Abr.* 7, 13 (*cf. Pafn.* 1, 2).
- obtemperare] tibi *Dulc.* 11, 4. iussis
 tui imperatoris *Dulc.* 11, 2. este
 -antes monitis nostrae sanctae
 parentis. maternis libenter -amus
 monitis *Sap.* 5, 14 (*cf.* 3, 23 quo te
 mihi efficere -antem). -antem
 mei votis ditabo *Sap.* 5, 31.
- obtinere] qualiter (*Oddo*) invicti duro
 luctamine belli -uit castella locis
 constructa marinis *gest.* 1490 (*ein-*
genommen hat). triumphum *Pafn.*
 7, 15. ante quam metam nostra
 -eat ratio *Gong.* 336 (*zu Ende käme*).
 clericatum in ecclesia -ui *Gall.* II
 5, 4 (*hab innegehabt*). a. c. i. *Dion.*
 257.
- obutu] prono *Mar.* 847. *Pel.* 273 (*pl.*).
- obversari] praepulchra, quam tecum
 -ari experiebar, puella *Abr.* 5, 2 *app.*
- obviam] offeramus nos o. *Gall.* 8, 1
 (*at cf. add.*).
- obviare] cui haut blande dictis Io-
 seph mox -at istis *Mar.* 761. nihil
 nostra de parte infidelitatis, nihil
 tibi -abit contrarietatis *Pafn.* 2, 4.
- obvius lupae factus *Gong.* 539 (*cf. Mar.*
 254. *Agn.* 225 stetit. *Gall.* 8, 1 *add.*
gest. 625 exit); id non -um nec
 cuiquam explicabile fore potest
Cal. 9, 6 (*cf. Pafn.* 1, 3 per pluribus).
- occasio] adhuc non repperi -onem
 irascendi *Cal.* 3, 4. patrandi faci-
 noris *Cal.* 9, 4. decipiendi *Abr.* 8, 2.
 evadendi *Sap.* 3, 24; si -o non dare-
 tur negotiando aliud lucrari I *pr.* 8.
- occasus] ducis -us miserabilis *prim.*
 562 (*cf. Cal.* 9, 3). ad -um rursus
 vergitur *Cal.* 9, 30.
- occidens] ab oriente in -ntem *Pafn.*
 1, 16.
- occidere] cur maris stella dicitur?
 quia numquam -it, sed . . *Abr.* 2, 3;
 -it (?) in bello *prim.* 358 *app.*

- occidere *Mar.* 648. 693. *Agn.* 347. *Gall. inscr.* *Cal.* 9, 24. *gest.* 296. *prim.* 367. ex (i. e. ab) ipsis domini pravis inimicis occiditur *prim.* 365. qui te parcendo -it et -endo vivificavit *Cal.* 9, 18.
- occiduis partibus orbis *Pel.* 12 (*cf. Dion.* 116. 141).
- occulere] si quid exerior emergere, quod . . . non -o, sed impatiens morae profero *Sap.* 1, 2.
- occultare] (libellum) usque huc pro sui vilitate -are quam in palam proferre malui *II ep.* 11.
- occulte] non palam, sed nimium o. *Gall.* II 6, 1 (*cf. inscr.*).
- occultus] fraus *gest.* 137. est etenim aliud (tam) -um, tam secretum (cubiculum *vel tale quid audiendum*: cubile *p.* 169, 33 *audiri nequit*), ut . . . *Pafn.* 3, 4.
- occurrere] introeamus in palatium, ubi ipsae commorantur. ecce -unt. *Gall.* 12, 11 (*cf. Pafn.* 6, 2. 7, 1 oportune).
- occursum] huius in -um regredi (i. e. ire) trans litora Padi *gest.* 655 (*ad Aetheltheitham suscipiendam*).
- ocius *Mar.* 283. 825. *asc.* 27. 89. *Gong.* 35. 159. 238 *etc.* *Cal.* 4, 1. *Pafn.* 7, 12. *Sap.* 5, 26. *gest. pr.* 7. v. 263. 542. 712. *prim.* 317. 553.
- octo *Mar.* 267.
- octonarius numerus *Sap.* 3, 12. 13.
- octuennem infantem *Sap.* 5, 35.
- oculos] valedico tibi exultando et osculor os -osque prae gaudio lacrimando *Sap.* 5, 13. -orum concupiscentia *Gall.* 13, 4 *adn.* non claudens -os somno suadente gravatos *prim.* 205. intorquens -os subdola sanguineos *Gong.* 564. ad caelum levare *Abr.* 7, 9. -is sursum manibusque levatis *Dion.* 208 *add.* (*cf. Sap.* 5, 20). quis -is possim mis cernere prolis divinae vultum? *Theoph.* 216. -is lastrando reflexis *Dion.* 73 (*cf. Pel.* 403). vultibus attonitis stantes -isque supinis *asc.* 123 (*cf. Theoph.* 324). -is iterum vigilabat apertis *Theoph.* 375; praeponit pavitans -is saepissime cordis, quanta . . . *Theoph.* 158.
- oda] -is divinis *Mar.* 286. 345. 357. *asc.* 149. condignis *Mar.* 678. crebris *Theoph.* 418. dignis *Gong.* 283. dulcisonis *Gong.* 328.
- odire] frivola, quae sectabatur, -iando refugit *Pafn.* 7, 4.
- odium] -i non felle tabescens *gest.* 741; amarum *asc.* 34 (*pl.*). iniquum *Pafn.* 4, 4. iniustum *Cal.* 9, 32.
- odor istius fragrantiae *Abr.* 6, 3. suavis sensit dulcemen -oris *Agn.* 221.
- odorari] quid sentio novae dulcedinis, quid -or stupendae suavitatis? *Sap.* 5, 23.
- offendere] deum *Pafn.* 1, 20 (*cf.* 3, 6). illam (*Thaidem sc.*) *Pafn.* 4, 1 (*cf. Mar.* 339). hac magis -nsus ratione *Dion.* 199 (*cf. Pel.* 293). nec temptes nostrum post haec -ndere iussum *Pel.* 263.
- offerre] angelus stetit obvius illi, obtulit et vestem *Agn.* 227. quae tibi purganda offero carminula *Mar.* 4 (*cf. I pr.* 1). pondus oblatis auri *Agn.* 58. iste sed oblatus laudum placeat tibi census *gest. prol.* 1, s. cui uni devotio orationum debet offerri *Pafn.* 7, 14. (*quae acquisivi*) sacris altaribus offerenda *Abr.* 7, 14. incensum *Mar.* 459. (filias) pro te mactandas obtulisse non distuli *Sap.* 9, s. offeramus nos obviam (*an obvios?*) *Gall.* 8, 1. *cf. Gong.* 75 *app.*
- officere] nil -it, quod elaborastis *Pafn.* 1, 18.
- officina] in interiorem -ae aedem *Dulc.* 2, 3 *adn.*
- officium germani cari *gest.* 678 (*opp.* ius servi). -um (tibi) iniunctum imple (perface) *Sap.* 5, 14. 35 (sibi iunctum *Dion.* 41); *Ant:* perveniebat ad -um sibimet satis aptum (*vicedomni*) *Theoph.* 16 (*cf. v.* 61). iudicis -o functum feritae lupina *Agn.* 356. -o vice rectricis (i. e. *abbatissae*) perfuncta prioris *prim.* 480; dona, quae tibi (deus) per nubis mirum miserat -um *Gong.* 270 (*cf. v.* 386). stili -o designavi *II pr.* 4. mobilis -um complent nec corporis ullum (*simulachra*) *Agn.* 171.
- offuscare] ne immensa eius serenitas pulchritudinis alicuius obfuscetur sorde coinquinationis *Abr.* 1, 3. nec flammae comam vel vestes poterunt obfuscare *Sap.* 5, 36.
- offuscatio] me sordidulam, milies millenis sordium -onibus oblitam *Pafn.* 3, s.

- oleum] vas plenum -o et adipe *Sap.* 5, 24.
olim *de re praeterita Mar.* 31. 336. *gest.* 484; *de re futura Mar.* 212.
olimpias *r.* olympias.
oliviferi montis *asc.* 20.
ollas et sartagine *Dulc. inscr.* (*cf.* 4, 2, 3).
olympiades duae (tres) *Abr.* 1, 4. *Sap.* 3, 11. 12 (*i. e. octo aut duodecim anni*).
ominis hoc signum felicitis serenum *prim.* 209 (*cf. gest.* 19).
omittere] sponte -ens (*hingebend*)
soboles, quas peperit *Sap.* 9, 5.
omnigenus] fraudibus -is antiquae calliditatis *Gong.* 435.
omnino *Agn.* 352. *II ep.* 7. *Sap.* 5, 31. *prim.* 220. 322.
omniparens verbi genitor mundique creator *Agn.* 373 (*cf. Pafn.* 7, 1. *Sap.* 5, 20. 9, 4).
omnipater *Mar.* 134. 216. *Gall.* 2, 5.
omnipotens] rector *Mar.* 314. pater *asc.* 54. deus *Dulc.* 1, 3. vir *Mar.* 726 (*de Christo*; *opp.* parvus homuncio); *subst.* *Agn.* 62. 75. *gest.* 1145.
omnis] aevum *Theoph.* 320. constructio coenobii *prim.* 150. decus *Pel.* 167. *Agn.* 278. dedecus *Agn.* 192. dies *Mar.* 368. *Abr.* 4, 3. domus (*eius*) *Mar.* 70. genus tuum *Bas.* 122. mundus *Theoph.* 363. orbis *Mar.* 187. 332. plebs *Mar.* 262. *Agn.* 132. *gest.* 91. popellus *Mar.* 420. stirps (*eius*) *prim.* 441; *subst.*: cum sub tectis templi consisteret -is *Mar.* 410. -e, quod feci *Cal.* 9, 16. (*Christus*), quae sacra praedixit scriptura, per -e replevit *Theoph.* 309. nec in solo nec in -i *Cal.* 2, 2 *adn.*; omnes *adi.* I *pr.* 1. *Mar.* 74. 191. 326. 354. 431. 435 *etc.*; *subst.* *Mar.* 127 (omnia). 220. 337 *etc.*
onerare] ipso qui mensas dapibus ponunt honeratas *Gong.* 211 (*cf. app. et adn.*).
onus grave *Cal.* 9, 23 (peccati). *Abr.* 2, 5 (corporis; *cf. app.*). id quidem -eris imposuistis, ut . . . *gest. pr.* 3.
onustus] istius palmae -ae de fructu *Mar.* 758.
opera] unde paene -a cessavit dicandi *II ep.* 4. -am dare tuis iustis *Dion.* 183. componendis *II ep.* 5. tuis praeceptis implendis *Dulc.* 13, 2. obsequiis -am gessit regali-
bus aptam *gest.* 677.
operari] purpureos digitis filis -ans benedictis *Mar.* 519. purpura sed sanctae fulgens -anda Mariae creditur *Mar.* 302: miranda *Cal.* 9, 9. perversa *Pafn.* 1, 20; Christi, qui in sanctis -atur *II pr.* 8 (*cf. II ep.* 3).
opperit imperium (*palmam*) *Mar.* 781.
optimus] doctor Paulus *Dion.* 23 *app.*; candor *Ioh.* 5. merita *Theoph.* 179. aeternae radius lucis *Dion.* 114. venia *Theoph.* 267.
opinio] o te tali -one felicem! *Gall.* 10, 1 (*dass du jetzt so denkst*).
oportet proferas *Gall.* 1, 5; a. c. i. *Pafn.* 5, 2.
oportune *Gall.* 7, 1. *Pafn.* 7, 1 (*es ist gut, dass . . . jetzt . . .*).
oppido pauci *Dion.* 123.
opponere] cuiusdam saepta pauperis -ita *Gong.* 90 (*woran er vorbeikam*). insuper (*dacmones*) opprobriis -nunt semper amaris, quod (*coni.*) *Bas.* 202.
opprobrium] reddidit econtra dominae lasciva famella -is iactum servili murmure verbum: . . . Anna sed -um patienter pertulit istud *Mar.* 157. 160. -i causa *Mar.* 505. -is plenus amaris *Mar.* 169 (*cf. r.* 204. *Bas.* 202). -is tangi. colaphis. alapis quoque caedi *Theoph.* 305. finetenus portet indicium proprii -i *Gong.* 582.
ops] egentii paginae opem tuae recititudinis ne pigriteris adhibere I *pr.* 9. fer opem dolori, quem patior *Abr.* 3, 1. praestabat opem solita pietate recentem *prim.* 302. cuius opem tanti sensit sub fasce pericli *Agn.* 231; cuius ope saepissime indigemus ad defensionem patriae *Gall.* 2, 2; opibus rerum pollens *Bas.* 22.
optare] hoc -o *Pafn.* 3, 7 (*cf.* 4, 2). hoc -amus, hoc amplectimur, ut . . . *Dulc.* 1, 8. *Sap.* 5, 5 (*sed Pafn.* 3, 7 quo *aliter interpretandum*). quod ipsa me praesente mortem, ut adveniret, -ando invitavit *Cal.* 5, 2; *inf. Pel.* 202. *Dion.* 103. *Agn.* 386. *Gall.* II 3, 1. 5, 3. *Dulc.* 12, 1. *prim.* 385; a. c. i. *Gong.* 452. *Pel.* 265. *Bas.* 27. 105. *gest.* 347. 362 *app.*

- optatus] vel -is amplexibus me saturabo *Dulc.* 3, 2. -ato sublimatus honore *gest.* 487. iter *gest.* 1172. -as solitudinis latebras *Pafn.* 7, 16. pax *gest. prol.* 2, 22. prosperitas *prim.* 439. quies *gest. pr.* 5. triumphus *gest.* 278.
- optiva filia *Abr.* 3, 3 *app.*
- opus] si (*lacrimas poenitentiae*) effectus sequetur -eris *Pafn.* 3, 8 (*bis*: 'werkthätige Reue'; cf. *Gall.* 1, 2). quae cogitavi, -ere complebo *Pafn.* 3, 12; qui coeptum perfecit -us memoratum *prim. prol.* 6 (*de constructione monasterii Gandeshemensis*; et sic v. 83. 233. 247. 279 instabant -eri mox nocte dieque recenti. 283 studiosum); quis -us ad templi pertingens traditur ornatum perficiendum *Mar.* 499. digitos -erum satis arte probatos *Mar.* 351 (*cf. v.* 362). ad -us beneficii *Pafn.* 3, 10 (*zu Almosen*). -us caelestis gratiae *Cal.* 9, 13 (*sic hat es gewirkt*). causa sed est -eris tantum devotio mentis, haec et ad audendum suadebat -us metuendum *gest. prol.* 1, 16. 17 (*cf. I pr.* 3).
- opus est] hoc maxime o. e. *Abr.* 4, 5; non o. e. vobis formidinis ullae *Mar.* 807; tuo iuvamine *Pafn.* 7, 2. eius miseratione *Pafn.* 7, 15. si (non) o. e. monitu *Gall.* 1, 3. *Pafn.* 7, 15; *inf. Mar.* 199. 531. *gest.* 39.
- ora (hora)] litoris extrema in -a *Pel.* 324; -as patrias *gest.* 667. Alpibus accinctas altis *gest.* 623. Bethleis in -is *Mar.* 644 *adn.* Memphitidis *Dion.* 7 *app.* satis ignotas -as *gest.* 629. de longinquis -is *prim.* 135; praesentis vitae discessit ab -is *gest.* 398.
- oracula vatum *Mar.* 523. 578 (*sic Iuvenecus I* 195. 237: *neque vero Hr. eum legit*).
- orare] -antes (*famuli*), aditum iam fieri patulum *Gong.* 230; *beten*: absolute *Mar.* 244. 323. 654 (*accus. v.* 655 *huc non rettulerim*). asc. 105. *Agn.* 301. 394. *Pafn.* 7, 14 (non verbis, sed lacrimis etc.). 13, 2. *Sap.* 5, 21. pro me *Pafn.* 7, 15. pro persecutorum delictis *Gall.* II 9, 1. ut *Dion.* 83. *Sap.* 5, 13; deum etc. *Mar.* 584. 715 (*tacitis nutibus, de feris*). 732. asc. 34 (*inf.*). *Bas.* 251 (quo). *Agn.* 293 (ut). 371. *Pafn.* 7, 14. his est -andus solusque colendus, amandus *Agn.* 323 (*gest.* 1512 quo); auxilium veteris supplex -ando draconis *Bas.* 69.
- oratio] abruptisti nostri -onem, ne audires iustorum laudem *Gall.* II 5, 4; *Gebet*: consentientes in -one *Pafn.* 11, 1. -one completa *Sap.* 9, 3. prostratus in -onem *Abr.* 3, 9. assidua *Sap.* 5, 14. sacra *Sap. inscr.*; plur. pro ieiuniorum, -onum, vigiliarum sudore *Abr.* 7, 4 (*cf. inscr.* 3, 5). devotio *Pafn.* 7, 14. mecum in -onibus concordando velitis persistere *Pafn.* 10, 5.
- oratu pulsando iugi penetralia caeli *prim.* 36.
- orbare] quod maerentes -abis forte parentes *Pel.* 256 (*sc.*, *si me coegeris te necare*). -ati misere pro funere nati *Agn.* 280. este compatientes -ati patris angustiis *Gall.* II 9, 1 (*filius non mortuus, sed insanus*); (*Eadit moriens*) acriter -atum dimittebat Liudulfum *gest.* 419. (*Gerbberg moriens*) -atum sui (*i. e. suum*) dimisit ovile sorori *prim.* 484.
- orbis] de finibus -is *Mar.* 618. perplures regiones *gest.* 392. (*deus*) -is dominus *Agn.* 80. factor *Mar.* 583. 715. iudex mitissimus (aequis-simus) *Bas.* 187. *gest.* 228. cives -is *Mar.* 580. laudem cuius canit -is *gest.* 96 (*cf. Mar.* 27). venerabilis -i *Dion.* 107. (*Maria infans*) maturis lucebat moribus -i *Mar.* 332 (*cf. v.* 187 quae gaudens omni tantum pariet decus -i. *Agn.* 400); -em nocturnae circumduxere tenebrae *Dion.* 3. cum iudex -em veniet renovare per ignem *Theoph.* 279. toto in -e *Agn.* 293. *prim.* 142. Romanus *Gall.* 12, 8. *Sap.* 1, 4. *gest. prol.* 1, 6 (*Hr. eius imaginis memor videtur fuisse, qua quattuor nationes imperatorem salutant muneribus adlatis: quam ad Henricum II relatum edidit Giesebrecht, G. d. d. K.-Z. tom. II; sed occurrit iam antea: cuius hoc satis memorabile testimonium est; cf. Voegel, Westdeutsche Zs. suppl. VII p. 13 sqq., et Sauerland-Haseloff, Psalter Erzb. Egberts von Trier, p. 71 sqq. stabilis (s. v.). teres *Gong.* 295 *adn.**

- orbitas] pro compassione -atis *Abr.* 1, 3 (*de puella 'utriusque parentis solamine destituta'*). pro solamine, quod contulisti meae -ati *Sap.* 9, 2 (*loquitur mater filiabus orbata*). orbis] se -o cantum praebebat ocellum *Gong.* 63 *adm.*
- ordinare] qualiter vitam moresque -averit *Abr.* 9, 2.
- ordiri huius stamen opusculi *gest.* *pr.* 9 (*cf.* I *pr.* 3); sic Sergius orsus inquit *prim.* 156 (*cf.* orsum).
- ordo] -ine digesto *Mar.* 630. *gest. prol.* 1, 22. dispositio *prim.* 221. narravit ab -ine cuncta *Theoph.* 390 (*i. e.* 'ordine digesto' ab initio). ac deinceps per -inem *Sap.* 3, 18. -ine postremus non sit tamen iste libellus, quem prius exemplo constabat scriptum fore nullo *gest. prol.* 1, 28. -ine bis duodenorum pulchro seniorum stipatus *Ioh.* 3. -o nunc rerum deposcit debitus harum, ut .. *prim.* 1; -ine divino (*Fügung*) fieri sed talia eredo *Mar.* 601.
- organa melodiis in quo (*thalamo*) resonando canoris carmen dulce mihi cantant per tempora saeculi *Agn.* 100.
- oriens] ab -nte in occidentem *Pafn.* 1, 16.
- origo] da diversas partes huius solvendae hominis prospere repetere principium sui -inis *Pafn.* 13, 3 (*sc. animam caeleste, corpus terrestre*). clara ex stirpe me -inem non nego trahere *Sap.* 3, 6. Liudulfus, cura cuius processit -o omnis structurae *prim.* 281.
- oriri (*semper* ortus; *cf.* oriens] ortus sol *Bas.* 232. die sacra feliciter orta *Theoph.* 383; post hunc Henricus fuerat feliciter ortus *gest.* 46 (*elegantur cum imagine* *r.* 33 fulsit ceu Lucifer ortus Oddo; *cf.* *prim.* 369). ortus regali David de germine magni *Mar.* 52. summis natalibus *Sap.* 3, 6; quam scrupulosa et plexilis quaestio ex istarum aetate infantularum est orta *Sap.* 3, 22.
- ornamentum] vinclis palmas stringendo cruentis eius candidolas -is magis aptas *gest.* 185. depositis suis -is pretiosis *gest.* 354.
- ornare] -atam pulchre cultu vestis pretiosae *prim.* 335 (*cf.* *Pel.* 222. *Agn.* 442. *Abr.* 6, 1 *app.*). optans plus animam -ari gemmis perfectae virginitatis quam corpus pompa mundi mortale caduca *Bas.* 28. toto se placidis -ans conamine factis *Mar.* 66. hunc libellum parvo ullius decoris cultu -atum I *pr.* 1; (*deus Oddonem*) tam magnificis -at persaepe triumphis *gest.* 138. ut heram tanti compositus ducis -aret famulatus *gest.* 637. -ant exequiae corpus exanime *Gong.* 690. quae coenobium donis -avit saepe coruscis *prim.* 478. (*imperatores Christiani*), quia adolabantur creatori, augustalis apicem dignitatis -abant et beatificabant insignibus suae probitatis et sanctitatis *Gall.* II 5, 3 (*magis sc., quam ipsi eo ornabantur*).
- ornatus variis claros cultus *Agn.* 94. -us maioris suscepit honoris *gest.* 1481 (*cf.* *r.* 499 et *p.* X⁸⁹). templi *Mar.* 500.
- orsum (*semper plur.*; *cf.* ordiri] *Mar.* 173. 323. 527. *Gong.* 153 (*cf.* *gest.* 1506). 519. ewangelica *Theoph.* 387. *gest.* 268. blanda *Theoph.* 291. firma *gest.* 222.
- ortus] a solis veniens -u rutilantis *Ioh.* 16. -us tui primordia clara beati *Mar.* 23. -us sui nobilitati *Agn.* 30 (= *prim.* 7).
- os] aurem regali ludens contulit ori magno ridiculo, divertens ora negata *Pel.* 240 *sq.* (*cf.* *r.* 373). dextra compressit martyris ora *Pel.* 268. ora naresque pugnis frangendo *Pafn.* 1, 26 (*cinander*). osculor os oculosque (*filiae*) *Sap.* 5, 13. sapientia nominis fulget in ore *Sap.* 3, 6; plasma suae dextrae rapiens serpentis ab ore *Theoph.* 445 (*cf.* *Bas.* 259); quae suo profluxit ab ore loquela, nectare gratiolae fuerat condita supernae *Mar.* 341 (*cf.* *Agn.* 95. *Theoph.* 266). qui te mente fide, voto laudamus et ore *Theoph.* 412. Christum ore negato *Bas.* 67. ut os ad vovendum aperui *Gall.* 12, 6. divinum *Gong.* 8 (*i. e.* dei). mellifluum *gest.* 1178. modestum *prim.* 351. praedulce *Pel.* 300. omnis rusticitas oris *gest. prol.* 2, 36.

- oss] evulsis visceribus et nudatis ossibus *Sap.* 5, 22. dans pacificam requiem ossibus *Sap.* 9, 1. ossa sunt translata *prim.* 294. mortua in tumulis ossa variis fulgent miraculorum titulis *Gall.* II 9, 2. sacr(at)a *Gong.* 497. 526.
- osculari] -or os oculosque *Sap.* 5, 13 (*cf. Dulc. inscr.*).
- osculum (-a) dare (mihi etc.) *Theoph.* 389. *Abr.* 6, 2. figere *Mar.* 653. imprimere *Sap.* 7, 2. libare *Gong.* 502. *Pel.* 236. *Agn.* 336 (mitia; *cf. Dulc.* 4, 3). *Gall.* 5, 4 (amoris; *Sap.* 5, 14 pacis). *Abr.* 6, 2 (dulcia). *Sap.* 5, 13.
- ostendere] rusticitatem meae dictatunculae hactenus vix audebam paucis -ndere II *ep.* 4 (*cf. gest. pr.* 10). -nsae visionis *Abr.* 3, 8 (*cf. Pafn.* 11, 1. *prim.* 216). citus -ndam, quantum possit mea virtus *Bas.* 93 (*cf. Dulc.* 1, 5. *Pafn.* 3, 8).
- ostentare] -at suum gemmato casside vultum *Pel.* 118. tui pulchritudinem nostro neophitae -a *Abr.* 6, 1 *app.*
- ostiarium] hostiarii, introduce me in palatium *Dulc.* 6, 1.
- ostium (hostium)] ad -a portae *Mar.* 251. muni seris -um *Abr.* 7, 1. contra (*auf . . zu*) fonticuli sibimet prius -a missi *Gong.* 385.
- ovile (*spir.*) (*Mariam*) gaudens reduxi ad -e *Abr.* 9, 1; *Herde*: summi pontificis *Theoph.* 36 *adn.* (*cf. Ioh. ev.* 21, 15). puellare (*Nonnenconvent*) *prim.* 111 (*cf. v.* 318 tenerum. 484 orbatum. 495); *dubia significatio Bas.* 231 quo bonus errantem pastor ovem turmis proprii iunxisset -is.
- ovini velleris mollitie *Pafn.* 7, 3 (*opp. haedinae pellis austeritate*).
- ovis (*spir.*)] pro propriis animam ponens -ibus pie caram *asc.* 63. errantem -em *Bas.* 231. ut ad instar boni pastoris praecedas repertam -em *Abr.* 7, 15. inter candidulas -es collocanda *Pafn.* 13, 4.
- pabulum] quo poenis -um non tradar amaris *Theoph.* 360 *app.* (*cf. Hagen, carn. medii aeri p.* 174 v. 7 *de gehenna* os, digiti, mammae fiunt ibi -a flammae).
- pacifice] corpus in molli gremio terrae, suae materiae, p. foveatur *Pafn.* 13, 3.
- pacificus] rex -us de sidere Christus *gest.* 17 (*cf. W. Sickel, G. G. A. a.* 1901 p. 380). (ferae) *Mar.* 746. regnum *gest.* 731. requies *Sap.* 9, 1. verba *Mar.* 245 (*cf. v.* 173). *Gong.* 389. 411. 560.
- pactum] quin servaret, quod pepigit, -um signo fidei stabilitum *Agn.* 153 (*cf. prim.* 340); quo -o, quo iure? *Theoph.* 284. quo -o? *Gall.* 12, 6. *Dulc.* 1, 5. *Cal.* 3, 5. 9, 12. *Sap.* 1, 4. *gest.* 600.
- paene *Mar.* 682 (repletis). II *ep.* 4 (cessavit). *Abr.* 7, 8 (evacuavi). *prim.* 14 (primis p. sub annis).
- paganus] gens *Mar.* 839. rex *Pel.* 70 (*pl.*). 239. -i *Mar.* 836 (non domiti). *Pel.* 39 (*Saraceni*).
- pagina] egenti -ae (*i. e. opusculo meo*) opem tuae rectitudinis ne pigriteris adhibere I *pr.* 9. sacris -is II *pr.* 2 (*i. e. sacrae scripturae*; *cf. Abr.* 2, 7 psalterium ceterasque divinae legis -as). -a libri, quem . . scripsimus *prim.* 81.
- palam *Theoph.* 390 (*v. 388* coram cunctis). non p., sed nimium occulte *Gall.* II 6, 1. in p. proferre II *ep.* 11.
- palatium *Gall.* 12, 11. 13, 4. II 5, 7. *Dulc.* 5, 1. 6, 1. *Sap.* 2, 1. 2. 3, 24. primos in -o *Gall.* II 5, 6. *Dulc.* 1, 1; caeli *Sap.* 5, 26.
- palatinus pelvem manibus tulit unus (*duci suo*) *Gong.* 261. cum -is medius foret ille locatus *Pel.* 227. -i (*in aula Constantini eiusque successorum*) *Gall.* 1, 5. II 6, 1.
- palatum] qui dedit arguto vocem -o *Gong.* 143. resono *Agn.* 287.
- paliuris impexis *Gong.* 171 (*cf. Verg. ecl.* 5, 39).
- pallescere] polus radii coepit -ere solis *gest.* 551.
- palma (*arbor*) *Mar.* 754. 756. 758 (onusta). 772. 782. 792; *palma bravii*: -am percipere *Sap.* 5, 1. -as manibus ferentes *Ioh.* 19. nitida *Pel.* 11. 303. martyrii *Dion.* 105. *Agn.* 423. *Dulc.* 14, 3. *Sap.* 7, 2. triumphi *Mar.* 801 (*cf. v.* 798). victoriae *Pafn.* 7, 15. virginitatis *Gall.* 5, 5.
- palma (*manus*)] ni probet ipsa sacram -a tangendo *Mariam* *Mar.* 604.

- expansis suis ad sidera -is *Gong.* 259 (*cf. Theoph.* 310. *Agn.* 371). fundo (*aquae*) nudatam committit denique -am *Gong.* 405 (v. 417 cum -am retulit). vinclis -as stringendo cruentis eius candidolas *gest.* 184.
- palmus (*cf. app. et ind. verb. s. v. concludere*) qui vales proprio mundum concludere -o *Mar.* 873.
- palpare] castam temptans -are *Mariam Mar.* 606. talia blandiloquis -antes verbulis linguis *Pel.* 388. -antes linguae *Dion.* 228 (*capite praeciso*).
- pandere triclinium militibus suum *Gong.* 234. -o medicamina sani optima consilii mox capienda tibi *Gong.* 547. felices primordia Gaudeshemensis -ere coenobii *prim. prol.* 3 (*sic alibi pangere*).
- pangere] Christo laudes *Pel.* 83 (*cf. Sap.* 6, 2). grates *Gong.* 277 (*cf. Mar.* 40). ortus tui primordia clara beati necnon regale -ere progeniem *Mar.* 24 (*cf. pandere*). carmine quo compto valeam pia -ere facta sancti *Gongolfi Gong.* 13 (*cf. Agn.* 26); quod pepigit, pactum *Agn.* 153.
- panis] caelestem frangere -em *Dion.* 173.
- pannus] minimum -orum filum *Mar.* 626.
- papa *Clemens I: Dion.* 117. 140. *Sergius II: beatus prim.* 125. inclite *prim.* 134.
- papae v. *ind. gramm.: interiect.*
- par] principibus fit par, ducibus sed nec fuit impar *prim.* 18 *adn.* in deitate parem nec maiestate minorem *Agn.* 74. par (i. e. tanta, quanta nunc) victoria *Abr.* 3, 7. pari condicione extinctam *Sap.* 5, 27. par decus imperii *gest. prol.* 2, 17. pari similis splendore frui ditionis *prim.* 80. paribus vestigiis *Abr.* 7, 15. tot spatia, pares productiones, eadem simphonae repperiuntur in his, quae et in cordis *Pafn.* 1, 11; *mathem.* numerus par (*gerade Zahl*), pariter par, impariter par v. numerus.
- paraclytus] sancto amborum (*dei patris et filii*) -o *Dulc.* 11, 1.
- paradisiaci aromatis *Sap.* 5, 23. -is locellis *Mar.* 784 (i. e. in ipsa paradiso).
- paradysus] in -um *Mar.* 796.
- paranimphus] virginis aeternae, par-tus et tanti sacra narrantis -i *Mar.* 530 (*sic de Gabriele Ps.-Fortunatus carm.* 1, 325).
- parare] omne, quod -as ad dolorem *Sap.* 5, 10. cunctis ad cultum rite -atis *prim.* 391; -ate vos ad tolerantiam futuri certaminis *Sap.* 5, 14; cibum -atum *Mar.* 190; insidias hostili parte -atas *gest.* 243 (*occulta fraude v. 137. vulpino corde Mar.* 666). vindictam poenali lege -andam *Gong.* 375. de poena iam rite -anda *Gong.* 455. his procerum dampnis magna feritate -atis *Pel.* 125. funeris magni fit pompa -ata *Gong.* 489 *add.* in tumulo non absque dolore -ato *prim.* 553. -at regredi *Dulc.* 4, 4; *cf. paratus*.
- parator mundi rerumque *Gong.* 1.
- paratus] complectens animo praecepta -o *prim.* 255. (*Christus*) auxilium, spes solamenque -um eius praesidium devota mente precantum *Theoph.* 209. laqueos omnes captare -os *Theoph.* 106.
- parce (victum) illi praebitum ire *Pafn.* 7, 6 (*cf. Pel.* 378 -ius satiatas cum *adn.*). loquere -ius, ne irascar *Sap.* 5, 17.
- parcere absolute: *Agn.* 182. 187. *Gall.* 9, 3. *Dulc.* 11, 2. rex pie, Hrotsvithae -ens miserere misellae *asc.* 148 (*cf. Theoph.* 343. *Cal.* 9, 18 qui te -endo occidit et occidendo vivificavit. *gest.* 274); qui tibi dilecto nescivit -ere nato *Mar.* 893. nec scivit proprio -ere iam domino *Gong.* 446 (*dux a clerico adultero occiditur*). regis ministris *gest.* 277 (*de deo*). (huius) infantiae *Dulc.* 10, 1. 12, 4. *Sap.* 5, 3. 18. infantili simplicitati *Agn.* 180. lacrimis, anxietati cordis *Gall.* II 9, 2. audaciae *Gall.* II 5, 6. criminibus *Theoph.* 407. nostris culpis *Dion.* 257. -atis talibus alloquiis *Gong.* 156 (*cf. Pel.* 261). nec -am preculis studio certante profusus *Theoph.* 341.
- parcus] pretii non munere -i *Mar.* 379 *add.*
- pardus] magnanimes cum -is leones *Mar.* 729.
- parens, m.: *Pel.* 75 *adn.* *Bas.* 133. *Agn.* 313. *gest.* 671. 1165. ipsum ceu dul-

- cem venerantur amando -ntem
Theoph. 28. *de deo Christi patre*:
Theoph. 300 (missum de sede -ntis;
cf. v. 449). caelestis *asc.* 100. *Theoph.*
 149. postquam virgo puellaris sine
 sorde pudoris saeculorum regem
 peperit propriumque -ntem *prim.*
 400 (*cf. Mar.* 301); *f. Sap.* 5, 14
 (sancta). *prim.* 432 (regis ut illu-
 stre socrum propriamque -ntem;
cf. v. 375). 573. *de Maria*: -ns
 virgo natum lactat pie sola *Mar.*
 598 (*cf. v. 14*). dulcis *Theoph.* 446.
 illustris, sancta *Theoph.* 408; utrius-
 que -ntis solamine destituta *Abr.*
 1, 3 (*cf. gest.* 425). plur. -ntes (*Eltern*):
Mar. 292, 324. *Pel.* 256. *Agn.* 437. *Gall.*
 13, 4. *Sap.* 3, 6. 5, 32. *gest.* 473. prae-
 dulces *Bas.* 154. almi *Agn.* 28. prae-
 nobiles *prim.* 6. summi *Agn.* 430.
 (*Vorfahren*; *huc poterant referri*
fort. etiam Sap. 3, 6. *gest.* 473). qui
 suos omnes vicit pietate -ntes, non
 minus insignis pompa vincebat
 honoris *prim.* 19 *adn.* protoplastes
prim. 533 (*cf. Theoph.* 69 primates).
sic etiam sing. Adam -ntis *Mar.* 214.
 veri sese pastoris haberi dignum
 terrestri carne -ntem *Mar.* 59 (*de*
Ioachim, patre Mariae).
 parentalis] sollicitudo -is (*pro gen.*
subi.) amoris *Agn.* 435.
 parentelae claritas ingenuitatis *Dulc.*
 1, 1.
 parere] hunc sine matre pater omni-
 potens genuit, et sine patre mater
 -iebat eundem *Agn.* 76. soboles,
 quas peperit *Sap.* 9, 8 (*cf. Mar.* 187.
 565. *Theoph.* 278. *prim.* 400). lucem
 genitrix -itura perennem *Mar.* 570.
 matris temet -ientis (*τεκνογον*)
Bas. 134. *Sap.* 7, 2; *add. dat. patris*:
 haec illi dulcem peperit clarissima
 prolem *gest.* 121 (*cf. v. 80*); unum
 vitium -it aliud *Pafn.* 1, 26. volup-
 tas -it poenam, necessitas autem
 coronam *Dulc.* 12, 3. patrii (*cf.*
adn.) census fuerat sibi maxime
 partus *Gong.* 57.
 parere] quae -ens mundo restaurasti,
 pia virgo, vitam *Mar.* 15 *adn.* (*ser-*
pens), licet irrationale sit animal,
 haut surda tamen aure, quod ius-
 sisti, obaudivit. non mea, sed
 Christi virtute -uit *Cal.* 9, 3; talia
 iactanti *Pel.* 283. si rite meo sa-
 tagis -ere magistro (*i. e. diabolo*)
Bas. 49. regi *gest.* 103. saevitiae
 tuae (*Adriani*) satisfaciendo -ebit
 (*Antiochus*) *Sap.* 5, 36. praesulis im-
 perio -ere negat veniendo *Theoph.*
 46. iussis *Mar.* 239. 778. *Gall.* II
 8, 2. *Sap.* 7, 1. *gest. prol.* 2, 10. *v.* 671
 (devota mente). monitis *Theoph.*
 296. *gest. prol.* 2, 16. praeceptis *Gall.*
 5, 6 (in omnibus). *Dulc.* 12, 5. sua-
 delis *Theoph.* 90. *gest.* 218.
 parili feritate *Gong.* 449. gratiola
gest. 446.
 pariter (*saepe pro 'una'*) *Mar.* 294.
 355. 409. 419. 496. 659. *Theoph.* 352.
Bas. 32. 229. *Dion.* 176 (comitante).
Dulc. 13, 4. *Abr.* 6, 6. *gest.* 113. 303.
 651. 1482. *prim.* 77. 155. 158. 366. 390.
 398. 445. 541. 542. 567. numerus p.
 par et p. impar *v. numerus*.
 pars] homo non solum ab eisdem
 elementis, sed etiam ex magis con-
 trariis -rtibus coaptatur *Pafn.* 1, 4.
 omnis numerus, cuius -rtes etc.
Sap. 3, 13 (*cf. 3, 15. 16. 18. 20*); ut
 quae te sequitur, semper -rs (*ho-*
minum, 'Partei') multiplicetur *Bas.*
 60. quaedam -rs . . . -rs . . . *gest.* 174.
 176 (*cf. v. 482*). hostilis *gest.* 242.
 propria *gest.* 258; -rte tua famam
 didici persaepe sinistram *Gong.* 391
 (*i. e. de te, quod ad te adinet*).
 nihil nostra de -rte infidelitatis,
 nihil tibi obviabit contrarietatis
Pafn. 2, 4; -rtem possessionis, quae
 ad filias pertinet, excipio, -rtem-
 que ad susceptionem peregrinorum
 mihi reservo, de reliquo etc. *Gall.*
 13, 6 (*Drittel*; *cf. Mar.* 67 *sqq.*); da
 diversas -rtes huius solvendae ho-
 minis (*sc. corpus et animam*) pro-
 sperere repetere principium sui ori-
 ginis *Pafn.* 13, 3. o adoptiva filia,
 o meae -rs animae, Maria *Abr.* 7, 2
 (*cf. 2, 1*); -rtem nobis vitae prae-
 stare perennis *Dion.* 258; famosus
 juvenis nutritur -rtibus illis *Gong.*
 23 (*cf. Theoph.* 3. *Bas.* 20. *gest.* 456).
 -rtibus occiduis orbis *Pel.* 12 (*cf.*
Dion. 116. 141).
 particeps nostrae fragilitatis (*Chri-*
stus, quamquam deus) *Cal.* 9, 18.
 partiri] o utinam voluissetis meam
 compassionem compatiendo me-
 cum -iri *Cal.* 2, 1.
 partus virgineus *Mar.* 526. 593 (*cf. v.*

595). 473. tantus *Mar.* 530. -us post gaudia casta *Theoph.* 181 (*cf.* v. 116). hanc solam consistere dignam ad proprii-um nati *Mar.* 307. (*Annam*) sterilem non tempore parvo spem -us homini nullam conferre fideli *Mar.* 34.
parum] ac commota p. *prim.* 39 *adn.* parvipendere] dicam digestim. hoc interim -o, quo edisseras, quod magis -o *Gall.* 12, 1. quid, si terream supplicis? -unt *Dulc.* 2, 2. lenocinia tua -o tuique lasciviam fastidio, sed te ipsum penitus sperno *Cal.* 3, 3. qui haec -et (?), asinum vivit *Abr.* 2, 6 *app.* licet sanguinis superbia nobis sit -enda *Sap.* 3, 6. lenitatem -it pietatis (*tuae*) *Sap.* 5, 19. si flagra -is, acrioribus poenis coartaberis *Sap.* 5, 21. parvus] homuncio *Mar.* 725 (*Christus infans*). puer *Mar.* 632. Maria *Mar.* 325. puella *Mar.* 352. virguncula *Mar.* 255. ingenio -am necnon aetate tenellam *Agn.* 179; barbula *prim.* 46. non -a caterva *Theoph.* 317. *gest.* 621. causa gravis non -a doloris *Agn.* 117 (*cf. gest.* 172). cibo *Pel.* 132. hunc libellum -o ullius decoris cultu ornatum, sed non -a diligentia inlaboratum I *pr.* 1. ecclesia *prim.* 103. non -i dona lucelli *Bas.* 43. munus *Mar.* 675. praesepe *Mar.* 876. non -am seditionem *Agn.* 345. spatii post tempora -i *gest.* 1177 (spatium *Pafn.* 7, 6. *gest.* 372. tempus *Mar.* 83. 508. *Bas.* 207). non -o terrore *gest.* 577; *cf.* parvipendere.
minor] aetatis meriti pariterque -oris *gest.* 113 (*cf. Pel.* 396). haut -or obsequela venerationis *gest.* *pr.* 1. non -oris diligentia sollicitudinis II *ep.* 11; -orem illo numero summae quantitatem *Sap.* 3, 13. mundus *Pafn.* 1, 2, 3, 18 (*i. e. microcosmus, homo*). terminus *Sap.* 3, 19 (*numeri digestim scripti*); aetate I *pr.* 7. *Dulc.* 1, 5. deitate parem nec maiestate -orem *Agn.* 74. quanto sexus fragilior scientiaque -or *gest.* *pr.* 9.
minimus] vel summatim attingere saltim laudis particulam, virgo, tuae -am *Mar.* 22. -um pannorum filum *Mar.* 626. signis non -is

Gong. 332. non -ae maestitiae *Gong.* 370; Christi -is *Theoph.* 22; -is mentem laxare rimandis *gest. prol.* 2, 27. -um delectationis *Pafn.* 1, 21.
pascere porcos *prim.* 192. gregem *Mar.* 96 (*cf. v.* 57. 99. 164. 200); invalidam turbam, quam suavit mensa -ere saepe sua *Gong.* 214. deliciis cibo nutritum -ere parvo *Pel.* 192; populum, quem -ens fidei tibimet sermone nutrivit *Dion.* 221.
paschae diem *gest.* 325.
paschalis agnus (*Christus*) *gest.* 325.
pascua modici foeni *Mar.* 746.
passibilis] non respuisti fieri homo -is humanitate *Sap.* 9, 6.
passim] in terra cernens simulachra decora obtuto prono p. volitare minuta *Mar.* 847. p. fantasma recessit *Theoph.* 129 (*erstob nach allen Seiten*). plures gentes p. habitantes *gest. prol.* 1, 5 (*cf. p.* 400 s. v. orbis). hac fama templi p. resonante sacrandi *prim.* 383.
passio s. Gongolfi martiris etc. *inscriptiones Gong. Pel.* (*cf. I epil.*). *Dion. Agn. Dulc. Sap.* (*vis; cf. v.* 5, 27). ipsa, quam toleratis, me urget -o *Gall.* 9, 2 (*mich hat dieselbe Schwäche befallen wie euch*).
pastor] agmen tenerum Christo -ore regendum *Pel.* 42. verus *Mar.* 58. asc. 62. *Theoph.* 311. pius *Theoph.* 413. (*Petrus*) gregi iussus praeesse fideli princeps, ecclesiae -or fit iure sacrae *Theoph.* 269 (*cf. v.* 39. *prim.* 164). ecclesiae -or Brun nascitur almae *gest.* 53 *adn.* -orem fidum (*Basilium*) quo (*deus*) confortaret in hostem *Bas.* 253 (sancti necnon -oris amandi v. 255). quo bonus errantem -or ovem turmis proprii iunxisset ovilis *Bas.* 231 (*cf. Abr.* 7, 15).
pastus] (*Christus me*) dulci -u cibavit *Agn.* 96 (*spir.*).
patefacere] Iohannes virgo caelum vidit -factum *Ioh.* 1. caelis -factis *Dion.* 67 (*cf. asc.* 117). (*Christus*) ascensum graduum cunctis fecit in aevum, per quos ad patriam tendunt remeare relictam *Mar.* 309.
patenter] ecce, p. adest dominus *Mar.* 851. quo iam p. detegeret dubio causae secreta remoto *Pel.* 375. decus talis praestabo p. ho-

- noris *Theoph.* 118. amborum pignora corporibus sacris abscisa p. ab ipsis *prim.* 172 (*ne quis de auctoritate reliquiarum dubitet*).
 pater de hominibus: *Pel.* 151. 172. *Bas.* 106. 111. *Agn.* 53 *app. Gall.* 2, 6. *gest. prol.* 2, 15. v. 47. 56. 67. 78 (-tre defuncto; cf. v. 38. 485, *sed cum app. ad v. 486*). 142. 434. 439. 609 *sq.* 613. 750. 1141. 1163. *prim.* 71. 73. 566. hunc sine matre pater omnipotens genuit, et sine -tre mater pariebat eundem *Agn.* 73. 76. deterior -tribus (*Vorfahren*) *Pel.* 73. dulcis -trum cura tuorum *gest. prol.* 1, 10 *adn.* locus, quem tradunt veteres *Tul.* vocitare -tres *Gong.* 494; nomen venerationis (*praecipue de ss. Basilio, Abraham, Pafnutio*): *Pafn.* 1, 1. 3. 8. 5. 1. 8. 1 (*bis*). 12, 1 (quis loquitur? *Pafnutius*, pater tuus). -ter et magister meus *Abraham Abr.* 7, 2. -ter et dominus meus *Antonius Pafn.* 11, 2. almus *Bas.* 209. 219. amandus *Abr.* 7, 15. carus *prim.* 547 (*nonmarum Oddo dux*). sanctus *prim.* 121 (*papa*). venerabilis *Pafn.* 13, 1. venerandus *Cal.* 9, 22 (*Iohannes*). *Abr.* 4, 1. *Pafn.* 7, 1. 12, 4. quem devota -trum divinis cura suorum (*Paten?*) obsequiis primis signavit ab annis *Theoph.* 7. blandis -trum monitis *Gong.* 348 (cf. v. 341 magnis procerum precibus seniorum). hocque domus -tri (*Hausvater*) narraverunt (*subulci*) *prim.* 200 (cf. v. 190 viri cuiusdam); de deo patre: *Mar.* 223. 871. *asc.* 23. 25. 132. 136. 142. *Theoph.* 351. *Bas.* 187. *Dion.* 182. *Sap.* 9, 6. 9. *gest.* 61. 249 *app.* 329. almus *Mar.* 304. *prim.* 589. caelestis *Theoph.* 299. celsithronus *Agn.* 319. clemens *Mar.* 209. omnipotens *asc.* 34. *Agn.* 73 (v. *supra*). summus *asc.* 67. *Theoph.* 165. 278. *Dion.* 138. supremus (*supernus*) *Mar.* 218. 879. rerum -trem *Ioh.* 2; de diabolo: hic -ter ipse doli sceleris doctorque maligni *Dion.* 155. mortis -trem *Theoph.* 315.
 patera] scientiae guttulam de plenisciorum -is effluentem *Pafn.* 1, 19.
 patere] quia nulla -ebat ianna *gest.* 527. ecce -ent agno libri secreta perempto *Ioh.* 12; cf. *patet*.
 paternitas] et ego te propriae prolis vice excolo. -atem tuam repudio *Sap.* 5, 17. quod iubet tua -as, non recusat subitum ire mea vilitas *Pafn.* 7, 11.
 paternus] affectus *Sap.* 5, 16. amor *Sap.* 3, 4. auxilio (*Christi*) protecta -o *Agn.* 232. colloquium *gest.* 608 (*i. e. patris*; *adi. pro gen., ut saepius*). consilium *Bas.* 125. dextra *asc.* 138. hortatu -o *Pel.* 260. imperium *Mar.* 773. iussa *gest.* 1156. monitio *Abr.* 2, 1 (*pl.*). 7, 7. monita *gest. prol.* 2, 16. -o more *Gall.* 2, 4. *Abr.* 7, 2. pietate -a *Bas.* 26. *Agn.* 335. *prim.* 144 (*tua*). regnum *asc.* 41. *gest. prol.* 2, 22. v. 30. 79. 489. virtus *asc.* 66.
 patet] p. (*sc. rem ita esse*) *Gall.* 1, 4. *Cal.* 9, 32. a. c. i. *Theoph.* 363. *Agn.* 281. quod patet in libro regis scriptum *Salomonis* (*sc. esse?*) *gest.* 302.
 pati absolute (*i. e. mortem pati, de Christo et martyribus*): *asc.* 39. *Dion.* 90. I *epil.* *Sap.* 5, 16. sanctorum corpuscula passa virorum *Pel.* 342; abiectionem *Dulc.* 5, 1. contemptum *Agn.* 349. damnum *Mar.* 620. *Theoph.* 116. *Gall.* 2, 4. nulla puellaris -ior detrimenta pudoris *Agn.* 105. dolorem *Cal.* 4, 1. *Abr.* 3, 1 (cf. *Dion.* 138. *Cal.* 9, 15). (*Maria conversa*) corpus tenerum animae cogit -i imperium *Abr.* 9, 3. iniuriam a propria creatura *Pafn.* 1, 1. iura mortis *Agn.* 286. moram *prim.* 240. mortem *Mar.* 62. *asc.* 53. capitis poenam *Mar.* 663. passus gravem secreta mente pudorem *Mar.* 101. mortis supplicium *Dion.* 2. talem suspicionem *Mar.* 665. taedium *Pafn.* 7, 8 (*supra* taedet me morarum). tormenta *Dion.* 189. nec terrenorum -iatur vim dominorum (*coenobium*) *prim.* 153; cum acc. pronominis: *asc.* 51. 59 (quod ipse -i respuit, nos ferre suasit). *Bas.* 111. 208. *Gall.* II 8, 1. *Dulc.* 7, 1 (*bis*). *Cal.* 2, 1 (aequum est, ut communicata invicem compassione -iamur, quicquid etc. enuclea, quid -iaris). 5, 1. *Abr.* 3, 2 (*bis*). 13. *Sap.* 6, 1. non hoc languoris signum, sed fortis amoris, quod contristatus -eretur filius eius *Agn.* 125;

- i. e. *admittere, non impedire*: turpe si -eris. non -iar *Gall.* II 1, 1. non -itur talem Christi miles amorem *Pel.* 238. (*deus*) non solum peccantes -itur, sed etiam poenitentibus praemia gratis largitur *Pafn.* 12, 6; vix -iens tantae praeconia causae *Mar.* 227. poenas spirituum -ior vix nigrorum *Bas.* 199 (*kann sie kaum aushalten*). quod delicatae teneritudo mentis aegre -iatur difficultatem tanti laboris *Pafn.* 7, 7. vix germani damnum -iens grave cari *gest.* 191 (*cf. v. 517*). dilectae matris mortem graviter -ientem *gest.* 440; ut . . . *Gall.* 12, 5. *inf. Theoph.* 189 (non; *cf. Cal.* 9, 31). *Sap.* 5, 18. a. c. i. *Gong.* 456. *Agn.* 403. *Gall.* 12, 8. *Cal.* 9, 21. *Sap.* 2, 2. *gest.* 329.
- patientem mentem *Theoph.* 67.
- patienter *Mar.* 160. 880. *asc.* 8. 51. *Theoph.* 62. *Dion.* 184. bene p. *Mar.* 509.
- patientia clemens (*Christi*) *Cal.* 9, 19. o Christe, quam miranda tuae circa nos benignitatis -a, qui te scientes vides peccare et tamen tardas perdere *Pafn.* 3, 5.
- patrare] per quam sunt crebro miracula tanta -ata *Agn.* 404; summum pontificem (*Iohannem XII.*) quaedam perversa -antem *gest.* 1495. contra propositum nec quid -are profanum *prim.* 408. omnes culpas in me -atas *Theoph.* 220. facinus *Cal.* 9, 4. 11. *Abr.* 3, 4. scelus *Gong.* 545. hoc ut quantocius posset -are malignus (*i. e. diabolus*) *gest.* 732.
- patria *Mar.* 100. 240. 310. 658. *Pel.* 178. *Gall.* 1, 1. 2, 2. II 2, 1. 3, 1. 4, 1. *Sap.* 3, 6. *gest.* 90. 672. 674. 691. 712. 1168 (*cf. v. 1177*). 1170. eiusdem populi -am petiit scelerosi *gest.* 388. amanda *gest.* 207. 335. cara *Pel.* 169. *gest.* 201; *Legend.*: quaedam impudens femina moratur in hac -a *Pafn.* 1, 23. sive sis huius -ae indigena sive advena *Pafn.* 2, 2; cives -ae caelestis *Pafn.* 1, 27 (*cf. Theoph.* 142). tibi -am reddi supernam *Bas.* 114.
- patriarcha] Abrahae -ae *gest.* 192. tali felix -a nepote *Mar.* 65 (*de Ioa-chim*).
- patrium] -i censu *Gong.* 57 *adn.*
- patrius] coloni *Gong.* 305 (*Lands-leute*); arva *gest.* 603. orae *gest.* 667. sedes (*pl.*) *Dion.* 18. urbs *Mar.* 546. 681; mores *Pel.* 40. affectus (*sing.*) *gest.* 441.
- patrona (*cf. app.*)] iam -a effecta te parientis *Sap.* 7, 2.
- patronus] plangebant cuncti casum tanti -i, ipsius famuli maxime sed miseri *Gong.* 491 (*de duce*). et regnum sub -o staret bene tanto *gest.* 679 (*de Liudulfo*); praestolata suum gavisa mente -um *Mar.* 252 (*ihren Eheherrn*); de sanctis: refoventur amore -i *Gong.* 521. caelitus dati -i *Pel.* 413. tanti *Dion.* 243. -orum piorum *prim.* 388 (*s. Anastasius et s. Innocentius papae patroni sunt monasterii Gandeshemensis, cf. v. 438, et Oddonis ducis, v. 517*).
- patulus] orantes, aditum iam fieri -um *Gong.* 230 (*i. e. patefieri*).
- paucus] pretii non munere -o *Pel.* 358 (*cf. Mar.* 379 *add.*). non -o tempore *Pel.* 367; non -is hostibus *Pel.* 36. post annos -os *prim.* 463. -orum post intervalla dierum *Theoph.* 57 (*cf. gest.* 1187); *subst.*: -is ac solummodo familiaribus meis II *ep.* 4 (*bis*). *cf. Pafn.* 1, 24 (*opp. omnes*). *gest.* 260. 637; -is te volo *Gall.* 2, 1 *adn.* filias affabar -is *Sap.* 3, 5. supra -is memoratus *gest.* 418.
- paulatim] iam tunc clementis p. gratia patris incoepit radiis mundo lucescere claris *Mar.* 209. suadete illi p. mysterium nostrae fidei *Gall.* 6, 1.
- paulisper substitit *Gong.* 97 (*cf. Pafn.* 4, 4). siluit *Gong.* 231.
- pauperes (*semper de eorum susceptione agitur*) *Mar.* 618. *Gall.* 13, 6. 7. *Abr.* 1, 4. 7, 14.
- pausare] -avit cara palmae Maria sub umbra *Mar.* 753. commode -o in craticula, ceu in tranquilla navicula *Sap.* 5, 10. competenti in loco -ando silesco *gest. pr.* 6 (*tota imago comparanda est*).
- pavere] talibus et verbis terrebat corda -entis *Theoph.* 211 (*non sine anticipatione*). admirando -et, laeto sed pectore gaudet *Agn.* 334.
- pavescere] ne trepidas (*cf. app.*), nec perturbata -as *prim.* 53. ad tormenta *Sap.* 4, 1.

- pavidus] processit -us *Mar.* 471; se-
 veritas tuae correptionis concussit
 penetral -i cordis *Pafn.* 3, 6.
 pavitare] sat -ant, puerum laedique
 timebant *Mar.* 720 (*cf. Gong.* 419.
Theoph. 138). quam super insolito
 -antem signo *Mar.* 734; si respicio
 terram, -at tremefacta *asc.* 47.
 pavor] viscera discutebantur timore,
 membra contremuere -ore *Abr.* 3, 13.
 -ore concussa corruui *Abr.* 7, 7.
 pax] fuerat -x undique nostris *gest.*
 160. quo -x ecclesiae fieret stabili-
 ta (*i. e. stabiliretur*) sacratae *gest.*
 145. mandatilis secretius actis,
 quae fuerant -cis necnon prae-
 dulcis amoris *gest.* 642 *adm.* -cis
 defectus, civilis concordia *Sap.* 1, 4.
 summo cum foedere -cis *gest.* 1164.
 (nuntio) -cem regnique triumphum
prim. 59 *adm.* dux Conradus cum
 -ce reversus *gest.* 697 (*cf. v.* 635 et
Mar. 248). -ce data rediit *Gong.* 88
 (*cf. Ekkeh. Walth. v.* 71 -cem det
 atque resumat: *Anz. der Zs. f. d.*
Alt. tom. XLV p. 15). si Iulianus
 sit tuus domnus, habeto -cem cum
 illo et utere eius gratia *Gall.* II
 7, 1. civilis *gest.* 18 (*cf. Sap.* 1, 4).
 concors *gest.* 30. iusta *gest.* 749.
 optata *gest. prol.* 2, 22. Romana
Gall. 1, 1. 9, 3. simulata *Pel.* 61.
 tranquilla *gest.* 1499; caelorum -x
 vera etc. *Mar.* 750. -x vobis, fratres
asc. 109. -cis alumnus *Pel.* 196.
 perpes concordia *Agn.* 86. osculum
Sap. 5, 14. ecce meam stabilem
 vobis do -cem ac vobis ipsam
 -cem dimitto perennem *asc.* 111 *sq.*
 dies -cem portans *gest.* 368 (*de na-*
tali domini; cf. v. 365 et *Mar.* 580).
 vade in -ce *Gall.* 2, 6. *Pafn.* 3, 12.
 7, 16. abite in -ce *Sap.* 9, 2.
 peccamen] nostrorum acerbitas -inum
Abr. 7, 11.
 peccare *Theoph.* 402. *Bas.* 13. *Cal.* 9, 19.
Abr. 7, 11. 14. *Pafn.* 3, 5. 4, 4. 12, 6.
gest. 271. irremediabiliter *Abr.* 7, 11.
 humanum est -are, diabolicum in
 peccatis durare *Abr.* 7, 6; in qui-
 bus maxime -assem II *ep.* 12 (*sc.*
in meo opere).
 peccator *Bas.* 217. *Cal.* 9, 19. *Abr.* 9, 5.
 nimium -or *Theoph.* 172.
 peccatrix] me -cem visitare *Pafn.*
 12, 1.
 peccatum] -i grave onus *Cal.* 9, 23.
 mortiferum profundum *Bas.* 190.
 -um lapsus deflevit ab ore *Theoph.*
 267. -o noster moriens periit frater
Theoph. 419. a -o immunis *Abr.*
 7, 6. -orum enormitas *Abr.* 7, 9.
 -a (abicere) *Abr.* 7, 14. plangere
Abr. 6, 5 (*bis*). lapsa in -is corruui
Abr. 7, 5. in -is durare *Abr.* 7, 6.
 -um lapsus deflevit amarum *Bas.*
 214. nullum enim (tam) grave
 -um, nullum tam immane est de-
 lictum *Pafn.* 3, 8 (*cf. Abr.* 7, 10).
 pectus] positam supra sua -ora car-
 tam *Theoph.* 379. verberibus pulsa-
 vit sedulo -us *Bas.* 152 (*cf. Abr.* 3, 5).
 gemellae -oris (virginis) particulae
Sap. 5, 9 (*bis*); -oris obsessum
 antrum *asc.* 32 (*cf. I pr. s app.*).
 callum *Sap.* 5, 17. (in)constantia
Gall. 9, 2. 12, 5; (diabolus) fertur
 quorundam -ora bile tanto pene-
 trare *gest.* 321. laetus secreto -ore
 factus *Bas.* 211. volvebat -ore
prim. 39. imo de -ore *gest.* 311.
 tristitiam pellit de -ore cunctam
Theoph. 63. invidii (*cf. s. v.*) quic-
 quid sub -ore tristi gessit *gest.* 488
 (*cf. v.* 269). infantile *Abr.* 2, 6. iu-
 venile *Abr.* 3, 4; -ore clementi
prim. 147. constanti *Mar.* 134 (*zu-*
versichtlich; de iurante). 638 (*de*
magis). devoto *Mar.* 460. *Bas.* 252.
 gaudenti *gest.* 583. lae(ta)to *Mar.*
 205 (gavisus). 263. 475. 789. *Agn.* 334
 (gaudet). maerenti nimiumque
 dolenti *gest.* 259. miseranti *asc.* 147.
Pel. 338. miti *Bas.* 6. *prim.* 17.
 obstinato *Gall.* II 6, 1. prompto
Pel. 331. ridenti *Bas.* 27. 261. sub-
 misso *Bas.* 9. tacito *gest.* 599. tur-
 bato *Bas.* 172. *Agn.* 350.
 pecunia non modica *Abr.* 4, 3.
 pecus, -oris] Ioseph -ori sociatae
 (serae) *Mar.* 744.
 pecus, -udis] pisciculos, -udes, ser-
 pentes atque volucres *Mar.* 130.
 pelagus] per -i calles vasti *Mar.* 818.
 qui pluviae guttas, -i quoque solus
 arenas potes (numerare) *Mar.* 878.
 sicut scintilla silicis -us nequit
 inflammare *Abr.* 7, 11.
 pellere] quidam de patria longe
 -untur amanda *gest.* 335. lactis
 dum gurgite vixit. hinc (a lacte?
 deinde?) pulsus . . *Gong.* 44 (*sic de-*

- percutere] -ssus gladiis *gest.* 286. (*columba*) descendens terram rostro -sserat illam *prim.* 268. percutite, si possis, contra me, Carpe, rebellis *Dion.* 87. terrore gravis -ssus corde timoris *gest.* 561; (*ut*) crediti talentum ingenioli sedulae malleo devotionis -ssum aliquantulum divinae laudationis referret tinnitum *I pr.* 8.
- perdere] (*adulter mortuus*) vita mercatam -diderat ganeam *Gong.* 472. (*diabolus*) dedignans animas sese iam -dere tantas *Dion.* 153 (*utpote quae in tempore converterentur*). gaudia perpetuae quondam male -dita vitae *asc.* 6 (*cf. Mar.* 16). Christus, qui proprios patitur non -dere sanctos praeclari modicum capitis capillum *Pel.* 317. ubi est angelica illa, quam in terris egisti, conversatio? prorsus -dita *Abr.* 7, 3 (*synon. evacuata*); *i. e. necare*: prolem caelestis regis *Mar.* 667 (*cf. Agn.* 277. 354. 366 flammae -dunt carnifices urendo primitus omnes). sperabant illum variis mox -dere poenis hos, qui . . . *Mar.* 844. te ipsum et nos -des *Dulc.* 14, 2 (*bringst uns alle ins Unglück*). tanta insignia absque retractatione -dere *Pafn.* 4, 3 (*sc. cremandis divitiis*); tantas animas -didisti *Pafn.* 3, 5 (*ad meretricem*). (*diabolus*) nostras fragiles inactat se -dere mentes *Bas.* 175. semet ipsam -didit *Pafn.* 7, 4 (*cf.* 1, 25); *de deo*: ipsos vindicta volui non -dere iusta *asc.* 52 (*cf. Bas.* 13. *Dion.* 83. *Pafn.* 3, 5. *gest.* 279). *de diis gentilium*: di vos -dant *Dulc.* 13, 2.
- perdiscere] nec quid de nato sese -ere rege *Mar.* 691. quis -ere posset, an *Agn.* 237.
- perditio] haec -o quadringentarum auri librarum (*quae cremantur*) *Pafn.* 4, 3; *spir.*: proles -onis *Theoph.* 103 (*diabolus, immo anti-christus; cf. adn.*). proditor (sui) totum se -oni sponte dedit *Theoph.* 125 (*cf. Pafn.* 10, 2). *cf. Theoph.* 229. *Cal.* 9, 13. 14. 22. 24. *Abr.* 3, 6 (quam gravis). 14. 6, 3. 7, 5. 8, 3. 9, 4. *Pafn.* 3, 5.
- perducere] tunc rex Pelagium iussit -cere secum *Pel.* 177. magus erantem mox ad concilium -cebat scelerosum *Theoph.* 108. (*deus*) -cate ad gaudia aeternitatis *Gall.* 13, 7. ducite (*illam*) ad lupanar sine honore. non -cent *Dulc.* 12, 5. ut Hirenam ad cacumen montis -cerent *Dulc.* 13, 3 *add.*
- perdurare] studio mentis bene -avit in illis (*sc. precibus*) *Mar.* 366.
- peregrinus] viduis, -is atque pupillis *Mar.* 68 (*cf. Theoph.* 23). contigit languidos de longinquo -os undique collectos accelerare citos *Gong.* 307. partem (*substantiae*) ad susceptionem -orum mihi reservo *Gall.* 13, 6. inclite papa, tuis ne sis durus -is *prim.* 134 (*Püger*).
- peremptor Mortis *Dion.* 89.
- perennis] *de deo vel Christo*: lux *Mar.* 570 (*cf. totam imaginem*). pater *gest.* 61. pontifex (*s. v.*) *gest.* 54. proles *Theoph.* 351. rex *Mar.* 313. 374. 587. 639. 834. 855. *Pel.* 52. 299. *Theoph.* 416. *Bas.* 240. *Agn.* 3. *Ioh.* 17. *gest. prol.* 1, 2. *v.* 35. 300. 352. 647. 1512. *prim.* 72. 78. 148. 306. 565. trinitas *Sap.* 5, 27; *ceterum adi. pro adv.*: tu quia sola potenter eris regina -is *Mar.* 316 (*ad Mariam*). o fili mortis merito dammande -is *Agn.* 61. Hathumodam his (*monialibus*) habitu similem fieri sociamque -em *prim.* 110 (*cf. v.* 308 *app.*); dulcedo *Mar.* 812. fides *Agn.* 109. fons (*divinae*) pietatis *Theoph.* 367. grates *Agn.* 378. laus *prim.* 394. maiestas *Dion.* 217. merces *Dion.* 137. pax *asc.* 112. requies sine fine -is *gest.* 405 (*cf. prim.* 560). tripudium *Sap.* 5, 30. virtus *Mar.* 724 (*cf. v.* 814). vita *Dion.* 258.
- perenniter *Mar.* 43. 322. *Pel.* 312. *Bas.* 264. *Dion.* 195. *Agn.* 318. 450. *prim.* 590.
- perfecte] nunc quidem gaudeo, sed tunc tandem p. exultans gaudebo, quando . . . *Sap.* 5, 27. papae, quam pulchrae, quam venustae, quam egregiae puellulae! p. (?) decorae *Dulc.* 2, 1 *add.* tanto celerius (*veniam*) mereberis, quanto -ius humiliaberis *Pafn.* 7, 14.
- perfectio] unde moram templi patitur -o nostri *prim.* 240.
- perfectus] ne non -um remaneret opus bene coeptum *prim.* 247. te

(*Christum*) -um deum hominemque verum *Sap.* 9, 7. quoadusque haec eadem Thais resurgat -a ut fuit homo *Pasn.* 13, 4; haec -orum sunt conservanda virorum sudori. quis posse dedit sapientia patris omnia compositis sapienter dicere verbis *gest.* 216 sqq. (*cf. app.*). -um specie plenumque decore *Agn.* 331 (*cf. Dulc.* 2, 1 *add.*). cum scientia longe excellentius sitis -i *II ep.* 3. (mens invida) in sui comparatione -iores ambit vilescere *Cal.* 9, 31; aetas *Mar.* 421 (*i. e. matura*); mentis amor *gest.* 451. bonitas *gest.* 49. fides *gest.* 737. virginitas *Bas.* 28; ille numerus -us dicitur, qui suis aequus partibus nec auget nec minuit *Sap.* 3, 16 *adm.*

perferre] sententiolam loeti -ferre supremam *Pel.* 60 (*über sich ergehen lassen*). (*Christus mortem*) nostri causa patienter -tulit ergo *asc.* 8. nostri causa qui -tulit ergo obproprios tangi sacraque pulsari crebris sua terga flagellis *Theoph.* 304. Anna obprobrium patienter -tulit istud *Mar.* 169.

perficere] his bene -fectis *Theoph.* 205 (*cf. prim.* 375). hoc ubi -fecit *Theoph.* 125. quod devote agitur, facile -ficitur *Abr.* 8, 1. quod votis gerimus, factis bene -ficiamus *prim.* 145. officium iniunctum *Sap.* 5, 35. nefas *Cal.* 9, 12 (*cf. gest.* 339). quod facturus eris, hodie -fice *Gall.* II 5, 7 *add.* ut in me -ficiatur voluntas divinitatis *Abr.* 7, 17. quis opus ad templi pertingens traditur ornatum studiose -ficiendum *Mar.* 500 (*cf. r.* 352 *app.*). cellulam *Pasn.* 7, 6. 8. coenobium *prim.* 291 (*cf. r.* 236. 373). ad -fecti defensionem opusculi I *pr.* 5. qui coeptum -fecit opus *prim.* *prol.* 6 *r.* 63; sicut pressi excellentesque soni armonice coniuncti quiddam -ficiunt musicum, ita dissona elementa convenienter concordantia unum -ficiunt mundum *Pasn.* 1, 6. sicut maior mundus ex IIII contrariis elementis -ficitur, ita et homo non solum ab eisdem elementis, sed etiam ex magis contrariis partibus coaptatur *Pasn.* 1, 4 (*cf. I.* 13, 14). denarius nume-

rus, qui duobus lustris -ficitur *Sap.* 3, 12.

perfidus] populator urbis *Pel.* 78. gens Saracenorum *Pel.* 24 (*ungläubig*).

perfodere] martiris egregiae iugulum -fodit avare *Agn.* 406. funda machinali, crebro bellantes saxis quae -fodit hostes *Pel.* 379. tandem *Ag.* et Chion. concremari et Hir. iussit -fodi *Dulc. inacr.* (*sc. sagittis*; *cf.* 14, 2). spiculis -fossus amoris *Bas.* 37. *Agn.* 111.

perfrui] quo nostra -i possis amicitia *Sap.* 3, 3. aeternis gaudiis *Gall.* II 7, 1. aeternis bonis *Sap.* 5, 14.

perfundere] serpentinis -sus venenis *Cal.* 9, 12. tu dignare tuae -ndere corda famellae Hrotsvithae roretis pie gratiolae *Gong.* 11. animam caelestis -sam luce nitoris *Agn.* 415. locum, quem lux -derat, ipsum *prim.* 201. verecundari gravi-que rubore -ndi *II pr.* 4.

perfungi] officio vice rectricis -necta prioris *prim.* 481.

perfurere] cur manet *Cal.* gravi vultu modestus, nec -it solito more in amore Drusianae? *Cal.* 9, 27.

pergere i. e. ire (*numquam propria notione continuandij*) absolute: *Mar.* 649. 842. *Gong.* 263. *Pel.* 117. *Dion.* 34. 44. *Gall.* 7, 2 (*de imperatore et exercitu*). *Pasn.* 6, 1 (mecum; *cf.* 2, 6. *Sap.* 5, 1). *prim.* 258. ascenso equo *Dulc.* 13, 4; per pelagi calles vasti *Mar.* 618. e patria *Gong.* 426. in Egyptum *Mar.* 697. in longinquam -ens per devia terram *Mar.* 97. ad patriam urbem *Mar.* 546. exsurgens subito, vultu quoque, -e. sereno ad portam subito, quae dicitur aurea vulgo *Mar.* 246 (*cf. r.* 211). ad palatium *Sap.* 2, 2. ad ecclesiam mecum cras -ito sanctam *Bas.* 164. ad loca coenobii *prim.* 389. ad nos -endi calles *gest.* 385. Romam *gest.* 591. *prim.* 121. illo *Pasn.* 2, 6 (*cf. Mar.* 843 *add.*). -endi pariterque manendi quo vellet libertatem *gest.* 503. ad astra *Mar.* 208 (*de angelo*). ad aethra *asc.* 126. sursum *asc.* 118; securus -e (*cf. Gall.* 4, 2) imperio populos Christi subiungere multos *Dion.* 126. -eret ut (*exercitus*) gentem secum delere fidelem *Pel.* 117. finem

- stultitiae -as ut reddere tantae *Bas.* 121 (*i. e. ut reddas; sicut habitum ire etc.*). *cf. Dion.* 207. *gest.* 196. 562.
- periculosae delectationi *Pafn.* 3, 7. res civibus -a *Pafn.* 1, 23.
- peric(u)lum. cuius? tui reiue publicae, quam gubernas *Dulc.* 1, 3. fateor, -um *Sap.* 1, 5; ineundi prae-mium -i *Gall.* 1, 4. ego illos gratis, qui me -is, qui se inimicis? *Gall.* 12, 9. (*deus Oddonem*) protexit de millenis persaepe -is *gest.* 255; tanti sub fasce -i *Agn.* 231. te sub hoc -o invocamus *Gall.* II 7, 2.
- perimere] *de martyribus:* gladio est -emptus *Gall.* II 4, 1 (*cf. Dion.* 202. *Sap.* 6, 3). agno -empto *Ioh.* 12. -imantur, non palam, sed nimium occulte *Gall.* II 6, 1; *ab hostibus:* en undiquesecus circumdamur, vulneramur, -imimur *Gall.* 9, 1 (*cf. 9, 3*); Christi virtute -emptus *Agn.* 269. esse sua nostram monstrat cum morte -emptam *asc.* 16.
- perire] cave -ire exemplo illarum *Dulc.* 12, 1. iuveni -eunti *Agn.* 289 (*i. e. mortuo*). miserabiliter *Sap.* 5, 10. morte *Gong.* 456. Fortunatus serpentinis perfusus venenis -iit *Cal.* 9, 12 (*cf. Pel.* 282. *gest.* 286). ictibus angelici gladii *gest.* 270. morsu serpentis *Cal. inscr.* -eo, nisi . . . *Cal.* 6, 1; *spir.:* peccato noster moriens -iit quia frater, sed, postquam -iit, per te, sacra virgo, revixit *Theoph.* 419. turpiter absque mora -ies *Bas.* 124. meae dextrae plasma -ire *Dion.* 93 (*cf. Abr.* 9, 6. *Sap.* 9, 6). miserabiliter *Abr.* 3, 3. sic periturus: anima *Theoph.* 192. se quia credebatur causis totam -is *Gong.* 561. mundum merito -um *gest.* 367 (*cf. Mar.* 895. *Theoph.* 335). iuxta naturam fragilis carnis -am *Pel.* 398; ex quo discissae noctis -iere tenebrae *Mar.* 558; facti meritum -iisse benigni *Theoph.* 152. per quam naturae -iit maledictio nostrae *Theoph.* 409.
- peritus] reges astrologi stellarum lege -i *Mar.* 636.
- perlegere] pectore versiculos submisso -at istos *Bas.* 9. cartas regis sibi missas *prim.* 127.
- perlucere] quae rutilanti spiritalis varietate sapientiae -etis *gest.* pr. 2.
- perlustrans liquidam fonticuli scatebram *Gong.* 96. caute cunctas iam -are latebras *gest.* 569. -are, quod vestra confectum si ignoratis ex iussione *gest.* pr. 2 (*sc. opusculum*).
- permanere] exin et illius nostri collectio coetus illic -nsit domino iugiter famulando *prim.* 404. quod tres noctes mecum -nsistis *Sap.* 9, 2. haec (*uxor mea*) iam bis denis mecum -nserat annis *Mar.* 167. unde loco non immerito -nsit in illo hactenus insignis laus illius pietatis *prim.* 521. mecum te velle fatere per aevum poenis inferni -nsuris cruciari *Bas.* 93; tempore quae longo iam -nsi viduata *Mar.* 260. numquam -nsistis mihi fidi *Bas.* 83. -eo virgo *Agn.* 108 (*cf. Abr.* 2, 5); quorum -nsit celebris confessio talis: . . . *Dion.* 226. eiusque (*numeri*) partes mox indivisibiles -nebunt *Sap.* 3, 19; in proposito *Gall.* 2, 4. in dei dilectione *Pafn.* 12, 5. in scelere *Pafn.* 3, 6.
- permiscere] lilia pulchre roseo -xta rubore *Agn.* 428.
- permissu tuo *Gall.* 2, 3. eius *prim.* 120.
- permittere] -ttente sua pariter pietate benigna *prim.* 445. ne quem divini ritum cultus violari torpens affectus cordis -tteret eius *prim.* 500 (*cf. gest.* 748). quae nec nostro auditui -ttuntur accommodari *II pr.* 4.
- permovere] non te -veat signi novitas carnaliter almi *Mar.* 737. -tus mente *prim.* 348. monitis animo -tus ab illis *Mar.* 166. nos quoque -tae tantae dulcedine famae *prim.* 523. levi compunctione -vebar *Abr.* 6, 5.
- perniciēs] in nostri -em saevire *Gall.* 9, 3.
- perniciōsam desperationem, quam omnibus commissis non nescimus esse graviores *Abr.* 7, 11. -as gentiliū delicias *II pr.* 9.
- pernoctare] ut pariter preculis -arent studiosis *Bas.* 229. locus viatori ad -andum aptus *Abr.* 5, 1.
- pernox] sacrata festi mox nocte futuri cum multis silvam p. conspexerat ipsam *prim.* 217.
- perorare] *cf. app. et add. ad Mar.* 150.

- tis admonitu *Theoph.* 254 (*de David et Nathan*).
 pertimescere] conturbata -ui *Gall.* 2, 1.
 -esce necem sororem *Dulc.* 12, 1
 (*i. e. eius memento, et pertimesce*).
 transitoria *Pafn.* 7, 12 (*Liudulfus*).
 -uit, quod post non uti donis de-
 beret honoris condigni *gest.* 745.
 pertinacia] caveas -am imitari sororis
Sap. 5, 16. o infelix -a, o contu-
 max audacia *Sap.* 5, 8: *utroque loco*
loquuntur persecutores.
 pertinere] partem (*substantiae*), quae
 ad filias -et *Gall.* 13, 6. dic, rogo,
 divinae causae quid -et ad me?
Mar. 159.
 pertingere] opus ad templi -ens sa-
 crati ornatum perficiendum *Mar.*
 499.
 pertractare] numerositatem meorum
 scelus -ando mente semper in-
 spexi *Pafn.* 12, 3.
 pertransire] viae spatium noctis sub
 tempore tantum -it, plantis quan-
 tum valet tenellis *gest.* 549. au-
 dacter satis ignotas -iit horas *gest.*
 629. -ies aera, supergradieris ae-
 thera, zodiacum percurres circu-
 lum *Abr.* 2, 5; carnis spurcitias
 -ivi bene cunctas *Agn.* 382.
 perturbare] si (*i. e. ne*) te -ent talia
 verba *Mar.* 513. nec -ata pavescas
prim. 53.
 perturbatio] quod vovetur in -one,
 solvendum est in tranquillitate
Gall. 9, 4. materiam tuae -onis
 detege *Pafn.* 4, 4. tui statum im-
 perii feliciter absque -one exop-
 tans vigere *Sap.* 1, 1.
 pervenire] ad regem *Gall.* 12, 8 (*sc.*
per acies). ad templum *prim.* 259
app. ad colloquium Mariae *Abr.*
 4, 6. ad officium (*vicedomni*) *Theoph.*
 16. ad fidei sacramentum *Mar.* 563.
 ad sacrarum societatem virginum
Gall. 5, 3. ad gaudium intermina-
 bile *Sap.* 5, 29; regales -it ad aures
 (*a. c. i.*) *Pel.* 290 (*cf. gest.* 721). (nu-
 merus impariter par saepius sectus)
 usque ad indivisibilem non -iet
 unitatem *Sap.* 3, 21; *cf. app.* ad p.
 114, 37.
 perventio] maturemus gressum; forte
 re experieris in -one, quod asseris
 te minus intellegere *Cal.* 8, 3 (*wenn*
wir hinkommen).
 perversus] fraudis amicus *Bas.* 46.
 armiger *Gong.* 462. draco *Theoph.*
 124 (*de diabolo*). Hebraeus *Theoph.*
 83. hostis (*Herodes*) *Mar.* 683. rex
Pel. 127. tyrannus (*Abdrahmen*)
Pel. 43 (*vir v. 33*); -o corde *Theoph.*
 215. mens *Agn.* 236. *gest.* 214. 483.
 -is vacuas implens latratibus auras
Bas. 243 (*de diabolo*). -o more
Mar. 829 (*de paganis*). -is suadelis
Dion. 49; -a operatur *Pafn.* 1, 20.
 patrantem *gest.* 1495. volenti *Agn.*
 263. 324.
 pervertere] meum purum cor *Agn.*
 64. fragiles mentes *gest.* 319.
 pervigil] dum -les consueto more pa-
 rentes excubias proli celebrabant
Agn. 437. denegat sibi requiem
 somni saepissime dulcem, -l in
 sacris summo conamine votis
Theoph. 202.
 pes] vidit prona -des hominis pro-
 pius sibi stantis *prim.* 38. -dum
 plantas *Agn.* 218. divisae divino
 numine flammae virgineis tribuere
 locum -dibus spatiosum *Agn.* 364
app. usque tuos ponam cunctos
 inimicos sanctorum per saecula
 -dum tibi rite scabellum *asc.* 140.
 -dibus meis provolutus *Gall.* 12, 8.
 -dibus simulachrorum submittendo
 (*caput*) *Dulc.* 1, 6. si quis ex nostris
 -dem admovit (*castellis*) *Gall.* II
 2, 1. volvitur ante -des Mariae
Mar. 860 (*cf. v. 778. Bas.* 255). Salome
 veretur tangere speluncam -dibus
 splendore repletam *Mar.* 592 (*cf.*
Bas. 145). ego -dibus incedam, te
 autem equo superponam *Abr.* 7, 15;
 tuis obnixae manibus -dibusque
 semper insistens obsequiis *Gall.* 1, 2.
 pessulum amovete *Pafn.* 8, 1.
 pessumdare] fantasma vult nos -dare
Dulc. 5, 1 (*cf. 14, 1*). nec solum
 nugaces vilitatem suae familiaris
 rei dissipant illam colendo, sed
 etiam praepotentes viri pretiosae
 varietatem suppellectilis -dant
Pafn. 1, 25. ubi recognovi (*sc.*
dubia esse, in quibus disposueram
laborare), -dare detrectavi I pr. 4.
 tui votum penitus -dabo vanum
prim. 347.
 pestifer] delectatio *Pafn.* 3, 7. rostrum
Gong. 566. *Pel.* 103. venenum *gest.*
 322. vitia *Gong.* 555.

- cunctarum tibi laus extet -atum, quod . . *Mar.* 128 (*Gnadenbeccise*). ad culturam deorum me inflexi, quorum -as me provexit ad fastigium regni *Gall.* II 5, 4; *de hominibus (explico memorabilia)*: omnipotens rector, solus -atis amator *Mar.* 314. mulcendo mentem juvenis causa -atis *Pel.* 199. spreta pietate *Dion.* 60 (*unbarmherzig*). si tua (*imperatoris*) annuerit -as *Gall.* I, 7. tuae sollicitudini, tuae -ati, venerabilis abbatissa, hanc captivam committo *Pasn.* 7, 16. lenitatem parvipendit -atis (*imperatoriae*). hanc -atem exopto, hanc lenitatem desidero *Sap.* 5, 19 (*cf.* 5, 32). augustos omnes superas -ate priores *gest. prol.* 1, 4 (*cf. prim.* 19 *adn.*; *atqui etiam Constantinus eiusque successores Christiani fuerant*). augustalis -as non spernat honoris *gest. prol.* 1, 24 (*i. e. imperator ipse*). eius summam -atis *gest.* 39 (*cf. r.* 635; donis *proprie prim.* 528). hunc regem David -ate sequentem *gest.* 234. callem gradiens -atis *prim.* 88. benigna *Mar.* 71. *gest.* 363. 441. *prim.* 445. consueta *gest.* 460. dulcis *Dion.* 95. mansuefactus exemplum cunctis imitandae fit -atis *Dion.* 100. insignis *prim.* 522. iustissima *Gong.* 51. materna *gest.* 403. *prim.* 425. 504. mira *Sap.* 8, 1. multiplex *gest.* 592. mitis *Pel.* 253. *Agn.* 185. paterna *Bas.* 28. *Agn.* 335. *prim.* 144 (*papae*). praeclara *prim.* 529. praedulcis *gest.* 590. tanta *gest.* 605. 1161 (*quanta r.* 10). vetus *Pel.* 109.
- pigescere] non -at vestri almitiem perlustrare *gest. pr.* 2.
- piget] iamne p. fraudis, poenitet aut sceleris? *Gong.* 544. p. dicere *Gall.* 2, 1. quos p. psallere *Mar.* 42.
- pignus] ille talis me desponsavit amoris -ore *Agn.* 91. velut pro solidandi -ore amoris *Gall.* 2, 5. Agnes virginibus sacris (Christi) commendat amoris -us *Agn.* 23; sanctorum sacra -ora *prim.* 149 (*cf. r.* 171); o mea -ora cara *prim.* 434 (*Oda ad liberos*).
- pigris] datum poenitendi spatium -ando noli neglegere *Abr.* 7, 10. cura non -anti *prim. prol.* 3 *app.*
- ne moreris, ne -eris (*inf.*) *Cal.* 9, 17 (*cf. I pr.* 9).
- pigritia] (*ingenium*) magistrorum cessante diligentia incultum et propriae -a inertiae torpet neglectum II *ep.* 8.
- pileus] affer et -um, quo coronam velem capitis *Abr.* 4, 5.
- pillus] eruit et proprios summo de vertice -os *Bas.* 151. e -is curvi contexta cameli *prim.* 43.
- pingere] tecta haut vario digestim -cta colore *Mar.* 651. qui caelum -ngis sideribus variis *Gong.* 2. -ctum vernanti flore locellum *Gong.* 91; hic, quem nostra manus coepit iam -ngere, sanctus *Gong.* 69. haec linguentes doctis tractanda (*cf. add.*) poetis -ngamus coepta nos fragili calamo *Gong.* 338. Christum scriptis blasphemavi male -ctis *Theoph.* 238. titulis congrue -ctis *Dion.* 21.
- piscatores *Pel.* 322.
- piscinae obice Bethsaidae *Gong.* 316.
- pius] de deo vel Christo: quos pius effusa salvavit sanguinis unda *Bas.* 140. *cf. Mar.* 136. *gest.* 695. 1513. rex asc. 148. lucisator *Gong.* 1. pastor *Theoph.* 413; de sanctis: Ioseph *Mar.* 588. puer (*Theoph.*) *Theoph.* 14. virgo *Mar.* 15 (*de Maria*; *cf. r.* 282 ablactando -am genitrix de more Mariam. *Theoph.* 358 mea domna -issima). *Agn.* 369. patroni (*coenobii Gandeshem*). *prim.* 388. 437; de bonis hominibus: rex *gest.* 353. *prim.* 119. 464. regina -issima *gest.* 546. (*Oddo dux*), qui -us urbi colis tribuit bona talia nostris *prim.* 530. pontifici se subiectum cleroque modestum praebuit atque -um populo cunctisque benignum *Theoph.* 20. quo laudem dominae studium supportet alumnae doctricique -ae carmina discipulae *Mar.* 12. in mortem iusti aestuat atque -i *Gong.* 448. sacra vota -orum *Ioh.* 22; affectus *Bas.* 26. *gest.* 682. bonitas (*dei*) *prim.* 78. 277. compassio *Pasn.* 10, 4. cor *Bas.* 256. errores fatenti facilis venia vitiisque debetur -a correctio I *pr.* 2. cura *gest.* 56. facta *Theoph.* 397 (*dei*). *prim.* 27. lamenta *Theoph.* 136. membra (*martyris*) *Pel.* 348.

- (v. 256 plebs corde pio gaudens). quo extinctis corporibus tecum -ent in aethre nostri spiritus *Dulc.* 11, 4 (cf. *Theoph.* 435. *Pafn.* 13, 1).
- plebs] dum somnus -bis proserperet artus *gest.* 545. pars quaedam -bis *gest.* 482. -bis non parva propriae comitante caterva *gest.* 631. -bis priores *Theoph.* 132 (primates *gest.* 720). cum subiectae -bis legione *gest.* 367 (*de Henrico Baioariorum duce*). (*diabolus*) regni rectores primum turbaverat omnes, sperans, interitum -bis mox esse futurum *gest.* 734. cuncta *Bas.* 21. omnis *Mar.* 474. *Theoph.* 26. 32. *Agn.* 132. *gest.* 91. 155; Hebraea *Mar.* 263 (v. 388 Iudae). domini herilis *Theoph.* 249. doctrix fidei *asc.* 117 (*de apostolis*). tunc -bs corde pio gaudens cum praesule digno *Bas.* 256. -bi sprexit princeps (*als Bischof*) dominari *Theoph.* 30. sic etiam de Iudaeis praesul et astanti dicebat talia plebi *Mar.* 413 (v. 430 pontifices). fidelis (i. e. *Christiana*) *Bas.* 238. *gest.* 36. 170. miserando suae -bis *gest.* 694 (*de deo*; cf. v. 692). simulachra colens *Dion.* 38. rebellis *Dion.* 148. incredula *Agn.* 367.
- plene *Gong.* 39. *Pel.* 140. *Theoph.* 393. *Agn.* 307. p. sciis II *ep.* 1. adeo p. II *pr.* 5. p. verbis edicere posse *gest.* 238; quo cuncta -ius in nato complerentur cito Christo *Mar.* 671. -ius audire *Gall.* II 5, 2. ediscere *Sap.* 3, 6. 7. haec modici demonstrat pagina libri -ius, e causis rerum quem scripsimus harum *prim.* 82. ut -ius Odae mens intenta deo posset tractare superna *prim.* 298.
- plenitudo] vestrae laudandae humilitatis magnitudinem magnificaeque circa mei vilitatem benignitatis atque dilectionis -inem II *ep.* 2.
- plenus] paterae *Pafn.* 1, 19. sartago -a pice et cera *Sap.* 5, 11 (cf. 5, 24). in locum multo fantasmate -um *Theoph.* 99. deo *Mar.* 290. daemonio *Gall.* II 8, 1. diabolica deceptione *Cal.* 3, 3 (cf. 9, 29). opprobriis amaris *Mar.* 169 (*bedeckt mit*...). perfectum specie -umque decore *Agn.* 331; tandem -ae spatium post unius horae *Pel.* 401. -um absque diminutione filiarum numerum *Sap.* 5, 27. deum verum necnon hominem -um *Theoph.* 303. resurgat -us, ut fuit, homo *Cal.* 9, 9 (cf. *prim.* 578). -o membrorum numero remanente sacrorum *prim.* 169 (*nulla sc. adhuc abscisa particula*); decor *Agn.* 442. venia *gest.* 371.
- plexilis] quam scrupulosa et -is quaestio *Sap.* 3, 22 *app.*
- plumigeris pennis *Mar.* 124 *adn.*
- plus, plurimus v. multus.
- pluviae guttas *Mar.* 878.
- pneuma] patris et nati, numen quoque -atis almi *Mar.* 223.
- podager] ipse manus manco, pes fuit et -gro *Gong.* 62. solidus gressus -gris donatur *Dion.* 247.
- poena (*plerumque plur.*: *Folterqualen, Höllenstrafen*)] antiquae veniae, qua se (i. e. *eam*) de -a solvit iam rite paranda *Gong.* 455. nulla post vindice -a *Pel.* 54. -as sacrilegi superando tyranni *Agn.* 382. -as luit *Gall.* II 8, 2 (*de daemoniaco*). (hoc) -is prohibeo *Dulc.* 11, 1. nolite imminutionum minis -arum terri *Sap.* 4, 1. ne trepides ad -as *Sap.* 5, 26. acriores *Sap.* 5, 21. capitis -am amaram *Mar.* 663 (cf. *Pel.* 67. *gest.* 333). capitalis *Pel.* 334 (*hic recte sing.*). cruenta *Agn.* 347. durae *Dion.* 192. inaudita *Pel.* 264. merita *Pel.* 86. saevae *Agn.* 141. similes *Sap.* 5, 16. variae *Mar.* 844. *Dion.* 75; quibus in -is iungi debebat Averni *Theoph.* 160. voluptas parit -am, necessitas autem coronam *Dulc.* 12, 3. -as evadere vel saltim clementius exuri mitiori igne *Pafn.* 12, 5. aeternae *Theoph.* 128. *Bas.* 137. *Gall.* 2, 4. amarae *Theoph.* 360 *app.* digna *Bas.* 13 (cf. *Mar.* 607). -is inferni permansuris cruciari *Bas.* 93. saevae *Theoph.* 167. Tartareae *Theoph.* 353; *medio inter utramque notionem loco de visionibus*: -as spirituum patior vix namque nigrorum *Bas.* 199. variis -is refertum baratrum *Dion.* 75.
- poenalis] vindictam -i lege parandam *Gong.* 375. -em timorem *gest.* 349.
- poenitentia *Cal.* 9, 19. *Abr.* 7, 5. 12. 16. 9, 5. *Pafn. inscr.* 3, 8. 6, 1. 9, 1. 10, 5. 12, 4.

poenitere] qui -entibus praemia gratias largiris *Pafn.* 12, 6 (*cf. Gall.* II 8, 2). datum -endi spatiolum . . studium -endi *Abr.* 7, 10.

poenitet me, deliqui *Cal.* 9, 18 *app.* iamne piget fraudis, -et aut sceleris? *Gong.* 544.

poenitudinis remedium *Cal.* 9, 14.

poetis doctis *Gong.* 337.

polire] tecta sideris obsequio tanti rite -ita *Mar.* 552.

pollere] clare -entis luce nitoris *prim.* 223 (*de luminibus*); iure tuo -ens sub nomine trino *Agn.* 391 (*cf. Mar.* 224, 726, 851). virgo -ens, genitrix mea cara *Mar.* 736. -ens imperii regnator caesariani *gest.* *prol.* 1, 1. quae clara -es de stirpe creata *Agn.* 191. quarum -ebat honoris heres *prim.* 586; opibus rerum *Bas.* 22. prosperis (ad vota) successionibus *Gall.* II 5, 3. *Sap.* 1, 1. hic -ens quantae fuerat bonitatis honore *gest.* 9. primis meritis *gest.* 85; culmine -entis tanto honoris *prim.* 62. -enti iure *gest.* 42. imperium -ens in vertice rerum *gest.* *prol.* 2, 4.

polluere] (*rex Saracenorum*) -it veterem purae fidei genitricem *Pel.* 37 (*sc. urbem Christianam*). quam anima idolis -atur *Dulc.* 12, 3. -tarum meretricum *Agn.* 190 (*cf. Dulc.* 12, 3. *Abr.* 7, 5). -tis labiis *Pafn.* 7, 13. labellis *Theoph.* 186, 286. deinde flebilibus sonis auras -i *Abr.* 3, 14 *add.*

polus] cum -um tegeret tenebris nox *Gong.* 459. (mox ut) -us radiis coepit pallescere solis *gest.* 551 (*cf. Mar.* 369). stella maris, circa quam videlicet fertur mundus et rotatur -us *Abr.* 2, 3 *app.* columba, quae petiisse polum temptaret protinus altum *Mar.* 455 (*cf. Bas.* 257). -orum dominus *Theoph.* 417. rex *Pel.* 381 (-i *Gong.* 269). (*sancti*), quos tenet aula -i *Gong.* 488. victoris cum iam laetissima testis pulsaret celsi sidera fama -i *Gong.* 534.

pompa] terrestres *Theoph.* 143. mundana *Theoph.* 171. mundi caduca *Bas.* 29 (*vana Agn.* 1, *pl.*). regalis *gest.* 196, 622 (*regni v.* 59). tam pulchra *Pel.* 180. talis *Pel.* 120. tanti splendoris *Theoph.* 18. iuris

inferioris *Theoph.* 81 (*pl.*). insignis honoris *prim.* 20; funeris *Gong.* 439 *app.* magna *Agn.* 431. summa *Mar.* 120 (*i. e. maxima, an suprema?*). suprema *Pel.* 360 (*letzte Ehre?*).

pomposo admodum apparatu egrediebaris *Gall.* 12, 3. -is facetae urbanitatis exponenda eloquentiis *gest.* *pr.* 8 *app.*

pomum] vetiti pro crimine -i *prim.* 532 *adn.*

pondus] (*deus*) omnia in numero et mensura et -ere posuit *Sap.* 3, 22 (*cf. Pafn.* 1, 21). argenti probati -era non modica *Gong.* 112 (*cf. Agn.* 58. *Gall.* 9, 3). fragilis mortali -ere carnis *prim.* 482. totius instantis (*cf. app.*) -us curamque laboris *prim.* 289. post exilii -us nimium grave duri *gest.* 1163. omne maeroris -us cunctique doloris *gest.* 1183. ne diutius frangamur -ere curiositatis *Pafn.* 1, 22. nec iter optatum -us tardaverit ullum *gest.* 1172.

ponere] incensum *Mar.* 88. mensas dapibus -nunt honeratas *Gong.* 211. culte constructam -nere aram *Dion.* 20. invenit -sitam supra sua pectora cartam *Theoph.* 379; meis satagis quod -nere mensis *Mar.* 202. in quo (*templo*) stulta deos consuevit -nere falsos gens pagana suos *Mar.* 528. (*animam tuam, i. e. Mariae, benedictam*) ocus astrigeram -nam veneranter in aulam *asc.* 89. -nite illos in custodiam in interiorum officinae aedem *Dulc.* 2, 3 (*cf. Sap.* 3, 24). in quod (*sepulchrum*) funus -natur *Cal.* 5, 3. in craticulam substratis ignibus assanda -natur *Sap.* 5, 10. mulieris intra coenobii -sitae secreta quieti *gest.* 244. castello in tutis -sito firmisque locellis *gest.* 627. usque tuos -nam cunctos inimicos sanctorum per saecula pedum tibi rite scabellum *asc.* 139. (*deus*) omnia in numero et mensura et pondere -suit *Sap.* 3, 22 (*cf. Pafn.* 1, 21). poplitibus -sitis *Dion.* 224. animam (*i. e. mori*) *asc.* 63. *Theoph.* 312. *Cal.* 9, 24. stellis solus qui nomina -nis *Mar.* 271. ultra non tendo, finem sed provide -no *gest.* 1509 (*sc. scribendo*).

- in lacrimando modum voluerunt
-nere nullum *prim.* 346.
- pontifex *Bischof*: *Theoph.* 19. 48. 389.
Dion. 109. 162. 229. dignus *Dion.*
118. nimium sapiens *Theoph.* 10;
metropolitanus *Theoph.* 38. summus
(i. e. papa) *gest.* 1495. *prim.* 131
(merito venerandus). 182. 457 (*pl.*);
-ices *Iudaeorum*, i. e. sacerdotes:
Mar. 268. 295. 369. 379. 386. 431. 480. 491.
494; templi profani *Mar.* 843 (*cf.*
Agn. 344. 359); de deo: summi -icis
curam teneret ovilis *Theoph.* 36 (*cf.*
epicedion Heriberti, *gest.* 41 *adn.*,
v. 6; perennis *gest.* 54).
- pontificalis sedis *Theoph.* 35. vox -is
(i. e. pontificis) *Mar.* 465.
- pontificatus] urbem, quae caput ip-
sius constabat -us *gest.* 521 (*Diocese*).
- poplitibus positus *Dion.* 224.
- populari] -ato rure *Pel.* 35.
- popularis] concurrente conventiculo
-i *Agn.* 209.
- populator perfidus urbis *Pel.* 78.
- populosam urbem *gest.* 645.
- populus *gest.* 8. 49. 123. 127. 147. 226.
270. 317. 324. 388 (scelerosus, *de Avari-*
bus). 411. 424. 613. 709. 723 (miseran-
dus). 1157. 1163. *prim.* 363; *Gemeinde*:
Theoph. 20. 44. 427 (*de Mariae* v. 408.
458. 560 *dubitari potest*). tuque tuum
-um serva pietate paterna *Dion.*
220. credens *Dion.* 150. sanctus
Christi *Theoph.* 51; -i *Leute*: *Mar.*
146. 294. *Gong.* 64. *Theoph.* 140 (sub-
iecti; *cf. gest.* 10. 652). 385. 437. *Dion.*
127 (*viel Volks*). *Agn.* 271 (multa
-orum caterva). *gest.* 161. 615. *semel*
propria notione, *Mar.* 556; *cf. app.*
ad Abr. 2, 3.
- poreus] dum sibi commissos debe-
bant pascere -os *prim.* 192.
- porrigere] hincque tuis manibus
scriptam mihi -e cartam *Bas.* 94.
- porro] *ja*: *Pafn.* 1, 3.
- porta] quis pulsat -am? *Pafn.* 8, 1.
urbis *Pel.* 348. aurea (*Hjerolimae*)
Mar. 247. 251. -as Romae veniens
intraerat ipse *Dion.* 106. in caeli
-a sistitur et domino *Gong.* 484 (*et*
novus advena salutatur: *cf. v.* 485 *sq.*).
- portare] incurvam -ans sub iudice
virgam *Mar.* 441. extinctum testis
funus *Pel.* 352. quem mater gremio
gaudens -avit amico *Mar.* 862 (*auf*
dem Schoss). suos humeris agnos
Mar. 60. caput brachiis -ans pro-
prium bene firmis *Dion.* 231. hunc
quia virgineo -asti ventre puella
inclusum, qui . . . *Mar.* 29 (*cf. v.* 300).
nec sibi consimilem -aret terra
potentem *Mar.* 75; cum palmam
(*ex aqua*) retulit, -avit crudum
criminis indicium *Gong.* 418 (*cf.*
v. 581). signum virginitatis *Agn.* 9.
(*simulachra*) membrorum falsam
-ant solummodo formam, mobilis
officium complent nec corporis
ullum *Agn.* 170; -ans praeclarum
iusta de gente triumphum *Pel.* 189;
pro diei tantae pacem -antis ho-
nore *gest.* 368. magna tibi sola-
mina -o *prim.* 55 (*cf. Mar.* 141).
- porticus] quinis in -ibus Salomonis
fusi piscinae obice Bethsaidae
Gong. 315.
- portus] ad certum pietatis confuge
-um *Bas.* 191. pristinae quietis
Abr. 3, 16.
- poscere] domna -ente Oda *prim.* 376
(*cf. Theoph.* 392. *Dion.* 222). preci-
bus -entibus Odae *prim.* 282. de-
sine, -o, meum post haec te dicere
servum *Mar.* 197 (*cf. v.* 554. 902).
qui dixerunt: 'dicite, -o (*sic, num.*
sing.) asc. 122; natum proprium
Theoph. 185 (*te -ens, spe non dubia-*
que requirens v. 364). hinc sup-
plex te -o, ut . . . (*cf. app.*) *gest.*
prol. 2, 31; *inf. Gong.* 212; quos -it
opus, sumptus *prim.* 233.
- posse *v. ind. gramm.*
- possessio] partem -onis, quae ad
filias pertinet *Gall.* 13, 6. nudate
Christicolas -onibus propriis *Gall.*
II 1, 2. ecclesiae -o parvae *prim.*
103. qui pro tui nominis vene-
ratione vel terrenae usum -onis
relinquerent *Sap.* 9, 7.
- possibilitas posse *Cal.* 9, 12 *app.*
- possidere] aliquantulum auri vestium-
que *Abr.* 7, 14. quicquid -edit *Mar.*
67 (*cf. Gall.* II 1, 2 *adn.*). pruden-
ter -essa disponis *Gall.* 13, 6; loca,
quae . . . -essura proprium suscepit
in usum *prim.* 444. castella *gest.*
1491. -idet ut Romam pollenti iure
superbam *gest.* 42. regni arcem
gest. 713. iuris decus imperialis
prim. 31. ecclesiae primatum reg-
endae *prim.* 125; nec personam
causa famulaminis ullam subiec-

- tam sibi carcereis -edit in antris
gest. 331; qualis a diabolo -idetur
 in mente *Dulc.* 4, 3; tonus -idet
 rationem epothoi numeri *Pafn.*
 1, 12 (*cf.* 1, 14).
- posteritas] in plebis Iudae legali -ate
Mar. 388. subducta -ate *Gong.* 345.
- posthabitaefines patriae *gest.* 1168
(cf. Gong. 136).
- posthac *Pafn.* 4, 5 (*at cf. ind. gramm. :*
*prae*pos. post).
- postmodum *Cal.* 3, 2.
- postponere] omnibus -sitis studiis
Pafn. 1, 16. (qui) carnalium affectu
 propinquorum -nerent *Sap.* 9, 7.
- postquam *v. ind. gramm.*
- postremo *Theoph.* 53, 310. *gest.* 503.
- postremus] locellus *Mar.* 469. terminus
Sap. 3, 20. ordine -us non sit
 tamen iste libellus *gest. prol.* 1, 28.
 -a gregis Gandeshemensis *gest.*
prol. 1, 9 (*Hr. de se ipsa*); quando
(eos omnes) praemisero et ego subsequar
 -a *Sap.* 5, 27.
- postulare] meis precibus sis, -o, largus
Gong. 107; *a. c. i. Agn.* 250.
- pötatus felle *Theoph.* 308.
- potens] deus *Mar.* 387. sacra dextra
 -ntis *gest.* 136 (*i. e. omnipotentis*).
 virtute -ns *Agn.* 71 (*cf. v.* 304 virtute
 -nti. *gest.* 231 virtus -ntis
 dextrae). nec (terra) mis terroris
 potis est vim ferre -ntis *asc.* 48
(Christus loquitur). dominatrix
 caeli *Theoph.* 179, 333. rex *gest.* 131.
 regum per saecula -ntum *prim.* 152.
 dux *Mar.* 841. *gest.* 375. duces
 Saxonum iure -ntes *prim. prol.* 4.
 pontifices (*Iudaeorum*) *Mar.* 369.
 386, 491. rectores (*i. e. papae*) *prim.*
 161. dominatricis mandando iure
 -ntis *prim.* 421 (*cf. v.* 531). Franci
prim. 22. Romani *prim.* 567. illustri
 cuidam nimiumque -nti viro Bernrad
prim. 319. nobilitate -ns *Theoph.*
 4. *Bas.* 23. *gest.* 85 (*Eadit*). nulla
 virtute -ntes *Theoph.* 415. nec sibi
 consimilem portaret terra -ntem
Mar. 75; ad tempus -ns dominis
 succumbere duris *Pel.* 157 (*cf. ind.*
gramm. posse).
- potentatu regali *gest.* 502. ut terrenorum
 nullus tunc tempore regum iure -us
 illi valeat similari *prim.* 61. tuo -ui
Sap. 1, 2 (*i. e. tibi imperatori*).
- potenter] mansit quia virgo p. *Mar.*
 399 (*at cf. add.*). tu quia sola p.
 eris regina perennis *Mar.* 516. qui
 solus semper fecit miranda p. *gest.*
 251.
- potentia] non tibi, domine, non tibi
 haec -a insolita, ut . . . *Dulc.* 11, 4.
- potestas] imperialis *Agn.* 129. tibi
 credo -atem ditionis eandem, quam
 Christum Petro scimus credidisse
 magistro et quam suscepi successor
 iure magistri *Dion.* 125. blanda -atis
 delectamenta prioris *Theoph.* 72; nunc
 in mea situm est -ate, quantislibet iniuriis
 te velim lacessere *Cal.* 7, 1; *prae-*
cipue divina *gest.* 276. sine fine
 vicens *Agn.* 196. alma *Agn.* 29.
 praecelsa *Agn.* 85, 262, 294.
- potiri] pueri tironum sorte -iti *Gong.*
 227 (*i. e. fungentes*). (*aegroti*) lege
 tali miro (?) sub sorte -iti, ut
 mox illapsus (*in piscinam Bethesdae*)
 exueret dedecus *Gong.* 319.
- potius quam *Gall.* 1, 3. -issimum
Gall. 2, 4, 12, 5. *Pafn.* 7, 5. *Sap.* 5, 32.
- prae- *v. per-*
- praebere] victum illi parce -itum ire
Pafn. 7, 6. -ens ornatus varii claros
 mihi cultus *Agn.* 94. seges domini
 -ens innumeras maturae messis
 aristas *Dion.* 122. assensum *Gall.* 1, 8.
 13, 2 *add.* (tuae professioni). *Dulc.*
 11, 1 (meis consiliis). *Pafn.* 3, 7
 (periculosae delectationi). consensus
Dion. 161 (praecepto nefando). *gest.*
 224 (illis). auditum libenter
Sap. 3, 8. auxilium *prim.* 144 (*cf. v.*
 517). mihi exemplum *gest. prol.* 1, 14.
 illi condignum famulatum *gest.* 523
(cf. prim. 313 *app.*). interitum suis
 amicis *Bas.* 70 (*de diabolo*). occasionem
Cal. 9, 4. solamina propriae sponsae
Agn. 213 (*cf. v.* 303). conversis spem
 veniae habendae *Theoph.* 295. pontifici
 se subiectum -uit *etc. Theoph.* 20
(cf. gest. 308. *prim.* 130).
- praecavere (*absolute*) *Sap.* 1, 6.
- praecedere] -dentes Iudaei *asc.* 49.
 -de, collectim comitamur *Gall.* 7, 2.
 sequens -dentem *Gall.* 12, 8 (*cf.*
 12, 11. *Abr.* 7, 15. *gest. pr.* 5). ad
 caeli palatium *Sap.* 5, 26. reperitam
 ovem *Abr.* 7, 15. ipsius faciem
gest. 1174. (*Christus dracones*) -ssit,

- sequier sese quoque iussit *Mar.* 717.
belvae -debant bene laetae, demon-
strando viam *Mar.* 741. (columba)
mox expansis volitans -sserat alis
prim. 262; qui mei inertiam longe
-sserunt in scientia sublimiori II
pr. 6; ex nullis -dentibus meritis
Cal. 9, 25 (*ohne dass wir es vorher*
verdient hätten).
prae cellere] ut propria substantiola
bene multiplicata ipsius gentes
proceres -eret omnes *Mar.* 74 (*cf.*
gest. 134). ipsius faciem niveo can-
dore nitentem tradunt ardentis
radios -ere solis *Mar.* 349.
praeceps ferebatur in foveam de-
spirationis *Abr.* 3, 6.
praeceptio] ut habet -o legis *Mar.* 206.
praeceptor] egenti paginae, quae
nullius -oris munitur auctoritate
I *pr.* 9.
praeceptum] per -a (dei) patris *Mar.*
871. Christi *Bas.* 249 (*cf.* *Mar.* 793).
legis *Mar.* 334. 616. complectens
animo -a parato *prim.* 255 (*quae*
ediderat vox caelestis), male sua-
sum (*diaboli*) *Bas.* 66. iuxta -a
parentis (*Odae*) *prim.* 375. iuxta
-um imp. Diocletiani *Dulc.* 11, 2
(*et sic de imperatoribus, regibus,*
praefectis *Agn.* 186. *Gall.* 1, 1. *Dulc.*
11, 2. 12, 5. 13, 3. *gest.* 658. *prim.* 343;
-o mox praefecti cogente superbi
Dion. 191; metuendum *gest. prol.*
2, 11. nefandum *Dion.* 160. stultum,
omni contemptu dignum *Sap.* 5, 4).
praecidere] dum -sis siluerunt cor-
pora collis *Dion.* 227.
praecinere] quicquid veraces iam
-uere prophetae *Mar.* 48.
praecipere, ut *Gall.* 12, 7. *Dulc.* 13, 2
(13, 3 *absolute*). *gest.* 1155; *inf. Pel.*
190; *a. c. i. Mar.* 152. 435. 694. 818.
Theoph. 131. *Dion.* 20. 30. 200. *Agn.*
298. 358. *gest.* 568. 655. *prim.* 271.
praecipitare] de gradu (*palatii Dul-*
citium) -emus *Dulc.* 6, 1. quod
miseri non essent -ati (*in bara-*
trum) *Dion.* 81.
praecipue *Theoph.* 223. *Gall.* 5, 6.
Dulc. 1, 3. 7, 1.
praecipuus] dignitas *Gall.* 1, 5. ho-
nor *Dulc.* 1, 6. merita *Theoph.* 34.
Agn. 32.
praeclarus v. prae-
praecogitare] et quid fiet? -a *Dulc.*
2, 2. quid loquaris *Sap.* 3, 1. si
possim . . . *Mar.* 765.
praecognitorem futurorum *Abr.* 3, 9.
praeconium] -a laudis *Dion.* 185 (*cf.*
Agn. 342). (*Eadit*) in patria talis
meruit -a laudis, ut . . . *gest.* 90.
iuxta divinae -um promissionis *Cal.*
9, 17 (*cf. gest.* 1188; tantae causae
Mar. 237).
praecordia] ut omnes -orum venae in-
trinsecus exiliant gaudento *Pafn.*
10, 4.
praecordialis] sermo meus ad te,
Drusiana, -is amor *Cal.* 3, 1. -i
gaudimonia *Abr.* 9, 5.
praeda] non dederat propriis ipsum
quia tunc inimicis -am (*deus*) *gest.*
313. nunc daemonum sumus -a
Abr. 3, 7 (*cf. Bas.* 241).
praedicare Christi virtutem II *pr.* 8
(*preisen*).
praedicere] (prophetae) mundo Ie-
sum mox -xere futurum *Mar.* 49.
(*Christus*) quae sacra -xit scrip-
tura, per omne replevit *Theoph.* 308.
(*Bernrad*) iurat iuxta posse sui
factis -cta repleti *prim.* 350; quem
-xi *gest.* 481. *prim.* 5 (*i. e. supra*
commemoravi; cf. praedictus).
praedictus (*i. e. supra commemoratus*)
Mar. 162. 457. 458. 841. *Bas.* 233. *Dion.*
31. *gest.* 109. 180. 206. 263. 279. 602.
prim. 476.
praedium] -a multa *prim.* 449.
praedoni feroci (*i. e. diabolo*) *Theoph.*
374. imperio -ones cogite vestro
saevos, obsessum linquant ut pec-
toris antrum *asc.* 31.
praeesse] postquam (*abbatissa*) bis
denos, binos quoque, -fuit annos,
officio vice rectricis perfuncta
prioris *prim.* 480. commisso (fidei)
gregi (*spir.*) *Theoph.* 21. 268. vide-
bam in visione lectulum, cui quat-
tuor splendidae virgines -erant et
quasi custodiendo astabant *Pafn.*
11, 2; *cf. praesens*.
praefatus (*i. e. praedictus*) *Pel.* 56.
Dion. 17. II *ep.* 9. *Abr. inscr. prim.*
486 (? *cf. app. et praelata*).
praefectus] praecepto -i cogente su-
perbi *Dion.* 191; Simphronii comi-
tis, -i urbis *Agn.* 43 (*cf. v.* 119. 194.
254. 286).

praeferre] dedignatur subici dignioribus et superbe conatur -ferri comparibus *Cal.* 9, 31. -fer spem maerori *Sap.* 5, 27. qui gentilium vanitatem librorum utilitati -ferunt sacrarum scripturarum *II pr.* 1; ut tibi praesentis scrutandum rusticitatis auderem satis exiguum -ferre libellum *gest. prol.* 2, 14 (*vorzulegen*).

praefigere] virgula -xa quo fuit exigua *Gong.* 352 (*wo sie vorher eingesteckt war*; *cf. v. 240*).

praefigurare] visionis, qua mihi -abatur eius ruina *Abr.* 3, 8. ut -etur in facie, quod tenetur in corde *Abr.* 6, 1.

praefulgere] angelicae -entem vestis nitorem *Agn.* 247. claris coronis *Ioh.* 4. gloria tristifico cuius -et in antro *Agn.* 292. Oddo (*II.*), Romani -ens gemmula regni *gest. prol.* 2, 1. ut tua vita magis -eat inclita, castis saepius obsequiis circumdata virginitatis *asc.* 92. -ens meritis regina supremis *gest.* 397 (*cf. v. 414 adn.* -ens gloria regni). testis -ent signis fragmina non minimis *Gong.* 552.

praegnans] cum desponsata sibimet -nte Maria *Mar.* 547.

praeire] monstra viam -eundo, nos subsequimur accelerando *Sap.* 2, 2. (*Gongol/us*) turmas ducendo -ibat *Gong.* 83.

praelatarum (*i. e. abbatissarum*) vice succedendo priorum *prim.* 114; *cf. prim.* 486 *app.*

praelium (*sic semper medio aevo*) v. proelium.

praemeditari] sui vitam bene -ando gerendam *prim.* 487.

praeminere] quae -es in axe inter sidera numquam casura *Abr.* 2, 2 *app.* qualiter (*Henricus rex*) reges meritis tunc temporis omnes -et eximiis *gest.* 12.

praemittere] Lindulfum placuit carum -ttare natum *gest.* 668. sarcinulas *Gall.* 8, 1. gazas *gest.* 1173. -tte nos ante tribunal iudicis *Sap.* 4, 4 (*ut pro-cedamus*); *cf. caelum extr.*; easdem proportionem, quas in symphoniis -simus *Pafn.* 1, 17. praemium ineundi periculi *Gall.* 1, 4 (1, 8 non leve, sed summum etc.

4, 2); -a perpetuae (aeternae) vitae *Gong.* 17. *Agn.* 459. unicuique, prout gessit, sive supplicium sive -um servari *Pafn.* 3, 4 (*cf. 12, 6. Cal.* 9, 33. *Sap.* 4, 1. 5, 16. 26. *Ioh.* 35). aequa satis meritis reddens -a cunctis *gest.* 16 (*vox media: 'Lohn'?*).

praemonere] cui mox iudiciis divinis ista iubentur, tempore digesto sibi quae fuerant facienda. -itus qui . . . *Mar.* 447.

praemonstrantium nutu inductus (*in silvam*) *gest. pr.* 5. vestri magisterio -ante *II ep.* 12. (*Oda*) exemplo suo -avit facienda *prim.* 416. si meum digneris captare consilium, -abo, qualiter utrumque evadere possis damnum *Gall.* 2, 5.

praemunire] belliger ut fortis fortiter ecclesiam -iret venerandam, ceu murus iaculis obstant fortissimus hostis *gest.* 51.

praenitet venustate vultus *Abr.* 5, 3 (*cf. app.*).

praenosceret] ex hoc possunt -ere cunctae gentes, discipulos vos esse satis mihi caros, si . . . *asc.* 35. quo illorum ex confabulatione ipsius (*sponsae*) vitam mores consuetudinem possis praenoscere *Gall.* 4, 4. iuxta quod dignum -it *Cal.* 9, 33 (*sc. deus, unumquemque*).

praenuntiare] cur huius (*potissimum*) resuscitatio divina sit voce -ata *Cal.* 9, 5.

praeparare] ut tibi -atur cena *Abr.* 5, 1.

praeparatio] nec te gravet nostrarum -o nuptiarum *Dulc.* 1, 2.

praepollens pacis alumnus *Pel.* 196. honor *prim.* 429.

praepondere] ipsius fratrem populo -nere regem *gest.* 324. praesul catholico -nitur popello *Dion.* 39 (*cf. Theoph.* 59); cunctis aliis ipsum -nit (*i. e. praefert*) amicis *Agn.* 12; leve quiddam tibi -no *Sap.* 5, 32. -sita (*die vorgelegten Fragen*) investigando transire *Pafn.* 1, 13; exemplum suis in se praenobile cunctis -nit sociis iam cunctigenae bonitatis *Mar.* 347. -nit pavitans oculis saepissime cordis, quanta meruit tormenta *Theoph.* 158. mihi terrores toties -nere tristes *Agn.* 200.

praesagium] ne terreamini fallacibus huius blasphemae -is *Dulc.* 12, 5. praesagus] -a dicebant voce futura *Mar.* 515 (cf. v. 679).

praescivi(mus) *Gall.* 1, 8, 2, 2. *Dulc.* 12, 4. hoc a creatore -sciebatur *Pafn.* 1, 16. si -sciremus, quod . . *Pafn.* 1, 18.

praescius] (*deus*) -us hanc solam semper consistere dignam ad . . *Mar.* 306. veterum oracula vatum se (*i. e. eum*) pro salvando venturum -a mundo *Mar.* 579.

praescribere] tuum est mihi velut radio -bere, quid me oporteat factum ire *Pafn.* 5, 2; iungere -ptis carmina carminulis *Bas.* 2 (*früher verfasst*).

praescriptus (*i. e. praedictus*) *Gong.* 175, 250.

praesens] absentes scriptis, -ntes dictis ad verae cultum fidei ducendo sequendum *Dion.* 42 (cf. *Mar.* 259, 805). quo modo solio -ns astare tremendo eius praesumo? *Theoph.* 218. diei -ntes esse celebri *prim.* 385. me -nte *Cal.* 5, 2 (cf. *Mar.* 270. *Sap. inscr.* 6, 1). genitore suo -nte (*i. e. vivo*) iubenteque sancto *gest. prol.* 2, 21. quae -ntem contemplabantur eundem *prim.* 527; (*Christus*) -ns famulis semper adest propriis *Gong.* 278 (cf. *gest.* 542 auxilio Christi -nte benigni; sed *Mar.* 769 de sola praesentia). his super accensae -ntes puellae *Mar.* 504 (*i. e. praedictae*); suadebo, manum dextram te tingere tantum -ntis limpha fonticuli gelida *Gong.* 400. lux *Mar.* 568 *adn.* ignis *Agn.* 362. nec movet aetatis -ns dampnum iuvenilis? *Pel.* 255 (*i. e. imminens*). quisquis -ntem perscrutatur rationem *Bas.* 16 (cf. *gest. prol.* 2, 13); de hac vita, *sim.*: vita *Sap.* 5, 26. *gest.* 398. utile *Sap.* 5, 29 (*opp. gaudium interminabile*). -ns valere et perpes gaudere II *ep.* 1. -ntia despicio *Abr.* 2, 6 (cf. *Sap.* 5, 14); in -nti *Gall.* 1, 4. *Cal.* 6, 2. *Pafn.* 1, 8.

praesentare] suo tristi se -ando parenti *Agn.* 313. -are spatii per tempora longi non se regali praesumebat faciei *gest.* 344 (cf. v. 663). cum pontificis -aretur oculis

Theoph. 48; mando, ut lascivae -entur puellae *Dulc.* 7, 1 (*verführen*; cf. *Dion.* 162 illi. *Sap.* 2, 1 suis conspectibus). cui hanc rusticitatem (*mein unvollkommenes Gedicht*) sanxistis -atum iri *gest. pr.* 11 (cf. *prol.* 2, 6).

praesentia] si sororum -a non terrebatur *Dulc.* 10, 1. in nostri -a *Sap.* 1, 6. quem pascit domini semper -a summi *Mar.* 200 (*de angelo*).

praesepe (*Christi*) angustum *Mar.* 586. parvum *Mar.* 876. de parvo puero -ibus inveniend. *Mar.* 632.

praesertim cum v. *ind. gramm.*

praeses] *Sisinnius*: *Dion.* 161. 199 (*prophanus*); *Symphronius*: *Agn.* 154. 159. 177. 206. 350; *Dulcitius*: *Dulc. inser.* 1, 1. 8. 8, 1; *Evurhardus dux Francorum*: *gest.* 180 (*praedictus -es*: v. 176 comiti; cf. v. 207); *Udo gest.* 283.

praesidium] loca -i tutissima certi *gest.* 522. post haec non raro visitabant ossa sacrata, quaerentes certum -um *Gong.* 498. (*Mariae*) -um devota mente precantum *Theoph.* 210.

praesignare] tanto quod tunc infantula facto per se quid fieri -aret cito magni *Mar.* 297.

praestare] -a sanctorum nobis sacra pignora *prim.* 149. optans -ari sibi met consortia servi *Bas.* 105. optans -ari veniae munus sibi dulce *gest.* 362 *app.* triduanae induciae illis ad tractandum -entur *Sap.* 3, 24 (cf. 5, 2). non citum tibi -abo exitum, sed differam *Dulc.* 12, 2. alter ut in regno sis, me -ante, superbo *Pel.* 267. cuius candori nimium pulchrae faciei barbula parva quoddam splendentis -abat stemma nitoris *prim.* 48; de deo vel Christo: cui rex altithronus -itit imperium pollens in vertice rerum *gest. prol.* 2, 4. si ventris fructum mihi -ares pius ullum *Mar.* 136. quis in necessitate largius -at auxilium *Gall.* 13, 5. victoriam tantillulae puellulae *Sap.* 5, 15 (cf. 5, 20 tolerantiae perseverantiam). auxilium lapsis *Bas.* 142 (*v. 189 medelam*). efficaciam posse *Pafn.* 1, 28. nobis partem vitae perennis *Dion.* 258. bravium martyribus *Dion.* 261 (*tantum honoris*,

- ut . . . *Gall.* II 9, 2). nec tamen auxilii solamen denegat illi (*deus*), sed -abat opem solita pietate recentem *prim.* 302. *praecipue abl. absol.*: -ante domino nostro I. Chr. *Gall.* II 9, 2 (*cf. gest. prol.* 2, 15. v. 131. 432) *vel* nutu clementis regis -ante perennis *prim.* 306 (*cf. v.* 273. *Mar.* 39 *adn.* II *ep.* 7. *gest.* 208. 647). hisque salus summa patris -atur in aula, qui . . . *Dion.* 182. -ari petit a domino veniam sceleroso *Agn.* 300 (*cf. gest.* 407); *de diabolo*: decus talis -abo patenter honoris *Theoph.* 118; *a. c. i.* *Dion.* 211. *prim.* 589.
- praestat, ut non audiat *Pafn.* 1, 16. munera nec domino pr. dare sacrificando *Mar.* 92 (*i. e. et pr. non . . . ; cf. Gong.* 155). quapropter patriam pr. me linquere caram, ne . . . *Pel.* 169.
- praesto sumus *Gall.* 6, 1 *app.* (*cf. Dulc.* 11, 1. *Sap.* 3, 2).
- praestolari *absolute Dulc.* 3, 2. *Abr.* 1, 1; suum patronum *Mar.* 252. vestrum adventum *Gall.* 7, 1.
- praesul, *de sacerdote Iudaeorum*: *Mar.* 413 (*sacerdos v.* 411). 459; *i. e. episcopus*: *Theoph.* 29. 46. 119. 131. 387. *s. Basilii*: *Bas.* 177 (-ul domini). 211. 233. 256 (*dignus*). *s. Dionysius*: *Dion.* 39. 40. 51. 102. 140. 169 (*praeclarus*). 204 (*venerandus*). 208. 223 (*sanctus*); *Adelhardus gest.* 516 (*v.* 582 *venerandus*). binis cum -ulibus venerandis *prim.* 365 *app.* Wieberhtus -ul domini benedictus *prim.* 392. *de papis*: -ul Anastasius sedis sanctissimus huius *prim.* 162. summus -ul Sergius *prim.* 156.
- praesumere] -enti de domini pietate *Gall.* 2, 4; *inf.* (*i. e. audere*) I *pr.* 5. *Pel.* 56. *Theoph.* 137. 214. 219. 229. 280. 286. *Dion.* 64. *Agn.* 69. II *pr.* 7. *ep.* 5. *Gall.* 1, 6. *Cal.* 9, 11. 20. *Abr.* 4, 2. 7, 5. 9. *Pafn.* 3, 7. 7, 13. *gest. pr.* 5. 8. v. 260. 345. *prim.* 41. 414.
- praesumptio] tui -onem horresco *Pafn.* 3, 5. si (*i. e. non*) meae -onis, sed vestrum causa iussionis *gest. pr.* 9. mala mis -o mentis *gest. prol.* 1, 20. huius verbositatis *Dulc.* 1, 8. humana *Gall.* 9, 4. non crimen -onis iniquae, sed error ignorantiae I *pr.* 3. insolens *Sap.* 5, 3. praesumptiose (*cf. app.*)] quanto -ius scienter offendisti maiestatem divinitatis *Pafn.* 3, 6. praetendere] impigre cunctis -ere caliditatis assuetae laqueos *Theoph.* 105. praeterire] non ad colligendum residens, sed casu -iens *Pafn.* 1, 19. ut autem principalem non -eam (*numerus*) *Sap.* 3, 16. quarum subtilitas longe -it mei muliebri ingenium II *ep.* 3 (*cf. Cal.* 9, 5). praeteritus] qui nova -is reddit non dissona signis *Gong.* 285. praevalere] o utinam -eret suasio. forsitan -ebit *Gall.* 3, 1. num -et hortamentum? nimium *Sap.* 1, 5. ita demum -ebis *Sap.* 5, 3. quod verbera non -eant. si non -eant . . . *Sap.* 5, 34. 35; corpus quidem supplicii lacessere poteris, sed animum ad cedendum compellere non -ebis *Sap.* 3, 23. exaestuo illas ad mei amorem trahere. diffidimus te -ere *Dulc.* 2, 2. praevagationis reus *Abr.* 3, 18 (*spir.*). praevenire] morte sui matrem -iendo prior *prim.* 532; morte repentina citius me -niendo *Agn.* 325. cor quod amatoris -nit nobilioris dulcis amor *Agn.* 65 (*spir.*). illicito nuptae subito -ntus amore *Theoph.* 250. quin divinae inspiratione gratiae ad credendum estis -ntae *Gall.* 5, 6. praevidere] (*quem deus*) rectorem plebi -it rite fidei *gest.* 36. pravus] velle negans dominis olim fore subdita -is *Pel.* 96 (*i. e. Saracenis*). amicus *Theoph.* 130 (*magus*). ex ipsis domini -is inimicis occiditur *prim.* 364 (*de Ungariis, immo Nortmannis*). facta -orum negligere *Pafn.* 3, 4 (*de deo*); suadela *Agn.* 154. vota *Gong.* 451. qui -um voluit *Cal.* 9, 5 (*opp.* qui consensit). precari] preculis -antis *Mar.* 494 (*cf. v.* 461. *Dion.* 248). dominum suum *Gong.* 224 (*cf. Pel.* 374. *Dion.* 217). quem cupit occidi, simulans se velle -ari *Mar.* 649 (*elocutio ambigua*). eius (*Mariae*) auxilium devota mente -antum *Theoph.* 210. scelerum veniam *Dion.* 256. misero vitam *Agn.* 301; se completurum promisit velle -antum *Theoph.* 42.

- studium nostri tibi rite -ando
fateri *prim.* 141. Liudgardae pie
reginae bonitate -ante *prim.* 448.
precatio intenta *Gall.* 9, 4.
precatus] hoc quoque nunc, Iesu,
donum (*cf. app.*) concede -u *Gong.*
297.
premere] ne -mat insontes iusto plus
vis inimica *gest.* 275. somno -ssis
custodibus alto *gest.* 528. -ssis fre-
nat sua verbula labris *Gong.* 129;
cf. pressus.
presbiter (*sic semper fere medio aevo,*
sicubi compendio paritur) sanctum
-erum Cretensem nomine Carpum
Dion. 46 (*cf. v. 51*). -erum vitae
laudabilis unum *gest.* 534.
pressi excellentesque soni *Pafn.* 1, 6.
pretiosus] divitiae *Pafn.* 4, 2. gazae
gest. 111. gemmae *Agn.* 92. orna-
menta *gest.* 354. substantiola *Bas.*
131. supellex *Pafn.* 1, 25. velum
templi *Mar.* 503. vestis *prim.* 335.
vestitus *prim.* 326. quicquid habere
domi sibimet suavit -i *Pel.* 136;
-issimi martyris *Pel. inscr.* mar-
tyrium *Dion.* 233 (*cf. psalm.* 115, 15
pretiosa in conspectu domini mors
sanctorum eius). sanguis (*Christi*)
Cal. 9, 24.
pretium] nonne is est cuiusvis ser-
vus, qui ab artifice -o comparatur,
ut empticius *Dulc.* 1, 7. -o ven-
dendum magno *Pel.* 352 (*cf. v. 356*).
358 -i non munere pauco. *Mar.* 379.
gest. 717. exempti propriae -o
gazae numeroso. sed ducis est
-um iussu regis duplicatum *Pel.*
132 sq. (*cf. v. 141* -i, quod defuit,
aurum. 160 totum). -um piaci
Pafn. 3, 10 (*sc. pecuniam quaestu*
meretricio conquistam). proposui
promerendae gratiae -um. quale?
videlicet sectam Christicolarum etc.
Gall. 12, 3. cuius te -o sacri scio
sanguinis amplo emptum *Theoph.*
337 (*cf. Mar.* 63. asc. 11). te, o mea
Constantia, quam haut segniter
emi vitae -o *Gall.* 13, 2.
prex] *Gebet:* in fronte -cis *Agn.* 372.
quo animam Christo commende-
mus -ce *Cal.* 8, 1. -ce blanda
Theoph. 355. crebra asc. 105. sacra
prim. 90. plur.: *Mar.* 106. 151. 365.
427. 444. 460. *Theoph.* 192. 376. *Dion.*
222 (*cf. Agn.* 394). *Agn.* 299. *Gall.*
5, 2. II 8, 1. *Cal. inscr.* *Abr.* 3, 19
(*cf. Pafn.* 1, 23. *Sap.* 4, 2. 5, 30).
prim. 25. 41. qui sacra -cum pro-
fundunt vota suarum *Dion.* 253.
assiduae *Pafn.* 1, 28. continuae
prim. 558. efficaces, exaudibiles
Sap. 5, 21. benignae *prim.* 122.
sacrae *Pel.* 379. *Dion.* 186. *Sap.* 5, 30.
prim. 250. 438. studiosae *Agn.* 328.
cf. Agn. 364 app.; *Bitten* (*semper*
plur.): moneo, -cibus blandisque
rogabo *Pel.* 158. instate, quaesio,
mecum -cibus *Gall.* 1, 8. his mo-
nitis vir concedendo fidelis con-
iugis electae -cibus consenserat
apte *prim.* 100. -cibus poscentibus
Odae *prim.* 282. (*Bernrad*) -cibus
placat Odam *prim.* 333.
pridem *vor Zeiten:* cuius amore qui-
dem (*cf. ind. metr.: particulae*)
ferventes congrue p. perplures
sacrae constanti corde puellae
elegere mori *Agn.* 15; *vorher, bis-*
her: *Mar.* 96. *Gong.* 470. *Pel.* 25.
Bas. 203. *gest.* 587.
primas (*semper plur.;* *quam ob rem de*
Celtis coniectura Dion. 25 dubito)]
Francorum gentis dominos prae-
nobilis almos necnon -ates Suevo-
rum omnes *gest.* 453. regni (*Itali*)
gest. 684. plebis *gest.* 720. cleri
-ates, plebis pariterque priores
Theoph. 132. -ates parentes *Theoph.*
69 (*i. e. protoplastos*).
primatus] iisdem temporibus posse-
dit papa beatus Sergius ecclesiae
-um regendae *prim.* 125. cuius (*ab-*
batissae) -us sexto in anno *prim.* 361.
primicerii Constantiae (*Iohannes et*
Paulus) *Gall. inscr.* 2, 5. 4, 4.
primitus *Mar.* 431. *Agn.* 365. *prim.*
112. 571.
primo . . . , deinde . . . I *pr.* 7.
primogenitae tuae *Sap.* 5, 13 (*Fides*
ad matrem).
primogenito suo (*Oddoni*) *gest.* 70
(*v. 129 venerandus*). dei unigeni-
tus idemque virginis -us *Cal.* 9, 23.
primordia] ortus tui -a clara beati
necnon regalem pangere pro-
geniem *Mar.* 23. retro principii
-a cana sereni *Theoph.* 232. felicitis
-a Gandeshemensis pandere coe-
nobii *prim. prol.* 2.
primum *Cal.* 3, 1. *prim.* 310. 401; *cf.*
ind. gramm.: cum primum.

princeps i. e. imperator: *Sap.* 5, 22.

Romani orbis *Gall.* 12, s. rerum *Sap.* 5, 5. plur.: *Dulc.* 1, 7. 5, 1. *Sap.* 2, 2; Gallicani -ipis militiae *Gall. inscr.* primum inter -ipes gradum *Gall.* 2, 2 (cf. 1, s. 3, 1). de s. Dionysio nondum Christiano *Dion.* 31 (cf. v. 38 dux plebis). Andronici huius -ipis *Cal.* 2, 3. eminentiores Italiae -ipes *Sap.* 3, 6; de temporibus modernis: Pippini -ipis almfici *Gong.* 48 (i. e. regis; cf. *Theoph.* 248 David -eps regni Iudaici). (Saracenorum; cf. rex) *Pel.* 58. 65. 210 (fortissime). (Galliciorum) *Pel.* 123 (cf. rex). (Ludulfus) -ipibus fit par, ducibus sed nec fuit impar *prim.* 18 *adn.* -eps Gongolfus *Gong.* 424. dux Henricus -eps in regno fuerat tunc quieto post regem *gest.* 154 (der erste nach dem K.). Billungi cuiusdam -ipis almi *prim.* 23. Herimanni ducis almi, qui fuit illustris -eps in partibus illis *gest.* 456 (in Suevia); gregi iussus praeesse fidei -eps (Petrus) *Theoph.* 269. quique prius plebi sprexit -eps dominari, affectat iuris pompas nunc inferioris *Theoph.* 80. coenobii -eps rectorque popelli *Pel.* 372; de deo: -eps universitatis *Sap.* 2, 2; de diabolo: dampnandus dampnandarum -eps legionum *Bas.* 75. aeternarum tenebrarum *Bas.* 50. inferni *Bas.* 56. iniquus *Theoph.* 102.

principalem (numerus, sc. perfectum) *Sap.* 3, 16.

principio mensis novembris *prim.* 382 *adn.*; in -o mundum creans ex nihilo *Sap.* 3, 22. retro -i primordia cana sereni *Theoph.* 232. tu sine -o natus de patre superno *Mar.* 870 (cf. v. 218. asc. 136. da diversas partes huius solvendae hominis prospere repetere -um sui originis *Pafn.* 13, 3; -um qui cunctarum, finis quoque rerum *gest.* 247 *app.* (Christus a et w); sicut a quadrivio semitae, ita ab uno philosophiae -o harum disciplinarum prodeunt progressionones rectae *Pafn.* 1, 7.

prior] aetate prior, meritis maior *gest.* 37. abbatissae *prim.* 114. amator *Agn.* 152. augustos omnes -ores

gest. prol. 1, 4. rectrix *prim.* 451. vates *Mar.* 419. asc. 65. quae aliquot auctores quos ipsa -or a sapientissimis didicit, me admodum pie erudit *I pr.* 7 (cf. asc. 61). quis -or intraret *Agn.* 237. morte sui matrem praeveniendo -or *prim.* 532; cleri primates, plebis pariterque -ores *Theoph.* 132; discordia *Mar.* 211. gratia *Gall.* 12, 9. lucernae *prim.* 207 (prius visae). iuxta morem faciendo -orem *Bas.* 212. opusculum I *epil.* potestas *Theoph.* 72. rabies *Mar.* 728. visio *Abr.* 3, 11. peiora -oribus apposuit *Abr.* 3, 6; cf. prius.

primus] virgo (Eva) *Theoph.* 451. urbis -us *Dion.* 25 *app.* inter -os in palatio *Gall.* II 5, 6 (cf. *Dulc.* 1, 1). aequalem -is se faciens dominis *Gong.* 66 (grossen Herren). viri *Pel.* 198. pontifices *Mar.* 267. 295. inter quos -us (der älteste) fulsit ceu Lucifer ortus Oddo *gest.* 33. -us qui conditor eius extitit *prim.* 280. qui -us mundo iustus fuerat protoplasto *Mar.* 395. qui regum -us nostros tradebat in usus loca multa *prim.* 463 (cf. v. 566). num ego -us huiusmodi rem peto, et non multorum ad audendum provocatus sum exemplo? *Cal.* 2, 3. (Maria) nec -am similem nec fertur habere sequentem *Mar.* 185; regredi, subdi -oque pudori *Mar.* 172. restaurato foedere -o *Pel.* 128. protulit (diabolus) inventum sceleris -o mago deterioris *gest.* 204 (i. e. priore). -is ab annis *Gong.* 53. *Theoph.* s. *Agn.* 136. -is sub annis *Agn.* 178. 283. *prim.* 14 (paene). aspectu -o *Pel.* 231. Aurorae -o candore micante *prim.* 386. aetatis -os flores juvenilis *Pel.* 148. -a prorsus forma renovata *Agn.* 311. meritis -is *gest.* 93. ut Phoebus radios spargebat ab aethere -os *prim.* 210. coniugii -o tempore *Mar.* 135. quando quantilibet numeri digestim disponuntur, -us minor terminus et postremus maior dicitur *Sap.* 3, 20. si velis nos enarithmum agnoscere, dic -am usyam *Cal.* 2, 2 *adn.*; cf. primo, primum. prisca, qua prius, hora *prim.* 208 *app.*

- pristinus] ad -ae quietis portum
Abr. 3, 16.
- prius *Mar.* 204. *Agn.* 324. *gest. prol.* 1, 15. *prim.* 208. 233. 332. 466.
- privare] gratia simul -aretur et militia *Gall.* 12, 9 (*spir. Cal.* 9, 24).
- proaulium] in interiorum officinae aedem, in cuius -o ministrorum servantur vasa *Dulc.* 2, 3.
- probare] imperium Christi rite -atum *Mar.* 781. deum hactenus ignotum mundo mox esse -andum *Dion.* 16. ut res facta -at *Gong.* 83. quod hac ratione -atur *Bas.* 155; ni -et ipsa sacram palma tangendo *Mariam* *Mar.* 604. clarum caput (*martyris*) igne -andum *Pel.* 399 (*cf. v.* 391 isti meritum sancti fac igne -ari). visu clare cupiens audita -are *prim.* 202. ut -aretur felix nostri dominatrix *prim.* 460. digitos operum satis arte -atos *Mar.* 351. argenti -ati pondera non modica *Gong.* 111; a. c. i. *Gong.* 185 *add. Bas.* 15. *Dulc.* 1, 5 (tertiam rebellem tibi que penitus -abis renitentem). (*deus hoc prohibebit*). *Sisinnius.* -abo *Dulc.* 12, 5 (*das will ich doch sehen*); quod videtur falsitas, forsitan -abitur esse veritas I *pr.* 4 (*cf. I pr.* 9. *Gong.* 569. II *pr.* 5. *Gall.* II 1, 1. *gest. prol.* 1, 27).
- probitas] pro sui pulchritudinis, sapientiae et -atis perspicuitate *Gall.* 5, 1 (*cf. gest. pr.* 1. *v.* 458. *prim.* 8). insignibus suae -atis et sanctitatis *Gall.* II 5, 3. illis fit similis magnae forma -atis *prim.* 488. nullā -ate idonea II *ep.* 1.
- probrum] cunctis -is vitiatus *Theoph.* 163; -is (*i. e. obprobriis*) dure cogebat amaris *Agn.* 147.
- procedere] -de, -de, vocat te *Gall.* 4, 1 (*cf. Abr.* 6, 1. *Sap.* 5, 1). mandans in medium Ioseph -dere turbam *Mar.* 466 (*v.* 471 -ssit pavidus). -ssit vivus, qui morte fuit religatus *Agn.* 312. -dens sacris advolvor sedula plantis eius *Theoph.* 339. quae cum tardaret, cito nec -dere vellet *prim.* 331 (*cf. v.* 334). ad bellum quotiens -sserat ipse (*Oddo*) *gest.* 146. subducta iam -ssere carina *Pel.* 349 (*gingen ans Land*). multi terribiles -dunt dracones ex hac spelunca *Mar.* 707. hoc quod ventre tuo -det tempore certo *Mar.* 145. cura cuius -ssit origo omnis structurae *prim.* 281.
- proceres] ipsius gentis (*Iudaicae*) -es omnes *Mar.* 74. regni heriles *Mar.* 686 (*cf. Pel.* 102). (*Galliorum*) *Pel.* 125. Gallorum *Dion.* 144. gentis Baioariorum *gest.* 373. uxores -um, soboles quoque dulces *gest.* 393. cuncti (*Italiae*) *gest.* 632. sternuntur sacro -um corpora busto . . . , ast qui sceptrum gerit . . . *Gong.* 499 (*cf. v.* 341). luctum -um, vulgi pariterque lamentum *prim.* 542; blanditur (*pass.*) magnis -um precibus seniorum hic Christi carus *Gall.* 341. -es se(se) genuisse nepotes *Mar.* 478 (*cf. prim.* 428).
- proceritas] nec augustalis -atem excellentiae sine ducatu appono subire *gest. pr.* 6.
- procerus] iuvenis -ae magnitudinis *Gall.* 12, 7.
- procidere] ne -atis *Gall.* 5, 4 (*fallt mir nicht zu Füßen*).
- procinctus] solvite -um, milites *Gall.* 9, 3 *adn.*
- proconsul] regius ut primis esset -l ab annis *Gong.* 53.
- procul] caput egregium iacuit p. anne revulsum *Pel.* 330; p. dubio *Theoph.* 88. *Abr.* 9, 1. *prim.* 346. 570.
- procumbere (*am Boden liegen*)] crebrius incultam videas -mbere turbam, volventem membra litore languidola *Gong.* 311. -mbentem levabat *Agn.* 302. parvo praesepi contractus -buiisti *Mar.* 876. -mbens subito *prim.* 51 (*at cf. v.* 34 iacuit).
- procurare] orbatum sui dimisit ovile sorori Christinae -andum sancteque tuendum *prim.* 485.
- procurator] Fortunato nostro -ori *Cal.* 5, 3.
- prodere] si -didero *Cal.* 4, 1 (*sc. quid factum sit; opp. si celavero*). qui me -dente perspicere (*sc. meum opusculum*) II *ep.* 4. fama -dente sinistra *prim.* 339 *app.* (cunctis *v.* 211). haec (*mansio*), quam -ditis indice (*digito*) *Pafn.* 2, 6.
- prodesse] si hoc speras proficere. non dubito, quin prosit *Pafn.* 3, 9 (*cf. 7, 5*). quid prodest castitatis professionem subiisse, si . . . ? *Cal.*

- 4, 1. non prodest (a. c. i.) *Abr.* 2, 7.
- prodire] ut natum -ire suum redi-vivum vidit *Agn.* 330; -iit almo-rum clara de stirpe parentum *Agn.* 28. sicut a quadruvio semitae, ita ab uno philosophiae principio harum disciplinarum -eunt pro-gressiones rectae *Pafn.* 1, 7. num-quam ex te gemitus prorupit, num-quam tristior sermo -iit *Abr.* 6, 4.
- proditor] qui mei -or funeris extitit (*Drusiana de Fortunato*) . . hunc -orem, hunc malefactorem (*verba Calimachi*) *Cal.* 9, 22. -or (sui) to-tum se perditioni sponte dedit *Theoph.* 125 (cf. v. 107 damnum sui cupientem).
- proditrix signi fama satis placiti *Gong.* 304 *adn.*
- producere] extemplo nigris martir-itur antris *Pel.* 225. -ite, mili-tes, -ite, quas tenetis in carcere *Dulc.* 2, 1 (cf. 10, 1. 13, 3 *add.*). germen sanctorum quam -ebat avorum *gest.* 94.
- productio] tot spatia, pares -ones, eadem simphoniae . . et quid -ones? idem quod toni (*qui deinceps definiuntur*) *Pafn.* 1, 11. 12.
- proelium (*de orthogr. v. praelium*) in conflictu -i *Gall. inscr.* modum exitumque -i *Gall.* 12, 1.
- profanato sacello (*Saracenorum*) *Pel.* 41.
- profanus] rex (*Herodes*) *Mar.* 642. vir sat perversus, vita ritumque -us *Pel.* 33 (*rex Saracenorum*; cf. *Agn.* 357). praeses *Dion.* 199; ab his in-sensatis monstribus -is *Agn.* 173 (*de simulachris*; cf. *Dion.* 19). tem-plum *Mar.* 643 (cf. *Huemer ad Sedul.* I 47 p. 363). contra propositum nec quid patrare -um *prim.* 408.
- profari] dedit sonitum turpi modu-lamine factum, -fari nostram quale pudet ligulam *Gong.* 576 (*quod pedendi verbo praetextato dicitur*).
- profectus] nec alieno -ui invidenti-bus II *ep.* 1 (cf. *Cal.* 9, 30).
- proferre] -ferre Hirenem *Dulc.* 11, 5 (*i. e. producite*). ut -feram mam-monam, quam male collectam diu servavi *Pafn.* 3, 10; si aliud ex-petas, oportet -feras *Gall.* 1, 5 (cf. *Pafn.* 2, 3). quae nos fatigando
- tulisti *Pafn.* 1, 19. si quid ex-perior emergere, quod . . . non occulo, sed impatiens morae -fero . . . -fer, si quid scias novi *Sup.* 1, 2. libellum, quem usque huc pro sui vilitate occultare quam in palam -ferre malui II *ep.* 11. -tulit antiqui rursum mala fraus inimici inventum sceleris *gest.* 203 (cf. v. 729). num spera et planetae -ferunt sonum? *Pafn.* 1, 13. qui -fert adulationem *Cal.* 2, 4. iocu-laria verba *Abr.* 7, 8. ut pollutis labiis praesumas -ferre nomen impollutae divinitatis *Pafn.* 7, 13. hant alias, quam mira mei mira-cula dorsi -ferat extrema particula *Gong.* 572; quantislibet (*i. e. quantis*; cf. *ind. gramm.*) obnoxius sis vitiis, -feras *Cal.* 9, 10.
- professio] castitatis -onem subiisse *Cal.* 4, 1. tuae -oni assensum non praeberem *Gall.* 13, 2 *add.*
- proficere] nec matura adhuc aetate vicens nec scientia fui -ficiens I *pr.* 5. (*Oda*) inter nostrates cele-bris -fecerat omnes moribus et factis *prim.* 87; si hoc speras -ficere, non dubito, quin prosit *Pafn.* 3, 9 (cf. *Agn.* 122. 176. 408 illi -fecit, cui gratis obesse cupivit).
- proficisci] cumque -fecturi deserti per loca vasti essent *Mar.* 791.
- profiteri] censum (caesari) -fiteri *Mar.* 545 (cf. *Gall.* 12, 8).
- profuere] fonticulus -fluxit (*ent-sprang dort?*) rivo rura rigans stridulo *Gong.* 94; quae suo -fluxit ab ore loquela *Mar.* 341.
- profugi tribuni *Gall.* 12, 9 (*qui se hostibus tradiderant*; cf. p. 118, 29).
- profundere] qui sacra precum -ndit vota suarum *Dion.* 253. dulcior verba resono palato *Agn.* 287 (cf. v. 199). patri proprio -dit talia verba *Bas.* 106. preculis humili voce -sis *Mar.* 654 (cf. v. 106. 177. *Theoph.* 52. 341 studio certante. 395). viscera (clerici) subito -dit caelitus acta (*vindicta*) *Gong.* 469. deum de te sine sorde -sum *Theoph.* 240.
- profundum] princeps inferni, regna-tor magne -i *Bas.* 56. mortiferum peccati linque -um *Bas.* 190. de-sperationis *Abr.* 7, 9.

- profundus] baratrum *Dion.* 79, 98.
mons *Dion.* 232. caelum *Mar.* 764.
Agn. 315; animus *gest. prol.* 2, 26.
ingenium *Dion.* 212. *gest.* 699; *cf.*
profundum.
- progenies] unica -es divinitatis *Cal.*
9, 18. tua (*i. e. Aedae*) *prim.* 61 (*cf.*
v. 30. 68 clara). ortus tui primordia
clara beati necnon regalem pan-
gere -em (*i. e. Christum*) *Mar.* 24.
progignere] Anna -genuit natam
Mar. 266; *cf. v.* 478 *app.*
- progredi] (*surgere*) atque sequi vo-
lucrum, quem iam -gressa seden-
tem cerneret in saxi cuiusdam ver-
tice magni *prim.* 253. illic gradum
figens ulterius -gredi non prae-
sumeret *gest. pr.* 5. conflictu -gre-
diente *gest.* 179 (*sich verschärfen*).
progressio] in huius sudore -onis
gest. pr. 4. ab uno philosophiae
principio harum disciplinarum
prodeunt -ones rectae *Pafn.* 1, 7.
prohibere] quis -ere poterit? *Dulc.*
12, 5. non contraluctor, non re-
nitor, non -eo *Gall.* 13, 2 (*cf. Mar.*
319 *app.*). hoc vobis non suadeo,
sed poenis -eo. non -ebis *Dulc.*
11, 1. -eris verberibus *Sap.* 5, 7.
tangere quae vereor, quia femineo
-ebor sexu *gest.* 1487. ne -erer (*a*
scribendo) pro rusticitate I *pr.* 3.
tantarum -ente gravedine rerum
gest. 1508. hoc -et Christi sententia
Sap. 3, 1. sollicitus tantum, mi-
serae crimen -ere *Gong.* 381 (*ihm*
Einhalt zu thun). a. c. i. *Mar.* 382.
prim. 418 (*pass.* si ipsum -eor in-
vocare *Pafn.* 7, 14; *abbrev.* ni illic
pugnaret, quo rex idem -eret *gest.*
152).
- proicere] trans muros -ici, iactum
funda machinali *Pel.* 278. draco
de caelo cecidit -iectus in arva
Ioh. 27. (*martyres*) in ignem *Agn.*
358. *Dulc.* 11, 3 (*cf. Sap.* 5, 24. 35.
6, 1). ilico poenalem -icit de corde
timorem *gest.* 349.
- prolambere] fonticulum, qui clarus
vitreis et suave sonantibus undis
-ens arva irrigat ista tua *Gong.*
110. -ensque suas (*i. e. magi*) pro-
strato corpore plantas *Theoph.* 83.
proles] -is geminae *gest.* 1167 (*filii*
et filiae; cf. adn.). bis sexus de-
finitur, *Bas.* 23 unica feminei sexus
-es fuit illi (*cf. gest.* 420); *Sohn* (*per-*
saepe de Christo): *Mar.* 35. 525. 600.
653. 704. 731. 788. 814. 830. *Theoph.* 165.
Agn. 336. *Gall.* 12, 10. *gest. prol.* 2, 30.
v. 72. 104. 1143. 1502. cara *Theoph.*
336. dulcis *gest.* 121. talis de ger-
mine -is *Agn.* 279. regalis (*Lin-*
dulfus) *gest.* 457. herilis (*Henri-*
cus) *gest.* 187. divina *Mar.* 575. 667.
Theoph. 166. 216. perennis *Theoph.*
351 *app.* -es perditionis *Theoph.*
103 (*de diabolo; cf. adn.*); *Tochter*:
Bas. 44. *Agn.* 438. *Sap.* 5, 20. *gest.* 83.
dulcissima *Bas.* 124. *Sap.* 7, 2. ego
te propriae -is vice excolo atque
extollo omni dilectione *Sap.* 5, 17.
prolixitas] ipsius causa difficilis
-atem viae surripui *Pafn.* 2, 6. si
vobis non displicet -as (*sc. viae*)
Sap. 8, 2. magnificarum -atem re-
rum iussa ingredi *gest. pr.* 6 (*cf.*
totam imaginem).
- prolixus] -a ratione earum *Sap.* 5, 31
(*ihre endlosen Reden*).
- prolongari vitam satis ipsi *gest.* 124.
- promere] (quae) carmen pectore -o
Pel. 5 *app.*: at *cf. add.*
- promereri] proposui -endae gratiae
pretium *Gall.* 12, 9 (*cf. gest.* 433).
veniam *Abr.* 3, 6. 7, 10. *Pafn.* 3, 8.
munus reconciliationis *Pafn.* 3, 8.
inf. Mar. 44. *Agn.* 3. *prim.* 28. 57.
- promissio] grandis *prim.* 67. laeta
Gong. 113. *Gall.* 2, 6. *Pafn.* 2, 4.
divina *Cal.* 9, 17. ewangelica *Pafn.*
11, 1; *cf. Gall.* 13, 2 *add.*
- promissum] -i iuxta praeconia laeti
gest. 1188 (*cf. prim.* 570). -i sola-
mina sani *Theoph.* 346 (*cf. sanus*).
verenda (?) *prim.* 181 *app.* superna
prim. 28 (*cf. Mar.* 192). huius spe
animata -i *Sap.* 9, 7. unde tu -a
solvere ne moreris *Sap.* 9, 8.
- promittere] ut pater in mundum
me -sit sibi carum, sic ego mitto
meos dilectos vosmet amicos *asc.*
23; -ttens illi non parvi dona lu-
celli *Bas.* 43. plurima coenobio
commoda nostro *prim.* 314 (*at cf.*
app.). -ttentes auxilium sui *Gall.*
12, 7. ut illi et spem veniae et
solamen -ttas beatitudinis aeter-
nae *Pafn.* 11, 3. Christi sententia,
-ttens nobis insuperabilis sapien-
tiae dona *Sap.* 3, 1. -ttens ipsis
eius munus pietatis *gest.* 635. a. c. i.

- proprius v. *ind. gramm.: pronom. possess. suus.*
 proripere] nec solum celsae solium sibi (*i. e. ei*) -it aulae *gest.* 494.
 prorsus] recta p. laudabilique discretione *Abr.* 3, 17. expers carnalis totius p. amoris *prim.* 300; res ut scripsi, sese sic p. habere *gest. prol.* 1, 22 (*et sic cum verbis Dion.* 37. *Agn.* 311. *Abr.* 7, 3. *prim.* 239. 286. 341). quo sic maiorem p. conferret honorem Oddoni *gest.* 114.
 proruere] ecce in introitu nostro -unt Romani uricolae *Gall.* 10, 1.
 prorumpere] ex improvise praeses -perat Udo *gest.* 283. nondum maternis quae tunc -pimus alvis *prim.* 524 *app.* tunc miser in talem coepit -mpere vocem *Gong.* 117. numquam ex te gemitus -pit *Abr.* 6, 4. -mpentes, aestu nimioque furentes (flammae) *Agn.* 365.
 prosapias] ne finem caperet subducta posteritate inclita regalis -es generis *Gong.* 346.
 prosequi] en, solutis crinibus egreditur (*uxor*) omnisque domus lacrimis -itur *Dulc.* 6, 2. ne sis adversus querimoniae, quam -or *Abr.* 3, 1 (*der ich nachhänge*). sit satis de ista (*sc. musica caelesti*), -ere de humana *Pafn.* 1, 17.
 proserpere (?)] dum somnus plebis -eret artus *gest.* 545 *add.*
 prosper] testis -errimus *Gong.* 509 (*i. e. martyr beatissimus*); -eris successionibus *Gall.* 13, 7 (iuxta sui velle vigere). II 5, 3 (ad vota pollebant; *cf. Sap.* 1, 1). fore -era cuncta, efflagitant testem pro quibus egregium *Gong.* 511 (*cf. prim.* 455 *app.*).
 prosperari] quo (*dei*) -entur exitum pugnae *Gall.* 7, 2.
 prospere] ac sic coenobio succedunt p. plura *prim.* 455 *app.* da diversas partes huius solvendae hominis p. repetere principium sui originis *Pafn.* 13, 3.
 prosperitas] nostri -as tui est felicitas *Sap.* 1, 1 (*imp. ad Antiochum*). ex -ate fidelis laetatus prolis *gest.* 1142. quae, regina nobis ad -atem facta *prim.* 311. grates -atis auctori *Gall.* 12, 8. optata *prim.* 439. talis *prim.* 439. tanta *Theoph.* 148.
 prospicere] sed tamen admonitis frustra -spexit ocellis *Gong.* 177 (*cf. app. et add.*). iuvenem coram -spexit herilem *Mar.* 353.
 prosternere] -stratis inimicis *gest.* 394. celsa -stratus vindice dextra *Gong.* 471. qui regem -stravit tenebricolarum *Pafn.* 1, 28. -strata morte *Pel.* 299. quam (*feram*) -stravit equo Verax egressus in albo *Ioh.* 31. qui protoplastos -stravit *Abr.* 7, 3. enormitas peccatorum -stravit me in desperationis profundum *Abr.* 7, 9; se -sternens, precibus crebro quoque deflens *Theoph.* 376. solo -stratus corpore toto *Mar.* 859 (*cf. v. 854; Pel.* 66. *Theoph.* 85 *de impia oratione*). -strata solo *Agn.* 299. terratenus *Gall.* 11, 1. in orationem *Abr.* 3, 9. sacram -stratus ad aram *Theoph.* 388 (*cf. Gall.* II 5, 3. *gest.* 359. *prim.* 34. 251). -stratus sacrae plantis extimplo puellae *Agn.* 249 (*cf. Theoph.* 109. *Bas.* 171).
 protegere] non dederat propriis ipsum quia tunc inimicis praedam, sed dextra -git rite superna *gest.* 313 *app.* cuius auxilio fuerat -cta paterno *Agn.* 232. Christi pietas a corruptela propriam -xit alumnam *Agn.* 264. (*deus Oddonem*) -xit de millenis persaepe periculis *gest.* 255. insuper e tantis ipsum sacra dextra potentis -git insidiis *gest.* 137.
 protendere] si vacet aequales meritis -ere laudes et mores tanti egregios duculi *Gong.* 333 (*zeugma*). suam coepit -ere dextram audacter *Mar.* 605.
 proteritur draco *Ioh.* 26.
 protestari] -ans, procures se(se) genuisse nepotes *Mar.* 478. apposuit miseris duris maledicere verbis, -ans, illos neutra dignos fore vita, qui . . . *Dion.* 63.
 protinus *Mar.* 447. 455. 582. 681. 693. 800. *Bas.* 85. 250. *Agn.* 58. *gest.* 626. *prim.* 102. 234.
 protoplastes parentes *prim.* 533. patres *Gong.* 36.
 protoplastum pulchrum *asc.* 43. qui decepit -um *Bas.* 33 (*cf. Abr.* 7, 3; *plur. Cal.* 9, 29). mundo -o *Mar.* 395.
 protrahere] quia gentem Scitharum bello -his lacessere *Gall.* 1, 1.

proturbare] reor prius invocato Christi nomine anguem -andum *Cal.* 9, 7.
 provectior scientiā I *pr.* 7.
 provectu nobilitatis *prim.* 489 *app.*
 provehere] digno confestim -ctus honore gradatim perveniebat ad officium (*vicedomni*) *Theoph.* 15. quorum pietas me -xit ad fastigium regni *Gall.* II 5, 4 (*cf. gest.* 1504). (*Oddo pater*) Liudgardam gratiola parili coluit, -xit, amavit *gest.* 446. (*Oddonis* pietas ipsum virgineum coetum Christi famularum fovit clementer necnon -xit amanter *prim.* 511.
 proventus] deus det -um *Gall.* 6, 1.
 provide] ultra non tendo, finem sed p. pono *gest.* 1509.
 providentia] qui mundum sui -a regit *Dulc.* 12, 5.
 providere] illi dignum -sit (*sic*) rite locellum *Pel.* 320. hinc quoque mox aditum sibiinet -derat aptum *gest.* 606 *adm.* ne evadat, -dendum *Sap.* 5, 12.
 providus] -a domini sapientia Christi *gest.* 48.
 provisit t. providere.
 provocat exemplis illam, monitis quoque crebris, ut . . *prim.* 493. si nostris suaviter hortamentis -etur *Abr.* 1, 6. (*diabolus*) -at iniustum regem mox Domitianum Christiculis edicta necis dictare ferocis *Dion.* 156. qui ad audendum aliquid huic simile -arent II *ep.* 4. non multorum ad audendum -atus sum exemplo? *Cal.* 2, 3. qui me decepit, me seduxit meque ad audendum horribile facinus -avit *Cal.* 9, 22.
 provolvere] incredibili metu correp-tus pedibusque meis provolutus *Gall.* 12, 8. sacris tumultis *Gall.* II 8, 2. ante sepulchra martirum Ioh. et P. humi -itur *Gall.* II 8, 1.
 proximare] tuae sanctitati polluta -are non praesumpsi *Abr.* 7, 5.
 proximus] mons *Dulc.* 13, 1. -a coenobio fuerat tunc silvula *prim.* 186. ecce mansio in -o *Pafn.* 2, 6 (*cf. Cal.* 5, 3).
 prudens] haec -ns, humilis, fervens dulcedine mentis, omnibus atque placens, tota virtute refulgens

Mar. 336 (*cf. Pel.* 146 consilio -ns, *prim.* 11 -ns in verbis, in cunctis cautus agendis). mater *prim.* 417: -ntis functus valitudine mentis *gest.* 383. -nti corde *Bas.* 169.
 prudenter *Agn.* 181. *Gall.* 2, 3, 13, 6. *gest. prol.* 2, 25. v. 673.
 psallere] David rex -ere doctus *asc.* 98. sed nec dactilicis opus est nos -ere cordis magnum maerorem Ioseph *Mar.* 331. laudes domino -ebant voce decora *Agn.* 457 (*cf. Mar.* 42).
 psalmorum lege *Mar.* 150.
 psalterium ceterasque divinae legis paginas *Abr.* 2, 7.
 publice] manda, ut lascivae praesententur puellae et abstractis vestibus p. denudentur *Dulc.* 7, 1. meis amasionibus p. abrenuntiavi *Pafn.* 5, 1.
 publicos inimicos *Gall.* 9, 3 (*i. e. hostes*); res -a (*v. res*).
 pudet] dedit sonitum turpi modulamine factum, profari nostram quale p. ligulam *Gong.* 576 (*cf. profari*).
 pudicitiae virginalis *Gall.* 13, 3.
 pudicus] permaneo virgo sine sorde -a *Agn.* 108.
 pudor] passus gravem secreta mente -orem ex Ruben verbis, qui se causatur, amaris *Mar.* 101 (*cf. r.* 479. 489). ne ipsa se reddat latibulis prae -ore *Abr.* 6, 3. nulla puellaris patior detrimenta -oris *Agn.* 105 (*cf. Mar.* 403. *prim.* 330. 399). sine sorde -oris *Mar.* 35. quae legalem respuit retinere -orem *Gong.* 579 (*de adultera*).
 puella *Mar.* 331. 486. 495. 504. *Bas.* 36. *gest.* 533. *prim.* 108. 374; casta *prim.* 97. egregia *Mar.* 275. famosa *Mar.* 365. lasciva (*übermütig*) *Agn.* 181. *Dulc.* 7, 1. 10, 1. miranda *Mar.* 329. parva *Mar.* 352. (tam) prae-pulchra *Agn.* 49. *Abr.* 5, 2. sacra *Mar.* 285. *Bas.* 30. *Agn.* 16. 249. 351. 403. eius (*Vestae*) sacricolis -is *Agn.* 157. sancta *Mar.* 277. 483. *Agn.* 273. egregiae binas stirpis -as *gest.* 116. talis *Mar.* 389. 533. tanta *Mar.* 268 *adm.* tenera *Mar.* 272. *Agn.* 140; perpetua -a *Theoph.* 392 (*i. e. semper virgine*). hunc quia virgineo portasti ventre -a inclusum *Mar.* 29

- (*cf. v. 300*). post haec suam praecepit adesse -am *Mar. 152 (synon. famella; cf. gest. 505); cf. Mar. 68 app. puellaris]* Christi genitrix *Theoph. 115. 382. pudor Mar. 403. Agn. 105. prim. 330. 399. ut -is rectrix fore posset ovilis prim. 111 (adi. pro genit.)*.
- puer] -er ad dominum levatur (*apocalypticus*) *Ioh. 26. ut fragiles -eri Mar. 880. pius Theoph. 14. regalis gest. 106 (cf. v. 66). 427 (cf. v. 418). tantus gest. 40 (Oddo). lascivientis more -eri iocis instandum Abr. 6. 3. in quo nutriti estis a -ero Gall. II 5, 1; de Christo Mar. 584. 596. 633. 647. 711. 720. 771. 861. parvus Mar. 632; tenellus Mar. 622. 650. 732; de famulis: -eri venerunt cum grege lassi Mar. 233 (cf. v. 242. 709; magistri v. 98). -eri tironum sorte potiti *Gong. 227 (v. 238 egregii; sing. v. 253)*.*
- puerilis] aetas *Mar. 290. anni Pel. 147. nec quicquam membris gessit -e tenellis Mar. 333*.
- pugna crescente sinistra *gest. 266. -ae discrimina tantae gest. 292. exitum -ae Gall. 7, 2*.
- pugnare] ni (*Oddonis exercitus*) illic -aret, quo rex idem prohiberet *gest. 152*.
- pugno vibrato *Pel. 272. -is tundamus Dulc. 6, 1 (cf. Pafn. 1, 26)*.
- pulcher] Maria *Mar. 480. puellulae Dulc. 2, 1. pulchra fuit facie fideique decora nitore Agn. 31 (cf. prim. 46). in -errimi similitudine iuvenis Cal. 8, 2. ipsum -errimum virorum (Pelagium) I epil. illam mulierem -errimam, omnium esse delicatissimam Pafn. 2, 5. rem pulchram, rem venustam (amo) Cal. 2, 2. de limo pulchrum quis (manibus) plasmavi protoplastum asc. 45. quod (plasma) pulchrum feci, quod corruptum reparavi Dion. 94; capitis diadema gest. 1479. ecclesia prim. 234. ordine bis duodenorum pulchro seniorum stipatum Ioh. 3. pompa Pel. 180. pulchrum fidei cuius fero signum Agn. 66*.
- pulchre *Agn. 428. Ioh. 23. prim. 335. pulchritudo] tui -o (sc. compellit me ad tui amorem). mea -o? immo*
- Cal. 3, 2. procede, procede, Maria, tuique -inem nostro neophitae ostenta Abr. 6, 1 (cf. 5, 3). haec miranda praenitet -ine et horrenda sordet turpitudine Pafn. 1, 23. uniuscuiusque -inem obstupesco Sap. 3, 2. pro sui -inis, sapientiae et probitatis perspicuitate Gall. 5, 1. vestrum serenitas -inis Dulc. 1, 1. Abr. 1, 3.*
- pullus] (*Anna*) cernit -os plumigeris volucres circumdare pennis *Mar. 124. quod clemens cunctos pietatis munere vivos, pisciculos pecudes serpentes atque volucres, congaudere suis donasti sedulo -is Mar. 131*.
- pulsare] pertulit sacra -ari sua terga flagellis *Theoph. 306. eruit et proprios summo de vertice pilos necnon verberibus -avit sedulo pectus Bas. 152 (cf. Abr. 3, 5). -ant aulam noctis pro tempore clausam, orantes, aditum iam fieri patulum Gong. 229. manu fenestram -avi Abr. 3, 12. portam Pafn. 8, 1; his regales monitis -antibus aures gest. 524 (cf. prim. 213). hac (fraude) huiusce viri -at penetralia iusti Theoph. 70 (de diabolo). ut mens blanditiis fragilis -atur amoris Bas. 104; caelum Mar. 764 (clamore Agn. 315). odus sidera Gong. 328 (cf. v. 534). oratu -ando iugi penetralia caeli prim. 36*.
- pulsus] in -ibus venarum *Pafn. 1, 17. (res dolenda) -u linguarum tenues conflatur ad aures sancti Gongolfi Gong. 367*.
- pulverea favilla (*corporis*) *Pafn. 13, 4. pulvis] resurgendi de -ere pleni corporis prim. 578*.
- punire] duriter ut puerum mandes -ire decorum *Pel. 211. deinde Sisinio comiti iussu (im)per(atoris) puniendas virgines cessit com. Magnin Dulc. inscr. se condignis studuit -ire lamentis Theoph. 442 (cf. Abr. 3, 6; compunctione Pafn. 12, 3)*.
- pupilla immatura *Abr. 1, 4 (puella septem annorum, utriusque parentis solamine destituta)*.
- pupillus] non vos relinquam ceu desolatos in mundo -os asc. 70. viduis, peregrinis atque -is *Mar. 68 app.*

- (*cf. Theoph. 32*); *eminus* hoc cautis cernentes -is *Pel. 326*.
 pure] virgo conservet p. sincero cordis amore signum virginitatis *Agn. 8*.
 purgare] credentes sacra -antes ocuis unda *asc. 37*. -avit lacrimis animae maculas vitiatæ *Theoph. 304*. -aret criminis imposita de magni se cito culpa *Mar. 661*. quæ tibi -anda offero carminula *Mar. 4* (*cf. v. 9*).
 purpura cum bysso, linum cum vel-
 lere Serum. -a sed sanctæ ful-
 gens operanda Mariæ creditur *Mar. 501 sq. (cf. v. 507)*.
 purpureus] filii (*cf. filum*) *Mar. 363*.
 519. tegmen (*i. e. vestis*) *Pel. 221*.
 atrium *Gong. 206*. sanguis *Gong. 86*.
Pel. 329. agnus *Mar. 43*. *Gong. 482*.
 purus] aurum *Pel. 404*. baptisma *Theoph. 6*. lavacrum *Pel. 220*. lym-
 pha *Mar. 166*. sacri -a baptismatis unda *Agn. 33* (*cf. v. 166*); -is ani-
 mis *asc. 37*. cor *Agn. 64*. fides *Pel. 37*. illibata corporis integri-
 tate -aque mentis sanctitate *Abr. 2*. 4. corpore casto, -o cordisque secreto *Agn. 381*. -ae pro virgini-
 tatis honore *Agn. 421*.
 putare] vellem modum visionis au-
 dire. -abam, me ante foras cel-
 lulæ stetisse etc. *Abr. 3, 8* (*cf. 3, 10*).
 putredo] mundatis illic foedis -ine
 membris *Pel. 363*.
 quadrupes] iter -dum sequier *Gong. 70* (*de venatore*).
 quadruplicatus] ecce habes -um exer-
 citum *Gall. 13, 5* (*auf die vierfache Stärke gebracht*).
 quadrivium] quid est musica? dis-
 ciplina una de philosophiæ -o.
 quid est hoc, quod dicis -um?
 arithmetica, geometrica, musica,
 astronomica. cur -um? quia sicut
 a -o semitæ, ita ab uno philo-
 sophiæ principio harum disci-
 plinarum prodeunt progression-
 rectæ *Pafn. 1, 7*.
 quaerat ut astantes infantum more
 parentes *Mar. 292*. puerum natum
Mar. 647. regem recentem *gest. 632* (*Oddonem iam Italiae regem*).
 te ipsum -rimus *Dulc. 13, 1*. *Pafn. 7, 1*. hanc, quam -rebam *sim. Abr. 3, 13*. *Pafn. 2, 1*. 3, 1. *gest. 573*. urbem
 famosam Salem *Mar. 637*. quid
 -ris? *Pafn. 2, 2*; *i. e. adire*: præ-
 fati Abraham monitis illam sub
 amatoris specie -rentis reducta
Abr. inscr.; *deum*: te, quem -avi,
 quem solum semper amavi *Agn. 388* (*cf. Theoph. 406*). celerem pie-
 tatem (*Mariæ*) *Theoph. 191* (*cf. prim. 248*). certum praesidium
Gong. 498; -avi a vobis consolatio-
 nem, et vos incutitis mihi despe-
 rationem *Cal. 2, 4*. a te consilii
 solamina -rere certi *prim. 146*. haec
 -runt seriem longe sibi nobiliorem
gest. 1507; tandem magum -rens
 invenerat unum *Bas. 41* (*cf. Ioh. 8*).
 ne mea mens alium iam præ-
 sumpsisset amicum -rere *Agn. 70*;
 causam tristitiæ verbis -rebat
 amicis *Dion. 52*. in hac re vere-
 cundæ virginis responsum -rere
Gall. 4, 3. -rens, obscuro quid
 tunc pateretur in antro *Bas. 308*;
 uti colloquiis eius -rens manifestis
prim. 328.
 quæso] ostende, q., mi pater, quo
 . . . *Pafn. 3, 8*.
 quaestio] quam scrupulosa et plexi-
 lis -o *Sap. 3, 22*. huiusmodi nodus
 -onis *Pafn. 1, 18*.
 quaestus] (*abbatissa*), quæ usibus
 nostris -um superaddidit amplum
prim. 479.
 qualitas] (*respublica infelix*) ex -ate
 rectoris (*apostatae*) *Gall. II 5, 5*.
 pro diversorum -ate meritum
Theoph. 176.
 qualiter r. *adn. ad gest. 1489*.
 quandoque ('*einstmals*', *semper pro-*
pria notione) *Gall. 13, 3*. *Cal. 5, 2*.
Abr. 3, 10. *gest. 639* (*endlich?*). *prim.*
30. 61. 563; *cf. Mar. 59 app.*
 quandoquidem *Mar. 59 app. Agn. 165*.
gest. 1170.
 quantitas] omnis numerus imminu-
 tus dicitur, cuius partes (*Factoren*)
 coniunctæ (*addiert*) minorem illo
 numero, cuius partes sunt, summae
 -atem reddunt *Sap. 3, 13*; nomine
 et -ate (*Multiplicator und Multi-*
plicandus) *Sap. 3, 19 sq.*, ubi ter-
 mini explicantur.
 quantocius *Gall. 9, 4*. *Cal. 9, 21*. *Pafn.*
7, 6. *Sap. 1, 1*. 9, 8. *gest. 733*.

- quapropter *v. ind. gramm.: praepos.* propter.
- quare *v. ind. gramm.: interrogatio.*
- quasi] clam cunctis et q. furtim I *pr. 6.* ut, q. gener augustorum, honorifice nobiscum habites intra palatium *Gall. 13, 4.* diatesseron q. ex quattuor *Pafn. 1, 14.* me in hoc iure reprehendi non posse, q. his vellem abusive assimilari, qui . . II *pr. 6.* simulate, q. exilio sint destinati *Gall. II 7, 2.*
- quatinus *v. ind. gramm.*
- quattuor lustra *Mar. 77.*
- querela] hic non est aptus -ae locus *Abr. 6, 4.* nonnarum miseranda -a suarum *prim. 543.* haec ubi continuis deflevit verba -is *Theoph. 332.*
- querimonia] ne sis adversus -ae, quam prosequor *Abr. 3, 1.*
- querula i. e. querela, metri causa] his igitur -is iterata voce profusis *Theoph. 52.* his miserens -is *Theoph. 290.* amaris *Theoph. 193.*
- qui (*adv.*) recepistin gratis? ego illos gratis? haut ita. et qui? *Gall. 12, 9.* qui posset fieri? *Gall. 5, 6.*
- quidni *v. ind. metr.: particulae.*
- quies] amica *Gong. 221.* certa *Mar. 519.* dulcis *Abr. 6, 6.* mollis *Theoph. 205.* optata *gest. pr. 5;* ad pristinae -etis portum *Abr. 3, 16.* componit membra -eti *Dion. 66 (cf. prim. 190).* omne mihi vertitur in -etern *Sap. 5, 10.* patriae captare -etern *gest. 1170.*
- quiescere] pertimidis iacuit necnon sine mente -vit *Gall. 3, 2.* ecce vitales auras carpit, sed prae stupore adhuc -scit *Cal. 9, 10.* -sce, -sce, Thais *Pafn. 4, 3 (cf. Sap. 5, 22).* non -scam, non desistam, donec *Cal. 3, 5 (cf. Abr. 3, 16).* simulata pace -vit obruta mille malis toties urbs fidelis *Pel. 61.*
- quiete] blande et q. ad culturam deorum te invito *Sap. 3, 3.*
- quietus] post haec secreta residebat in aede -ā *Mar. 518.* coenobium *gest. 244.* si staret regnum iusta sub pace -um *gest. 749 (cf. v. 154. 1499).*
- quinque] post menses q. *Mar. 103.* graduum ter q. *Mar. 289.*
- quinquennium] per -um *Pafn. inscr.*
- quire] si qua forte fila . . evellere quivi II *ep. 9;* alioquin semper cum negatione: perdere non placuit sed nec defendere quivit *Agn. 354 (cf. v. 362. Dulc. 14, 1. Sap. 4, 3. prim. 512).*
- quoadusque *v. ind. gramm.: praepos.* usque.
- quondam *de re praeterita: Mar. 748. asc. 6. Dion. 44. Agn. 279. Gall. II 5, 4. Abr. 6, 3. gest. 603. prim. 32. 193. 379.*
- quoties convenerunt *prim. 428.*
- rabie furienti *Agn. 128 (cf. v. 401).* -e dimissa rite priore *Mar. 728 (de feris; cf. v. 745).*
- radiare] (*caput martyris*) iam splendidius puro -averat auro *Pel. 404.* domino, gratia tristifico cuius radiebat (*cf. app.*) in antro *Agn. 258.*
- radius (*pl., praeter Dion. 114. Pafn. 5, 2*) -os lucis mirae rutilantis *Agn. 246.* ipsius faciem niveo candore nitentem tradunt ardentis -os prae-cellere solis *Mar. 349 (cf. gest. 551. prim. 210).* corusci *Mar. 571.* fulgentes *Agn. 80.* sereni *Dion. 4.* -is lassata calor aestivi *Mar. 753.* hominem aequari astrorum -is *Abr. 2, 4;* aeternae -o lucis opimo *Dion. 114.* iam tunc elementis paulatim gratia patris incoepit -is mundo lucessere claris *Mar. 210.* micans -is bonitatis *gest. 34 (cf. v. 89. prim. 502 claris);* tuum est, mihi velut -o (*wie mit dem Zirkel*) praescribere, quid me oporteat factum ire *Pafn. 5, 2.*
- radice tua deduc extimplo secreto undas fonticuli *Mar. 785 app.*
- ramos (*palmae*) magno de germine ductos *Mar. 763 (cf. v. 775. 795. 803. 808).* cernit in -is lauri resonantes murmure dulci pullos plumigeris volucres circumdare pennis *Mar. 123.*
- rapere] quis lupus meam agnam -peret *Abr. 3, 14.* uxores procerum, soboles -puit quoque dulces *gest. 393.* furto -ptam praedam *Bas. 241 (i. e. hominem a diabolo seductum).* regnum -ptum violenter ab illo *gest. 485 (cf. app. et v. 636).* plasma suae dextrae -piens serpentis ab ore *Theoph. 445;* ipsius in dulcem

- totus -peretur amorem *gest.* 437
(*cf. Gong. 466*).
- rapidus] cursus *Mar.* 240. *Gong.* 241.
Agn. 266. *gest.* 573. flammae *Pel.*
402. martir sanctus furtivo vul-
nere laesus dum mortis gustum
ebiberet -um *Gong.* 474. impetus
Abr. 3, 8. ira *Agn.* 127.
raptim *Mar.* 376 (*sosfort*). 848. *Pel.* 282.
Dion. 71. *Agn.* 368.
- raro] non r. *Mar.* 71. *Dion.* 251. II *pr.* 4.
prim. 32. 339. haut r. *Pafn.* 1, 22.
-ius in templo quae creduntur fore
dicta *Mar.* 542 (*de apocryphis*).
- rarus] laurea -a *Gong.* 485. -issima
dona *Gong.* 267. panniculis non
-is *Mar.* 874.
- ratione vigens, cunctis quoque sensi-
bus utens corporeis *Agn.* 161 (*ut-
pote homo; opp. simulachra*). -onis
egeni *Agn.* 211 (*de adolescentibus
lascivis*). o insensati et hebetes
totiusque -onis incapaces *Dulc.*
13, 2. factor summae, mediae rati-
onis et imae *Dion.* 1 *adn.*; pro
fidei rectae satis expressa -one
Theoph. 261. quod hac -one pro-
batur *Bas.* 155. iniusta satis -o,
in hac re verecundae virginis res-
ponsum quaerere *Gall.* 4, 3; simili
quoque -one (*ac VI*) XXVIII *etc.*
perfecti (*numeri*) dicuntur *Sap.*
3, 16. unaquaqueque (*musica*) -one
proportionis alteri ita coniungi-
tur, ut idem, quod accidit uni,
non deest alteri *Pafn.* 1, 10 (*cf.*
1, 6 *add.*). tonus possidet -onem
epothoi numeri sive sesquioctavi
Pafn. 1, 12 (*emirolei* 1, 14); *i. e.*
oratio, vel sim.: haec didici, legis
-one docente *Mar.* 401 (*i. e. 'pagina'
legis*). ante quam metam nostra
optineat -o *Gong.* 336. talibus ut
verbis parcas saevae -onis *Pel.* 261
(*cf. Bas.* 82). haec ubi composita
plene retulit -one *Theoph.* 393 (*cf.*
Agn. 288). quisquis praesentem
perscrutatur -onem *Bas.* 16. qua
mox devictus iusta -one misellus
Bas. 166 (*argumentationem nolim
intelligere; item prim.* 441). hac
tam tristifica tandem -one peracta
Dion. 65. hac magis offensus
praeses -one *Dion.* 199. quia ne-
quimus emetiri scrupulum tuae
-onis *Pafn.* 1, 18. saturatus con-
- viciis tui sororum nimiumque exa-
cerbatus sum proluxa -one earum
Sap. 5, 31 *app.* ut gesta caesaris
augusti metrica percurrerem -one
gest. pr. 3.
- rationcinari] diu te sustinui -antem
Sap. 3, 23.
- reatus (*Schuld*)] proprii commissi -us
Pel. 183 (*cf. Sap.* 1, 2). proprium
deflare -um *Theoph.* 441 (*cf. Dion.*
59. 92. 254). nec dicitur -us, nisi
quod consentit animus *Dulc.* 12, 3.
conscii (*mir beicusst*) -us nova for-
mido *Pafn.* 3, 7 (*cf. Abr.* 7, 9).
- rebellis] hostes -es *Pel.* 111. pars
quaedam plebis, fuerat quae retro
-is *gest.* 482 (*v. 389 cunctis*); *de
Christianis*: -is mater *Sap.* 5, 3 (*cf.*
5, 11. 19). tertiam -em tibi que peni-
tus probabis renitentem *Dulc.* 1, 5.
imperatoris deorumque -es *Gall.*
II 7, 2 (*cf. Dulc.* 13, 2. simulachro-
rum *Pel.* 94); *de paganis*: gentes
-es, quae restant vero *Dion.* 133
(*cf. v. 145*); *de Christiano 'nimis
iusto'*: percutite, si possis, contra
me, Carpe, -is *Dion.* 87.
- recalescere] ut corpus rigidum iu-
beat recalescere rursum *Agn.* 296.
recedamus *Cal.* 9, 33 (*cf. Bas.* 206).
discedens a me citius fugiendo
-de *Agn.* 63. passim phantasma
-ssit *Theoph.* 129 (*cf. passim*).
- recens] rex (*Italiae Oddo post in-
vasionem*) *gest.* 632. grex *prim.* 405
(*conventus monasterii nuper, i. e.*
ante annos minimum 22, conditi;
sic operi -nti v. 279). fons *Mar.* 788
(*Christi virtute productus*). liber-
tati nox apta -nti (*zur Befreiung*)
gest. 544. nec tamen auxilii sola-
men denegat illi (*sc. Odae deus
post obitum mariti*), sed praestabat
opem solita pietate -ntem *prim.* 302
(*'deine Treue ist alle Morgen neu'*).
ludendo seriem nunc lectitare
-ntem *gest. prol.* 2, 34 (*i. e. libellum
modo absolutum*).
- receptio] fac me quantocius, abso-
lutam corporeis vinculis, ex -one
filiarum laetificari *Sap.* 9, 8.
recinere] ut illustris constructio Gan-
deshemensis apto coenobii -atur
carmine nostri *prim.* 3.
recipere] rogavi, sed nec levis tin-
nitum vocis -cepi *Abr.* 3, 12. (*rex*)

- ad patriam rediit, curam regnique
-cepit *gest.* 672. mentem -cepi, ut
reminiscerer alumnae *Abr.* 3, 11 (*ich
kam wieder so weit zu mir*). respis-
cit et per martirum suffragia sanum
-cepit *Gall.* II 9, 2 (*de daemoniaco*);
quam subito -ceptus est caelo
Cal. 8, 3 (*sc. deus, qui eis apparu-
erat*). turmis caelesti sede -ceptis
Pel. 311 *add.*; maturabant recon-
ciliari. -cepistin gratis? *Gall.* 12, 9;
martirii palmam virginitatisque
-ceptura coronam *Dulc.* 14, 3. vic-
toriam (?) *Gall.* 11, 1 *app.* gratio-
lam tantam promeruit, meritam
digneque -cepit *gest.* 433 *adn.* qui-
cumque me diligunt, aequalem
amoris vicem a me -cipiunt *Abr.*
6, 2 (*cf. Pafn.* 3, 1). splendorem
diei cur nata -cepi *Bas.* 156. fla-
tum reddebat ab aethre -ceptum
prim. 483. perfecta aetate -cepta
Mar. 421; numerus pariter impar
2 (2 m + 1) in partes aequales
-cipit sectionem (*verträgt*), eiusque
partes mox indivisibiles permane-
bunt *Sap.* 3, 19 (*cf.* 3, 21).
- recitare (*gest.* 592 *dep.*)] more Iudaico
proprium meritum -ando *Mar.* 612.
Christi dissimilem cunctis (d. c. *con-
iungendum*) -ando decorem *Agn.* 21.
haec Afrodizio postquam fuerant
-ata *Mar.* 840. quo eodem dicta-
tionis genere, quo turpia lasciv-
iarum incesta feminarum -aban-
tur, laudabilis castimonia cele-
braretur II *pr.* 3. eius multiplicem
-ati sunt pietatem crebrius Oddoni
gest. 592.
- recognoscere] at ubi -ovi (*sc. dubia
esse, in quibus disposueram labo-
rare*), pessumdare detrectavi I *pr.* 4
(*nachträglich erfahren*).
- recolere] haec (*quae audiverat*) -ens
Mar. 686. te etiam -o promisisse
omnibus *etc.* *Sap.* 9, 7.
- recompensare] omnibus centenae vi-
cissitudinem (*cf. app.*) mercedis
-ari debere *Sap.* 9, 7.
- recompensatio] condignarum -one
gratiarum II *ep.* 2 (*cf. Abr.* 7, 16).
mercedis *Gall.* 1, 4.
- reconciliare (*Gall.* 7, 1 *dep.*)] dilectio
mittentis erae -atur nos familiari-
tati tuae *Gall.* 7, 1. maturabant
-ari *Gall.* 12, 9 (*cf.* II 5, 7 gratiae
nostrae dignitatis). cito conversi
Christoque -ati *Dion.* 56 (*cf. Pafn.
inscr.*).
- reconciliatio] munus -onis *Pafn.* 3, 8
(*Versöhnung mit Gott*).
- recreare] quo lassum corpus in stra-
tum componam dulcique quiete
-em *Abr.* 6, 6.
- recte (*ja*) *Gall.* II 8, 2. omnia qui
potis es disponere *r. Mar.* 127. *r.*
egisti *Abr.* 3, 9. si quid forte pro-
betur *r.* compositum I *pr.* 10 (*opp.*
universale vitiorum). si *r.* et se-
cundum deum sapias I *pr.* 10. res
r. pensare *gest.* *pr.* 9. *r.* arbitraris
Gall. 10, 1 (*cf. Pafn.* 3, 11). hoc
dico solum (*r.* quod dicere pos-
sum) *gest.* 248. *r.* reris *Cal.* 9, 7.
- rectitudo] egenti paginae opem tuae
-inis ne pigriteris adhibere I *pr.* 9.
(*libellum*) ad normam -inis refor-
matum II *ep.* 12.
- rector, de deo: Israhelis *Mar.* 107.
omnipotens *Mar.* 314. caeli *Dion.* 89.
caelestibus imperitans *prim.* 593.
mi dee, mi factor, mi clementis-
sime -or *Dion.* 210; (*res publica
infelix*) ex qualitate -oris *Gall.*
II 5, 5. (*deus*) -orem (*i. e. regem*)
plebi praevidit fidei *gest.* 36. po-
pelli *Pel.* 130 (*cf. v.* 142). (*diabolus*)
regni -ores (*die Grossen*) primum
turbaverat omnes, sperans, interi-
tum plebis mox esse futurum *gest.*
733; *de papis*: a cunctis huius -ori-
bus urbis *prim.* 167. apostolicus
prim. 154. hic duo -ores fuerant
aliquando potentes *prim.* 161. se-
dem -oris (*i. e. episcopi*) Caesari-
ensis *Bas.* 19 (*cf. Theoph.* 56). coenobii
princeps -orque popelli *Pel.* 372
(*abbas*).
- rectrix (*i. e. abbatisa*)] puellaris ovi-
lis *prim.* 111. Gerbergae nostrae
-icis amandae *prim.* 450. prior
prim. 481.
- rectus] callis *gest.* *pr.* 5. -i semitam
itineris *Abr.* 2, 3. via *Mar.* 649. 742.
Gong. 356 (*vitalis*). gressus *Dion.* 232.
sicut a quadrivio semitae, ita ab
uno philosophiae principio harum
disciplinarum prodeunt progres-
siones -ae *Pafn.* 1, 7; fides *Theoph.*
261. *Bas.* 147 *app.* -i compunctus
acumine zeli *gest.* 1494. discretio
Abr. 3, 17. iudicium *Mar.* 133 (*dei*).

gest. prol. 2, 29 (Salomonis). -a propositio tuaque auctoritate condigna *Gall. 12, 9.* -um (so ist es recht) *Dulc. 12, 4.*
recurvis sulcis gest. 574.
recusare inf. II pr. 3. Cal. 9, 30. Pafn. 7, 11; non -o, non nego, me sordidam non iniuria foedo sordidoque habi(ta)tum ire in tugurio *Pafn. 7, 13 (i. e. non recusato habitare, nec nego me iure habitaturam esse).*
reddere conversum mihimet nec post scelus ullum (vult Christus) Bas. 89 (loquitur diabolus). improbe fur, regis facturam -e perennis *Bas. 240.* litterulas *Bas. 230;* factori flatum -ebat ab aethre receptum *prim. 483 (cf. v. 285, 584. Agn. 411).* (deus mihi resuscitato) cursum (*cf. app.*) vitae -it renovatum *Agn. 329.* mors succumbebat, -ens viventem, quem sorbebat morientem *Agn. 340.* prius illatum -ere damnum *gest. 217.* semper grates factori -ite dulces, cui placuit etc. *Mar. 198 (cf. v. 256, 344 adn. 475, 628. Theoph. 381 cordis ab imo. gest. 300, 311; sine dat. Mar. 789).* honorem domino *Agn. 257;* nunc quia non constat, votum se (*i. e. eam*) -ere tantum *Mar. 426 (erfüllen).* (deus) pro suis meritis -et bona vel mala cunctis *Theoph. 327 (cf. gest. 16).* perpetuae conversos -ere vitae *Bas. 14.* tibi patriam -i supernam *Bas. 114.* responsa *Gong. 274 (cf. Bas. 249. Agn. 286).* -idit econtra dominae lasciva famella obprobriis iactum servili murmure verbum *Mar. 156; i. e. dare:* mihimet quae -idit ipse (*deus*) *Mar. 899 (cf. Bas. 246 de carta diabolo data).* dei, qui nova praeteritis -it non dissona signis *Gong. 285.* verticis illaesos cunctos -e capillos *Pel. 395.* finem stultitiae pergas ut -ere tantae *Bas. 121 (i. e. des);* cuius (*numeri*) partes coniunctae minorem summae quantitatem -unt, ut VIII . . quae in unum redactae septem -unt *Sap. 3, 13. (ne)* ipsa se -at latibulis prae pudore *Abr. 6, 3.* se precibus solito -it *Mar. 365;* nec signum populo praedictum -eret ulla (*virga*) *Mar. 458 (sed Gong. 285 aliter: cf. supra).* (*adultera*) post haec,

verbum quoties formaverat ullum, -idit incultum hunc toties sonitum *Gong. 278 (i. e. simul pepedit).* redemptio] o Christe, mundi -o et peccatorum propitiatio *Cal. 9, 19.* redigere] (*numeri partes*) in unum -actae *Sap. 3, 13 ('addiert'; syn. coniunctae).* (*congesta*) igni tradere et in favillam -igere *Pafn. 3, 11.*
redimere] tradidit natum, semet -imendo, misellum *Pel. 176.* cum (*Abraham*) Loth ex hoste -emit *gest. 193 (cf. v. 198).* qui de vinculis Petrum tollebat Herodis, hanc (*Aetheltheitham*), quando voluit, miti pietate -emit *gest. 513; de Christo: mundum asc. 5 app. (sanguine fuso Mar. 895; cf. Abr. 9, 6).* nos *gest. 328.* tuis parcens miserrere -emptis *gest. 274.*
redire, absolute: Mar. 324, 687. Gong. 88. Pel. 178. Theoph. 130. Dion. 250. gest. 394, 581, 614, 690. prim. 345. ab exilio *gest. 206.* ad patriam *Mar. 658, 681. gest. 672 (cf. v. 667).* ad superos -iit proprium corpusque resumpsit *Theoph. 318 (de Christo).* (*Ioh. bapt.*) -iens penetraverat aethra *prim. 65.* nox, solitis -iens induta tenebris *gest. 555.* tempus -eundi flatus *prim. 577 (cf. ind. gramm.: gerundivum).*
reditus] estne secundus vester -us? (*si*) secundus *Gall. II 2, 1.* -um maturavi *Abr. 4, 2 (cf. 7, 17).* nec ascensum comprehendere, nec -um queo repetere *Dulc. 14, 1.* fac felici -u ad te reverti animam, quam inspirasti *Pafn. 13, 2.*
redivivus] (*de resurrectione aut resuscitatione*) natus *Agn. 330.* artus (*pl.*) *Pafn. 13, 4.* membra *Agn. 297.* postquam naturam iam de busto -am humanam solio Christus patris intulit alto *asc. 141;* membratim suppliciiis scindi -is *Dion. 197 (immer neu; imago Promethea).* reducere] depulsus . . eius et auxilio citius miserante -ctus *gest. 604 (de deo v. 695).* praefati Abrahae monitis -cta *Abr. inscr. (9, 1 ad ovile); de resurrectione: -cto halitu Cal. 9, 9.* calore *Cal. 9, 26.* extincti flatum citius revocare -ctum *prim. 550.*

- redundare] hic cumulus -at in se-
decim *Sap.* 3, 15 (*die Summe der*
Factoren, die in der Zahl 12 stecken,
wächst über 12 hinaus auf 16 an).
referre] (*semper partic. refertus*)
fructibus hanc palmam maturis
esse -am *Mar.* 756. baratrum
anguibus impletum variis poenis-
que -um *Dion.* 75. ullum nec
tanta populum feritate -um *Pel.* 89.
referre] clarum -ferens sine Marte
triumphum *gest.* 614. domino lau-
dem -ferentes *prim.* 224; haec ubi
composita plene tulit ratione
Theoph. 393. quod mox patri -tu-
lerunt *Agn.* 123. qui -tulere, nihil
fefellere *Pafn.* 2, 5. baptista Christi
-ferente beato *prim.* 29. quid re-
feram digitos? *Mar.* 351 (*cf. Gong.*
505. Theoph. 258). a. c. i. *Pafn.* 6, 2.
reficere] lassatum -fici iussit *Bas.*
206. affatim -fecti, affatim sumus
hebraei tua largitate admini-
strante *Abr.* 6, 6. ut et corpus
delicatum mediocriter foveas ne-
cessariis et animam sufficienter
-ficias saluberrimis monitis *Pafn.*
7, 16.
reflectere] vultum nec retro -xit
Mar. 291. oculis rursum -xis *Dion.*
73. poplitibus positus, cervicibus
atque -xis ictus lictoris suscepe-
runt ferientis *Dion.* 224.
refluus] reges omnes, Oceanus -is
quos iam circumfluit undis *gest.* 135.
reformare] iube materiale corpus
Fortunati reducto calore in vi-
ventem animam iterum -ari *Cal.*
9, 23. et sic tandem (*libellum*) ad
normam rectitudinis -atum mihi
remittite *II ep.* 12.
refovere] qui semper -es miti pie-
tate dolentes *Mar.* 108 (*cf. Theoph.*
283. *gest.* 62). in gremio Iesum
molli -endo *Mar.* 706. cari -entur
amore patroni *Gong.* 321. tristem
mellifluae -ens dulcedine linguae
Theoph. 274 (*cf. prim.* 52). quem
venit fratrem -ere, redemit *gest.*
198 (*v. 196* solamina fratri ferre).
refragari nequeo *Gall.* 13, 4 (*es be-*
streiten). insidiis diabolicis sine
te -ari nequeo *Cal.* 4, 1.
refrenare] ut, quae actenus fuisti
indomita vaga, nunc tandem in
solitario -eris loco *Pafn.* 7, 10.
refrigerium] pro vi caumatis sentio
matutini -um roris *Sap.* 5, 11. cru-
ciandus sine alicuius intermixtione
-i *Cal.* 9, 29.
refugere] frivola, quae sectabatur,
odiendo -it *Pafn.* 7, 4.
refulgere] Ioachim angelus apparens
inter montana -lgens *Mar.* 163 (*ein*
strahlender Engel). miro splen-
dore -lsit instar surgentis Phoebi
facies vicedomni *Theoph.* 423; vir-
tute potens omnique decore -lgens
Agn. 71. tota virtute *Mar.* 337.
meriti splendore *Theoph.* 4. tota
bonitate *Pel.* 146.
refundere] lacrimas super eius morte
-sas *Agn.* 456 (*cf. prim.* 549).
regalis (*saepe adi. pro genit.*) illum
ferunt ortum de germine regum,
-emque suis moribus egregiis *Gong.*
28. -em genere (*uxorem*) *Gong.* 350.
proles *gest.* 457. puer *gest.* 106 (*Oddo*).
427 (*Liudulfus*). stirps *Mar.* 383
(*filius Abiathar*). *Pel.* 232 (*Pel.*). Iu-
dae nepotes *Mar.* 450. vir *Gong.*
131. natus *gest.* 120. inclita -is pro-
sapies generis *Gong.* 346. germen
Mar. 52. 596. progenies *Mar.* 24.
stirps *Mar.* 1. *gest.* 29. facies *gest.*
345. 639. 663. aures *Pel.* 290. *gest.* 521.
frons *gest.* 498. ōs *Pel.* 240. 272.
forma *gest.* 88. 475. generositas *gest.*
pr. 1. legio *gest.* 659. urbs *gest.*
351. cultus *gest.* 1480 *app.* cunae
(*Christi*) *Mar.* 623. *gest. pr.* 6. ho-
nor *gest.* 1141. *prim.* 440. ius *prim.*
453. iussa *Pel.* 296. *gest.* 151. -i
more *gest.* 66. nobilitas *gest.* 477.
obsequium *gest.* 501 (*pl.*). 677 (*pl.*).
prim. 466. pompa *gest.* 196. 622. po-
tentatus *gest.* 502. sceptrum *Pel.* 28.
gest. prol. 2, 18. v. 282. tecta *Mar.*
650 (pueri *Christi*). *gest.* 596 (tha-
lami). toga *Pel.* 226. unguentum
Dulc. 1, 6 (*crisma baptismatis*). vita
gest. prol. 1, 32 (*während der Königs-*
zeit: priusquam imperator fieres).
regere] de deo: agmen tenerum
Christo pastore -gendum *Pel.* 42.
caelum *Mar.* 751. numine cuncta
tenens imperioque -gens *Gong.* 4
(*cf. Mar.* 30; *Theoph.* 455. *Agn.* 322;
istaec cuncta -gis sceptro summae
deitatis *Agn.* 393 *app.*). qui mun-
dum sui providentia -git *Dulc.*
12, 5; de regibus: quanta (*Henri-*

- cus) populos -xit pietate subactos *gest.* 10 (cf. v. 109). David, plebem domini qui -xit herilem *Theoph.* 249. regnum *gest.* 30. 219. 479. 1154. *prim.* 73. rem publicam *Gall.* II 5, 5 (cf. *gest.* 163); hoc (coenobium) rectoris apostolici solum ditioni tradimus ad defendendum pariterque -gendum *prim.* 155. (Clemens papa) sedis apostolicae culmen -xit satis apte *Dion.* 108 (cf. *prim.* 126). tempore, Basilus quo -xerat ecclesiam iusto moderamine sanctam, sedem rectoris sortitus Caesariensis *Bas.* 18. (Hathumoda moriens) Gerbergae tenerum commisit ovile -gendum *prim.* 318; (homo) anima -gitur numquam moritura *Agn.* 162.
- regina] num te -am constat post haec fore nostram, quia...? *Mar.* 506. (regis nurus) vice -ae summo veneratur honore *gest.* 459 (cf. v. 463; post mortem reginae). Liudgardis (Hludovici III. uxor) *prim.* 311. 448. 451. 470. 477. Aedit *gest.* 397. Aethelheitha *gest.* 470. 492. 525 (inclita). 546 (piissima). 564. 570. 589. 600. 638 (satis egregia). 650. 660 (veneranda). 681. 738; (Maria) -a perennis necnon stelligeri dominatrix inclita caeli *Mar.* 516.
- regio] orbis perplures -ones *gest.* 392. Gallicia *Pel.* 92.
- regius] sceptrum *gest.* 7 app. -ae indolis Gerbergae I *pr.* 7.
- regnare] de deo vel Christo vel trinitate: -aturus in aevum *asc.* 144 (cf. *gest.* 1). finetenus stabilem per orbem *Mar.* 225. -antis per saecula regis *Pel.* 2. semper *Agn.* 320. *gest.* 60. retro tempora *Agn.* 374. astrigera -ans dominaris in aula *asc.* 3. te Christe cum patre et sancto spiritu -antem unum deum *Gall.* II 7, 2. in doxologiis: qui -at et gloriatur in unitate trinitatis *Gall.* 13, 7 (cf. *Pafn.* 13, 4; -as et dominaris *Sap.* 9, 9); de sanctis: in caelo mecum semper -are per aevum *Dion.* 96 (cf. *asc.* 146). in caelis anima satis ut -ante beata aequa gloriola -arent mortua membra (sc. miraculis) *Pel.* 364 sq.; de regibus: binis (fratribus) -anti subiectis uni *gest.* 32. (Aethelheitha) -ans illi (sc. Ber.) damnum non fecerat unum *gest.* 493. David regem -are fidelem *gest.* 139. qui (Salomo) cum -ando resideret in arce superba *gest. prol.* 2, 24. regnator] pollens imperii -or Caesariani *gest. prol.* 1, 1. stelligerae -ator maximus aulae *Pel.* 363 (cf. *Dion.* 173); -or magne profundi *Bas.* 56 (de diabolo).
- regnum] David princeps -i Iudaici *Theoph.* 248. (Domitianus) decreta per omne suum mittens mala -um *Dion.* 158. Romanum *gest. prol.* 2, 1. v. 394. Italicum *gest.* 607. 630. 683. 684. Italiae *gest.* 463 (cf. v. 484. 717). Saxonum *prim.* 75. Francorum *gest.* 3. cui nunc in -o non compensabitur ulla *gest.* 23 (de regno Theotonicum, ut plerumque). -um sub patrono staret bene tanto *gest.* 670; regni arx *gest.* 713. aula *gest.* 466. culmina *gest.* 19. 703. decor *gest.* 587. 727. fastigium *Gall.* II 5, 4 (de imperio Iuliani). imperium *gest.* 28. pompae *gest.* 59. -i sceptrum gestare paterni *gest.* 73 (cf. v. 253; paternum *prol.* 2, 22. v. 30. 489). solium *Pel.* 234. -i sortem clari *Pel.* 26 app. splendoris *gest.* 656. triumphus *prim.* 59 (praedicatur imperium Odonum); -i consors (regina) *gest.* 80. 663. *prim.* 308. 470. -i (Iudaici) proceres *Mar.* 686. rectores *gest.* 733 (die Grossen; opp. plebs); -um raperet sibi *gest.* 686. suscipere *Pel.* 72 (de rege Saracenorum; cf. rex). *gest.* 128. 219. curam -i recepit *gest.* 672. -um regere (s. v. regere). per te -um cupiens augescere nostrum *gest.* 1150; subiectum *gest.* 414. 443. proprium *gest.* 73. 213. amplum *gest.* 463. spatiosum *gest.* 379. nobile *gest.* 3. superbum *Pel.* 267. pacificum *gest.* 731. princeps in -o fuerat tunc quieto post regem *gest.* 154 (cf. v. 749. 1499); de regno dei: cuius -um iuge constat *Mar.* 817 (cf. v. 837). paternum (Christi) *asc.* 41. futurum *gest.* 323. animam intra claustra tui dignanter suscipe -i *Agn.* 390. illius -i (cf. app.) mercede perenniter uti *prim.* 590.
- regredi] cur tristior solito -eris? *Sap.* 6, 1. en parat -i *Dulc.* 4, 4

- app. -i (in patriam) *Mar.* 172. (Oddo) Henricum praecepit huius in occursum -i trans litora Padi *gest.* 655 (compos. pro verbo simpliciter).
- regularis] omnem -is observantiam conversationis *Abr.* 7, 8 (loquitur Abraham heremita).
- relabi] illum qui reliquis non deservere -psis *gest.* 261.
- relatus] quorundam -u comperi *Pafn.* 2, 5.
- relevare] illum continuo virtute meo abo atque decus talis praestabo patenter honoris *Theoph.* 117 (loquitur diabolus); difficultas laboris spe mercedis -atur *Gall.* 1, 4. dolorem, quem vestro consilio -ari posse spero *Cal.* 2, 1.
- relicta (i. e. vidua)] suae carae -ae *prim.* 287.
- religare] signum, quo me signavit strictimque sibi -avit (*Christus sponsus*) *Agn.* 68. (*Brunonem*) patris pia cura servitio Christi fecit -ari *gest.* 57. daemonis obsequio saevi gestit -ari *Theoph.* 93. gentibus in cunctis patris imperio -atis *gest.* 434. cum iuramento -at sibi firmo populum *gest.* 1162. processit vivus, qui morte fuit -atus *Agn.* 312.
- religio] Christiana *Sap.* 1, 5. 3, 2. nostra *Cal.* 9, 23. cum vinculum Christi amoris in unius nos societate coniungat -onis *Gall.* 13, 4. quod mea tuaeque natae eidem, quam elegisti, student -oni *Gall.* 12, 10 (sc. proposito caelibatus). deposito tegmine -onis *Abr.* 4, 5 (i. e. cucullo). dum sua (sc. monialium) -o studio steterit bene (firmo) *prim.* 60 app. (*Julianus*) dissimilis prioribus (augustis). in quo? -one et merito *Gall.* II 5, 2. reliquisti omnem -onem et imitatus es idolatriae superstitionem *Gall.* II 5, 5.
- relinquere] (index) tandem discessit maerens aliumque -quit *Agn.* 356. quia non vos forte -nquam ceu desolatos in mundo pupillos *asc.* 69. prolis geminae longe pos terga -ctae *gest.* 1167. ad sociam remeare -ctam *Mar.* 165. ut posset regnum digne rexisse -ctum *gest.* 479 (*Aethelheitha post mortem Hlotharii*); ad patriam remeare -ctam *Mar.* 100. 310 (cf. v. 240). nonne tui causa desiderabilem heremi habitationem -qui? *Abr.* 7, 8; donec maiorem decorem regni suscepit, pridem quam maesta -quit *gest.* 587. ut regni pompis posset constare -ctis miles stelligera semper regnantis in aula *gest.* 59. -quisti omnem religionem et imitatus es idolatriae superstitionem *Gall.* II 5, 5 (cf. *Dulc.* 1, 3); suum diabolo filium -nquam *Cal.* 9, 33. nullum sanguinis vestigium -nquite *Gall.* II 7, 2. nullus est -ctus locus, in quo . . . *Pafn.* 7, 13 (cf. 7, 6). nullus -nquitur locus maestitiae praesumentis de domini pietate *Gall.* 2, 4 (cf. *Pafn.* 3, 7. 4, 3). nullam illis occasionem evadendi -nquite *Sap.* 3, 24. tibi infelix resp. -nquebatur regenda *Gall.* II 5, 5. servandi cura sepulchri Fortunato nostro -nquatur procuratori *Cal.* 5, 3. vestro iudicio, quoquomodo factum sit, aestimandum -nquo *gest.* *pr.* 11; cf. relicta.
- reliquiae] hic (locus) servandis -is est aptus *Sap.* 9, 1 (loquitur mater filias sepultura).
- reliquus] virgines *Mar.* 355. pontifices *Mar.* 378. (numeri) *Sap.* 3, 17; -is relapsis *gest.* 260; de -o proprios servos ditari etc. *Gall.* 13, 6. -um vitae in dei obsequio vacare *Gall.* 9, 4 (cf. 13, 7. *Abr.* 7, 16).
- reluctari] in nullo -amur *Gall.* 5, 6. gentem quam scis Scitharum Romanae solam resistere paci nostrisque temere praeceptis -ari *Gall.* 1, 1.
- remanere] hic *Sap.* 9, 3. in templo *Mar.* 325. postremo locello *Mar.* 469. Iohannem tecum -nere fidelem impero *asc.* 90. suis quae sola -nsit alumnis *prim.* 581; i. e. manere: innuptam *Mar.* 389. sterilem *Mar.* 132. ne non perfectum -neret opus bene coeptum *prim.* 247. (*Christus*) non tulit in limpha testem -nere fidelem *Pel.* 319.
- remeare] quisquis infirmus hanc tetigit, raptim salvus -avit *Mar.* 376 (cf. *Theoph.* 365). ad sociam relictam *Mar.* 165 (cf. v. 186). ad patriam relictam *Mar.* 100. 310. pa-

- triam amandam *gest.* 207 (at *cf. add. et ind. gramm.: cas. accus.*).
 remedium] grave delictum haut leve poenitudinis expectat remedium *Cal.* 9, 14 (*cf. Pafn.* 7, 7 *app.*).
 remetiri] magnificae circa mei vilitatem benignitatis atque dilectionis plenitudinem condignarum recompensatione gratiarum -iri non sufficio *II ep.* 2.
 remigare] citius versis -abant velis ad portam urbis *Pel.* 347.
 reminisci] si digneris -i *gest. prol.* 2, 6. alumnae *Abr.* 3, 11.
 remittere] magis cum fraude -ssis *Mar.* 646. et sic tandem ad normam rectitudinis reformatum (*libellum*) mihi -tite *II ep.* 12. haec illi mandat scriptis extemplo -ssis *gest.* 1144.
 remotus] terris -is *Gong.* 523. inde locis -is *Pel.* 92.
 remove] quo (*deus*) detegeret dubio causae secreta -to *Pel.* 376.
 remus] limphas -is rescentes *Pel.* 322.
 renasci] in Christo est renatus *Cal. inscr.* (*cf.* 9, 16).
 renitere] solaris splendor, lunae -ens quoque candor *Agn.* 79. quae super laudes angelicas -es *Mar.* 28 (*ad Mariam*).
 reniti] si te in proposito permansum ire consensero, . . . si autem, quod absit, -or *Gall.* 2, 4 (*cf. Sap.* 3, 23, 5, 3). non contraluctor, non -or, non prohibeo *Gall.* 13, 2. tertiam rebellem tibi que penitus probabis -entem *Dulc.* 1, 5. tui(s) votis *Cal.* 9, 25. *Abr.* 7, 13. *Sap.* 7, 1. mentis carni semper -entis *Agn.* 425. vanae spei debere -i (*pass.*) *prim.* 552.
 rennuere *v. renuere*.
 renovare] qui iudex orbem veniet -are per ignem *Theoph.* 279. variis aegri morbis qui debilitati adveniunt, laeti membris redeunt -atis *Dion.* 250. prima prorsus forma -ata processit vivus, qui morte fuit religatus *Agn.* 311 (*cf. v. 329 app.*). cui praeses, pravam rursum -ans suadelam *Agn.* 154.
 renuere (*rennuit cod. metri causa*)] *inf. Gong.* 556; (*Petrus*) detestando, deum sese cognoscere Christum, -it *Theoph.* 253.
 renuntiare] qui non -averit omnibus, quae possidet *Gall.* II 1, 2 *app.*
 reparare] novum membris hominem -et rediivis *Agn.* 297. laeto visu -ato *Gong.* 513. ut hunc tui miseratio ad vitam resuscitare, ad veniam dignaretur -are *Cal.* 9, 30 (veniae munus -atae *Theoph.* 348). sumptus hospitii dignos sibi met -ari *gest.* 1180. caute fovea iuxta placitum -ata *gest.* 543. insidias christo domini -atas *gest.* 233. ligno reprobis -ato *gest.* 200 (*cf. v. 406*). suprema busto pompa -ato *Pel.* 360.
 repedare] rapido patriam cursu -are relictam *Mar.* 240. fines patriae *gest.* 1168. quod ter denis potuit vix ante diebus metiri, faciam diei spatio -ari *Mar.* 324; *cf. gest.* 207 *add.*
 repellere] ne -as te amantem *Cal.* 3, 3. quem sceleris causa reppulit e patria *Gong.* 444. saeculi curis citius de corde repulsis *Theoph.* 194.
 rependere] hinc ego gratanter, quae fecisti sapienter, accipiens, vice conversa condigna -o *gest.* 1153.
 repentina morte *Agn.* 325.
 reperire (*de formis repp. cf. ind. metr.*)] dignum quaerens non repperit ullum *Ioh.* 8. (*draco*) candidulam secus me columbam -riens cepit *Abr.* 3, 8. ut praecedas repertam ovem *Abr.* 7, 15. tenuem scientiae guttulam, quam . . . casu praeteriens -rtam elambi *Pafn.* 1, 19. semitam aliquotiens -iens *Dulc.* 14, 1. nulla laesionis -iuntur vestigia *Dulc.* 11, 5. quia haec eadem non prius scripta repperi *gest. pr.* 4 (*cf. Mar. inscr.*). causa morbi -rta *Agn.* 126. adhuc non repperi occasionem irascendi *Cal.* 3, 4. insidias ante -rtas *Bas.* 78. hoc consilium perversa mente -rtum *gest.* 214. in quibus easdem proportionales mensurando -imus, quas in simphonis praemisimus *Pafn.* 1, 17. quia . . . eadem simphoniae -iuntur in his, quae et in cordis *Pafn.* 1, 11.
 repetere] parili -ens (*i. e. adiens*) ganeam feritate malignam *Gong.* 449. restat, ut armatis -amus lacertis Gallicios *Pel.* 110 (*i. e. petamus*); saeculum (*ex heremo*) *Abr. inscr.* 3, 6. optatas solitudinis latebras *Pafn.* 7, 15. sacrum locellum

- Theoph.* 430. da diversas partes huius solvendae hominis prospere-ere principium sui originis *Pafn.* 13, 3. nec reditum queo -ere *Dulc.* 14, 1; voce confusa rursus -ens maledicta *Dion.* 82. ut tenui -am sermone misellam ganeam *Gong.* 529. replere] uberibus castis de caelo iure -etis *Mar.* 599. post haec binis mansurnis paene -etis *Mar.* 682; in ecclesiam populis ex more -etam *Theoph.* 385. speluncam splendore -etam *Mar.* 592 (*cf. prim.* 226). silvestrem locum Faunis monstrisque -etum *prim.* 231. urbs maxime septenis sophiae -eta fluentis *Pel.* 17 *adn.* maiore furore -etus *Dion.* 80. citharam divina laude -etam *asc.* 128; ordine divino postquam fuit -eta visio pastorum *Mar.* 630. (*Christus patiens.*) quae sacra praedixit scriptura, per omne -evit *Theoph.* 309. in quo laeta procul dubio promissa -eta creduntur esse *prim.* 570. factis quod rite -evit *gest.* 68 (*cf. prim.* 350).
- replicare] his ita digestis et summam -atis *gest.* 1511. quater denis diei spatiis -atis *asc.* 14.
- repperire *v.* reperire.
- repraesentare] Antioche, iube illas Italicas nobis -ari captivas. procede, Sapientia, teque cum filiabus imperatori -a *Sap.* 5, 1.
- reprehendere] me in hoc iure -i non posse *II pr.* 6 (*cf. Abr.* 7, 6). mea germana non insanit, sed tui stultitiam iure -it *Dulc.* 1, 4; ipsius stultos verbis -ere divos *Pel.* 84 (*cf. v.* 335).
- reprehensibilis] (*Thais*) spreta -i consuetudine castitatem elegit *Pafn.* 10, 3.
- reprehensio] ne merito omnium succumbam -oni *gest.* *pr.* 10 (*cf. I pr.* 2. *II pr.* 8).
- reprobare] quem sponsa dei -avit *prim.* 327 (*sc. Bernrad sponsus*).
- reprobe] ne vivere lege sua *r.* praesumeret ulla *prim.* 414.
- reprobus] immitis -is, blandus iustis *gest.* 14 (*cf. v.* 200). mors (*s. v.*) *Agn.* 265.
- repudiare] et ego te propriae prolis vice excolo atque extollo omni dilectione. paternitatem tuam -o, tua beneficia minime desidero *Sap.* 5, 17. vitam -o mortemque eligo sponte *Cal.* 9, 28.
- reputare] sed magis Ottoni culpae meritum -ari *gest.* 719.
- requies] (denegat sibi) -em somni saepissime dulcem *Theoph.* 201. *defunctorum*: quorum animas credimus laetari in -e *Cal.* 5, 2 (*cf.* 5, 3). pacifica *Sap.* 9, 1. (sine fine) perennis *gest.* 405. *prim.* 560.
- requiescere] ad tempus dignare meo -scere tecto *Mar.* 194. iuxta speluncam *Mar.* 703. cum post gressus -vit *Dion.* 241. modicum tempus -vit civilis belli populus lutamine lassus *gest.* 316; spiritus merito sanctus -scet in illa (*Maria*) *Mar.* 183. deus in templo gaudet -scere mundo *Mar.* 391; corporis, quod nunc sub tegmine duro iuxta natarum -scit busta suarum *prim.* 580. at nunc in dextra victor -sce paterna *asc.* 138 (*deus ad Christum ascendentem*).
- requirere] te poscens, spe non dubia-que -rens *Theoph.* 364 (*ad Mariam*). libris coepit -rere lectis, si (*ob*) . . *Dion.* 9.
- rerer] *a. c. i.* *Agn.* 168. *Gall.* 1, 8, 2, 5. *Cal.* 3, 5, 9, 7. *Abr.* 7, 14. *Pafn.* 3, 4. *Sap.* 1, 1, 5, 8, 17. *gest.* 243, 262. ut reor *Cal.* 6, 1. recte reris *Cal.* 9, 7.
- res] utcumque se res habeat *Cal.* 9, 10 (*plur.* *I pr.* 5. *Abr.* 3, 15. *gest. prol.* 1, 22). qua intentione unaquaeque res geratur *Abr.* 3, 18. res (*acc. pl.*) melius verti *gest.* 538. si res exigit *Cal.* 2, 1. re experieris *Cal.* 8, 3 (*cf. Abr.* 3, 17). non est difficile (*deo*), res, ut libet, mutare *Pafn.* 3, 12. sceleris res facta *Bas.* 182. res recte pensare *gest. pr.* 9. de se falsas iuravit res fore dictas *Bas.* 161. male si nostras aures simulata vetustas non rebus fictis luserat et dubiis *Gong.* 68. quia nec ad . . nec ad . . ullis rebus compelli poterimus *Dulc.* 1, 2. nullarum mutatio rerum *prim.* 491. novitate rei *gest.* 666. exitum rei *I epil.* *Dulc.* 13, 4. *Sap.* 6, 2. consequentia (*Verlauf*) rerum *Gall.* 4, 3. in hac re *Gall.* 4, 3. pro qua re contristaris?

Pafn. 1, 1. quam ob rem? *Pafn.* 3, 11. nullius alius rei causa nisi eam videndi *Abr.* 5, 3 (cf. *Sap.* 3, 1). (*filius redivivus*) fit res gaudendi, fuerat cui causa dolendi *Agn.* 314. magnificarum prolixitatem rerum *gest. pr.* 6 (*de rebus ab Oddone gestis*; cf. *pr.* 7. v. 1508); ambigua *Abr.* 4, 2. rem difficilem petis. num ego primus huiusmodi rem peto? *Cal.* 2, 3. musica dicitur convenientia non solum vocum, sed etiam aliarum dissimilium rerum *Pafn.* 1, 17. insolita omnique admiratione digna *Cal.* 9, 18 (cf. *Gall.* 12, 3). nefandarum notitia rerum *II pr.* 2 (*de comoediis Terentii*; *opp.* dulcedine sermonis). res civibus periculosa *Pafn.* 1, 23 (*sc. quod meretrice in urbe versatur*). totius scibilis rei *Sap.* 9, 5. (amo) rem pulchram, rem venustam *Cal.* 2, 2 (cf. *adn. logicam*). hac ita laetitia dignis rebus celebrata *gest.* 696. infelix res publica ex qualitate rectoris *Gall.* II 5, 5 (cf. *Dulc.* 1, 3. *Sap.* 1, 1. 3). reique publicae *Dulc.* 1, 3. in publica re *Gall.* 2, 4. nostrae res publica gentis *gest.* 164. rerum, quae geruntur, causas *Cal.* 9, 6 (*sic* (seriem) *Dulc.* 8, 1). libri, e causis rerum quem scripsimus harum *prim.* 82 (*s. v. causa*). rerum discrimina *Cal.* 9, 6. ordo nunc rerum deposcit debitus harum, ut prius . . . recinatur *prim.* 1. penetrans animo rerum secreta profundo *gest. prol.* 2, 26. detulit ad regem Beringarium timidus rem *gest.* 565; mundi rerumque parator (*deus*) *Gong.* 1. rerum patrem *Ioh.* 2. principium qui cunctarum, finis quoque rerum *gest.* 247 *app.* rerum trinam machinam *Gong.* 6. 292. *Agn.* 392. statum rerum *gest.* 724. imperium pollens in vertice rerum *gest. prol.* 2, 4 (cf. v. 1486). rerum principem (*imperatorem*; loquitur *Antiochus*) *Sap.* 5, 5. ditescere nonnas omnibus his rebus, noster quibus indiget usus *prim.* 304. non sine nostrarum magno rerum detrimento *prim.* 473. spoliis rerum captis variarum *gest.* 390. opibus rerum pollens *Bas.* 22. vilitatem suae familiaris rei *Pafn.* 1, 25 (*plur.* 5, 1). resecare] spinis -ctis *prim.* 228 *app.* (*Pafn.* 3, 7 *spir.*); -cans coxam stricto mucrone sacratam *Gong.* 463 (cf. *Dion.* 201). limphas remis -cantes *Pel.* 322. quicquid possedit, per tres partes -cavit *Mar.* 67. reserare] aerarii claustris eius -atis *gest.* 495; diu clausae -antur vocibus aures *Gong.* 515. o utinam -arentur secreta meorum viscerum latibula *Cal.* 9, 15. non decet, hoc nostris vobis -arier orsis, quid velit . . . *Gong.* 153. veniae munus -ans reparatae *Theoph.* 348. reservare] partem possessionis, quae ad filias pertinet, excipio partemque ad susceptionem peregrinorum mihi -o, de cetero . . . *Gall.* 13, 6; Hirenem -ate (*in carcere*), et reliquas producite *Dulc.* 10, 1. residere] inter quos medius princeps -ebat iniquus *Theoph.* 102 (cf. *Dion.* 70). non ad colligendum -ens, sed casu praeteriens *Pafn.* 1, 19. illic candidulam vidit -ere columbam *prim.* 260; post haec secreta -ebat in aede queta *Mar.* 518. averso -ens in litore *Reni gest.* 289. castra reginae, in quis cum sociis -ebat multis *gest.* 661. Conradum cum non paucis ex agmine lectis in Papia -ere ducem iussit sapientem, ipseque continuo rediit *gest.* 688. qui cum regnando -eret in arce superba *gest. prol.* 2, 24 (cf. v. 99). in aula *gest.* 78. in solio *Sap.* 3, 1. nitido solio *Ioh.* 2 (cf. v. 6). qui stellato -es solio super aethra *Mar.* 875. resilire] ex cuius flammea facie candentes in bustum scintillae transiliebant, quarum una -iens mihi in faciem ferebatur *Cal.* 9, 13. respiscere] sanum sapiens et -ens *Agn.* 165 (*i. e. se convertens*). nisi -as *Abr.* 7, 4 (*ex quaestu meretricio*; quando ultra -i posse desperabatur 9, 6 *i. e. -ere*). quo tandem -entes ultro maturetis reconciliari gratiae nostrae dignitatis *Gall.* II 5, 7 (*loquitur Iulianus*). filius tuus (*daemoniacus*) -it et sanum sapit *Gall.* II 9, 2. resistere] fortiter *Gall.* 9, 1. obstinato

- pectore *Gall.* II 6, 1. Romanae paci
Gall. 1, 1. principibus *Sap.* 2, 2.
 resolvere] inferna petens, Erebi quo-
 que claustra -lvens *Theoph.* 314.
 deus, qui, diversa duo socians, ex
 hoc et hoc hominem fingis, ea-
 demque dissocians, unum quod
 constabat -lvis *Cal.* 9, 9. iura pati
 mortis citiusque -lvi *Agn.* 386.
 membris improvisa -lutis morte
Agn. 268. visceratenus conturbor
 totisque membris -lvor *Abr.* 3, 6.
 membris mox contremuit -lutis
Theoph. 380.
 resonare] in ramis lauri -antes mur-
 mure dulci volucres *Mar.* 123; or-
 gana, melodis -ando canoris *Agn.*
 100. divinae laudis -antibus hym-
 nis *Agn.* 417 (*cf. prim.* 176. 389. 402).
 hac fama templi passim -ante sa-
 crandi *prim.* 383; *transitive:* alle-
 luia deo *Dion.* 238. altithrono
 grates tonantes *Theoph.* 428 (*cf.*
Agn. 230). (Christi) laudes *Bas.* 117.
 laudes domino *Agn.* 267.
 resonans] dulcia -o profundens verba
 palato *Agn.* 287.
 respicere] quem (*nubem*) sursum fixis
 cum -spexisset oculis *asc.* 116. si
 -spicio terram, pavitat tremefacta
asc. 47. -spice Hrotsvitham miti
 pietate misellam *Pel.* 3 *add.*
 resplendentes (*i. e. spl.*) in aures *Agn.* 93.
 respondere] cur -ndendo mecum
 verba miscere dedignaris? *Abr.* 7, 8.
 -ndens ergo Gerberg ait ore mo-
 desto: . . . *prim.* 351 (*inquit Theoph.*
 334). qui verbis -nderat istis: . . .
Bas. 198 (*cf. v.* 162). quis constans
 animo -ndit talia virgo: *Mar.* 390;
 sedula dignis factis regali -ndit
 nobilitati *gest.* 477. ortus sui -ndens
 nobilitati pulchra fuit facie *etc.*
Agn. 30 (*cf. prim.* 7 *app.*). dux
 mandatis se pontificis summi fore
 sacris mox -nsurum factis *inquit*
 studiosis *prim.* 183. -ndit factis
 sanctae voto genitricis *prim.* 369
 (*cf. Gall.* 1, 2); omnia meis -ent
 votis *Gall.* 4, 5. in quo tuum velle
 meis votis exopto -ere *Abr.* 1, 2
 (*cf. Theoph.* 33). voto cuncti iam
 -ente popelli *gest.* 130.
 responsio] congrua satis -o vestra-
 que ingenuitate condigna *Gall.*
 5, 6. tali -one *Sap.* 3, 10.
 responsum] haec -a dedit *Mar.* 722
 (*cf. Bas.* 249. *Agn.* 194). (*si scirem*)
 eius -um. iniusta satis ratio, in
 hac re verecundae virginis -um
 quaerere, consequentia autem re-
 rum monstrabit eius assensum. si
 hunc scirem, -um flocci facerem
Gall. 4, 2. 3. acerbum *Agn.* 286.
 bene firmum *Mar.* 689 (*pl.*). nec
 levis tinnitum -i recepi *Abr.* 3, 12.
 respuere] (*adultera*) legalem domi-
 num -it ob famulum *Gong.* 360.
 Christum, ad se conversum qui
 numquam -it ullum *Bas.* 188. ag-
 men (*Christicolarum*) iussum per-
 versi -it mox triste tyranni *Pel.* 43.
 gratiolae -ant ut foedera nostrae
Pel. 108. ni cedant et blasphemam
 -ant rationem *Pel.* 259; *inf.* (*i. e.*
recusare) *Mar.* 874. *asc.* 59. *Abr.* 3, 18.
Sap. 9, 6.
 restare] si non fortunae -staret causa
 sinistrae *gest.* 726 (*i. e. obstaret*).
 nec temptamentis studuit -stare
 nefandis *Theoph.* 78. gentes re-
 belles, quae -stant vero *Dion.* 136;
 -stat menti sceleris res facta vo-
 lenti *Bas.* 182. quid sibi sectan-
 dum vel quid -staret agendum
Agn. 353 (*cf. restat*).
 restat, ut *Mar.* 427. 854. *Gong.* 529.
Pel. 110. *Gall.* 9, 2. *Dulc.* 13, 4. *Sap.*
 6, 3. 9, 3.
 restaurare] quae parens mundo -asti,
 pia virgo, vitam, quam virgo per-
 diderat vetula *Mar.* 15. tunc -ato
 rursus foedere primo *Pel.* 128.
 restituere] viribus et cunctis plene
 membris -tis *Agn.* 307. prolem -i
 verae mandans genitrici *gest. prol.*
 2, 30. ipse maiori te -et sanitati
Mar. 624 (*non solum pristinae sed*
etiam . . .). (pars quaedam ple-
 bis) -it Beringarii regnum ditioni
gest. 484 (*cf. v.* 703). perennis trini-
 tas -et tibi in aevum plenum abs-
 que diminutione filiarum nume-
 rum *Sap.* 5, 27. VI, cuius partes
 eundem senarium -unt *Sap.* 3, 16
 (*d. h. 6 = 1 + 2 + 3, und 1 + 2 + 3*
gibt wieder 6).
 resumere] praepaucis secum sociis
 secreto -mptis *gest.* 611. donec
 assurgat, non corruptumque -mat
 corpus *gest.* 416 (*cf. Theoph.* 313).
 flatu -mpto *Agn.* 305.

- resurgere] de resurrectione Drusianae et Calimachi: *Cal.* 9, 5, 21 (in laetitia). 27. 32; *Pafn.* 13, 4. tempus -endi de pulvere pleni corporis *prim.* 578.
- resurrectio] in -one *Sap.* 9, 1; tua (*Christi*) *Sap.* 9, 6.
- resuscitare] (*Cal.*) una cum Drusiana -atus *Cal. inscr.* 5, 2 (*cf.* 9, 7, 21. 22).
- resuscitatio Drusianae et Calimachi *Cal. inscr.* (*cf.* 8, 2. 9, 5. 33 *app.*).
- retegere] tandem dolo cunctis iam forte -cto *Pel.* 101 (*i. e. non iam celato*).
- retexere] quod gesta tui modulando incaute sim falsa sequens, non vera -ens *gest. prol.* 1, 19.
- retinaculum] rogamus, solvi -a animarum *Dulc.* 11, 4. expergiscere -a mortis disrumpe *Cal.* 9, 27.
- retinere] se novitate rei cernens -eri (*in Italia*) *gest.* 666. nec (*cf. adn.*) sic divinis linguam -eret ab odis *Mar.* 345. dum ter mille suas -erent virgas (*wiedergekriegt hatten*) *Mar.* 456; *i. e. tenere*: candelas plures manibus -entes *Theoph.* 101. mundum laqueis -ere malignis *Mar.* 222 (*de diabolo*; *cf. Bas.* 141). quae Gallicios -et fiducia captos, nescio, gratiolae respuant ut foedera nostrae *Pel.* 107. me puellarem vovi -ere pudorem *Mar.* 403 (*legalem Gong.* 579, *de uxor.*). amborum -ens decus imperiorum *gest.* 1501 (*cf. prol.* 2, 17). solium *gest.* 1486. virginis intactae iussus curam -ere *Mar.* 536 (*de Ioseph*). Italiae regnum linquens merito -endum summae reginae *gest.* 469. funus extinctum limphis credunt -endum *Pel.* 298. castella, quae Gall. sibi -nit *Gall.* II 2, 1. haec ita credentem cordisque fide -entem *Theoph.* 328. (*omnia mea volo*) igni tradere, ne -eantur in mundo *Pafn.* 3, 11.
- retorquere] ut acceptum in datorem -eam ingenium II *pr.* 7 (*cf. Pafn.* 1, 21).
- retractatio] absque -one *Pafn.* 4, 5 (*ohne Besinnen*).
- retrahere] qui captum veteris -xit ab ore leonis *Bas.* 259. quae mentem a lascivia numquam -xit et se voluptati penitus dedit *Pafn.* 4, 5. nec (*diabolus*) laqueos harum -xerat insidiarum, donec . . . *Theoph.* 74. dum sibi tam subito fuerat spes tanta -cta *gest.* 412.
- retribuere] qualia -am factori munera nunc iam? *Mar.* 598.
- retributio] spe -onis *Gall.* 1, 4 (*Gallicanus petit, ut praemium sibi proponatur*). nec expers fies aeternae -onis *Gall.* 13, 6.
- retro v. ind. gramm. (*praepos. et re*).
- retrudere] ut haec sola in angusta -atur cellula *Pafn.* 7, 5.
- reus] *angeklagt*: (*Herodes*) -us maiestatis dicetur herilis *Mar.* 664; *schuldig, sündhaft*: (*Christus*) empturus -os animae pretio sibi carae *Mar.* 63 (*cf. Gong.* 433. *Theoph.* 150. *Dion.* 83. 88). donec forte sciam, te-ne fuisse -am *Gong.* 394. nec patitur vitam morte perire -am *Gong.* 456. ingentis culpae *Bas.* 163. praevaricationis *Abr.* 3, 15. maiestatis *Sap.* 1, 2. qui -i placiti sunt inventi scelerosi *gest.* 332.
- revellere] caput egregium (*Pelagii*) iacuit procul amne -vulsum *Pel.* 330.
- reverendus] vultu admodum -i *Dulc.* 13, 3.
- reverenter *prim.* 4, 112.
- reverentia] ut pro sui -a hoc illi non abnuas *Gall.* 1, 8.
- reverti] vultu ridente -rsus *asc.* 107 (*sich umwendend*); *i. e. redire*: *Mar.* 248 (-rsum). 690 (fuerint -rsi). *Gall.* 3, 2. 4, 2 (-rsurus accipies; *cf. ind. gramm.: tempora*). 12, 1. II 2, 1 (*bis*). *Dulc.* 13, 1. *Sap.* 9, 2. *gest.* 697 (advenit cum pace -rsus). ad conjugem *Dulc.* 6, 2 (*cf. Abr.* 3, 10. *Pafn.* 3, 12). tantummodo -rtare ad locum, unde existi *Abr.* 7, 12. illic *gest.* 1500 (*at cf. ind. gramm.: adverbia loci*). ad portum *Abr.* 3, 16. fac felici reditu ad te -rti animam, quam inspirasti *Pafn.* 13, 2.
- reviridescere] donec in resurrectione maiori -ant gloria (*sc. flosculi uteri mei*) *Sap.* 9, 1.
- revisere] hinc postquam rediit, socios iterumque -it *Gong.* 193. patriam *Pel.* 178 (*cf. Dion.* 15).
- reviviscere] qui me fecisti -ere *Cal.* 9, 21 (*loquitur Drusiana resuscitata*);

- spir.*: postquam periit (*Theophilus*), per te, sacra virgo, revixit *Theoph.* 420.
- revocare] ceu sese lacrimis sperarent posse refusus extincti flatum citius -are reductum *prim.* 550. quo efficacius animam -et, quae erravit *Abr.* 3, 18. ut nec ad thorum Andronici iam dudum potuit -ari *Cal.* 2, 4. quia nec ad tui salutationem nec ad palatium nec ad culturam deorum nos poteris -are *Gall.* II 5, 7. quia nec morte Drusianae -ari possum ab amore *Cal.* 6, 1. quo ab huiusmodi intentione Gallicani -et animum *Gall.* 2, 5 (*cf.* 5, 3. 12, 10. 13, 3. *Cal.* 2, 1. *Papn.* 1, 28).
- revolare] (*angelus*) aurivagis -ans secatur aethera pennis *Mar.* 147.
- revolvere] lustra duo celeri cursu -luta *Agn.* 41 (*cf.* *prim.* 397). fraudem mente -lvens *Pel.* 133. Henricus secum tractavit summoque dolore -lvi, contra iustitiam quicquid perfecerat umquam *gest.* 338. nec vili debent sermone -lvi *gest.* 1488.
- rex] Pharaon *Mar.* 856; Saulus *gest.* 296. David *asc.* 98. *gest. prol.* 2, 20 (famosus). v. 139 (fidelis; *cf.* v. 252). 268. Salomon *Mar.* 415 (magnus). *gest.* 302. Herodes *Mar.* 638. 852. natae nobilium famoso germine -gum atque sacerdotum *Mar.* 418; Domitianus *Dion.* 156 (iniustus); -ges astrologi *Mar.* 635 (*tres magi*); Bra(n)dan *Gall.* 9, 2. 12, 8; Abrahemen rex Saracenorum: *Pel.* 127 (perversus). 133. 135. 138. 149. 159. 177. 188. 197. 203 (sceptra tenens). 209. 231. 239 (paganus). 250. 271. 276. 313. 335. ut -gem -gum semet fore crederet ipsum *Pel.* 87; (*Aethelheithae*), -gis Rothulfi (*Burgundiae*) fuerat quae filia magni, edita magnorum longo de stemmate -gum *gest.* 471 sq.; Hugo (*Italiae*) *gest.* 486. -x Italicus Hlotharius *gest.* 467. Beringarius *gest.* 507. 565. 601. 602. 702; Aedwardus (*Anglorum*) *gest.* 77. 80. 83. (*Eadit eius filia*) edita magnorum summo de germine -gum *gest.* 86 (*sc.* de stirpe beata Oswaldi -gis v. 96); Pippinus: *Gong.* 51. Hludowicus (*II.*) *prim.* 13. 119 (almificus piusque). 127. Hludowicus (*III.*) 307 (clarus Francorum -x Hl.). 313 (senior *Bernardi*; *cf.* v. 343). 368. 432. 443. 447. 464 (pius). Arnulfus *prim.* 452. *reges Francorum in commune intelleguntur prim.* 63 (terrenorum nullus sub tempore -gum). 152 (absque iugo -gum per saecula potentum). 465 (Hludowicus, qui -gum primus nostros tradebat in usus regali prius obsequio loca debita multa). 476 (praedictorum -gum). 509 (-gum, quibus exhibuit famulatum *Oddo dux*); Henricus *gest.* 47. 126. 129. noster *gest.* 98. famosus *gest.* 67. 115. fidelis *gest.* 103. venerandus *gest.* 27. (*Oddo dux*) sceptris Henricum -gem genuit satis aptum *prim.* 70. -gi quandoque futuro *prim.* 563; *Oddo gest.* 152. 153 (frater -gis *Henricus*; *cf.* v. 175. 675). 155. 183. 189. 208. 240. 254. 277. 282. 288. 305. 336. 379. 460. 462. 598. 615. 625. 653. 664. 666. 680. 683. 695. 700. 701. 721. -x famosus noster virtute superbus *gest.* 628 (*cf.* v. 734. 1483). fidelis *gest.* 215. 323. 738. 1142. iustus *gest.* 211. pius *gest.* 353. sapiens *gest.* 165. 202. pater egregius (*Liudolfi*), -x et senior venerandus *gest.* 439. suo (*Henrici*) primogenito -gique futuro *gest.* 70 ungitur in -gem potentem *gest.* 131. primus Saxonum -x post patrem strenuorum, Augustus Romanorum pariterque potentum *prim.* 566 (*cf.* *gest. prol.* 1, 31. v. 593). recens (*Italiae modo superatae*) *gest.* 632. hic qualiter -ges meritis tunc temporis omnes praeminet eximiis *gest.* 11 (*cf.* v. 134); qui (*Henricum Oddonis fratrem*) sperabant -gem populos olim dominantem ipsorum fragili citius subiungere iuri *gest.* 226 *adm.* (*cf.* v. 324); Oddonem (*II.*) nutricis ab ubere -gem *gest.* 1503; *de deo vel Christo: Mar.* 14. *Ioh.* 6. iubilant cui sidera caeli *prim.* 424. stellam, quae -gem natum demonstraret Iudeorum *Mar.* 641 (*cf.* v. 691). caelicolae laeti -ge suo tenera de virgine nato *gest.* 366. aeternus (*s. v.*). altithronus *gest. prol.* 2, 3. caelestis (*s. v.*). pacificus *gest.* 17. perennis *Mar.* 313. 374. 587. 639. 833. 855 *etc.* *gest.*

- prol.* 1, 2. r. 35. 304. 332. 447. 1512.
prim. 72. 74. 164. 304. 343. pius *asc.*
 144. *Pel.* 399. regnans per saecula
Pel. 2. supernus *Mar.* 174. -x -gum.
 qui solus regnat in aevum. per
 se cunctorum transmutans tem-
 pora -gum *gest.* 1 sq. (cf. *Pel.* 57).
 militiae angelicae *Gong.* 256. caeli
Mar. 126. 271. *gest.* 123 (fortis; cf.
adm.). -x de caelis, iudex aequi-
 simus orbis *gest.* 226. poli *Gong.*
 304. -gem dominumque polorum
Theoph. 417 (mitis *Pel.* 381). -x
 unus machinae rerum per saecula
 trinae *Agn.* 292. saeculorum *prim.*
 400. aeternitatis *Gall.* II 9, 2. ma-
 iestatis -x magne perennis *Dion.*
 217. unus dominus universitatis
 unusque -x summae et mediae
 atque imae rationis *Sap.* 9, 9; *de*
diabolo: princeps iniquus, qui
 -x est mortis *Theoph.* 103. tene-
 bricolarum *Pasn.* 1, 25.
 rhetoricus] verbula -ae circumlita
 melle loquelae *Pel.* 201.
 ridere] unum -entem necnon alium
 lacrimantem *Mar.* 551. o quam
 tranquillum -ens deduceret aevum
 fortunata satia nostrae res publica
 gentis *gest.* 163. vultu -ente *asc.*
 107. -enti pectore *Bas.* 97 *adm.*
 Francorum populus dum risit eous
 illustris meritis et bonitate ducis
Gong. 339.
 ridiculum] magno -o *Pel.* 241 (i. e.
riou).
 ridiculum (sc. hoc est) *Dulc.* 4, 3.
 rigare] fac exigui supero de rore
 -ari pectoris antrum *Pel.* 6.
 rigida necnon cervice superba *Gong.*
 181; ut corpus -um iubeat recales-
 cere rursum *Agn.* 296.
 rigor] a strictioris -ore conversatio-
 nis *Abr.* 3, 18.
 rimari] minimis mentem laxare -an-
 dis *gest.* *prol.* 2, 27.
 ripa] scopolis -ae acutis *Pel.* 292.
 trans -as Gandae *prim.* 104.
 rite v. *ind. metr.*: particulae.
 ritus] ne quem divini -um cultus
 violari etc. *prim.* 499. numina deo-
 rum placanda sunt -u sacrificio-
 rum *Gall.* 7, 2. avitos -us deserere
 et Christianae religioni se dedere
Sap. 1, 5. vita -uque profanus *Pel.*
 33 (cf. *Agn.* 357). (rex Saraceno-
 rum) polluit veterem purae fidei
 genetricem (i. e. urbem Christia-
 nam) barbarico -a *Pel.* 22.
 rivus] sanguineum pro Christo fun-
 dere -um *Pel.* 184. de sophiae -is
 septeno fonte manantis *Theoph.* 12.
 de -is praefatae debrius artis
Dion. 17.
 roborare] sumus una eademque fidei
 constantia -atae *Sap.* 5, 22.
 robur] praesertim cum feminea fra-
 gilitas vinceret et virilis r. con-
 fusioni subiaceret II *pr.* 3 (cf. *opp.*
 et *ind. gramm.*: gen. nom.).
 rogare] fruges: -as? curiosus *Gall.*
 12, 1 (cf. *Pasn.* 4, 2). et quid dice-
 mus, -ati? *Gall.* II 7, 2. cur . .
Abr. 3, 12 (cf. *Pasn.* 2, 1); *bitem*:
 dic, -o *Mar.* 150 (cf. r. 512. 736.
Theoph. 216. *Bas.* 112. *Agn.* 317).
 pro te *Theoph.* 200. veniam *Theoph.*
 439. ista *Mar.* 402. quapropter
 moneo, precibus blandisque -abo,
 ut . . *Pel.* 150 (cf. *Bas.* 120 sub-
 missa voce. *prim.* 353). a. c. i. *Dulc.*
 11, 4.
 rogatu propinquorum *Abr.* 1, 4.
 rogitare] astantem -ans, cur *Mar.*
 153 (cf. r. 444. 604. *Bas.* 178. *Dion.*
 24. 192); nec contristeris, -o *asc.* 77.
 munere, spe, dictis -ans, quo . .
Gong. 503. (*Mariam*) *Theoph.* 186.
 pontifices, quo . . *Mar.* 479. restat
 ut altithronum precibus digne
 -emus, ut . . *Mar.* 427. gratiolam
 pueri *Mar.* 660. tibimet veniam
Theoph. 219 (*de Mariae interces-
 sione*). quodcumque sacris a me
 precibus -abis *Dion.* 186. a. c. i.
Mar. 485. *asc.* 68.
 rogos] construendis -is *Dulc.* 11, 3
 (cf. *Pasn.* 4, 2. *Sap.* 5, 11). ignibus
 extinctis moritur subito -us om-
 nis *Agn.* 395. magnus *Dion.* 71.
 ros] matutini refrigerium roris *Sap.*
 5, 11. fac exigui supero de rore
 rigari pectoris antrum *Pel.* 6 (cf.
Mar. 38).
 roseus] lilia pulchre -o permixta
 rubore *Agn.* 428 (i. e. *rosis rubris*).
 rostrum] (*columba*) terram -o per-
 cusserat illam, sub cuius aggere
 . . *prim.* 268; *de ore humano*: talia
 verba tuo nolles profundere -o
Agn. 199 (*virgo ad praefectum*),
 neque solum latrat -o talia pesti-

- fero *Gong.* 566 (*cf. Pel.* 103), *sed etiam* de -o haec dedit egregio *Gong.* 266 (*cf. Pel.* 242).
- rotare] stella maris, circa quam videlicet fertur mundus et -atur polus *Abr.* 2, 3 *app.* quattuor hic cum volveret in summa fortuna lustra -ata *Mar.* 78.
- rotatas] si unius -us mansurni apponeretur *Abr.* 1, 4.
- rubigo] ne crediti talentum ingenioli -ine neglegentiae exterminaretur I *pr.* 8.
- rubor] lilia pulchre roseo permixta -ore *Agn.* 428 (*i. e. rosas rubris*); ut gemellae pectoris particulae abscidantur, quo saltem -ore coerceatur *Sap.* 5, 9. gravi -ore perfundi II *pr.* 4.
- rûdem meriti tanti *Pel.* 370.
- ruere] -it pronus, Christi virtute peremptus *Agn.* 269; vanas mundi pompas -ituri *Agn.* 1.
- rugire] ceu leo non modica -iens ira *Dion.* 200.
- rugitus] non sonoritate tinnulae vocis, sed compuncti -u cordis *Pafn.* 7, 14.
- rugosus] quid murmurans subsannando, quem irrides fronte -o? *Sap.* 5, 4 *app.*
- ruina] ne flam in -am delicato iuveni *Cal.* 4, 1; qua (*visione*) mihi praefigurabatur eius -a *Abr.* 3, 8 (*i. e. Mariae corruptio: cf. 3, 5; imago eadem 7, 4*).
- rumpere] tristitias -e *Abr.* 7, 10 (*raff dich auf*). et quod maius (*detrimentum*) potest -ere civilis concordiam pacis etc.? *Sap.* 1, 4. -unt in tales voces *Pel.* 338.
- rupes ingentes *Pel.* 287.
- rursum, rursus *v. ind. gramm. re-*.
- rus] foniculus rivo -ra rigans stridulo *Gong.* 94. populato -re *Pel.* 35. saepius innocuo madefecit sanguine -ra *Pel.* 81. per herbida -ra *Gong.* 241. hirsutis vepribus et tribulis, quis fuit incultum solito -s undique tectum *Gong.* 173 *app.*
- rusticitas] ne prohiberer (*scribere*) pro -ate I *pr.* 5. mei *gest. pr.* 7. vitiosi sermonis II *pr.* 9. meae dictatiunculae II *ep.* 4. quo male compositis verbis mox decidat omnis -as oris *gest. prol.* 2, 36 *adn.*
- praesens *gest.* 2, 13 (*i. e. ipse libellus; cf. pr.* 11).
- rutilare] -anti sole *asc.* 87 (*cf. Ioh.* 16). lucis mire -antis *Agn.* 246 (*cf. prim.* 33, 235). donec accensas rursus -are lucernas videre *prim.* 206. obsequio nubes circumsaepus -antis *asc.* 115; claritas ingenuitatis -at in facie et sapientia nominis fulget in ore *Sap.* 3, 6 (*imp. ad Sapientiam*). (*Christus*) -ans nimium forma speciosus amoena *Agn.* 13. miro splendore refulsit instar surgentis Phoebi facies vicedomni, quo mentis splendor, lucens animae quoque candor eius per faciem monstraretur -antem *Theoph.* 426 (*cf. Pel.* 337. *gest.* 88 miro honore). clarum -ante corona *Agn.* 420. lilia ceu pulchre roseo permixta rubore inter delicias florum -at (*cf. app.*) variorum *Agn.* 429. ut eo attingerem meritis, quo mysterium -at nominis *Abr.* 2, 4 (*Maria i. e. maris stella*). quae -anti spiritalis varietate sapientiae perlucetis *gest. pr.* 2.
- rutilus] splendorem gemmarum -um variarum *Agn.* 59. -i speciem vultus *Theoph.* 307 (*de Christo*).
- sacer] flamen (*s. v.*), dextra *Mar.* 864. *gest.* 136. (*Christi*) palmae *Theoph.* 310. plantae *Theoph.* 339. terna *Theoph.* 306. sanguis *Mar.* 220. *Theoph.* 337. *Abr.* 9, 6; dea (*Diana*) *Sap.* 5, 4. sub -cris Vestae plantis venerandae *Agn.* 183; Maria *Mar.* 604. virgo *Mar.* 367 (*v. 182* haec inter natas hominum fiet -cra cunctas). *Theoph.* 420. *Agn.* 23. (*Agnes*) *Agn.* 193. 261. 284. 328 *app.* virginis *Agn.* 450 (*cf. Gall.* 5, 3. II *pr.* 3; *sed de monialibus Agn.* 22. *Pafn.* 6, 1. *prim.* 58, et sic de Mariae sodalibus *Mar.* 285). puella (*Agnes*) *Agn.* 249. 351. 403 (*pl. de virginibus martyribus v. 16, de monialibus Bas.* 30). -cris templi ministris *Mar.* 320. testis (*Dionysius*) *Dion.* 248. coapostolicus -cer Innocentius eius *prim.* 163; alvus (*Mariae*) *Mar.* 581. plantae (*Basilii*) *Bas.* 235; cineres *Gong.* 496. *Pel.* 316. corpora *prim.* 172. 389. fragmina *Pel.* 361. membra *prim.* 169. ossa *Gong.* 526. pignora *prim.* 149; altaria *Abr.* 7, 14. ara

- Theoph.* 383. *Ioh.* 21. *gest.* 359. *prim.* 34. baptisma *Theoph.* 335. *Dion.* 36. *Agn.* 33. 135 (*et sic baptismatis unda Pel.* 334, *unda asc.* 27). sum-morum -cra cura parentum funus venerabile in gremio terrae toto contextit honore *Agn.* 430. dies, quae trahit a domino nomen vene-rabile summo *Theoph.* 383. fides *Mar.* 349. *Pel.* 22. *Theoph.* 356. hymni *prim.* 176. leges (*a Salomone datae*) *gest. prol.* 2, 25. libamen *Mar.* 201. libri *Dion.* 124 (*cf. Theoph.* 309 quae -cra praedixit scriptura, i. e. *vetus testamentum*. II *pr.* 1 -crarum scrip-turarum; -cris paginis II *pr.* 2). locellus *Theoph.* 430. mandamina *Mar.* 857 (*legis Moysaicae*). man-data pontificis summi *prim.* 182. merita *prim.* 151. missa *Theoph.* 386. *Dion.* 172. oratio *Sap. inscr.* prae-stante -cra regis pietate perennis *gest.* 547. prex *prim.* 90. preces (*s. v. p.* 425^b). preculae *Mar.* 356. divini -cra semina verbi *Dion.* 145. sepul-chrum *Gong.* 549 (bustum *Gong.* 499. tumuli *Gall.* II 8, 2). studia *prim.* 244 (*monialium*). templum *Mar.* 288. tempus *asc.* 2 (*inter Christi resur-rectionem et ascensionem*). velamen *Bas.* 31. *Agn.* 10. *prim.* 96. 322. vota *Theoph.* 202. *Dion.* 253 (*precum sua-rum*). *Ioh.* 22; *cf.* sacrum.
- sacerdos] Abiathar (sub lege) -os *Mar.* 378. 411. summus *Mar.* 442. regum atque -otum, vatum pari-terque priorum *Mar.* 419.
- sacramentum] si -o confirmatis mihi facto (*inf.*) *prim.* 173. ad fidei magnum -um *Mar.* 563. propositi *Gall.* 2, 3. cuncta caelestis pia -a salutis *Theoph.* 289. eisdem -is imbutae *Sap.* 5, 33.
- sacrare] inter -atos altaris ministros *Mar.* 87. hunc (*ventris fructum*) mox in templo sisti tibi rite -ato obsequioque tui legali more -ari *Mar.* 137 *sq.* -andae domino vela-mine sacro puellae *prim.* 96. ec-clesiam *prim.* 372. templum *prim.* 383. coenobium Christo -atum *Pel.* 350. in templo domini sub honore -ato *Mar.* 407 (*cf. Dion.* 22. *prim.* 35. 135. 278); *cf.* sacratus.
- sacratio] hoc (*festis*) facta fuit clari -o templi *prim.* 396.
- sacratus (*adi.*, i. e. *sacer*)] virgo *Mar.* 557. *Theoph.* 344. Christi genitrix *Mar.* 718. virgo (*Agnes*) *Agn.* 433. -issimam virginem Constantiam *Gall. inscr.* -issime imperator *Gall.* 12, 2 (*loquitur Gallicanus iam con-versus*); meum corpus -um *asc.* 83 (*loquitur Christus*). colla *Pel.* 269. coxa sancti Gongolfi *Gong.* 463. plantae (*Iesu*) *Mar.* 712. vestigia (*i. e. pedes s. Basilii*) *Bas.* 171. mem-bra sancti *Pel.* 321. ossa *Gong.* 497; Christi baptismata *Bas.* 91 (*cf. Theoph.* 6). crisma *Pel.* 245. hymni *gest.* 556. exequiae *Pel.* 355. tuba *asc.* 131. festi nox futuri *prim.* 214. ecclesia *Theoph.* 269. *Bas.* 297. *gest.* 45. 145. templum *Mar.* 89. 499.
- sacricola] (*Vestae*) -is puellis *Agn.* 137. sacrificare] -ate *Dulc.* 11, 2. munera domino dare -ando *Mar.* 92. ad -andum *Sap.* 5, 32. deo Iovi *Gall.* II 6, 1. daemoniis *Dulc.* 11, 1. ido-lis *Gall.* II 2, 1.
- sacrificium] nostris diis -a ferre *Dulc.* 1, 1. nefanda -a iteravi *Gall.* 12, 4. numina deorum placanda sunt ritu -orum? *Gall.* 7, 2; ferte libamina diis. (*deo vero*) -um laudis sine intermissione libamus *Dulc.* 11, 1.
- sacrilegi tyranni *Agn.* 383 (*i. e. iudicis pagani*). tanto fastu se iactat in aula -us, ut regem regum semet fore crederet ipsum *Pel.* 86. ponti-fices Agnen -am dicentes et scele-rosam *Agn.* 346.
- sacrum] stulte -is famulando novel-lis *Pel.* 45. regis reprehendere -a *Pel.* 333 (*cf. v. 37 adn.*). simulachra cunctaque -orum iura suorum *Agn.* 349; i. e. *sacramentum*: lac quoties succit, toties fidei -a sumpsit *Gong.* 41 (*cf. Bas.* 147. *Dion.* 50). tanti partus *Mar.* 530.
- saeculum v. saeculum.
- saecularibus negotiis *Pafn.* 5, 1. numquam fas fuit heremicolae contrbari -ium more *Abr.* 3, 2.
- saec(u)lum (*cf. ind. metr.: syncope*)] -is quandoque futuris *prim.* 30. 61. -orum regem *prim.* 400. cunctis -is venerandam *Mar.* 181. 266. 576 (*cf. gest.* 205). o res dira omnibusque -is inaudita *Gall.* 12, 3. per -a *Mar.* 330. 891 (*cuncta*). *asc.* 140. 146. *gest.* 730. *prim.* 374. 394 (*sed aliter*

- regum per -a potentum *prim.* 152, *weltliche Herrscher*). -i per tempora cuncta *Mar.* 896. retro cuncta -a *prim.* 591. per interminabilia immortalis aevi -a *Sap.* 9, 9. per infinita (-orum) -a *Cal.* 9, 33. *Abr.* 9, 6. *Pafn.* 13, 4. in -um -i *gest.* 1145; qui solo fecisti -a verbo *Mar.* 889 (*cf. Gong.* 5. *Agn.* 75); contemne -um, fuge lascivorum consortia amasionum *Pafn.* 3, 9. quae, ubi XX annos solitariam vitam egit, corrupta virginitate -um repetiit et contubernio meretricum admisceri non metuit *Abr. inscr.* (*cf.* 3, 6). et quid tibi, triumphator -i, cum curis mundi? *Abr.* 1, 3 (*cf. Theoph.* 194); *cf. seclus.*
- saepe *Mar.* 96. 378 etc. teretem degentes s. per orbem *Gong.* 295; -ius *Mar.* 69. *asc.* 92. *Pel.* 81. *Dion.* 144. *Abr.* 3, 12. *prim.* 27; -issime *Theoph.* 71. *Gall.* 2, 2. *Abr.* 5, 3. *gest.* 750. *prim.* 427.
- saeptum] corvino milite -ptus *Bas.* 76 (*cf. gest.* 256). tribuni cum suis legionibus advenere meque euntem undiquesecus -psere *Gall.* 12, 3 (*cf. p.* 115, 27).
- saeptum] ducente via se pergere iuxta cuiusdam -a pauperis opposita *Gong.* 90 (*umsäuntes Gehöft*; *cf. prim.* 190; iungere praescriptis ardens sua lumina -is *v.* 175).
- saevire] quanto plus -is *Sap.* 5, 21. dux Gallicane, noli in nostri perniciem -ire, sed parce *Gall.* 9, 3.
- saevitia] -ae tuae satisfaciendo parebit *Sap.* 5, 36. per -am dirae mentis male duram *Dion.* 97.
- saevus] rex (*Sar.*) *Pel.* 188. Avares *gest.* 378. Ungarii *prim.* 363; daemon *Theoph.* 93. 111. Satanas *Theoph.* 146. hostis *Theoph.* 69 (-issimus). *Bas.* 174. serpens *Bas.* 221. praedones *asc.* 32; bellorum clangor *gest.* 162. fraus *Dion.* 152. frigus *gest.* 358. ira *Agn.* 206. naturalis -a nece mortis *prim.* 284 (*cf. nex*). poenae *Theoph.* 167. *Agn.* 17. 141. talibus verbis -ae rationis *Pel.* 261 (*cf. Bas.* 82). Tartara *Ioh.* 32. tela humani generis -issima hostis *asc.* 10. undae *gest.* 287.
- sagacitas] divini subtilitas iudicii longe praeterit humani -atem ingenii *Cal.* 9, 6.
- sagitta] strenue extende arcum, iace -am, perfode hanc maleficam *Dulc.* 14, 2.
- salire] cursu rapido -iendo per herbida rura *Gong.* 241.
- salivis spurcis *asc.* 42.
- saltem (*sic fere semper*; *cf. Pel.* 400 *app.*) I *pr.* s. *Mar.* 21. 115. 376. 766. *Pel.* 270 *app.* *Pafn.* 1, 13. *Sap.* 5, 9. 26. *gest.* 433; nec s. bustum sollicitudo parentalis contempsit amoris *Agn.* 433 (*i. e. et ne . . quidem*).
- saltus] ignoti per latitudinem -us *gest. pr.* 5.
- salubris] Iesu, concede, abluat ut morbos iste liquor varios etc. haec ait, et vocem sequitur salus alma loquentem, fitque -bris aqua *Gong.* 302. has faciendo dapes gustantibus esse -bres *Theoph.* 453; vere iudicii -bris censura superni *prim.* 461. ut et corpus delicatum mediocriter foveas necessariis et animam sufficienter reficias -berrimis monitis *Pafn.* 7, 16 (*cf. Abr.* 2, 1). suaserunt mihi votum fecisse creatori. -bre. experiebar: ut os ad votendum aperui, caeleste iuvamen sensi *Gall.* 12, 6. hoc tibi potissimum -bre mihique est placabile *Sap.* 5, 32.
- salubriter contristari *Cal.* 9, 15.
- salus] domino, qui sibi dignatur talem conferre -tem *Mar.* 629 (*Genesung*). comitante -te *prim.* 345. haut modicum sollici(ta)tus sum pro tui -te *Pafn.* 12, 1 (*cf. Sap.* 3, 4). revertimini cum -te *Sap.* 9, 2; quicumque viam cupit ire -tis dicat Amen. cuncta caelestis pia sacramenta -tis *Theoph.* 289. hisque -s summa patris praestatur in aula, qui . . *Dion.* 182. -tis sperandae *Theoph.* 242. ipsi summa -s, perpes victoria, virtus etc. *Dion.* 265.
- salutatio] nec ad tui -onem nec ad culturam deorum nos poteris revocare *Gall.* II 5, 7 (*cf. p.* 123, 7).
- salvare] *gesund machen*: qui se -atum sentiet et validum *Gong.* 300 (*cf. Pel.* 369. *Gall. inscr.*). et sic insontis -atus erat bene sanguis *gest.* 331 (*errettet*; *cf. v.* 626); omnes suo -aret sanguine sacro *Mar.* 220 (*cf. Bas.* 140). mundum *Mar.* 579. *gest.* 367. cum vix pro meritis

inestus -atar opimis *Theoph.* 129
(schol. word; cf. Bas. 133. 134. Dion.
91.) per te Bas. 123 (ad a. Basilianum); et a quo veniam sperare
cuiusve -ari possum miseratione. si
ipsum provocare invocare. cui...?
Pafn. 7. 14.
 salvator] mundi -or amandus *Bas. 129.*
 salvere] avete. et tu -e *Pafn. 2. 3*
(cf. 2. 1. Gall. 5. 4. Abr. 5. 11).
 salvus] i. e. sanus: desperans illum
 iam vivere -um *Mar. 1. 14 (cf. r.*
229). quisquis languido. is infirmus
 membris hanc salutem tetigit. rap-
 tim -os remeavit *Mar. 5. 6.* cor-
 pore toto *Mar. 6. 7.* multiplices
 -um percurrere frandes *gest. 341:*
spir.: per te me iam fore -um
Theoph. 261. ad se tendentes qui
 -os suscipit omnes *Bas. 192.* -a
 fieret *Abr. 3. 1:* fide -a gaudens
 obdormit in illo *Agn. 412.* -a di-
 vinitatis impassibilitate *Sap. 9. 6*
 sancire] -nixit mox legem vulgato
 dogmate talem, ut... *Pel. 51.* de-
 cretum *Pel. 79.* quicquid mihi per
 verbum -ncis faciendum *Gong. 123.*
a. c. i. gest. pr. 11.
 sancte] illic exanimis a condita testis
 fragmina *Gong. 551.* ovile pro-
 curandum s.-que tuendum *prim.*
481.
 sanctificare] pontifices, tantae solito
 qui more puellae nomen et apta-
 rent, ipsam quoque -arent *Mar.*
269. esse locum -andum eius ad
 obsequium, qui luce perfuderat
 illum *prim. 225.* templum *prim. 377.*
 sanctitas] insignibus suae probitatis
 et -atis *Gall. II 5. 3 (de imperatori-*
bus Christianis). ossa variis ful-
 gent miraculorum titulis in testi-
 monium sui -atis *Gall. II 9. 2.*
 illibata corporis integritate pura-
 que mentis -ate *Abr. 2. 4:* hoc
 decet tui -atem *Cal. 8. 1 (cf. 9. 22.*
Abr. 7. 5. Pafn. 7. 1. 10. 4).
 sanctum] -aque dans illis, mulcebat
 fame tali: 'accipe mis iam vene-
 rabile corpus' *Dion. 178 (i. e. eu-*
charistiam).
 sanctus] -a cum prole *Maria Mar.*
830 (cf. Theoph. 240). sui -i sponsi
prim. 98. spiritus *Mar. 183. Gall.*
II 7. 2. Sap. 9. 6. 9. amborum para-
 clytus *Dulc. 11. 1.* flamen *Mar. 34.*

Theoph. 321. trinitas *Gall. II 9. 1:*
 facies (dei) *Mar. 321.* pedes (Christi)
 asc. 100. altithroni nomen -um
 venerabile magnum *Theoph. 225*
(cf. Mar. 32. Agn. 222. Cal. 9. 29).
 mors (Christi; agn. pia) asc. 1.
 crux *Theoph. 32.* dies paschae *gest.*
225. -ae sollemnia missae *Bas. 225.*
 moas (obrecti) asc. 105. ecclesia
Bas. 12. 164. prim. 322. templum
Bas. 145 (cf. Mar. 409). incensum
Mar. 91: caelicolae *Agn. 62.* testes
Agn. 454. -i (subst.) *Mar. 512. Ioh. 21.*
 -orum venerabile festum cuncto-
 rum *prim. 122. 361 (cf. r. 384).* -orum
 sacra pignora *prim. 160.* Anna
Mar. 244 (cf. r. 385). Maria *Mar.*
302. 704. 800 (domina Theoph. 425.
puella Mar. 277. 422. -issima virgo
Theoph. 321. illustris -aeque pa-
 rentis *Theoph. 409. cf. Mar. 12.* dei
 genitrix *Theoph. 322. 411.* meum
 -um tempus *omn. dicat Christus,*
asc. 100. Petrus *Gall. II 1. 1.* Iohannes
 apostolus *Cal. inscr. 2. 4. 1. 9. 21.*
 Iacobus frater domini *Mar. inscr.*
 praesul (Dionysius) *Dion. 222.* papa
 (Clemens) *Dion. 117.* presbiter Car-
 pus *Dion. 46.* praesul Anastasius
 sedis -issimus huius *prim. 162.* vir-
 gines *Sap. inscr. mater Sapientia*
Sap. inscr. (cf. inscriptiones passim).
 puella (Agnus) *Agn. 273.* virgines
Gall. 13. 1 (Constantia, Artemia,
Attica virginitatem professae). vir
 Hilarius *Gall. 13. 7.* martyres
Gall. II 8. 2 (Ioh. et P.). vir (Theoph.)
Theoph. 137. -i necnon pastoris
 amandi (Bas.) *Bas. 225.* -us (subst.)
Bas. 218. 248. -e dei *Bas. 173.* do-
 mini *Gong. 545.* avi (Eadithae)
gest. 94 (de s. Oswald cogitatur).
 Pelagius I epil. -i membra sacrata
Pel. 321. corpora iustorum consu-
 mens -a viro-um *Pel. 82.* inter-
 cessio *Dion. 255; raro de hominibus*
piis placere memoriae, neque vero ca-
nonizatis: suae -ae matri prim. 313
(de Oda; cf. r. 369. 430 haec -a; sic
etiam Sap. 5. 14 accipio nostrae -ae
parentis gest. prol. 2. 21 genitore
suo praesente iubenteque -o, sc.
David Salomonis). -e pater *prim.*
121 (ad papam). -o (i. e. fidelis)
 Christi populo dominari *Theoph.*
 51. vita *prim. 587; cf. sanctum.*

sanguineus] rivus *Pel.* 186. intorquens oculos subdola -os *Gong.* 564 (i. e. sanguine suffusos).

sanguis] purpureus *Pel.* 329. lucens *Gong.* 482. pro fonte -inis unda erumpit lactis *Sap.* 5, 9. decurrentis illuvie -inis *Pafn.* 1, 26. nullumque -inis vestigium relinquit *Gall.* II 7, 2. -inis siti fervere superbi *Gong.* 445. fuso cum -ine iusti *gest.* 326. et sic insontis salvatus erat bene -is *gest.* 331. innocuus *Pel.* 81. praecipue de Christi passione: -ine qui mundum fuso redimis periturum *Mar.* 895 (cf. v. 220 sacer, et sic *Theoph.* 337. *Abr.* 9, 6; *asc.* 11. *Gong.* 482. *Bas.* 140 -inis unda. *Cal.* 9, 24 pretiosus); -inis superbia *Sap.* 3, 6 (cf. *Gong.* 445).

sānitas] (deus) maiori te restituet -ati *Mar.* 624 (cf. restituere).

sanus] si -ae mentis examen accesserit *gest.* pr. 9. non es -ae mentis *Dulc.* 7, 1. male -us *Agn.* 254. -um sapiens et resipiscens *Agn.* 165 (cf. *Gall.* 5, 6. *Pafn.* 4, 3). -um recepit (daemoniacus) *Gall.* II 9, 2. medicamina -i consilii *Gong.* 547. *Pel.* 373. *Theoph.* 346.

sapere] non -imus *Pafn.* 1, 3. hoc -iunt, prompto quoque pectore credunt, quod . . . *Pel.* 331. nostrum velle, nostrum [con]sentire, nostrum -ere *Sap.* 5, 33 *app.* sanum (v. sanus). castum *Pafn.* 7, 4; cf. sapiens.

sapiens] rex (*Oddo*) *gest.* 165. 202. dux (*Conradus*) *gest.* 688. cuidam pontifici nimium -nti *Theoph.* 10. concilium -ns satis advenientum *prim.* 551 *app.* quod non est illo (sc. *Brunone*) penitus -ntior ullus inter mortales fragilis mundi -ntes *gest.* 64; *Gelehrte, Kritiker*: hunc libellum omnium -ntium benignitati offero expurgandum I *pr.* 1 (cf. 5, 7). epistola eiusdem (sc. *Hrotsv.*) ad quosdam -ntes huius libri fautores p. 107, 12 (cf. § 1. 5); iudicium *Theoph.* 39.

sapienter *gest.* 250. 673. 701. 1152. *prim.* 494.

sapientia] pro sui pulchritudinis, -ae et probitatis perspicuitate *Gall.* 5, 1 (*de Gallicani filibus*). insuperabilis -ae dona *Sap.* 3, 1

adn. spiritalis *gest.* pr. 2. -a nominis *Sap.* 3, 6 (*etymon Sapientiae*); supereminens factoris -a et mira mundi artificis scientia *Sap.* 3, 22. provida Christi *gest.* 48; Christus patris -a vera perennis *gest.* 61. quis posse dedit -a patris (cf. *app.*) omnia compositis sapienter dicere verbis *gest.* 249. te veram et co-aeternam patri -am *Gall.* 5, 3. mea de caelo solus -a (cf. *app.*) vera *asc.* 137.

sartago plena pice et cera *Sap.* 5, 11. ollas et -ines *Dulc. inscr.* (cf. 4, 2, 3).

sat v. satis et *ind. metr.*

satagere (wollen)] meis -is quod ponere mensis *Mar.* 202 (cf. I *pr.* 6. *Bas.* 49. 244. *Pafn.* 1, 13).

satanas v. *ind. nom.*

satiare] magno nosmet studio -ando

Mar. 811 (*de palma*). parcius tribus -atae sponte diebus *Pel.* 378 *adn.*

lacrimis -atus amaris *Theoph.* 199.

satis, sat (cf. *ind. metr.*; 'schr, ganz')]

aequus *gest.* 16. aptus *prim.* 70

(apte *Agn.* 228). de rivulis magicae fraudis bibulam s. esse *Agn.*

282. s. mihi caros *asc.* 36. congruus

Pafn. 7, 9. *Sap.* 5, 22. egregius

gest. 638. exiguus *gest.* *prol.* 2, 14.

ignotus *gest.* 629. illicitus *Gong.*

146. illustris *Bas.* 20. sat im-

mitem *Pel.* 149. iniustus *Pel.* 77.

sat lassa *Mar.* 705. vir sat per-

versus *Pel.* 33. digitos operum

s. arte probatos *Mar.* 351. saevo-

rum s. Ungariorum *prim.* 363. concilium sapiens s. advenientum

prim. 551. qui s. angelicis dicebant

talia verbis *asc.* 121 (*mit Worten,*

wie sie sich wohl für Engel ge-

ziemen); mundo s. (i. e. multo) anti-

quorem *Mar.* 525. altera sed ge-

neris mulier s. inferioris *gest.* 82;

admiramur s. *Pafn.* 4, 2. s. admirari

nequeo II *ep.* 2. *Sap.* 3, 2. sat con-

fidens *Mar.* 613. sat formido *gest.*

prol. 1, 18. placuit s. (*Henricus*

Oddoni) *gest.* 680; sit s. de ista

Pafn. 1, 16. sit s., quod . . . *Pafn.*

4, 4. *Sap.* 9, 2.

satisfacere] proposito II *pr.* 5. ipsius

votis te -facturum esse *Gall.* 2, 5

(cf. *Pafn.* 4, 4. 7, 2. *Sap.* 3, 4). sae-

vitiae tuae -faciendo parebit *Sap.*

5, 36.

iustus -atur opimis *Theoph.* 178 (*selig wird*; cf. *Bas.* 155. 180. *Dion.* 91). per te *Bas.* 219 (*ad s. Basilium*). et a quo veniam sperare cuiusve -ari possum miseratione, si ipsum prohibeor invocare, cui . . ? *Pafn.* 7, 14.

salvator] mundi -or amandus *Bas.* 139. salvere] avete. et tu -e *Pafn.* 2, 2 (*cf.* 8, 1. *Gall.* 5, 4. *Abr.* 5, 1).

salvus] i. e. sanus: desperans illum iam vivere -um *Mar.* 104 (*cf.* v. 259). quisquis languidolis infirmus membris hanc saltim tetigit, rap- tim -us remeavit *Mar.* 376. cor- pore toto *Mar.* 627. multiplices -um percurrere fraudes *gest.* 241; *spir.*: per te me iam fore -um *Theoph.* 361. ad se tendentes qui -os suscipit omnes *Bas.* 192. -a fieret *Abr.* 3, 5; fide -a gaudens obdormit in illo *Agn.* 412. -a di- vinitatis impassibilitate *Sap.* 9, 6.

sancire] -nxit mox legem vulgato dogmate talem, ut . . *Pel.* 51. de- cretum *Pel.* 79. quicquid mihi per verbum -ncis faciendum *Gong.* 123. a. c. i. *gest. pr.* 11.

sancte] illic exanimis s. condita testis fragmina *Gong.* 151. ovile pro- curandum s.-que tuendum *prim.* 485.

sanctificare] pontifices, tantae solito qui more puellae nomen et apta- rent, ipsam quoque -arent *Mar.* 269. esse locum -andum eius ad obsequium, qui luce perfuderat illum *prim.* 225. templum *prim.* 377.

sanctitas] insignibus suae probitatis et -atis *Gall.* II 5, 3 (*de imperatori- bus Christianis*). ossa variis ful- gent miraculorum titulis in testi- monium sui -atis *Gall.* II 9, 2. illibata corporis integritate pura- que mentis -ate *Abr.* 2, 4; hoc decet tui -atem *Cal.* 8, 1 (*cf.* 9, 22. *Abr.* 7, 5. *Pafn.* 7, 1. 10, 4).

sanctum] -aque dans illis, mulcebat fame tali: 'accipe mis iam vene- rabile corpus' *Dion.* 178 (*i. e. eu- charistiam*).

sanctus] -a cum prole Maria *Mar.* 830 (*cf. Theoph.* 230). sui -i sponsi *prim.* 98. spiritus *Mar.* 183. *Gall.* II 7, 2. *Sap.* 9, 6. 9. amborum para- clytus *Dulc.* 11, 1. flamen *Mar.* 34.

Theoph. 301. trinitas facies (dei) *Mar.* 830. asc. 140. altithron venerabile magnus (*cf. Mar.* 32. *Agn.* mors (Christi); sy- crux *Theoph.* 95. d. 325. -ae sollempnis mons (*olivei*) *asc.* *Bas.* 18. 164. *prim.* *Bas.* 145 (*cf. Mar.* *Mar.* 91; caelicola *Agn.* 458. -i (*subst.*) -orum venerabile- rum *prim.* 193. 381. sacra pignora *pr.* *Mar.* 244 (*cf.* v. 300. 502. 704. 860 (domi- puella *Mar.* 277. *asc.* *Theoph.* 330. illu- rentis *Theoph.* 400. genitrix *Theoph.* -um templum *asc.* 80). Petrus *Gong.* apostolus *Cal.* 12. Iacobus frater de- praesul (*Dionysius* (Clemens) *Dion.* pus *Dion.* 46. sedis -issimus *prim.* gines *Sap.* *inscr.* *Sap.* *inscr.* (*cf.* v. puella (*Agnes*) *Gall.* 13, 1 (*cf. Attica* *virginitas* Hilarius *Gong.* *Gall.* II 8, 2 (*Ioh.* *Theoph.* 137. amandi (*Bas.*) *Bas.* 218. 248. mini *Gong.* 5. *gest.* 94 (*de* Pelagius I *epi.* *Pel.* 321. corp- mens -a viro- cessio *Dion.* piis piaeve mu- nonizatis: su- (*de Oda*; *cf.* etiam *Sap.* 5. parentis *ge-* suo praesen- David *Salom.* 121 (*ad pap-* Christi pop- 51. vita *pr.*

- satisfactio] digna -one deo reconciliata *Pafn. inscr. dignae poenitentiae Abr. 7, 12 adn.*
- saturare] me despectum tantisque malis -atum *Mar. 171 (cf. Sap. 5, 31).* cupiens earum amplexibus -ari *Dulc. inscr. (me -abo Dulc. 3, 2).*
- saxeus] fecisti -a corda paganorum mollescere non domitorum *Mar. 885.*
- saxum] funda machinali, crebro belantes -is quae perfodit hostes *Pel. 279.* lictores funeris exuvias limpharum gremio credunt in -aque figunt *Pel. 315.* in designati praeclso vertice -i *prim. 261 (magnum v. 254).* gentem Saxonum nomen habentem a -o per duritiam mentis bene firmam *gest. 5 adn.*
- scalpere] crimina tunc hostis -lpsit nudare feralis *Gong. 361.*
- scatebrae venas aquosae *Gong. 251 app.* liquidam fonticuli -am *Gong. 26.*
- scelerosus] populus (*Avarum*) *gest. 388.* Iudaei asc. 50. concilium daemonum *Theoph. 108.* personae *gest. 511.* mulieres (*i. e. meretrices*) *Agn. 212.* coniunx (*m.*) *Bas. 160 (de apostata).* famulus *Theoph. 331.* servus *Bas. 177. praedicative, vel subst.:* ut sua finetenus mala defleret -us *Gong. 427.* pontifices Agnen sacrilegam dicentes et -am *Agn. 346.* desperati necnon -i *Theoph. 440 (cf. v. 399. Bas. 3).* pro dampnandis -is *Dion. 55 (cf. v. 91).* hic munus veniae -is fertur ab arce *Dion. 252 (sing. Agn. 300).* ne post Henrici mortem imperium regni male surriperent -i *gest. 28 (i. e. ne interregni oreretur discordia); placitum gest. 332.*
- scelestus] nihil terribilius invido, nihil -ius superbo: nam etc. *Cal. 9, 31.*
- scelus] -erum faceret quid quisque suorum *Bas. 79.* ne effectum administrarent -eri *Cal. 9, 4.* negati taedium -eris *Cal. 9, 3.* detestabile *Cal. 7, 2.* malignum *Dion. 155.* tantum *Gong. 376, gest. 231.* proprii enormitas -eris *Abr. 7, 12.* numerositatem meorum -erum *Pafn. 12, 3; -eris (-erum) auctor Pel. 78 (rex Saracenorum).* doctor *Bas. 33.* *Dion. 155.* fomes *Agn. 62.* inventor *Bas. 74.* vindex *Dion. 72.* ipsa (*celula*) mei -eris est conscia *Abr. 8, 1.* poenitens -eris *Gall. II 8, 2.* pro -eris tanti crimine terribili *Gong. 376.* inventum -eris primo mage deterioris *gest. 204.* -eris res facta *Bas. 182.* locus -erum (*lupanar*) *Agn. 253.* -erum veniam *Theoph. 244. 352.* *Dion. 256.* si permanebis in -ere *Pafn. 3, 6.* post -us *Bas. 89. 178.*
- sceptrum] comportans dextra -um regale tenella *gest. prol. 2, 15.* ferre *gest. 1479.* gerere *Gong. 20 (regia pro populo; cf. gest. 3).* 501. *Pel. 28 (regalia).* *gest. 38.* gestare *gest. 79.* tenere *Pel. 58. 203. gest. 282 (regalia).* semper regnantem -um caeli tenentem *Agn. 320.* -is Henricum regem genuit satis aptum *prim. 70.* regni *gest. 79 (paterni).* 253. in ceptis augustalis honoris *gest. prol. 1, 3.* iuris imperialis *prim. 76.* secundum *gest. prol. 1, 35.* non decet tuum -um *Pel. 210;* istaec cuncta regis -o summae deitatis *Agn. 393.*
- scibilis] totius -is rei scientia *Sap. 9, 5 (cf. Pafn. 1, 20).* eius qui -e fecit *Pafn. 1, 21.*
- scienter] quanto praesumptiosius sc. offendisti maiestatem divinitatis *Pafn. 3, 6.*
- scientia] et in cuius laudem dignius iustiusque -a artium retorquetur, quam in eius, qui scibile fecit et -am dedit? *Pafn. 1, 21 (cf. II ep. 3. Sap. 3, 22).* totius scibilis rei *Sap. 9, 5 (cf. Pafn. 1, 20).* sublimior *II pr. 6.* nec -a fui proficiens *I pr. 5.* -ā profector *I pr. 7.* cum -a longe excellentius sitis profecti *II ep. 3.* quanto sexus fragilior -āque minor *gest. pr. 9.* tenuem -ae guttulam de plenis sciorum pateris effluentem *Pafn. 1, 19.* supereminens factoris sapientia et mira mundi artificis scientia *Sap. 3, 22.*
- scilicet *v. ind. metr.: particulae.*
- scindere] telluris gravem fodiendo -ndere molem *prim. 272^b;* vestes *Abr. 3, 5. Pafn. 4, 4.* -ssis et nigellis panniculis *Dulc. 6, 1.* membratim supplicis -ndi rediivis *Dion. 197 (cf. Sap. 5, 6);* quid nova splendentis vellet sibi visio lucis, miro nocturnas -ndens splendore tenebras *prim. 199 (cf. v. 32. 223. Gong. 225. gest. 550).*

scintilla] ut nec -am sibi post servaverit ullam (*cinis*) *Agn.* 398. ex cuius flammea facie candentes in bustum -ae transiliebant, quarum una resiliens mihi in faciem ferebatur *Cal.* 9, 13. sicut -a silicis pelagus nequit inflammare *Abr.* 7, 11.

scire] -io (*sc. ita esse*) *Gall.* II 8, 2. ut -itis *Mar.* 416. nec scientia scibilis deum offendit, sed iniustitia -ientis *Pafn.* 1, 20. ut fert multorum sententia vere -ientum *prim.* 185 (veritatem *Abr.* 3, 15); deum verum *Agn.* 193 (*cf. Pafn.* 3, 5); si unum -irem. quid unum? eius responsum *Gall.* 4, 2. si hunc -irem (*sc. eius assensum*) *Gall.* 4, 3. nec solamen sibi -ivit *Mar.* 105 (*cf. gest.* 290). aliquid *Pafn.* 3, 4. si quid -ias novi *Sap.* 1, 2. neque me nescita -ire iacto II *ep.* 10; artes II *ep.* 7. significationem nominis *Pafn.* 1, 13 (*cf. Sap.* 3, 20); *inf. Mar.* 489. *Gong.* 73. 446. *Pel.* 390. *Pafn.* 1, 8; qualiter . . *Abr.* 9, 2. quid . . *Mar.* 113 (*cf. v.* 118). *Pafn.* 12, 3; quod . . *Mar.* 616. II *ep.* 10 (tantum -io, quod nescio). *prim.* 346 (-ito procul dubio); *a. c. i. Mar.* 394. 888. *Dion.* 129. *Gall.* 1, 1. 13, 4. *Sap.* 5, 33. *gest.* 290 (? *cf. supra*). *prim.* 267. 506.

sciscitari] en accedit, ipsum potes -ari *Gall.* 11, 1.

scius] tenuem scientiae guttulam de plenis -orum pateris effluentem *Pafn.* 1, 19. plene -is et bene moratis II *ep.* 1.

scopulis ripae acutis *Pel.* 292.

scriba] Ruben templi -a sacrati *Mar.* 89. (*Herodes*) accitis citius -is audivit ab illis, Bethleis nasci quod Christus in horis deberet *Mar.* 643.

scribere] cyrographis eius sub nomine -ptis *prim.* 467 (*cf. Mar. inscr.*). ista suo mandat -bendo magistro *Bas.* 55. tuis manibus -ptam cartam *Bas.* 94 (*cf. Theoph.* 126). per literas male -ptas *Bas.* 183. -bebat proprium damnum *Bas.* 97. crismatis unguento -pto sibi fronteque signo ascitur natis ecclesiae nitidis *Gong.* 37; cum te libri laudantes congrue multi post

haec -bantur . . iste libellus, quem prius exemplo constat -ptum fore nullo *gest. prol.* 1, 27. 29 (*cf. prim.* 82 libri, e causis rerum quem -psimus harum). facundissimis disertissimorum sententiis, quas vel modo -ptas vel ocus de his rebus non dubito fore -bendas *gest. pr.* 7. superius -pta passione sancti Pelagii I *epil.* (*nescio, utrum de poetriae an de librariae opera dicatur*). historia nativitatis . . , quam -ptam repperi sub nomine (*cf. supra*) sancti Iacobi *Mar. inscr.*; haec eadem nec prius -pta repperi nec ab aliquo digestim sufficienterque dicta elicere quivi *gest. pr.* 4. forsitan gestorum plures -psere tuorum et sunt -pturi post haec insignia multi *gest. prol.* 1, 12 *sq.* (*cf.* 1, 15. 22. 23. *v.* 1485). quod patet in libro regis -ptum Salomonis *gest.* 302; *cf. scriptum*.

scriptitare] haec versiculis proles quam -o regis *gest.* 83.

scriptum] absentes -is, praesentes dictis ad verae cultum fidei ducendo sequendum *Dion.* 42. Christum -is blasphemavi male pietis *Theoph.* 288 (*cf. v.* 114. 165). -is cito missis *Theoph.* 38 (*cf. gest.* 1144). acceptis proprii -is senioris *prim.* 118 (*Empfehlungsschreiben*). quae rex Arnulfus post haec per -um regali iure statutum firmat *prim.* 453 (*dubium utrum scriptum an statutum substantivum sit*).

scriptura] de summo cecidit -a dolosa ante pedes (*Basilii*) *Bas.* 254. ex sententiis -arum, quas intra aream nostri Gandeshemensis collegeram coenobii I *pr.* 6 (*Schriftwerke*; *cf. sententia*). quae sacra praedixit -a *Theoph.* 309 (*i. e. vetus testamentum*). qui gentiliū vanitatem librorum utilitati praeferunt sacrarum -arum II *pr.* 1.

scrupulosus] quam -a et plexilis quaestio *Sap.* 3, 22.

scrupulus] coeptae -um disputationis capedine mentis vix penetrare quimus *Pafn.* 1, 8 (*cf.* 1, 18).

scrutari] quo tis secretum -arer mysteriorum *Dion.* 213. cura vigilantia -atur sororum actus *etc. prim.* 411. ut tibi praesentis -andum rusti-

- citatis auderem satis exiguum
praeferre libellum *gest. prol. 2, 13.*
secare] molem terrae circumfodiendo
-are *prim. 272^a.* aurivagis revo-
lans -at aethera pennis *Mar. 147.*
ne itineris asperitas -et teneras
plantas *Abr. 7, 15.* martiris (*rupi-*
bus) allisi corpus non posse -ari
Pel. 291. mox Christi testem gladio
-uere fidelem *Pel. 297.*
secedere] in secretum locum -dendum
Pafn. 3, 9.
secludere] his hominum monstris ad
nos pergendi calles -serat omnes
gest. 385. -sus patria et datus exilio
Gong. 428.
seclus (*vulgo siclus*)] nonne satis mul-
tis scimus nos vendere -is semper
sanctorum corpuscula passa viro-
rum? *Pel. 341 (significationem in-*
tellexit Papebroch).
secreto *Theoph. 98. gest. 350. 611. 740.*
-ius *Pafn. 3, 3. gest. 641.*
secretum] radice tua deduc -o undas
fonticuli *Mar. 785 app.* inter coe-
nobii -a quieti *gest. 244.* in templi
sanctum fumosi -um *Mar. 448;*
cordis *asc. 69. Agn. 381 (purum);*
libri *Ioh. 7, 12 (pl.).* -is mysterio-
rum *Dion. 213.* causae *Pel. 376.*
rerum *gest. prol. 2, 26.* nostrae con-
fabulationis *Pafn. 3, 3* tristitiae
amarae *Bas. 42. cf. Mar. 559. Dulc.*
6, 1. Cal. 9, 33. Pafn. 2, 4. gest. 100.
suum qui conturbare -um prae-
sumpsisset *prim. 40 (Gebetsstille).*
secretus] missus *gest. 518.* iudex (*deus*)
Pel. 181; aedes Mar. 518. antra *gest.*
552. caelum *Mar. 398. 473. (cubile)*
occultum, tam -um, ut eius pene-
trali nulli . . . est cognitum *Pafn.*
3, 4. fovea *gest. 539.* latebrae *Mar.*
99. locus *Cal. 1, 1 (in -iora loca).*
Pafn. 3, 3 (solitudinem loci -ioris).
9; affectu cordis Agn. 104. sub
corde -o *gest. 189. 337.* cordis -o
loco *Gong. 116 add.* cordis ca-
lore -o *Gong. 359.* fraude *Bas. 238.*
gest. 167. mente *Mar. 101. 642.* pec-
tore *Bas. 211.* propositum *Bas. 64.*
o utinam reserarentur -a meorum
viscerum latibula *Cal. 9, 15;* cur
advenis, quid quaeris? non est
dicendum, quia mihi -um *Pafn.*
2, 3 (cf. secretum). mysterium
Dion. 180.
secta] proposui promerendae gratiae
pretium. quale? videlicet -am
Christicolarum, quam qui elegerit
etc. Gall. 12, 9. cf. Bas. 147 app.
sectari] dulcem -ando pietatem *Dion.*
95 (i. e. eius exemplum sequendo).
fidem Christi *Agn. 201.* qui curiosi-
tatem -atur *Pafn. 1, 22 (i. e. ei*
indulget). frivola, quae -abatur,
odiendo refugit *Pafn. 7, 4.* super
illa quid sibi -andum vel quid
restaret agendum *Agn. 353.* mores
sororum *prim. 436.*
sectatrix] quarum pollebat honoris
heres et sanctae -ix inclita vitae
prim. 587.
sectio] (*numerus impariter par*) non
solum unam recipit -onem, sicut
pariter par, sed etiam et secun-
dam *etc. Sap. 3, 21.*
secundo *Abr. 7, 12. prim. 74. 236.*
secundus] sole -o *Mar. 437 (i. e. pos-*
tridie). locus *gest. 747 (opp. primus).*
sceptrum *gest. prol. 1, 35 (sc. im-*
peratorum regio accedens). corona
Mar. 397.
secundus (*günstig*)] -usne vester re-
ditus? (*si, i. e. non*) -us *Gall. II*
2, 1. cunctis gaudere -is *gest. 728*
(cf. v. 1146. 1515).
securitas] eius cogitationi caelibis
-atem vitae instillemus *Abr. 1, 6.*
securus] perge -us *Gall. 4, 2 (cf. Dion.*
125). tunc vir -us Christi pietate
beatus unum de pueris ocus egre-
giis misit *Gong. 237.* ubi, sequens
(*angelum*) praecedentem, -us inter
medias hostium ingrederet acies
Gall. 12, 8. -a sum de tua victoria
Sap. 7, 1. ut (*coenobium*) terrenorum
-um sit dominorum *prim. 180.* esto
-us curarum *Dulc. 1, 2 (cf. Theoph. 66).*
sedere] stertet -endo *Dulc. 8, 1.* -e
(*sitz nieder*) *Abr. 7, 1.* volucrum,
quem -entem cerneret in saxi cu-
iusdam vertice magni *prim. 253.*
sedes] Athenas petiit, -em patriam-
que revisit *Dion. 18 (cf. gest. 691);*
imperii -em Romani ac sceptrum
iuris suscepit imperialis *prim. 75*
(cf. v. 79). ut culmen -is captaret
pontificalis *Theoph. 35.* -em recto-
ris (*i. e. episcopi*) sortitus Cae-
sariensis *Bas. 19.* praesul (*i. e.*
papa) Anastasius -is sanctissimus
huius *prim. 162.* Clemens (*papa*)

- is apostolicae culmen rexit satis apte *Dion.* 108 (*cf. gest.* 1497). abbatissae, quae tunc Herifordensem sortita fuit sibi sedem *prim.* 115; caelestis *Pel.* 311. sancti patris *prim.* 122 (*cf. Theoph.* 300).
- seditio] pontifices commovere non parvam -onem *Agn.* 345. nec tamen extimplo pro -one cavenda auro fulgentes potuit deponere vestes *prim.* 324 (*sc. Gerberg sponsum abdicans: 'um kein Aufsehen zu erregen'*).
- seducere] qui me decepit, me -xit meque ad audendum horrible facinus provocavit *Cal.* 9, 22. quis te decepit, quis te -xit? qui protoplastos prostravit *Abr.* 7, 3. -ctus caecato corde misellus *Theoph.* 82. blandis suadelis *Theoph.* 58. mundanae pompae vano -ctus amore *Theoph.* 171.
- sedulō *Mar.* 131. 321. 402 *add.* 813. 903. *asc.* 15 *etc. prim.* 437.
- sedulus] praeceptis fueram quod -a legis *Mar.* 616. ipsius implendis esset quae -a iussis *gest.* 532. discens animo mandavi -a fixo *Mar.* 402 (*at cf. add.: quamquam adi. sic ponitur Theoph.* 339. *Dion.* 41. *gest.* 476. *prim.* 27).
- seges] rapido -etern cursu peragravit eandem, in cuius sulcis *etc. gest.* 573; magna -es domini crescit per clymata mundi *Dion.* 121.
- segniter] quam hant s. emi vitae pretio *Gall.* 13, 2.
- segregatis locis *gest.* 461.
- semen] hic ubi divini coepit sacra -ina verbi spargere *Dion.* 145 (*cf. v.* 44. 119).
- semita] ubi omnis -a nivali densitate velaretur obducta *gest. pr.* 5. en montem circu[m]eo, et -am aliquotiens repperiens nec ascensum comprehendere nec reditum quoque repetere *Dulc.* 14, 1. sicut a quadruvio -ae (prodeunt) *Pafn.* 1, 7. (maris stella) navigantibus recti -am itineris dirigit *Abr.* 2, 3. tuo ducatu -am arripiens veritatis *Cal.* 9, 17.
- semivivus] attuli capellam -am dentibus luporum nuper ereptam *Pafn.* 7, 3.
- semotum locellum *Gong.* 159.
- semper I *pr.* 8. *Mar.* 108. 110. 111. 128. 188. 200. 286. 335. 340. 357. 416. 423 *etc. memorabilia sunt haec: Agnen* Christicolam primis fore s. ab annis *Agn.* 136 (*cf. prim.* 360). se s. vivum sperans extinguere Christum *Mar.* 695. in caelo mecum s. regnare per aevum *Dion.* 96. o s. pietas *Gong.* 281 (*i. e. sempiterna? at cf. Ter. Andr.* 175; *aliter tamen v.* 413 o s. nostri facilis mutatio Christi).
- senarium (numerus) *Sap.* 3, 16.
- senatus] omni -ui *Gall.* 1, 5 (*de temporibus Constantini*). ut volvat gnarus subtili sorte -us (*Francorum*) causam terribilis et meritum sceleris *Gong.* 397.
- senectus] in decrepita -ute *Abr.* 5, 3.
- senex] agnoscisne me -em, qui te paterno more nutrivit? *Abr.* 7, 2; *cf. senior.*
- senile collum *Abr.* 6, 2. nanciscimur in pectore infantili -is maturitatem ingenii *Abr.* 2, 6.
- senior] germine de luda quidam surrexerat Israhel in terra -or sub lege vetusta *Mar.* 51 (*Ioachim*). dignus -or Ioseph *Mar.* 410 (*cf. v.* 462 iusti. 492. 760 vetulus); *opp. servus*: si teneram prolis mentem proprii -oris eius servili iam conglutinasset amor *Bas.* 44 (*cf. v.* 129). vox -oris nostri *Dulc.* 5, 1 (*loquuntur milites Dulciti*); *de imperatoribus vel regibus*: mis -or augustus *Gall.* 3, 1 (*log. Gall.*). o mi -or *Sap.* 3, 2 (*Ant. ad Abr.*); proprii senioris, scilicet almifici regisque pii Hludowici *prim.* 118 (*agitur de Liudulfo et Oda*). regis nostri -oris *prim.* 343 (*log. Bernrad*). nec vice terribilis metui petiit -oris, sed bene mansueti genitoris ad instar amari *prim.* 519 (*Oddo dux a monialibus*). nostrates sui loetum cari -oris amarum flere *prim.* 540 (*de Saxonibus*). omne maeroris pondus, quod prius absentis causa tulerant -oris *gest.* 1184 (*Liudulfum regis sui filium expectant*); *etiam de marito* (mi -or Dulciti *Dulc.* 7, 1; *cf. prim.* 86. 92 *legalis*. 313), *patre* (pater egregius, rex et -or venerandus *gest.* 439; *cf. Pel.* 162), *fratre* (*gest.* 658); bis

duodenorum -orum *Ioh.* 3. procerum -orum *Gong.* 341.
 senium] calleo (i. e. scio) tuam -o
 decrescere vitam *Pel.* 153. -o iam
 confecti *Abr.* 6, 2.
 sensus] vita -uque carentia cuncto
 (simulachra) *Agn.* 175 (opp. homo
 ratione vicens, cunctis quoque
 -ibus utens, v. 161). qui proto-
 plasto -us vitalem sufflasi liquo-
 rem *Gong.* 9; ad Christum vertere
 -um *Bas.* 178. vestris -ibus fidem
 instillasse *Sap.* 4, 2. quae com-
 moneo, -u bene percipe prompto
Pel. 152. maturi -us fortitudine
Sap. 4, 1. nequimus -u emetiri
 scrupulum tuae rationis *Pafn.* 1, 18.
 haec nullus potis est comprehendere
 -us *Gong.* 507. muliebris *II ep.* 9.
 sententia] credo te hanc -am mut-
 atum ire *Cal.* 3, 4; obiciendo -am
 Christi, dicentis: '...' *Gall.* II 1, 2
 (cf. *Sap.* 3, 1. apostoli *Pafn.* 1, 20);
 capitalem -am subibitis *Gall.* II
 7, 1; ut fert multorum -a vere
 scientum *prim.* 185 (mündliche Dar-
 stellung). ex -iis scripturarum,
 quas . . . collegeram *I pr.* 6 (litte-
 rarisches Darstellung). quod huius
 vilitas dictationis penitus dissim-
 ilis (*Terentii*) sit -is *II pr.* 6.
 facundissimis disertissimorum -is
gest. pr. 7.
 sentire] ego nullum doloris -ntio
 tactum *Sap.* 5, 21. matutini refri-
 gerium roris *Sap.* 5, 11. pugnae
 discrimina tantae *gest.* 292. fecisti
 saxea corda paganorum molles-
 cere et -ntire tuum regnum *Mar.*
 887. (*Christi*) opem *Agn.* 231. cae-
 leste iuvamen *Gall.* 12, 6. dulcia
 gratiolae munuscula tantae *gest.*
 464. severitatem tui furoris *Sap.*
 5, 19. suavis dulcemen odoris *Agn.*
 221. quid -ntio novae dulcedinis,
 quid odoror stupendae suavitatis?
Sap. 5, 23 (cf. *Abr.* 6, 3). longius
 (von weiter her) horribiles tantum
 -ntio voces *Bas.* 210. auribus in-
 tentis ut -nsit verba loquentis
Bas. 149 (= v. 223). hoc ubi collo-
 quio -nsit narrante paterno *gest.*
 608. quod cum pontifices -nsere
Mar. 843. ut rex hoc -nsit *gest.*
 653. hoc adhuc non -nsi *Abr.* 3, 12.
 quisquis eius lamenta intellegit,

quisquis compunctionem -ntit
Abr. 9, 3. nostrum velle, nostrum
 [con]sentire, nostrum sapere *Sap.*
 5, 33 app.; a. c. i. (merken) *Mar.*
 155. 534. 627. 731. *Gong.* 59. 460. *Dion.*
 51. *Gall.* 13, 1. *Dulc.* 7, 1. *Cal.* 3, 3.
 9, 15. *Abr.* 3, 5 (ubi ipsa infelix se
 corruptam -nsit). *gest.* 269. *prim.*
 128. 249. 355. virum proprium prae-
 sentem -ntio salvum *Mar.* 259.
 tandem (*medici*) -nsere, non hoc
 languoris signum, sed fortis amo-
 ris *Agn.* 123. quod ipsam in duo-
 rum intervallo dierum divinae in-
 nitentem laudi solito non -nsi
Abr. 3, 11.
 sentiscunt promptum martiris auxi-
 lium *Gong.* 524. quod rex -ens
Pel. 138. in his tantam abundan-
 ter virtutis gratiam -ere *Cal.* 9, 28
 app.
 separare] quod saltem ad modicum
 temporis -or a vobis. non diu
 -abimur, sed oculus in caelo con-
 iungemur *Sap.* 5, 26.
 sepelire] in domo occulte sunt se-
 pulti *Gall. inscr.* quarum corpora
 mater collegit et aromatis condita
 & ab urbe Roma miliario
 honorifice sepelivit *Sap. inscr.* in-
 quirens baculum terrae tempore
 (? cf. app.) sepultum *Gong.* 243.
 septem] bis s. annos *Mar.* 404.
 septenus] de sophiae rivis -o fonte
 manantis *Theoph.* 13 adn.
 sepulchralem honorem *Theoph.* 313.
 sepulchrum] cur continuo non sum
 concessa -o *Bas.* 157. ante -a mar-
 tium *Gall.* II 8, 1. iuxta eorum
 -a *Gall. inscr.* *Cal.* 8, 2. *Sap. inscr.*
 servandi cura -i *Cal.* 5, 3. marmo-
 reum *Cal.* 5, 3. aptum *Cal.* 9, 1. con-
 dignum *Mar.* 121. sacrum *Gong.*
 549.
 sepultura] ubi vis eligere locum
 -ae? *Sap.* 8, 2. donec corpus tra-
 dam -ae *Pafn.* 13, 1 (cf. *Sap.* 9, 3).
 sequestrari aliorum a collegio *Cal.*
 1, 1. a solita saecularium inquie-
 tudine *Pafn.* 7, 5.
 sequi] praecede, -ar *Gall.* 12, 11. ipse
 cum fortis -itur turba legionis
gest. 571. praecedentem *Gall.* 12, 8.
 ducentem sonum *Pafn.* 1, 16. -ier
 sese iussit (*dracones*) *Mar.* 717. ut
 stricto mucrone illum -erer *Gall.*

- 12, 7 (cf. *Dulc.* 13, 4). volucrem *prim.* 253 (v. 265 posset ut aereos directo tramite sulcos gradiendo -i: 'Schritt halten'). agnum (*spir.*) *Agn.* 7 *adn.* *Sap.* 9, 8 *app.* tua vestigia *Sap.* 5, 14. iter quadrupedum -ier *Gong.* 70. -ere me. -ar enim ambulatione, o utinam -erer et actione *Pafn.* 5, 2. elata funera *Sap.* 8, 2; si effectus -etur operis *Pafn.* 3, 8. luce -enti *Mar.* 449. noctem -entem *Mar.* 151. *prim.* 204; hunc regem David pietate -entem *gest.* 254. (*Maria*) nec primam similem nec fertur habere -entem *Mar.* 185. non opto eos in hoc -i *Gall.* II 5, 3. factum Abrahæ *gest.* 192. sancti Iohannis doctrinam *Cal.* 2, 4. inutilem Christianæ novitatem superstitionis *Dulc.* 1, 3. dialecticos *Pafn.* 1, 5. falsa *gest. prol.* 1, 19. alienos amatores *Abr.* 4, 4. ut, quæ te -itur, semper pars multiplicetur *Bas.* 60. locus, in quo hostem -itur triumphus *Abr.* 8, 2. quod tibi videtur commodum, nobis est -endum *Cal.* 1, 1. venio ad -endum tibi promptissima *Pafn.* 5, 1 (*coniunge* t. pr.). exemplum earum *Dulc.* 12, 1. regis decreta *Pel.* 313. iussa *Mar.* 625 (cuidam comiti sua iussa -enti, i. e. *vassallo suo*, *gest.* 506). praecepta -ens senioris *gest.* 658 (cf. *Agn.* 186). sequendus] verae cultus fidei *Dion.* 43. dicta *Pel.* 264. mea iussa -a *Mar.* 310. lex maiorum *prim.* 413. sera] muni -is ostium *Abr.* 7, 1. -is clausit sua lumina mortis *prim.* 535. serenitas] ne immensa eius -as pulchritudinis alicuius obfuscetur sorde coinquinationis *Abr.* 1, 3 (cf. *Dulc.* 1, 1). tibi iubilet iocunda -as angelorum dulcisque armonia syderum *Sap.* 9, 5; triduanas vobis inducias praestabat nostri -as *Sap.* 5, 2. serenum v. serenus. serenus] astra *Gong.* 483. polus *Mar.* 360. splendor *Dion.* 230 (cf. v. 4). nubes (*m.*) asc. 95. fonticulus vitreo candore -us *Gong.* 93. coetus angelici luce -i *Dion.* 237. si non antiqui mala calliditas inimici turbaret nostrum secreta fraude -um *gest.* 167 (*unsern 'Himmel'*); animo, vultu quoque, -o *Mar.* 246 (cf. *Gall.* 3, 2. *Pafn.* 1, 1). praeclaro facies candore -a *gest.* 87. frons (*m.*: cf. s. v., p. 335). fronticula *Mar.* s. ore -o *Gong.* 273. maestus, solito nec more -us *gest.* 151 (cf. *Pafn.* 1, 1); ominis hoc signum felicitis -um *prim.* 209. retro principii primordia cana -i *Theoph.* 232 (*sündlos?*). series] (*deus*) in succedentium -e temporum et in aetatibus hominum miram dedit inveniri posse scientiam artium *Sap.* 3, 22. ipsi (-em) rerum propalemus *Dulc.* 8, 1; cuius -em martirii quidam mihi exposuit I *epil.* (liber) secundus, *dramatica* -e contextus *Agn. subscr.* (cf. II pr. 9). plura sub hac -e reprehensione digna latitare I pr. 2. quando huius stamen -ei coeperam ordiri I pr. 3. proprii laboris II ep. 11. si -em pro sui vilitate nulli ostendam velim propalari *gest. pr.* 10. -em nunc lectitare recentem *gest. prol.* 2, 34. haec nostris nequeunt exponier orsis, sed quaerunt -em longe sibi nobiliorem *gest.* 1507. sermo] -onem vobis tantum faciemus ab illis, rarius in templo quæ creduntur fore dicta *Mar.* 541. -o meus ad te. quid tecum velis -onibus agere *etc.* *Cal.* 3, 1 (cf. *Abr.* 7, 9. *Pafn.* 4, 4); pro cultioris facundia -onis II pr. 1. decorus *gest. prol.* 1, 34. dulcis *Theoph.* 323 (cf. II pr. 2). incultus *gest. pr.* s. longus *Mar.* 528. mendax *Theoph.* 277. mutuus *prim.* 354. tenuis *Gong.* 529. numquam ex te gemitus prorupit, numquam tristior -o prodiit *Abr.* 6, 4. vilis *gest.* 1488. pro vitiosi -onis rusticitate II pr. 9. tuum populum, quem pascens fidei tibimet -one nutrivit *Dion.* 221. sero] (*tandem*) memini. sero memini *Abr.* 3, 11. cur tam s. veniret *Mar.* 154. serpens] horribilis -ns invadit nos *Cal.* 7, 2 (cf. *inscr.* 9, 1, 7). pisciculos, pecudes, -ntes atque volucres *Mar.* 130. egressi (*e baratro*) -ntes *Dion.* 78; i. e. *diabolus*: *Gong.* 357. *Pel.* 98

(veterem -stia bilem. *Theoph.* 403.
Ioh. 12. antiqua *Cal.* 9. 20. *Abr.*
 3. 4. avarus *Bas.* 104. dolosus *gest.*
 112. macrus. malignus *Bas.* 121.
 vetustas *Agn.* 104. *Abr.* 5. 2. vitio-
 sus *Pafn.* 1. 20.
 serpentinus: morvus (*pl.*) *Cal.* 9. 20.
 venena *Cal.* 9. 12: i. e. diabolica:
 -is huius satanae lenociniis *Sep.*
 3. 1.
 serpere: quies -ens per membra etrie-
 tate data *Gong.* 122 *adm.*
 sertum: regalis -um praenobile fron-
 tis *gest.* 694 (*Diadem*).
 servare: tuum populum -a pietate
 paterna *Dion.* 126. gregem fidelem
Theoph. 413 (*cf. prim.* 454. 495. *Ioseph*
 -andam suscepit puellam *Mar.* 495.
 quae consignatae Christo vela-
 minae sacro coenobii claustris pa-
 riter -antur in artis *Bas.* 12. sub
 carcerali squalore -entur *Dulc.* 1. 1.
 solam committens -andam cuidam
 comiti . . clausam carceri (*cf.*
add.) claustris -are cubilis . . ut
 mos personas est -ari scelerosas
gest. 504. 509. 511; insomnem coepit
 noctem -are sequentem *prim.* 104;
 locellum, qui sancti tumulo -aret
 membra sacra *Pel.* 371 (*cf. Dion.*
 235. *Agn.* 434. *Sap.* 9. 1 *bis.* *gest.* 415.
prim. 555). quorum tam magna
 -antur corpora cura *prim.* 165. bus-
 tum *Agn.* 436. sepulchrum *Cal.* 5. 3.
 Corduba locum -at sub fornice
 tetrum *Pel.* 193. in cuius proaulio
 ministrorum -antur vasa *Dulc.* 2. 3.
 (deus) augustos nostros ecclesiae
 multos custodes -et in annos *gest.*
 1516 (*cf. r.* 49). particulam (*sub-*
stantiae) suae domui -averat omni
Mar. 70. quamvis dissimiles his
 -arentur honores *gest.* 31. id tibi-
 met exercitii -ari *Gall.* 1. 1. uni-
 cuique sive supplicium sive prae-
 mium -ari *Pafn.* 3. 4 (*cf.* 11. 2.
Dion. 138. *prim.* 591 *app.*). utrumne
 reris, illum facta pravorum negle-
 gere, an sui aequitatem -are?
Pafn. 3. 4. illis praedulcem -antes
 mentis amorem asc. 33. clam sub-
 tristem -ans in corde dolorem *gest.*
 310. cui debebo fidem soli -are per-
 ennem *Agn.* 109 (patienter *Dion.*
 184; *cf. Theoph.* 356. *Sup.* 5. 13. *prim.*
 341). -ata corporis integritate *Gall.*

5. 1. castam regi mentem servare
 perenni *Mar.* 124. mores patrum
Pel. 51. amatori pactum *Agn.* 112.
 pacilarem pudorem *prim.* 120. vir-
 ginitatem *Pel.* 104. *Agn.* 10. *Gall.*
 2. 3. deo). 5. 6. 12. 14. 13. 1 (decus
 virginitatis. hac solum caute -sta
 condicione. ne . . *Pel.* 52. volvens
 animo. -ans quoque corde pro-
 fundo *Pel.* 61 (*sc. decretum*, r. 77?
 certe verum consilio *sperari*). mam-
 monam, quam male collectam dis-
 -avi *Pafn.* 3. 10 (*bis*). ut nec acin-
 tiliam (*cimis*) sibi post -averit ul-
 lam *Agn.* 104.
 servilis: eius -i amoris *Bas.* 45 (*pro*
gen. subi.). -i lupa uritur ignicula
Gong. 454 (*pro gen. obi.*). verbum
 -i murmure iactum *Mar.* 157 *app.*
 servire: corpore candidulo tibi quo
 -iret in aula *Pel.* 217 (*de puro*
delicto). ut, meo inhaerentes la-
 teri, -iat in palatio. hant -iemus.
 mihin non -ietis? *Gall.* II 5. 1.
 imperatori *Gall.* II 7. 1. hioque sibi
 (*sc. Aethelheithae*) digne toto -ivit
 honore *gest.* 585. si post haec illi
 -irent mente fidei *gest.* 636; Christo
Cal. 9. 8 (*cf. Pel.* 52. *prim.* 434). piis
 nostris patronis *prim.* 437. idolis
Gall. 5. 6.
 servitium: ipsum -o Christi fecit
 religari *gest.* 57 (*de Brunone ec-*
clesiae destinato).
 servitus: dux Gallicane, utere, ut
 libet, nostra -ute *Gall.* 9. 3 (*loqui-*
ter rex se tradens). implendae
 intentio -utis *Gall.* 1. 4. devotio
 nostrae -utis *Gall.* 5. 5 (*puellae ad*
Constantiam). castella tuae -uti
 usurpasse *Gall.* II 2. 1.
 servus *Bas.* 35. 48. 102. 108. 130. 136. 176
 (scelerosus). quin hunc improbum
 -um mercede conduceret, quo . .
Cal. 9. 4 (*sc. Fortunatum procura-*
tozem; *cf.* 5. 3). proprios (*i. e. meos*)
 -os libertate donatos *Gall.* 13. 6.
 quam ut -us veneretur ut domi-
 nus. non suadeo tibi venerari
 -os, sed dominos (*cf. add.*) prin-
 cipumque deos. nonne is est cu-
 iusvis -us, qui ab artifice pretio
 comparatur ut empticius? *Dulc.*
 1. 7. officium non germani solum-
 modo cari, sed mage ius -i studio
 complendo benigni *gest.* 679 (*at cf.*

- add.); donec (*diabolus*) captivum Christi duxit sibi -um *Theoph.* 75. (*cf. asc.* 146. *Dion.* 112. *Gall.* II 5, 2. 8, 2. *Cal.* 8, 2. *Ioh.* 17. *gest.* 144). si tua certa tuo maneat mihi gratia -o *Mar.* 193 (*ad angelum*; *cf. v.* 197). cur satagis proprium mihimet vi tollere -um? *Bas.* 244 (*loq. diabolus*). -i qui sunt simulachri *Pel.* 249.
- sesquialter] in ratione emiolei sive -eri (*das Verhältnis* 3:2) *Pafn.* 1, 14.
- sesquioctavus] rationem epothoi (*i. e. epogdoi*) numeri sive -i (9:8) *Pafn.* 1, 12.
- sesquitercius] proportionem epitritam sive squitertiam (3:2) *Pafn.* 1, 14.
- severitas] pro tui -ate malignitatis *Dulc.* 14, 3. -as tuae correptionis *Pafn.* 3, 6. decet, ut -atem sentiat tui furoris, quia lenitatem parvipendit pietatis *Sap.* 5, 19. iusta *Cal.* 9, 19.
- severus] genitor contra dicebat voce -a *Pel.* 162.
- sextus] aetacula *Mar.* 46 *adn.* hora *Mar.* 231. annus *prim.* 361.
- sexus] personae -us utriusque *Pel.* 377.
- fragilem vilis -um mulieris *Bas.* 10 (*cf. gest. pr.* 9). femineus (*s. v.*).
- si, sic *v. ind. gramm.*
- siccabant lacrimas super eius morte refusas *Agn.* 456.
- siderens] aula *Gong.* 56. *Pel.* 389. *Dion.* 175. caeli calles carpere -as *Gong.* 480.
- sidus (sydus)] interea somnum -us suadebat eum *Gong.* 219 *app.* (*der Abendstern*). qui caelum pingis -eribus variis *Gong.* 2. quae cum dei genitrice Maria (*i. e. Maris-Stella*) per mysterium nominis praemines in axe inter -era numquam casura *Abr.* 2, 2 (*cf. Mar.* 278 *praeclarum*). -eris (*Bethlemitici*) obsequio tanti *Mar.* 652. cuius imperio famulantia -era cuncta illis iniunctum complent per tempora cursum *Agn.* 81. iubilant cui -era caeli *prim.* 424 (*explicandum ex Sap.* 9, 5 tibi iubilet iocunda serenitas angelorum dulcisque armonia -erum); -us, -era, *i. e. caelum*: versis ad -era palmis *Agn.* 371. hunc quia transferri ramum per -era iussi *Mar.* 808. dilapsus -ere *Mar.* 802. caelestes lapsi de -ere cives *Mar.* 371 (*cf. v.* 537. 584). *Agn.* 413. huic rex pacificus dederat de -ere Christus pacem *gest.* 17.
- signaculum] solvere clausi -a libri *Ioh.* 9.
- signare] se -atum *Mar.* 482 (*v.* 433 quae, *sc. sors*, mox egregiam Iudae -at fore dignam, *sc. tribum*; *cf. prim.* 69). non -atum signo sanctae crucis almo *Theoph.* 95. fidei signum, quo me -avit *Agn.* 68. -asti nobis proprii decus omne laboris *gest.* 1151. quem devota patrum divinis cura suorum obsequiis primis -avit ab annis *Theoph.* 8. quae caput Christo -at velamine sacro *Agn.* 10. qui meam virginitatem sibi -avit *Gall.* 13, 3. doctrinae tui (*sc. Dionysii*) -etur Gallia sorti *Dion.* 133. loco in ipso, quem sibi -avit, cum post gressus requievit (*sc. martyr decollatus*) *Dion.* 241 (*cf. v.* 235). quorum omnis coenobii constructio possit honori apte -ari *prim.* 151. cenum -avit (*dux victor*) *Gong.* 88; quo possim laudum condigne mirarum famosumque tuum calamo -are triumphum *Pel.* 9. hoc melliflui verbis -averat oris, in quis castellis *etc. gest.* 1178. hic iuxta sacram cum turibulo stetit aram et tulit incensum, -ans sacra vota piorum *Ioh.* 22 (*abbildend, als Typus?*). titulo -ata tui venerando *gest. prol.* 2, 37 (*abl.?*).
- significare] quid circuitione verborum -es *Abr.* 2, 2. quid est hoc, quod video, miraculi? coniecto quid -et *Cal.* 9, 2.
- significatio] quo saltim sciamus -onem nominis. simphonia dicitur modulationis temperamentum *Pafn.* 1, 13.
- signum] non signatum -o sanctae crucis almo *Theoph.* 95; quod dedit -um merito dampnanda baratro invita propriis conveniens meritis *Gong.* 531 (*cf. v.* 573 *mirabile*). sibi pro -o dictum fuerat manifesto, quod . . *Mar.* 432 (*cf. v.* 458. 464 *memorable*). -um sibimet (*i. e. magis*) dictum de parvo puero praesepibus inveniando *Mar.* 631;

amicitiae -is satis aptis *gest.* 736. quod -um fatuitatis nobis inesse deprehendis? evidens magnumque. in quo? in hoc praecipue, quod . . .
Dulc. 1, 3. fidei *Agn.* 66 (*spir.*: pulchrum; *cf.* v. 153 pactum -o fidei stabilitum). sub -o fidei firmae *gest.* 643 (*cf.* v. 1149 haut obscura tuae fidei quia -a dedisti). non hoc languoris -um, sed fortis amoris *Agn.* 124. sui -o donanda triumpho *Agn.* 422. virgo conservet pure -um laudabilis, quod portat, virginittatis *Agn.* 9; 4. e. *miraculum*: e busto -is composito variis *Gong.* 538. 570 (*cf.* *Dion.* 15. 149. 239. 245). ominis hoc -um felicis serenum *prim.* 209. -orum virtutes *Dion.* 146. -orum titulis crebro glorificata coruscis *Dion.* 264. divinum *Mar.* 888 (*cf.* *Dion.* 32. *prim.* 216). alium *Mar.* 737. coruscum *Pel.* 363. insolitum *Mar.* 734. *Gong.* 364. mirabile *Gong.* 573. nov(ell)um *Mar.* 476. *Gong.* 255. -i novitate stupendi *Agn.* 333 (*cf.* v. 248. 399). talibus ac tantis -is visis *Mar.* 813 (*cf.* v. 594. *Gong.* 257); vulgus armorum variis instructum -is *Pel.* 116.
 silentium] qui diu -o studebam (*ut heremita*) *Abr.* 7, 8 (*cf.* *gest.* pr. 10). sub nocturno -o *Dulc.* *inscr.*
 silere] ecce -ent media caeli cives velut hora *Ioh.* 20. -ete, quiescite *Gall.* 3, 2; *cf.* *silesce*.
 silesce] competenti in loco pausando -o *gest.* pr. 6. *huc fort. referendum* *Dion.* 227 dum praecisis siluerunt corpora collis.
 silex] sicut scintilla -icis pelagus nequit inflammare *Abr.* 7, 11.
 silva] proxima coenobio fuerat tunc silvula, cincta collibus umbrosis, necnon in -a fuerat sita parvula villa, in qua Liudulfi soliti stabulare subulci *etc.* *prim.* 188 (*cf.* v. 196. 217). -as tristis (*Ioachim*) petivit, in quis saepe gregem consuevit pascere pridem *Mar.* 95 (*cf.* v. 241). abscondens in secretis se cautius antris, nunc vagat in -is, latitat nunc denique sulcis *etc.* *gest.* 553. feras -ae *Mar.* 727.
 silvestrem locum Faunis monastisque repletum *prim.* 231 (*cf.* v. 401). vallis *prim.* 219.

similare] ut terrenorum nullus tunc tempore regum iure potentatus illi valeat -ari *prim.* 64.
 similis] quam -es sunt militibus, quibus Hirenem tradidimus! ipsi sunt *Dulc.* 13, 1. moribus et facie -em matri venerandae *gest.* 422. illis (*sororibus*) fit -is magnae forma probitatis, quis fuit aequalis propectu nobilitatis *prim.* 488. his (*monialibus*) habitu -em fieri sociamque perennem *prim.* 110. unice nate dei, summo -is genitori *Mar.* 867 *adm.* (*Maria*) nec primam -em nec fertur habere sequentem *Mar.* 185; -i causa venerandam *gest.* 44. ditio *prim.* 80. certe et ego. non -i modo, quia . . . *Gall.* II 5, 2 (-i ratione *Sap.* 3, 16). pietas *Theoph.* 271. poenae *Sap.* 5, 16. splendor *Agn.* 443. studium *prim.* 370. vita *prim.* 423. votum *prim.* 101. qui aliquid huic -e provocarent II *ep.* 4 (*ein Werk wie dies*). nihil ex -ibus componi videtur *Pafn.* 1, 6 *adm.*
 similitudo] ut nigredo, quae inhaeret, -inem Aethiopis exprimat *Dulc.* 4, 3. invisibilis deus nobis apparet visibilis in pulcherrimi -ine iuvenis *Cal.* 8, 2.
 symphonia v. symphonia.
 simplicis et tenuis velamine vestis *gest.* 355 (*opp.* ornamentis pretiosis); deus -ex *Cal.* 9, 9 (*esse* *Gall.* 13, 7. *Pafn.* 13, 3).
 simplicitas] infantili parcendo -ati *Agn.* 180.
 simul] nec mora, ordine disposito cernuntur lumina plura, quae s. arboreas umbras noctisque tenebras clare pollutis scindebant luce nitoris. hinc s. astantes domino laudem referentes *etc.* *prim.* 222. 224. gratia s. privaretur et militia *Gall.* 12, 9. nec solum . . . sed s. . . *gest.* 495.
 simulachrum] aureum -um Iovis *Gall.* II 7, 1. omnia falsorum -a deorum *Mar.* 831 (*v.* 846 decora; *cf.* v. 839). inter stultorum -a profana deorum *Dion.* 19 (*cf.* v. 38. *Agn.* 149. 168. 348. *Dulc.* 1, 6). *Saracenis*, quos simulachra colere credidit, *Hr.* opponit gentem Christi culttricem -orumque rebellem *Pel.* 94 (*cf.* v. 249 servi qui sunt -i).

- simulare] nec -ando me nescita scire iacto II *ep.* 10. qui -at, fallit, et qui profert adulationem, vendit veritatem *Cal.* 2, 4. nunc nunc est -andum, nunc lascivientis more pueri iocis instandum, ne agnoscar prae gravitate *Abr.* 6, 3; -ans male languorem *Agn.* 116 (*cf.* simulatus); -ate, quasi exilio sint destinati *Gall.* II 7, 2; quia utrumque nefas esse non ambigo, et gratuitum dei donum negare et non acceptum accepisse -are II *ep.* 6; *a. c. i.* *Mar.* 648. *Gall.* 2, 5. *gest.* 711.
- simulator] quibus insidiis circumvenit eam fraus antiqui serpentis? per illicitum cuiusdam -oris affectum, qui monachico adveniens habitu simulata eam visitatione frequentabat *Abr.* 3, 4.
- simulatus] blanditiae *Bas.* 113. -a vultus hilaritate *Abr.* 6, 1. iustitia *Mar.* 613. -a pace *Pel.* 61. verba *gest.* 342. vetustas *Gong.* 67 (*cf.* *Koepke p.* 48). visitatio *v.* simulator.
- sinceritas] quo affectu cordis te colui, qua -ate dilectionis te visceratus amplexatus fui *Cal.* 7, 1.
- sincero cordis amore *Agn.* 8.
- sinere] simplex esse, cui semper est posse, -at tui esse prosperis successionibus iuxta sui velle vigere *Gall.* 13, 7. noli me (*hinc*) abstrahere, sed sine (*hic*) mansum ire *Papn.* 12, 4.
- singulariter] divina substantia, quae vere et s. es sine materia forma *Cal.* 9, 26.
- singuli] expone vocabula -arum *Sap.* 3, 8. quam aequa lance -orum merita pensat *Cal.* 9, 6.
- sinister] arrepta -stra (*servi manu*) *Bas.* 238; fama *Gong.* 391. *Agn.* 118. *prim.* 339. fortuna *gest.* 726. pugna *gest.* 266. suadela *gest.* 714.
- sinus] quos tu (*terra*) materiali (*s. v.*) -u foveto *Sap.* 9, 1.
- siquitertius *v.* sesquitertius.
- sistere] illam -i conspectibus eius iussit *Agn.* 144; hunc (*ventris fructum*) mox in templo -i tibi rite sacro obsequioque tui legali more sacrari *Mar.* 137 (*cf. v.* 283. 675). in caeli porta -itur et domino (*martyr*) *Gong.* 484. quem gratia Pippini regali non immerito -i iubet aula *Gong.* 49 (*cf. Pel.* 236).
- sitienter] qui cupis interitum s. adesse reorum *Dion.* 88.
- sitire] spem dubiam s(i)cians *Gong.* 118 *app.* non -iens tantum pretii, quod defuit, aurum quantum rectorem populi gestit dare morti *Pel.* 141; cumque lacum peteret fundumque -ire probaret *Gong.* 135 *add.*
- sitis] -im limphis tristem dempsere novellis *Mar.* 790; sanguinis hunc -i iussit fervere superbi (*diabolus*) *Gong.* 443. martyrii -is *Pel.* 64.
- situs] gentem Gallicia regione -am *Pel.* 93. in silva fuerat -a parvula villa *prim.* 188. nonne tuis manibus est -a nostra salus? *Gong.* 122. in mea -um est potestate, quantislibet iniuriis te velim lacessere *Cal.* 7, 1.
- soboles *v.* suboles.
- sobria (*i. e.* casta) colla *Pel.* 344. mentibus -is *Mar.* 392.
- socia] (*te*) faciam pollutarum -am meretricum *Agn.* 190 (*cf. Dulc.* 12, 3). sui natam decreverunt Hathumodam his habitu similem fieri -amque perennem *prim.* 110. -ae coe-vae *Mar.* 487 (*cf. v.* 347). ad sociam (*citius*) remeare relictam (*i. e. coniugem*) *Mar.* 165. 186. (*Odae*) natam elegit rex Hludowicus regni consortem sibimet -amque perennem *prim.* 308 *app.*
- sociare] diversa duo -ans, eademque dissocians *Cal.* 9, 9. (*filius*) ipsi (*regi*) cum sponsa regni -atus in aula *gest.* 466. (*pater domus*) extra tecta domus illis habitans -atus *prim.* 203 (*mit ihnen zusammen*) (*cf. v.* 245. *Mar.* 320. 440; *de fers* *Mar.* 744). -ata sacris virguncula parva puellis *Mar.* 285 (*cf. v.* 355 virginibus sacris illic pariter -atis. *Bas.* 30 curavit sacris ipsam -are puellis; *aliter* *Agn.* 450); *praecipue de coniugio*: (*Oddo filiam suam*) Conrado vinclis -avit amoris *gest.* 447. quo sibi condignam vellet -are puellam foedere legali coniugii soliti *Gong.* 343 (*cf. gest.* 117 licito. 470 amore. *prim.* 346). coniugibus condignis sunt -atae *Mar.* 422 (*cf. gest.* 72. 104); (*Henricus poeni-*

- tens*) corpus frigoreae -avit nobile terrae *gest.* 360; barbula parva nigris -ata colore capillis *prim.* 47.
- societas*] cum vinculum Christi amoris in unius nos -ate coniungat religionis *Gall.* 13, 4. quatinus pervenire mereantur ad sacrarum -atem virginum *Gall.* 5, 3. et a tuis conspectibus et a tuorum -ate nos subtraximus *Gall.* II 5, 5.
- socius*] erras, -e *Cal.* 2, 3 (*amici ad Cal.*). (*Deurhardus*) utitur ut -o proprii domini nato (*sc. Henrico Oddonis fratre*) *gest.* 128. (*rex Sarcenorum*) collocat -os populo rure nefandos *Pel.* 35. cumque palatinis medius foret ille locatus, vincebat -os vultus splendore togatos *Pel.* 225. dilecti -us et ipse fit dilectus *Gall.* 7, 1 (*cf. app. et adn.*) mis familiares -i *Gall.* 12, 6. mihimet atque meis -is *Dion.* 219 (*cf. v. 204*) praesul cum -is iunctus). spirituum testatur velle per aevum esse sub aeternis -us per saecula poenis *Theoph.* 128. -is interfere tantis *Mar.* 463; cur mihimet -um voluisti tollere carum? *Mar.* 109 (*i. e. maritum; cf. socia*). iniquus (*i. e. adulter*) *Gong.* 457 (*lascivus v. 546*); *de comitibus*: illic cum sociis festinat pergere multis *Mar.* 842 (*cf. gest.* 109. 267. 546. 562. 611. 661. *prim.* 265. 271).
- socrus*] (*Odam*) regis ut illustrem -um *prim.* 432; quo vestri causa -us aeterni regis dici mernissem *Sap.* 4, 3 *adn.* *ceterum Hieronymum etiam Aldhelmus sequitur, cui Maria est nurus patris, genitrix et germana filii simulque sponsa ac felix vernacula, sanctarum socrus animarum (p. 54, 17 ed. Giles).*
- sodalis*] me ipsum Hilario individuum -em ardeo associatum iri *Gall.* 13, 7.
- sodalitas*] (*Constantia*) tui filias secum desiderat interim mansum ire, quatinus illarum per -atem tibi fiat morigera *Gall.* 4, 5.
- sol*] dum sol usque suum conclusit vespere cursum *Mar.* 732. reges astrologi solis de cardine lecti *Mar.* 635. cursus *Dion.* 8. eclipsis *Dion.* 10 (*cf. v. 4*). a solis ortu rutilantis *Ioh.* 16 (*cf. asc. 87 et Bas.* 232). radii *Mar.* 349. *gest.* 351. mulier circumdata sole *Ioh.* 23; *i. e. dies: sole secundo* *Mar.* 437. in soles flevit *Mar.* 105. in soles quia multo magis vis crevit amoris *Gong.* 441. casibus his plures volebat Corduba soles *Pel.* 63.
- solacium*] adesto mihi pro -o *Pafn.* 13, 1.
- solamen* (*saepe pl.*; dare, ferre, conferre, praebere etc.) *Mar.* 105. 485. 625. *Theoph.* 447. *Dion.* 188. *Agn.* 213. 303. *Sap.* 9, 2 (*meae orbitati*). *gest.* 149. 196. 1517. est mihi neptis tenella, utriusque parentis -ine destituta *Abr.* 1, 3. quorum coenobium fuerat -ine fultum *prim.* 463. cum quisque sui peteret -ina domni *gest.* 177. auxilium spes -enque paratum (*Maria*) eius praesidium devota mente precantum *Theoph.* 209. auxilii -ina tanti *gest.* 290 (*cf. prim.* 246. 301). beatitudinis aeternae *Pafn.* 11, 3. colloqui *Mar.* 488. consilii certi *prim.* 140. promissi sani *Theoph.* 346. spei vacuae *gest.* 225. huius visionis *Abr.* 3, 11. vitae *Agn.* 174; maxima tristitiae (*gen.?*) portans -ina tantae *Mar.* 141; certum *gest.* 515. dulce *Mar.* 488. *prim.* 66. gratum *Dion.* 251. magnum *prim.* 55. tantum *Agn.* 455.
- solari*] quos Iesus subito -atur *Mar.* 806 (*sc. obstupefactos, tremefactos*); qualiter tristis -atur tempore noctis *Mar.* 535.
- solaris* splendor, lunae renitens quoque candor *Agn.* 79.
- solere inf.* *Abr.* 9, 3. in qua Liudulfi -iti stabulare subulci etc. *prim.* 189; *cf. solitus*.
- solertia*] quam summa diligentia nutrivit, summa -a instruxi *Abr.* 3, 3.
- solidare*] pro -andi pignore amoris *Gall.* 2, 5. exoro, te finetenus in fide -atum iri *Sap.* 5, 30.
- solidus* gressus podagris (*donatur*) *Dion.* 247. sentire tuum -um per tempora regnum *Mar.* 887.
- solidus* (*nummus*)] unum -um, quem habeo *Abr.* 4, 6. illi centenos attribuens -os *Gong.* 134 (*pro fonte*).
- solitarius*] ut quae actenus fuisti indomite vaga, nunc tandem in -o refreris loco *Pafn.* 7, 10. ubi

- XX annos -am vitam egit *Abr. inscr.*
 solito ("nach seiner Gewohnheit", nicht 'gewöhnlich') *Mar. 361, 365. 700. Gong. 85. Agn. 327. Abr. 3, 11. Pafn. 1, 1. prim. 34. 326; quasi ablativo adverbii: s. tristior Gall. 1, 8. Sap. 6, 1. cur s. minus? Sap. 5, 7.*
 solitudinem loci secretioris *Pafn. 3, 3. ut optatas -inis (i. e. heremi) repetam latebras Pafn. 7, 16.*
 solitus] maternae -o pietatis amore *prim. 504. foedere legali coniugii -i Gong. 344. pro defectu mentis -o muliebris prim. 544. a -a saecularium inquietudine sequestrata Pafn. 7, 5. -o more Mar. 268. Cal. 9, 27. gest. 751. vin adhuc -a conviciorum obiectione imperatorem dehonestare? cur solito minus? Sap. 5, 7 (cf. solito). (dei) pietas (s. v.). tenebrae gest. 555 (cf. Dion. 11).*
 solium] augustus -um retinens in vertice rerum *gest. 1486. in -o residentem Sap. 3, 1. regni Pel. 234. nec solum celsae -um sibi proripit aulae gest. 494 (sc. Beringarius Aethelthae); dei: caelestis parentis asc. 100. -o vox patris ab alto asc. 132 (cf. v. 142). nitido rerum patrem -o residentem Ioh. 2. stellatum Mar. 875. de summo caeli -o Dion. 85.*
 sollemne] sacrae (sanctae) -ia mis-sae *Theoph. 386. Bas. 165. Dion. 172.*
 sollempniter] urbis, in qua natalem regis celebrare perennis rex piis obsequiis coepit s. aptis *gest. 353.*
 sollicitare] sui dulcem pie -ando nepotem *Theoph. 9 (sich um ihn kümmernd). -ans omnes clementer egentes Theoph. 154. (magi) Herodem -ant regis de nativitate perennis Mar. 639 (i. e. interrogant). in aliqua -anda necessitate Pafn. 7, 2 (besorgen). licet imperii tene-aris -andi cura gest. prol. 2, 32. non sua -ans, patris sed commoda tractans gest. 610. irascere, nec -or Sap. 5, 17. erga coenobii cul-tus pie -ari prim. 442. pro tua tuique filiarum paterno -or amore Sap. 3, 4 (cf. Pafn. 7, 16. 12, 1 app.). ut proferam mammonam. ne -aris pro ea, non desunt qui utentur inventa. non ob id -or, ut vel*
mihi servare vel amicis vellem dare Pafn. 3, 10; virgula brevis, quae iacet in templo nec -atur ab ullo Mar. 463 (con niemand beachtet wird); propria significatio bis agnoscitur potest: muni prius seris ostium, ne quis introeundi in-veniat aditum. super hoc ne -eris; faciam, ut nulli ad nos tribuatur accessus facilis Abr. 7, 1. quia te ambigua re -ari non praesumpsi Abr. 4, 2 (at cf. add.).
 sollicitudo (*Sorgfalt*) quam tui mise-ratione foveri, tui -ine gestio mederi *Pafn. 7, 3. tuae -ini, tuae pietati hanc captivam committo Pafn. 7, 16. nulla super his ultra -ine fatigar Abr. 7, 14. cuius causa continua -ine fatigat Abr. 1, 3. ut pro hac re nulla post haec moveor -ine Gall. 2, 6. licet supra modum gaudeo de conversione, si levi tamen conturbor -ine, eo quod vereor etc. Pafn. 10, 4. ut non minoris diligentia -inis eum emen-dando investigetis quam proprii seriem laboris II ep. 11. observate istas cum omni -ine Sap. 3, 24. -o parentalis amoris Agn. 435.*
 sollicitus tantum miserae crimen prohibere *Gong. 381 (nur darauf bedacht). hoc quoque -is decrevit maxime dictis, ut . . gest. 708; cf. Pafn. 12, 1 app.*
 solum] stratus adusque -um *Mar. 229. Theoph. 49. -o prostratus Mar. 859. Agn. 299. -o fuerat cum forte locata Mar. 705. extraxitque -o (baculum), parva remanente ca-vena Gong. 245.*
 solum adv. *prim. 154. non s., sed (etiam) asc. 85 (cf. I pr. 2. Abr. 6, 2).*
 solummodo *Mar. 622. Theoph. 147. 294. Agn. 170. II ep. 4. 6. Pafn. 7, 2. 6. Sap. 9, 3. gest. pr. 10 bis. v. 533. 678.*
 solus] malo ire -us *Pafn. 2, 6. in componendis -a desudando I pr. 6. -am cum -a puella gest. 505; pa-trem cum nato necnon cum fla-mine sacro esse deum verum -um-que perenniter unum Dion. 195 (cf. Favon. Eulog. p. 3, 17 sqq. ed. Holder). qui -us regnat in aevum gest. 1 (et similiter de deo Mar. 107. 271. 314. asc. 137. Bas. 263. Cal. 9, 20. prim. 593). hunc casta -um coleres*

- quo mente per aevum *Bas.* 116 (*cf. Agn.* 23. 388). qui -us (*sc. ōr*) id quod es *Pafn.* 13, 4. cui -i deliqui *Pafn.* 7, 14. -um prae cunctis *Agn.* 29. te post dominum -am *Theoph.* 359 (*ad Mariam*); meme -am sterilem remanere misellam iussisti *Mar.* 132. hanc -am consistere dignam *Mar.* 306. parens virgo natum lactat pie -a *Mar.* 598 (*sc. suo lacte*). gentem quam scis Scitharum Romanae -am resistere paci *etc. Gall.* 1, 1. (*Liu-dulfus*) sui generis -us apes et decus omnis *prim.* 12 (*cf. Pel.* 168). Christina, suis quae -a remansit alumnis *prim.* 581. haec -a mei sudoris est causa *II ep.* 10. obsequii -ā causā *Mar.* 738. -o semper miserentis supernae gratiae auxilio, non propriis viribus, confisa *I pr.* 8 *app.* virgula brevis Ioseph implebit merito signum memorabile -a *Mar.* 464 (*sic, und keine andre*). nec in -o, nec in omni *Cal.* 2, 2 *adn.*
- solutio] ut mihi (*deus*) detegeret -onem somni *Abr.* 3, 9.
- solvere] -lvite procinctum, milites *Gall.* 9, 3. -lutis crinibus *Dulc.* 6, 2. -lvare custodi vectes inbet interiores *Gong.* 233. -lvare qui posset clausi signacula libri *Ioh.* 9 (*cf. v. 11*); quo (*Maria*) clemens animam precibus -lvat perituram *Theoph.* 192. ius -lvendi pariterque ligandi *Theoph.* 259. conversos pie -lvendi sontesque ligandi *Dion.* 131. per quam de veteris loetali crimine matris omnem dante deo mundum patet esse -lutum *Theoph.* 363; quo -lvatur huiusmodi ambiguitatis nodus *Cal.* 9, 7 (*cf. Pafn.* 1, 13). conflictum duarum -lvare iudicii celeri discrimine recti *gest. prol.* 2, 29; membris tremefacta -lutis *Bas.* 150. -lvi retinacula animarum *Dulc.* 11, 4. corpus levi febre est -lutum *Cal.* 6, 1. huius -lvendae hominis *Pafn.* 13, 3. fuerant qui morte -luti *Ioh.* 34; nec satis iniustum -lvit pietate decretum *Pel.* 77 (*er hob es nicht auf, was ein Akt von pietas gevesen wäre*). fidei foedus servandum -lvare prorsus *prim.* 341.
- meritam -lvit (*i. e. remisit*) tandem pie poenam *Gong.* 379; ni prius indictum -lvat plene sibi censum *Pel.* 140 (*cf. Gall.* 9, 3. 12, 8. *translate de libro dedicato gest. prol.* 1, 9). grates Christo *Agn.* 309. quod vovetur in perturbatione, -lvendum est in tranquillitate *Gall.* 9, 4. promissa *Sap.* 9, 8. -lvare veterum veniens oracula vatium *Mar.* 578. ipso qui mensas dapibus ponunt honeratas, poscentes tandem -lvare sero famem *Gong.* 212. quia in illo (*numero pariter pari, cf. p. 186 adn. v. 22*) solus minor terminus divisione est -lutus *Sap.* 3, 19 (*sich nicht weiter durch 2 teilen lässt*).
- somnium] ut (*deus*) mihi detegeret solutionem -i *Abr.* 3, 9.
- somnus] dum -us plebis proserperet artus *gest.* 345. non claudens oculos -o suadente gravatos *prim.* 205. requiem -i dulcem *Theoph.* 201. -o pressis custodibus alto *gest.* 528. in -is monti *Mar.* 637. 696 (*cf. Theoph.* 207. *Bas.* 220. excitari a -o *Dulc.* 8, 1. e -o cum surrexit *Theoph.* 378).
- sonare] subito -uit vox fortis ab alto, mandans, egregiam Mariam vocitare puellam *Mar.* 274 (*cf. v. 465*). omnes humanae nequeunt comprehendere linguae, nec potis est stabilis, quamvis verbum -et (?), orbis istius infantis praeclarum dicere famam *Mar.* 327.
- sonipes] affer mihi -pedem delicatum et militarem habitum *Abr.* 4, 3.
- sonitus] (*symphonia diapason*) perficitur -ibus octo *Pafn.* 1, 14. quod tanti enormitas -us artos aurium nequeat intrare meatus *Pafn.* 1, 15. dedit -um turpi modulamine factum *Gong.* 575 (*v. 578 incultum; i. e. pepedit*). tinnulae -um vocis *Dulc.* 3, 1. inundantis aquae *Sap.* 5, 25.
- sonoritas] non -ate tinnulae vocis, sed compuncti rugitu cordis *Pafn.* 7, 14.
- sonorus] voce -a *Dion.* 238. carmen cantare -um *Agn.* 7.
- sons] conversos pie solvendi -ntesque ligandi *Dion.* 131.
- sonus] *Pafn.* 1, 6 pressi excellentesque -i. 9 (*musica*) disputat de -is. 12 tonus fit ex duobus -is. 13 (*sym-*

- phonia*) nunc quattuor nunc quinque nunc octo -is perficitur. 13 num spera et planetae proferunt -um? ac maximum (*cf.* 16, *bis*); flebilibus -is auras pollui *Abr.* 3, 14.
- sophia* (*i. e. sapientia*) de -ae rivis septeno fonte manantis *Theoph.* 13 *adn.* Christus patris sapientia vera perennis ipsi dona dedit tantae praeclara *sophiae gest.* 63 (*cf.* v. 237).
- sophista* (*i. e. qui habet sapientiam huius mundi; cf. sophisticus*) sive stultus sive -a *Pafn.* 1, 20.
- sophisticus*] stulta mundi elegit deus, ut confunderet -a *Pafn.* 1, 20 *adn.*
- sopor*] cum lassa -ori membra dedissem *Abr.* 3, 10.
- sorbere*] cuius vult natum serpens -ere tenellum *Ioh.* 25. utrum mors illum subito -eret amara an fruere adhuc calida vitaliter aura *Mar.* 116 (*cf. Agn.* 340).
- sordere*] locum turpem (*sc. lupanar*) miro splendore micantem aspexit, tenebris qui -ebat prius atris *Agn.* 223; (*Thais*) miranda praenitet pulchritudine et horrenda -et turpitudine *Pafn.* 1, 23. quo sibi (*i. e. Christianis*) suaderent patrios dissolvere mores deque profanato secum -ere sacello *Pel.* 41. decus patriae tumuli sine -et honore *Pel.* 340.
- sordes*] orbis Romanus, qui undique secus Christianae caedis -e est infectus *Sap.* 1, 4 (*loquitur imp.*); *i. e. peccatum*: illic ut -es licito defleret inornes *Bas.* 195. qui solus culpa fuerat sine -ibus Adae *asc.* 18. veteris crimina -is *asc.* 29. delevit tantae maculas cito -is *Theoph.* 256 *app.* delicti mundantur -e veteri *Dion.* 37 (*cf. Cal.* 9, 23). ne immensa eius serenitas pulchritudinis (*spir.*) alicuius obfuscetur -e coinquinationis *Abr.* 1, 3 (*cf. Pafn.* 3, 8). ut iniquae -es delectationis eliminentur acerbitate castigationis *Abr.* 9, 3. (*Maria*) flaminis sacri templum sine -e coruscum *Theoph.* 180. ubi sui (*Christi sponsi*) merear complexibus uti, permanere virgo sine -e pudica *Agn.* 108. corpus castum nulla de -e piandum *Agn.* 360.
- deum de te (*Maria*) sine -e profusum *Theoph.* 240 (*cf. Mar.* 35 sine -e pudoris. *prim.* 399).
- sordescere*] cum perspicias maculis -ere crebris (*meum libellum*) *gest. prol.* 2, 8.
- sordidare*] facies, manus ac vestimenta adeo -ata, adeo coinquinata, ut nigredo, quae inhaesit, similitudinem Aethiopis exprimat *Dulc.* 4, 3.
- sordidus*] non nego me -am non iniuria foedo -oque habi(ta)tum ire in tugurio *Pafn.* 7, 13.
- soror*] *Dulc.* 1, 5. 10, 1. 12, 1. *Sap.* 5, 14 (o uterinae -ores). 16. 26 (o -or unica: *einsig noch lebend*). 31. 33. *prim.* 451. 484. 486. (*rex Anglorum ex concubina natus*) suae narrabat -ori (*sc. Eadithae eodem patre, sed ex regina matre natae*) *gest.* 102; salvete, -ores *Gall.* 5, 4 (*Constantia ad Artemiam et Atticam, non quod eae sorores sunt, sed ut suas salvet 'sorores'; cf. p. 114, 23 osculum amoris*). omnis nostrarum turba -orum *prim.* 337. 536. 557 (v. 411 coniunctarum -orum; *de monialibus*).
- sors*] -rtem pontifices miserunt omnes (*acc.*) inter tribus Israhelis duodenas *Mar.* 431; donec sub nostris quidam de germine regis (*aus dem Königsstamme*) temporibus regnum suscepit -rte parentum *Pel.* 72. hem, par victoria spiritalibus in -rte heremitarum nequitiis antea fuit insolita *Abr.* 3, 7. pueri tironum -rte potiti *Gong.* 227. (*aegri*) lege tali miro sub -rte potiti, ut mox illapsus exueret dedecus *Gong.* 319. eripuit regni -rtem sibi (*i. e. ei*) vi clari *Pel.* 26 *app.* (*imperii v. 34*). doctrinae tui signetur Gallia -rti *Dion.* 133. quos numquam caro -rs cogit abesse magistro *Dion.* 168 (*i. e. nullus casus*). blanda potestatis delectamenta prioris despectusque gravem facti nuperime -rtem *Theoph.* 73; ut volvat gnarus subtili -rte senatus causam sceleris *Gong.* 397.
- sortiri*] sedem rectoris -itus Caesariensis *Bas.* 19 (*cf. prim.* 113 quae tunc Herifordensem -ita fuit sibi sedem). -itus tantam es quia

- gloriam *Gong.* 272. extemplo tantum (*rex in bello*) -itur triumphum, ut . . . *Pel.* 122. hoc nomen merito -itur sancta puella, est quia . . . *Mar.* 277. (*numerus perfectus*) inter inaequales intemperantias (*sc. superflui et imminuti*) medii temperamentum limitis -itus est *Sap.* 3, 16.
- sospes] si redeam -es *prim.* 345. vitae calidas -es dum carperet auras *gest.* 69.
- sospitatis auctori grates, qui te resurgere dedit in laetitia *Cal.* 9, 21.
- spargere] -entes cum lacrimis cineres *Gong.* 496. semina divini per gentes -ere verbi *Dion.* 119 (*cf. v. 44. 146*). -endo nefandi dogmatis errorem *Pel.* 22. vocem per aera -it *Gong.* 253 (*cf. Theoph.* 49. 297. *Bas.* 153. 257. 260. *Agn.* 272). altithrono grates -ens super aethera dulces *gest.* 693. ut Phoebos radios -ebat ab aethere primos *prim.* 210. Aurora -ente plagam lucem per eam *Mar.* 359.
- spatiosus] flammae virgineis tribuere locum pedibus -um *Agn.* 364 *app.* Ottonis regnum *Pel.* 22. *gest.* 379.
- spatium] tantae dimenso viae -o *Gong.* 166 (*cf. gest.* 548). quanta gravissimi itineris currebam -a *Pafn.* 3, 2. -um percurrere tantum *Mar.* 820; temporis -um sacri venerandum, quod (*Christus*) cum terrigenis mansit dignanter homullis *asc.* 2. post -um decursi temporis amplum *Dion.* 111 (*cf. Pafn.* 3, 10). -i post tempora parvi *gest.* 1177 (*cf. v. 344. 372*). parvo -o perficiatur (*cellula*) *Pafn.* 7, 6. sine te -um valeo pie vivere nullum *Pel.* 166. eo loci gestio te mansum ire agenda -um poenitentiae *Pafn.* 6, 1. plenae -um post unius horae *Pel.* 401. cum transissent -um triginta dierum *Mar.* 243 (*cf. Theoph.* 197. 433. *Bas.* 213). diei -o *Mar.* 824. quater denis diei -is replicatis *asc.* 14 *app.*; tot -a, pares productiones eademque simphoniae reperiuntur in his (*sc. planetis et caelesti sphaera*), quae et in cordis. quid sunt -a? dimensiones, quae numerantur inter planetas sive inter cordas *Pafn.* 1, 11. 12.
- specialiter] (*amo*) mulierem. cum mulierem dixeris, omnes comprehendis. non omnes aequaliter, sed unam sp. etc. *Cal.* 2, 2. huius magnifici decoris promissio grandis (*de Aedae 'clara propagine' in universum edita*) progeniem dominae claram sp. Odae signavit, de qua natus etc. (*sequitur stemma Oddonis Magni*) *prim.* 68.
- species] sub amatoris -e *Abr. inscr.* 3, 16. 4, 5. *Pafn. inscr.* 1, 28. 10, 3; quo suum plasma mortis -e ab interitu liberaret animae *Cal.* 9, 18. sub huius diffinitionis -e (*at cf. app.*) non unus cadit numerus, sed plures *Sap.* 3, 10; sputis rutili -em vultus maculari *Theoph.* 307. perfectum -e plenumque decore *Agn.* 331. captus sum illarum -e *Dulc.* 2, 1 (*cf. Cal.* 4, 1). -em vinculis absolvere talem *Pel.* 202 (*cf. Celtis supplementum in app. notatum*); huiusmodi -e dictationis cogente *II pr.* 4 (*i. e. dramatis natura*). universae animalis -es *Pafn.* 12, 6.
- speciosus] forma -us amoena *Agn.* 13 *adn.* illius formae decus -ae *Agn.* 45.
- speculum] si enim, ut dicitur, -um mentis est facies *Gall.* 3, 2 *add.* speluncam sub terra rite locatam *Mar.* 567 (*cf. v. 592. 704. 709*).
- spera (*sic semper medio aevo*; *cf. W. Schulze, orthographica p. XLV*) v. sphaera.
- sperare] -o (*absolute*) *Abr.* 1, 3. *Pafn.* 7, 15. non, ut -as, evenerit *Sap.* 5, 22 (*cf. Pafn.* 11, 2). quam mercedem pro ieiuniorum, orationum, vigiliarum sudore ultra potes -are? *Abr.* 7, 4. grave delictum forte desiderat -are remedium *Pafn.* 7, 7 (*at cf. app.*). solamen vitae *Agn.* 174. veniam *Pafn.* 7, 14 *bis.* -andae fortuna victoriae *Gall.* 9, 2. vitam *Pafn.* 12, 4. vice conversa, quod non -avit, agendo *Agn.* 407 (*'verhoffen', erwarten: hoc loco certa ea significatio, quae saepius cum vulgata in censum venit*). ne ullus fomes vobis relinquatur -andi, me ultra vestro amore cedendi *Pafn.* 4, 3. in se (*deum*) -antes *Gall.* 12, 8; stultus -avit, quod perpetrare nequivit, virginis ut stabilem donis

- corrumpere mentem posset *Agn.* 54. quis auderet credere, quisve prae-sumeret -are, ut . . . *Cal.* 9, 20. -ns, sub foliis quod forte (*cf. ind. metr.: particulae*) lateret amoenis undola *Gong.* 183 ('*vermutend?* quamquam etiam sperat famulus, si recte Hrotsvithae artem capio). -o, quod (*tua pulchritudo ad me*) attineat postmodum *Cal.* 3, 2; *a. c. i.: Mar.* 204. 424. 695. 844. *Gong.* 406 (nil -ans damni posse sibi fieri). *Agn.* 140. 204. *Cal.* 2, 1. *Pafn.* 3, 8. 9. *gest. prol.* 2, 23. *v.* 223. 226. 238. 281. 734. *prim.* 241. 549.
- spernere] cernens omnes illi famulantes, qui nunc despectum -unt, venerarier ipsum *Theoph.* 121 *add.* terrigenas, quos prius (*angeli*) e meritis Adam sprevere parentis *Mar.* 214. omnino sponsum -ens animo moriturum *prim.* 323. viris domini pro nomine spretis *Mar.* 425. lenocinia tua parvipendo tuique lasciviam fastidio, sed te ipsum penitus -o *Cal.* 3, 3. (*Thais*) nos sui amasiones dedignando -it *Pafn.* 4, 5. cum tribuni me -unt, se tradunt *Gall.* 9, 1 (*cf. 12, 4*). (*Christus*) neminem (*ne indignos quidem*) sprevit *Cal.* 9, 24. nec fragilem vilis sexum -at mulieris *Bas.* 10. hanc Salome vocem (*Zelemi*) spernens non ficta loquentem *Mar.* 602. spreto penitus patriae caelestis honore *Theoph.* 142. qui licet alia gentilium -ant, Terrentii tamen fingmenta studiosius lectitant *II pr.* 2. (*deus*) non sprevit humilitatem cordis contriti *Pafn.* 12, 4. -ere quos (*versiculos*) noli, nimium cum sint vitiosi *Bas.* 5 (*cf. gest. prol.* 1, 7. 24). -ens ceu stercora dona *Agn.* 57. consilium penitus -endo paternum *Bas.* 125. (*Thais*) spreta reprehensibili consuetudine castitatem elegit *Pafn.* 10, 3. proposui promerendae gratiae pretium. quale? videlicet sectam Christicolarum: quam qui elegerit, . . . qui vero spreverit, . . . *Gall.* 12, 9. servata bene virginitate beata -ere carnales affectus fortiter omnes *Agn.* 37 (*cf. Mar.* 373. 383). -e praesens utile *Sap.* 5, 29; gentem, quae sua continuo temptaret -ere iura *Pel.* 95 (*cf. gest.* 151). Pharaoni, qui sua plus iusto sprevit mandamina sacra *Mar.* 857. quidam gentilis fecit Christicolam fidei sacra -ere quendam *Dion.* 50. -ere tam mitem nostri iuris pietatem *Pel.* 253 (*cf. Dion.* 60. *Agn.* 185). blasphemare ducem et pietatis opus -ere ceu facinus *Gong.* 140; *inf. Theoph.* 80. 293. *Agn.* 291. *prim.* 545 (vivere -entes citiusque mori cupientes).
- spes] munere, spe, dictis rogatans *Gong.* 503. (*Maria*) auxilium, spes solamenque paratum eius praesidium devota mente precantum *Theoph.* 209. noli desperare, sed fige in deo spem mentis *Abr.* 7, 9 (*cf. gest.* 428). praefer spem mae-rori *Sap.* 5, 27. haut incerta accipiendae spe mercedis *Gall.* 1, 4. hanc autem memorant sterilem non tempore parvo spem partus homini nullam conferre fidei *Mar.* 84. huius promissi *Sap.* 9, 8. retributionis *Gall.* 1, 4. nulla spes certi solaminis *gest.* 515. veniae *Gong.* 420. *Bas.* 262. *Dion.* 59. *Pafn.* 11, 3 (habendae *Theoph.* 295. petendae *Bas.* 186. promerendae *Abr.* 7, 10) stabilitas vestrae fidei spem mihi excitat de credulitate Gallicani *Gall.* 5, 7; dubia *Gong.* 118 (non d. *Theoph.* 364). felix *prim.* 577. firma *Agn.* 243. inanis *Theoph.* 238. haut incerta *Gall.* 1, 4. cur te vacua spe illudis? *Cal.* 3, 5 (*cf. Sap.* 5, 17. *gest.* 225. 280). vana *Agn.* 130. *prim.* 552; unica spes mundi *Mar.* 13. o nostrate decus, nostrae spes unica vitae *Gong.* 281. te (*filium*) grandaevae spem vitae *Pel.* 171. dum sibi (*i. e. populo*) tam subito fuerat spes tanta retracta *gest.* 412 (*sc. morte Eadithae*). patris amor verus, spes et gentis, Liudulfus *gest.* 609. sui generis solus spes et decus omnis *prim.* 12. propriae spes unica gentis *Pel.* 339. patris *Bas.* 111 (*cf. Agn.* 278). nostri spes et domina-trix (*Oda*) *prim.* 574. o Karitas, soboles inclita, spes uteri mei unica *Sap.* 5, 29. unica feminei quae spes sexus fuit illi *gest.* 445. sphaera (*de orthogr. v. spera*) in septem planetis et in caelesti -a *Pafn.* 1, 11 (*cf. 1, 15. 16*).

spiculis perforatus amoris *Bas.* 37.
Agn. 111.

spina] coronatus -is et felle potatus
Theoph. 308. -is resectis *prim.* 228
app. quo resectis vitiorum -is
emergere possit vimen (*cf. app.*)
compunctionis *Pafn.* 3, 7.

spinetum] nec -a pede horruit ap-
petere *Gong.* 174 (*synon.* impexis
paliuris, hirsutis vepribus et tri-
bulis, incultum rus).

spiraculum] divina substantia, quae
(*homini*) plasmato -um vitae in-
spirasti *Cal.* 9, 26 *adn.*

spirare] (dum) supremis moriens -aret
in horis *Gong.* 475; miror te in
decrepita senectute iuenculae
mulieris amorem -are *Abr.* 5, 3,
tanto maioris rabiem -ando furo-
ris *Agn.* 401.

spiritalis] anima autem nec morta-
lis ut corpus, nec corpus -is (*sic*;
cf. app.) ut anima *Pafn.* 1, 5, quae
rutilanti -is varietate sapientiae
perlucetis *gest. pr.* 2. hem, par
victoria -ibus in sorte heremita-
rum nequitiis antea fuit insolita
Abr. 3, 7.

spiritus] sanctus *Mar.* 133. *Gall.* II
7, 2. *Sap.* 9, 6. 9. almus *prim.* 258;
commenda iturum Christo -um
Sap. 7, 2 (*cf. inscr.* 5, 28; *prim.* 558
dilectus -us eius, *sc. Oddonis ducis*).
exemptus corruptibilis de carcere
carnis -us aetheream plaudens as-
cendit ad aulam *Theoph.* 435 (*plur.*
Dulc. 11, 4); -uum nigrorum (*i. e.*
daemonum) *Theoph.* 127. *Bas.* 199.

spissitudo] emensa arboreae medie-
tate -inis *gest. pr.* 5. (*planetarum*
sonum) non audiri posse propter
aeris -inem *Pafn.* 1, 15.

splendere] quid nova -entis vellet
sibi visio lucis *prim.* 198, cuius
candori nimium pulchrae faciei
barbula parva quoddam -entis
praestabat stemma nitoris *prim.*
48. Oddo (*II*), Romani praeful-
gens gemmula regni, Oddonis (*I*)
flos augusti -ens venerandi *gest.*
prol. 2, 2. claris -ens radiis mirae
bonitatis *prim.* 502. -ens (*i. e. can-*
dida) columba *Mar.* 472.

splendescere] Christum, qui toties
tantis fecit -ere signis fragmina
constantis testis *Pel.* 408.

splendide] quod (*caput igni immis-*
sum) iam -ius puro radiaverat
auro *Pel.* 404.

splendidus] amictu -i *Dulc.* 13, 3
(-issimis vestibus 6, 2). videbam
in visione lectulum candidulis
palliis in caelo magnifice stratum,
cui quattuor -ae virgines
praeerant *Pafn.* 11, 2. sidereae
regnator -us aulae *Dion.* 175. ani-
mam benedictam (*Mariae*) mul-
tum sole rutilanti -iorem *asc.* 87.
urbs inclita deliciis, rebus quoque
-a cunctis *Pel.* 16.

splendorem diei cur nata recepi?
Bas. 156. nocturnas quondam scin-
dente tenebras Aurora lucis -ore
suae rutilantis *prim.* 33 (*cf. v.* 235).
sol deposito radii -ore sereni *Dion.*
4. solaris -or, lunae renitens quo-
que candor *Agn.* 79. speluncam
-ore repletam *Mar.* 592. pari simi-
lis -ore frui ditionis *prim.* 80 (*de*
imperatore). regni -ore superbus
Pel. 74 (*cf. v.* 266. *gest.* 636 *pl.*). hac
tanti pompa -oris adepta *Theoph.*
18. -orem gemmarum rutilum
variarum *Agn.* 59. formae -ore
decorus *Pel.* 145. miro -ore reful-
sit instar surgentis Phoebe facies
vicedomni, quo mentis -or, lucens
animae quoque candor eius per
faciem monstraretur rutilantem
Theoph. 423 *sgg.* (mirus *Dion.* 69.
Agn. 222. 227. *prim.* 43. 199; *cf. Dion.*
230. *Agn.* 443). vultus -ore corus-
cam *gest.* 158 (*cf. Pel.* 228). meriti
-ore refulgens *Theoph.* 4. et tu,
Christe, animas interim imple
-oribus, dans pacificam requiem
ossibus *Sap.* 9, 1.

spoliare] fructu cumque suo peni-
tus fuerat -ata (*palma*) *Mar.* 779;
propriis illam (*Aethelheitam*) -are
ministris *gest.* 500.

spoliis rerum captis variarum *gest.*
330.

spondere] qui se congregatis in suo
nomine medium spondendit inter-
esse *Abr.* 1, 1.

sponsa] Mariam ipsius (*Abiatharis*)
proprio -am tradere nato *Mar.*
481. ut sibi (*Oddo*), quam vellet,
-am licito sociaret *gest.* 117. desi-
derat te -am habitum ire *Gall.*
2, 2. (*Liudulfus*) ipsi (*patri*) cum

- a regni sociatus in aula *gest.* 466 (i. e. uxore; prioribus locis certe dubia notio). eius in thalamum -arum more coruscum duci *Agn.* 107 (cf. v. 91 *add. prim.* 336; *praecipue de virginibus Christi sponsis*: virgo, quae promeruit regis vocitari -a perennis *Agn.* 3 (cf. v. 52. 207. 213. *Gall.* 5, 3. *Abr.* 4, 4. *prim.* 327).
- sponsus] (*Gerberg Bernrado desponsata*) sese Christo clam consecraverat ipsa caelesti fervens (cf. *app.*) -o velamine sacro, omnino -um spernens animo moriturum *prim.* 322 sq. (cf. *Sap.* 4, 3 caelesti, non terreno -o, et s. v. caelestis). item sanctus *prim.* 98. qui solus -us castarum necnon decus est animarum *Agn.* 24. cf. *Agn.* 20 (decorus). 102 (carus). 138.
- spontanea mente *Abr.* 7, 17.
- sponte *asc.* 61. *Pel.* 378. *Theoph.* 126. *Bas.* 129. 245 *add. Agn.* 148. *Cal.* 9, 28. *Sap.* 5, 11. 9, 8. *gest. prol.* 1, 21. (*Basilii servum*) sponte suo (sic) nigro conclusit in antro *Bas.* 194 (cf. *Pafn.* 10, 3 consensit).
- spurcitiae] carnis -as fragilis vincere cunctas *Agn.* 205 (cf. v. 382).
- spurcus] daemonis oscillum -i famelli *Pel.* 246 ('des unkeuschen Teufelsdieners': de rege Saracenorum). -is salivis *asc.* 42.
- sputa iacit *Gall.* II 8, 1. (*Christus*) pertulit -is rutili speciem vultus maculari *Theoph.* 307.
- squalor] catenis irretiantur et ad examen Dulcitii praesidis sub carcerali -ore servantur *Dulc.* 1, 8.
- stabilire] pactum signo fidei -itum *Agn.* 153. quo pax ecclesiae fieret -ita sacratae *gest.* 145 (i. e. stabiliretur).
- stabilis] orbis *Mar.* 225. 327. 377. 543. *Gong.* 535. *Theoph.* 153. *gest.* 43 (*elocutio est Boethiana ex consol. Philos.* I, I c. 2 v. 13); testis *Gong.* 477. -es fide (sunt virginis captivae) *Dulc.* 2, 2. esto -is in dei timore et permane in eius dilectione *Pafn.* 12, 5. virginis ut (fin.) -em donis corrumpere mentem posset *Agn.* 55 (cf. *prim.* 490; *Pel.* 262 mecum -em comportes mentis amorum). ecce meam -em vobis do pacem *asc.* 111. incepit prior -em discordia sumere finem *Mar.* 211.
- stabilitas vestrae fidei *Gall.* 5, 7.
- stabulare] parvula villa, in qua Liudulfi soliti -are subulci intra saepta viri cuiusdam (pernoctabant) *prim.* 189.
- stabularius *Abr.* 4, 6. 5, 1. 6, 6 (cf. p. 153, 24 in domo cuiusdam lenonis).
- stamen] membris limoso -ine textis *prim.* 534. quando huius -en seriei coeperam ordiri I *pr.* 3 (cf. *gest. pr.* 9).
- stare] inter sacratos altaris stare ministros *Mar.* 87 (cf. v. 320 *app.*). angelus descendit et stans sub facie dictis haec fatetur amicis *Mar.* 142. aspexit comminus alma duos virguncula stare popellos *Mar.* 550. at puer e gremio matris surrexit amando Iesus, sacratis stabat mitis quoque plantis *Mar.* 712. cur suspicitis, vultibus attonitis stantes oculisque supinis? *asc.* 123. in quo (loco) Tartarei steterant in veste coloni alba *Theoph.* 100 (cf. *Ioh.* 18). stetit obvisus illi *Agn.* 225. sola sed immunis stabat pia virgo caloris *Agn.* 369. a dextris cuius nive candidior stetit agnus *Agn.* 445. statis, milites? currite, abite *Gall.* 4, 5 (cf. *Dulc.* 5, 1 milites, quo fugitis? state, expectate). state, state, ne procidatis *Gall.* 5, 4 (*bleibt stehn*). ante foras cellulae *Abr.* 3, 8. iuxta cadaver extinctae prolis *Sap.* 5, 20. iuxta aram *Ioh.* 21. agnum stantem supra Syon aspice montem *Ioh.* 28. hominis propius sibi stantis *prim.* 38; (*palma*) incurvata stetit nec surgens alta petivit *Mar.* 780; dum sua religio studio steterit bene (firmo) *prim.* 60. regnum sub patrono staret bene tanto *gest.* 670. si staret regnum iusta sub pace quietum *gest.* 749; quod verum stare (i. e. constare, esse) probabit, quisquis praesentem perscrutatur rationem *Bas.* 15.
- statim *Bas.* 206. *gest.* 664.
- statuere] pontifici, cuius iudicio -i pastor sapienti debuit ecclesiae *Theoph.* 39. decretum prius immutando -tum *Pel.* 50. per scriptum regali iure -tum *prim.* 453. -tis

- diebus et horis *Pafn.* 7, 6. sibi normam -ens ipseissima duram *Mar.* 353.
- status] temere calumpniaris -um dei omnipotentis *Dulc.* 1, 3. rex in melius -um studuit convertere rerum *gest.* 724 (*ne Ber. populum opprimere posset; cf. app.*). *cf. Pafn.* 1, 2 *app.* tuum esse (*subst.*) . . tuique -um imperii . . *Sap.* 1, 1.
- stella] qui multigenis imponis nomina -is *Mar.* 377 (*cf. v.* 271). magi -arum lege periti *Mar.* 636. bis senum nitida -arum compta corona *Ioh.* 24. se nati -am regis vidisse decoram *Mar.* 635 (*v.* 640 nova; *cf. v.* 649). Maria interpretatur maris stella *Abr.* 2, 3 (*cf. app. et adn.*).
- stellato cardine (*i. e. de caelo*) lapsi *asc.* 119. qui -o resides solio super aethra *Mar.* 875.
- stelligeri per sidera caeli *Pel.* 300 (*cf. Mar.* 517). -erae regnator maximus aulae *Pel.* 362 (*cf. Theoph.* 260. *gest.* 60).
- stemma] edita magnorum longo de -ate regum *gest.* 472. pro insigni regalis -ate generositatis *gest. pr.* 1; tanti excellentiam nominis decet -a virginitatis *Abr.* 1, 5. iuvenilis -ate floris *Agn.* 44. quoddam splendentis -a nitoris *prim.* 48 (*eadem significatione Ekkeh. Walth.* v. 37 Hiltgunt nobilitate quidem polens ac stemmate formae).
- stercus] spernens ceu -ora dona *Agn.* 57 (*sic Ps.-Ambr. et saepe hagiographi*).
- sterilis] quae semper -is mansi sine germine ventris *Mar.* 111 (*cf. v.* 83. 132. 158. 261); locum ad illum, quem nunc non -em magnis scimus fore petris *prim.* 267.
- sternere] ex nostris strati telis *Pel.* 112. phalanges *Agn.* 363 *adn.* humani generis hostem *Theoph.* 444; -untur sacro procerum corpora busto *Gong.* 499. stratus adusque solum *Mar.* 229. *Theoph.* 49; cubile bene stratum *Pafn.* 3, 3 (*cf.* 11, 2 lectulum candidolis palliolis magnifice stratum). stravimus, sarcinulas praemisimus *Gall.* 8, 1 (*wir haben 'gestattelt'; sic vulgo equos sternere*).
- stertere] sed et ipse praeses -et (*cf. app.*) sedendo, nec ullatenus excitari potest a somno *Dulc.* 8, 1.
- stichus] (*meos*) incultos dignanter dirige -os *Mar.* 5 (*Zeilen*).
- stillans de vulnere sanguis *Pel.* 274.
- stilus] (*illa*) dictando mente tractavi et -i officio designavi *II pr.* 4 *adn.* nunc ad opus coeptum studiose perficiendum est convertendus -us noster studiosus *prim.* 84.
- stipatus multa populorum caterva *Agn.* 271. angelis dei *Abr.* 2, 5. ordine bis duodenorum pulchro seniorum -um *Ioh.* 4.
- stirps] suam -rpem omnem *prim.* 441; de -rpe beata Oswaldi regis *gest.* 95 (*cf. Mar.* 81). almorum clara de -rpe parentum *Agn.* 28 (*cf. v.* 191. *Sap.* 3, 6; *prim.* 22 edita Francorum clara de -rpe potentum, *parum apte*). praenobilium natus de -rpe parentum *prim.* 6. magna de -rpe creata *Bas.* 104. regalis nati de germine -rpis *gest.* 29 (*cf. Mar.* 1. *Pel.* 232); *Spross:* cui placuit -rpem vobis concedere talem *Mar.* 139. inclita regalis spernens consortia -rpis *Mar.* 383; *i. e. indoles:* egregiae binas -rpis mittendo puellas *gest.* 116. in quas soboles -rpis amandae *gest.* 423.
- stola] lucentique -a cuneis coniungitur albis *Gong.* 487.
- stramentum] ecce lectus haut vilibus -is compositus *Abr.* 7, 1.
- stratum] lassum corpus in -um componam *Abr.* 6, 6.
- strenue extende arcum *Dulc.* 14, 2.
- strenuitas] pro tui -ate *Gall.* 1, 1 (*imp. ad ducem*).
- strenuus] Conrado egregio -oque duci, nimium quoque forti *gest.* 448 (*cf. prim.* 10). Saxonum -orum *prim.* 566.
- strepere (?) quid -at pro foribus? *Dulc.* 4, 1 (*cf. app., et ind. gramm.: coniugationes*).
- stricte] omnibus in templo vivebat -ius virginibus reliquis *Mar.* 354.
- strictim] signum, quo (*Christus*) me signavit strictimque sibi religavit *Agn.* 68.
- strictus] a -ioris rigore conversatio -nis *Abr.* 3, 18.
- stridet dentibus, sputa iacit, insana torquet lumina: nam plenus est daemonio *Gall.* II 8, 1.

- stridulo rivo *Gong.* 94.
 stringere] obsidis teneros insontis
 -ere nervos *Pel.* 212. illaqueat co-
 mites, artis -itque catenis *Pel.* 124.
 vinculis palmas -endo cruentis eius
 candidolas *gest.* 184. panniculis -i
 (*cf. app.*) non raris *Mar.* 574. debet
 habenis disciplinae -i, quoadusque
 desinat contraluctari *Pafn.* 7, 10.
 erumpentes lacrimas viriliter -o
Abr. 6, 1. fama, quae nulla -itur
 mora *Pafn.* 6, 2; stricto mucrone
Gall. 12, 7. -ite ferrum et inter-
 ficite rebelles *Gall.* II 7, 2.
 strophium] proprii vilitatem laboris
 in aliis meae inscientiae opusculis
 heroico ligatam -o II *pr.* 9 *adn.*
 structor] ductor barbaricae gentis,
 structor quoque pugnae *Pel.* 32.
 structura] lapides -ae convenientes
prim. 238. origo omnis -ae *prim.*
 282 (*cf. v.* 291); bellorum -a fre-
 quens variorum *gest.* 171.
 struere] coenobii summo conamine
 -cti *prim.* 390. ecclesiam *prim.* 556.
 muris urbem -ctam bene firmis
gest. 520 (*i. e. instructam?*); igni-
 bus appositus toto conamine -ctis
Pel. 385; crimina tunc hostis scalp-
 sit nudare feralis, quae caluit (*i. e.*
scivit) proprio -cta fuisse dolo *Gong.*
 362. mox et inauditam -xerunt
 poenam *Pel.* 284. foedus cum iura-
 mento -ctum metuendo *gest.* 1159.
 studere] quod mea tuaeque natae
 eidem, quam elegisti, -ent reli-
 gioni *Gall.* 12, 10. tantum precu-
 lis -uit persistere sacris *Mar.* 356.
 qui diu silentio -ebam (*ut here-
 mita*) *Abr.* 7, 8 (*aliter gest. pr.* 10).
 qui tristitiae -uit, sprete pietate
Dion. 60. monui, morem ut geres.
 id ipsum etiam -ebo nunc *Gall.* 1, 3
 (*cf. Gong.* 450); *inf. Theoph.* 78. 442.
Gall. 12, 10. *Pafn.* 1, 19. 7, 2. *gest.*
 557. 724. *prim.* 505. 516.
 studiose] quis opus ad templi per-
 tingens sacrati traditur ornatum
 st. perficiendum *Mar.* 500. mox mi-
 sterium missae peragit st. *Theoph.*
 422. docuit plebem st. convenien-
 tem *Dion.* 171. suadens -ius (*i. e.*
studiose?) *Agn.* 316.
 studiosus] hic in mandatis legis ex-
 titerat iustus necnon digne -us
Mar. 55. in praeceptis fuerat iustis-
 sima legis necnon carminibus
 semper -a Davidis *Mar.* 335 (*abl.*;
cf. gest. 707 iussis. *prim.* 492 obse-
 quio domini). stilus noster -us
prim. 84; animus *gest.* 438. monita
gest. 519. murmur *Pel.* 352. preces
Agn. 328 (*cf. Bas.* 229). vota *prim.*
 290. ad summum non duxit opus
 -um *prim.* 283 (*at cf. add.*). factis
 -is *prim.* 183.
 studium] quo laudem dominae -um
 supportet alumnae *Mar.* 11. ex
 quo constructum fuerat praenobile
 templum istud per magni regis
 -um Salomonis *Mar.* 415. quo -o
 deserviebas vanitati *Abr.* 7, 17. -um
 nostri tibi rite precando fateri
prim. 141. sui -o laudabilis Oda
prim. 501. actus et -um, mores,
 vitae quoque cursum *prim.* 412.
 castis moribus et -is *Gong.* 352
 (*cf. Mar.* 2). poenitendi *Abr.* 7, 10.
 continuum -um famulandi *gest.*
prol. 1, 11 (*cf. v.* 176. *Theoph.* 65).
 femineae -o famulante camenae
Mar. 19. mage ius servi -o com-
 plendo benigno *gest.* 679 *add.* -o
 certante *Theoph.* 341 (*cf. prim.* 357).
 -o bene (firmo) *prim.* 60 *app.* cor-
 dis -o florente dolentis *gest.* 346
 (*cf. Theoph.* 11 *adn.*). -o perversae
 mentis iniquo *Agn.* 236 (*cf. Mar.*
 366. 370. *gest.* 658). latenti *gest.* 538.
 magno nosmet -o satiendo *Mar.*
 811 (*de palma Christi iussu incur-
 vata*; *cf. Pel.* 264). omni *gest.* 739.
 simili *prim.* 370. summo *gest.* 15.
 tanto *Gong.* 58. vigilantia *Theoph.*
 21; perraro *pl.*: philosophicis ad-
 prime studiis enutriti II *ep.* 3.
 piis -is gaudens congaudeo vestris
prim. 159 (*cf. ind. gramm.*). Hathu-
 moda frangebat sese nimio per-
 saepe labore, nocte dieque deo
 sacris -is famulando *prim.* 244 (*cf.*
v. 37). moribus et -is (*v. supra*).
 stulte] malle mori, legem quoque
 morte tueri, vivere quam st., sa-
 cris famulando novellis *Pel.* 45.
 stultitia] tui (*imperatoris*) -am iuste
 reprehendit *Dulc.* 1, 4 (*cf. Sap.* 5, 4).
 finem -ae pergas ut reddere tan-
 tae *Bas.* 121 (*pater ad filiam servi
 amantem*; *cf. Agn.* 326). propria
 -a huiusque Fortunati fraudolenta
 deceptio *Cal.* 9, 11.

stultus] viros -os, qui tecum fatuos placantur caespite divos *Pel.* 247 (*cf. Mar.* 828; diis -is *etc. Mar.* 845. *Dion.* 19. *Pel.* 84). -us speravit, quod perpetrare nequivit *Agn.* 54 (*cf. v.* 115 -issimus ille virorum. 291). ego quondam stultus talia exercui *Gall.* II 5, 4. ecce iste -us, mente alienatus, aestimat se nostris uti amplexibus *Dulc.* 4, 2. placetne vobis, o filiae, ut hunc -um arithmetica fatigem disputatione? *Sap.* 3, 8. -a mundi elegit deus, ut confunderet sophistica. sive -us sive sophista (*s. v.*) . . *Pafn.* 1, 20 *adm.* olim -um fari qui iussit asellum in laudem sancti nominis ille sui *Mar.* 31; praeceptum *Sap.* 5, 4. quid enim -ius, quid insipientius videri potest, quam quod hortatur nos (*inf.*)? *Sap.* 5, 5.

stupefactus] cuncti mirabantur -i *prim.* 197.

stupendus] tua (*dei*) facta -a *asc.* 150 (*cf. Theoph.* 394). inventum sceleris cunctis horrendum saeculis meritoque -um *gest.* 205. qui solus facis -a mirabilia *Cal.* 9, 20. miraculum *Dulc.* 11, 5. signum *Agn.* 248. 333. 399. quid sentio, quid -ae novitatis gustando haurio? *Abr.* 6, 3 (*cf. Sap.* 5, 23 quid sentio novae dulcedinis, quid odoror -ae suavitatis?). cum sibi sentiret fieri quid forte -i *Mar.* 155 (*cf. Dion.* 13). per se quid fieri magni et vere magni, cunctis meritoque -i *Mar.* 298. qui nostri causa fecisti tanta -a *Mar.* 869.

stupor] ecce vitales auras carpit, sed prae -ore adhuc quiescit *Cal.* 9, 10.

suadela (*praeter Agn.* 154 *semper dat. vel abl. pl.*)] quis te posse minis vel quis tandem -is ad simulachrorum reris me cogere cultum? *Agn.* 167. non flectimur tuis -is *Sap.* 3, 7. his mentem regis demulcendo -is *gest.* 305. amicis *Agn.* 146. *gest.* 644. (nimum) blandis *Theoph.* 58. *Dion.* 140. *prim.* 93. male blanditis *gest.* 220. 341. daemonicis *Theoph.* 96 (*i. e. daemonicis*; *cf. v.* 90). malis *gest.* 744. mortiferis *Theoph.* 391. perversis *Dion.* 49. pravam renovans -am *Agn.* 154. sinistris *gest.* 714.

suadere] angelicis -dens ait ista ceteris: . . *asc.* 103. utitur et verbis -dens studiosius istis: . . *Agn.* 316. exaestuo illas ad mei amorem trahere. diffidimus te praevalere. quid, si -deam blandimentis? contempnunt. quid, si terream supplicis? parvipendunt *Dulc.* 2, 2. non claudens oculos somno -dente gravatos *prim.* 203; organa illius affectum semper -dent mihi castum *Agn.* 103. hoc consilium Henrico -sere *gest.* 215. victrix hostis corruptelam -dennis *Agn.* 39. cede, cede meae suasioni. haut cedam facinus -denti *Dulc.* 12, 1. ne fatigemini, milites, inutilia -dendo *Gall.* II 3, 1. -dete illi paulatim mysterium nostrae fidei *Gall.* 6, 1. hoc vobis non -deo, sed poenis prohibeo *Dulc.* 11, 1. -dens exemplo tali, quae sunt facienda *asc.* 56. interea somnum sidus -debat eum *Gong.* 219. non hoc -sit mala mis praesumptio mentis *gest. prol.* 1, 20. haec (*devotio mentis*) et ad audendum -debat opus metuentium *gest. prol.* 1, 17 (*cf. ind. gramm. : praepos. ad*); gens exemplo tali tantoque -sa *Gong.* 437. quod praeceptum (miser) amplectens male -sum *Bas.* 66; tristem monitis blande mulcendo benignis, -serat, ut . . *Dion.* 54 (*cf. gest.* 519. *quo Gall.* 2, 5). papa pontifici verbis digno -debat amicis, semina divini per gentes spargere verbi *Dion.* 118 (*cf. Mar.* 232. *Gong.* 199. 254. *Gall.* 3, 1. 12, 6. *Dulc.* 1, 7. *gest.* 320. *prim.* 419. 459). quod ipse pati respuit, nos ferre -sit *asc.* 59 (*cf. Gong.* 399. *Pel.* 64).

suasio] o utinam praevaleret -o *Gall.* 3, 1. cede, cede meae -oni. non cedam facinus suadenti *Dulc.* 12, 1.

suavis] ceu nectar mellis, -is vel copia lactis *Agn.* 97. odor *Agn.* 221; grates *Agn.* 230. hortamenta *Pafn.* 10, 3. hymni *Pel.* 355. pietas *Agn.* 295; nunc dominatricis mandando iure potentis, nunc etiam matris mulcendo more -is *prim.* 422; -e sonantibus undis *Gong.* 109.

suavitas] quid sentio novae dulcedinis, quid odoror stupendae -atis?

- Sap.* 5, 23 (*infra* flagrantiam paradisiaci aromatis).
- suaviter] angelicis deductam s. hymnis *asc.* 88 (*cf.* *Gong.* 479. *Pel.* 301). si nostris s. hortamentis provocetur *Abr.* 1, 6.
- subactus] patriam linquens gentemque -am *Pel.* 307 (*de regis filio*). quanta populos rexit pietate -os *gest.* 10. omnis illius imperio populus iurique -us *gest.* 127.
- subdere] -dens gentiles Christi servis nationes *gest.* 144. primates regni propriae -dens ditioni *gest.* 684 (*cf.* *Theoph.* 135 *app.*). se nobile corpus eius coniugio -dere nullo *Mar.* 385. qui mox, incredibili metu correptus pedibusque meis provolutus, se cum suis -didit *Gall.* 12, 8. gratis ut Ottoni venit se -dere regi *gest.* 700. se suo (*i. e.* eius) iuri *gest.* 633 (*cf.* v. 739). se morti *gest.* 97 (*transitive Pel.* 258 *app.*). sobria barbarico complexu -dere colla *Pel.* 244. (*dei*) cuius gubernaculis maior mundus obtemperanter -ditur *Pafn.* 1, 2. eius pravis -dita votis *Gong.* 451 (*de adultera*). Corduba -dita per longum paganis regibus aevum *Pel.* 70 (*cf.* v. 96. iugo perversi regis iniquo v. 127). utque suo -di nato faceret Liudulfo Francorum dominos necnon primates Suevorum omnes *gest.* 450 (*cf.* v. 1155). cuius nunc -dor dominio abbatisae I *pr.* 7. bene -dita Christo *Pel.* 19. Satanae ditioni *Theoph.* 169.
- subdolos] intorquens oculos -a sanguineos *Gong.* 564.
- subducta carina *Pel.* 349; posteritate *Gong.* 345.
- subiacere] rex caeli fortis, cui -et astriger axis *Mar.* 126. (cum) virilis (*sic*) robur confusione -eret II *pr.* 5. aeternis cruciandus poenis -ebo *Gall.* 2, 4.
- subicere] tuae ditioni summa devotione nos -icimus *Gall.* 5, 4. dedignatur -ici dignioribus et superbe conatur praeferrī comparibus *Cal.* 9, 31. binis (*fratribus*) regnanti -iectis uni *gest.* 32. ne virgo pudori coniuge pro vetulo fieret -iecta tenella *Mar.* 490 (*i. e.* subiceretur); *cf.* subiectus.
- subiectum] quod de -o dicitur, non nisi de -o aliquo cognoscitur *Cal.* 2, 2. subiectus] contine -o te iumento *Mar.* 553 (*cf.* v. 566); permultis -orum cuneis populorum *gest.* 652 (*et sic Theoph.* 140 *de daemonibus*). plebs *gest.* 387. me tibi -am devota mente famellam *Pel.* 4. es -i nobis spes sola popelli *Pel.* 168. pontifici se -um cleroque modestum praebebat *etc.* *Theoph.* 19. sed nec personam causa famulaminis ullam -am sibi carcereis possedit in antris *gest.* 531. regnum *gest.* 414. 443; *subst.*: -is (*der Gemeinde*) alium cito praeposuit vicedomnum *Theoph.* 59. ista sub condicione, ut . . . ceu -us iussis esset studiosus *gest.* 707 (*cf.* *Mar.* 544. *Gong.* 22); (*abbatissa*) -arum (*i. e.* monialium) multis illi sociatis *prim.* 245 (*cf.* v. 497).
- subintrare] cum sordidulum compulsa -at in antrum *Agn.* 224.
- subire] quod post non uti donis deberet honoris condigni, sed forte locum -ire secundum *gest.* 147 (*de Liudulfo post Oddonis et Aethelheithae coniugium*). quorumcumque sapientium examen II *ep.* 5. sententiam capitalem *Gall.* II 7, 1. castitatis professionem *Cal.* 4, 1. meae, quam pro te -ii, lassitudinis *Abr.* 7, 11. quicquid ipsi agendum proposui, haut abrogavit -ire *Abr.* 9, 2 (*cf.* *Pafn.* 7, 11). tantum difficultatis *Pafn.* 1, 18. nec augustalis proceritatem excellentiae sine ducatu appono -ire *gest.* *pr.* 6 (*cf.* *totam imaginem*). regalis consortia prolis *gest.* 458. validum bellum *gest.* 285. discrimina tanta *gest.* 618 *app.*
- subito *Mar.* 116. 140. 274. 289. 585. 627. 714. 782. 806. 822. 832. 839. *asc.* 96 *etc.* *gest.* 169. 412. 567. *prim.* 51. 65. exurgens animo, vultu quoque, perge, sereno ad portam s., quae dicitur aurea vulgo *Mar.* 247. quam s. receptus est caelo *Cal.* 8, 3. s.-que non comparuit *Abr.* 3, 8. *Pafn.* 4, 5. nec iure reprehenditur, qui s. cedit, sed qui citius surgere negligit *Abr.* 7, 6.
- subitus] casus *gest.* 291. defectus dextrae *Mar.* 611. dona *Theoph.* 138.

subiungere] totum me deo -avi, in tantum, ut . . *Gall.* 12, 10.
 subiungere] caput exacto citius -ngere ferro *Pel.* 59. imperio populos Christi -ngere multos *Dion.* 127 (*cf. gest.* 227. 373. 607). quis (*litteris*) me -nxi vastatoris ditioni *Theoph.* 370. deae magnae citius -ngere Vestae *Agn.* 156; patri -nctus (*i. e. additus*) in aula *gest. prol.* 2, 15 (*de Oddonibus*); quid ad me? nihil, sed -ngendum est, quod ad te *Gall.* II 5, 5.
 sublatus v. tollere.
 sublevatis oculis *Sap.* 5, 20. Christi pietatem, illum quaerentes semper qua -at omnes *Theoph.* 406.
 sublimandam regni splendoribus heram *gest.* 636. quem pater egregius digno iam -avit honore *gest.* 442 (*cf. v. 487*). nec rex ipse locum -avit minus illum *prim.* 447.
 sublimis] ubi -em regni possederat arcem *gest.* 713 (*sc. Ber. ab exilio reversus*). honor *gest.* 648. gloria *Agn.* 86. tanto et superni adiutoris gloria -ior II *pr.* 5 (*synon. maior*). in scientia -iori II *pr.* 6.
 sublimiter] quia te memini s. assimilari Salomoni *gest. prol.* 2, 19.
 submergere] (*Pelagium*) praecepit carceris in tenebras vinctum -rgere nigras *Pel.* 191.
 submissus] frons *Pel.* 236. murmur *Mar.* 815. pectus *Bas.* 9. vox *Mar.* 583 (*pl.*). 732. *asc.* 143. *Bas.* 120.
 submittere] caput non dehonestabo, pedibus simulachrorum -ttendo *Dulc.* 1, 6. qui sua sponte meis -sit colla catenis *Bas.* 245 (*cf. Pel.* 113. *Dion.* 198; *Gall.* 9, 1 et quid mavultis? -ttere colla).
 suboles (soboles *fere man.* 2; *cf. app.*) te (*deus*) despexit, -is cum dona negavit *Mar.* 93. ex illa dominus -em mihi nec dedit ullam *Mar.* 168. dulcis *Bas.* 130 (*filia*; *cf. v.* 120). inelyta *Sap.* 5, 29 (*filia martyrizanda*). -es, quas peperit *Sap.* 9, 8 (*cf. gest.* 393. 423).
 subsannare] quid murmurando, quem irrides fronte rugoso? tui stultitiam irrideo, tui insipientiam -o *Sap.* 5, 4.
 subsequi] monstra viam praeundo, nos -quimur accelerando *Sap.* 2, 2.

quando (*vos omnes*) caelo praemisero et ego -quar postrema *Sap.* 5, 27. praecedentem *Abr.* 7, 13 (*cf. gest. pr.* 5).
 subsistere] -e paulisper, -e. non -o *Pafn.* 4, 4. non -amus, sed fugam maturemus *Dulc.* 5, 1 (*cf. Mar.* 850). nec -endo temperabis gressum, donec . . *Abr.* 2, 5. hic *Gong.* 357. in templi -ens limite sacri *Mar.* 288. coram tanto consule *Gong.* 265.
 substantia] quae a se omni -a naturaque discreta sunt *Pafn.* 1, 6. divina *Cal.* 9, 26. immutabilis dei *Pafn.* 3, 12.
 substratis ignibus *Sap.* 5, 10.
 subtili inquisitione *Gall.* 1, 8. ut volvat gnarus -i sorte senatus causam terribilis et meritum sceleris *Gong.* 397.
 subtilitas] arbitantes mihi inesse aliquantulam scientiam artium, quarum -as longe praeterit mei muliebri ingenium II *ep.* 3. quia divini -as iudicii longe praeterit humani sagacitatem ingenii *Cal.* 9, 6.
 subtiliter] solus omnia s. examinans *Cal.* 9, 33.
 subtrahere] ut nec particulam quam -xerat umquam *prim.* 168 (*de corporibus*). sibi -cto legis mandamine *Mar.* 670 *app.* quia mihi vestrum auxilium -bitis *Cal.* 2, 5. nec aspectum -ho, nec colloquium denego *Pafn.* 3, 2. qui citus anniculum gregibus -xerat agnum *Mar.* 203. continuo cunis -cta puella *Mar.* 331. si possint aliquos fontis baptismate lotos assignare tibi, -ctos de grege Christi *Bas.* 59. -hamus nos interim *Gall.* 7, 2 (*sich zurückziehn*). quare nec ad momentum quidem me -ho, sed tuo affectui totum dedo *Abr.* 1, 2. cur Gallicanus tam diu se -hat nostris conspectibus *Gall.* 11, 1 (*pass. Dulc.* 1, 4). et a tuis conspectibus et a tuorum societate nos -ximus *Gall.* II 5, 5. nec umquam me -xi faciendis *Gall.* 1, 2. transmittens caelo, quam -xit male mundo *Agn.* 409 (*cf. v.* 284 -ctum dulci vita; *prim.* 462 perplures horum mundo -xerat isto, *de deo*).

- subtristis (sic ubique scripsi, propter exempla certa, quamquam sub praepositionis usus apud Hr. latissime patet: cf. ind. gramm. vocabulum affert Donatus ad Ter. Andr. II 6, 15)] effundens tantum lacrimas -is amaras Mar. 161 (cf. v. 610). -em dolorem gest. 310. -i mente Agn. 351. voce Mar. 125. vultu gest. 750. subulci Liudulfi prim. 189. 196.
- succedere] sic coenobio -dunt prospere plura prim. 455 app.; in -dentium serie temporum Sap. 3, 22. quae praelatarum vice -dendo priorum prim. 114. cui consimilis -ssit causa doloris prim. 474.
- succendere] iube, tribus continuis diebus ac noctibus fornacem -ndi Sap. 5, 35 (anzünden und drei Tage und drei Nächte brennen lassen); lumine caelestis raptim -nsus amoris Mar. 348. si quos ignis Christi -nsit (cf. app. et ind. gramm.: coniugatio) amoris Pel. 63. nati digne -nsus amore gest. 462. corpus castum, ardor carnalis quod non -ndit amoris Agn. 361. in Berin-garium iusta -nditur ira gest. 722 (cf. Dion. 48 -nsa ferbuit ira; gest. 490 felle cordis).
- successio] prosperis ad vota -onibus pollebant Gall. II 5, 3 (cf. Gall. 13, 7. Sap. 1, 1).
- successor huius (regis) prim. 452 (cf. Dion. 130 quam, sc. potestatem, suscepit -or, iure magistri, sc. Petri).
- successus] quorum meritis -us nobis optatae prosperitatis necnon regalis decus accedebat honoris prim. 439 (cf. v. 439). frequens -us triumphorum Gall. 2, 2.
- succidere] arboribus mox -sis spinisque resectis prim. 228 app. mox caput exacto iussit -dere ferro Pel. 294.
- succinere] huius carmina opusculi dactylicis modulis -ere apposui I pr. 8 adn.
- succumbere] post haec in coepto ne -mbam male victa gest. 1510 app. numquam -bui serpentis fraude vetusti Agn. 380. dominis duris Pel. 157. (Gongolfus) sedulo venando lassat membra decora, -mbens cari imperio domini Gong. 72 (sich fiegend). non latet imperio reges -mbere nostro, vivere nostrarum necnon moderamine legum omnes gentes Pel. 104. cuius imperio mors -mbebat amara Agn. 339. obsequiis duris Theoph. 141. cum tenebris loeti -mberet atris Mar. 119. ne merito omnium -mbam reprehensioni gest. pr. 10.
- succurrere] clemens nobis -e misellis Bas. 173 (cf. Agn. 176).
- sudare] senior frustra -averat ro-gando Mar. 492 (seine Angst war überflüssig gewesen; sed propria notione Dulc. 8, 1 frustra -amus, de tortoribus). nec minus humanis -avit causis Gong. 65. (diabolus) tempore longo -avit fraude maligna laedere famosum, nec valuit, duculum Gong. 439.
- sudore ob lassitudinem fluunt Sap. 5, 8. quo impigre dimicans -ore non frangar certaminis Gall. 1, 4. deflevit, se vigiliarum, orationum ieiuniorum -ores evacuasse Abr. 3, 5 (cf. 7, 4). in huius -ore progressio-nis gest. pr. 4. haec sola mei -oris est causa II ep. 10. haec perfectorum sunt conservanda virorum -ori etc. gest. 249 app.
- suescere] quicquid habere domi sibi-met -vit pretiosi Pel. 136.
- suetus] non -o more prim. 263.
- sufferre (i. e. 'souffrir'; cf. tollere)] quaedam inopportunitas difficilis ad -ferendum meae fragilitati Pafn. 7, 11.
- sufficere] donec -ias pretium persolvere tantum Pel. 160 (cf. II ep. 2). ad dignae satisfactionem poenitentiae vereor non -ere Abr. 7, 12.
- sufficiens] digestim s.que dicta gest. pr. 4.
- sufficiencia] (nulla) proprii vigoris fulciebar -a I pr. 5 (Selbstvertrauen).
- sufflare] qui protoplasto sensus vitalem -asti liquorem Gong. 9.
- suffragium (i. e. intercessio)] per martirum -a sanum recepit Gall. II 9, 2.
- suffulcire] -lta sui munimine Christi Agn. 238 (cf. prim. 303. 476).
- sugentes ubera Sap. 4, 3. tempore, virgineas quo -xisti pie mammas Mar. 681; lac Gong. 41.
- sulcus] segetem. in annis -is latuit tunc domus

- v. 553). (*columba*) temperat suum volatum, posset ut aereos directo tramite -os cum sociis gradiendo sequi virguncula Christi *prim.* 384.
- sumere] -mptis tecum militibus *Gall.* II 6, 1 (*cf. prim.* 257). suam dum -mptit ab ubere natam *Mar.* 281. ipsam, quam -mptit, carnem super astra libavit *Theoph.* 325. ut carnem virgineo sub tempore -meret alvo *Mar.* 219. ex hac corpoream -mens sub tempore formam *Mar.* 872 (*cf. Theoph.* 233; de virgine *Theoph.* 450). -mens vires prudenti corde viriles *Bas.* 169. mox caput abscisum Christi -mpere famelli . . talia dicentes, clarum caput igne probandum credunt flammivomis alte surgentibus undis *Pel.* 387. ipse sed adveniens animam -mam benedictam (*Mariae*) nec non ocus astrigeram ponam veneranter in aulam *asc.* 86. martirii palmam -mptit sine fine gerendam *Agn.* 423 (*cf. Mar.* 394. *Dion.* 105). usque per angelicum -mptit ministrum escam *Mar.* 367. cartae literas nefandae eius de manibus -mere rursus *Theoph.* 371 (*i. e. recipere; cf. Mar.* 451). quod quaedam huius operis -mpta sint ex apocryphis I *pr.* 3 (*cf. I epil.* huius omnem materiam opusculi -msi ab antiquis libris). populus plancum si -mptit amarum *gest.* 411 (*cf. v.* 295 non modicum lamentum). incoepit prior stabilem discordia -mere finem *Mar.* 211 (*cf. gest.* 313).
- summa] minorem -ae quantitatem *Sap.* 3, 13. non opus est, verbis eius -am pietatis dicere *gest.* 39. nec -a veri contempta sponte fefelli *gest. prol.* 1, 21.
- summatim attingere saltem laudis particulam, virgo, tuae minimam *Mar.* 21 (*translate Gong.* 527 s. coepi quia tangere sancti Gongolphi merita martiris egregia *et gest.* 1511 his ita finitis et s. replicatis).
- summus v. superus.
- sumptus hospitii dignos sibimet reparari *gest.* 1180. de gazarum propriarum -u *prim.* 95. quos pascit opus, prius acquirens sibi -us *prim.* 233.
- superabundare (*superhab. cod.*)] quantus -et divina gratia, ubi -avit facinorum abominatio *Abr.* 7, 10.
- superaddere] post factum facinus -dere peius *gest.* 320. qui usibus nostris quaestum -didit amplum *prim.* 479.
- superare] quem victrici populum dextra -asti *gest.* 1157. hostes bello *gest.* 573. (*deus*) non patitur, suos ab hoste -ari *Sap.* 2, 2. qui diffidit se absque armis ignium octuennem infantem -are posse *Sap.* 5, 35 (*cf. Dulc.* 14, 3). poenas sacri legi -ando tyranni *Agn.* 383. tantas fraudes *gest.* 264. sed tamen hanc (*curiositatem*) nequimus -are, quia familiaris est fragilitati nostra *Pafn.* 1, 22. virgo Christi nec supplicia -ari nec blandimentis potuit devincier ullis *Agn.* 150. ne -er insidiis vitiosi serpentis *Pafn.* 1, 28; augustos omnes -as pietate priores *gest. prol.* 1, 4 (*cf. v.* 24).
- superaugere] largiter et pretium nautis tribuit -ctum *Pel.* 356. centum mansurnis octo vicibus revolutis, octonis decies (*cf. app.*), uno pariter -cto *prim.* 398. vinetis eius dono -ctis *prim.* 454.
- superbe] mens invida s. conatur praeferri comparibus *Cal.* 9, 31.
- superbia] corpus fatiscit per supplicia, et mens tumet -a *Sap.* 5, 8. sanguinis -a *Sap.* 3, 6 (*synon.* clara ex stirpe).
- superbire] qui -it, invidet, et qui invidet, -it, quia . . *Cal.* 9, 31.
- superbus] praefectus *Dion.* 191. virgo *Agn.* 130. Abdrahemen regni splendore -us *Pel.* 74. rex famosus noster virtute -us *gest.* 628 (*cf. v.* 147 non fuerat populus, quamvis virtute -us). gentem bello -am *Pel.* 93. Hispania *Pel.* 170. urbs angusta nova Martis feritate -a *Pel.* 13. Roma *Dion.* 102. *gest.* 42. arx *gest. prol.* 2, 24. regnum *Pel.* 267. caesaris imperium *Pel.* 224. ascensum graduum descendit -um *Mar.* 412; nil contra dominum quemcumque valere -um *prim.* 356. nihil terribilius invido, nihil scelestius -o *Cal.* 9, 31; ne gens ante -a sua colla daret domino *Gong.* 438. plus

iusto confidens corde -o *Gong.* 403.
 plus aequo tollit se mente -a
Theoph. 139 (*cf. Agn.* 244).
 supercilium] in -o montis *Dulc.* 13, 1.
 supereminens factoris sapientia *Sap.*
 3, 22. qui virtute potens omnique
 decore refulgens caelestes et mor-
 tales -et omnes *Agn.* 72.
 superesse] nec (*iudex*) patitur sacram
 post haec -esse puellam *Agn.* 403.
 superficies] dic nobis de ea -etenus
Pafn. 1, 8.
 superflua verba *Mar.* 554. numerus
 -us definitur *Sap.* 3, 15 (*cf.* 3, 17).
 supergradi] pertransiens aera, -ieris
 aethera *Abr.* 2, 5.
 superhabundare v. superabundare.
 superius scripta I *epil.*
 superius] de deo: adiutor II *pr.* 5.
 amator *Pafn.* 5, 2. arbiter *Cal.* 9, 6.
 pater *Mar.* 370. rex *Mar.* 175. do-
 num (*i. e. spiritus sanctus*) *Mar.*
 229. medicus (*i. e. angelus a caelo*
descendens) *Gong.* 317. patria *Bas.*
 114. ut plenius Odae mens intenta
 deo posset tractare -a, expers car-
 nalis totius prorsus amoris *prim.*
 299; auxilium *gest.* 263. bonitas
prim. 273. dextra *gest.* 313 (*add.*
gen. ipsius Agn. 203). gratia I *pr.* 8.
Cal. 9, 16. *Pafn.* 12, 5. gratiola
Mar. 342. *gest.* 239. iudicium *prim.*
 461. iussa *Mar.* 239. miseratio
Gall. 9, 4. pietas *Mar.* 700. *Gall.*
 5, 6. *Abr.* 7, 10. 12. promissa (*sc.*
Iohannis baptistae) *prim.* 28. virtus
Bas. 222. *prim.* 358.
 superponere] ego pedibus incedam,
 te autem equo -am *Abr.* 7, 15. sar-
 tago plena pice et cera ardentibus
 rogis -atur *Sap.* 5, 11 (*cf.* 5, 24).
 superstitione] reliquisti omnem reli-
 gionem et imitatus es idolatriae
 onem *Gall.* II 5, 5 (*de Iuliano*
apostata). inutilem Christianae
 novitatem -onis *Dulc.* 1, 3.
 superus] -o de rore rigari *Pel.* 6;
 tollunt mirantes ad -os facies
Gong. 258. -os animae petierunt,
 sanguine lotae *Pel.* 68. ad -os
 rediit (*Christus ascendens*) *Theoph.*
 318.
 superior (*cf. superius*)] hic nume-
 rus (*sc. pariter impar*) -ori (*sc.*
pariter pari) est contrarius, quia
 - . *Sap.* 3, 19.

supremus] crimina *Theoph.* 366. lae-
 titia *gest.* 1186. maeror *Theoph.* 161.
 merita *gest.* 24. 397. *prim.* 165; dum
 -is moriens spiraret in horis *Gong.*
 475. sententiam loeti perferre
 -am *Pel.* 60 (*cf. v.* 295). ipso rite
 loco tumulatur honore -o *Theoph.*
 438 (*cf. Dion.* 242). pompa *Pel.* 360;
cf. Mar. 218 *add.*
 summus] vertex (*capitis*) *Bas.* 151.
Agn. 217. (*arboris*) *Mar.* 775. 795. litus
 (*baratri*) *Dion.* 77. in facie -a (*i. e.*
fronte) necnon in corpore toto *Agn.*
 67. cutis *Pel.* 397. sed ne tenuis qui-
 dem cutis -otenus disrumpebatur
Sap. 6, 1. de -o cecidit scriptura
 dolosa *Bas.* 254 (*aus der Luft her-*
nieder). edissere -otenus aliquan-
 tum de simphonis *Pafn.* 1, 13.
 ad -um non duxit opus studiosum
prim. 283 (*i. e. non consummavit*).
 mane -o *Theoph.* 378; deus *Mar.*
 144. dominus *Mar.* 200. 344. *Theoph.*
 384. cunctorum largitor -e bono-
 rum *Mar.* 257. genitor *Mar.* 867.
 pater *asc.* 67. *Theoph.* 165. 278. *Dion.*
 138. pontifex *Theoph.* 36 (*de deo*;
de papa v. infra). deitas *Agn.* 393.
 trinitas *Pafn.* 8, 3. -o numine
 pollens *Mar.* 726. gratia ponti-
 ficis -a perennis *gest.* 54. de -o
 caeli solio *Dion.* 85. -a patris in
 aula *Dion.* 182. factor summae,
 mediae rationis et imae *Dion.* 1
adn. ipsum -um bonum, sine quo
 nihil fit boni *Abr.* 3, 19. unde, si
 quid tractaretis utilitatis, cedite
 iussionibus nostris. -um igitur utile
 tractavimus, id scilicet, ut non
 cedamus *Sap.* 5, 2. ipsi -a salus,
 perpes victoria, virtus *Dion.* 265.
 angelus -us (*i. e. archangelus*)
 Gabrihel *Mar.* 520. venit -a dies,
 in qua prae nobilis Anna progeniit
 natam *Mar.* 265; augustus *gest.* 1482.
 ipsum felicitis -um caput urbis (*sc.*
regem) *Pel.* 204. regina *gest.* 470.
 antistes *Theoph.* 53 (*de metropoli-*
tano). pontifex (*i. e. papa*) *gest.*
 1495. *prim.* 131. 182. 456. praesul
 (*papa*) *prim.* 156. sacerdos (*Iudae-*
orum) *Mar.* 442. parentes *Agn.* 430
 (*cf. gest.* 86 -o de germine, 473 -a
 parentum nobilitas; *Sap.* 3, 6 -is
 natalibus orta). -os digni
 gradus *Sap.* 1, 1. Roman

- semper stabilis -um fuerat caput orbis *gest.* 43; amor *Dion.* 110. benedictio *Mar.* 184. bonitas *gest.* 119. 421. -o conamine *Theoph.* 202. *gest.* 107. 194. 676 (cordis). *prim.* 390. cura *Mar.* 765. devotio *Gall.* 5, 4. diligentia, solertia *Abr.* 3, 3. dolor *gest.* 338. -o cum foedere pacis *gest.* 1164 (*cf. Mar.* 248 -a cum pace). fortuna *Mar.* 78. -o provectus honore *Agn.* 133 (*cf. gest.* 110. 459. 662. *prim.* 15. 129). insania *Sap.* 5, 5. -a implendae intentio servitutis *Gall.* 1, 4. maeror *Theoph.* 157. merita *Theoph.* 29. 60. *Dion.* 101. *gest.* 425. -o nisu *prim.* 538. pompa *Mar.* 120 (*cf. pompa*). praemium *Gall.* 1, 8. recompensatio mercedis *Gall.* 1, 4. studium *gest.* 15. triumphus *Mar.* 798.
- supervenire duo ignoti iuvenes *Dulc.* 13, 3 (*kamen darüber hinzu; cf. gest. pr. 5*). ne aliquis -iens interrumpat dicenda *Cal.* 1, 1.
- supinus] vultibus attonitis oculisque -is *asc.* 123. ascensum graduum subito ter quinque -um audacter currit *Mar.* 289.
- suppellex (*sic cod.*) pretiosae varietatem -ctilis *Pafn.* 1, 25.
- supplere diversa corporis necessaria *Pafn.* 7, 12.
- supplex] sacella intravi meque daemoniis et diis -ex commisi *Gall.* 12, 2. illo, quo -ex laudes domino resonaverat Agnes *Agn.* 267 (*cf. Mar.* 20). ipsius suavem -ex oro pietatem *Agn.* 295 (*cf. Bas.* 69). hinc -ex te posco nostrum Salomonem, ut . . . *gest. prol.* 2, 31. eiusdem (*Mariae*) celerem -ex quaero pietatem *Theoph.* 191. marmora, quae princeps -ex corpore prostrato veneratur ture Sabaeo *Pel.* 65 (*cf. v.* 411. *Theoph.* 298. 404); limina apostolorum -ici confessione esse intranda *Gall.* 10, 1. -ex (*cf. app.*) humilis devotio mentis *gest. prol.* 1, 25.
- supplicare] unde, prostratus in orationem, praecognitorem (*cf. app.*) futurorum -avi, ut . . . *Abr.* 3, 2.
- suppliciter] te s. exoro, ut . . . *Gall.* 5, 3 (*cf. Theoph.* 367).
- supplicium (*praeter Dion.* 2.98 semper *ph.*) -um mortis amarum *Dion.* 2 (*cf. Sap. inscr.* quas Diocl. imp. diversis -is interfecit); Qual: membratim -is scindi redivivis *Dion.* 197. nova in dies -a multiplicabo *Dulc.* 12, 2. *cf. Agn.* 150. *Gall.* 2, 3. *Dulc.* 1, 8 (*bis*). 2, 2. 12, 2. *Sap.* 3, 23. 5, 8. 23. -is affectum crebro cruentis *Dion.* 165; -o baratri tradi sine fine profundi *Dion.* 98. -um tibi imminet gehennae *Pafn.* 3, 6. unicuique sive -um sive praemium servari *Pafn.* 3, 4 (*cf. Cal.* 9, 33).
- supportare] quo laudem dominae studium -et alumnae etc. *Mar.* 11. prudenter te -o, lasciva puella *Agn.* 181.
- supra v. ind. gramm.: praepos.
- surenclis] omnis terrae -us *Pafn.* 12, 6 (*cf. Dan.* 3, 76 in *adn.*).
- surdus] haut -a aure *Cal.* 9, 8; auditus surdis (donatur) *Dion.* 247.
- surgam et vadam ad . . . *Pafn.* 9, 1. a cena *Abr.* 6, 6 (*ibidem absolute*). ab humo *Agn.* 306 (*de filio praefecti resuscitato*). puer e gremio matris surrexit amando *Mar.* 711 (*i. e. se erexit*). e somno cum surrexit mane summo *Theoph.* 378. germine de Iuda quidam surrexerat Israel in terra *Mar.* 30. nec iure reprehenditur, qui subito cadit, sed qui citius -ere negligit *Abr.* 7, 6; de resurrectione vel resuscitatione: gloriola -entis (*Christi*) rite peracta *asc.* 13. -ent vivi, fuerant qui morte soluti *Ioh.* 34. Calimache, -e in Christi nomine *Cal.* 9, 10 (*cf. 9, 32*); instar -entis Phoebi *Theoph.* 424. incurvata stetit nec -ens alta petivit (*palma*) *Mar.* 780. flammivomis alte -entibus (*cf. app.*) undis *Pel.* 400.
- surripere] ne imperium regni male -erent scelerosi *gest.* 28. qui tui in me amorem -iendo conatur extinguere *Gall.* 5, 3. ipsius causa difficilis prolixitatem viae -ui *Pafn.* 2, 6 (*der lange Weg ist mir schnell vergangen; cf. arripere*).
- sursum *Mar.* 302. *asc.* 116. 118. *Pel.* 406. *Bas.* 237. *Dion.* 208.
- susceptio] magnas tibi pro hilari -one debeo *Abr.* 5, 2. peregrinorum, pauperum *Gall.* 13, 6. 7. abbatissam pro tui -one placabo *Pafn.* 6, 1 (*dass sie dich als Reclusa aufnimmt*).

suscipere] qui nam pontificem pie -cepit venientem *Dion.* 109 (*cf. gest.* 692). quos nam more suo -cepit mente benigna *gest.* 634 (*cf. v.* 702 digno honore). Ioseph servandam -cepit puellam *Mar.* 495. rogatu propinquorum nutriendam eam -cepi *Abr.* 1, 4. quod (*sc. fumus a nautis allatum*) gaudens hymnis -cepit turba fidelis *Pel.* 354. quae illam terra -ceperit *Abr.* 3, 16; ad certum pietatis confuge portum, ad se tendentes qui salvos -cipit omnes *Bas.* 192. -cipe, domine *Sap.* 9, 9 *adn.* spiritum *Sap.* 5, 28. animam *Agn.* 416. *Gall.* II 7, 2. *Sap.* 7, 2. tu clemens animam pro te de corpore pulsam intra claustra tui dignanter -cipe regni *Agn.* 390. postquam mundus eis non erat dignus habendis, -cepti sunt inter angelos *Gall.* II 5, 5; -ceptis donis clementi pectore nostris *prim.* 147. loca, quae generi dono regis Hludowici possessura proprium -cepit in usum *prim.* 444. regnum *Pel.* 72. *gest. prol.* 2, 22 (paternum). *v.* 128. 219 (regendum). regia sceptrum *gest.* 7 (*cf. prim.* 76). maiorem decorem regni *gest.* 587. ornatus maioris honoris *gest.* 1481. comitatum *prim.* 16 (*cf. v.* 310). gratiam priorem honoremque ampliorem *Gall.* 12, 9. digne mercedem -cepit talem, ut propria substantioli bene multiplicata etc. *Mar.* 79. (*David*) -cepit rursum prophetiae donum *Theoph.* 257. baptisma (*vel* baptismatis mysterium) *Theoph.* 345 (*cf. app.*; *elocutio frequens: cf. e. g. Isid. orig. VIII* 10, 5. *Aldh. de laud. virg. c.* 47 p. 62, 7. *G. et laud. virg. v.* 1890 p. 187. *Alev. c.* 1, 595 = *P. C. tom. I* p. 183. *Flor. c.* 1, 10 = *P. C. tom. II* p. 509. *poeta Saxo I v.* 350 = *P. C. tom. IV* p. 15. *Widuk. I c.* 34). potestatem, quam -cepi successor iure magistri (*Petri*) *Dion.* 130 (*loquitur papa*). sepulchralem dignans -cepit honorem *Theoph.* 313; ietus lictoris -ceperunt ferientis *Dion.* 225; mea -cipe verba libenter *Pel.* 151 (*cf. Gong.* 132); omnis nostrarum collectim turba sororum, -ceptis (*i. e. elevatis*) patronorum gratulando piorum corporibus

HRÖSVITHAE OPERA.

sacris, pergit ad loca coenobii *prim.* 388.
suscitare] (*Fortunatus*) non -etur per me, sed per Drusianam *Cal.* 9, 25 (*cf. 9, 7. 27. 28*).
suscitatio] pro utriusque (*Cal. et Drus.*) -one *Cal.* 9, 33 *app.*
suspendens quosdam ligno reprobis reparato *gest.* 200. in aera -ndatur et ungulis laceretur *Sap.* 5, 22 (*cf. 5, 34 in eculeo*). -nsus matris uberibus geminis *Gong.* 42. ipsius collo sese -ndit amando *Mar.* 255. auri-bus (*sponsus mihi*) resplendentes -ndit inaures *Agn.* 23; affectu nimio cordis -nsus in illo *Agn.* 46 (*cf. Pel.* 231 aspectu primo rex -nsus in illo). pluribus in lucem -nsis aegre sequentem *Gong.* 321 (*i. e. dilatis*). -nsis animis *Gall.* 7, 1.
suspiciere] cur -itis, vultibus attonitis stantes oculisque supinis? *asc.* 122.
suspicio] merito talem patitur -onem *Mar.* 665.
suspirans aulae munera sidereae *Gong.* 56. nunc maioris vulnus -o doloris *Mar.* 112.
suspirium] ducens -a (*longa*) *Agn.* 112. *gest.* 743. cur -a trahis, cur mades lacrimis? *Abr.* 6, 4.
sustentare] de reliquo . . pauperum necessitates volo -ari *Gall.* 13, 6.
sustinere] nemo -ebit (*in iudicio*) *Pafn.* 12, 2 *adn.* dolorem *Cal.* 2, 1. percussoris ictum *Sap.* 7, 1. cuius -uit causa vim virgo beata *Agn.* 255. quae (*Maria*) tunc, ut semper, bene -uit patienter talia *Mar.* 509. diu te -ui ratiocinantem *Sap.* 3, 23 (*sed Gall.* 12, 1 *et Abr.* 4, 1 diu te -ui, *i. e. expectavi*). *a. c. i.* *Agn.* 214. *Dulc.* 14, 2. *Cal.* 9, 32.
syllaba] in dinoscendis -arum naturis I *pr.* 2.
symphonia (*simphonia cod. semper*) dicitur modulationis temperamentum *Pafn.* 1, 13. tres symphoniae (*diatessaron, diapente, diapasone*) definiuntur *Pafn.* 1, 14. *cf. Pafn.* 1, 11. 17.
tābescere] scio, nimiumque -osciendo, quia . . *Theoph.* 237. mentis dolore -it *Theoph.* 79. quo magis ardescit, tanto plus corde -it *Bas.* 38. animo *Cal.* 9, 3. cordis furore *Dion.* 61.

nimio dolore *Agn.* 114. infelici languore *Cal.* 9, 11. haut ira fervens, odii nec felle -ens *gest.* 741. tabidus] nec facies cadaverosa, nec membra sunt -a *Cal.* 7, 1.
 tacere] vin adhuc, Fides, solita conviciorum obiectione imperatorem dehonestare? cur solito minus? quia prohiberis verberibus. verbera non compellunt me -ere *Sap.* 5, 7. bellorum clangore -ente *gest.* 162.
 tacito cum murmure *Mar.* 852. blasphemare ducem -is (*i. e. suppressis*) coepere susurris *Gong.* 133. qui nutu -o potis es disponere cuncta *Mar.* 865 (*cf. v.* 713). pectoreolvebat -o, quo pacto . . . *gest.* 599.
 tactus] et ego nullum doloris sentio -um *Sap.* 5, 21.
 taedeo vitae propriae *Cal.* 5, 1 (*cf. taedet*).
 taedet me (nos) morarum *Gall.* 1, 1. *Dulc.* 11, 4. *Abr.* 7, 17. *Pafn.* 7, 8. *Sap.* 4, 5. t. nos philosophicae disputationis *Pafn.* 1, 18. t. me prioris vitae, t. delectationis iniquae *Cal.* 9, 15. t. me vitae praesentis, t. terrenae habitationis *Sap.* 5, 26.
 taedium] languens per -a cordis *Bas.* 109. infelicitis langorem amoris et negati -um conglomerans sceleris *Cal.* 9, 3. taedet me magis morarum, quia . . . cur -um pateris, cur eam non includis? *Pafn.* 7, 8. taedet me vitae praesentis etc. depone -um et tende ad praemium *Sap.* 5, 26.
 talis *v. ind. gramm.*
 taliter] dixerunt t.: . . . *Mar.* 505.
 tam *v. ind. gramm.: gradus.*
 tamen *v. ind. gramm.*
 tandem *Mar.* 85. *Bas.* 41. *Agn.* 123. 142. 254. 355. *Gall.* 12, 4. II 5, 7. *Dulc. inscr.* 7, 1. *Abr.* 3, 15. *Pafn.* 10, 3. 12, 5. *gest.* 179. *prim.* 551. nunc quidem gaudeo, sed tunc t. (*i. e. tunc demum*) perfecte exultans gaudebo, quando . . . *Sap.* 5, 27. tunc t., cunctis ad cultum rite paratis festi, Wieberhtus dedicat hoc templum *prim.* 391. et sic t. ad normam rectitudinis reformatum (*libellum*) mihi remittite II *ep.* 12. post haec t. (*i. e. tum demum*) pro

te praesumo rogare *Theoph.* 240. quis te posse minis vel quis t. suadelis . . . reris me cogere? *Agn.* 167 (*cf. Theoph.* 284).
 tangere] panniculos pueri solummodo -e tenelli *Mar.* 622 (*cf. v.* 31. 626). quisquis hanc saltim tetigit, raptim salvus remeavit *Mar.* 376. ni probet ipsa sacram palma -endo Mariam *Mar.* 604. limen templi pede -ere sancti *Bas.* 145 (*cf. v.* 235. *Mar.* 592); capilli, qui ductu longo lapsi de vertice summo descendendo pedum plantas tetigere tenellas *Agn.* 218. frontis pelliculam facito non -ere flammam *Pel.* 384. corpus castum, ardor carnalis quod non succendit amoris, ignis non laesit praesens nec -ere quivit *Agn.* 362. ut vel eas damno laedendo -eret ullo vel . . . *prim.* 513 (*cf. gest.* 381 -ere nec contingentes audent nationes, *de Araribus*). regis mater non tacta pereuntis *Theoph.* 416. -ere vel guttam fonticuli minimam *Gong.* 326. postquam rex urbem tetigit saevus locupletem *Pel.* 188 (*i. e. eo rediit*); nec horum notitia nos -it *Pafn.* 1, 12. naturalis saeva tactus nece mortis *prim.* 284. Christi gratiola tactus sub corde secreto *gest.* 337 (*cf. Mar.* 38). sat tactus blandis patrum monitis *Gong.* 343 (opprobriis *Theoph.* 305. conviciis *Agn.* 214). facti tactus terrore stupendi *Theoph.* 394. nec -aris de mei passione materni affectus dolore *Sap.* 5, 27. -itur iaculis doloris *gest.* 740 (*cf. Gong.* 372 angoris magno -itur iaculo et *Mar.* 228). nimia formidine tactus *Theoph.* 427; dum vix aetatis febres tetigit mediocris *prim.* 297 (*cf. app., et s. v. febris*); -ere quae vereor (*scribendo*) *gest.* 1487.
 tantum (*nur*) *Mar.* 356. 723. 541. dic t.: 'magna Diana', et ego ultra ad sacrificandum te non compello *Sap.* 5, 32 (*cf. Pafn.* 7, 14). contine subiecto t. te rite iumento *Mar.* 553. admoneatur t.: haut dubium, credat quin *Gall.* 5, 7 (*i. e. dummodo*; *cf.* 5, 4 tuae ditioni summa devotione nos subicimus, t. ut tua nobis habundet gratia).

- tantummodo *Mar.* 765. *Abr.* 7, 12.
 tardare] quid -atis, milites? strin-
 gite ferrum et . . . *Gall.* II 7, 2 (cf.
Dulc. 11, 2 *app.* *Pafn.* 4, 1). quae
 cum -aret, cito nec procedere
 vellet *prim.* 331; nec iter optatum
 pondus -averit ullum *gest.* 1172 (cf.
Gong. 98 substitit et placitis -at
 iter morulis). (*Maria*) retro con-
 versis fuerat mitissima cunctis
 atque sui dulcem numquam -at
 pietatem *Theoph.* 183 (cf. *Bas.* 38);
inf. Bas. 137. *Cal.* 9, 21. *Pafn.* 3, 5.
 tarde] haut t. caelum fertur petiisse
 secretum *Mar.* 473.
 tardus] quanto muliebris sensus -ior
 esse creditur II *ep.* 9.
 tectum] ad tempus dignare meo re-
 quiescere -o *Mar.* 194. cur iturus
 deorum templa et revertens in-
 trare apostolorum -a *Gall.* 12, 1.
 (*tres magi*) intrant pueri regalia
 -a tenelli *Mar.* 650. cum sub -is
 templi consisteret omnis *Mar.* 410.
 -a sub ipsius thalami regalia duci
gest. 596. extra -a domus *prim.* 203.
 tegere] qui detectum corpus honori-
 fice -xit *Cal.* 9, 13. corpus omne
 comis -gitur ceu tegmine vestis
Agn. 219. corporeae -ctus velamine
 formae *Mar.* 308 (cf. v. 770. *asc.* 1).
 sed non invenit, Christi quam
 gratia -xit *gest.* 580. cum polum
 -geret tenebris nox conscia fraudis
Gong. 459. cum nebula terras nox
 -xerat atra *prim.* 218.
 tegmen] distracto -ine (quo sc. tege-
 batur *Drusianae corpus*) *Cal.* 9, 12
 (cf. *Agn.* 215 *app.*). comis tegitur
 ceu -ine vestis *Agn.* 219. pur-
 pureum *Pel.* 221. deposito -ine
 religionis *Abr.* 4, 5 (*opp.* militarem
 habitum). ferrea lascivis impo-
 nens -ina membris *Pel.* 119. corpo-
 ris, in tumulo quod nunc sub -ine
 duro iuxta natarum requiescit
 busta suarum *prim.* 579.
 tellurisque gravem fodiendo scindere
 molem *prim.* 272^b (v. l. et molem
 terrae circumfodiendo secare; cf.
app.). eligitur -us membris locu-
 ples retinendis *Pel.* 359.
 telum] Avaris Oddonis regnum non
 laedunt -is consueto more cruentis
gest. 380; (*Christus*) fregit -a hu-
 mani generis saevissima fortiter
 hostis *asc.* 9; i. e. turma (?): de-
 victis alienorum bene -is *gest.* 163.
 eius nec cessit -is exercitus ullis
gest. 150. ipsius et -um numquam
 scit cedere victum, cum sint fer-
 rati obposito cunei *Gong.* 73.
 temerarius] ingreditur turpis tene-
 bras -us aedis *Agn.* 245.
 temere] nec (i. e. neve) post haec t.
 viveret in scelere *Gong.* 382. gen-
 tem quam scis Scitharum Roma-
 nae solam resistere paci nostris-
 que t. praeceptis reluctari *Gall.*
 1, 1. t. calumpniaris statum dei
 omnipotentis *Dulc.* 1, 3 (cf. *Sap.*
 5, 18 quia illam audio tam t. in
 te latrare).
 temeritatis argui, eo quod prae-
 sumpserim . . . *gest. pr.* 8. quan-
 tum eius amor nobis attulerit -atis
Sap. 4, 4 (*dass wir keine Menschen-
 furcht kennen*).
 temperamentum] nunc suavis hor-
 tamentis . . . nunc acrioribus mo-
 nitis . . . hoc -um eius lasciviae
 fuit necessarium *Pafn.* 10, 3. sim-
 phonia dicitur modulationis -um
Pafn. 1, 13 *adn.* (*numerus perfectus*)
 inter inaequales intemperantias
 (sc. *numeros superfluum et immi-
 nutum*) medii -um limitis sortitus
 est *Sap.* 3, 16.
 temperare] postquam evigilans huius
 solamine visionis -abam tristitiam
 prioris *Abr.* 3, 11. nec subsistendo
 -abis gressum, donec . . . *Abr.* 2, 3
 (cf. *prim.* 263 suum volatum, de
 columba).
 templum] gentitium: limina (cf. li-
 men; sic saepe) -i, in quo stulta
 deos consuevit ponere falsos gens
 pagana suos *Mar.* 827. profanum
Mar. 843. -a deorum *Gall.* 12, 1
 (cf. 7, 2. 10, 1); *Iudaeorum*: *Mar.*
 69. 86. 89 (-i scriba sacrati; cf. v.
 137. 499). 170. 283. 288 *app.* (sacrum).
 294 (-i ministri; cf. v. 320). 325. 354.
 379 (reliquos pontifices -i). 407 (in
 -o domini sub honore sacrato).
 410. 414 (praenobile). 448 (famosum).
 463. 503 (domini). 675 (hic factor
 membris caelorum tenellis sistitur
 in proprio parvo cum munere -o);
Christianorum: rarius in -o quae
 creduntur fore dicta *Mar.* 342. in-
 trans nudatis -i sacra limina plan-

tis *gest.* 357. (*Theophilus*) impiger ad -um properat sub honore dicatum virginis intactae *Theoph.* 193 (*cf. v.* 212. *Bas.* 145 limen -i sancti). praecipue de templo Gandeshemensi: monasterii cum -o moenia coepta *prim.* 275. in coenobii iam memorati -o vestri munimine facto *prim.* 175. *cf. prim.* 220 (praenobile). 240. 259 (nobile). 278 (domini sub honore sacrandum). 292 (antiquum: der ältere Bau). 377. 383. 393 (decorum). 396 (clarum); genitrix Mariam in -o sistit ipsam, quae -um domini fuit futurum *Mar.* 284 (*cf. asc.* 80 meum sanctum migrans non desero -um, *Christus ad Mariam, et Theoph.* 180). deus in -o gaudet requiescere mundo, mentibus et sobriis *Mar.* 391.

tempor] inquirens baculum terrae -ore sepultum *Gong.* 243 (*at cf. app.*).

temporalium despectio *Abr.* 1, 4.

temptamentum] nec -is studuit restare nefandis (*diaboli*) *Theoph.* 78.

temptare] qui -are suas auderet Martē catervas *Pel.* 90 (*cf. v.* 121). concedet, tuos semper -are ministros, si possint . . . *Bas.* 57. *inf. Mar.* 9 (hanc sordidolam -a purgare camenam). 26. 186 (ad sociam -a remeare relictam). 409 (ut pariter tantam -arent volvere causam). 455 (columba, quae petiisse polum -aret protinus altum). 606 (castam -ans palpare Mariam). *asc.* 34 (lacedere vos odiis qui -ant semper amaris). *Bas.* 70 (interitum praebere suis qui -at amicis, *de diabolo*; *cf. gest.* 319. 731). *Cal.* 9, 12 (ut primum conviciis -avi lacessere corpus exanime). *gest.* 579 (quamvis circumpositos disjungere culmos nisibus extenta cunctis -averit hasta).

temptatio] nulla magis est vitanda -o, quam oculorum concupiscentia *Gall.* 13, 4.

temptatrix dextra *Mar.* 608 (qua sc. obstetric Mariam palpare praesumpserat).

tempus] ad -us modicam libitoque minus populorum *gest.* 161 (*cf. v.* 316 *et Sap.* 5, 26; ad -us *Mar.* 194. *Gall.* 12, 10. *Abr.* 3, 18). per mul-

tum -oris *Cal.* 3, 5. spatii post -ora parvi *gest.* 1177 (*cf. v.* 344 spatii per -ora longi, *et Dion.* 111 post spatium decursi -oris amplum; *asc.* 2 postquam Christus -oris implevit spatium sacri venerandum, quod cum terrigenis mansit dignanter homullis). per -ora longa *gest.* 299. post -us parvum *Bas.* 207 (*cf. Mar.* 53 non -ore parvo. 308); breve -us vivere et cito debes consumi morte *Sap.* 5, 5. per propriae -us vitae *Agn.* 50 (*cf. gest.* 18. 1514. *prim.* 515). rex regum, cunctorum transmutans -ora regum *gest.* 2; denos labentis -oris annos *gest.* 90. succedentium series -orum *Sap.* 3, 22. sentire tuum solidum per -ora regnum *Mar.* 887 (*cf. Agn.* 82). saeculi per -ora cuncta *Mar.* 896 (*cf. asc.* 74. *Agn.* 101). hunc sine matre pater cani retro (*i. e. ante*) -ora mundi omnipotens genuit *Agn.* 73 (*cf. v.* 374. *Theoph.* 418. *Sap.* 9, 4). ex patre caelesti Chr. sine -ore natum, -oribus nostris missum de sede parentis *Theoph.* 299. proprium qui mox post -ora natum mittere virgineum miserans disponit in alvum *Mar.* 216 (*cf. Paul.* ad *Gal.* 4, 4 ubi venit plenitudo temporum). ex matre natus in -ore *Gall.* 5, 3 (*cf. Sap.* 9, 4). carnem virgineo sub -ore sumeret alvo *Mar.* 219 (*cf. v.* 572. *Agn.* 77); sub -ore noctis, similia (*s. v. nox*). coniugii primo -ore *Mar.* 135. sub -ore festo *Mar.* 86. -ore certo *Mar.* 145 (praedicto *v.* 457. digesto *v.* 446); iuxta id -oris *Gall.* II 5, 5. *Abr.* 9, 2. tunc -oris *gest.* 11. tunc -ore *prim.* 63. -ore ne patrias instante rediret ad oras *gest.* 667 (*in der nächsten Zeit*). -ore, virgineas quo suxisti pie mammās *Mar.* 881. -ore, quo regni gessit Pippinus eoi sceptrā, famosus iuvenis nutritur partibus illis *Gong.* 19 (*cf. Bas.* 17). -oribus Constantini *Gall.* II 1, 1 (*cf. prim.* 125 iisdem -oribus). -ore iudicii (futuri) *Theoph.* 173. 373. *Bas.* 247. finis instat peccandi -usque nostri discidii *Payn.* 4, 4. -us adesse sibi Christum narrat pariendi *Mar.* 365. quia hic non est -us peccata plangendi

- Abr.* 6, 5 (*nicht die rechte Zeit*; cf. *Sap.* 3, 24 non est -us altercandi, quia instat hora cenandi, et *prim.* 344 hic -us non est hoc discutiendi). en, incipio mori. nunc est -us orandi *Pafn.* 13, 2. sed aliter, expectans spe felici -us redeundi flatus atque resurgendi de pulvere pleni corporis *prim.* 577. (non) est -us, ut . . . *Abr.* 6, 1. *Pafn.* 7, 16. 11, 3. 12, 4. sensit dampnanda -us inesse lupa, quo male Gongolfum possunt extinguere sanctum *Gong.* 460. -us, ablato capitis velamine, quis sim, aperire *Abr.* 7, 2.
- tendere] -it (*adultera*) insidias iusto clam nefandas *Gong.* 453 (*Bas.* 77. *gest.* 235 laqueos); gressum ad domum s. Petri concite tetendit *Gall.* 11, 1. tecum pariter -am ad cubile *Abr.* 6, 6. in aedem *Agn.* 259. -ebat, quo se magus ire iubebat *Bas.* 68. quo -itis tam anhelis? *Dulc.* 13, 1 (*cf. Pafn.* 4, 5). ad pietatis portum, ad se -entes qui salvos suscipit omnes *Bas.* 192. -o ad bravium aeternitatis *Sap.* 5, 13 (*cf.* 5, 26 ad praemium). non dignatur cum paucis ad interitum -ere *Pafn.* 1, 24. ultra non -o, finem sed provide pono (*sc. scribendo*) *gest.* 1509; ascensum graduum, per quos ad patriam -ut remeare relictam *Mar.* 310.
- tendiculas multorum non devitare convicii *gest.* *pr.* 8.
- tenebrae] sub noctis *Mar.* 358. *prim.* 195 (*cf. v.* 222). nocturnae (*s. v.*) solitae *gest.* 555 (*cf. v.* 550); requirere, si tunc eclipsis posset consistere solis. ast ubi non solitas sensit magus esse -as *Dion.* 11 (*cf. v.* 14). carceris in -as vinculum submergere nigras *Pel.* 191 (*cf. v.* 194). *Dion.* 166 carceris in -as atras). continuas *Mar.* 569 (*de spelunca*). locum turpem miro splendore micantem, -is qui sordebat prius atris *Agn.* 223; errorum -as veterum discindere nigras *Dion.* 115 (*cf. Theoph.* 2 atras). cum -is loeti succumberet atris *Mar.* 119. Egypti -as propria quo luce vastas mox illustraret *Mar.* 701 *adn.* (*diabolus*) princeps aeternarum constat -arum *Bas.* 50.
- tenebriculis Erebi sub limine iungi *Theoph.* 170 (*cf. Bas.* 73. *Pafn.* 1, 28). tenebroso nebulo (*sic*) *gest.* 556.
- tener] istius -erae puellae *Mar.* 272 (*de Maria modo genita: at etiam gest.* 366 caelicolae laeti rege suo -era de virgine nato; *cf. Agn.* 140). agmen (*Gemeinde*) -erum Christo pastore regendum *Pel.* 42 (*cf. prim.* 318 ovile). corpus *Agn.* 276. *Abr.* 9, 3. ne itineris asperitas secet -eras plantas (*Mariae poenitentis*) *Abr.* 7, 15. guttur (*Agnētis*) *Agn.* 405. obsidis -eros insontis stringere nervos *Pel.* 212 (*cf. v.* 211 puerum decorum); -eram prolis mentem *Bas.* 44. affectus (cordis) *Theoph.* 27. *Agn.* 11. (mentis) amor *Theoph.* 223. *Bas.* 25.
- tenere] *Gall.* a Rautiano comite tentus (*festgenommen*) *Gall.* 11 4, 1; urbs, quam satis Hispanii cultam -uere coloni *Pel.* 14. numine cuncta -ens imperioque regens *Gong.* 4. licet imperii -eas decus Octaviani *gest. prol.* 1, 30 (*cf. v.* 19 culmina regni). sceptrum *Pel.* 58. 203. *Agn.* 320 (caeli). *gest.* 282. producite, milites, producite, quas -etis in carcere *Dulc.* 2, 1; nec mortis vinculis se posse -erier artis *asc.* 17. memoriae fixum -eo *Gall.* 1, 3. corde -ens matris monitum (*at cf. add.*) claustrum faciendi *prim.* 91. non se sic corde -ere *gest.* 223 (*dass er es nicht so schlimm gemeint hat*). tecum facias firmare -endum foedus *gest.* 1158. ut summi pontificis (*i. e. dei*) curam -eret ovilis *Theoph.* 36. quod -etur in corde *Abr.* 6, 1. licet imperii -earis sollicitandi cura *gest. prol.* 2, 32. speluncam, quam continuas semper -uere tenebrae *Mar.* 569. en vitae libri mortisque -entur aperti *Ioh.* 33. stirpem talem, qualem numquam -uere prophetae, omnes electi post haec non sunt habituri *Mar.* 190. quem tradunt nomen -uisse (*i. e. habuisse*) loachim *Mar.* 53. tanta sui causa quod -uere (*i. e. obtinuerunt*) bona *Gong.* 332.
- teneritudo] eo, quod vereor, eius (*Thaidis*) -inem aegre ferre diutinum laborem *Pafn.* 10, 4. vincite infantilis -inem aetutulae maturi

sensus fortitudine *Sap.* 4, 1. delicatae mentis *Pafn.* 7, 7.
 tenuis] vestis *gest.* 355. cutis *Sap.* 6, 1.
 -es ad aures s. Gongolfi *Gong.* 367
 (cf. v. 369 latebras per artas). qui
 post bella tuis grata dabis famulis
 praemia perpetuae -i pro vulnere
 vitae *Gong.* 17. restat, ut -i
 repetam sermone misellam ganeam
Mar. 529. Musa *gest.* 1484. -em
 scientiae guttulam etc. *Pafn.* 1, 19.
 ter quinque *Mar.* 289. t. mille 456.
 teretem per orbem *Gong.* 295.
 tergum] sacra pulsari crebris sua -a
 flagellis *Theoph.* 306; prolis geminae
 longe pos -a relictas *gest.* 1167.
 terminus minor, maior *explicantur*
Sap. 3, 19, 20.
 terni testes *Dion.* 190. nec semel aut
 binis vicibus, sed -is *Theoph.* 264.
 terra] si respicio -am, pavitat treme-
 facta *asc.* 47. super totam mundi
 tua gloria -am *asc.* 102. proto-
 plasto de -a rite creato *Gong.* 7.
 nec sibi consimilem portaret -a
 potentem *Mar.* 75. speluncam sub
 -a rite locatam *Mar.* 567. sub -a
 foveam facerent fodiendo secreta-
 tam *gest.* 539. molem -ae circum-
 fodiendo secare *prim.* 272^a (v. 272^b
 telluris gravem fodiendo scindere
 molem). (columba) descendens
 -am rostro percusserat illam, sub
 cuius lapides latuerunt aggere
 plures *prim.* 268 (*die Stelle*). omnis
 -ae surculus *Pafn.* 12, 6. frigorea
gest. 360 (*sc. tempore hiberno*). cum
 nebula -as nox texerat atra *prim.*
 218 (*at -am gest.* 556). cur dimisso
 vultu -am inspicis? *Abr.* 7, 8 (*cf.*
prim. 42). in -am cecidit *Bas.* 150
 (*cf. Mar.* 234 *app.* 805. *Gall.* 11, 1.
Abr. 7, 7). in -am subito ceci-
 derunt prona (*simulachra*) *Mar.*
 832 (*cf. v.* 846); flosculos uteri mei
 tibi, -a, servandos committo *Sap.*
 9, 1 (*cf. gest.* 415). corpus in molli
 gremio -ae, suae materiae, paci-
 fice foveatur *Pafn.* 13, 3 (*cf. Agn.*
 432. *prim.* 293); -as oculis iterum
 lustrando reflexis *Dion.* 73. ut in
 -ae volutes infimis *Abr.* 2, 2 (*opp.*
 inter sidera numquam casura).
 angelica illa, quam in -is egisti,
 conversatio *Abr.* 7, 3 *adm.* (*cf. Agn.*
 453); quae illam -a suscepit *Abr.*

3, 16. Israhel in terra *Mar.* 51.
 gentis ad Anglorum -am sat de-
 liciosam *gest.* 75. Tul -a *Gong.* 525.
 in longinquam -am *Mar.* 97 (*cf.*
Gong. 523 -is remotis, *prim.* 135
 qui de longinquis -arum venimus
 oris).
 terrenus] -orum nullus tunc tempore
 regum *prim.* 63. domini *prim.* 153.
 180. caelesti, non -o sponso *Sap.*
 4, 3; possessio *Sap.* 9, 7. taedet me
 vitae praesentis, taedet -ae habi-
 tationis *Sap.* 5, 26. escae *Mar.* 199.
 terrere] quid, si suadeam blandi-
 mentis? contempnunt. quid, si
 -eam supplicii? parvipendunt
Dulc. 2, 2 (*cf. Pafn.* 10, 3). talibus
 et verbis -ebat corda paventis
Theoph. 211 (*cf. prim.* 498 verbis
 acerbis). -uisti nos dictu *Pafn.* 1, 1
 (me monitu *Cal.* 9, 25); fragilitas
 mei cogit me -eri *Pafn.* 7, 12. ne-
 eamini, milites, fallacibus huius
 blasphemae praesagiis. non -emur,
 sed tuis praeceptis parere nitimur
Dulc. 12, 5. minis poenarum *Sap.*
 4, 1. sororum praesentia *Dulc.* 10, 1
 (*sich einschüchtern lassen*). -emur
 sententia apostoli, dicentis: ' . '
Pafn. 1, 20.
 terrestres] veri sese (*Ioachim*) pastoris
 haberi dignum -i carne parentem
Mar. 59. spreto penitus patriae
 caelestis honore, -is tantum pom-
 pae versatur amore *Theoph.* 143.
 spernere -em amorem et castam
 regi mentem servare perenni *Mar.*
 373. nocti -is Christo dominante
 timoris *Mar.* 699 *app.*
 terribilis] iuvenis aspectu -is etc.
Cal. 9, 13. dracones *Mar.* 707. nec
 vice -is metui petiit senioris, sed
 bene mansueti genitoris ad instar
 amari *prim.* 519. pro sceleris tanti
 crimine -i *Gong.* 376 (*cf. v.* 398).
 moriatur, sitque incola gehennae,
 qui propter alieni invidiam pro-
 fectus recusavit vivere. -e. nihil
 -ius invido, nihil scelestius su-
 perbo *Cal.* 9, 30, 31.
 terrigenas (*opp.* caelestes cives) *Mar.*
 213. cum -is homullis *asc.* 3.
 terror] qui me non -ore cogis, sed
 miti condescensione ad poeniten-
 tiam hortaris *Abr.* 7, 16 (*cf. prim.*
 418). nullatenus ad deorum cul-

- turam potest flecti nec -ore umquam potest frangi *Dulc.* 12, 4. tactus iaculo -oris magno *Mar.* 228. causam -oris recentis *Mar.* 236. -ore gravis percussi corde timoris *gest.* 561 (*cf. prim.* 54). (*terra*) pavit tremefacta nec mis -oris potis est vim ferre potentis *asc.* 48 (*loq. Christus*). ex -ore ducis tanti nimium tremefacti *gest.* 382. correptus signi nimio -ore stupendi *Agn.* 248 (*cf. Theoph.* 394. *Abr.* 3, 8). non parvus *gest.* 577. magnus *prim.* 51. nec (*velles*) mihi -ores toties praeponere tristes *Agn.* 200.
- tertiō (*zum dritten Mal*) *prim.* 379.
- tertius] -a (*soror*) discutiatur. -am rebellem probabis *Dulc.* 1, 4, 3. -a hora diei *Mar.* 361.
- testari] nunc -aris te verum Christicolam *Gall.* 10, 1; agnum solvendis aptum -ando sigillis *Ioh.* 11. qui, clara voce fatentes, patrem cum nato necnon cum flamine sacro esse deum verum, -antur mox malle mori quam . . . *Dion.* 196. in qua (*carta*) spirituum -atur velle nigrorum esse sub aeternis socius (*cf. app.*) per saecula poenis *Theoph.* 127. -atur, deum verum fore iure colendum *Agn.* 251 (*cf. Mar.* 384). Petrum Christo -ante beatum *Theoph.* 258 *adn.* deum signis -antibus almis *Dion.* 15 *add.* quod -atur orbis Romanus *Sap.* 1, 4.
- testimonium] quia trium -um constat esse verum *II ep.* 5. in -um sui sanctitatis *Gall.* *II* 9, 2.
- testis] te omnipatrem constanti pectore -em invoco, quod . . . *Mar.* 134. -is cunctorum consolatorque laborum *Mar.* 615. inspector mentis, -is quoque cordis *Mar.* 721; *i. e. martyr*: *Gong.* 551 (exanimis). *Pel.* 271. 288. 353. *Dion.* 190. 244. 248. *Ioh.* 14. constans *Pel.* 409. egregius *Gong.* 512. Christi -em fidelem *Pel.* 297 (*cf. v.* 319). fortis *Dion.* 188. gloriosi -es Christi *Gall.* *II* 9, 1. laudabilis *Pel.* 344. nobilis *Pel.* 280. prosperimus *Gong.* 509. suis (*dei*) sanctis -ibus *Agn.* 459. stabilis *Gong.* 477. victor *Gong.* 533; in nullo reluctamur, sed -es in omnibus praeceptis parere nitimur *Gall.* 5, 6 (*cf. app. et add.*).
- teter] Corduba locum servat sub fornice -trum, oblitum lucis consignatumque tenebris *Pel.* 193. hostis (*diabolus*) *Bas.* 98 (*cf. v.* 174). texenda tibi quia purpura creditur uni *Mar.* 507. membris limoso stamine textis *prim.* 534. non nostrae possunt dictando Camenae composito modulis -ere dactylicis, quantis dilectum signis variaverat istam rex regum *Gong.* 78.
- textus] licet minime necessarium, aliquem tamen conficere -um ex sententiis scripturarum, quas *etc.* *I pr.* 6. vilem ne spernas vilis -um monialis *gest. prol.* 2, 5. huius carminuli -um nimium vitiosi *gest.* 13.
- thalamus] tecta sub ipsius (*Oddonis*) -i regalia duci *gest.* 396; eius (*Christi*) in -um sponsarum more coruscum duci *Agn.* 107 (*cf. v.* 98). intrabo aethereum aeterni regis -um *Dulc.* 14, 3. qui me invitasti ad virgineum tui genitricis -um, in quo tu manifestus es verus deus *etc.* *Gall.* 5, 2 (*cf. Abr.* 2, 5 lucifluus).
- thesauros Constantiae erogant *Gall.* *II* 4, 1.
- thorus] ut nec ad -um Andronici iam dudum potuit revocari *Cal.* 2, 4 (*cf.* 3, 5).
- timere] excisus a collegio iustorum et abiectus a consortio deum -entium *Cal.* 9, 29; *inf. Theoph.* 251. *Dion.* 189. *II ep.* 6. *gest.* 325. 500; *a. c. i. Mar.* 720. *Pafn.* 7, 8. *prim.* 322.
- timidus] (*Iesus*) haec responsa dedit -is (*sc. Mariae et Ioseph*) *Mar.* 722. ut quondam -i iunxere lupis latius agni *Mar.* 748. detulit ad regem Ber. -us rem *gest.* 565.
- timor] viscera discutebantur -ore *Abr.* 3, 13. ut esses visceratenus concussa -ore *Pafn.* 3, 7. intende, domine, mei timorem, intende, quem patior, dolorem *Cal.* 4, 1. ut levigato -ore incipias vitam sperare *Pafn.* 12, 4. depone -orem *Abr.* 7, 7 (*synon.* pavore concussa corru). ego commorior prae -ore *Cal.* 7, 2. terrore gravis percussus corde -oris *gest.* 561 (*cf. prim.* 54). magnus *Mar.* 710. nocti terrestris

- Christo dominante -oris *Mar.* 699
app. poenalem proicit de corde
 -orem *gest.* 349. esto stabilis in dei
 -ore et permane in eius dilectione
Pafn. 12, 5 (*cf. Gall.* 13, 1 *app.*).
 tingere] sed nec praesciccam -nxerat
 hinc ligulam *Gong.* 190. solito -nxit
 se fonte novello *Gong.* 279 (*de la-*
vandis manibus; cf. v. 235). quae
 iactando -nxit se, triste dolendo
 exuitur -neti pellicula brachii
Gong. 415. 416 *app.* sacra -neti
 baptismatis unda *Pel.* 334 (*cf.*
Theoph. 6. *Dion.* 36. *Agn.* 33. 166.
Gall. II 9, 1; *prim.* 56). sacrato
 crismate -nctum *Pel.* 245.
 tinnitus] ubi -um dando promissio
 laeta aures personae intrat in
 exiguae *Gong.* 113; nec levis -um
 responsi recepi *Abr.* 3, 12. (ut cre-
 diti talentum ingenioli) sedulae
 malleo devotionis percussus ali-
 quantulum divinae laudationis
 referret -um I *pr.* 8.
 tinnulae sonitum vocis *Dulc.* 3, 1
 (*cf. Pafn.* 7, 14).
 tironem refovendo suum *gest.* 62 (*deus*
Brunonem 'oblatum'). pueri -onum
 -sorte potiti *Gong.* 227 (*Pagen*).
 tirocinium] gestiens illam Christo
 disponere eiusque tyrocinio man-
 cipatum iri *Abr.* 1, 5.
 titubare] (*popellus*) rudem meriti
 sanctum -at fore tanti, illius ut
 causa fierent miracula tanta *Pel.*
 370 (*cf. app. et add.*).
 titulus] hanc ipsam (*aram*) -is de-
 cernens congrue pictis ignoti sub
 honore dei debere sacrari *Dion.* 21.
 extraxitque solo (*baculum*), parva
 remanente caverna, post haec con-
 spicuum ut fieret -um *Gong.* 246
 (*at cf. app.; 'Kennzeichen'*). (*ut*
verba mea) -o signata tui vene-
 rando despectus nimia meriti tue-
 antur ab aura *gest. prol.* 2, 37.
 nec nostrae nec deorum fortitu-
 dini -us debetur triumphu *Gall.*
 10, 1 (*cf. gest.* 314 *clarus*). mortua
 in tumulis ossa variis fulgent mira-
 culorum -is *Gall.* II 9, 2. signo-
 rum -is crebro glorificata coruscis
Dion. 264.
 toga regali comptus (*Pelagius*) *Pel.*
 226.
 togatos socios *Pel.* 223 (*cf. toga*).
 tolerabiliter] difficultas cuiuscumque
 laboris -ius fertur, si . . *Gall.* 1, 4.
 tolerantia] quo eandem -ae perse-
 verantiam, quam praestitit Fidei,
 praestet et Spei *Sap.* 5, 20 (*cf. 5, 13*);
 parate ad -am futuri certaminis
Sap. 5, 14.
 tolerare] ad -andas passiones *Sap.*
inscr. (de martyribus). ipsa, quam
 vos -atis, me urget passio *Gall.*
 9, 2 (*cf. passio*). fragilis -ans pa-
 tienter honoris damnum *Theoph.*
 62. quicquid dedecoris accedit,
 levius -o, quia . . *Dulc.* 14, 3. quam
 pie peccantes dominus -at bonus
 omnes *Theoph.* 402 (*cf. Cal.* 9, 19).
 tollere] -unt in caelum laeti prae-
 conia laudum *Agn.* 342. laudibus
 virum -unt super aethera dignum
Gong. 331. (*angeli*) animam blande
 suscipiunt laetique per aera -unt
Agn. 416. dum subito cuncti, tanto
 signo tremefacti, -unt mirantes ad
 superos facies *Gong.* 253. sublatis
 ocellis *Mar.* 122. angelus altaris
 fumo sublatus pergit ad astra *Mar.*
 208. ocius expirans animam mar-
 tir -itur ex aura vegeturque per
 astra serena *Gong.* 483. summo
 sublatus honore *prim.* 15. plus
 aequo -it se mente superba *Theoph.*
 139; summas virgas -endo sacerdos
 gaudens cunctorum *Mar.* 442. cur
 mihimet socium voluisti -ere ca-
 rum? *Mar.* 109 (*log. Anna ad*
deum). cur satagis proprium mihi-
 met vi -ere servum? *Bas.* 244 (*log.*
diabolus). restituens illi sublatis
 culmina regni *gest.* 703. omne, quod
 invenit, dextra -ebat avara *gest.*
 496. huius praesumptio verbositatis
 -enda est suppliciiis *Dulc.* 1, 8. an-
 gelus ut -at rite tuo ramum de
 vertice summo *Mar.* 795 (*cf. v. 803*).
 qui de vinclis Petrum -ebat He-
 rodis *gest.* 512.
 tonans (*i. e. deus*) agne -ntis *Gong.*
 291 *add.*
 tonare] altithrono grates resonare
 -antes *Theoph.* 423.
 tonus fit ex duobus sonis et possidet
 rationem epothoi numeri sive ses-
 quioctavi *Pafn.* 1, 12.
 tormentum] nulla timet -a pati pro
 nomine Christi *Dion.* 139 (*cf. Sap.*
 3, 23. 4, 1). quanta negando deum

- meruit -a per aevum et quibus in poenis iungi debebat Averni *Theoph.* 159.
- torpere] ne crediti talentum ingenioli sub obscuro -ens pectoris (antro) rubigine negligentiae exterminaretur I *pr.* 8 (*cf.* II *ep.* 8). ne quem divini ritum cultus violari -ens affectus cordis permitteret eius *prim.* 500.
- torquere] stridet dentibus, sputa iacit, -et insana lumina: nam plenus est daemonio *Gall.* II 8, 1. o milites, ubi sunt lascivae, quae -eri debent, puellae? *Dulc.* 10, 1. nova in dies supplicia multiplicabo. quanto acrius -eor, tanto . . . *Dulc.* 12, 2. quo rebellis mater funeribus natarum acrius -eatur *Sap.* 5, 3. (*daemoniacus*) se ipsorum (*martyrum*) precibus -eri fateatur *Gall.* II 8, 1.
- tortor] non ego quidem, sed infirmi -ores deficiunt *Sap.* 5, 8 (*cf.* 5, 21).
- toties] David regem t. de fraude fidelem eripiens Sauli *gest.* 252.
- totus] postquam bis septem -os compleverat annos *Mar.* 404. corpore -o *Mar.* 859. *Agn.* 208 (*cf.* v. 67). -is membris *Abr.* 3, 6. ubi distracto nudatur tegmine -o *Agn.* 215 (*at cf. app.*). digne pro meritis quam -us non canit orbis *Mar.* 27 *adn.* -ius nostri generis *Bas.* 135. -ius instantis pondus curamque laboris *prim.* 289 *app.* huiusmodi ruina -o lacrimarum fonte est lugenda *Abr.* 3, 5. -o (cordis) conamine *Mar.* 66. 439. *Agn.* 110. ntitur his verbis -a dulcedine mixtis *prim.* 133. -a virtute refulgens *Mar.* 337 (bonitate *Pel.* 146; *cf.* *Gong.* 47 -a probitate vigentem). fautor -ius bonae voluntatis *Gall.* 13, 3. o insensati et hebetes -iusque rationis incapaces *Dulc.* 13, 2 (*cf. prim.* 300 expers carnalis -ius prorsus amoris). -um se perditioni sponte dedit *Theoph.* 125 (*cf. Agn.* 35. *Gall.* 12, 10. *Cal.* 2, 4. *Abr.* 1, 2. *Pafn.* 7, 4. *prim.* 352 *adn.*).
- tractamen] crebro -ine cordis memor est Aethelheithae, cupiens etc. *gest.* 637.
- tractare] virgineum Zelemi (*obstetrix*) -ans pie partum *Mar.* 593 (*cf.* v. 604); quid faceret tantis, animo -ans, inimicis *Pel.* 100. detestabilem illicite amantium dementia et male dulcia colloquia eorum, quae nec nostro auditui permittuntur accommodari, dictando mente -avi et stili officio designavi II *pr.* 4. haec linquentes doctis -anda poetis *Gong.* 337 *add.* ubi expergiscens mente, quae videbam, -avi *Abr.* 3, 9. haec -ando secum maerore supremo *Theoph.* 161 (*cf. gest.* 338). triduanæ induciae illis ad -andum praestentur *Sap.* 3, 24. si quid -aretis utilitatis. summum igitur utile -avimus, id scilicet, ut non cedamus *Sap.* 5, 2. superna *prim.* 299. quare lactantes tantum -abitis artus in me, virtutem capitis nec mente perennem? *Mar.* 723. virtutem prolis -ando perennem *Mar.* 814. saepe Iob viri normam -ando beati ipse manus manco fuit *Gong.* 61. differo sed vulgo -are, tui miserando, donec sciam te-ne fuisse ream *Gong.* 393. non sua sollicitans, patris sed commoda -ans *gest.* 610.
- tractim rigida necnon cervice superba incedens *Gong.* 131.
- tractus] de -ibus imperialis nominis *gest. prol.* 2, 36 *adn.*
- tradere] qui regum primus nostros -debat in usus regali prius obsequio loca debita multa *prim.* 465 (*cf.* v. 446. 449); Mariam ipsius (*Abiatharis*) proprio sponsam -dere nato *Mar.* 451 (*cf. Bas.* 108. 130 -diderat sobolis servo consortia dulcis. *Sap.* 4, 3 ut vos caelesti, non terreno sponso -derem); tribuni me spreverunt, se -diderunt. hostibus? ipsis *Gall.* 12, 4 (*cf.* 9, 1. 2). (*Christus*) se ipsum -didit suique dilectam animam pro omnibus posuit *Cal.* 9, 24. se quia serpentis iuri -debat avari *Bas.* 146; -didit et natum, semet redimendo, misellum *Pel.* 176 (v. 171 vinclis). militibus, quibus Hirenam -didimus *Dulc.* 13, 1; -damus illas bachantibus flammis *Dulc.* 11, 3 (*cf. Sap.* 5, 24 si in ius Vulcani -detur). (*congesta*) igni -dere et in favillam redigere *Pafn.* 3, 11; donec corpus (*tuum*) -dam seculurae

Pafn. 13, 1 (*cf. Sap.* 9, 5); quo poenis pabulum non -dar amaris *Theoph.* 360 (*cf. app.*). supplicio baratri *Dion.* 98. hanc ipsam reverenter ad instituendam -debant abbatiessae *prim.* 113. hoc (*coenobium*) rectoris apostolici solum ditioni -dimus ad defendendum pariterque regendum *prim.* 135. accipe nunc Gallos tibi me -dente docendos *Dion.* 132. quam mihi cruciandam -didisti, puellula *Sap.* 6, 1. libellum vobis perscrutandum -didi *II ep.* 11. quis opus ad templi pertingens sacrati -ditur ornatum studiose perficiendum *Mar.* 300 (*constructio ambigua*); quem -dunt nomen tenuisse Ioachim *Mar.* 53 (*cf. v. 349. Gong.* 494. *gest.* 95).

trahere] donec invitus -hitur, turbis glomeratis *Theoph.* 47 *app.* concurrente -hi conventiculo populari *Agn.* 209. (*Christus*) Tartareo suos -xit de carcere iustos *Theoph.* 316. praesul cum sociis iunctus -hitur venerandus ad loca martyrii *Dion.* 204. capite illam sine miseratione et -hentes cum crudelitate ducite ad lupanar sine honore *Dulc.* 12, 3 (*cf. 13, 1, 2.* ut rebellem deorum ad locum turpitudinis -heretis). diversis affectibus (fatigor), gaudio videlicet et metu in diversum -hor *II ep.* 6. exaestuo illas ad mei amorem -here *Dulc.* 2, 2. (*Thais*) non solum sese perditioni dedit, sed etiam per plures secum ad interitum -here consuevit *Pafn.* 10, 2. -he de tetrīs saevi nos faucibus hostis *Bas.* 174. ut Gallicanum post te -hendo ab iniusta intentione revocare digneris *Gall.* 5, 3. (*vacuum*) -ctis arripuit digitis *Gong.* 244 (*i. e. intentis*; *cf. v. 207 add.*). cur suspiria -his, cur mades lacrimis? *Abr.* 6, 4. clara ex stirpe me originem non nego -here *Sap.* 3, 6. die sacra, quae -hit a domino nomen venerabile summo *Theoph.* 384 *adm.* unde moenia omnia materiam possent -xisse petrinam *prim.* 276.

rames] nunc recti -item callis improvide incurreret (*viator in saltu*

errans) *gest. pr.* 1. possit ut aere directo -ite sulcos (*colubinae*) cum sociis gradiendo sequi virgineam Christi *prim.* 254.

tranquillitas] quod rovetur in perturbatione, solvendum est in -ate *Gall.* 9, 4.

tranquillus] vox *Mar.* 124. navicula *Sap.* 5, 10. pax *gest.* 108. o quam -um ridens deduceret aevum fortunata satis nostrae resp. *gest.* 153. quicquid -um mentis reor vulnerare posse *Sap.* 1, 1.

transcendere] Iesus, assumptus caelos qui -it super altos *act.* 23. angelus astrigerum postquam -it Olympum *Mar.* 224.

transcurrere] quanta celeritate asperi difficultatem itineris -imus *Abr.* 8, 1. regalium multipliciter (*cf. app.*) gestorum *gest. pr.* 4 (*cf. istam imaginem*).

transducere] dux pius insomnam coepit -ere noctem *Gong.* 223.

transferre] hunc quia -ferri ramum per sidera iussi *Mar.* 300. ossa sunt hinc ecclesiae -lata locanda novella *prim.* 295. - (*deus*) iussit Francorum -ferri nobile regnum ad claram gentem Saxonum *gest.* 1; ut suum (*cf. app.*) nostrae fragilitatis metaforice -feram in deum *Pafn.* 1, 2.

transformare] quo ipsum (*crediti talentum ingenioli*) tamen in aliquod saltim extremae utilitatis -aretur instrumentum *I pr.* 8.

transgredi] nec -iar altos quam de vestris iussis *Theoph.* 357 (*cf. Dulc.* 13, 2).

transigere] vix -actis puerilibus annis *Pel.* 147 (*cf. Agn.* 42 *add.*). octies spatium -egit quinque dierum illic *Theoph.* 197. his ita -actis *Mar.* 474.

transilire] -iens viae citius duo milia durae venit adusque locum *etc.* *Dion.* 234 (*de Dion. decollato*). ex cuius flammae facie candentes in bustum scintillae -iebant *Cal.* 9, 12.

transire] cum -issent spatium triginta dierum *Mar.* 243 *app.* ceu reginam regnum -ire per amplum *gest.* 463. templa arbitror -eunda et limina apostolorum supplici confessione esse intranda *Gall.* 10, 1 (*cf. gest.* 568). -it (*i. e. superat*)

- meritis almitiem generis *Gong.* 32. quanto velocius praeposita investigando satagimus -ire *Pafn.* 1, 13. ad astra (*i. e. mori*) *prim.* 317. 376; tres mansurni poenitentiae Thaidis -iere *Pafn.* 9, 1 (*cf. Mar.* 243 *app.*). transitorius] formida perpetis crudelitatem gehennae et desine -a pertimescere *Pafn.* 7, 12. transmigrare] si placet, hinc vetulum me -are colonum *Gong.* 127. superna favente gratia -abis ad astra *Pafn.* 12, 5. transmittere] trans mare legatos -sit gentis ad Anglorum terram *gest.* 74 (*cf. v.* 112). illi missum (*i. e. nuntium*) secretum *gest.* 318. -ttens caelo, quam subtraxit male mundo *Agn.* 409. his -ssis, constant quia cognita cunctis *Mar.* 540. transmutare] (*deus*) per se cunctorum -ans tempora regum *gest.* 2; nisi renatus in Christo merear in melius -ari *Cal.* 9, 16. tuo monitu, tuo magisterio a gentili in Christianum, a nugace in castum -atus virum *Cal.* 9, 17. a nequam intentione -atus *Cal.* 9, 27. transvehere] (*angeli*) animam blande suscipiunt laetique per aera tollunt, inde -ctam celeres super aetheris ignes ducunt astrigeram sponsi caelestis in aulam *Agn.* 418. tremefactus] in terram proni consternuntur -i *Mar.* 805 (*cf. v.* 150. *Gong.* 257). custodes narrabant factum comiti nimium -i *gest.* 559 (*cf. prim.* 200). membris -a solutis *Bas.* 150. ex terrore ducis tanti nimium -i *gest.* 382; si respicio terram, pavitat -a, nec mis terroris potis est vim ferre potentis *asc.* 47. tremendus] maiestas (*dei*) *Pafn.* 7, 13. solium *Theoph.* 218. nomen eius *Pafn.* 8, 3. tremere] denique lictores regalia iussa -entes mox Christi testem gladio secuere fidelem *Pel.* 296. tremulus] ulnis exceptus -is iusti Symeonis *Mar.* 676. trepidare] ne -etis, ne formidetis *Gall.* 9, 3 (*cf. prim.* 53 *app. add.*). nullo metu -antem *Agn.* 145. palatium intrare non -o *Sap.* 2, 1 (*syn.* non formido; *cf.* 5, 10). minis nimium -ans super istis *Agn.* 193. ne formides tyranni minas, ne -es ad poenas *Sap.* 5, 26. trepidus] affatu blando -am refovendo *prim.* 32. tres *Mar.* 67. *Pel.* 378 (*cf. Theoph.* 247. 377. 433. *Bas.* 196). tribuere (*i. e. dare*)] (*pauperibus*) vestes et victum dextra -it bene larga *Theoph.* 21. largiter pretium nautis -it superauctum *Pel.* 356. quo (*unum solidum*) stabulario pro mercede -am *Abr.* 4, 6. qui pius urbicolis -it bona talia nostris *prim.* 530. qui post dura suis -it certamina iustis testibus aeternae clementer praemia vitae *Agn.* 458. si meritis -eretur, gratia non diceretur *Pafn.* 12, 5. qui nobis clemens talem veniae -it spem *Bas.* 262. maxillis meis alapas -ere malignis *asc.* 43. exemplum nobis -ere salutis sperandae multi *Theoph.* 242. divisae divino numine flammae virgineis -ere locum pedibus spatiosum *Agn.* 364 *app.* ut nulli ad nos -atur facilis accessus *Abr.* 7, 1. tribulus] vepribus et -is *Gong.* 172. tribunal] ante -al iudicis *Sap.* 4, 4. tribuni et centuriones *Gall.* 7, 2. -i cum suis legionibus advenere *Gall.* 12, 3. *cf. Gall.* 9, 1 *bis.* 12, 4. 9. tribus] inter -us Israhelis duodenas *Mar.* 432. tributarius] facite vos -os imperatoris *Gall.* 9, 3. triclinium (*i. e. cubiculum*)] pandere triclinium militibus suum *Gong.* 234. ecce -um ad inhabitandum nobis aptum *Abr.* 7, 1. triduanae induciae *Sap.* 3, 24. 5, 2. triduum] per -um *prim.* 548. post -um *Theoph.* 347. triennium] ante hoc -um *Pafn.* 10, 2 (*cf. Abr.* 6, 4). per hoc -um *Pafn.* 12, 1. triginta dierum *Mar.* 243. trinitas] perennis *Sap.* 5, 27. sancta *Gall.* II 9, 1. summa *Pafn.* 8, 3. veneranda *Cal.* 9, 26. in unitate -atis *Gall.* 13, 7 (*cf. Pafn.* 13, 4). trino caelestem venerantur munere regem *Mar.* 655. -a nostri resuscitatio *Cal.* 9, 26. rerum -am machinam *Gong.* 6. 292. *Agn.* 392. deitas *gest.* 28 (*elocutio parum orthodoxa*). fidei dogmate -ae *Gong.* 39. sub nomine -o *Mar.* 224. *Agn.* 391.

triplex¹ num -ici infortunio adeo infelix effectus es, ut . . ? *Cal.* 9, 12. tripudiare² haut minus -o tui visu quam tu mei adventu *Pafn.* 10, 1. tripudium perenne *Sap.* 5, 30 (i. e. beatitudinem aeternam). triste dolendo *Mar.* 1-4. *Gong.* 374.

tristificus³ ratio (s. r.) *Dion.* 63: antrum *Dion.* 174. *Agn.* 254. 292 *app.* tristis⁴ de hominibus: *Mar.* 35 (*syn.* maerens). 110 (*syn.* semper dolenti). 535. *Theoph.* 274. *Dion.* 53. *Agn.* 313. *gest.* 190. non modicam -is conversus in iram *Pel.* 276. coeperunt discere -es causam terroris turbata mente recentis *Mar.* 225. ne moriar -is. languens per taedia cordis *Bas.* 109. solito -ior *Gall.* 2, 1. *Sap.* 6, 1; tis -is compunctio cordis *Theoph.* 370. mens *Gong.* 423. *Dion.* 66. peccatus *gest.* 209. 452. -ior sermo *Abr.* 6, 4. diecula *gest.* 395. post -ia facta piaculi *Theoph.* 403. sol. depositio radii splendore sereni, exequias domini celebrat famulamine -i *Dion.* 5. fel -e laci dulce satis fieri (*fecit deus*) *Gong.* 290. agmen (*Christicolarum*) iussum perversi respuit mox -e tyranni *Pel.* 43. lupanar *Agn.* 220. sponte prior mortis cubii discrimina -is *asc.* 61. nefas *Gong.* 371. sitis *Mar.* 290. terrores *Agn.* 200.

tristitia⁵ anxietate cordis fatigor gravique -a afficio *Gall.* 2, 1. qui -ae stnduit spreta pietate *Dion.* 60. haec cum -a dicebat continuata *Bas.* 159. maxima -ae portans solamina tantae *Mar.* 141 (*cf.* *Pafn.* 11, 2). -as rumpe *Abr.* 7, 10. -am pelit de pectore cunctam *Theoph.* 63. ipsum -am cogunt deponere tantam *etc.* *gest.* 306. si (i. e. non) sine -a *Abr.* 3, 11. -ae causa *Dion.* 52. *Sap.* 6, 1. prae -a atque exeratione illiciti amoris in domino mortuam *Cal.* *inscr.* (*cf.* 9, 2). si quando ex -a hac convalescam *Cal.* 5, 2. postquam evigilans huius solamine visionis temperabam -am prioris *Abr.* 3, 11. iustum de -a liberandum *gest.* 303 (de angustia *Vulg.*: *cf.* *adn.*). (suis) faciens -am necnon nimium cordis cruciatum eius in abscessu *gest.* 400. secretum

cui -ae monstravit amarae *Bas.* 6 (*cf.* *Dion.* 47. *gest.* 646). gravis *Gall.* 2, 1. *Cal.* 9, 21. tanta *Mar.* 161. *gest.* 306. triumphalis⁶ post (*Christi*) -em saeculique. piam quoque. mortem *asc.* 7.

triumphantium (*militum dei*) victoria (tanto) gloriosior II *pr.* 5.

triumphator saeculi (*heremita*) *Abr.* 1, 2. Christe, -or diaboli invictissime *Sap.* 5, 12.

triumphus⁷ frequens successus -orum *Gall.* 2, 2. titulus -i *Gall.* 10, 1. *gest.* 314 (tanti). † offert semper sed ab hoste -um *Gong.* 75 (*cf.* *app.*: *adiectiva occurrunt haec*: antiqua. *cf.* s. r., *gest.* 180. clarus *gest.* 614. famosus *Pel.* 9. magnificus *gest.* 126. magnus *Mar.* 801. optatus *gest.* 273. praeclarus *Pel.* 159. summus *Mar.* 798. tantus *Pel.* 122. *gest.* 299. 314). pacem regnique -um *prim.* 39; *syn.*: sui signo donanda -i *Agn.* 422. locus, in quo hostem sequitur -us *Abr.* 8, 2 (*cf.* *Pafn.* 1, 28. 7, 13). perpetuus *Pel.* 13. truncare⁸ capite -etur *Sap.* 5, 12. -atum pontificis corpus morientis (i. e. mortui) *Dion.* 229.

truncus⁹ corpus, quod -um misere capitis iacet absque decore *Pel.* 30. tubae clangore sacratae *asc.* 131.

tueri¹⁰ deus nos -eatur *Dulc.* 4, 1. (*Gerberg*) orbatum sui dimisit ovile sorori Christinae procurandum sancteque -endum *prim.* 485. malle mori, legem quoque morte -eri. vivere quam stulte sacris famulando novellis *Pel.* 44. caelestis sponsus -eatur te ab omni fraude diaboli *Abr.* 2, 8; *pass.*: sanctorum. quorum omnis coenobii constructio possit honori apte signari, sacris meritisque -eri *prim.* 151. (*quo rusticitas mea*) titulo signata tui venerando despectus nimis meriti -eatur ab aura *gest.* *prol.* 2, 33; *schauen*: quem semper mente fideli in terris colui, cupiens sine fine -eri *Agn.* 453.

tugurium¹¹ foedo sordidoque habitum ire in -o *Pafn.* 7, 13.

tumere¹² dum -uit fastu licito iactantius isto *Pel.* 91. mens -et superbia *Sap.* 5, 3.

- tumidus] undae *Gong.* 249; viscera, pridem laetitia (*i. e. libidine*) quae fuerant -a *Gong.* 470. capturus populum Marte satis -um *Gong.* 84.
- tumulare] decet, ut -etur honorifice *Cal.* 5, 3. extinctum corpus nixus populorum ipso rite loco -atur (*dep., cf. app.*) honore supremo *Theoph.* 438.
- tumulus] supra gentilis -um *Bas.* 65 (*versuum ordo turbatus et incertus*). *cf. Gong.* 570. *Pel.* 321. 363. *Dion.* 242. 254. 263. *Gall.* II 9, 2. *Cal.* 8, 1. *gest.* 417. *prim.* 553. 579. decus patriae -i sine sordet honore *Pel.* 340. marmoreus *Gong.* 502 (*quamquam id abhorret a propria notione*). dignus *Pel.* 316. sacer *Gall.* II 8, 2 (*pl.*). venerandus *Gong.* 493.
- tunc *v. ind. metr.*
- tundere] pugnis (*eum*) -amus *Dulc.* 6, 1.
- turba] in mediam procedere -am *Mar.* 466. multa *Gong.* 395. -is glomeratis *Theoph.* 47 *app.* cruenta *gest.* 264. fidelis (*gläubig*) *Pel.* 354. 406. *Bas.* 251. *Dion.* 239. inculta (*aegrorum*) *Gong.* 311 (*cf. v.* 505). omnis nostrarum collectim -a sororum pergit *prim.* 387. fortis legionis *gest.* 571; (*Liudulfus*) collectim proprias iussit praemittere gazas ipsius et faciem -am (*Tross*) praecedere totam *gest.* 1174.
- turbare] medico limpham -ante superno *Gong.* 317 (*cf. v.* 324 pede piscinulam). nostrum serenum *gest.* 167. gentem -ando ferocem *gest.* 618. (*diabolus*) regni rectores -averat omnes *gest.* 733. si te -at facinus *Theoph.* 275. his rex -atus secreta mente profanus *Mar.* 642. non -ari cordis rogito fidelis vestri secretum *asc.* 68. -ata mente *Mar.* 236. 713 (*de draconibus*). -ato pectore *Bas.* 172. *Agn.* 350.
- turgenti fastu non tamen erigitur *Gong.* 54.
- turgescentibus serpentinis morsibus *Cal.* 9, 30.
- turibulum] hic iuxta sacram cum -o stetit aram et tulit incensum *Ioh.* 21.
- turificare] conquinisce -ando magnae Dianae *Sap.* 5, 17.
- turma (*sing. Mar.* 198)] iussit collectis vulgus concurrere -is, armorum variis instructum signis *Pel.* 115. -as ducendo preibat *Gong.* 83. circumdiffusis custodum -is *gest.* 510. esset ab adversis circumdatus -is *gest.* 257; quo bonus errantem pastor ovem -is proprii iunxisset ovilis *Bas.* 231. adiunctus -is caelesti sede receptis *Pel.* 311 *add.* angelicae consortem -ae *Mar.* 198. -is addita virgineis *Mar.* 44. *Bas.* 118 (*cf. Agn.* 440).
- turpis] sub obscenae latebris aedis, in qua criminibus -es gaudent mulieres *Agn.* 189. virginis ut stabilem donis corrumpere mentem, illius et -i coniungere posset amor *Agn.* 56. aedes *Agn.* 245 (*de lupanari*; locus *v.* 222). totius nostri generis confusio -is *Bas.* 135 (*cf. Agn.* 192). -ia lascivarum incesta feminarum II *pr.* 3. quae inhonestas -ior, quae turpitudine maior, quam ut . . ? *Dulc.* 1, 7. sonitum -i modulamine factum, profari nostram quale pudet ligulam *Gong.* 575 (*i. e. peditum*). -e, si pateris *Gall.* II 1, 1.
- turpiter peries *Bas.* 124. faciam te ad lupanar duci corpusque tuum t. coinquinari *Dulc.* 12, 3. victus *Dulc.* 14, 3.
- turpitudine] quae inhonestas turpior, quae -o maior, quam ut . . ? *Dulc.* 1, 7. haec miranda praenitet pulchritudine et horrenda sordet -ine *Pufn.* 1, 23. ut rebellem deorum ad -inis locum traheretis *Dulc.* 13, 2.
- tus] -re numen placare deorum *Agn.* 184. marmora, quae princeps (*Saracenorum*) supplex veneratur -re Sabaeo *Pel.* 66. aureum simulachrum Iovis, cui -ra gratis imponere debetis *Gall.* II 7, 1.
- tutamen] coenobio praebere ipsius auxilii -ina certi *prim.* 518.
- tutus] in -is firmisque locellis *gest.* 627. loca praesidii -issima certi *gest.* 522. Christi munimine -us *gest.* 386.
- tyrannus] ne formides -i minas *Sap.* 5, 26 (*cf. 4, 5, de imperatore pagano*). perversus *Pel.* 43 (*rex Sar.*). sacri legus *Agn.* 333 (*iudex paganus*).

uber] -eribus castis de caelo iure repletis *Mar.* 399. quod sugentes -era in cunabulis didicimus *Sap.* 4, 3. suspensus matris -eribus geminis *Gong.* 42. fortunata suam dum sumpsit ab -ere natam ab-lactando piam genitrix de more Mariam *Mar.* 281. genitricis ab ubere *Mar.* 54 (nutricis *gest.* 1503, *de rege*).

ubi, ullus *v. ind. gramm.*

ulnis exceptus tremulis iusti Symeonis *Mar.* 676. illos praecipue tenero sed mentis amore diligo, consolator, propriis amplector et -is, quos . . . *Theoph.* 224 (*log. Maria*). ulterior] (*Ioseph*) aetatis non immemor -oris *Mar.* 477; Hrotsvit Gandeshemensis ultima ultimarum sub huiusmodi personae dominio militantium *gest. pr.* 1. die vale ultimum tuae filiae *Sap.* 5, 13.

ulterius progredi *gest. pr.* 5. diffamare scelus nec placet u. *Gong.* 380. ultio] (*Iulianus*) divina percussus est -one *Gall.* II 8, 2 (*cf. Dion.* 83). Sisinnium comitem dirigam ad -onem exercendam *Dulc.* 9, 1. ultra non parcam, sed meritam -onem inferam *Sap.* 5, 18. imperialis iussio et congrua satis -o *Sap.* 5, 22.

ultro maturetis *Gall.* II 5, 7.

umbra] carâ palmarum sub -a *Mar.* 754. arboreas -as noctisque tenebras *prim.* 322. ortus cum nigras noctis sol expulit -as *Bas.* 232.

umbratilis honoris *Theoph.* 34 (*cf. p. XII³⁹*).

ambrosia collibus *prim.* 187.

umerus *v. humerus*.

unquam *v. ind. gramm.: negationes*. una discipuli sancto cum praesule bini *Dion.* 223.

unanimitate *Gall.* 5, 5. *Sap.* 5, 1.

unda] -as fonticuli fluitantes gurgite dulci *Mar.* 786. -ae frigoreae *Gong.* 407. grandisonae *Pel.* 325. refluæ (*Oceani*) *gest.* 135. saevae *gest.* 287. vasta -a *Pel.* 281 *add.*; baptismatis *Pel.* 334 (sacra; *cf. asc.* 27). *Theoph.* 6 (sacrata). 113. *Agn.* 166 (pura); effusa sanguinis -a *Bas.* 140. en, pro fonte sanguinis -a erumpit lactis *Sap.* 5, 9; flammivomis alte surgentibus -is *Pel.* 400 *app.*

unde *v. ind. gramm.*

undique lecti *Mar.* 544 (*cf. v.* 730. *Gong.* 308. *Agn.* 235). u. permultae mox confluerent catervae *prim.* 384 (*cf. v.* 539). ingentes obstantes u. rupes *Pel.* 287. (flammae) circumstantem lambentes u. plebem *Agn.* 367. fuerat pax u. nostris *gest.* 160. cum solus esset ab adversis circumdatus u. turmis *gest.* 257. tunc rex Italicum peragraverat u. regnum *gest.* 683. u. silvestris pergyrum vallis ordine disposito cernuntur lumina plura *prim.* 219.

undiqueseus circumdamur *Gall.* 9, 1 (*cf.* 12, 3). orbis Romanus, qui u. Christianae caedis sorde est infectus *Sap.* 1, 4.

undisono murmure *Gong.* 162.

unguentum] caput regali -o (*i. e. crismate*) delibutum *Dulc.* 1, 6.

unguitur in regem *gest.* 131.

ungulis lacerari *Sap.* 5, 22 (*instrumento tortoris*).

unicus] natus dei *Mar.* 367. progenies divinitatis *Cal.* 9, 18. *sic subst.*: -e dei *Pafn.* 11, 3. -us patris *Bas.* 187. altithroni *Theoph.* 443; *de hominibus*: filius (*Terrentiani*) *Gall.* II 8, 1. -a feminei sexus proles fuit illi *Bas.* 23 (*cf. gest.* 445 -a feminei quae spes sexus fuit illi). spes -a patris *Bas.* 111. gentis *Pel.* 339. o Karitas suboles incluta, spes uteri mei -a *Sap.* 5, 29 (*sc. extinctis sororibus*; *cf.* 5, 26).

unigenitum dei filium *Abr.* 9, 6; dei -us idemque virginis primogenitus *Cal.* 9, 23 (*cf. Abr.* 7, 2).

unitas] unus Christus, nec diversitate naturarum -atem personae dividens, nec -ate personae diversitatem naturarum confundens *Sap.* 9, 4; in -ate trinitatis *Gall.* 13, 7. *Pafn.* 13, 4; *mathem. (die Zahl 1)* *Sap.* 3, 18 (insecabilis). 21 (indivisibilis).

universale vitiorum I *pr.* 9.

universitatis creatore *Sap.* 5, 5. dominus *Sap.* 9, 9.

universae animalis species *Pafn.* 12, 6. cuius dispositione consistunt et moderantur -a *Gall.* 5, 3 (*cf. Agn.* 321).

unus] cur -am excipias? *Duke* 10. 1. qua (*tribus*) designata prae cunctis -a *Mar.* 434. utrum est -a (*musica*) an plures? *Pafn.* 1. 11. ut idem, quod accidit -i (*munice*). non deest alteri *Pafn.* 1. 11. duplam coronam. -am martiri fratris de caede peracti. atque magis nitidam pro virginitate secundam *Mar.* 356. -um cor -aque anima *Abr.* 1. 2. o me felicem. si -um scirem! quid -um? eius responsum *Gall.* 4. 2; *praecipue de uno deo*: te, Christe, cum patre et sancto spiritu regnantem -um deum *Gall.* 11. 7. 2. cui -i devotio orationum debet offerri *Pafn.* 7. 14 (*cf. prim.* 423). patrem cum nato necnon cum flamine sacro esse deum verum solumque perenniter -um *Dion.* 195 (*cf. s. r. solus, et Agn.* 318); cum vinculum Christi amoris in -ius nos societate coniungat religionis *Gall.* 13. 4; palatinus pelvem manibus tulit -us *Gong.* 361. magum -um *Bas.* 41.

unusquisque *v. ind. gramm.: pron.*
urbanitas] pomposis facetiae -atis eloquentiis *gest. pr.* 8 *app.*
arboricolae huius civitatis *Pafn.* 2. 1. Romani -ae *Gall.* 10. 1. qui pius -is tribuit bona talia nostris *prim.* 530 (*i. e. monialibus?*); nomen *Hartstero ad Walth. Spir.* II 45 incognitum.

urbibus appositis *Mar.* 819 (*am Meere legend*); Salem *Mar.* 637 (*i. e. Ierusalem*; famosa). Bethlem *Mar.* 546 (patria; *cf. v.* 681). 548. Sotinen -em Egypti magnam *Mar.* 825 (*cf. v.* 841). Corduba *Pel.* 13 (augusta; *cf. adn.*). 47 (praedives; *cf. v.* 102). 204 (felix). 281. 286 (famosa; *cf. v.* 348). 351. 366. *Adana Siciliae urbs intellegitur Theoph.* 98. Athenae *Dion.* 25 (-is primus). 30. Paris *Dion.* 142. Roma *Agn.* 37. 43 (praefecti -is). *Gall.* 11. 1. *Sap. macr.* 1. 2. 8. 2. *prim.* 167. Ostensis *Gall.* 13. 7 *app.* *Regium intellegitur gest.* 530 (muris -em structam bene firmis). 564. *Papia gest.* 646 (populosa). regalis (*Quedlinburg?*) *gest.* 351.

urere] flammae perdunt carnifices -endo primitus omnes *Agn.* 366. in madidis audax ardebat arenis,

-itur et famulis acriter sequentes *Gong.* 40 (*verberatis sub. servit*). lupa -itur igniculo *Gong.* 40. urgere] ipsa quam toleratis me -a passio *Gall.* 9. 2. quantas tunc angustiis -ebatur constantia tu: pectoris *Gall.* 12. 2. si tunc prope cepto non -erer nutriendo *prod.* 2. 11. sperans (*sc.*) teneram: merito debere puellam meritis ad cultum poenis -ere deorum *Agn.* 141 (*cf. Duke.* 8. 1). carceris imperio tunc haec -ento superbo *Pel.* 234. nostri blasphemum -a cultus cruciandos subdolum mixti morti, ferro iugulosque fieri *Pel.* 257 (*cf. Mar.* 562. a. c. d. pass.). usitatus] mihi quondam -a ablati nentiae *Abr.* 6. 3.

usque *v. ind. gramm.*

usurpare] castella, quae tunc abstinuit, decrevimus intimare tunc que servituti -amo *Gall.* 11. 9. 1.

usus] visus (-us) caecis, lingua quae mutis . . donatur *Thm.* 94 (*cf. app. et adn.*). qui turmanum -um ponsardonia colligunt *App.* 9. 7. ortus sui respondentis nobilitati moribus egregia -ique usus probitatis *prim.* 2. ut tunc (*cf. app.*) nostras fragilitatis molis forice transferam in deum *Pafn.* 1. 2; quicquid nonnumquam depasce aciverat -um *prim.* 304 (*cf. v. 304 (abbatibus)*) quae -ibus novellis quaeatum superaddidit amplius *prim.* 479. qui regum primus -astros tradebat in -us regali pietas obsequio loca debita multa *prim.* 465 (*ing. v.* 444). dedam illud (*sc. Idrisiano corpus*) tuis -ibus *Thl.* 6. 2. tunc -u digitum operis laxa verat albos *Mar.* 388.

usya] si velis nos eunithumum quae noscere, die primam -um *Thl.* 2. 2. *adn.*

uter] utribus in nostris quae videntur guttula fontis *Mar.* 161.

uterinae morosae *App.* 8. 14.

uterque] sexus *Thl.* 311. utriusque eventus fortunae (*sc. amundus aut adversus*) *Thl.* 2. 1 (*cf. Abr.* 2. 1 casu). dignus utraque mortu *Thl.* 9. 32 (*et temporali et notorio*). quia utrumque nefas esse non auliphi, et . . et . . (*inf.*) II *ep.* 6 (*cf.*

nterus] qui te in meo -o vivificavit
Sap. 7, 2. flosculos -i mei *Sap.* 9, 1.
 spes -i mei unica *Sap.* 5, 29.
 uti] -itur ut socio proprii domini
 nato *gest.* 188 (*als Genossen*). do-
 mini natae complexibus -i *Bas.* 99
 (*cf. Agn.* 106, *Dulc.* 4, 2). amplexu
 dulci sperans se virginis -i *Agn.*
 260. parce, et -ere, ut libet, nostra
 servitute *Gall.* 9, 3. non desunt,
 qui -entur inventa (*mammona*)
Pafn. 3, 10. quod post non uti
 donis deberet honoris condigni
 (*Liudulfus*) *gest.* 746. habeto pa-
 cem cum illo (*Juliano*) et -ere eius
 gratia *Gall.* II 7, 1. quo possis
 -i eius (*Dianae*) gratia *Sap.* 5, 4;
 illius regni (*sc. aeterni*) mercede
 perenniter -i *prim.* 590 *app.* bravio
 duplicato *Agn.* 426; -ere, quantum
 libet, nostro colloquio *Cal.* 1, 1. -i
 colloquiis eius quaerens manifestis
prim. 328. ratione vigens, cunctis
 quoque sensibus -ens corporeis
Agn. 161. quod Christiani libero
 -untur arbitrio *Gall.* II 1, 1 (*cf.*
Abr. 2, 7). recta prorsusque lauda-
 bili discretionem -eris, si . . . *Abr.*
 3, 17. -itur his verbis *Mar.* 815.
Bas. 81. *prim.* 133 (*cf. Agn.* 316. 372
 hoc -ens in fronte precis modu-
 lamine laudis; *gest.* 268 praedicti
 regis lacrimans mox -itur orsis).
 utilis] si (*i. e. non*) est -is nostri
 congressio cum tantis *Gall.* 9, 1.
 sperne praesens -e *Sap.* 5, 29 *adn.*
 si quid tractaretis utilitatis. sum-
 mum -e tractavimus, id scilicet,
 ut non cedamus *Sap.* 5, 2.
 utilitas] in aliquod saltem extremae
 -atis instrumentum I *pr.* 8. qui
 gentilium vanitatem librorum -ati
 praeferunt scripturarum II *pr.* 1.
 ubi nihil -atis inesse deprehendi
Gall. II 5, 4 (*sc. in fide Christiana*).
 si quid tractaretis -atis *Sap.* 5, 2.
 utinam] o u! *Gall.* 2, 5. o u. prae-
 valeret suasio *Gall.* 3, 1.
 utique] in hoc u. non consentio *Sap.*
 3, 23.
 utrum v. *ind. gramm.: interrog.*
 uxores procerum *gest.* 393.
 vacare] reliquum vitae in dei ob-
 sequio -are *Gall.* 9, 4 (*cf.* 13, 7);
 compunctioni *Abr.* 8, 2. meae con-

fabulationi *Abr.* 1, 1 (crebris) hym-
 nis *Theoph.* 225. *Dulc.* 3, 1. precibus
prim. 250. sese iam posse -are tanto
 liberius studio Christi famulatus
Theoph. 64. sacris studiis *Gong.* 46.
 (*ubi moniales possent*) -are sui
 sancti famulamine sponsi *prim.* 38
 (*cf. ind. metr.: abl. pro dat.*).
 vacat] si -et aequales meritis pro-
 tendere laudes *Gong.* 333.
 vacillare] regalium multipliciter
 gestorum nutando et -ando aeger-
 rime transcurri *gest. pr.* 6.
 vacuare] viribus propriis nervos pe-
 nitus -atos *Pe.* 154 (*de sene*).
 vacuus] -as implens latratibus auras
Bas. 243 (*cf. Gong.* 248. 363). lucella
Theoph. 144 (*cf. Gong.* 143 me -um
 tanti meritoque dolere lucelli *etc.*
 164 me -o penitus. *Theoph.* 35 in-
 iunctae curae). -a spe non bene
 lus *Gong.* 187 (*cf. Cal.* 3, 5. *Sap.*
 5, 17. *gest.* 225. 280).
 vadere] -e, Terrentiane, sumptis tecum
 militibus, et . . . *Gall.* II 6, 1. -e in
 pace, mi domine *Gall.* 2, 6 (*cf. Pafn.*
 3, 12. 7, 16). surgam et -am ad
 fratrem meum Antonium *Pafn.* 9, 1.
 vaffer (*sic cod.*) deceptor hominum
 (*diabolus*) *Gong.* 433.
 vagare (*semper act.*) libere -ant *Gall.*
 II 4, 1. in silvis *gest.* 553. ludens
 inter flammivomos vapores -abat
Sap. 6, 2.
 vagire] dum -it cuna corpore lacte-
 olo *Gong.* 40.
 vagus] ut, quae actenus fuisti in-
 domite -a, nunc tandem in soli-
 tario refreris loco *Pafn.* 7, 10.
 hospitiumque -is numquam claud-
 bat egenis *Theoph.* 25; emissis ven-
 tis aeribusque vagis *Gong.* 155 *adn.*
 circumfert lubricos atque -os ocu-
 los *Gong.* 242.
 valde potenti *Mar.* 841. quod prius
 audierat, verum fore v. timebat
prim. 332. ac v. *Abr.* 3, 5.
 valedicere] dic vale ultimum tuae
 filiae. -co tibi exultando *Sap.*
 5, 13 (*cf. valere*).
 valere] melius -eo *Bas.* 209. prae-
 sens -es et perpes gaudere II *ep.* 1.
 -e, proles dulcissima *Sap.* 7, 2 (*cf.*
 valedicere). licet nullatenus -eam
 apte II *pr.* 7 (*supplendus inf.?*).
 quanto magis -et intenta precatio

- quam humana praesumptio *Gall.* 9, 4. nil contra dominum quemcumque -ere superbum *prim.* 356; *inf. Mar.* 766. 873. *Gong.* 13. *Agn.* 284. *Abr.* 7, 11. *gest. pr.* 3. v. 148. 549. *prim.* 64.
- validus] qui se salvatum (*i. e. sanatum*) sentiet et -um *Gong.* 300. ego -is dominabor lacertis *Pel.* 156; bellum *gest.* 285. pugnae *Pel.* 48. fundum, qui quondam -is luxuriavit aquis *Gong.* 186. ego Clamor-Validus (*i. e. Hrotsvit*) Gandeshemensis *II pr.* 3.
- validudo] tantae non me -inis esse, ut . . . *Bas.* 47; frangitur adversa fragilis -ine carnis *Theoph.* 432. prudentis functus -ine mentis *gest.* 383. vallis silvestris *prim.* 219 (*cf. v.* 230). vanitati deservire (*de meretrice*) *Abr.* 3, 6. 15. 7, 17. quo minus tuae consentiet -ati *Cal.* 2, 4. qui gentilium -atem librorum utilitati praeferunt sacrarum scripturarum *II pr.* 1.
- vanus] mundanae pompae -o seductus amore *Theoph.* 171 (*cf. Agn.* 1 -as mundi pompas ruituri). spes *Agn.* 130. *prim.* 552. tui votum penitus pessumdabo -um *prim.* 347. -a mortalis disperdere cordis *gest.* 230 *app.* frustra sudamus, in -um laboramus *Dulc.* 8, 1 *adn.*
- vapor] in craticulam substratis ignibus assanda ponatur, quo vi -oris enecetur *Sap.* 5, 10. inter flammivomos -ores vagabat *Sap.* 6, 2.
- variare] quantis (*deus*) dilectum signis -averat (*i. e. ornaverat*) istum *Gong.* 79.
- varietas] praepotentes viri pretiosae -atem suppellectilis pessumdant *Pafn.* 1, 25 (*opp.* vilitatem familiaris rei; *cf.* 4, 2). quae rutilanti spiritalis -ate sapientiae perlucetis *gest. pr.* 2.
- varius] -i generis gazis *gest.* 497. color *Mar.* 651. crimen *Theoph.* 243. decor *gest.* 622. ornatus -i claros cultus *Agn.* 94. labor *Mar.* 7; bella *gest.* 171. curae *gest.* 514. errores *Agn.* 164. flores *Agn.* 429. gemmae *Agn.* 59. 99. armorum instrumenta *Gall.* 9, 1. merita *prim.* 496. morbi *asc.* 30. *Dion.* 249. *Agn.* 121. munera *gest. prol.* 1, 6. poenae *Mar.* 844. *Dion.* 75. spoliis rerum captis -arum *gest.* 390. qui caelum pin-
- gis sideribus -is *Gong.* 2. -is miraculorum titulis *Gall.* *II* 9, 2.
- vas] confracto vase *Sap.* 5, 25. aeneum *Sap.* 5, 24. ministrorum vasa *Dulc.* 2, 3 *adn.*
- vastatoris (*i. e. diaboli*) ditioni *Theoph.* 370.
- vastus] desertum *Mar.* 791. heremum *Mar.* 697. 716. per -i climata mundi *Gong.* 303. *prim.* 381. pelagus *Mar.* 818. unda *Pel.* 281 *add.*
- vates] istae quia -um more locutae iam nunc praesaga dicebant voce futura *Mar.* 514. cunctorum oracula -um (*i. e. prophetarum*) *Mar.* 523. carmina *Mar.* 645. 890. veteres *Mar.* 578. *asc.* 97. priores *Mar.* 419. *asc.* 67. (*David*) -is (*Nathan*) perterritus advenientis admonitu *Theoph.* 254.
- vectis] solvere custodi -es iubet interiores *Gong.* 233.
- vegatur v. vehere.
- vehementer] quid velit, v. admiror *Gall.* 2, 1 (*cf. Dulc.* 7, 1. *Cal.* 3, 1. 5, 2). hoc dolet -ius (*i. e. vehementer*) | quod nullus est relictus locus, | in quo . . . *Pafn.* 7, 13.
- vehere] tollitur ex aura vegiturque per astra serena, in caeli porta sistitur et domino *Gong.* 483. inclita nobilitas quos vexit et alma potestas *Agn.* 29.
- vel v. ind. gramm.
- velamen] sacris puellis, quae consignatae Christo -ine sacro *Bas.* 31 (*cf. Agn.* 10. *prim.* 96. 322). ablato capitis -ine *Abr.* 7, 2 (*i. e. pileo, quo coronam 'velavit' capitis: cf.* 4, 5). simplicis et tenuis fruitur -ine vestis *gest.* 355 (*cf. prim.* 44). corporeae tectus -ine formae *Mar.* 308 (*cf. asc.* 1. *Theoph.* 302, et *Sed. carm. pasch. III* 293 sq.).
- velare] affer pileum, quo coronam -em capitis *Abr.* 4, 5. ubi omnis semita nivali densitate -aretur obducta *gest. pr.* 5. ante dies noctis peplo -atur Olympo, quam metam nostra optineat ratio *Gong.* 335. unde mei rusticitas -aretur ali-quantisper *gest. pr.* 7. nunc cogor tibi detegere, quod ad tempus studebam -are *Gall.* 12, 10.
- velle] errantem necnon perversa volentem *Agn.* 324 (*cf. v.* 263; *cf. Cal.*

9, 5 pravum. 12 nefas. bona *prim.* 419). idem velle idemque nolle *Abr.* 1, 2. ut nec te aliud quam coepisti, velle cogo *Gall.* 13, 2 (*cf. Pel.* 174). quae voles, efflagita *Abr.* 5, 2 (*non audiendus inf.*). hoc volo *Abr.* 6, 2. quid velit, vehementer admiror *Gall.* 2, 1 (*cf. Pafn.* 2, 1). quid sibi vult rogas? *Pafn.* 4, 2 (*cf. 1, 6. Mar.* 595. *Gong.* 154. *Dulc.* 4, 2. *prim.* 198). paucis te volo *Gall.* 2, 1 *adm.*; *inf. Mar.* 109 (*cur mihimet socium voluisti tollere carum? cf. Agn.* 284 *app.*). 280 (*exorat pontifices, vellent quo disponere etc.; cf. v.* 480. *Gong.* 243). 406. 648. 703. 739. 762. 866 (*quis volet tuae pietatis munera magnae mirari digne?*). *asc.* 52 (*ipso vindicta volui non perdere iusta i. e. nolui: metri causa*). *Gong.* 293 (*hoc nunc et nostris voluisti credere terris indicium magnae nobile gloriolae, i. e. dignatus es*). *Bas.* 179 *sqq.* (*post scelus ad Christum vellet si vertere sensum. 'si posset fieri, voluissem mente libenti; sed restat menti sceleris res facta volenti'*). *Abr.* 9, 2. *Pafn.* 3, 10. 12, 3. *Sap.* 1, 6. 3, 3. 5, 7. 8, 2 (*ubi vis eligere locum sepulturae?*). 9, 3. *prim.* 330. 331. 546 (*in lacrimando modum voluerunt ponere nullum*). *inf. audiri certe potest: ut sibi, quam vellet, sponsam licito sociaret gest.* 117. *pergendi pariterque manendi, quo vellet, libertatem gest.* 504. (*Christus Aethelheitham*) quando voluit, miti pietate redemit *gest.* 513; *a. c. t. Gall.* 13, 6. *Abr.* 1, 1. *Pafn.* 4, 3. 7, 2. *Sap.* 1, 6. 9, 2. *gest.* 104. 461. 1179; *meum velle sim.: cf. ind. gramm. (inf. subst.)*. vellus] ovini -eris mollitie *Pafn.* 7, 3 (*opp. haedinae pellis austeritate*). linum cum -ere Serum *Mar.* 501 (*i. e. serico: Baumwolle*). velociter] quanto -ius *Pafn.* 1, 13. velum] illic (*i. e. illuc*) -a dabant *Pel.* 327 (*cf. v.* 347 citius versis remigabant -is); ad -um templi pretiosum *Mar.* 503. velut . . . sic . . . *Mar.* 810; *veluti falsa lectio Bas.* 111 (*cf. add.*). vena] in pulsibus -arum *Pafn.* 1, 17. corpus contextum -is fictile lan-

guidolis *Gong.* 478. ut omnes praecordiorum -ae intrinsecus exultant gaudento *Pafn.* 10, 4 (*cf. Gong.* 115 *add.*); si -a fonticuli liquida perstrepat *Gong.* 160. mansuras acatebrae -as aquosae *Gong.* 251. vendere] nonne satis multis scimus nos -dere seclis (*i. e. nummis; cf. r.* 352) semper sanctorum corporacula passa virorum? *Pel.* 341 (*log. piscatores Pelagii corpore incedo*): qui profert adulationem, -dit veritatem *Cal.* 2, 4. Ottoni, ipsi primates plebis qui -deret omnes *gest.* 720. venenum] serpentinis perfusus -is *Cal.* 9, 12. bile tanto pestiferi -i *gest.* 322. venerabilis] dei filius *Abr.* 9, 4. corpus (*Christi*) *Dion.* 179. festum *prim.* 193. 380. incensum *Mar.* 459. limen (*templi*) *Bas.* 235. altithroni nomen sanctum -e magnum *Theoph.* 285 (*cf. v.* 384 *adm.* die sacra, quae trahit a domino nomen -e magno). nox (*nat. dom.*) *gest.* 334. Dianae imago *Sap.* 5, 4; abbatissa *Pafn.* 7, 16. pater *Pafn.* 13, 1. (*domna*) Oda *prim.* 83. 409. Clemens (*papa*) -is orbi *Dion.* 107. (*Henricus dux*) plebi merito -is omni *gest.* 155. martyris corpus *Dion.* 240 (*cf. prim.* 292). funus *Agn.* 431 (*cf. Pel.* 333 -e terris). bustum *Agn.* 434. coenobium *Pel.* 351. venerandus] Vesta *Agn.* 183; trinitas *Cal.* 9, 26. ecclesia *gest.* 51. pietas (*dei*) *Theoph.* 155. signum *Gong.* 137. temporis spatium sacri -um. quod (*Christus*) cum terrigenis mansit dignanter homullis *asc.* 2. festi cunctis -i *gest.* 364; augustus *gest. prol.* 2, 2. *prim.* 71. rex et senior -us *gest.* 439 (*cf. v.* 27). regina *gest.* 660 (*cf. v.* 118). eiusdem primogenitus regis -us *gest.* 129. frater regis -us *gest.* 153. 675. dux *gest.* 6. 1160. *prim.* 128. pontifex *prim.* 131. praesul *Dion.* 204. *gest.* 582. *prim.* 365. abbatissa *prim.* 113; mater dei *Theoph.* 196. Ioseph *Mar.* 696 (*cf. v.* 768). persona *Pel.* 328. servi domini *Dion.* 112. vir *Theoph.* 429. sponsa Christi *Agn.* 52 (*cf. v.* 207). -e pater *Cal.* 9, 22 (*Iohannes*). *Abr.* 4, 1. *Pafn.* 7, 1 (*Pafnuti*). 12, 4. genitor *Pel.*

175. genitrix *Sap. inscr.* mater *Sap. 5, 13. gest. 422. prim. 89.* Theophilum summis meritis -um *Theoph. 60.* Liudgardam simili causa -am *gest. 444.* cunctis saeculis -am *Mar. 181. 266. 576 (cf. v. 535).* Proterius cunctae plebi -us *Bas. 21.* membra *Pel. 359.* cui (*Oddo*) -a suae dederat consortia natae *gest. 689.* titulo signata tui -o *gest. prol. 2, 37 adn.* merita *Dion. 244.* mausoleum *Pel. 410.* tumulus *Gong. 493.*
- veneranter] animam (*tuam*) astrigeram ponam v. in aulam *asc. 89 (Chr. ad Mar.).*
- venerari] ut prostrati devota regem -emur mente perennem *Mar. 855.* deos *Sap. 3, 2.* quis non supplex -etur Christi pietatem *Theoph. 404 (cf. v. 298. Pel. 411).* nomen Christi *Bas. 52.* (sacra pignora) *prim. 174.* muneribus nostri famulatus te -ari *prim. 136 (cf. Mar. 655; in Notkeri seq. Congaudent angelorum chori, Kehrein n. 247, optimorum codd. lectio est ecclesia ergo cuncta te cordibus teque carminibus venerans: v. l. antiqua celebrans).* marmora, quae princeps corpore prostrato -atur ture Sabaeo *Pel. 66.* ipsum ceu dulcem -antur amando parentem *Theoph. 28.* omnes illi famulantes, qui nunc despectum spernunt, -arier ipsum *Theoph. 121.* absentem -ans animis dominum studiosis *gest. 438.* (*Oda nonnas*), quas maternas pietatis amore nutrit, vere magno -atur honore *prim. 426 (cf. Dion. 242); passive:* te quia corde colo, necnon -arier opto tanto prae cunctis aulae splendore ministris, alter ut in regno sis, me praestante, superbo *Pel. 265, et* quam ut servus -etur ut dominus *Dulc. 1, 7 (cf. app.; ibidem med.): neque de explicando loco priore neque de legendo altero dubitare licet propter consuetudinem Hrotsvithae:* digne laudaris, coheris, -aris, amaris *Agn. 376 (cf. Mar. 387).* quos merito fidei scivit dignos -ari *Agn. 446 (cf. venerandus cum abl.). (Ida Oddonis nurus)* vice reginae summo -atur honore, rege iubente *gest. 459.*
- veneratio] pro tui nominis -one *Sap. 9, 7.* -onem inferre metallis *Sap. 5, 5.* cui pro . . haut minor obsequela -onis (*sc. debetur*) quam pro . . *gest. pr. 1.*
- venia] errores fatenti facilis -a debetur I *pr. 2 (cf. gest. pr. 9).* -am solitae pietatis amandam *Gong. 377 (opp. vindictam; cf. v. 454.* immemor antiquae -ae). qui velit exemplum -ae comprehendere certum necnon larga dei pietatis munera magni *Bas. 7.* -ae honor *Gong. 429.* medicamen *Theoph. 134 (pl.). 267 (opimae).* munus *Theoph. 241. 348 (reparatae).* *Dion. 251. gest. 347 (dulce; cf. v. 362).* 371 (plenae). spes *Gong. 420. Bas. 262. Dion. 59. Pafn. 11, 3.* -ae spes petendae *Bas. 186.* habendae *Theoph. 295.* promerendae *Abr. 7, 10 app.* -am sperare *Pafn. 7, 14 bis.* promereri *Abr. 3, 6. Pafn. 3, 8.* mereri *Theoph. 244 (scelerum; cf. v. 352. Dion. 256 scelerum -am precando sc. intercessione).* *Bas. 3 (amandam; cf. v. 218).* *Gall. II 8, 2. Pafn. 12, 3.* nactus erat -am, quam flendo rogabat *Theoph. 439.* consequi *Gong. 554.* tibimet -am rogitando *Theoph. 219.* impetra tuo -am famulo sceleroso *Theoph. 331.* praestari petit a domino -am sceleroso *Agn. 300.* ut -am nulli vellet tardare petenti *Bas. 88 (hinc gest. prol. 2, 9 explicandum: ad celerem tanto -am mox pronior esto).* quo tanto plebis mollescere corda rebellis ad -am possent *Dion. 149.* ut hunc tui miseratio ad vitam excitare, ad -am dignaretur reparare *Cal. 9, 20.*
- venire *Mar. 179. 233. 267. 730 (de feris; cf. v. 738).* 833 *etc. Gall. 2, 1. gest. 632. 653. 692 (cf. Dion. 109).* *prim. 327.* bene -isti *Pafn. 10, 1.* dilapsus sidere -it angelus *Mar. 802 (cf. v. 794).* prius quam portas Romae -iens intraverat ipse *Dion. 106 app.* qui maerens -it, de me laetior ivit *Mar. 619.* ubi victores laeti -ere *gest. 297.* en -io ad sequendum tibi promptissima *Pafn. 5, 1 (cf. Abr. 6, 1).* cursim *Bas. 71. Aan. 235.* maturius *Mar. 154.*

- fecisti *Pafn.* 5, 1; a solis -iens ortu rutilantis *Ioh.* 16. de longinquis terrarum oris *prim.* 135. unde -itis, ubi fuistis? *Gall.* 8, 1. ab exilio *Mar.* 683; ad fratrem (regis) *gest.* 98. locum ad illum *prim.* 266. illo *prim.* 129. ad obsequium *Gall.* 5, 4. ad te (*deum*) nunc animis festino -ire iocundis *Agn.* 385. ad palmam magni triumphi *Mar.* 801. ipsius prolem post illum iam -ientem *gest.* 1502 *adn.*; de Christo: se pro salvando venturum mundo *Mar.* 579 (*paulo aliter v.* 837). in mundum *Cal.* 9, 23. hac -iet iudex forma *asc.* 126 (*cf. Theoph.* 279); redeundo *Mar.* 687. iterum -iebat ad illum *Bas.* 196 (*cf. Mar.* 450). rursum *Bas.* 207; magna tibi portans solamina -i *prim.* 55; *inf. Mar.* 578. *Theoph.* 279. 326. *gest.* 198. 700; properata diecula tristis -erat *gest.* 396 (*cf. Mar.* 265). per quam mundo -it benedictio summa *Mar.* 184 (*b. cuncto Theoph.* 410). si forte -iat mea petitio et impleatur, quod desidero *Sap.* 9, 3. -it in mentem (*a. c. i.*) *gest.* 602.
- venter] -ntris fructum *Mar.* 136 (sine germine -ntris *v.* 111). hoc quod -ntre tuo procedet tempore certo *Mar.* 145. virgineus *Mar.* 29. 300 (*cf. v.* 305).
- ventus] emissis -is aeribusque vagis *Gong.* 158 *adn.*
- venustate vultus *Abr.* 5, 3 *app.*
- venustus] quam pulchrae, quam -ae, quam egregiae puellulae *Dulc.* 2, 1. (amo) rem pulchram, rem -am (*i. e. mulierem*) *Cal.* 2, 2.
- vepres] hirsutis -ibus et tribulis *Gong.* 172.
- veraciter] (qui se) exitum rei attestatus est *v.* agnovisse *I. epil.*
- verax] quicquid -aces iam praecinuere prophetae *Mar.* 48; *cf. ind. nom.*
- verber] nec -era mei corpusculum lacerare poterunt *Sap.* 5, 36 (*cf. 5, 7 bis.* 34). -eribus pulsavit sedulo pectus *Bas.* 152.
- verberetur atrociter *Sap.* 5, 34.
- verbositas tua nunc est finienda *Sap.* 5, 22 (*cf. Dulc.* 1, 8).
- verbosus] nec post -a quid sequitur ligula *Gong.* 130.
- verbum] nec -o iam contradixerat ullo *Mar.* 510 (*cf. v.* 94. *Theoph.* 123). iactum servili murmure -um *Mar.* 137 *app.* monstravit -o causam, qua venerat illo *Theoph.* 110. nec potis est stabilis, quamvis -um sonet, orbis dicere *etc. Mar.* 327. in -o (*i. e. nomine*) dei iussit extinctum vixisse *Agn.* 304. divini sacra semina -i *Dion.* 145 (*cf. v.* 44. 119). qui solo fecisti saecula verbo *Mar.* 889. tu sine principio -um patris verum *asc.* 136 (*cf. Agn.* 373); *plerumque plur.* -orum circuitio *Abr.* 2, 2. 3, 2. effluentia *Sap.* 2, 2. talibus ut -is parcas saevae rationis *Pel.* 261 (*cf. Mar.* 513. 557. 614. 757. *Theoph.* 211. 349. *Bas.* 106. *Agn.* 199). haec ubi continuis deflevit -a querelis *Theoph.* 332. diutius tecum -a [com]miscere (*v. miscere*). ut sensit -a loquentis *Bas.* 149. 223. auditis non credere -is *Mar.* 603. -is responderat istis *Bas.* 198. utitur his -is submisso murmure fuis *Mar.* 815 (*cf. uti*). illos mox -is affari dicitur istis *prim.* 433. his -is curam causari fertur amicam *Agn.* 60 (*cf. v.* 273. *prim.* 338). non opus est, -is eius summam pietatis dicere *gest.* 39 (*cf. v.* 238 edicere). intonat his -is mirantis voce profusus *Theoph.* 395. orare non -is, sed lacrimis *Pafn.* 7, 14. prudens in -is, in cunctis cautus agendis *prim.* 11. melliflui -is oris *gest.* 1178; verbis acerbis *prim.* 498. amaris *Mar.* 102. amicis (*s. v.*) angelicis *Mar.* 148 (*i. e. angeli, sing. v.* 33 per angelicum -um; *cf. asc.* 121 qui satis angelicis dicebant talia -is). benignis *Bas.* 178. male blandis *Bas.* 112. *gest.* 216. (male) compositis *gest. prol.* 2, 35. *v.* 250. dulcia resono profudit -a palato *Agn.* 287. duris *Dion.* 62. fictis *asc.* 58. iocularia -a, ne agnosceret, proferebam *Abr.* 7, 8. pacificis *Mar.* 245. piis *Pel.* 308. simulatis *gest.* 342. narrare superflua -a *Mar.* 554.
- vere *Mar.* 146. 298 (quid magni, et *v.* magni cunctis meritoque stupendi; *cf. prim.* 426). 416 *add.* (*cf. prim.* 185). *Agn.* 155 (si *v.* cupias intacta manere virgo). 387. *II ep.* 1

- (ut decet v. sapientes). *Cal.* 9, 26 (divina substantia, quae v. et singulariter es sine materia forma; cf. *Pafn.* 13, 3). 27. *Abr.* 7, 13. *prim.* 461. 525. caelesti v. sponso *prim.* 322 *vulgabatur* (cf. *app.*).
- verecundari gravique rubore perfundi II *pr.* 4.
- verecundia tua virginalis *Abr.* 7, 3.
- verecundae virginis *Gall.* 4, 3.
- verendus] his dux promissis laetatus corde -is *prim.* 181 (at cf. *app.*).
- vereri] ne id -eare *Gall.* 1, 6. *Pafn.* 5, 1. 7, 7; quod *Pafn.* 7, 7. *Sap.* 5, 34; *inf.* *Mar.* 591. *Dion.* 135. *Abr.* 7, 12. *Pafn.* 1, 8. *gest.* 1487; a. c. i. *Mar.* 319. *Theoph.* 188. *Abr.* 3, 9 (*ibidem* -endum erat). *Pafn.* 5, 1. 10, 4. *gest.* *pr.* 8.
- vergere (*semel dep.*)] annorum meta -ente duorum *Mar.* 280. iam -ente die *Dion.* 45. ad occasum rursus -itur | et citius dicto morietur | *Cal.* 9, 30.
- veritas] quod videtur falsitas, forsitan probabitur esse -as I *pr.* 4. qui profert adulationem, vendit -atem *Cal.* 2, 4. tuo ducatu semitam arripens -atis *Cal.* 9, 17. ne nos vel in modico lateat -as *Cal.* 9, 10. -atem agnoscere *Sap.* 3, 7 (cf. *Gall.* 5, 6). investigare *Abr.* 4, 2. scire *Abr.* 3, 15.
- vernanti flore *Gong.* 91.
- vernulitas] ex quibus Henrico quaedam pars mente benigna devovit ius -atis, pars Evurhardo comiti studium famulandi *gest.* 175.
- versare] terrestris tantum pompae -atur amore *Theoph.* 143. multo aliud -atur in mente *Pafn.* 5, 1.
- versipelli astutia *Sap.* 5, 22 *adn.*
- versutus] coluber cupidus, -us, amarus *Gong.* 353 (*de diabolo*).
- vertere] citius -rsis velis *Pel.* 347. sursum -rsis vultibus *Pel.* 406 (cf. *Mar.* 755 *add.*). -rsis ad sidera palmis *Agn.* 371. post scelus ad Christum vellet si -rtere sensum *Bas.* 179. palmam gaudens se -rtit ad ipsam *Mar.* 772. -rtitur ad servum *Bas.* 176. (*deus*) insidias christo domini reparatas -rtit in auctores tanti merito piaculi *gest.* 234. (*putabant*) res melius -rti, si .. *gest.* 538. versa vice *Gall.* 4, 5.
- Dulc.* 7, 1 (cf. *vice*). omne, quod paras ad dolorem, mihi -rtitur in quietem *Sap.* 5, 10. quo trina nostri resuscitatio tibi in laudem -rtatur *Cal.* 9, 26.
- vertex] eruit proprios summo de -ice pilos *Bas.* 151 (cf. *Pel.* 395. *Agn.* 217). arbor, flecte tuos summo de -ice ramos *Mar.* 775 (cf. v. 795). montis oliviferi praecelso -ice *asc.* 20. saxi magni *prim.* 254 (v. 261 praecelsus). rex ipse poli summo de -ice caeli *Gong.* 269. imperium pollens in -ice rerum *gest.* *prol.* 2, 4 (cf. v. 1486). istius exiguae in -ice Musae *prim.* 572.
- verus] non verbula -a *Mar.* 558. quia trium testimonium constat esse -um II *ep.* 5. quod prius audierat, -um fore valde timebat *prim.* 332. quod -um stare (i. e. esse) probabit *Bas.* 15. -um (*ja*) *Gall.* 2, 4. *Cal.* 9, 23. *Abr.* 2, 7. *Pafn.* 1, 13. 20. 7, 7. nec summa -i contempta sponte fefelli *gest.* *prol.* 1, 21. non -a retexens *gest.* *prol.* 1, 19. sacri gratiolam vobis flaminis almam emittam citius, quae vos -um docet intus *asc.* 72. gentes rebelles, quae restant -o, frendentes more ferino *Dion.* 136. nunc testaris te -um Cristicolam *Gall.* 10, 1. prolem restitui -ae mandans genitrici *gest.* *prol.* 2, 30. patris amor -us Liudulfus *gest.* 609; dilectio *Pafn.* 10, 4. fides *Dion.* 43. caelorum pax *Mar.* 750; deus (s. v., p. 302^b, ubi *adde Agn.* 195). esse deum -um solumque perenniter unum *Agn.* 318 (*opp. diis paganorum*). (*Christus*) -us deus, -us homo *Gall.* 5, 2. huncque deum -um necnon hominem fore plenum non dubito *Theoph.* 303. perfectum deum hominemque -um *Sap.* 9, 7. credimus Heliam caelum petiisse secretum corpore cum -o *Mar.* 399. quo carnis -am demonstrares pie formam *Mar.* 884 (cf. *Theoph.* 450). iudex *Pel.* 303. pastor *Mar.* 58. *asc.* 62. *Theoph.* 311. -o et aeterno patri eiusque coaeterno filio *Dulc.* 11, 1 (*opp. diis*). tu sine principio verbum patris -um et mea de caelo solus sapientia -a *asc.* 136 *sq.* (cf. *G.* *gest.* 61).

- vesci de fructu palmarum *Mar.* 759. terrenis escis *Mar.* 199. vitali aura *Dion.* 211. *Abr.* 1, 4.
- vesper] dum sol usque suum conclusit -ere cursum *Mar.* 232.
- vestigium] (usquedum) praecedentis -a subsequeretur *gest. pr.* 5 (*translata notione Sap.* 5, 14). et ego paribus incedens -is subsequar praecedentem *Abr.* 7, 15; proni -is (i. e. *pedibus*) figentes oscula prolis *Mar.* 653. -is coram prostrata sacratis *Bas.* 171. putabam eundem draconem meis -is disruptum voluisse *Abr.* 3, 10; nullumque -um sanguinis relinquit *Gall.* II 7, 2 (*cf. Dulc.* 11, 5).
- vestmentum] facies, manus, ac -a *Dulc.* 4, 3 (*cf. 8, 1, 11, 5*).
- vestis (*saepius plur.*)] facies et -es *Dulc. inscr.* nec flammae comam vel -es poterunt obfuscare *Sap.* 5, 36. sanguis -es madefecit *Pel.* 275. -es et victum dextra tribuit bene larga *Theoph.* 24. aliquantulum auri -iumque possideo *Abr.* 7, 14. de panniculis a veste Philosophiae abruptis II *ep.* 9. corpus omne comis tegitur ceu tegmine -is *Agn.* 219 (*cf. gest.* 355 *et prim.* 44 velamine). nolite -em meam adtrahendo scindere *Pafn.* 4, 4 (*cf. Abr.* 3, 5). (puellae) abstractis -ibus publice denudentur *Dulc.* 7, 2. -ibus extant *Agn.* 208; alba *asc.* 120 (*pl.*). *Theoph.* 100. angelica (i. e. *ab angelo data*) *Agn.* 247. -es candoris opimi induti *Ioh.* 5. flavicomans *prim.* 44. auro fulgentes -es *prim.* 325 (*cf. Agn.* 227. *Ioh.* 15). pretiosa *prim.* 335. simplex et tenuis *gest.* 355. splendidissima *Dulc.* 6, 2 (*pl.*).
- vestitus] induitur solito -u pretioso *prim.* 326.
- vetare] quippe -ar fatis *Cal.* 2, 5 (*cf. ind. gramm.: coniugatio*). si -ar deum verbis orare *Pafn.* 7, 14. -iti pro crimine pomi *prim.* 532.
- veterni delicti (i. e. *peccati originalis*) *Dion.* 37. *Agn.* 34. *Cal.* 9, 23.
- vetus] -erum vatium (i. e. *prophetarum*) *Mar.* 578. *asc.* 97. mater (*Eva*) *Theoph.* 362. locus, quem tradunt veteres Tul vocitare patres *Gong.* 494. heremicola *Abr.* 7, 8. (*rex Sar.*) polluit -erem purae fidei genitricem (*sc. urbem*) *Pel.* 37; *de diabolo*: draco *Theoph.* 414. *Bas.* 69. *Dion.* 152. *Ioh.* 32. humani -erem generis hostem *Theoph.* 444 (*cf. Agn.* 233. *gest.* 319). leo *Bas.* 259. evolvens bilem invidii (s. v.) -erem *Gong.* 434; -eris crimina sordis *asc.* 29 (*cf. veteris*). errores *Dion.* 115 (i. e. *paganismus*). -eris ingrati pietatis *Pel.* 109 (*früher erwiesenen*). gustu primo -eri sanitate recepta *Gong.* 337.
- vetustas simulata *Gong.* 67 (*ubi Hr. non tam de legendae vetustate dubitat, sed de rei narratae veritate*). vetustus] Symeon *Mar.* 678 (i. e. *senex*). serpens (i. e. *diabolus*) *Agn.* 380. *Abr.* 8, 2. quod, relicta -ae observantia religionis, inutilem Christianae novitatem sequimini superstitionis *Dulc.* 1, 3. lex (*Moy-saica*) *Mar.* 51. sperans, opprobrium Ruben cessasse -um *Mar.* 204. Egypti tenebras propria quo luce -as mox illustraret *Mar.* 701 *adm.*
- via] monstra -am praeundo *Sap.* 2, 2 (*rectam Mar.* 649. 749). longa *Mar.* 822. difficilis prolixitatem -ae *Pafn.* 2, 6. -ae duo milia durae *Dion.* 234. spatium *gest.* 548. tunc iterato -am studuit percurrere coeptam *gest.* 557; quicumque -am cupit ire salutis *dic. Am.* ad vitae rectam -am *Gong.* 556.
- viator] locus -ori ad pernoctandum aptus *Abr.* 5, 1.
- vibrato pugno *Pel.* 372.
- vicedom] ad officium, quod lingua vulgi scimus vicedom (*forma Saxonica*; 'Vitzthum') vocitari *Theoph.* 17 *app.*
- vicedomnus *Theoph.* 34. 59. 281. 424.
- vices (*nomen defectivum*)] et ego te propriae prolis -e excolo *Sap.* 5, 17. nec -e terribilis metui petiit senioris *prim.* 519. primo Rikardis magistrae aliarumque suae -is instruente magisterio I *pr.* 7. -e reginae (*morituae*) summo veneratur honore (*nurus regis*) *gest.* 459. postquam (*Oddo*) Saxonum rexit patris -e regnum *prim.* 73 (*synon. fere Pel.* 75 *adm.*). praelatarum -e succedendo priorum *prim.* 114. officio -e rectricis perfuncta prioris

- prim.* 481; ne repellas te amantem, sed impende amori -em *Cal.* 3, 3 (*cf. Abr.* 6, 2 quicumque me diligunt, aequalem amoris -em a me recipiunt *et Pafn.* 3, 1). invicem *v. ind. gramm.: praepos. in. versa* -e *Gall.* 4, 5. *Dulc.* 7, 1 (*semper hoc ordine: Woelfflin, Rh. Mus. XXXVII p. 119; sed metri causa* -e conversa *Agn.* 407. *gest.* 1153, *cf. Fortun.* III 10, 12); non semel aut binis -ibus, sed ternis *Theoph.* 264. centum mansurnis octo -ibus revolutis, octonis denis *prim.* 397 *app.*
- vicinus] interea somnum sidus suadebat eorum, nox -a nigras et minitatur tenebras *Gong.* 220.
- vicissim] armis v. eiciendo *Pafn.* 1, 28 (*gegen einander*).
- vicissitudo] omnibus, qui . . . centenae -inem mercedis recompensari *Sap.* 9, 7 *app.*
- victor] si (*dux*) -or revertetur *Gall.* 2, 5. ubi -ores laeti venere *gest.* 297 (*das siegreiche Heer*); (*Christus*) -or loeti *asc.* 114. mortis *Agn.* 310. *sine gen. asc.* 9. 67. 138. *Theoph.* 317; *de martyribus mundi victoribus*: miles *Pel.* 300. testis *Gong.* 533; *cf. victrix*.
- victoria] sperandae fortuna -ae illudit nos *Gall.* 9, 2. pro recepta -a *Gall.* 11, 1 *app.* hem, par -a spiritalibus in sorte heremitarum nequitiis antea fuit insolita *Abr.* 3, 7. triumphantium -a probatur (*tanto*) gloriosior II *pr.* 5. ut merear palmam -ae *Pafn.* 7, 15 (*cf. Sap.* 5, 15. 7, 1); in *doxologis*: tibi, Christe, decus perpes, -a, virtus, *sim. Mar.* 894. *Bas.* 263. *Dion.* 263. *Cal.* 9, 32.
- victrix] bene -ici legioni *gest.* 307. quem -ici populum dextra superasti *gest.* 1157; (*Agnes*) -ix hostis corruptelam suadentis *Agn.* 29. duplici certamine -ix *Agn.* 424.
- victus] (*Theoph.*) peregrinis vestes et -um dextra tribuit bene larga *Theoph.* 24. exigua fenestra, per quam (*reclusa*) modicum possit -um accipere *Pafn.* 7, 6.
- videlicet II *ep.* 6. *Gall.* 12, 9. 10. *Abr.* 2, 2. *Pafn.* 1, 11. 11, 1. *prim.* 376.
- videre] quem Ruben cum vidit *Mar.* 89 (*cf. Theoph.* 25. I *epil. Cal.* 6, 1.
- Abr.* 4, 2 *bis.* 5, 2. 3. *Pafn.* 2, 6 *bis.* 4, 5. 7, 4. 12, 1. *Sap.* 6, 3. *prim.* 49. 337). -dit prona pedes hominis *prim.* 38. regalem ipsius faciem *gest.* 639. illius formae decus speciosae *Agn.* 45; radios lucis *Agn.* 246. novam stellam *Mar.* 640 (*cf. v.* 683). Soniten urbem *Mar.* 825. talibus ac tantis signis iam sedulo -sis *Mar.* 813 (*cf. Dion.* 149). his -sis *Mar.* 757 (*sc. fructibus*). *prim.* 197 (*sc. luminibus: nomen audiendum; alioquin Hr. dixisset quo viso*). qua (*carta*) -sa *Theoph.* 380. quo -so *Mar.* 718. 804. *Dion.* 6. 80. *prim.* 270. tertia quem vivum -dit lux omne per aevum *Theoph.* 320; ut -deo *Cal.* 9, 4. a. c. i. *asc.* 78. *Agn.* 441. *Cal.* 9, 21 (nisi et ipsam quantocius -deam resurrectum ire). *Pafn.* 3, 2 (qui te scientes -des peccare et tamen tardas perdere). *Sap.* 5, 27. *prim.* 196. 207. 260; cum suum dominum terra -dere locatum *Mar.* 224. cum -deas ramos magno de germine ductos *Mar.* 783. flentem populum merito vidit Iudeorum, contra gentilem sed laetitia fluitantem *Mar.* 580. -dentes illius fuis vultum lacrimis madefactum *gest.* 297 (*cf. supra*). discipulique sui crebro -dere beati ipsum nunc convalescentem, nunc loquentem *Theoph.* 321; *de visionibus*: in somnis quia te -di luctamen inire cum serpente *Bas.* 220. altithronum -derat angelicis saeptum residere ministris *Dion.* 70. ubi expergiscens mente, quae -debam, tractavi *Abr.* 3, 9 (*cf. Pafn.* 11, 1). caelum patefactum *Ioh.* 1 (*cf. v.* 6. *Pafn.* 11, 2).
- videri] nonne splendidissimis vestibus indutus totoque corpore -eor nitidus? et quicumque me aspicit *etc. Dulc.* 6, 2. maior quam *sim* -deri timeo II *ep.* 6 (*cf. I pr.* 4. a. *Mar.* 85. *Gall.* 1, 5. II 6, 2. *gest.* 108. 327. *prim.* 129). -deris enim numinis natalibus orta *Sap.* 3, 6 (*cf. I, 2. 5, 5. Cal.* 9, 25. *Pafn.* 1, 6 *adm.*).
- vidua] pupillae ac castitiae necnon cunctis peregrinis *Theoph.* 23 (*cf. Mar.* 12).
- viduatus] tempore quoque longo iam permani -a *Mar.* 200.

vigere] tui statum imperii feliciter absque perturbatione exoptans -ere *Sap.* 1, 1 (*syn.* pollere; *cf.* *Agn.* 196. *Gall.* 13, 7). tota probitate -entem *Gong.* 47. (*homo*) ratione -ens, cunctis quoque sensibus utens *Agn.* 161. quia nec matura adhuc aetate -ens nec scientia fui proficiens I *pr.* 5.
vigilanter] bustum sollicitudo parental amoris sub nocturnis servat -ius horis *Agn.* 436.
vigilare] oculis iterum -abat apertis *Theoph.* 375. cur nostri -as ad limina templi? *Theoph.* 212. cura -anti *prim.* 410 (*cf.* *Theoph.* 21 studio).
vigilia] continua exercitatione ieiuniorum, -arum atque orationum *Abr. inscr.* (*cf.* 3, 5. 7, 4. 9, 3).
vilescere] mens invida in sui comparatione perfectiores ambit -ere *Cal.* 9, 31.
vilis] haut -ibus stramentis *Abr.* 7, 1. accipe -e munus, quod defero *Abr.* 5, 2. carminulum *gest.* 12. sermo *gest.* 1488. -em ne spernas -is textum monialis *gest. prol.* 2, 5 (*mulier Bas.* 10. muliercula II *ep.* 3; *cf.* *Dulc.* 9, 1. *Sap.* 5, 18 puellula). hoc -e ac detestabile monstrum *Dulc.* 6, 1.
vilitas] nec solum nugaces -atem suae familiaris rei dissipant, sed etiam praepotentes viri pretiosae varietatem suppellectilis pessumdant *Pafn.* 1, 25; magnificae circa mei -atem benignitatis II *ep.* 2 *app.* huius dictationis II *pr.* 6 (*cf.* 9. *ep.* 9. 11. *gest. pr.* 8. 10).
villa] necnon in silva fuerat sita parvula -a, in qua Liudolfi subulci (*pernoctabant*) *prim.* 188. civitates -asque peragrans *Abr.* 3, 16.
vimen] quo resectis vitiorum spinis emergere possit -en (*cf. app.*) compunctionis *Pafn.* 3, 7.
vincere] absolute: cuius iuvamine -ci *Gall.* 13, 5 (*cf.* 9, 2). quisquis bello famose -cerit ullo, de te (*palma*) -nenti dicetur protinus illi: 'ad palmam magni venisti triumphi' *Mar.* 799. cum feminea fragilitas -neret et virilis (*sic*) robur confusioni subiaceret II *pr.* 5; comissimus, -cti sumus. Romani

-cti? penitus *Gall.* 12, 2. Avaris per hunc saevi saepissime -cti *gest.* 378. ultra nec -ctae (*i. e. convictae*) spes fuerat veniae *Gong.* 420. alioquin non -necetur *Sap.* 5, 12 (*loquitur persecutor*). fateor, -cti sumus. penitus *Sap.* 5, 25 (*turpiter Dulc.* 14, 3). princeps universitatis, qui nescit -nei *Sap.* 2, 2. ipsius telum numquam scit cedere -ctum *Gong.* 73 (*cf. Theoph.* 79. fidei cessit bene -ctus *Dion.* 28). tanto magis -ctus confunderis *Sap.* 5, 21. -ctus cito desere praedam *Bas.* 241. in coepto ne succumbam male -cta *gest.* 1510 *app.* -ctus virtute superna *prim.* 358 (*cf. Bas.* 222). pietate benigna *gest.* 363. male blanditis tandem -ctus suadelis *gest.* 220. mortiferis suadelis *Theoph.* 391. nimietate -cta doloris *Abr.* 3, 6. -ncite infantilis teneritudinem aetulae maturi sensus fortitudine *Sap.* 4, 1 (*cf.* 4, 2). mundum *Pel.* 10. carnis spurcicias fragilis -ncere cuntas *Agn.* 205. luctum procerum vulgi pariterque lamentum -cit nonnarum miseranda querela suarum *prim.* 543. qui forma speciosus amoena natos cunectarum merito -ncit mulierum *Agn.* 14. socios vultus splendore *Pel.* 228. suos omnes pietate parentes *prim.* 19. donec accensus rursus rutilare lucernas aucto -ncentes numero videre priores *prim.* 207.
vincire] praeses pontificem praesentari -nctum iubet illi *Dion.* 162. loris -ncti *Pel.* 129; dum proprii vilitatem laboris, in aliis meae inscientiae opusculis heroico ligatam strophio, in hoc drammatica -nctam serie colo II *pr.* 9 *app.*
vine(u)lum] speravere suis constringendum fore -is regem *gest.* 251. qui citius -is dissolvuntur resolutis *Pel.* 131. qui de -is Petrum tollebat Herodis *gest.* 512. -is absolvier artis *gest.* 526 (*cf. v.* 184 cruentis. 340 duris); Evurhardus Gislberhto comiti -is sociatus amoris consilium dederat *etc. gest.* 209. (*rex filiam*) Conrado -is sociavit amoris *gest.* 447. cum -um (*hic semel, in prosa, sing.*) Christi amoris in unius nos societate coniungat religionis

- Gall.* 13, 4. postulat, errorum laxari -a suorum *Agn.* 250. mortis *asc.* 17. *Bas.* 118 *adn.* *Cal.* 9, 22. hostis sub diri -is captos retineri *Bas.* 141. absolutam corporeis -is *Sap.* 9, 8.
- vindex] ceu foret emissus scelerum -ex aliquorum *Dion.* 72. celsa prostratus -ice dextra *Gong.* 471. nulla post -ice poena *Pel.* 54.
- vindicare] mei iniuriam -ate *Sap.* 5, 6. multo plures (*gentes Oddo*) sibi -at ipse *gest.* 143. -at imperii sortem sibi tanti *Pel.* 34.
- vindictam poenali lege parandam pro sceleris tanti crimine terribili *Gong.* 375. -a suam nescit habere moram *Gong.* 468. ipsos -a volui non perdere iusta *asc.* 52. tanta *gest.* 272.
- vinetis eius dono superauctis *prim.* 454.
- vinum] carniū esus -ique haustus *Abr.* 3, 17.
- violare] (me) spero delicti numquam maculis -ari *Agn.* 294 (*cf. Mar.* 400); ne quem divini ritum cultus -ari torpens affectus cordis permitteret eius *prim.* 499.
- violenter] raptum v. ab illo (*regnum*) *gest.* 485.
- vir] virtutibus almus *Bas.* 17. apostolicus (*Dion.*) *Dion.* 134. castus *Cal.* 9, 17. Christianissimus *Gall.* II 5, 2. *Cal.* 2, 4. fideli ablutoque viro Christi baptismatis unda *Theoph.* 113. fortis, vita meritisque celebris *Theoph.* 76. illustri cuidam nimiumque potenti viro (*Bernrado*) *prim.* 320 (*cf. Bas.* 20). insons *Theoph.* 252 (*an pro marito?* v. *infra*). iustus *Theoph.* 70. *Bas.* 34. nimium iustus (*zelotisch*) *Dion.* 99. nobilis (*Ioachim*) *Mar.* 94. prae-potentes viri *Pasn.* I, 25 (*opp. nugaces*). sanctus *Theoph.* 137. *Gall.* 13, 7. hic talis praeclarae vir pietatis *prim.* 529. tantorum de caede virorum *gest.* 294 (*i. e. 'talium', non 'tot'*). venerandi *Theoph.* 429. vir domini *Theoph.* 350. *Bas.* 185. haec perfectorum sunt conservanda virorum sudori *gest.* 246 (*opp. mulier monialis*). viris domini pro nomine spretis *Mar.* 425 *app.* viros eiusdem germinis omnes *Mar.* 435. ipsum pulcherrimum virorum (*sc. Pel.*) I *epil.* stultissimus ille virorum *Agn.* 115. quamvis humanis sim parvus homuncio membris, vir tamen omnipotens summo sum numine pollens *Mar.* 726. librum, secretum cuius potis est vir cernere nullus *Ioh.* 7. tres candidulos viros *Sap.* 6, 2. duo viri stellato cardine lapsi *asc.* 119. o vir (*Mar. ad Theoph.*) *Theoph.* 212. maerens *Theoph.* 236. hinc tibi virum misi gaudens satis istum *Bas.* 63. affuit daemon attraxitque virum magna vi sursum *Bas.* 237. intra saepta viri cuiusdam *prim.* 190. omnibus viris propriae legionis *prim.* 366; i. e. *maritus*: ecce virum proprium praesentem sentio saluum *Mar.* 259. legalis *Cal.* 3, 5. fidelis *prim.* 99 (? *cf. supra* vir insons).
- vires v. vis.
- virga] manibus -as dextris conferre novellas *Mar.* 438 (*cf. v.* 441. 442. 447. 451. 454. 457. 471). ut sibi deferret -am memoratam *Gong.* 239 (*cf. v.* 207 baculum).
- virginalis] pudicitia *Gall.* 13, 3. verecundia *Abr.* 7, 3.
- virgineus] corpora *Dulc.* 8, 1. alvus *Mar.* 217. 219. venter *Mar.* 29. 300. mammae *Mar.* 881. pedes *Agn.* 364 *app.* ad -um tui genitricis thalamum *Gall.* 5, 2. partus *Mar.* 526. 593. 673; angelus -um decus (*i. e. Mariam*) verbis affatur amicis *Mar.* 322; catervae *Agn.* 427. coetus *Ioh.* 29. -um coetum Christi famularum *prim.* 510. turmae *Mar.* 44. *Bas.* 113. *Agn.* 440.
- virginitas] conservandae pro -atis amore *Agn.* 137. servandae proposito -atis *Gall.* 5, 6. servandam deo -atem devovi *Gall.* 2, 3. qui meam -atem sibi signavit *Gall.* 13, 3. corrupta -ate *Abr. inser.*; quem retro tempora divinitas edidit omniparentis et in tempore -as genuit matris *Sap.* 9, 4 *adn.*; -atis canticum *Sap.* 9, 8. corona *Dulc.* 14, 3. *Sap.* 5, 29 (*cf. 4, 4* ut vestra -ate coronet, mater ad filias). decus *Agn.* 18. *Gall.* 13, 1. gemmae *asc.* 91. *Bas.* 28. pro -atis honore *Agn.* 4. 421. palma *Gall.* 5, 5. stemma

Abr. 1, 3; angelica *Agn.* 4. beata *Agn.* 26. illibata *Sap.* 5, 22. insignis *Agn.* 18. laudabilis *Agn.* 2. perfecta *Bas.* 24. pura *Agn.* 421; -atis inventrix (*Maria*) *Theoph.* 220 (*cf. Abr.* 2, 1 auctricem, i. e. auctorem). amator (*Christus sponsus sacrarum virginum*) *Gall.* 5, 2; de raris castis: scimus Abel duplam merito sumpsisse coronam, unam martirii atque magis nitidam pro -ate secundam *Mar.* 37. Iohannem, qui gemmis fulget bene -atis asc. 91 (*cf. r.* 33 castis obsequiis -atis). laureolam, qua (*Pelagius*) bene serrata fulget pro -ate *Pel.* 310.

virgo (*persaepe de Maria virgine* *zar' εφορ'ν*) -inem intueri, quam prae anima a me scis amari *Gall.* 13, 4. misera *Bas.* 101; passio s. Agnetis -inis et martyris *Agn. inscr.* (*cf. r.* 33. 130 superba. 239); casta *Mar.* 381. intacta *Mar.* 386. *Theoph.* 196. *Agn.* 156. sine sorde pudica *Agn.* 108. verecunda *Gall.* 4, 2. si incorrupta et -o permanebis *Abr.* 2, 5 (*cf. Mar.* 406 cum add.). non poteris polluta intra contubernium computari -inum *Dulc.* 12, 3. parens -o *Mar.* 588. *Mariae* virginis (*cf. Mar.* 22. 40. 390. 434. 493. 557. *prim.* 339; sic *Joseph* eam affatur *Mar.* 513) opponitur *Era.* -o prima *Theoph.* 451. vetula *Mar.* 16. (*Maria*) -o aeterna *Mar.* 529 (*i. e.* perpetua). nobilis *Mar.* 453. polens *Mar.* 736. tenera *gest.* 366. tenella *Mar.* 489; -inis filius *Abr.* 2, 5. 7, 6 (*sic aut similiter numquam sine certo consilio Christus vocatur*). natus *Mar.* 537 (*cf. r.* 335). primogenitus *Cal.* 9, 23. quo, abstinens coniugii, placerem -inis proli *Gall.* 12, 10; beata *Agn.* 253 (*de Agnete, praeter Mariam praecipua virgine*). mundo celeberrima *Agn.* 19. meritis clarissima *Agn.* 25. pia *Mar.* 15 (*Mar.*). *Agn.* 369 (*Agn.*). sacra *Mar.* 367. *Theoph.* 420. *Agn.* 23 (*Mar.*). 193. 260. 284. 323 *app.* -o, quae promeruit regis vocitari sponsa perennis etc. (*i. e. monialis*) *Agn.* 1. -ines sacrae *Agn.* 21 (*sed r.* 450 *virgines martyres intelleguntur*) *II pr.* 3. *Gall.* 5, 3. *Pafn.* 6, 1 *ecce* coenobium, in quo sacra-

rum -inum nobile commoratur collegium; abbatissam ductricem -inum). *prim.* 58. -inibus reliquis illic pariter sociatis *Mar.* 335. -o sacra *Theoph.* 244. *Agn.* 433. sacratissimam -inem Constantiam *Gall. inscr.* sanctissima *Theoph.* 230. o sanctae -ines *Gall.* 13, 1 (*Gall. conversus ad sponsam et filias*). passio sa. -inum *F. Sp.* et *K. Sap. inscr.* quatuor splendidae -ines *Pafn.* 11, 2 (*in risone*); te illis agnum (*inter*) -ines sequentibus *Sap.* 9, 2. Christi -o felix Hathumoda *prim.* 315 (*cf. r.* 370 dignissima. 339; *Agn.* 57. 159). Iohannes -o *Ioh.* 1.

virilis] robur *II pr.* 3 *app.* (*opp. feminea fragilitas*). illaque, mollietiam iam deponens muliebrem et sumens vires prudenti corde -es *Bas.* 169.

viriliter] certa v., ut possis triumphum obtinere feliciter *Pafn.* 7, 15. resistamus fortiter et congregiamur v. *Gall.* 9, 1. erumpentes lacrimas v. stringo *Abr.* 6, 1.

virtus] *Kraft*: bellica *Pel.* 21. non fuit populus, quamvis -ute superbus, qui posset . . . *gest.* 147 (*cf. r.* 638). nos exiles, nulla -ute potentes (*unmächtyg*) *Theoph.* 415 (*cf. Agn.* 71). mentis -utem demens abiecerat omnem nec temptationis studuit restare nefandis, sed victus cessit *Theoph.* 77. ut ignis vim -utis suae obliviscatur *Dulc.* 11, 3; *Wunderkraft*: doni -ute superni *Mar.* 229 (*i. e. spiritus sancti*). quare lactantes tantum tractabitis artus in me, -utem capitis nec mente perennem? *Mar.* 724 (*cf. r.* 814). deum verum magna -ute deorum *Mar.* 834 *app.* o laudanda tuae -utis gloria, Christe *Mar.* 863. cinctus -ute paterna asc. 66. propria -ute levatus asc. 113 (*de ascensione*). *cf. Gong.* 287. 414. *Dion.* 245. *Agn.* 269. 304 (potens). 400. *II pr.* 8. *gest.* 231 (potentis dextrae). 239 (quanta gratiolae -ute potenti). 263 (auxilii superni). *prim.* 358 (superna; *cf. Bas.* 223). haec -us Christo non est insolita, ut ignem faciat mitescere, mutata natura *Sap.* 5, 24. in his tantam habundanter -utum gratiam sentiscere

- Cal. 9, 28. non mea, sed Christi -ute paruit (*serpens, cum evanuit*) Cal. 9, 8 (*cf. asc. 30 -ute mea varios depellite morbos*). sic etiam *diabolus loquitur*: illum continuo -ute mea relevabo etc. *Theoph.* 117 (*cf. Bas. 95*). haec fera concreditur sanctis -ute draconis *Ioh.* 30. signorum exercere per illum -utes *Dion.* 147. vir -utibus almus *Bas.* 17; in *doxologia* tibi, Christe, decus perpes, victoria, -us, *sim. Mar.* 894. *Theoph.* 443. *Bas.* 263. *Dion.* 265. Cal. 9, 33; *semel fortasse propria notio agnoscitur*, *Mar.* 337 haec prudens, humilis, fervens dulcedine mentis, omnibus atque placens, tota -ute refulgens.
- vis] iniustam vim reginae faciens *Aethelheithae gest.* 492 (*cf. v. 212. Agn.* 187). (ne coenobium) terrenorum patiatur vim dominorum *prim.* 153. cuius sustinuit causa vim virgo beata *Agn.* 255. daemon attraxit virum magna vi sursum *Bas.* 237 (*cf. gest. 716*). ipsorum sine vi me dans ditioni *Bas.* 204. cur satagis proprium mihimet vi tollere servum? *Bas.* 244. non se (*i. e. cum*) sic corde tenere, illis consensum sed vi praebere coactum *gest.* 224; quo vi vaporis enecetur. pro vi caumatis sentio matutini refrigerium roris *Sap.* 5, 10 *sq.* ut ignis vim virtutis suae obliviscatur *Dulc.* 11, 4. si respicio terram, pavitat tremefacta, nec mis terroris potis est vim ferre potentis *asc.* 48. o vis divinae maxima gratiolae *Gong.* 282. vis crevit amoris illius magni cordibus in populi *Gong.* 441. materni vis fortis me cogit amoris *Theoph.* 227. vim paternae monitionis ferre nequivi *Abr.* 7, 7 (*cf. I pr. 9 app.*); vis inimica venit *gest.* 275 (*cf. inimicus*).
- vires] -ibus propriis nervos penitus vacuatos *Pel.* 154. (haec) nostras fragiles excedunt -es *Mar.* 539 (*dieser Stoff*; *cf. v. 25*). en dextrae languescunt, vires fatiscunt *Gall.* 9, 2. -ibus et cunctis plene membris restitutis *Agn.* 307. solo supernae gratiae auxilio, non propriis -ibus, confisa *I pr. s. pro* -ibus *Abr.* 7, 17. 9, 4. *Pafn.* 7, 2; sumens -es prudenti corde viriles *Bas.* 169 (*de femina*).
- viscera] evulsis -ibus et nudatis ossibus *Sap.* 5, 22. viscera (*peccatoris*) subito profudit (*vindicta*) caelitus acta *Gong.* 469; o utinam reserarentur secreta meorum -um latibula *Cal.* 9, 15. -a discutebantur timore, membra contremuere pavore *Abr.* 3, 13. o utinam esses -atenus concussa timore *Pafn.* 3, 7 (*cf. Cal.* 7, 1. *Abr.* 3, 6); tu per praecepta patris complesti -a matris *Mar.* 871.
- visibilis] ecce invisibilis deus nobis apparet -is in pulcherrimi similitudine iuvenis *Cal.* 8, 2.
- visio pastorum (*quibus angeli nuntiant Christum natum*) *Mar.* 631. nova splendentis -o lucis *prim.* 198. caelitus ostensi -o signi *prim.* 216 (*cf. Dion.* 68. *Agn.* 439. *Abr.* 3, 8). videbam in -one lectulum etc. *Pafn.* 11, 2 (*cf. 11, 1*). evidens (*s. v.*) -o (*sc. modo descripta*) *Abr.* 3, 8 (*cf. 3, 11*).
- visitare] quo a me saepiuscule possint -ari *Dulc.* 2, 3 (*index impudicus de puellis captivis*). karos discipulos *Pafn.* 7, 16 (*cf. 11, 3. 12, 1. Abr.* 2, 7). post haec non raro -abant ossa sacrata *Gong.* 497. Romam pergebant sanctique patris -abant sedem muneribus dignis precibusque benignis *prim.* 121; *cf. Mar.* 320 *app.*
- visitatio] timeo illam corrumpi -one hominum *Pafn.* 7, 8. qui simulata (*zum Vorwand genommen*) eam -one frequentabat *Abr.* 3, 4; divinae gratia -onis (*Heimsuchung*) factum credo *Abr.* 9, 1.
- visus (*usus*) caecis donatur *Dion.* 246 (*cf. app. et add.*). hic laeto caecus -u reparato haurit mox oculis lumina clara suis *Gong.* 513. ipsius faciem niveo candore nitentem tradunt ardentis radios praecellere solis necnon humanum penitus devincere -um *Mar.* 350. -u clare cupiens audita probare *prim.* 202. haut minus tripudio tui -u, quam tu mei adventu *Pafn.* 10, 1. quo formido gehennae non abesset -ibus cordis *Pafn.* 12, 3 (*simul in-*

spicere); i. e. visio: in -u veniae munus reserans reparatae *Theoph.* 348.

vita sensuque carentia cuncto (*simulachra*) *Agn.* 175. spiraculum -ae *Cal.* 9, 26 *adn.* per propriae tempus -ae *Agn.* 50. eius -ae per tempora *gest.* 18. concessae sibi met per tempora -ae *prim.* 515. exoptans prolongari -am satis ipsi *gest.* 124. -ae calidas sospes dum carperet auras *gest.* 69. -a comitante *gest.* 1176. perscripto -ae regalis honore *gest. prol.* 1, 32 (*eh er Kaiser wurde*). prior *Cal.* 9, 15. instans *gest.* 1514. reliquum -ae in dei obsequio vacare *Gall.* 9, 4 (*cf. Abr.* 7, 16). calleo, tuam senio decrescere -am *Pel.* 153. absque suae discrimine -ae *gest.* 265. te, o mea Constantia, quam haut segniter emi -ae pretio *Gall.* 13, 2 (*cf. Gong.* 472). virginem, quam prae parentibus, prae -a, prae anima a me scis amari *Gall.* 13, 4. nec amore -ae abduci potero, quin . . . *Gall.* 1, 3 (*cf. prim.* 512). taedet me -ae praesentis, taedet terrenae habitationis *Sap.* 5, 26 (*cf. Cal.* 5, 1. *gest.* 398). -am fine bono consummans transit ad astra *prim.* 576. -am repudio mortemque eligo sponte *Cal.* 9, 28. insontem -a fraudare virum *Theoph.* 252. florentem primis quia necare sub annis subtractum dulci iuvenem -a valuisti *Agn.* 284. ad -am excitare *Cal.* 9, 20 (*i. e. resuscitare*). misero -am precanti (*sc. Agneti*) *Agn.* 301. cursum -ae reddit renovatum *Agn.* 329 *app.*; Christo me totam committo, meam quoque -am *prim.* 352 (*cf. v.* 26 se totamque suam -am); istaec meretricio more -am instituit seseque totam lasciviae dedit *Pafn.* 7, 4. sui -am bene praemeditando gerendam *prim.* 487 (*cf. Agn.* 174). quo illorum ex confabulatione ipsius -am, mores, consuetudinem possis praenoscere *Gall.* 4, 4. qualiter iuxta id temporis -am moresque ordinaverit *Abr.* 9, 2 (*cf. Mar.* 329). -a meritisque celebris *Theoph.* 76. suae fuerant quae congrua -ae *prim.* 407. nec incorruptam -ae dimitto coronam *asc.* 81 (*Chr.*

Mariam dicit; cf. v. 92 ut tua -a magis praeferat incluta, castis saepius obsequiis circumdata virginis, i. e. ut virgo minister dominam virginem virginum ostendat). quo -a simili cunctae (*moniales*) communiter uni servirent regi *prim.* 423 (*cf. v.* 108). austerior *Pafn.* 7, 10. caelebs *Agn.* 38. *Gall. inscr. Abr.* 1, 6. casta *gest.* 408. laudabilis *gest.* 534. sancta *prim.* 587. solitaria *Abr. inscr.; de vita aeterna:* Christo victori mortis -aeque datori *Agn.* 310. quae parens mundo restaurasti, pia virgo, -am, quam virgo perdiderat vetula *Mar.* 16. ut levigato timore incipias -am sperare, quia tui poenitentia acceptabilis est deo *Pafn.* 12, 4. -ae libri mortisque tenentur aperti *Ioh.* 33. aeterna *Agn.* 459. *Gall.* II 3, 1. *Sap.* 9, 7. futura *Theoph.* 400 (*cf. v.* 151 laeta, et sic *Mar.* 61). perennis *Dion.* 258. perpetua *asc.* 6. 26. *Bas.* 14. protestans, illos neutra dignos fore -a *Dion.* 63 (*neque praesenti neque aeterna*).

vitalis] aura *Dion.* 211. *Cal.* 9, 10 (*pl.*). *Abr.* 1, 4. sensus -em liquorem *Gong.* 9 (*i. e. spiraculum vitae*). vitaliter] an frueretur adhuc calida v. aura *Mar.* 117.

vitare] nulla magis est -anda temptatio quam oculorum concupiscentia *Gall.* 13, 4. pro -anda reprehensione II *pr.* 8.

vitare] criminibus sat supremis -atus *Theoph.* 366 (*cf. v.* 163). tali corpus frangendo labore purgavit lacrimis animae maculas -atae *Theoph.* 204.

vitiosus] mens *Agn.* 281. serpens *Pafn.* 1, 28; carminulum *gest.* 13. sermo II *pr.* 9. (*versiculi*) *Bas.* 5.

vitium] gravibus -is nimium maculatus *Theoph.* 292 (*cf. v.* 50). quantilibet obnoxius sis -is, proferas *Cal.* 9, 10. una eademque persona utroque semper laborat -o (*sc. et invidia et superbia*) *Cal.* 9, 31. unum -um parit aliud *Pafn.* 1, 26. corruptum -is Sodomitis *Pel.* 205. criminosis intentum -is *Cal.* 9, 20. pestiferis mens -is male dedita totis *Gong.* 553. commisi cunctis

- facinus -is peius *Theoph.* 223. quo resectis -orum spinis emergere possit vimen compunctionis *Pasn.* 3, 7 *app.*; errores fatenti facilis venia -isque debetur pia correctio *I pr.* 2. universale -orum *I pr.* 9 (*opp.* recte compositum).
- vitreus] aqua *Gong.* 176. undae *Gong.* 109. fonticulus -o candore serenus *Gong.* 93.
- vituperare] huiusmodi cura si (i. e. non) est -anda *Abr.* 1, 3. nec tamen -ando (*vitia*), sed indulgendo *I pr.* 9.
- vivaci flatu redivos artus iterum intrante *Pasn.* 13, 4.
- vivere spernentes citiusque mori cupientes *prim.* 545 (cf. *Cal.* 9, 30). quamdiu -xero. breve tempus -vere *Sap.* 5, 5 (cf. *Dulc.* 14, 2). dum -veret *Cal.* 9, 2. desperans illum iam -vere salvum *Mar.* 104. nullus amor, nulla voluptas est -vendi *Cal.* 9, 16. flatu resumpto *Agn.* 303 (cf. v. 340). neque suum (?) quid -ventis monstrant animalis (*simulachra*) *Agn.* 172. iube materiale corpus Fortunati reducto calore in -ventem animam iterum reformari *Cal.* 9, 26. cum decies denos, septem quoque, -xerat annos *prim.* 575 (cf. v. 583 et *Mar.* 78 *app.*). -vite feliciter *Gall.* 13, 1. quicquid feliciter -xi *Gall.* 13, 5. -vite beate sub Romana pace *Gall.* 9, 3. lactis dum gurgite -xit *Gong.* 43; maculis sine cunctis *asc.* 4. strictius omnibus *Mar.* 354. deo sine vero *Dion.* 64. exemplo matris *prim.* 89. lege sua *prim.* 414. qui haec parvipendit, asinum -vit *Abr.* 2, 6 *adn.*; nonne (*Drusiana*) ante aliquot dies improvisa morte fuerat consumpta? at -vit in Christo *Cal.* 9, 27. Calimache, morere, ut -vas *Cal.* 9, 13 (cf. 9, 17). aeternaliter *Sap.* 9, 6. domino nostro Iesu Christo, qui -vit . . . *Gall.* 11 9, 2 *app.*
- vivus] quod elementa cuncta -on congaudere suis domasti pullis *Mar.* 129. legalem dominum mox comperies fore -um *Mar.* 249. ne semper -um sperans extinguere Christum *Mar.* 437. tertia quoniam -um vidit lux omne per annum *Theoph.* 220. praeparat -na, qui morte fuit religatus *Agn.* 312 (cf. *Ioh.* 34). capite blasphemias has et in ignem proicite -na *Iude.* 11, 3. eam non solum -am, sed etiam prae tristitia in domino mortuam *Cal.* *inser.*
- vivificare] qui te in meo utero -avit *Sap.* 7, 2. qui te parcendo occidit et occidendo -avit etc. *Cal.* 9, 12. vix] quot terdenis potuit v. ante diebus metiri, faciam diu spatio repedari *Mar.* 323. v. audebam 11 *ep.* 4. v. potuere *Mar.* 337. dum v. aetatis febris tetigit mediocritia *prim.* 297. poenae spirituum patior v. nigrorum *Ias.* 100 (cf. *Mar.* 337. *Agn.* 344. *gent.* 517).
- vocabula singularum *Pasn.* 1, 14 (*symphoniarum*). *Sap.* 3, 2 (*florum*).
- vocare] praesto sumus, quos -anti *Gall.* 6, 1 (cf. 4, 1. *Mar.* 347. *Iude.* 2, 1. *Pasn.* 4, 1 vox Thaidia non -antis. 11, 1). Aliam saepius nominando -avi. frustra -anti *Abr.* 3, 12. vocem se forte -antem *Mar.* 470; quid -atur? Maria *Abr.* 1, 6 (cf. *Pasn.* 1, 32. 2, 2. *Sap.* 2, 1. 3, 2. 3). reddens animam factore -ante beatam *prim.* 544. qui me ad te anti cum martyrii pulvis *Sap.* 7, 2; cf. *Abr.* 2, 3 *app.*
- vocatio] expectato, donec inlatet hora -onis nostrae *Sap.* 4, 5.
- vocitare] has ipsas (*nonnas*) -ando suus naspinus dominus *prim.* 491; cui nomen clarum dictavit summa parentum nobilitas, illum digna -ans Aethelheitham *gent.* 474 (cf. *Mar.* 275). quae promeruit regin -ari sponsa perennis *Agn.* 2. non dedigneris -ari nomina regis *gent.* 1, 31. unde (*as flendus nomine*) locum celebrem -abant (Lundehemensem *prim.* 106 (cf. *Gong.* 494). ad officium, quod lingua vulgi scimus vicedoni -ari *Theoph.* 17.
- volatus] (*columba*) temperat animum non aucto mure -um *prim.* 324.
- volitare] de ruina virgo -aret columba *Mar.* 424 (cf. *prim.* 323, 324). ut gens Karimum virtutis -aret ad illum *gent.* 423. (*martyr*) stelligari -at per sidera caeli *Cal.* 101. enim cum stabilem -aret facis per orbem *Mar.* 371 (cf. v. 423. *Gong.* 303). asperit antem ante comparationem

iuxta dulce caput Christi -are famelli *Gong.* 195 (*cf. v. 243*). mensibus hinc senis cursu -ante peractis *prim.* 568. totae -ant venae, cordis secreto quae latuere loco *Gong.* 115 *add.*; in terra cernens simulacra decora obtutu prono passim -are (*at cf. app.*) minuta *Mar.* 847. volucris] pisciculos, pecudes, serpentes atque -es *Mar.* 130 (*cf. v. 124*). sequi -em, quem iam progressa cerneret *etc. prim.* 253 (*est columba*). voluntas] ut famuleris divinae -ati. ut in me perficiatur -as divinitatis *Abr.* 7, 17. ex patris -ate et spiritus sancti cooperatione non respuisti fieri homo passibilis humanitate *Sap.* 9, 6. nimium benigna *Agn.* 87. bona *Gall.* 13, 3. cruenta *Agn.* 275. voluptas parit poenam, necessitas autem coronam *Dulc.* 12, 3 (*cf. Pafn.* 4, 5). ut nullus amor, nulla -as est vivendi *Cal.* 9, 16. volutare] ut, quae praemines in axe inter sidera numquam casura, inferior meritis in terrae -es infirmis *Abr.* 2, 2. putabam eundem draconem meis vestigiis disruptum -asse *Abr.* 3, 10; *cf. Mar.* 847 *app.* (volitare *cod.*). volvere] quattuor hic cum iam feliciter ipse -eret in summa fortuna lustra rotata *Mar.* 78 (*cf. app. et Sap.* 3, 8. 11); crebrius incultam videas procumbere turbam -entem membra litore languidola *Gong.* 312. panniculis regem -endo perennem *Mar.* 587. solo prostratus corpore toto, -itur ante pedes sanctae Mariae *Mar.* 860; ut pariter tantam temptarent -ere causam *Mar.* 409 (*cf. Gong.* 397). animo amaro *gest.* 536 (*cf. Pel.* 80). mente dolenti *Mar.* 684 (*cf. Gong.* 179). pectore tacito *gest.* 599 (*cf. prim.* 39; in pectoris antro *Gong.* 373). flammato astu *Pel.* 99. votum] *Gelübde*: fac -um deo caeli, te Christianum fieri, et vinces. voveo, et opere implebo *Gall.* 9, 2 (*cf. 12, 6. prim.* 329, *sed v. 145 dubia notio: 'Wunsch'?*). -um reddere tantum *Mar.* 426. sua -a persolvere *prim.* 123. in coepto persistere -o *Agn.* 240 *app.* tui -um

penitus peassumdabo vanum *prim.* 347. communi similis conamine -i deservire deo coeperunt protinus ambo (*Liud. et Oda*) *prim.* 101. laudabile *Bas.* 34. (*quod pater pro filia fecit*). proprii pro crimine -i *Theoph.* 164 (*i. e. quia me diabolo mancipavi*); *Gebet*: his -is devota mente peractis *Pel.* 380 (*cf. Mar.* 307, *de incenso*). pervigil in sacris summo conamine -is *Theoph.* 302 (*cf. Ioh.* 23). tu dignare tuae famulae clementer adesse *Hr.* -is carminulisque novis *Mar.* 18. quid referam turbam templi pro limine iactam quidve loquor -a illius innumera? *Gong.* 508. qui te mente, fide, -o laudamus et ore *Theoph.* 412. sui -is misereri *prim.* 219. sacra precum profundunt -a suarum *Dion.* 253; *Wunsch*: quia iure piis concedere debeo -is *prim.* 170 (*cf. Gall.* 13, 2). pontificum -is male concordando malignis *Agn.* 359 (*cf. prim.* 508). meis -is contradixisti *Cal.* 7, 1 (*Cal. ad Drus. mortuam*). obtemperantem mei -is *Sap.* 5, 31 (*opp. contraluctantem*). ipsorum -is plus parendo nefandis *gest.* 218. ipsorum se promisit fore promptum -is *gest.* 322. in nullo umquam tui -is renitor, sed quae iubet, obtemperanter amplector *Abr.* 7, 13 (*cf. Cal.* 9, 25. *Sap.* 7, 1). respondit factis sanctae -o genitricis *prim.* 369 (*'Wunsch', nicht 'Gelübde'*: *cf. Gall.* 1, 2 tuae augustalis excellentiae -is effectu conabor respondere operis; *Abr.* 1, 2 in quo tuum velle meis -is exopto respondere. *Gall.* 4, 5 omnia meis respondent -is). -o cuncti iam respondente popelli *gest.* 130 (*cf. Theoph.* 33). ipsius -is te satisfacturum esse *Gall.* 2, 5 (*cf. Pafn.* 4, 4. 7, 2. *Sap.* 3, 4). eius (*adulteri*) pravis, heu, subdita, -is *Gong.* 451. si complere meum tardabis -um *Bas.* 127. prosperis ad -a successibus pollebant *Gall.* II 5, 3 (*cf. Sap.* 1, 1. *gest.* 1515). his completis iuxta -umque locatis *gest.* 688. ex IIII contrariis elementis, sed ad -um (*at cf. add.*) creatoris secundum armonicam moderationem concordantibus *Pafn.* 1, 4.

- studiosis *prim.* 390. -i communis placito visum fuit illis, res melius verti, si forte . . . *gest.* 537 (*cf. adn. ad v. 535 sqq.*).
- vovere] ut os ad -endum aperui *Gall.* 12, 6. quod -etur in perturbatione, solvendum est in tranquillitate *Gall.* 9, 4. sponso caelesti Christo te -i *Bas.* 115. ad proprium partum nati per saecula voti (?) *Mar.* 307 *app.* me puellarem -i (*cf. app.*) retinere pudorem *Mar.* 403 (*cf. v. 135*).
- vox] cur -ce et vultu nobis minaris? *Dulc.* 13, 2. -x senioris nostri, sed imago diaboli *Dulc.* 5, 1 (*cf. Pafn.* 8, 1). -x Thaidis nos vocantis *Pafn.* 4, 1. his verbis mirantis -ce profusis *Theoph.* 395. mox ut -cem sensit se forte vocantem *Mar.* 470 (*cf. Gall.* 7, 1). hanc -cem spernens non ficta loquentem *Mar.* 603. post haec intonuit solio -x patris ab alto, dicens: ' . . . *asc.* 133 (*cf. Cal.* 9, 13); *Rede:* ancillae -cem metuendo nefandae *Theoph.* 263. laudum dulces spargens super aethera -ces *Agn.* 308. laetitiae -ce iocundae *prim.* 594 *app.* -ces in altum eiulando dedit *Abr.* 3, 5. quis -cem, ut resurgerem, dedit? *Cal.* 9, 27. direxit ad aethera -cem *Agn.* 229. his verbis iterata -ce profusis *Theoph.* 52. in talem prorrumpere -cem *Gong.* 117 (*cf. Pel.* 339). tales spargebat ad aethera -ces *Theoph.* 297 (*cf. v. 49. Bas.* 153. 257. *Agn.* 273); in emissione nunc gravis nunc clarae -cis . . . musica dicitur convenientia non solum -cum, sed etiam aliarum dissimilium rerum *Pafn.* 1, 17; caelestis *Mar.* 461. canora *Mar.* 628. clara *Theoph.* 390. *Dion.* 193. *Ioh.* 14. confusa *Dion.* 82. constans *Bas.* 162. decora *Mar.* 196. *Agn.* 457. divina *Cal.* 9, 5. *Pafn.* 11, 2. dulcis *Agn.* 308. *gest.* 102. fidelis *Mar.* 861. fortis *Mar.* 274. horribilis *Bas.* 210. humilis *Mar.* 654. mansueta *asc.* 76. *prim.* 252. pontificalis (*adi. pro gen.; cf. divina*) *Mar.* 465. praesaga *Mar.* 515. 679. sonora *Dion.* 238. submissa *Mar.* 583. 732. *asc.* 143. *Bas.* 120. subtristis *Mar.* 125. tinnula *Dulc.* 3, 1. *Pafn.* 7, 14.
- vulgato dogmate *Pel.* 51. quam abiectionem patior, principibus -abo *Dulc.* 5, 1.
- vulgo] ad portam, quae dicitur aurea *v. Mar.* 247. dum fuerat *v.* res diffamata dolenda Francorum gentis omnibus indigenis *Gong.* 365. differo sed *v.* tractare nec mando, multam subito concurrere turbam *Gong.* 393. *v.* noti *Pel.* 412. *v.* dicitur, quod dilecti socius et ipse fit dilectus *Gall.* 7, 1.
- vulgus] ad officium, quod lingua -i (*i. e. Saxonica*) scimus vicedom vocitari *Theoph.* 17 *app.* iussit collectis -us concurrere turmis *Pel.* 115. luctum procerum, -i pariterque lamentum vicit nonnarum miseranda querela suarum *prim.* 542.
- vulnerare] en undiquesecus circumdamur, -amur, perimimur *Gall.* 9, 1. inviolatum pectus -asti, sed me non laesisti *Sap.* 5, 9. quicquid rempublicam confundere, quicquid tranquillum mentis reor -are posse *Sap.* 1, 1. unde iste miserrimus -abatur mente *Cal.* 9, 32 (*cf. Abr.* 9, 3).
- vulnus] sanguis stillans de -ere facto *Pel.* 274. loetali -ere laesa *Agn.* 410 (*cf. gest.* 267). tu morieris serpentis -ere *Cal.* 7, 2; nunc maioris -us suspiro doloris, hoc quia nec penitus scio . . . *Mar.* 112.
- vulpina fraude loqueris et versipelli astutia, Antioche, adularis *Sap.* 5, 22. insidiis -o corde paratis *Mar.* 666.
- vultus] -u prae pulchram *Mar.* 79. -u admodum reverendi *Dulc.* 13, 3. quorum -um minime agnovi *Gall.* 12, 7. videntes illius fuis -um lacrimis madefactum *gest.* 298. laetitiam -u monstrans moderatam *gest.* 309. ostentat suum gemmato casside -um *Pel.* 118. cur dimisso (*i. e. demisso*) -u terram inspicis? *Abr.* 7, 8. -um nec retro reflexit *Mar.* 291. sursum versis -ibus *Pel.* 407. cur voce et -u nobis minaris? *Dulc.* 13, 2. -um tyranni confundamus *Sap.* 4, 5. -us formā *Mar.* 417. hilaritate *Abr.* 6, 1. splendore *gest.* 158; attonitus *asc.* 123. blandus *Theoph.* 273. caelesti luce

coruscus *Theoph.* 217. gravis *Cal.* 9, 27. hilaris *Theoph.* 135. laetus *Theoph.* 349. minax *Sap.* 2, 1 (imperatoris). mordax *Bas.* 126. obscurus, serenus *Gall.* 3, 2. *Pafn.* 1, 1 (cf. *Mar.* 246). pronus *gest.* 359. ridens *asc.* 107. rutili speciem -us

(Christi) *Theoph.* 307. subtristis *gest.* 750. venustus *Abr.* 5, 3.

zelus] hinc magis erga te nimio fervescere -o *Theoph.* 228. recti compunctus acumine -i *gest.* 1494. zodiacum percurres circulum *Abr.* 2, 5.

INDEX GRAMMATICUS.

Quod ne in verborum quidem indice praestari potuit, ut omnia adscriberem exempla, id multo minus ab iis, qui iam sequuntur, expectabitur indicibus grammatico et metrico; quibus plerumque ea tantum continentur, quae certis de causis memorabilia videbantur, ea autem, quae frequentiora sunt, uno alteroque exemplo illustrare satishabui. Bene de his rebus meruerunt praeter ceteros Freytag p. 11 sq., Barack p. XLVI sqq., Bartsch (*Germaniae tom. III* p. 379 sq.), Koepke (*II* p. 139 sqq.); sed etiam post illorum studia mea collectanea grata fore confido.

NOMINA DEMINUTIVA hic sub uno conspectu collegi; quibus Hr. viz minus luxuriatur Catullo. Iis vocabulis aut exemplis, in quibus parvitas notionem certo aut probabiliter agnoscere mihi visus sum, asteriscum ascripsi; multo saepius affectum pietatis virgineae ('femineam latinitatem' Sulpiciae norunt philologi; cf. O. F. Gruppe, *die röm. Elegie I* p. 49) aut metri necessitatem agnosces; passim frustra causam inquires. Formae -ulus ita claudere solent versus hexametros, ut adiectiva cum substantivis, substantiva cum adiectivis suis per homoeoteleuton concinant. Adiectiva trisyllaba mensurae dactylicae saepius in -olus deminuuntur, quae deminui debebant in -ulus, velut candidolus, sordidolus, alia: falsa ea analogia esse videtur formae lacteolus; ex substantivis sic undola: nolim conferre, quod ex carmine Scottico enotavit Traube *P. C. tom. III* p. 796, versicolis. Non

raro duo coniunguntur deminutiva. Falso Barack p. XLVII inter deminutiva rettulit clanculus, scopulus (quamquam hoc Hr. fort. pro deminutivo habuit), tenebricolae: quae v. in ind. verb.

aetatula] incepit quando felix -a sexta *Mar.* 46 adn.

agellus] ipsius ingenium mentis -um *Theoph.* 12.

aliquantulus*] -um divinae laudationis tinnitum I pr. 8. mihi inesse -am scientiam artium II ep. 3. -um auri vestiumque possideo *Abr.* 7, 14. edissere sumotenus -um de symphonii *Pafn.* 1, 13. -i spatium tempusculi *Pafn.* 3, 10.

amniculus] aquae -um vitreae *Gong.* 176 (de fonte).

articulus] in -is digitorum *Pafn.* 1, 17. asellus] fari qui iussit -um *Mar.* 31 adn.

atrioli limina florigeri *Gong.* 170 (cf. v. 182. 240. 384).

barbula parva prim. 47*.

calciolas (cf. gen. nom.) domini *Gong.* 228.

- candidolus (cf. p. 512*)] palliolum *Gong.* 126 (cf. *Pafn.* 11, 2); corpus (*pueri formosi*) *Pel.* 217. palmae *gest.* 185; oves *Pafn.* 13, 4.
- capellam semivivam *Pafn.* 7, 3 (*locum ab ind. verb. excludere debui*).
- carminulum] quae tibi purganda offero -a *Mar.* 4 (*et sic Hrotsvit, pariter de suis carminibus*, v. 18 -is novis, *Bas.* 2 iungens praescriptis carmina -is, *gest.* 13 huius -i nimium vitiosi). laudum -a *Gong.* 260.
- castellum] -a, quae G. sibi retinuit *Gall.* II 2, 1 (cf. *gest.* 1490). aptum *gest.* 626. in quis -is, in quis locellis *gest.* 1179.
- cellula*] exiguum -am meis mansiunculis contiguam *Abr.* 2, 7 (cf. 8, 1. *Pafn. inscr.* et 7, 5 angusta. 6. 8. 10, 3 angustissima).
- conventiculum] concurrente -o populari *Agn.* 209.
- corpusculum] mei -um *Sap.* 5, 36 (*log. Karitas*). sanctorum -a passa viro-
Pel. 342. -a aromatibus condimus *Sap.* 8, 1.
- craticula] in -am substratis ignibus assanda ponatur *Sap.* 5, 10. com-
mode pauso in -a ceu in tran-
quilla navicula *Sap.* 5, 10.
- dictatiuncula] rusticitatem meae dictat(i)unculae II ep. 4.
- diecula tristis *gest.* 395.
- duculus] mores tanti egregios -i *Gong.* 334 (cf. v. 440 famosum -um).
- famella] lasciva -a *Mar.* 156 (*opp. dominae*, syn. puellam v. 152; cf. famellus); *Hr. de se:* indignam -am me *Mar.* 900 (cf. *Gong.* 11. *Pel.* 4).
- famellus] lascivi -i *Bas.* 119 (cf. famella); iuxta dulce caput Christi -i *Gong.* 195 (cf. *Pel.* 337. *Pel.* 246 daemonis oscillum spurci -i).
- filiola] o dulces -ae, o carae pusiolae *Sap.* 4, 1 *adn.*
- flagellum (*Schlag*)] populus tanto correptus rite -o *Pel.* 182. sacra pulsari crebris sua terga -is *Theoph.* 306. me quia continuis attractant namque -is *Bas.* 200.
- flosculos uteri mei *Sap.* 9, 1 (*mater de filiabus*).
- fonticulus] undas -i fluitantes gurgite dulci *Mar.* 786 (*einer Q.*). -us vitreo candore serenus *Gong.* 93 (cf. v. 96. 108 purus. 150. 160. 250. 310. 326. 385).
- fronticula serena *Mar.* 3.
- gemellas culpas (*homicidii et adulterii*) *Theoph.* 255. -ae pectoris particulae *Sap.* 5, 9.
- gemma] Oddo Romani praefulgens -a regni *gest. prol.* 2, 1.
- gloriola] tibi -am confero tantam, ut . . *Mar.* 797. -a surgentis rite peracta *asc.* 13. tantae munera -ae *Gong.* 52 (cf. v. 272. 292 indicium magnae nobile -ae. 536 tantae gaudia -ae). in caelis anima satis ut regnante beata aequa -a regnarent mortua membra *Pel.* 365.
- gratiola] de gratia divina: cor rore suae tangere -ae *Mar.* 38. superna *Mar.* 342. *gest.* 239. divina *Gong.* 282. Christi -a tactus sub corde secreto *gest.* 337. cf. *Mar.* 861. *asc.* 71; -am, Christo praestante benigno, tantam promeruit *gest.* 432. cui rex -ae caeli munuscula tantae contulit, ut . . *gest.* 132 (*aliter* dulcia -ae munuscula magnae v. 465); -ae respuant ut foedera nostrae *Pel.* 108. hoc sibi -a regis praestante benigna *gest.* 208 (cf. v. 370. 446).
- homullula (cf. homullus)] a tantilla -a *Sap.* 5, 34*.
- homullus] cum terrigenis -is *asc.* 3. pietatis -um *Gong.* 141. devotus quidam -us *Gong.* 537. miserum -um *Bas.* 193 (cf. v. 233).
- homuncio parvus *Mar.* 725*.
- igniculus] servili lupa uritur -o *Gong.* 458.
- infantula (*bima*) *Mar.* 296. ex istarum aetate -arum *Sap.* 3, 22 (*puellarum* 12, 10, 8 annorum).
- ingeniolum*] crediti talentum -i I pr. 8 (cf. II pr. 3).
- labellis pollutis *Theoph.* 186. 286.
- lacteolus] infans -is fuerat dum parvula membris *Mar.* 303. dum vagit cuna corpore -o *Gong.* 40.
- languidolus] -is infirmus membris *Mar.* 375 (cf. *Gong.* 312. 518). -os peregrinos *Gong.* 307 (cf. v. 314). corpus contextum venis fictile -is *Gong.* 478.

- partem . . . -amque . . . *Mar.* 70.
 mei dorsi extrema -a *Gong.* 372
 (cf. v. 514). gemellae pectoris -ae
Sap. 5, 9 (de mamillis). ornatus
 nec -am dimiserat ullam *gest.* 499.
 parvulus] infans lacteolis fuerat
 dum -a membris *Mar.* 303. -a
 villa *prim.* 188.
 pellicula] exiit tincti -a brachii
Gong. 416. frontis -am summam
Pel. 394.
 pigellus] ingratissimus, quos piget alti-
 throno psallere pro modulo *Mar.* 41.
 pisciculos, pecudes, serpentes atque
 volucres *Mar.* 130.
 piscinula] modicam -am *Gong.* 324*.
 popellus] omni -o *Mar.* 420. duos
 -os *Mar.* 550. reliquo -o *Pel.* 31.
 victi -i *Pel.* 130 (cf. v. 168 subiecti
 nobis -i). collectus ex urbe -us
Pel. 366 (cf. v. 372 coenobii princeps
 rectorque -i). credentis more -i
Theoph. 345 (i. e. *Christianorum*).
 catholico -o *Dion.* 39.
 praepaula verba *gest.* 432 (cf.
gradus).
 preculae (cf. *prex*) *Gebete*: dum -as
 flendo profunderet almas *Mar.* 177
 (cf. v. 356 sacris. 654. *Pel.* 382. *Theoph.*
 341. *Bas.* 229 studiosis. 252). locus sce-
 lerum domus efficitur -arum *Agn.* 253.
 has -as miserans divina potestas
gest. 276; *Bitten*: postquam ponti-
 fices -is cessare precantis *Mar.* 494.
 primule (i. e. *primum*)] p. quis mor-
 bos ablueret varios *Gong.* 318 (cf.
 v. 375. *prim.* 435 app.).
 puella v. ind. verb.; hoc nomen *Hrots-
 vihae non fuit diminutivum*.
 puellula] quam pulchrae, quam ve-
 nustae, quam egregiae -ae *Dulc.*
 2, 1. hortare -as *Sap.* 5, 3 (cf. 15
 tantillulae -ae. 18 ab hac vili -a.
 6, 1 illa lasciva -a).
 pusiolus] comitata proprii faetus -is
 tribus, cuius sexus sunt -i? *Sap.*
 1, 3. o dulces filiulae, o carae -ae
Sap. 4, 1 *adn.*
 querula diminutiva fort. forma, neque
 vero notione, novum nomen *Hr.*
fecit, cf. ind. verb.
 rimula] per -as perspicite *Dulc.* 4, 2.
 rivulus] te de -is magicae fraudis
 bibulum satis esse *Agn.* 282.
 sacellum] de profanato -o *Pel.* 41.
 -a intravi *Gall.* 12, 2.
 sacellus] *Gongolfi -i Gong.* 191.
 saepicula] iuncturas per artas -ae
Gong. 180.
 saepiuscule *Dulc.* 2, 3.
 sarcinulas praemisimus *Gall.* 8, 1.
 scabellum] usque tuos ponam cunc-
 tos inimicos sanctorum per sae-
 cla pedum tibi rite -um *asc.* 140
adn.
 sciolus] divini -us quam maxime
 cultus *Dion.* 125.
 sententiola] loeti perferre supre-
 mam *Pel.* 60 (cf. v. 295).
 silvula] proxima coenobio fuerat
 tunc -a *prim.* 188.
 sordidulus] hanc -am Camenam *Mar.* 9.
 antrum (*lupanaris*) *Agn.* 224. me
 -am, milies millenis sordium of-
 fuscationibus oblitam *Pafn.* 3, 8
 (cf. 12, 4).
 sororcula] tui -am (*Karitem oc-
 tuennem*) *Sap.* 5, 27.
 substantiola] propria -a bene multi-
 plicata *Mar.* 73. -ae magnae *Bas.*
 24 (cf. v. 131 -am pretiosam).
 tantillulae puellulae *Sap.* 5, 15.
 tantillus] umquam -i nil quia com-
 merui *Gong.* 276 (*nichts so Grosses*).
 -arum mulierularum *Sap.* 1, 3*.
 -ae homullulae *Sap.* 5, 34*.
 tempusculum] aliquantuli spatium
 -i *Pafn.* 3, 10. post aliquot spatii
 -a parvi *gest.* 372*.
 tenellus] aetate -ae natae regum
Mar. 417 (cf. *Agn.* 179. *Sap.* 5, 34).
 ne virgo pudori coniuge pro vetulo
 fieret subiecta -a *Mar.* 490. mem-
 bra -a (*infantis*) *Mar.* 586. 674.
Gong. 45. pueri -i *Mar.* 622. 650.
 732. Iesum -um *Mar.* 698. pedum
 plantas -as (*Agn.* 218 (cf. *gest.* 549). -ae infantiam virgun-
 culae *Dulc.* 14, 3. neptis -a *Abr.*
 1, 3. -o amore *Abr.* 4, 3. *gest.* 123.
 -ae mulieri *Pafn.* 7, 9. natum
 (*mulieris apocalypticae*) -um *Ioh.* 25.
 dextra -a *gest.* prol. 2, 18.
 undola] sub foliis quod forte lateret
 amoenis florum multimodis -a
 tecta comis *Gong.* 184.
 verbum] talia dum mundis forma-
 ret -a labris *Mar.* 139 (cf. *Pel.* 103).
 non -a vera locutam *Mar.* 558.
 pressis frenat sua -a labris *Gong.*
 129. -a non minimae nuntia mae-
 stitiae *Gong.* 370. -a rhetoricae

circumlita melle loquelae *Pel.* 201.
dulcia -a fantis *Pel.* 230. suae sal-
tim praepauncula famae -a *gest.* 436.
versiculus] en tibi -os fero novellos
Bas. 1 (*cf.* v. 9). haec nam, -is,
proles, quam scriptito, regis *gest.* 83.
vetulus] virgo (*Eva*) *Mar.* 14 (*sic*
culpa *Gong.* 35 i. e. peccatum ori-
ginale; *cf.* *ind. verb.* s. v. veterus).
senior -us Ioseph *Mar.* 760 (*cf.* v.
552). si placet, hinc -um me trans-
migrare colonum *Gong.* 127. -i
spes unica patris *Bas.* 111 *add.*
virgula*] brevis *Mar.* 462. exigua
Gong. 252.
virguncula] qui te per angelicum
fecit, -a, verbum de sancto digne
flamine concipere *Mar.* 33. -a
parva *Mar.* 285*. casta *Mar.* 382.
asc. 77. alma *Mar.* 550. haec eadem
-a *Mar.* 575. tenellae infantiam
-ae *Dulc.* 14, 3*. -a Christi (*abba-*
tissa) *prim.* 265.

GENERA NOMINUM: aligenorum
traditur *gest.* 168 *app.* alvus sem-
per masc. calciolas traditur *Gong.*
228. calles sidereae *Gong.* 430. gem-
mato casside *Pel.* 118. anima au-
tem nec mortalis ut corpus nec
corpus spiritalis ut anima *Pafn.*
1, 5 (*attractio generis*). dies (*s. v.*).
filos *Mar.* 519. frenos *Abr.* 3, 17.
frons (*s. v.*). huius solvendae ho-
minis *Pafn.* 13, 3 (*cf.* 13, 4). iugu-
los *Pel.* 258. lilia ceu rutilat *Agn.*
428. quis latuit pictum vernanti
flore locellum *Gong.* 91 (*ex falsa*
analogia pluralis numeri loca; cf.
locus). mente iocundo traditur
Agn. 309 *app.* nubem conspicuum
in -am *corr. m.* 1 *Gong.* 194 (*at cf.*
app.). gravi corporis onere abi-
iecta *Abr.* 2, 5 *cum* homoeoteleuto.
pelvem, quem . . . *Gong.* 261 *sq.*
praesertim cum feminea fragilitas
vinceret et virilis robur confusio-
ni subiaceret *II pr.* 5 (*attractio gene-*
ris). sidus eous traditur *Gong.* 219
app. miro sub sorte *Gong.* 319
(*cetera exempla ambigui generis*).
sponte suo *Bas.* 194 *non excusatur*
homoeoteleuto. titulum (*nom.*) *Gong.*
246 (*at cf. app.*). volucrum, quem
. . . *prim.* 253 (*at cf. app.*). opus
caelestis gratiae, qui non delecta-

tur in impiorum perditione *Cal.*
9, 13 (*i. e. dei, cf. Mar.* 286 *sq.*; *errat*
Barack). axis *sem. occurrere*
Barack p. XLVIII non dixisset, si
Abr. 2, 2 *verba recte coniunxisset.*

DECLINATIO.

I. cuna (*abl. sing.*) *Gong.* 40. deliciae
(*gen. sing.*) *Mar.* 809 (*cf. ind. verb.*).
nostri delicias (*nom.*) nescio an
recte traditur *Pafn.* 4, 5 *app.* bis
senum stellarum *Ioh.* 24.

II. caelos *asc.* 47, 78, 101, 125. mi dee
Dion. 210. di (*nom.*) *Dulc.* 13, 2
app. dii (*nom. voc.*) *Mar.* 852. *Gall.*
4, 1. deum *Agn.* 149. diis (*dat.*)
Mar. 845. *Pel.* 57, 254 *etc.* domus
v. IV. egregie (*voc.*) *Gall.* 1, 3
(*cf. ind. verb.*; *sic* socie *Cal.* 2, 3.
stabularie *Abr.* 5, 1, 6, 6). gravidus
i. e. gravis, v. *ind. verb.* (*sic* dulcidus
P. C. III p. 178, 12. IV p. 138, 9, 2
app.; *tenvidus P. C. III p. 177, 9*).
lacus v. IV. care meus *Dion.* 179
(*sed* *mi Pel.* 151. *Dion.* 210 *ter. Gall.*
2, 1 *bis. Dulc.* 7, 1. *Sap.* 3, 2). no-
strate (*voc.*) v. III. nullo (*dat.*)
Mar. 385 (*plerumque nulli, alteri,*
uni etc.; sed etiam ullae gen. Mar.
807, *ipso Gong.* 211). protoplastes
patres *Gong.* 36 (*cf. prim.* 533 *proto-*
plastes parentes; alibi protopla-
stus); duriter *Pel.* 211. largiter
Gong. 112. *Pel.* 356.

III. ad aethra, ab aethre *etc.* v.
ind. verb. celebris, illustris *masc.*
Theoph. 3, 78. *Bas.* 20. *gest.* 456. cer-
vice *Gong.* 181. corda, cordibus
v. *ind. verb.* ante foras cellulae
Abr. 3, 8. protoplastes v. II; ense
Agn. 405. febre *Cal.* 6, 1. igne *Pel.*
391, 399. navi *Pel.* 346. pelvem
Gong. 261. sitim *Mar.* 790; *abl.*
adiectivorum et participiorum pro-
miscue fit in -e et -i; cum hac
contumace Sap. 5, 3. maiori reviri-
descant gloria *Sap.* 9, 1 (*ut vitetur*
cacophonia, quam Servius alicubi
vituperat). a nugace in castum
transmutatus virum *Cal.* 9, 17. cum
praegnanate Maria *Mar.* 547. vultu
ridente *asc.* 107, *sed* ridenti pectore
Bas. 97 *adn. etc.*; scientum *prim.*
185; o nostrate decus *Gong.* 119;
duriter, largiter v. II; *abl. pro dat.*
v. *ind. metr.*

IV. domus *etc.* v. *ind. verb.*

Nomina propria multa non declinantur; memorabilibus formis excellunt nomina Abraham, Adam, Agapes, Agnes, Thais; cf. ind. nom. et p. VI¹. De pronominum declinatione c. pron.

SYNTAXIS CASUUM

NOMINATIVI: tibi, Christe, gloria, qui...
Sap. 7, 2. laus dulcedini tuae miserationis *Pafn.* 11, 3 (*plene* 8, 3 laus sit summae trinitati); *cf. acc., et inf.*
GENITIVI: o dilecta dei *Theoph.* 232 (*cf. Pafn.* 7, 1). iustum regem domini benedictum *gest.* 211. ipsius proprium servum *Bas.* 35. tributarios imperatoris *Gall.* 9, 3. sancto amorum paraclyto *Dulc.* 11, 1 (*cf. Agn.* 375). vana mortalis cordis *gest.* 230 *app.*; causae secreta *Pel.* 376. exiguum munus carminis huius *gest. prol.* 1, 7. totius proprii commissa reatus *Pel.* 183 (*cf. Bas.* 167. 182. *Agn.* 164. *Sap.* 1, 2); sin vero meriti constat fortasse minoris *Pel.* 396. aetatis tantae virgo *Mar.* 406 *add.* pietatis homullus *Gong.* 141; pulcherrimum virorum *I epul.* (*cf. Agn.* 115). quisquis es meorum *Dulc.* 14, 2. quaedam huius operis *I pr.* 3. universale vitiorum *I pr.* 9. quicquid pretiosi *Pel.* 136 (*cf. Dulc.* 2, 3. 12, 2. 14, 3). id exercitii *Gall.* 1, 1. divinae causae quid pertinet ad me? *Mar.* 159. iuxta id loci *Cal.* 8, 2. eo loci (*i. e. ibi*) *Dulc.* 2, 3. *Pafn.* 6, 1. iuxta id temporis *Gall.* II 5, 5. tunc temporis *gest.* 11. *gen. pendens ex adi.*: salutis avari *Gong.* 325. capax disciplinae *II ep.* 7. totius rationis incapaces *Dulc.* 13, 2. certus veniae *Bas.* 218. signi bene credula tanti *Mar.* 594. vindictae dignus tantae *gest.* 272. rationis egeni *Agn.* 311. immunis caloris *Agn.* 369. impatiens morae *v. ind. verb.* veteris ingrati pietatis *Pel.* 109. census pie larga *Gong.* 151. simulacrorum rebellis *Pel.* 94. rudem meriti tanti *Pel.* 370. securus curarum *Dulc.* 1, 2. iniunctae vacuum curae *Theoph.* 55; *ex verbis*: abstinens coniugii *Gall.* 12, 10. subiecti regni digne dominari *gest.* 443. cuius nos peni-

tus expurgare nequimus facti *II pr.* 1. tui miserando *Gong.* 393. miserere meae. quam pro te subii. lassitudinis *Abr.* 7, 11. te agnum virginis *Sap.* 9, 3 (*at cf. app.*). haec perfectorum sunt conservanda virorum *adebatur gest.* 246 (*cf. app.*).

DATIVI: socio consensit iniquo *Gong.* 457. si Calimachus Christo credidit *Cal.* 9, 28. qui Christicolis faciebat more parentis *Pel.* 75 (*cf. r.* 100). haec illi dulcem peperit clarissima prolem *gest.* 121. prostratus sui plantis magistri *Theoph.* 109. prostrata solo *Agn.* 299. cumque palatinis medius foret ille locatus *Pel.* 227. memoriae fixum teneo *Gall.* 1, 3. damnanda baratro *Gong.* 531. damnantur capitali poenae *Pel.* 333 *app.* his miserens querulis *Theoph.* 290 (*cf. miserari*). cuius pulchritudinem quam pluribus laudari audiebam saepissime *Abr.* 5, 3. cunctis saeculis venerandam *Mar.* 181. *dat. pendens ex adi.*: aequales meritis protendere laudes *Gong.* 333. pontifici se subiectum cleroque modestum prae-buit atque pium populo cunctisque benignum *Theoph.* 19 *sq.* (*cf. blandus, mitis*). huiusmodi commisso reatus numquam fui obnoxius *Sap.* 1, 2. ipsorum se promisit fore promptum votis *gest.* 222 (*cf. Pafn.* 5, 1). pronum dubiae causae *Pel.* 383. heu mihi met misero *Theoph.* 163 (*cf. interiact.*).
ACCUSATIVI: quae voles, ut concessurum efflagita *Abr.* 5, 3; me minime nocebit *Sap.* 5, 36. quo te exitus rei non lateret *Dulc.* 13, 4. expaveo tui benignitatem *Cal.* 9, 19. quae commoneo *Pel.* 152. hoc amor castitatis coegit *Cal.* 9, 2. *cf. (ex)-hortari, persuadere, consentire.* asinum vivit *Abr.* 2, 6 *adm.* castum sapit *Pafn.* 7, 4. suave sonantibus undis *Gong.* 109. clarum rutilante corona *Agn.* 420. quae studuit *Gong.* 450. hoc solum nitor, ut... *II pr.* 7 (*cf. pron. dem.*). quicquid feliciter vixi *Gall.* 13, 5; ubi XX annos solitariam vitam egit *Abr. inscr.* Hispaniam penetrare superbam *Pel.* 170 (*i. e. eo abduci*).

rapido patriam cursu repedare relictam *Mar.* 240. patriam remeabat amandam *traditur gest.* 207 (*at cf. add.*); omnes induti vestes candoris opimi *Ioh.* 5. animae egressae sunt corpora *Dulc.* 11, 5. te cordetenus benedico *Dion.* 214. adductum verbis nimium blanditur amicis *Theoph.* 134. regem populos olim dominantem *gest.* 226. gens exemplo tali tantoque suasa *Gong.* 437. praecognitorem futurorum supplicavi, ut . . *Abr.* 3, 9 (*m. 1; cf. app.*). quae defungebaris extrema *Cal.* 9, 21 (*m. 1; cf. app. et extremus*). ut non obliviscaris in te confidentem *Cal.* 8, 1; me felicem, si . . *Gall.* 4, 2. gratias regi aeternitatis *Gall.* II 9, 2 (*cf. Cal.* 9, 24 *et nom.*; *sic dubium, utrum grates, s. v., nom. an acc. sit*); *attractio casus semel traditur*: quae haec iniuria? ipsam, quam a propria patitur creatura *Pasn.* 1, 1 (*ubi fort. ipsa, quam scribendum*).
 VOCATIVI: o auguste Constantine *Gall.* 1, 2 (*et sic saepe*). Evurhardus Gislerhto consilium dederat, quod non tibi, Christe, placebat, ut . . *gest.* 210.
 ABLATIVI: corpora martirio consummata *Sap. inscr.* induti vestibus albis *asc.* 120. exu[r]itur tincti pellicula brachii *Gong.* 416. angelis dei, quibus stipata *Abr.* 2, 5. insidias hostili parte paratas *gest.* 242. parte tua famam didici per saepe sinistram *Gong.* 391. tuo ducatu semitam arripiens veritatis *Cal.* 9, 17 (*cf. Abr.* 3, 16). hoc donum concede precatu *Gong.* 297 *app.* qui sancti meritis grata dedit miseris *Gong.* 330. nec satis iniustum solvit pietate decretum *Pel.* 77. ne maerore meos ducas in Tartara canos *Pel.* 164 *adn.* causam, qua venerat illo *Theoph.* 110. simili causa venerandam *gest.* 444. te mihi in hoc concordari re experior *Abr.* 3, 17. eo quod (*darum weil*) . . *gest. pr.* 8; diis auro fabricatis *Pel.* 57 (*cf. Agn.* 169); atrio currere *Gong.* 206. conspexit nubem aere conspicuum *Gong.* 194. caput egregium iacuit procul amne revulsum *Pel.* 330. *cf. prim.* 295 *app.*

ubi vis eligere locum sepulturae? tertio miliario ab urbe *Sap.* 8, 2. volvens animo, servans quoque corde profundo *Pel.* 80 (*cf. v. 100*). non se sic corde tenere *gest.* 223. prorsus delicti mundantur sorde veteri *Dion.* 37. subtractum dulci vita *Agn.* 284 (*cf. prim.* 296); morte perire *Gong.* 456. gustantes Bachica munera laetitia *Gong.* 218. casibus his pluresolvebat Corduba soles *Pel.* 69. ut post haec causis non contradiceret ullis ipsius imperio *gest.* 706 (*sic saepius in c. abl.*); tunc tempore *prim.* 63. paucis te (vos) volo *Gall.* 2, 1. *Cal.* 1, 1 (*sc. affari; cf. adn. et Sap.* 3, 5). *abl. pendens ex adi.*: variis anxia curis *gest.* 514. cordis bonitate fidelis *asc.* 62. stellarum lege periti *Mar.* 636. consilio prudens *Pel.* 146. iussis studiosus *gest.* 707. *abl. abs. v. partic.*; *abl. pro dat. v. ind. metr.*

ADIECTIVA saepe ponuntur pro genitivo: angelicis verbis *Mar.* 148. divinae causae quid pertinet ad me? *Mar.* 159 (*cf. causa*). vox pontificalis *Mar.* 468. sanguineum rivum *Pel.* 186. in horis nocturnis *Theoph.* 206. caput regali unguento delibutum *Dulc.* 1, 6. solaris splendor, lunae renitens quoque candor *Agn.* 79. David, plebem domini qui rexit herilem *Theoph.* 249 *dubito quomodo accipiam*. divinis in odiis, quem merito cives caelestes laude frequentant *Mar.* 285 *sq.*; *sed etiam* per angelicum ministrum *Mar.* 367. *adi. praedicative vel pro adverbis*: bovis mites bene commansere leones *Mar.* 749. manus, de limo pulchrum quis plasmavi protoplastum *asc.* 45. laeta nitet facies *Gong.* 115. insomnem transducere noctem *Gong.* 223. aequales meritis protendere laudes *Gong.* 333. custos indubius fuerat qui corporis eius *Agn.* 226. o fili mortis, merito dammande perennis *Agn.* 61. *sic saepe citus* (*cf. p. 274^b*). sperne praesens utile *Sap.* 5, 29 *adn.* universale vitiorum I *pr.* 9. magno ridiculo *Pel.* 241. patrii census *Gong.* 57 *adn.* sanum recepit *Gall.* II 9, 2.

COMPARATIO adiectivorum et adverbiorum:

Comparativus pro positivo: hinc gravior dominis discordia nascitur ipsis *gest.* 278. saeva commotior ira *Agn.* 206 (*cf. Pel.* 250). qui maerens venit, de me laetior ivit *Mar.* 619 (*cf. p.* 366^a); saepe in *adv.*: v. *ind. verb.* s. v. cautius, citius, clementius, crebrius, fiducialius, laetius, maturius, ocus (*cf. quanto-* citius), saepius, secretius, studiosius, vehementius, vigilantius. *explicari* certe potest *compar. adv.* his locis citius *Mar.* 820. *Gong.* 102 (*cf. citius dicto*). plenius *Mar.* 671. rarius *Mar.* 542.

Comparativus pro superlativo: quis prior intraret *Agn.* 237.

Superlativus pro comparativo: regredi subdi primoque pudori *Mar.* 172. nec primam similem (cui sc. sit secunda?) nec fertur habere sequentem *Mar.* 185. *cf. Pel.* 128. *Agn.* 311 et primum; *superlativus superlativi*: ultima ultimarum *gest. pr.* 1. quam maxime v. *ind. verb.* s. v. maxime.

Superlativi loco adiectiva augentur adverbis bene (*cf. male*), nimis (saepius nimium), sat(is), valde; *cf. Mar.* 525 mundo satis antiquiorem et *gest.* 204. piissima *Theoph.* 358. impiissimi *Gall.* II 8, 2. tam magna cura *prim.* 166. Praeterea praefiguntur per- et prae-, ea lege, ut prae- significet virtutem qualemcumque, per- ibi ponatur, ubi nulla adsit notio virtutis aut laudis. Hanc legem a me alibi Waltharii causa propositam (*Zs. f. deutsches Altertum XLV Anz. p.* 16) hic exemplis sub uno conspectu collectis confirmabo. Quam unde Hrotsvit acceperit, nescio; neque enim novit Aethelwulfum, cuius exempla congestit Traube (*karol. Dichtungen p.* 35); qui illius aliorumque Saxonum auctorem esse Cyprianum Gallum heptateuchi poetam probe coniecit, nisi quod de Aethelwulfi *carm.* 22, 38 dubito.

percerte *Mar.* 65, 103, 190, 237, 264, 318, 385, 479, 514, 669, 836. *asc.* 35, 134. *Pel.* 411. *Theoph.* 203. *Bas.* 246. *Dulc.* 2, 1 *add. Cal.* 3, 4 *app. Abr.* 5, 3. *Sap.*

1, 6, 5, 32. *gest.* 101, 110, 179, 321, 348, 423, 442, 541, 704. *cf. ind. metr.*: *partic.* certe.

permagnus] donum *Mar.* 179. detrimentum *Sap.* 1, 3.

permulti] -orum iuvamine I *pr.* 5. -is subiectorum cuneis populorum *gest.* 652. malis -orum suadelis *gest.* 744. -ae catervae *prim.* 384.

pernimio fletu *prim.* 537.

perparum dicere scio *Pafn.* 1, 8.

perplures] -es sacrae puellae *Agn.* 16. qui sunt eius amatores? -es *Abr.* 4, 3. non sapimus. non obvium est -ibus *Pafn.* 1, 3. non solum sese, sed etiam -es secum *Pafn.* 10, 2. orbis -es regiones *gest.* 392. -es horum *prim.* 462.

plures (*i. e. multi, complures*)] soles *Pel.* 69. candelas *Theoph.* 101. virtutes *Dion.* 147. munera *Agn.* 53. phalanges *Agn.* 368. catholici II *pr.* 1. gentes *gest. prol.* 1, 5. lumina *prim.* 221. lapides *prim.* 269; *subst. gest. prol.* 1, 12 (*cf. v.* 13 multi). plura (*i. e. multa*) I *pr.* 2. *prim.* 455; sed multo plures *gest.* 143.

plus quam . . *Bas.* 27. *gest.* 171, 403. *prim.* 583. quanto plus saevius, tanto magis victus confunderis *Sap.* 5, 21 (*cf. Bas.* 38. *Agn.* 400. *gest.* 218). *i. e. potius*: *Theoph.* 400. *Bas.* 14 plus aequo, iusto, plus licito (*v. aequus, iustus, licitus*).

quamplures ('überall falsche Lesart für complures'. *Georges II col.* 1905)] in cuius noctis medio -ibus illo tertio conspicuae quondam fulsere lucernae *prim.* 378. cuius pulchritudinem -ibus laudari audiebam saepissime *Abr.* 5, 3 (*sic m.* 1; a pluribus radendo *corr.*); certa aliquot adscribo exempla: *Mart. Cap. p.* 297, 15, 301, 13 *E. Aethelwulfi carm.* 4, 15, 8, 19 = *P. C. tom. I p.* 585, 589. Abbo I *v.* 29 = *P. C. tom. IV p.* 80. vita s. Galli *v.* 254 = *P. C. tom. II p.* 436. *Liudpr. antap. I c.* 3. *Andreas Sunonis hex. X v.* 6304.

plurimi ex nostris *Gall.* 12, 4.

persaepe *Gong.* 391. *Cal.* 9, 6. *gest.* 138, 255, 340. *prim.* 243, 411.

pertimidis iacuit *Mar.* 230.

praecelsus] montis oliviferi -o vertice *asc.* 20 (*cf. prim.* 261). caeli

asc. 78. mira cui bonitas est et -a potestas *Agn.* 85 (cf. v. 262. 294).
 praeclare] functus imperio p. paterno *Mar.* 773; praeclare et praeclarus consulto huc rettuli.
 praeclarus] fama (immo forma: cf. praepulcher, praenitidus) *Mar.* 328 add. *Maria Mar.* 280. 733. te -am mundi lucernam asc. 79 (*Chr. ad Mar.*; i. e. valde claram?). ocelli *Gong.* 95 (sic clari ocelli *Mar.* 755. gest. prol. 2, 7). munera *Gong.* 519. (urbs) perpetuis semper -a triumphis *Pel.* 18. natus -i germinis *Pel.* 143. triumphus *Pel.* 159. praesul *Dion.* 169. regalis formae -a decore gest. 475. cuius -o facies candore serena gest. 87 (i. e. valde claro; epitheta synonyma v. s. v. candor).
 praedulcis] -em mentis amorem asc. 33 (cf. gest. 612). -is ipsius oris verbula rhetoricae circumlita melle loquellae *Pel.* 200. testis corpus -e cadentis *Pel.* 288. parentes *Bas.* 154. proles (i. e. filius) *Agn.* 336. pietas gest. 590.
 praelucidus] cui mox apparens iuvenis -us *Mar.* 621. ingenio -a tanto gest. 478.
 praenitidus] vultu praepulchram nec non -am laudandis moribus *Mar.* 80. omni -a compositus corpore forma *Pel.* 144 (cf. v. 213).
 praenobilis] funus (*Leiche*) *Mar.* 120. Anna *Mar.* 180. 265. exemplum *Mar.* 346. templum (*Hjerros*) *Mar.* 414. urbis famosae -is incola *Romae Agn.* 27. corpus (*Leiche*) gest. 417. Francorum gentis -is gest. 452. regalis sertum -e frontis gest. 498. parentes *prim.* 6. Oda *prim.* 21. templum (*Gandeshem*) *prim.* 220.
 praepollens v. ind. verb.; dubium, an non huc referendum sit, quamquam participium: neque enim aliae verbi compositi formae apud *Hr.* occurrunt.
 praepaulca verba gest. 435.
 praepaucus] -o milite saeptus gest. 256. -is sociis gest. 611; noti dicere, ex lege nostra perpauci dicendum fuisse: pauci enim eminent e grege, et hoc in iis laudatur.
 praepulcher] vultu praepulchram *Mar.* 79 app. tam praepulchrae puellae *Agn.* 49 (comparatio duplex). cuius praepulchram formam *Agn.* 78. puella *Abr.* 5, 2. Ida gest. 454.

praesiccus] nec -am tinxerat hinc ligulam *Gong.* 190 (hoc unum vocabulum praeter legem formatum excusatur exemplo *Prudentii* *steph.* 5, 141).
 praevalidus] armis -us *Gong.* 24.

NUMERALIA quod attinet, quamquam mihi per indicem verborum non satis constiti, tamen hoc loco coacervare nolo. Sufficiat notavisse usum distributivorum (e. g. *Abr.* 3, 3 per bis bina lustra. *Dion.* 225 discipuli bini. 190 testes terni) pro cardinalibus (sic *Mar.* 289 graduum ter quinque); anni, nec solum in *Sap. scena* 3, per lustris saepius nomen exprimuntur (cf. *Mar.* 43 lustris mille. 77 quattuor lustra). *Sescentos* (i. e. *μυρῶν*) ut significet, *Hr.* dicit mille malis *Pel.* 62. milies millenis sordium offuscationibus *Pafn.* 3, s. Denique cf. ind. verb. trina deitas. card. pro ordin. poni (cf. *Mar.* 20 sic) falso dixit *Barack p. L.*

PRONOMINA

PERSONALIA: mis (i. e. mei) asc. 43. *Pel.* 7. *Theoph.* 216. 336. *Dion.* 179. *Gall.* 3, 1. 12. e. *Abr.* 3, 3. tis (i. e. tui) *Gong.* 12. *Theoph.* 350. *Dion.* 213. gest. prol. 2, 12. cf. *M. Haupt, opusc. III p.* 587; meme (acc.) *Mar.* 132 app. *Bas.* 108. gen. pron. pers. pro pron. poss. saepissime: cf. e. g. mei *Theoph.* 213. 230. *Dion.* 187. tui *Mar.* 138. 175. 178. 617. sui *Pel.* 46. *Theoph.* 9. 107. 183. pron. reflex. pro determ. saepe: sibi gest. 412. 494. sibimet gest. 515. se (acc.) gest. 223. secum gest. 112. sic etiam gen. sui *Theoph.* 215. *Abr.* 2, 3. *prim.* 305. gen. pl. nostri nostrum, vestri vestrum notione eadem ponuntur, sed hoc multo rarius: nostrum praeparatio nuptiarum m. 1 *Dulc.* 1, 2 (cf. app.). vestrum serenitas pulchritudinis *Dulc.* 1, 1. vestrum causa iussionis gest. pr. 9 (sed pr. 10 vestri censurae). recte nemo vestrum *Pafn.* 4, 5 (cf. *Cal.* 2, 1). sibi superfluum: per quem sibi saecula fecit *Agn.* 75. abbatissae, quae tunc Herifordensem sortita fuit sibi sedem *prim.* 113. quicquid

- habere domi sibi sive siveit pre-
tiosi *Pel.* 126. quid sibi vult etc.
v. velle. in *notionem plur.* nos,
vos *hic illic diligentius inquiren-*
dum: nobis (*i. e. mihi*) *gest.* 1151
(*scribit imp.*). his nos transmissis
sermonem vobis tantum faciemus
ab illis, quae . . *Mar.* 541 (*cf. p.*
*VII*¹⁴). nos quoque, necdum ma-
ternis quae tunc prorupimus alvis,
sed fuimus vere longo post tem-
pore natae *prim.* 523 (*cf. p. VI*²).
angustos nobis solamen dantes
clementius *gest.* 1517 (*i. e. Theoto-*
nici). *supplementa pronominis:*
mei vilitatem *II ep. 2 app.* sancti-
tas tua *Pafn.* 7, 1 (*cf. 7, 16*).
- POSSESSIVA: suus pro gen. pron. determ.
Mar. 56. 341. asc. 105. o mea Con-
stantia *Gall.* 13, 2 (*cf. Cal.* 3, 3. 9, 21).
si meus esse cupit *Theoph.* 114 (*loq.*
diabolus); nostris orsis *gest.* 1506
(*Hr. de se*). stilus noster studio-
sus *prim.* 84. monasterii nostri
prim. 468 (*cf. v. 3*). omnibus his
rebus, noster quibus indiget usus
prim. 304. nostrarum sororum *prim.*
387. 557. urbicolis nostris *prim.* 530.
nostrorum confabulatio *Abr.* 1, 1
(*at cf. add.*): nostrae terrae *Gong.*
295 (*Gongolfus loq.*). nostrae gentis
(*Theoton.*) *gest.* 164. rex famosus
noster *gest.* 628. fuerat pax undi-
que nostris *gest.* 160 (*cf. v. 169*).
nostris temporibus *Pel. mscr.* r. 71
(*i. e. Hrotsvithae aetate*). *Theoph.*
300 (*i. e. aetate sexta; cf. Mar.* 45
adm.). turpi modulamine, profari
nostram quale pudet ligulam
Gong. 576 (*meam? an humanam?*).
naturae maledictio nostrae *Theoph.*
409. nostrae fragilitatis *Pafn.* 1, 2.
mortem nostram non dedignatus
es gustare tuaque resurrectione
consumere *Sap.* 9, 6; protinus ad
vestrum fugistis Christum *Bas.* 85.
nec post haec ultra male trans-
gredior negligendo quicquam de
vestris, mea domna piissima, iussis
Theoph. 338. vindicta suam nes-
cit habere moram *Gong.* 468. virgo
suffulta sui munimine Christi *Agn.*
238. Agnen suam (*i. e. Christi*)
Agn. 444. ipsius proprio nato *Mar.*
481 (*saepissime sic proprius i. e.*
suus). quisque suorum *Bas.* 79.
- non sua sollicitans. patris sed
commoda tractans *gest.* 610. ad sua
mox prolem secum deduxit heri-
lem *gest.* 187. simulachrorum,
quae . . , nobilis officium com-
plent nec corporis ullum, neque
suum quid viventis monstrant
animalis *Agn.* 172 (*at cf. add.*). ut
suum nostrae fragilitatis meta-
forice transferam in deum *Pafn.*
1, 2 (*at cf. app.*).
- GENTILICIA: si non es nostras *Pafn.*
2, 2. ipsa nostrarum est ignis
Pafn. 2, 5. haec igitur femina
(*advena: cf. 1, 3*) hortatur nostra-
tes *Sap.* 1, 5 (*cf. 3, 7*). nostrates
(*i. e. Theotonici*) *gest.* 588. 1181. 1500.
(*i. e. Saxones*) *prim.* 87. (*die Leute*
der Umgegend) *prim.* 539. meatim
(*i. e. meo more*) fastidite (*sc. huius*
Satanae lenocinia) *Sap.* 3, 5 (*cf.*
Prisc. inst. gr. XII 27).
- DEMONSTRATIVA:
hic] quaedam impudens femina mo-
ratur in hac patria *Pafn.* 1, 23.
hanc urbem Romam *Sap.* 1, 3.
Wieberhtus dedicat hoc templum
prim. 393; in imaginibus apocalyp-
ticis *Ioh.* v. 8. 21. 30 hic, v. 10 iste(c),
v. 32 iste ad significandas personas
imaginum; ordo nunc rerum de-
poscit debitus harum, ut . . *prim.* 1
(*die richtige Disposition meines*
Themas). his ita digestis, *sim.*
gest. 160 etc. haec eadem v. idem;
huic . . dederat Christus eius civili-
lem vitae per tempora pacem *gest.*
17 sq. hic quia . . his hominum
monstris bellis obstans iteratis
gest. 383 sq. deum hunc, quem
colo, verum *Agn.* 195 (*cf. Gong.* 69.
Pafn. 2, 6. 3, 1); qui ex hoc et
hoc hominem fingis *Cal.* 9, 9 (*cf.*
Pafn. 13, 3); huiusmodi *II pr.* 4.
Cal. 2, 3. huiusce *Pel.* 25. *Theoph.*
70. *II ep.* 4; hoc obiectum prae-
parativum, saepissime: hoc (non
haec) quoque continuo fuerat sua
maxima cura, ut . . *Mar.* 56 (*cf.*
v. 113. 180. 668. asc. 35 etc. Sap. 4, 2. 4.
5, 5. 24. *gest.* 243, neque vero *Sap.* 1, 5
app.; *at Abr.* 4, 5 hoc maxime opus
est, ne agnoscaris, quae aliter ac-
cipi solent, huc rettulerim).
- ille] num -e est meus amicus? ipse
est *Abr.* 4, 1. ipsius prolem post

-um iam venientem *gest.* 1502 *adn.*
hic (*pariter impar*) numerus superior (*pariter pari*) est contrarius, quia in -o (*pariter pari*) . . , in isto (*pariter impari*) . . . *Sap.* 3, 19 (*cf. p.* 186 *adn. v.* 19 *sq.*). triduanæ induciæ -is ad tractandum præstentur. observate istas *Sap.* 3, 24; Christi pietatem, -um quaerentes semper qua sublevent omnes *Theoph.* 406. promittens ipsis eius munus pietatis, si post hæc -i servirent mente fideli *gest.* 636; olim sed stultum fari qui iussit asellum in laudem sancti nominis -e sui quique . . . *Mar.* 32.

is] eorum, qui I *pr.* 1. eius, quam *Mar.* 3. eius, qui *Abr.* 1, 1 *etc.* id curo, ne (*praeparative: cf. hic*) *Abr.* 1, 3. is ipse v. ipse. eius *pro pron. reflex. v. pron. pers.* id est *Sap.* 3, 16. idem] ego quidem et sorores meae, eisdem parentibus genitæ, eisdem sacramentis imbutæ, sumus una eademque fidei constantia roboratæ *Sap.* 5, 33, ut VI, cuius partes id est III II I eundem senarium restituunt *Sap.* 3, 16. ducem eundem, quem prædixi, Liudulfum *prim.* 4 (*cf. Pafn.* 1, 17). idem rex *gest.* 701 (*cave coniungas idem, qui . . .*). hæc eadem Thais *Pafn.* 13, 4 (*cf. Mar.* 575. *gest. pr.* 4); hunc sine matre pater . . . genuit, et sine patre quidem mater pariebat eundem *Agn.* 76 (*i. e. cum, homoeoteleuti causa; cf. prim.* 230); (Oddo I.) imperii sedem Romani dignus eandem susceperat *traditur prim.* 75.

iste] -e Fortunatus *Cal.* 9, 12. ex -arum ætate infantularum *Sap.* 3, 22. *de imaginibus v. hic.* Ioachim preculas fudit -as: . . . *Mar.* 270. quid sibi non nuptæ partus vult -e novellus? *Mar.* 595. accedens -as ad regales cito cunas *Mar.* 623. diem -um cum lætitia agamus *Cal.* 9, 33. -is sic habitis *gest.* 125. mundo discessit ab -o *gest.* 468. senior frustra sudaverat -a rogando *Mar.* 492 (*or. obl. præcessit*). reginam -am, quæ fuit insidiis regis circumdata tantis *gest.* 601. quid moror in -is, quæ vobis minimum afferunt delectationis? *Pafn.* 1, 21. cui mox iudiciis divinis -a iuben-

tur, tempore digesto sibi quæ fuerant facienda *Mar.* 445. istec (*i. e. iste, metri causa*) *Theoph.* 62. 154. 296. *Ioh.* 10 *app. (de imagine)*. iste(c) cuncta regis sceptro summae deitatis *Agn.* 393 *app.* istaec, quam vides *Pafn.* 7, 3. tu istaec intro, Thais, quam quaero *Pafn.* 3, 1.

ipse] -a conicere potestis *gest.* *pr.* 4 (*auch ohne dass ich es sage*). (*Christus*) non -e, qui pater, sed idem, quod pater *Sap.* 9, 2 (*i. e. non idem, sed idem*). -e quidem *gest.* 620 (*ut ego quidem? at cf. ind. metr.: particulae*). *cf. gest.* 226 *adn.* 602 *adn.* -ius proprio nato *Mar.* 481. musica? -a *Pafn.* 1, 9 (*et sic saepe*). -ius causa, -am ut viderem, eam videndi *Pafn.* 2, 6 (*cf. e. g. Abr.* 3, 15. 16. 4, 5). -um invocare, cui soli . . . et cui uni . . . *Pafn.* 7, 14 (*cf. Mar.* 889. *Theoph.* 43). ecce meam stabilem vobis do denique pacem ac vobis -am pacem dimitto perennem *asc.* 112. cum pio satis exausti puero foret -i *Theoph.* 14 (*cf. gest.* 576). his -is *Agn.* 439 (*cf. Mar.* 796). hic -e est imperator, quem in solio residentem conspicias *Sap.* 3, 1. is -e Calimachus *Cal.* 9, 2. et ego id -um nunc patior audiendo *Abr.* 3, 13; sibi normam statuens ipsissima duram *Mar.* 353.

RELATIVA: quis v. *ind. metr.* (*Gall.* 13, 5 *falso accepit Barack p. XLIX*). enuntiati relativi ex altero relativo pendentes memorabile exemplum *gest. prol.* 1, 8 *sqg. adn.* quæ cuncta *Mar.* 787. olim sed stultum fari qui iussit asellum in laudem sancti nominis ille sui quique . . . *Mar.* 31 *sqg.* quod fieri vero prohibet virguncula casta *Mar.* 382.

INTERROGATIVA, quibuscum cetera coniungimus, quæ de interrogatione recta aut obliqua dicenda sunt: quis est minor mundus? homo. qui homo? omnis *Pafn.* 1, 3. quis locus? *Pafn.* 3, 7 (*cf. Sap.* 3, 18. 19. 21). quæ tua iussa transgressi sumus? *Dulc.* 13, 2. dedecus quid faceret *Pel.* 100 *add.* quid est musica? *Pafn.* 1, 7. et quod tunc fecisti? *Abr.* 3, 13 (*cf. Mar.* 292 *bis; at aliter, ni fallor, Sap.* 1, 3 *adn.*). et quid (*sc. fiet*)? *Sap.* 5, 3. et quid

reliqui (numeri)? *Sap.* 3, 17 (*und wie steht's mit den andern?*). quid est hoc, quod video, miraculi? *Cal.* 9, 1. quid si illas primule aggrediar blanda allocutione, si forte...? *Sap.* 3, 3 (*wie wär's, wenn...?*) admiror, quis... *Pafn.* 6, 2 (*cf. Gall.* 2, 1. 11, 1). iube, quid me velis agere *Pafn.* 7, 2 (*cf. Gall.* 2, 1). pron. indef. saepe pro interrog. obliquo (v. indef.); quamobrem? ne... *Pafn.* 3, 11. quare? quia... *Pafn.* 1, 13. 2, 3. *Sap.* 3, 12 (*syn. cur?*). 5, 32. ut quid haec perditio quadringentarum auri librarum? *Pafn.* 4, 3 (*cf. Dulc.* 2, 3; *sic saepe medio aeo ex Vulgata*); quales fuerunt? *Dulc.* 13, 2 (*wie sahen sie aus?*). quot qualesque (obsides) accipere quantumque pondus solvendi census nobis velis imponere *Gall.* 9, 3. qui potest fieri? *Pafn.* 1, 3. et quomodo evasisti? *Gall.* 12, 5. quo modo? eo videlicet, quo... *Pafn.* 1, 11. et, si vetar deum verbis orare, quomodo possum veniam sperare? *Pafn.* 7, 14. nonne...? *Mar.* 387. asc. 40. *Gong.* 123. *Pel.* 341. *Theoph.* 245 (*iterum v. 248*). *Bas.* 114. *Dulc.* 1, 7. 6, 2. *Abr.* 6, 4. 7, 8. *Pafn.* 4, 4. *Sap.* 5, 5 (*semper recte; minus aptum esset Pel.* 165, *cf. app., propter v. 166*); num non videor augustus? sed dissimilis prioribus *Gall.* II 5, 2. num te reginam constat post haec fore nostram, quia...? *Mar.* 506. num (i. e. -ne) me suscitavit Drusiana *Cal.* 9, 27. num insanis? non insanio. num alicuius infidelitatis nos arguis? *Pafn.* 4, 3. 4. num hic est frater et coheremita Pafnutius? ipse est *Pafn.* 10, 1. num spera et planetae proferunt sonum? ac maximum *Pafn.* 1, 15; illudisne me? si illudo *Gall.* 4, 2 (*cf. Gall.* II 2, 1. *Cal.* 5, 1. *Abr.* 7, 2. *Sap.* 5, 3). recepistin gratis? *Gall.* 12, 9. agnovistin causam? *Cal.* 5, 2. vin me illam advocare? *Sap.* 1, 6 (*cf. v. 7; sed 9, 3 vis nobiscum abire? minime, et sic credis illum aliquid scire? Pafn.* 3, 4. nosti eius nomen? *Pafn.* 2, 5). *semel -n recte non verbo, sed pronomini additum, Gall.* II 5, 1 haut serviemus. mihin non servietis? diximus;

numquid tantillarum adventus muliercularum aliquid rei publicae adducere poterit detrimentum? permagnum *Sap.* 1, 3 (*cf. 3, 2*); tunc... an...? *Abr.* 1, 1. utrum est una an plures? *Pafn.* 1, 10. utrumne... an...? *Pafn.* 3, 4. *sed etiam utrumne vis...? non Sap.* 9, 2; *obl.*: an vellent duris, rogitantur, cedere poenis *Dion.* 192 (*cf. Mar.* 687. *Agn.* 237. *Gall.* 1, 8. *Sap.* 1, 6). perquire, anne velit cedere *Sap.* 5, 6. et ego ignoro, utrumne deo acceptabilis sit eius compunctio *Pafn.* 9, 1 (*cf. 10, 5*); donec forte sciam, te-ne fuisse ream *Gong.* 394 *adm.* popellus num (nam *cod.*) rudem meriti sanctum titubatur fore tanti conieci *Pel.* 370.

INDEFINITA (*cf. negationes*):

aliqui(s)] num alicuius infidelitatis nos arguis? *Pafn.* 4, 4. in aliqua sollicitanda necessitate *Pafn.* 7, 2. aliquid negotium *Pafn.* 2, 3 (*iuncta-positum* aliquid impedimentum). aliquid detrimentum *Sap.* 1, 3. aliquid quorum scelerum *Dion.* 72 (*cf. prim.* 294). credis illum aliquid scire? non nescio illum nihil latere *Pafn.* 3, 4. sine alicuius intermixtione refrigerii *Cal.* 9, 29 (*cf. Abr.* 1, 3. *gest. pr.* 4).

qui(s)] quod numquam longum quis confundetur in aevum *Agn.* 242. (an) quid (*indef.*?) de nato demandarent sibi Christo *Mar.* 687. ne quis auderet asc. 58 (*adi. prim.* 499). neque (?) suum quid viventis monstrant animalis (*idola*) *Agn.* 172 (*cf. prim.* 408). quid forte stupendi *Dion.* 13. si quid *Sap.* 1, 2. *gest. pr.* 10.

quisquam] offensam sed nec q. cognoverat umquam *Mar.* 339 (*cf. gest. prol.* 1, 14). si quicquam tale *prim.* 215.

ullus] ad se conversum qui numquam respuit -um *Bas.* 188. -um nec tanta populum feritate referunt *Pel.* 89. verbo non contradixerat -o *Theoph.* 123. nec blandimentis potuit devincier -is *Agn.* 151; si ventris fructum mihi praestares pius -um *Mar.* 136 (*cf. Abr.* 7, 10. *Sap.* 5, 9); *sine notione neg. aut condic.*: hunc libellum parvo -ius decoris cultu ornatum I *pr.* 1 (*quamquam ibi 'nullius magno' in-*

tellegi potest). quisquis bello famose vicerit -o *Mar.* 720. verbum quoties formaverat nullum *Gong.* 177; ullatenus *cf. praepos.*

quidam (*adli. vel subet.*; etiam praepositur) *Pafn.* 1, 11. 2, 1. 7, 11. 10, 2. 11, 1. *Sap.* 1, 2. 5, 22. *gest.* 173. *sq.* 221. 224. *sq.* 482. 506. 589. 714. 1489. *prim.* 22. 42. 190. 231. 254. 319. alii ... alii ... quidam autem *Pafn.* 1, 13. quidam musicum *Pafn.* 1, 8.

quicumque] princeps, acceptrum q. teneret *Pel.* 38 (*attractio modi*). q. me aspicit *Dulc.* 6, 2 (*cf. Agn.* 24. *Pafn.* 3, 1. *Dicat Amen. gest.* 433 *attractio modi*). quodcumque sacris a me precibus rogitabis *Dion.* 156. q. me diligunt *Abr.* 6, 2 (*cf. gest.* 196); i. e. omnis: q. lector (*voc.*) I pr. quorumcumque sapientium II ep. 5. nil contra dominum quemcumque valere superbum *prim.* 356. cuiuscumque laboris *Gall.* 1, 4. quibuscumque iniuriis *Dulc.* 12, 2.

quisquis (*subet.*) *Bas.* 14. 154. *Gall.* 12, 7. *Dulc.* 14, 2. *Abr.* 9, 3. quicquid *Pel.* 136 *app. cf. Mar.* 48. 47. 375. *Gong.* 123. *Pel.* 32. 332. *Theoph.* 454 (*syn. quod*). *Gall.* 12, 5. *Dulc.* 12, 2. 14, 3. *Cal.* 2, 1. *Sap.* 1, 1. 5, 21. *gest.* 339. 438. *prim.* 505.

omne, quod feci (*i. e. quicquid*) *Cal.* 9, 16 (*cf. Sap.* 9, 5. *gest.* 496). omnibus, qui ... *Sap.* 9, 7.

quisvis] nonne is est cuiusvis servus, qui ...? *Dulc.* 1, 7.

quantuslibet *v. infra (indef. extr.)*.

quisque] quando factorum mercedem q. suorum accipiet *Theoph.* 174. cum q. (*jeder von beiden Teilen*) sui peteret solamina domni *gest.* 177.

unusquisque] unicuique nostrum *Cal.* 2, 1 (*cf. Pafn.* 3, 4). unaquaeque res *Abr.* 3, 13. unaquaeque (*musica*) *Pafn.* 1, 10. uniuscuiusque (*sc. mulierculae*) *Sap.* 3, 2.

pron. indef. pro interrog. obl.: nunc in mea situm est potestate, quantuslibet iniuriis te velim lacessere *Cal.* 7, 1 (*cf. 9, 10 utcumque se res habeat, confitere*). quoquomodo factum sit, iudicandum relinquo *gest.* pr. 11.

CORRELATIVA:

talis, qualis] nonne meam faciem Cherubin non cernere talem pos-

sunt, in regno qualis nitet ergo paterno asc. 59. ut talis appareat corpore, qualis a diabolo possidetur in mente *Dulc.* 4, 2. genitrix tali faetu bene felix *Mar.* 312 *app. (i. e. tam egregio; cf. v. 531. Gong.* 22. 56). damnum qui tale tulerunt *gest.* 373 (*cf. Bas.* 197). suadens exemplo tali (*i. e. hoc*), quae sunt facienda asc. 54. talibus ac tantis *Mar.* 912. *Gong.* 437. *Theoph.* 270; taliter et qualiter *v. ind. verb. modulantis tale*: ... *Mar.* 826.

tantus, quantus] mercedis tantum, quantum doloris *Dion.* 137. at II ep. 19 quantum ad me (*sc. attine*; *cf. Gall.* 1, 8), tantum scio, quod nescio (*weiss ich nur dies ene*). quanto plus, tanto maioris *Agn.* 400 (*cf. II pr. 5. Pafn.* 3, 6). quo tanto plebis mollescere corda rebellis ad veniam possent, quanto crebro signa viderent *Dion.* 148 *sq.* quanto enim mirabiliore lege ... tanto in eius amore ardescit *Pafn.* 1, 21 (*i. e. tanto magis*). sese iam posse vacare tanto liberius studio Christi famulatus, quanto curarum securus erat variarum *Theoph.* 63 *sq. (cf. Gall.* 13, 1 eo liberius, quo; *similiter pron. rel. quo magis*, tanto plus *Bas.* 38). tanto ad perfecti defensionem opusculi permultorum iuvamine egeo, quanto in ipsa inceptione minus ulla proprii vigoris fulciebar sufficientia I pr. 5. in tantum, ut ... *Cal.* 2, 4. *Abr.* 7, 8. tantus] quid faceret -is inimicis *Pel.* 100 (*i. e. talibus*). partus (*sc. virgineus*) *Mar.* 530. sidus (*trium magorum*) *Mar.* 652. crimina asc. 55. ictus *Pel.* 275. -i pompa splendoris *Theoph.* 15. tantae maculas sordis *Theoph.* 255 *app.* coniugium (*tam nobilis puellae*) *Bas.* 39. culpa *Bas.* 175. bona *prim.* 471. fama *prim.* 523; -ae puellae *Mar.* 268 *adn.*; tanti (*so viele*) *Mar.* 171. 468. *Dion.* 153. *Gall.* 9, 1. *Pafn.* 3, 5. 4, 5. quanto magis valet intenta precatio quam humana praesumptio *Gall.* 9, 4. o filia, filia, quantum dulcedine tuae allocationis amaritudinem dulcorasti maesti patris *Gall.* 2, 6. o quam (*quantum Verg.; cf. adn.*) mutata

es ab illa, quae prius eras *Pafn.* 3, 12.
 tot, quot] quot tempora *Pel.* 29 (*testi-*
monia et exempla veterum collegit
F. Neue, Formenlehre d. lat. Sprache
II p. 654 sq.; errat Barack p.
XLIX).
 toties, quoties adverbia huc referre
malui: lac q. suxit, t. fidei sacra
 sumpsit *Gong.* 41. mihi terrores
 t. praepone tristes *Agn.* 200. ver-
 bum q. formaverat ullum *Gong.* 577.

VERBA activa pro deponentibus:
 assentio *Gall.* 9, 4. iaculabat *Gong.*
 363. merui (*sed semper mereri; v.*
ind. verb.). miniat *Gong.* 220. mo-
 derat *gest.* 141 (*cf. moderari pass.*
opperit Mar. 781. *vagare v. ind.*
verb.; *similiter transitiva notione*
augescere, ditescere (v. ind. verb.);
 ille numerus, qui suis aequus parti-
 bus nec auget nec minuit *Sap.* 3, 16.
 donec in insecabilem incurrat uni-
 tatem *Sap.* 3, 18 (*bis es dazu kommt?*)
 deponentia pro activis: forari (?) *Pel.*
 258. placantur *Pel.* 248 (*cf. Prud.*
steph. 10, 261). properamini *Pafn.*
 4, 1 (*cf. p. 439^b*). prosperentur *Gall.*
 7, 2. recitati sunt *gest.* 592 (*cf. Zs. f.*
d. A. tom. XLV p. 141, v. 16^a app.;
decanemus Bern. n. 455). reconc-
 ciliatur *Gall.* 7, 1. respisci *Abr.* 9, 6
 (*an attractio generis, propter de-*
sperabatur?). reversi sint *Mar.* 690.
 vergitur *Cal.* 9, 30 (*homoeotel.?*).
 deponentia passive: adepto (-a) *Mar.*
 430. *Theoph.* 18. amplexaris *Abr.* 2, 5.
 blanditur *Gong.* 341 (-itum v. 479).
 calumniatum *Dulc.* 9, 1. comitatus
 (-a) *Agn.* 51. *Sap.* 1, 3. consolari
Mar. 176 (*cf. solari*). dimenso *Gong.*
 166 (*cf. metiri*). experietur. ex-
 periat *Sap.* 5, 36 (*cf. Abr.* 1, 6).
 fabricatis *Pel.* 57 (*fort. hinc exclu-*
dendum). frustraretur *gest.* 619.
 gloriari *Cal.* 8, 2. interpretatur
Abr. 2, 3. mederi *Pafn.* 7, 3 (*syn.*
foveri). mercati (-am, -o) *Gong.*
 150. 472. *Pel.* 358. metiri *Mar.* 824
 (*cf. dimetiri*). moderantur *Gall.*
 5, 3 (*cf. act. pro dep.*). modulato
 asc. 104. nactum *Gong.* 244 (*etiam*
nancisci prim. 239 sic acceperim).
 oblita *Mar.* 745. populato *Pel.* 35.
 propolari sic accipi potest *gest. pr.* 10.

reniti *prim.* 352. solatur *Mar.* 535
 (*cf. consolari*). tueri et venerari
 v. *ind. verb.*

CONIUGATIO.

Primae coniugationis verba in codice
 ad secundam deflexa sunt haec:
 cruciendos (-am) *Pel.* 257. *Sap.* 6, 1.
 discalciendo *Abr.* 7, 1. salveret
Mar. 220. serveret *Pel.* 321. solli-
 citetur *Mar.* 463. venendo *Gong.* 71.
 versetur *Pafn.* 5, 1; *quamquam non*
semel formam usitatam correctrix
manus effecit. Quae cum omnia
recte scripta esse propter consuetam
codicis negligentiam credi non pos-
sit, ad apparatus reiici; sed moneo,
fieri posse, ut unum et alterum
exemplum ad Hr. redeat. Quod
certum videtur in forma radiebat,
de qua dixi ad Agn. 258. Nec
spondeo, omnia illius elocutionis
exempla genuina in codice hodie
deprehendi. Cetera ita disposui,
ut verba composita simplicium loco
insererem: succensit Pel. 63 app.
ciens Gong. 477, accitum Gong. 396.
creperet Pel. 252 (cf. adn. et Sap.
6, 1). accu(m)bere v. orthogr. de-
cursi temporis Dion. 111. degere
v. ind. verb. dicetur (ind. praes.;
at cf. temp. fut.) Mar. 461. 664. enu-
cleam (fut.) Cal. 5, 2. fatigar (fut.)
Abr. 7, 14. ferbuit Gong. 44 (incoh.?).
frangar (ind. praes.) Gall. 3, 1. fu-
rientis etc. v. ind. verb. inhaeream
(fut.) Abr. 7, 17 (syn. insistam). ire:
ibo Dulc. 5, 1. Pafn. 3, 12. 11, 3.
eam (fut.) Gall. 2, 6. peries Bas. 124.
pertransies Abr. 2, 5. exies Pafn.
12, 5. adivit Dion. 141. gest. 620.
transivit prim. 317. iactam (i. e.
iacentem) Gong. 505. languescent,
fatiscent (praes.?) Gall. 9, 2 (cf.
temp. fut.). odiendo Pafn. 7, 4.
quod pepigit, pactum Agn. 153.
parvipendet (ind. praes.) falso
traditur Abr. 2, 6. felle potatus
Theoph. 308. disrumptum traditur
Abr. 3, 10. ascitur Gong. 38. desi-
nerat traditur Gong. 173. respic
fort. recte (cf. die fac) traditur
Pel. 3. stertet (ind. praes.) Dulc.
8, 1. strepat (ind. praes.?) Dulc.
4, 1 app. stridet dentibus, sputa
iacit Gall. 11 8, 1 adn. protēgit
et obtēgit (perf.) gest. 313. 556 (sed

protexit v. 255). abatergas *Gong.* 550, detergere *Pel.* 220. vetar (*fut.*) *Cal.* 2, 3. *Pafn.* 7, 14. provisit *Pel.* 220. Cf. esse (*infra hac columna*) et fieri (p. 324^b extr.), et tp. fut.; -re pro -runt v. ind. metr.

Verba impersonalia personaliter: cf. ind. verb. libere, et placere extr.; contra taedeo vitae propriae *Cal.* 5, 1. esse] quod sumus et quod gustamus vel quicquid agamus *Theoph.* 454. deum, cuius gratia sum id quod sum II ep. 8 etc. qui, factus a nullo, vere es sine materia forma etc. *Pafn.* 13, 3. 4. quid est? *Dulc.* 4, 2. qui fuerint, qui nos tam libere illuserunt *Dulc.* 13, 4. unde venit, ubi fuistis? *Gall.* 8, 1. esto *Dulc.* 1, 2. 1, 5. este *Gall.* II 9, 1. cf. ind. verb. s. v. futurus (*sed huc refero* *Mar.* 49 qui mundo Iesum mox praedixere futurum. 234 quae templum domini fuit immo futurum. *gest.* 1157 ipsum futurum ad fines patriae spatii post tempora parvi) et fut. quod sim . . sequens *gest. prol.* 1, 19 (cf. v. 14 sqq.). synonyma consistere, constare, extare, stare (*Bas.* 15), praecipuum fore: cf. *gest. prol.* 2, 12. v. 505. 711. *prim.* 111. 267 (*etiam Cal.* 9, 6). possessura foret *gest.* 31. fore dicta *prim.* 373 (cf. *gest.* 589). nec fore culpandum *gest.* 718 (cf. v. 281. asc. 60; *etiam Abr.* 7, 13. *gest. pr.* 7). ceu foret contexta *prim.* 45 (cf. v. 286). affore *Gong.* 254. 314. interfore *Mar.* 468; sortita fuit *prim.* 115 (cf. v. 293. 396; *etiam Cal.* 7, 1 amplexatus fui). fuerat ortus *gest.* 46 (cf. v. 108. *prim.* 236; *etiam Cal.* 9, 27 fuerat consumpta). de notione praeteriti v. tempora; cf. inf. subst. verbum substantivum plane omisum: quia neutrum sine altero (sc. est) *Cal.* 9, 31. opus caelestis gratiae *Cal.* 9, 13. benedictus (sc. sit) tui adventus *Pafn.* 7, 1.

posse] quantum possit mea virtus *Bas.* 95 (cf. *Mar.* 769 omnia). quid nostra possint ludibria *Dulc.* 7, 1; saepissime cum inf. (*adnoto Agn.* 237 quis prior intraret vel quis perdiscere posset, an . .); synonyma quire, sufficere, valere, praecipuum potis est (*masc. Mar.* 37.

327. 330 etc.; *fem. asc.* 48. *Gong.* 121. *Pel.* 308. *Theoph.* 184; *neutr. Mar.* 527. 759). potens (sc. sum, i. e. possum) *Pel.* 157.

TEMPORA (cf. *W. Meyer, Zs. f. d. A. XLIII p. 117*)

PRAESENS pro praeterito: grates domino reddebat voce decora, qui sibi dignatur talem conferre salutem *Mar.* 439. sic persaepe in narratione epica; varius pro futuro, praesertim metri causa: sacri gratiolam vobis sed flaminis almam emittam citius, quae vos verum docet intus asc. 72 (cf. v. 63. 84-89, ubi semel praesens mitto, bis futurum sumam ponam). cf. *Gong.* 116 tunc patet (i. e. patebit). at *Theoph.* 357 nec post haec ultra male transgredior negligendo quicquam de vestris iussis sine metri necessitate: tamen lectionem traditam defendam (cf. *Gall.* 2, 1 piget dicere, ne contristeris. multo magis contristor, si non dixeris). inf. praes. pro inf. perf. (pendens a fertur vel dicitur) *Mar.* 614. 715. *Agn.* 60. *gest.* 321 sq. *prim.* 338. 433. pro inf. fut. *Mar.* 544. *Bas.* 250. *Cal.* 3, 3. *Abr.* 4, 1. *Pafn.* 3, 9. *prim.* 350. matris temet parientis (i. e. *τεχνοῦς*) *Bas.* 134 (cf. *Sap.* 7, 2 app.). pontificis morientis (i. e. mortui) *Dion.* 229. iuveni pereunti *Agn.* 289 (qui perit). procumbentemque levabat *Agn.* 302 (i. e. procubantem); qui, resecans coxam stricto mucrone sacram sancti Gongolfi martyris eximii, deseruit patriam, fugiens cum coniuge, caram, raptus amore suae indomito dominae *Gong.* 463 sqq. (locus minus apte compositus: raptus amore suae indomito dominae non ad deseruit, sed ad resecans pertinere videtur).

PRAETERITA promiscue ponuntur: hic pollens quanta fuerat bonitatis honore et quanta populos rexit pietate subactos, qualiter et reges meritis tunc temporis omnes praeminet eximii, excedit denique villis huius carminuli textum nimium vitiosi *gest.* 9 sqq. praecipue plusquamperf. pro perf. ponitur (unde corrigere temptavi *gest.* 147). post-

quam . . . temperabam *Abr.* 3, 11. cum primum . . . promittebant *Mar.* 212. *at prim.* 13 principibus fit par, ducibus sed nec fuit impar *cf. adn. cf. gest.* 607 *adn. ut praes. pro fut., sic perf. pro fut. secundo:* si non subito damni quid contigit ergo, ultra indicio non opus est alio *Gong.* 401. ne reus maiestatis esse arguaris, si non celanda celaveris *Sap.* 1, 2. vellem scire, qualiter ordinaverit *Abr.* 9, 2 (*i. e. velim, cf. 3, s. Gall.* 12, 9. II 5, 2; *at* mallim mori *Gall.* 2, 3). o utinam mererer (*i. e. merear*) *Pafn.* 12, 5. si innocens non occideretur, nemo iuste liberaretur *Cal.* 9, 24 (*cf. Abr.* 3, 5. *Pafn.* 1, 18 si praesciremus, maluissemus. *gest.* 725 sq. 748 sq.). rogitans, quis lupus meam agnam raperet, quis latro meam filiam captivaret *Abr.* 3, 14. utque celer morulis haec implemet sine cunctis nec (non *cod.*) iter optatum pondus tardaverit ullum, collectum proprias iussit praemittere gazas *gest.* 1171 sqq.; o utinam admeruissem *Sap.* 5, 16 (*i. e. admererer; nicht: 'o dass ich doch erst gewürdigt wäre'*). quo meruissemus *Sap.* 5, 14 (*cf. Mar.* 373. *Bas.* 230. *Agn.* 39, 69. *Cal.* 2, 1. *Pafn.* 3, 7. *prim.* 34); *inf. perf. pro inf. praes.* *Mar.* 450. 455. *asc.* 83. *Gong.* 99. *Theoph.* 43. 58. 137. *Dion.* 12. 64. 102. *Agn.* 305. *Gall.* 12, 6. II 2, 1. *Sap.* 4, 2. 9, 8. *gest.* 479. 1165. *prim.* 276. *Ceterum huc pertinet mox praeteritis additum (cf. Mar.* 216. 344. 373. 386. 421. 589. 885. mox post biddum *prim.* 194; *praes. hist.* v. 433. 445. 461. 621. 689. 761). *addere volo exempla coniunctionis mox ut Mar.* 364 *add.* 470. 570 *add.* 830. *Bas.* 84. *Agn.* 266. *gest.* 550. 721 (*cf. partic.*).

FUTURUM pro praesenti: quare lactantes tantum tractabitis artus in me, virtutem capitis nec mente perennem? *Mar.* 723. differo sed vulgo tractare . . . nec mando . . . sed suadebo, manum dextram te tingere tantum praesentis limpha fonticuli gelida *Gong.* 399. cui debebo fidem soli servare perennem *Agn.* 109 *app.* deum verum, eius cultores qui consolabitur omnes

Agn. 252 (*i. e. tuetur; non agitur de vita futura*). huc fortasse potius quam ad coniugationem referenda exempla dicetur *Mar.* 461. 664. languescent, fatiscunt *Gall.* 9, 2; non ut speras, evenerit, | sed . . . aderit | *Sap.* 5, 22. quando causam tristitiae experieris, non minus contristaberis *Sap.* 6, 1. *infinitivi formae habitum ire (iri) etc., quas futuri putes, semper notione praesentis ponuntur:* desiderat te sponsam habitum ire *Gall.* 2, 2 (*cf.* 2, 5 bis. 4, 5. 13, 3. *Cal.* 3, 4. *Pafn.* 3, 11. 5, 2. 6, 1. 7, 6. 11. 13. 12, 4); sui primicerios tecum commoratum iri decrevit *Gall.* 4, 4. me ipsum Hilariano individuum sodalem ardeo associatum iri *Gall.* 13, 7. nec dubito vos a deo exaudiri iri libenter *Pafn.* 10, 5 (*non inf. fut., sed inf. praes. notione fut.*). cui hanc rusticitatem sanxistis praesentatum iri *gest. pr.* 11 (*cf. Dulc.* 11, 2). gestiens, illam Christo dispensari eiusque tyrocinio mancipatum ire *Abr.* 1, 5 (*sic cod.; dispensare scripsi Celtem secutus, sed nunc dubito an rectius mancipatum iri coniecerit Traube*). mecum te velle fatere per aevum poenis inferni permanens cruciari *Bas.* 93. domini morituri *prim.* 537 (*cf. Sap.* 7, 2). mundi ruituri *Agn.* 1. mundum redimis perituum *Mar.* 895. causis perituris, mansuris bonis *Gong.* 561 sq. anima numquam moritura *Agn.* 162. *cf. gest.* 367. *prim.* 323. veri pastoris dignum parentem, qui portare suos humeris non distulit agnos in propriis, passurus mortem empturusque reos *Mar.* 62 (*cf. adn. et Gall.* 4, 2). inter sidera numquam casura *Abr.* 2, 2 (*i. e. arctoa*).

CONSECUTIO TEMPORUM. reflexit, ut (*fin.*) quaerat *Mar.* 291. quid fieri iube(a)t, rogabat *Mar.* 444 (*cf. Dion.* 24). iussit, ut puerum quaerant *Mar.* 646. dixerat, se non credere, ni probet *Mar.* 603; narratur, quod non fuerit . . . nec vellet . . . *Bas.* 143 sqq. an vellent duris, rogitantur, cedere poenis *Dion.* 192. deflet, quod miseri non essent praecipitati *Dion.* 81. deducitur, quo (*i. e. ut fin.*) vel pur-

garet . . vel pateretur . . *Mar.* 660. nec dubito quin Mariam nancisceris. nanciscebar plane *Abr.* 9, 1 (*cf. Cal.* 9, 4). mirum (*sc. est*), qui fieri posset *Abr.* 3, 7. *cf. Pel.* 392. *Bas.* 79. 88. *Agn.* 352. *Cal.* 9, 4. *Sap.* 3, 7. *gest.* 51. 527.

MODI

INDICATIVUS.

ut] monui, morem ut gerer traditur *m. 1 Gall.* 1, 3: *sed vix recte (aptius est gereres), cum Hr.* ut finale numquam cum indicativo coniunctis videatur, quamquam saepe ut consecutivum: *Mar.* 748. *Gong.* 511. *Pel.* 123. 374. *Dion.* 227. *Gall.* 12, 10. 13, 2. *II 9, 2. Cal.* 2, 4. 9, 16. *Abr.* 7, 8. *Pafn.* 1, 10. 3, 4. *Sap.* 5, 5 (*ex Cal.* 9, 11). *gest.* 42 sqq. 91. 700. *prim.* 168 app.; *bis finali notione Dulc.* 11, 4 quo plaudent et *Abr.* 5, 1 ut praeparatur, ubi facile plaudant et praeparatur corrigi potest.

ne] ne viles mulierculae iactant se impune nostris diis deorumque cultoribus illudere *Dulc.* 9, 1: *dubito num recte: certe Pafn.* 3, 10 ne sollicitaris pro ea defendi vix potest (*cf.* 7, 16. 12, 1), nec magis *prim.* 53 ne trepidas nec perturbata pavescas app.

cum] cumque suum dominum terra videre locatum *Mar.* 234 (*cf. r.* 253. 482. 705. *Theoph.* 378. *Bas.* 176. *prim.* 316. 575). sic dum c. ind. (= cum c. coni.) *Mar.* 89. 281. 303. 305 etc., c. coni. *Mar.* 139. 177. 456 etc.; quid prodest castitatis professionem subisse, cum is amens mea deceptus est specie? *Cal.* 4, 1 (*cf. Pafn.* 1, 18); *coincidens esse potest Mar.* 93 te quia despexit (*deus*), sobolis cum dona negavit (*cf. r.* 343. *Dion.* 241. *gest.* 193 dum); *item temporale Mar.* 212 iam tunc, cum primum promittebant. *Gall.* 9, 2 quid erit, cum tribuni me spernunt, se tradunt? *cf. Abr.* 6, 1. *Sap.* 3, 20 quando . . disponuntur, . . : quando autem . . : cum autem, quot in unaquaque parte sint, enumeramus, quantitatem exponimus; at praesertim cum (*uo*) . . vinceret *II pr.* 5.

donec amplexaris *Abr.* 2, 5.

licet supra modum gaudeo *Pafn.* 10, 4. quamvis non possum (*cf. app.*) canticum virginitatis dicere *Sap.* 9, 8. quin] nec dubito, quin divinae inspiratione gratiae ad credendum estis praeventae *Gall.* 5, 6.

interrogatio obliqua: quae Gallicios retinet fiducia captos, nescio *Pel.* 107 (*cf. e. g. Theoph.* 158. 401. *Bas.* 1. *Dulc.* 5, 1. 7, 1. *Cal.* 9, 6. *gest.* 9 sqq.).

coniunctivus. quid agant captivae sub hoc noctis tempore? *Dulc.* 3, 1. quid strepat pro foribus? *Dulc.* 4, 1. manda, ut quantocius cellula construat. parvo spatio perficiatur *Pafn.* 7, 6. maior quam sim videri timeo *II ep.* 6. vereor, quod verbera non praevaleant. si non praevaleant, . . *Sap.* 5, 34 sq. quicquid ingeratur *Cal.* 2, 1 (*cf. asc.* 147. *Theoph.* 454. *Sap.* 5, 21). ubi inter medias hostium ingrederer acies *Gall.* 12, 8 (*cf. gest.* 535). pereor, nisi me adiuvet tua industria *Cal.* 6, 1 (*cf. Gall.* 1, 8. *Abr.* 7, 4. 17. *gest. prol.* 2, 6). quid si illam adeam sub specie amatoris, si forte revocari possit ab intentione nugacitatis? *Pafn.* 1, 28 (*wie wär es, wenn . . ? at 2, 3* quid si dixero, et dicendo aliquid mihi impedimentum excitavero? *und wenn ichs nun erst sage, und dann gerade dadurch . . ?*).

imperativus. credito *Mar.* 198 (*at Gong.* 141 *falsa lectio*). esto *Pafn.* 12, 5. *gest. prol.* 2, 9. noli abire, sed adesto *Pafn.* 13, 1 (*cf. nolle*). negato *Bas.* 67. pergito *Bas.* 164; este obtemperantes *Sap.* 5, 14; *vis imperatiri augeri solet addito posco (Mar.* 197. 554. 902. *asc.* 122). postulo (*Gong.* 107). rogo (*s. r.*). quaeso (*Gall.* 1, 8. *Dulc.* 1, 5. 4, 2. *Pafn.* 3, 8; *etiam coni. hortativo additum, Gall.* 1, 8).

infinitivus obiectivus: *cf. ind. verb. sub his fere verbis (usitatissima non commemoro):* abrogare, ambire, apponere, ardere, confundi, curare, dare operam, delectari, desiderare, detrectare, differre, dignari, designari, discere, disponere, eligere, erubescere, fastidire, festinare, formidare, gaudere, gestire, mandare, metuere, niti, optare, exoptare, parare, pati, perferre, per-

gere, petere, poscere, praecipere, praesumere, protrahere, provocare, respuere, scire nescire, spernere, suadere, sudare, temptare, timere, trepidare, valere praevalere, venire, vereri; *cf. a. c. i. (subi. om.)*.

ex adi. pendens his: certa mori, dignus condignus, doctus, gnarus, potens (*cf. posse*), promptus, sollicitus. *inf. substantive*: simplex

esse, cui semper est posse, sinat tui esse prosperis successibus iuxta sui velle vigere *Gall.* 13, 7: sic esse *Pafn.* 13, 3. *Sap.* 1, 1. posse I *pr.* 6. II *pr.* 5, 8. *ep.* 5. *Cal.* 9, 12. *Pafn.* 1, 28. *prim.* 350. velle *asc.* 110. *Theoph.* 42. *Bas.* 51. 84. *Gall.* 2, 5. *Cal.* 9, 12. *Abr.* 1, 2. 3, 19. *Pafn.* 1, 28. 5, 1. *prim.* 124. 353. nostrum velle, nostrum [con]sentire, nostrum sapere unum idemque esse *Sap.* 5, 33. plenesiis . . Hr. . . praesens valere et perpes gaudere II *ep.* 1.

Accusativus cum infinitivo: *cf. ind. verb. (memorabilia tantum commemoro)*: ambigere, ambire, annuere, ardere, compellere, concedere, condolare, consentire, contingit, cupere, dare, decernere, deffere, diffidere, non dubitare, exigere, facere, formidare, gaudere, gestire, hortari exhortari, imperare, latet, libet, lugere, mandare, niti, optare exoptare, orare exorare, pati, petere, placet, postulare, praecipere, praesumere (? *at cf. Abr.* 4, 2 *add.*), non recusare (*syn.* non negare: *Pafn.* 7, 13), restat, rogare rogare, suadere, sustinere, timere, titubare (*Pel.* 370: *at cf. app.*); urguere, velle, vereri. *Notandum est persaepe a. c. i. passivi occurrere; sic defenditur Abr.* 9, 6 quanto ultra resipisci posse desperabatur (*attractio passivi; sed hic locus etiam ad nom. c. inf. referri potest*). *Subiectum omittitur raro*: desine, posco, meum post haec te dicere servum, esse sed angelicae consortem credito turmae *Mar.* 197 sq. (*si quidem ille locus hic referendus est; item Agn.* 204). dicens malle mori etc. *Pel.* 44 (*cf. v. 139. Dion.* 196). parere negat *Theoph.* 46 (*an inf., i. e. recusat? cf. Pafn.* 7, 13). alii autumant, non

audiri posse propter assiduitatem (*sc. sonum*) *Pafn.* 1, 15. votum quia fecerit ipsa, velle puellarem caste servare pudorem *prim.* 330. *Minus apta haec constructio interdum verbis audiendi et videndi. Cf. quod.*

GERUNDIUM et GERUNDIVUM: qui te pariendo occidit et occidendo vivificavit *Cal.* 9, 18 (*cf. Sap.* 3, 20: sic *pro participio saepissime, cf. Mar.* 92. 98. 106. 151. 282. 322. 363. 442 etc.). delector audiendo *Pafn.* 10, 4. ne quis introeundi inveniat aditum *Abr.* 7, 1 (*cf. gest.* 385). in monstrando tuis quantum plus pareo iussis *gest. prol.* 2, 10 (*gerundium esse, ex prosodia apparet; cf. prim.* 546). tempus Christum pariendo *Mar.* 565. tibi infelix respublica relinquebatur regenda *Gall.* II 5, 5 (*cf. Abr.* 1, 4; *at prim.* 112 hanc ipsam reverenter ad instituendam tradebant abbatissae cuidam venerandae, *cf. v. 155*). qui foret ecclesia dignus mox aedificanda *prim.* 184 (*cf. Gall.* II 5, 5). nec umquam me subtraxi faciendis *Gall.* 1, 2. sperandae fortuna victoriae illudit nos *Gall.* 9, 2. *saepe adiectivi loco metuentus, sequendus, venerandus etc. cf. Gong.* 337 *add. gest.* 246 *app.*; tempus redeundi flatus atque resurgendi de pulvere pleni corporis *prim.* 577. quod non fecit, faciendos nos fore dixit *asc.* 60.

SUPINUM. difficile captu *Pafn.* 1, 8 (*cf. p. 304^a dictu*). laetificor auditu *Abr.* 3, 10; *at saepe non sup., sed abl. substantivi verbalis est meo monitu Abr.* 3, 16. pro inquisitu *Mariae Abr.* 4, 1. quorundam relatu *Pafn.* 2, 5.

Coniunctiones ita adiungam, ut nihil fere commemorem, quod bonum sit; ceterum cf. indic., et ind. metr. (partic.).

quatinus (*i. e. ut fin.*) *Gall.* 4, 5. 5, 3. *Abr.* 7, 10. *Sap.* 5, 30.

quin] non ambigo, q. *Cal.* 9, 4. *Abr.* 3, 10. non diffido, q. *Abr.* 1, 6. negare nequeo, q. *Cal.* 9, 11. nec blandimentis potuit devincier ullis, quin . . *Agn.* 152.

quo (*i. e. ut fin.*) *Mar.* 373. 380. 661.

etc. quo non (i. e. ne) *Mar.* 480. *Gall.* 1, 4. *Pafn.* 12, 2. eo magis, quo (i. e. quod) *Abr.* 3, 17 (cf. *pron. correl.*). quod] eo quod paene una pars *Pafn.* 10, 4 (cf. *ibi homoeoteleuton*). pro acc. c. inf. *Mar.* 180. 296. 453. 616 etc. (sic quia *prim.* 329). hoc possum exponere, quod non nescio . . . *Pafn.* 12, 2 (cf. *pron. dem.*). cf. *gest.* 736 sqq.; hoc nam divino nutu factum fore credo, quod . . . *Mar.* 406 (cf. *Pel.* 179). dona tantae praeclara sophiae, quod non est illo penitus sapientior ullus *gest.* 64; consilium dederat, ut . . . et quod . . . deprivarent *gest.* 212; cf. formidare, pertimescere, vereri. quominus] stabilem corrumpere cuius mentem nullarum potuit mutatio rerum, quominus obsequio domini fieret studiosa *prim.* 492 (an quo minus?). ut (cf. *indic.*) docere, ut . . . (dass . . . soll) *Cal.* 9, 23. tuum est, ut . . . *Sap.* 3, 8. decet, ut saepissime (cf. aequum est, disconvenit, tempus est etc.). digna est, ut miserabiliter pereat *Sap.* 5, 10 (cf. *Theoph.* 34 aptus). stultus speravit, quod perpetravit nequivit, ut . . . *Agn.* 55. quis auderet credere quisve praesumeret sperare, ut . . . ? *Cal.* 9, 20. magis iussit cum fraude remissis, ut puerum quaerant *Mar.* 646; praestat ut non audiatur *Pafn.* 1, 16 (cf. *gest.* 619).

PRAEPOSITIONES et adverbia:

a, ab (ante consonas, praeter h, semper a)] genitricis ab ubere *Mar.* 54. monitis animo permotus ab illis *Mar.* 166 (cf. v. 170). suam dum sumpsit ab ubere natam *Mar.* 281. multomagisque deo placuerunt semper ab illo *Mar.* 423 (i. e. ideo). audivit ab illo (-is) *Mar.* 552 (*wurde angefahren, kriegte zu hören*). 643 (i. e. comperit). ab exilio veniens *Mar.* 633. haec cum pateretur ab illis *asc.* 51. intonuit solio vox patris ab alto *asc.* 132 (cf. *Mar.* 274). † offert ab hoste triumphum *Gong.* 75. ille lucris sese si iactat ab illis rusticus ambobus *Gong.* 163. lapsum ab ore peccatum *Theoph.* 266 (cf. *Mar.*

341). grates Christo cordis redderat ab imo *Theoph.* 381. narravit ab ordine cuncta *Theoph.* 390. (Chr.) a corruptela propriam protexit alumnam *Agn.* 264 (cf. *Cal.* 9, 15. *Abr.* 2, 2). surrexit ab humo *Agn.* 305 (cf. *Abr.* 6, 6 a cena). huius materiam opusculi sumpsit ab antiquis libris I *epil.* de panniculis a veste Philosophiae abreptis II *ep.* 2. retro exordium natus a deo patre *Gall.* 5, 2 (*quia de deo p. male sonat*). a dextra laevaue *Gall.* 12, 7. *Dulc.* 13, 4 (cf. *Agn.* 445). a cunabulis, a puero *Gall.* II 5, 1. et a tuis conspectibus et a tuorum societate nos subtraximus *Gall.* II 5, 5. a longe *Dulc.* 3, 1. excitari a somno *Dulc.* 8, 1. ab igne ambusta *Dulc.* 11, 5. a legalis thoro viri me abstinui *Cal.* 3, 5. discede ab hoc, crudelis bestia *Cal.* 9, 8. faciam illi exiguum ab introitu cellulam *Abr.* 2, 7. sicut maior mundus ex IIII elementis perficitur, ita et homo non solum ab eisdem elementis, sed etiam ex magis contrariis partibus coaptatur *Pafn.* 1, 4. quae a se omni substantia naturae discreta sunt *Pafn.* 1, 6. sicut a quadruvio semitae (prodeunt) *Pafn.* 1, 7. o quam mutata es ab illa, quae prius eras *Pafn.* 3, 12 *adn.* (si) aliquod mihi impedimentum excitavero. non a nobis, nihil nostra de parte infidelitatis, nihil tibi obviabit contrarietatis *Pafn.* 2, 3. quae mentem a lascivia numquam retraxit *Pafn.* 4, 5 (cf. revocare). a quo veniam sperare possum? *Pafn.* 7, 14. (*numeri*), qui ab his (*numeri*) in duplo fiunt *Sap.* 3, 18 (cf. 3, 19). vitae discessit ab horis (i. e. oris) *gest.* 398. patriis depulsus ab arvis *gest.* 603. a te consilii solamen quaerere certi *prim.* 140. amborum pignora, corporibus sacris abscisa patenter ab ipsis *prim.* 172. ut Phoebus radios spargebat ab aethere primos *prim.* 210. flatum ab aethre receptum *prim.* 453.

absque (i. e. sine) *Pel.* 46. 245. *Dulc.* 14, 3. *Abr.* 3, 10. *Pafn.* 1, 25. 3, 11. 4, 5. *Sap.* 1, 1. 5, 27. 35. *gest.* 255. *prim.* 152. 553. absque mora v. mora.

- ad (cf. instar et usque)] dignam ad proprii partum nati *Mar.* 36. ad tempus *Mar.* 194. *Gong.* 573. *Pel.* 157. sacram prostratus ad aram *Theoph.* 388. *gest.* 359. quo tanto plebis mollescere corda rebellis ad veniam possent *Dion.* 149. quantum ad me *II ep.* 10. *Gall.* 1, 5 (cf. *II* 5, 4, 5. *Mar.* 159. *Cal.* 3, 2). cuius ope saepissime indigemus ad defensionem patriae *Gall.* 2, 2 (cf. 1, 1. *I pr.* 5). tibi ad obsequendum *Gall.* 7, 1 (cf. *Abr.* 6, 2. *Sap.* 2, 2). partem, quae ad filias pertinet *Gall.* 13, 6. ad haec me non cogitis *Gall.* *II* 5, 3. ad vota *Gall.* *II* 5, 3. *Sap.* 1, 1. *gest.* 1515. ad imperatorem habeo secretum *Dulc.* 6, 1. ad imp. adeam *Dulc.* 8, 1. se ad hoc ex te missos, ut *Dulc.* 13, 3 (cf. *Sap.* 4, 3 et adhuc). quae in praesenti ad manus habeo *Cal.* 6, 2. ut hunc tui miseratio ad vitam excitare, ad veniam dignaretur reparare *Cal.* 9, 20. hominem ad tui imaginem plasmasti *Cal.* 9, 36 (cf. *Pafn.* 1, 1). difficilis ad solvendum *Pafn.* 1, 18 (cf. 7, 11). non ad colligendum residens, sed casu praeteriens *Pafn.* 1, 19. triduanæ induciae illis ad tractandum praestentur *Sap.* 3, 24. quid ad haec est agendum? *Sap.* 5, 12 (um dem zu begehen). haec (devotio) et ad audendum suadebat opus metuendum *gest. prol.* 1, 17 (cf. audere). ad patris obsequium *gest.* 1163 (dem Befehl des Vaters nachkommend). ipsum futurum ad fines patriae *gest.* 1177. (Oddo filium) ad fascēs angustalis provexit honoris *gest.* 1504. hanc ipsam reverenter ad instituendam tradebant abbatissae cuidam venerandae *prim.* 112 (cf. v. 155). Liudulfus ad summum non duxit opus studiosum *prim.* 285. quae, regina nobis ad prosperitatem facta *prim.* 311. cunctis ad cultum rite paratis festi *prim.* 391. W. dedicat templum omnibus ad laudem sanctis per saecula perennem *prim.* 394.
- ante] de summo cecidit scriptura dolosa ante pedes sancti pastoris *Bas.* 255. ante sepulchra martyrum humi provolvitur *Gall.* *II* 8, 1. ante dies octo quam . . . *prim.* 361. i. e. antea: *Gong.* 573. *Pel.* 157. *Gall.* 1, 5.
- apud] estne apud te locus viatori ad pernoctandum aptus? *Abr.* 5, 1 (*Abraham ad stabularium*). causa] obprobrii causa dixerunt *Mar.* 305 (um sic zu schelten). belli causa *gest.* 1175. si meae praesumptionis, sed vestrum causa iussionis *gest. pr.* 9. nullius alius rei nisi agnoscendae veritatis causa *Sap.* 3, 7. obsequii sola causa *Mar.* 733; de personis: cuius sustinuit causa (der, um dessen willen) vim virgo beata *Agn.* 256 (cf. *gest.* 1154). illius causa *Agn.* 343 (cf. *Pafn.* 2, 6. *gest.* 617). tui causa contritor. mei? tui *Gall.* 2, 1. cf. *Mar.* 617. 889. asc. 8. 39. *Gong.* 332. *Pel.* 135. *Theoph.* 294. 304. *Sap.* 4, 3 (quo vestri causa socrus aeterni regis dici meruissim); non raro praepositur (cf. *Ritschium ad Suetonii vitam Terentii p.* 515): causa iudicii recti *Mar.* 133. solaminis *Mar.* 436 (famulaminis *gest.* 530). stultitiae *Gong.* 147 (aus Th.; cf. *Pel.* 199 causa pietatis). Pelagii *Pel.* 309; non multum differt *prim.* 63 libri, e causis rerum quem scripimus harum (cf. p. 273^a).
- circa] praeclaram gaudentes Mariam (ferae) *Mar.* 733 (sich fröhlich um sie herum tummelnd). magnificaeque circa mei vilitatem benignitatis atque dilectionis *II ep.* 3 (cf. *app. et Pafn.* 3, 5).
- circum] cf. *Gong.* 304 add.; de compositis circum- t. circuire.
- clam] cunctis et quasi furtim *I pr.* 6. adv. *Gong.* 453. *Pel.* 350. *Theoph.* 58. *Bas.* 77. 236. *Gall. inscr.* *II* 7, 2. *Dulc. inscr.*
- coram] me coram *Mar.* 738. coram tanto consule *Gong.* 265. coram cunctis *Theoph.* 388. iuvenem coram prospexit herilem *Mar.* 553. vestigiis coram prostrata sacratis *Bas.* 171.
- cum] pectore laeto *Mar.* 363. hanc cui legali fas sit cum foedere

iungi *Mar.* 429. credimus Heliam caelum petiisse secretum corpore cum vero *Mar.* 399 *app.* affaturque suos cum tali voce ministros *asc.* 22 (*cf. Mar.* 245). manus, de limo pulchrum quis plasmavi protoplastum, cum quibus et caelos extendi denique celsos *asc.* 46. mons contegitur subito cum nube sereno *asc.* 96. sacros spargentes cum lacrimis cineres *Gong.* 496. omneque (cum) lavacro corpus detergere puro *Pel.* 220. mecum stabilem comportes mentis amorem *Pel.* 262. patrem cum nato necnon cum flamine sacro *Dion.* 194 (*cf. Mar.* 98. *prim.* 275; *sic* una cum . . . *r.* 223). si est utilis nostri congressio cum tantis *Gall.* 9, 1. quid tibi, triumphator saeculi, cum curis mundi? *Abr.* 1, 3. ipse nobiscum comitetur *Sap.* 5, 1. diem sanctum paschae maculare fuso cum sanguine iusti *gest.* 326. secum tractavit *gest.* 338. altithrono, qui regem cum pace reduxit *gest.* 695 (*cf. v.* 697. 1164. *Mar.* 248). tecum facias firmare tenendum foedus cum iuramento structum metuendo *gest.* 1159 (*cf. v.* 1162).
de] sancto digne flamine concipere *Mar.* 34. germine de Iuda quidam surrexerat *Mar.* 50. ortus regali David de germine magni *Mar.* 52 (*cf. v.* 81. *Gong.* 27. *Pel.* 71. *Bas.* 104. *Agn.* 28. 191). de quo narrabo *Mar.* 64 (*cf. Pafn.* 1, 16 sit satis de ista). discessi de templo *Mar.* 170 (*cf. v.* 454). de cardine caeli veni *Mar.* 178 (*cf. v.* 371). sine principio natus de patre supremo *Mar.* 218 (*cf. v.* 870. *Theoph.* 231). de more *Mar.* 282. 369. *Pel.* 355. martirii fratris de caede peracti *Mar.* 396 (*de Abel*; *cf. Pel.* 31). genitum sacro castae de virginis alvo *Mar.* 581 (*cf. Theoph.* 240. *Agn.* 24. *prim.* 366). quo purgaret criminis imposita de magni se cito culpa *Mar.* 662. istius palmae de fructu vesci *Mar.* 759. de te (*müt Beziehung auf dich*) vincenti dicetur protinus illi: 'ad palmam magni venisti namque triumpho' *Mar.* 600 (*Chr. ad palmam*). hinc genitore tuo maneat per saecula cuncta

gloria de cunctis et laus aeterna creatis *Mar.* 892 *app.* mea de caelo solus sapientia vera *asc.* 137. naturam (*humanam Christi*) iam de busto redivivam *asc.* 141. unum de . . . *Gong.* 82. 238. *Pafn.* 1, 7 (*cf. Theoph.* 338 quicquam de. *Agn.* 53 plura de). de rostro haec dedit egregio *Gong.* 266. hic sibi de Christi fertur mox laurea rara manibus *Gong.* 483 *app.* de variis morbus depellitur aegris *Gong.* 517. de profanato secum (*i. e. cum eo*) sordere sacello *Pel.* 41. portans praeclarum iusta de gente triumphum *Pel.* 189. sanguis stillans de vulnere facto *Pel.* 274. tristitiam pellens de pectore cunctam *Theoph.* 63. de veteris loetali crimine matris omnem mundum patet esse solutum *Theoph.* 363. exemptus corruptibilis de carcere carnis *Theoph.* 434. carnis veram sumpsit de virgine formam *Theoph.* 450. subtractos de grege Christi *Bas.* 59. trahe de tetrīs saevi nos faucibus hostis *Bas.* 174. de summo cecidit scriptura dolosa ante pedes sancti pastoris *Bas.* 254. abstractos de carcere *Dion.* 190. de delicti maculis mundata veteri *Agn.* 34. felicitis talis de germine prolis *Agn.* 279. corpus castum nulla de sorde piandum *Agn.* 360. fila vel etiam floccos de panniculis a veste Philosophiae abruptis evellere *II ep.* 9. praesument de domini pietate *Gall.* 2, 4. stabilitas vestrae fidei spem mihi excitat de credulitate Gallicani *Gall.* 5, 7. animas pro de lutea habitatione eliminatas *Gall.* *II* 7, 2 (*cf. Sap.* 5, 28). de gradu praecipitemus *Dulc.* 6, 1. emerge de abyssu desperationis *Abr.* 7, 9. tenuem scientiae guttulam de plenīs sciorum pateris effluentem *Pafn.* 1, 19. quid actum est de Thaide? iuxta meum velle *Pafn.* 8, 2. nec tangaris de mei passione materni affectus dolore *Sap.* 5, 27. secura sum de tua victoria *Sap.* 7, 1. quo male compositis verbis mox decidat omnis rusticitas oris de tractibus imperialis nominis *gest. prol.* 2, 36. rex pacificus de

sidere Christus *gest.* 17 (*cf. v. 228*).
 immodica tota de gente caterva
gest. 195. iustum de tristitia libe-
 randum *gest.* 303. reddebat grates
 imo de pectore Christo *gest.* 311.
 poenalem proicit de corde timo-
 rem *gest.* 349. de mandatellis be-
 nignis laetior *gest.* 325. ecclesiam
 defendere sanctam incursu de sae-
 vorum satis Ungariorum *prim.* 363.
 e v. ex.
 erga te nimio fervere zelo *Theoph.*
 228 (*cf. gest.* 437). erga coenobii
 cultum pie sollicitari *prim.* 442.
 ex (e ante consonas raro)] quod quae-
 dam huius operis sumpta sint ex
 apocryphis I *pr.* 3. licet minime
 necessarium, aliquem tamen con-
 ficere textum ex sententiis scrip-
 turarum I *pr.* 6. passus gravem
 secreta mente pudorem ex Ruben
 verbis *Mar.* 102. ex illa dominus
 subolem mihi nec dedit ullam *Mar.*
 168. quos prius e meritis Adam
 sprevere parentis *Mar.* 214 (*cf. Pel.*
 393). ex quo . . . (usque . . .) *Mar.*
 358. 414 etc. mundi dominus con-
 dignis est benedictus odis ex ipso
 iusto Simeone vetusto *Mar.* 678
 (*cf. Dulc.* 13, 3. *prim.* 15, ubi ab
Koepke, praeter metrum. 364). e
 vobisque virum caute nunc cre-
 dite gnarum *Gong.* 157 *adm.* ex
 nostris strati telis *Pel.* 112. e subiti-
 tantis laetatus honoris donis
Theoph. 138 (*cf. gest.* 1142. 1161). ex
 cuius largis credidit solummodo
 donis accessisse quidem tantam
 sibi prosperitatem *Theoph.* 147. ex
 me dignatus sumpsit sub tem-
 pore corpus *Theoph.* 233. ex more
Theoph. 385. *Gall.* 10, 1. non ex
 meo fefelli, sed fallentes incaute
 imitata fui I *epil.* ex matre natus
 in tempore *Gall.* 5, 2. plurimi ex
 nostris *Gall.* 12, 4. cur infelix
 iuxta id temporis (*sc. res publica*)?
 ex qualitate rectoris *Gall.* II 5, 5.
 ex improviso *Cal.* 4, 1 (*at cf. app.*).
gest. 182. 283. si quando ex tristitia
 hac convalescam *Cal.* 5, 2. nihil
 ex similibus componi videtur *Pafn.*
 1, 6 (*cf. I.* 12, 14). delector ex vestra
 ratione magis quam nectareae
 dulcedinis gustamine *Sap.* 4, 4. qui
 ex duabus naturis unus Christus

mirifice consistis *Sap.* 9, 4. *cf.* 9, 5.
 ex patris voluntate et spiritus
 sancti cooperatione non respuisti
 fieri homo passibilis humanitate
Sap. 9, 6. quod vestra confectum
 si ignoratis ex iussione *gest.* *pr.* 2.
 e tantis ipsum sacra dextra po-
 tentis protegit insidiis *gest.* 137.
 quorundam, ex quibus quaedam
 pars . . . , pars . . . *gest.* 174. dum
 (Abraham) Loth ex hoste redemit
gest. 193. ex ipsis (laqueis) ipsi
 primum sunt illaqueati *gest.* 236.
 (deus) dedit optatum miserans ex
 hoste triumphum *gest.* 278. ex ter-
 rore ducis tanti nimium treme-
 facti *gest.* 382. super amisso carae
 genitricis amore ex aegri latebris
 ducens suspiria cordis *gest.* 743.
 omne maeroris pondus ex animo
 deponentes *gest.* 1135. libri, e cau-
 sis rerum quem scripsimus harum
prim. 62. dictis credens ex corde
 iubentis *prim.* 256. e mundo dis-
 cessit isto *prim.* 472.
 extra tecta domus *prim.* 203.
 in c. acc.] olim stultim fari qui ius-
 sit asellum in laudem sancti no-
 minis ille sui *Mar.* 32. in soles
 flevit *Mar.* 105 (*cf. Gong.* 441. *Dion.*
 151. *Dulc.* 12, 2. *Sap.* 1, 1). in ae-
 vum *Mar.* 278 etc. (*cf. in saecula*
Dulc. 14, 3 etc.). baculum in ter-
 ram fixit *Gong.* 208 (*cf. v.* 240. *Pel.*
 315). aestuat in facinus *Gong.* 358.
 sceleris in sanctum patrati *Gong.*
 545 (*cf. Theoph.* 220. *Dulc.* 13, 2).
 rumpunt in tales voces *Pel.* 338.
 in lupanaris nigrum concludier
 antrum *Agn.* 210. spargebat in
 altum voces *Agn.* 272 etc. in pa-
 lam proferre II *ep.* 11. tui in me
 benivolentiam *Gall.* 1, 3. in nostri
 perniciem saevire *Gall.* 9, 3 (*cf.*
Dulc. 11, 2). si in melius mutatus
 non essem *Gall.* 13, 2 (*cf. Pafn.*
 3, 12). ponite illas in custodiam in
 interiorem officinae aedem *Dulc.*
 2, 2. *Sap.* 3, 24 etc. factus es in
 derisum Christicolis *Dulc.* 7, 1.
 frustra sudamus, in vanum labo-
 ramus *Dulc.* 8, 1 *adm.* in Tartara
 damnaberis *Dulc.* 14, 3. in quam
 nimio affectu ducor *Abr.* 1, 3 (*cf.*
gest. 424). ut suum nostrae fragili-
 tatis metaphoricè transferam in

deum *Pafn.* 1, 2. omnes in commune homines *Pafn.* 1, 16. nulla in te commoveor indignatione *Sap.* 3, 4. (partes numeri) in unum redactae *Sap.* 3, 13 (*addiert*). hic cumulus redundat in sedecim *Sap.* 3, 15. unguitur in regem *gest.* 131. ut, quicumque . . . , ipsius in dulcem totus raperetur amorem *gest.* 437. huius in occursum regredi *gest.* 655. in Beringarium iusta succenditur ira *gest.* 722. multos in annos *gest.* 1516. (rex) largitur praedia multa in ius Gerbergae *prim.* 450 (*transl. Sap.* 5, 24). qui nostros tradebat in usus loca *prim.* 465.

in c. abl.] hic in mandatis legis extiterat iustus necnon digne studiosus *Mar.* 54 (*cf. v.* 334). cernit in ramis lauri resonantes volucres *Mar.* 123. hac ipsa in hora *Mar.* 162 (*cf. v.* 364. *Theoph.* 205). spiritus sanctus requiescet in illa *Mar.* 183 (*cf. v.* 391). promissis laetatus in illis *Mar.* 192. venit summa dies, in qua praenobilis Anna progeniuit natam *Mar.* 265. exemplumque suis in se praenobile cunctis praepone sociis *Mar.* 346. nonne deus colitur digneque potens veneratur in plebis Iudae legali posteritate? *Mar.* 388. nec (*deus*) delectatur in illis, quos . . . *Mar.* 392 (*cf. Cal.* 9, 24). in templo concurrere *Mar.* 407. in dextra victor requiesce paterna *asc.* 138 (*i. e. ad dexteram patris*). ultra proprio non locat in thalamo *Gong.* 430. alter ut in regno sis, me praestante, superbo *Pel.* 267. in locum, in quo Tartarei steterant in veste coloni alba *Theoph.* 100. proprii cartam scribens detrimenti, in qua testatur *Theoph.* 127. quid dicturus ero in illo tempore iudicii? *Theoph.* 172. pervigil in sacris votis *Theoph.* 202. carnem, in qua iudicium veniet celebrare futurum *Theoph.* 326. fervere in supradictae dementer amore puellae *Bas.* 36 (*cf. Abr.* 5, 3). post spatium quadraginta dierum, in quis peccatum lapsus deflevit amarum *Bas.* 214. in somnis vidi *Bas.* 220. lux, in qua (*deus*) apparens . . . *Dion.* 175. haereat af-

fectu tenero constanter in illo *Agn.* 11 (*cf. v.* 46). in deitate parem nec maiestate minorem *Agn.* 74. toto in orbe *Agn.* 293. gaudens in te (*deo*) *Agn.* 384. obdormit in illo *Agn.* 412 (*cf. Cal. inscr.*). me in hoc iure reprehendi non posse, quasi his . . . , qui mei scientiam longe praecesserunt in scientia sublimiori *II pr.* 6. Christi, qui in sanctis operatur, virtutem *II pr.* 8 (*cf. ep.* 3). deum in me laudari *II ep.* 6. haec mea in dictando intentio *II ep.* 10. in quibus maxime peccassem *II ep.* 12. in praesenti *Gall.* 1, 4. *Cal.* 6, 2. in proposito permanere *Gall.* 2, 4 (*cf. Sap.* 5, 1). haut leve damnum patiar in publica re *Gall.* 2, 4. in hac re verecundae virginis responsum quaerere *Gall.* 4, 3. ex matre natus in tempore *Gall.* 5, 2 etc. in nullo reluctamur, sed † testes (*cf. add.*) in omnibus praeceptis parere nitimur *Gall.* 5, 6 (*cf. Cal.* 13, 2. *Sap.* 3, 4). reliquum vitae in dei obsequio vacare *Gall.* 9, 4 (*cf. Cal.* 13, 7). in introitu nostro prouunt Romani urbicolae *Gall.* 10, 1. hoc Romanis antiquitus fuit in more *Gall.* 12, 2 . . . in nobis non erit mora *Gall.* II 1, 2. *Cal.* 6, 2. in aestimatione aeterni vitae flocci facio, quicquid habetur sub sole *Gall.* II 3, 1. dissimilis. in quo? religione et merito *Gall.* II 5, 2. clericatum in ecclesia obtinui *Gall.* II 5, 4. in domo *Gall.* II 7, 2. primis in palatio *Dulc.* 1, 1 (*cf. Gall.* II 5, 6). ut talis appareat corpore, qualis a diabolo possidetur in mente *Dulc.* 4, 3. in Christo est renatus *Cal. inscr.* nec in solo nec in omni *Cal.* 2, 2 *adn.* in tantum, ut *Cal.* 2, 4 (*homoeoteleuto inciditur ante haec verba*) etc. quid mea in te agat dilectio *Cal.* 3, 4 (*welche Empfindung sie in dir weckt*). marmoreum in proximo sepulchrum habetur *Cal.* 5, 3. deus laetificet animam in requie *Cal.* 5, 3. in mea situm est potestate, quantislibet . . . velim *Cal.* 7, 1. in te confidentem *Cal.* 8, 1. ecce invisibilis deus nobis apparet visibilis in pulcherrimi similitudine

iuvenis *Cal.* 8, 2. quia nomen meum in his debet gloriari *Cal.* 8, 2. in perventione *Cal.* 8, 3 (*wenn wir hinkommen*). in nomine Christi, quid est hoc, quod video, miraculi? *Cal.* 9, 1 (*aliter* 9, 10). in hoc tamen illud est vel maxime admirandum, cur . . . *Cal.* 9, 5. ne nos vel in modico lateat veritas *Cal.* 9, 10. te resurgere in laetitia, quae gravi cum tristitia defungebaris extrema *Cal.* 9, 21. nec perfuit solito more in amore Drusianae *Cal.* 9, 27. in duorum intervallo dierum *Abr.* 3, 11. te in decrepita senectute iuenculae mulieris amorem spirare *Abr.* 5, 3. fige in deo spem mentis *Abr.* 7, 9. in me sit iniquitas tua *Abr.* 7, 12. in quo constat caelestis (*musica*)? in septem planetis et in caelesti spera *Pafn.* 1, 11 (*cf.* 1, 17). quia eadem simphoniae repperiuntur in his, quae et in cordis *Pafn.* 1, 11. haec (*symphonia*) fit in duplo *Pafn.* 1, 14 (*im Verhältnis 2 : 1; cf. Sap.* 3, 18, 19). vade in pace *Pafn.* 3, 12. in nostri praesentia *Sap.* 1, 6. vidit in dextra librum regis residentis *Ioh.* 6. angelus designat regis servos in fronte perennis *Ioh.* 17. equo Verax egressus in albo *Ioh.* 31. imperium pollens in vertice rerum *gest.* prol. 2, 4. festi, in quo . . . *gest.* 365. (*Eadit*) vitae discessit ab horis, (*suis*) faciens tristitiam eius in abscessu *gest.* 401. gratiolam tantam promeruit gentibus in cunctis patris imperio religatis *gest.* 434. in Papia residere *gest.* 688. in tantis gaudere secundis *gest.* 1146. prudens in verbis, in cunctis cautus agendis *prim.* 11. decidit in bello *prim.* 358. cuius primatus sexto, ni fallor, in anno . . . *prim.* 361. istius exiguae in vertice Musae *prim.* 572. in caelo *prim.* 588. In assimilatione praefixi in eam ipsius Hrotsvithae legem agnovit Traube, a qua raro recedit codex quamque etiam alios secutos esse probabile est medii aevi scriptores atque poetas, ut in negativum dissimiletur, mera praepositio assimiletur: qua lege e.g. refellitur *Pafn.* 7, 11 lectio tradita

importunitas (*emendandum sine dubio inoportunitas; cf. ind. verb.*). instar surgentis Phoebe *Theoph.* 424. genitoris ad instar amari *prim.* 520. inter sacros altaris stare ministros *Mar.* 87. inter montana *Mar.* 163. haec inter natas hominum fiet sacra cunctas *Mar.* 182 (*cf. Agn.* 427 sq. *Gall.* 1, 5, 2, 2. *gest.* 65. *prim.* 9). sortem miserunt protinus omnes inter namque tribus Israelis duodenas *Mar.* 432. inter quos medius *asc.* 98. *Theoph.* 102. corpus inter grandisonas agitari martyris undas *Pel.* 325. inter sanctae sollempnia missae *Theoph.* 386. inter quas Agnes *Agn.* 19. 443. inter haec (*i. e. interea, dum hoc facio*) diversis affectibus (*fatigor*) *II ep.* 6. ubi securus inter medias hostium ingrederer acies *Gall.* 12, 8. vos inter primos in palatio extollere *Gall.* II 5, 6. dimensiones, quae numerantur inter planetas sive inter cordas *Pafn.* 1, 12. inter ipsa crepundia *Sap.* 4, 2. inter bachantes flammis proci *Sap.* 5, 35. mulieris inter coenobii posita secreta quieti *gest.* 244 (*cf. intra*). post haec ultra fuerat discordia nulla inter eos *gest.* 376. latitat sulcis inter maturas aristas *gest.* 554. intra (*numquam infra, praeter morem medii aevi*) coenobium Christo petiere sacrum intra non modicos urbis venerabile muros *Pel.* 351. animam intra claustra tui dignanter suscipe regni *Agn.* 390. ut habites intra palatium *Gall.* 13, 4. non poteris polluta intra contubernium computari virginum *Dulc.* 12, 3. induxit suam domnam intra namque suae muros urbis bene firmos *gest.* 584. conversando intra claustra monasterii *prim.* 410. intus *adv.*] quae vos verum docet intus *asc.* 72. intus in angusto pectoris antro *Gong.* 373. iuxta propria notione *Gong.* 89. 195. *Gall. inscr.* *Cal.* 8, 2. 9, 1. iuxta id loci *Cal.* 8, 2. iuxta id temporis *Gall.* II 5, 5. *Abr.* 9, 2; *i. e. secundum*: iuxta quorundam aestimationem I *pr.* 3 (*cf. Mar.* 523. 645. 680. II *pr.* 3. *Dulc.* 11, 2. *Cal.* 9, 17.

23. *gest.* 543. 685. 1188. *prim.* 375). iuxta morem *Bas.* 212 (*cf. prim.* 50). iuxta meum posse I *pr.* 6. II *pr.* 1. iuxta meum velle *Abr.* 9, 2. *Pafn.* 5, 1 (*cf. prim.* 124 *add.*). applicat in pexis iuxta sed se paliuris *etc.* *Gong.* 171.

ob] legalem dominum respuit ob famulum *Gong.* 360. ob quod (*i. e. propterea*) *Pel.* 50. quam ob causam? *Gall.* 4, 4. non ob id sollicitor, ut . . . *Pafn.* 3, 10. tortores sudore ob lassitudinem fluunt *Sap.* 5, 8.

per] teque per angelicum fecit, virguncula, verbum de sancto digne flamine concipere *Mar.* 33. pasurus mortem magnum nostri per amorem *Mar.* 62 (*i. e. propter*; *cf. Theoph.* 116. *Dion.* 97. *gest.* 5). quicquid possedit, per tres partes resecauit *Mar.* 67. in longinquam pergens per devia terram *Mar.* 97 *etc.* qui iustam consolari dedit Annam per me *Mar.* 177 (*cf. v.* 297. 415. 897. *Agn.* 404. *Gall. inscr.* *gest.* 378). per quam mundo venit benedictio summa *Mar.* 184 (*cf. Theoph.* 270. 361. 409. 420. *Dion.* 146. *Gall.* 6, 1; per martyrum suffragia *Gall.* II 9, 2). (*ut deus*) finitenus stabilem regnaret iure per orbem *Mar.* 225 (*cf. v.* 359. 377). istius tenerae nomen dignare puellae caelitus indicii per te monstrare coruscis *Mar.* 273 (*cf. v.* 702. 822. *asc.* 5; *de gest.* 1150 *r.* augescere). ad proprii partum nati per saecula noti *Mar.* 307 *app.* (*cf. v.* 330. 887. *Agn.* 82. 101, *et ind. verb.* aevum). usque per angelicum sumpsit sacra virgo ministrum escam *Mar.* 367. hunc quia transferri ramum per sidera iussi *Mar.* 808 (*cf. Ps.-Matth.* c. 21 quam feci transferri in paradiso, *et Pel.* 300). per praecepta patris complesti viscera matris *Mar.* 871. quae (*dona*) rex poli per nubis mirum miserat officium *Gong.* 270. per vasti volitans cito climata mundi *Gong.* 303 *app.* qui patris summi prolem per scripta negavi *Theoph.* 165 (*cf. prim.* 453). orbem renovare per ignem *Theoph.* 279. quae sacra praedixit scriptura, per omne replevit *Theoph.* 309 (*cf.*

gest. 727). quo mentis splendor, eius per faciem monstraretur rutilantem *Theoph.* 426. languens per taedia cordis *Bas.* 109. per quem (*pater*) sibi saecula fecit *Agn.* 75. per dynamin, per energian II *ep.* 7 *adn.* quatinus illarum per sodalitatem tibi fiat morigera *Gall.* 4, 5. atomum, quod amas, per hoc nequit intellegi *Cal.* 2, 2. civilis per me fiet discordia *Cal.* 4, 1. ac deinceps per ordinem *Sap.* 3, 18. corpus fatiscit per supplicia *Sap.* 5, 8. ceu reginam regnum transire per amplum *gest.* 463. regnum, quod olim per manus regis devenit Hugonis *gest.* 483 *app.* undique silvestris per gyrum vallis *prim.* 219. iurat per gladium, per candidulum quoque collum (*a. c. i.*) *prim.* 349.

post] *praecipue* post haec *Mar.* 152. 191. 197. 221. 264. 280. 288. 318. 319. 407 *etc.* *Exempla notavi, nisi quid me forte fefellerit, quinquaginta tria; in dramatis Gall.* 2, 6. *Abr.* 6, 1. *Quam propter copiam, quod semel Pafn.* 4, 5 *traditur*, posthac in post haec correxerim: nam si illa forma *Hrotsvit omnino uti voluit, quam mediis aevi scriptores sane rarius ponere solent, non erat, cur ea in carminibus prorsus abstineret, quamquam eadem utriusque mensura est. Gall. inscr. (ubi propter inscriptionis rationem post haec poni rix poterat) et prim.* 215 postea; item *semel Cal.* 3, 2 postmodum *homoeoteleuti causa*: pro dolor! hactenus parum, | sed spero, quod attineat postmodum. | te post dominum solam *Theoph.* 359. post scelus *Bas.* 89. 179 (*cf. Dion.* 92). post facta *Cal.* 9, 6. cum sanctorum venerabile festum esset cunctorum mox post biduum celebrandum *prim.* 194. eius post annos discessus paucos *prim.* 469. pos terga *gest.* 1167 (*de forma et antiquissima et recentissima pos cf. F. Ritscheli opusc. II p. 549. 572 et Traube, P. C. tom. III p. 3*); princeps in regno post regem *gest.* 153; Gallicanum post te trahendo *Gall.* 5, 3. *adr. (i. e. postea) Bas.* 137. *Dion.* 14. *Agn.* 398. longo post tempore *prim.* 525.

prae] qua designata prae cunctis scilicet una *Mar.* 434 (*cf. asc.* 82. *Pel.* 266. *Agn.* 47. 89. *Gall.* 12, 10. *Cal.* 3, 1. *Abr.* 5, 3. 7, 13). quam prae parentibus, prae vita, prae anima a me scis amari *Gall.* 13, 4; omnibus fluunt lacrimae prae gaudio *Gall.* 12, 11 (*cf. Cal. inser.* 7, 2. 9, 2. 11. *Sap.* 5, 13. 18). ne et ego agnoscar prae gravitate et ipsa se reddat latibulis prae pudore *Abr.* 6, 3. in fornacem igneum colorem prae nimio ardore experimentem *Sap.* 6, 1.

pro] ne prohiberer pro rusticitate I *pr.* 5 (*i. e. propter*; *cf. Mar.* 882 nulla formidine, sed sola pro pietate. *Agn.* 137. II *pr.* 9. *Gall.* 1, 1. *Abr.* 1, 3. *gest. pr.* 1. 10. v. 363). digne pro meritis *Mar.* 27 (*cf. Abr.* 7, 5). altithrono psallere pro modulo *Mar.* 42 (*cf. Abr.* 7, 2. 9, 4. *Pafn.* pro viribus). scimus Abel duplam merito sumpsisse coronam, unam martirii atque magis nitidam pro virginitate secundam *Mar.* 397 *app.* (*cf. Gall.* 1, 8 pro sui reverentia. *gest.* 458. 716 *app. prim.* 532). viris domini pro nomine spre-
tis *Mar.* 425 (*cf. Agn.* 389). sibi pro signo dictum fuerat manifesto, quod . . . *Mar.* 452 (*cf. Pel.* 337). ne virgo pudori coniuge pro vetulo fieret subiecta tenella *Mar.* 490. ex hac spelunca, pro qua fuit ipsa locata *Mar.* 708 (*sic* turbam templi pro limine iactam *Gong.* 503. pro foribus *Dulc.* 3, 2. 4, 1. 4). exanimes fragilis pro consuetudine carnis *Mar.* 719 (*cf. gest.* 410. *prim.* 544). pro cuius facie decet con-
quassari simulachra *Mar.* 838. tem-
pore, quo regni gessit Pippinus eoi Francorum sceptrum regia pro populo *Gong.* 20 *adn.* pro mercede *Gong.* 111. *Abr.* 4, 6. aulam noctis pro tempore clausam *Gong.* 229. qui pro spe vitae efflagitant avide, ut . . . *Gong.* 323. exposuit causam, pro qua construxerat aram *Dion.* 26. quondam felix talis de germine prolis, sed nunc orbatu misere pro funere nati *Agn.* 280. quod (*bustum*) pro servandis fuerat venerabile membris *Agn.* 434. ipsam pro hac re appellabo

Gall. 1, 8 (*cf. Pafn.* 6, 1). pro soli-
dando pignore amoris *Gall.* 2, 5
(*i. e. ut solidetur*; *cf. prim.* 324).
adeo ut pro hac re nulla post haec
movear sollicitudine *Gall.* 2, 5 (*cf.*
Pafn. 1, 1. 3, 10. 8, 1. 12, 1). ut pro
his fundantur lacrimae *Cal.* 5, 2.
adesto mihi pro solacio *Pafn.* 13, 1.
quas deferebas pro Christiana re-
ligione *Sap.* 3, 2. pro vi caumatis
sentio refrigerium roris *Sap.* 5, 11
(*cf. gest.* 304). grates vestrae hu-
manitati pro solamine *Sap.* 9, 2.
procul dubio v. dubius.

prope *adv.* cum famosis essent prope
moenibus urbis *Mar.* 548; accede
propius *Gall.* 12, 10 (*cf. Dulc.*
3, 1). hominis propius sibi stan-
tis *prim.* 38.

propter Drusianae resuscitationem
apparui *Cal.* 8, 2 (*i. e. ut eam re-
suscitari iuberem*). quapropter
Pel. 158. 169. 260. *Bas.* 90. II *ep.* 9.

retro (*i. e. ante*) principii primordia
cana sereni *Theoph.* 232 (*cf. v.* 448.
Agn. 73. 374. *Gall.* 5, 2. *Sap.* 9, 4.
prim. 591. vultum nec retro
reflexit *Mar.* 291. retro conversis
Theoph. 182. gentem cunctis retro
rebellem *gest.* 389 (*cf. v.* 482). lae-
titiam iustis retro reparatam *gest.*
406 (*i. e. retro saecula*; an retro
se(cula) paratam scribendum est?).

ut retro re-, sic etiam rursum
repetens *Dion.* 82. renovans *Agn.*
154. recalescere *Agn.* 296; rursum
versis | claris aspexit ocellis | *Mar.*
755 (respiciens ad comam palmae
Ps.-Matth. c. 20). ut facias cartae
litteras extimplo nefandae eius de
manibus (|) miserum | me sumere
rursum | *Theoph.* 371 (*zurückhalten*;
cf. Mar. 451). humana rur-
sus (*i. e. iterum*; *cf. Mar.* 459) | pro
gente pati pie promptus | *Dion.* 90
(*propter homoeoteleuton*). donec nox
obtegit rursum nebulo | teras te-
nebroso | *gest.* 556 (*cf. prim.* 206
rursus: at illius ibi lectionis propter
*homoeoteleuton non necessariae in
tam recentium codicum carne
parva est auctoritas*; *cf. Bas.* 248
add.). ne Beringarius (|) regnum |
raperet sibi rursum *gest.* 656.

secundum] si recte et secundum deum
sapias I *pr.* 9. ex IIII contrariis

elementis, sed ad nutum creatoris secundum harmonicam moderationem concordantibus *Pafn.* 1, 4.

secus] mulierem secus vos morari *Pafn.* 2, 5 (cf. 10, 2). iacuit secus aram *prim.* 34 (cf. v. 251). undique secus v. ind. verb.

sine] (qui) suae prolis matrem sine sorde pudoris effecit cunctis (*dat.*) dissimilem meritis (*abl.*) *Mar.* 35. quae semper sterilis mansi sine germine ventris *Mar.* 111 (sic *Theoph.* 180 templum sine sorde coruscum. 354 sine fraude fidelis. *Agn.* 108 virgo sine sorde pudica. *gest.* 403 requies sine fine perennis, ut sine fine saepissime: cf. *Vahlen ad Kochii Senecam p. IX sqq.*). tu sine principio natus de patre superno *Mar.* 218. 870 (cf. *asc.* 136. *Theoph.* 299). sine mente quievit *Mar.* 230. quos sine coniugibus fecit consistere casus *Mar.* 436 (cf. *Pel.* 316. maculis sine vivere cunctis *asc.* 4 (cf. *gest.* 1171). ipsorum sine vi me dans ditioni *Bas.* 204. hunc sine matre pater genuit et sine patre mater pariebat eundem *Agn.* 73. ut sanum saperemus sine illustratione supernae pietatis *Gall.* 5, 6. forma sine materia *Sap.* 9, 6 (cf. *Cal.* 9, 26). non metuit propriam culpae sine crimine domnam servare *gest.* 508 (*die nichts verbrochen hatte*). sine Marte *gest.* 614 *adn.* non sine nostrarum magno rerum detrimento *prim.* 473.

sub c. acc.] iste ligat veterem sub Tartara saeva draconem *Ioh.* 32. tecta sub ipsius (*Oddonis*) thalami regalia duci *gest.* 596; cf. *Sap.* 3, 10 *app.*

sub c. abl.] plura sub hac serie reprehensione digna latitare I *pr.* 2. ne crediti talentum ingenioli sub obscuro torpens pectoris (antro) I *pr.* 8. historia, quam scriptam repperi sub nomine s. Iacobi *Mar. inscr.* (cf. I *epil. prim.* 467). germine de Iuda quidem surrexerat ergo Israhel in terra senior sub lege vetusta *Mar.* 51 (cf. v. 411). sub tempore festo *Mar.* 86 (cf. v. 637. 743. *Theoph.* 98 etc.). stans sub facie *Mar.* 152 (*vor die Herrin trend*, cf. v. 153; huc refero etiam

v. 441 incurvam portans sub iudice virgam). ut (*Chr.*) carnem virgineo sub tempore sumeret alvo *Mar.* 213 (*opp.* sine principio; cf. v. 872. *Theoph.* 233. *Agn.* 77). patris et nati, numen quoque pneumatidis almi aequali forma pollens sub nomine trino *Mar.* 224 (cf. *Agn.* 391). in templo domini sub honore sacro *Mar.* 407 (cf. *Theoph.* 195. *Dion.* 22 etc.). cum sub tectis templi consisteret omnis *Mar.* 410 (cf. *gest.* 575). spirituum nigrorum esse sub aeternis sociis per saecula poenis *Theoph.* 128 (cf. *Bas.* 141 hostis sub diri vinculis captos retineri *Cal.* 9, 23). Erebi sub limine *Theoph.* 170 *app.* florentem primis sub annis *Agn.* 178. 283. flectere collum sub Vestae plantis *Agn.* 183. sub obscenae latebris te claudier aedis *Agn.* 188. corpore sub tenero frendescens more ferino *Agn.* 276. vivite beate sub Romana pace *Gall.* 9, 3 (cf. *gest.* 670 ut regnum sub patrono staret bene tanto. 749). quicquid habetur sub sole *Gall.* II 3, 1. te sub hoc periculo invocamus *Gall.* II 7, 2 (cf. *Agn.* 231, ex *Prud. steph.* 14, 34?). sub carcerali squalore servantur *Dulc.* 1, 8. sub huius diffinitionis specie (*at* cf. *app.*) non unus cadit numerus, sed plures *Sap.* 3, 10. ut sub ictu percussoris inviolatum serves misterium tui nominis *Sap.* 5, 13. testes clara clamantes voce sub ara *Ioh.* 14. ultima ultimorum sub huiusmodi personae dominio militantium *gest.* *pr.* 1. maerens sub corde secreto *gest.* 189 (cf. v. 337. 343, et s. v. subtristis). sub ingenti cordis languore dolentis *gest.* 197 *app.* (*regina mortua*) mandatur terrae, gremio servanda sub amplo *gest.* 415 (cf. *prim.* 579). sub signo fidei firmae mandaverat illi *gest.* 643 (*entbieten*). ista sub condicione *gest.* 704.

super c. acc.] quae super laudes angelicas renites *Mar.* 28. super hoc (*i. e. insuper*) *Mar.* 797. ecce super levem dominus veniet cito nubem *Mar.* 837 *adn.* dominus super omnia pollens *Mar.* 851. qui

- stellato resides solio super aethra *Mar.* 575 (*cf. asc.* 67. 101. *Pel.* 302. *Dion.* 262). super totam mundi tua gloria terram *asc.* 102. assumptus caelos qui transcendit super altos *asc.* 125 (*cf. v.* 127 *app. Theoph.* 325. *Agn.* 418). super errantis lapsus gaudento *Theoph.* 87 (*cf. gest.* 296. 616. super hoc, *dubium, acc. an abl., Dion.* 152. *Agn.* 114. *Abr.* 7, 1). (tales) spargens super aethra voces *Bas.* 153. *Agn.* 308. ius super puniendas virgines cessit *Dulc. inscr. coni. Traube.*
- super *c. abl.*] his super accensi *Mar.* 293 *adm.* quam super insolito pavitantem signo *Mar.* 734 (*cf. Agn.* 193. 333). his super collaudare deum *Mar.* 902 (*cf. Abr.* 9, 5). dam-nando nimium gaudens super illo *Bas.* 99 (*cf. Agn.* 354. 456. *Cal.* 9, 29. *Abr.* 7, 14. *gest.* 723. 742; super hoc *v. super c. acc.*). super illa quid sibi sectandum vel quid restaret agendum *Agn.* 352.
- supra] invenit positam supra sua pectora cartam *Theoph.* 379. supra gentilis tumultum *Bas.* 65 (*ordo versuum dubius*). supra quod (*baratrum*) miseri plantis lapsantibus illi haerebant *Dion.* 76. hic agnum stantem supra Syon aspice montem *Ioh.* 28. ecclesiae parvae supra montana locatae *prim.* 104. supradictus *Bas.* 36. *gest.* 533. supra memoratus *Gong.* 539. *Pel.* 76. *gest.* 418 (paucis). 698. *prim.* 288.
- tenu] cordetenus *v. p.* 289^b (*adde prim.* 91). finetenus *v. p.* 331^a (*adde Gall.* 12, 8). (h)actenus *Dion.* 16. *II ep.* 4. *Cal.* 3, 2. *Abr.* 6, 2. *Pafn.* 7, 10. *Sap.* 5, 18. *gest.* 1483. *prim.* 167. 322. nullatenus *II pr.* 7. *Dulc.* 12, 4. *Cal.* 9, 12. *Abr.* 6, 6. *Sap.* 4, 3. su(m)-motenus *Pafn.* 1, 13. *Sap.* 6, 1. superficialitenus *Pafn.* 1, 8 (*oberflächlich*). ullatenus *Dulc.* 6, 1. *Pafn.* 3, 8. terratenus *Gall.* 11, 1. viscera-tenus *Cal.* 7, 1. *Pafn.* 3, 7; quatinus (*sic*) *v. p.* 529^b. *medii aevi scrip-tores complures, qui cursum sequun-tur rhythmicum, aut semper aut plerumque his formis in sede paen-ultima positus ita utuntur, ut cur-sus velox* (— — —, — — —) *nascatur.* trans muros proici *Pel.* 278 (*cf. v.* 286).
- quem secum duxit trans urbem *Theoph.* 98. trans mare legatos transmisit bene cautos gentis ad Anglorum terram *gest.* 74.
- ultra *adv.*] *de loco (translate):* ultra non tendo, finem sed provide pono *gest.* 1509; *de tempore: Gong.* 402. 420. 430. *Pel.* 57. *Theoph.* 357. *Agn.* 187. *II ep.* 4. *Gall.* II 5, 7. *Dulc.* 6, 1. 12, 4. *Cal.* 9, 7. *Pafn.* 3, 7. *Sap.* 5, 18. 32. *gest.* 376; ultra quam credas *Gong.* 118. ultra quam propriis posset persolvere gazis *Pel.* 134.
- usque] solum *Gong.* 187. hoc usque *Pafn.* 4, 1 (*cf. II ep.* 11. usque huc); usque in diem nuptiarum *Gall.* 4, 4. usque ad indivisibilem unitatem *Sap.* 3, 21 (*cf. p.* 186, *adm. v.* 28). usque ad inter-niciem *Sap.* 5, 19. adusque solum *Mar.* 229. *Theoph.* 49. polum *Bas.* 257. locum *Dion.* 235. usque tertia iam solito devenerat hora diei *Mar.* 360 (*cf. v.* 367. *asc.* 139 usque ponam). usquedum vel induceretur vel subsequeretur *gest. pr.* 5. dum sol usque suum conclusit vespere cursum *Mar.* 292. quoadusque (*c. coni. praes.*) *Abr.* 1, 1. *Pafn.* 7, 3. 10. 13, 4. *Sap.* 5, 22.

ADVERBIA loci (hic illic *sim. mis-centur; cf. pron. dem.*):

adv. alicubi: estne hic aliud (*cubile*) penitus? *Pafn.* 3, 3. illic (*hic*), quo (*hier wo*) *gest.* 152. 648 *sq. cf. Dion.* 34. *Agn.* 267. 391. *gest.* 504 (?). *sic* eo loci te mansum ire *Pafn.* 6, 1. hic non est tempus peccata plangendi *Abr.* 6, 5. ubi adest vera dilectio, non deest pia compassio *Pafn.* 10, 4. ubi est angelica illa, quam in terris egisti, conversatio? prorsus perdita, *etc.* *Abr.* 7, 3. ubi sunt minae tuae? *Sap.* 5, 11.

adv. aliquo: hic Christi carus gres-sum direxit amicus *Gong.* 205 (*sic* illic *Mar.* 842. *Pel.* 327. *gest.* 1500). illo *prim.* 129 *app. (praeterea Agn.* 266. *Pafn.* 2, 6). huc ades *Sap.* 3, 2. licet huc illucque locum percurreret ipsum *gest.* 576. usque huc *temporaliter II ep.* 11.

adv. alicunde: hinc locale effeci *prim.* 295 *app.* unde cecidi et in quam perditionis foveam corruvi *Abr.* 6, 3.

quo regalem patris hinc augeret honorem *gest.* 1141 (*dadurch*). copia petrarum, unde moenia materiam possent traxiase petrinam *prim.* 375. nec praesiccam tinxerat hinc ligulam *Gong.* 190. hinc *i. e. tum*, *prim.* 233. 568 (*sic inde Agn.* 418 *accipiendum*). hinc *i. e. ideo*, *prim.* 13 (*dubitat Koepke: at cf. e. g. r.* 61. 224. 344. 547. *gest.* 56. 272. 680. 1152. 1508; *sic unde Cal. inscr.* 2, 2. *Pafn.* 7, 1. 13. 10, 5. *Sap.* 1, 2. 9, 8. *gest.* 641. *prim.* 105. 139. 241. 521). inde non curo *Cal.* 2, 3.

TEMPORIS: o semper pietas *Gong.* 281 (*cf. p.* 457). dominis olim *Pel.* 96 (*gracismus*). patrum mores olim servare fideles *Pel.* 53; et nunc cum opprobrio *Mar.* 620; suevit saepe *Gong.* 214; modo . . . prius . . . *gest.* 648.

PARTICULAE (*cf. ind. metr.*)

COPULATIVAE: summae et mediae atque imae rationis *Sap.* 9, 9 *adn.* Fidei Spei et Karitatis *Sap. inscr.* (*cf. Dulc. inscr.*). magis atque magis *prim.* 277. magis, ac iuste *gest.* 426. et merito *Gall.* 1, 7. *Cal.* 9, 16 *etc.* num mihi aliquid affers gaudii? ac magni *Abr.* 9, 1 (*cf. Gall.* 1, 8. 8, 1. *Pafn.* 1, 3. 15). adque medii aeri more *Theoph.* 313. *gest.* 1147. necnon r. *negationes*. deponere callum pectoris: et ego . . . *Sap.* 3, 17 (*dann will ich . . .*). nonne semper satisfacimus tuis votis? et tu iniquo odio nos gratis (*zum Dank*) insectaris? *Pafn.* 4, 4. et saepe pro etiam: *cf. e. g. Abr.* 3, 13. 4, 5. *Pafn.* 5, 2 (*sic sed et Sap.* 3, 21. insuper et *gest.* 336). vel per se saepius notione copulativa accipi potest (*velut Sap.* 3, 21. *gest.* 40. 148), neque vero unquam, ni fallor, id necessarium. etiam (*ja*) *Gall.* 12, 5. *Cal.* 9, 27.

DISIUNCTIVAE: diu tecum non contendo, sed vel obtemperantem mei votis ditabo omnibus bonis, vel contraluctantem afficiam malis *Sap.* 5, 31. sive stultus sive sophista perversa operatur. confusionem a deo meretur *Pafn.* 1, 20 *app.* unicuique, prout gessit, sive supplicium sive praemium servari *Pafn.* 3, 4. prima (*musica*) dicitur mundana sive caelestis *Pafn.* 1, 10

(*cf.* 1, 14). inter planetas sive inter cordas *Pafn.* 1, 12. me ullatenus posse expiari seu ullo compunctionis modo veniam promereri *Pafn.* 3, 8. nunc . . . nunc . . . *Pafn.* 1, 26. 10, 3. *gest. pr.* 5. nunc . . . nunc etiam . . . *prim.* 418 *sq.* 421 *sq.* 497 *sq.*

ADVERSATIVAE: at saepius (*e. g. I pr.* 4. *Mar.* 178. 184. *prim.* 342). non solum. verum etiam *I pr.* 2. quod fieri vero prohibet virguncula casta *Mar.* 323. prius . . . post vero *Cal.* 9, 7. Karitas . . . Spes autem . . . Fides vero *Sap.* 3, 9 (*cf.* 3, 14). ego . . . te autem . . . *Abr.* 7, 15 (*cf. Cal.* 9, 13). *cf. ind. metr.* (*part. autem*). ast sed *Pel.* 156 *app.* (*huc non rettulerim* at vero *Mar.* 442. 741. attamen *Theoph.* 190. 232. sed tamen *Theoph.* 242).

CAUSALES: una eademque persona utroque semper laborat vitio, quia neutrum sine altero. expone enucleatius. nam qui superbit, invidet, et qui invidet, superbit, quia . . . *Cal.* 9, 31. ne dignum ducas hunc proditorem a vinculis mortis absolvere. non debes illi invidere gratiam divinae clementiae. non est enim dignus resurrectione *Cal.* 9, 22. similiter enim paene superfluum *Abr.* 7, 12. *Pafn.* 1, 4. 5, 2. 7, 5 (etenim *Pafn.* 3, 4): sic nos neglegenter sermocinamur: 'nämlich' ('das heisst'), quod minime causaturum est. Antioche. quid enim mihi est agendum? *Sap.* 5, 25 (ut quidnam?). nempe, quippe. hoc genus alia r. *ind. metr.*: particulae.

CONSECUTIVAE: his igitur cunctis toto conamine lectis *Mar.* 439 (*cf. Theoph.* 8. 52. *Bas.* 193. *Sap.* 1, 5. *prim.* 25. 81). *cf. Sap.* 1, 1 *adn.* unde si quid tractaretis utilitatis, cedite iussionibus nostris. summum igitur utile tractavimus, id scilicet, ut non cedamus *Sap.* 5, 2 (*cf. enim supra; sic quoque nos: 'also'*).

COMPARATIVAE: utitur ut socio proprii domini nato *gest.* 158. ecce silent media caeli cives velut (*i. e. fere*) hora *Ioh.* 20; lilia ceu rutilat *Agn.* 428. haec sic loquebatur, ceu desperaret *Mar.* 763 (*nihil tale Ps.-Matth.*). ceu sentiret *Gong.* 59.

quia non vos forte relinquam ceu desolatos in mundo namque pupillos *asc.* 70. quem (*Sergium*) ceu (*i. e. utpote*) pontificem exorans *prim.* 131. *cf. asc.* 62 (= *Theoph.* 311). *Gong.* 151. *Bas.* 186. *Dion.* 72. *Agn.* 91. 219. *gest.* 33. 52. 463. 572. 707. *prim.* 45. 417. 549.

NEGATIONES. pretii non munere parci *Mar.* 379. *Pel.* 358 (*eodem ordine asc.* 64 multum pietate fidei). non verba vera *Mar.* 558. nonne meam faciem Cherubin non cernere talem possunt, qualis . . ? *asc.* 41. tantae non me valitudinis esse *Bas.* 47 (*cf. gest. prol.* 1, 20). non bellum movit *gest.* 625; si (*i. e. non*) *Mar.* 513 *app. Gong.* 152. 392. *Gall.* 1, 3. 6. 8. 4, 2. 9, 1. II 2, 1 *app. Dulc.* 11, 1. *Abr.* 1, 3. 3, 11. *Pafn.* 10, 4. *gest. pr.* 2. 9. haut (*sic*) *e. g. I pr.* 2. *Gall.* 1, 4. 5. 2, 4. 5, 7. 13, 2. II 5, 1. *Dulc.* 14, 3. *gest.* 299; et numquam . . , numquam . . *Abr.* 6, 4. et ego nullum . . *Sap.* 5, 21 (*cf. gest.* 376). et non immerito *gest.* 402. at saepius nec immerito (*Gall.* 7, 1), nec mirum, nec iniuria (*v. mirus, iniuria*). nulloque metu *Agn.* 145 (*cf. II ep. 1 = Theoph.* 415. *gest.* 515). donec assurgat non corruptumque resumat corpus *gest.* 416. at *prim.* 49 quem matrona videns nec mortalem fore credens. non enim diu separabimur *Sap.* 5, 26 (*cf. II pr.* 6. *Cal.* 9, 22: at nec enim II *pr.* 7. nec tamen *prim.* 324). dixit nolle *Pel.* 139 (*cf. Mar.* 603). dominum non sperne fateri *Theoph.* 293. non cessent *Mar.* 903 (*cf. v.* 736. *Dulc.* 5, 1. 11, 3. *gest. prol.* 1, 24. 28. 31). ne id vereare *Pafn.* 5, 1 (*cf.* 7, 7. 11. *Abr.* 3, 1. *Sap.* 5, 3. 26. 29. 6, 1). noli *v. nolle. cf. p.* 530^a quo et ut. ne non perfectum remaneret opus bene coeptum *prim.* 247. nec (*i. e. ne . . quidem*) *Mar.* 767. II *pr.* 4 (*cf. Cal.* 9, 31). *Gall.* 13, 2. *Cal.* 2, 4. *gest. pr.* 3. *prol.* 2, 28. *v.* 245. 318. 530. praecipue sed nec *Mar.* 329. 339. 531. 743. *Agn.* 354. nec te posse quidem *Pel.* 155 (*i. e. et ne . . quidem*). nec ad momentum quidem *Abr.* 1, 2. recede nec credas *Agn.* 64 (*cf. asc.* 77 *adn. Gong.* 381. *Dion.* 135. *Sap.* 5, 13. 27. *prim.* 153). munera nec

domino praestat dare sacrificando *Mar.* 92 (*i. e. et praestat non dare*). hoc quia nec penitus scio *Mar.* 113 (*quia penitus nescio; cf. Cal.* 8, 2). nonne deus colitur . . ? nec decet . . *Mar.* 389 (*i. e. deus colitur, nec decet . .*). nec mora *v. mora*. nec non *gest. prol.* 1, 33. *v.* 21. 112. 195. 242 *etc.* irascere, nec sollicitor *Sap.* 5, 17. necdum (*i. e. nondum*) *prim.* 524. si non dixeris *Gall.* 2, 1 (*cf.* 13, 2. *Dion.* 91. *gest.* 166. 726); qui retulere, nihil fefellere *Pafn.* 2, 5. ex nihilo *Gong.* 6. 30. *Sap.* 3, 22. *cf. pron. indef.* nulla timet tormenta pati *Dion.* 189. nulla puellaris patior detrimenta pudoris *Agn.* 105. nulla forma decorus *Mar.* 467 (*cf. v.* 872). nullo pretio *Gong.* 309 (*i. e. gratis; cf. Pel.* 369). nullo modo *Gall.* 1, 6. nullo duce *gest. pr.* 5 (*cf. prol.* 1, 29. *Pel.* 54). nullarum mutatio rerum *prim.* 491. nullus credat *Pel.* 179 (*cf. Abr.* 7, 6. *Sap.* 9, 6. nullius *Pafn.* 1, 20. nulli *Pafn.* 3, 4. *gest. pr.* 10). nulla commotior ira *Pel.* 250. cui nunc in regno non compensabitur ulla, quae posset . . *gest.* 23 (*cf. p.* 523^b ullus); in nullo umquam *Abr.* 7, 13. contra iustitiam quicquid perfecerat umquam *gest.* 339 (*cf. Pafn.* 3, 8). numquam *Mar.* 190. *Bas.* 188 *etc.* *nein*: haut ita *Gall.* 12, 9. *Abr.* 7, 15. 9, 5. non *Gall.* 1, 6. 12, 5. *Cal.* 9, 27. minime *v. p.* 382^b (*adde Sap.* 5, 36). interrumpis dicenda. non interrompo *Gall.* 1, 7.

INTERIECTIONES.

ah, quid fecisti? *Gall.* 12, 5. a, frustra vocasti! *Abr.* 3, 12. inmemor antiquae (ah) penitus veniae *Gong.* 454. atque, horribilis serpens invadit nos *Cal.* 7, 2.

ecce, quas vocasti *Dulc.* 2, 1. ecce corpus *Cal.* 7, 1. omnia *Abr.* 4, 5. triclinium, lectus *Abr.* 7, 1. tua deserta cellula *Abr.* 8, 1. iuvenes in foro *Pafn.* 2, 1. mansio in proximo *Pafn.* 2, 6. cubile bene stratum *Pafn.* 3, 3. locus *Sap.* 9, 1. proferte Hireniam. | eccam | *Dulc.* 12, 1; ecce occurrunt *Gall.* 12, 11 (*cf.* 10, 1. 13, 5. *Dulc.* 4, 2. 8, 1. 11, 5 *etc.* *Mar.* 816. 837. 851. *asc.* 59. 111. *prim.*

prol. 1). de imaginibus Ioh. 12. 20.
 ecce tres mansurni poenitentiae
 Thaidis transiere Pafn. 9, 1.
 edepol v. ind. verb.
 ehe! Pafn. 8, 1 app.
 eheu, quam saevis tradar per saecula
 poenis Theoph. 167. in dramatis
 eh heu Gall. 1. s. 9, 1. II 8, 1. Cal.
 4, 1. Abr. 3, 6. 7, 4.
 ei mihi Gong. 333. Cal. 7, 2. Abr. 3, 3.
 4, 3. 7, 2. 6 (infelici). 8, 1.
 eia, sancte Iohannes, et me con-
 solari ne tardes Cal. 9, 21. eia,
 dilecti fratres, intendite cuncti
 Theoph. 401 (cf. seq. de s. Otmaro,
 Kehrein n. 685, eia fratres cari).
 en, qui peccavi gest. 271. en accedit
 Gall. 11, 1 (cf. 8, 1. 9, 1. 2. II 2, 1.
 9, 2 etc. Bas. 1. Dion. 89. 120). de
 imaginibus Ioh. 14. 23. 33. en in-
 cipio mori Pafn. 13, 2.
 euax, euax! omnia meis respondent
 votis Gall. 4, 5.
 euge, mater illustris, gaude Sap. 5, 27.
 hem, ignoro, quid agam Dulc. 14, 1.
 Drusiana tui assecla — estne
 homine exuta? hem, est Cal. 5, 1.
 hem, par victoria spiritalibus in
 sorte heremitarum nequitiis antea
 fuit insolita Abr. 3, 7.
 hercle, hostes! Gall. 9, 1.
 heu, gemenda consuetudo Pafn. 10, 2.
 heu, iacet exanimis propriae spes
 unica gentis Pel. 338. eius pravis
 (heu) subdita votis Gong. 451; heu
 mihimet misero Theoph. 163; heu
 heu, quid pateris? Bas. 111 (cf.
 Dulc. 7, 1. Pafn. 3, 6). heu heu,
 domine! Sap. 5, 25 (cf. Cal. 5, 1).
 heu heu, splendorem diei cur nata
 recepi? Bas. 156; cf. eheu.
 heus, iuvenes quid estis? Pafn. 2, 1.
 at Gall. 9, 2 heus, rex Bradan,
 sperandae fortuna victoriae illudit
 nos aptius esset heu.
 o Drusiana, Drusiana Cal. 7, 1 (cf.
 p. 518^a voc.). o factum bene Cal.
 9, 12. o stultum imperatoris prae-
 ceptum omni contemptu dignum
 Sap. 5, 4. o iniuria, quod . . Sap.
 5, 34. o nefas incomparabile Cal.
 9, 4 (cf. Pafn. 1, 26. Sap. 5, 4). o
 infelix pertinacia, o contumax
 audacia Sap. 5, 7. o res dira omni-

busque saeculis inaudita Gall. 12, 2.
 o novum, o stupendum miraculum
 Dulc. 11, 5. o laudanda tuae vir-
 tutis gloria, Christe Mar. 863 (cf.
 Cal. 9, 29); o te tali opinione fe-
 licem Gall. 10, 1. o me felicem,
 si saltem noscere possem . . Mar.
 113 (cf. Cal. 6, 1; sic Gall. 4, 2 me
 felicem, si unum scirem). o uti-
 nam! Cal. 2, 1. Sap. 5, 18.
 papae! quid hoc monstri est, quod . .?
 Pafn. 4, 5 (cf. Dulc. 2, 1).
 pro dolor Gong. 337. gest. 221. prim.
 283. 364. 472. 535.
 vae mihi damnando Theoph. 164 (cf.
 Cal. 4, 1. Abr. 6, 3. vae patri Gall.
 II 8, 1. vae illi miserae Abr. 3, 29;
 vae vae mihi infelici Pafn. 3, 5.
 vae vae, quid contigit? Dulc. 6, 1.

ORTHOGRAPHIAM codicis Mona-
 censis ita servari, ut, nisi quid
 forte me in conferendo fugit, haec
 tantum mutarem: tristitia etc. ubi-
 que scripsi (tristitia etc. saepe cod.),
 ae aut e ex ratione grammatica
 constitui (tristitię tristicie per-
 aennis etc. saepe cod.): haec ab
 apparatu exclusi. Praeterea non
 recepi talia accubunt Gong. 217,
 succubere Pel. 104, coniugere Pel.
 207, disrumptum Abr. 3, 10. regridi
 Mar. 172, egrigio Mar. 381. asuetus
 Gong. 70 (cf. Pafn. 7, 10), pose Gong.
 406, nancisscentes Pel. 336 (cf. Sap.
 5, 24 nanciscetur: latere poterat
 nancisc-), dissessit Theoph. 344,
 scincero Agn. 8 etc. diffusis Gong.
 204, gematis Pel. 222 (at flammis
 Theoph. 188. sumotenus Pafn. 1, 13).
 hubi Gong. 387, histis gest. 125 (at
 Heliam Mar. 398, armonia, acte-
 nus). huc fortasse referendae pri-
 mae coniugationis formae, de qui-
 bus cf. p. 525^b. Facile, ut ibi dixi,
 fieri potest, ut unum aut alterum
 horum exemplorum et siqua sunt
 similia, ad Hrotsvitham ipsam re-
 deat; omnia aut plurima ab ea
 profecta esse nego. In primordiis
 propter testium aetatem paulo li-
 berius editori agendum esse con-
 sentaneum est.

INDEX METRICUS.

De Hrotsvithae arte diligentissime egerunt G. Freytag p. 11 sqq. et K. Bartsch p. 377 sqq. Qui quae recte expederunt, breviter perstringere satis est.

Incisio semiquinaria aut semiseptenaria cum clausula concinere solet homoeoteleuto sive puro (velut Mar. 13 unica spes mundi | dominatrix inclita caeli |) sive impuro (velut Mar. 29 hunc quia virgineo | portasti ventre puella |. 432 inter namque tribus | Israhelis duodenas |, et sic a et u cum reliquis vocalibus omnibus concinunt). Raro etiam impuro homoeoteleuto caret versus; quo referendi videntur e. g. Mar. 435 praecepere viros eiusdem gemitibus omnes (at Pel. 40 quo sibi suaderent patrios dissolvere mores assonantiam agnoverim -ent -es, et similia saepe severius indicavit Bartsch, quamquam ipse -is -it exemplis confirmavit), Mar. 287 quem merito cives caelestes laude frequentant, Mar. 361 tertia iam solito devenerat hora diei; sed paulo plura huc rettulit Bartsch. Neque dubito, quin Mar. 150 interpolatus sit, ita fere, ut genuinam formam agnoscere videar hanc et tremefacta diem | psalmorum lege per omnem |, sive anacothon admisit Hr., sive periit verbum; item correxi prim. 60. 129.

Artificia metrica (versus 'leoninos' et 'caudatos': cf. W. Meyer, Münchner Sitzgsber. a. 1873 p. 73 sq.) suis item exemplis illustravit Bartsch.

Eaedem leges, quae de hexametri incisione, etiam de medii et extremi concentu valent pentametri (neque

ibi talia vitantur, ultra quam credas spem dubiam sitiens Gong. 118 app.), nisi quod ibi etiam syllaba anceps et hiatus legitime admittuntur; de synaloepha, quam diligenter evitat Hr., vide infra.

-a numeralium corripitur: triginta (quadraginta) dierum Mar. 243. Bas. 213.

-ābilis: detestābilem | Agn. 259 app. laudābilis Pel. 344. laudābilis Agn. 87 (laudābile recte); cf. gubernāculis. abl. III^{ae} pro dat.: Mar. 891. Gong. 87. 222. Agn. 380. prim. 98; cf. Traube, karol. Dicht. p. 281.

āc v. monosyllaba.

accentus mutati artificium poetis veteribus usitatum (cf. Lachmann ad Propertium p. 111 sq.) non ignorat Hr.: Mar. 299 quod credi maius vel quod posset fore maius.

ācritur et ēgroti v. muta cum liquida. aerarii gest. 495; de synizesi nolim cogitare: cf. cementarii.

alleluia Dion. 238.

āmen v. ind. verb.; semel dicat āmen, quicumque viam cupit ire salutis p. 199 (siquidem ille versiculus Hrotsvithae est: cf. p. VIII¹⁷).

āmēntem (-i) Agn. 60. 122.

āst] ast in Mar. 334. ego Mar. 765. Pel. 156. hic Theoph. 138. omnes Theoph. 220. ast ubi Gong. 113. Dion. 11. 17. 150. 173. Agn. 41. 106. 215. 410. gest. 108. 297. 581. 713. 750. prim. 85. 337. semel sine metri necessitate, Gong. 501 ast qui: sed ibi sine dubio at scribendum est.

¹ Athenas Dion. 18.

Avare's gest. 379.

Bächica Gong. 218: cf. brächiiis.

Bäsilus Bas. 17. 170. 229.

belva binyllabum Mar. 741: cf. Akh.
I. r. 358. 362. 351. 392, Radbodi de s.
Scritherto r. 2: app. (P. C. tom. IV
p. 166), Odonis occup. VII 45 (p. 162
Scroboda).

brächiiis Dion. 231: cf. Bächica: utrum-
que per orihographiam.

bravium r. ind. verb.: voc. ante voc.
callere] cäluit (i. e. scirü) Gong. 362:
cf. Poeta Saxo IV r. 34 app. =
P. C. tom. IV p. 46, et infra oc-
ciditur. renitēntis.

cātholicus (-o. -i) Bas. 144. Dion. 39.
gest. 35.

cementāriis prim. 357: cf. aerarii.

clāmābāt Theoph. 2: (ad cf. app.;
ceterum sic loquēbātur Mar. 762.

cōgītātus gest. 229. praecōgito Mar.
753: cf. flagito (analogon agitare).

cōire Bas. 258.

cōnviciis Agn. 214. 255 (analogon vi-
tium).

cōpulāret Agn. 148 (praeiū Fortuna-
tus c. II 4, 8 cōpulātur).

corripere] quem prius imperio ni-
mium † corripuit amaro gest. 710
(cf. app.).

crēbro r. muta cum liquida.

credere] credidit Theoph. 10. 147. cre-
didisse Dion. 125: cf. credulus et
ind. verb.

crēdulōs Gong. 200 (pent.). incredulūs
(-ām Dion. 28. Agn. 368: cf. credere.

cūf Agn. 55. gest. 360.

cūriōsus Gong. 169.

daetylicis modulis r. ind. verb.

daēmōn Bas. 236 (ex analogia cas.
obl.).

debrius Dion. 17 (cf. debriare).

dēdecūs Gong. 320 (pent.) semel.

detestābilem r. -ābilis.

detrīmenti r. muta cum liquida.

Dōmitiānum Dion. 156.

domnus, domna r. ind. verb.

donec r. monosyllaba.

dulcēdinis Gong. 510 (pent.).

-e adverbii saepe corripitur: piē (ut
bene, male) r. ind. verb., praecipue

pie ē; congruē nuperrimē pri-
mulē saepissimē, praecipue eadem
sede ante sextum trochaeum: valde
potēnti Mar. 841: at dignē iustē
plenē ..., impigrē, condignē.

ooclēsia r. ind. verb.; sic semper mediū
aeri poetae.

ēgredi r. muta cum liquida.

-ei quīntae decl.: diēi Mar. 231. 361.

diēi Mar. 234. asc. 14. Bas. 154. gest.
365. prim. 385. fidei r. ind. verb.
rēi gest. 666. spēi gest. 225. spēi
prim. 352.

ēmere gest. 717 (analogon emisse).

ēphēbūm Pel. 251.

-es numeralium: octiēs Theoph. 197.

-ete imperatōri: dicens gaudetē me-
cum | gratulando per aevum
Agn. 448 sine excusatione incisionis.

ēxīn et illius prim. 403 (cf. Lach-
mann ad Lucr. III 159 p. 148; Hra-
bani de s. cruce c. 16, 21 et gesta
Apollonii r. 27 app. = P. C. tom.
II p. 491).

ēxtrāneoque Gong. 148 (pent.).

fāvēnte gest. 44 app. (ceteroquin in
prosa: ex analogia perf. fāvi?).

fieri] etiam fīas Agn. 158. fīāt prim. 353.

flāgitare] -āt Theoph. 56. -āmus
prim. 146; analogon agitare.

fuit! nōn fuit populus traditur gest.
147.

grādu militiae Pel. 216 (cf. ind. verb.).

gratis Bas. 203. Agn. 408. gest. 700.

grātulādo Agn. 448. prim. 389.

gubērnāculis Agn. 322 app. (cf. -ābi-
lis; ex Vergilii lectione corrupta?)

h consona: ne post haec generis
humani callidus hostis Mar. 221.

inhaerens Gong. 359. vasser de-
ceptōr hominum | captorque reo-
rum Gong. 433. quōd hic Pel. 332.

quōd hāc Bas. 155. nec horrēt
hiemis | saevum frigus furientis

gest. 358 (cf. monosyllaba).

hēram gest. 656.

hic] quis sit hīc ignotus Dion. 24
app.

Hispānii Pel. 14. Hispāniam Pel. 170.

hūmo Agn. 306.

ijadem asc. 19. prim. 125.

- imperativus*: continē subiecto tantum te rite iumento *Mar.* 553.
infinitivus paragogicus (*praecipue ante hexametri sextum pedem*): *Mar.* 199. 324. 527. 717. *asc.* 17. *Gong.* 70. 153. 554. *Pel.* 265 *etc.*; *fungier corruptum Gong.* 306 *app.*
Inormes Bas. 195 (*sic semper per in-, ubi prima corripitur*).
Ioachim Mar. 53. 64 (*quinquies Ioachim*).
iocundum etc. semper (*cf. ind. verb.*).
Ioannem (-es) asc. 90. *prim.* 56. *Io-*
hannes Ioh. 1.
-is genitivi: regis (in) aeterni Mar. 279 *app.*; *de Mar.* 221 *v. h. consona.* *isdem v. iisdem.*
-it] moenia coenobii perfecit omnia nostri traditur prim. 373 *app.* *quam portas Romae veniens intravit ipse versus spondiacus (quos numquam fecit Hr.) traditur Dion.* 106.
iubilū asc. 130. *iubilant prim.* 424.
Iūda, Iūdaei, Iūdāicus v. ind. nom.; *Iūdēorum Mar.* 560. 641.
iūge *u* *Mar.* 817. *iūgi prim.* 36. *iūgiter prim.* 404.
iūmento Mar. 553. 566.
-ius genitivi (i anceps): illius Gong. 442. *Theoph.* 115. *illius Gong.* 530. 570. *Pel.* 371; *ipsius Mar.* 348. 481. 633. *Gong.* 492. *ipsius Mar.* 231 *app.* 381. 524. *Gong.* 29. 73. 100; *istius Mar.* 272. 758. *istius Mar.* 328; *totius Theoph.* 68. *prim.* 289; *unius Pel.* 401; *utriusque Pel.* 377. *gest.* 425, *etc.*
iūnior Mar. 508. *prim.* 367; *ex analogia formae non contractae iūvenis.*
lamentis (-um) semper (*cf. ind. verb.*). *laudābilis v. -ābilis.*
lectitare gest. prol. 2, 34.
levis] nec te posse quidem lēvis quid ferre laboris Pel. 155. *ecce super lēvem dominus veniet cito nubem Mar.* 837; *recte Dion.* 93.
liberandum gest. 303.
librare v. muta cum liquida.
litterae, sed litterulae, v. p. 371. 514. *māchinām (pent.)*, *-aē v. ind. verb.* *item māchināli Pel.* 278; *semel māchina corruptum Gong.* 303.
mage Mar. 43. 469. *Pel.* 181. *Theoph.* 96. 151 *etc.*
mānantis Theoph. 13 (*analogon mānere*).
māne sūmmo Theoph. 378 (*ex analogia mage vel male?*).
mansūfactus Dion. 99 (*cf. suadere*). *mānus gest.* 486 *app.*
Marīam Mar. 275. 480. 486. 558 *etc.*
martyrizare v. z.
maūsōlēo Pel. 410.
mēlōdiis Agn. 100.
metrica modulatio I pr. 8.
mītigāverat Gong. 423.
monastērium et mystērium v. ind. verb. (analogon ministērium).
monosyllaba in -c ante vocalem ver-
sus initio producuntur: āc Mar. 97. *gest.* 1492. *hūc (acc.) gest.* 608 (*at in medio versu hīc Dion.* 24 *app.*), *sic Dion.* 27 *in prima thesi.*
nēc Mar. 600. 767. *Bas.* 24. 40. *gest.* 358. 461. 1172 *app.*; *ex dissyllabis huc pertinet dōnēc Pel.* 112. *Theoph.* 47. 342. *prim.* 206 *app.* 259. 334, *sed vix*
nēque suum quid Agn. 172.
mulier, mulieris ut semper medio aevo propter necessitatem metri dactylici cum accentu romano.
muta cum liquida non solum brevem vocalem potest producere (velut dūplam Mar. 394. *celēbris Agn.* 32. *sācra etc.*), *sed etiam longam corripere: ācritēr asc.* 49 (*recte Gong.* 410. *gest.* 419). *ēgrōti Agn.* 142. *crēbrū Dion.* 58. 149. 264 (*saepius recte*). *dēcrētum semel Pel.* 77. *dētrīmentī Theoph.* 126. *Agn.* 105. *ēgredī Agn.* 298. *librātam (-āvit) Theoph.* 175. 325. *nēglēgēdo Theoph.* 357. *nūtrīvi Dion.* 221. *salūbris prim.* 461. *sōbriis Mar.* 392; *vel hinc apparet praeter hexametri clausulam eam licentiam paene nusquam occurrere (excipiuntur acriter egredi sobriis propter brevem, salubris propter correptam paenulti-*
nam): et sic in frequentissimo ad-

iectivo secretus eam Hr. legem sequitur, ut primam in medio versu producat, in extremo corripit.

mūtuo prim. 354.

nātiōnes gest. 144. 351 (cf. Theoph. 234).

naturae syllabarum (Prosodie) I pr. 2.

nēglendo v. muta cum liquida.

nēque v. monosyllaba.

nī Pel. 140. 259. Agn. 165. gest. 20 (nī

fallor; at nī fallor Mar. 231. 496.

prim. 361). 151. 533.

nīl Agn. 122.

nōveno Mar. 264 (ex analogia formae contractae nonus).

nūtrivi v. muta cum liquida.

-o ablativi: multō-magis Mar. 433.

Gong. 441. ullō-modo gest. prol.

2, 12 (cf. v. 732 quantocius): quae

cavendum est ne dirimantur; in

monstrandō gest. prol. 2, 10 et in

lacrimandō prim. 346 excusantur

gerundio (neque enim priore loco

gerundivum intellegendum est), quod

cum pro participio ponitur, -o saepe

corripit (cf. Mar. 98. 151. 282. 322.

442. 587 etc.); proprium ablativum

numquam Hr. corripuit, ne primae

quidem declinationis (de quo cf.

Traube, karol. Dicht. p. 281, et Eug.

Vulg. c. 5, 5 app. = P. C. tom. IV

p. 415): nam pia prim. 448 recte

sustuli, sua-sponte (quod quidem

excusari poterat ut una pars: v.

supra) Bas. 245 falso coniuncti (cf.

add.).

-o adverbii (cf. -e adv.) saepe corri-

pitur: citō Mar. 297. 623. 671. 837 etc.;

serō Mar. 154. Gong. 212. extimplō

Mar. 785. Gong. 101; oppidō Gong.

167. sedulō Mar. 131. 321. 813. 903

etc.; iteratō gest. 557; alibi recte

producitur; subitō anapaestum

manere consentaneum est.

-o gerundii v. -o ablativi.

-o imperativi corripitur: crēditō Mar.

198 (falsa lectio initio versus Gong.

141 app.). pērgitō Bas. 154.

-o praesentis praeter anapaestum

(moneō Pel. 158. 260. valeō Gong.

519. Pel. 166) raro longa; quae no-

tari, exempla incisionis semiqui-

nariae sunt rogō Mar. 513. 736.

praecōgitō Mar. 765. infundō Gong.

112 (pent.).

occiditur prim. 365; cf. callere.

paradisus et paradisiacus recte (v. ind. verb.).

particulae metri explendi aut homoeoteleuti causa additae:

autem Mar. 164.

certe Mar. 7. 77. 118. 306. 401. 421 etc.;

cf. p. 519 percerte.

denique Mar. 72. 133. 228. 256. 293. 363.

370. 375 etc.

ergo Mar. 50. 152. 178. 276. 354 etc.

etenim Mar. 53. 64.

fortasse Mar. 852. Theoph. 220.

forte Mar. 155. 231. 248. 428. 482 (cf.

Gong. 417) etc.; si forte (I pr. 2. Sap.

9, 2.) gest. 266. 538. prim. 143.

immo Mar. 284. Agn. 397.

nam (praecipue qui nam . .) Mar.

45. 391. 492 etc.; cf. Pel. 370 app.

namque Mar. 101. 368. 412. 432. 462 etc.

nempe Mar. 341. 838. asc. 119. Gong.

8. 27. 46. 143. 188. 305. 453. Pel. 62.

101. 165 app. etc.

quidem Theoph. 148. 176. 281. 284. 355.

430 et deinceps saepe.

quidni v. prim. 344 app.

quippe Mar. 504. 793. Pel. 110. 156 etc.

rite (passim non ita inepte) Mar. 127.

207. 454. 567. 652 etc.

saepe (?) Gong. 295.

scilicet Mar. 162. 253. 312. 323. 434 etc.;

in prosa videlicet propria notione

(v. ind. verb.).

utpote Gong. 150. 288. Pel. 237.

pilus] eruit et proprios summo de

vertice pilos Bas. 151 (e pīlls prim.

45); cf. Odonis occup. VII v. 335

(errat Svoboda p. XXV°).

piscinulām Gong. 324 (pent.): ana-

logon pisciculus? certe piscinae

recte v. 316; at cf. Agn. 282 dē ri-

vulis.

plācat² v. prim. 333.

pōsteā prim. 215 (post haec propter rer-

sus sedem admitti non poterat); vel

propter hanc prosodiam damnandus

versus qui fertur Germanici 565 (cf.

Breysig² p. XXXI), cuius inter-

polutionis aetas inde cognoscitur.

prēerāt Theoph. 21 (sic prēibat Gong.

83), at praēesse Theoph. 268.

- prōiectus Ioh. 27, at prōici³ Pel. 278 (cf. Agn. 358, gest. 349).
- prōphētae Mar. 48. 190, at prōphēta Theoph. 248. prōphētae Theoph. 257 (male dubitat Bartsch).
- prōtōplastēs Gong. 36 (pent.). prim. 533. prōtōplastō Gong. 7. prōtō-plāsto Mar. 395 (cf. asc. 45. Bas. 33).
- pūpillis Mar. 68 app. asc. 70. Pel. 326 (de oculo). Theoph. 22; item Aldh. l. v. 498. 966. 1319. ecb. capt. 56 etc.: cf. Seiler, Ruodlieb p. 157 (analogon pusillus).
- quālitāte Theoph. 176.
- quantōcius gest. 732 (sed ōcius recte; cf. -o abl.).
- que] 1. que Mar. 612. 624. 716. 772 etc. quīs (i. e. quibus) Mar. 96. 164. 238. 270. 499 etc. in prosa Gall. 13, 5.
- rātūs traditur gest. 268.
- re (i. e. -ris): dedignēre Mar. 195.
- re (i. e. -runt) Mar. 237. 267. 324. 358. 386 etc. (cf. v. 408 app.); etiam in prosa: II ep. 4 fuere (cf. Gall. II 5, 2. 6, 1. Sap. 3, 6). Gall. 12, 3 advenere, saepere. 12, 4 interiere. Sap. 6, 2 inspicere.
- rēmigābant Pel. 347 (sed rēmis v. 322 recte): analogon rēmigrare.
- renitēntis (i. e. resistentis) Agn. 425: analogon renitēre; cf. callere.
- rennuīt Gong. 556. Theoph. 263.
- rēpperit Ioh. 8. rēpērtas (-um) Bas. 78. gest. 214; de orthographia repp-antiquissimorum codicum, quibuscum consentiant Sedulius V v. 142 et Orientius II v. 160 (addo cum Quicheratio anthol. lat. c. 82, 12 R.) egerunt academici Vindobonenses (Regulativ f. d. Ausgaben des C. S. E. L., Wien 1901, p. 29); p praeter participium, de cuius mensura constabat, rite geminari cognovit Traube; in prosa cursus clausulae metricae erunt observandae.
- rēppulit Gong. 444 (pent.).
- restāt v. stare.
- rētulit (-ērunt) Gong. 417. Theoph. 393. Agn. 123.
- rīvulus v. piscinula.
- rūdem Pel. 370 app.
- rursum et rursum v. ind. gramm.: praepos. retro.
- ^s impura praecedentem vocalem in thesi, quinta praecipue, non producit (cf. 2): sc- Mar. 105. asc. 140. Pel. 28. Theoph. 237 bis, etc. (in ceptis scribitur gest. prol. 1, 3); scr- Bas. 183; sp- Mar. 13. Theoph. 307 etc.; rēponsum, rēspuisti etc. saepe, v. ind. verb.; st- Mar. 1. 5. 14. 155. 298 etc.; rēstitūtis Agn. 307; str- Gong. 203. Pel. 385.
- salūs ālma Gong. 301; salubris v. muta cum liquida.
- sānitāti Mar. 624. sānitāte Gong. 327: sic nomen metro adaptatur; semper sānus recte.
- sat Mar. 705. 720. Pel. 33. 149 etc.
- sibi etc.: secunda syllaba anceps est. sicut et prim. 178 app.
- sōbrius v. muta cum liquida.
- sophiae gest. 63 semel.
- spīculis Bas. 37. Agn. 111 (analogon spēcūlum, speculārī?).
- spondei tres: castām regī mentēm Mar. 374 (cf. v. 395. 473 etc.); spondiacus versus apud Hr. nullus.
- stāre recte Mar. 550. Bas. 15; et sic stātīm Bas. 206. gest. 664, at stātūm gest. 724 (neutrum amplius in metro); rēstāt ut Mar. 437. 854 etc., at rēstāt ūt Gong. 529 (ubi restat (et) ut Bartsch).
- strēnuus v. ind. verb.
- strīdulō Gong. 94 (pent.).
- suadere etc. per u vocalem: sūādet prim. 419. sūāsa Gong. 437. sūādēntis Agn. 39. sūādēlis v. ind. verb., at svādēlis Agn. 146; sic etiam sūāvis prim. 422.
- sūbire gest. 747 (cf. vcl).
- syllabarum naturae v. natura.
- synaloephe rarissima: altius usque polum Phoebō āscendente serenūm Mar. 360 app. Séphiphōna, Zabel, Susanna, Rebecca, Abigea Mar. 498 (ubi nomina versu comprehendendi necessitate excusatur). sed non legalis finem ūt nescivit amoris Gong. 467 (ut del. Bartsch).
- exagitat caput indomitum | Inpatienter in illum Gong. 565 (poni poterat, ne et homoeoteleuton periret, petulanter vel tale quid). cōn-

- cede ergo pro condecet ergo edebatur Bas. 37. cumque suae monitis mente instillaret amicis gest. 103. impetrare fide credente (se) omnia posse edebatur prim. 242. vides plerumque in quartam arsin elidi.
- syncope: complēsti Mar. 871. compōstus Pel. 144; periculum Agn. 231 (etiam Gall. 12, 9). piāclum Theoph. 198. 243. 403 (etiam Pafn. 3, 10 app.). saeculum Mar. 181. 266. 576 app. gest. 1145 app. etc. (etiam Gall. 12, 3). vinculum asc. 17. Pel. 131. 161. 171. 202. 306 etc. (adnoto apud Eugippium v. Ser. 43, 3 p. 50, 18 M. vincla diligere ex tribus bonis codd. recipiendum esse propter cursum).
- synizesis v. iisdem.
- tābēscit etc. v. ind. verb. (semel Theoph. 237 tabēscō).
- tēgit perf. v. ind. gramm.: coniug.; collēgit (praes.) gest. 107.
- tēpōre (?) Gong. 243 app.
- Thēōphilus v. ind. nom. triclŷniūm Gong. 234 (pent.). trīduum] post trīduūm Theoph. 347 (Fortun. V 5, 61 affert Quicherat). tūbāe asc. 131.
- tunc semper, etiam ante consonas, numquam tum.
- umbrātilis Theoph. 94 (cf. p. XII³⁹). urere] exūritur traditur Gong. 416 app.; ūritur recte v. 410.
- vēl ± gest. 148 (cf. sūbire).
- veluti in prosa gest. pr. 3.
- vestigis Mar. 653. Bas. 171.
- vīsītābant Gong. 497. vīsītābant prim. 121; cf. Mar. 320 app.
- vocalis ante vocalem: v. cūi, -ei, fieri, fuit.
- volūtāre conieci Mar. 847.
- z (cf. s impura): Sephiphōna Zabēl Mar. 498. martyrizare v. ind. verb. fervere zēlo Theoph. 228 (cf. gest. 1494 acuminē zēli).

ADDENDA.

Cum carmina ante annum impressa sint integrum, dum indices conficio, fieri non potuit, quin multa nova invenirem; quibus inserui, quae Karoli Streckeri acuminem accepta refero, cuius commentationem de Hrotsvitha et Ps.-Matthaeo perutilem, qua uti mihi iam licuit, lectoribus quoque commendatam volo, prodituram illam hoc vere in programmatae gymnasii Tremoniensis. Iam ad finem perductum est opus undecim annorum; quamquam emendationem inchoatam potius quam perfectam esse facile ipse concedo, dummodo bene inchoata videatur. Iis autem, quos iam p. I cum gratiarum actione nominavi, nunc addendus est, qui me in corrigendis indicis verborum numeris innumeris indefessa semper opera adiuvari non desuit, Wilhelmus Eberhard.

- Mar. 59 lege parentem,
150 fort. per omnem (cf. p. 543^a)
191 corrigo nec
218 corrigo superno (cf. v. 870)
288 limine corr. Strecker (cf. ind. verb.)
317 lege gaudia
327 lege orbis istius; v. 328 formam corr. Strecker
364 distingue sed, mox ut; item v. 570
408 lege concurrere
501 coccus cum bysso coni. Strecker

- 660 inssu recte (cf. ind. verb.)
 704 sancta cum prole corr. Strecker (cf. v. 830)
 716 melius non distinguitur
 762 coniunge hoc te dicere velle
 774 fronte serena: cf. ind. verb. s. v. frons; v. 798 lege palma
 usc. 99 sq. oratio incipere debet a v. 101; v. 97 distingue vatium.
 Gong. 116 vulgatam distinctionem commendat Strecker (cf. Prud. steph. 1, 30);
 v. 117 lege prorumpere
 177 fort. adtonitis
 185 sitire (i. e. arere) probavit corr. Strecker
 202 fort. applicuere sui se propriis domini
 207 et baculum tractis, gessit quem denique, nervis in terram fixit
 dist. Strecker (cf. gest. 409); v. 204 lege circumdiffusis
 247 corrigo certe (cf. ind. metr.: particulae)
 291 agne tonantis corr. Strecker (cf. Prud. cath. 6, 81)
 337 tractanda corr. Celtes (cf. gest. 246 sqq. 469)
 434 et gest. 488 invidii (cf. ind. verb.)
 489 corrigo parata (cf. ind. verb. facere pass.)
 506 loquar corr. Strecker (cf. Prud. steph. 1, 112)
 580 aptius certe inmodici
 Pel. 5 pectore prono recte, de sancto Pelagio (syn. miti pietate v. 3)
 21 coniunge bene condita iura mutavit sacrae fidei,
 50 apertius distinguendum ob quod, decretum
 251 fort. mulcens dicebat
 281 vasta corr. Bartsch
 311 corrigo receptis
 412 meriti M^a recte (credulus c. gen., v. ind. gramm.: 'gläubig an das
 Verdienst des allbekannten und ihnen vom Himmel geschenkten
 Heiligen)
 Theoph. 26 concors corr. Strecker
 121 distingue spernunt,
 262 detestando deum nunc malim coniungere
 Bas. 60 sqq. ordo versuum parum certus (de defectu cogitat Strecker) .
 95 corrigo ostendamque citas (cf. Agn. 358 app., etc.)
 111 vetuli corr. Strecker
 134 corrigo dedecus atque dolor
 245 coniunge sua colla
 248 rursum corr. Strecker (cf. p. 537^b)
 Dion. 15 corrigo almīs (cf. Mar. 757)
 77 coniunge haerebant ergo flentes in litore summo
 175 coniunge aulae scilicet
 246 nam visus caecis, (usus) linguae quoque mutis mavult Strecker
 Agn. 42 corrigo transigit (cf. Pel. 147)
 91 coniunge ceu sponsam clara dotando corona
 II pr. p. 106, 20 fort. promptiores ad illiciendum |
 II ep. p. 108, 17 scribendum Philosophiae
 Gall. p. 109, 21 cf. p. 528^a; v. 19 lege exercicii
 p. 114, 32 corrigo sed tuis in omnibus praeceptis parere nitimur
 p. 115, 19 si inmerito probabilius
 p. 116, 2 fort. obvios
 p. 117, 24 lege praelii
 p. 120, 28 corrigo professioni
 p. 121, 15 fort. largus
 p. 124, 8 suppleo licet satis multis | a vobis dehonestatus aim (con-
 viciis) | (cf. Sap. p. 190, 21)

- Dulc.* p. 128, 16 *corrigo* dominos principumque deos
 p. 128, 31 *fort.* perfectae; *an* percerte?
 p. 130, 3 *corrigo* exprimit |
 p. 132, 12 *corrigo* plaudant; *cf.* p. 528^a
 p. 133, 38 *fort.* ut rebellem deorum | traheretis ad turpitudinis locum |
 p. 134, 4 perducerent *coni. Celtes*
 p. 134, 17 *fort.* quid dicam (*cf. Gall. 9, 2*)
Cal. p. 138, 6 ex inproviso *corr. Barack*
 p. 140, 12 animo tabescebat (*cf. app.*) *propter cursum velocem praefero*
 p. 141, 17 *corrigo* habeant
 p. 143, 17 *sq. verba, ni fallor, non Calimachi, sed Andronichi*
Abr. p. 152, 7 *suppleo* cur neglegenter in divinis ageret (laudibus)
 p. 152, 33 *fort.* si carnum esus | vinique apponetur haustus |
 p. 153, 16 *fort.* te (pro vel super) ambigua re sollicitari
 p. 154, 7 *fort.* poteris (*cf. Pafn. p. 168, 29; sic cursus velocis nascitur*)
 p. 157, 29 *corrigo* plane evacuavi
 p. 160, 1 *corrigo* adeam (*cf. ind. verb.*)
Pafn. p. 163, 3 *corrigo* ad nutum creatoris
 p. 163, 26 *cf.* p. 164, 17
 p. 166, 22 *fort.* congratulamur
 p. 170, 1 *fort.* (tam) occultum
 p. 172, 32 *corrigo* post haec (*cf. p. 536^b*)
 p. 172, 34 *corrigo* affluere
 p. 174, 10 *corrigo* expone enucleatius
 p. 175, 19 *corrigo* inopportunitas (*cf. p. 175, 17. 22 et p. 534^a extr.*)
 p. 178, 10 *fort.* ad indulgentiam adhuc mollita est (*cf. Pel. 331. Agn. 324*)
 p. 180, 19 *suppleo* quam (caelitus) inspirasti (*cf. Sap. 196, 31; sic cursus velocis nascitur*)
Sap. p. 181, 2 *lege* et
 p. 183, 5 *corrigo* promittentis
 p. 193, 17 *suppleo* (huius) dant flagrantiam paradisiaci aromatis
 p. 194, 16 *fort.* postremo |
 p. 194, 25 *fort.* bonam matrem |
 p. 194, 31 *distingue* exoro te, finetenus in fide solidatum iri
 p. 198, 24 agnum virginis recte: *cf. Dreves, Gottschalk p. 178 v. 3^b*
gest. 207 *corrigo* repedabat v. 87 et 99 *distinctio tollenda*
 406 *fort.* retro se(c)la paratam
 475 *coniunge* decore atque; v. 488 *cf. Gong. 434*
 509 *corrigo* carcerei
 679 *corrigo* benigno
prim. 91 *corrigo* votum
 178 *fort.* sicut petiistis; v. 206 *cf. Bas. 248 add.*
 283 *fort.* opus memoratum (*error ex v. 290 natus*).

Ipsius Hrotsvithae aliorumque poetarum, quos ea legisse videretur, exempla suo loco adscripseram graviora, quae quidem in promptu erant: omnia neque poteram, neque id opus est. Neque nunc proferam, quae per conficiendos indices nova ipsius poetriae exempla notavi, sed ea editioni olim inter Poetas latinos aevi Ottonici parandae reservari volui. Unius Prudentianae imitationis exhibeo auctarium, quod Karolus Strecker, qui illius quoque poetae familiaritate utitur rara, collegit mihi benevole misit. Mea paucissima insero, quae ad alia spectent opera iterum a me excussa.

Mar. 78 *cf. cath. 11, 29; 126 cf. ham. 906; 134 cf. steph. 3, 70; 215 cf. apoth. 532; 221 cf. cath. 3, 41 et ham. 806 (Theoph. 105. Bas. 77); 240 cf. steph. 13, 83 (Gong. 241); 251 etc. cf. psych. 116; 262 cf. steph. 10, 4; 313 etc. cf. steph. 10, 596; 858 cf. Aldh. l. v. prol. 17 (Bas. 158);*

Gong. 1 *cf. cath.* 3, 1, 4, 9; 13 *cf. cath.* 9, 3; 37 *cf. cath.* 5, 156 *et apoth.* 493 (signo); 73 *cf. steph.* 10, 1100; 77 *sq. cf. cath.* 3, 26 *sqq. et steph.* 3, 209; 109 *sq. cf. cath.* 5, 120 *sqq.* (praelambens *edd.*); 179 *app. cf. steph.* 5, 320; 241 *cf. cath.* 5, 121; 242 *cf. cath.* 2, 103; 283 *sq. cf. cath.* 3, 35, 81 *sqq.*; 287 *cf. steph.* 7, 71; 289 *app. cf. cath.* 5, 90; 295 *cf. Symm.* I 313; 305 *sqq. cf. steph.* 1, 10 *sqq.*; 349 *cf. steph.* 2, 304, 11, 16; 358 *cf. cath.* 3, 132; 383 *cf. cath.* 6, 114; 463 *cf. psych.* 705; 471 *cf. cath.* 5, 84; 478 *cf. steph.* 1, 26; 481 *cf. steph.* 1, 30 (*Pel.* 68); 483 *cf. steph.* 1, 90; 484 *cf. Lios monocus v. 105 adm. = P. C. tom. IV p. 281*; 485 *sq. cf. steph.* 5, 338 *sqq.*; 487 *cf. steph.* 1, 67; 5, 10; 493 *cf. steph.* 1, 5; 503 *cf. steph.* 1, 9; 511 *sqq. cf. steph.* 1, 14 *sq.*; 515 *cf. apoth.* 578 (*Sedul.* IV 28); 525 *cf. steph.* 1, 4;

Pel. 2 (*et 238*) *cf. steph.* 5, 117; 6 *cf. steph.* 10, 13; 8 *cf. steph.* 10, 4; 12 *sqq. cf. steph.* 3, 6 *sqq.*; 21 *cf. cath.* 10, 115; 24 *cf. cath.* 3, 61; 25 *cf. psych.* 215 (*sic duros explicatur*); 28 *cf. steph.* 5, 22; 37 *cf. steph.* 4, 22; 66 *adm. cf. cath.* 12, 71; 81 (*cf. psych.* 301; 94 *cf. steph.* 11, 51; 105 *cf. praef. (p. 2 Dressel) r. 16*; 167 *cf. Sedul. hymn.* 1, 47; 191 (*cf. steph.* 10, 1107; 194 *cf. cath.* 1, 36 (*signif. mut.*); 244 *cf. steph.* 11, 90; 248 *cf. steph.* 5, 50 (*placanda Cauchius; cf. 10, 261*) *et apoth.* 187; 250 *sqq. cf. steph.* 5, 41 *sqq.*; 290 *sqq. cf. steph.* 5, 325 *sqq.*; 300 *cf. steph.* 5, 267 *sqq.*; 316 *cf. steph.* 5, 290; 322 *cf. steph.* 5, 451 *sq.*; 354 *cf. steph.* 5, 334; 361 *cf. cath.* 10, 128; 366 *cf. steph.* 5, 323; 397 *cf. psych.* 506;

Theoph. 435 *cf. steph.* 3, 169; 451 *cf. Sedul.* II 31;

Basil. 167 *cf. apoth.* 544;

Dion. 108 *cf. Aldh.* I. v. 542; 262 *cf. steph.* 5, 509 *sqq.* 520 *sqq. (Pel. 262 sqq.)*;

Agm. 26 *cf. cath.* 9, 3; 66 *cf. apoth.* 498; 115 *cf. Ekkeh. Walth.* 392; 184 *cf. steph.* 10, 261; 373 *cf. steph.* 13, 55; 395 *cf. steph.* 3, 167; 410 *cf. psych.* 417; 434 *cf. steph.* 14, 7.

Gall. p. 109, 6 *cf. Sulp. Sev. v. Mart.* p. 114, 1 H.; p. 113, 4 *cf. conc. Aquagr.* a. 816 c. 20 (*Mansi XIV 274*), *sec. Hieronymum*;

Dulc. p. 132, 11 *cf. steph.* 9, 87;

Cal. p. 142, 3 *cf. Ezech.* 33, 11;

Abr. p. 149, 21 *cf. Paul. ad Rom.* 8, 32;

Sap. p. 183, 5 *adm. cf. steph.* 10, 16 *sqq.*; p. 183, 20 *cf. steph.* 2, 63; p. 188, 12 *sqq. cf. steph.* 10, 683 *sqq.*; 189, 21 *cf. steph.* 10, 691 *sq.*; 189, 24 *sq. cf. steph.* 10, 689, 694; p. 191, 27 *sqq. et 192, 34 cf. steph.* 10, 711 *sqq.*; p. 193, 11 *cf. steph.* 10, 551 *sqq.*; p. 193, 23 *cf. steph.* 10, 551; p. 193, 34 *cf. steph.* 10, 1100; p. 194, 2 *cf. steph.* 10, 741; p. 195, 2 *cf. steph.* 3, 121.

Indicem prorsus plenum non esse, praesertim in primi libri carminibus, suo loco dixi; tamen ea addo, quae omissa nunc aegre fero: admonitus Theoph. 255. arena *Pel.* 280. aspicere *Gong.* 194. coma *Gong.* 184. continuo (*ununterbrochen*) etiam *Pel.* 95. cordetenus etiam *prim.* 91. cruciari *Sap.* 6, 1. dare *Gong.* 88. degere *Bas.* 20. deinde *Abr.* 3, 3. dubius *Gall.* 5, 6. dulcis *Gong.* 195. ebibere *Gong.* 474. folium *Gong.* 183. interea non initio versus etiam *gest.* 288. iubere *Gong.* 233. latere *Gong.* 183. mors utraque *Cal.* 9, 32. opponere *Gong.* 74. permittere *prim.* 314 *app. renovere gest.* 129. restat *Gong.* 277. risus *Gong.* 580 *add.*

<i>Præfatio auctoris</i>	III
<i>Impressio Antiquariae et c. Romæ</i>	IV
<i>Librarius Formosus ad Paris a 1668</i>	IV
<i>Adversus editionem commentationum auctoris</i>	IV

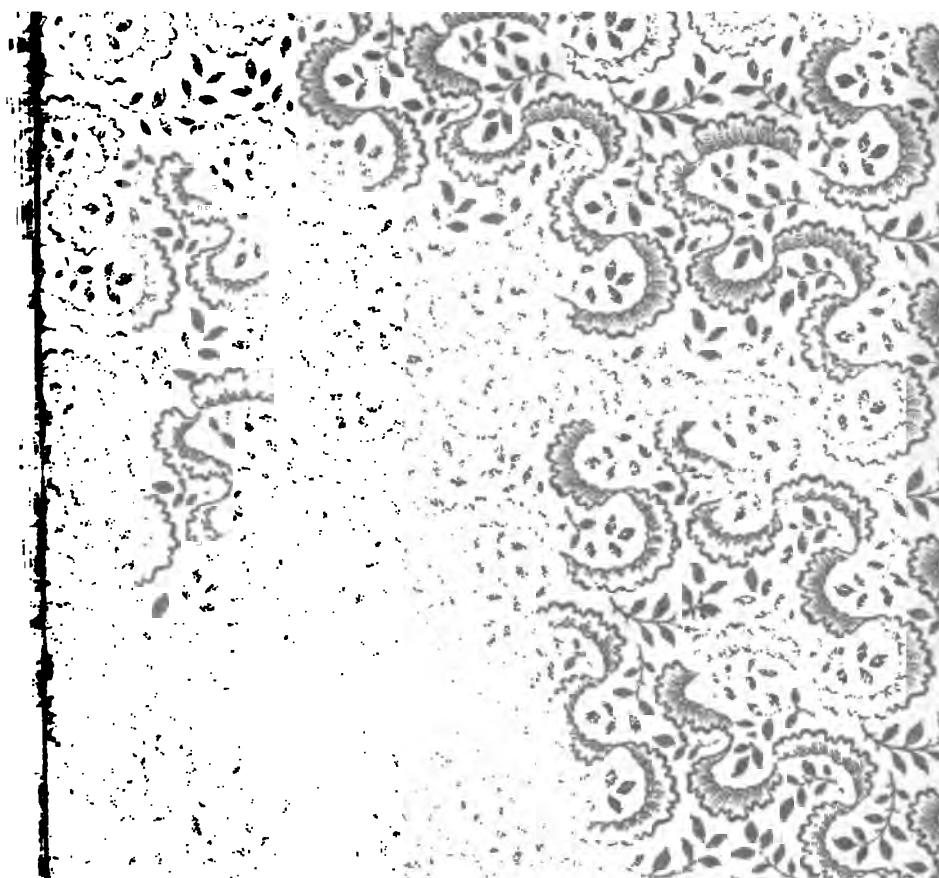
Bractonius opus

I. <i>prolatio</i>	1
1. <i>notitia metrice antiquissimæ interpretationis metrice de</i>	
<i>prolatio</i>	4
2. <i>de notitia metrice</i>	9
3. <i>prolatio metrice antiquæ metrice</i>	11
4. <i>prolatio metrice antiquæ metrice metrice</i>	11
5. <i>prolatio et metrice antiquæ metrice metrice</i>	12
6. <i>prolatio</i>	13
7. <i>prolatio metrice antiquæ metrice metrice</i>	14
8. <i>prolatio metrice antiquæ metrice metrice</i>	15
<i>epitoma</i>	16
II. <i>prolatio</i>	16
<i>epitoma Bractonius ad quendam epistolam metrice metrice</i>	16
1. <i>prolatio metrice antiquæ metrice metrice</i>	16
2. <i>prolatio metrice antiquæ metrice metrice</i>	17
3. <i>prolatio metrice antiquæ metrice metrice</i>	17
4. <i>prolatio et metrice antiquæ metrice metrice</i>	17
5. <i>prolatio metrice antiquæ metrice metrice</i>	18
6. <i>prolatio metrice antiquæ metrice metrice</i>	18
<i>opp. 1. metrice antiquæ</i>	19
<i>opp. 2. metrice antiquæ</i>	20
III. 1. <i>prolatio metrice antiquæ</i>	20
2. <i>prolatio metrice antiquæ metrice antiquæ</i>	22
<i>Index nominum</i>	247
<i>Index verborum</i>	251
<i>Index grammaticorum</i>	312
<i>Index metrorum</i>	343
<i>Addenda</i>	348

1

2

3

Stanford University Libraries

3 6105 010 690 860

CECIL H. GREEN LIBRARY
STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
STANFORD, CALIFORNIA 94305-6004
(650) 723-1493
grncirc@sulmail.stanford.edu

All books are subject to recall.

DATE DUE

